Bundel van de Raadsvergaderingen 2018-2022 van 8 juli 2020

Agenda bijlagen

- Concept-besluitenlijst raadsvergadering 8 en 9 juli 2020
- Agenda digitale raadsvergadering 8 juli 2020
- Concept-besluitenlijst commissie Ruimte 24 juni 2020
- Concept verslag Commissie Samenleving 23 juni 2020
- concept Besluitenlijst Commissie Middelen 25 juni 2020

1 Opening

2 Vaststellen agenda

3 Vragenuur

3.a Beantwoorden schriftelijke vragen door het college

Er zijn geen schriftelijke vragen ingediend.

3.b Mededelingen college

3.c Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

200708 Lijst ingekomen stukken raad 8 juli 2020

1. 200529 Reactie op burgerbrief 29 april 2020 om video met persoonsgegevens te wissen

2. 200603 Burgerbrief 200602 inzake onjuiste voorstelling van zaken in reactiebrief 290520

3. 200605 VNG Ledenbrief 20-027 Verlenging activiteiten Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein

4. 200605 VNG Ledenbrief 20-028 Ledenraadpleging rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

5. 200605 VNG Ledennieuwsbrief nr. 20-029 Coronacrisis nr. 11

6. 200608 Brief Stichting Vluchteling 050620 lancering petitie en stilteprotesten 25 gemeenten opvang alleenstaande vluchtelingkinderen

7. 200608 Hyperlink ledenraadpleging rechtzetten scheefheid in achtervang bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw

8. 200609 VNG Ledenbrief 20-026 Verbinden met Schulden

9. 200611 Motie gemeente Kerkrade raad 270520 afschaffing verhuurdersheffing

10. 200611 Hyperlink stemformulier - ledenraadpleging ivm uitgestelde ALV VNG

11. 200611 VNG Ledenbrief 20-030 Definitieve voorstellen ledenraadpleging ivm uitgestelde ALV

12. 200612 VNG Ledenbrief 20-031 uitvoeringslasten Klimaatakkoord

13. 200612 Ontslagbrief raadslid R. Teunissen

14. 200618 VNG Ledenbrief 20-033 meerjarige Transitiestrategie Common Groun

15. 200619 Brief Burgers Geven Energie (Wiek-II) inzake rol raad betreffende energie-initiatieven in de gemeente Zevenaar

16. 200619 Jaarverslag Scalabor 2019

17. 200619 VNG Ledenbrief 20-039 LOGA 20-04 - Gezamenlijke vragenlijst VNG en vakbonden

18. 200619 Burgerbrief d.d. 22 april 2020 inzake overlast buurt en handhaving corona

19. 200622 Motie behoud lokale rekenkamercommissie Edam Volendam (002)

20. 200623 VNG Ledenbrief 20-037 Stand van zaken nieuwe Wet Inburgering

21. 200623 VNG Ledenbrief 20-043 stand van zaken aanvullende onderzoeken herijking verdeling gemeentefonds

22. 200624 Brief gemeente Noordoostpolder inzake motie ALV-VNG betr. financiën invoering Omgevingswet

23. 200625 Burgerbrief 230620 betreffende verzoek tot kappen boom

24. 200625 VNG Ledenbrief 20-041 Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld

25. 200629 Reactie op rapport vegetatie zettingen ZWIK bestuur

26. 200629 Burgerbrief Coronavrije route door Zevenaar (bew)

27. 200629 Brief 200625 Stichting Vluchteling Kinderen in Griekenland

28. 200629 Burgerbrief - een riem onder het hart - inzake Zwarte Pieten-dicussie en racisme

29. 200629 VNG Ledennieuwsbrief nr. 20-044 Coronacrisis nr. 14

30. 200629 Motie Onhoudbaar (financiële situatie) gemeenteraad Renkum 240620-aangenomen

31. 200629 Uitkomst enquête pgb achterban Per Saldo

32. 200629 VNG Ledenbrief 20-045 bekendmaking uitslagen ledenraadpleging ivm uitstel ALV 2020

33. 200630 Burgerbrief-bezwaar tegen besluit 29 mei 2020 in antwoord op brief 29 april 2020 inzake wissen video met persoonsgegevens

34. 200702 Motie gemeente Noordoostpolder SP Behoud autonomie lokale rekenkamerfuncties 250520 (aangenomen)

35. 200702 Reactie op burgerbrief 2 juni 2020 (onjuiste voorstelling van zaken) besluit op verwijderingsverzoek (getekend)

36. RIB 2020-066 Verslag Bestuur RDL 13 mei 2020

37. RIB 2020-069 COVID-19 d.d. 12 juni 2020

38. RIB 2020-064 Onderzoek naar invloed vegetatie op woningverzakkingen

39. RIB 2020-070 Jaarverslag adviescommissie bezwaarschriften 2019

40. RIB 2020-071 Evaluatie GFT in de hoogbouw

41. RIB 2020-068 Gebiedsopgave omgeving Babberich (MER Witte Kruis)

42. RIB 2020-076 COVID-19 d.d. 25 juni 2020

43. RIB 2020-072 Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming

44. RIB 2020-073 Kwartaalrapportage zorgkosten jeugd en Wmo Q1 2020

45. RIB 2020-074 Start verkoop grafieken Peter Stuijvesant collectie

46. RIB 2020-075 Proces en overdracht werkgeverschap combinatiefunctionarissen sport Zevenaar aan Ataro B.V

47. RIB 2020-077 Jaarrekening 2019 Ataro BV

48. RIB 2020-079 COVID-19 d.d. 3 juli 2020

4 Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering

De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de digitale raadsvergadering van 10/11 juni jl. vast te stellen.

Concept-besluitenlijst raadsvergadering 10 en 11 juni 2020

5 Z/20/364095 Benoeming commissievoorzitters en lid werkgeverscommissie

De raad wordt voorgesteld:
1\. Mevrouw M\.B\.M\. Jansen per 1 augustus a\.s\. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Ruimte
2\. De heer H\.T\.W\. Visser per 1 augustus a\.s\. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Samenleving
3\. De heer H\.L\.M\. Meijer per 1 augustus a\.s\. te benoemen als lid van de werkgeverscommissie

Raadsvoorstel en raadsbesluit benoeming commissievoorzitters en lid werkgeverscommissie

6 Z/20/357103 Kaderbrief 2021-2024

De raad wordt voorgesteld:
1\. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021\-2024;
2\. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021\-2024 voor kennisneming aan te nemen\. De annex bij de kaderbrief is geschreven vanuit het perspectief van de gemeenteraad en de raadsondersteuning. De raad wordt gevraagd om in de raadsvergadering hierover een besluit te nemen.

Portefeuillehouder: gehele college

Dossier 2072 voorblad

966903 Raadsvoorstel en raadsbesluit Kaderbrief 2021-2024

967136 Kaderbrief 2021-2024

Annex bij kaderbrief

6.a Z/20/363958 Raadsvoorstel en raadsbesluit extra budget inhuur tijdelijke medewerker griffie

De raad wordt voorgesteld:
1\. Het budget van de griffie op te hogen met € 66\.000 t\.b\.v\. van een tijdelijke medewerker voor 32 uur per week voor de duur van één jaar\.
2\. De dekking hiervoor te vinden in de algemene middelen\.
3\. Het contract met de interim griffier\, Mevrouw W\.M\. van der Vlies\, te verlengen tot 1\-1\-2021\. Er zijn geen extra kosten mee gemoeid omdat die al in de 1e VGR zijn verwerkt en die zijn toegekend door de raad\.

Portefeuillehouder: werkgeverscommissie

Er is een amendement van Lokaal Belang ingediend voor de uitbreiding van de griffiemedewerker 32 uur tot 1 januari 2021

Raadsvoorstel en raadsbesluit extra budget inhuur tijdelijke medewerker griffie

Geamendeerd raadsbesluit extra budget inhuur tijdelijke medewerker griffie

AANVAARD Amendement Lokaal Belang uitbreiding griffiemedewerker 32u tot 1 jan 2021

7 Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

De raad wordt voorgesteld:
1\. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2\. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3\. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve\.

Portefeuillehouder: gehele college

Dossier 2059 voorblad

961952 Raadsvoorstel en raadsbesluit Jaarstukken 2019 Gemeente

965119 Bijlage 1 Jaarstukken 2019 raadsversie voor 8 juli 2020

964898-2 Bijlage 2 Controleverklaring 2019 gemeente Zevenaar (w.g.)

965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020)

963522 Bijlage 4 Reactie op accountantsverslag 2019

concept besluitenlijst auditcommissie 12 mei 2020

concept besluitenlijst Auditcommissie 26 mei 2020

concept besluitenlijst_Auditcommissie_16_juni_2020

20-396 TV PvdA Jaarstukken 2019

20-405 200625 Beantwoording TV PvdA Jaarstukken 2019

20-406 200702 Beantwoording TV VVD Jaarstukken - Herinrichting Tengnagelwaard

20-394 200616 Beantwoording TV Lokaal Belang 200609 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

8 Z/20/358977 Starterslening gemeente Zevenaar

De raad wordt voorgesteld de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vast te stellen.

Portefeuillehouders: Hans Winters en Nanne van Dellen

Dossier 2053 voorblad

960847 Raadsvoorstel en raadsbesluit Starterslening gemeente Zevenaar

961040 Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020

20-397 200622 Beantwoording 200616 TV PvdA Starterslening

20-401 200624 Beantwoording SV SP 200617 starterslening

20-407 200703 Beantwoording 200625 TV SP starterslening plus aanv. vragen PvdA 280620

9 HAMERSTUK Z/20/351903 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

De raad wordt voorgesteld de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 vast te stellen.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Dossier 2058 voorblad

961822 Raadsvoorstel en raadsbesluit Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

963600 Bijlage 1 Uittreksel uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

10 HAMERSTUK Z/19/344604 Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020

De raad wordt voorgesteld om de Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020 vast te stellen.

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Dossier 2046 voorblad

941793 Raadsvoorstel Verordening speelautomatenhallen Zevenaar 2020 (941793_1)

963076 Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020

941793 Toelichting wijziging Verordening speelautomatenhallen Zevenaar 2020

11 HAMERSTUK Z/20/356886 Begroting RDL 2021

De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de begroting 2021 van Reinigingsdienst De Liemers.

Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

Dossier 2065 voorblad

962958 Raadsvoorstel en raadsbesluit Begroting RDL 2021

962979 Concept begroting RDL 2021

20-398 200618 Beantwoording TV 200616 PvdA Begroting RDL 2021

20-403 200623 Beantwoording TV 200619 VVD Begroting RDL 2021

12 HAMERSTUK Z/20/352839 Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichseweg als fietsstraat

De raad wordt voorgesteld:
1\. een krediet van € 1\.890\.000 te verlenen ten behoeve van de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat;
2\. het krediet te dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie van de provincie;
3\. ermee in te stemmen dat \- na de eventuele ontvangst van een aanvullende subsidiebeschikking van de provincie – het krediet door middel van een administratieve en budgettair\-neutrale begrotingswijziging wordt verhoogd met het bedrag van het aanvullend provinciaal subsidie tot een maximaal totaalbedrag van € 2\.350\.000 en de raad hiervan in de daarna eerstvolgende verschijnende Voortgangsrapportage in kennis stellen\.

Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

Dossier 2060 voorblad

960146 Raadsvoorstel en raadsbesluit vrijgeven krediet herinrichting Babberichseweg als fietsstraat

804313 Bijlage 1 Samenwerkingsovereenkomst Provincie over reconstructie Babberichseweg/vondellaan in het kader van de spoorverdubbeling 058

947727 Bijlage 2 Besluit toekenning subsidie voor het project herinrichting Babberichseweg

20-399 200622 Beantwoording 200616 TV PvdA Herinrichting Babberichseweg als fietsstraat

13 Moties vreemd aan de orde van de dag

Door Sociaal Zevenaar is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake de opvang van Griekse vluchteling-kinderen. De SP en GroenLinks hebben laten weten de motie mede te ondertekenen. De motie is hierbij gevoegd.

Door raadsleden Lap en Albers is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake het onderzoek afschaffen hondenbelasting. De fracties van D66 en SP hebben aangegeven deze motie mede te ondertekenen. De motie is hierbij gevoegd.

Door de SP is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake het instellen van een ombudsman kinderopvangtoeslag. De motie is hierbij gevoegd.

Motie SZ, SP, GroenLinks en PvdA opvang kinderen vluchtelingencrisis Griekenland

Motie onderzoek afschaffen hondenbelasting

Motie SP ombudsman kinderopvangtoeslag

14 Sluiting

Besluitenlijst digitale raadsvergadering 8 en 9 juli 2020

Datum	08-07-2020 en 09-07-2020
Tijd	8 juli: 19:40 - 22:10 uur 9 juli: 19:45 – 22:15 uur
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk
Raadsleden	Lokaal Belang: A.H.M. Albers, T.G.H. Boekhorst, E.G.B.M. Buil, J.J. du Croix, E.R. van Essen, A. Ilhan (9 juli later), A. Ok, P.J.M. Putman, T.J.E.M. Riswick-Keultjes en H.F.G.M. Staring CDA: W.J.M. van Dinther, F. Evers, F.H.F. Jansen, G.H.J. Kleinherenbrink, J. de Nooij, H.T.W. Visser en W.L.J. Voetdijk-ten Have PvdA: M.B.M. Jansen, M.R.A. Lap en N. Niebuur-Sluiter, VVD: R.A. Teunissen en P.A. Vos SP: E.R. van der Schaft en L. van der Velden D66: P.W.M. Pollmann Sociaal Zevenaar: H.L.M. Meijer GroenLinks: B.M. Kagei
Afwezigen	8 juli: H.T.W. Visser en W.L.J. Voetdijk-ten Have 9 juli: H.F.G.M. Staring, H.T.W. Visser, F.B.M. Evers en M.B.M. Jansen

1	**Opening** De voorzitter opent om 19:38 uur de vergadering en stelt voor om uiterlijk 2,5 uur te vergaderen.
2	**Vaststellen agenda** De fractie van de PvdA heeft een Punt van Orde ingediend om bij het hamerstuk Begroting RDL 2021 (agendapunt 11) een stemverklaring af te geven zonder dat daarover een discussie plaatsvindt. Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.
3	**Vragenuur** **3a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college** Er zijn geen vragen ontvangen.

	3b. Mededelingen college Er wordt door het college een mededeling gedaan over overlast van de eikenspintkever in de jonge eikenbomen die in het voorjaar langs de Arnhemseweg geplant zijn. Het college probeert door snoeien het proces te stoppen. In het najaar zal gekeken worden of er nog meer maatregelen noodzakelijk zijn. **3c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken** De raad besluit de lijst ingekomen stukken conform behandeladvies vast te stellen. De volgende brieven worden doorgeleid naar de Agendacommissie voor bespreking in de commissie: - de fractie van Sociaal Zevenaar verzoekt om agendering van: * brief nr. 8 "VNG Ledenbrief 20-026 Verbinden met Schulden" in verband met nieuwe wetgeving (commissie Samenleving) * brief nr. 25 "Reactie op rapport vegetatie zettingen ZWIK bestuur"; de fractie wil haar visie op het onderzoeksrapport geven (commissie Ruimte) * RIB nr. 39 "2020-070 Jaarverslag adviescommissie bezwaarschriften 2019"; de fracties wil met de andere fracties lering trekken uit de uitkomsten van het jaarverslag (commissie Samenleving) - de fractie van Lokaal Belang verzoekt om agendering van: * RIB nr. 41 "2020-068 Gebiedsopgave omgeving Babberich (MER Witte Kruis); de fractie wil graag nader door het college geïnformeerd worden en wil ook graag de brief van de Provincie van 11 juni jl. hierbij betrekken (commissie Ruimte) * RIB nr. 44 "2020-073 Kwartaalrapportage zorgkosten jeugd en Wmo Q1"; de fractie wil graag met het college spreken over de verdere uitrol pilot POH-JGGZ (commissie Samenleving) - de fractie van de VVD verzoekt om agendering van: * brief nr. 23 "Burgerbrief betreffende verzoek tot kappen boom"; de fractie wil graag deze brief betrekken bij de agendering/bespreking van brief nr. 25 "Reactie op rapport vegetatie zettingen ZWIK bestuur" die op verzoek van Lokaal Belang in overleg met de agendacommissie geagendeerd wordt voor de commissie Ruimte.
4	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering** De raad besluit met algemene stemmen de besluitenlijst van de digitale raadsvergadering van 10/11 juni jl. vast te stellen.
5	**Z/20/364095 Benoeming commissievoorzitters en lid werkgeverscommissie** De raad besluit bij acclamatie: 1. Mevrouw M.B.M. Jansen per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Ruimte

	2. De heer H.T.W. Visser per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Samenleving 3. De heer H.L.M. Meijer per 1 augustus a.s. te benoemen als lid van de werkgeverscommissie De heer Meijer bedankt de gemeenteraad voor het gestelde vertrouwen.
6	**Z/20/357103 Kaderbrief 2021-2024** *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - geen lasten bij ondernemers en inwoners neerleggen - het loslaten van het op orde krijgen van de gemeentefinanciën dit jaar vanwege de corona-crisis - het zakken van het weerstandsvermogen - geen nieuw beleid in de begroting - het tekortschieten van de compensatie/steun vanuit het Rijk en dat de compensatie volstrekt onvoldoende is - de vraag of Zevenaar wel een sluitende begroting moet afgeven om een signaal af te geven aan de politiek in Den Haag en te laten zien dat je als gemeente moet bezuinigen op preventieve voorzieningen en een aanslag moet doen op de Algemene Reserve - het stoppen met lokale bezuinigingen - de minimaregeling niet aanpassen en niet verder bezuinigen op sociaal domein - het tijdig betrekken van de fracties bij het herstelplan - goed rentmeesterschap - het vertragend effect van de corona-crisis op de WMO- en jeugd-uitgaven - samenwerking binnen de raad en gezamenlijk optrekken richting het Rijk *College* Het college laat weten dat de compensatie vanuit het Rijk € 736.000 bedraagt. Het college stuurt erop aan om het herstelplan tegelijk met de begroting aan te bieden, al wordt het in de tijd wel krap. De raad besluit met algemene stemmen: 1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024; 2. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisneming aan te nemen.
	Vanwege een technische storing (het ontbreken van beeld) komen eerst de hamerstukken aan de orde, waarna verder wordt gegaan met de bespreek-stukken.

9	**HAMERSTUK Z/20/351903 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019** De raad besluit met algemene stemmen de Uitvoeringsrapportage grond-exploitaties 2019 vast te stellen.
10	**HAMERSTUK Z/19/344604 Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020** De raad besluit met algemene stemmen om de Verordening speelauto-matenhal Zevenaar 2020 vast te stellen.
11	**HAMERSTUK Z/20/356886 Begroting RDL 2021** De PvdA geeft een stemverklaring af. De fractie van de PvdA zal tegen het voorstel stemmen, omdat zij geschrokken zijn van de zeer snelle stijging van de inkomsten van o.a. het aanbiedstation waardoor de tarieven zowel bij het aanbiedstation als van het vastrecht gaan stijgen. De fractie verwacht van het college om vanuit innovatie naar dit vraagstuk te blijven kijken en vraagt zich af of er wellicht andere manieren van afvalverwerking zijn die beter zijn voor zowel het milieu als de portemonnee. Zij doen de oproep aan het college om dit nader te onderzoeken. De raad besluit geen zienswijze in te dienen op de begroting 2021 van Reinigingsdienst De Liemers. De fractie van de PvdA gaat niet akkoord met het voorstel waardoor het voorstel is aanvaard met 22 stemmen voor en 3 tegen.
12	**HAMERSTUK Z/20/352839 Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichse-weg als fietsstraat** De raad besluit met algemene stemmen: 1. een krediet van € 1.890.000 te verlenen ten behoeve van de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat; 2. het krediet te dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie van de provincie; 3. ermee in te stemmen dat - na de eventuele ontvangst van een aanvullende subsidiebeschikking van de provincie – het krediet door middel van een administratieve en budgettair-neutrale begrotingswijziging wordt verhoogd met het bedrag van het aanvullend provinciaal subsidie tot een maximaal totaalbedrag van € 2.350.000 en de raad hiervan in de daarna eerstvolgende verschijnende Voortgangsrapportage in kennis stellen.

6.a	**Z/20/363958 Raadsvoorstel en raadsbesluit extra budget inhuur tijdelijke medewerker griffie** Er is een amendement van Lokaal Belang ingediend voor de uitbreiding van de griffiemedewerker voor 32 uur tot 1 januari 2021. De heer Teunissen van de werkgeverscommissie licht het voorstel toe en laat weten wat de oorzaken van de extra uren op de griffie zijn. De werkgevers-commissie wil de griffie op voldoende kracht zetten voor het komende jaar. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de waardering voor de inzet van de griffie de afgelopen maanden - de verlenging van het contract van de interim-griffier - de financiële situatie op dit moment en het moment waarop uitbreiding wordt gevraagd - herijking/prioritering van de werkzaamheden op de griffie en het niet meer of op een andere wijze uitvoeren van taken/werkzaamheden en de vraag daarbij wie dat gaat bepalen - het gebruik maken van het ambtelijk apparaat (detachering) en het verschil van werkgever tussen organisatie en griffie - de rol en regiefunctie van de werkgeverscommissie en goed werkgeverschap - de communicatie tussen werkgeverscommissie en gemeenteraad - het maken van overuren door de griffiemedewerkers en de vraag of de overuren niet uitbetaald kunnen worden - na half jaar bekijken of verlenging van de uitbreiding nog noodzakelijk is - de afweging voor de tijdelijke uitbreiding van de griffie plaats laten vinden bij de begroting - de vraag of de uitbreiding is om de achterstand in te lopen of om de overuren te compenseren - de raad bepaalt wat voor raad ze willen zijn en welke griffie daarbij past - de profielschets voor de nieuwe griffier *Werkgeverscommissie* De voorzitter van de werkgeverscommissie laat weten dat het werk op de griffie gemonitord zal worden en dat er een prioritering aangebracht zal worden. De uitbreiding is een combinatie van het compenseren van de overuren en het inhalen van de achterstanden. De werkgeverscommissie zal binnenkort bij elkaar komen om de werkwijze te bespreken. De werkgevers-commissie kan akkoord gaan met het amendement om iemand aan te nemen voor de periode van een half jaar en daarna te bezien of het contract verlengd moet worden. Het amendement van Lokaal Belang wordt aangenomen. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Van Dinther, Du Croix, Van Essen, Evers, Ilhan, F. Jansen, Kleinherenbrink, De Nooij, Ok, Pollmann, Putman, Riswick-Keultjes, Staring en Vos (17); de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Van der Schaft, Teunissen en Van der Velden stemmen tegen (8).

	De raad besluit (geamendeerd): 1. Het budget van de griffie op te hogen met € 33.000 t.b.v. van een tijdelijke medewerker voor 32 uur per week tot 1 januari 2021. 2. De dekking hiervoor te vinden in de algemene middelen. 3. Het contract met de interim griffier, Mevrouw W.M. van der Vlies, te verlengen tot 1-1-2021. Er zijn geen extra kosten mee gemoeid omdat die al in de 1e VGR zijn verwerkt en die zijn toegekend door de raad.
7	**Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar** De voorzitter van de auditcommissie, de heer Jansen, koppelt het gesprek met de accountant terug. De accountant is tevreden over de informatieverstrekking, de controle en de verbeterslagen die gemaakt zijn. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de goede kwaliteit en leesbaarheid van de jaarstukken - het structurele karakter van de financiële tegenvallers binnen het sociaal domein - signaal naar het Rijk voor wat betreft de tekorten op het Sociaal Domein en de constatering dat gemeenten hierin niet door het Rijk voldoende worden gecompenseerd - de beperkingen ten aanzien van de rechtmatigheid (Europese aanbesteding inkoop goederen/diensten en personeel) en dat dit volgend jaar niet meer mag terugkomen in de jaarstukken - het personeelsbeleid en niet invullen van vacatures - waardering mantelzorgers - uitstralen beeld/imago van de gemeente Zevenaar door het doen van "pret-uitgaven" - het wel of niet afgeven van een sluitende begroting - het gebruikmaken van de Zevenaar Academie door de raad - weinig inspanningen voor woningtekort jongeren en ouderen en nieuwe vormen van wonen (tiny houses) - waardering voor inspanningen om meer cohesie in de buurt te verkrijgen door het creëren van een nieuwe buurtspeelplaats en daarmee een nieuwe buurtwerkgroep *College* College zal de complimenten overbrengen aan de organisatie. Begrijpt de kritiek van de raad voor wat betreft de bevindingen van de accountant ten aanzien van de rechtmatigheid en het college is er zelf ook niet blij mee. De onrechtmatigheid gaat nu meer over de inkoop dan de inhuur. Zevenaar in control en de basis op orde hebben de aandacht en de maatregelen worden meegenomen in de besprekingen met de auditcommissie. De raad besluit met algemene stemmen: 1. de jaarstukken 2019 vast te stellen;

	2. kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag; 3. het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.
	Schorsing Om 22:10 uur wordt de vergadering geschorst en afgesproken wordt dat deze op 9 juli om 19.30 wordt hervat.
8	**Z/20/358977 Starterslening gemeente Zevenaar** *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de toezegging van de portefeuillehouder betreffende de evaluatie van de starterslening eind van het jaar en de eventuele bijdrage van de Provincie daarbij - de eerder ingediende motie van de VVD en de PvdA inzake de starterslening - de gedane aanpassing van de voorwaarden in brief/verordening (punt van aandacht voor de toekomst) - het inbrengen van eigen geld door starters/jongeren en het ontbreken van oplossingen hiervoor *College* Het college bevestigt de toezegging betreffende de evaluatie eind van het jaar en de bijdrage van de Provincie. De eerste gesprekken met de Provincie zijn positief en zodra de toezegging er is zal het college de raad hierover inlichten. De raad besluit met algemene stemmen de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vast te stellen.
13	**Moties vreemd aan de orde van de dag** 1. Door Sociaal Zevenaar is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake de opvang van Griekse vluchtelingkinderen. De SP en GroenLinks hebben de motie mede ondertekend. 2. Door raadsleden Lap en Albers is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake een onderzoek afschaffen hondenbelasting. De fracties van D66 en SP hebben de motie mede ondertekend. 3. Door de SP is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake het instellen van een ombudsman kinderopvangtoeslag. <u>1. Motie opvang Griekse vluchtelingkinderen</u> De fractie van Sociaal Zevenaar geeft een korte toelichting op de motie.

College

Het college kan zich vinden in de motie om zich in te zetten voor alleenstaande minderjarige Griekse vluchtelingen, net als 150 andere gemeenten

Gemeenteraad

De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:

- de financiële steun vanuit de Rijksoverheid voor shelters in Griekenland
- de erbarmelijke en mensonterende omstandigheden in de vluchtelingenkampen
- de voorkeur voor effectieve controleerbare hulp en humane opvang in het gebied zelf
- het tonen van menselijkheid en beschaving in dit soort schrijnende situaties
- de vraag of het gaat om alleenstaande minderjarige jongeren of om jongeren zonder begeleiding die vooruit gestuurd worden met een netwerk naar vrienden en familie
- de hulp die de jongeren in Nederland nodig hebben op het gebied van traumaverwerking, taal, kans om in criminaliteit te belanden en begeleiding naar werk
- sociale rechtvaardigheid voor alle alleenstaande minderjarige asielzoekers in Nederland (andere jonge asielzoekers niet tekort doen)
- de vraag of dit een zaak van de Rijksoverheid is
- het gevaar dat vluchtelingen de oversteek op zee wagen
- de aanwezigheid in Nederland van pleeggezinnen en opvang die het aantal van 500 goed aankunnen
- het effectieve rendement van de motie
- het feit dat met de motie een signaal naar Den Haag wordt afgegeven

Raadslid De Nooij geeft een stemverklaring af. Hij is van mening dat er andere oplossingen zijn en dat Nederland ruimhartig is naar vluchtelingen. De maat wordt nu genomen wie het moreel gelijk heeft. Hij zal tegen stemmen.

De motie wordt verworpen. Voor hebben gestemd de leden Meijer, Van der Schaft, Van der Velden, Kagei, Niebuur-Sluiter, Lap, Du Croix, Van Dinther, Ilhan en F. Jansen (10); de leden Albers, Boekhorst, Buil, Van Essen, Kleinherenbrink, De Nooij, Ok, Pollmann, Putman, Riswick-Keultjes, Teunissen, Voetdijk-ten Have en Vos (13) hebben tegen gestemd.

<u>2. Motie onderzoek afschaffen hondenbelasting</u>

De motie wordt toegelicht door de leden Lap en Albers.

Gemeenteraad

De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:

- het verschil tussen belasting hond en belasting eigen huis (dekking algemene middelen)
- het voeren van de discussie in de commissie Middelen van oktober
- de vraag of er tijd en geld besteed moet worden aan iets wat eigenlijk geen probleem is

	- de vraag of een raadsinformatiebrief of een onderzoek iets toevoegt aan de discussie over het wel of niet afschaffen van de hondenbelasting - de dekking - de sociale functie van honden - de vraag waarom er wel betaald moet worden voor een hond en niet voor een kat of duiven etc. - het moment waarop deze motie nu ingediend wordt, gelet op de inzet van ambtelijke capaciteit die aan herstelplan besteed moet worden en of de afweging hierover niet bij de begroting zou moeten plaatsvinden - het wekken van verwachtingen richting de inwoners gelet op de stelligheid van de motie *College* College is er niet op tegen om over dit onderwerp in discussie te gaan waarbij het college ervoor kan zorgen dat er dan een notitie ligt. Na de beraadslagingen wordt de motie ter vergadering door de indieners aangepast in die zin dat de eerste bullet onder "verzoekt het college" wordt verwijderd en hiermee het onderzoek naar het afschaffen van honden-belasting en de daaruit voortvloeiende raadsinformatiebrief komt te vervallen. De motie wordt aanvaard. Voor hebben gestemd de leden Lap, Albers, Pollmann, Van der Schaft, Van der Velden, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Essen, Ilhan, Niebuur-Sluiter, Putman, Riswick-Keultjes, Teunissen en Vos (15); de leden Van Dinther, F. Jansen, Kagei, Kleinherenbrink, Meijer, De Nooij Ok en Voetdijk-ten Haven hebben tegen gestemd (8). <u>3. Motie ombudsman kinderopvangtoeslag</u> De fractie van de SP geeft een korte toelichting op de motie *College* Het college stelt dat de gemeente hierin wel een rol heeft wat de schuldhulp-verlening betreft en dat loopt via wijkteams en de pilot schuldenvrij met doorverwijzing naar de gemeente. Dit is preventieve schuldhulpverlening. De belastingdienst heeft al aan gemeenten gevraagd wie de contactpersoon hiervoor is om gedupeerden door te kunnen sturen. Zevenaar heeft hiervoor al een contactpersoon. Het zoeken in eigen systemen is lastig, omdat niet zichtbaar is wie gedupeerd zijn door de kindertoeslagaffaire. Bovendien zit er ook een privacy-aspect aan. Schuldeisers kunnen wel gezien worden. Het college steunt de motie niet, maar doet de volgende <u>toezegging</u>: <u>Het college zal proactief via de gemeentekanalen en de pilot schuldenvrij communiceren om de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire erop te wijzen dat ze bij de gemeente terecht kunnen voor schuldhulpverlening en/of zorg, waarbij er ook aandacht zal zijn voor de kinderen van gedupeerden. Raad zal worden geïnformeerd over het proces en de bevindingen.</u>

	Gemeenteraad De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de constatering dat het probleem is ontstaan op rijksniveau en daar ook opgelost moet worden, maar dat schuldproblematiek taak van gemeente is - ervoor waken dat de lasten niet op de gemeentepot gelegd gaan worden - de privacy-aspecten De fractie van de SP is blij met de steun vanuit de raad en gaat ervan uit dat het college de raad zal informeren over het proces en de bevindingen. De fractie spreekt het vertrouwen naar het college uit naar aanleiding van de toezegging en trekt de motie in.
14	**Sluiting** Door de leden Vos en Teunissen van de fractie van de VVD wordt kort aandacht besteed aan het afscheid van de heer Teunissen die vanavond zijn laatste raadsvergadering heeft gehad. De voorzitter sluit onder dankzegging om 22.15 uur de vergadering.

Agenda digitale raadsvergadering 8 juli 2020

Datum: 8 juli 2020
Tijd: 19:30 uur
Locatie: n.v.t. (digitaal)
Voorzitter: L.J.E.M. van Riswijk

1.	**Opening**
2.	**Vaststellen agenda**
3.	**Vragenuur** a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college b. Mededelingen college c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken
4.	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering** De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 en 11 juni jl. vast te stellen.
5.	**Z/20/364095 Benoeming commissievoorzitter en lid werkgeverscommissie** De raad wordt voorgesteld: 1. Mevrouw M.B.M. Jansen per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Ruimte 2. De heer H.T.W. Visser per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Samenleving 3. De heer H.L.M. Meijer per 1 augustus a.s. te benoemen als lid van de werkgeverscommissie
6.	**Z/20/357103 Kaderbrief 2021-2024** De raad wordt voorgesteld: 1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024; 2. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisneming aan te nemen.

	De annex bij de kaderbrief is geschreven vanuit het perspectief van de gemeenteraad en de raadsondersteuning. De raad wordt gevraagd om in de raadsvergadering hierover een besluit te nemen. Portefeuillehouder: gehele college
6.a.	**Z/20/363958 Raadsvoorstel en raadsbesluit extra budget inhuur tijdelijke medewerker griffie** De raad wordt voorgesteld: 1. Het budget van de griffie op te hogen met € 66.000 t.b.v. van een tijdelijke medewerker voor 32 uur per week voor de duur van één jaar. 2. De dekking hiervoor te vinden in de algemene middelen. 3. Het contract met de interim griffier, Mevrouw W.M. van der Vlies, te verlengen tot 1-1-2021. Er zijn geen extra kosten mee gemoeid omdat die al in de 1e VGR zijn verwerkt en die zijn toegekend door de raad. Portefeuillehouder: werkgeverscommissie
7.	**Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar** De raad wordt voorgesteld: 1. De jaarstukken 2019 vast te stellen; 2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag; 3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve. Portefeuillehouder: gehele college
8.	**Z/20/358977 Starterslening gemeente Zevenaar** De raad wordt voorgesteld de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vast te stellen. Portefeuillehouders: Hans Winters en Nanne van Dellen
9.	**HAMERSTUK Z/20/351903 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019** De raad wordt voorgesteld de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 vast te stellen. Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

10.	**HAMERSTUK Z/19/344604 Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020** De raad wordt voorgesteld om de Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020 vast te stellen. Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk
11.	**HAMERSTUK Z/20/356886 Begroting RDL 2021** De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de begroting 2021 van Reinigingsdienst De Liemers. Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf
12.	**HAMERSTUK Z/20/352839 Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichse-weg als fietsstraat** De raad wordt voorgesteld: 1. een krediet van € 1.890.000 te verlenen ten behoeve van de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat; 2. het krediet te dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie van de provincie; 3. ermee in te stemmen dat - na de eventuele ontvangst van een aanvullende subsidiebeschikking van de provincie – het krediet door middel van een administratieve en budgettair-neutrale begrotingswijziging wordt verhoogd met het bedrag van het aanvullend provinciaal subsidie tot een maximaal totaalbedrag van € 2.350.000 en de raad hiervan in de daarna eerstvolgende verschijnende Voortgangsrapportage in kennis stellen. Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf
13.	**Moties vreemd aan de orde van de dag** - Door Sociaal Zevenaar is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake de opvang van Griekse vluchteling-kinderen. De SP, GroenLinks en de PvdA hebben laten weten de motie mede te ondertekenen. - Door raadsleden Lap en Albers is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake het onderzoek afschaffen hondenbelasting. De fracties van D66 en SP hebben aangegeven deze motie mede te ondertekenen. - Door de SP is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake het instellen van een ombudsman kinderopvangtoeslag

14.	**Sluiting**

Zevenaar, 30 juni 2020
De burgemeester van Zevenaar,
L.J.E.M. van Riswijk

Besluitenlijst digitale vergadering commissie Ruimte 24 juni 2020

Aanwezig	
Plv. voorzitter:	dhr. R.A. Teunissen
Commissiegriffier:	mevr. E.H. Hondelink-Rinsma
Leden:	mevr. T.J.E.M. Riswick-Keultjes (Lokaal Belang); dhr. E.G.B.M. Buil (Lokaal Belang); dhr. E.R. van Essen (Lokaal Belang); dhr. F.B.M. Evers (CDA); dhr. A.M. Meijer (CDA); dhr. B.J.F.M. van der Kroon (CDA); dhr. M.R.A. Lap (PvdA); dhr. W.J. Snelders (VVD); dhr. P.W.M. Pollmann (D66); dhr. B.M. Kagei (GroenLinks); mevr. L van der Velden (SP) en dhr. P.J.M. Freriks (Sociaal Zevenaar)
Collegeleden:	mevr. C.M. Koers-de Graaf; dhr. J.W.H. Winters; mevr. B.M. Elfrink (gedeeltelijk)
Overige aanwezigen:	n.v.t.
Afwezig met kennisgeving:	dhr. E. Verkampen (D66), dhr. H.A. Bulten (Lokaal Belang) en mevr. M. Dunnink (SP)

1 Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de digitale vergadering om 19.30 uur en heet de commissieleden van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 Inspraak

Er hebben zich geen insprekers aangemeld.

3 Vaststellen besluitenlijsten vorige vergaderingen

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijsten van de vergaderingen van 27 mei en 3 juni jl. vast te stellen. De besluitenlijst van 3 juni jl.is nog niet gereed en zal in de volgende vergadering vastgesteld worden. De besluitenlijst van 27 mei jl. wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Vaststellen raadsplanning en lijst toezeggingen en moties

Er zijn geen opmerkingen ten aanzien van de raadsplanning en de lijst van toezeggingen en moties.

5 Kaderbrief 2021-2024

Dit onderwerp komt in alle commissies aan de orde.

De raad wordt voorgesteld:
1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024;
2. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisgeving aan te nemen.

Commissie
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- de zorgen over de slechte financiële situatie en de effecten van de corona-crisis
- de keuze van het college voor een kaderbrief in de huidige situatie en de constatering dat de kaderbrief een helder beeld geeft van de risico's en onzekerheden
- het inzetten van parkeergelegenheden voor andere activiteiten
- het uitgangspunt van 6 maanden beperkte maatregelen, terwijl er nog veel zaken onzeker zijn
- de compensatie van het Rijk

College
Het college laat weten dat het uitgangspunt van 6 maanden is gericht op templates die in het land gebruikt worden, maar het is wel een risico op zichzelf. Er is een keuze gemaakt in het scenario, wat dat scenario doet in de Kadernota en dat scenario is doorberekend. Er zijn echter nog teveel onzekerheden.
Toezegging:
Wat het inzetten van de parkeergelegenheden voor andere activiteiten betreft, zegt het college toe hier schriftelijk op terug te komen (het in de herinrichting meenemen van andere mogelijkheden zoals elektriciteitspalen voor auto's en fietsen, hub's etc.).

Conclusie
Aangezien de Kaderbrief ook besproken wordt in de andere commissies wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

6 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

De raad wordt voorgesteld:
1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Commissie

De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:

- de constatering dat de jaarstukken de stand van zaken weergeeft en niet SMART is, niet gekoppeld aan tijd
- het centrum in relatie tot de bouw en de corona-maatregelen
- de gebruiksonvriendelijkheid van de huidige parkeerautomaten, met name lastig voor ouderen
- de gladheidsbestrijding
- 7Poort: station, afname gronden, aansluiting 2e brug, parkeren voor vrachtwagens en voorlopig ontwerp
- aanleg fietspad Geitenwaard
- goedkoop bouwen
- realisatie Babberichseweg
- glasvezel buitengebied
- energieverbruik gemeente Zevenaar
- slechte staat noodfietspad Spijk naar Lobith bij Tengnagelwaard
- de goede leesbaarheid van de jaarstukken
- herinrichting kop Tolkamer (riolering)

College

Het college beantwoordt de gestelde vragen.
Wat 7Poort/2e viaduct betreft: dit wordt gezamenlijk opgepakt met ProRail en is gekoppeld aan de uitgiften van de gronden en de treinstiltes waar ProRail aan werkt. Hier wacht het college op, zodat het zo min mogelijk geld gaat kosten. College heeft ook nog geen voorlopig ontwerp gezien.
Babberichseweg: de situatie is wel veranderd. De omwonenden Bettestraatje vinden de middengeleider niet gewenst en veel fietsers gebruiken fietspad Witte Kruis. Het college is ook bezig met de MER-procedure Witte Kruis, waardoor er een andere situatie Babberichseweg ontstaat. Eind van het jaar komt hier meer zicht op en dan komt het college met meer oplossingsrichtingen.
Energieverbruik: het opnemen van het energieverbruik is erg lastig, maar daar moet wel op geacteerd worden.
Parkeerautomaten: college is van oordeel dat het voor de inwoners nog even wennen is en dat er ook parkeer-apps zijn. Er komt nog een evaluatie over de parkeerautomaten en er zullen aanpassingen gedaan worden als dit noodzakelijk is.
Het college is de mogelijkheden voor vrachtwagenparkeren op 7Poort aan het onderzoeken waarbij het Parkmanagement ook wordt betrokken. Een eerste gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden.
Wat de Tengnagelwaard betreft laat het college weten nog geen eigenaar te zijn van alle stukken grond, maar men is wel in gesprek hierover. Aan de fractie van de VVD wordt gevraagd de gestelde technische vragen over het fietsvoetpad schriftelijk in te dienen (is inmiddels gebeurd).
Toezegging fietsvoetpad Tengnagelwaard: zodra de positionering van het fietsvoetpad goed in beeld is gebracht, zal het college dit aan de raad doen toekomen.

College zet uiteen wat de rol en positie van het college is ten aanzien van de aanleg van glasvezel in het buitengebied. Gemeente verleent de vergunningen mits partijen aan de voorwaarden voldoen. Het college heeft ten aanzien van het proces verder geen middelen of regie. Inwoners moeten contact opnemen met ondernemer(s). Kop Tolkamer: bij ieder project is er ook een onderzoeksfase naar bijv. straatwerk, riolering etc. Als voorzien wordt dat er nog iets moet gebeuren aan bijv. de riolering, dan wordt dat direct meegenomen. In dit geval moet de riolering ook worden meegenomen. Het is al wel gealloceerd, maar nog niet meegenomen. Na het onderzoek komt het college bij de raad terug met een kredietaanvraag.

Conclusie
Aangezien de Jaarstukken ook besproken worden in de andere commissies wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

7 Starterslening gemeente Zevenaar

De raad wordt voorgesteld de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vast te stellen.

<u>Commissie</u>
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- of de starterslening alleen bestemd is voor meerkosten verbetering woning of ook voor bijkomende kosten (zoals bijv. notariskosten); er zit verschil in de tekst in het raadsvoorstel en de verordening
- bijdrage Provincie in Q4
- een evaluatie over de starterslening
- het uiteindelijke aantal mensen dat hier gebruik van kan maken, aangezien het over een bedrag van 1 miljoen gaat ; als het meer mensen zijn dient bijstelling (het opplussen van het bedrag) in overleg met de Provincie plaats te vinden, wellicht dit jaar al indien bekend is hoeveel mensen hier gebruik van willen maken
- het inzetten van activiteiten om meer mensen te bereiken
- het uitvoeren van de motie die hieraan ten grondslag ligt
- de prijsstijging van huizen waardoor wellicht in de toekomst het maximaal te lenen bedrag in de toekomst aangepast moet worden.

College
De Starterslening is besproken in de subregio Liemers Plus en wordt niet door iedere gemeente ingezet. Door de gedeputeerde is al toegezegd dat de Provincie deze ontwikkeling ondersteunt. Onderliggende verordening is de standaardverordening voor de Svn die het uitvoert. Niet iedereen kan hier gebruik van maken, omdat er de nodige randvoorwaarden zijn. Er hebben zich inmiddels al 8 mensen aangemeld. Portefeuillehouder stelt een telefonisch contact hierover met de SP voor om uit te leggen voor wie de starterslening precies beschikbaar is. Het college onderstreept het belang van een evaluatie en vindt het een goed plan om gedurende het proces al vroegtijdig aan te kloppen bij de Provincie. Mochten heel veel mensen hiervan gebruik willen maken, dan komt dit bij de raad terug voor een nieuwe afweging.

Conclusie
Omdat er nog enkele vragen open staan wordt op verzoek van de fractie van de SP het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

8 Begroting RDL 2021

De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de begroting 2021 van Reinigingsdienst De Liemers.

Commissie
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- de hoge stijging van de tarieven in een korte tijd en de constatering dat een te hoge stijging leidt tot ander gedrag van de inwoners (illegale vuilstort en overload Kringloopcentrum)
- het principe van "de vervuiler betaalt"
- de kostenstijging in bepaalde categorieën afval en het aanbrengen van nuancering daarin (bijv. chemisch afval gratis en een zakje afval heel duur); de fractie van GroenLinks kondigt aan hierover technische vragen te stellen bij het vaststellen van de tarieven eind van dit jaar
- het verlenen van service door bijvoorbeeld inhaaldagen vast te stellen bij vrije dagen/vakanties
- de ophaalfrequenties van restafval
- het inzamelen van incontinentiemateriaal en luiers (stand van zaken project)
- de prijzen van het aanbiedstation en het vastrecht ten opzichte van andere gemeenten
- de stijging van het aanbieden van afval in 2020 vanwege de corona-crisis en de aanbeveling daarbij om kritisch te kijken naar het inkoopbeleid, het vervoer en de instandhouding van de gratis afvalstromen zoals GFT
- de loonsverhogingen richting 2024 van 2,5%

College
Het college heeft begrip voor de waarschuwingen wat de stijging van de tarieven betreft. Goede communicatie is van belang. Bij de begrotingsbehandeling zal gesproken worden over de tariefstelling en daar komt dan ook de nuancering voor wat betreft de categorieën aan de orde. De raad dient een keuze te maken in het aanbieden van gratis afvalstromen. Wat de service betreft, dit neemt de portefeuillehouder mee naar het bestuur. Indien afval op verkeerde dagen wordt aangeboden, wordt hier wel actie op ondernomen via de Fixi-app. Wat de ophaalfrequentie/inhaaldagen betreft merkt het college op dat hier wel behoorlijke meerkosten aan zitten. College staat open voor een onderzoek/benchmark bij andere gemeenten. Het kritisch kijken naar andere kosten zoals vervoer en inkoop wordt ook meegenomen naar de RDL.

Toezeggingen:
- De vraag waarop de standaard 2,5% loonsverhoging richting 2024 is gebaseerd zal schriftelijk beantwoord worden.

- Er komt vóór de commissievergadering van oktober een raadsinformatiebrief over de afvaltarieven met daarin opgenomen de historie van de prijsopbouw per afvalsoort
- Er komt nog een schriftelijk antwoord op het verloop van de pilot in Nijmegen

Conclusie
Het onderwerp wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

9 Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichseweg als fietsstraat

De raad wordt voorgesteld:
1. een krediet van € 1.890.000 te verlenen ten behoeve van de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat;
2. het krediet te dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie van de provincie;
3. ermee in te stemmen dat - na de eventuele ontvangst van een aanvullende subsidiebeschikking van de provincie – het krediet door middel van een administratieve en budgettair-neutrale begrotingswijziging wordt verhoogd met het bedrag van het aanvullend provinciaal subsidie tot een maximaal totaalbedrag van € 2.350.000 en de raad hiervan in de daarna eerstvolgende verschijnende Voortgangsrapportage in kennis stellen.

Commissie
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- het meenemen van eventuele ontwikkelingen in de toekomst bij de herinrichting
- de nadelen van het afsluiten van de Babberichseweg (bij Betuwelijn) voor met name gehandicapten

College
Het college laat weten dat het stuk onder de Fergusonbrug niet bij deze afwaardering hoort. Het college gaat kijken naar een permanente oplossing hoe dit goed ingericht gaat worden voor fietsers, niet voor auto's. Inbreng en oplossingen vanuit de fracties hiervoor zijn altijd welkom.

Conclusie
Het onderwerp wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

10 Stand van zaken project rijkswegen A15 / A12

De portefeuillehouder laat weten dat Rijkswaterstaat is begonnen met de behandeling van ruim 50 zienswijzen. College is in afwachting van de reactie van Rijkswaterstaat wat Zevenaar nog moet doen met eventuele aanvullende maatregelen aanleg A15 en verbreding A12. In reactie op de vraag of de aansluiting richting Duiven een vierbaansweg wordt, verwijst de portefeuillehouder naar de map

A15/A12 in iBabs waarin staat hoe de aansluiting A12/A15 wordt (een soort klaverblad).

11 Stand van zaken duurzaamheid

De portefeuillehouder meldt dat er vorige week woensdag 17 juni jl. een raadsinformatieavond is geweest over de RES waarbij tot haar spijt weinig mensen aanwezig waren. De portefeuillehouder roept de raad op om te kijken naar het concept-bod RES en wensen en bedenkingen mee te geven in de commissie van 2 september a.s. waarin het concept-bod aan de orde komt.
In reactie op de vraag wat de stand van zaken is inzake Fairtrade laat de portefeuillehouder weten dat het rapport van Van Hall Larenstein al naar de raad is toegezonden. De werkelijke implementering moet nog plaatsvinden waarbij de hoop is gevestigd op het afstudeerproject van Van Hall Larenstein. Portefeuillehouder laat weten Fairtrade in de begroting op te nemen.

12 Punten van orde commissie

De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen. Er zijn geen punten van orde ingediend.

13 Mededelingen portefeuillehouders

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen. Er zijn geen mededelingen gedaan.

14 Rondvraag

De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.

De commissieleden stellen vragen over:
- klachten van inwoners die 300/400 meter van de Betuwelijn wonen over geluid/ trillingen die door college verwezen worden naar ProRail
- invloed van vegetatie op inklinkende klei
- problemen college grond Langeveld
- herziening naam Batwijk
- bestemming kunsttegels Raadhuisplein
- gebruik openbaar toilet bij de Breuly
- kerkenvisie gemeente Zevenaar
- carillon oude gemeentehuis

College

Het college beantwoordt de vragen.

- Wat de klachten van inwoners ten aanzien van de Betuwelijn betreft is het college van oordeel dat het altijd goed is om de rol en positie van de gemeente aan te geven aan inwoners. Het college heeft binnenkort een gesprek met Prorail en zal dit aankaarten.

- Wat Langeveld betreft laat het college weten dat dit onder de rechter is en er dus geen uitspraken worden gedaan.
- Toezegging: de portefeuillehouder komt nog terug op de bestemming van de kunsttegels Raadhuisplein. De intentie is om ze te bewaren op een specifieke stek op en rond het Raadhuisplein richting Arnhemseweg, maar er moet wel voldoende ruimte voor gecreëerd worden. Er is een presentatiefilmpje over het Raadhuisplein waarin de kunsttegels genoemd worden.
- Toilet Breuly: het onderzoek naar openbare toiletten was tijdelijk on hold gezet vanwege corona. De portefeuillehouder gaat graag in gesprek met drie raadsvertegenwoordigers over het vervolg en laat een gesprek inplannen.
- Kerkenvisie: college is van oordeel dat een kerkenvisie bij het cultureel erfgoed en monumenten hoort. Er komt een Liemerse kerkenvisie en men is bezig om bij de Provincie gelden te verkrijgen om de visie goed in te kunnen richten. Informatie hierover komt via een raadsinformatiebrief naar de raad.
- Carillon oude gemeentehuis: er komt binnenkort een collegevoorstel voor terugplaatsing van het carillon die nu in de opslag ligt. Het carillon moet eerst weersbestendig worden gemaakt en zodra iets meer bekend is zal aan de raad gemeld worden waar het carillon een plaats gaat krijgen op of in de omgeving van het gemeentehuis.

15 Sluiting

De commissie bedankt de plaatsvervangend voorzitter, de heer Teunissen, voor zijn deskundige begeleiding in deze commissie als plaatsvervanger aangezien dit vanwege zijn op handen zijnde vertrek de laatste commissievergadering voor de heer Teunissen is.

De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 21:25 uur.

Concept verslag Commissie Samenleving 23 juni 2020

Datum	23-06-2020
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	Digitaal
Voorzitter	R.A. Teunissen
Aanwezigen	J. Harmsen, A. Ilhan, M.B.M. Jansen, J.G.B.A. Lombarts, C.H.M. van Merwijk, J. de Nooij, R.A. Teunissen, D.M. van der Velden, L. van der Velden, W.L.J. Voetdijk-ten Have, P. de Winkel
	Nanne van Dellen, Belinda Elfrink en Hans Winters
Toelichting	

1 **Opening en vaststellen agenda**

Notulen
Afwezig:
De heer De Nooij
De heer Engels

Mevrouw Ilhan zal later aan de vergadering deelnemen

Agenda:
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 **Inspraak**

Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.

Voor inspreken aangemeld:
- de heer Frank Schaapsmeerders over Alleenstaande minderjarige vluchtelingen in Griekenland

Notulen
Meerdere commissieleden geven aan dat zij zich voor deze kwestie in willen gaan zetten, er wordt opgemerkt dat men dit raadsbreed zal gaan oppakken.

De heer Schaapsmeerders beantwoord de aan hem gestelde vragen:
- de Nederlandse regering heeft geen toezegging gedaan over een aantal op te nemen kinderen. Daarmee is het dus ook niet duidelijk hoeveel kinderen Zevenaar eventueel zou kunnen opvangen;
- op dit moment hebben 11 Europese landen een toezegging gedaan, waaronder Luxemburg en Duitsland zij hebben aangegeven kinderen tussen de 10 en 15 jaar te gaan opvangen.
- de selectie van kinderen die eventueel in Nederland zou worden opgevangen gebeurd door de hulporganisaties ter plaatse.

Namens het college reageert wethouder Elfrink:
- Zij kan zich vinden in de oproep van de heer Schaapsmeerders

3 **Vaststellen besluitenlijsten vorige vergaderingen**

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijsten van de vergaderingen van 26 mei en 2 juni jl. vast te stellen.

Notulen

De besluitenlijsten van 26 mei en 2 juni zijn ongewijzigd vastgesteld.

4 **Vaststellen raadsplanning en lijst toezeggingen en moties (ibabs)**

De raadsplanning is toegevoegd.
Toezeggingen zijn te raadplegen onder overzichten bij Toezeggingen
Moties zijn te raadplegen onder overzichten bij Moties.

Notulen

Opgemerkt wordt dat het subsidiebeleid niet meer op de termijnagenda staat.
Verder ongewijzigd vastgesteld.

5 **Z/20/357103 Kaderbrief 2021-2024**

Dit onderwerp komt in alle commissies aan de orde.

De raad wordt voorgesteld:
1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024;
2. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisneming aan te nemen.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Notulen

Namens het college geeft wethouder Van Dellen een korte introductie.

Door de commissieleden worden vragen gesteld over/ naar aanleiding van:
<u>H 4. Onderwijs:</u>
- er wordt aandacht gevraagd voor de kinderen die door het thuis onderwijs een achterstand hebben opgelopen;
- zijn er gegevens bekend over het aantal leerlingen dat een achterstand heeft opgelopen en de kosten die gemaakt moeten gaan worden om dit weer weg te werken; over het aantal schoolverlaters; het aantal kinderen dat gebruik heeft gemaakt van de noodopvang en de kosten hiervan;
- over de oorzaak van de toename van het aantal schoolverlaters ;
- landelijk geeft 0ngeveer 56 % van de leerlingen aan dat zij een leerachterstand hebben

<u>H 5. Cultuur</u>
- de exploitatie van de Turmac Cultuurfabriek
- is dit het juiste moment om het subsidiebeleid te harmoniseren
- wanneer komt er voor de subsidieontvangers meer duidelijkheid over het beleid voor de komende jaren, waar moeten zij zich op voorbereiden
- welke actie onderneemt het college om samen met de cultuurinstellingen de gevolgen te beperken

<u>H 6. Sociaal Domein</u>
- is er al meer bekend over de compensatie van het rijk
- is in de afgelopen periode het zorgniveau gehandhaafd en zo nee wat wordt ondernomen om dit weer op niveau te krijgen
- wat wordt bedoeld/beoogd met heroverweging minimabeleid

<u>Algemeen</u>:
- stand van zaken herstelplan en hoe wordt de raad hierin betrokken

Namens het college beantwoorden de wethouders de vragen.
Wethouder Van Dellen
- er wordt gewerkt aan een nieuw onderwijs achterstanden beleid samen met alle daarbij betrokken instanties. Het concept ligt nu voor bij de Participatieraad en komt vervolgens naar de gemeenteraad.
- de wethouder is bij scholen op bezoek geweest. Leraren geven aan dat zij, ook in de afgelopen periode een goed beeld van de leerlingen hebben, wie er met het digitale onderwijs wel of niet goed mee konden komen. Zij herkennen niet het beeld uit het landelijke nieuws (56%)
- alle feestelijkheden rondom de opening van de Turmac Cultuurfabriek zijn uitgesteld, ook hebben nog niet alle gebruikers de ruimte die voor hen bestemd is in gebruik genomen. Van de provincie is € 25.000 ontvangen voor de Turmac Cultuurfabriek én voor de dorpshuizen.
- over de vraag of dit het juiste moment is voor de harmonisatie van het subsidiebeleid wordt nagedacht. Er komt een voorstel naar de raad.
- over de verdeling van het geld dat Zevenaar van het rijk zal ontvangen wordt n.a.w. omstreeks 15 juli meer bekend.
- met de Auditcommissie is gesproken over de 2e VGR. Het college zal proberen om in ieder geval de raad bij de behandeling van de begroting te informeren over stand van zaken m.b.t. de financiën.
- voor het herstelplan wordt ook gekeken naar de regionale mogelijkheden en naar de mogelijkheden van co-finaciering door de provincie. het zal in september in het college besproken worden en vervolgens komt het herstelplan naar de raad.

wethouder Elfrink
- in de afgelopen periode zijn een aantal nieuwe initiatieven eenmalig ondersteund
- al voor deze crisis werd duidelijk dat de minimaregelingen veel gebruikt worden, het vastgestelde budget wordt flink overschreden. heroverweging van het minimabeleid bij de begroting zou een optie kunnen zijn.

wethouder Winters
- verwijst naar het RIB over het Sociaal Domein en COVID19
ingezet op de continuïteit van de zorg als van de zorgaanbieders
- er is sprake van uitgestelde zorg bij huisartsen en ziekenhuizen
- aan de gemeente kant is duidelijk dat er bij de aanvragen een inhaalslag plaatsvindt. Zorgvraag op vergelijkbaar niveau als voor de COVID19 crisis
- gedurende de afgelopen periode is er gebruik gemaakt snelle/korte indicaties zodat er snel hulp geboden kon worden. Er wordt ni nagegaan of de geboden zorg voldoende is of aangepast moet worden.

6 **Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar**

Dit onderwerp komt in alle commissies aan de orde.

De raad wordt voorgesteld:
1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Notulen

De commissieleden geven aan tevreden te zijn met de jaarstukken en complimenteren de ambtenaren met het duidelijke rapport. Ook is voor een ieder duidelijk dat dit positieve resultaat snel zal verdampen in de huidige situatie. Door de fractie van D66 zullen in de commissie Middelen nog vragen gesteld worden over het rapport van de accountant.

Door een aantal leden van de commissie wordt aangegeven dat dit als bespreekpunt op de agenda van de komende raadsvergadering moet komen.

7 RIB 2020-023 Informatie naar aanleiding brief VWSVNG over toekomst beschermd wonen

RIB geagendeerd op verzoek van Sociaal Zevenaar (raadsvergadering 9 april). De fractie wil uitgangspunten meegeven aan college m.b.t. beschermd wonen. Sociaal Zevenaar heeft dit op de agenda laten zetten om met elkaar hierover van gedachten te wisselen en de wens voor Zevenaar duidelijk mee te geven aan de wethouder. Joke Harmsen heeft bijgaande bespreekpunten van te voren aangeleverd om de discussie over te voeren:
De gemeente Zevenaar zit niet in de stuurgroep, dus hoe houden we vinger aan de pols mbt voorstellen?
Welke behoefte is er aan zorgaanbod bij onze inwoners?
Welk zorgaanbod willen wij voor de inwoners van Zevenaar?
Intramuraal niet alleen via regionaal vangnet, intramuraal moet ook dichterbij gerealiseerd kunnen worden.
Ambulante invulling is de focus, hoe kunnen we ook naar meer hybride woonvormen toegroeien? Meer flexibiliteit want niet voor iedere client is ambulante begeleiding in elke fase toereikend. Hoe kunnen we opbouw en afbouw zo dicht mogelijk organiseren bij de client want elke “ verhuizing” geeft veel spanning en emotie.
Hoe kunnen we ook in de Zevenaarse dorpen werken aan inclusie?
Gebruik maken van ervaringsdeskundigheid, college oproepen hier een start mee te maken.
Samen met netwerk van de client onderzoeken wat er mogelijk is - flexibel en maatwerk lijken mij goed uitgangspunten.
Kortom; hoe willen wij voor Zevenaar het geregeld hebben, daar zou ik (Joke Harmsen) graag over willen discussiëren met jullie.

Notulen

Naar aanleiding van de mail van mw. Harmsen aan de commissieleden wordt aangegeven:
- organiseer de zorg kleinschalig en dicht bij huis
- daar waar dit niet kan schaal op maar dan niet naar een grote regio zoals Arnhem maar bijvoorbeeld binnen De Liemers
- bewaak de kwaliteit goed even als de draagkracht van de omgeving, is deze nog voldoende
- stuur op afbouw, ambulante zorg biedt zeker kansen
- organiseer niet over de zorgvragers heen maar overleg met hen wat zij nodig hebben en biedt de hulp die bij de zorgvraag past

Namens het college reageert wethouder Winters:
- herkent veel van hetgeen gezegd is in de uitvoering kaders die het college nu aan het uitwerken is
- de gemeente Zevenaar is geen lid van de regionale stuurgroep maar kan wel degelijk meesturen want in een van de belangrijkste werkgroepen (Toegang) zit een goede Zevenaarse ambtenaar. Daarnaast is de wethouder betrokken bij het overleg met de wethouders van de overige gemeenten.

++Mw. Hamsen ++ bedankt de commissieleden voor hun inbreng.

8 **200506 Brief Alles voor Mekaar 040520 noodkreet opsporen eenzame ouderen via BRP**

Brief is geagendeerd op verzoek van de fractie van de SP (lijst ingekomen stukken raadsvergadering 13 mei jl.)

Notulen

Mw. Van der Velden (SP) geeft aan dat deze brief door de SP geagendeerd is om de aandacht van het college te vragen om zeer actief naar eenzame ouderen te zoeken en hen alle noodzakelijke hulp te bieden.

Namens het college reageert wethouder Elfrink:
- het college onderschrijft de oproep van de SP
- Stichting Alles voor elkaar heeft hiervoor een mooi initiatief. In Zevenaar gebeurd heel veel o.a. door Caleidos
- via de reguliere kanalen zijn nog niet alle ouderen in beeld

Wethouder Winters
- er wordt vanuit de data te kijken welke ouderen we nu "missen". We kijken nu als eerste naar 80+. De ouderen die er zo "uitvallen" worden persoonlijk en direct benaderd.

Door mw. Jansen (PvdA) wordt aangegeven dat eenzaamheid niet specifiek is voor ouderen, denk bijvoorbeeld aan een partner van een dementerende.

Mw. Van der Velden (SP) is blij dat het college al actie onderneemt op dit punt en verzoekt het college de raad over de voortgang te informeren.

9 **Stand van zaken Sociaal Domein**

Vanwege de importantie en impact van het onderdeel sociaal domein staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg.

Notulen

Namens het college wethouder Winters:
- er komt een RIB over de Jeugdbeschermingsketen
- kwartaal rapportage Q1 is gereed en komt naar u toe
- 1 juli 2020 start de nieuwe inkoop. Er is gekozen voor een zachte landing, niet alle contracten ontbinden maar daar waar nodig worden de huidige contracten netjes afgebouwd.
- de huishoudelijke hulp wordt lokaal aanbesteed. Over de financiële consequenties wordt de raad met Q2 geinfomreerd.

10 **Punten van orde commissie**

De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen.

Notulen

geen punten van orde ingediend.

11 **Mededelingen portefeuillehouders**

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.

Notulen

Wethouder Van Dellen:

Beantwoording vragen VVD over contracten met het Filmhuis

1. Waarom nu wel beperkende voorwaarden in het huurcontract?

In de RIB van 31 maart 2020 heeft het college meegedeeld dat met met beroep van Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) staatssteun wordt verleend aan het Filmhuis. Dit omdat de huurprijs die aan het Filmhuis in rekening wordt gebracht lager is dan de getaxeerde huurprijs voor de ruimte in de Turmac Cultuurfabriek. De huurprijs die in rekening wordt gebracht is gelijk aan de huur die het Filmhuis voldoet voor de huidige locatie. In de huurovereenkomst zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen voor staatssteun opgenomen. Omdat het niet lukte om met de betrokken partijen tot overeenstemming te komen over de programmering en er geen sprake is van een subsidierelatie is besloten om beperkende voorwaarden in de huurovereenkomst op te nemen.

2. Zijn de voorwaarden veranderd na 24 september 2019?

Meerdere pogingen ondernomen om overeenstemming tussen de partijen te bereiken over de programmering zijn niet gelukt. deze situatie is na 24 september 2019 niet veranderd. Het Flimhuis heeft een culturele ambi status. Dit wil zeggen dat het Filmhuis 90% van haar inzet moet richten op cultureel gebied. Daarnaast ligt er in het bestemmingsplan een beperking van de programmering om dat daarin staat dat er geen sprake mag zijn van een bioscoop. Daarbij gaat het college er vanuit dat de programmering past bij de doelstelling zoals deze in de statuten van het Filmhuis zijn weergegeven. Het college heeft als voorwaarde in het huurcontract opgenomen dat de getoonde films slechts voor 10% uit commerciële films mag bestaan. deze zijn als zodanig geïndiceerd met behulp van de internet movie database. Met de opgelegde voorwaarden gaat het college er vanuit dat de exploitatie van het Filmhuis in overeenstemming is met de voorwaarden van de staatssteun, het bestemmingsplan, de culturele ambi status de statuten van het Filmhuis en de functie van het Filmhuis. het college ziet geen aanleiding om meer beperkende voorwaarden op te leggen.

3. Kan de portefeuillehouder aangeven welke juridische risico's de gemeente loopt?

Met het in acht nemen van het huurrecht volgens het Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente een huurovereenkomst gesloten met het Filmhuis. In verband met de Europese staatssteun regels heeft het college van de huurovereenkomst kennisgeving gedaan aan de Europese Commissie. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is akkoord gegaan met deze kennisgeving. de kennisgeving is inmiddels geregistreerd door de Europese Commissie. Dit wil zeggen dat wordt ingestemd met de staatssteun. Het college ziet dan ook geen aanleiding om juridische risico's aan te nemen met betrekking tot het aangaan van de huurovereenkomst met het Filmhuis.

Het college zal nakomen van de opgelegde voorwaarden handhaven. Daarnaast is er ook een subsidie relatie met het Filmhuis ook dat is een moment voor handhaving van de voorwaarden.

De wethouder zegt toe de beantwoording nog schriftelijk te doen toekomen.

12 Rondvraag

De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders. De vragen dienen van tevoren gemeld te worden aan de griffie. Als er geen vragen vooraf ontvangen worden, gaat dit onderwerp van de agenda.

De fractie van de VVD heeft bijgaande vragen inzake contract Filmhuis aangekondigd.

Notulen
Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

13 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.
In verband met zijn afscheid als raadslid en daarmee ook als voorzitter van deze commissie spreekt de heer Teunissen zijn dank uit voor de prettige samenwerking tijdens de vergaderingen in de afgelopen periode.

Zevenaar, 2 juni 2020
Namens de Agendacommissie,
R. Heemsbergen

Concept Besluitenlijst Commissie Middelen 25 juni 2020

Datum	25-06-2020
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	Digitaal
Voorzitter	A.H.M. Albers
Aanwezigen	A.H.M. Albers, M.W. Bloemberg, J.J. du Croix, T.G.H. Boekhorst, P.J.M. Putman, W.J.M. van Dinther, F.H.F. Jansen, G.H.J. Kleinherenbrink, L. van der Velden, B. van Bindsbergen, B. Kagei, C. de Winter, L. van Riswijk, N. van Dellen

1 Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

De aanwezigen besluiten in meerderheid het onderwerp Visie op participatie vanavond te bespreken. Daarmee is de agenda vastgesteld.

2 Inspraak

Er hebben zich geen insprekers aangemeld.

3 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering

De besluitenlijst van de vergadering van 28 mei jl. wordt voor de volgende keer geagendeerd.

4 Vaststellen raadsplanning en lijst toezeggingen en moties (ibabs)

De 2eVGR staat nu foutief op de kalender in oktober, dat moet december zijn.
Toegezegd is wel om bij de begroting de laatste stand van zaken te vermelden.

5 Visie participatie (status werkgroepen en dorps-/wijkraden)-Punt van Orde PvdA commissie Middelen december

Door de fractie van de PvdA is in december voor de commissie Middelen bijgaand punt van orde ingediend inzake visie participatie (status werkgroepen en dorps-/wijkraden).
Door het college is in dezelfde commissievergadering een aanvullende notitie toegezegd over wat de huidige situatie is, de verhouding tussen werkgroepen en dorpsraden qua contactmogelijk-heden met de gemeente en eventueel ervaringen.
Deze informatie is in de vorm van een RIB aangeboden. De beleidsnotitie "Zevenaar verbindt" uit 2018 is toegevoegd aan deze RIB. Deze notitie heeft u in december 2018 voor kennisgeving aangenomen.
De notitie 'contacten inwoners en gemeente' is aan het agendapunt toegevoegd. Hierin staan alle verschillende contacten die inwoners kunnen gebruiken om contact met de gemeente te leggen.

Het CDA geeft aan dat dorpsraden een verlengstuk van de gemeente is en dat dat vertrouwen geeft aan inwoners (in ieder geval in Babberich)
Lokaal Belang is verguld met dorpsraden en pleit er voor dat inwoners meer geaccommodeerd worden door de gemeente . Participatietrajecten zijn opgezet om draagvlak te creëren; duidt op het verschil tussen overheidsparticipatie en burgerparticipatie; zij vinden de kaders waar binnen gepraat mag worden te eng. De nieuwe instrumenten hebben een wisselwerking en verschillende relevantie. Pleiten voor een brede bespreking en geeft aan dat wij moeten bespreken wat wij er mee willen.

De portefeuillehouder wil graag vaker met de cie bespreken in een bredere context; waar deze vraag begon was de vraag werkgroep versus dorpsraad. Dat was maar een enkel probleem; in Lobith Tolkamer speelde er een issue over verkeer en vervoer;

beide geesten bij elkaar brengen is niet gelukt; het probleem is opgelost omdat de werkgroep zich heeft opgeheven; Spreekt de wens uit “laat 1000 bloemen bloeien”; dat mag ook! Open het gesprek aangaan; kaders stellen is moeilijk; met ideeën komen is ook moeilijk, daar moet je mensen mee helpen. Daar ligt de uitdaging; eerst het dorp aan het woord laten en dan vorm en inhoud aan geven. Dank voor de reacties op het schema “inspraak of beginspraak?”
Conclusie: input is geleverd en de vraag ligt er nu om op gezette tijden hierover verder te spreken.

6 Kaderbrief 2021-2024

De commissieleden geven complimenten over deze heldere notitie die een goede doorkijk geeft naar de nabije toekomst. Het is duidelijk dat bij de begroting het herstelplan besproken word. De commissieleden zijn, ook via de auditcommissie, goed betrokken bij dit onderwerp.

Commissieleden vragen om nauw betrokken te worden bij het maken van de mjb en het herstelplan.
Onduidelijk is op dit moment hoeveel geld Zevenaar van de Provincie en van het Rijk krijgt.
Het CDA roept op om een gezamenlijke oproep aan de provincie en het Rijk te doen om de gevolgen van de corona crisis te vergoeden; ‘verdere bezuinigingen verdienen onze inwoners niet’.
De SP vraagt zich af hoe andere fracties staan tegen over de kosten die gemoeid zijn met extern vergaderen door de gemeenteraad. De SP is daar tegen. De meerderheid in het Presidium was hier wel voorstander van.

Diverse fracties geven aan dat de bijlage bij de kaderbrief, met het verzoek van de werkgeverscommissie voor een urenuitbreiding bij de griffie, nog besproken moet worden in de fracties.
De wethouder dankt de fractie voor de complimenten. Hij geeft aan dat de 2e VGR ná de begroting komt. De cijfers die er dan zijn en die in het herstelplan verwerkt worden, zullen de meest actuele cijfers zijn die dan voor handen zijn. In het kader van investeren in het herstelplan wordt er naar gestreefd om projecten regionaal aan te vliegen, dan doet de provincie ook mee. De eerste signalen uit het Rijk zijn niet erg positief. De VNG is in onderhandeling met het Rijk. Halverwege juli zal meer duidelijk worden over verdeelsleutels. Op een vraag vanuit de raadscommissie aan welke knoppen de raad kan draaien mbt de financiën geeft de wethouder aan dat dat maar zeer beperkt mogelijk is: Het inkomen van de gemeenten zijn belastingen en aan de uitgaven kant zijn dat bezuinigingen; de belangrijkste middelen moeten bij het Rijk vandaan komen.
De verslagen van de auditcommissie worden met de raadsleden gedeeld. De auditcommissie wordt vanuit de wethouder en afdeling Middelen per vergadering voorzien van de meest actuele cijfers.
Vanuit de werkgeverscommissie wordt nog een toelichting gegeven op het verzoek om urenuitbreiding op de griffie te realiseren. De griffie medewerkers staan onder flinke druk om alle extra vergaderingen en overige bijeenkomsten te faciliteren. Hierdoor maken zij al maanden lang structureel overuren.
Het voorstel dat er nu ligt is unaniem door de werkgeverscommissie aan de raad voorgelegd.

7 Z/20/351903 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

De raad wordt voorgesteld de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 vast te stellen.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

De commissie geeft complimenten over het behaalde resultaat tot nu toe. Zij zijn belangstellend naar de stand van zaken mbt Zevenpoort. Gevraagd wordt naar de nieuwe woondeal. Commissieleden vragen naar het risico van het niet doortrekken van de A12 A15. Zitten bedrijven op die goedkeuring te wachten voordat zij besluiten tot het kopen van een kavel? Loopt Zevenaar daar nog risico mee en is daar rekening mee gehouden?

De wethouder geeft aan dat in Zevenpoort over alle kavels gesprekken gevoerd worden. Banken gaan nu wel voorzichtiger om met leningen, maar " ook daar zien we dat de draad weer wordt opgepakt". Corona heeft wel een vertragend effect.

De commissie adviseert om de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2019 als een hamerstuk op de agenda van de raad te plaatsen.

8 Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

De raad wordt voorgesteld:
1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

De ambtelijke organisatie wordt bedankt voor de heldere jaarstukken. De commissie staat stil bij de opmerkingen van de accountant mbt de aanbestedingen. Dat gaat nog niet goed, het afgelopen jaar was er al wel een verbetering te zien. Commissieleden spreken hun zorg uit mbt de inhuur van personeel. Inhuur van derden is altijd duurder dan vast personeel. De portefeuillehouder geeft aan dat de vacatures zich inmiddels uitkristalliseren en de organisatie gaat die vacatures invullen met vast personeel. Commissieleden geven aan dat het duidelijk is dat er te weinig budget mee is gegeven voor de extra taken die het Rijk naar gemeenten heeft overgeheveld.

Lokaal Belang geeft aan dat zij blij zijn met de snelle en goede beantwoording van hun technische vragen
Commissieleden geven aan dat de positieve resultaten behaald worden dankzij eenmalige meevallers.

Wethouder geeft aan dat Zevenaar in control goed werkt. Door eigen controles zijn afwijkingen boven gekomen. Bij de basis op orde wordt hier ook aandacht aan besteed. Conclusie van de commissie is dat de jaarstukken als hamerstuk naar de raad kunnen.

9 Z/19/344604 Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020

De raad wordt voorgesteld om de Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020 vast te stellen.
Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Raadsleden kunnen zich vinden in het raadsvoorstel. Er wordt gevraagd naar de gevolgen van het voorstel voor de zittende ondernemer. Portefeuillehouder geeft aan dat in een volgende ronde de zittende ondernemer gewoon mee kan doen. "Hij heeft geen voordelen, maar ook geen nadelen ten opzichte van anderen." Commissieleden

Conclusie van de commissieleden is dat dit voorstel als hamerstuk naar de raad toe kan.

10 Factsheet 2019 Ambulancezorg Gelderland-Midden (VGGM) 010320 gemeente Zevenaar

Geagendeerd op verzoek van de fractie van de VVD (lijst ingekomen stukken raadsvergadering 13 mei jl.). De fractie wil de aanrijtijden in de commissie bespreken.

De VVD vraagt de wethouder wat die er aan kan doen dat de aanrijtijden in de kernen omlaag gaat. Burgemeester geeft namens de portefeuillehouder aan dat op 30 september er een informatieve bijeenkomst is over de aanrijtijden.

Partijen zijn het er over eens dat het goed zou zijn om iedere 6 maanden de cijfers over de aanrijtijden in de commissie te bespreken.

11 Punten van orde commissie

Er zijn geen punten door de commissie ingebracht.

12 Mededelingen portefeuillehouders

Er zijn geen onderwerpen ingebracht.

13 Rondvraag

Er zijn geen rondvragen.

14 Sluiting

De voorzitter sluit om 22.00 uur de vergadering.

Zevenaar, 2 juni 2020.
Namens de Agendacommissie,
Will van der Vlies, commissiegriffier

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 8 juli 2020

Nr.	Datum van ontvangst	Afzender/onderwerp	Wijze van afdoening
1.	29-05-2020	Reactie op burgerbrief 29 april 2020 om video met persoons-gegevens te wissen	Voor kennisgeving aannemen
2.	03-06-2020	Burgerbrief 200602 inzake onjuiste voorstelling van zaken	Ter afdoening in handen stellen van de griffier en de burgemeester
3.	05-06-2020	VNG Ledenbrief 20-027 Verlenging activiteiten Visitatiecom-missie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein	Voor kennisgeving aannemen
4.	05-06-2020	VNG Ledenbrief 20-028 Ledenraadpleging rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Voor kennisgeving aannemen
5.	05-06-2020	VNG Ledennieuwsbrief nr. 20-029 Coronacrisis nr. 11	Voor kennisgeving aannemen
6.	08-06-2020	Brief Stichting Vluchteling 050620 lancering petitie en stilte-protesten 25 gemeenten opvang alleenstaande vluchteling-kinderen	Voor kennisgeving aannemen
7.	08-06-2020	Hyperlink ledenraadpleging VNG rechtzetten scheefheid in achtervang bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Ter afdoening in handen stellen van het college
8.	09-06-2020	VNG Ledenbrief 20-026 Verbinden met Schulden	Voor kennisgeving aannemen
9.	11-06-2020	Motie gemeente Kerkrade raad 270520 afschaffing verhuurders-heffing	Voor kennisgeving aannemen
10.	11-06-2020	Hyperlink stemformulier - ledenraadpleging ivm uitgestelde ALV VNG	Ter afdoening in handen stellen van het college
11.	11-06-2020	VNG Ledenbrief 20-030 200611 Definitieve voorstellen leden-raadpleging ivm uitgestelde ALV	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 8 juli 2020

12.	12-06-2020	VNG Ledenbrief 20-031 uitvoeringslasten Klimaatakkoord	Voor kennisgeving aannemen
Nr.	**Datum van ontvangst**	**Afzender/onderwerp**	**Wijze van afdoening**
13.	12-06-2020	Ontslagbrief raadslid R. Teunissen	Voor kennisgeving aannemen
14.	18-06-2020	VNG Ledenbrief 20-033 meerjarige Transitie-strategie Common Ground	Voor kennisgeving aannemen
15.	19-06-2020	Brief Burgers Geven Energie (Wiek-II) inzake rol raad betreffende energie-initiatieven in de gemeente Zevenaar	Voor kennisgeving aannemen
16.	19-06-2020	Jaarverslag Scalabor 2019	Voor kennisgeving aannemen
17.	19-06-2020	VNG Ledenbrief 20-039 LOGA 20-04 - Gezamenlijke vragenlijst VNG en vakbonden	Voor kennisgeving aannemen
18.	19-06-2020	Burgerbrief d.d. 22 april 2020 inzake overlast buurt en handhaving corona (nb. brief werd op 19 juni 2020 op de griffie ontvangen)	Ter afdoening in handen stellen van het college
19.	22-06-2020	Motie behoud lokale rekenkamercommissie Edam Volendam	Voor kennisgeving aannemen
20.	23-06-2020	VNG Ledenbrief 20-037 Stand van zaken nieuwe Wet Inburgering	Voor kennisgeving aannemen
21.	24-06-2020	VNG Ledenbrief 20-043 stand van zaken aanvullende onderzoeken herijking verdeling gemeentefonds	Voor kennisgeving aannemen
22.	24-06-2020	Brief gemeente Noordoostpolder inzake motie ALV-VNG betr. financiën invoering Omgevingswet	Voor kennisgeving aannemen
23.	25-06-2020	Burgerbrief 230620 betreffende verzoek tot kappen boom	Ter afdoening in handen stellen van het college
24.	29-06-2020	VNG Ledenbrief 20-041 200625 Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld	Voor kennisgeving aannemen
25.	29-06-2020	Reactie op rapport vegetatie zettingen ZWIK bestuur	Ter afdoening in handen stellen van het college

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 8 juli 2020

26.	29-06-2020	Burgerbrief corona-vrije route door Zevenaar	Ter afdoening in handen stellen van het college
27.	29-06-2020	Minderjarige vluchtelingen kinderen Griekenland 200626	Voor kennisgeving aannemen
Nr.	**Datum van ontvangst**	**Afzender/onderwerp**	**Wijze van afdoening**
28.	29-06-2020	Burgerbrief - een riem onder het hart - inzake Zwarte Pieten-discussie en racisme	Voor kennisgeving aannemen
29.	29-06-2020	VNG Ledennieuwsbrief nr. 20-044 Coronacrisis nr. 14	Voor kennisgeving aannemen
30.	29-06-2020	Motie Onhoudbaar (financiële situatie) gemeenteraad Renkum 240620-aangenomen	Voor kennisgeving aannemen
31.	29-06-2020	Uitkomst enquête pgb achterban Per Saldo	Voor kennisgeving aannemen
32.	29-06-2020	VNG Ledenbrief 20-045 bekendmaking uitslagen ledenraad-pleging ivm uitstel ALV 2020	Voor kennisgeving aannemen
33.	30-06-2020	Burgerbrief-bezwaar tegen besluit 29 mei 2020 in antwoord op brief 29 april 2020 inzake wissen video met persoonsgegevens	Ter afdoening in handen stellen van de beroep- en bezwarencommissie
34.	02-07-2020	Motie gemeente Noordoostpolder SP Behoud autonomie lokale rekenkamerfuncties 250520 (aangenomen)	Voor kennisgeving aannemen
35.	02-07-2020	Reactie op burgerbrief 2 juni 2020 (onjuiste voorstelling van zaken) besluit op verwijderingsverzoek (getekend)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrieven			
36.	10-06-2020	2020-066 Verslag Bestuur RDL 13 mei 2020	Voor kennisgeving aannemen
37.	12-06-2020	2020-069 COVID-19 d.d. 12 juni 2020	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 8 juli 2020

38.	15-06-2020	2020-064 Onderzoek naar invloed vegetatie op woningverzakkingen	Voor kennisgeving aannemen
39.	25-06-2020	2020-070 Jaarverslag adviescommissie bezwaarschriften 2019	Voor kennisgeving aannemen
Nr.	**Datum van ontvangst**	**Afzender/onderwerp**	**Wijze van afdoening**
Raadsinformatiebrieven			
40.	25-06-2020	2020-071 Evaluatie GFT in de hoogbouw	Voor kennisgeving aannemen
41.	25-06-2020	2020-068 Gebiedsopgave omgeving Babberich (MER Witte Kruis)	Voor kennisgeving aannemen
42.	25-06-2020	2020-... COVID-19 d.d. 25 juni 2020	Voor kennisgeving aannemen
43.	02-07-2020	2020-072 Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming	Voor kennisgeving aannemen
44.	02-07-2020	2020-073 Kwartaalrapportage zorgkosten jeugd en Wmo Q1 2020	Voor kennisgeving aannemen
45.	02-07-2020	2020-074 Start verkoop grafieken Peter Stuyvesant collectie	Voor kennisgeving aannemen
46.	02-07-2020	2020-075 Proces en overdracht werkgeverschap combinatiefunctionarissen sport Zevenaar aan Ataro B.V.	Voor kennisgeving aannemen
47.	02-07-2020	2020-077 Jaarrekening 2019 Ataro b.v.	Voor kennisgeving aannemen
48.	03-07-2020	2020-079 COVID-19 d.d. 3 juli 2020	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 8 juli 2020

*Z044F8324D
1*

GEMEENTE ZEVENAAR

[redacted]

datum 29 mei 2020
zaaknummer Z/20/358973/UIT/20/965220
onderwerp Besluit op verwijderingsverzoek
contactpersoon Will van der Vlies

Geachte [redacted],

Verzoek
Op 29 april 2020 ontvingen wij uw verzoek tot het wissen van uw persoonsgegevens overeenkomstig artikel 12 en 17 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna AVG) In uw verzoek vraagt u de raad om uw persoonsgegevens uit de videoregistratie van de raadscommissie Ruimte van 16 april 2020, uitgesproken door één van de insprekers en een tekst uitgesproken door de voorzitter van de vergadering van een andere, niet aanwezige inspreker, te verwijderen.

Besluit
Naar aanleiding van uw verwijderingsverzoek van 29 april jl. hebben we het besluit genomen om de persoonsgegevens uitgesproken door één van de insprekers en namens een andere inspreker voorgelezen door de voorzitter, te verwijderen uit de video- en schriftelijke registratie van de gepubliceerde raadscommissie ruimte van 16 april 2020.

Maatregelen
Alle inspraakteksten, uitgesproken en voorgelezen op 16 april bij commissie Ruimte, zijn op 17 april jl. 'achter een slotje' geplaatst, zodat alleen bevoegden, zijnde raads- en commissieleden, kennis kunnen nemen van de inspraakteksten. Naderhand hebben wij de teksten geanonimiseerd.
In de week van 27 april is opdracht gegeven aan de web-provider om, in eerste instantie de videoband te voorzien van een beveiliging waardoor slechts één medewerker van de griffie toegang had en om vervolgens de persoonsgegevens te verwijderen. Nadat dit is afgerond en gecontroleerd zal de registratie van de vergadering van 16 april jl. weer gepubliceerd worden via het Raadsinformatie Systeem op de website van de gemeente Zevenaar.

De agendacommissie en het Presidium hebben kennis genomen van het verwijderingsverzoek. Er is naar aanleiding van dit incident gesproken over verbeterpunten. Er is afgesproken dat de voorzitters, nog meer dan anders, letten op het vermijden van het gebruik van persoonsgegevens en indien dat nodig is mensen hierop aanspreken. In de' instructie voor inspreken', die insprekers van te voren wordt toegestuurd, is een extra zin opgenomen waarin geattendeerd word op het vermijden van het gebruik van persoonsgegevens.

Bezwaar
Bent u het niet eens met het besluit? Neem dan eerst telefonisch contact op met de Griffie. Door er samen naar te kijken is het indienen van een bezwaarschrift misschien niet meer nodig.

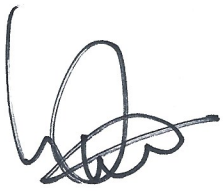
Wilt u toch bezwaar maken, dan kunt u dit schriftelijk doen bij de Gemeenteraad van Zevenaar, Postbus 10, 6900 AA Zevenaar. In het bezwaarschrift zet u uw naam en adres, de dagtekening, het kenmerk van het besluit of een omschrijving van het besluit en de reden waarom u bezwaar maakt. Vergeet het bezwaarschrift niet te ondertekenen!

Tevens kunt u een bezwaar digitaal indienen via de website van de gemeente. U heeft daarvoor een DigiD inlogcode (particulieren) of e-Herkenning (ondernemers) nodig.

Zorg ervoor dat u uw bezwaarschrift indient binnen zes weken na de verzenddatum van het besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaar niet meer in behandeling mogen nemen. Het is niet mogelijk via e-mail bezwaar te maken.

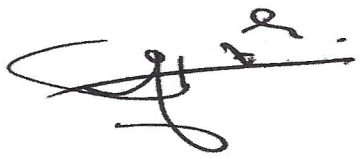
Met vriendelijke groet,

De griffier

W.M. van der Vlies

De voorzitter van de gemeenteraad

L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR
- 2 JUNI 2020
INGEKOMEN

De raad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Uw brief van: 29 mei 2020
Zaaknummer: Z/20/358973/UIT/20/965220
Onderwerp : uw onjuiste voorstelling van zaken

Geachte raad, [redacted], 2 juni 2020

In uw brief van 29 mei 2020 gaat u slechts gedeeltelijk in op mijn verzoek van 29 april jl. en schets u een gang van zaken die onvolledig en onjuist is. Ten onrechte stelt u dat de videoregistratie van de vergadering van 16 april op de dag erna al "achter een slotje" is gezet. Dit is niet waar en zelfs na uw opdracht aan de web-provider van 27 april was de complete videoband nog meer dan een week lang voor eenieder in te zien. Uw suggestie dat dit vanaf 27 april niet meer het geval was, is dan ook onjuist. Daarom beschouw ik uw reactie niet als een reëel antwoord op mijn brief van 29 april en verzoek ik u niet alleen uw feitenrelaas te corrigeren maar tevens een besluit te nemen op mijn niet beantwoorde verzoek zoals verwoord aan het eind van mijn brief. Aan de hand daarvan kan ik pas beoordelen of ik al dan niet genoodzaakt ben een bezwaarschrift in te dienen.

Hoogachtend,

[redacted]

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

GEMEENTE ZEVENAAR

ONTVANGSTBEWIJS

Vandaag, 2 juni 2020

ontvangen van [redacted]

een schrijven van

gericht aan De raad van de gemeente Zevenaar

over het onderwerp Z/20/350973/UIT/20/65220

Uw onjuiste voorstelling van zaken

A4: 1x

Gemeente Zevenaar, [redacted]

GEMEENTE ZEVENAAR
-2 JUNI 2020
INGEKOMEN

GEMEENTE ZEVENAAR
-2 JUNI 2020
INGEKOMEN

de raad van de gemeente
Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Lbr. 20/027 - Verlenging activiteiten Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein

5 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u een VNG-ledenbrief over de activiteiten van de visitatiecommissie financiële beheersbaarheid sociaal domein. Vanwege de verlenging van de activiteiten van deze visitatiecommissie wordt u gewezen op de mogelijkheid om uw gemeente -alsnog- aan te melden voor een visitatietraject.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 20/028 - Ledenraadpleging Rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

5 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Woningcorporaties trekken leningen aan om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat hiervoor borg. Als een corporatie niet meer kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen, neemt het WSW de leningen over. Er zijn verschillende buffers en vangnetten. Als deze niet toereikend zijn vraagt WSW renteloze leningen op bij Rijk en gemeenten. Het Rijk staat voor 50% in de achtervang. 25% wordt verdeeld over alle gemeenten die borg staan. 25% wordt opgevraagd bij de gemeente die in de leningovereenkomst is genoemd.

Tot op heden is op de achtervang nooit een beroep gedaan. De financiële problemen bij Vestia waren voor een aantal gemeenten aanleiding om het effect van de achtervang op de risicopositie van gemeenten nader te bekijken. Het blijkt dat de verdeling van de laatste 25% leidt tot een scheve verdeling van het risico tussen gemeenten. De VNG heeft in overleg met WSW en Rijk een voorstel om die scheefheid recht te zetten.

Dit voorstel leggen we u in een ledenraadpleging voor. Als u instemt met de volgende vragen bereidt het WSW nieuwe afspraken tussen VNG en WSW en tussen individuele gemeenten en WSW voor.

In de ledenraadpleging vraagt de VNG gemeenten in te stemmen met: het voorstel om de marktwaarde van het DAEB-bezit als verdeelsleutel voor de obligolening te hanteren. het toepassen per 1 januari 2021 van de marktwaarde van het DAEB-bezit als verdeelsleutel voor nieuwe leningen (inclusief herfinancieringen). het toepassen per 1 januari 2021 van de marktwaarde van het DAEB-bezit als verdeelsleutel voor bestaande leningen.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 20/029 - Ledennieuwsbrief Coronacrisis nr 11

5 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de VNG-ledennieuwsbrief Coronacrisis nummer 11 met onder andere aandacht voor het proces rond de Spoedwet COVID19, compensatie van kosten GGD-en, vergoeding van meerkosten voor Wmo-jeugd en het actuele aanbod VNG producten en diensten aan de leden.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: xxx
Verzonden: vrijdag 5 juni 2020 16:50
Aan:
Onderwerp: #500kinderen - Lancering petitie & stilteprotesten in 25 gemeenten voor opvang alleenstaande vluchtelingenkinderen

Geacht College van burgemeester en wethouders, geachte gemeenteraad,

Graag stellen wij u middels dit bericht op de hoogte van de laatste ontwikkelingen rond de campagne **#500kinderen**.
Gisteren werden in **25 gemeenten** stilteprotesten gehouden voor de opvang van alleenstaande kinderen uit de Griekse vluchtelingenkampen. Bekende mensen en artiesten zoals Job Cohen, Dieuwertje Blok, Typhoon, Erik van Muiswinkel en Joshua Nolet gaven - samen met bezorgde burgers - een mooi signaal af aan het kabinet! Vanwege de corona-maatregelen was er per gemeenten een maximum aantal deelnemers. Om toch iedereen in Nederland de kans te geven zijn of haar stem te laten horen, hebben wij tegelijk de petitie 500kinderen.nl gelanceerd. Na 1 dag hebben al op ruim 17.300 mensen de oproep om opvang en bescherming van deze vluchtelingenkinderen ondertekend! **Verspreidt u de petitie ook onder uw eigen netwerk en achterban?**

Dit onderzoek van Universiteit Utrecht laat zien dat in de afgelopen maanden lokale CDA-, D66- en CU-fracties in overgrote meerderheid **stemden vóór moties** om 500 alleenstaande vluchtelingenkinderen uit Griekenland op te vangen.

Inmiddels zijn **120 gemeenten** aangesloten bij de *Coalition of the Willing*. Als uw gemeente daarbij hoort: bedankt!

Elke dag krijgen wij nieuwe aanmeldingen en we hopen om binnenkort de 150e gemeente te verwelkomen! **Helpt uw gemeente ook mee?**

Met vriendelijke groet,
Namens VluchtelingenWerk Nederland,
Defence for Children
en Stichting Vluchteling,
xxx
Beleidsmedewerker
Stichting Vluchteling

Naam contactpersoon kan opgevraagd worden bij de griffie

Van: VNG <info@vng.nl>
Verzonden: vrijdag 5 juni 2020 14:04
Aan: Gemeente Zevenaar <Gemeente@zevenaar.nl>
Onderwerp: Hyperlink - Ledenraadpleging Rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Hyperlink - Ledenraadpleging Rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

5 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

De VNG houdt een ledenraadpleging over het rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het WSW. De ledenraadpleging verloopt via de e-raadplegingprocedure.

U vindt hier de link naar het reactieformulier.

Werkt de link niet? Kopieer deze link: https://vng.nl/reactieformulier-ledenraadpleging-rechtzetten-scheefheid-in-de-achtervang-wsw en plak hem in uw browser.

Procedure
De procedure is als volgt: U kunt namens uw gemeente digitaal uw stem uitbrengen.
Wij verwachten dat u deze stem namens uw college en zo nodig in samenspraak met de raad uitbrengt.

U kunt aangeven of uw gemeente wel of niet instemt en u kunt eventuele opmerkingen plaatsen. **U kunt uw stem uitbrengen tot en met 8 juli 2020 12.00 uur**.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
L.K. Geluk
Algemeen directeur

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 20/026 - Verbinden met Schulden

9 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeren wij u graag over de vier wetswijzigingen in het gemeentelijke schuldendomein die in het lopende kalenderjaar voorbereid en vanaf 2021 ingevoerd worden. Het is van belang om hier, als gemeente, zo goed mogelijk op voorbereid te zijn. Vanuit de VNG ondersteunen wij gemeenten hierbij.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Agendapunt nr.: 6.6.

SP KERKRADE | Lokaal Alternatief Richtieg Kirchröadsj | OK Ons Kerkrade

nr. 20it00678

Motie ex artikel 33 reglement van orde voor de vergaderingen van de Raad der gemeente Kerkrade

Datum : 27-mei-2020
Aan : gemeenteraad
Via : voorzitter gemeenteraad

Onderwerp: Afschaffing verhuurdersheffing

Geachte voorzitter,
Hierbij treft u namens de fractie SP, fractie Lokaal Alternatief en fractie Ons Kerkrade een motie aan inzake Afschaffen verhuurdersheffing.
Wij verzoeken u deze motie in stemming te brengen tijdens de raadsvergadering 27 mei 2020.

De raad van de gemeente Kerkrade

Constaterende dat:

- Woningcorporaties een voortrekkersrol hebben bij de transitie van de bebouwde omgeving en het leefbaar houden van stad, dorp en platteland.
- Woningcorporaties een verhuurdersheffing aan het Rijk moeten betalen over de WOZ-waarde van (sociale) huurwoningen.
- Naast de verhuurdersheffing, woningcorporaties ook nog andere belastingen betalen, zoals vennootschapsbelasting.
- Deze financiële maatregelen, die de woningverenigingen aan het Rijk moet afdragen, gelijk staan aan ± 2.5 a 3 maanden huur per huishouden.
- Woningcorporaties door de verhuurdersheffing minder kunnen investeren in nieuwbouw, leefbaarheid, verduurzaming en het betaalbaar houden van de huurprijzen.

Overwegende dat:

- De koepel van woningcorporaties Aedes , de VNG, Bouwend Nederland alsmede de werknemers- en werkgeversverenigingen en de Woonbond en ook een groot aantal woningcorporaties reeds eerder hun bezwaren kenbaar hebben gemaakt bij de rijksoverheid tegen deze heffing, tot nu toe zonder resultaat.
- Steeds meer Nederlandse gemeenten middels moties aandringen op afschaffing van de verhuurdersheffing.
- Nederland het enige land is in de EU dat ten koste van de huurders en het klimaat op deze manier verdient aan de sociale volkshuisvesting.
- Huurders door deze maatregel nadelige financiële consequenties ondervinden, door het niet uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen en de (sociale) woningbouw of door verhoging van de huren.

Spreekt uit:

- Dat de verhuurdersheffing negatieve effecten heeft voor de woningvoorraad en negatief werkt voor de mogelijkheden van de woningcorporaties in het algemeen.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
- Er bij de rijksoverheid namens Kerkrade op aan te dringen de verhuurdersheffing af te schaffen.

Verzoekt de griffie:
- Deze motie namens Kerkrade ter kennis te brengen van de minister voor milieu en wonen, de VNG en de koepelorganisatie Aedes, alsmede de gemeenteraden in Nederlandse gemeenten.

Aldus vastgesteld door de raad der gemeente Kerkrade, tijdens de raadsvergadering d.d. 27-05-2020 en gaat over tot de orde van de dag.

Met vriendelijke groet,

namens SP Kerkrade,

Marianne Laumann, fractievoorzitter

namens Lokaal Alternatief

Betty Bremen-Munsters, fractievoorzitter

Namens Ons Kerkrade,

John Roland, fractievoorzitter

Voor	20
Tegen	1 (Ouderenpartij)
Resultaat	Aangenomen

griffier

Hyperlink stemformulier - ledenraadpleging in verband met uitgestelde ALV

11 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Vanwege de ontwikkelingen rond Corona is de VNG ALV van juni uitgesteld. In het belang van de continuïteit van VNG activiteiten ten behoeve van de leden en de financiering daarvan, houdt de VNG een ledenraadpleging waarin in totaal zes voorstellen aan de leden worden voorgelegd. Deze ledenraadpleging verloopt via de e-raadplegingprocedure.

U vindt hier de link naar het reactieformulier.

Werkt de link niet?
Kopieer deze link : https://vng.nl/ledenraadpleging-in-verband-met-uitstel-alv-tot-medio-september en plak het in uw browser.

De procedure is als volgt:
De conceptvoorstellen in deze ledenraadpleging zijn op 15 mei jl. verspreid per ledenbrief. Daarna konden de leden tot 5 juni jl. amendementen indienen. Vandaag, 10 juni, zijn de definitieve voorstellen in de ledenraadpleging in een ledenbrief bekend gemaakt.
U kunt namens uw gemeente digitaal stemmen over deze voorstellen. Wij verwachten dat u deze stem namens uw college en in samenspraak met de raad uitbrengt.

U kunt steeds aangeven of uw gemeente wel of niet instemt met het voorstel van het bestuur en u kunt eventuele opmerkingen plaatsen.

Bij voorstel 3. “Contributievoorstel VNG 2021” zijn amendementen ontvangen die leiden tot een extra optie naast het bestuursvoorstel.

U kunt uw stem uitbrengen tot en met vrijdag 26 juni 2020.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
L. Geluk,
Algemeen directeur VNG

Download

- Volledige brief: Definitieve voorstellen ledenraadpleging in verband met uitgestelde ALV
- Bijlagen:
    1. Amendement Barendrecht

2. Amendement Drechterland c.s.
3. Amendement Horst aan de Maas c.s.

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 20/030 - Definitieve voorstellen ledenraadpleging in verband met uitgestelde ALV

11 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

In verband met de coronacrisis hebben wij, het bestuur van de VNG, de ALV van juni voorlopig uitgesteld tot medio september. In het belang van de continuïteit van VNG-activiteiten en de financiering daarvan hebben wij besloten om een ledenraadpleging te houden. Op 15 mei jl. hebben wij daartoe zes voorstellen in concept aan u voorgelegd. Tot 5 juni jl. konden op deze voorstellen amendementen worden ingediend. Er zijn drie amendementen ingediend op het contributievoorstel VNG voor 2021. In deze ledenbrief leggen wij de definitieve voorstellen aan u voor. De vijf voorstellen waarop geen amendementen zijn ingediend worden ongewijzigd aan u voorgelegd.

De drie amendementen op het bestuursvoorstel voor de contributie zijn van gelijke strekking en pleiten alle voor beperking van de door ons voorgestelde contributiestijging van 3,9% tot een stijging van 2,9%. Wij nemen deze amendementen op het contributievoorstel niet over. Dat betekent dat u bij stemming 3. “VNG contributievoorstel 2021” kunt kiezen tussen het bestuursvoorstel (3,9%), het geamendeerde voorstel (2,9%), een tegenstem of een onthouding van stemmen. In deze ledenbrief gaan wij nader in op de amendementen en onze reactie daarop.

De link naar het stemformulier wordt vandaag toegezonden aan alle gemeentesecretarissen. De gemeenten kunnen stemmen tot en met vrijdag 26 juni a.s. Het gaat in deze ledenraadpleging om een gewogen stemming, zoals die ook geldt voor ledenvergaderingen. In de week van 29 juni a.s. zullen wij de uitslag van de ledenraadpleging bekend maken. De uitslag van de ledenraadpleging wordt ter bekrachtiging aan de leden voorgelegd in de uitgestelde ALV na de zomer.

Download

- Volledige brief: Definitieve voorstellen ledenraadpleging in verband met uitgestelde ALV
- Bijlagen:
    1. Amendement Barendrecht
    2. Amendement Drechterland c.s.
    3. Amendement Horst aan de Maas c.s.

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 20/031 - Uitvoeringslasten Klimaatakkoord

12 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

De rijksoverheid en koepels van decentrale overheden doen een onderzoek naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord. U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Geachte Voorzitter van de Raad en Griffie,

Soms leidt de liefde je naar andere mooie plekken dan de mooie plek daar waar je woont.

Om die reden vertrek ik per 31 juli aanstaande uit de gemeente Zevenaar en mij op die dag zal uitschrijven.

Dat heeft als gevolg dat ik vanaf 31 juli 2020 - helaas - geen lid meer kan zijn van uw raad.

Met vriendelijke groet,

Renee Teunissen.
Raadslid.

Renee Teunissen.
Raadslid VVD Zevenaar.
mobiel: 06-54321338

Lbr. 20/033 - Meerjarige Transitiestrategie Common Ground

18 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Met de informatiekundige visie Common Ground gaan gemeenten collectief de informatievoorziening eenvoudiger, sneller en slimmer inrichten. Daarmee kunnen gemeenten tijdig en flexibel diverse maatschappelijke opgaven realiseren.
De afgelopen jaren hebben we de visie vastgesteld, een innovatie-aanpak uitgewerkt en enkele componenten ontwikkeld. Nu moeten we aantonen dat Common Ground in de praktijk werkt, en vaststellen wat er nodig is om deze oplossingen in het hele land te kunnen gebruiken.
Daarom realiseren we in 2020 twee oplossingen (Registratie Vakantieverhuur en het Huishoudboekje) die in 2021 moeten werken en voor alle gemeenten beschikbaar zullen zijn om in de uitvoeringspraktijk te gebruiken.

Download

- Volledige brief: Meerjarige Transitiestrategie Common Ground
- Bijlagen: Common Ground 2020- Concretisering van de meerjarige transitiestrategie

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Beste raadsleden van Zevenaar,

Sinds 2013 werkt Wiek-II aan duurzame energie voor de regio Arnhem-Nijmegen. We doen dit samen met de lokale gemeenschap. We zien kansen voor een toekomstbestendige, duurzame energievoorziening, met zeggenschap voor de inwoners van de regio.

Om draagvlak voor nieuwe energie te creëren vinden wij dat energiebeleid moet worden overgelaten aan de direct betrokkenen. Aan bewoners, lokale bedrijven en organisaties. Niet aan passanten zoals consultants of investeerders, maar aan onszelf: Burgers Geven Energie.

Duurzame stroom voor 17 gemeenten

Sinds 2016 ligt er een opdracht om de 17 gemeenten in de regio met burgerprojecten van groene stroom te voorzien. Aan Wiek-II de taak om deze projecten te ontwikkelen of aan te leveren. De gemeenten gebruiken de elektriciteit voor de gemeentehuizen, straatlantaarns en rioolgemalen. Een mooi signaal en een flinke stap vooruit in de verduurzaming van de regio.

Vier jaar later zijn er twee projecten die daadwerkelijk stroom aan de gemeenten leveren. Dit zijn Windpark Nijmegen-Betuwe en drijvend Zonnepark Lingewaard, beide coöperatief vormgegeven. Van de 90.000 MWh die de gemeenten per jaar nodig hebben leveren we er nu 22.000. Om meer elektriciteit grootschalig op te wekken moeten meer burgerinitiatieven een kans krijgen. Gemeenteraden, die met de komst van nieuwe projecten moeten instemmen, blijken als het erop aan komt de energietransitie vaak als een bedreiging te zien. Er is weinig kennis en moed om echt door te pakken. Hun energiebeleid getuigt van weinig visie.

Het klopt dat de energietransitie veel impact heeft. Met energie uit wind, zon en water ontstaan de komende jaren nieuwe landschappen. Zo'n landschap heeft allerlei aspecten, niet alleen ruimtelijk, maar ook sociaal, economisch en organisatorisch. Onze omgeving verandert. Maar het is en blijft ons eigen landschap. Niemand anders kan voor ons bedenken hoe we dit het beste inrichten. Dat moeten we zelf doen. Samen. Alleen dan heeft de transitie kans van slagen.

Hoe niet – een casus

De kans moeten we wel krijgen. Dat is het probleem. Een recent voorbeeld komt uit de raad van de gemeente Zevenaar, op 13 mei 2020 bijeen om te besluiten over de energiestrategie. Een belangrijk moment, waarop de raad ambitie kan laten zien om klimaatdoelen te halen en actief aan de slag te gaan richting een duurzame toekomst. Een besluit met grote gevolgen voor de energievoorziening van 2030 en daarna.

Een spannende avond ook voor Wiek-II. De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt om in Oud-Dijk Zuid en op het Gelders Eiland duurzame energie van de grond te krijgen. We bereiden hier innovatieve projecten voor, met draagvlak en zeggenschap van inwoners. Veel tijd hebben we besteed aan het bij elkaar brengen van mensen en lokale bedrijven om de plannen samen vorm te geven. De gemeente is op de hoogte van de plannen en toont zich in de meeste gevallen enthousiast.

Tijdens de raadsvergadering wordt de mooie plannen echter de kop ingedrukt. Het Gelders Eiland valt in de stemming af als een gebied met mogelijkheden voor duurzame energie. Andere plekken in de gemeente worden wel als kansrijk aangewezen. Het lijkt de raad niet uit te maken of een anonieme Duitse investeerder een project gaat realiseren of een door inwoners gedragen initiatief. Laat de raad haar electoraat zo eigenlijk niet in de kou staan?

Ook neemt de gemeenteraad een amendement aan dat alleen windmolens met een masthoogte van maximaal 50 meter toestaat. Maar turbines van deze hoogte zijn niet realistisch. Geen enkele ontwikkelaar kan hiermee uit de voeten. Een gemiste kans. De raad gooit het kind met het badwater weg. Voorlopig gebeurt er niets in Zevenaar. Jammer, want de gemeente heeft veel mogelijkheden. Als er straks van bovenaf projecten worden opgelegd, wat zeker zal gebeuren, hebben inwoners hier zelf niets over te zeggen.

Pak die kans

Om de energietransitie in de regio vorm te geven blijven er dan nog 16 gemeenten over. Wiek-II pleit ervoor de energievoorziening van onderop een kans te geven, een echte kans. Deelname van burgers moet geen sluitstuk zijn in de ruimtelijke besluitvorming. Voordat er besluiten worden genomen moeten projecten doorleefd zijn. Dit heeft tijd nodig. Het is zaak ons niet gek te laten maken door de druk vanuit bureaucraten ver weg in Den Haag en ons niet te laten ringeloren door consultants die afkomen op de procesgelden van de regionale energiestrategieën. Het is tijd om voor onszelf te kiezen.

Dus, beste gemeenteraden, wees vooruitstrevend en pak die kans nu het kan.

xxxxx, Wiek-II

Wilt u reageren, stuur een mail naar info@burgersgevenenergie.nl

Burgers GevenEnergie

Naam contactpersoon kan opgevraagd worden bij de griffie

Van:
Verzonden: vrijdag 19 juni 2020 13:03
Aan: Directiesecretariaat <directiesecretariaat@scalabor.nl>
Onderwerp: Jaarverslag Scalabor over 2019

Geachte relatie,

Het lijkt alweer ver weg, het jaar 2019. Van corona hadden we nog nooit gehoord, terwijl de maatregelen om dit virus in te dammen nu ons dagelijks leven bepalen. Toch nemen we graag even de tijd om met ons jaarverslag terug te kijken.

We hebben het afgelopen jaar grote stappen gezet om te voldoen aan onze drie doelstellingen: het zijn van een goed werkgever, financieel gezond zijn en zoveel mogelijk mensen begeleiden naar zo passend mogelijk werk. Daarmee was het in alle opzichten een uitstekend jaar en daar zijn we gepast trots op. In ons jaarverslag delen we de belangrijkste resultaten: https://www.scalabor.nl/wp-content/uploads/2020/06/Scalabor-jaarverslag-2019.pdf

Ondertussen werken we, binnen de aanpassingen en beperkingen vanwege de coronamaatregelen, met veel energie verder aan het realiseren van onze doelstellingen. Juist nu zien we hoe belangrijk het is om zoveel mogelijk mensen aan passend werk te helpen. Daar blijven wij ons voor inzetten.

Dat kunnen we mede dankzij de inzet van de vele partijen waarmee wij nauw en prettig samenwerken. Ook uw inbreng wordt daarbij zeer gewaardeerd en daarvoor willen we u dan ook hartelijk bedanken.

Wij kijken uit naar een voortzetting van onze plezierige samenwerking.

Met hartelijke groet,

xxx

Scalabor
VERBINDT TALENT & WERK

Naam contactpersoon kan opgevraagd worden bij de griffie

Lbr. 20/039 LOGA 20/04 - Gezamenlijke vragenlijst VNG en vakbonden

19 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

De huidige Cao Gemeenten loopt af op 1 januari 2021. De onderhandelingen voor de nieuwe cao starten na 1 november 2020.

Ter voorbereiding op de nieuwe cao willen de VNG en de vakbonden FNV, CNV en FDO-MHA medewerkers betrekken bij het cao-proces. Dat doen we door middel van een vragenlijst.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: Gemeente Zevenaar <Gemeente@zevenaar.nl>
Verzonden: donderdag 23 april 2020 09:51
Aan: DIV <DIV@zevenaar.nl>
Onderwerp: FW: corona

Van: xxx
Verzonden: woensdag 22 april 2020 15:55
Aan: Gemeente Zevenaar
Onderwerp: FW: corona

Geachte raadsleden,

Zojuist heb ik deze mail aan het College van Burgemeester en wethouders verzonden.
Graag ontvang ik van u allen een ontvangstbevestiging of u wel op de hoogte bent gebracht van mijn eerdere mails.

Met vriendelijke groet,

xxx

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Van: xxx
Verzonden: woensdag 22 april 2020 15:53
Aan: 'gemeente@zevenaar.nl' <gemeente@zevenaar.nl>
Onderwerp: FW: corona

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Hoe groot moet uw minachting voor mij en mijn gezondheid wel niet zijn dat u mij een ambtelijk medewerker op mijn dak stuurt! Ik ben niet fout geweest. Ik stuur u hierbij de mail die ik zojuist aan uw medewerker heb gestuurd. Wilt u daarmee ophouden om mij dit soort mensen op mijn dak te sturen! Tevens heb ik de raad zojuist geïnformeerd en gevraagd om in de gemeenteraad een standpunt in deze in te nemen in de volgende raadsvergadering.

Ik verzoek u nogmaals inhoudelijk correct te reageren op mijn mail van afgelopen zondag en de daders te beboeten. Ook al valt het u misschien zwaar omdat zij bij de overheid in dienst zijn en ook een ambtenarenstatus genieten zoals u die geniet. Ook ambtenaren kunnen fout zijn en dienen dan beboet te worden. Ik heb u reeds vele malen geschreven over de wantoestanden in deze straat. Ook over de meer dan 10 jaar aan pesterijen en mishandelingen die ik en mijn honden hier hebben moeten ondergaan. En u blijft maar wegkijken.

Ik vrees dat als ik de pers en de landelijke overheid niet informeer, ik zal sterven en dit alles in de doofpot zal verdwijnen. Dat mag niet gebeuren! Ik zal dat verhinderen.

Ik houd u allen en in het bijzonder de portefeuillehouder veiligheid verantwoordelijk voor mijn gezondheid en leven.

Was getekend,

xxx

Van: xxx
Verzonden: woensdag 22 april 2020 15:24
Aan: xxx
Onderwerp: RE: corona

Beste Meneer xxx,

Ik heb mijn mail niet aan u gericht en ik wens u niet aan mijn deur te hebben!!!
IK BEN NIET HET PROBLEEM HIER IN DE BUURT. Dat zijn de laagopgeleide mensen naast mij en daar moet u zich toe wenden indien u daartoe de opdracht krijgt van het college en de portefeuillehouder veiligheid en de gemeenteraad van Zevenaar. Ik verzoek u zich met hen in verbinding te stellen. Het is bedroevend hoe je hier als HBO-er moet leven tussen een aantal laag opgeleide mensen met Melkert banen in het onderwijs en de zorg.
Iemand die bejaardenverpleegster is en 2 anderen uitnodigt omdat zij zich boven de coronaregels stelt is in en in triest, maar te verwachten met iemand die het qua karakter in zich heeft om anderen te overheersen. De politie dient hier een boete van 390 euro voor uit te schrijven aan elke deelnemer van die party!!!

U kunt zich wenden tot uw superieuren!

xxx

Van: xxx
Verzonden: woensdag 22 april 2020 13:04
Aan: xxx
Onderwerp: corona

Beste mevr. Xxx,

Om op uw mail te kunnen reageren zou ik bij u aan de deur kunnen komen.
Misschien vind u dit een probleem omdat wij in uniform lopen.
Als u mijn een telefoonnummer mailt, kan ik u ook bellen.

Met vriendelijke groet,

xxx
Controleur openbare ruimte en Toezichthouder

ZEVENAAR

xxx
Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar
Postbus 10, 6900 AA Zevenaar
Werkdagen : maandag t/m donderdag en vrijdagmorgen

Van: Gemeente Zevenaar <Gemeente@zevenaar.nl>
Verzonden: donderdag 23 april 2020 09:44
Aan: DIV <DIV@zevenaar.nl>
Onderwerp: FW: corona

Van:
Verzonden: woensdag 22 april 2020 15:40
Aan: Gemeente Zevenaar
Onderwerp: FW: corona

Geachte raadsleden,

Hierbij wil ik u informeren over de belachelijke manier waarop ik weer geconfronteerd wordt met een medewerker van de gemeente Zevenaar. Ik heb u afgelopen zondag via een mail aan het college van B&W geïnformeerd over de coronaparty's die hier in de straat gehouden worden. Mijn gezondheid staat op het spel!

Ik blijf binnen. Maar mijn buren houden zich niet aan wet- en regelgeving en maatschappelijke adviezen. Ik verzoek u daar als raad vragen over te stellen aan de portefeuillehouder veiligheid. Die moet mij niet een ambtenaar op mijn dak sturen, maar de partygangers laten beboeten! Nogmaals ik ben niet het probleem. Dat zijn de laagopgeleiden die naast mij wonen en zo hun eigen wetten en regels in deze inmiddels achterbuurt hebben geïntroduceerd!
Nota bene ik ben de eerste bewoner van dit huis en woon hier sinds mei 1988!

Wellicht is het goed dat ik u hierbij ook nog vertel dat dit voor beide buurtbewoners van nummer xx en xx niet de eerste coronaparty was die zij gaven. Op nummer xx is ook nog een man met een duidelijk jongere stem op bezoek geweest. En bij xxxx op nummer xx is in de week daarvoor nog een collega/vriendin op bezoek geweest. Allen waren bezoekers en geen bewoners! Onder het afdakje dat niet afgesloten is (bij beiden) en waar de wind flink doorheen waait zoals u op de bijlage kunt horen kan men niet met zoveel personen op de bank plaatsnemen met de 1,5 meter afstand voor iedereen. U kunt hier een politieonderzoek aan wijden. En hen natuurlijk laten beboeten. Dit is geen voorbeeldgedrag voor de ambtenaren, die zij zijn.
Van de video-opname die ik gemaakt heb achter het huis, heb ik een spraakopname gemaakt die ik u wel kan doorzenden in verband met verzendcapaciteit! Er is veel ruis van de harde wind die er staat maar later wordt het geluid helder en duidelijker.

Wilt u deze mail als een ingezonden brief beschouwen en bij de volgende raadsvergadering bespreken en hiertoe als politici die lokaal beleid maken een standpunt over in nemen.

Met vriendelijke groet,

Xxxx

Van: xxx
Verzonden: woensdag 22 april 2020 15:24
Aan: xxx
Onderwerp: RE: corona

Beste Meneer xxx,

Ik heb mijn mail niet aan u gericht en ik wens u niet aan mijn deur te hebben!!!
IK BEN NIET HET PROBLEEM HIER IN DE BUURT. Dat zijn de laagopgeleide mensen naast mij en daar moet u zich toe wenden indien u daartoe de opdracht krijgt van het college en de portefeuillehouder veiligheid en de gemeenteraad van Zevenaar. Ik verzoek u zich met hen in verbinding te stellen. Het is bedroevend hoe je hier als HBO-er moet leven tussen een aantal laag opgeleide mensen met Melkert banen in het onderwijs en de zorg.
Iemand die bejaardenverpleegster is en 2 anderen uitnodigt omdat zij zich boven de coronaregels stelt is in en in triest, maar te verwachten met iemand die het qua karakter in zich heeft om anderen te overheersen. De politie dient hier een boete van 390 euro voor uit te schrijven aan elke deelnemer van die party!!!

U kunt zich wenden tot uw superieuren!

xxxx

Van: xxx
Verzonden: woensdag 22 april 2020 13:04
Aan: xxx
Onderwerp: corona

Beste mevr. Xxx,

Om op uw mail te kunnen reageren zou ik bij u aan de deur kunnen komen.
Misschien vind u dit een probleem omdat wij in uniform lopen.
Als u mijn een telefoonnummer mailt, kan ik u ook bellen.

Met vriendelijke groet**,**

xxx
Controleur openbare ruimte en Toezichthouder

ZEVENAAR

xxx
Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar
Postbus 10, 6900 AA Zevenaar
Werkdagen : maandag t/m donderdag en vrijdagmorgen

MOTIE

Voorstelnummer:
De raad van de gemeente Edam-Volendam in vergadering bijeen op 28 mei 2020,
Onderwerp: Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers

De Raad constaterende dat:

- De minister van Binnenlandse Zaken een wetsvoorstel heeft voorbereid ter versterking van de decentrale rekenkamers:
- Dit voorstel spoedig voor besluitvorming wordt voorgelegd aan de Tweede Kamer;
- Er op basis van dit voorstel in Nederlandse gemeenten geen plaats meer is voor rekenkamercommissies in de vorm zoals we deze in Edam-Volendam kennen;
- Personen die gelieerd zijn aan raadsfracties in de nieuwe opzet geen zitting meer kunnen hebben in de lokale rekenkamer;
- Als reden voor de wetswijziging o.a. de versterking van de onafhankelijkheid, het beter kunnen functioneren en actiever maken van de rekenkamer worden genoemd;

De Raad overwegende dat:

- De gemeente Edam-Volendam op dit moment een goed functionerende lokale rekenkamercommissie heeft;
- In deze commissie alle leden gelieerd zijn aan een raadsfractie met uitzondering van de externe voorzitter;
- De mix van externe voorzitter en interne leden zorgt voor een goede verbinding tussen de rekenkamercommissie en de gemeenteraad;
- Deze commissie een actieve rol heeft maar ook voldoende kritisch is om onafhankelijkheid van de commissie te waarborgen;
- Na het vaststellen van het wetsvoorstel "versterking decentrale rekenkamers" is het niet meer mogelijk om personen die gelieerd zijn aan raadsfracties lid te laten zijn van de rekenkamer in de eigen gemeente;
- Het voortbestaan van de rekenkamercommissie in de huidige vorm hierdoor in gevaar komt.

Roept op:

- De raad een brief aan de Tweede Kamer te laten sturen, waarin wordt aangegeven dat de gemeenteraad van Edam-Volendam het om bovenstaande redenen niet eens is met de voorgestelde wetswijziging;
- Deze brief te delen met alle gemeenteraden van Nederland, met het verzoek om een vergelijkbaar signaal af te geven aan de Tweede Kamer.

En gaat over tot de orde van de dag.

Lijst KRAS | CDA | ZEEVANGS BELANG | VVD SAMEN STERKI | VD 80 | BEKEN GROEN KLEUR LINKS | PvdA

Lbr. 20/037 - Stand van zaken nieuwe wet inburgering

23 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs is er door de VNG overeenstemming bereikt over de financiële en inhoudelijke kaders van de nieuwe wet inburgering. Inmiddels is de wet naar de kamer gestuurd en deze zal naar verwachting spoedig behandeld worden. De lagere regelgeving komt pas later beschikbaar. Om gemeenten en ketenpartners het komende jaar te ondersteunen is een implementatiemanager inburgering bij de VNG gestart.

Download

- Volledige brief: Stand van zaken nieuwe wet inburgering
- Bijlage: Bestuurlijke afspraken SZW en de VNG over de Veranderopgave Inburgering

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 20/043 - Stand van zaken aanvullende onderzoeken herijking verdeling gemeentefonds

23 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Op 2 juni jl. heeft de minister van BZK aan de Tweede Kamer de tussenrapporten over de herijking van het gemeentefonds aangeboden. Het betreft de herijking van de verdeelmodellen klassieke taken (Bestuur en ondersteuning, veiligheid, Infrastructuur en milieu, onderwijs, sport, cultuur en recreatie) en eigen inkomsten van de gemeenten en de herijking van de verdeling van de sociaal domein taken.

In beide domeinen heeft de minister opdracht gegeven tot aanvullend onderzoek. In het rapport over het sociaal domein hebben de onderzoekers op gemeentegroep niveau aangegeven wat de herverdeeleffecten zijn. Meerdere (groepen van) gemeenten hebben hun grote bezorgdheid uitgesproken over deze effecten.

In deze ledenbrief schetsen we kort de stand van zaken rond het aanvullend onderzoek, wat de komende maanden verwacht kan worden.

Het VNG-bestuur heeft in het begin van het jaar aan de minister van BZK aangegeven, in dit proces voorrang te geven aan het oplossen van de totale financiële pijn van gemeenten, de koek moet groter. Dan pas kan er sprake zijn van oplossen van scheefheden in de verdeling.

Download

- Volledige brief: Stand van zaken aanvullende onderzoeken herijking verdeling gemeentefonds
- Bijlage: Planning herijking en doordecentralisatie BW

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: Wassink, Robert <r.wassink@noordoostpolder.nl>
Verzonden: woensdag 24 juni 2020 13:30
Aan: Griffie Noordoostpolder <griffie@noordoostpolder.nl>
Onderwerp: Motie ALV-VNG betreffende financiën invoering Omgevingswet

Geachte leden van de gemeenteraad,

Alle gemeenten zijn druk bezig met de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2022. De inhoud krijgt steeds meer vorm zodat de voorgenomen ambities kunnen worden waargemaakt. Over de financiële kant van de invoering van de Omgevingswet, maakt de gemeente Noordoostpolder zich echter zorgen. Als gevolg van deze zorg, is door ons een motie voor de Algemene Ledenvergadering van de VNG van september 2020 voorbereid. In deze brief schetsen we meer over de achtergrond, het doel van de motie en vragen wij u deze te steunen. De motie plus begeleidend memo vindt u in de bijlage.

Consequenties Omgevingswet voor gemeentelijke begroting
Wij concluderen nu dat op basis van de uitkomsten van voorlopige lokale ramingen van zowel de invoerings- als de structurele lasten er voor gemeenten niet alleen sprake is van een zeer forse invoeringslast (transitiekosten) maar ook van aanzienlijke structurele lasten. Als gevolg hiervan zijn er directe consequenties voor de gemeentebegroting, die niet de ruimte biedt om deze extra lasten op te vangen. Dat is mede het gevolg van de alsmaar stijgende lasten die de decentralisaties in het Sociaal Domein met zich meebrengen, zonder daar door het Rijk in voldoende mate voor te zijn gecompenseerd.

Hoofdlijnenakkoord en financiële onderzoeken
Bij het sluiten van het "Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening Omgevingsrecht" is er vanuit gegaan dat de eigen invoeringslast op termijn zou worden terugverdiend door structurele baten. Bij doorrekening hiervan blijken de structurele lasten hoger dan de structurele baten. Van terugverdienen is dan ook geen sprake.

Op dit moment worden er in opdracht van de interbestuurlijke werkgroep financiën Omgevingswet onderzoeken verricht naar de invoerings- en structurele lasten. Wij waarderen dat er nu ook aandacht is voor de te verwachten structurele effecten van de invoering van de Omgevingswet en hopen dat deze onderzoeken meer duidelijkheid zullen verschaffen over de lasten. Omdat deze duidelijkheid echter nog niet voorhanden is, wij niet weten wat er met de uitkomsten gedaan wordt en er geen zicht is op een budgetneutrale overgang (op middellange termijn), blijft onze zorg bestaan.

Motie
Om te voorkomen dat de implementatie ongewijzigd plaatsvindt, terwijl er nog geen zekerheid is over een op termijn voor gemeenten budgetneutrale overgang naar de Omgevingswet, dienen wij bijgaande motie in. De motie heeft ten doel om het belang van de financiële gevolgen extra onder de aandacht te brengen en daarmee VNG te steunen in haar overleg met het ministerie en de Koepels.

Bereid te steunen?
De Omgevingswet biedt zeker kansen. Maar de financiële consequenties zullen negatieve gevolgen hebben voor het ambitieniveau en de kwaliteit van de invoering en uitvoering van de Omgevingswet. Daarmee gaat de intentie van de wet verloren.

Het zou daarom goed zijn als we als gemeenten in gezamenlijkheid deze zorg voor het voetlicht kunnen brengen. We vernemen graag of binnen uw gemeente deze zorg wordt gedeeld en of er bereidheid is om deze motie te steunen.
Wilt u dit uiterlijk 12 augustus 2020 aan ons doorgeven via m.elsinga@noordoostpolder.nl?

Met vriendelijke groet,

Wethouder Wiemer Haagsma en Raadswerkgroep Omgevingswet gemeenteraad Noordoostpolder

Robert Wassink
Raadsgriffier

Gemeente Noordoostpolder
Postbus 155, 8300 AD
Emmeloord
t: +31 (0)6 48 13 46 14
e: r.wassink@noordoostpolder.nl
w: raad.noordoostpolder.nl
Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Versie 10 juni 2020

Motie: Budgetneutrale overgang naar Omgevingswet

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, bijeen op d.d. xx september 2020,

Stelt vast dat,

- de Omgevingswet een Rijkswet is die de gemeenten verplicht (onder medebewind) moeten uitvoeren;
- er op dit moment onvoldoende duidelijkheid is over de lasten en vermeende opbrengsten die de in- en uitvoering van de Omgevingswet met zich mee brengt;
- meerdere gemeenten zich daar in toenemende mate zorgen over maken;
- we de lasten van de invoering en uitvoering van de Omgevingswet niet op onze inwoners en bedrijven willen afwentelen;
- we ook niet willen inboeten op de doelstellingen en ambities die we gezamenlijk nastreven bij de uitvoering van de Omgevingswet;
- de begrotingen van gemeenten het niet toelaten extra financiële lasten op te vangen;

Overwegende dat,

- VNG heeft ingestemd met het "Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening Omgevingsrecht";
- hoewel dat niet gebruikelijk is, het ministerie, IPO, VNG, en UVW daarin hebben afgesproken dat de transitiekosten worden gedragen door de bevoegde gezagen;
- daar tegenover staat dat de veronderstelde structurele besparingen die samenhangen met de Omgevingswet ten gunste komen van ieder van de betrokken partijen en derhalve niet worden gekort op het gemeentefonds;
- deze afspraken voor gemeenten alleen acceptabel zijn, als de hoogte van de structurele baten (op middellange termijn) opwegen tegen de lasten van invoering en uitvoering van de Omgevingswet;
- er naar huidige inzichten geen sprake is van structurele besparingen, ook niet op termijn;
- het niet verantwoord is om te besluiten de Omgevingswet in te voeren zolang er geen zekerheid is over een budgetneutrale overgang;
- we, onder verwijzing naar artikel 13 uit het hoofdlijnenakkoord[1], op die beslissing als gezamenlijke gemeenten invloed willen uitoefenen.

Besluit om VNG op te dragen om:

1. de gemeenten op dit onderwerp te raadplegen in een (bijzondere) algemene ledenvergadering alvorens ze een standpunt inneemt over de definitieve implementatie;
2. daarbij de randvoorwaarde te stellen dat de overgang naar de Omgevingswet voor gemeenten op middellange termijn (<10 jaar) budgetneutraal zal verlopen.

En gaat over tot de orde van de dag.

[1] 13. In ieder geval een half jaar voor inwerkingtreding van de wet vindt overleg plaats zodat het geheel van financiële consequenties, zoals op dat moment bekend, in ogenschouw kan worden genomen. Dit kan aanleiding geven om nadere afspraken te maken over de begrenzing van de afgesproken bedragen (kosten en bespaarde kosten) of de ambitie in de uitvoering.

Bijlage 1: Motivatie van motie "budgetneutrale overgang naar Omgevingswet"

Inleiding en doel
Alle gemeenten zijn druk bezig met de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2022. Omgevingsvisies worden geschreven, de implementatie van het Digitaal Stelsel krijgt steeds meer vorm en er vindt onderzoek plaats naar de gevolgen van de wet op de legesinkomsten. Deze onderwerpen raken ook het financiële domein. Over deze financiële kant van de invoering van de Omgevingswet, maken gemeenten zich zorgen. Om deze reden is door gemeenten een motie voor de Algemene Ledenvergadering van de VNG van xx september 2020 voorbereid. Voorliggende bijlage dient als achtergrondinformatie bij de motie.

Consequenties Omgevingswet voor gemeentelijke begroting
Een aantal gemeenten concludeert op basis van een begroting van zowel de invoerings- als de structurele lasten dat er niet alleen sprake is van een onderschatte hoge invoeringslast maar ook van aanzienlijke structurele lasten. Als gevolg hiervan zijn er directe consequenties voor de gemeentebegrotingen, die niet de ruimte bieden om deze extra financiële lasten op te vangen. Dat is mede het gevolg van de alsmaar stijgende lasten die de decentralisaties in het Sociaal Domein met zich meebrengen, zonder daar door het Rijk in voldoende mate voor te zijn gecompenseerd.
Het is een feit dat de doelstellingen en de ambities van de Omgevingswet door de gemeenten worden onderschreven. Desondanks kunnen de financiële consequenties negatieve gevolgen hebben voor het ambitieniveau en de kwaliteit van de invoering en uitvoering van de Omgevingswet. Dat zou zonde zijn.

Hoofdlijnenakkoord
Bij het sluiten van het hoofdlijnenakkoord is er vanuit gegaan dat de invoeringslast op termijn zou worden terugverdiend door de structurele baten. Bij een negatieve uitkomst van het verschil tussen structurele baten en structurele lasten is daarvan geen sprake. Daarmee wordt buiten de scope van de afspraak in het hoofdlijnenakkoord getreden en treedt artikel 10 van het hoofdlijnenakkoord in werking.
In artikel 10 van het hoofdlijnenakkoord staat: *"Partijen treden in onderling overleg wanneer één van de partijen motiveert en onderbouwt dat significant buiten de scope van het bestuursakkoord en deze financiële afspraken wordt getreden.* In artikel 10 van het hoofdlijnenakkoord staat tevens dat: *"De principe-afspraak over de kostenverdeling blijft van kracht bij het zoeken naar oplossingen in een gesprek over het maken van additionele afspraken."*. Een strikt juridische vertaling daarvan is onredelijk indien de verdeling van de totale kosten tussen partijen onderling onevenredig is. Hierover zijn in die situatie nadere afspraken nodig waarbij dit deel van artikel 10 van het hoofdlijnenakkoord buiten werking zou moeten worden gesteld.

Onderzoeken
Op dit moment worden er in opdracht van de interbestuurlijke werkgroep financiën Omgevingswet onderzoeken verricht naar de incidentele en structurele lasten. Wij waarderen dat er nu ook aandacht is voor de te verwachten structurele effecten van de invoering van de Omgevingswet en hopen dat deze onderzoeken meer duidelijkheid zullen verschaffen over de lasten. Omdat deze duidelijkheid echter nog niet voorhanden is en er geen zicht is op een budgetneutrale overgang, is onze zorg niet weggenomen.

Motie
Om te voorkomen dat de implementatie plaats vindt, terwijl er nog geen zekerheid is over een budgetneutrale overgang naar de Omgevingswet dienen we bijgaande motie in. De motie heeft ten doel om het belang van de financiële gevolgen extra onder de aandacht te brengen en daarmee VNG te steunen in haar overleg met het ministerie en de Koepels.

GEMEENTE ZEVENAAR
24 JUNI 2020
INGEKOMEN

Zevenaar 23-6-2020

Aan: College van burgemeester, wethouders en raadsleden van de gemeente Zevenaar

Onderwerp: Verzoek tot kappen boom

Geacht college/raadslid,

Wij zijn eigenaar van de woning [redacted] te Zevenaar. De laatste jaren is onze woning zichtbaar aan het verzakken en zijn er scheuren in de muren ontstaan. Een bekende oorzaak is hoogst waarschijnlijk de in het algemeen verlaagde grondwaterstand waardoor kleilagen inklinken. Daarnaast staat op ongeveer 6 meter afstand de fundering een enorme eikenboom die veel water uit de grond opneemt en zijn wortelgestel steeds verder uitbreidt.

De scheurvorming is echter geen eenmalige gebeurtenis, maar lijkt door te gaan in de tijd. De wortels van de boom onttrekken extra vocht aan de klei onder de fundering van de woning. De kroon van de boom hangt zelfs boven de woning. De wortels zullen dan ook tot onder de woning doorgroeien. De boomkroon is immers gelijk aan het wortelpakket. Naarmate de boom groter wordt neemt ook de waterbehoefte toe. Dat is vragen om moeilijkheden. Een boom van dit formaat is niet meer geschikt voor deze locatie en op zo'n korte afstand van een woning.

Voorgeschiedenis

November 2018: Bezoek dhr. [redacted], Inspecteur Bouwen en Handhaving, Gemeente Zevenaar aan het bewuste pand. Inspectie en advies. Herkenbaar. Advies: Infiltratiekratten op hemelwaterafvoer en vulopeningen om water toe te voeren tijdens droogte. Probleem is inklinkende kleigrond bij droogte. De kratten moeten rondom de fundering geplaats worden.

Januari 2019: Advies en uitvoering infiltratiekratten zoals boven door aannemer Heijnemen.
Een van de kratten aan de voorzijde staat op enkele meters van de bewuste boom

Begin 2019: Bezoek mevr. [redacted] werkvoorbereider groen, gemeente Zevenaar om de situatie ter plekke te bekijken. Later diverse tel. en email contacten met mevr. [redacted]

Zij noemt een onderzoek "Vegetatie en verzakking" uitgevoerd in opdracht van de gemeente Zevenaar. De bewuste boom is hierin meegenomen.

[redacted] adviseert om contact op te nemen met personen in de gemeenteraad

Juni 2020: Wij hebben contact gehad met twee personen van de gemeenteraad. Mevr. D. Riswick en dhr. D. Staring. Zij zijn met de problematiek bekend.

Infiltratiekratten

Als bewoners hebben wij de adviezen opgevolgd en in 2019 infiltratiekratten tegen de fundering laten plaatsen en in gebruik genomen, maar de scheurvorming zet desondanks door.

De boom neemt water uit de grond rondom en onder de fundering. Omdat de boom aan alle zijden is omgeven door verhardingen, kan de boom moeilijk op andere wijze makkelijk aan voldoende water en voedingsstoffen komen dan via de grond onder onze fundering en de geplaatste kratten. De boomwortels worden door de kratten als het ware aangetrokken. De wortels van de boom trekken het water weg waardoor de werking van de kratten grotendeels ongedaan gemaakt wordt. We geven de boom nu als het ware water via de kratten.

Huidige probleem

De geplaatste kratten kunnen een beperkte daling van de grondwaterspiegel goed compenseren, maar de wateronttrekking van de eikenboom is hiermee niet te compenseren.

Er is sprake van verergerende scheuren in diverse muren ondanks bovengenoemde maatregelen. Naarmate de scheurvorming in de buitenmuren van de woning erger wordt kan dat tot (nog) ernstige(re) schade leiden, zoals het op termijn ontstaan van constructieve onveiligheid van de woning.

De boom zal in de toekomst alleen maar meer water gaan onttrekken.

De gemeente heeft na ruim anderhalf jaar en alle onderzoeken en contacten geen maatregelen genomen. Ik begrijp dat een karakteristieke en gezichtsbepalende bomen mede gelet op het leefmilieu niet zomaar zal worden verwijderd, maar weegt dit belang op tegen het aanzienlijke risico op ernstige gevolgen van het laten voortbestaan van de huidige situatie?

De gemeente was al in november 2018 geïnformeerd over de scheuren in de gevel van de woning en de waarschijnlijkheid dat deze scheuren werden veroorzaakt door de boom. Ook uit feiten van algemene bekendheid wist of behoorde de gemeente te weten dat een boom van deze omvang en zo dicht op een woning de zeer waarschijnlijke oorzaak van de verzakking van en scheurvorming aan de woning is.

Aansprakelijkheid

Op de gemeente rust als eigenaar van de boom in de nabijheid van de woning in beginsel een zorgplicht om het risico te beperken dat de boom schade aan de woning toebrengt

Als de gemeente Zevenaar als eigenaar niet bijtijds maatregelen neemt schendt zij daarmee haar zorgplicht ten aanzien van de boom en is aldus aansprakelijk voor de door de boom veroorzaakte schade. De gemeente heeft verzuimd om de boom te kappen toen bekend werd dat de boom de aannemelijke oorzaak van de steeds sneller toenemende zakkingen en schade aan de woning was. Evenmin is overgegaan tot de minder verstrekkende alternatieve maatregel, te weten het in toom houden van het wortelgestel door middel van een damwand of een folie.

Oplossing

Wij hebben onze uiterste best gedaan en kosten gemaakt om de omgeving van de fundering te bevochtigen, maar dat is helaas niet genoeg gebleken.

Een tijdelijke oplossing zou kunnen zijn om de kroon van de boom drastisch te snoeien zodat de waterbehoefte van de boon flink wordt gereduceerd. Door de omvang van het wortelgestel zal dat echter geen blijvende oplossing zijn. Een andere oplossing is om een scheiding aan te brengen tussen het wortelgestel van de boom en de infiltratiekratten.

Het beste lijkt ons echter om de boom te kappen en eventueel te vervangen door een meer bescheiden exemplaar, of door een andere minder dorstige boomsoort. Hoe dan ook er moet een redelijke oplossing komen. Wij verwachten van u dat u ons op korte termijn informeert wat u van plan bent te gaan doen. Bij het uitblijven van maatregelen zullen wij onsj in geval van verdere schade beraden op aansprakelijkheidstelling.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Lbr. 20/041 - Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld

25 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Door middel van deze brief informeert de VNG u over de vaststelling van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed. Deze Sectorale Routekaart vloeit rechtstreeks voort uit het Klimaatakkoord, waarin is afgesproken dat 12 sectoren een sectorale routekaart opstellen om het streefdoel van een CO_2-reductie van 49% in 2030 en 95% in 2050 te bereiken.

De Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is een startpunt met daarin op hoofdlijnen de aanpak hoe gemeenten in een periode van 30 jaar de ambities uit het Klimaatakkoord kunnen realiseren.

Download

- Volledige brief: Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld
- Bijlage: Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed - Routekaart gemeenten (2020)

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Geachte leden van de gemeenteraad,

Middels Raadinformatiebrief 2020-064 heeft u het onderzoeksrapport ontvangen naar de invloed van vegetatie op krimp en zetting van kleibodems en de gevolgen daarvan voor de bouwkundige staat van woningen en andere gebouwen.

Op 16 juni zijn wij, namens het Zwik bestuur, geïnformeerd middels een presentatie over de uitkomsten van dit rapport. Zwik is opgericht om namens honderden gedupeerden een gesprekspartner te zijn voor gemeente en overige betrokken partijen in de strijd om verdere zettingen aan de huizen en daarmee verder verlies van woongenot van de betreffende gedupeerden te voorkomen. Graag stellen wij u op de hoogte van onze reactie op dit onderzoek en vragen aandacht voor de angst onder gedupeerden voor het verder zakken van woningen met de komende droge zomer die voorspeld is.

Onze reactie:
Wij zijn teleurgesteld over de wijze waarop dit onderzoek is uitgevoerd en de uitkomst. Hoewel er geen causaal verband aantoonbaar is tussen de aanwezigheid van bomen en de verzakkingen van woningen, betekent dat niet dat er geen verband is. Dit onderzoek is gebaseerd op Brits onderzoek, wetenschappelijk van aard en daarmee nauwelijks te vertalen richting de situatie van gedupeerden. **Een onderzoek van €30.000 dat wellicht een meerwaarde kent voor de wetenschap en een warm gevoel bij experts, maar geen 1 gedupeerde schiet hier iets mee op. Zonder actie vanuit u betekent dit enkel een rapport in de lade van het gemeentehuis**.

Vraag om gericht onderzoek en zichtbare maatregelen
Wij zien graag dat dit onderzoek wordt besproken in uw gemeenteraad, waarbij wij aandacht vragen voor een concreet vervolgvoorstel van dit onderzoek waar de gedupeerden echt mee geholpen zijn. Er wordt nu gesproken over een separaat voorstel voor aanpassing van het groenbeleid. De datum wanneer dit gereed is, staat niet gemeld. Wij pleiten daarbij voor een goed, passend vervolg van dit onderzoek, waarbij we nog in 2020 tot echte, zichtbare maatregelen komen voor de gedupeerden, waaronder:

◦ het invoeren van no-regret maatregelen, zoals extra, frequenter snoeien van bomen

◦ het verder onderzoeken van clusters en woningen, waar verzakkingen erg zijn en de bomen een mogelijke oorzaak zijn. Nu wordt het in het onderzoek afgedaan met een mogelijke meetfout (blz. 25/26) Zodra het echt interessant begint te worden voor de Zevenaarse gedupeerden, wordt er geen verder onderzoek gedaan.

◦ het onderzoeken van het mogelijk aantasten van infiltratiekratten door vegetatie van de gemeente. Hoe voorkomen we dat bomen schade toebrengen aan infiltratiekratten, die mensen aanbrengen om de verzakkingen van hun woning tegen te gaan? Inwoners nemen nu maatregelen, waarvan wij willen voorkomen dat zij straks met nog meer schade aan hun woning komen te zitten.

◦ het intensief testen op een aantal locaties van maatregelen, die genomen kunnen worden om te voorkomen dat bomen schade aan huizen toebrengen.

Vraag om inzicht wat er nu daadwerkelijk wordt gedaan voor gedupeerden
De voorzomer is momenteel al droog en de experts maken de relatie naar de droge zomer van 1976. Het belooft weer een droge zomer te worden met de enorme zettingen in de woningen zoals in 2018 als gevolg. In andere gemeenten worden waterbekkens geplaatst. In het voorjaar van 2019 ontvingen alle waterschapslasten betalende huishoudens in Zevenaar een brief van dat Waterschap Rijn en IJssel. Hierin maakte het waterschap trots bekend dat in Lichtenvoorde waterbekkens/ buffers waren aangebracht. Dit moet in onze waterrijke gemeente met haar grote waterbekkens: Byland, Rhederlaag Lathum Giesbeek, Rijnstrangengebied en andere kleine gebieden bij Lobith toch geen probleem zijn. Toch mist er een plan voor onze gemeente!

Wij zien graag dat de wethouder wordt gevraagd om te komen met een concreet pakket aan maatregelen, die ons voor de komende jaren een helder beeld geven over hoe we voorkomen dat onze huizen in Zevenaar verder wegzakken en wij ons hier niet meer thuis voelen.

Bij vragen en afstemming zijn wij bereikbaar per e-mail of per telefoon; 0653163431 / 0652802331.

Vriendelijke groet

Namens het Zwik bestuur,

[redacted]
Voorzitter

Beste Burgemeester, wethouders en raadsleden van Gemeente Zevenaar,

Sinds een paar weken kom ik weer even in het centrum van Zevenaar. Het valt me op dat iedereen maar door elkaar loopt en fietst. Het is chaotisch en onoverzichtelijk. Er is een heel duidelijk advies door de regering afgegeven om 1,5 meter afstand te houden in verband met het corona- virus.

In Zevenaar kan dat echt niet. Het publiek houdt zich er ook niet aan. Eigenlijk is dit onverantwoord, niet alleen voor bescherming van jezelf maar zeker ook ter bescherming van je medemens.

Het verbaasd me dan ook enorm dat degenen die verantwoordelijk zijn van de Gemeente Zevenaar hier helemaal niets aan en niets mee doen.

Ook de burgemeester, de wethouders en de raadsleden zijn mede-verantwoordelijk voor het gemakkelijker kunnen naleven van de 1,5 meter maatregel door slimme aanwijzingen te geven voor de mensen die in de stad zijn.

Het publiek krijgt dan een extra aanwijzing die vriendelijk en duidelijk is en makkelijk na te volgen en zal dat dus ook eerder doen.

Een goed voorbeeld beschrijf ik hieronder. Goed voorbeeld doet goed volgen!

Als u kijkt naar de gemeente Doesburg dan ziet u dat daar prachtig stickers zijn aangebracht op de trottoirs en de wegen in de binnenstad op een zeer publieks vriendelijke manier. Tekst: als u rechts gaat, gaat u goed. Met een pijl in de goede richting. Ook in de grotere steden hebben ze maatregelingen getroffen om het publiek duidelijk kenbaar te maken dat de 1,5 meter afstand noodzakelijk is voor de gezondheid van iedereen. Ook kan men dit heel simpel aanbrengen met verf en een sjabloon.

Nog iets over dubbele fietspaden waar je dicht langs elkaar passeert of gepasseerd wordt. De gemeente Westervoort heeft bij deze fietspaden prachtige borden staan om de mensen erop te attenderen dat de 1,5 afstand geldt en dat kan door achter elkaar te fietsen. Ik heb u daar al eerder op geattendeerd.

Door samen naar oplossingen te zoeken en deze ook toe te passen, zullen er minder slachtoffers vallen en dat is denk ik ook de bedoeling van alle bestuursleden van de Gemeente Zevenaar. Ik hoop dan ook echt dat u uw verantwoordelijkheid neemt en wat gaat doen aan het oplossen van de problematiek die ik hierboven noemde.

Mijn dank, en ik denk ook namens vele inwoners van Zevenaar, zal groot zijn.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Zevenaar

Van: Griekenland <griekenland@vluchteling.nl>
Verzonden: donderdag 25 juni 2020 17:41
Aan: Anne Marinussen <AnneMarinussen@vluchteling.nl>
Onderwerp: Update campagne #500kinderen - bijna 150 gemeenten bij de 'Coalition of the Willing'

Geachte raadsleden, leden van het college van burgemeester en wethouders,

Graag stellen wij u middels dit bericht op de hoogte van de laatste ontwikkelingen rond de campagne **#500kinderen**, voor de relocatie van alleenstaande minderjarige asielzoekers vanuit de Griekse vluchtelingenkampen en opvang van hen in Nederland. [*Zie de bijlage voor dezelfde brief*.]

Ondanks de groeiende steun vanuit de samenleving en inmiddels **142 gemeenten** binnen de **Coalition of the Willing**, weigert het kabinet nog steeds om minderjarige alleenstaande asielzoekers van Griekenland over te nemen.

Vorige week heeft staatssecretaris Broekers-Knol een **MoU** getekend met haar Griekse collega's over de ondersteuning van shelters en een voogdijprogramma in Griekenland. Helaas bevat de MoU en begeleidende Kamerbrief **niets nieuws** ten opzichte van eerdere berichten van de staatssecretaris eind april en begin mei. Aangezien we inmiddels een aantal maanden verder zijn, verwachten we dat het zeer lang zal duren voordat de eerste minderjarigen inderdaad gebruik kunnen maken van de shelters en het voogdijprogramma. Terwijl deze groep minderjarigen in Griekenland zeer kwetsbaar is voor uitbuiting en misbruik en een **directe oplossing nodig** hebben voor **opvang en veiligheid**.

De **SP, GroenLinks en de PvdA** hebben dan ook **Kamervragen** gesteld naar aanleiding van het MoU. Deze politieke partijen zijn gealarmeerd door een kritisch artikel gepubliceerd in de Groene Amsterdammer. In dit artikel geven de Grieken aan dat zij de door de staatssecretaris gepresenteerde plannen niet herkennen en - ten aanzien van de *shelter* - ervan overtuigd zijn dat dit voor de zomer niet gerealiseerd zal zijn.
Ook **the Guardian** viel de houding van de Nederlandse regering en de maatschappelijke discussie over deze minderjarigen op en schreef hier een artikel over.

In Griekenland is de lockdown voor asielzoekers inmiddels verlengd, waardoor zij nog steeds maar zeer beperkte bewegingsvrijheid hebben, terwijl de Griekse bevolking zelf niet meer onder quarantaine maatregelen leeft. Daarnaast gaan gewelddadige pushbacks door de Griekse autoriteiten langs de landsgrens en op zee door, waardoor asielzoekers met geweld terug worden gestuurd naar Turkije.
De Griekse President Katerina Sakellaropoulou heeft afgelopen zaterdag 20 juni (Wereldvluchtelingendag) een hernieuwde oproep aan de EU gedaan om **steun te verlenen aan alleenreizende minderjarigen** en om kinderen te relocaren naar andere EU lidstaten, omdat Griekenland zelf niet in staat is deze kinderen op te vangen en veiligheid te bieden.
'Nederland geeft niet alleen geen gehoor aan die oproep, maar biedt daarnaast ook geen structurele oplossing', zegt **Jan Terlouw**, die op maandagavond samen met **Dries Van Agt** te gast was bij de **talkshow M** om hun zorgen en onvrede te uiten.

Ook Nederlandse burgers en BN-ers blijven demonstreren tegen dit kabinetsbesluit. Iedere donderdagavond om 20:00 uur zijn er **stilteprotesten** in verschillende steden in Nederland en iedere maandag om 11:55 uur zijn er live stilteprotesten op Instagram.
Inmiddels hebben ruim **44.500 mensen** hun handtekening gezet onder de petitie 500kinderen.nl.

Ook zijn momenteel **142 gemeenten en 5 provincies** aangesloten bij de *Coalition of the Willing*. Als uw gemeente daarbij hoort: bedankt! Elke dag krijgen wij nieuwe aanmeldingen en we hopen om volgende week de 150e gemeente te verwelkomen!
Volgende week is de laatste kans voor het reces waarin de Tweede Kamer een motie voor relocatie van alleenstaande minderjarige vluchtelingen kan aannemen.
Helpt uw gemeente ook mee?

Met vriendelijke groet,

Namens VluchtelingenWerk Nederland,
Defence for Children
en Stichting Vluchteling,

[redacted]
Beleidsmedewerker
Stichting Vluchteling

Van: Klaas Maas <klaasmaas@hetnet.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2020 02:07
Aan: info@zaltbommel.nl; info@zandvoort.nl; info@zeewolde.nl; zeist@zeist.nl; Gemeente Zevenaar <Gemeente@zevenaar.nl>; Antwoord@zoetermeer.nl; gemeente@zoeterwoude.nl; gemeente@zuidplas.nl; gemeente@zundert.nl; info@zutphen.nl; info@zwartewaterland.nl; gemeente@zwijndrecht.nl; postbus@zwolle.nl; info@bergeijk.nl; info@gemeentealtena.nl; gemeentehuis@kerkrade.nl; genmeente@halderberge.nl; info@noardeast-fryslan.nl; gemeente@oldebroek.nl; gemeente@oss.nl; gemeente@ouder-amstel.nl; info@weesp.nl; info@valkenburg.nl; gemeente@sint-michielsgestel.nl; antwoord@over-gemeenten.nl
Onderwerp: Re: Een riem onder het hart

Aan de Raadsgriffiers van de Gemeenteraden in Nederland,

Weledelgestrenge dames/heren,

U ontvangt hierbij als inkomende stukken ter kennisname voor uw Gemeenteraad:

- **In Bijlage**: een **open brief aan de leden van de Tweede Kamer met als titel "Rutte schaft zich af"** zijnde een kritische beschouwing over zijn bekering tot het belijden van het racisme van Zwarte Piet, welke brief ik tevens als " **Riem onder het hart**" deed toekomen aan de ca. 200 lokale Sinterklaasintochtorganisaties in Nederland.

- Op deze toegezonden Open Brief liet ik volgen **het onderstaande uitgebreide PS** dat ingaat op de na de anti-ZwartePietdemonstratie op de Dam en de daar geuite bedreigingen, ontstane situatie. Het lijkt mij zinnig dat de Gemeenteraden in Nederland kennis nemen van een en ander en daarover een standpunt in nemen.
Zwarte Piet is - ***ingebeeld*** - racisme. Eén weggelaten woord. En zoveel gedoe. Wel, het is aan uw gemeenteraden er op toe te zien dat dat gedoe binnen de perken blijft.

Natuurlijk ga ik niet over de agendering van de vergaderingen van uw Gemeenteraden.

Met mijn hoogachting en vriendelijke groet,

Klaas Maas
Welterdreef 179 2253 LJ Voorschoten

NB: Aangezien KPN Webmail moeite heeft met de verzending aan grote aantallen adressen tegelijk gaat deze mailing in tranches. U hoeft dus niet bezorgd te zijn dat de overige gemeenten zouden zijn over geslagen.

---------- Oorspronkelijk bericht ----------
Van: Klaas Maas <klaasmaas@hetnet.nl>
Aan: info@intochtdordrecht.nl, info@sinterklaasandijk.nl, info@deculturele.nl, info@sinterklaasbeilen.nl, info@sinterklaasstadhelmond.nl, secretariaat@gov-groenlo.nl, info@sintinculemborg.nl, sinterklaasfraneker@hotmail.com, info@sinterklaasinaalsmeer.nl, info@beleefgrave.nl, info@tejoure.nl, communicatie@kvw-echt.nl, info@intochtharen.nl, info@bureauhengelo.nl, info@denhaag.com, info@edecentrum.nl, sinterklaasintochtassendelft@hotmail.com, dorpsraadgroede@gmail.com, sintnicolaascomitelagezwaluwe@live.nl, info@zeezijdekatwijk.nl, info@sinterklaashuisbergen.nl, info@sinterklaasinasten.nl, secretariaat@sintboz.nl, info@vvvdoesburg.nl, jeroen@sinterklaasgouda.nl, sinterklaasheinenoord@hotmail.com, info@vvvhaaksbergen.nl, info@overborculo.nl, info@sinterklaasintochtelburg.nl, info@barneveldcentrum.nl,

info@sintinamsterdam.nl, sinterklaasorganisatiekampen@gmail.com, info@vvvbrabantsewal.nl, contact@buitenmere.nl, info@rietschoot.nl, wvbreukelen@live.nl, ward@weekendward.nl, info@uitbreidingdorp.nl, info@huisduinerbelang.nl, info@vvvspakenburg.nl, info@sinterklaasheemskerk.nl, st.ask-apeldoorn@hotmail.com, info@hobdenhelder.nl, info@sintnicolaasteam.nl, info@sinterklaashilvarenbeek.nl, info@sintintochthaarlem.nl, info@sinterklaasdieren.nl
Datum: 21 juni 2020 om 23:11
Onderwerp: Re: Een riem onder het hart

Voorschoten 21.6.2020

Bij de 'Riem onder het Hart' **dit uitgebreide PS:**

Het vergelijken van een onnozele en onschadelijke traditionele verkleedpartij met een racistische moord, en daarom eisen dat die verkleedpartij afgeschaft wordt, op sanctie van straatgeweld, is sociopathisch gedrag dat allerwege afkeuring verdient.
In plaats daarvan wordt dat dwanggedrag door heel politiek correct Nederland en – heel opmerkelijk – tegenwoordig ook onze minister-president, expliciet of stilzwijgend gedoogd.
In deze nieuwe situatie is het passend de veiligheid tijdens sinterklaasintochten, van uzelf en uw publiek, zeker te stellen door de lokale politie te attenderen op initiatieven om uw feestelijke sinterklaasintocht te verstoren, hen te manen om ter voorkoming van zulke verstoringen, te doen wat nodig is, en zo nodig ook een eigen ordedienst te organiseren.

Duidelijk moet zijn dat na de geuite dreigementen (Zwarte Piet in het gezicht schoppen) aan KOZP-groepen geen toestemming verleend kan worden om in de buurt van de Sinterklaasoptochten te demonstreren. Het verlenen van die toestemmingen was ook in het verleden in feite ten onrechte. Die toestemmingen om te demonstreren werden immers misbruikt om voor de deelnemende kinderen de feestelijke sinterklaasintocht zoveel mogelijk te verpesten. De lokale overheden zijn daarin in de afgelopen jaren laakbaar te kort geschoten.
Desnoods kunnen de toestemmingen voor zulke demonstraties, mochten die toch worden verstrekt, via een kort geding ongedaan gemaakt worden en/of via acties in de lokale politiek worden tegen gegaan.

De uitspraak "Zwarte Piet is racisme" was tot voor kort vooral een exotisch politiek correct bijgeloof waarvan de aanhangers vooral gevonden werden binnen Groen Links, PvdA en D66. Maar de koppeling van deze relatief onschuldige superstitie, aan een reële brute moord uit (waarschijnlijk) racistische motieven, verandert dat Zwarte-Pietracisme van iets waar je de schouders over kon ophalen, in een zware belediging.
Dat zo'n belediging vervolgens ook buiten de kring van fanatici wordt overgenomen door mainstream politici en bestuurders, burgemeesters van grote steden en N.B. de minister-president, doet echt de deur dicht.
Bijgeloof is één ding, vrijheid van meningsuiting mag daarbij worden ingeroepen, maar een zware publieke belediging wordt door bijgeloof niet aanvaardbaar gemaakt of gerechtvaardigd. Per saldo ook antisemitisme en jihadisme zijn vormen van bijgeloof.

Quinsy Gario heeft destijds (2013?) bij Pauw en Witteman vrij omstandig uitgelegd hoe hij zijn Zwarte-Pietactie bedacht en geconcipieerd heeft als een vergelding voor het 'gebrek aan respect' dat zijn moeder ervaren zou hebben op haar Nederlandse werkplek. En zo werd een gevalletje AWOL (absent without official leave) van een Antilliaans-Nederlandse werkneemster die vond dat zij baas behoorde te zijn over haar eigen tijd ook wanneer die door haar werknemer werd betaald, oorzaak

van deze nu al ruim 8 jaar durende vete tussen de grote meerderheid van het Nederlands publiek en een politiek correcte regentenkaste en haar aanhang.
Quinsy 's rol is daarbij inmiddels overgenomen door destijds zijn artistieke compagnon, toen nog bekend als Kno'Ledge Cesare, nu opererend onder zijn eigen naam Jerry Afriyie, een Ghanese immigrant en net als Akwasi ook een nakomeling van de Ashanti een van de meest beruchte slavenjagersvolken uit sub-Sahara Afrika, en ook bekend als anti-Israël activist.

In de zo ontstane situatie heeft u helaas steeds vaker te maken met een partijdige overheid die zich niet houdt aan de regels van fair play. Aan KOZP actievoerders wordt de hand boven het hoofd gehouden. Winkeliers en middenstanders ondervinden stille pressie van de kant van de Gemeentelijke overheid om de zwartepietfiguur te weren uit hun etalages en uit hun reclamemateriaal. Lokale sinterklaasintochtorganisaties worden onder zware druk gezet om hun zwarte pieten geleidelijk te laten overgaan in roetveegpieten. En helaas houdt onder die druk niet elke lokale intochtvereniging de rug recht. Daarnaast zijn er de regenteske ingrepen op scholen waarbij door de besturen onder druk van de lokale overheid, gedecreteerd wordt dat bij het schoolsinterklaasfeest de zwarte-pietfiguur niet meer is toegestaan.

Deze cumulatie van achterbakse kleinzieligheden maakt het leven er voor u natuurlijk niet aangenamer op. Maar u kunt daarbij bedenken dat u niet de enige Nederlander bent die te lijden heeft onder een onbetrouwbare overheid. Ikzelf behoor tot de senioren, de gepensioneerde Nederlanders, en wordt al vanaf 2009, jaar in jaar uit gekort op mijn pensioen dat gedurende de bijna 40 jaar dat ik pensioenpremie betalen moest, mij toegezegd is als een welvaartsvast pensioen (mee bewegend met de cao-loonsverhogingen) maar dat mij nu uitbetaald wordt als een nominaal geldbedrag waar al 12 jaar lang vrijwel niets bijkwam.
Zo heeft elk zijn eigen sores maar de morele opdracht is om enthousiast te blijven terug knokken: ***"Ecrasez l'Infame"*** (van Voltaire; in vertaling zoiets als: 'Plet het Walgelijke Systeem').

Het speelveld voor de komende Sinterklaasvieringen overziend:

- Er zijn 22 KOZP (Kick Out Zwarte Piet) acties gepland.

- De kinderen in uw gemeente moeten natuurlijk op een leuke en ontspannen publieke Sinterklaasviering onthaald kunnen worden zonder daarbij in de war gebracht te worden door gejoel of smalende posters over racisme.

- Om daarbij tegemoet te komen aan de eisen van een minderheid van fanatici door bijvoorbeeld de zwarte pieten te vervangen door roetveegpieten is onder de huidige omstandigheden een minderwaardig toegeven aan een bedreiging met straatterreur.

- Er zijn trappen in het gezicht van de Zwarte Pieten beloofd. Ons landsbestuur, bij monde van minister-president Rutte bleef daarbij tot nog toe Oost-Indisch doof terwijl hij sprak over systemisch racisme waaronder kennelijk ook Zwarte Piet gerekend moet worden.

- Natuurlijk zou bij dreiging met geweld, een straatverbod (als voor hooligans) of desnoods huisarrest de passende reactie zijn van de politie.

- Maar op uw politiemensen kunt u mogelijk niet rekenen wanneer die bunzig zijn geworden voor een beschuldiging van ‘systemisch racisme’.

- Voor uw lokale politici geldt mogelijk hetzelfde.

- Blokkeren is in essentie een defensieve actie.

- En ieder mens heeft een grondrecht op zelfverdediging.

Met mijn beste groet,

Klaas Maas

Op 12 juni 2020 om 22:41 schreef Klaas Maas <klaasmaas@hetnet.nl>:

Waarde organisatoren van de lokale Sinterklaasintochten in Nederland,

Ruim twee-en -een-half jaar geleden informeerde ik u over de publicatie van een boekje "Zwarte Piet is geen Racisme" waarvan u via mijn uitgever een present exemplaar ontving.
We zijn nu zo'n 30 maanden verder en geholpen heeft het niet echt.
Om weer schot in de zaak te krijgen stuurde ik de bijgaande open brief naar de leden van de Tweede Kamer cc. een tiental landelijke bladen.

U ontvangt deze brief in kopie om er mee te doen wat u goed dunkt.

Met mijn hoogachting en vriendelijke groet,

Klaas Maas
Welterdreef 179 2253 LJ Voorschoten

PS:
Aangezien KPN webmail nog steeds problemen heeft met de verzending aan grote aantallen adressen tegelijk gaat deze mailing in 4 tranches. U behoort tot de eerste tranche.

Voorschoten, 5 juni 2020
Een open brief aan de Tweede Kamer,
Cc: landelijke dag- en weekbladen

RUTTE SCHAFT ZICH AF

De door KOZP georganiseerde Damdemonstratie op de jl. Eerste Pinksterdag lokte tegenstrijdige reacties uit. In eerste instantie concentreerde het debat zich op de mogelijke gevaren voor de volksgezondheid. Pas later, in de Kamerdebatten, werd het gebeuren in zijn ideologische context geplaatst.
Mijn eerste reactie gaf ik jl. woensdag in het hier volgende ingezonden stuk aan de Telegraaf waar ik verder niets op terug hoorde:

DE KRITIEK OP HALSEMA
Door onvoorziene omstandigheden werd burgemeester Halsema mikpunt van onterechte kritiek. Realistisch gezien: Het schoonvegen van de Dam met de lange lat zou zelfs Annabel Nanninga te ver zijn gegaan. Dus moest de Damdemonstratie zijn beloop hebben. Halsema was daarbij dupe van afspraken met een onbekwame of onbetrouwbare organiserende partij: KOZP meldde hooguit 300 deelnemers maar was gelijktijdig via WhatsApp en Facebook druk bezig om zoveel mogelijk mensen naar de Dam te halen. Die overvolle Dam was voor Halsema totaal onvoorzien maar was hun werk. Burgemeester Halsema had echter oog moeten hebben voor een heel ander aspect van deze aangevraagde demonstratie: Een demonstratie tegen een racistische moord georganiseerd door de actiegroep Kick Out Zwarte Piet is een grove ongerijmdheid, is net zoiets als een demonstratie tegen kindermishandeling georganiseerd door de anti-abortusorganisatie Schreeuw om Leven: belachelijk, ongeloofwaardig en ongepast. Burgemeester Halsema had beter moeten nadenken en had zich moeten realiseren dat zij ook burgemeester is voor al die Amsterdamse kindertjes die hun Sinterklaas willen vieren mèt Zwarte Piet.

Omdat ik het ingezonden stuk kort wilde houden ben ik op de morele aspecten van de KOZP-actie niet dieper ingegaan. Laat ik daarover nu duidelijk zijn:
Het is kwalijk, intens gemeen en lasterlijk, dat KOZP op die manier een link heeft gelegd tussen een racistische politiemoord (formeel doodslag, op George Floyd) in de VS en de Nederlandse zwartepiettraditie die, hoe je het ook keert of wendt, met racisme niets van doen heeft (geen enkele raciale groep wordt door het verschijnsel Zwarte Piet op enigerlei wijze materieel of immaterieel benadeeld). De uitspraak “Zwarte Piet is racisme” is dan ook in de eerste plaats een lasterlijke leugen. Dat die uitspraak daarnaast ook een vrije meningsuiting is, is geen excuus. Fatsoen en respect voor de tegenpartij horen ook te gelden bij meningsuitingen.
Het was apert vals spel om een al jaren lopend conflict dat via politiek correcte publiciteit werd uitgelokt en geforceerd is opgespeeld, zo volstrekt opportunistisch op lasterlijke wijze te koppelen aan die racistische moordpartij in de VS.

Je kunt nog aannemen dat Halsema in een moeilijke situatie die haar boven het hoofd groeide dit soort samenhangen over het hoofd heeft gezien. Maar dat Rutte na afloop bij rustige bezinning tijdens het Kamerdebat het nodig vond te gaan getuigen van zijn ‘change of heart’ betreffende Zwarte Piet, getuigt van een minachting voor de kiezer die binnen ons land uitzonderlijk genoemd mag worden. Ik weet niet of Rutte het zelf door had maar in feite heeft

hij, door zich in dat debat aan te sluiten bij het KOZP-standpunt, de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk waaronder ook de meerderheid van de VVD-stemmers, weg gezet als eigenlijk toch wel een stel racisten.
Onze premier is mensen tegengekomen die *'zich ongelofelijk gediscrimineerd voelen omdat die Piet zwart is'* (een duidelijk gevalletje aanstellerij vanuit een boosaardige opzet, lijkt mij) *'en dat is toch wel het laatste wat je wilt bij het Sinterklaasfeest'*. Langs die motivatielijn zou je dus ook de Gay Parade niet moeten willen, of kun je in feite elke publieke (politieke, sociale of godsdienstige) manifestatie afwijzen zodra er lieden naar voren komen die verklaren zich daardoor gediscrimineerd of gekwetst te voelen. Ik herinner mij te hebben gelezen dat in de eerste helft van de vorige eeuw van dit soort tactieken ampel gebruik is gemaakt door het publieke antisemitisme (af en toe rispt dat nog op, bijvoorbeeld in het debat over 'kosher' slachten).

Onze premier heeft dus een soort 'bekering' meegemaakt waardoor hij niet meer de politicus is waarop de kiezers in maart 2017 hebben kunnen stemmen en door wie de VVD de grootste partij werd. Dit soort bekeringen is niet courant maar wel bekend uit onze staatkundige geschiedenis: Henri Marchant, vrijzinnig hervormd, was leider van de Vrijzinnig Democratische Bond (een vooroorlogse voorloper van de VVD – een partij voor nette buitenkerkelijken en vrijzinnig hervormden, met voor die tijd progressieve ideeën maar wars van het socialisme). Die VDB werd in 1933 coalitiepartner in het tweede kabinet Colijn waarbij Marchant de onderwijsportefeuille toegewezen kreeg. In 1934 werd bekend dat minister Marchant zich heimelijk bekeerd had en was overgegaan naar de Rooms Katholieke kerk. Dit dwong hem tot aftreden. In die tijd gold in de RK gezindte als geloofsfeit dat de ongelovige na zijn dood zou branden. Die voorziene hellevaart voor een groot deel van zijn kiezers, sloot voor Marchant een voortgezette politieke geloofwaardigheid uit. Voor Rutte geldt nu een soortgelijk dilemma: zijn ideologische bekering tot de KOZP-visie bestempelt een belangrijk deel van zijn kiezers nu tot racisten (een soort ideologische hellevaart).

Rutte zou de eer aan zich kunnen houden en aftreden. In het andere geval zou de Tweede Kamer via een motie het vertrouwen in zijn persoon als premier van Nederland moeten opzeggen.

Klaas Maas

Welterdreef 179
2253 LJ Voorschoten

071 5315324

Lbr. 20/044 - Ledennieuwsbrief coronacrisis nr. 14

29 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de VNG-ledennieuwsbrief coronacrisis nummer 14 met onder andere:

- aandacht voor het Tweede Kamerdebat over financiële verhoudingen op 2 juli,
- onderzoek AEF naar financiële gevolgen corona voor gemeenten,
- de ledenraadpleging in verband met de uitgestelde ALV, onderzoek inspectie naar kwaliteit teststraten en bron- en contactonderzoek GGD'en
- en het actuele aanbod van VNG-producten en -diensten aan de leden.

Download

- Volledige Ledennieuwsbrief coronacrisis nr. 14

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Raad 24/25 juni 2020

PPN M6 Motie unaniem aangenomen.

Motie Onhoudbaar **PPN M6**

De raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 24 juni 2020, behandelend de Perspectiefnota 2020

Constaterende dat:

- de kosten in het sociaal domein, ondanks intensieve pogingen van de gemeente deze onder controle te krijgen, steeds verder oplopen;
- bovenop de door het Rijk bij de decentralisaties opgelegde kortingen in veel gevallen de kosten nog verder toenemen door een steeds verder toenemende vraag naar (jeugd)zorg;
- door het abonnementstarief in de WMO een aanzuigende werking is ontstaan die moeilijk is te keren omdat hiervoor geschikte wettelijke middelen ontbreken;
- problemen in gezinnen steeds complexer worden en er slechts beperkte mogelijkheden zijn om daarop te sturen;
- covid-19 nadelige financiële gevolgen heeft voor de ontvangsten en uitgaven van de gemeente;
- op dit moment nog niet duidelijk is welke reële compensatie zal worden ontvangen voor deze hogere uitgaven en de gederfde inkomsten;
- de voorgenomen herverdeling van het Gemeentefonds zeer slecht uitpakt voor de gemeente;
- het op dit moment niet duidelijk is of de gemeente voldoende gecompenseerd gaat worden voor de tekorten die deze herverdeling met zich meebrengt;
- de financiële positie van de gemeente (o.a. ontwikkeling weerstandsvermogen en financiële kengetallen) de afgelopen jaren is verslechterd;
- de totale druk van belastingen en heffingen per inwoner in Renkum hoger is dan in andere gemeenten in de regio;
- het college inmiddels de actie #StopLokaleBezuinigingen is gestart.

Overwegende dat:

- als gevolg van de hiervoor genoemde maatregelen en ook vanwege de noodzaak nog extra uitgaven te doen in verband met de omgevingswet, inburgering en beschermd wonen, het voor Renkum vrijwel onmogelijk wordt een sluitende begroting te realiseren;

- in de meerjarenbegroting 2019-2023 een bezuiniging is opgenomen van € 6 miljoen (op een begrotingstotaal van 80 miljoen) die ten koste is gegaan van de lokale infrastructuur, de collectieve voorzieningen en de robuustheid van de gemeentelijke organisatie;

- door de genoemde maatregelen de gemeentelijke slagkracht aanzienlijk is verminderd en de financiële situatie van de gemeente onhoudbaar dreigt te worden;

- de hiervoor genoemde stijging van de uitgaven en daling van inkomsten forse nadelige gevolgen heeft voor het voorzieningenniveau van de gemeente;

- door nieuwe bezuinigingen basisvoorzieningen dreigen te verdwijnen;

- nieuwe bezuinigingen en dalende inkomsten tot verlies van banen en van welzijn kunnen leiden en tot verergering van de economische crisis.

Draagt het college op om op korte termijn:

- te overleggen met de financiële toezichthouder van de gemeente over de onmogelijkheid om voor 2021 en daarna een structureel sluitende begroting te realiseren zonder onomkeerbare schade aan het voorzieningenniveau aan te richten;

- te overleggen met (Gelderse) gemeenten die in vergelijkbare financiële problemen verkeren en met hen te onderzoeken hoe in dezen gezamenlijk kan worden opgetrokken richting rijksoverheid;

- zoveel mogelijk samen met andere gemeenten uiterlijk 30 juni een brief te sturen aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties waarin wordt aangedrongen op structurele extra financiële middelen om te voorkomen dat het voorzieningenniveau van de gemeente verder wordt aangetast en het door die extra middelen voor de gemeente mogelijk wordt een structureel sluitende begroting te realiseren;

- zoveel mogelijk samen met andere gemeenten een brief te sturen aan de financiële woordvoerders van de Tweede Kamer waarin wordt aangedrongen op overleg met het kabinet met als doel extra financiële middelen beschikbaar te stellen om te voorkomen dat het voorzieningenniveau van de gemeente verder wordt aangetast en het door die extra middelen voor de gemeente mogelijk wordt een structureel sluitende begroting te realiseren;

- een brief te sturen aan Provinciale Staten met het verzoek het provinciebestuur op te dragen te overleggen met de rijksoverheid met als doel extra financiële middelen aan de gemeente beschikbaar te stellen om te voorkomen dat het voorzieningenniveau van de gemeente verder wordt aangetast en het door die extra middelen voor de gemeente mogelijk wordt een structureel sluitende begroting te realiseren;

Draagt de raad op:

- De politieke achterban te mobiliseren om via de geëigende kanalen bij het kabinet aan te dringen op maatregelen om te voorkomen dat het voorzieningenniveau van de gemeente verder wordt aangetast en het door die maatregelen voor de gemeente mogelijk wordt een structureel sluitende begroting te realiseren.

Draagt de griffie op:

- Deze motie in afschrift te sturen naar alle gemeenten.

En gaat over tot de orde van de dag

Fracties van
PvdA GL GB D66 VVD

Deze motie is gezien de omstandigheden rondom Covid-19 niet van handtekeningen voorzien.

Van: beleid@pgb.nl <beleid@pgb.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2020 16:20
Aan: Griffie Zevenaar <Griffie@zevenaar.nl>
Onderwerp: Per Saldo: Enquête achterban Per Saldo

Beste griffier,

Wij verzoeken u deze mail door te sturen aan de raadsleden en portefeuille houdende wethouder(s).

Wij hebben een corona enquête gehouden onder onze achterban. Deze enquête is door 1489 mensen ingevuld.

Wat ons opvalt is dat het overgrote deel van de ondervraagden aangeeft niet actief op de hoogte te zijn gebracht over de corona maatregelen door de verstrekkers.
Daarnaast geeft ruim de helft van de mensen aan niet buiten de deur te komen en dit ook niet binnenkort kan vanwege onderliggende ziekten, het niet kunnen opvolgen van aanwijzingen door beperking en daardoor dus ook niet kunnen meedoen aan de 1,5 meter samenleving. Ook is het besmettingsgevaar te risicovol voor hen.
Voor verdere uitkomsten verwijzen wij u naar de enquête die als bijlage is toegevoegd.
Als u nog vragen heeft kunt u deze mailen aan beleid@pgb.nl

Met vriendelijke groet,

Aline Molenaar
Directeur

Bezoekadres Churchilllaan 11, 3527 GV UTRECHT
Postadres Postbus 19161, 3501 DD UTRECHT

Volg ons op:

Uitschrijven / Gegevens wijzigen
Powered door YMLP

PerSaldo
www.pgb.nl

BUDGETHOUDER IN DE CORONACRISIS

UITKOMSTEN VAN DE ONLINE VRAGENLIJST AAN LEDEN EN NIET LEDEN

PERIODE: VAN 07-05-2020 T/M 12-06-2020

Budgethouder in de coronacrisis

UITKOMSTEN VAN DE ONLINE VRAGENLIJST AAN LEDEN EN NIET LEDEN

PERIODE: VAN 07-05-2020 T/M 12-06-2020

INHOUD

1. Achtergrond van de deelnemers 3
2. Je welbevinden 4
3. Zorginzet in de coronacrisis 5
4. Maatregelen door coronavirus 8
5. Toekomst: corona en pgb 10

1 Achtergrond van de deelnemers

De vragenlijst is in totaal door 1489 mensen ingevuld. 34% van deze mensen is zelf budgethouder. 79% heeft de vragenlijst als naaste of (wettelijk) vertegenwoordiger van een budgethouder ingevuld. Het percentage komt uit op 113%, omdat sommige mensen bijvoorbeeld zowel vertegenwoordiger als naaste van een budgethouder zijn.

Wat is je woonsituatie?

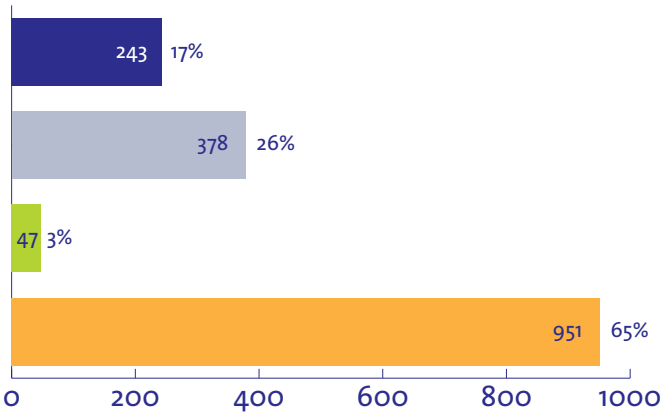
Ongeveer de helft (48%) van de respondenten woont samen met hun naaste, 36% woont alleen en 7% in een ouder-/ wooninitiatief .

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
IK WOON ZELFSTANDIG	535	36%
IK WOON PERMANENT BIJ MIJN OUDER(S) EN/OF VERZORGERS, PARTNER OF KINDEREN	715	48%
IK WOON IN EEN OUDER- OF WOONINITIATIEF	109	7%
IK WOON TIJDELIJK BIJ MIJN OUDER(S) EN/OF VERZORGERS, PARTNER OF KINDEREN	31	2%
IK BEN DOOR MIJN OUDER(S) EN/OF VERZORGERS, PARTNER OF KINDEREN VANWEGE DE CORONACRISIS TIJDELIJK NAAR HUIS GEHAALD	43	3%
IK WOON IN EEN OUDER- OF WOONINITIATIEF EN MAG DAAR NIET WEG	44	3%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.477

Uit welke wet ontvang je zorg en/of ondersteuning?

Ongeveer 2/3 (65%) van de budgethouders krijgt een pgb voor zorg en/of ondersteuning uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Ruim een kwart (26%) krijgt een pgb uit de Wet maatschappelijke ondersteuning en(Wmo) nog eens 17% uit de Zorgverzekeringswet (Zvw). Via de Jeugdwet is dat een beduidend kleiner deel. Sommige mensen hebben te maken met een combinatie van wetten. Vandaar dat het aantal reacties uitkomt op 111%.

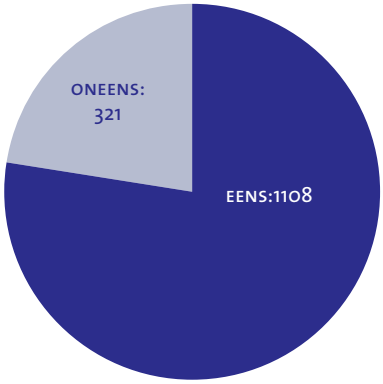
- VANUIT DE ZORGVERZEKERINGSWET (ZVW, VIA MIJN ZORGVERZEKERAAR).
- VANUIT DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO, VIA MIJN GEMEENTE).
- VANUIT DE JEUGDWET (JW, VIA MIJN GEMEENTE).
- VANUIT DE WET LANGDURIGE ZORG (WLZ, VIA MIJN ZORGKANTOOR).

AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.469

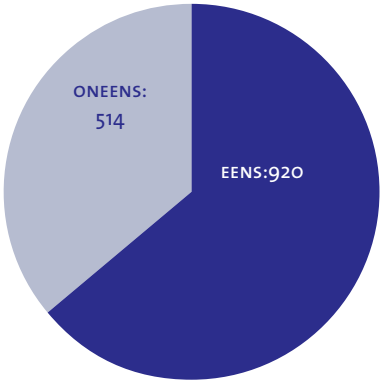
2 Je welbevinden

Aan de hand van 21 stellingen hebben we gevraagd hoe je je voelt in deze fase van de coronatijd. We merken uit de reacties dat het een lastige vraag was om te beantwoorden. Het kan zijn dat een budgethouder niet veel merkt van wat er speelt, maar zijn naaste/vertegenwoordiger die de zorg en/of ondersteuning biedt of regelt juist wel.

Het grootste deel van de ondervraagden (79%) heeft niet zelf corona gehad en ook niet iemand in zijn omgeving. Er zijn wel grote zorgen over de eigen gezondheid (63%) en de gezondheid van de naaste (57%) in relatie tot corona. Daarnaast heeft ruim 78% van de respondenten aangegeven zijn sociale activiteiten en vrijetijdsbesteding te missen. Wat daarnaast opvalt is dat 680 mensen (46,4%) aangeven bang te zijn dood te gaan in geval zij corona zouden krijgen.

1. IK VOEL ME GOED, IN MIJN GEZONDHEID IS NIETS VERANDERD

2. IK MAAK ME ZORGEN OVER MIJN EIGEN GEZONDHEID EN DE RISICO'S DIE IK LOOP

Op de vraag 'waar ben je het meest bezorgd over?' zijn de antwoorden zeer uiteenlopend. De meest sprekende antwoorden zijn:

» 'Ik maak me zorgen dat ik niet kan deelnemen aan de zogenaamde 1,5 meter samenleving, nu gestart wordt met de versoepeling van de coronamaatregelen.'
» 'Ik voel me onrustig, omdat mijn school/werk/dagbesteding/dagactiviteit/logeeropvang ontbreekt.'
» 'Ik mis mijn collega's/vrienden van mijn werk/dagbesteding/dagactiviteit/school/logeeropvang.'

3

Zorginzet in de coronacrisis

Voor iets minder dan de helft (46%) van de budgethouders is er niets gewijzigd in de manier waarop zij normaal zorg en/of ondersteuning ontvangen.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
JA, IK HEB ZELF OM EEN AANPASSING GEVRAAGD.	361	24%
JA, MIJN ZORGVERLENER HEEFT OM AANPASSINGEN GEVRAAGD.	432	29%
NEE	681	46%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.474

Bij budgethouders waar wel wat is veranderd, valt op dat zij met name het aantal zorgverleners hebben verminderd. En ze hebben ouders/naasten gevraagd om meer zorg te leveren. Bij een groot gedeelte van de budgethouders is de zorg geheel of gedeeltelijk gestopt, waaronder ook de opvang bij dagbesteding, dagopvang en/of werk.

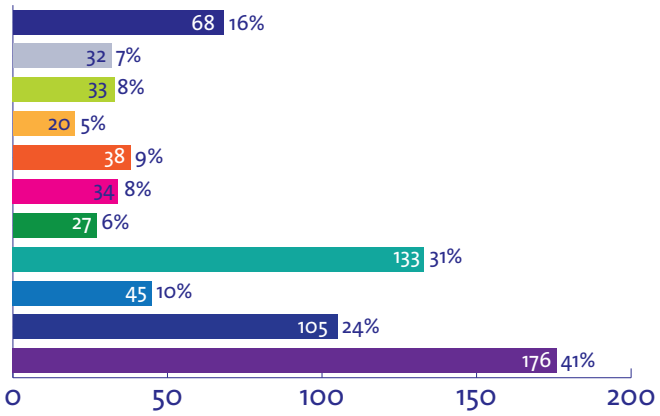
ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
IK HEB HET AANTAL ZORGVERLENERS VERMINDERD.	145	40%
IK HEB HET AANTAL ZORGMOMENTEN VERMINDERD.	72	20%
IK HEB MIJN ZORG EN/OF ONDERSTEUNINGSMOMENTEN OP EEN ANDERE MANIER INGEDEELD.	124	34%
IK HEB GEKOZEN OM BEPAALDE VORMEN VAN ZORG NIET OF MAAR GEDEELTELIJK AF TE NEMEN.	122	33%
IK HEB MIJN ZORGVERLENER(S) GEVRAAGD OM MEER UREN TE KOMEN WERKEN	112	31%
IK HEB MIJN ZORGVERLENER(S) GEVRAAGD OM TIJDELIJK BIJ MIJ IN HUIS TE KOMEN WONEN.	13	4%
IK HEB GEKOZEN VOOR VOLLEDIGE QUARANTAINE.	85	23%
IK HEB ALLE ZORG STOPGEZET.	45	12%
IK HEB MIJN PERSOONLIJKE VERZORGING STOPGEZET.	28	8%
IK HEB MIJN VERPLEGING STOPGEZET.	15	4%
IK HEB MIJN HUISHOUDELIJKE HULP STOPGEZET.	52	14%
IK HEB MIJN BEGELEIDING STOPGEZET.	49	13%
IK GA NIET MEER NAAR MIJN LOGEEROPVANG.	54	15%
IK GA NIET MEER NAAR MIJN DAGBESTEDING, DAGOPVANG, WERK.	152	42%
IK GA NIET NAAR SCHOOL, OMDAT MIJN (SPECIAAL) ONDERWIJS GESTOPT IS.	45	12%
IK HEB MIJN OUDERS/NAASTEN GEVRAAGD OM MIJ MEER ZORG EN/OF ONDERSTEUNING TE GEVEN.	158	43%
IK KAN GEEN VERVANGENDE ZORG EN/OF ONDERSTEUNING VINDEN.	21	6%
IK HEB MIJN ZORGVERLENER GEVRAAGD MIJ OP AFSTAND TE ONDERSTEUNEN, BIJVOORBEELD DOOR TE BEELDBELLEN.	54	15%
IK HEB NU (AANVULLENDE) ZORG EN/OF ONDERSTEUNING VANUIT ZORG IN NATURA.	7	2%
ANDERS, NAMELIJK	88	24%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 365

Mensen hebben meer details en persoonlijke verhalen bij ‘anders namelijk’ met ons gedeeld:

» ‘Zo worden door budgethouders voorwaarden gesteld aan de zorgverleners, voorwaarden die te maken hebben met bijvoorbeeld hygiënische maatregelen en RIVM-richtlijnen.’
» ‘Heb zorgverlener ontslag moeten geven, omdat de gemeente de beleidsregels ook nog eens aanpaste ten tijde van corona.’

In de tabel op de vorige pagina heeft de budgethouder zelf gevraagd om een aanpassing van zorg en/of ondersteuning. In onderstaand diagram gaat het om de zorgverlener. 31% van de respondenten geeft aan dat hun zorgverleners gevraagd hebben om te stoppen met het geven van zorg en/of ondersteuning. In 24% van de gevallen wilde de zorgverlener op afstand werken. Ook zie je een enorme variëteit in de manier waarop de zorg en/of ondersteuning zich nu herorganiseren.

- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK MINDER VAAK.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK MINDER LANG.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK VAKER.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK LANGER.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK MINDER VAAK EN MINDER LANG.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK VAKER EN LANGER.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT (KOMEN) OP EIGEN VERZOEK OP ANDERE DAGEN.
- MIJN ZORGVERLENER(S) IS (ZIJN) OP EIGEN INITIATIEF GESTOPT.
- MIJN ZORGVERLENER(S) KOMT(KOMEN) ALLEEN WERKEN ALS ER BESCHERMENDE MATERIALEN ZIJN, ZOALS BIJVOORBEELD MONDKAPJES, SCHORTEN EN HANDSCHOENEN.
- MIJN ZORGVERLENER(S) VERLEENT (VERLENEN) NU HULP OP AFSTAND.
- ANDERS, NAMELIJK

AANTAL KEER BEANTWOORD: 431

Verder zijn er veel signalen over het geheel of gedeeltelijk gestopt zijn van de dagbesteding, vrijetijdsbesteding, dagactiviteiten, kinderopvang, sportopvang en weekendactiviteiten.

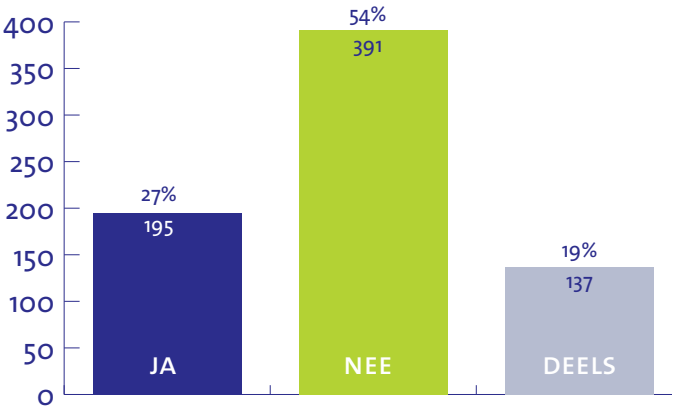
» ‘De dagbesteding is gestopt en laat nu 8 al weken niets van zich horen.’
» ‘De dagbesteding is gestopt, nu is er ook extra zorgverlening overdag nodig. ‘
» De dagbesteding is dicht omdat de individuele begeleiders geen zorg durfden te leveren in verband met privé situatie.’
» ‘Wij zijn van 4 ½ dag opvang naar 0 dagen gegaan.’

Ook zijn er veel persoonlijke verhalen:

» ‘financieel, wooninitiatief rekent nu 100 euro per dag voor de dagactiviteiten in plaats van de zorgboerderij waar onze zoon normaal heen gaat.’
» ‘ggz laat het enorm afweten.’
» ‘mijn zorgverlener mag niet komen van haar andere werkgever (in de zorg).’
» ‘de planning voor het komen en gaan van hulpverleners, kost meer tijd en geld vanwege RIVM maatregelen.’

Is het aangeboden alternatief besproken en gerealiseerd?

Heeft de zorgverlener deze aanpassing vooraf met de budgethouder besproken? 423 mensen hebben deze vraag beantwoord. 63% geeft aan dat dit door hun zorgverlener is gedaan. In 42% van de gevallen heeft de zorgverlener een alternatief aanbod gedaan.
Uit de grafiek hieronder blijkt dat het alternatief aanbod voor ruim de helft niet (54%) of deels (19%) wordt gerealiseerd.
58% van de budgethouders geeft aan dat er geen alternatief aanbod is besproken.

Problemen bij het regelen van jouw zorg en/of ondersteuning.

Het regelen van zorg en/of ondersteuning levert voor 32% van de respondenten een probleem op. Het grootste probleem (25%) is dat men ervaart van het 'kastje naar de muur' gestuurd te worden. Ook zijn er veel problemen op het gebied van het 'vinden van zorgverlener(s)' (16%) of 'zorgverleners niet durven aan te nemen' (23%).

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
IK KAN GEEN ZORGVERLENER(S) VINDEN.	77	16%
MIJN ZORGVERLENER(S) WILLEN NIET (MEER) BIJ ME WERKEN OMDAT ER GEEN BESCHERMENDE MATERIALEN BESCHIKBAAR ZIJN. JE KUNT HIERBIJ DENKEN AAN MONDKAPJES, SCHORTEN EN HANDSCHOENEN.	58	12%
MIJN ZORGVERLENER(S) KAN (KUNNEN) NIET KOMEN OMDAT ZE ZELF ZIEK IS (ZIJN) OF IN THUISQUARANTAINE ZITTEN.	76	16%
IK KAN GEEN ZORGVERLENER(S) ONTVANGEN OMDAT IK ZELF IN QUARANTAINE BEN GEGAAN.	62	13%
IK KAN GEEN CONTACT KRIJGEN MET HET ZORGKANTOOR/GEMEENTE/ZORGVERZEKERAAR.	42	9%
IK WORD VAN 'HET KASTJE NAAR DE MUUR' GESTUURD.	119	25%
IK DURF GEEN NIEUWE OF VERVANGENDE ZORGVERLENER(S) AAN TE NEMEN.	107	23%
MIJN ZORGKANTOOR/GEMEENTE/ZORGVERZEKERAAR WIL NIET MEEWERKEN.	62	13%
ANDERS, NAMELIJK	254	54%
AANTAL KEER BEANTWOORD: 474		

54% van de reacties bij 'anders, namelijk' gaan over het signaleren van problemen. Voorbeelden hiervan zijn:

» 'Veel administratieve lasten voor budgethouders.'
» 'Behoorlijke verzwaring voor het thuisfront/naasten doordat de dagbesteding is gestopt.'
» 'Het vinden en het inwerken van zorgverleners is een probleem.'
» 'Zorgverleners moeten een keus maken, mogen niet in een instelling werken en daarnaast bij een ander werken.'
» 'Zorg verlenen in een zogenoemde anderhalve samenleving is onmogelijk.'

Van de 467 mensen die deze vraag heeft beantwoord geeft 39% aan vooral een aanvullend budget en praktische hulp en/of ondersteuning nodig te hebben. Ook wil 36% kunnen beschikken over beschermende materialen.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
IK HEB IEMAND NODIG DIE ZORG BIEDT.	169	36%
IK HEB TESTS NODIG VOOR HET TESTEN VAN MIJN ZORGVERLENER OP CORONA.	91	19%
IK WIL BESCHIKKEN OVER BESCHERMENDE MATERIALEN, ZOALS BIJVOORBEELD MONDKAPJES, SCHORTEN EN HANDSCHOENEN.	170	36%
IK HEB IEMAND NODIG MET WIE IK MIJN SITUATIE KAN BESPREKEN.	90	19%
IK HEB AANVULLEND BUDGET NODIG.	180	39%
ANDERS, NAMELIJK	137	29%
AANTAL KEER BEANTWOORD: 467		

Verder is er behoefte aan:

» 'het opengaan van de dagbesteding , ook al is het maar gedeeltelijk en dat het vervoer er naar toe weer goed is geregeld.'
» 'aan goede, duidelijke betrouwbare informatie. Flexibiliteit, maatwerk, snelheid en adequaat gedrag bij gemeente, zorgkantoren en zorgverzekeraars.'

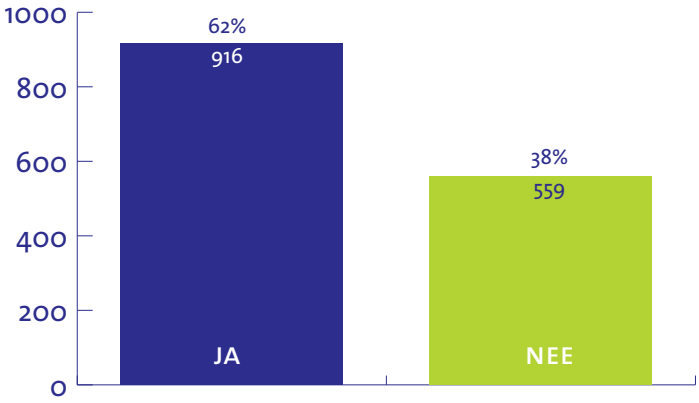
Budgethouders en hun naasten delen ook ervaringsverhalen. Zo krijgen wij een beeld van persoonlijk leed en stille onmacht. Er zijn ook lieve verhalen met fijne oplossingen gedeeld.

» 'Mijn broer en zus zijn bij mij komen wonen.'
» 'Ik heb mijn lieve mama.'

4

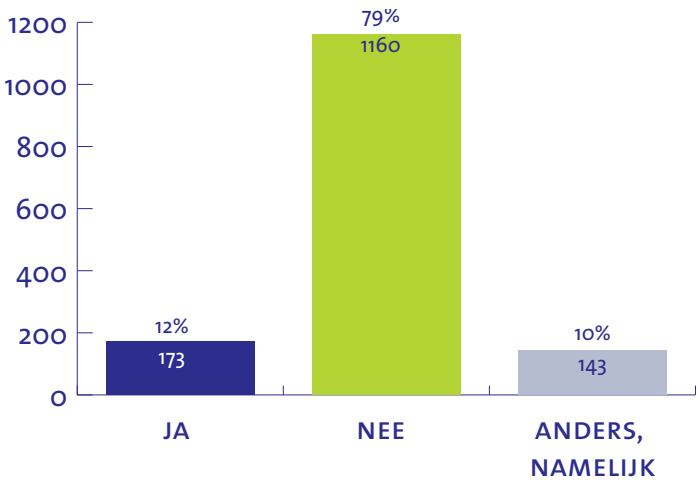
Maatregelen door coronavirus

We hebben gevraagd in hoeverre je op de hoogte bent van de afspraken die zijn gemaakt over pgb in de coronatijd.

Meer dan de helft (62%) van de 1475 mensen die deze vraag hebben beantwoord geeft aan deze afspraken te kennen.

En we hebben je gevraagd of je actief door verstrekkers, zoals zorgkantoor, gemeente, zorgverzekeraar bent geïnformeerd over deze afspraken.

De grafiek links onder laat zien is dat 79% van de ondervraagden niet op de hoogte is gebracht over de genomen maatregelen door hun verstrekker (gemeente, zorgkantoor of zorgverzekeraar). Van de 10% die 'anders namelijk' invult geeft 20% aan dat ze de informatie via Per Saldo hebben ontvangen (o.a. website, nieuwbrief, sociale media).

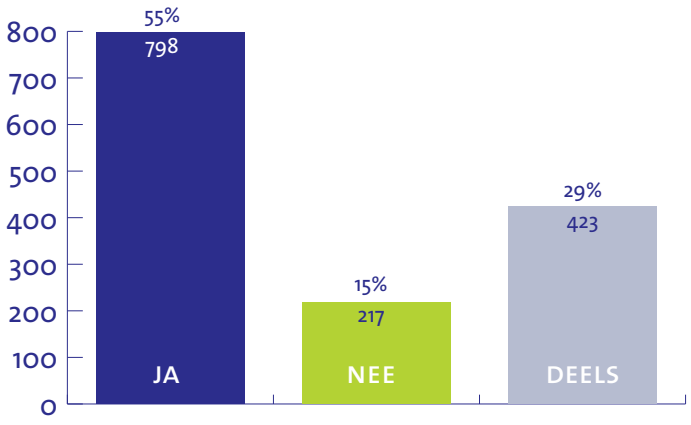
We hebben de belangrijkste afspraken die in de coronacrisis voor budgethouders gemaakt zijn op een rijtje gezet. we hebben gevraagd van welke afspraken er gebruik is gemaakt of gaat worden.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
IK GA EXTRA ZORG DIE ALS GEVOLG VAN DE MAATREGELEN IS GELEVERD DECLAREREN.	379	38%
IK GA ALLE NIET-GELEVERDE ZORG ALS GEVOLG VAN DE MAATREGELEN DECLAREREN.	480	48%
IK GA VERVANGENDE ZORG INZETTEN.	274	28%
IK HEB CONTACT OPGENOMEN MET MIJN GEMEENTE OVER ZORGINZET VANUIT DE JEUGDWET.	22	2%
IK HEB CONTACT OPGENOMEN MET MIJN GEMEENTE OVER ZORGINZET VANUIT DE WMO.	87	9%
IK HEB CONTACT OPGENOMEN MET MIJN ZORGVERZEKERAAR OVER ZORGINZET VANUIT DE ZVW.	41	4%
IK HEB CONTACT OPGENOMEN MET MIJN ZORGKANTOOR OVER ZORGINZET VANUIT DE WLZ.	245	25%
IK HEB OPHOGING VAN MIJN BUDGET AANGEVRAAGD.	168	17%
IK HEB HET EKC (EXTRA KOSTEN CORONA) FORMULIER INGEVULD EN VERSTUURD.	225	23%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 992

Van de in totaal 1.489 mensen die de vragenlijst hebben ingevuld geeft 67 % (992) aan een beroep te doen op één of meer van de afspraken . Het totaal percentage komt hoger uit, omdat je meer afspraken kon kiezen.

Iets minder dan de helft (44%) van de 1438 respondenten geeft aan met de getroffen maatregelen de zorg en ondersteuning niet of maar deels te kunnen regelen. Voor 55% lukt dat wel met deze regelingen (zie diagram hieronder).

Hoe gaan gemeente, zorgkantoor en zorgverzekeraar om met vragen?

We hebben een aantal stellingen over verschillende deelonderwerpen, zoals de termijn van beantwoording, gevolgde procedure, aanwezige kennis aan je voorgelegd. Zo komen we te weten hoe verschillende instanties omgaan met je vragen. De stellingen zijn niet op alle ondervraagden van toepassing. De percentages zijn een weergave van de antwoorden 'eens', 'oneens' en 'gedeeltelijk eens' en gebaseerd op het aantal mensen waarop deze stelling van toepassing is.

Toelichting bij de stellingen

De vraag of 'vragen door gemeente/zorgkantoor/zorgverzekeraar goed kunnen worden beantwoord ' laat een vrijwel gelijke verdeling zien tussen de antwoorden 'eens', 'oneens' of 'gedeeltelijk eens'.

25% van de mensen waarop de stelling van toepassing is, heeft hun antwoord dezelfde dag gekregen. 55% had tijdens het invullen van onze vragenlijst nog steeds geen antwoord. Rond de zorgvraag geeft 37% aan dat gemeente/zorgkantoor/zorgverzekeraar de noodzaak van de aanvraag ter discussie stelt of dat er opnieuw een onderzoek gedaan moet worden (29%).

Ook hier worden mensen van 'kastje naar de muur' gestuurd. 48% van de ondervraagden geeft dit aan.
Een groot aantal zorgverleners (62%) is begonnen met het geven van vervangende/extra zorg voordat er toestemming was.

STELLING	EENS	ONEENS	GEDEELTELIJK
1. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR KON MIJN VRAGEN GOED BEANTWOORDEN.	34%	33%	32%
2. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR HEEFT ME VERWEZEN NAAR EEN ANDERE INSTANTIE.	22%	63%	15%
3. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR KON MIJN VRAAG NIET DIRECT BEANTWOORDEN EN HEEFT ME TERUGGEBELD/GEMAILD.	34%	44%	18%
4. IK KREEG MIJN ANTWOORD/BESLISSING DEZELFDE DAG.	25%.	65%	10%
5. IK KREEG MIJN ANTWOORD/BESLISSING BINNEN 1 WEEK.	37%	55%	8%
6. IK KREEG MIJN ANTWOORD/BESLISSING BINNEN 2 WEKEN.	30%.	60%	10%
7. IK HEB NOG STEEDS GEEN ANTWOORD/BESLISSING.	55%	32%	13%
8. IK MOET VAN MIJN GEMEENTE EEN NIEUWE AANVRAAG INDIENEN.	27%	63%	10%
9. IK MOET VAN MIJN ZORGVERZEKERAAR CONTACT OPNEMEN MET EEN WIJKVERPLEEGKUNDIGE.	25%	70%	5%
10. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR STELT DE NOODZAAK VAN MIJN AANVRAAG TER DISCUSSIE.	37% .	46%	17%
11. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR GAAT OPNIEUW ONDERZOEK DOEN.	29%.	59%	12%
12. IK MOCHT AL VOORDAT IK DE SCHRIFTELIJKE BESLISSING VAN MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR HEB ONTVANGEN STARTEN MET DE VERVANGENDE/EXTRA ZORG.	41%	49%	1%
13. IK WORD VAN HET 'KASTJE NAAR DE MUUR' GESTUURD.	48%	34%	18%
14. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR IS NIET GOED OP DE HOOGTE VAN DE REGELS DIE GELDEN VOOR BUDGETHOUDERS.	44%	36%	20%
15. MIJN ZORGVERLENER IS DOOR DE VERTRAGING, VEROORZAAKT DOOR MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR, NOG NIET UITBETAALD.	32%	55%	13%
16. MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR HEEFT MIJ OP EIGEN INITIATIEF GEÏNFORMEERD OVER AFSPRAKEN/MAATREGELEN.	11%	82%	7%
17. MIJN ZORGVERLENER IS AL BEGONNEN MET HET GEVEN VAN (VERVANGENDE/ EXTRA) ZORG EN ONDERSTEUNING ZONDER DAT IK TOESTEMMING HAD VAN MIJN GEMEENTE/ZORGKANTOOR/ZORGVERZEKERAAR.	62%.	31%	7%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 474

5

Toekomst: corona en pgb

We willen ook graag weten of je in de periode van de coronacrisis contact hebt gehad met gemeente, zorgkantoor en/of zorgverzekeraar over het normale proces van het toekennen van een pgb. Het kan zijn dat de geldigheid van je indicatie afliep of dat je bezig was met het aanvragen van een pgb bij het zorgkantoor. Voor 28% van de 1.477 respondenten was dit het geval.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
JA	415	28%
NEE	1.062	72%
AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.477		

26% van de 415 mensen heeft zijn ervaringen met ons gedeeld. Een paar ervaringen:

» ‘ik kreeg snel antwoord’, ‘nu een afspraak met beeldbellen’ en ‘er wordt meegedacht’.

» ‘ik wacht nog steeds op antwoord’, ‘besluiten worden uitgesteld’, ‘vertraagde procedure’, ’slechte afhandeling’, ‘doorschuiven van beslissingen’ en ’bureaucratie’.

Ook horen we zorgen. Slechte ervaringen leiden tot onzekerheid, spanningen en stress. Er is daardoor onzekerheid over het inzetten van de zorg.

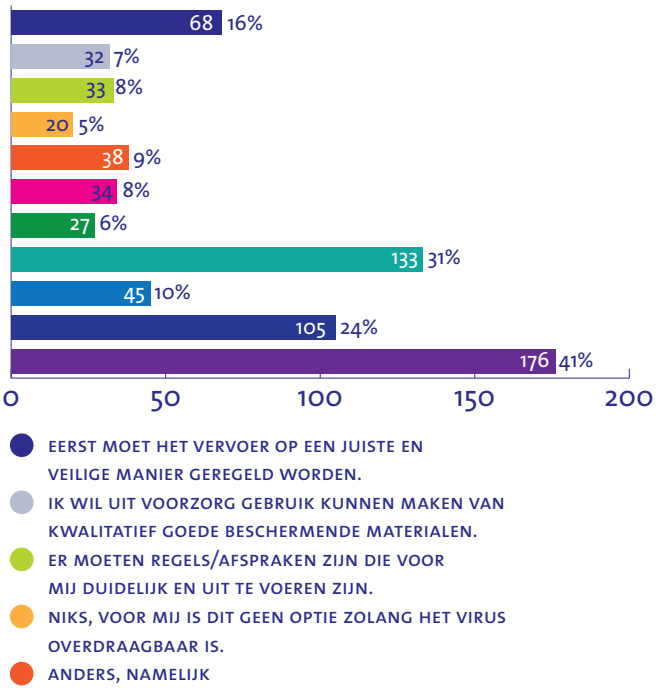
Ga je weer naar je werk/dagbesteding/logeeropvang/school als deze weer open gaan?

Meer dan de helft (53%) gaat er weer gebruik van maken. Toch is er een grote groep (31%) groep die twijfelt of het niet van plan is (16%).

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
JA	746	53%
NEE	224	16%
MISSCHIEN	159	11%
IK WEET HET (NOG) NIET.	275	20%
AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.404		

En wat heb je nodig om weer naar werk/-dagbesteding/logeeropvang/school toe te gaan als de maatregelen zijn versoepeld?

Je kon kiezen uit 4 antwoorden.

Van de 682 mensen (46% van totaal aantal respondenten) die deze vraag hebben beantwoord, geeft 38% aan ‘niks’ nodig te hebben. Dit omdat het voor hen geen optie is zolang het virus overdraagbaar is.

Deze vraag roept bij relatief veel respondenten diverse andere reacties over oplossingen op. Zo wordt er gesproken over de noodzaak tot *‘verandering van mentaliteit in de maatschappij (bijvoorbeeld het openbaar vervoer)’* en *‘aangescherpte regels over hygiëne’*.

Deelnemen aan de anderhalve meter samenleving

Op de vraag 'durf je straks deel te nemen aan de zogenaamde anderhalve meter samenleving?' heeft 45% van de ondervraagden aangegeven dit wel te durven. 55% durft het om verschillende redenen niet (zie tabel onderstaande tabel).

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
JA	664	45%
NEE, OMDAT IK GEEN 1,5 METER AFSTAND KAN HOUDEN.	265	18%
NEE, OMDAT IK GEEN AANWIJZINGEN KAN OPVOLGEN VANWEGE MIJN BEPERKINGEN.	268	18%
NEE, OMDAT IK MEZELF (DOOR MIJN BEPERKINGEN) EXTRA IN ACHT MOET NEMEN OM GEEN BESMETTING OP TE LOPEN.	343	23%
ANDERS, NAMELIJK	329	22%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.470

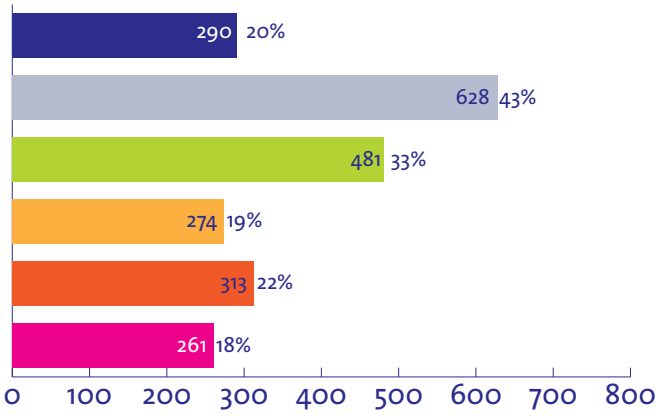
Bij 'anders, namelijk' krijgen we aanvullingen. Bijvoorbeeld op de definitie 'durven' . Budgethouders 'durven' wel, maar stellen wel voorwaarden. Er worden veel praktische problemen genoemd, zoals problemen met de eigen assertiviteit, garanderen van veiligheid, noodzaak van meer begeleiding, ontoegankelijkheid, conflicterende maatregelen, iedereen zal de maatregelen moeten opvolgen.

Er zijn ook kritische geluiden. De regels worden bijvoorbeeld het 'nieuwe abnormaal' genoemd. *'Deze anderhalve meter is niet alleen zeer zorgwekkend, maar gaat (en doet dat nu al) op economisch en sociaal maatschappelijk vlak veel meer schade toebrengen. De statistieken rechtvaardigen zulke ingrijpende maatregelen niet'.*

Wat heb je nodig als de maatregelen zijn versoepeld om weer een onderdeel te zijn van de zogenaamde anderhalve meter samenleving?

Deze vraag is door 98% van de ondervraagden ingevuld. Het grootste deel van de budgethouders geeft aan een ander nodig te hebben om zich te kunnen houden aan de zogenaamde anderhalve meter regel als de maatregelen zijn versoepeld. Dit beeld zien we ook terug bij de antwoorden en suggesties die zelf gegeven konden worden.

Onderwerpen die vaker genoemd worden gaan over aanpassingen van het vervoer, handhaving van de regels, participeren in de maatschappij, verschil tussen 'in huis' zijn en 'buiten' in de maatschappij. Er is ook behoefte aan hulp en begeleiding voor het ontwikkelen van vaardigheden om te leren omgaan met de anderhalve meter samenleving.

- IK HEB NIETS NODIG, IK VOEL ME NIET GEHINDERD BIJ MIJN DEELNAME.
- IK HEB IEMAND NODIG OM ME TE KUNNEN HOUDEN AAN DE 1.5 METER REGEL.
- IK HEB MEER HULP NODIG VOOR HET SCHOONHOUDEN/DESINFECTEREN.
- IK HEB IEMAND NODIG VOOR HET OMGAAN MET DIGITALE HULPMIDDELEN, BIJVOORBEELD HET BEELDBELLEN.
- NIETS, VOOR MIJ IS DIT GEEN OPTIE ZOLANG HET VIRUS OVERDRAAGBAAR IS.
- ANDERS, NAMELIJK

AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.455

Ervaringen delen

Tot slot hebben we je gevraagd of je in de coronatijd jouw verhaal met anderen kunt delen en wie er dan naar je omgekeken heeft.

We zien dat het grootste gedeelte (65 %) van de ondervraagden zijn verhaal kwijt kon.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
JA	953	65%
NEE	301	20%
NIET VAN TOEPASSING	217	15%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 1.471

Contact is voornamelijk gelegd door mensen uit familie en/of het eigen netwerk. Uit de aanvulmogelijkheid komt naar voren dat er ook veel contact is opgenomen en onderhouden door de eigen zorgverlener, begeleider, iemand van de dagbesteding of het ouder-/wooninitiatief.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	REACTIES	
EEN MEDEWERKER VAN MIJN GEMEENTE.	14	2%
EEN MEDEWERKER VAN HET STEUNPUNT MANTELZORG.	21	2%
EEN CLIËNTONDERSTEUNER (BIJVOORBEELD MEE OF ZORGBELANG).	38	4%
EEN MEDEWERKER VAN HET ZORGKANTOOR.	10	1%
EEN WIJKVERPLEEGKUNDIGE.	18	2%
MIJN HUISARTS.	60	6%
EEN MEDEWERKER VAN HET WMO LOKET.	12	1%
IEMAND UIT MIJN EIGEN NETWERK.	351	38%
IEMAND UIT MIJN GELOOFSGEMEENSCHAP.	61	7%
IEMAND VAN SCHOOL.	58	6%
IEMAND UIT MIJN OMGEVING (FAMILIE, BEKENDEN).	636	68%
ANDERS, NAMELIJK	282	30%

AANTAL KEER BEANTWOORD: 929

PerSaldo
www.pgb.nl

Per Saldo is de landelijke vereniging van mensen die hun zorg en begeleiding zelf willen regelen met een persoonsgebonden budget (pgb)

T 0900 742 48 57 (€ 0,20 per minuut)
E info@pgb.nl
I www.pgb.nl
PerSaldo95
PerSaldo1995
company/persaldo/

Lbr. 20/045 - Bekendmaking uitslagen ledenraadpleging in verband met uitstel ALV 2020

29 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Tot vrijdag 26 juni jl. konden de leden hun gewogen stemmen uitbrengen op de zes voorstellen in de ledenraadpleging in verband met uitstel van de ALV tot september. In totaal hebben 243 van de 355 gemeenten hun stemmen uitgebracht.

Hierbij maken wij bekend dat de leden met alle zes de voorstellen hebben ingestemd. Daarbij is het contributievoorstel van het bestuur (3,9% stijging) aangenomen met een meerderheid van 62%. Het geamendeerde contributievoorstel (2,9% stijging) werd gesteund door 34%. Van de leden stemde 4% tegen beide voorstellen. De vijf andere voorstellen zijn unaniem of bijna unaniem aangenomen.

De uitkomsten van deze ledenraadpleging geven het bestuur in de komende periode houvast bij de uitvoering van activiteiten ten behoeve van de leden en de financiering daarvan. De uitslagen van deze ledenraadpleging dienen in de uitgestelde ALV van september formeel te worden bekrachtigd.

voolAlle informatie over deze ledenraadpleging, waaronder eerdere ledenbrieven, actuele berichten en stemgedrag per gemeente, vindt u op vng.nl.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

De raad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Uw brief van: 29 mei 2020
Zaaknummer: Z/20/358973/UIT/20/965220
Onderwerp : bezwaarschrift

Geachte raad, [redacted], 30 juni 2020

In aansluiting op mijn brief van 2 juni 2020 maak ik hierbij bezwaar tegen uw besluit van 29 mei 2020 omdat u met dat onvolledige besluit niet alleen op feitelijk incorrecte en gebrekkige wijze heeft gereageerd op mijn brief van 29 april 2020 maar u ten onrechte ook geen besluit heeft genomen op mijn verzoeken zoals aangegeven in de laatste alinea van mijn brief van 29 april 2020. Daarin heb ik u uitdrukkelijk verzocht de door mij bedoelde inspraakreacties te verwijderen en mij daarnaast een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toe te kennen van maximaal € 25.000,--. Ik ben van mening dat u alsnog een besluit dient te nemen op mijn verzoeken zoals verwoord in de laatste alinea van mijn brief van 29 april 2020.

Hoogachtend,

[redacted]

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

GEMEENTE
ZEVENAAR

ONTVANGSTBEWIJS

Vandaag, 30-6-2020

ontvangen van [redacted]

een schrijven van Bezwaarschrift.

gericht aan de Raad

over het onderwerp Bezwaarschrift.

Gemeente Zevenaar,

Bijlage 1

De raad van de gemeente
Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

GEMEENTE ZEVENAAR
30 JUNI 2020
INGEKOMEN

MOTIE 2020-05-21

(vreemd aan de orde van de dag)

Onderwerp: Behoud autonome lokale rekenkamer(functie)s

De raad van de gemeente Noordoostpolder, in vergadering bijeen d.d 25-05-2020, gehoord de beraadslagingen,

overwegende dat

1. de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een nieuwe wet op de lokale rekenkamers voorbereid heeft;
2. de minister de rekenkamerfunctie wil afschaffen, zodat raadsleden geen onderzoekend of adviserend lid meer mogen zijn van de (lokale) rekenkamer;
3. dit voornemen vooral gestoeld is op het feit dat er in Nederland 50 zgn. slapende rekenkamers zijn en de minister deze slapende rekenkamers met de nieuwe wet wil dwingen om maatregelen te nemen om de lokale rekenkamer leven in te blazen;
4. een wetswijziging zonder gemeentelijk draagvlak de relatie rekenkamer versus raad niet ten goede zal komen;
5. de Vereniging Nederlandse Gemeenten geen voorstander is van genoemde wetswijziging;
6. de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden de Tweede Kamer oproept de lokale autonomie van gemeenteraden te erkennen bij het invullen van de lokale rekenkamer,

van mening dat

1. het belangrijk is dat de verbinding tussen rekenkamer tot stand gebracht wordt en blijft;
2. de rekenkamerfunctie van raadsleden aan deze verbinding positief bijdraagt en de raad door dit wetsvoorstel dus nog meer op afstand van de rekenkamer komt;
3. de onafhankelijkheid van een rekenkamer betrekking heeft op het onderzoek en niet afhangt van deelname van raadsleden;
4. het van belang is, dat gemeenten hun lokale autonomie behouden in de keuze van de vorm van lokale rekenkamer;
5. het beperken van die keuze niet de oplossing is voor de slapende rekenkamers;
6. Noordoostpolder een goed functionerende rekenkamerfunctie heeft met externe onderzoekers en adviserende raadsleden,

spreekt uit

dat de wettelijke mogelijkheid om lokaal autonomie te houden bij het kiezen van een rekenkamermodel behouden moet blijven

verzoekt de griffie

1. deze uitspraak kenbaar te maken aan de Tweede Kamer der Staten Generaal;
2. deze motie kenbaar te maken aan alle andere gemeenten,
3. de minister vragen om de slapende lokale rekenkamers wakker te schudden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

De fractie(s) van:	Naam:	Handtekening:
SP Noordoostpolder	Tjitske Hoekstra	i.o. Dennis Slings
GroenLinks	Sandra Schrijver	
ONS	Sacha Werkman	

Voor:	14	CU-SGP, ONS, SP, PvdA, GL, D66
Tegen:	14	CDA, PVV, VVD

Besluit gemeenteraad: ~~verworpen~~ / Aangenomen

25-5-2020: stemming gelijk, herstemming op 29-6-2020

29-6-2020 : 15 voor / 14 tegen = aangenomen

Motie Behoud lokale autonomie rekenkamerfunctie(s) (SP)

CDA	PU NOORDOOSTPOLDER	SP
J.C.M. Goos	T. van Steen	T.G. Hoekstra
M.T. Goelema	M. Dieleman	D. van Sluijs
F.P.J. van Erp	A.L. Heerspink	
H. Schot	J. Deen	R. van der Velde
T.P.R. Groen	VVD	H. Wijnhoud
J.B.M. Bus	J.L.P. van Os	GROENLINKS NOORDOOSTPOLDER
ChristenUnie SGP	B. Wielenga	H.M. Hekkenberg
S. de Boer	L. Verduin	S.J. Schrijver
G.P. Knijnenberg	J. Hofland	D66
T.J. van Dijk	ONS	M.W. van Wegen
H.J. Lambregtse	L.H.M. Lammers	
Y.M. Mahmoud	B.J. Aling	
	S. Werkman	

Voor: 15 Tegen: 14 Totaal: 29

gemeente NOORDOOSTPOLDER RAAD

GEMEENTE ZEVENAAR

[redacted]

datum 2 juli 2020
zaaknummer Z/20/358973/UIT/20/969066
onderwerp Besluit op verwijderingsverzoek
contactpersoon Will van der Vlies
betreft uw brief van 2 juni 2020 mbt besluit van 29 mei 2020

Geachte [redacted]

In uw brief van 2 juni geeft u twee dingen aan. Ten eerste geeft u aan dat er nog geen uitspraak is gedaan op het laatste deel van uw brief van 29 mei 2020 voor wat betreft de schadeclaim. Dat klopt, want over de schadeclaim zal een apart besluit worden genomen. Hierbij wordt ook de afwikkeling van de klacht die u heeft ingediend meegenomen. In de brief van 29 mei 2020 is alleen een **besluit** genomen over uw **verwijderingsverzoek**.

Ten tweede geeft u in uw brief van 2 juni aan dat het feitenrelaas over de genomen maatregelen niet juist is. U geeft aan dat in de brief staat dat de videoregistratie al vanaf 16 april 'achter een slotje' is geplaatst en dat dit feitelijk niet juist is. In de brief staat echter dat de inspraakteksten (en niet de videoregistratie) vanaf 17 april 'achter een slotje' staan. De inspraakteksten waren op dat moment alleen nog voor bevoegden te lezen.
De videoregistratie was op dat moment nog zichtbaar. Het is wel correct dat wij in de week van 27 april opdracht hebben gegeven aan de web-provider om de videoregistratie offline te halen.
Dat dat proces niet geheel vlekkeloos is verlopen zijn we met elkaar eens en daar hebben wij u ook regelmatig over geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De griffier

W.M. van der Vlies

De voorzitter van de gemeenteraad

L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-066

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	3 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/359327 /INT/20/965852
Onderwerp	Verslag Bestuur RDL 13 mei 2020
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf

Contactpersoon	Marcel Krosenbrink
E-mail	M.Krosenbrink@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 316

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Om de raadsleden beter te informeren over Reinigingsdienst De Liemers (RDL) is afgesproken om de verslagen en bijbehorende stukken van de vergadering van het bestuur ter kennisname te brengen van de raad. Als bijlage zijn het verslag en de vergaderstukken van de vergadering van het bestuur van 13 mei 2020 2020 toegevoegd. Een van de agendapunten betrof de concept begroting 2021 van RDL. Deze is als aparte bijlage toegevoegd.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐x Anders, toezending van stukken: het betreft een afspraak met de raad dat betreffende informatie wordt gedeeld.

Communicatie en vervolgproces
Van de komende vergaderingen brengen wij u op dezelfde wijze op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1.	965857	Vergaderstukken bestuur RDL 13 mei
2.	965854	Verslag bestuur RDL 13 mei
3.	965885	Concept begroting RDL 2021

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 13 mei 2020
digitale vergadering

AGENDA

1. Opening

2 Verslag 25 maart en 22 april 2020

3. Begroting 2021

4. Tarieven 2020

5. Stand van zaken aanbiedstation

6. Sorteeranalyse

7. Jubileum RDL

8. Rondvraag

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuur RDL
Vergadering 25 maart 2020

Aanwezig: C. Koers (voorzitter tot en met punt 2) en W. Gerritsen (voorzitter vanaf punt 2).
Ambtelijke ondersteuning: M. Krosenbrink (verslag) en H. Weijers.

1. Opening
Vanwege de Coronacrisis kan de vergadering niet zoals gebruikelijk fysiek plaatsvinden. De vergadering vindt daarom schriftelijk en telefonisch plaats. De huidige vergadering is de eerste na de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling RDL. De publicatie van de nieuwe regeling is door beide gemeenten inmiddels gedaan.

2. Wisseling voorzitterschap
Mevrouw Koers draagt het voorzitterschap over aan de heer Gerritsen.

3. Verslag 16 december 2019
Het bestuur stelt het verslag van 16 december vast.
Naar aanleiding van punt 4 merkt de heer Krosenbrink op dat de gemeente Montferland de integrale aanbesteding heeft ingestoken met het uitgangspunt de rol van RDL zo veel mogelijk ongewijzigd te laten. Een mondelinge toelichting van de gemeente Montferland heeft het vertrouwen gewekt dat dit binnen die constructie kan. Maar uiteindelijk zal de praktijk moeten uitwijzen hoe dit uitpakt,

4. Mandaatregeling
Het bestuur stelt de mandaatregeling vast.

5. Jaarstukken 2019
Het bestuur neemt kennis van de concept jaarstukken en zal die door leiden naar de klankbordgroep.

6. Brief gemeente Zevenaar
De gemeente Zevenaar heeft een brief gestuurd waarin zij vraagt een bezuiniging door te voeren. De gemeente Montferland had eerder een vergelijkbare vraag gesteld. Hoewel de vraag van de gemeente Zevenaar betrekking heeft op het jaar 2022, stelt het bestuur voor om al in de begroting 2021 de tarieven op het aanbiedstation zodanig te verhogen dat de begroting van 2021 niet hoger uitvalt dan de begroting van 2020. Uitgezonderd een eventuele uitbreiding van het takenpakket.

7. Overleg klankbordgroep
Het bestuur wil agendapunt 5 en 6 graag voorleggen aan de klankbordgroep. Zij hoopt dat dat tegen die tijd met een videovergadering kan. De leden van de klankbordgroep krijgen in ieder geval alvast de betreffende stukken met het standpunt van het bestuur daarover toegezonden.

8. Rondvraag en mededelingen
Het bestuur neemt er kennis van dat vanwege het werken met vrijwilligers de papierinzameling vanwege de Coronacrisis is gestopt, maar rekent erop dat de overige vormen van inzameling blijven doorgaan. Aanvullend is het bestuur van mening dat de aanbiedstations tijdens deze crisis indien mogelijk open moeten blijven.

Op 1 januari 2021 bestaat RDL 25 jaar. Vanuit de organisatie zijn ideeën gekomen om dat feit niet ongemerkt voorbij te laten gaan. Het bestuur vindt dat een goed initiatief en realiseert zich dat hier ook enige kosten aan verbonden zijn. Een nadere invulling bespreekt het bestuur na afloop van de crisis.

Een extern adviseur is bezig met een visiedocument op de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Omdat de uitvoering van RDL onderdeel uitmaakt van die buitendienst, zal dat document ook zijdelings ingaan op de relatie tussen RDL en de rest van de buitendienst.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuur RDL
Vergadering 22 april 2020

Aanwezig: C. Koers en W. Gerritsen (voorzitter)
Ambtelijke ondersteuning: M. Krosenbrink (verslag).
Namens Stolwijk Kelderman zijn aanwezig mevrouw De Feiter en de heer Gosselink.

1. Opening
De heer Gerritsen opent de videovergadering.

2. Bespreken accountantsverslag
Mevrouw De Feiter en de heer Gosselink (verder Stolwijk Kelderman) lichten het concept verslag toe. Zij spreken hun waardering uit voor de al toegestuurde reactie van het bestuur en merken op dat de kwaliteit van de jaarstukken verbeterd is ten opzichte van 2019.
Zij geven aan voornemens te zijn voor de getrouwheid een beperkende verklaring af te geven en voor de rechtmatigheid een afkeurende. Dit in het verlengde van punten die ook vorig jaar geconstateerd zijn.

Aan de heer Gerritsen wordt bevestigd dat een weegbrug bij het nieuw te bouwen aanbiedstation een oplossing kan bieden voor het probleem van de beperkte getrouwheid.

De gevraagde aanbestedingen (rechtmatigheid) zijn inmiddels wel gehouden, maar ten behoeve van het verslagjaar 2020.

Stolwijk Kelderman memoreert dat de organisatie volgend jaar zelf de rechtmatigheid moet verklaren en realiseert zich dat dat voor een kleine organisatie als RDL een relatief grote belasting met zich meebrengt. Aanhaken bij de gemeentes kan een oplossing zijn.

Het bestuur neemt kennis van de accountantsverslag en de aanbevelingen daarin en stemt in met de uitvoering van die aanbevelingen.

3. Opstellen jaarrekening
Het bestuur verklaart in te stemmen met de overschrijding van de begroting en stelt de nu voorliggende jaarrekening op. De definitieve vaststelling vindt plaats op 9 juli. Op dat moment wordt ook de accountantsverklaring openbaar.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 13 mei 2020
Onderwerp:
Begroting 2021

Advies:
1. Kennisnemen van de concept begroting 2021
2. Besluiten of de opbrengstverhoging op de aanbiedstations in de definitieve begroting wordt doorgevoerd

Agendapunt 3

Voor 2021 is de begroting opgesteld in het nieuwe format. Aangezien dit de eerste begroting is in dit format, is de vergelijking met de begroting 2020 lastig. Voor een goed beeld van de kostenontwikkelingen zal hier vooral het verschil met de jaarrekening 2019 worden belicht.

Verschil met rekening 2019
In vergelijking met de jaarrekening 2019 zijn er twee belangrijke verschillen.
De verwerkingskosten op de aanbiedstations liggen veel hoger dan in de rekening 2019. Dit komt vooral door het nieuwe verwerkingscontract voor restafval en de afvalstoffenbelasting, die in 2019 pas vanaf mei in de rekening zat. Het totaaleffect is een verhoging circa € 37,- per ton. Dat komt bij 2500 ton neer op zo'n € 93.000,- aan extra kosten. De verwerkingsprijs van klein chemisch afval is met bijna 75% gestegen. Dit leidt tot € 23.000,- aan extra kosten. Ook de aanbestedingen van AB-Hout (€ 16.000,-) en Tuinafval (€ 15.000,-) hebben geleid tot hogere verwerkingsprijzen. Daarnaast is vanwege de ontwikkelingen op de papiermarkt rekening gehouden met een lagere opbrengst (€ 9.000,-). Hiertegenover staat slechts een verbetering van de vergoedingsregeling voor het verwerken van PMD (€ 18.000,-) en het gedeeltelijk in eigen beheer nemen van de verwerking en transport van de afvalstromen op het aanbiedstation in Lobith (netto € 14.000,-).

Daarnaast zijn de kosten voor personeel gestegen. Enerzijds omdat rekening is gehouden met een loonstijging van 2,5% per jaar en anderzijds omdat de tarieven voor inhuur van derden via uitzendbureaus steeds hoger worden. De openstaande vacatures zijn inmiddels bijna geheel met vaste medewerkers ingevuld.

Aantal uren
Het aantal uren is gebaseerd op het werkelijke aantal uren in 2019. Dit wijkt af van de begroting 2020, omdat toen de effecten van zowel de nieuwe inzamelmethode als de inzameling op het Gelders Eiland nog op aannames gebaseerd waren.
Uitzondering op de koppeling aan de werkelijkheid van 2019 betreft de inzameling van restafval. De inzamelfrequentie van restafval is verlaagd van eens per drie weken naar eens per vier weken. Of de inzameltijd recht evenredig daalt zal de praktijk moeten uitwijzen. Het aanbodgedrag van inwoners kan wijzigen. Daarnaast is de veegtaak op het Gelders Eiland toegevoegd aan de werkzaamheden van RDL. Hier is 350 uur mee gemoeid. Omdat afvalstromen aanbiedstation Lobith gedeeltelijk in eigen beheer worden verwerkt, is rekening gehouden met 275 uur voor transport.

Het totaal aantal uren ligt ruim 800 lager dan werkelijk in 2019 gemaakt, maar wel ruim 5000 hoger dan in de begroting 2020.

Uitwerking Kaderbrief

In de Kaderbrief richtingen de gemeenteraden heeft RDL toegezegd dat de bijdrage voor de gemeenten niet hoger zou uitvallen dan de begroting 2021 en dat eventuele kostenstijgingen gecompenseerd zouden worden door hogere tarieven op de aanbiedstations.
In de eerste versie van deze begroting was de bijdrage voor Zevenaar circa € 264.000,- hoger dan in 2020. Daarvan komt € 23.566,- voor rekening van de nieuwe veegtaak Rijnwaarden. Dit is bij de berekening buiten beschouwing gelaten, omdat het een nieuwe taak betreft. De bijdrage van Zevenaar aan de begroting 2021 zal daarom met € 23.566,- stijgen. De overige kostenstijging is verwerkt in de tarieven. Voor Montferland is de bijdrage verhoudingsgewijs aangepast, waardoor deze nu lager uitvalt dan in 2020.

Om dat te bereiken is wel een tariefstijging van 80% voor de betaalde stromen nodig. Dit zal in de Verordening Afvalstoffenheffing 2021, die de gemeenteraden van beide gemeenten aan het einde van 2020 vaststellen, opgenomen moeten worden.

Zoals in de kaderbrief al vermeld, is in deze begroting rekening gehouden met de in 2020 ingevoerde verlaging van de inzamelfrequentie van restafval van eens per drie weken naar eens per vier weken, met een huis-aan-huis-inzameling van kerstbomen, met het meer in eigen beheer nemen van de verwerking en transport van het aanbiedstation in Lobith en met een uitbreiding van de veegtaak naar het Gelders Eiland. Met de inzameling van de ondergrondse containers is nog geen rekening gehouden, omdat deze pas in de loop van het begrotingsjaar 2021 tot stand komt.
Voor het onderdeel containerbeheer, dat RDL voor Zevenaar uitvoert, is rekening gehouden met de aanschaf van een tweedehands vrachtauto (€ 12.500,-) om de containers efficiënter te kunnen bezorgen. De veegtruck die daarvoor nu nog als reserve was aangehouden, zal dan verkocht worden.

ABS Zevenaar	Ton 2019	Begroot ton 2020	Begroot ton 2021	Prijs /ton	**Kosten**
Asbest	52	50	50	€ 240,00	€ 12.000,-
AB-Hout	1924	1850	1900	€ 69,00	€ 131.100,-
Puin	2585	2400	2550	€ 3,00	€ 7.650,-
C-Hout	252	300	275	€ 100,00	€ 27.500,-
Grond	732	750	750	€ 11,00	€ 8.250,-
Tuinafval	4535	5500	5000	€ 35,00	€ 175.000,-
BSA	502	400	475	€ 140,00	€ 66.500,-
Restafval	1908	1850	1900	€ 135,00	€ 256.500,-
Gips	103	100	100	€ 78,00	€ 7.800,-
Dakafval	7	10	10	€ 160,00	€ 1.600,-
Vlakglas	43	35	40	€ 45,00	€ 1.800,-
Autobanden	27	20	25	€ 280,00	€ 7.000,-
Afgewerkte Olie	11	10	10	€ 50,00	€ 500,-
KCA	75	70	75	€ 580,00	€ 43.500,-
Drukhouders	3		3	€ 2.500,00	€ 7.500,-
Hard Plastic	168	150	160	€ 75,00	€ 12.000,-
Totaal	12.927	13.495	13.323		**€ 766.200,-**
					Opbrengst
Frituurvet	10		10	€ 220,00	€ 2.200,-
Papier	239	330	275	€ 30,00	€ 8.250,-
Metalen	271	250	250	€ 140,00	€ 35.000,-
Accu's	5		5	€ 510,00	€ 2.550,-
WEB	335	290	300	€ 92,00	€ 27.600,-
Piepschuim (EPS)	12	8	10	€ 750,00	€ 7.500,-
PMD	72	75	75	€ 250,00	€ 18.750,-
Glas	60	55	60		
Textiel	56	70	60		
	1060	1078	1045		
Registratieverg.	€ 2.500,-		€ 2.500,-		€ 2.500,-
Totaal afval					**€ 104.350,-**
Opbrengst klanten	€ 356.000,-	€ 420.000,-	€ 375.000,-		€ 375.000,-
Totaal opbrengst					**€ 479.350,-**
Verschil					**€ 286.850,-**

Geel is inclusief transport

ABS sHeerenberg	Ton 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Prijs /ton	**Kosten**
Asbest	8	20	15	€ 240,00	€ 3.600,-
AB-Hout	479	480	480	€ 69,00	€ 33.120,-
Puin	775	850	825	€ 3,00	€ 2.475,-
C-Hout	67	70	70	€ 100,00	€ 7.000,-
Grond	268	220	250	€ 11,00	€ 2.750,-
Tuinafval	1285	1800	1550	€ 35,00	€ 54.250,-
BSA	76	85	80	€ 140,00	€ 11.200,-
Restafval	580	550	575	€ 135,00	€ 77.625,-
Gips	27	30	30	€ 78,00	€ 2.340,-
Dakafval	0	1	1	€ 160,00	€ 160,-
Vlakglas	8	12	10	€ 45,00	€ 450,-
Autobanden	5	5	5	€ 280,00	€ 1.400,-
Afgewerkte Olie	3,5	2	3	€ 50,00	€ 150,-
KCA	19	18	18	€ 580,00	€ 10.440,-
Drukhouders		0,2	0,2	€ 2.500,00	€ 500,-
Hard Plastic	46	35	45	€ 75,00	€ 3.375,-
Totaal	3647	4178	3967		**€ 210.835,-**
					Opbrengst
Frituurvet	1,8		2	€ 220,00	€ 440,-
Papier	62	60	60	€ 30,00	€ 1.800,-
Metalen	71	60	65	€ 140,00	€ 9.100,-
Accu's	1,9		2	€ 510,00	€ 1.020,-
WEB	101	90	95	€ 92,00	€ 8.740,-
Piepschuim (EPS)	3,7	3	3,5	€ 750,00	€ 2.625,-
PMD	23	20	20	€ 250,00	€ 5.000,-
Glas	11	10	10		
Textiel	14		15		
Totaal	289	243	273		
Registratieverg.	€ 2.500,-		€ 2.500,-		€ 2.500,-
Totaal afval					€ 31.225,-
Opbrengst klanten	€ 122.000,-	€ 140.000,-	€ 125.000,-		€ 125.000,-
Totaal opbrengst					€ 156.225
Verschil					**€ 54.610,-**

Geel is inclusief transport

ABS Lobith	Ton 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Prijs /ton	**Kosten**
Asbest	4	1	3	€ 495,00	€ 1.485,-
AB-Hout	230	150	225	€ 98,00	€ 22.050,-
Puin	538	375	500	€ 23,00	€ 11.500,-
C-Hout	34	35	35	€ 100,00	€ 3.500,-
Grond	96	60	80	€ 68,00	€ 5.440,-
Tuinafval	605	750	675	€ 36,00	€ 24.300,-
BSA	80	55	75	€ 140,00	€ 10.500,-
Restafval	149	150	150	€ 187,00	€ 28.050,-
Grofafval	70		70	€ 135,00	€ 9.450,-
Gips	9	10	10	€ 78,00	€ 780,-
Dakafval	8	10	10	€ 279,00	€ 2.790,-
Vlakglas	13	8	10	€ 45,00	€ 450,-
Autobanden	3	3	3	€ 280,00	€ 840,-
Hard Plastic	26	20	25	€ 75,00	€ 1.875,-
Matrassen	10	8	9	€ 800,00	€ 7.200,-
Totaal	1875	1635	1880		**€ 130.210,-**
					Opbrengst
Frituurvet	0,8	1	1	€ 220,00	€ 220,-
Papier	61	45	55	€ 30,00	€ 1.650,-
Metalen	30	20	25	€ 140,00	€ 3.500,-
WEB	87	80	85	€ 92,00	€ 7.820,-
Piepschuim (EPS)	1,4	1	1,5	€ 750,00	€ 1.125,-
PMD	17	15	15	€ 250,00	€ 3.750,-
Glas	10		10		
Textiel	3		3	€ 60,00	€ 180,-
Totaal	210	162	196		**€ 18.065,-**
Opbrengst klanten	€ 37.600,-	€ 47.500,-	€ 40.000,-		**€ 40.000,-**
Totaal opbrengst					€ 58.065,-
Verschil					**€ 72.145,-**

Geel is inclusief transport

Huidige tarieven

Grof en Rest	€ 40,- per m3
Rest	€ 2,- per zak (50lt)
Gipsplaten/blokken	€ 40,-per m3
Hout	€ 40,- per m3
Puin	€ 20,- per m3
Grond	€ 20,-per m3
Bouw en Sloopafval	€ 20,- per m3
Dakafval	€ 120,-per m3
Autoband	€ 3,- per stuk
Tractorband	€ 40,- per stuk
Gasfles of brandblusser	€ 5,- per stuk
Matras 1-persoons	€ 4,- per stuk
Matras 2-persoons	€ 6,- per stuk
Asbest	€ 2,- per m2 € 4,- per m2 (boven de 10m2)
Papier	Gratis
PMD	Gratis
Flessenglas	Gratis
AEEA	Gratis
Textiel	Gratis
Luiers	Gratis
Piepschuim(EPS)	Gratis
Metalen	Gratis
Harde Plastics	Gratis
KCA	Gratis
Lampen	Gratis
Frituurvet	Gratis
Vlakglas	Gratis
Tuinafval	Gratis
Boomstobben	Gratis
Olie	Gratis
Accu	Gratis

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 13 mei 2020
Onderwerp:
Aanpassing tarieven 2020

Advies:
1. Tarieven aanbiedstations per nader te bepalen datum verhogen
2. Nader uitwerken of alle tarieven met hetzelfde percentage moeten stijgen
3. Besluiten wat te doen met tarief ophalen grof afval aan huis

Agendapunt 4

Burgemeester en wethouders van Zevenaar hebben bij de bespreking van de jaarrekening 2019 voorgesteld om de tarieven op de aanbiedstations al dit jaar te verhogen om het te verwachten tekort aan het einde van het jaar te verminderen.

Gezien het feit dat de begroting 2021 hoger is dan de begroting 2020 is een tekort te verwachten omdat veel van die ontwikkelingen zich al in 2020 zullen voordoen. Daar komen de Coronagevolgen met meer aanbod en gedeeltelijk lagere opbrengsten voor afvalstromen nog bij.

In de eerste drie maanden van dit jaar is het aanbod op de aanbiedstations alweer hoger dan vorig jaar in dezelfde periode. Onderstaand een overzichtje van zes grote stromen. Van de genoemde stromen is de gemiddelde stijging bijna 12%.

	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	Lobith		sHeerenberg		Zevenaar	
BSA	16	26	19	27	119	126
Rest	51	76	145	176	482	539
Tuinafval	119	100	265	257	906	914
Hout	60	83	118	145	488	593
Puin	103	166	168	181	474	518
WEB	21	32	24	33	83	90
Totaal	370	483	739	819	2552	2780
		+31%		+11%		+9%

Bij agendapunt 3 is naar voren gekomen dat om de begroting 2021 in de pas te laten lopen met 2020 een verhoging van 80% voor de betaalde stromen nodig is. Het voorstel is om dit percentage al in 2020 toe te passen, zodat er niet kort achtereen twee tariefstijgingen zullen plaatsvinden. Gezien de planning van de raadsvergaderingen lijkt vooralsnog een invoering op 1 oktober de vroegst haalbare datum. Het financiële effect is dus over 2020 slechts beperkt.

De tarieven voor het laten ophalen van grof afval zijn gekoppeld aan het brengtarief voor grof afval op het aanbiedstation. Als dat tarief met 80% stijgt en daarmee stijgt van € 40,- naar € 72,- per m3 stijgt, moet het tarief voor aan huis ophalen stijgen van € 45,- naar € 80,-.

Gehoord de vragen in de klankbordgroep is ook te overwegen de tarieven alvast meer in overeenstemming te brengen met de toekomstige prijs per gewicht. Dus bijvoorbeeld puin (dat een hoog soortelijk gewicht heeft) relatief harder te laten stijgen en andere stromen relatief minder.

Het aanpassen van het tarief is overigens een bevoegdheid van de gemeenteraden van Montferland en Zevenaar, zij moeten daartoe een besluit nemen.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 13 mei 2020
Onderwerp:
Sorteeranalyse restafval aanbiedstation Zevenaar/Didam

Advies:
1. Kennisnemen van de resultaten van de sorteeranalyse van het restafval op het aanbiedstation in Zevenaar/Didam.
2. Omgang met vuilniszakken meenemen bij voorbereiding nieuw aanbiedstation.
3. Nader te bezien hoe de scheiding van het restafval is te verbeteren op de aanbiedstations.

Agendapunt 6

Begin maart is er een sorteeranalyse van het restafval uitgevoerd op het aanbiedstation in Zevenaar/Didam. Doel was inzichtelijk te krijgen waaruit de stroom restafval bestaat en welke mogelijkheden dat inzicht biedt om die stroom te verkleinen.

Zoals de onderzoekers in de toelichting (4.2) bij het rapport al opmerken, is één steekproef te weinig om verstrekkende conclusies te trekken. Daarvoor is de invloed van een enkele aanbieder die toevallig zijn huis heeft leeggeruimd op een steekproef als deze te groot.

Resultaten

42% huisvuilzakken
17% overig grof afval en los restafval
11% grof afval *
7% overige betaalde stromen **
23% gratis stromen ***

** tapijten, meubels, kussens etc.*
*** vnl. hout en puin*
**** textiel, glas, kunststoffen, metalen*

Veel huisvuilzakken
De hoeveelheid aangeboden huisvuilzakken is groot. Dat is waarschijnlijk niet alleen afkomstig van mensen die een piek willen opvangen of die met de huidige frequentie niet uit de voeten kunnen.

Gezien de grote hoeveelheid aangeboden huisvuilzakken zal hier bij de toekomstige tariefstelling aandacht voor moeten zijn. Volgens de onderzoekers weegt een zak van 50 liter gemiddeld 7,5 kg. Bij een tarief van 10ct per kg is dat 75 cent per zak. Nu kost een zak per stuk 2 euro en worden er al (te) veel gebracht.
De vraag of, in welke hoeveelheden en voor welke prijs vuilniszakken op het aanbiedstation thuishoren is een nader aandachtspunt bij de voorbereiding van het nieuwe aanbiedstation.

Samenstelling

Hoewel de huisvuilzakken gedeeltelijk ook nog te scheiden afvalstromen bevatten, kijken we hier allereerst naar de 7% overige betaalde stromen en 23% gratis stromen.

Opmerkelijk is dat aanbieders 23% (=425 ton) gratis stromen hebben aangeboden in de perscontainer. Gedeeltelijk kan het zo zijn dat zaken bij binnenkomst al zodanig gemengd waren, dat dit niet als gratis stroom is aangemerkt, maar waarschijnlijker is het beperkte toezicht bij het inwerpen in de perscontainer een belangrijke oorzaak.
Dit geldt ook voor de 7% (=130 ton) betaalde stromen, die in een andere bak hadden gemoeten.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuur RDL
Vergadering 13 mei 2020

Aanwezig: C. Koers en W. Gerritsen (voorzitter)
Ambtelijke ondersteuning: M. Krosenbrink (verslag) en H.Weijers.

1. Opening
De heer Gerritsen opent de videovergadering.

2. Verslag 25 maart en 22 april 2020
De heer Krosenbrink meldt dat voorbereidingen worden getroffen om halverwege juni de papierinzameling met vrijwilligers weer op te starten.

3. Begroting 2021
De heer Gerritsen vraagt of het in eigen beheer nemen van een deel van de afvalstromen van aanbiedstation Lobith ook kosten met zich meebrengt. Er zijn ook kosten, bijvoorbeeld voor containerhuur en transport, maar het genoemde bedrag is het netto voordeel.
Mevrouw Koers vraagt om een nadere toelichting van het aantal te maken uren.
De tekst in de toelichting van de begroting wordt aangepast. Er was abusievelijk vergeleken met 2019 in plaats van 2020. Het aantal uren stijgt met iets meer dan 2000. De grootste stijging zit bij de aanbiedstations (1550 uur), de inzameling van PMD (750 uur) en nieuwe taken (625 uur). Voor restafval is het aantal uren geraamde uren daarentegen gedaald (1455 uur).

De heer Gerritsen stelt een vraag over de indicatoren die op nul staan op pagina 10.
De indicatoren staan op nul, omdat RDL strikt genomen geen medewerkers in dienst heeft. Deze zijn in dienst van de gemeente Zevenaar.

Mevrouw Koers vraagt hoe het zit met de overschrijding van de kasgeldlimiet.
RDL kan de kasgeldlimiet overschrijden omdat zij dit risico in feite heeft ondergebracht bij de gemeente Zevenaar. De accountant heeft geen opmerking gemaakt over die werkwijze, maar in overleg met de gemeente Zevenaar zal RDL nog nagaan of dit ook anders ingericht kan worden. De tekst in het concept wordt iets aangepast.

De heer Krosenbrink licht toe dat de kosten en opbrengsten per aanbiedstation uit de bijlage de situatie betreffen, waarin het nieuwe tarief nog niet is verwerkt.

De heer Gerritsen merkt op dat de verhouding tussen opbrengsten en kosten op het aanbiedstation in Lobith het laagste lijkt. De getallen zijn niet één op één te vergelijken, omdat de hoeveelheden en de samenstelling van de (betaalde) stromen ook verschillen. Voor de volgende vergadering zal een nadere analyse van de cijfers volgen.

Het bestuur neemt kennis van de concept begroting en kan zich er in vinden om de opbrengstverhoging op de aanbiedstations ook in de definitieve begroting op te nemen. Het principe van “de vervuiler betaalt” is daarbij leidend. Zij verwacht niet dat hogere tarieven leiden tot meer zwerfafval, maar zal dat wel monitoren.

4. Tarieven 2020
Het bestuur is van mening dat gezien de stijgende kosten de tarieven al in 2020 moeten worden aangepast. Hierover moet een voorstel naar de raden van beide gemeente, zodat aanpassing per 1 oktober mogelijk is. Het uitgangspunt is om alle tarieven met 80% te laten stijgen. Dit geldt ook voor het laten ophalen van grof afval aan huis, omdat dit tarief gekoppeld is aan het tarief op het aanbiedstation.

5. Stand van zaken aanbiedstation
Na de vergadering van de klankbordgroep zijn aanvullende vragen in het verslag beantwoord. Daarna heeft het bestuur geen reacties meer gekregen van de leden van de klankbordgroep. Het proces kan nu voortgezet worden. De eerstvolgende stap is het aanwerven van een externe partij die het definitieve ontwerp kan maken.

6. Sorteeranalyse
Een sorteeranalyse op het aanbiedstation heeft uitgewezen dat er enerzijds veel zakken met normaal huisvuil worden aangeboden en anderzijds dat een behoorlijk deel van het grof restafval nog gescheiden had kunnen worden. Zeker nu de verwerking van het grof restafval op basis van het nieuwe regionale contract duurder blijkt uit te vallen, kan het aantrekkelijk zijn het toezicht te verhogen om zo de scheiding te verbeteren. Daarvoor is echter wel een goede kostenbatenanalyse nodig, want extra menskracht inzetten kost ook geld. Ook de routing op het terrein is een aandachtspunt.

Bij de ontwikkeling van het nieuwe aanbiedstation moet meegenomen worden hoe om te gaan met huisvuilzakken. De toegang daarvoor beperken en een apart tarief zijn mogelijkheden die de revue passeren.

7. Jubileum RDL
In 2021 bestaat RDL 25 jaar. Dit wil het bestuur niet ongemerkt voorbij laten gaan. Mevrouw Koers vindt het jubileum ook een goede aanleiding eens naar het logo te kijken.

8. Rondvraag
Mevrouw Koers merkt op dat zij vooralsnog geen voorstander is van de uitbreiding van de openingsuren op de aanbiedstations. De hoop is dat de hausse aan bezoekers vanwege de Coronacrisis binnenkort toch gaat teruglopen.

De heer Krosenbrink meldt dat de ODRA een regulier controlebezoek heeft gebracht aan het aanbiedstation in Lobith. De bevindingen worden voor de volgende bestuursvergadering verwacht.

Meerjarenbegroting

2021-2024

Reinigingsdienst De Liemers

INHOUD

Algemeen **5**

Inleiding *5*

Uitgangspunten begroting 2021 ..... *5*

Procedure begroting *5*

Beleidsbegroting **6**

Programma afval *6*

Programma overhead *10*

Paragrafen *12*

Financiële begroting **16**

Overzicht van baten en lasten *16*

Incidentele baten en lasten *16*

Uiteenzetting financiële postitie *16*

Vaststellingsbesluit *17*

Bijlagen **18**

Overzicht van baten en lasten naar taakveld *18*

ALGEMEEN

INLEIDING

Voor u ligt de aangepaste meerjarenbegroting 2021-2024 van Reinigingsdienst De Liemers. Deze begroting is in een nieuw format opgesteld om deze te laten voldoen aan de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze regels zijn vanaf 2018 ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het bestaande format zijn:

- De indeling van de drie W-vragen opnemen in de programmaverantwoording;
- Centrale verantwoording van alle overheadkosten;
- Opnemen van de verplichte beleidsindicatoren
- Vermelden van de baten en lasten per taakveld
- Opnemen van een geprognosticeerde balans en het meerjarig inzicht voor de drie jaren na het begrotingsjaar.

UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2021

In de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Inflatie

Prijsstijging

De nu voorliggende begroting is gebaseerd op de jaarrekening 2019 en vermeerderd met prijsstijgingen voor zover die bekend zijn of te verwachten zijn..

Lonen

De lonen in de begroting zijn gebaseerd op de jaarrekening 2019 vermeerderd met 2,5% loonstijging voor 2020 en 2,5% loonstijging voor 2021 .

Rente

De rente in de begroting is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente in het laatst afgeronde boekjaar (2019) en bedraagt € 15.534. Deze rente wordt toegerekend aan de verwachte boekwaarde van de investeringen per 1 januari 2021. Bij de toerekening is het percentage afgerond op 1%.

PROCEDURE BEGROTING

De begroting 2021 wordt op 13 mei 2020 in concept vastgesteld door het bestuur. Op 9 juli 2020 wordt de meerjarenbegroting 2021-2024 definitief vastgesteld door het bestuur.

BELEIDSBEGROTING

PROGRAMMA AFVAL

Wat willen we bereiken?

RDL voert in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar taken uit op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Beleidskaders

- Wet milieubeheer
- Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP)
- VANG (Van Afval Naar Grondstoffen)
- Ketenovereenkomst verpakkingen 2020-2029

Beleidsindicatoren (verplicht)
Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de begroting.

Omvang huishoudelijk restafval (kilo's per inwoner per jaar)	2020	2021
Montferland	90	90
Zevenaar	101	100

Beleidsindicatoren (eigen)

Aanbiedstation	Indicator	2020	2021
's-Heerenberg	% gescheiden inzameling afval	88%	86%
Lobith	% gescheiden inzameling afval	92%	89%
Zevenaar	% gescheiden inzameling afval	87%	87%
's-Heerenberg	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	4.425	4.230
Lobith	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	1.810	2.076
Zevenaar	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	14.593	14.368

Wat gaan we daarvoor doen?

Afval
Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie.
inzamelen van grof afval en grof tuinafval op afroep.

Afhandelen van vragen, klachten en meldingen van inwoners over de afvalinzameling

Straatreiniging

Straatvegen op basis van met de gemeenten afgesproken frequenties en/ of schoonheidsgraad.

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Programma afval						
Lasten						
Inzameling huishoudelijk afval	509.107	497.278	442.101	442.101	442.101	442.101
Inzameling GFT	580.306	590.331	617.684	617.684	617.684	617.684
Inzameling PMD	278.546	267.202	302.912	302.912	302.912	302.912
Grof huishoudelijk- en tuinafval	5.323	7.475	6.986	6.986	6.986	6.986
Papierinzameling	272.407	273.413	288.359	288.359	288.359	288.359
Straat- en marktvegen	304.116	345.134	360.832	360.832	360.832	360.832
Aanbiedstation 's-Heerenberg	300.486	367.152	368.502	368.502	368.502	368.502
Aanbiedstation Lobith	229.699	182.710	209.827	209.827	209.827	209.827
Aanbiedstation Zevenaar	1.151.255	1.148.491	1.271.931	1.271.931	1.271.931	1.271.931
Incidentele werkzaamheden	71.352	73.618	80.989	80.989	80.989	80.989
Diftar	915					
Calculatieverschillen	6.396					
Compensabele BTW	818.007	801.943	809.692	809.692	809.692	809.692
Totaal lasten programma afval	**4.527.918**	**4.554.747**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**
Baten						
Grof huishoudelijk- en tuinafval	8.488	2.800	6.100	6.100	6.100	6.100
Aanbiedstation 's-Heerenberg . opbrengst afval	163.733	175.325	256.225	256.225	256.225	256.225
Aanbiedstation Lobith opbr. afval	47.475	60.300	90.245	90.245	90.245	90.245
Aanbiedstation Zevenaar opbr. afval	493.983	547.000	779.350	779.350	779.350	779.350
Calculatieverschillen	2.000					
Compensabele BTW	816.595	801.943	809.692	809.692	809.692	809.692
Exploitatiebijdrage Montferland	1.303.841	1.323.323	1.206.664	1.206.664	1.206.664	1.206.664
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.691.803	1.644.056	1.611.539	1.611.539	1.611.539	1.611.539
Totaal baten programma afval	**4.527.918**	**4.554.747**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Inzameling huishoudelijk afval en GFT

De inzamelfrequentie van restafval is in 2020 verlaagd naar eenmaal per vier weken.

Inzameling PMD
Sinds 1 januari 2020 is de inzameling in het hele gebied van RDL hetzelfde. De inzameling van plastic zakken vindt eens per twee weken plaats.

Grof huishoudelijk- en tuinafval
Het inzamelen van grof huishoudelijk afval en grof tuinafval gebeurt op afroep in Montferland en Zevenaar. Het tarief voor het ophalen van grof huishoudelijk afval bedraagt € 45,- per m3 en het tarief voor het ophalen van grof tuinafval bedraagt € 30,- per m3. Beiden met een minimum van € 45,- respectievelijk € 30,-. In Zevenaar maakt de inzameling van kerstbomen onderdeel uit van dit product.

Papierinzameling
De kosten van papierinzamelingen bevatten ook inhuur van derden. De extra kosten voor het inhuren van derden voor de papierinzameling worden bij het bepalen van de bijdrage per gemeente verdeeld over alle tractie-uren van dit product. Het tractietarief voor papier komt op gemiddeld € 39,94.

Straat- en marktvegen
In Montferland verricht RDL het straatvegen als onderdeel van het totaalonderhoud van de buitenruimte, dat onder andere ook borstelen en maaien bevat. Die laatste taken worden in opdracht van de gemeente Montferland door een aannemer verricht.
Voor de gemeente Zevenaar is met ingang van deze begroting rekening gehouden met het straatvegen op Het Gelders Eiland.

Aanbiedstations
De kosten worden na aftrek opbrengst particulieren verdeeld naar rato van het aantal aansluitingen. Dit geldt voor alle aanbiedstations. Montferland heeft 16.004 aansluitingen en Zevenaar 19.796.

Tot 1 mei 2020 waren de verwerking, het transport en de containers van het aanbiedstation in Lobith in één totaalcontract uitbesteed aan een derde partij. Alle kosten waren verwerkt in een eenheidsprijs per ton. Per 1 mei heeft RDL een deel van de afvalstromen in eigen beheer genomen. In de loop van 2020 zal RDL bezien of dat ook voor de andere afvalstromen mogelijk is. Dit leidt tot een voordeel van € 14.000,-.

De verwerkingskosten op de aanbiedstations zijn gestegen. Dit komt vooral door het nieuwe verwerkingscontract voor restafval en de afvalstoffenbelasting. Het totaaleffect is een verhoging van circa € 37,- per ton. Dat komt bij 2500 ton neer op zo'n € 93.000,- aan extra kosten. De verwerkingsprijs van klein chemisch afval is na een nieuwe aanbesteding met bijna 75% gestegen. Dit leidt tot € 23.000,- aan extra kosten. Ook de aanbestedingen van AB-Hout (€ 16.000,-) en tuinafval (€ 15.000,-) hebben geleid tot hogere verwerkingsprijzen. Daarnaast is vanwege de ontwikkelingen op de papiermarkt rekening gehouden met een lagere opbrengst (€ 9.000,- lager). Hiertegenover staat slechts een verbetering van de vergoedingsregeling voor het verwerken van PMD (€ 18.000,-).

Om de stijgende kosten te beperken is de geraamde opbrengst op de aanbiedstations verhoogd. Deze opbrengststijging is te realiseren als de tarieven met 80% stijgen. De gemeenteraden van Montferland en Zevenaar krijgen een voorstel om die tarieven vast te stellen.

Incidentele werkzaamheden
Deze werkzaamheden betreffen het incidenteel inzamelen/verwijderen van illegaal gestort afval in Zevenaar, het incidenteel ophalen van restanten van rommelmarkten, het beschikbaar stellen en ledigen van containers bij festiviteiten in Zevenaar en het uitzetten van containers en gladheidsbestrijding in Zevenaar. Voor het uitzetten van de containers is de aanschaf van een tweedehands vrachtwagen (€ 12.500,-) in de begroting opgenomen.

De kosten van dit product worden doorberekend aan Zevenaar.

Aantal uren
Het aantal uren is gebaseerd op het werkelijke aantal uren in 2019. Dit wijkt af van de begroting 2020, omdat toen de effecten van zowel de nieuwe inzamelmethode als de inzameling op het Gelders Eiland nog op aannames gebaseerd waren.
Uitzondering op de koppeling aan de werkelijkheid van 2019 betreft de inzameling van restafval. De inzamelfrequentie van restafval is verlaagd van eens per drie weken naar eens per vier weken. Of de inzameltijd recht evenredig daalt zal de praktijk moeten uitwijzen. Het aanbodgedrag van inwoners kan wijzigen. Daarnaast is de veegtaak op het Gelders Eiland toegevoegd aan de werkzaamheden van RDL. Hier zijn 350 uur mee gemoeid. Omdat afvalstromen aanbiedstation Lobith gedeeltelijk in eigen beheer worden verwerkt, is rekening gehouden met 275 uur voor transport.

Het totaal aantal uren ligt ruim 800 lager dan werkelijk in 2019 gemaakt, maar wel ruim 2000 hoger dan in de begroting *2020.*

PROGRAMMA OVERHEAD

Wat willen we bereiken?

De ondersteunende taken voor een efficiënte uitvoering van het programma afval worden verzameld in een apart programma overhead.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de jaarstukken.

Indicator	Definitie	2020	2021
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	31,66	32,98
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom plus inhuur	100%	100%
Overhead	Kosten als % van de totale lasten begroting	7,0%	8,3%

Wat gaan we daarvoor doen?

De overheadkosten bestaan uit de salariskosten en opleidingskosten van ondersteunend personeel en de toerekening van kosten van de gemeente Zevenaar voor administratie, klantcontactcentrum (KCC), ICT, P&O en huisvesting.
Daarnaast worden de heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien hier verantwoord.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Programma overhead						
Lasten						
Overhead	416.351	345.089	433.520	433.520	433.520	433.520
Heffing Vennootschapsbelasting	1.412	0	285	285	285	285
Onvoorzien						
Totaal lasten programma overhead	**417.763**	**345.089**	**433.805**	**433.805**	**433.805**	**433.805**
Baten						
Exploitatiebijdrage Montferland	174.621	150.306	182.939	182.939	182.939	182.939
Exploitatiebijdrage Zevenaar	243.142	194.783	250.866	250.866	250.866	250.866
Totaal baten programma overhead	**417.763**	**345.089**	**433.805**	**433.805**	**433.805**	**433.805**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Overhead
Van de begroting 2020 zijn hier de producten bedrijfsleiding en service- en meldpunt ondergebracht. Het verschil ten opzichte van die begroting betreft dus voornamelijk een verschuiving van de kosten naar dit programma overhead.

De kosten voor overhead worden verdeeld op basis van het aantal voor de gemeente gemaakte uren. De uren van het aanbiedstation worden bij die berekening verdeeld op basis van het aantal aansluitingen.

PARAGRAFEN

Inleiding

Onderhoud kapitaalgoederen

De RDL heeft zorg voor de inzamelvoertuigen voor de afvalinzameling en daarnaast ook drie aanbiedstations waar zich roerende en onroerende zaken bevinden. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue middelen vergt. Het bestuur stelt uiteindelijk via de begroting vast wat RDL aanschaft en welke financiële middelen daarbij horen. Ten aanzien van dit laatste gaat het niet alleen om de aanschafwaarde (inclusief afschrijvingstermijn), maar ook om de hoogte van het onderhoudsbudget.
De vereiste kwaliteit is een belangrijke factor. RDL schaft kapitaalgoederen aan met een bepaalde kwaliteit, die beschreven is in de offerteaanvraag of het bestek. Het onderhoud heeft zijn financiële vertaling in de gemaakte uren en de nota's. De economische afschrijvingstermijnen bepalen in eerste instantie de levensduur. Jaarlijks wordt getoetst wat de staat van deze goederen is en zo nodig past het bestuur middels de begroting de afschrijvingstermijn aan.

Voor het onderhoud aan de gebouwen van de RDL (de aanbiedstations) is geen meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Het onderhoud wordt wel op basis van ervaringscijfers geraamd in de begroting. In 2021 bedraagt het begrote onderhoud gebouwen op de drie aanbiedstations €25.210.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeenschappelijke regeling (GR) in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Door aandacht voor het weerstandsvermogen, voorkom je dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf, maar het kan ook betrekking hebben op meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

	jaarrek 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Netto schuldquote	27%	28%	25%	25%	25%	25%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	28%	25%	25%	25%	25%
Solvabiliteitsratio	0	0	0	0	0	0
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0

Netto schuldquote

De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De gegevens zijn ontleend aan de geprognosticeerde balans. Voor de RDL bedraagt het percentage van de netto schuldquote in 2021 25%.

De gecorrigeerde netto schuldquote komt eveneens uit op 25%. De RDL leent geen bedragen door aan derden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat de RDL geen eigen vermogen heeft is deze ratio 0.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Heeft de gemeenschappelijke regeling structurele ruimte in de begroting om de eigen lasten te dragen of is er sprake van een tekort . Omdat het saldo van baten en lasten bij de RDL wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten is er geen sprake van een begrotingssaldo en is de structurele exploitatieruimte dus 0.

Weerstandscapaciteit

Het bestuur van de RDL is verantwoordelijk voor een financieel sluitende begroting. Het is binnen de door de toezichthouder gestelde kaders aan de GR zelf te bepalen wat een passende omvang van het weerstandsvermogen is. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de GR's beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zoals de algemene reserve.

a. De RDL heeft in de begroting geen post onvoorzien. Gezien het karakter van de GR (puur uitvoerend) zijn lasten redelijk nauwkeurig te ramen en zijn incidenten bijzonder zeldzaam.
b. Overschotten c.q. tekorten wikkelt de RDL bij de jaarrekening af via de aangesloten gemeenten. De RDL heeft om deze reden geen algemene reserve.

Risico's
In eerdere begrotingen is nog geen aandacht besteed aan de risico's van de afvalinzameling. In deze begroting brengen wij mogelijke risico's in beeld zodat de deelnemende gemeente deze zo nodig in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kunnen opnemen.
De financiële risico's liggen vooral op het gebied van de verwerkingsprijzen en –opbrengsten van de diverse afvalstromen op de aanbiedstations. Elke nieuwe aanbesteding, die ook voor het boekjaar 2021 voor sommige stromen nog plaats zal vinden, kan leiden tot een ander tarief voor een afvalstroom. Ook nieuwe wetgeving (voorbeeld afvalstoffenbelasting) heeft effect op de kosten. Nieuw beleid van de gemeente (voorbeeld gratis maken van tuinafval) heeft effect op het saldo van kosten en opbrengsten. De effecten kunnen deels opgevangen worden door significante wijzigingen eerder in kaart te brengen en de begroting daarop aan te passen. Coronacrisis invloed op het resultaat. Als de maatregelen nog lang van kracht blijven zal dat ook in 2021 invloed hebben op het resultaat.

Financiering

De RDL heeft haar vaste activa van € 1.297.000 en het saldo van de overige balansposten gefinancierd bij Zevenaar. Zevenaar voert de treasuryfunctie van de RDL uit. Dit gebeurt op grond van de Wet Fido en het treasurystatuut.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld < 1 jaar) van een gemeenschappelijke regeling in een kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (€5.094.000). Dit betekent dat de RDL maximaal € 426.000 aan kort geld (kasgeld) mag aantrekken. De netto schuld op korte termijn bedraagt op 31 december 2021 € 1.297.000 en overschrijdt daarmee de kasgeldlimiet. Dit regelt RDL doordat de vaste activa worden gefinancierd bij de gemeente Zevenaar en de treasuryfunctie ook door Zevenaar wordt uitgevoerd. Een overschrijding van de kasgeldlimiet heeft voor de RDL dan ook geen nadelige gevolgen.

Renterisiconorm
De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en renteherziening. Hiermee wordt een maximum gesteld aan het renterisico op langlopende geldleningen. Omdat de RDL geen vaste geldleningen heeft is er ook geen sprake van een renterisico.

Schatkistbankieren
Schatkistbankieren houdt in dat lokale overheden overtollige financiële middelen moeten afromen naar de schatkist van het Rijk. Op basis van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren is de RDL vrijgesteld van schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Bedrijfsvoering

Inleiding

RDL voert taken en opdrachten van de deelnemende gemeenten uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Bij de uitvoering van deze taken houdt RDL rekening met de wettelijk eisen. Leidraad hiervoor is de volgende tekst (artikel 4) uit de Gemeenschappelijke Regeling:
De bedrijfsvoeringsorganisatie voert ten behoeve van de colleges taken uit of laat deze taken uitvoeren, op het gebied van het gemeentelijk afvalbeleid welke taken voortvloeien uit de Wet milieubeheer.
RDL is derhalve een uitvoerende dienst. Doelstelling is zo efficiënt mogelijk de inzameling te verrichten tegen een - voor zover binnen de geraamde kosten haalbaar - zo hoog mogelijke kwaliteit.
De bedrijfsvoering van de RDL vindt binnen de structuur van de gemeente Zevenaar plaats. Dat wil zeggen dat voor een groot gedeelte deze bedrijfsvoering gelijksoortig is en dat RDL van de faciliteiten gebruik maakt. Hierbij valt te denken aan zaken als huisvesting, personeel en organisatie, financieel beheer, automatisering en informatisering.
De gemeente Zevenaar, waarbij de medewerkers in dienst zijn, heeft een integriteitscode. PenO heeft toegezegd om ook bij kortstondig ingehuurde medewerkers meer aandacht te besteden aan het onderschrijven van de integriteitsverklaring.

Beleid arbeidsomstandigheden

In 2018 is er een medewerkerstevredenheidsonderzoek in de gehele organisatie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn besproken met de medewerkers en punten die naar voren zijn gekomen zijn verder uitgewerkt.
In 2019 was het ziekteverzuimcijfer 3,55%. In 2018 was dat nog 4,62%.

Inhuur derden

De RDL is een continudienst en moet bij ziekte of anderszins acuut een beroep kunnen doen op personeel van buiten de RDL. Dit gebeurt vooral met medewerkers van het uitzendbureau en in geval van nood met personeel van de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Op deze wijze is de bedrijfsvoering verzekerd van voldoende continuïteit.

FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

	Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Lasten						
Programma afval	4.527.918	4.554.747	4.759.815	4.759.815	4.759.815	4.759.815
Programma overhead	417.763	345.089	433.805	433.805	433.805	433.805
Totale lasten	**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**
Baten						
Programma afval						
Diverse baten	1.532.274	1.587.368	1.941.612	1.941.612	1.941.612	1.941.612
Exploitatiebijdrage Montferland	1.303.841	1.323.323	1.206.664	1.206.664	1.206.664	1.206.664
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.691.803	1.644.056	1.611.539	1.611.539	1.611.539	1.611.539
Programma overhead						
Exploitatiebijdrage Montferland	174.621	150.306	182.939	182.939	182.939	182.939
Exploitatiebijdrage Zevenaar	243.142	194.783	250.866	250.866	250.866	250.866
Totaal baten	**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**
Saldo	0	0	0	0	0	0

De baten en lasten zijn toegelicht bij de programma's afval en overhead.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient structureel in evenwicht te zijn. Daarmee wordt bedoeld dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De baten en lasten in de begroting zijn structureel van aard. Voor zover toch sprake is van incidentele baten en lasten dan worden deze doorberekend aan de deelnemende gemeenten en daardoor binnen de begroting van de RDL dus met eenzelfde last of bate gecompenseerd.

UITEENZETTING FINANCIËLE POSTITIE

Geprognosticeerde balans

Hieronder wordt de geprognosticeerde balans van de RDL weergegeven. Op basis van de BBV-voorschriften worden de cijfers meerjarig weergegeven.

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Materiële vaste activa	1.312.276	1.356.504	1.296.602	1296602	1296602	1296602
Vorderingen < 1 jaar	686.295	258.979	200.000	200.000	200.000	200.000
Liquide middelen						
Overlopende activa	19.365	11.987	15.676	15.676	15.676	15.676
Totaal activa	**2.017.936**	**1.627.470**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**
Vlottende schulden < 1 jaar	1.989.609	1.611.787	1.490.273	1.490.273	1.490.273	1.490.273
Overlopende passiva	28.327	15.683	22.005	22.005	22.005	22.005
Totaal passiva	**2.017.936**	**1.627.470**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**

VASTSTELLINGSBESLUIT

BIJLAGEN

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELD

		Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Lasten							
0.4	Overhead	416.351	345.089	433.520	433.520	433.520	433.520
0.5	Rente	15.534	13.260	14.502	14.502	14.502	14.502
0.9	Vennootschapsbelasting	1.412	0	285	285	285	285
2.1	Straatreiniging	303.028	342.122	356.571	356.571	356.571	356.571
7.3	Afval	4.209.356	4.199.365	4.388.741	4.388.741	4.388.741	4.388.741
Totaal lasten		**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**
Baten							
0.4	Overhead:						
	Exploitatiebijdrage Montferland	174.621	150.306	182.939	182.939	182.939	182.939
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	243.142	194.783	250.866	250.866	250.866	250.866
7.3	Afval:		0				
	Overige baten	1.532.274	1.587.368	1.941.611	1.941.611	1.941.611	1.941.611
	Exploitatiebijdrage Montferland	1.303.841	1.323.323	1.206.664	1.206.664	1.206.664	1.206.664
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.691.803	1.644.056	1.611.539	1.611.539	1.611.539	1.611.539
Totale baten		**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-069

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	12 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/356253 /INT/20/967374
Onderwerp	Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 12 juni 2020
Portefeuillehouder	Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon	Thijs Barten
E-mail	T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
We gaan richting de zomer. Dat betekent veel dagen met mooi weer die elkaar opvolgen. De scholen zijn weer open, we kunnen meer sporten, een hapje en drankje in de horeca zijn weer mogelijk. We zien meer mensen in de openbare ruimte, lachende gezichten en meer leven. We voelen in de samenleving weer een stuk openheid en vrijheid.

COVID-19 gaat echter niet op vakantie! We blijven kwetsbaar als samenleving. Mijn oproep is om de aandacht niet te laten verslappen en bewust te blijven van de gevaren. Dit doen we door de maatregelen in acht te blijven nemen ter voorkoming van verspreiding van het virus. Dat betekent o.a. handen wassen, 1,5 meter afstand houden en het gezond verstand blijven gebruiken.

Context
☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

<u>Lokale bijzonderheden</u>
In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

<u>Regionale ontwikkelingen</u>

Noodverordening d.d. 15-06-2020
Vandaag is een nieuwe noodverordening door de voorzitter van de VGGM ondertekend. De noodverordeningen van de VGGM worden gepubliceerd op www.vggm.nl. De nieuwe noodverordening treedt op 15 juni 2020 in werking. Deze ontvangt u als bijlage bij deze raadinformatiebrief.

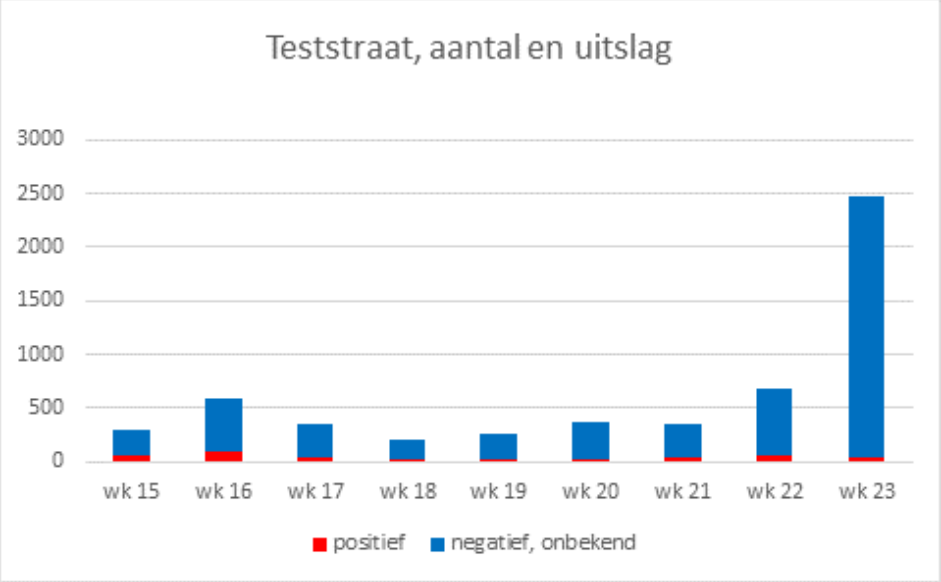
Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie).

Positief geteste personen
In heel Nederland zijn tot 10 juni 48.087 mensen positief getest op COVID-19. In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 1.574. Een stijging van 60 bevestigde besmettingen ten opzichte van vorige week. Het overgrote deel van de nieuwe meldingen kwam uit de gemeente Arnhem (38 meldingen). Dit houdt verband met een aantal grotere uitbraken in deze gemeente.

Ziekenhuisopnames
In Nederland zijn tot nu toe 11.805 personen met een bevestigde Covid-19 besmetting opgenomen (geweest) in het ziekenhuis (68,6 per 100.000 inwoners). In Gelderland-Midden is dit aantal toegenomen met drie personen ten opzichte van vorige week: 401 personen (58,1 per 100.000 inwoners).

Overleden personen
Inmiddels heeft de epidemie aan 6.042 positief geteste mensen in Nederland het leven gekost (35,1 per 100.000 inwoners). In Gelderland-Midden is de afgelopen week één persoon overleden bij wie het virus was vastgesteld. Dit brengt het totaal aantal overledenen in onze regio op 148 (21,4 per 100.000 inwoners).

Teststraten (tot en met week 23)
Onderstaand figuur laat het aantal testen in de teststraten per week zien en het deel van de testen dat positief was. In week 23 nam het aantal testen flink toe omdat vanaf 1 juni iedereen die klachten heeft zich kan laten testen. Het aantal positieve testuitslagen nam niet evenredig toe, in week 22 werden 677 mensen getest en waren er 60 positief (8,9%), in week 23 werden 2469 getest, waarvan 48 positief (1,9%). Het is van belang om op te merken dat niet iedereen die in teststraat wordt getest ook afkomstig is uit Gelderland-Midden. Een kleine 20% is woonachtig in een andere regio. Anderzijds wordt een deel van onze inwoners elders getest. Als iemand positief test, wordt de melding geregistreerd in de regio waar deze persoon woonachtig is.

Testen bij kinderen
In de laatste week zien we dat het aantal kinderen in de leeftijd tot en met 12 jaar dat getest wordt oploopt. In week 22 slechts 6 kinderen, in week 23 waren dit er 104. Dit heeft uiteraard te maken met het feit dat de scholen en kinderdagverblijven weer opgestart zijn en het testbeleid verruimd is. In deze laatste week werden 27 kinderen jonger dan 4 jaar getest. Er is op dit moment veel te doen over testen bij kinderen. Zo worden regelmatig kinderen die wat verkoudheidsklachten hebben geweigerd op school of kinderdagverblijf. En tegelijkertijd zijn de GGD'en wat terughoudend met het testen van kinderen.
We ontmoedigen het laagdrempelig testen van kinderen onder de 12 jaar, omdat het testen toch wel erg vervelend voor ze is en er zelden echt sprake is van corona. We testen liever een volwassen gezinslid met klachten om op die manier corona uit te sluiten. Conform de landelijke richtlijn van het RIVM testen we jonge kinderen zo mogelijk alleen bij klachten die langer dan een week duren, om te voorkomen dat ze lang thuis zitten, of in het kader van een uitbraak op een school. Dit heeft niet te maken met het beperkt in willen zetten van de testcapaciteit, die is er namelijk voldoende.

Eerste resultaten panelonderzoek corona bekend
De eerste resultaten zijn bekend van het grootschalige onderzoek naar hoe mensen denken over de afgekondigde corona-maatregelen, wat hun drijfveren zijn om zich hier aan te houden en wat de impact op mensen is. Het RIVM en de GGD's hebben daarvoor 90.000 Nederlanders ondervraagd. Ook GGD Gelderland-Midden werkte mee aan het onderzoek. De resultaten binnen onze regio wijken op de meeste punten niet noemenswaardig af van de landelijke cijfers (www.rivm.nl). De resultaten voor Gelderland-Midden zijn in een infographic verwerkt (Panelonderzoek VGGM COVID-19).

Landelijke ontwikkelingen

Reizen naar het buitenland
Vanaf 15 juni is het weer mogelijk op vakantie te gaan naar andere landen binnen de EU/Schengenzone. Het reisadvies voor landen in die gebieden wordt aangepast van oranje (vakantiereizen afgeraden) naar geel (vakantiereizen mogelijk, let op risico's). Het reisadvies blijft oranje als een land het coronavirus nog niet voldoende onder controle heeft, nog geen Nederlandse toeristen verwelkomt of quarantaine oplegt bij aankomst.
https://www.nederlandwereldwijd.nl/documenten/vragen-en-antwoorden/coronavirus-veelgestelde-vragen-reizen-naar-het-buitenland

Reflectie coronacrisis en uitdagingen voor lokaal bestuur
Op verzoek van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft Marco Zannoni van het COT op de uitdagingen waar het lokaal bestuur in de komende tijd voor staat gereflecteerd. Dit document is te lezen via https://vng.nl/sites/default/files/2020-05/reflectie-coronacrisis-en-uitdagingen-voor-lokaal-bestuur.pdf

Tijdelijke wet maatregelen COVID-19: reactie VNG en NGB
Met het wetsvoorstel Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 wil het kabinet voor de langere termijn komen tot maatregelen om corona te bestrijden. De VNG en het NGB signaleren dat gemeenten te weinig sturingsmogelijkheden krijgen, bovendien ontbreekt de democratische legitimatie op lokaal niveau. De VNG en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters hebben op verzoek van de ministers van BZK, JenV en VWS gereageerd op het wetsvoorstel VNG/NGB reactie op Tijdelijke Wet maatregelen COVID-19 (pdf).

Corona-dasboard openbaar, specificatie per regio
Via https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/ is het landelijk corona-dashboard gepubliceerd. Het gaat nog om een proefversie. Dit dashboard brengt verschillende gegevens over het coronavirus samen, zoals het aantal ic-opnames, positieve testuitslagen en een schatting van het aantal besmettelijke mensen. Iedereen in Nederland kan straks in één oogopslag zien wat de stand van zaken is rond de verspreiding van het coronavirus.

Uitwerking afspraken over meerkosten in Wmo en jeugd
Om aan de richtlijnen van het RIVM te voldoen maken zorgaanbieders meerkosten. Dat kan variëren van beschermingsmiddelen tot extra inhuur van locaties dat deze extra kosten worden vergoed. De VNG heeft met het Rijk afspraken gemaakt over de vergoeding hiervan. Gemeenten ontvangen in eerste instantie de vergoeding via een ophoging van de bestaande uitkeringen in het Gemeentefonds en dus via de bestaande verdeelsleutels. Omdat dit geen rekening houdt met mogelijke regionale verschillen, wordt nog onderzocht of dit ook bij de definitieve compensatie de juiste methode is.
Meer informatie is te vinden op https://vng.nl/nieuws/uitwerking-afspraken-over-meerkosten-in-wmo-en-jeugd.

Druk op GGD en compensatie
De staatssecretaris en minister De Jonge gaan binnenkort met de VNG in gesprek over de druk die op de GGD-organisaties is ontstaan door de inzet op de corona-pandemie. Het is van belang dat de balans in de organisatie tussen de reguliere taken en de extra taken weer in balans wordt gebracht. GGD-besturen willen hier hun bestuurlijke verantwoordelijkheid in nemen. De staatssecretaris heeft met de VNG afgesproken dat het Rijk de kosten voor inzet op de corona-pandemie (bovenop de reguliere GGD-kosten) zal compenseren. Eind van de maand worden bestuurlijke afspraken over de hoogte van de compensatie gemaakt. Voor de jaren 2021, 2022 en 2023 stelt de staatssecretaris 28 miljoen euro aan gemeenten beschikbaar voor het uitvoering van lokale preventieakkoorden/-afspraken. Gemeenten kunnen vanaf najaar 2020 een aanvraag indienen. Voorop staat het stimuleren van de beweging van gemeenten en lokale partners naar een gezamenlijke inzet op een gezonde samenleving.

Noodmaatregelen bereiken 2,5 miljoen werkenden
De loonkostenregeling NOW heeft de afgelopen drie maanden ruim 2,1 miljoen werkenden bereikt. Op de overbruggingsregeling voor zelfstandigen Tozo werd zo'n 374.000 keer een beroep gedaan.
Het kabinet heeft inmiddels aangekondigd dat het economisch noodpakket wordt verlengd met vier maanden. De NOW kan nog niet worden aangevraagd voor de nieuwe periode, hier komt snel informatie over. Beide regelingen kennen een aantal veranderingen in de voorwaarden. Flexwerkers die als gevolg van de coronacrisis een substantieel inkomensverlies hebben geleden, kunnen naar verwachting vanaf 22 juni bij UWV een aanvraag doen voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Flexibele Arbeidskrachten (TOFA).

Beschikkingen vierde voorschot Tozo aan gemeenten verzonden
Op 12 juni zijn beschikkingen aan gemeenten verzonden met een vierde voorschot voor de uitkerings- en uitvoeringskosten van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). Het vierde voorschot bedraagt in totaal € 500 miljoen. De totale bevoorschotting voor de Tozo komt hiermee op € 2,5 miljard. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) beziet elke drie weken of additionele bevoorschotting noodzakelijk is.

Financiële regeling voor ov-bedrijven
De coronacrisis heeft grote impact op het openbaar vervoer. Reizigersaantallen zijn fors gedaald en ov-bedrijven maken juist extra kosten omdat het materieel, stations en haltes moesten worden aangepast. Het openbaar vervoer is een vitale sector. Het kabinet maakt daarom tot eind 2020 zo'n 1,5 miljard euro vrij om te zorgen dat het ov kan blijven rijden en mensen veilig kunnen reizen.

Studenten helpen scholieren achterstanden inlopen
Het kabinet stelde onlangs 244 miljoen euro beschikbaar voor scholen in het basis-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs voor het inlopen van achterstanden als gevolg van het coronavirus. Onderwijsministers Arie Slob en Ingrid van Engelshoven hebben afgesproken met de Vereniging van Universiteiten (VSNU) en de Vereniging Hogescholen (VH), dat studenten van lerarenopleidingen en pedagogische studies basisschoolleerlingen en middelbare scholieren leraren kunnen bijstaan bij het inlopen van achterstanden door de coronacrisis.

Eerste aanbevelingen Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten
Het kabinet heeft het Aanjaagteam (o.l.v. Emile Roemer) op 4 mei ingesteld en gevraagd om voorstellen te doen om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren. Doel is om zowel het risico op coronabesmetting voor arbeidsmigranten op de korte termijn afneemt en dat de positie van arbeidsmigranten in Nederland op de langere termijn ook wordt versterkt. Minister Koolmees heeft de aanbevelingen aan de Tweede Kamer verzonden. Het kabinet wil op zeer korte termijn haar reactie op de aanbevelingen naar de Tweede Kamer sturen.
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/11/eerste-aanbevelingen-aanjaagteam-bescherming-arbeidsmigranten

Informatie en communicatie
Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Bijlagen
1. Z/20/365253/ INT/20/967397 Noodverordening VGGM 15 juni 2020

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Noodverordening van de voorzitter van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden houdende voorschriften ter voorkoming van verdere verspreiding van het coronavirus/COVID-19 (Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 15 juni 2020)

De voorzitter van de veiligheidsregio VGGM,
gelet op artikel 176 van de Gemeentewet en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's,
gelet op de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 24 april 2020, nr. 1679465-204590-PG, 8 mei 2020, nr. 168601-204996-PG, 26 mei 2020, nr. 1693632-205523-PG en 11 juni 2020, nr.1702594-206674-PG;

besluit de volgende regeling vast te stellen:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Werkingssfeer

Deze verordening is van toepassing op het grondgebied van de gemeenten die behoren tot de veiligheidsregio VGGM te weten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

Artikel 1.2 Begrippen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- *binnenterras*: terras gelegen in een gebouw;
- *buitenterras*: terras gelegen in de open lucht;
- *contactberoepen:* beroepen waarbij het niet mogelijk is ten minste 1,5 meter afstand te houden tot de klant of patiënt;
- *cruciale beroepen:* cruciale beroepen als bedoeld op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen;
- *eet- en drinkgelegenheden:* inrichtingen waar ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, met uitzondering van inrichtingen in bedrijven, instellingen en andere organisaties die niet voor het publiek toegankelijk zijn (bedrijfskantines en bedrijfscatering);
- *evenement:* elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onderdeel g, van de Gemeentewet en betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties; onder evenementen vallen mede, maar niet uitsluitend, herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten niet zijnde manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties, feesten, festivals, popconcerten en overige muziekvoorstellingen, betaald voetbalwedstrijden (met of zonder publiek), straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden;
- *gastouder*: gastouder als bedoeld in de Wet kinderopvang;
- *gezamenlijk huishouden*: de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij volgens de basisregistratie personen op hetzelfde adres woonachtig zijn;
- *instellingen voor topsport:* instellingen voor topsport die genoemd zijn op www.nocnsf.nl/topsportaccommodaties en www.knvb.nl/trainingsaccomodaties;
- *kinderopvang:* kinderopvang als bedoeld in de Wet kinderopvang;
- *mondkapje:* voorwerp dat op grond van zijn ontwerp bestemd is om in ieder geval de mond en de neus volledig te bedekken, zodat de verspreiding van virussen en andere ziektekiemen zoveel mogelijk wordt tegengegaan;

- *onderwijsinstelling:* school, instelling of exameninstelling in de zin van een onderwijswet als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, onder 1, van de Wet op het onderwijstoezicht, daaronder begrepen een niet bekostigde instelling;
- *presentatie-instellingen:* instellingen die beeldende kunst laten zien maar geen eigen collectie hebben;
- *publieke ruimte:* openbare ruimte en voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede zich daar bevindende vaartuigen en voertuigen, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten;
- *sauna's:* sauna's en andere vormen van wellness zoals Turkse stoombaden, hamams, beauty farms, thermale baden, badhuizen en spa's;
- *seksinrichtingen*: inrichtingen waar bedrijfsmatig gelegenheid wordt gegeven tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling of bedrijfsmatig vertoningen van erotisch-pornografische aard worden aangeboden;
- *sekswerker:* persoon die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
- *sport- en fitnessgelegenheden*: sportaccommodaties en sportinrichtingen, waaronder zwembaden, sporthallen en sportvelden;
- *vitale processen:* vitale processen als bedoeld op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen;
- *voorzitter*: voorzitter van de veiligheidsregio VGGM

Hoofdstuk 2. Maatregelen

Artikel 2.1 Verboden samenkomsten

1. Het is verboden om in voor publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, dan wel in besloten plaatsen niet zijnde woningen, samenkomsten van meer dan dertig personen, exclusief personeel, te laten plaatsvinden, te organiseren te laten organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.
2. Degene die een samenkomst laat plaatsvinden, organiseert, laat organiseren of laat ontstaan in de publieke ruimte of in een voor het publiek openstaand gebouw als bedoeld in artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet en daarbij behorend erf, een voertuig of vaartuig dan wel een besloten plaats, niet zijnde een woning, draagt er zorg voor dat de aanwezige personen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op de volgende samenkomsten, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:
   a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig;
   b. samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, waaronder begrepen de organisatie van staatsexamens mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen waardoor aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand kunnen houden tot de dichtstbijzijnde persoon;
   c. samenkomsten ten behoeve van activiteiten als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8;
   d. bezoek aan winkels en bibliotheken, mits maatregelen zijn getroffen waardoor aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand kunnen houden tot de dichtstbijzijnde persoon.
4. Het is tot 1 september 2020 verboden om evenementen te laten plaatsvinden of ontstaan, dan wel aan evenementen deel te nemen.

Artikel 2.1a Dierenparken, natuurparken en pretparken

Het verbod, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, is niet van toepassing op samenkomsten in dierenparken, natuurparken en pretparken, mits:

a. de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot elkaar, met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen; en
b. naar het oordeel van de voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat maatregelen zijn getroffen waardoor aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand kunnen houden tot de dichtstbijzijnde persoon en de belasting van het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft.

Artikel 2.1b Musea, presentatie-instellingen en monumenten

Het verbod, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, is niet van toepassing op samenkomsten in musea, presentatie-instellingen en monumenten met een publieksfunctie, mits:

a. de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot elkaar, met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen;
b. de inrichting op een zodanige manier is georganiseerd dat de aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand kunnen houden tot de dichtstbijzijnde persoon; en
c. bezoek uitsluitend plaatsvindt in een vooraf gereserveerd tijdvak.

Artikel 2.1c Bioscopen, concertzalen en theaters

Het verbod, bedoeld in artikel 2.1, eerste en vierde lid, is niet van toepassing op samenkomsten in bioscopen, filmhuizen, concertzalen en podia voor alle genres van muziek en theaters en hiermee vergelijkbare culturele instellingen, mits:

a. de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot elkaar, met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen;
b. bezoekers van tevoren reserveren;
c. bezoekers gebruik maken van een zitplaats; en
d. per afzonderlijke ruimte niet meer dan 30 bezoekers tegelijkertijd aanwezig zijn waarbij een zichtbaar gescheiden podium als een afzonderlijke ruimte wordt beschouwd.

Artikel 2.1d Eet- en drinkgelegenheden en binnenterrassen

1. Het is verboden samenkomsten in eet- en drinkgelegenheden of op een binnenterras, te laten plaatsvinden, te organiseren, te laten organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen, tenzij,
   a. niet meer dan 30 gasten in de eet- en drinkgelegenheid of op het binnenterras aanwezig zijn;
   b. gasten gebruik maken van een zitplaats aan een tafel of bar;
   c. gasten vooraf reserveren; en
   d. de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot elkaar, met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, mogen in eet- en drinkgelegenheden in hotels meer dan 30 gasten aanwezig zijn mits deze gasten allen hotelgasten zijn.
3. Indien de eet- en drinkgelegenheid is gevestigd in een gebouw zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, waarin naast de eet- en drinkgelegenheid één of meerdere andere zelfstandige functies of andere eet- en drinkgelegenheden zijn gevestigd, is artikel 2.1, eerste lid, niet van toepassing op de eet- en drinkgelegenheid, mits:
   a. deze functies gescheiden zijn van de andere functies of de andere eet- en drinkgelegenheden;
   b. deze functies of de andere eet- en drinkgelegenheden beschikken over een zelfstandige ruimte binnen het gebouw; en

c. de inrichting in het gebouw zodanig wordt georganiseerd dat bezoekersstromen zoveel mogelijk van elkaar gescheiden zijn en bezoekers van de verschillende functies steeds 1,5 meter afstand kunnen houden.

Artikel 2.1e Buitenterrassen bij eet en drinkgelegenheden

Het is verboden samenkomsten op buitenterrassen bij eet- en drinkgelegenheden te laten plaatsvinden, te organiseren, te laten organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen, tenzij:

a. gasten gebruik maken van een zitplaats aan een tafel;
b. maatregelen zijn getroffen waardoor:
   1°. de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.
   2°. de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand kunnen houden ten opzichte van aanwezigen op aanpalende terrassen; en
   3°. de bezoekersstromen op en rond het terras worden gereguleerd;
c. de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot elkaar, met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen; en
d het terras aan de bovenzijde of aan drie zijden open is.

Artikel 2.1f Multifunctionele complexen

1. Indien in een gebouw zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, meerdere andere zelfstandige functies zijn opgenomen, is het maximum van 30 personen per gebouw niet van toepassing, onder de volgende voorwaarden:
   a. de verschillende functies zijn functioneel van elkaar gescheiden;
   b. de verschillende functies beschikken elk over een zelfstandige ruimte binnen het gebouw
   c. per zelfstandige functie niet meer dan 30 personen, exclusief personeel, aanwezig zijn, tenzij deze verordening voor die functie een hoger aantal personen toestaat; en
   d. de inrichting in het gebouw wordt zodanig georganiseerd dat bezoekersstromen zoveel mogelijk van elkaar gescheiden zijn en bezoekers van de verschillende functies steeds 1,5 meter afstand kunnen houden.
2. Dit artikel is niet van toepassing op zalencentra of –complexen.

Artikel 2.2 Verbod niet in acht nemen veilige afstand

1. Het is verboden zich in de publieke ruimte te bevinden zonder tot een andere persoon een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.
2. Het verbod, bedoeld in het vorige lid, is niet van toepassing:
   a. op personen die een gezamenlijk huishouden vormen;
   b. als het de afstand tot kinderen tot en met 12 jaar betreft;
   c. bij de uitoefening van contactberoepen;
   d. op een persoon met een handicap en diens begeleiders;
   e. op personen van 13 tot en met 18 jaar die georganiseerd en begeleid door sportverenigingen of professionals buiten sporten en bewegen.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is in de uitvoering van jeugdhulp niet van toepassing op kwetsbare jongeren in de leeftijd van 13 tot en met 18 jaar onderling en op kwetsbare jongeren en jeugdhulpverleners onderling.

Artikel 2.3 Verboden openstelling inrichtingen

1. Het is verboden om een van de volgende inrichtingen voor publiek geopend te houden:
   a. eet- en drinkgelegenheden bij de onder b tot en met f genoemde inrichtingen met uitzondering van eet- en drinkgelegenheden bij buitensportvoorzieningen die worden geëxploiteerd door een commerciële rechtspersoon, bij instellingen voor topsport en bij zwemgelegenheden;
   b. sport- en fitnessgelegenheden;
   c. sauna's;
   d. seksinrichtingen;
   e. coffeeshops;
   f. casino's, speelhallen en daarmee vergelijkbare inrichtingen.
2. Het is verboden een in een eet- en drinkgelegenheid aanwezige dansvoorziening geopend te houden voor publiek.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, is niet van toepassing op:
   a. inrichtingen waar buiten sporten of bewegen mogelijk wordt gemaakt, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen waardoor de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden;
   b. instellingen voor topsport, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen waardoor de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden;
   c. zwemgelegenheden voor sport en bewegen in water, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen waardoor de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.
4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, onderdeel e, is niet van toepassing indien uitsluitend sprake is van verkoop, aflevering of verstrekking van eten, drinken, softdrugs of producten voor gebruik anders dan ter plaatse, mits de exploitant maatregelen heeft getroffen waardoor de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden en de duur van hun verblijf in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt

Artikel 2.4 Uitoefening contactberoepen

1. Beoefenaren van contactberoepen of de beheerders van inrichtingen waar contactberoepen worden uitgeoefend dienen maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand te garanderen tussen klanten of bezoekers onderling.
2. Het is sekswerkers verboden om hun beroep uit te oefenen.

Artikel 2.5 Verboden gebieden en locaties

1. Het is verboden zich te bevinden in door de voorzitter aangewezen gebieden en locaties. De voorzitter kan het verbod beperken tot bepaalde tijdvakken.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
   a. bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
   b. personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten.

Artikel 2.6 Inrichting en beëindiging voorziening openbaar vervoer

1. Vervoerders richten voorzieningen voor openbaar vervoer zodanig in en nemen daarmee samenhangende maatregelen, zodat reizigers in staat worden gesteld zoveel mogelijk een afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen in acht te nemen en reizigers van 13 jaar en ouder een niet-medisch mondkapje dragen in voertuigen en vaartuigen.
2. De voorzitter kan na overleg met de vervoerder voorzieningen voor openbaar vervoer beëindigen of beperken, indien:
   a. de inrichting van deze voorzieningen en de daarmee samenhangende maatregelen reizigers niet of onvoldoende in staat stelt zoveel mogelijk een afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen in acht te nemen en het dragen van een mondkapje door reizigers van 13 jaar en ouder niet in acht wordt genomen; en
   b. de beëindiging van deze voorziening het transport van personen die werkzaam zijn in vitale processen of transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmert.

Artikel 2.7. Verboden openstelling onderwijsinstellingen

1. Het is verboden om onderwijsactiviteiten te verrichten in onderwijsinstellingen.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
   a. scholen voor speciaal onderwijs, voor speciaal basisonderwijs, locaties voor basisonderwijs verbonden aan asielzoekerscentra en locaties voor basisonderwijs uitsluitend voor nieuwkomers;
   b. scholen voor basisonderwijs;
   c. de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
   d. de organisatie van toetsing en examens mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken;
   e. kleinschalig georganiseerde opvang of begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is; en
   f. scholen bij een open of gesloten residentiële instelling;
   g. scholen voor voortgezet speciaal onderwijs;
   h. scholen voor voortgezet onderwijs waarbij de onderwijsinstellingen de leerlingen verzoeken het openbaar vervoer te mijden en zorgvuldige maatregelen treffen om het risico van besmetting te beperken, waaronder maatregelen om 1,5 meter afstand houden tussen alle aanwezige personen;
   i. het bieden van onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs voor het houden van examens, tentamens, toetsen, praktijk(gericht)onderwijs en begeleiding van kwetsbare studenten op de onderwijsinstelling, voor zover dit online niet afdoende kan.
3. De onderwijsinstellingen, bedoeld in het tweede lid, onderdeel i, verzoeken de studenten het openbaar vervoer zoveel mogelijk te mijden en treffen zorgvuldige maatregelen om het risico op besmetting te beperken, waaronder maatregelen om 1,5 meter afstand te houden tussen alle in deze instellingen aanwezige personen. De onderwijsinstellingen maken met relevante partijen afspraken over mobiliteit en het gebruik van het openbaar vervoer

Artikel 2.8 Openstelling kinderopvang

Organisaties voor kinderopvang werken mee aan openstelling ten behoeve van opvang van kinderen van ouders die werken in de zorg. Medewerking hoeft niet te worden verleend als de beroepskracht-kindratio in de zin van de Wet kinderopvang wordt overschreden, doordat opvang geboden moet worden aan kinderen waarvoor de kinderopvang geen gecontracteerde opvang behoeft te leveren.

Artikel 2.9 Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg

Het is verboden om zonder toestemming van de beheerder aanwezig te zijn in:

a. een instelling die zorg als bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet langdurige zorg verleent aan personen die daarop recht hebben vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking;
b. een woonsituatie waarin minimaal drie bewoners verblijven vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking en zorg ontvangen als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg.

Hoofdstuk 3 Uitzonderingen

Artikel 3.1 Uitzonderingen

1. De verboden in deze verordening zijn niet van toepassing op:
   a. de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
   b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen;
   c. door de voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen.
2. De voorzitter kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vrijstelling of ontheffing op basis van het eerste lid, onderdeel c. Het is verboden om in strijd met dergelijke voorschriften en beperkingen te handelen.

Hoofdstuk 4. Toezicht en handhaving

Artikel 4.1. Opvolgen aanwijzingen

Alle aanwijzingen en bevelen ter uitvoering van deze verordening gegeven door politiefunctionarissen, gemeentelijke opsporingsambtenaren of ambtenaren als bedoeld in artikel 4.2, dienen stipt en onmiddellijk nagekomen te worden.

Artikel 4.2. Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast:

1. ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 141, onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering;
2. buitengewoon opsporingsambtenaren die zijn aangewezen op grond van artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, voor het domein I openbare ruimte (overtreding Wet Veiligheidsregio's en een noodverordening die of een noodbevel dat verband houdt met het COVID-19-virus), domein II Milieu, welzijn en infrastructuur en domein IV Openbaar vervoer (overtreding van een noodverordening die of een noodbevel dat verband houdt met het COVID-19-virus);
3. de door de voorzitter van de veiligheidsregio bij besluit van 15 maart 2020 en 27 maart 2020 aangewezen toezichthouders ('Aanwijzingsbesluit ambtenaren noodverordening coronavirus VGGM'), en andere door hem bij besluit aan te wijzen toezichthouders;
4. militairen van de Koninklijke Marechaussee als bedoeld in artikel 141, onderdeel c, van het Wetboek van Strafvordering.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 5.1. Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze verordening wordt bekendgemaakt op www.VGGM.nl en treedt in werking op van 15 juni 2020.

Artikel 5.2. Intrekking vorige noodverordening

De Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 1 juni 2020 wordt ingetrokken.

Artikel 5.3. Overgangsrecht

1. Besluiten, genomen op basis van de Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio VGGM, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 29 april 2020, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 11 mei 2020 en de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 1 juni 2020 worden geacht te berusten op deze noodverordening.
2. De Aanwijzingsbesluiten ambtenaren noodverordening coronavirus VGGM van 15 maart 2020 en van 27 maart 2020 blijven van kracht.

Artikel 5.4. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 15 juni 2020.

Vastgesteld op 12 juni 2020 te Arnhem.

De Voorzitter van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

De heer A. Marcouch

i.a.a. Archief DIV

Toelichting

Algemeen

In Nederland, maar ook wereldwijd, is er een uitbraak van het coronavirus (COVID-19), behorende tot groep A van de infectieziektes. Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid worden maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Aangezien de uitbraak van COVID-19 een crisis van meer dan plaatselijke betekenis betreft, zijn in verband met deze crisis ten behoeve van de crisisbeheersing ingevolge artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's alle in dat artikel genoemde bevoegdheden van de tot de regio behorende burgemeesters overgegaan naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Daartoe behoort ook de bevoegdheid om in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, algemeen verbindende voorschriften te geven die ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig zijn (artikel 176, eerste lid, van de Gemeentewet).

In deze noodverordening worden de opdrachten van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), mede namens de minister van Justitie en Veiligheid (JenV), in de aanwijzing van 24 april 2020, nr. 1679465-204590-PG, 8 mei 2020, nr. 168601-204996-PG en 26 mei 2020, nr. 1693632-205523-PG waar nodig uitgewerkt in algemeen verbindende voorschriften. Deze opdrachten zijn gebaseerd op artikel 7 van de Wet publieke gezondheid.

Het verbod op evenementen zoals opgenomen in artikel 2.1, vierde lid, geldt tot 1 september 2020.

Handelen in strijd met de voorschriften uit deze verordening is strafbaar gesteld in artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. Ook kan de voorzitter van de veiligheidsregio een last onder bestuursdwang of dwangsom opleggen.[1]

Deze verordening staat er niet aan in de weg dat de voorzitter van de veiligheidsregio gebruik maakt van andere bevoegdheden om de verspreiding van COVID-19 te voorkomen, zoals de bevoegdheid tot het geven van voorschriften van technisch-hygiënische aard in artikel 47 van de Wet publieke gezondheid, bevoegdheden in de Wet openbare manifestaties en de bevoegdheid tot het geven van bevelen ter beperking van gevaar in artikel 175, eerste lid, van de Gemeentewet (in combinatie met artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's).

[1] Zie artikel 34 van de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid.

Artikelsgewijs

Artikel 1.2. Begrippen
Het begrip 'publieke ruimte' is opgenomen om te verduidelijken dat daaronder zowel de openbare ruimte als de voor het publiek openstaande gebouwen, locaties en daarbij behorende erven vallen, al dan niet met enige beperking. Het gaat bijvoorbeeld om de openbare weg, parken, parkeerterreinen en plantsoenen, het publieke gedeelte van het gemeentehuis en voor het publiek toegankelijke winkels en andere gebouwen. Ook vaartuigen en voertuigen in de openbare ruimte en voor het publiek openstaande ruimte worden tot de publieke ruimte gerekend, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten.

Zie verder de toelichting op de artikelen waarin de begrippen gebruikt worden.

Artikel 2.1. Verboden samenkomsten
Dit artikel bevat een verbod op evenementen tot 1 september 2020 (vierde lid) en een verbod op samenkomsten vanaf dertig personen, exclusief personeel, in voor publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven (dat willen zeggen gebouwen die in beginsel voor eenieder toegankelijk zijn) en in besloten plaatsen, niet zijnde woningen. Voor samenkomsten tot en met dertig personen geldt dat betrokkenen te allen tijde 1,5 meter afstand moeten houden tot de dichtstbijzijnde persoon. Buiten in de openbare ruimte mogen mensen samenkomen zolang zij maar 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon.

Bij 'coronafeestjes' in garages en loodsen kan op grond van dit artikel ook worden opgetreden als er meer dan 30 personen aanwezig zijn.

Zorgplicht
In het tweede lid is een zorgplicht opgenomen voor de rechthebbende van markten, winkels, (horeca)bedrijven, instellingen, pretparken, inrichtingen en gebouwen. Degene een samenkomst laat plaatsvinden, organiseert, laten organiseren of laat ontstaan in een voor het publieke ruimte publiek openstaand gebouw of locatie als bedoeld in artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet en daarbij behorend erf, of een voor het publiek openstaand lokaal, voertuig of vaartuig, dan wel een besloten plaats, niet zijnde een woning moet zorg dragen voor een zodanige openstelling en inrichting dat de aldaar aanwezige personen te allen tijde 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.

Uitzonderingen
Het derde lid bevat een aantal uitzonderingen op het verbod op andere samenkomsten in voor het publiek toegankelijke gebouwen dan evenementen, mits daarbij de afstand van 1,5 meter in acht wordt genomen. Onderdeel a ziet op wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden en andere vertegenwoordigende organen, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn. Het gaat in deze uitzondering alleen om de *wettelijk verplichte* vergaderingen. Sinds 9 april 2020 geldt de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, op grond waarvan wettelijk verplichte vergaderingen van decentrale vertegenwoordigende lichamen ook in een digitale omgeving kunnen plaatsvinden.

De uitzondering voor 'samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen' (onderdeel b) moet terughoudend geïnterpreteerd worden. Te denken valt aan de organisatie van staatsexamens. Activiteiten die ook georganiseerd kunnen worden zonder

een fysieke samenkomst of activiteiten die enkel gericht zijn op vermaak, voldoen niet aan de eis van noodzakelijkheid en vallen derhalve niet onder deze uitzondering.

Nu samenkomsten in voor publieke toegankelijke gebouwen tot en met 30 personen (exclusief personeel) zijn toegestaan, is het niet meer nodig in de verordening een bepaling op de nemen dat er een uitzondering geldt voor uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen. Daarvoor geldt thans de algemene regel van het eerste lid. De uitzondering voor samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard zijn om die reden eveneens niet meer opgenomen. Dit doet niet af aan de dringende oproep van het kabinet om erediensten (waaronder de reguliere kerkdienst en het vrijdagmiddaggebed) tot een minimum te beperken en waar mogelijk digitaal uit te zenden zodat mensen op afstand de dienst kunnen volgen.

Voor groepsaccommodaties gelden geen specifieke regels. Dat betekent dat daar in beginsel samenkomsten tot 30 personen (exclusief personeel) mogelijk zijn. Deze accommodaties moeten dan wel zodanig zijn ingericht dat alle aanwezigen van 13 jaar of ouder te allen tijde 1,5 meter afstand van elkaar kunnen houden

Onderdeel c drukt uit dat de in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, tweede lid, toegestane activiteiten gerelateerd aan onderwijs en kinderopvang niet onder de verboden samenkomsten vallen.

Voor sporten en bewegen in de openbare ruimte (zoals in parken of op pleinen), niet zijnde sportterreinen en sportvelden, kunnen beperkingen gelden in de gemeenten.

Winkels en bibliotheken
Op grond van onderdeel d mogen winkels en bibliotheken geopend worden voor publiek, mits maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen. Ook hier geldt dus dat op grond van artikel 2.1 de aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. De voorzitter kan nadere voorwaarden stellen ten aanzien van de in dit onderdeel opgenomen vrijsteling.
Voor de in winkels en bibliotheken aanwezige eet- en drinkgelegenheden gelden de bepalingen van artikel 2.1d en 2.1e onverkort.

Evenementen
Een specifieke categorie samenkomsten zijn de evenementen (derde lid). Deze zijn verboden tot 1 september 2020. De achtergrond daarvan is dat op vermaak gerichte samenkomsten die bedoeld zijn om publiek te trekken tot 1 september 2020 in beginsel niet verantwoord zijn.

Elke gemeenteraad bepaalt zelf welke activiteiten in de desbetreffende gemeente een vergunning- of meldplichtig evenement vormen. Daarbij vertonen de gemeentelijke regels verschillen die niet te maken hebben met de huidige crisis. Om te voorkomen dat de inhoud van het verbod op evenementen tussen en zelfs binnen veiligheidsregio's uiteenlopende betekenissen krijgt, is ervoor gekozen om in alle noodverordeningen dezelfde omschrijving van het begrip evenement op te nemen. Daarvoor is aangeknoopt bij de omschrijving van het begrip evenement in het model van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor een algemene plaatselijke verordening: 'elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak'. Artikel 1.2 van deze verordening drukt uit dat het in elk geval gaat om herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten, feesten, festivals, popconcerten en overige muziekvoorstellingen, betaald voetbalwedstrijden (met of zonder publiek), straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden. Omwille van de duidelijkheid zijn markten en

betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties (voor zover deze vermaak tot doel hebben) van het begrip evenement uitgezonderd.

Het verbod op evenementen geldt in beginsel tot 1 september 2020. Als het verbod op andere samenkomsten voor 1 september 2020 versoepeld zou worden, komt de vraag op of het noodzakelijk is dat evenementen, in welke vorm of omvang dan ook, verboden moeten blijven. Denkbaar is dat de voorzitter van de veiligheidsregio in dat geval, als dat mogelijk is binnen de grenzen van de dan geldende aanwijzing van de minister van VWS, een vrijstelling of ontheffing verleent voor een of meer (categorieën van) evenementen die naar zijn oordeel veilig doorgang kunnen vinden.

Artikel 2.1a Dierenparken, natuurparken en pretparken
Dierenparken, natuurparken (waaronder mede wordt begrepen voor publiek toegankelijke bloemen- en plantentuinen) en pretparken (waaronder attracties) mogen open mits naar het oordeel van de voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat 1,5 meter afstand tussen aanwezigen bewaard blijft en de belasting op voor het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft.

Bij pretparken kan gedacht worden aan De Efteling, Duinrell, Walibi Holland of Attractiepark Slagharen. Het begrip pretpark wordt door de voorzitter restrictief uitgelegd. De algemene bepalingen voor de samenkomsten in een eet- en drinkgelegenheden en terrassen als bedoeld in de artikelen 2.1d en 2.1e zijn ook hier van toepassing.
De beheerders van deze locaties zijn ervoor verantwoordelijk plannen te maken waarmee ze er onder andere voor zorgen dat de 1,5 meter afstand bewaard blijft en de belasting voor het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft

De door de beheerders overgelegde plannen worden ter advisering van de voorzitter VGGM getoetst door het ROT en met hun advies voorgelegd aan de voorzitter voor een definitief oordeel.

Artikel 2.1b Musea, presentatie-instellingen en monumenten
Op het verbod op samenkomsten van meer dan 30 personen in voor publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven is een uitzondering voor musea, presentatie-instellingen en monumenten met een publieksfunctie. Bij presentatie-instelling kan gedacht worden instellingen die beeldende kunst laten zien maar geen eigen collectie hebben. Samenkomsten zijn toegestaan onder voorwaarden dat de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon (met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen), de toegangs- en verblijfstijden en de inrichting zodanig zijn georganiseerd dat aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand kunnen houden tot de dichtstbijzijnde persoon en bezoek uitsluitend plaatsvindt in een vooraf gereserveerd tijdvak.

Artikel 2.1c Bioscopen, concertzalen en theaters
Op het verbod op samenkomsten van meer dan 30 personen in voor publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven is ook een uitzondering voor bioscopen, filmhuizen concertzalen en podia voor alle genres van muziek en theaters en hiermee vergelijkbare culturele instellingen.
Samenkomsten zijn onder voorwaarden toegestaan. Zo dienen de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon, met uitzondering van personen die een gezamenlijk huishouden vormen onderling. Zij behoeven onderling geen 1,5 meter afstand te houden. Daarnaast dienen alle bezoekers van tevoren te reserveren en dienen alle bezoekers gebruik te maken van een zitplaats. Staanplaatsen in concertzalen of podia zijn dus niet toegestaan. Het maximaal toegestane aantal bezoekers is 30 per afzonderlijke ruimte in plaats van 30 per voor publiek openstaand gebouw en daarbij behorende erven. Indien in een ruimte een zichtbaar gescheiden

podium aanwezig, bijvoorbeeld bij concertzalen of theaters, geldt dat podium als afzonderlijke ruimte. Daardoor tellen de op het podium aanwezig personen niet mee voor het maximumaantal personen van 30 per afzonderlijke ruimte. Popconcerten en overige muziekvoorstellingen in de concertzalen en podia als in dit artikel bedoeld, worden niet als evenement beschouwd. Drive-in bioscopen worden wel als evenement gezien omdat deze buiten plaatsvinden.

Artikel 2.1d Eet- en drinkgelegenheden en binnenterrassen
Vanaf 1 juni 2020 om 12.00 uur is het verbod op de openstelling van eet- en drinkgelegenheden vervallen. Eet- en drinkgelegenheden is een brede omschrijving die duidt op gelegenheden waar ter plaatse de daar gekochte spijzen en dranken genuttigd kunnen worden.
In artikel 2.1d is een afzonderlijke verbodsbepaling opgenomen voor samenkomsten in eet- en drinkgelegenheden. Die zijn verboden, tenzij wordt voldaan aan de in het artikel opgenomen voorwaarden. Zowel in de eet- en drinkgelegenheid als op het binnenterras mogen niet meer dan 30 gasten aanwezig zijn. De tekst van de verordening spreekt over 'gasten' hetgeen betekent dat personeel niet wordt meegerekend. Ook moeten alle gasten vooraf reserveren en moeten zij gebruik maken van een zitplaats aan tafel of bar. Het gebruik van statafels is dus niet toegestaan. Ook geldt de algemene afstandseis dat personen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. Een eventueel aanwezige scheidingswand maakt dit niet anders.
Hierbij geldt wel dat de afstandseis van 1,5 meter gehandhaafd wordt vanaf 3 personen. Handhaving geschiedt in eerste instantie door de ondernemer of de exploitant.
De eis dat personen te allen tijde 1,5 meter afstand moeten houden tot de dichtstbijzijnde persoon geldt niet voor personen die een gezamenlijk huishouden vormen, zij hoeven onderling geen 1,5 meter afstand te bewaren.

Commerciële horecagelegenheden bij of op sportaccommodaties mogen onder de in dit artikel genoemde voorwaarden wel open voor gasten. Eet- en drinkgelegenheden bij buitensportvoorzieningen die worden geëxploiteerd door een paracommerciële rechtspersoon blijven gesloten.

De bepalingen in artikel 2.1d zijn ook van toepassing op binnenterrassen, bijvoorbeeld terrassen in overdekte winkelcentra, stationshallen en dergelijke. Binnenterrassen zijn alle terrassen die in een gebouw zijn gelegen. Volledig overkapte en afgedichte buitenterrassen zijn niet toegestaan en deze worden ook niet aangemerkt als binnenterras.

Hotels vallen ook onder het begrip eet- en drinkgelegenheden. Daarom bevat het tweede lid van artikel 2.1d een voor hotels afzonderlijke bepaling. In restaurants van hotels mogen meer dan 30 gasten aanwezig zijn mits alle aanwezigen hotelgasten zijn. Dat betekent dus dat indien in een restaurant van een hotel meer dan 30 hotelgasten aanwezig zijn, geen andere gasten in het restaurant toegelaten mogen worden. Indien echter minder dan 30 hotelgasten aanwezig zijn mogen ook andere gasten toegelaten worden zolang het aantal van 30 gasten niet wordt overschreden.

In het derde lid is bepaald dat, mits een eet- en drinkgelegenheid in een gebouw functioneel is gescheiden van andere functies en beschikt over een zelfstandige ruimte binnen het gebouw, het verbod op samenkomsten van meer dan 30 personen per gebouw, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, niet van toepassing is. In de bedoelde gevallen is de norm 30 personen per functie of een hoger aantal als dat voor die functie is toegestaan (bijvoorbeeld bibliotheken, theater en dergelijke)

Dit betekent dat per inrichting of bedrijf maximaal 30 personen zijn toegestaan. Het is niet toegestaan om binnen één horecabedrijf 30 personen per afzonderlijke ruimte toe te staan.

Artikel 2.1e Buitenterrassen bij eet- en drinkgelegenheden
Artikel 2.1e bevat een verbod op samenkomsten op buitenterrassen bij en drinkgelegenheden. Samenkomsten op buitenterrassen zijn verboden, tenzij wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 2.1 e. Zo dienen gasten gebruik te maken van een zitplaats aan een tafel en moeten er maatregelen zijn getroffen waardoor de aanwezigen altijd 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden. Bij aanpalende terrassen zorgen de beheerders van deze terrassen gezamenlijk voor het in acht kunnen nemen van de anderhalve meter afstand. Voor buitenterrassen geldt geen reserveringsplicht. Wel wordt van exploitanten of beheerders van een terras verwacht dat zij zorgdragen voor het reguleren van de toestroom op het terras en daarbij ook clustering van wachtende of vertrekkende gasten buiten het terras voorkomen.
Ten slotte dienen de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 afstand te houden tot de dichtstbijzijnde persoon. En ook hier geldt dat een scheidingswand dit niet anders maakt. De afstandseis geldt niet voor personen die een gezamenlijk huishouden vormen. Zij hoeven onderling geen 1,5 meter afstand te houden.
Ook voor de buitenterrassen geldt dat de afstandseis van 1,5 meter gehandhaafd wordt vanaf 3 personen. Handhaving geschiedt in eerste instantie door de locatie-eigenaar.

Artikel 2.1f Multifunctionele complexen
Dit artikel biedt multifunctionele complexen de mogelijkheid om in afwijking van artikel 2.1 een groter aan personen dan 30 per gebouw te laten samenkomen. Het aantal personen per zelfstandige functie is maximaal 30, dan wel maximaal het aantal personen dat voor deze specifieke functie is toegestaan (scholen, BSO, bibliotheek, theater). Het is dus niet toegestaan om binnen een horeca-inrichting per afzonderlijke ruimte 30 personen te laten samenkomen.
Het tweede lid maakt duidelijk dat het zalencentra en complexen niet is toegestaan om tegelijkertijd diverse zalen te verhuren voor feesten, bruiloften of congressen.

Artikel 2.2. Niet in acht nemen veilige afstand
In de publieke ruimte (inclusief vaar- en voertuigen) is het te allen tijde verplicht tot andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter. Voor personen die een gezamenlijke huishouding vormen geldt deze regel niet. Bij de uitoefening van contactberoepen en als het de afstand tot kinderen tot en met 12 jaar betreft, geldt de 1,5 meter norm niet.

Bij de uitoefening van contactberoepen is het, gelet op de aard van het beroep, niet mogelijk om 1,5 meter afstand te houden. Voor contactberoepen is daarom in het tweede lid een uitzondering opgenomen. Het gaat er hier uiteraard alleen om dat de beroepsbeoefenaar geen afstand behoeft te houden tot diens cliënt of patiënt. De beroepsbeoefenaars houden onderling wel ten minste 1,5 meter afstand.

De 1,5 meter norm geldt ook niet voor personen van 13 tot en met 18 jaar die georganiseerd en begeleid door sportverenigingen of professionals buiten sporten en bewegen. Bij georganiseerd sporten en bewegen gaat het om professionals (zoals sportleraren, buurtcoaches en cultuurcoaches) die zorgdragen voor de organisatie en de begeleiding bij het sporten en bewegen

Voor kinderen tot en met 12 jaar geldt niet de afstandseis van 1,5 meter (zie artikel 2.2, tweede lid, onder b). Voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar geldt deze eis wel, tenzij sprake is van door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen. Wedstrijden in competitieverband en oefenwedstrijden met andere sportclubs zijn niet toegestaan. Interne oefenwedstijden in clubverband voor kinderen en jongeren tot en met 18 jaar zijn wel toegestaan.

Toeschouwers anders dan eventuele begeleiders zijn niet toegestaan. Aangezien het hier alleen gaat om het georganiseerd buiten sporten en bewegen, is douchen op de sportclub of in het clubhuis na afloop van het sporten of bewegen evenmin toegestaan.

Ook geldt een uitzondering voor een persoon met een handicap en diens begeleiders. Tevens geldt een uitzondering voor kwetsbare jongeren in de leeftijd van 13-18 onderling en kwetsbare jongeren met jeugdprofessionals. Hierbij gaat het o.a. om activiteiten in het kader van de dagbesteding, dagopvang, dagbehandeling en voorgezet speciaal onderwijs inclusief vervoer.

Ten aanzien van dit verbod geldt dat de 1,5 meter afstandsnorm in de publieke ruimte gehandhaafd wordt vanaf drie personen.

Artikel 2.3. Verboden openstelling inrichtingen
Dit artikel ziet op inrichtingen die niet langer opengehouden mogen worden.

Met ingang van 1 juni 2020 om 12.00 uur is het verbod op het voor publiek geopend houden van eet- en drinkgelegenheden vervallen. Vanaf dat moment geldt het verbod uitsluitend nog voor eet- en drinkgelegenheden bij sportvoorzieningen die worden geëxploiteerd door een para-commerciële rechtspersoon.

Eet- en drinkgelegenheden die onderdeel zijn van inrichtingen die nog zijn gesloten, blijven gesloten. Inrichtingen waar niet langer ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, maar waar alleen eten of drinken wordt verkocht om elders te worden genuttigd, kunnen open blijven. Dat geldt ook voor afhaallocaties zonder zitgelegenheid, zoals snackbars. Het verbod geldt niet voor supermarkten (winkels die eten en drinken verkopen dat niet vers bereid wordt) indien daar niet ter plaatse eten of drinken wordt genuttigd (tweede lid).

Onderdeel b verbiedt het openhouden van sport- en fitnessgelegenheden. Onder sport- en fitnessgelegenheden vallen ook dansscholen en gelegenheden waarin trainingen als pilates, yoga en dergelijk worden aangeboden.
Het derde lid maakt daarop ter uitvoering van de aanwijzing van 24 april 2020 drie uitzonderingen. Allereerst geldt het verbod niet voor georganiseerd buiten sporten of bewegen. Zie daarover de toelichting op het genoemde onderdeel. Daarnaast geldt een uitzondering voor instellingen voor topsport. Volgens de aanwijzing van 24 april 2020 gaat het daarbij om de instellingen voor topsport die genoemd zijn op www.nocnsf.nl/topsportaccommodaties en www.knvb.nl/trainingsaccomodaties. Verder geldt dat topsporters zich buiten instellingen voor topsport moeten houden aan de verboden in de artikelen 2.1 en 2.2.
Ten slotte geldt het verbod ook niet voor zwemgelegenheden. Dit is nodig om sporten en bewegen in zwemgelegenheden mogelijk te maken zoals aangegeven in de aanwijzing van 8 mei 2020. Zwemgelegenheden in sauna's vallen dus niet onder uitzondering. De gemeenschappelijke was- en douchevoorzieningen in de zwemgelegenheden mogen niet worden gebruikt.

Ook sauna's vallen onder het verbod (onderdeel c), inclusief privésauna's.[2] Volgens de begripsbepaling in artikel 1.2 worden onder sauna's mede begrepen andere vormen van wellness zoals een Turks stoombad, hamam, beauty farms, thermale baden, badhuizen en spa's. Ook vergelijkbare wellness-voorzieningen bij hotels of andere recreatieve voorzieningen vallen onder het verbod.

[2] Zie ook de uitspraak van de Rb. Den Haag (voorzieningenrechter) van 14 april 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:3379.

Het verbod in onderdeel d ziet op seksinrichtingen en seksbioscopen. Daaronder valt ook raamprostitutie en de tippelzone in de gemeente Arnhem. Escortdiensten vallen niet onder dit verbod, omdat daarbij geen sprake is van een inrichting. Wel vallen escortdiensten onder het verbod op het uitoefenen van contactberoepen in artikel 2.4, net als andere vormen van sekswerk waarbij het niet mogelijk is om een afstand van ten minste 1,5 meter in acht te nemen.

Ook het openhouden van coffeeshops is verboden, behalve als afhaallocatie (tweede lid). In dat geval dient de exploitant maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand tussen de klanten te garanderen en de duur van het verblijf zoveel mogelijk beperkt te worden.

Onderdeel f ziet op casino's, speelhallen en daarmee vergelijkbare inrichtingen. Onder speelhallen worden inrichtingen verstaan waar kansspel- of behendigheidsautomaten zijn opgesteld. Eet- en drinkgelegenheden met enkele kansspel- of behendigheidsautomaten vallen hier niet onder.

Artikel 2.4. Verboden beroepsuitoefening
Vanaf 11 mei is het uitoefenen van contactberoepen weer toegestaan. Uitzondering hierbij geldt voor sekswerkers, die voorlopig hun beroep nog niet mogen uitoefenen. Het risico op overdacht van het virus is bij de uitoefening van hun beroep te groot. Onder het beroep van sekswerker wordt blijkens de begripsbepaling verstaan het beroep waarin men zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handeling met een ander tegen betaling.
De beoefenaars van de contactberoepen die vanaf 11 mei zijn toegestaan moeten vooraf controleren of de klant klachten heeft en zijn verplicht om op afspraak te werken. Het toezicht hierop ligt niet bij de veiligheidsregio's maar bij de verantwoordelijke inspecties.
Beoefenaren van contactberoepen of, indien er sprake is van een inrichting waarin het contactberoep wordt uitgeoefend, de beheerders van inrichting dienen maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand te garanderen tussen klanten of bezoekers onderling.
Bij de uitoefening van contactberoepen geldt een uitzondering op de afstandseis van 1,5 meter, bedoeld in artikel 2.2. Bij de uitoefening van contactberoepen geldt een uitzondering op eis om ten minste 1,5 meter afstand te houden tot een andere persoon. Zoals ook in de toelichting op artikel 2.2, tweede lid, is aangegeven, gaat het om de afstand van de beroepsbeoefenaar tot diens cliënt of patiënt en niet om de afstand tussen de beroepsbeoefenaren onderling.

Artikel 2.5. Verboden gebieden en locaties
Dit artikel drukt uit dat de voorzitter bepaalde gebieden en locaties kan aanwijzen waar niemand zich mag bevinden. Dat gaat verder dan het verbod op samenkomsten (artikel 2.1) en de verplichting om afstand te houden (artikel 2.2); in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden, behalve de personen genoemd in het tweede lid. Daarnaast gelden de algemene uitzonderingen genoemd in artikel 3.1 van deze verordening.

Een gebied kan ook een specifieke locatie zijn, zoals een markt, een winkel of een eet- en drinkgelegenheid. Ook vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden, zwemgelegenheden en stranden kunnen worden aangewezen indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht nemen daarvan dreigt. De voorzitter kan ook een gebied of locatie aanwijzen indien hij dat noodzakelijk acht om de zorgcontinuïteit in de regio te garanderen.

Het aanwijzen kan bij spoed ook mondeling geschieden. In de aanwijzing kan worden opgenomen dat deze enkel geldt voor een periode van de dag of week (bijvoorbeeld een weekend).

Onder noodzakelijke werkzaamheden als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, vallen bijvoorbeeld noodzakelijke werkzaamheden aan woningen en werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de levering van water, gas en elektriciteit.

Indien het betreffende gebied toegankelijk moet blijven voor andere personen dan genoemd in het tweede lid, dan kan de voorzitter een specifieke maatregel treffen op grond van zijn wettelijke (nood)bevelsbevoegdheden.

Artikel 2.6. Beëindiging voorziening openbaar vervoer
Dit artikel ziet op de voorzieningen en maatregelen die de vervoerder dient te treffen om het gebruik van de openbaar vervoer voorzieningen na 1 juni 2020 mogelijk te maken met inachtneming van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen en het dragen van een niet-medisch mondkapje door reizigers van 13 jaar en ouder in voertuigen en vaartuigen. Onder de te nemen maatregelen valt ook het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken van dergelijke maatregelen en het geven van aanwijzingen aan reizigers voor het juist gebruik van voorzieningen. Denk daarbij aan het éénrichtingsverkeer op de stations of perrons, het afplakken van stoelen in voertuigen en/of vaartuigen, verplichte ingang/uitgang van voertuigen en/of voorzieningen, het door middel van borden geven van aanwijzingen etc. De afspraken tussen de overheid en het OV over de wijze waarop de 1,5m samenleving wordt ingevuld binnen het OV zijn hierbij ook van belang (*https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2020/05/14/afspraken-opschalen-openbaar-vervoer-en-ov-protocol*) Onder voorzieningen voor openbaar vervoer vallen ook waterbussen en de Waddenveren. Het beëindigen of beperken van het openbaar vervoer kan bij spoed ook mondeling geschieden.

In de handhaving van die maatregelen is een belangrijke rol weggelegd voor de BOA's (domein IV) in dienst van de vervoerder. In voorkomende gevallen zullen deze aanwijzingen geven op grond van artikel 73 WP2000 juncto 53 BP2000 in het belang van een juist gebruik van de voorzieningen van openbaar vervoer en de opvolging van de maatregelen die bijdragen aan het in acht nemen van de afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen en het dragen door reizigers van 13 jaar en ouder van een niet-medisch mondkapje in voertuigen en vaartuigen. Handhaving kan tevens plaatsvinden op grond van artikel 52BP2000. Immers uitgangspunt zal zijn dat BOA's en ook de overige medewerkers van het OV, de reizigers er op wijzen, eventueel tot 2 keer toe, zich aan de maatregelen te houden, waaronder het dragen van een mondkapje in de voertuigen of vaartuigen, voordat er een aanwijzing wordt gegeven aan de reiziger. Die aanwijzing kan eruit bestaan dat de reiziger wordt gevraagd alsnog een mondkapje te dragen, danwel – bij weigering – het voertuig of vaartuig te verlaten. In geval dat de reiziger dan uiteindelijk de aanwijzing niet opvolgt dan wordt er proces-verbaal opgemaakt voor het niet opvolgen van de aanwijzing. Dit betreft dus veelal het niet opvolgen van de aanwijzing tot het dragen van een mondkapje, maar dat kunnen dus ook andere aanwijzingen zijn in het belang van de orde, rust, veiligheid en de goede bedrijfsgang in het OV.

De vervoerders zijn gehouden reizigers van 13 jaar en ouder te verplichten in de voertuigen een mondkapje te dragen. Het gaat hierbij om een niet-medisch mondkapje. In het openbaar vervoer is de uitzonderingsbepaling van artikel 1 lid 2 onder b van de Wet gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding van toepassing nu de bescherming van de gezondheid tegen het Covid-19 virus het noodzakelijk maakt om in het openbaar vervoer een mondkapje te dragen en aan het mondkapje

verder geen eisen zijn gesteld anders dan dat het de neus en mond moet bedekken. De gezichtsbedekking kan dienen ter bescherming van het lichaam in verband met de gezondheid. Er is dus geen sprake van overtreding van artikel 1 lid 1 van de Wet gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding in het openbaar vervoer.

Artikelen 2.7 Verboden openstelling onderwijsinstellingen

Dit artikel betreft de kabinetsmaatregelen met betrekking tot onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen. Op basis van de aanwijzing van 24 april 2020 is het verbod op onderwijsactiviteiten vanaf 11 mei 2020 versoepeld voor het basisonderwijs en het speciaal onderwijs.

Gezien de leeftijd van de leerlingen geldt niet de regel dat leerlingen onderling 1,5 meter afstand moeten houden. Andere maatregelen om het risico van besmetting te beperken zijn opgenomen in de protocollen 'Opstart basisonderwijs' en 'Opstart Speciaal Basisonderwijs/ Speciaal Onderwijs' van de sectoren. Het is niet aan de veiligheidsregio's om toezicht te houden op de naleving van alle afspraken in deze protocollen en de afspraken die door onderwijssectoren zijn gemaakt met de minister van OCW over de precieze invulling van het begrip onderwijsactiviteiten, zoals bijvoorbeeld in de servicedocumenten MBO en HO. Toezicht op het correcte gebruik van de protocollen en de andere afspraken vindt plaats door signalen over mogelijk ongewenste situaties door te geven aan de Inspectie van het onderwijs. De inspectie treedt in contact met de desbetreffende school of onderwijsinstelling of bezoekt zo nodig de school/instelling. Indien problemen worden geconstateerd die kunnen leiden tot overtreding van onderwijsregelgeving of tot kwaliteitsproblemen kan de inspectie binnen het reguliere instrumentarium optreden. Indien er aanhoudend meer leerlingen of studenten aanwezig zijn dan verantwoord is of maatregelen in het licht van de beperking van de risico's van besmetting in het protocol aanhoudend overtreden worden kan de Inspectie van het onderwijs de bevindingen overdragen aan de voorzitter van de desbetreffende veiligheidsregio, die dan de noodzakelijke maatregelen kan treffen.

Het verbod op het bieden van onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen wordt voor het voortgezet onderwijs opgeheven met ingang van 2 juni 2020. Het onderwijs wordt stapsgewijs weer opgestart. Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs kunnen weer geheel open. Hierbij moeten door de genoemde onderwijsinstellingen zorgvuldige maatregelen genomen worden om het risico van besmetting te beperken, waaronder 1,5 meter afstand houden tussen alle aanwezige personen in deze instellingen (voor het voortgezet speciaal onderwijs in bijzondere omstandigheden zo veel als mogelijk). Daarnaast moeten zij aan leerlingen vragen het openbaar vervoer te mijden.

Het verbod op het bieden van onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs wordt met ingang van 15 juni opgeheven voor het houden van examens, tentamens, toetsen, praktijk(gericht)onderwijs en begeleiding van kwetsbare studenten op de onderwijsinstelling, voor zover dit online niet afdoende kan. Artikel 2.7 wordt daarom met ingang van 15 juni 2020 op grond van artikel 5.1, tweede lid, vervangen door een nieuw artikel 2.7 waarin deze wijziging is verwerkt.
Als voorwaarde geldt wel dat de instellingen zorgvuldige maatregelen nemen om het risico op besmetting te beperken waaronder het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in deze instellingen aanwezige personen en dat van studenten wordt gevraagd het openbaar vervoer zoveel mogelijk te mijden. De instellingen dienen met relevante partijen afspraken te maken over mobiliteit en het gebruik van het openbaar vervoer.

Artikelen 2.8 Verboden openstelling kinderopvang
Dit artikel betreft de kabinetsmaatregelen met betrekking tot kinderopvang. Vanaf 11 mei is kinderopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar weer volledig toegestaan. Gastouders mogen daarnaast ook kinderen vanaf 4 tot 12 jaar weer opvangen. Voor de buitenschoolse opvang geldt dat deze opent in hetzelfde ritme als de basisscholen. Daarnaast blijft de kinderopvang fungeren als noodopvang, indien de beroepskracht-kindratio dit toelaat. Toezicht op de kinderopvang geschiedt door de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD).

Met ingang van 8 juni vervalt het verbod op het bieden van opvang in verblijven voor kinderopvang of als gastouder geheel. De (nood) opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen blijft tot 8 juni ongewijzigd. Vanaf 8 juni is deze opvang alleen nog in de avond, nacht en weekend beschikbaar voor ouders die in de zorg werken (personeel van ziekenhuizen, verpleging, verzorging en thuiszorg en ambulancezorg en ondersteunend personeel zoals schoonmaak in zieken- en verpleeghuizen en militair medisch personeel).

Artikel 2.9. Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg
Dit artikel ziet op de kabinetsmaatregelen inzake toegang tot verpleeghuizen (onderdeel a) en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg (onderdeel b). De nieuwe formulering van het artikel maakt duidelijk dat het niet aan de voorzitters van de veiligheidsregio's is om op te treden tegen verpleeghuizen en woonvormen, maar uitsluitend tegen bezoekers die zonder toestemming van de beheerder (bestuur, directie of andere persoon die bevoegd is om namens het verpleeghuis of de woonvorm te handelen) in een verpleeghuis of woonvorm aanwezig zijn. . Het verbod op het ontvangen van bezoek wordt per 15 juni 2020 opgeheven voor alle locaties behalve voor locaties waar zich nog één of meer COVID-19 besmettingen voordoen. Op die locaties is het ontvangen van bezoek nog steeds verboden, behalve in uitzonderingssituaties. In de stervensfase, of vergelijkbare omstandigheden, kan een instelling incidenteel afwijken van deze maatregel. Ook voor structurele vrijwilligers is een uitzondering op deze maatregel mogelijk. Voorts zijn uitzonderingen mogelijk voor het horen en beoordelen van een cliënt in het kader van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte personen.De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ziet toe op de gang van zaken in verpleeghuizen en woonvormen. Op basis van de aanwijzing van 24 april 2020 dient de voorzitter op te treden indien verpleeghuizen of kleinschalige woonvormen, ondanks nadrukkelijke inspanningen van hun kant, problemen ervaren met het weigeren van bezoekers of derden die de locatie proberen binnen te komen.

Artikel 3.1. Uitzonderingen
Inherent aan de bevoegdheid om noodverordeningen vast te stellen is de bevoegdheid om daarvan in concrete gevallen af te wijken. De voorzitter kan derhalve in alle situaties waarin hij dat noodzakelijk acht, afwijken van de bepalingen in deze verordening. Dit wordt uitgedrukt in onderdeel c. De voorzitter dient zich daarbij vanzelfsprekend wel te houden aan de opdrachten op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid.

Daarnaast bevat artikel 3.1 uitzonderingen voor de betrokken hulpdiensten en toezichthouders (onderdeel a) en activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen (onderdeel b). De uitzondering in onderdeel b dient strikt te worden opgevat: ze biedt geen vrijbrief voor allerhande afwijkingen van de noodverordening ten behoeve van vitale processen, maar geldt alleen indien de toepassing van een verbod op bepaalde activiteiten de voortgang van vitale processen in gevaar zou brengen.

De uitzonderingen staan er niet aan in de weg dat de voorzitter in concrete gevallen van zijn wettelijke (nood)bevelsbevoegdheden gebruikmaakt.

Het schenden van voorschriften en beperkingen als bedoeld in het tweede lid is strafbaar gesteld in artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 4.2. Toezicht
Op basis van de Politiewet 2012 en de Wet veiligheidsregio's treden de politie en de Koninklijke marechaussee op ter handhaving van deze verordening. Daaronder valt zowel de feitelijke handhaving met behulp van de politie (artikel 172, tweede lid, Gemeentewet jo. artikel 39 Wet veiligheidsregio's) als de strafrechtelijke sanctionering.

Daarnaast worden in artikel 4.2 toezichthouders aangewezen ten behoeve van de mogelijke bestuursrechtelijke handhaving van deze verordening. Naast ambtenaren van politie en militairen van de Koninklijke marechaussee zijn dat ook de door de voorzitter aangewezen toezichthouders én door de voorzitters aan te wijzen toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) als bedoeld in artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering. Alle boa's kunnen worden aangewezen en niet alleen de boa's zoals genoemd in artikel 142, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafvordering. Voor zover de voorzitter voornemens zou zijn boa's aan te wijzen die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van een ministerie (rijksboa's) vindt voorafgaand aan de aanwijzing overleg plaats met het betreffende ministerie.

Artikel 5.1. Bekendmaking en inwerkingtreding
Deze verordening wordt bekendgemaakt door plaatsing op www.VGGM.nl.

In verband met de mogelijke verlenging van de maatregelen bevat deze verordening geen vervaldatum. De verordening zal zo spoedig als mogelijk is ingetrokken worden.

Artikel 5.3. Overgangsrecht

Met deze overgangsrechtelijke bepaling wordt voorkomen dat besluiten op basis van de vorige noodverordeningen (zoals aanwijzingen van uitzonderingen en toezichthouders) hun geldigheid verliezen.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-064

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	15 juni 2020
Zaaknummer	Z/19/328890/ 964120
Onderwerp	Onderzoek naar invloed van vegetatie op krimp en zetting van kleibodems en de gevolgen daarvan voor de bouwkundige staat van woningen en andere gebouwen
Portefeuillehouder	Carla Koers, Nanne van Dellen
Contactpersoon	Hans Bosch
E-mail	h.bosch@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595615

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

In 2018 zijn veel huizenbezitters in Zevenaar geconfronteerd met scheurvorming in en verzakking van hun woning. Dit betreffen woningen die niet op palen zijn gefundeerd maar op 'staal'. Dit goedkopere type fundering kan op zich adequaat zijn en aan het Bouwbesluit voldoen, maar is wel kwetsbaarder. De oorzaak van deze schade lag in de langdurige periode van extreme droogte. Als gevolg van de langdurige periode van extreme droogte in 2018 is de kleibodem onder een aantal woningen met dit type fundering droog gevallen en ingeklonken en daardoor ondergingen woningen met dat type fundering in sommige gevallen zettingen. Soms leidde het zetten van de woningen tot scheurvorming.
In juli 2019 heeft u voor deze gedupeerde inwoners een subsidieregeling vastgesteld voor deskundig advies en voor het vergroenen van de tuin en het afkoppelen van regenwater.

Daarnaast heeft u besloten tot een uitgebreid onderzoek naar het effect van vegetatie (in de vorm van bomen, hagen en heesters) op de vochttoestand van de bodem. Ook vegetatie heeft namelijk invloed op de vochttoestand van de kleilaag. Er was behoefte een eerder uitgevoerd beperkt onderzoek te updaten met de kennis en ervaring, die de in de zomer van 2018 was opgedaan.
Dit onderzoek is uitgevoerd in een samenwerkingsverband van Wageningen Universiteit (Wageningen Environmental Research) en Deltares te Delft. In maart 2020 is het eindrapport Verkennend onderzoek naar de schade aan woningen ten gevolge van de zetting van de kleibodem en de rol van het gemeentelijke groen hierbij opgeleverd. Met deze raadsinformatiebrief rapporteren wij over de resultaten van het onderzoek en de gedane aanbevelingen.

Kernboodschap, context en inhoud

Onderzoeksresultaten wijzen niet op een duidelijk aanwijsbare relatie tussen vegetatie en de waargenomen daling en stijging van gebouwen

Het onderzoek heeft zich gericht op de rol van bomen bij de ruim 200 schademeldingen in 2018. Daarvoor is de afstand van de bomen tot het schadeobject geïnventariseerd en getoetst aan de richtlijnen, die daarvoor bestaan. Bij het gebrek aan richtlijnen in Nederland zijn daarvoor de richtlijnen uit Groot Brittannië gebruikt. Uit de analyse blijkt de vastgestelde afstand tussen bomen en bebouwing in een aantal gevallen niet voldoet aan de in de richtlijnen geadviseerde afstand. Het is niet zo dat op zich het niet voldoen aan richtlijnen betekent dat er daardoor schade ontstaat. Daartoe is aanvullend onderzoek verricht.

Onderzoek met behulp van satellietdata, zogenoemde InSAR data, heeft echter uitgewezen dat, in de gevallen waarin de afstand tussen de vegetatie tot het schadeobject niet voldeed aan de Britse richtlijnen, geen significant causaal verband aanwezig was tussen de woningen waar schade is geleden en de vegetatie die in de nabijheid aanwezig was.

In Groot Brittannië gehanteerde richtlijnen voor de afstand van bomen tot aan gebouwen zijn niet zondermeer toepasbaar in Nederland

De bodemkundige omstandigheden in Nederland en de hier gebruikelijke funderingspraktijk zijn dusdanig afwijkend van de omstandigheden en praktijk in Groot Brittannië dat de daar gehanteerde richtlijnen niet zondermeer toepasbaar zijn in Nederland. Deze richtlijnen zijn, zoals is gebleken uit de satellietdata, wel bruikbaar als een indicatie van mogelijke effecten , maar leveren geen sluitend juridisch bewijs dat er een causaal verband bestaat tussen de in Zevenaar geconstateerde schadegevallen en de in de nabijheid aanwezige vegetatie. Omdat op zich de vegetatie wel bijdraagt aan de verdroging van de kleilaag lijkt het wel zinvol om deze richtlijnen voor het beheer van de vegetatie als belangrijke leidraad te hanteren.

Aanpassingen in het gemeentelijk groenbeleid zijn wenselijk

Hoewel er geen direct aanwijsbare relatie is vastgesteld van de aanwezige vegetatie op waargenomen krimp en zetting van de bodem is het wel wenselijk de door de onderzoekers gedane aanbevelingen voor een aanpassing van het gemeentelijke groenbeleid serieus te nemen. Gelet op de klimaatvoorspellingen waarin vaker droge perioden worden verwacht, is het wel een verantwoordelijkheid van de gemeente als eigenaar van vegetatie om daarop te anticiperen en een eventuele mogelijke invloed van vegetatie op de grondwaterstand, in de toekomst uit te sluiten.

Bij inboet, renovatie van het groen of herinrichting van de openbare ruimtekunnen de Britse richtlijnen wel helpen in het leveren van maatwerk als het gaat om te hanteren afstand tot bebouwing en de boomsoortenkeuze.

Daarnaast kan het in sommige gevallen nodig zijn het effect van bestaande bomen te verminderen door deze bomen te verwijderen en te vervangen door bomen met een geringe waterconsumptie. Soms kan dat ook bereikt worden door ingrijpende snoeimaatregelen of kandelaberen. Ook gerichte irrigatie (bomen water geven) en het plaatsen van wortelschermen, zoals in het verleden al in Zevenaar is gebeurd, zijn mogelijke oplossingen. Hiervoor zal een separaat voorstel worden voorbereid, waarin verschillende scenario's met bijbehorende kosten aan de raad worden voorgelegd.

Vervolgonderzoek/monitoring is noodzakelijk

In het onderzoek worden aanbevelingen gedaan voor monitoringsonderzoek om het inzicht in de processen van zwelling en inkrimping van de kleibodems te vergroten. Ook onderzoek naar de invloed van het rioolnetwerk wordt aanbevolen. De aldus verkregen onderzoeksgegevens kunnen ons mogelijk ook

helpen om ons beter te wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering en onderbouwing leveren voor de voorbereiding van maatregelen in het klimaatadaptatieplan.

Context

☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
☐ Anders

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
Wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen:

960629 Verkennend onderzoek naar de schade aan woningen ten gevolge van de zetting van de kleibodem en de rol van het gemeentelijke groen hierbij.
960632 Bijlage bij onderzoeksrapport

Verkennend onderzoek naar de schade aan woningen ten gevolge van de zetting van de kleibodem en de rol van het gemeentelijke groen hierbij

J. Kopinga[1], H. Kooi[2], F. Rip[1], F. Roelofsen[2] R. Stuurman[2], J.H. Spijker[1]

1 Wageningen Environmental Research
2 Deltares

Wageningen Environmental Research
Wageningen, maart 2020

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

J. Kopinga, H. Kooi, F. Rip, F. Roelofsen, R. Stuurman, J.H. Spijker, 2020. *Verkennend onderzoek naar de schade aan woningen ten gevolge van de zetting van de kleibodem en de rol van het gemeentelijke groen hierbij.* Wageningen, Wageningen Environmental Research.

© 2020 Wageningen Environmental Research (instituut binnen de rechtspersoon Stichting Wageningen Research), Postbus 47, 6700 AA Wageningen, T 0317 48 07 00, www.wur.nl/environmental-research. Wageningen Environmental Research is onderdeel van Wageningen University & Research.

- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van deze uitgave is toegestaan mits met duidelijke bronvermelding.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor commerciële doeleinden en/of geldelijk gewin.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor die gedeelten van deze uitgave waarvan duidelijk is dat de auteursrechten liggen bij derden en/of zijn voorbehouden.

Wageningen Environmental Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Wageningen Environmental Research werkt sinds 2003 met een ISO 9001 gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem. In 2006 heeft Wageningen Environmental Research een milieuzorgsysteem geïmplementeerd, gecertificeerd volgens de norm ISO 14001.
Wageningen Environmental Research geeft via ISO 26000 invulling aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Wageningen Environmental Research
Foto omslag: Opname willekeurige straat in Zevenaar (bron GoogleMaps 2020)

Inhoud

Inhoud **3**

Samenvatting **5**

1 Inleiding **7**

1.1 Aanleiding 7
1.2 Visie op de opdracht 7
1.3 Doel 8
1.4 Projectafbakening 8
1.5 Leeswijzer 8

2 Methode **9**

2.1 De bijdrage van opgaande beplantingen aan de kans op schade door bomen bij woningen in de gemeente Zevenaar 9
2.2 Verkenning van de beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data 9
2.3 De relatie tussen de invloed van beplantingen op de mate van daling en stijging van gebouwen 11
2.4 Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag 14

3 Onderzoek naar de afstanden tussen bomen en woningen in de woonkern van Zevenaar **15**

3.1 Aannames 15
3.2 De 'veilige' afstand tussen bomen en funderingen op krimpgevoelige bodems 16
3.3 Data (en richtlijnen) uit empirisch onderzoek 17
3.4 Data en richtlijnen van overige instanties 17
3.5 Onderzoek naar de afstanden tussen bomen en woningen in de woonkern van Zevenaar waarvan schademeldingen zijn geregistreerd 20
3.6 Analyse 21

4 Verkenning van de beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data **22**

4.1 Gemiddelde dalingssnelheid (april 2015 – augustus 2019) 22
4.2 Wegen 23
4.3 Ander maaiveld dan wegen (tuinen, plantsoen, evt. trottoir/fietspad) 24
4.4 Woningen en gebouwen 26

5 De afstand tussen vegetatie en woningen in relatie tot de mate van daling en stijging van gebouwen **29**

6 Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag **31**

6.1 Beschikbare gegevens 31

6.2 Analyse 31
6.3 Verwerking data 32
6.4 Uitkomsten 34

7 Conclusies en aanbevelingen 37

7.1 Conclusies 37
7.1.1 **Afstand tussen vegetatie en bouwdelen** 37
7.1.2 **Beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data** 37
7.1.3 **De relatie tussen de afstand tot de vegetatie en de mate van daling en stijging van gebouwen** 38
7.1.4 **Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag** 38
7.2 Aanbevelingen 38
7.2.1 **Beheer van opgaande vegetatie die niet voldoet aan de aanbevolen minimumafstanden** 38
7.2.2 **Grondwater** 39
7.2.3 **Voorstel voor meetraai in Zevenaar** 40

Literatuur 42

Bijlage 1 Indeling van de door Cutler & Richardson (1989) boom-gerelateerde schademeldingen naar percentage van het aantal meldingen en het de daarbij behorende afstandstraject (in meters). 43

Bijlage 2 De door Mercer et al. (2011) geregistreerde schadegevallen (MRC), ingedeeld percentage schadegevallen en de daarbij behorende afstanden (in meters) in vergelijking tot de bevindingen (C&R) van Cutler & Richardson (1989). 44

Bijlage 3 Overzicht van de waterbehoefte c.q. waterconsumptie van verschillende algemeen voorkomen boomsoorten (ingedeeld in de klassen Hoog, Matig en Laag) en de hoogte (in meters) van de volgroeide bomen, zoals vermeld door de NHBC (2013) en het Stadsbomenvademecum deel 4 (2006). 45

Bijlage 4 Bijlage 4. De door de SCAB en de ABI minimaal in acht te nemen afstanden (in meters) tussen bomen en bouwwerken op krimpgevoelige gronden. 46

Bijlage 5 Afstand tussen woningen en vegetatie per melding, vergeleken met de geadviseerde minimumafstand volgen de aanbevelingen van de NHBC (2013). 47

Bijlage 6 Boxplot van berekeningen van de gemiddelde scores van de verticale beweging van de woningen met schademeldingen en de gewogen scores hiervan. 51

Bijlage 7 InSAR-datasets Zevenaar *separaat bijgevoegd*

Samenvatting

Gemeente Zevenaar heeft na het extreem droge jaar 2018 ca. 200 schademeldingen aan huizen in de woonkern ontvangen. Schade kan te maken hebben met een veelheid van oorzaken (droogte, dikte kleipakket, type fundering, drainerende riolering etc.).
Doel van dit onderzoek is om meer inzicht te krijgen over de eventuele rol van bomen in deze schademeldingen. Hiertoe zijn een aantal activiteiten ondernomen.
Allereerst is er geïnventariseerd hoe groot de afstanden zijn tussen de panden met een schademelding en de in de nabijheid aanwezige beplanting. De beplanting is immers een van de vele factoren die de vochthuishouding in de bodem beïnvloed. En de vochthuishouding in de bodem is een relevante parameter voor de mogelijke beweging van het maaiveld. Voor het beheer van de vegetatie is inzicht in de vegetatie (kwantiteit, afstanden tot bebouwing) relevant.
Voorts is met behulp van InSAR-data bekeken welke oppervlaktebewegingen in de bebouwde kom hebben plaatsgevonden over de periode 2015-2019. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen (1) wegen,(2) ander maaiveld dan wegen (tuinen, plantsoen, evt. trottoir/fietspad) en (3) woningen en gebouwen.
Eveneens is onderzocht welke relatie er is tussen deze gevonden bodembeweging en de gevonden afwijkingen van de aanbevolen afstanden tussen bebouwing en vegetatie. Dit deel is uitgevoerd voor het jaar 2018, omdat dit een droog jaar was, waarbij grotere effecten verwacht mogen worden dan in andere jaren.
Tenslotte is in beschouwing genomen de beweging van het grondwater in 2018 en met name de vraag bekeken of dit grondwater ook dieper wegzakte dan de onderkant van de kleilaag.

De afstand tussen de beplanting en bouwwerken
Dit hoofdstuk beschrijft hoe groot de afstanden zijn tussen de opgaande beplanting en bouwdelen. Deze afstanden zijn vergeleken met elders gehanteerde richtlijnen op dit punt. Omdat in Nederland geen richtlijnen en criteria voorhanden zijn, is als indicatie gebruik gemaakt van de benadering die is opgesteld door een aantal instanties in Groot-Brittannië. Uit de analyse komt naar voren dat de afstand tussen vegetatie en bouwdelen in een aantal gevallen niet voldoet aan de genoemde richtlijnen. Dat kan voor het beheer van de vegetatie om die reden een aandachtspunt zijn. Wel blijkt dat de invloed van vegetatie op specifieke gevallen met de huidige gegevens ten opzichte van andere invloeden niet goed meetbaar en/of kwantificeerbaar is.
Omdat de situatie in Zevenaar zich op een aantal aspecten (bodem, funderingstechniek) niet één op één laat vergelijken met die in Groot-Brittannië, is het op zich een vraag in hoeverre de daar genoemde afstanden te Zevenaar kunnen worden aangehouden als een verstandige richtlijn. Nader onderzoek zou dit eventueel kunnen preciseren, hoewel voor beheervraagstukken van deze richtlijn zou kunnen worden uitgegaan.

Beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data
In de periode 2015-2018 is de gemiddelde dalingssnelheid van wegen zeer gering (2 mm daling tot 1 mm stijging per jaar).
Van ander maaiveld dan wegen is de gemiddelde dalingssnelheid in het algemeen vrij klein (4 mm daling tot 1 mm stijging per jaar). Wel zijn er incidenteel plekken met veel grotere verzakkingen tot 27 mm per jaar.
Er is seizoendynamiek, waarbij clusters van punten een soortgelijke beweging laten zien. Zeer lokaal wordt in het droge jaar 2018 in de zomer en najaar een duidelijk versterkte daling

aangetroffen, vooral goed te zien in enkele achtertuinen. De daling herstelt zich grotendeels of vrijwel geheel na deze periode.
Bij woningen en gebouwen is het beeld meer wisselend. In de zomer en najaar van 2018 is geen versterkte daling te zien, afgezien van een enkele locatie.

De relatie tussen de aanwezigheid van vegetatie en de mate van daling en stijging van gebouwen
De aanwezigheid van opgaande beplantingen blijkt nauwelijks invloed te hebben op de waargenomen hoogteverschillen van gebouwen op basis van InSAR-data over het extreem droge jaar 2018. Er is een licht statistisch verband, maar er is een grote spreiding in de gevonden hoogtebewegingen per categorie van de mate waarin wordt afgeweken van de aanbevolen afstanden tussen vegetatie en bebouwing. Dit betekent dat met de gehanteerde methode de rol van de vegetatie niet duidelijk aanwijsbaar is.

Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag
Een belangrijk gegeven is of de grondwaterstand in droge jaren nog in de bovenliggende kleilaag blijft, of dieper wegzakt en tot onder de kleilaag daalt. Als de kleilaag 'droog' valt, is een sterkere zetting te verwachten.

Van 26 meetlocaties in de bebouwde kom van Zevenaar zijn meetgegevens van het grondwater over het droge jaar 2018 beschikbaar en is ook de dikte van de kleilaag bekend. Het blijkt dat in de helft van het aantal locaties het grondwater dieper wegzakt dan de kleilaag. Het aantal dagen per jaar dat dit het geval is varieert van 60 tot 337 per meetlocatie; de maximale zakking per meetpunt varieert van 13 cm onder de kleilaag tot 88 cm eronder.
Er zijn meer meetlocaties van grondwater in de bebouwde kom van Zevenaar, maar hier was de dikte van de kleilaag de onderzoekers niet bekend. Analyse hiervan en koppeling met de invloedsfeer van beplantingen en InSAR-data kan nog aanvullende informatie opleveren.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Na de droge zomer van 2006, maar ook gedurende de recente extreem droge zomer van 2018, heeft de gemeente Zevenaar een grote hoeveelheid meldingen ontvangen van bewoners over scheurvorming in woningen waarvan werd vermoed dat die zou kunnen samenhangen met versterkte bodemdaling door uitdroging, en daardoor krimp, van de kleilaag waarop deze woningen staan.
Naar aanleiding van de meldingen uit 2006 is een aantal achtergronden destijds nader onderzocht en hierover is gerapporteerd (De Lange et al., 2009). Voor een beschrijving van de problematiek wordt hiernaar verwezen. Ook is in deze rapportage aandacht besteed aan de mogelijk rol van de vegetatie bij de bodemzetting. Dit hoofdstuk betrof een literatuurstudie naar de (vooral buitenlandse) ervaringen met dit fenomeen. Dit is verder niet gevalideerd naar praktijkgevallen in de gemeente omdat dit buiten het toenmalige onderzoek viel.
Het is inmiddels bekend dat schade op krimpgevoelige gronden vooral optreedt in de wat drogere jaren. Ook is bekend dat de effecten van krimp kunnen worden versterkt door de vochtonttrekking aan de bodem door aanwezige opgaande vegetatie. Hierover bestaat onder de deskundigen inmiddels een *communis opinio* en dit mag worden opgevat als een vaststaand gegeven. Daarnaast is echter bekend dat er ook schade kan optreden zonder opgaande vegetatie in de nabijheid van gebouwen of wanneer de beplanting al enige tijd geleden is gerooid (Kelm et al. ongedateerd; Lawson, M. 2012; Clay Research Group. 2010).
De gemeente Zevenaar heeft na het extreem droge jaar 2018 ca. 200 schademeldingen aan huizen in de woonkern ontvangen en heeft daarom, als aanvulling op de hiervoor genoemde rapportage, behoefte aan meer inzicht in de mogelijke rol van bomen en heesters in het openbaar groen op het ontstaan van de gemelde schade aan de nabij gelegen woningen. Om hierop een antwoord te kunnen geven is deze verkennende studie uitgevoerd.

1.2 Visie op de opdracht

In 2009 heeft er een verkennend onderzoek plaatsgevonden naar de zetting in Zevenaar (De Lange et al. 2009). In deze opdracht wordt voortgebouwd op de resultaten van het rapport van De Lange, en wordt met name gekeken naar een eventuele relatie tussen de aanwezigheid van bomen en opgaande beplanting in relatie tot de schademeldingen, alsmede de grondwaterpeilen. In opdracht van de gemeente Zevenaar doen de WUR en Deltares een nadere verkenning van de relatie tussen bomen en schade(meldingen) in de gemeente in het extreem droge jaar 2018. In deze opdracht wordt ook informatie over de verticale deformatie van punten in de bebouwing meegenomen (InSAR-data). Voorts wordt ook de relatie tussen de grondwaterstand en de dikte van de kleilaag betrokken. Algemeen geldt dat kleilagen kunnen vervormen of van eigenschap kunnen veranderen als door droge periodes de kleilaag droog valt. De freatische grondwaterstand zakt dan tot in de kleilaag of zelfs tot onder de kleilaag. Het betreft een verkennend onderzoek, waarbij mogelijke relaties tussen schademeldingen en de aanwezigheid van bomen kunnen worden gelegd. Een aantal andere factoren is niet of beperkt in beeld gebracht (zie 1.4 Projectafbakening). Om over specifieke schadegevallen een beter onderbouwde uitspraak te kunnen doen dient ter plekken civiel- en boomtechnisch onderzoek te worden uitgevoerd. Daarvoor zijn de resultaten van dit rapport niet bruikbaar.

1.3 Doel

Doel van het project is om goed in beeld te krijgen of er een relatie is tussen de aanwezigheid van bomen en opgaand groen enerzijds en de schademeldingen anderzijds, waarbij ook de grondwaterstanden in ogenschouw worden genomen.

1.4 Projectafbakening

Het project richt zich op de wijken die in de periode 1950-1980/1990 zijn gebouwd en op staal zijn gefundeerd. Andere wijken blijven buiten beschouwing. Schade aan schuurtjes die veelal lichterzijn gefundeerd blijft eveneens buiten beschouwing.
De gemeente Zevenaar stelt gegevens ter beschikking over de schademeldingen aan woningen en ook gegevens t.a.v het gemeentelijke groen en de gemeentelijke bomen in de te onderzoeken wijken.
Niet meegenomen zijn andere mogelijke oorzaken van schade, zoals het type fundering van de huizen, de aanwezigheid van en kwaliteit van de riolering (die kan drainerend werken) en bij de aanleg van de riolering/wegen mogelijk ontstane wijzigingen in het kleidek.

1.5 Leeswijzer

Het verkennend onderzoek naar de schade aan woningen ten gevolge van de zetting van de kleibodem en de rol van gemeentelijk groen hierbij bestaat uit de volgende hoofdstukken.

In hoofdstuk 2 wordt de gehanteerde methode toegelicht. Hierbij wordt telkens een paragraaf gewijd aan de verschillende onderdelen:

- Indicatie van de mogelijkheid dat opgaande beplanting bij woningen kan bijdragen aan de schade.
- Verkenning van de beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van inSAR-data
- De relatie tussen de aanwezigheid van opgaande beplanting en de mate van daling en stijging van gebouwen.
- De grondwaterstand in relatie tot de kleilaag.

Deze onderdelen worden vervolgens toegelicht in de hoofdstukken 3 tot en met 6.
Afsluitend staan in hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen.

Aan het eind van het rapport zijn nog een aantal bijlagen bijgevoegd met achtergrond- en detailinformatie.

2 Methode

2.1 De bijdrage van opgaande beplantingen aan de kans op schade door bomen bij woningen in de gemeente Zevenaar

Achtergrond
Gestart is met het uitvoeren van een beknopte studie van enige -meer recente- literatuur met betrekking tot (inventarisaties van) van schadegevallen op krimpgevoelige gronden en de condities (soort, afstand) waaronder die zijn te verwachten in aanvulling op de eerder in beschouwing genomen literatuur (De Lange et al. 2009). De bedoeling hiervan is – vooral - om te achterhalen in hoeverre er nog sprake was van nieuwe of bijgestelde inzichten. Dit bleek niet wezenlijk anders te zijn dan in de periode vóór 2006 en de eventuele nuanceringen in de loop der tijd zijn meegenomen in de hieronder weergegeven resultaten.

Aanpak
Bestudering en nader in kaart brengen van het door de gemeente aangeleverde overzicht van recente schademeldingen in de gemeente. Hierbij is bij de schadegevallen in de bebouwde kom van Zevenaar de aanwezigheid van bomen en opgaand groen in beschouwing genomen (aantal: > 200 gevallen). Bij het nader in kaart brengen van de standplaats c.q. afstand tot de woningen, en het groeistadium (hoogte en kroondiameter) van de bomen is onder meer gebruik gemaakt van de huidige internet-mogelijkheden zoals GoogleEarth en Google-StreetView. De boomsoort is vastgesteld aan de hand van beelden van StreetView in combinatie met een bij Wageningen Environmental Research vervaardigd bestand met boomkroonprojecties. De gegevens van dit 'veldwerk' zijn nadien in samenwerking met de beleidsmedewerker groen van de gemeente Zevenaar nog gevalideerd en waar nodig gecorrigeerd.
Opstellen van een indicatie van de mogelijke bijdrage van opgaande beplantingen aan het ontstaan van schade op basis van de beschikbare literatuurgegevens.

De resultaten van dit deel van het onderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 3.

2.2 Verkenning van de beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data

Achtergrond
Ten behoeve van dit onderzoek zijn door SkyGeo InSAR-data aangeleverd. Deze dataset, die toegankelijk is via een online portal, bevat informatie over de verticale deformatie (=beweging) van punten (reflectoren) in de bebouwde omgeving.

Doel en aanpak
In dit onderdeel worden de resultaten gerapporteerd van een verkenning van de aangeleverde informatie. Doel van de verkenning was om een indruk te krijgen van:
- De lineaire trend van daling (= snelheid)
- De dynamiek en variatie van de verticale beweging
- De beweging in het droge jaar 2018

Daarbij is specifiek gekeken of er verschillen zijn in het deformatiegedrag van woningen/gebouwen enerzijds en van maaiveld anderzijds. Er is gebruik gemaakt van de dataset RSAT-XF asc die de droge zomer van 2018 bevat, maar ook enkele jaren daarvoor. Zie tabel 1.

Dataset	Satellite	Timespan	Images	Median Time Interval
TSX asc	terrasar-x	2018-05-12 - 2019-06-12	34	11
RSAT-XF asc	radarsat-2	2015-04-07 - 2019-08-08	65	24
RSAT-S3 dsc	radarsat-2	2010-06-03 - 2016-11-10	94	24
ENV dsc	envisat	2003-12-21 - 2010-09-05	66	35

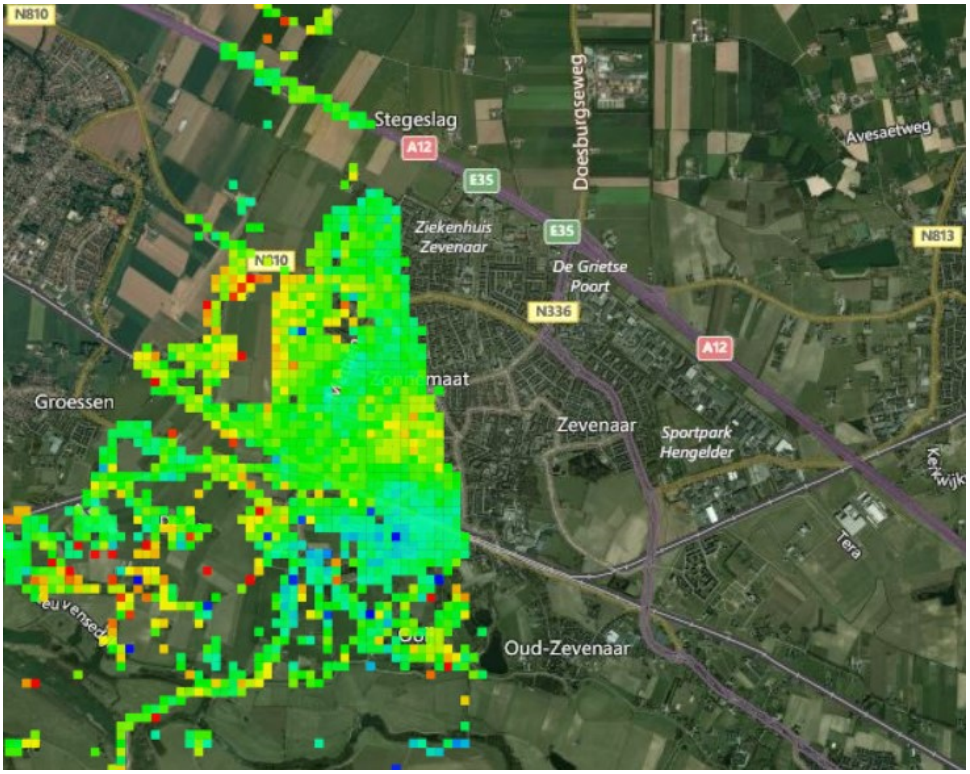
Tabel 1. Gebruikte datasets voor de verkenning van de verticale beweging van punten.

Deze dataset beslaat ook het 'totale interessegebied', zoals is te zien in Figuur 1. Ter vergelijking: de TSX asc dataset start halverwege 2018 en bevat alleen informatie voor het westelijke deel van Zevenaar (Figuur 2). De verkenning is gedaan voor een deelgebied rond de driehoek Julianalaan-Arnhemseweg-Hertog Johannstraat aangegeven met de zwarte omlijning in Figuur 1.

De resultaten van dit deel van het onderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 4.

Figuur 1. Kleuren geven het gebied aan waar InSAR data beschikbaar zijn in de RSAT-XF dataset (het totale gebied met data is nog ruimer). De zwarte omlijning geeft het gebied aan waar deze rapportage over rapporteert.

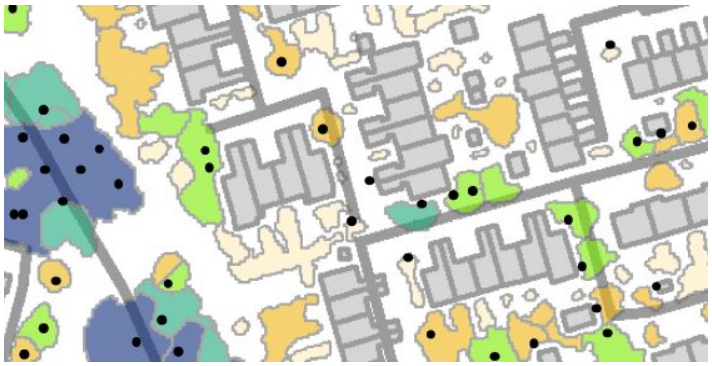
Figuur 2. Kleuren geven het gebied aan waar InSAR data beschikbaar is in de TSX asc dataset.

2.3 De relatie tussen de invloed van beplantingen op de mate van daling en stijging van gebouwen

Om meer inzicht te krijgen in een verband tussen de aanwezigheid van opgaande beplanting en de mate van bodembeweging zijn enige statistische vingeroefeningen uitgevoerd. Daarbij is gebruik gemaakt van zowel kaartmateriaal met een overzicht van de hoogte van de boom- en struikvegetatie met daartussen de gebouwen waarvan schademeldingen zijn ontvangen. Ook is een kaart gebruikt waarin de mate van hoogteverandering van terrein en gebouwen in 2018 is weergegeven, afgeleid van InSAR satellietbeelden.

Vegetatiehoogte
De hoogte van de vegetatie is aangegeven in 5 hoogteklassen (zie figuur 3), samengesteld op basis van gegevens van het AHN2 = Actueel Hoogtebestand Nederland (Meijer et al. 2015) . De vegetatiekaart is slechts gebruikt om de juistheid van de gegevens in bijlage 5 nog eens na te lopen. Dit gaf geen aanleiding tot substantiële aanpassingen.[1]

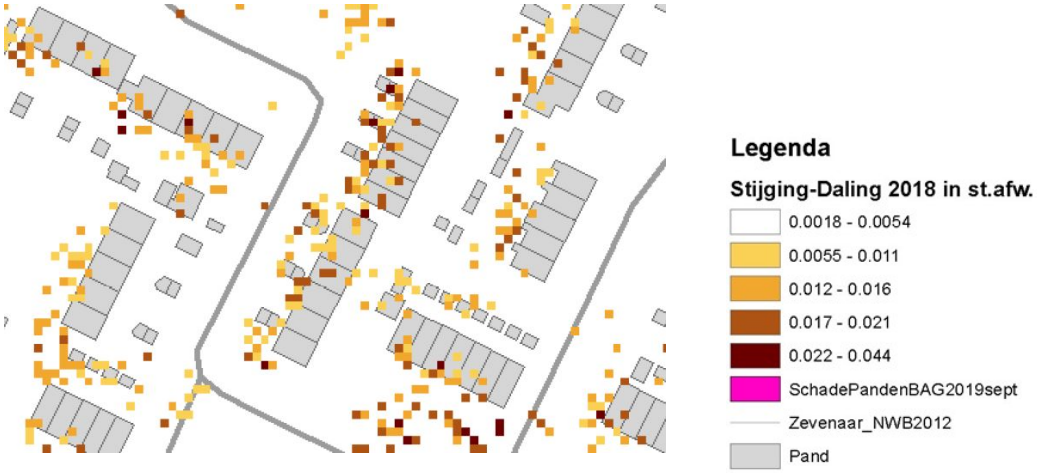
[1] Het vegetatiebestand op basis van AHN2 bleek dus goed bruikbaar. Een actualisatie van het vegetatiebestand op basis van het inmiddels beschikbare AHN3 was voor het doel van dit onderzoek niet noodzakelijk.

Figuur 3. Uitsnede van de Bomenkaart met boomhoogtes: crèmewit (klasse 1): 0-5 m; lichtbruin (2): 6-10 m; lichtgroen (3): 11-15 m; turquoise (4): 16-20 m; azuurblauw (5): 21-49 m. De zwarte stippen geven de bomen en struiken aan die eigendom zijn van de gemeente (volgens BGT 2017).

Mate van hoogteverandering

Op de kaart van de InSAR beelden zijn de reflectiepunten herleid tot rastercellen van 2 x 2 meter met daarin een indicatie van het verschil tussen daling en stijging in 2018. Hiertoe zijn voor elk reflectiepunt de cumulatieve daling en de cumulatieve stijging berekend en de absolute waarden daarvan zijn gesommeerd. Van deze complete reeks gesommeerde waarden is de standaardafwijking berekend. Vervolgens is per reflectiepunt het verschil met de standaardafwijking bepaald. Deze verschillen zijn per punten geclassificeerd in 5 klassen. Waar individuele rastercellen meerdere reflectiepunten omvatten is het grootste verschil de celwaarde geworden. Figuur 4 geeft een voorbeeld van de hiermee samengestelde rasterkaart.

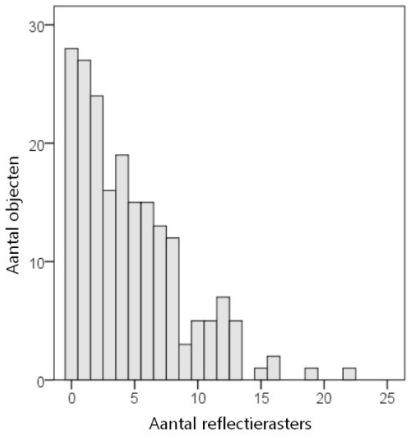

Figuur 4. Uitsnede van de kaart met het overzicht van de hoogteverschillen Een toelichting op de klassenindeling is weergegeven in tabel 2.

Kleur	Klasse	Ondergrens	Bovengrens	Mediaan
wit	1	0,0018	0,0054	0,0036
oker	2	0,0055	0,0110	0,0083
oranjebruin	3	0,0120	0,0160	0,0140
bruin	4	0,0170	0,0210	0,0190
donkerbruin	5	0,0220	0,0440	0,0330

Tabel 2. Klassenindeling met de daarbij behorende onder- en bovengrenzen van de standaardafwijkingseenheden.

Bij 27 schademeldings-objecten ontbraken reflectiepunten, waardoor de rastercelwaarde 0 werd. Van de resterende objecten konden een of meerdere (tot 27) worden samengesteld. Een verdeling van het aantal reflectierasters over de objecten is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Overzicht van het aantal reflectierasters over de schademeldingsobjecten.

Van drie objecten kon geen indicatie worden opgesteld (zie bijlage 5), waardoor uiteindelijk 170 objecten in aanmerkingen kwamen voor onderlinge vergelijking. Deze is uitgevoerd op basis van een oplopende puntenwaardering (scores) aan de diverse klassen, waarbij de verschillen in gemiddelden zijn getoetst met statistisch parametervrije methoden.

In gevallen waarin per objecten meerdere indicaties zijn aangegeven, is gekozen voor de meest 'zware' indicatie per adres waarvan schade is gemeld. Hierbij zijn scores aangegeven per indicatieklasse volgens de normen van de NBHC, waarbij is gekeken wat de afstand tussen vegetatie en object is in relatie tot de richtlijn: 1 = de afstand tussen vegetatie en object is veel groter dan de richtlijn 2 = de afstand is groter dan de richtlijn; 3 = de afstand is ongeveer gelijk aan richtlijn; 4 = de afstand is kleiner dan de richtlijn en 5 = de afstand is veel kleiner dan de richtlijn adviseert. De puntenwaardering (scores) voor de hoogteverschillen per gebouw komen overeen met de in tabel 2 weergegeven klassenindeling.

Bij het samenstellen van de gemiddelde hoogteverschillen per object is uitgegaan van een wat pragmatische invalshoek en zijn drie benaderingen gekozen:

1. De maximale score per gebouw, ongeacht het aantal reflectierasters.
2. De gemiddelde rekenkundige score waarbij iedere voorkomende score slechts één maal is meegeteld.

3. Een zgn. gewogen score, waarbij alle per gebouw voorkomende rasters zijn betrokken nadat ze eerst zijn vermenigvuldigd met de bij de klasse behorende mediaan (zie tabel 2).

De resultaten van dit deel van het onderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 5.

2.4 Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag

Algemeen geldt dat kleilagen kunnen vervormen of van eigenschap kunnen veranderen als tijdens droge periodes de kleilaag droog valt. De grondwaterstand van het eerste watervoerende pakket zakt dan tot in de kleilaag of zelfs tot onder de kleilaag.
In dit onderzoek beschrijven we op basis van metingen in het veld hoe de situatie er voor staat in Zevenaar.

Verspreid over de gemeente Zevenaar staan diverse grondwater monitoringspunten. Daarin hangen meetsondes die frequent (elk half uur) de grondwaterstand kunnen registreren. Bij de aanleg van het monitoring netwerk zijn boringen gezet die zijn beschreven en waarin de positie van de kleilaag terug te vinden is.
In dit onderzoek zijn per meetlocatie de volgende aspecten nagegaan:

- Wat is diepteligging van de bovenzijde en onderzijde van de kleilaag?
- Hoeveel dagen staat de grondwaterstand onder de kleilaag in het extreem droge jaar 2018?
- Wat is in 2018 de laagste grondwaterstand?
- Hoever ligt die laagste grondwaterstand onder de onderzijde van de kleilaag?

De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 6.

3 Onderzoek naar de afstanden tussen bomen en woningen in de woonkern van Zevenaar

3.1 Aannames

In dit hoofdstuk wordt nader bekeken hoe de positie van bomen en opgaande struiken is ten opzichte van de opstallen. Voorts wordt bekeken in hoeverre er richtlijnen of aanbevelingen zijn omtrent de gewenste minimumafstanden tussen vegetatie en woningen.

In de meeste gevallen waren zowel de boomsoort als de afmetingen en de afstanden tot de bebouwing met voldoende zekerheid vast te stellen met de hiervoor genoemde 'digitale' mogelijkheden en de aanvullingen hierop van de gemeente. Waarbij moet worden opgemerkt dat kennis over de exacte cultivar van een bepaalde soort minder van belang is voor de indeling in de waterconsumptie-klasse en er maar een relatief gering aantal soorten worden beschouwd als notoire waterverbruikers. Voor een globale inschatting van de invloed van de bomen zijn vooral de hoogte en de afstand tot de woningen maatgevend.

Het is niet bekend of alle schades zijn, of worden gemeld. Er kunnen redenen zijn dat huizenbezitters hiermee terughoudend zijn of dat huurders die niet melden bij de verhuurder. Er heeft geen controle plaatsgevonden of de wel gedane meldingen correct waren. Evenmin is bekend of, en in hoeverre, er verschillen zijn in de kwaliteit van de fundering.

Dit betekent echter wél een beperking voor een eventuele statistische toetsing van de resultaten en de gevonden verschillen en de 'voorspellende' waarde van de resultaten.
Ook blijkt dat in een aantal gevallen in de voortuinen van de woningen niet-gemeentelijke boom- en struikbeplantingen aanwezig zijn met afmetingen die zodanig zijn dat het aannemelijk is dat die meer van invloed zijn geweest op de plaatselijke vochtonttrekking dan de op grotere afstand staande bomen in het straatprofiel. Sommige van deze bomen in de voor- of achtertuinen staan zelfs 'klem' tegen de gevel van een woning of aanbouw.

De afstanden van een aanbouw (o.a. garage, berging, schuur, serre) tot bomen verschillen soms substantieel met die van de fundering van de woning zelf. Vooralsnog is aangenomen dat vooral de afstand tussen de vegetatie en de fundering van het woonhuis relevant is. Bij de bepaling van de afstanden tussen de woning en de bomen is de afstand tot de gevel van het woonhuis aangehouden. Afwijkingen hiervan zijn als commentaar in de overzichten (bijlage 5) meegenomen.

De gebruikte modellen zijn zowel globaal als indicatief. Zo zegt alleen een boomhoogte weinig over de waterconsumptie. Deze is vooral afhankelijk van de totale hoeveelheid bladmassa, doorgaans uitgedrukt als Leaf Area Index (LAI). Binnen dezelfde boomsoort kunnen die substantieel verschillend zijn, al naar gelang de conditie van de bomen. Zo kunnen de variaties oplopen tot meer dan een factor twee. Bijvoorbeeld enerzijds bomen met een slechte conditie en een LAI van 2,5 en anderzijds bomen met een goede conditie en een LAI van 5,0 of aanmerkelijk groter (Kopinga, 2009).

Dit geeft ook al aan dat de modellen niet meer dan richtinggevend kúnnen zijn en ook als zodanig moeten worden beschouwd. Voor een verfijning daarvan zou op zijn minst ook de totale bladmassa bekend moeten zijn (of op zijn minst met voldoende nauwkeurigheid moeten worden ingeschat). Deze verfijning valt echter buiten het kader van deze verkennende studie en zou indien nodig nog als aanvulling kunnen worden meegenomen in de ter plekke uitgevoerde validatie.

In bijlage 5 zijn de afstanden weergegeven tussen de vegetatie en de woningen van adressen waarvan een schademelding is geregistreerd. Daarbij is als indicatie een uit het literatuuronderzoek voortgekomen adviesafstand aangegeven. In Groot Brittannië (GB) worden door sommige instanties deze afstanden als aan te houden minimumafstanden geadviseerd. Hierbij dient er echter rekening mee te worden gehouden dat de omstandigheden in GB, zoals bouwwijze, funderingstype, bodemgesteldheid, et cetera afwijkend kunnen zijn van de Nederlandse omstandigheden en om die reden moet men terughoudend zijn met een directe vergelijking met de Nederlandse situatie.

Het laatste vraagt altijd om nader onderzoek ter plekke met de daarvoor geëigende methodieken (profielkuilen, grondradar, et cetera) en het met zekerheid vaststellen dat de aangetroffen wortels ook afkomstig zijn van de als schadeveroorzaker aangemerkte boomsoort.

3.2 De 'veilige' afstand tussen bomen en funderingen op krimpgevoelige bodems

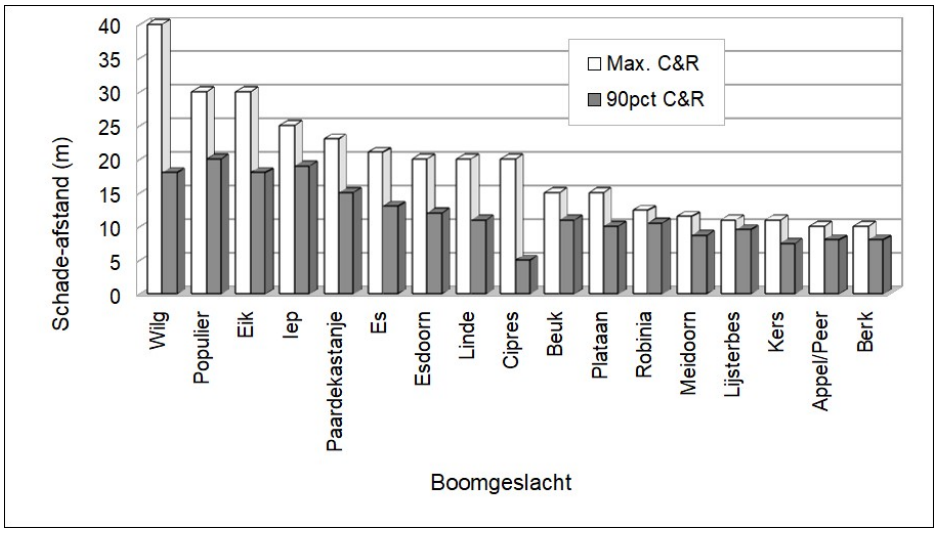
Voor zover bekend, bestaan er in Nederland geen algemeen geldende normen en richtlijnen voor de minimale afstand die in acht moet worden genomen tussen gebouwen en bomen op krimpgevoelige gronden.
In Groot-Brittannië (GB), waar problematiek van de schade aan gebouwen op onder meer de 'London clay soils' reeds vanaf de jaren zeventig zowel het verzekeringswezen als het onderzoek bezig hield, zijn inmiddels wél richtlijnen opgesteld en gepubliceerd.

Zoals reeds is aangegeven mag men er op voorhand niet vanuit gaan dat alle richtlijnen uit GB één op één van toepassing zijn op alle Nederlandse situaties.
Ook de dikte van de kleilaag is een aspect bij het ontstaan van schade. In GB bedraagt die soms meerdere meters en dan kan het effect van vochtonttrekking en de daarmee samenhangende zakking aanmerkelijk groter zijn. In Zevenaar is de dikte van de kleilaag over het geheel genomen beperkt tot enkele meters (in het zuidwestelijk gedeelte) tot minder dan 1 meter (in het noordoostelijk gedeelte) met daaronder doorgaans een watervoerende zandlaag. Mede omdat de dikte van de kleilaag relatief gering is én de watervoerende zandlaag er in principe voor kan zorgen dat vochtonttrekking vanuit de kleilaag kan worden aangevuld, betekent dit dat de bijdrage van de vegetatie aan de uitdroging van de kleilaag beperkter zal zijn dan de gemiddelde situatie waarop de in de GB geadviseerde afstanden zijn gebaseerd. Wat niet wegneemt dat de de kleilaag wél meer kan uitdrogen wanneer het water in de zandlaag zakt tot een peil waarop er geen contact meer is met de kleilaag.

Desalniettemin geven de richtlijnen uit GB wél indicaties over de orde van grootte waaraan zoal moet worden gedacht wanneer het gaat om de horizontale invloedszone van de beworteling van bomen (want die is minder afhankelijk van het kleitype) en die zijn in dit opzicht bruikbaar om globaal (en niet meer dan dat) aan te geven in hoeverre gebouwen extra kans lopen op zettingsschade door de aanwezigheid van bomen en struiken in de nabijheid daarvan.

3.3 Data (en richtlijnen) uit empirisch onderzoek

Cutler & Richardson (1989) geven op basis van analyses van ruim 11.000 schademeldingen waarbij bomen en struiken waren betrokken voor een aantal soorten de maximale afstand waarbij nog schade werd waargenomen en de maximale afstand waarbinnen 90 % van de schadegevallen door bomen en struiken werd veroorzaakt. Een overzicht daarvan is gegeven in figuur 6 en een meer uitvoerig overzicht van de procentuele verdeling van de schadegevallen bij bepaalde afstandsklassen is weergegeven in bijlage 1.

Figuur 6. Afstanden tussen beschadigde gebouwen en schade veroorzakende volwassen bomen per boomgeslacht volgens Cutler & Richardson (1989). 'Max. C&R' geeft de maximaal gevonden afstand aan; '90pct C&R' geeft het percentage aan waarbinnen 90 % van de schadegevallen door bomen is veroorzaakt.

Nadien zijn deze data nog eens gevalideerd door Mercer et al. (2011). Hieruit kwam naar voren dat de data van Cutler & Richardson in grote lijnen gerechtvaardigd waren. De gevonden verschillen waren op enkele uitzonderingen na te omschrijven als 'marginaal'. Bijlage 2 geeft een overzicht van de (belangrijkste) verschillen. Zowel Cutler & Richardson als Mercer et al. geven verder geen informatie over de (gemiddelde) ontwikkelingsstadia van de bomen in relatie tot de afstand van de bomen tot de beschadigde objecten.

3.4 Data en richtlijnen van overige instanties

Door een aantal instanties uit de bouwwereld, het verzekeringswezen en belangenorganisaties voor huizenbezitters (resp. NHBC, ABI en SCAB) zijn eveneens richtlijnen opgesteld, deels op basis van het hierboven genoemde onderzoek.
NHBC = National House Building Council
ABI = Association of British Insurers
SCAB = Subsidence Claims Advisory Bureau

De NHBC (2011) concentreert zich vooral op de minimale diepte die een fundering op staal moet hebben bij bepaalde afstanden van bomen tot gebouwen. Maar hieruit kan ook worden afgeleid

of, en in hoeverre, in bestaande situaties een gebouw met een bekende funderingsdiepte komt te liggen binnen de invloedszone van beplantingen, waardoor die een bijdrage kunnen leveren aan de krimp van de bodem. De NHBC gebruikt daarbij drie invalshoeken:

1. **De 'plasticiteit' (krimpgevoeligheid oftewel volume change potential) van het kleitype**, onderverdeeld in > 40 % ("hoog"), 20-40 % ("matig") en < 20 % ("laag"). Dit heeft vooral betrekking op de minimaal aan te houden funderingsdiepte wanneer de afstand tot (toekomstige) opgaande vegetatie bekend is. Voor de zijdelingse uitgestrektheid (in invloed van) de beworteling, en de eventuele kans op schade, doet deze indeling minder ter zake omdat de zijdelings wortelontwikkeling van bomen in de verschillende kleitypes min of meer vergelijkbaar is.

2. **Het waterverbruik van boomsoorten gerelateerd aan de boomhoogte**.
   T.a.v. het waterverbruik wordt onderscheid gemaakt in 3 klassen: "hoog", "matig" en "laag" en bij de boomhoogte wordt uitgegaan van de voor een boomsoort maximaal bereikbare hoogte. Een overzicht van de indeling van boomsoorten naar waterverbruik en de hoogte op volwassen leeftijd is weergegeven in bijlage 3.

3. **De invloedszone van de beworteling**.
   Door de NHBC wordt onderscheid gemaakt tussen de invloedszone (de reikwijdte van de boomwortels) en de 'no tree planting zone' bij gebouwen met een minimale funderingsdiepte (= 75 cm). Zie tabel 3. Uit de achtergrondinformatie bij de richtlijnen valt overigens niet af te leiden op basis van welke (onderzoek)gegevens de afstanden van de no tree planting zone zijn vastgesteld. In ieder geval blijkt er onderscheid te zijn tussen enerzijds de invloedszone in zijn geheel en anderzijds de mate van invloed die de aanwezige wortelmassa binnen deze invloedszone heeft op verzakkingen c.q. de omvang van uitdroging van het kleipakket. Het is niet bekend hoe het verzekeringswezen omgaat met de 'no tree planting zone'. Dit vraagt om een nadere studie. In bijlage 5 is een inventarisatie van afstanden tussen vegetatie en bouwdelen weergegeven.

Waterbehoefte	Invloedszone	No tree planting zone
Hoog	1,25 x max. hoogte	1,0 x max. hoogte
Matig	0,75 x max. hoogte	0,5 max. hoogte
Laag	0,5 x max. hoogte	0,2 max. hoogte

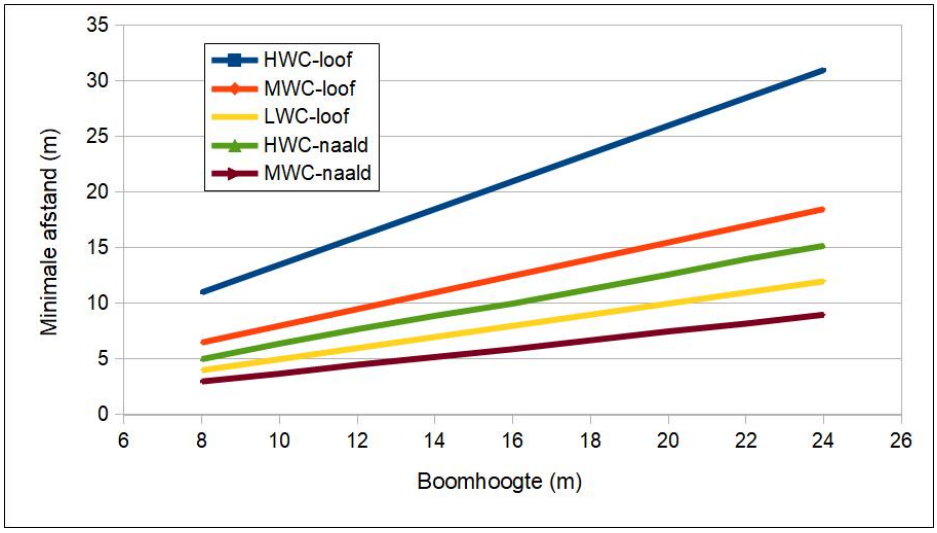
Tabel 3. De invloedszone van de beworteling van bomen en de afstand tot gebouwen waarbinnen wordt afgeraden om bomen aan te planten, volgens de richtlijnen van de NHBC (2013).

Het belangrijkste verschil tussen de benadering van de NHBC en de overige richtlijnen (resp. ABI en SCAB) is dat de NHBC rekening houdt met het ontwikkelingsstadium van de bomen. De ABI en de SCAB gaan uit van de 'veilige' afstanden die gelden voor volgroeide bomen en zijn gebaseerd op de maximale invloedssfeer van bomen in een volgroeid stadium. Weliswaar geeft de SCAB een indicatie over een minimale zone die nog als relatief 'veilig' mag worden aangemerkt, maar uit de door SCAB gegeven toelichting op de richtlijnen valt niet op te maken op welke (onderzoek)gegevens die zijn gebaseerd.
Qua orde van grootte komen ze desalniettemin in hoge mate overeen met de door Cutler & Richardson aangegeven klasse van 90 % boomgerelateerde schadegevallen (R-Spearman = 0,97).

Een vergelijkend overzicht van de benaderingen van de SCAB en de ABI is weergegeven in bijlage 4.

Er is bij het opstellen van een indicatie voor de situatie in Zevenaar uitgegaan van de benadering van de NHBC als leidraad omdat die het meest van toepassing is op de status (ontwikkelingsstadium) van het huidige bomen bomenbestand. In geval van twijfel over de klassenindeling zijn tevens de data van de ABI en SCAB, naast de (doorgaans niet gedocumenteerde) praktijkervaringen in Nederland, meegewogen. Zie hiervoor het betreffende hoofdstuk.

De NHBC adviseert voor een bouwwerk met bijvoorbeeld een funderingsdiepte van 75 cm uit te gaan van een minimumafstand voor loof- en naaldbomen met verschillend niveau van waterverbruik volgens figuur 7. In de praktijk zullen situaties uiteraard sterk kunnen afwijken van de situatie die de NHBC als basis heeft genomen voor het opstellen van de adviesafstanden. Zo zijn boomwortels geneigd om zich vooral te ontwikkelen in voortuinen, in de richting van de huizen (zie: Kopinga, 2009). Nog onduidelijk is hoe dat van invloed is op het geheel. Maar ook dient de standplaats van de boom te worden beschouwd. Wanneer bijvoorbeeld de boom en de woningen door een geasfalteerde verkeersweg worden gescheiden, dan neemt de mogelijke invloed van boomwortels ook af omdat de praktijkervaringen aangeven dat de ruimte onder verkeerswegen geen aantrekkelijke groeiplaats is voor boomwortels vanwege onder meer de hoge bodemdichtheid en het lage bodemzuurstofgehalte.

Figuur 7. Geadviseerde minimumafstanden van naald- en loofbomen tot woningen op krimpgevoelige gronden en met een funderingsdiepte van 0,75 m. (bron: NHBC, 2013). HWC = hoge waterconsumptie; MWC = matige waterconsumptie; LWC = lage waterconsumptie.

3.5 Onderzoek naar de afstanden tussen bomen en woningen in de woonkern van Zevenaar waarvan schademeldingen zijn geregistreerd

Door de gemeente Zevenaar is een overzicht aangeleverd van ca. 200 schadegevallen die in de loop van 2018 bij de gemeente zijn gemeld. Onderzocht is wat de afstand is tussen de aanwezige bomen en opgaande struiken en de bouwdelen van de woningen en hoe deze afstand zich verhoudt tot de in Groot Brittannië geadviseerde minimumafstanden.
Dit is uitgevoerd conform de hierboven beschreven benadering, waarbij de boomhoogte, de afstand tot de woning en de boomsoort i.c. de waterconsumptie daarvan in ogenschouw zijn genomen. De afstand tot de woningen alsmede de boomhoogte en de boomsoort zijn bepaald door middel van schattingen. In gevallen waarin de boomsoort niet met zekerheid kon worden vastgesteld is ten aanzien van de waterconsumptie uitgegaan van een hoog waterverbruik.
Op basis van de richtlijnen van de NHBC (en in twijfelgevallen tevens die van de ABI, de SCAB en de gegevens van Cutler & Richardson (1987) en Mercer et al. (2011) is bepaald wat de minimumafstand is die zou moeten worden aangehouden.
Richtinggevend daarbij is de door de NHBC norm die uitgaat van een funderingsdiepte van 75 cm.

De waarderingen zijn uitgedrukt als score (++, +, 0).

++	In deze gevallen is de afstand tussen de boom en de woningen kleiner dan de voor die boomsoort c.q. waterconsumptie-categorie door de NHBC aangegeven invloedszone én kleiner dan de no tree planting zone (zie tabel 3).
+	Hierbij zijn de afstanden groter dan de no tree planting zone maar kleiner dan de invloedszone.
NA	dit betreft de zgn. 'twijfelgevallen' waarin de afstanden min of meer overeenkomen met de aangegeven grens van de invloedszone, maar waar een onder- of overschrijding niet exact kan worden vastgesteld vanwege de onnauwkeurigheidsmarges van de schattingen van boomhoogtes en afstanden tot woningen.
0	Hierbij voldoen de afstanden aan de aangegeven richtlijnen.

Een overzicht van de waarderingen is in tabelvorm weergegeven in bijlage 5.
In de tabel van bijlage 5 is te zien dat is sommige gevallen de feitelijke afstand tussen de vegetatie en de bouwdelen kleiner is dan de geadviseerde minimumafstanden zoals deze in Groot Brittannië worden gehanteerd. Dit betekent echter nog niet dat de eventuele schade aan de woning is veroorzaakt door deze vegetatie. Voor zover eventuele schade aan woningen samenhangt met vochtvariaties in de kleilaag onder Zevenaar is dat laatste sowieso tevens punt van aandacht. De grofmazigheid van de gegevens (eigenschappen fundering, eigenschappen bodemgesteldheid, hydrologische omstandigheden, variatie in de vegetatie), laat niet toe om oorzakelijke relaties te leggen. Er valt te constateren dat er nogal wat situaties zijn waar tevens opgaande beplantingen aanwezig zijn in de tuinen (aan de voor- zij- of achterkant) van de woningen. Die vegetatie valt onder het eigen beheer van bewoners/eigenaren (zie ook H 3.6).

3.6 Analyse

De afstanden tussen vegetatie en bouwdelen van de 200 schademeldingen zijn nader geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat bij een deel van deze adressen de afstand tussen de vegetatie en de bouwdelen niet voldoet aan de in Groot Brittannië geadviseerde aan te houden minimumafstanden. Dit geldt voor zowel het gemeentelijke bomenbestand als het particuliere groen. Tabel 4 geeft een overzicht van het aantal woningen in relatie tot de afstand tussen de vegetatie en de bouwdelen.

	Afstand < GB advies		**Afstand > GB advies**
Aspect	**Gemeente**	**Particulier**	
Aantal woningen	94	73	32

Tabel 4. Overzicht van de afstanden tussen opgaande vegetatie en bouwdelen van woningen per administratieve eigendomssituatie (gemeentelijk of particulier) gerelateerd aan de in Groot Brittannië geadviseerde minimale afstanden (op basis van 199 woningen).

In het hierboven gegeven overzicht blijkt dat er ook in de particuliere percelen vegetatie staat waarvan de positie niet in overeenstemming is met de GB-richtlijnen. Er is geen statistisch verschil tussen het particuliere en openbare groen in het aantal malen dat de afstand kleiner dan wel veel kleiner is dan de vereiste afstanden.

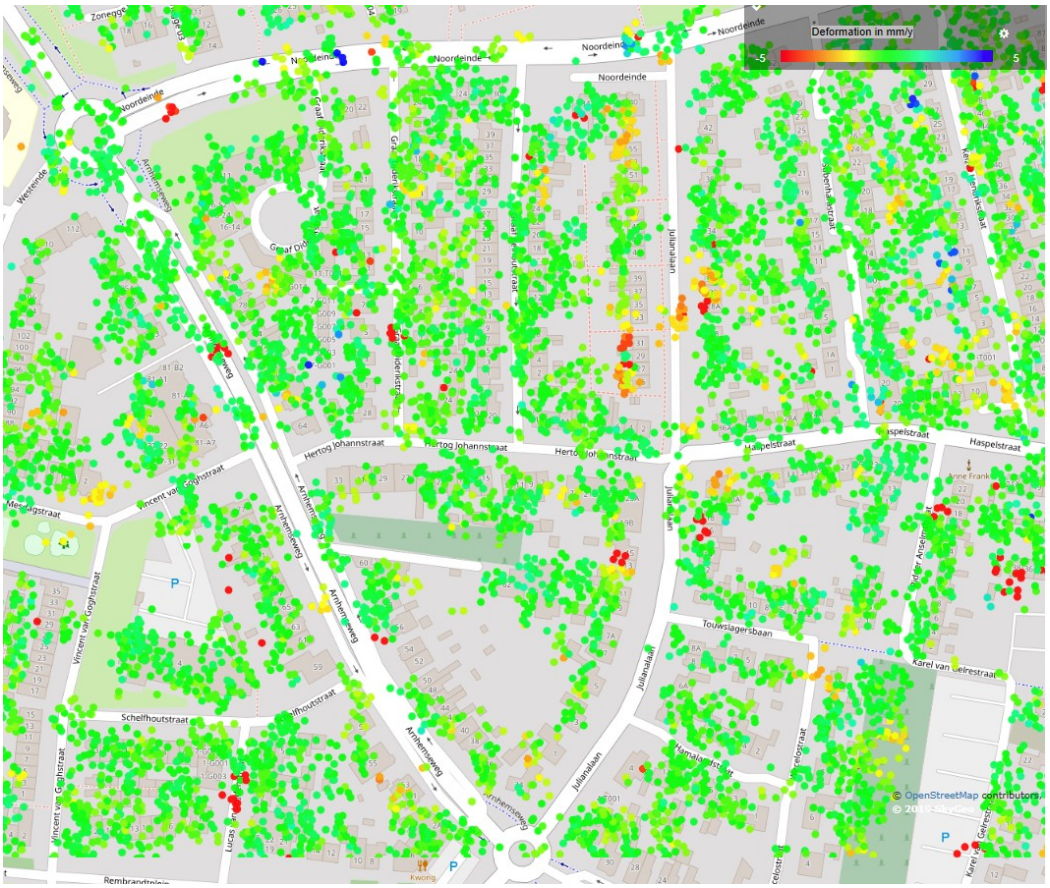
Het gaat hier om boom- en struiksoorten met zowel een hoge als met een matige en lage waterconsumptie. Mede gezien de lage aantallen waarin sommige soorten per klasse aanwezig zijn én het gegeven dat veel individuen van bijvoorbeeld linde, zomereik en plataan, in een beperkt aantal rijbeplantingen voorkomen en een vergelijkbare standplaats en afstand hebben, valt tussen de soorten onvoldoende statistisch onderscheid te maken. Waarbij moet worden opgemerkt dat, zoals reeds is aangegeven, de verdamping wordt bepaald door meerdere boomeigenschappen (o.a. LAI, Leaf Area Index) en omgevingsfactoren (o.a. zonnestraling). Ook de GB-indeling is (en blijft) daarmee slechts een globale indicatie waarvan overigens nog niet zeker is in hoeverre die van toepassing is op de situatie(s) in Zevenaar.
Uit dit overzicht mag wél worden opgemaakt dat dat het relevant is om ook de beheertechnische aspecten van de problematiek in een breder kader te plaatsen dan alleen die van het gemeentelijke groen.

4 Verkenning van de beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data

De hoofdbevindingen van de verkenning worden hier samengevat. Uitgebreidere documentatie wordt verschaft in bijlage 7. N.B. Het is niet onderzocht of deze bevindingen ook representatief zijn buiten het gebied dat is bekeken (Figuur 1, paragraaf 2.2).

4.1 Gemiddelde dalingssnelheid (april 2015 – augustus 2019)

Figuur 8 geeft een beeld van de gemiddelde dalingssnelheid voor een deelgebied. Oranje en rode punten geven locaties aan met relatief sterkere daling (> 3 mm/jaar). Alle punten worden getoond, zowel op maaiveld als op woningen of andere objecten.

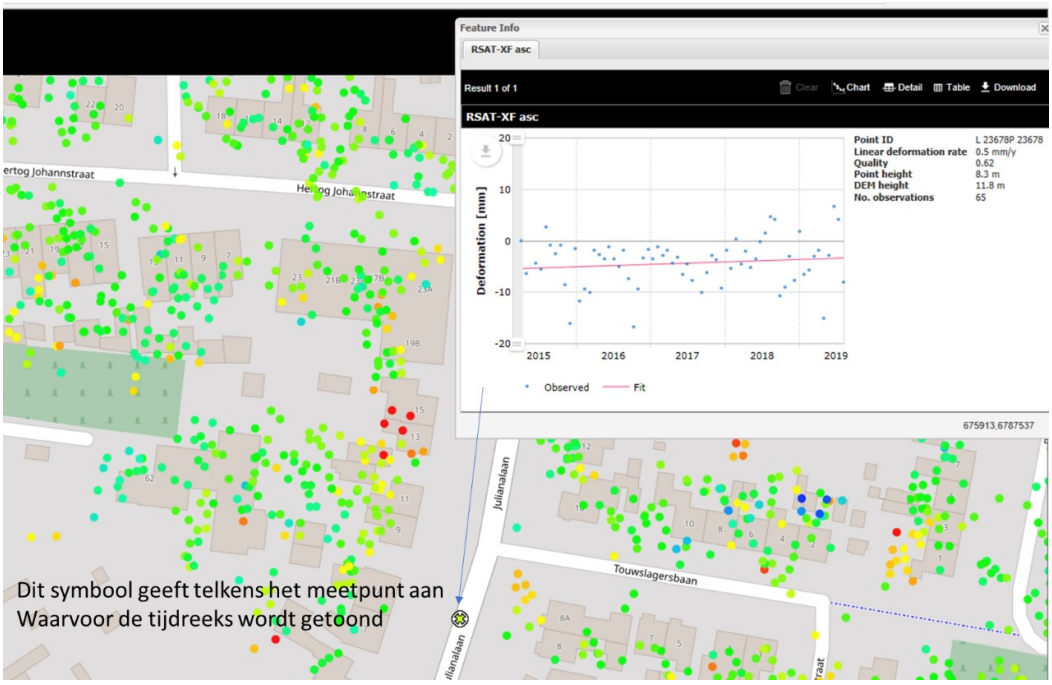
Figuur 8. De gemiddelde dalingssnelheid voor een deelgebied van Zevenaar (alle punten). Oranje en rode punten geven locaties aan met een sterkere daling.

N.B. op de volgende figuren in dit hoofdstuk geeft de kleur van de punten (zie legenda) de lineaire snelheid aan van de zakkingslijn die het eerste en laatste meetpunt van de reeks met elkaar verbindt. Dat geeft een ander resultaat en is minder betrouwbaar als maat voor de gemiddelde dalingssnelheid. Voor de analyse is de best-fit lineaire dalingssnelheid per punt geraadpleegd en gebruikt (helling van rode fit-lijn zoals in Figuur 9) en niet gewerkt met de kleuren van de punten die op de kaarten zijn weergegeven.

4.2 Wegen

- De lineaire dalingssnelheid (gemiddeld over de totale periode april 2015 – augustus 2019) is over het algemeen verwaarloosbaar klein: -2 tot + 1 mm/jaar (negatief is daling).
- De variatie van de dalingstijdreeksen rond de gemiddelde lineaire dalingstrend is groot: typisch 10 à 20 mm. Over het algemeen is er geen duidelijk seizoenafhankelijk patroon in te herkennen (de tijdreeks vertoont geen duidelijke trend). Het is niet duidelijk of de variatie een daadwerkelijke beweging van het wegdek vertegenwoordigen, of meetruis betreft.
- Er zijn geen duidelijke afwijkingen tijdens de droge zomer van 2018 gevonden.

Figuur 9 geeft een voorbeeld voor een meetpunt op de Julianalaan met een geringe stijgingssnelheid (rode lijn: 0,5 mm/jaar = niet significant) en variatie rond deze snelheid (punten).

Figuur 9. De gemiddelde dalingssnelheid van meetpunten rond de Julianalaan, met daarbij uitgelicht een meetpunt op de weg (Julianalaan).

4.3 Ander maaiveld dan wegen (tuinen, plantsoen, evt. trottoir/fietspad)

Het beeld wisselt meer dan voor wegen:

- De lineaire dalingssnelheid is over het algemeen vrij klein: -4 tot + 1 mm/jaar. Op enkele punten worden hogere zakkingssnelheden gevonden. Op enkele punten zijn dalingssnelheden gevonden van ca. 27 mm/jaar (ca. 120 mm over de meetperiode).
- Meer dan voor wegen is een seizoenafhankelijke variatie aanwezig (dynamiek). De variatie rond de gemiddelde dalingssnelheid is typisch 10 à 25 mm. Vaak is een cluster van meetpunten aanwezig dat een zeer vergelijkbare dynamiek laten zien.
- Lokaal wordt een duidelijke versterkte daling aangetroffen in de zomer en het najaar van 2018. Vooral goed te zien in enkele achtertuinen. Deze daling herstelt zich grotendeels of vrijwel geheel na deze periode.

Figuur 10 laat enkele voorbeelden zien.

Figuur 10. De gemiddelde dalingssnelheid van drie deelgebieden met drie meetpunten uitgelicht op ander maaiveld dan wegen.

4.4 Woningen en gebouwen

Het beeld wisselt sterk van gebouw tot gebouw

- De lineaire dalingssnelheid varieert vrij sterk: -4 tot + 1 mm/jaar, met uitschieters tot -6 à -7 mm/jaar en één geval van 25 – 30 mm/jaar (Julianalaan 16). Er worden lokaal punten gevonden met hoge dalingssnelheden (> 7mm/jaar). SkyGeo meldt hierover dat opvalt dat de hoge snelheden alle clusteren in een nauwe range van 26 tot 28 mm/jaar en dat het zeer waarschijnlijk gaat om een verkeerde interpretatie van het gebruikte algoritme. Deze fouten kunnen ontstaan als de werkelijke beweging een grote dynamiek (stijging en daling) vertoont die het algoritme niet goed kan 'duiden'.
- Vaak is een seizoenafhankelijke variatie te herkennen (dynamiek). De variatie rond de gemiddelde dalingssnelheid wisselt sterk van gebouw tot gebouw of woning tot woning; tussen 5 en 25 mm. Er lijkt geen correlatie tussen de grootte van de dynamiek en de lineaire dalingssnelheid. Dat wil zeggen, een grote dynamiek komt voor in combinatie met zowel grote als kleine dalingssnelheden. Zeer geringe dynamiek wordt echter wel alleen gevonden voor woningen waarvan de dalingssnelheid erg klein is.
- Er zijn geen duidelijk gevallen waarin een versterkte daling te zien is in de zomer en het najaar van 2018. In een enkele geval zou dit wel aan de orde kunnen zijn (zie figuur 11, middelste figuur).

Het is bekend dat seizoenafhankelijke bewegingen die worden gemeten aan gebouwen kunnen worden veroorzaakt door thermische expansie en krimp van kunstobjecten, vaak metaal (masten, antennes). In dat geval zouden de dalen in de tijdreeks in de winter te zien moeten zijn en de pieken in de zomer. Het omgekeerde is gevonden in deze dataset. De dynamische beweging van de gebouwen lijkt dus te worden veroorzaakt door bodembeweging. Daarbij moet in Zevenaar vooral gedacht worden aan krimp-zwel van klei waarop de woningen zijn gefundeerd door seizoenafhankelijke wisselingen in bodemvochtgehalte.

Figuur 11 toont enkele voorbeelden.

Figuur 11. Gemiddelde dalingssnelheid met drie meetpunten uitgelicht op woningen en gebouwen.

5 De afstand tussen vegetatie en woningen in relatie tot de mate van daling en stijging van gebouwen

De correlaties tussen de hoogteverschillen (in scores) en de afstand tussen vegetatie en woningen is weergegeven in tabel 5. Hieruit komt naar voren dat er uitgaande van de maximale score van de hoogteverschillen geen significante correlatie is tussen de hoogteverschillen en de afstand tussen vegetatie en woningen. Bij zowel de gemiddelde als de gewogen scores is sprake van een licht significante ($p < 0.05$) correlatie.

	Kendall's tau-b		**Spearman's rho**	
Aspect	**R**	**p**	**R**	**p**
Maximale score	0,048	0,482	0,054	0,485
Gemiddelde score	0,156	0,012	0,192	0,012
Gewogen score	0,142	0,020	0,178	0,020

Tabel 5. Statistische toetsing van de correlaties (R) tussen de scores voor de hoogteverschillen van de schademeldings-objecten en de NHCB normen m.b.t. kans op schade door aanwezige vegetatie.

Van de drie scoringsmethodes is de verdeling van de scores van de klassenindeling van de mate waarin wordt afgeweken van de adviesnorm nader getoetst. De gevonden p-waardes zijn weergegeven in tabel 6.

Aspect	**p- Kruskal-Wallis**
Maximale score	0,865
Gemiddelde score	0,081
Gewogen score	0,132

Tabel 6. p-waarden van de verdeling van de scores over de indicatieklassen voor afwijkingen t.o.v. de NHBC norm, getoetst volgens parametervrije ANOVA.

Uit de toetsing komt naar voren dat er nauwelijks een verband is tussen de vastgestelde optredende hoogteverschillen en de indicatieklasse voor de mate waarin de afstanden tussen vegetatie en bouwdelen die afwijken van de geadviseerde afstanden. Dit kan onder meer worden toegeschreven aan de nogal forse spreiding binnen, en dus overlap tussen, de klassen. Dit wordt geïllustreerd in de grafieken in bijlage 6.
Hieruit mag worden afgeleid dat een kleiner dan de geadviseerde afstand slechts in geringe mate indicatief is voor de (te verwachten) hoogteverschillen. Dit betekent dat de rol van de vegetatie hier niet voldoende aanwijsbaar is. Althans niet met de hier besproken benadering, waarbij verder geen onderverdeling is gemaakt in verschillen in bodemkundige situaties vanwege statistische beperkingen i.c. het aantal schademeldingen.

Ook is hier niet in betrokken dat er elders in Zevenaar ook vegetatie in de nabijheid van (op staal gefundeerde) woningen is waarvan geen schademeldingen zijn geregistreerd. Voorts zijn er ook locaties waar hoogteverschillen optreden waar geen vegetatie in de buurt is. Dit mag worden opgevat als aanwijzing dat bewegingen van de kleilaag als gevolg van variaties in het vochtgehalte (als belangrijke initiatie van hoogteverschillen) ook door andere processen wordt beïnvloed, waarbij de variatie in het grondwaterniveau een relevante mogelijkheid is.

Daarnaast moet nog altijd rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat bodemzettingen ook plaats vinden op locaties waar geen vegetatie in de nabijheid van gebouwen aanwezig is. Verder geeft ook het ontbreken van een voldoende aantal reflectiepunten per gebouw een mogelijke vertekening van de hoogteveranderingen omdat ze niet alle betrekking hebben op die gedeelten van gebouwen waar de vegetatie het meest van invloed zou (kunnen) zijn. Even afgezien van de mogelijkheid om daarin onderscheid te maken wanneer aan meerdere zijden van een gebouw beplanting aanwezig is die qua wortelzones, kroonomvang, kroonhoogte of boomsoort ook invloed kan hebben.

Daarnaast is ook van belang dat er niet zozeer schade aan woningen ontstaat door de seizoensmatige hoogteverschillen, maar uitsluitend als er een horizontale gradiënt is: als overal dezelfde zakking optreedt, ontstaat er geen zettingsschade; als er over een horizontaal vlak verschillen in de zetting optreden kunnen er, als de opstal daar niet tegen bestand is, wel beschadigingen ontstaan.

Hoewel daar geen kennis over bestaat, wordt verwacht dat kans op schade door differentiële daling (eventueel heffing) van de woning groter wordt, naarmate de amplitude van de beweging in een jaar (de seizoenaliteit) groter is. De analyse levert ook een grote waarde van beweging, wanneer er binnen de tijdreeks (ca. 15 waarnemingen per punt in 2018) meer hoogfrequente variatie aanwezig is. Zonder verdere informatie moet dit als meetruis worden gezien. Er hoeft niet daadwerkelijk sprake te zijn van een sterke beweging. In de analyse is dat onderscheid niet gemaakt. Er kunnen daarom geen sterke conclusies worden verbonden aan de resultaten.

6 Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag

6.1 Beschikbare gegevens

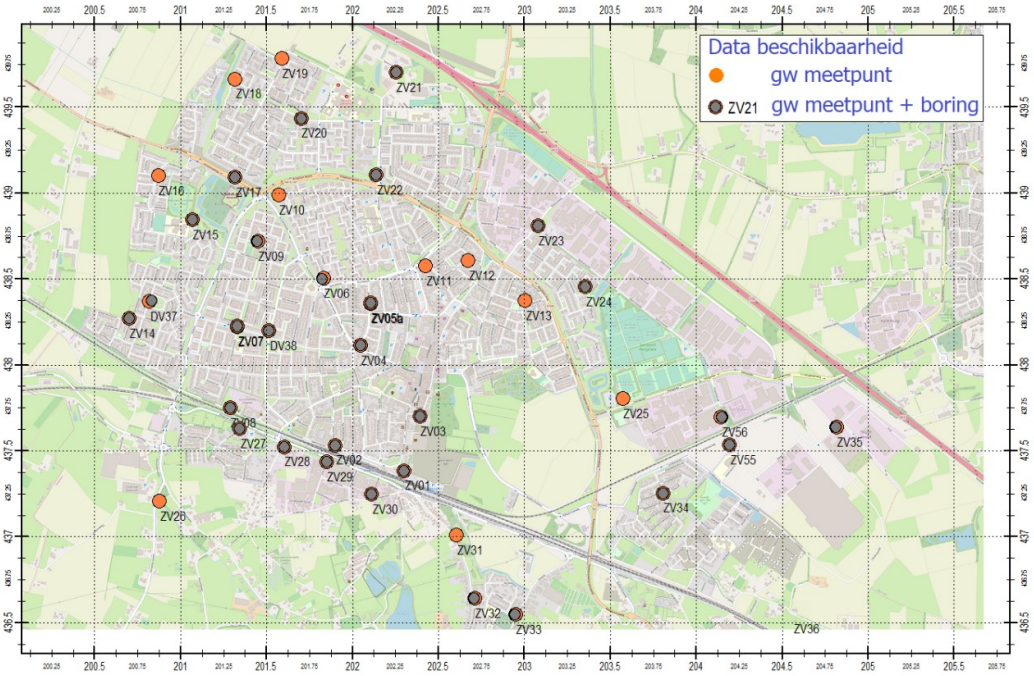
Grondwaterstanden
Via een beleidsmedewerker water van de gemeente is toegang verkregen tot het systeem h2go waarin grondwaterstanden van het gemeentelijk meetnet automatisch worden geregistreerd. Daaruit komen 68 meetpunten van Meetnet Zevenaar naar boven en 39 daarvan vallen binnen de stad Zevenaar (inclusief Oud-Zevenaar en Groot Holthuizen), de rest van de meetpunten is gelokaliseerd in de wijdere omgeving.
De tijdreeksen hebben diverse starttijden en ook varieert de meetfrequentie van 25 of 30 minuten tot in een geval een minuut. De meetwaarden zijn in meters t.o.v. NAP.

Boorbeschrijvingen
Via de WUR en de gemeente Zevenaar is een set boorgegevens beschikbaar gesteld van boringen die gezet zijn ten behoeve van de aanleg van de monitoringspunten. Van de locaties en de nabije omgeving zijn ook foto's beschikbaar. Het betreft een set van 28 boorbeschrijvingen in afzonderlijke PDF bestanden. Ook hiervoor geldt dat een deel, 18 stuks, in de stad Zevenaar ligt maar ook een deel daar buiten.
Omdat er meer meetlocaties zijn dan deze 18 boorbeschrijvingen is met behulp van het systeem h2go een aanvullende set van 11 boorbeschrijvingen in de gemeente Zevenaar ontsloten. Dat brengt het totaal aantal beschikbare boorbeschrijvingen op 29 stuks.

In de boorbeschrijving van meetpunt ZV06 wordt geen kleilaag beschreven. De verwachting is echter dat onder de hele stad de kleilaag aanwezig is. Dat is aanleiding geweest om de omgevingsfoto's bij deze locatie te bekijken. Daaruit blijkt dat het meetpunt is gezet op enkele meters afstand van een groot werk, waarschijnlijk een rioolverzamelpunt inclusief rioolgemaal. De aanname is dat rond dit werk de grond is vergraven, de kleilaag is verwijderd en is aangevuld met omgevingsmateriaal. Dat lijkt te worden bevestigd met nabijgelegen boorbeschrijvingen. De bovenste 70 cm wordt omgeschreven als "volledig puin, Voorgraven" en het grovere materiaal (Zand, matig fijn, zwak silt-houdend, matig grindhoudend) dat in boorbeschrijvingen in de omgeving pas vanaf 7,9 à 8,9 meter boven NAP voorkomt, wordt in ZV06 ondieper teruggevonden, al vanaf 9,7 meter. Om deze reden wordt ZV06 niet meegenomen in de analyse.

6.2 Analyse

Het blijkt dat niet van alle meetlocaties een boorbeschrijving beschikbaar is. Uiteindelijk zijn er 29 punten waar zowel een boring als een meetreeks beschikbaar is (zie *Figuur* 12). Van die set valt meetpunt ZV06 af. In dit stadium van het onderzoek vindt de analyse van de grondwaterstand alleen op de 28 (is 29-1) locaties plaats.
Van de 39 meetpunten ontbreken dus 10 boorbeschrijvingen.

Figuur 12 Overzichtskaart grondwatermeetpunten met en zonder boorbeschrijving

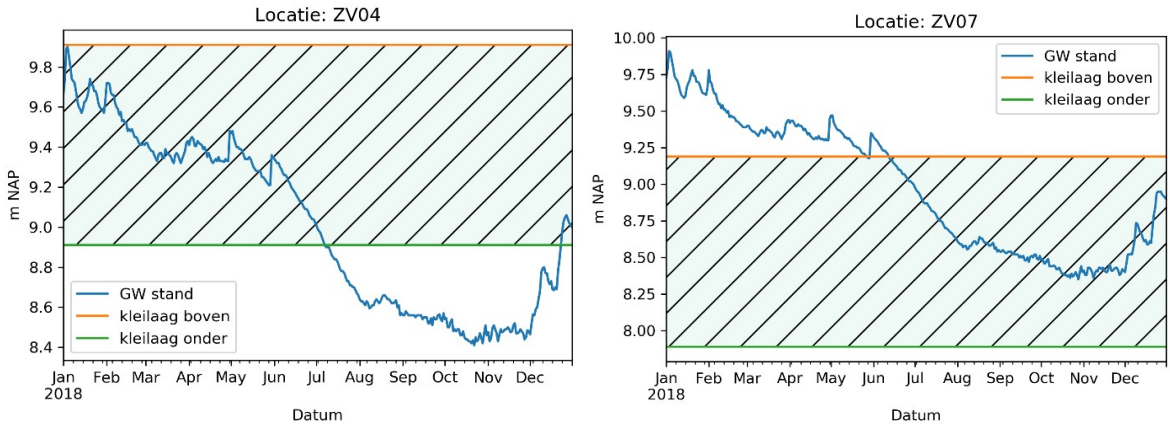
6.3 Verwerking data

Verwerking boorbeschrijvingen
Van alle boorbeschrijvingen is de boven- en onderzijde van de kleilaag afgelezen en genoteerd.

Verwerking meetreeksen
- In Python zijn de aangeleverde reeksen in CIW formaat ingelezen.
- In de analyse zijn de meetreeksen op dagbasis geanalyseerd. Omdat er frequent (elk half uur) wordt gemeten is besloten om de mediane waarde van de grondwaterstand per dag te bepalen en daarmee de analyse uit te voeren.
- De analyse richt zicht op het peilverloop in 2018.

Het blijkt dat van de 29 peilbuizen er 2 geen enkele meting in 2018 hebben. Het betreft ZV02 en ZV17. Beide worden dus niet meegenomen in de analyse waardoor 26 locaties overblijven.

Per meetpunt is nu de grondwaterstand t.o.v. de kleilaag te bepalen (zie beide voorbeelden in *Figuur* 13).

Figuur 13. Verloop grondwaterstand in 2018 en ligging kleilaag op meetlocatie ZV04 en ZV07.

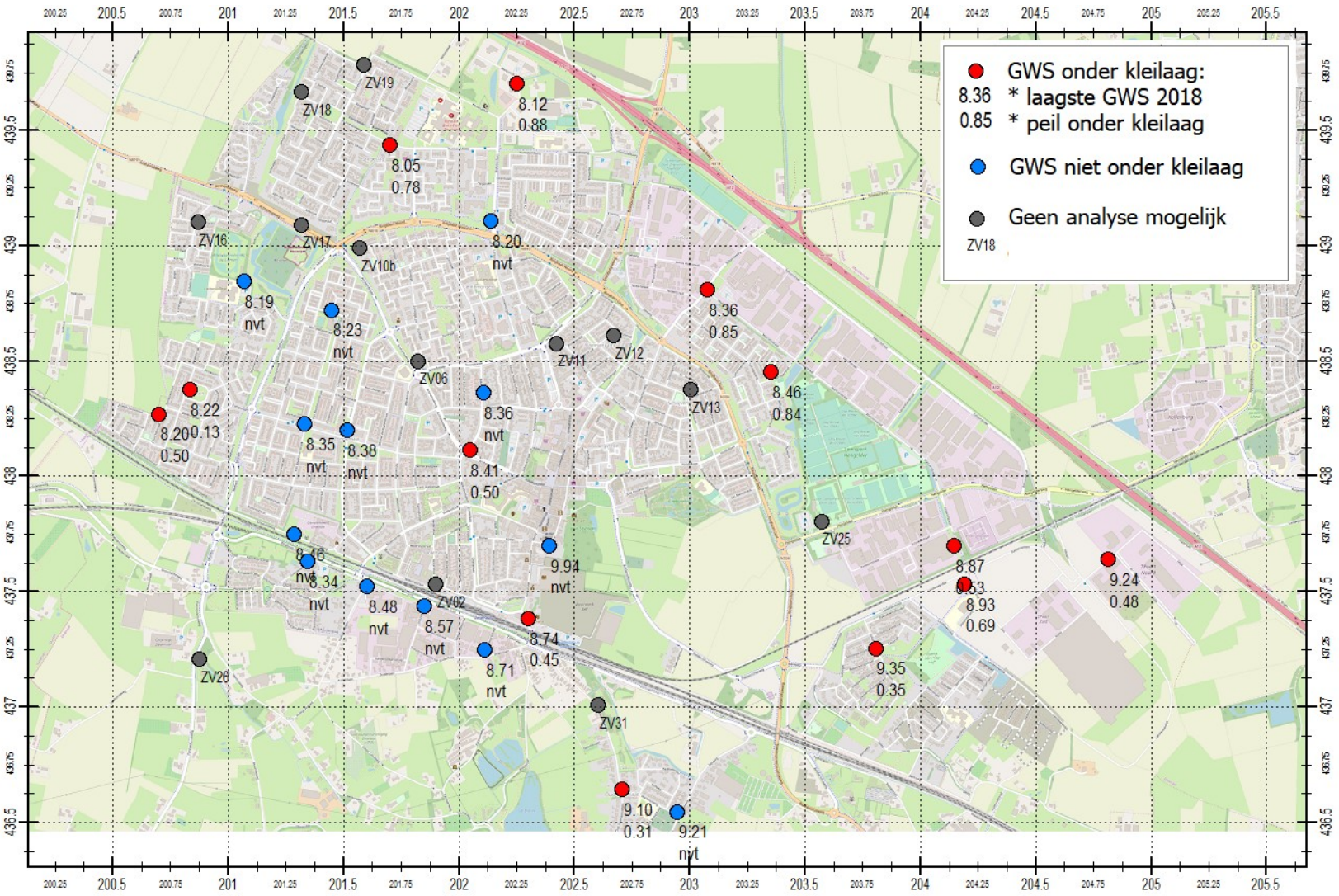
Per locatie is nu berekend hoeveel dagen de grondwaterstand onder de kleilaag is terecht gekomen. Daarnaast is de laagste grondwaterstand en de diepte onder de kleilaag bepaald. Het resultaat van de analyse is te vinden in *Tabel* 7.

Tabel 7. Analyse resultaten.

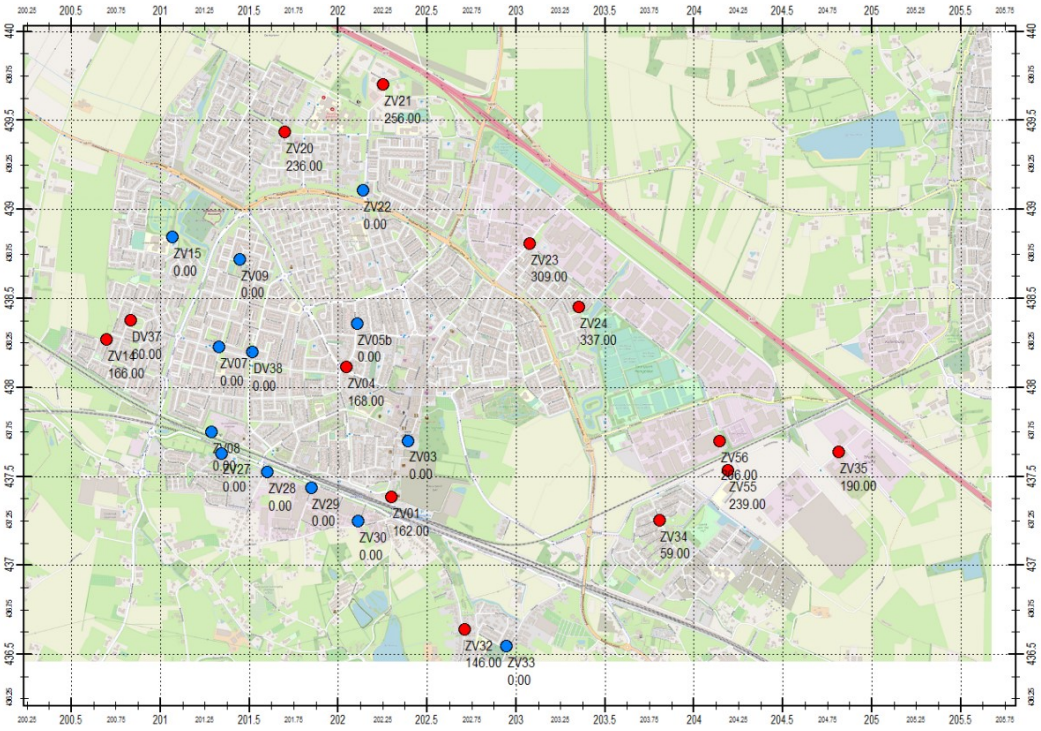
Boring	bovenkant kleilaag [NAP]	onderkant kleilaag [NAP]	periode	aantal dagen met meting	aantal dagen onder kleilaag	laagste GW stand	laagste GW stand onder kleilaag
DV37	9.95	8.35	2018	365	60	8.22	0.13
DV38	9.94	8.34	2018	365	0	8.38	nvt
ZV01	10.49	9.19	2018	365	162	8.74	0.45
ZV03	9.72	9.02	2018	365	0	9.94	nvt
ZV04	9.91	8.91	2018	365	168	8.41	0.50
ZV05b	9.68	8.28	2018	364	0	8.36	nvt
ZV07	9.19	7.89	2018	365	0	8.35	nvt
ZV08	10.02	8.02	2018	365	0	8.46	nvt
ZV09	10.13	7.63	2018	365	0	8.23	nvt
ZV14	9.90	8.70	2018	365	166	8.20	0.50
ZV15	9.68	7.88	2018	365	0	8.19	nvt
ZV20	10.03	8.83	2018	362	236	8.05	0.78
ZV21	10.10	9.00	2018	265	256	8.12	0.88
ZV22	10.17	7.17	2018	361	0	8.20	nvt
ZV23	10.11	9.21	2018	365	309	8.36	0.85
ZV24	10.40	9.30	2018	365	337	8.46	0.84
ZV27	10.53	7.83	2018	360	0	8.34	nvt
ZV28	9.70	7.60	2018	365	0	8.48	nvt
ZV29	10.32	8.42	2018	356	0	8.57	nvt
ZV30	11.38	8.28	2018	365	0	8.71	nvt
ZV32	9.51	9.41	2018	351	146	9.10	0.31
ZV33	10.96	8.46	2018	365	0	9.21	nvt
ZV34	10.80	9.70	2018	188	59	9.35	0.35
ZV35	10.72	9.72	2018	365	190	9.24	0.48
ZV55	10.52	9.62	2018	365	239	8.93	0.69
ZV56	11	9.4	2018	365	206	8.87	0.53

6.4 Uitkomsten

- Bij 13 van de 26 locaties komt de grondwaterstand onder de kleilaag uit (Zie ook figuur 14).
- Maximaal komt de grondwaterstand 88 cm lager dan de kleilaag (meetpunt ZV21).
- 2 van de 26 meetreeksen hebben een onvolledige reeks, tot maximaal juli en september.
- Meest kritische locaties lijken ZV23 en ZV24 in de buurt Hengelder. Daar ligt de grondwaterstand meer dan 80% van het jaar onder de kleilaag (zie ook *Figuur* 15).

Figuur 14. Overzichtskaart. Analyse van grondwaterstandverloop ten opzichte van de kleilaag.

Figuur 15. Overzichtskaart. Aantal dagen in 2018 dat de grondwaterstand onder de kleilaag ligt.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Afstand tussen vegetatie en bouwdelen

Uit eerdere onderzoeken (De Lange et. al. 2009) is reeds gebleken dat beschadigingen aan woningen met name verband houden met het 'gedrag' van de kleilaag waarop de woningen (op staal) zijn gefundeerd. De vochthuishouding van de kleilaag is daarbij een belangrijk aspect in verband met de krimp- en zwel-eigenschappen van de klei.
De veranderingen in de vochthuishouding van deze kleilaag wordt door allerlei invloeden bepaald, zoals directe verdamping van water, het potentiële neerslagtekort en een eventuele aanvulling van vocht vanuit het grondwater. De invloed van vegetatie op de vochthuishouding van deze kleilaag, zeker als deze zich onder een zandige toplaag bevindt, is veel groter dan ruimtelijke verschillen in andere factoren, zoals wind en insolatie (direct zonlicht) van de bodem. Gebrek aan directe verdamping draagt wel bij aan een beperkter vochtverlies onder woningen. Wanneer het grondwater nog contact maakt met de klei kan het vochtverlies door verdamping door vegetatie (en beperkter, het damptransport gedreven door oppervlakteverdamping) nog grotendeels worden gecompenseerd door capillaire opstijging vanuit het grondwater. Wanneer het grondwaterpeil te ver zakt, valt dit weg en versnelt de uitdroging.

Geïnventariseerd is hoe groot de afstanden zijn tussen de opgaande vegetatie (bomen en hogere struiken) en bouwdelen van opstallen (woningen). Uit literatuuronderzoek is gebleken dat in Groot Brittannië op basis van uitgebreid onderzoek minimum afstanden worden geadviseerd tussen opstallen en opgaande vegetatie. Onderzocht is in hoeverre bij 200 adressen waar schade is gemeld deze afstanden groter of kleiner zijn dan deze minimumafstanden. Hieruit kwam naar voren dat bij bijna 70% van het aantal van deze adressen de afstand kleiner is dan in Groot Brittannië als minimumeis wordt aangehouden. Dit betrof zowel gemeentelijke als particuliere vegetatie.
Niet onderzocht hoe de afstanden liggen van gebouwen op adressen waar geen schade is gemeld.

In Nederland zijn geen eisen of normen bekend omtrent de aan te houden afstanden tussen woningen en opgaande vegetatie. Omdat de voorwaarden waarmee de normen uit Groot Brittannië zijn opgesteld niet in alle opzichten vergelijkbaar zullen zijn met de Nederlandse omstandigheden (de geotechnische omstandigheden en bouwtechnische funderingspraktijk verschillen vaak per land) zijn (en blijven) de GB-richtlijnen vooralsnog indicatief -en niet meer dan dat-.

Het is op grond van de beschikbare data niet mogelijk gebleken om statistisch onderscheid te maken tussen verschillende boomsoorten en hun waterbehoefte.

7.1.2 Beweging van punten in de bebouwde omgeving op basis van InSAR-data

In de periode 2015-2018 daalt de maaiveldhoogte van wegen zeer gering; van ander maaiveld dan wegen is de gemiddelde dalingssnelheid in het algemeen vrij klein (4 mm daling tot 1 mm stijging/jaar). Wel zijn er incidenteel plekken gemeten met veel grotere verzakkingen rond 27 mm/jaar. Dit betreffen zeer waarschijnlijk foutieve metingen. De daling van woningen en gebouwen wisselt sterk met uitschieters met een daling van 6 à 7 mm/jaar.
Er is seizoendynamiek, waarbij clusters van punten een soortgelijke seizoenale beweging laten zien. Zeer lokaal

wordt in het droge jaar 2018 in de zomer en najaar een duidelijk versterkte daling aangetroffen, vooral goed te zien in enkele achtertuinen. De daling herstelt zich grotendeels of vrijwel geheel na deze periode. Diverse woningen en gebouwen vertonen ook een duidelijke seizoenale beweging waarbij het pand tot enkele centimeters op en neer beweegt. Duidelijke aanwijzingen voor een versterkte daling in de zomer van 2018 ten opzichte van het zomerseizoen in voorgaande jaren zijn niet gevonden in de dataset.

7.1.3 De relatie tussen de afstand tot de vegetatie en de mate van daling en stijging van gebouwen

Teneinde meer grip te krijgen op de vraag in hoeverre kleinere afstanden dan volgens de adviezen in Groot Brittannië relevant kunnen zijn is dit nader bekeken door middel van zettingsonderzoek op basis van InSAR-data.

Uit de relatie tussen de waargenomen daling en stijging van de gebouwen waarvan schademeldingen zijn geregistreerd en de afstand van al dan niet aanwezige bomen en opgaande struiken, blijkt dat de aan- of afwezigheid van deze vegetatie en het ontwikkelingsstadium daarvan (hoogte) slechts in geringe mate indicatief is voor de waargenomen hoogteverschillen.
Er is een licht statistisch verband, maar er is een grote spreiding in de gevonden hoogtebewegingen in relatie tot de afstand tussen vegetatie en woningen.
Dit betekent dat met de gehanteerde methode de rol van de vegetatie niet duidelijk aanwijsbaar is.

7.1.4 Grondwaterstand in relatie tot de kleilaag

Een belangrijk gegeven is of de grondwaterstand in droge jaren nog tot in de bovenliggende kleilaag blijft, of dieper wegzakt en tot onder de kleilaag daalt. Als de kleilaag 'droog' valt, is een sterkere zetting te verwachten.

Van 26 meetlocaties in de bebouwde kom van Zevenaar zijn meetgegevens van het grondwater over het droge jaar 2018 beschikbaar en is ook de dikte van de kleilaag bekend. Het blijkt dat in de helft van de punten het grondwater dieper wegzakt dan de kleilaag. Het aantal dagen dat dit het geval is varieert van 60 tot 337 per meetlocatie, en de maximale zakking per meetpunt varieert van 13 cm onder de kleilaag tot 88 cm.

7.2 Aanbevelingen

7.2.1 Beheer van opgaande vegetatie die niet voldoet aan de aanbevolen minimumafstanden

Indien de gemeente Zevenaar een meer gedetailleerd beeld wil vormen over de schademeldingen en de relatie met aanwezige begroeiing, kan op een aantal punten actie worden ondernomen. In willekeurige volgorde:

Onderzoek

- Validatie van de aard van de schademeldingen (o.a. op welke plaatsen van de gebouwen), alsmede inventarisatie van funderingsdiepte en kwaliteit van de fundering. Op basis hiervan zou onder meer de indeling van de mogelijke bijdrage van beplantingen aan het optreden van schade kunnen worden verfijnd.
- Verfijnen van het grondpeilbuizennet, met name gericht op gebieden waar het grondwater tot onder het kleidek weg kan zakken.
- Check van andere wateronttrekkende oorzaken dan groen, zoals bijv. drainerende riolering.
- Meer concrete case-studies? De indicaties berusten nu op richtlijnen die zijn opgesteld op basis van 'legitieme' aannames, (buitenlandse) ervaringen en expert-judgement. Het blijven echter modellen waaraan geen 'bewijs' voor een oorzakelijk verband kan worden ontleend. Daarvoor zou op zijn minst meer bekend moeten zijn over het verspreidingspatroon en de aanwezigheid van boomwortels op de schadelocaties.

- Aanvullend onderzoek naar de relatie tussen de afstanden tussen bomen/groen en op staal gefundeerde bebouwing waar *geen* schade is gemeld, zou aanvullende inzichten kunnen opleveren. Ook voor deze gevallen verdient validatie van de afwezigheid van schade aanbeveling.

Beheer/inrichting
- Bij inboet en herinrichting rekening houden met de beschreven richtlijnen, en boomsoortenkeuze. Met speciale aandacht voor situaties waarbij opgaande bomen en struiken vlak bij de woningen liggen (dit vraagt om "maatwerk").
- Indien noodzakelijk kan het effect van bestaande bomen worden verminderd door verwijdering en vervanging door een boom met een geringere waterconsumptie. Ook kan dit worden bereikt door een ingrijpende snoei of kandelaberen. Bedacht moet worden dat in gevoelige situaties, plotselinge ingrepen (geheel verwijderen van een boom), ook kunnen leiden tot schade.
- In de eerder uitgevoerde studie (De Lange et al. 2009) zijn ook aanbevelingen gedaan om door gerichte irrigatie tijdens een droge zomer of het plaatsen van zgn. wortelschermen de uitdroging van de kleilaag door bomen te minimaliseren of te voorkomen. Deze aanbevelingen gelden nog steeds. Het blijft echter 'maatwerk' en de maatregelen zullen moeten worden afgestemd op de mogelijkheden, noodzaak en te verwachten effecten per situatie.

Particuliere tuinen: (bomen, betegeling, et cetera)
In het kader van het voorgaande moeten adviezen hierover naar de huiseigenaren wellicht ook worden bezien in een breder perspectief. Waarbij bijvoorbeeld wordt aangemoedigd om (voor)tuinen niet geheel te bestraten met het oog op de berging en afvoer van regenwater en gewenste natuur in de stad. Ook het besef dat grote bomen een belangrijke bijdrage leveren aan de vermindering van het zgn. Urban Heat Island effect[2], kan hierin worden meegenomen. Het opstellen van dit soort adviezen lijkt een aangewezen taak, maar ook 'uitdaging' voor de afdelingen van de gemeente die zijn belast met publieke voorlichting en communicatie.
Voor algemene technische aanbevelingen (o.a. wortelschermen, gerichte irrigatie) wordt verwezen naar de eerder uitgebrachte rapportage (De Lange et al. 2009).

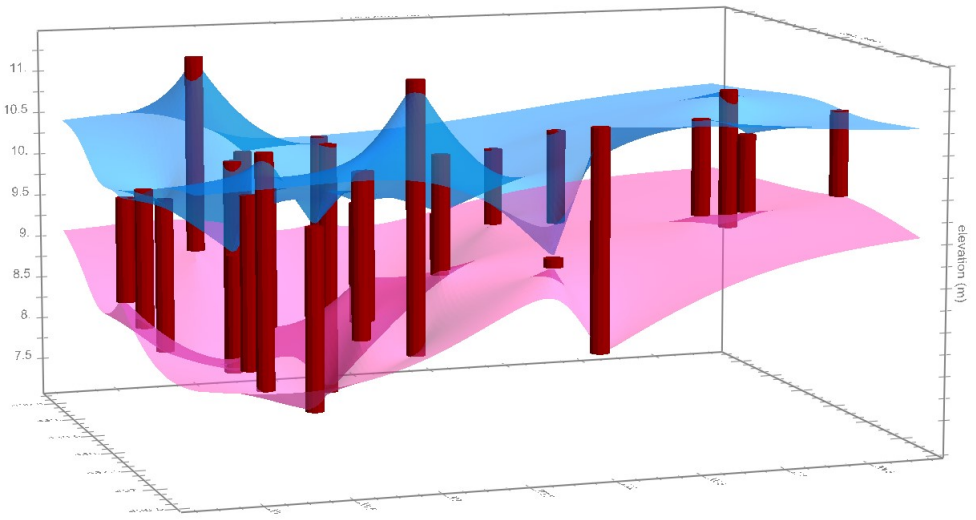
7.2.2 **Grondwater**

In figuur 14 is te zien dat in veel meetpunten de analyse niet gedaan kan worden. In de meeste gevallen omdat op dit moment de boorprofielen niet beschikbaar zijn en daarmee de ligging van de kleilaag onbekend. Het gaat om 10 meetpunten. Deze punten liggen niet willekeurig verspreid. Het lijkt met name te gaan om punten in of rond de wijken Stegeslag, Lentemorgen en Schrijvershoek.

Er zijn 2 manieren om toch op deze locaties dezelfde analyse te kunnen doen.
- De aanbevolen optie is om na te gaan of de boringen toch in het archief te vinden zijn.
- Het is ook mogelijk om een schatting te doen van de ligging van de kleilaag. Dat kan als volgt.
  Op 28 punten is de ligging van de kleilaag bekend. Tussen die punten is een interpolatie gemaakt van de mogelijke ligging van de kleilaag. Het 3D beeld daarvan is zichtbaar in Figuur . Dat 3D beeld kunnen we gebruiken om op de meetlocaties zónder boorbeschrijving alsnog te kunnen inschatten wat de ligging van de kleilaag is.

Als de set boorgegevens is aangevuld op bovenstaande wijze passen we dezelfde methode toe om te bepalen hoe lang en hoe diep de grondwaterstand onder de kleilaag ligt.

2 Ook in een dorpskern van de omvang van Zevenaar kan het Urban Heat Island effect tot hogere temperaturen overdag leiden. Overdag, maar met name ook in de namiddag, avond en eerste deel van de nacht. (Hove et al. 2011).

Figuur 16. Inschatting van de ruimtelijke verspreiding van de kleilaag op basis van interpolatie tussen boringen.

Rol groen m.b.t. grondwaterstanden
Naast het completeren van de gegevens over de bodemopbouw van alle meetpunten, zou een analyse van de relatie tussen bomen en het wegzakken van de grondwaterstand nog nader geanalyseerd kunnen worden. Een goede beschrijving van de omgeving van het meetpunten kan hier nader licht op werpen.
Voorts verdient het aanbeveling nader te kijken wat de gezamenlijke rol van bomen en groen is voor de daling op wijkniveau. Hierbij zou mogelijke lekkage van riolen en de rol van peilverlagingen van het oppervlaktewater in en rond Zevenaar kunnen worden meegenomen.

Een andere manier om de achterliggende oorzaak van het wegzakken van de grondwaterstanden te achterhalen zijn tijdreeksanalyses. Hiermee kan wellicht worden aangetoond dat deze daling niet alleen door verdamping (evapotranspiratei) kan worden verklaard. Drainerend oppervlaktewater ligt op afstand.

Voorkómen van het wegzakken van grondwater onder de kleilaag

Als de krimp-zwel van het kleidek verminderd kan worden door de grondwaterstand niet onder de kleilaag te laten zakken dan kan hier bij de groene en hydrologische inrichting van de openbare en particuliere ruimten van Zevenaar op worden ingespeeld. Dit vergt een ontwerp van de openbare en particuliere ruimte waarbij meer regenwater kan infiltreren, en eventueel de aanleg van buffervijvers (sloten) waar een peilbeheer wordt ingesteld instellen dat daling van grondwater onder de kleilaag tegengaat. Deze sloten of vijvers kunnen tegelijk ook een onderdeel worden om wateroverlast bij veel neerslag/intensieve buien te bestrijden en ruimte bieden voor een groene inrichting die tijdens hittegolven het Urban Heat Island – effect tegengaat.

7.2.3 Voorstel voor meetraai in Zevenaar

Doel van dit deelonderzoek
Uit de uitgevoerde onderzoeken (grondwaterregiem t.o.v. kleilaag, satellietonderzoek naar maaiveldbeweging, literatuur en data-onderzoek naar verspreiding en watergebruik van bomen) is geen causale relatie tussen de wateronttrekking (bodemvocht, grondwater) van individuele bomen en de maaiveldbeweging. Weliswaar treedt er plaatselijk krimp-zwel op (vooral in 2018) en voorts zakt de grondwaterstand plaatselijk ver onder de kleilaag, maar er is geen causale relatie gevonden tussen deze twee processen en de schade aan huizen. Ruimtelijk is er weinig overeenstemming tussen zones met schade, locaties met sterke maaiveldbeweging op basis van satellietinventarisatie en de plaatsen met droogvallende kleilagen.

Om het inzicht in deze processen verder te verbeteren verdient het aanbeveling een aanvullend deelonderzoek uit te voeren om op lokale schaal deze processen nader te onderzoeken. Daarnaast verdient het aanbeveling

om ook aandacht te besteden aan de eventuele invloed van het rioolnetwerk. Waarschijnlijk is bij de aanleg van het rioolsysteem de kleilaag vergraven, en mogelijk vindt t.g.v. rioolbuis lekkage ook grondwaterdrainage plaats.

Voorgestelde aanpak aanvullend deelonderzoek

- Op basis van de schadebeelden, de satelliet informatie, de grondwaterinformatie en bomen inventarisatie wordt een locatie voor ons onderzoek geselecteerd.
- Hiervoor wordt een volwassen boom op enige afstand van de bebouwing geselecteerd.
- Tussen boom en bebouwing worden 7 ondiepe grondwater peilbuizen met filters in de zandlaag onder de kleilaag geplaatst: 2 peilbuizen in het wortelzone traject, 2 peilbuizen op een paar meter buiten dit traject, 2 op ca. 10 meter afstand. Eén peilbuis dient naast het riool te worden geplaatst. Plaatsing kan eventueel door Deltares worden uitgevoerd, maar beter door de contacten die de gemeente al heeft i.v.m. het bestaande stedelijk grondwatermeetnet.
- Het grondwater in deze peilbuizen wordt gemonitord met behulp van sensoren (frequentie 1 uur). De meetperiode dient zo snel mogelijk te starten en kan worden afgerond in de herfst.
- Tegelijkertijd kunnen op identieke locaties 6 bodemvocht meetpunten worden geïnstalleerd. Twee in de wortelzone, 2 een paar meter daarbuiten en 2 op ca. 10 meter buiten de wortelzone. Op deze locaties moeten vochtprofielen in de kleilaag worden gemonitord. Wij stellen voor om 1 locatie continu te monitoren en 5 locaties op discrete intervallen (14 dagen of maandelijks).
- Tussen boom en huis dienen een aantal "markers" (bijvoorbeeld verfstip op asfalt/trottoir) worden aangebracht waarlangs regelmatig een meetlint kan worden aangebracht. Langs dit meetlint moet dan regelmatig (op de zelfde plaatsen) de NAP hoogte worden gemonitord. Daarnaast kunnen ondiepe (metalen) peilmerken (ca. 12, ca. 50 cm diep) in de grond worden aangebracht. Beide NAP metingen kunnen maandelijks (liefst 2 wekelijks) worden herhaald (actie gemeente).

Uitvoering
Voorgesteld wordt om de installatie van dit meetnet door Eijkelkamp te laten uitvoeren onder regie van het projectteam. De meetdata worden door het project team uitgewerkt. Het verdient aanbevelingen de metingen om de 2 maanden uit te laten lezen en aan het onderzoekteam toe te leveren.

Literatuur

Association of Britisch Insurers (ABI): Protecting your home from subsidence damage. *https://www.abi.org.uk*

Clay Research Group. 2010. Nieuwsbulletin nr. 60, mei 2010. 10 p. www.theclayresearchgroup. org.

Cutler, D.F. & I.B.K. Richardson. 1989. Tree roots and buildings. Longman Scientific and Technical, second edition. 71p.

Darlington Borough Council. 2014. Foundations Close to Trees. 4p.

Hove, L.W.A., G.J. Steeneveld, C.M.J. Jacobs, B.G. Heusinkveld, J.A. Elbers, E.J Moors & A.A.M. Holtslag 2011.

Van Hove, L.W.A., G.J. Steeneveld, C.M.J. Jacobs, B.G. Heusinkveld, J.A. Elbers, E.J. Moors and A.A.M. Holtslag, 2011. *Exploring the Urban Heat Island Intensity of Dutch cities; Assessment based on a literature review, recent meteorological observations and datasets provided by hobby meteorologists.* Wageningen, Alterra, Alterra report 2170. 60 pp.; 11 fig.; 13 tab.; 120 ref.

Kelm, R. & N. Wylie. ongedateerd. Which Way Is It Moving? Guidelines for Diagnosing Heave, Subsidence and Settlement. Forensic Engineers INC, Houston, Texas, USA. 22p.

Kopinga, J. 2009. De invloed van beworteling van bomen op het verzakken van funderingen van gebouwen op kleigronden. p. 113-145 in: De Lange, G; W.H.J. van der Velden; J. Kopinga; R.F. Hanssen; P. Marinkovic; J.T. Buma; N. Goorden & M.A.J. Bakker. 2009. Onderzoek naar zettingen in de gemeente Zevenaar. Deltares rapport nr. 2009-U-R79206. 160p.

Lange, G. de; W.H.J. van der Velden; J. Kopinga; R.F. Hanssen; P. Marinkovic; J.T. Buma; N. Goorden & M.A.J. Bakker. 2009. Onderzoek naar zettingen in de gemeente Zevenaar. Deltares rapport nr. 2009-U-R79206. 160p.

Lawson, M. 2012. Vegetation Related Subsidence of Low Rise Buildings. An analysis of the soil, climate and plant interaction as this relates to claim numbers 1975 – 2011. A paper presented to The Aston University, School of Engineering & Applied Science 20th June 2012. OCA UK Limited. 8p.

Meijer, M.; F. Rip; R. van Benthem; J. Clement & C. Van der Sande. 2015. *Boomkronen afleiden uit het Actueel Hoogtebestand Nederland; Kwaliteitsaspecten rondom het geautomatiseerd in kaart brengen van bomen op basis van het AHN2-bestand.* Wageningen, Alterra Wageningen UR (University& Research Centre), Alterra-rapport 2671. 86 blz.; 48 fig.; 31 tab.; 35 ref.

Mercer, J; A. Reeves & D. O'Callaghan. 2011. The relationship between trees, distance to buildings and subsidence events on shrinkable clay soils. Arboricultural Journal Vol. 33: 229-245.

National House Building Council (NHBC) Standards. 2013. 4.2. Building near trees. 23p.

Stadsbomenvademecum deel 4: Boomsoorten en gebruikswaarde. 2006. IPC Groene Ruimte, Arnhem. 423p.

Subsidence Claims Advisory Board (SCAB). 1999. Trees distances. subsidencebureau.com

Bijlage 1. Indeling van de door Cutler & Richardson (1989) boomgerelateerde schademeldingen naar percentage van het aantal meldingen en het de daarbij behorende afstandstraject (in meters).

		Percentage van de schadegevallen				
Boomgeslacht	**Botanische naam**	**10%**	**15%**	**25%**	**25%**	**25%**
Populier	Populus	20 – 30	15 – 20	11 – 15	6,5 – 11	1 – 6,5
Iep	Ulmus	19 – 25	12 – 19	8 – 12	5,5 – 8	1 – 5,5
Eik	Quercus	18 – 30	13 – 18	9,5 – 13	6 – 9,5	1,3 – 6
Wilg	Salix	18 – 40	11 – 18	7 – 11	4,5 7	1 – 4,5
Paardekastanje	Aesculus	15 – 23	10 – 15	7,5 – 10	5 – 7,5	1,5 – 5
Es	Fraxinus	13 – 21	10 – 13	6 – 10	4 – 6	1 – 4
Esdoorn	Acer	12 – 20	9 – 12	6 – 9	4 – 6	1 – 4
Beuk	Fagus	11 – 15	9 – 11	6 – 9	2 – 6	0,7 – 2
Linde	Tilia	11 – 20	8 – 11	6 – 8	4 – 6	1 – 4
Valse acacia	Robinia	10,5 – 12,4	8,5 – 10,5	7 – 8,5	4 – 7	2 – 4
Plataan	Platanus	10 – 15	7,5 – 10	5,5 – 7,5	4 – 5,5	1 – 4
Lijsterbes	Sorbus	9,5 – 11	7 – 9,5	5 – 7	4 – 5,5	2,1 – 4
Meidoorn	Crataegus	8,7 – 11,5	7 – 8,7	5 – 7	3 – 5	0,4 – 3
Appel/Peer	Malus/Pyrus	8 – 10	6 – 8	4 – 6	3 – 4	0,1 – 3
Berk	Betula	8 – 10	7 – 8	4 – 7	3 – 4	1,5 – 3
Kers	Prunus	7,5 – 11	6 – 7,5	3 – 6	2 – 3	1 – 2
Cipres	Chamaecyparis	5 – 20	3,5 – 5	2,5 – 3,5	1,5 – 2,5	1 – 1,5

Bijlage 2. De door Mercer et. al. (2011) geregistreerde schadegevallen (MRC), ingedeeld percentage schadegevallen en de daarbij behorende afstanden (in meters) in vergelijking tot de bevindingen (C&R) van Cutler & Richardson (1989).

"NA" = niet aangegeven door de bron. "Max" = maximaal gevonden afstand.

Boomgeslacht	50% MRC	50% C&R	75% MRC	75% C&R	90% C&R	Max. MRC	Max. C&R
Acer	6	6	9	9	12	18	20
Aesculus	9	7,5	15	10	15	18	23
Betula	4	4	6	7	8	7	10
Carpinus	5	NA	9	NA	NA	10	17
Cedrus	6	NA	12	NA	NA	17	NA
Crataegus	4	5	6	7	8,7	12	11,5
Cupressus	2	2,5	4	3,5	5	17	20
Eucalyptus	5,5	NA	10	NA	NA	15	NA
Fagus	6,5	6	8	9	11	13	15
Fraxinus	7	6	10	10	13	20	21
Malus	4	4	6	6	8	10	10
Pinus	7	NA	10	NA	NA	14	8
Platanus	7,5	5,5	10	7,5	10	18	15
Populus	12	11	17	15	20	30	30
Prunus	4	3	6	6	7,5	14	11
Pyrus	4	4	6,5	6	8	9	10
Quercus	10	9,5	13	13	18	28	30
Robinia	8	7	9	8,5	10,5	12	12,4
Salix	9,5	7	12	11	18	20	40
Sorbus	5	5	8	7	9,5	12	11
Tilia	7	6	10	8	11	18	20
Ulmus	9	8	10	12	19	15	25

Bijlage 3. Overzicht van de waterbehoefte c.q. waterconsumptie van verschillende algemeen voorkomen boomsoorten (ingedeeld in de klassen Hoog, Matig en Laag) en de hoogte (in meters) van de volgroeide bomen, zoals vermeld door de NBHC (2013) en het Stadsbomenvademecum deel 4 (2006).

"NA" = niet aangegeven door de bron.

		Maximale hoogte (m)	
Waterbehoefte	**Boomsoort**	**NHBC**	**Stadbomenvademecum-4**
Hoog	Iep	24	20 (25-30)
	Meidoorn	10	5-7
	Zomereik	20	20-30
	Amerikaanse eik	24	25
	Moseik	24	20-25
	Canadese populier	28	20-25
	Italiaanse populier	25	20-25
	Grauwe abeel	15	15-20 (20-25)
	Schietwilg	24	15-25
	Treurwilg	18	20-25
	Cipres	18-20	NA
Matig	Valse acacia	18	20-25
	Els	18	10-15
	Appel	10	3-5 (8-12)
	Gewone es	23	20-25
	Beuk	20	30
	Sierkers	9	4-7 (8-12)
	Laurierkers	8	NA
	Zoete kers	12	10-15
	Paardekastanje	20	15-25
	Tamme kastanje	24	20
	Linde	22	20-25
	Japanse esdoorn	8	NA
	Noorse esdoorn	18	15-20
	Lijsterbes	11	8-12
	Peer	12	10-15
	Plataan	26	20-30
	Pruim	10	NA
	Gewone esdoorn	22	20-25
	Hemelboom	20	15-20
	Walnoot	18	15-18
	Meelbes	12	8-12
	Ceder	20	NA
	Douglasspar	20	NA
	Lariks	20	NA
	Apenboom	18	NA
	Grove den	20	NA
	Fijnspar	18	NA
	Taxus	12	NA
Laag	Berk	14	15-20
	Vlier	10	NA
	Hazelnoot	8	15
	Hulst	12	NA
	Honingboom	14	15-20
	Haagbeuk	17	12-18
	Goudenregen	12	4-6
	Magnolia	9	6-8 (14-16)
	Moerbei	9	5-10 (8-15)
	Tulpenboom	20	20-25

Bijlage 4. De door de SCAB en de ABI minimaal in acht te nemen afstanden (in meters) tussen bomen en bouwwerken op krimpgevoelige gronden.

"NA"= niet aangegeven door de bron.

Boomgeslacht	Botanische naam	SCAB-minimaal	SCAB-maximaal	ABI-aanbeveling
Gewone esdoorn	Acer	12,0	20,0	17
Paardenkastanje	Aesculus	10,0	23,0	23
Berk	Betula	4,0	10,0	10
Cipres	Chamaecyparis	3,5	20,0	20
Meidoorn	Crataegus	7,0	11,5	12
Cipres	Cupressus	3,5	20,0	20
Beuk	Fagus	9,0	15,0	15
Es	Fraxinus	10,0	21,0	21
Hulst	Ilex	NA	NA	6
Walnoot	Juglans	NA	NA	14
Goudenregen	Laburnum	NA	NA	9
Magnolia	Magnolia	NA	NA	5
Appel	Malus	5,0	10,0	10
Spar	Picea	NA	NA	7
Plataan	Platanus	7,5	15,0	22
Populier	Populus	20,0	30,0	35
Kers, Pruim, Perzik	Prunus	6,0	11,0	11
Den	Punus	NA	NA	8
Peer	Pyrus	5,0	10,0	10
Eik	Quercus	18,0	30,0	30
Valse acacia	Robinia	8,5	12,4	NA
Wilg	Salix	18,0	40,0	40
Lijsterbes / Meelbes	Sorbus	7,0	11,0	11
Taxus	Taxus	NA	NA	5
Linde	Tilia	8,0	20,0	20
Iep	Ulmus	12,0	25,0	30

Bijlage 5. Afstand tussen woningen en vegetatie per melding, vergeleken met de geadviseerde minimumafstand volgen de aanbevelingen van de NHBC (2013).

Indicatie: ++ = afstand veel kleiner dan vereist; + = afstand kleiner dan vereist; 0 = afstand voldoet aan de eis. NA = niet te bepalen of aan te geven. OG = Openbaar groen. Hoogte en afstanden in meters.

Melding	OG	Vermoedelijke boomsoort	Afstand	Hoogte	Indicatie	Opmerking
1	ja	Plataan	10	8	**0**	
2	ja	Eik	2	20	**++**	Zijgevel, in groenstrook
3		Blauwe ceder	4	18	**++**	Ceder in voortuin; ook opgaande bomen o.a. berk in achtertuin
4	ja	Blauwe ceder in tuin van nr 25	6	Tot 20m	**++**	Schademelding betreft middenwoning van een blok
5	ja	Es (2)	5	12	**++**	Zijgevel, in groenstrook met opgaande (> 5m) struiken
6		Eik (2)	10	18	**++**	Middenwoning; eiken aan zijgevel nr 2 (4m afstand)
7	ja	Geen (straat)bomen	_	_	**NA**	In 2004 nog een grote boom op 7m afstand van de gevel
8		Geen (straat)bomen	_	_	**0**	Hoekwoning andere zijde van blok 2, 4, 6, 8
9		Es; (fijn)spar	25; 3	20; 5	**0; +**	Spar is tuinbeplanting; Invloed knotwilg?
10	ja	Treurwilg; Linde	7; 7	15; 15	**++; ++**	
11	ja	Zomereik	10	20	**++**	
12	ja	Zomereik	10	20	**++**	
13	ja	Zomereik	10	20	**++**	
14	ja	Zomereik	15	20	**+**	Inboet met jongere boom
15	ja	Zomereik	10	10	**0**	Inboet met jongere boom
16	ja	Zomereik	10	20	**++**	
17	ja	Zomereik	10	20	**++**	
18	ja	Zomereik	10	20	**++**	
19	ja	Zomereik	10	20	**++**	
20	ja	Zomereik	10	20	**++**	Conifeer (4m) op 4 m afstand in voortuin
21	ja	Zomereik	10	10	**+**	Invloed bomen achterzijde? Bomen en coniferen > 4m in voortuin
22	ja	Zomereik	10	10	**+**	
23	ja	Zomereik	10	10	**+**	Bolacacia (4m afstand) in voortuin
24	ja	Zomereik	10	10	**+**	
25	ja	Zomereik	10	10	**+**	Bolacacia (4m afstand) in voortuin
26	ja	Es	6	15	**++**	
27		Es	18	15	**+**	Betreft aaneengesloten woonblok
28		Es; Laurierkers (?)	7; < 1	15; 3	**++; ++**	Kers is tuinbeplanting tussen 93 en 95
29	ja	Es; Laurierkers (?); coniferenhaag; berk	14; <1; 2; 3	15; 3; 3; 12	**+; ++; 0; ++**	M.u.v. Es, tuinbeplanting
30	ja	Es; Esdoorn	8; 6	12; 12	**++; ++**	
31	ja	Es: Esdoorn; coniferenhaag	8; 6; tot < 1	12; 12; 3	**++; ++; ++**	
32		Linde	9	12	**+**	Ook grotere bomen/struiken in achtertuin
33		Esdoorn	8	12	**++**	2 m tot bijgebouw
34		Diverse opgaande bomen	ca. 15	Tot 15m	**0**	In achtertuin of achter achtertuin
35	ja	Haagbeuk	4	15	**++**	
36		Diverse opgaande bomen o.a. Plataan	9	15	**+**	In achtertuin of achter achtertuin
37		Haagbeuk	4	15	**+**	
38		Boomhazelaar	6	12	**++**	Boomhazelaar aan zijkant (Stegeslag)
39	ja	Eik	10	20	**++**	In of nabij achtertuin, niet aan de wegzijde
40	ja	Eik	10	20	**++**	In of nabij achtertuin, niet aan de wegzijde
41		Liriodendron	5	4	**0**	Tuinbeplanting; invloed bomen achterzijde mogelijk?
42		Geen opgaande beplanting	_	_	**++**	Invloed bomen achterzijde: es (15m hoog, 8 m afstand)
43		Berk; cipres	6; 6	7; 12	**+; ++**	Tuinbeplanting; invloed bomen achterzijde en haagbeuk in tuin mogelijk
44		Geen hoog opgaande (tuin)beplanting	_	_	**-**	Struiken max. 2m en niet 'klem' tegen gevel
45		Paardenkastanje; Goudiep	4; 4	10; 10	**++; ++**	Tuinbeplanting; (kleine) tuin staat 'bomvol' met bomen
46		Eik; Haagbeuk	20; 2	18; 6	**0; ++**	Invloed tuinbeplanting
47		Linde (2); eik	10; 5; 18	18	**++; ++; 0**	Invloed tuinbeplanting mogelijk
48	ja	Magnolia; Esdoorn	3; 4	6; 18	**++; ++**	Afstand tot bijgebouw = 1 m. Magnolia is tuinbeplanting. In het verleden Haagbeuk (10m) op 4 m afstand van gevel
49	ja	Beuk	7	15	**++**	
50		Beuk	5	15	**++**	

Bijlage 5 (vervolg-1)

Melding	OG	Vermoedelijke boomsoort	Afstand	Hoogte	Indicatie	Opmerking
51		Beuk; tuinbeplanting (divers)	5; 2-3	15	**++; ++**	Ook tuinbeplanting kan van invloed zijn
52		Esdoorn (in hoge onderbeplanting)	5	12	**++**	2 m tot bijgebouw (aanbouw)
53		Knotwilg; es; beuk	Var. 20; 10	5; 16; 12	**NA; 0; 0**	M.u.v. Knotwilg tuinbeplanting
54	ja	Meelbes; Eik	20; 7	6; 12	**0; ++**	Grote (3 x 1m) ligusterhaag tegen garage
55		Ulmus columella	8	12	**++**	Relatief jonge boom; grote struik (5m) op 3m afstand in voortuin
56		Linde (2)	4; 5	18	**++; ++**	
57		Japanse honingboom	11	12	**0**	
58		Beuk, es (groep)	5 – 8	>20	**++**	
59		Es; Cipres; Fijnspar	10; 1; 7	16; 4; 18	**++; ++; ++**	
60	ja	Linde (2)	5; 7	15; 18	**++; ++**	
61	ja	Zuileik; Zilverlinde	7; 7	18; 18	**++; ++**	
62		Zuileik	7	18	**++**	
63		Noorse esdoorn	4	18	**++**	
64		Noorse esdoorn	8; 8	16	**++; ++**	
65		Bruine treurbeuk; coniferengroep	2; <1	6; 3	**++; ++**	Tuinbeplanting
66		Plataan	6	16	**++**	
67	ja	Noorse esdoorn; els	10; 4	12; 12	**0; ++**	Els is tuinbeplanting
68	ja	Haagbeuk-geschoren (2)	4	8	**++**	Laagbouw-gedeelte
69	ja	Noorse esdoorn; beuk	12; 6	12; 16	**0; ++**	Esdoorn in gazonstrook
70		Walnoot	5	10	**++**	Erfbeplanting
71		NA	8	10	**+**	Erfbeplanting
72	ja	Bonte esdoorn; appel	4; 8	6; 7	**0; +**	Tuinbeplanting
73		Fijnspar	3	18	**++**	Tuinbeplanting
74		Berk; Magnolia; Araucaria	4; 4; 4	15; 6; 10	**++; 0; 0**	Tuinbeplanting
75		Geen opgaande beplanting			**0**	
76		Es	9	12	**++**	
77	ja	Berk	5	15	**++**	Tuinbeplanting
78	ja	Es	8	18	**++**	
79	ja	Es	8	18	**++**	
80	ja	Es; Gew. Esdoorn; Laurierkers; Sierkers	7; 5; 5; 10	18; 12; 6; 6	**++; ++; 0; 0**	M.u.v. Es, tuinbeplanting
81	ja	Esdoorn; Magnolia	20; 4	12; 6	**0; +**	Magnolia in tuin
82	ja	Zomereik	8	20	**++**	Hoge beplanting, o.a. cipres (> 8 m) tussen 1 en 3
83	ja	Zomereik	8	20	**++**	
84	ja	Zomereik	9	20	**++**	
85	ja	Zomereik	8	20	**++**	
86	ja	Zomereik	9	7	**0**	Veel struiken in voortuin
87	ja	Zomereik	9	20	**++**	Veel struiken in voortuin
88	ja	Zomereik	8	20	**++**	Spar (7m) in voortuin en hoge beplanting, o.a. cipres (> 8 m) tussen 1 en 3
89	ja	Zomereik	8	20	**++**	3 leilinden (4m) op 1m uit de voorgevel
90	ja	Zomereik	8	20	**++**	
91	ja	Zomereik	7	20	**++**	Fijnspar (8m) in voortuin en Berk (18m) in achtertuin tussen 8 en 6A
92	ja	Zomereik	7	20	**++**	Fijnspar (8m) in voortuin en Berk (18m) in achtertuin tussen 8 en 6A
93	ja	Zomereik	8	20	**++**	
94		Es; ceder	12; 6	15; 10	**0; ++**	Coniferen + walnoot (ca. 6 m) in voortuin op 6 m afstand
95		Perzische kers	10	7	**0**	
96		Eik	7	15	**++**	
97	ja	Goudiep	6	4	**0**	Veel struiken in voortuin; Opgaande coniferen in achtertuin (+; ++)
98		Bruine beuk	7	15	**++**	
99		Esdoorn	10	10	**0**	
100	ja	Linde	10	15	**+**	

Bijlage 5 (vervolg-2)

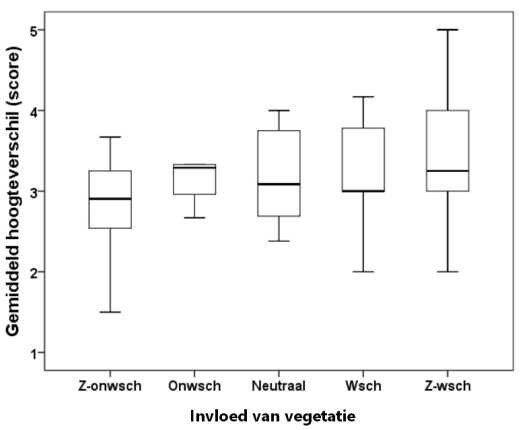
Melding	OG	Vermoedelijke boomsoort	Afstand	Hoogte	Indicatie	Opmerking
101	ja	Esdoorn	8	12	++	Opgaande beplanting (> 2m) in zijtuin
102		Geen (straat)bomen	_	_	0	Geen opgaande struiken in voortuin
103		Geen straatbomen	_	_	++	Fijnspar (12m) op 3 m en sierkers (5m) op 4m afstand in voortuin
104	ja	Japanse kers	20	8	0	Linde (8m) in achtertuin
105	ja	Linde	10	20	++	Loofboom (12m), tuinbeplanting op 3 m afstand uit de gevel
106		Linde	10	20	++	Invloed cipres (10m) achtertuin mogelijk
107	ja	Linde	10	20	++	Walnoot (12m) op 2 m afstand bijgebouw achtertuin
108		Linde	7	15	++	Invloed bomen achterzijde?
109	ja	Zomereik	7	20	++	
110		Geen opgave mogelijk	_	_	NA	Huisnummer niet gespecificeerd
111		Linde	8	15	++	Invloed sierkers (4m)o p 2 uit de gevel mogelijk
112	ja	Linde; Beuk	7; 7	15; 18	++; ++	
113	ja	Linde: Beuk	20; 10	4; 12	0; +	Linde zijkant woonhuis meer effect; Invloed beplanting achtertuin en zijtuin? Beuk op van de schuur (++) en 12 m van gevel (--)
114	ja	Linde; Es	9; 4	15; 12	++; ++	Es zijkant woonhuis meer effect; Invloed beplanting voortuin mogelijk
115		Geen (straat)bomen in nabijheid; inboet?	_	_	++	Invloed bomen achterzijde 3m afstand, 10m hoog (++)
116	ja	Plataan (geknot)	6	15	++	
117	ja	Plataan (geknot)	6	15	++	
119	ja	Plataan (geknot)	6	15	++	Invloed bomen achterzijde mogelijk
120	ja	Plataan	20	20	0	Invloed bomen achterzijde mogelijk
121	ja	Plataan (geknot)	6	15	++	Twee bolacacia's (4m) in voortuin op 2 m afstand uit gevel
122	ja	Plataan; Rode esdoorn	12; 20	20; 12	++; 0	
123		Linde	8	18	++	
124	ja	Linde	5	10	++	
125	ja	Es	8	12	++	Invloed bomen tuin buurman mogelijk
126	ja	Es	8	12	++	Es aan de zijkant (4m afstand) mogelijk meer invloed
127	ja	Plataan	4	20	++	
128		Geen (straat)bomen	_	_	++	Invloed voortuin (Sierkers); of hoge conifeer zijkant/achterkant
129		Geen (straat)bomen	_	_	++	Invloed hoge walnoot (12) aan zijkant
130		Geen (straat)bomen	_	_	++	Invloed hoge bomen in tuin
131	ja	Geen (straat)bomen	_	_	NA	Invloed berken (> 6m afst.) in voortuin en hoge eik (20m, 15m afst.) en paardenkastanje (20m, 10m afst.) mogelijk
132		Eik (in perk)	4	18	++	Afstand tot serre = 4m; tot hoek gevel 7m
133	ja	Meelbes	7	10	+	
134	ja	Meidoorn	6	10	++	Invloed tuinbeplanting (2m) zijkant mogelijk
135		Sierkers	15	8	0	Invloed boompjes langs de zijkant van de schuur mogelijk
136	ja	Es	3	15	++	
137	ja	Boomhazelaar; Heesterbepalting (zijgevel)	8; 0	7; 1	0; ++	Invloed 3 coniferen in voortuin mogelijk. Linde zijgevel (20m) gescheiden door rijweg. Heesterbeplanting tegen zijgevel van het blok
138	ja	Geen (straat)bomen	_	_	++	Hoge boom op 6m van zijgevel; invloed struiken (tot 8m hoogte) in zijtuin mogelijk
139		Els	3	12	++	Afstand tot garage
140		Beukenheg; Bolcatalpa	1; 3	2; 2	+; 0	Tuinbeplanting
141	ja	Es	8	15	++	Invloed rode beuk (4m) op 3 m afstand garage zeer waarschijnlijk
142		Eik	14	20	++	Eik langs Arnhemseweg
143		Cypres; Lijsterbes	1; <1	5; 9	++; ++	Lijsterbes staat 'klem' tegen bijgebouw. Tuinbeplanting, Opgaand groen in achtertuin
144	ja	Eik (2)	10	15	+	Eiken aan zijgevel (zijstraat)
145		Geen (straat)bomen aan die zijde	_	_	0	
146	ja	Linde; Araucaria	6; 4	12; 8	++; ++	Linde aan zijkant; Araucaria in voortuin
147	ja	Robinia	12	18	++	
148	ja	Robinia	12	18	++	Robinia achter zijgevel
149	ja	Eik	12	20	++	Eiken aan zijgevel (zijweg)
150	ja	Geen (straat)bomen; Robinia (2x)	15	15	0	Bomen aan zijkant in tuin of groenstrook (indien niet gesnoeid: + +)

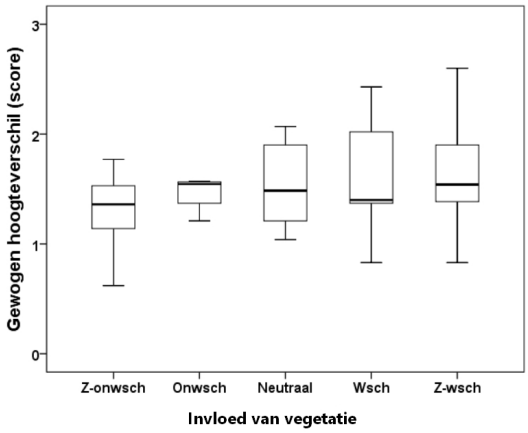
Bijlage 5 (vervolg-3)

Melding	OG	Vermoedelijke boomsoort	Afstand	Hoogte	Indicatie	Opmerking
151	ja	Eik	15	20	+	Eik aan zijkant lang zijweg
152	ja	Haagbeuk	10	8	0	Tussenwoning; Eiken langs zijkant mogelijk van invloed
153		Geen (straat)bomen	_	_	0	Of gaat het om nr 25?
154		Metasequoia	12	18	0	Metasequoia aan overzijde straat; zware boom(6m) op 5 m afstand in achtertuin 'klem' tegen schuur
155		Els	3	15	++	
156		Geen straatbomen in nabijheid	_	_	+	Coniferen 4-5m in voortuin op 1-5m afstand gevel
157		Geen (straat)bomen	_	_	0	
158	ja	Gleditsia; Schietwilg	13; 17	18; 20	+; 0	Gleditsia in groenstrook schuin voor hoek woning
159	ja	Esdoorn	10	12	+	
160		Linde	10	10	++	Knotplataan (5m) op 4m afstand gevel in voortuin
161		Schietwilg	5	8	++	Tuinbeplanting
162	ja	Esdoorn	15	15	0	Ook opgaande struiken en bomen (>2m) dicht tegen gevel (++)
163		Geen hoog opgaande (tuin)beplanting	_	_	++	Hoog opgaande coniferen (8m) en Magnolia (6m) in tuin nr. 4 (afst. 5 m)
164		Geen hoog opgaande (tuin)beplanting	_	_	+	Perzische Kers (6m) in achtertuin
165		Beuk; Fijnspar; den; Laurierkers	5; 5; 3; 3	10; 10; 3; 3	++; +; 0; 0	Tuinbeplanting
166		Taxus	1	7	++	Tuinbeplanting
167		Geen straatbeplanting	_	_	++	Invloed Araucaria (10m, 4m afst.) voorzijde
168	ja	Geen straatbomen in nabijheid	_	_	+	Haagbeuk (8m) in groenstrook op ca 4m van bijgebouw en 9m van hoofdgebouw
169	ja	Es	6	12	++	
170		Esdoorn	15	15	0	2 bolacacia''s in voortuin op 4 m afstand
171		Esdoorn	15	10	0	
172	ja	Gew. Esdoorn; Kers	4 – 7; 9	16; 9	++; 0	Esdoorn op 4 m van bijgebouw, 7 m van gevel en haag op 2 m van gevel
173	ja	Plataan; Linde	20; 10	20; 20	0: ++	Goudiep (10m), voortuin, op 4 m afstand van gevel
174	ja	Plataan	10	20	++	
175	ja	Plataan	10	20	++	Taxus (4m) in voortuin op 4m afstand, verder wat struiken dichterbij gevel
176	ja	Plataan	10	20	++	
177	ja	Plataan	10	20	++	
178	ja	Plataan	10	20	++	Invloed tuinbeplanting met struiken mogelijk
179	ja	Plataan; Linde	18; 10	20; 16	0; +	Linde in Mesdagstraat
180	ja	Plataan	10	20	++	
181	ja	Plataan	10	20	++	
182		Geen (straat)bomen in nabijheid	_	_	0	Meerdere lage struiken (ca. 1m) in voortuin
183	ja	Linde	7	15	++	In groenstrook langs zijgevel
184		Plataan	20	24	0	Plataan aan overzijde asfaltweg
185	ja	Plataan	10	24	++	
186	ja	Spaethi els (overzijde smalle asfaltweg)	8	15	++	Struik (appel?) 6m dicht bij zijgevel (1m), in groenstrook
187	ja	Rode esdoorn	2	12	++	
188	ja	Linde	5	18	++	Zijkant gevel
189	ja	Geen (straat)bomen	_	_	0	Kers op 4m van de schuur (++); 11m van de gevel (--)
190	ja	Haagbeuk	8	20	++	Bomen onlangs gerooid
191	ja	Appel	3	10	++	In groenstrook langs zijgevel
192	ja	Geen (straat)bomen	_	_	0	Mogelijke invloed van beukenhaag (2m hoog) langs de gevel
193	ja	Berk	3	15	++	Spar (10m) in voortuin
194	ja	Paardenkastanje	10	15	+	Coniferen (3m) in voortuin en hoge struiken (3m) langs zijgevel
195	ja	Linde	5	18	++	Langs zijgevel in groenstrook
196	ja	Appel	3	9	++	Langs zijgevel in groenstrook
197	ja	Eik	6	20	++	Langs zijgevel in groenstrook
198	ja	Bruine beuk	3	10	++	Langs zijgevel in groenstrook (of tuin buren)
199	ja	Linde	10	20	++	Schuin op zijgevel, in groenstrook
200		Linde	9	20	++	Aan overkant van een smalle asfaltweg; Struik (kers?), 5 m hoog, op 3m afstand voorgevel
153A		Metasequoia	3-6	20	++	In zijstraat, aan zijgevel aanbouw; 6m tot zijgevel huis

Bijlage 6. Boxplot van berekeningen van de gemiddelde scores van de verticale beweging van de woningen met schademeldingen (figuur links) en de gewogen scores hiervan (figuur rechts).

Ingedeeld naar klassen van waarschijnlijkheid dat beplanting invloed kan hebben gehad op het vochtgehalte van de ondergrond, volgens de normen van de NHBC (2013).
De verticale lijnen ('whiskers') geven het spreidingsgebied van de waarnemingen aan.

Bijlage 7 InSAR-datasets Zevenaar

Separaat bijgevoegd

Wageningen Environmental Research

Postbus 47

6700 AA Wageningen

T 0317 48 07 00

www.wur.nl/environmental-research

Wageningen Environmental Research

De missie van Wageningen University & Research is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen University & Research bundelen Wageningen University en gespecialiseerde onderzoeksinstituten van Stichting Wageningen Research hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 5.000 medewerkers en 12.000 studenten behoort Wageningen University & Research wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.

Bijlage bij:
Memo_verkenning InSAR datasets Zevenaar.pdf

Resolutie geeft een indruk van de onzekerheid in de locatie van een meetpunt in de InSAR dataset. De positie kan dus enkele meters afwijken van de positie zoals aangegeven op de kaart.

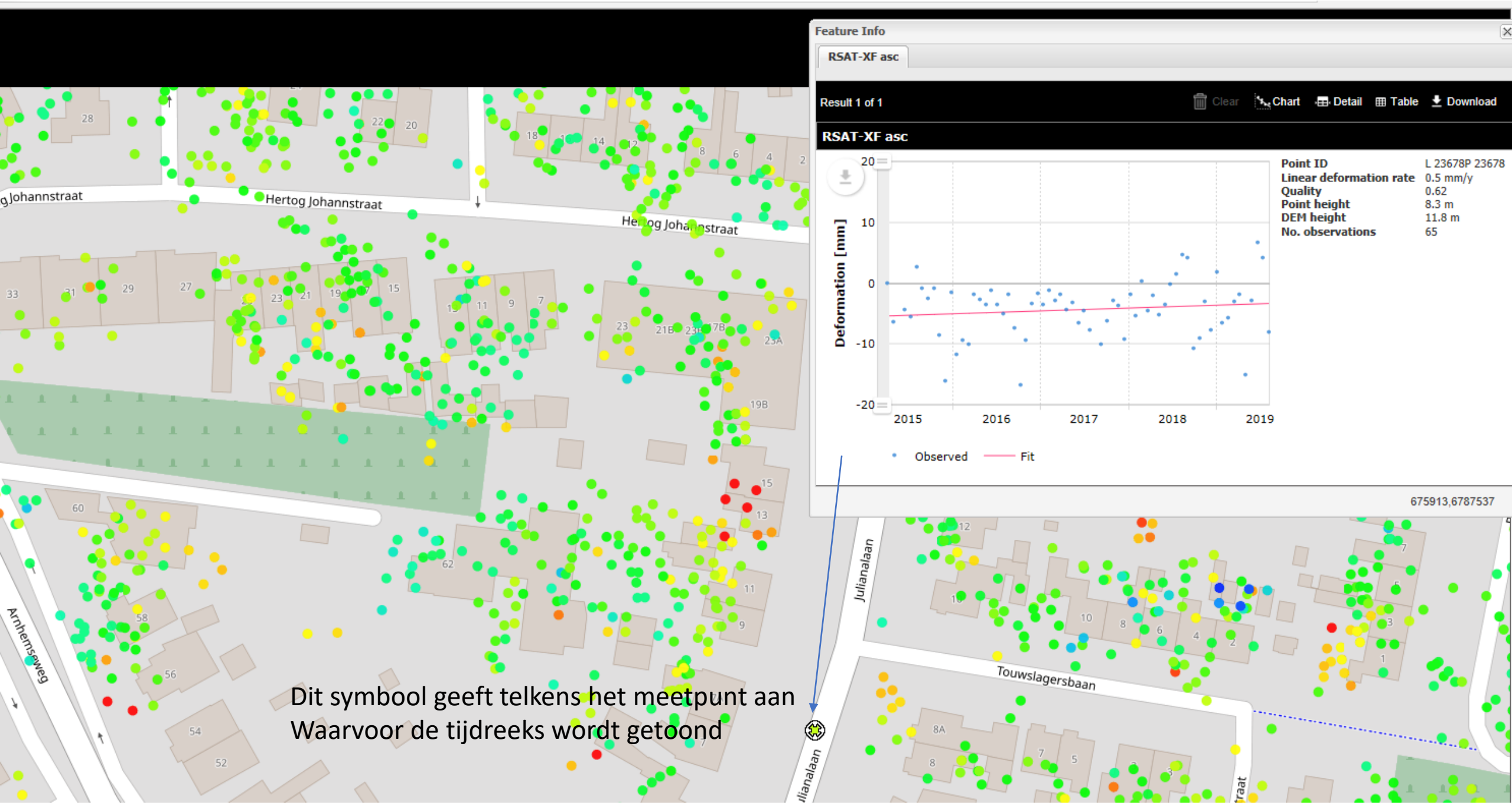
Satellite	radarsat-2
Pass Direction	ascending
Incidence Angle	unknown
Resolution	2.4 x 4.4 m

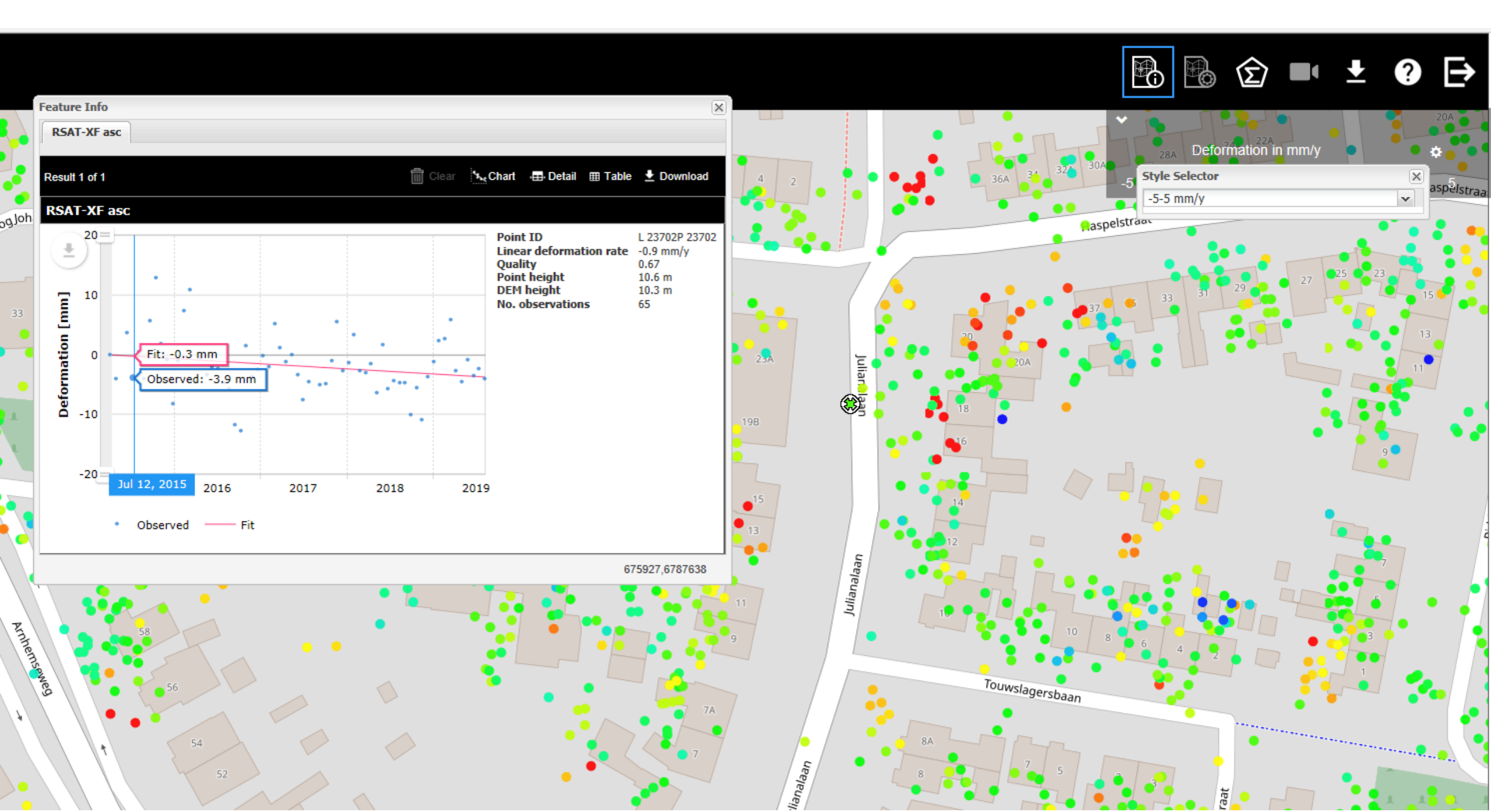

Hertog Johannstraat
Hertog Johannstraat
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Haspelstraat
Beautysalon
Monique Kersbergen
Julianalaan
Julianalaan
Julianalaan
Touwslagersbaan
Wecelostraat
Armhemseweg
Armhemseweg
Armhemseweg
Armhemseweg
Hamalandstraat
Prick & Van
AAB Smartles

Straat/maaiveld reeksen

In alle kaartbeelden met InSAR data zijn de meetpunten (reflectiepunten) aangegeven met gekleurde punten. Het is de bedoeling dat de kleur de gemiddelde snelheid van beweging aangeeft waarbij onderstaande legenda is gebruikt. Achteraf is gebleken dat de kleurweergave/legenda niet correct is. Daarom is die informatie niet betrouwbaar of bruikbaar.

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Point ID L 23678P 23678
Linear deformation rate 0.5 mm/y
Quality 0.62
Point height 8.3 m
DEM height 11.8 m
No. observations 65
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
675913,6787537
Hertog Johannstraat
Julianalaan
Touwslagersbaan
Arnhemseweg
Dit symbool geeft telkens het meetpunt aan
Waarvoor de tijdreeks wordt getoond

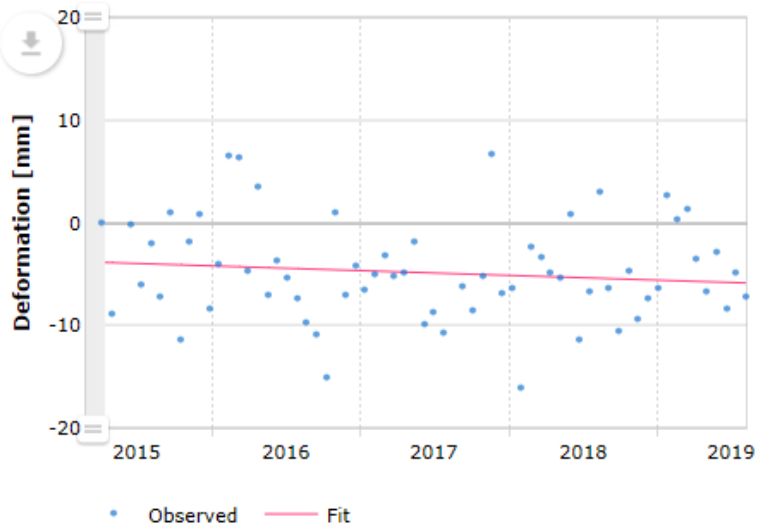

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
Fit: -0.3 mm
Observed: -3.9 mm
Jul 12, 2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23702P 23702
Linear deformation rate -0.9 mm/y
Quality 0.67
Point height 10.6 m
DEM height 10.3 m
No. observations 65
675927,6787638
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Haspelstraat
Julianalaan
Touwslagersbaan
Arnhemseweg

Feature Info

RSAT-XF asc

Result 1 of 1 | Clear | Chart | Detail | Table | Download

RSAT-XF asc

Point ID	L 23703P 23703
Linear deformation rate	-0.5 mm/y
Quality	0.64
Point height	14.5 m
DEM height	10.5 m
No. observations	65

675931,6787643

Deformation in mm/y

Style Selector

-5-5 mm/y

Haspelstraat

Julianalaan

Touwslagersbaan

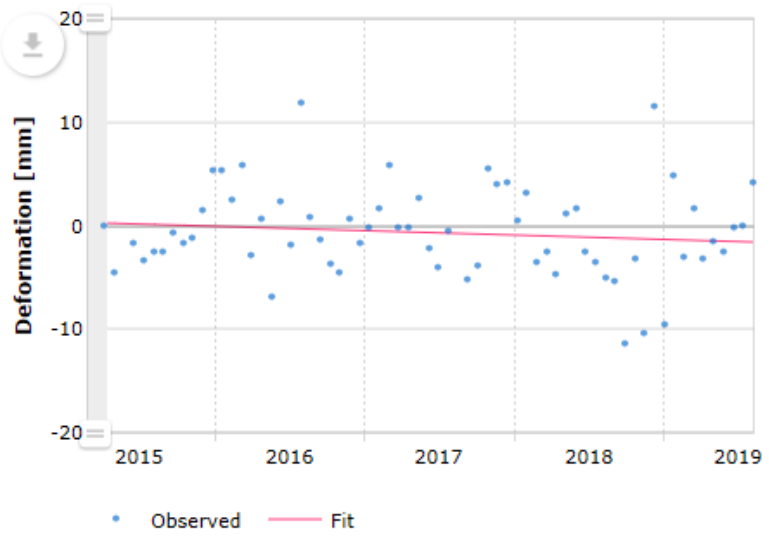
Arnhemseweg

Feature Info

RSAT-XF asc

Result 1 of 1 | Clear | Chart | Detail | Table | Download

RSAT-XF asc

Point ID	L 23705P 23705
Linear deformation rate	-0.4 mm/y
Quality	0.69
Point height	9.1 m
DEM height	10.5 m
No. observations	65

675935,6787649

Deformation in mm/y

Style Selector

-5-5 mm/y

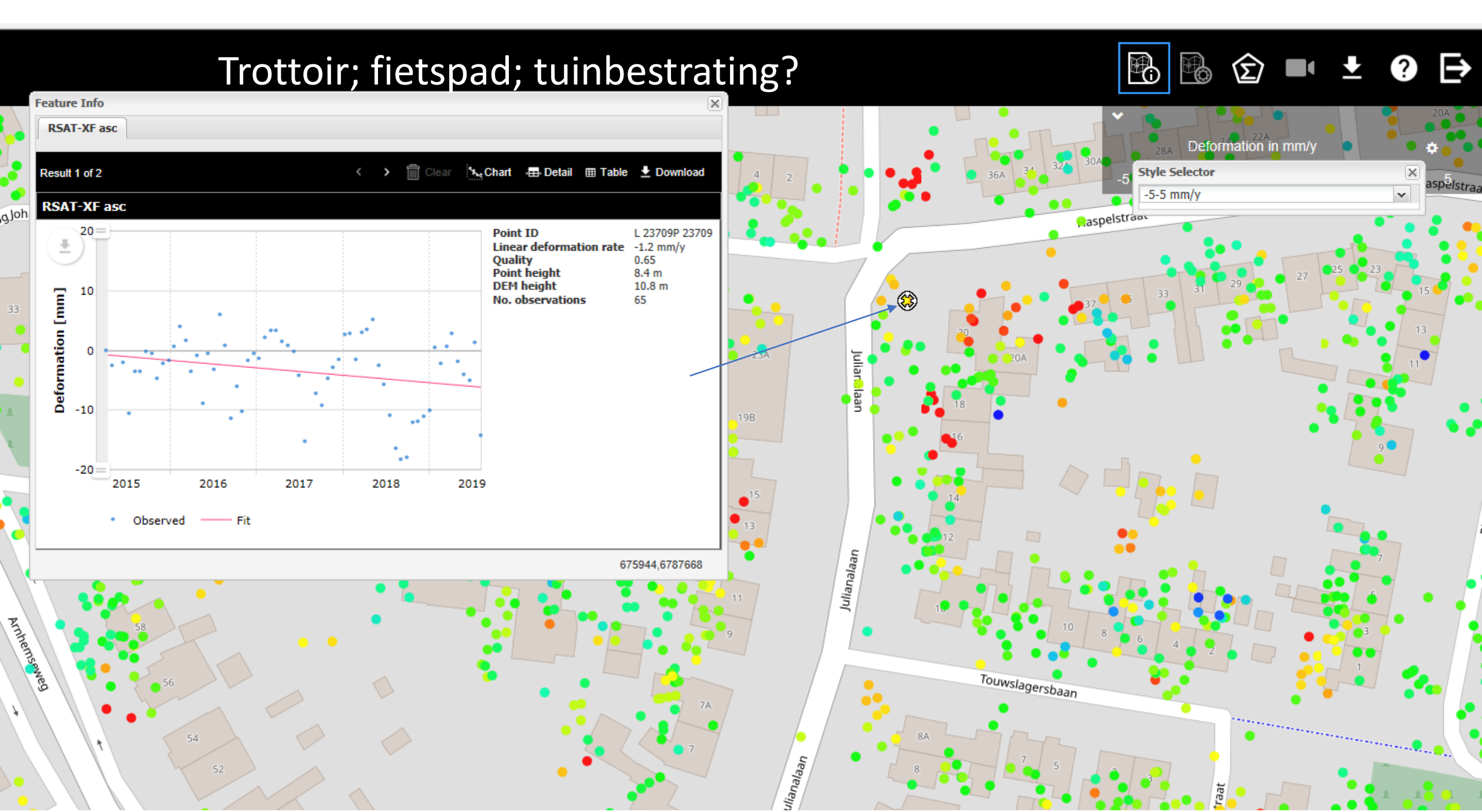
Haspelstraat

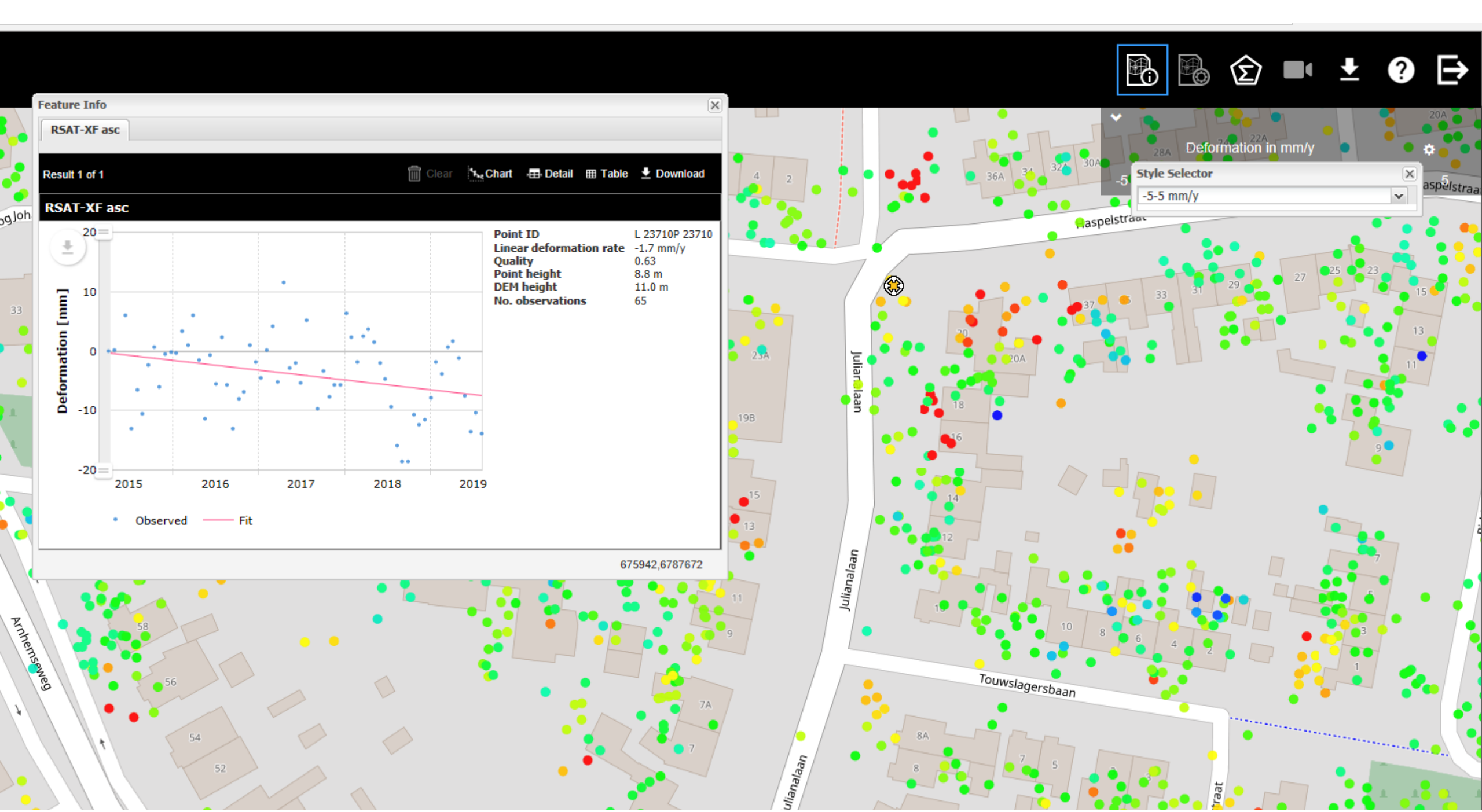
Julianalaan

Touwslagersbaan

Arnhemseweg

Trottoir; fietspad; tuinbestrating?

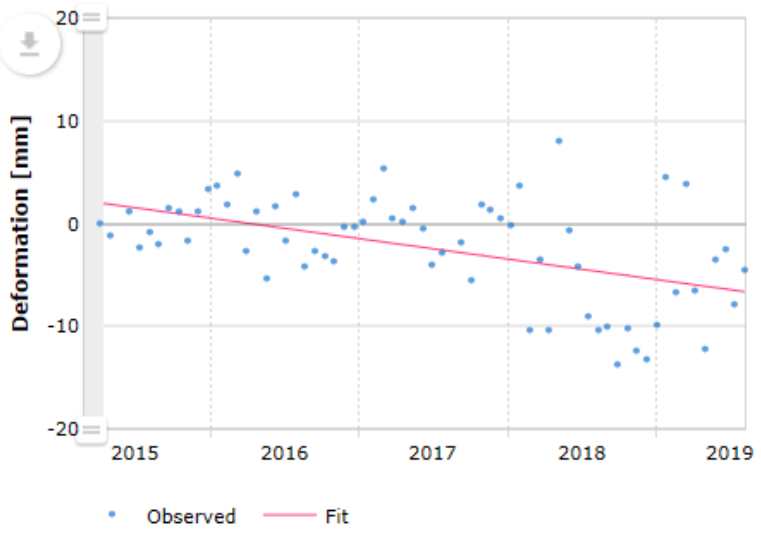

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23710P 23710
Linear deformation rate -1.7 mm/y
Quality 0.63
Point height 8.8 m
DEM height 11.0 m
No. observations 65
675942,6787672
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Haspelstraat
Julianalaan
Touwslagersbaan
Arnhemseweg

Feature Info

RSAT-XF asc

Result 1 of 1 | Clear | Chart | Detail | Table | Download

RSAT-XF asc

Point ID	L 23708P 23708
Linear deformation rate	-2.0 mm/y
Quality	0.67
Point height	7.9 m
DEM height	10.8 m
No. observations	65

675938,6787663

Deformation in mm/y

Style Selector

-5-5 mm/y

Haspelstraat

Julianalaan

Touwslagersbaan

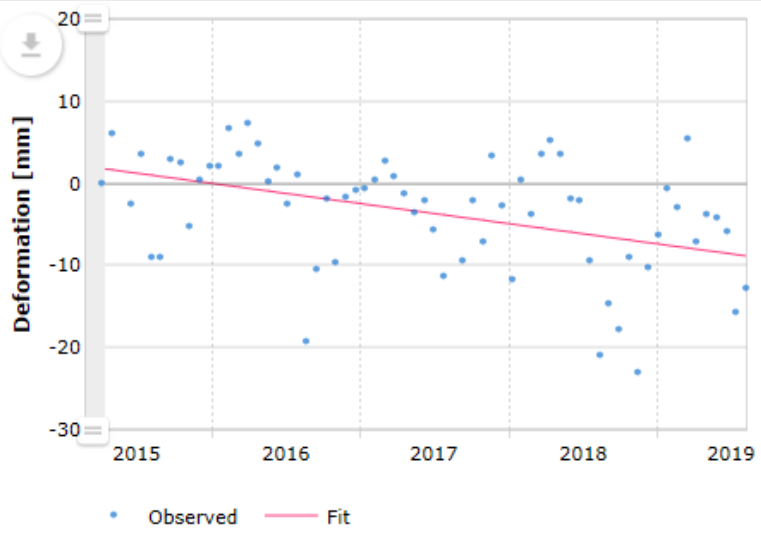
Arnhemseweg

Feature Info

RSAT-XF asc

Result 1 of 1 | Clear | Chart | Detail | Table | Download

RSAT-XF asc

Point ID	L 23710P 23710
Linear deformation rate	-2.5 mm/y
Quality	0.60
Point height	10.9 m
DEM height	11.2 m
No. observations	65

675940,6787674

Deformation in mm/y

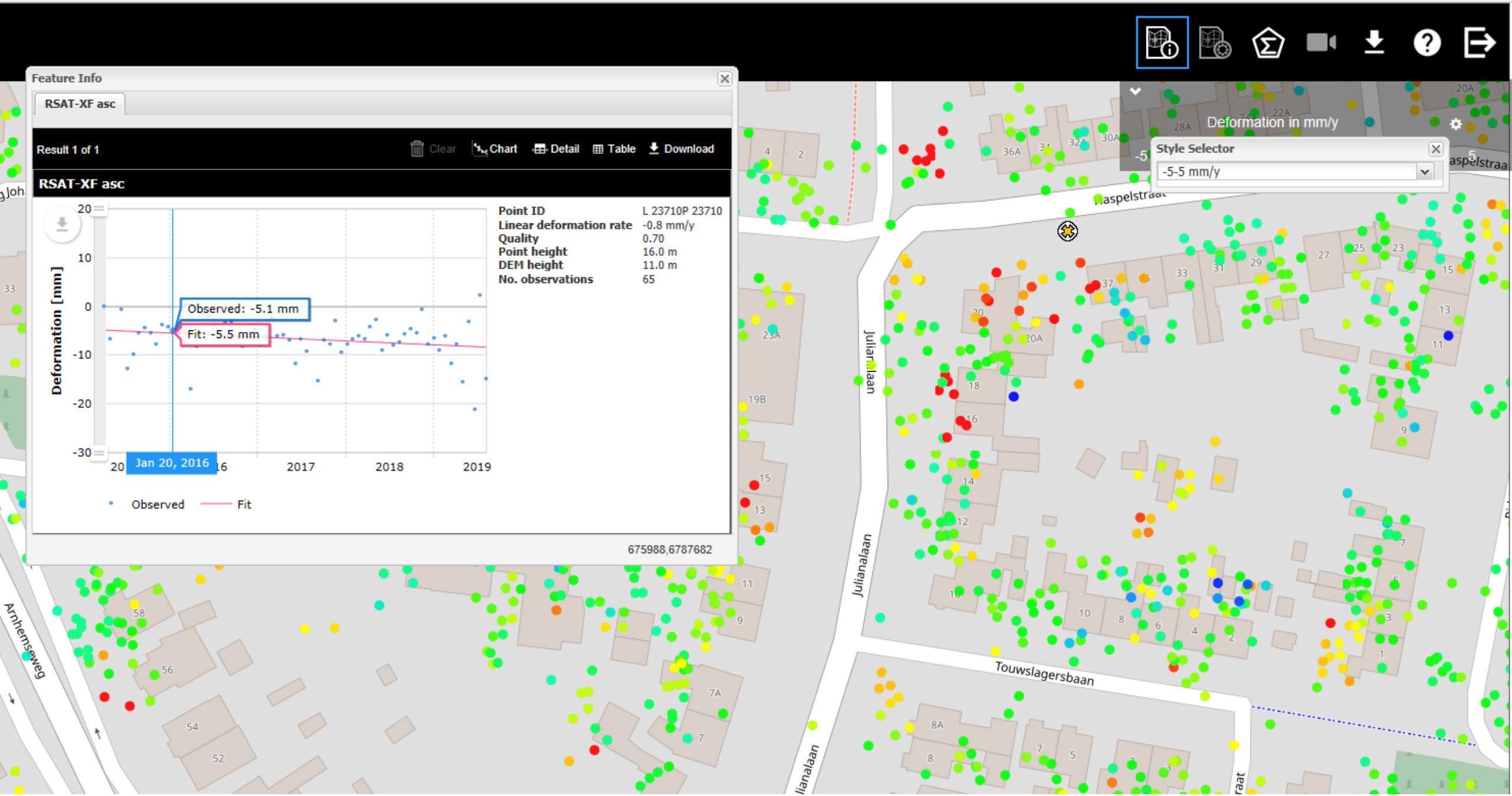
Style Selector

-5-5 mm/y

Julianalaan

Touwslagersbaan

Arnhemseweg

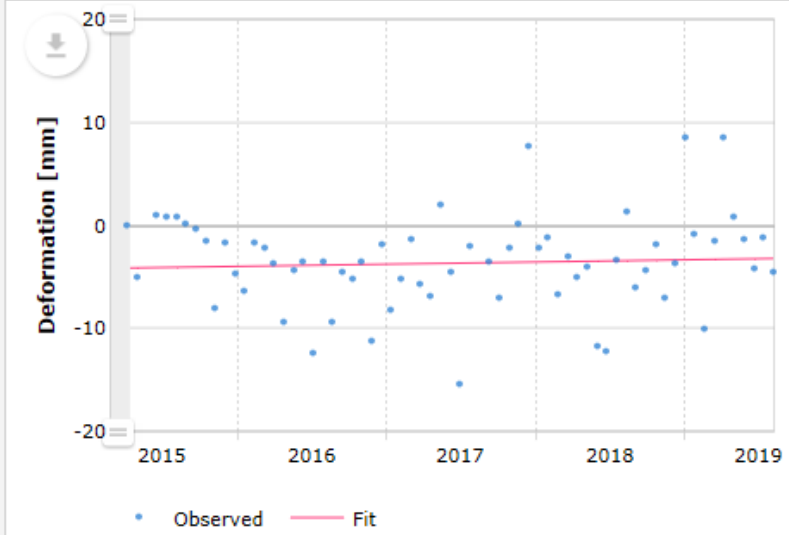

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
Observed: -5.1 mm
Fit: -5.5 mm
Jan 20, 2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23710P 23710
Linear deformation rate -0.8 mm/y
Quality 0.70
Point height 16.0 m
DEM height 11.0 m
No. observations 65
675988,6787682
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Haspelstraat
Julianalaan
Touwslagersbaan
Arnhemseweg

Feature Info

RSAT-XF asc

Result 1 of 1 | Clear | Chart | Detail | Table | Download

RSAT-XF asc

Point ID	L 23712P 23712
Linear deformation rate	0.2 mm/y
Quality	0.66
Point height	3.1 m
DEM height	11.0 m
No. observations	65

675997,6787692

Deformation in mm/y

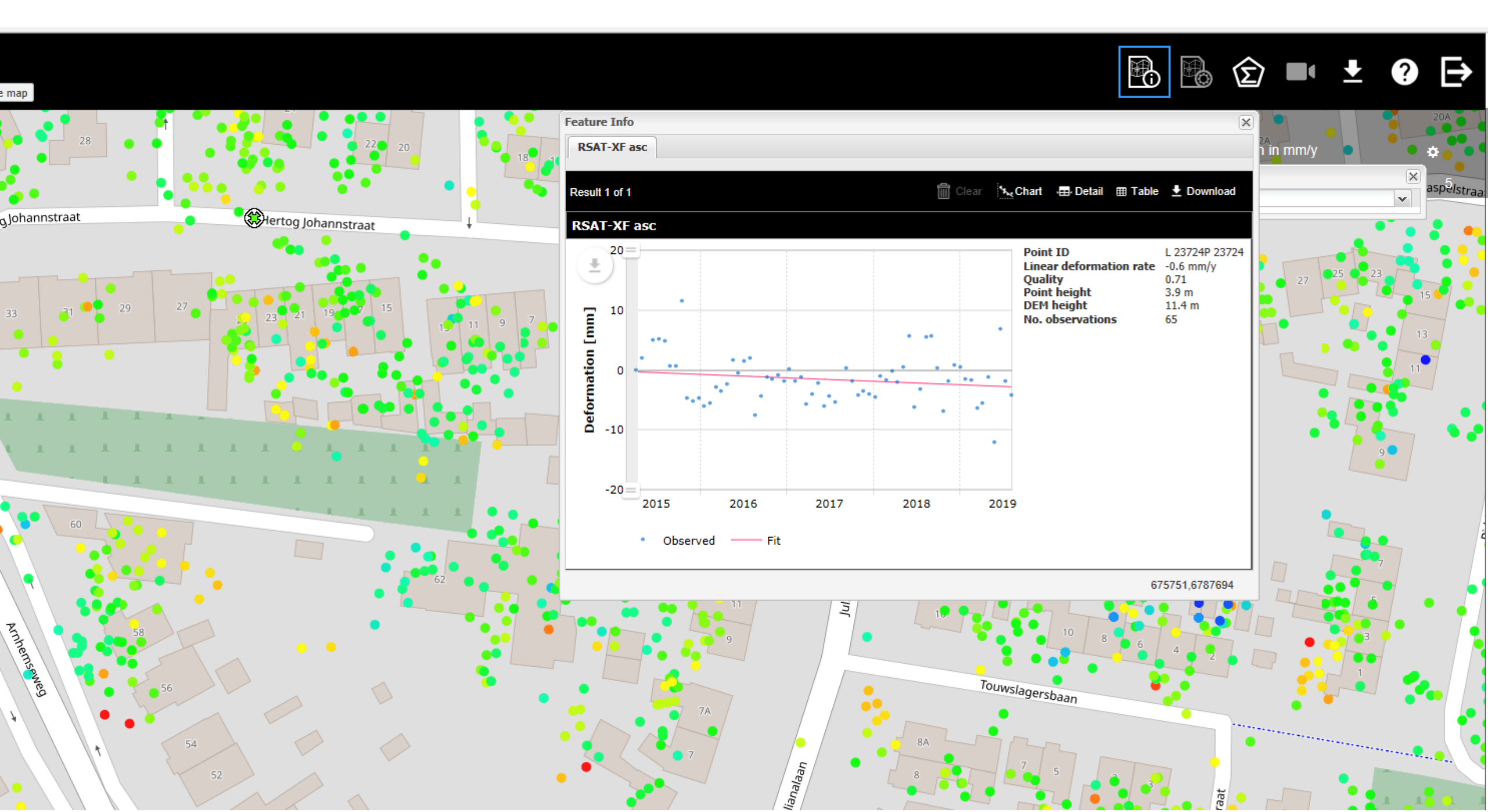
Style Selector

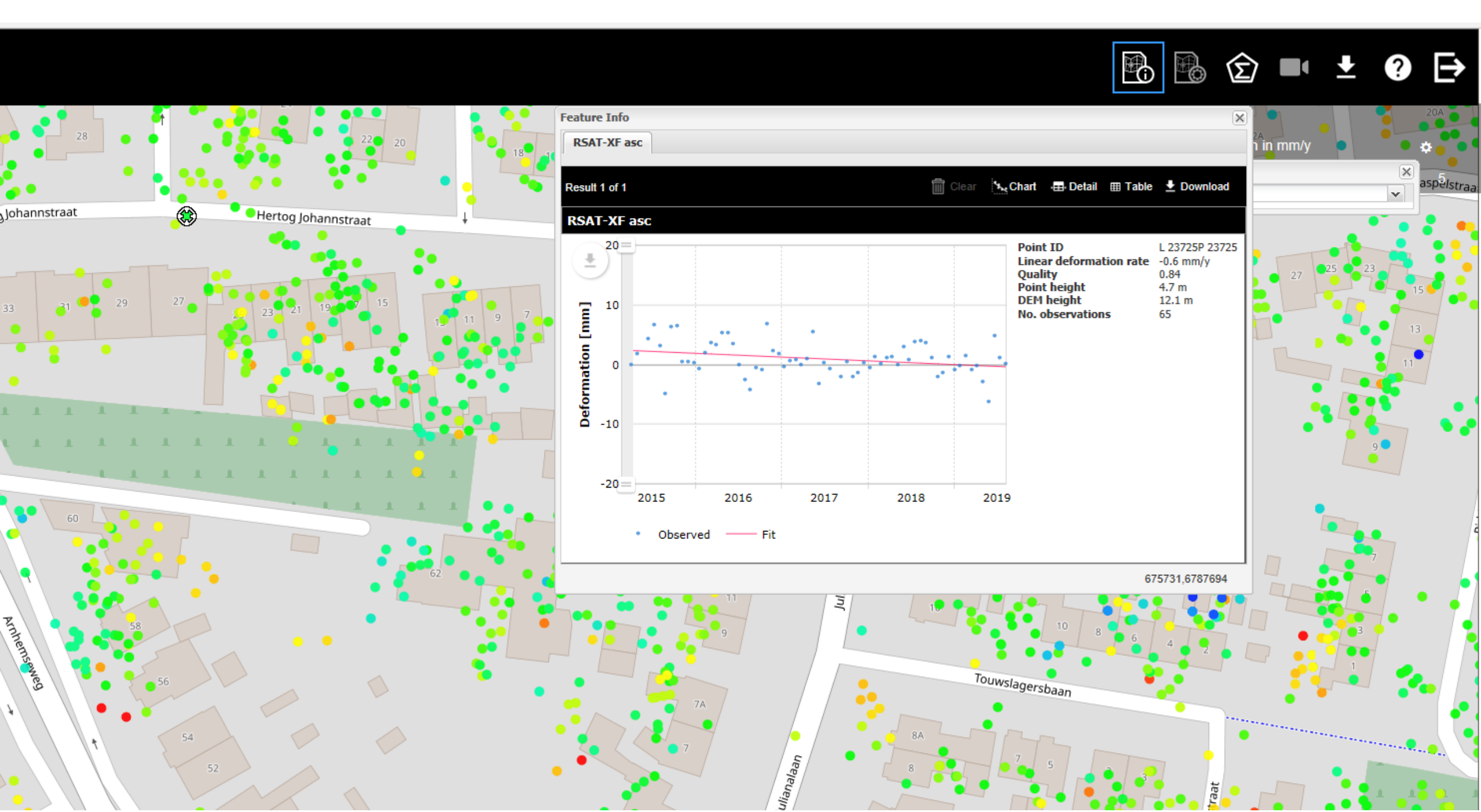
-5-5 mm/y

Julianalaan

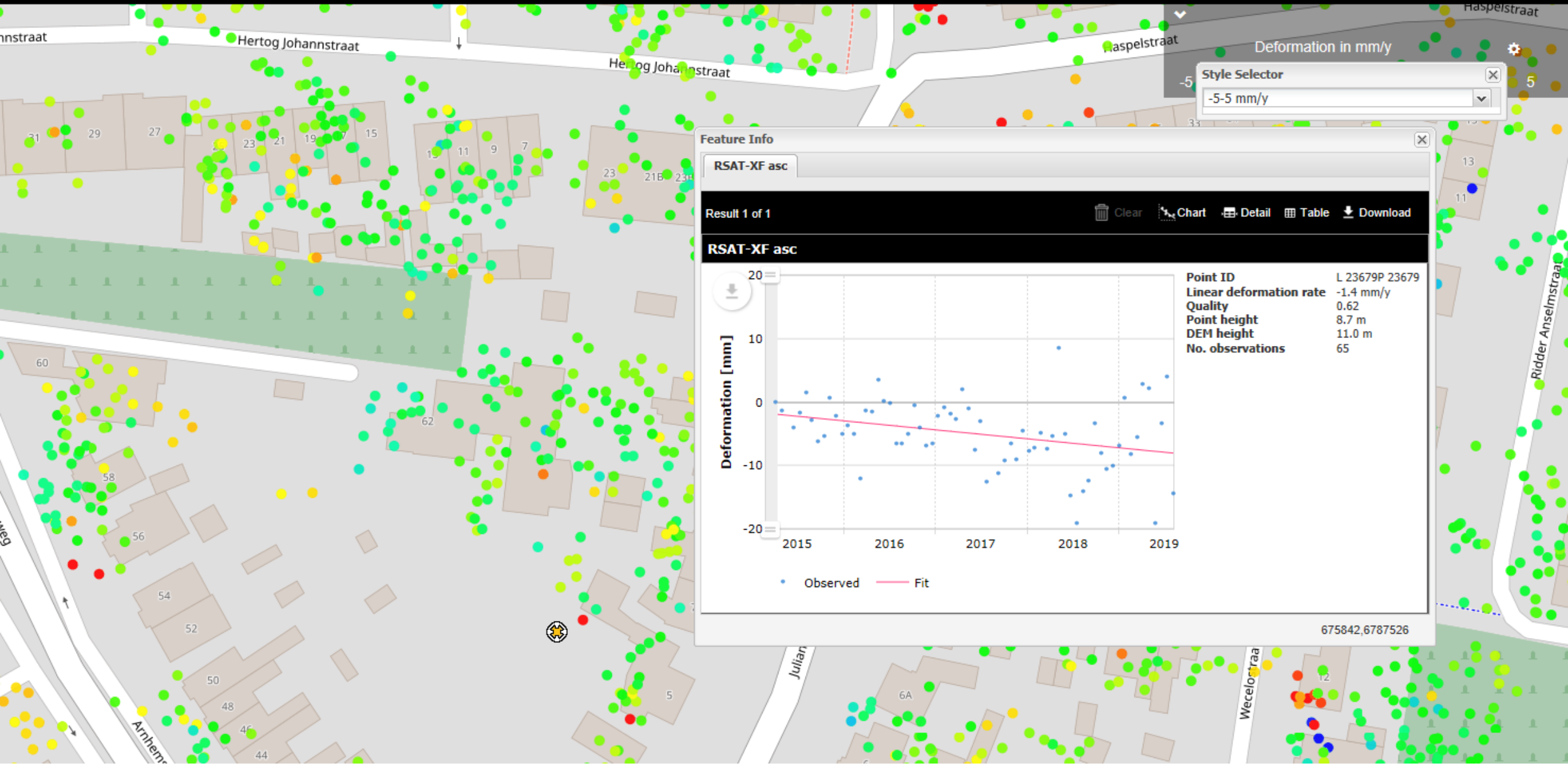
Touwslagersbaan

Arnhemseweg

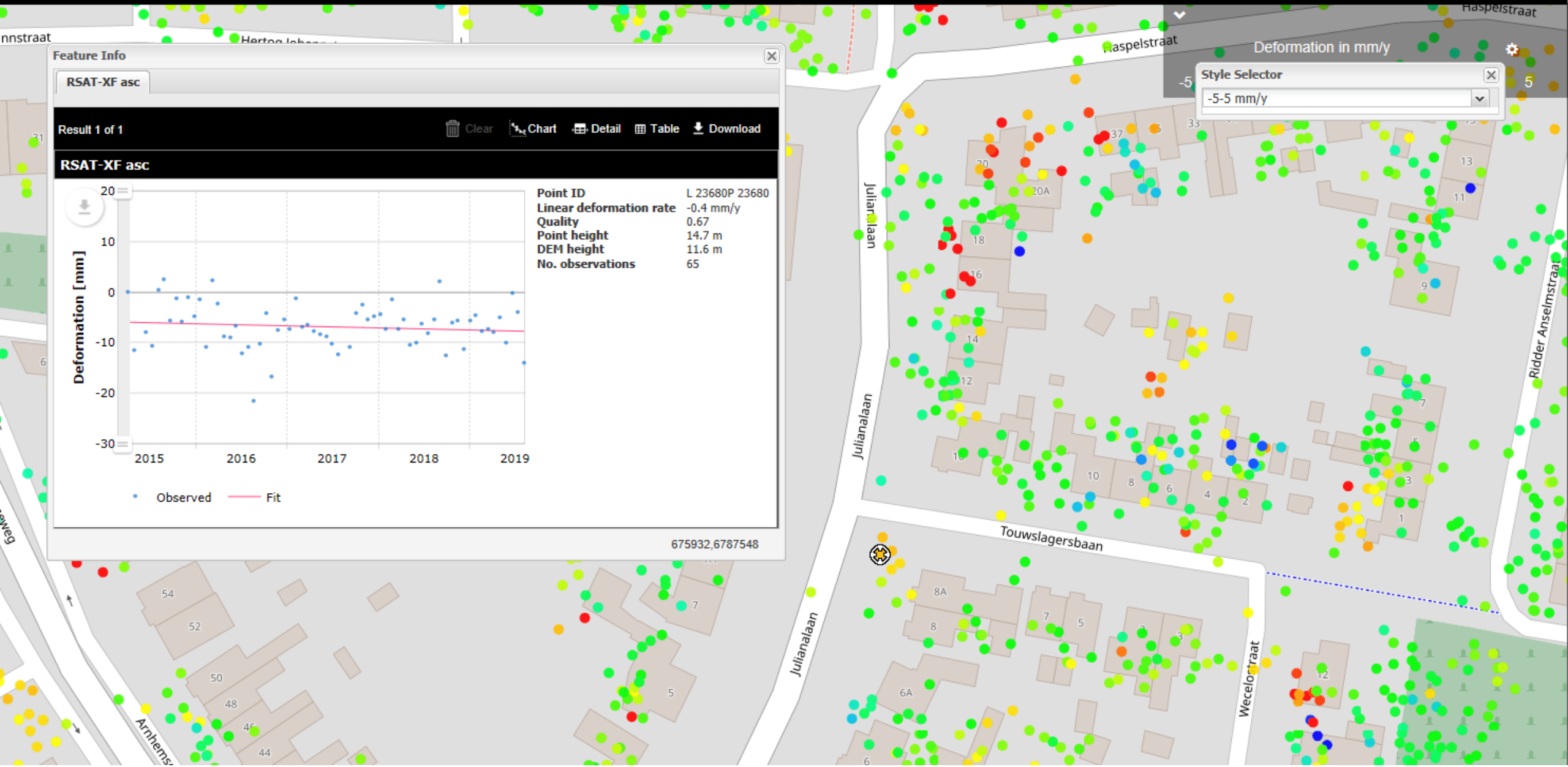

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23724P 23724
Linear deformation rate -0.6 mm/y
Quality 0.71
Point height 3.9 m
DEM height 11.4 m
No. observations 65
675751,6787694
Hertog Johannstraat
Touwslagersbaan
Arnhemseweg

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23725P 23725
Linear deformation rate -0.6 mm/y
Quality 0.84
Point height 4.7 m
DEM height 12.1 m
No. observations 65
675731,6787694
Johannstraat
Hertog Johannstraat
Arnhemseweg
Touwslagersbaan
in mm/y

Tuinmuurtje?

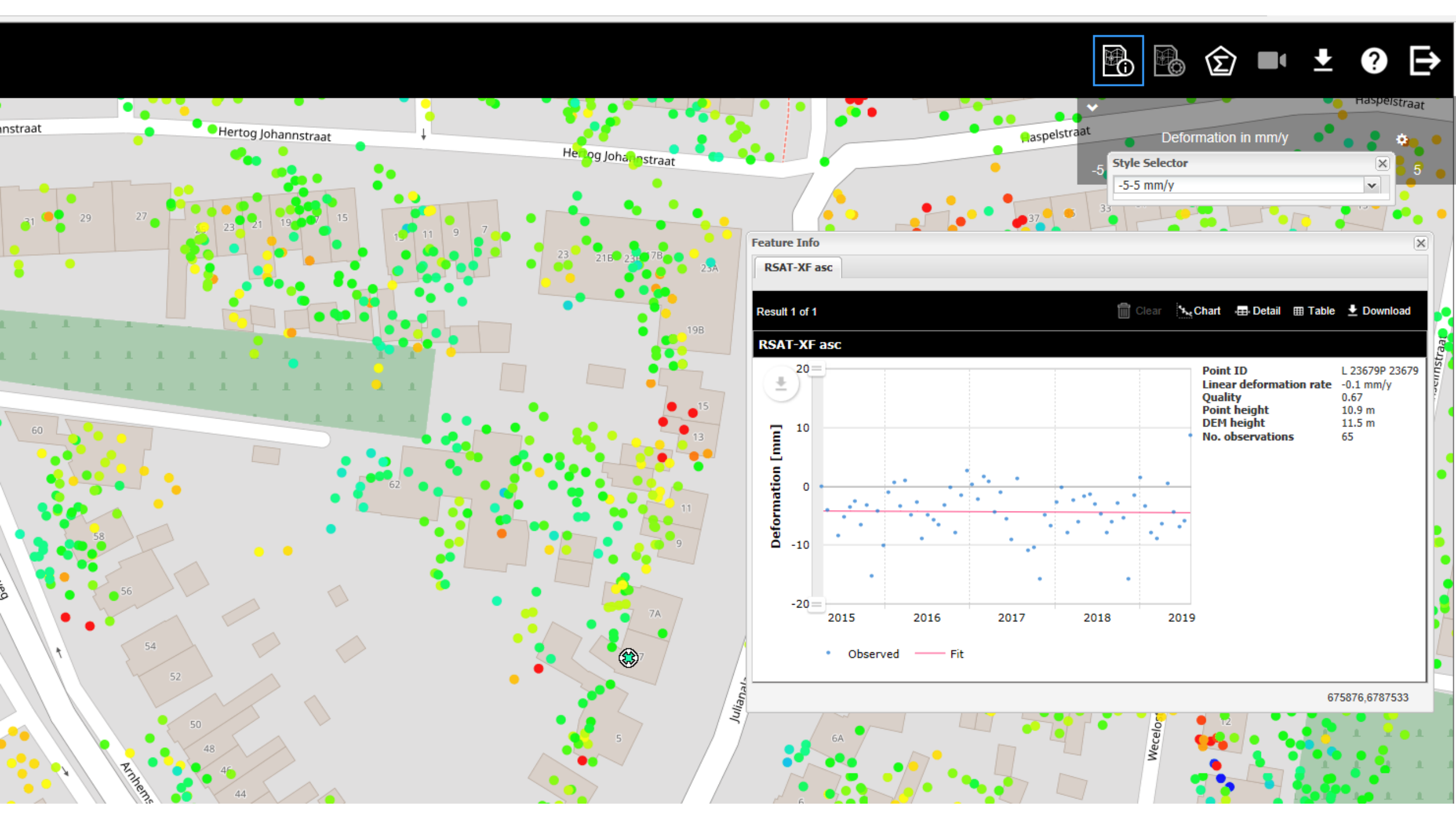
Trottoir?

Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23680P 23680
Linear deformation rate -0.4 mm/y
Quality 0.67
Point height 14.7 m
DEM height 11.6 m
No. observations 65
675932,6787548
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Haspelstraat
Julianalaan
Touwslagersbaan
Ridder Anselmstraat
Wecelostraat
Arnhems

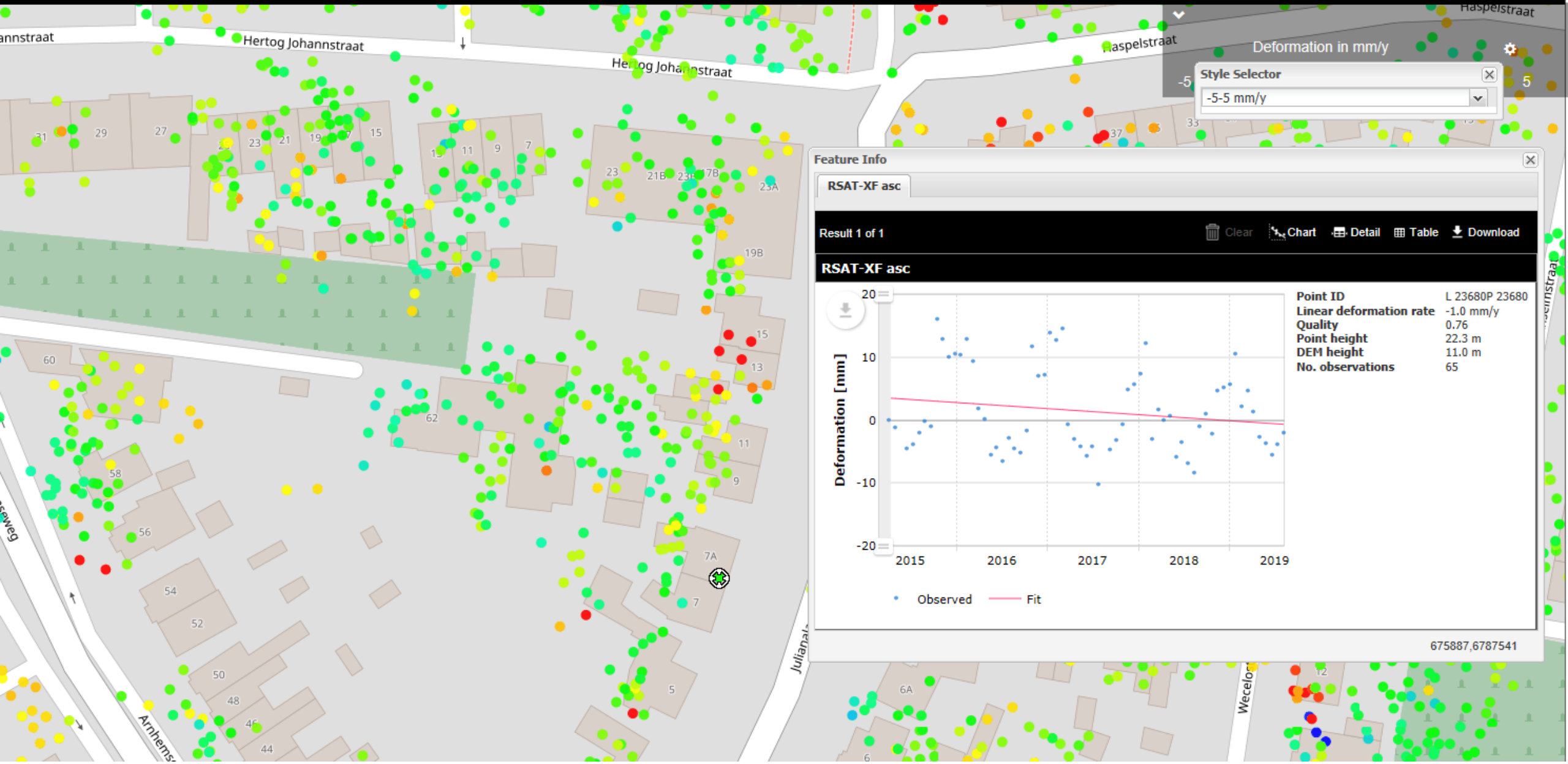
Lokale sterke zakking; mogelijk foute interpretatie? Er lokaal meer punten die sterk afwijken van de omgeving (snelheden 26-30 mm/jaar)

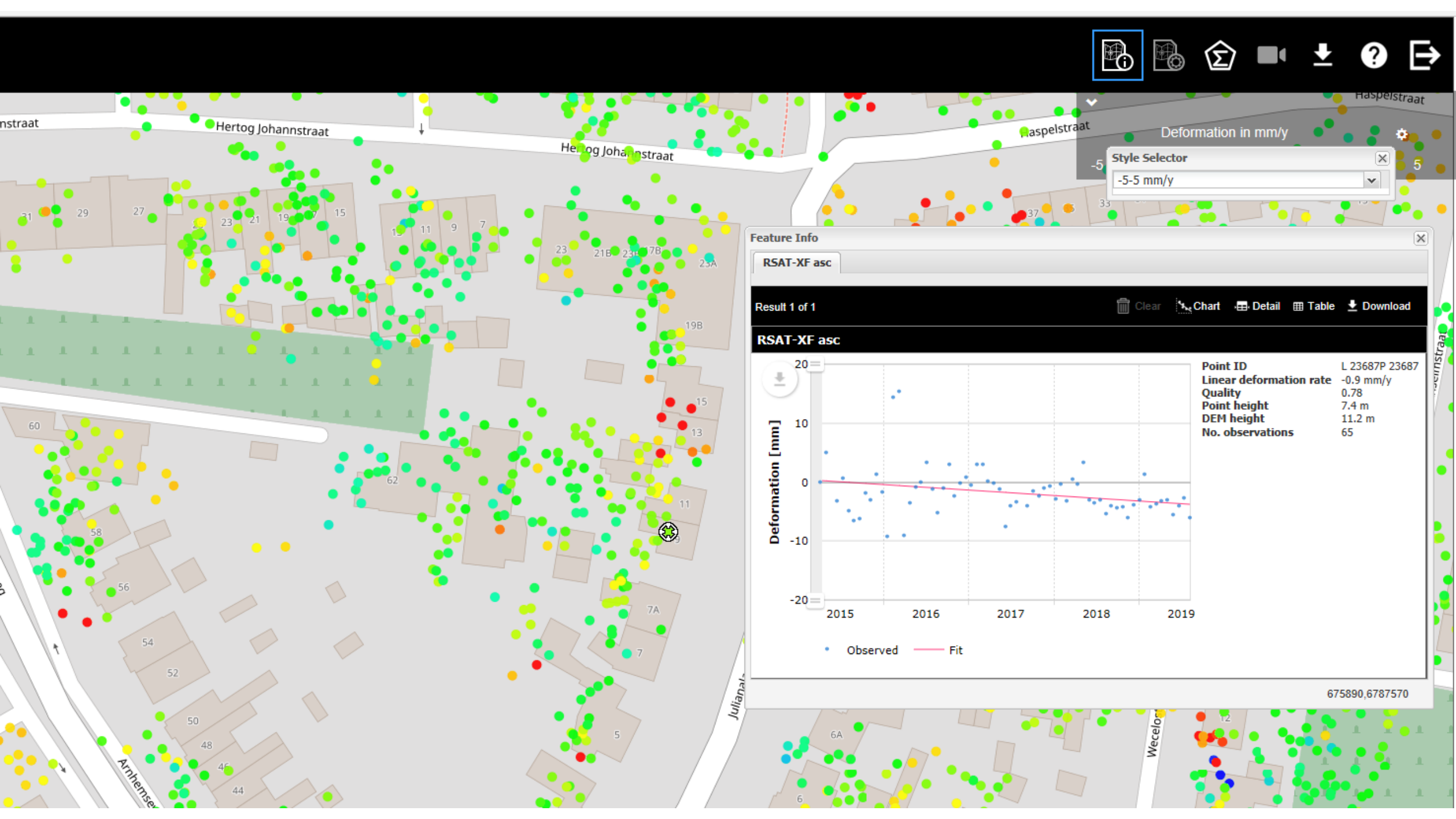

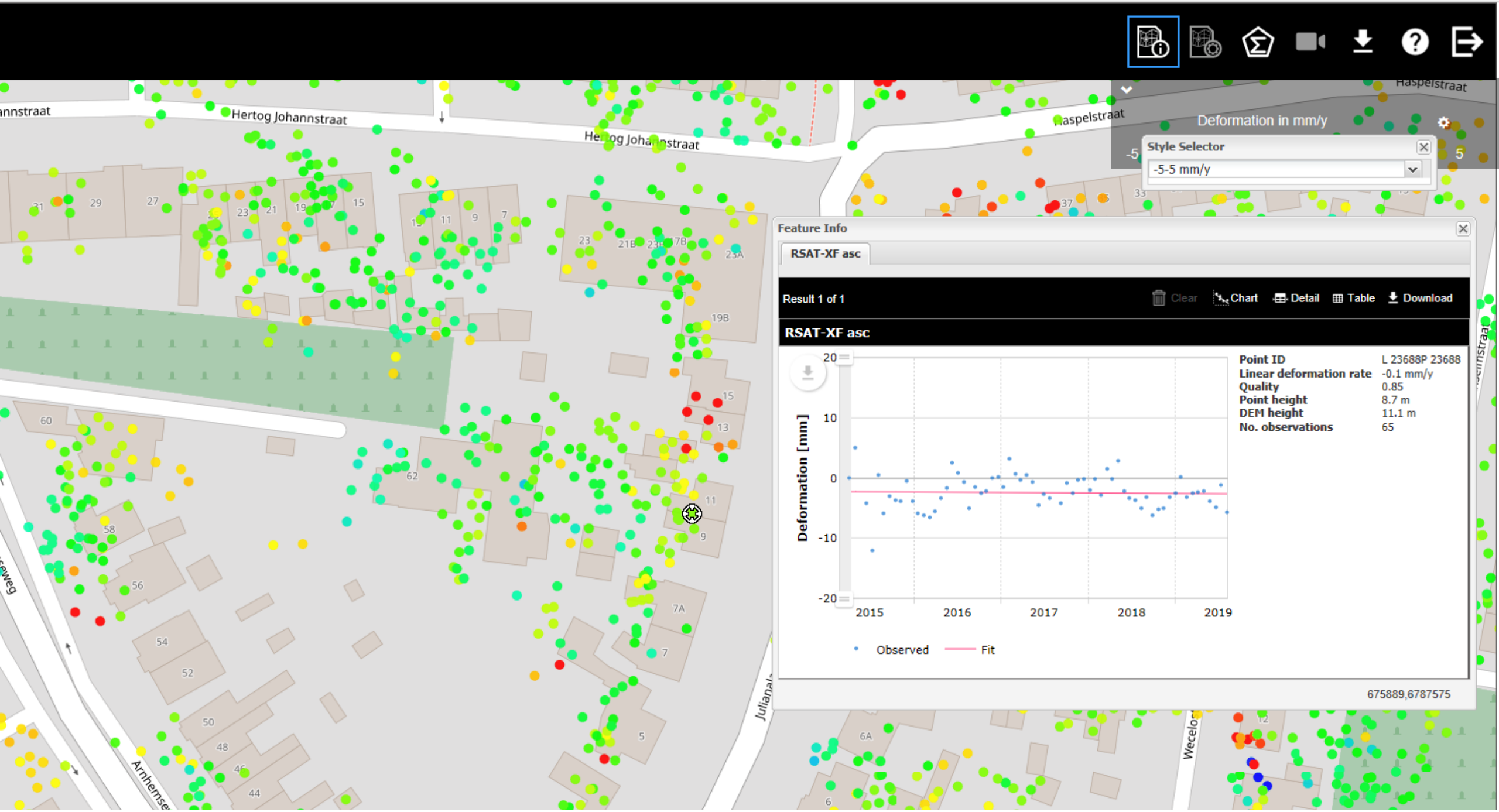
Bebouwing

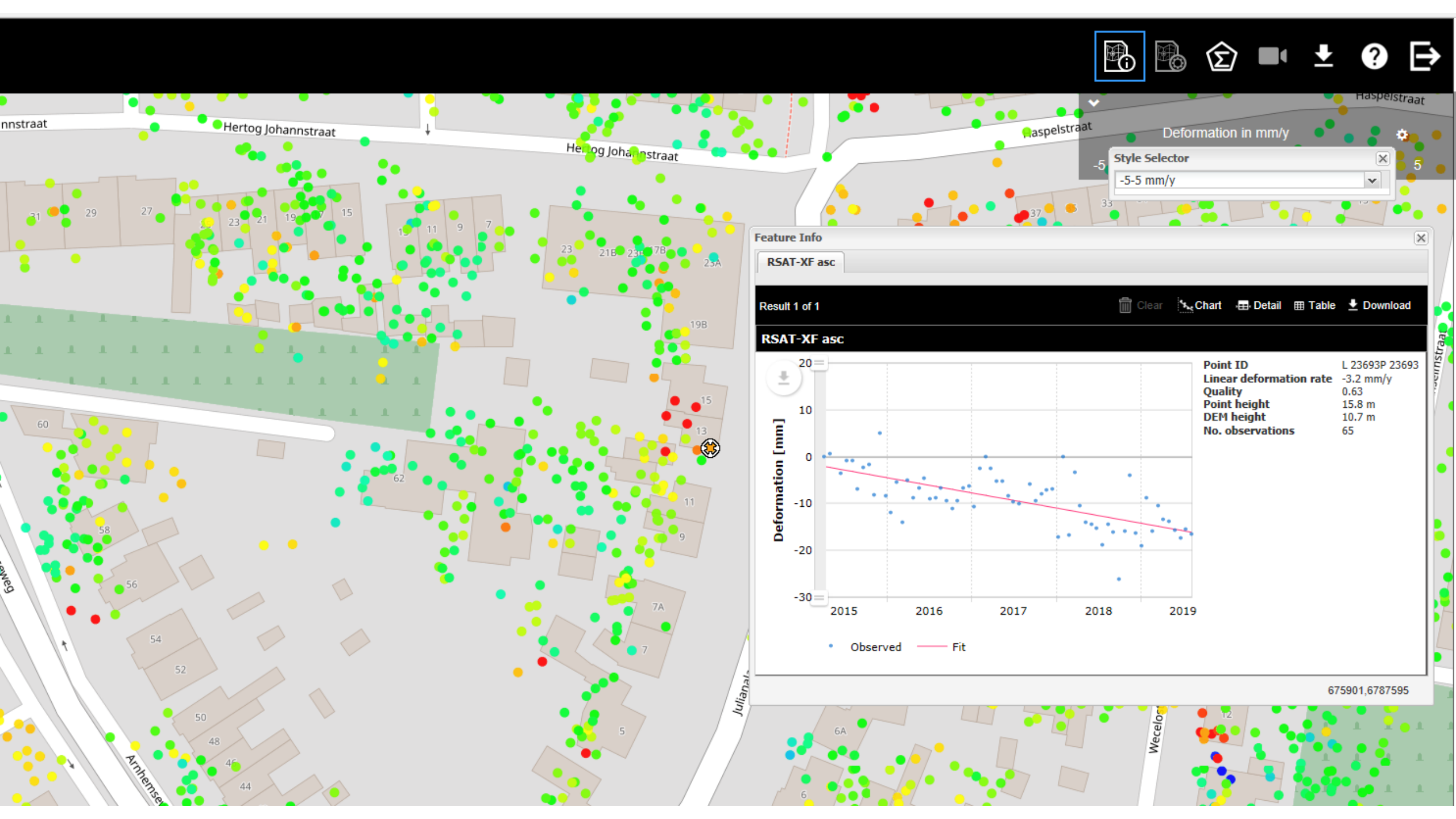

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23679P 23679
Linear deformation rate -0.1 mm/y
Quality 0.67
Point height 10.9 m
DEM height 11.5 m
No. observations 65
675876,6787533

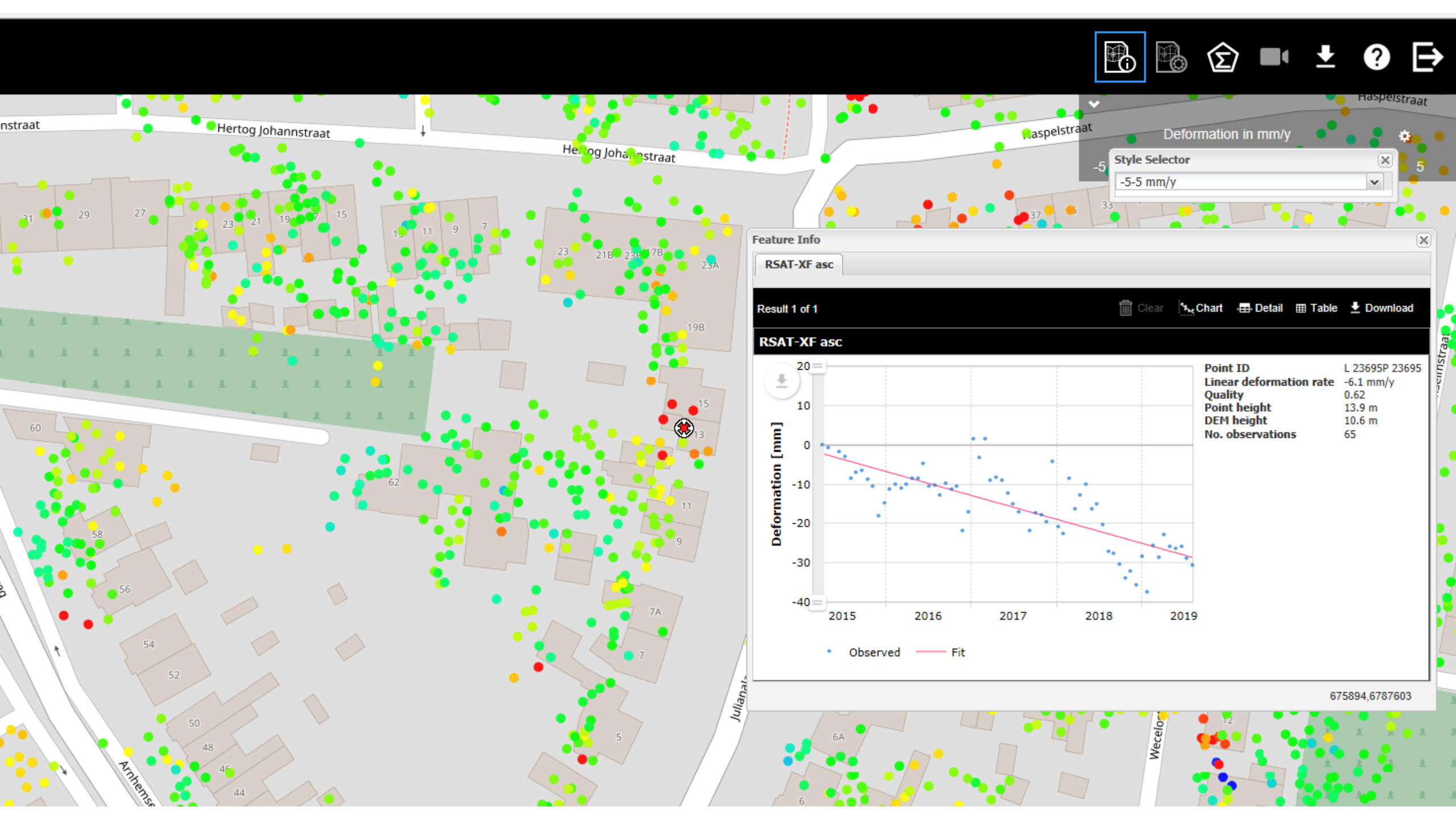
Glazen/metalen dakopbouw?

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
-5
5
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23687P 23687
Linear deformation rate -0.9 mm/y
Quality 0.78
Point height 7.4 m
DEM height 11.2 m
No. observations 65
675890,6787570

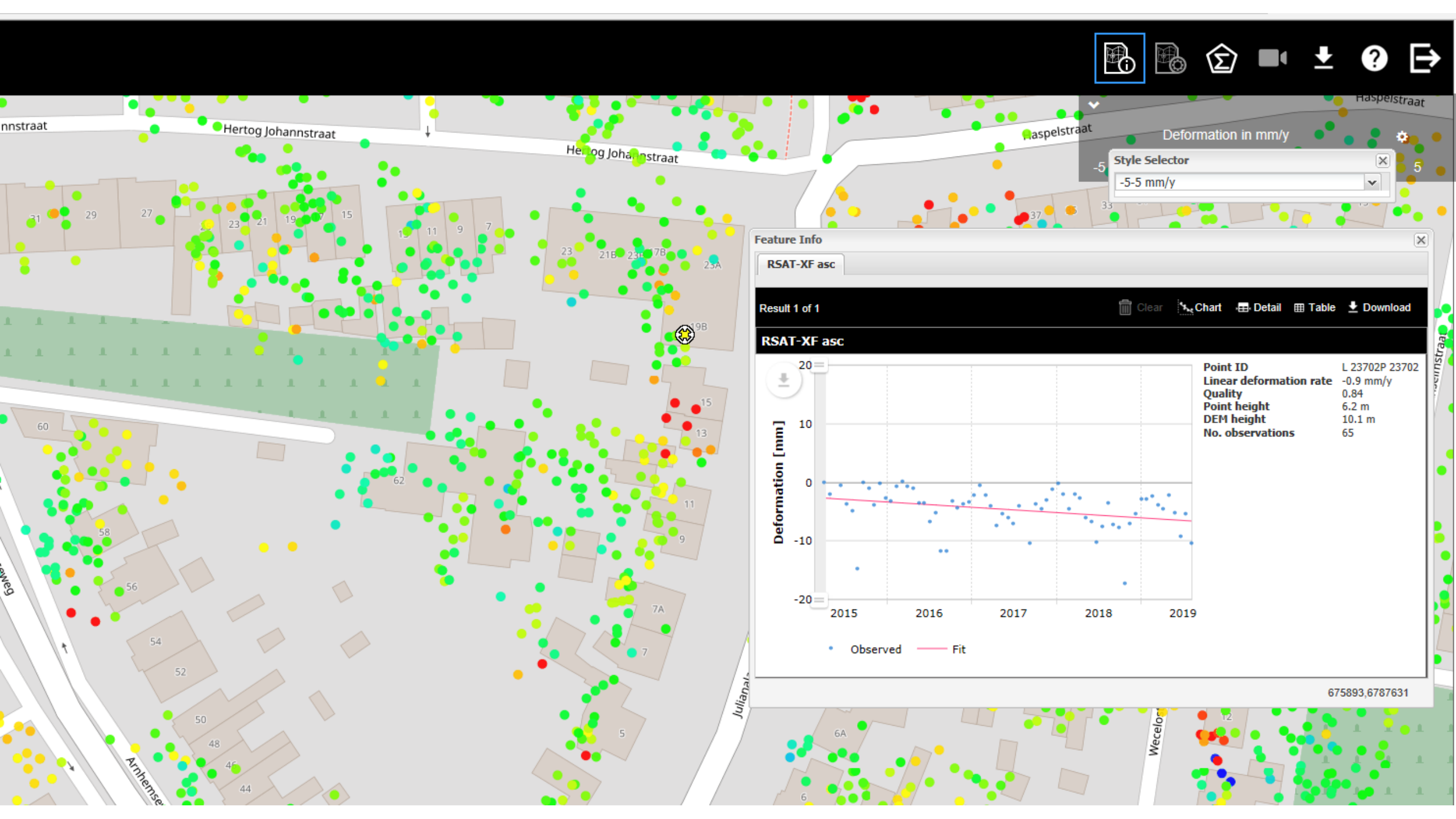

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23688P 23688
Linear deformation rate -0.1 mm/y
Quality 0.85
Point height 8.7 m
DEM height 11.1 m
No. observations 65
675889,6787575

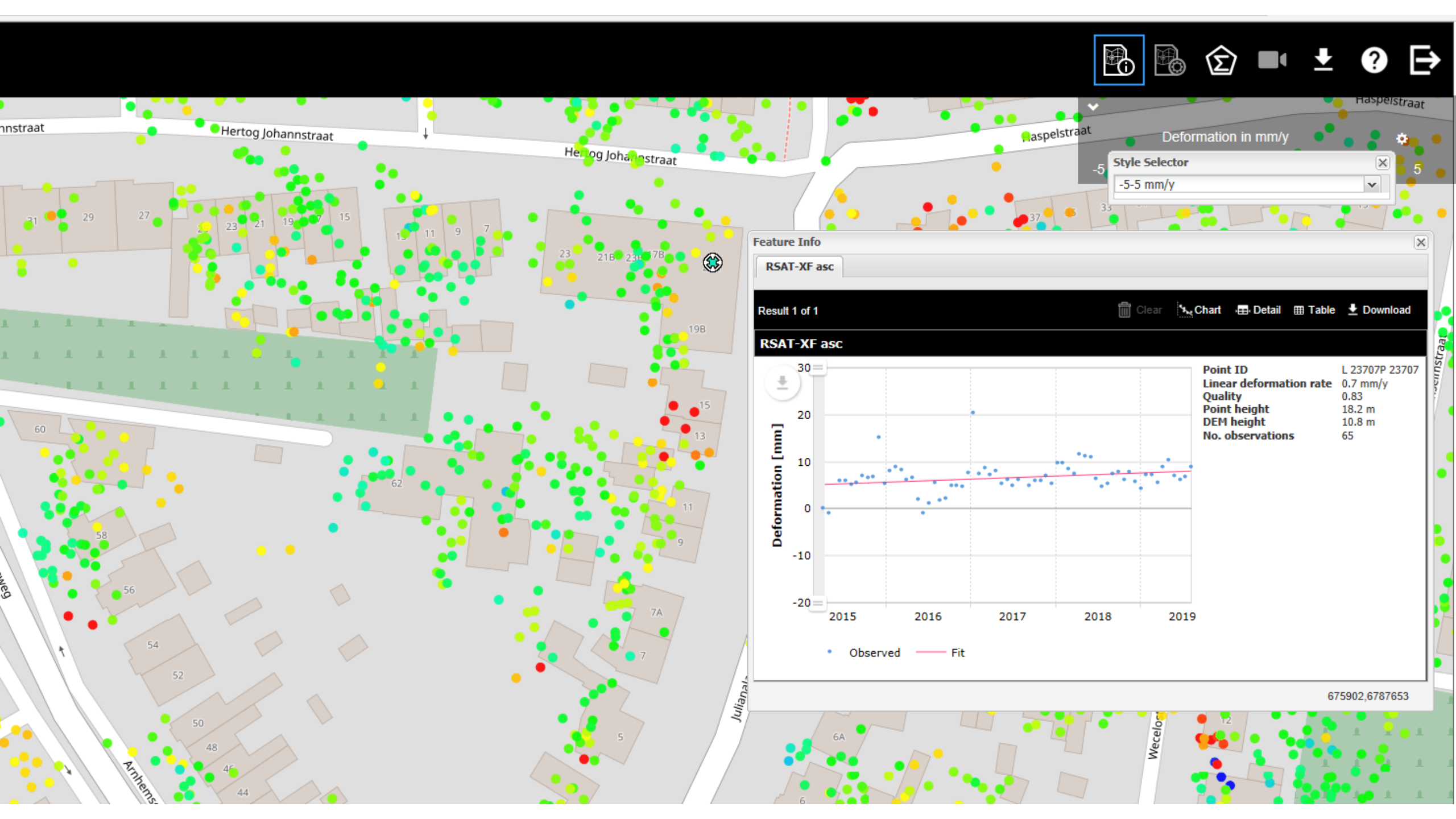

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID
L 23693P 23693
Linear deformation rate
-3.2 mm/y
Quality
0.63
Point height
15.8 m
DEM height
10.7 m
No. observations
65
675901,6787595

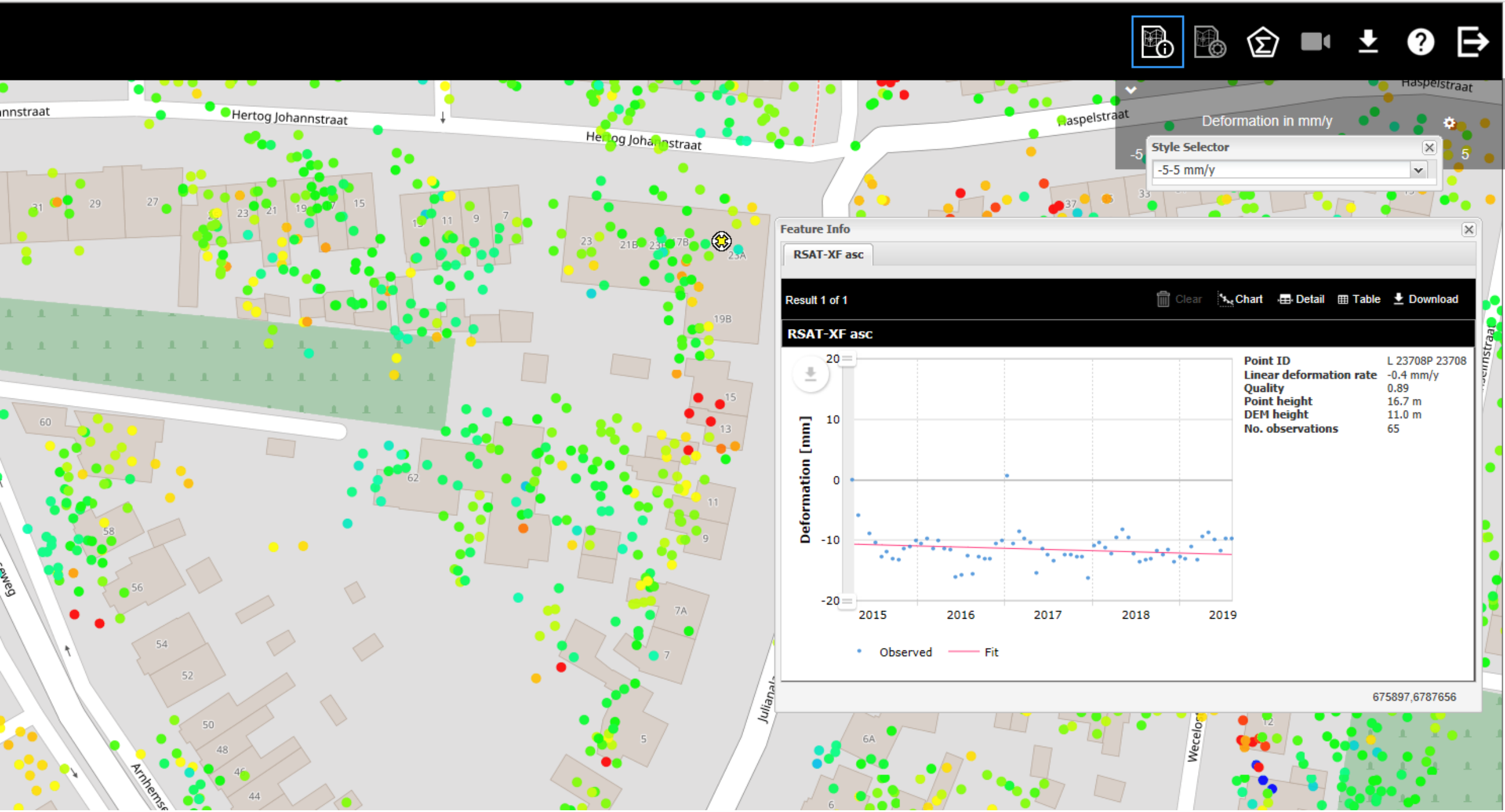

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
-40
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23695P 23695
Linear deformation rate -6.1 mm/y
Quality 0.62
Point height 13.9 m
DEM height 10.6 m
No. observations 65
675894,6787603

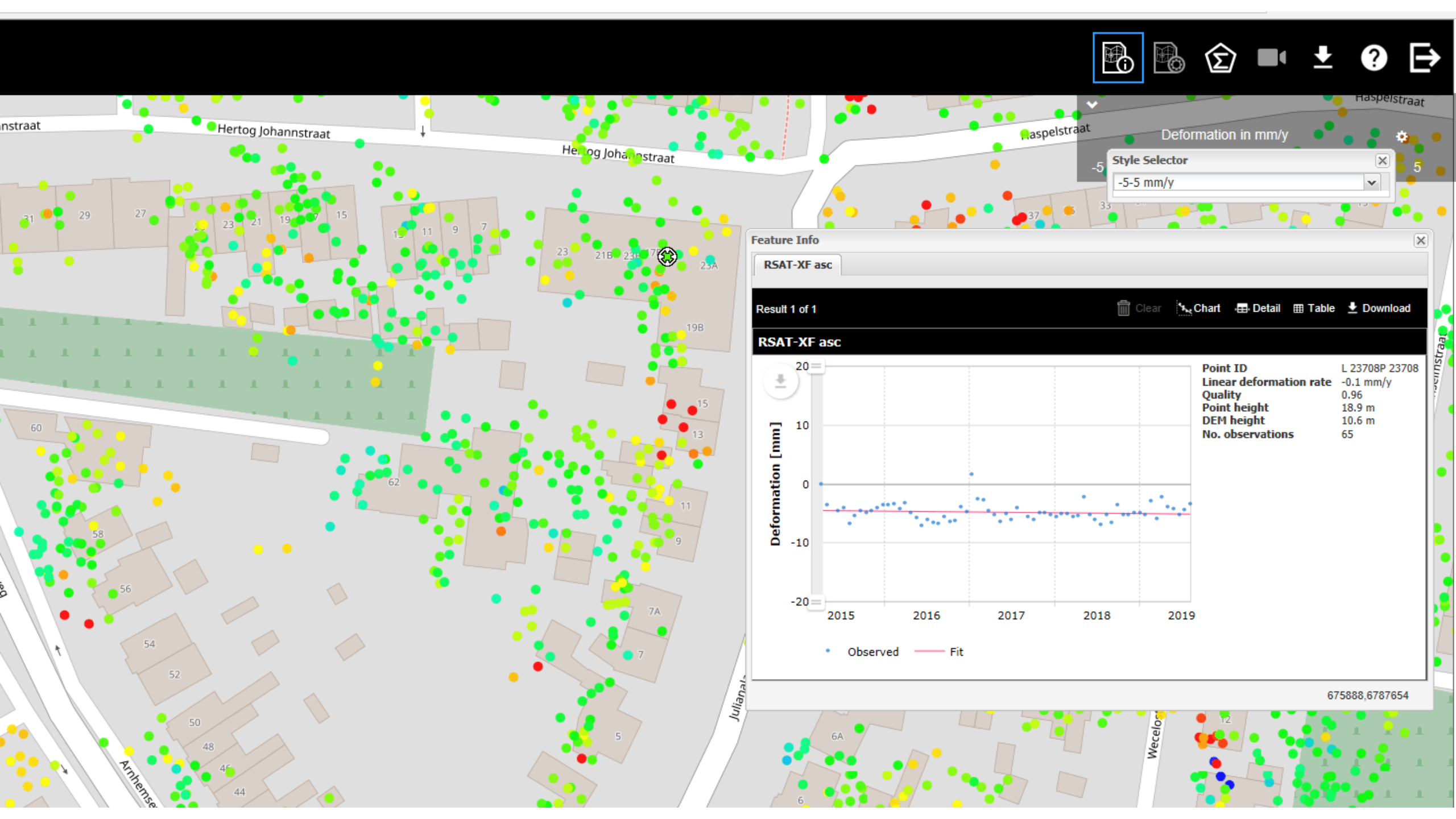

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
-5
5
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
-40
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23696P 23696
Linear deformation rate -6.0 mm/y
Quality 0.76
Point height 17.0 m
DEM height 10.5 m
No. observations 65
675896,6787607

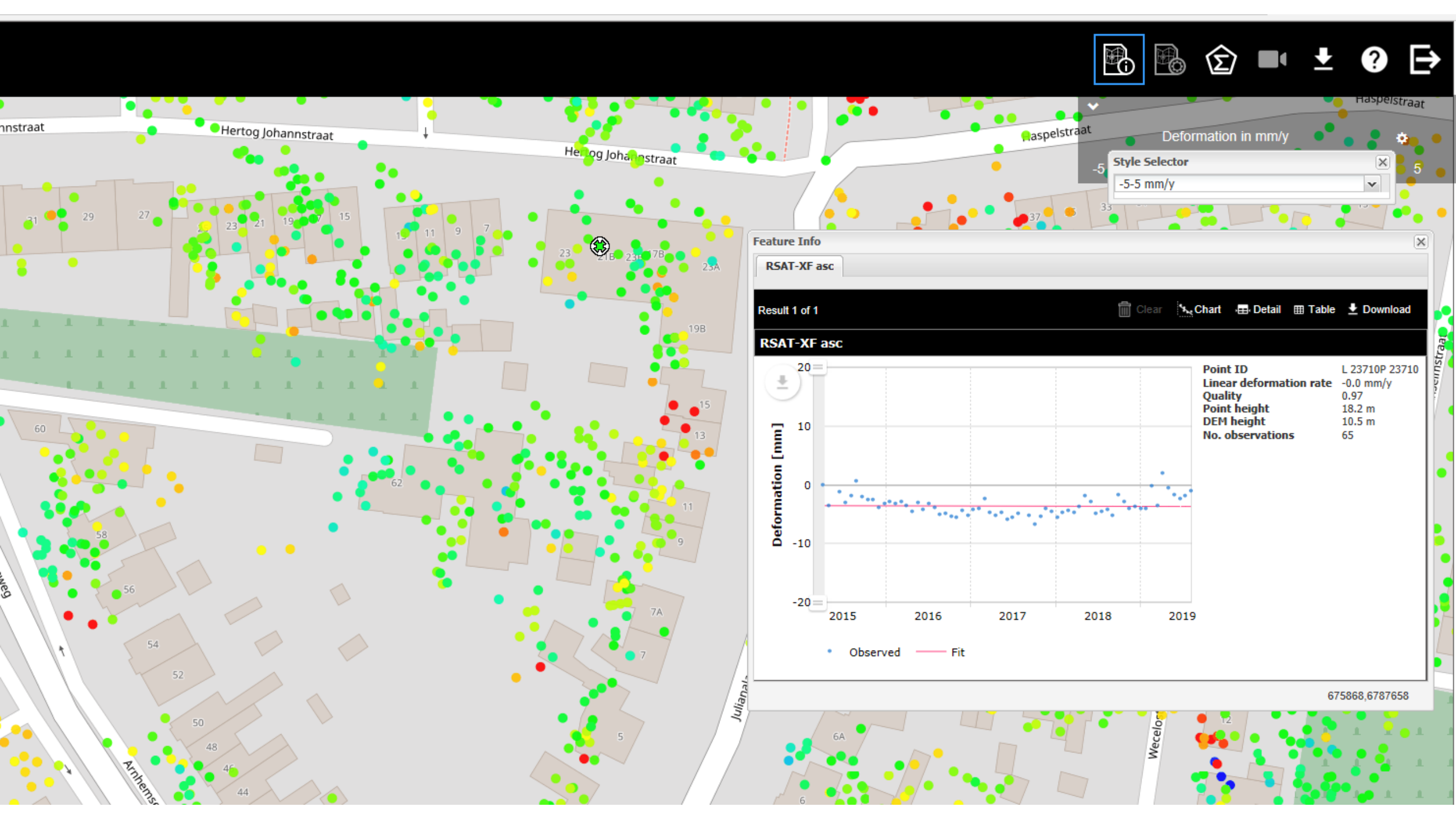

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
-40
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23697P 23697
Linear deformation rate -6.4 mm/y
Quality 0.64
Point height 12.9 m
DEM height 10.4 m
No. observations 65
675889,6787610

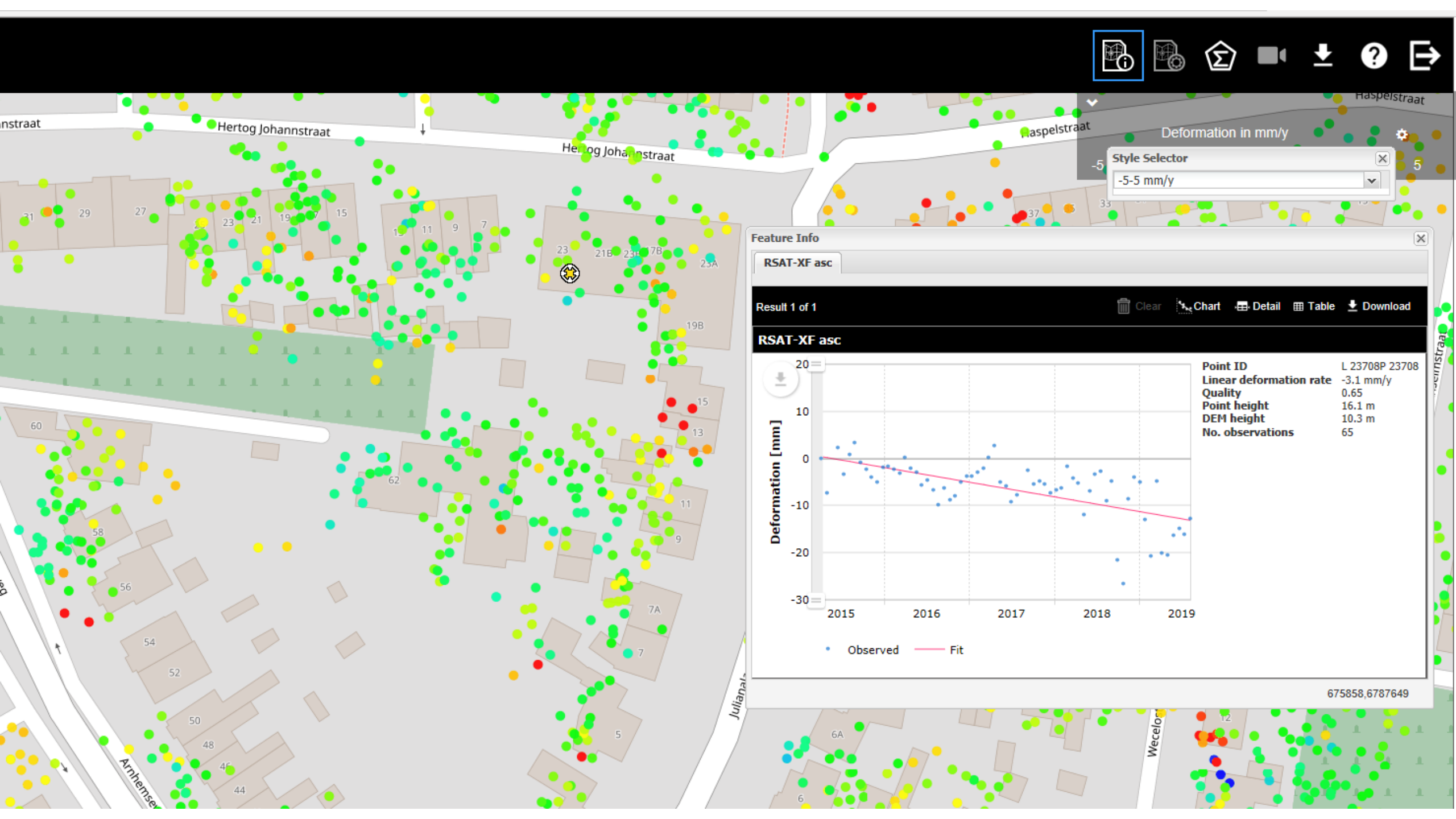

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23702P 23702
Linear deformation rate -0.9 mm/y
Quality 0.84
Point height 6.2 m
DEM height 10.1 m
No. observations 65
675893,6787631

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
30
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID
L 23707P 23707
Linear deformation rate
0.7 mm/y
Quality
0.83
Point height
18.2 m
DEM height
10.8 m
No. observations
65
675902,6787653

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
-5
5
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23708P 23708
Linear deformation rate -0.4 mm/y
Quality 0.89
Point height 16.7 m
DEM height 11.0 m
No. observations 65
675897,6787656

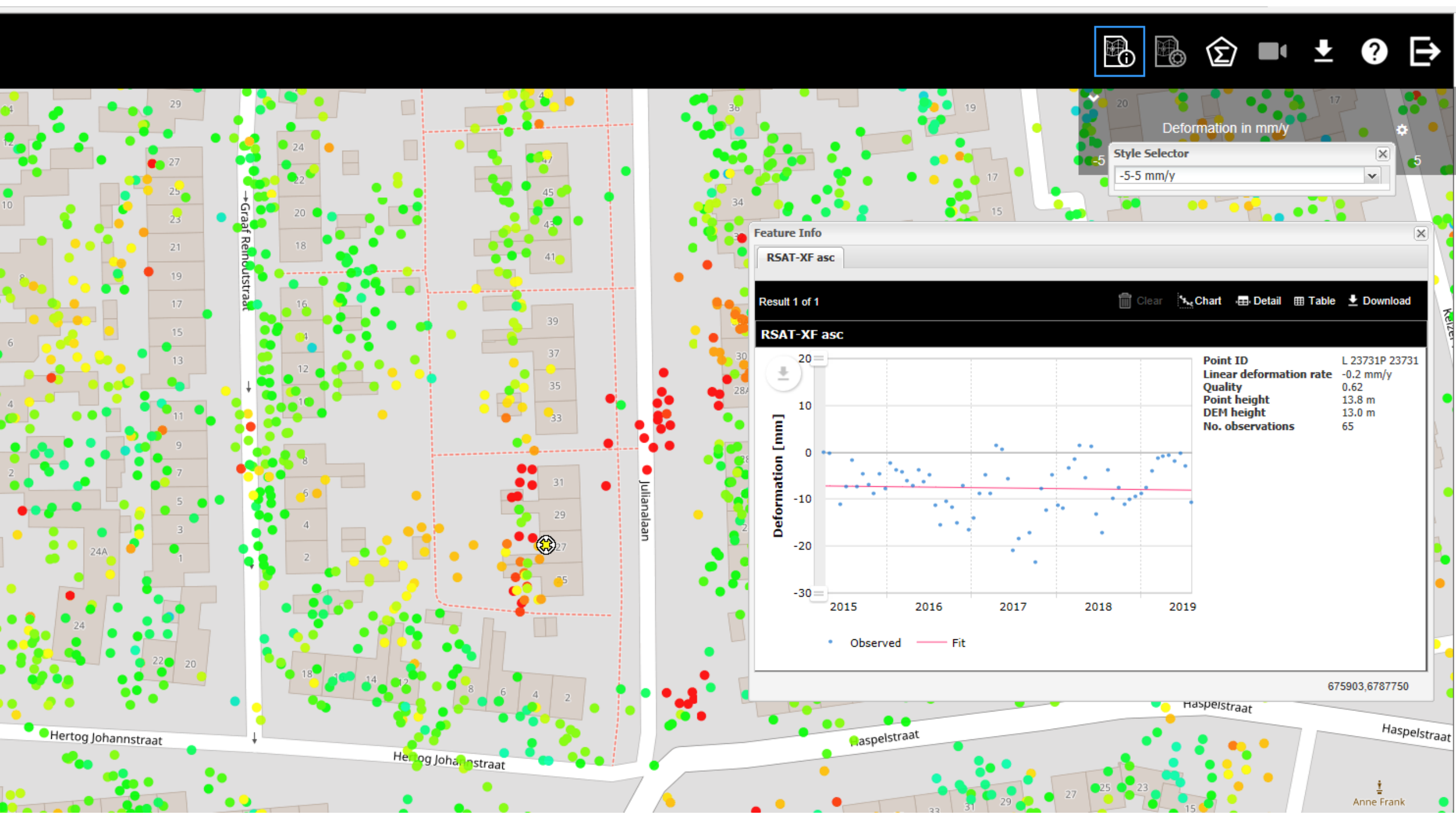

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID
L 23708P 23708
Linear deformation rate
-0.1 mm/y
Quality
0.96
Point height
18.9 m
DEM height
10.6 m
No. observations
65
675888,6787654

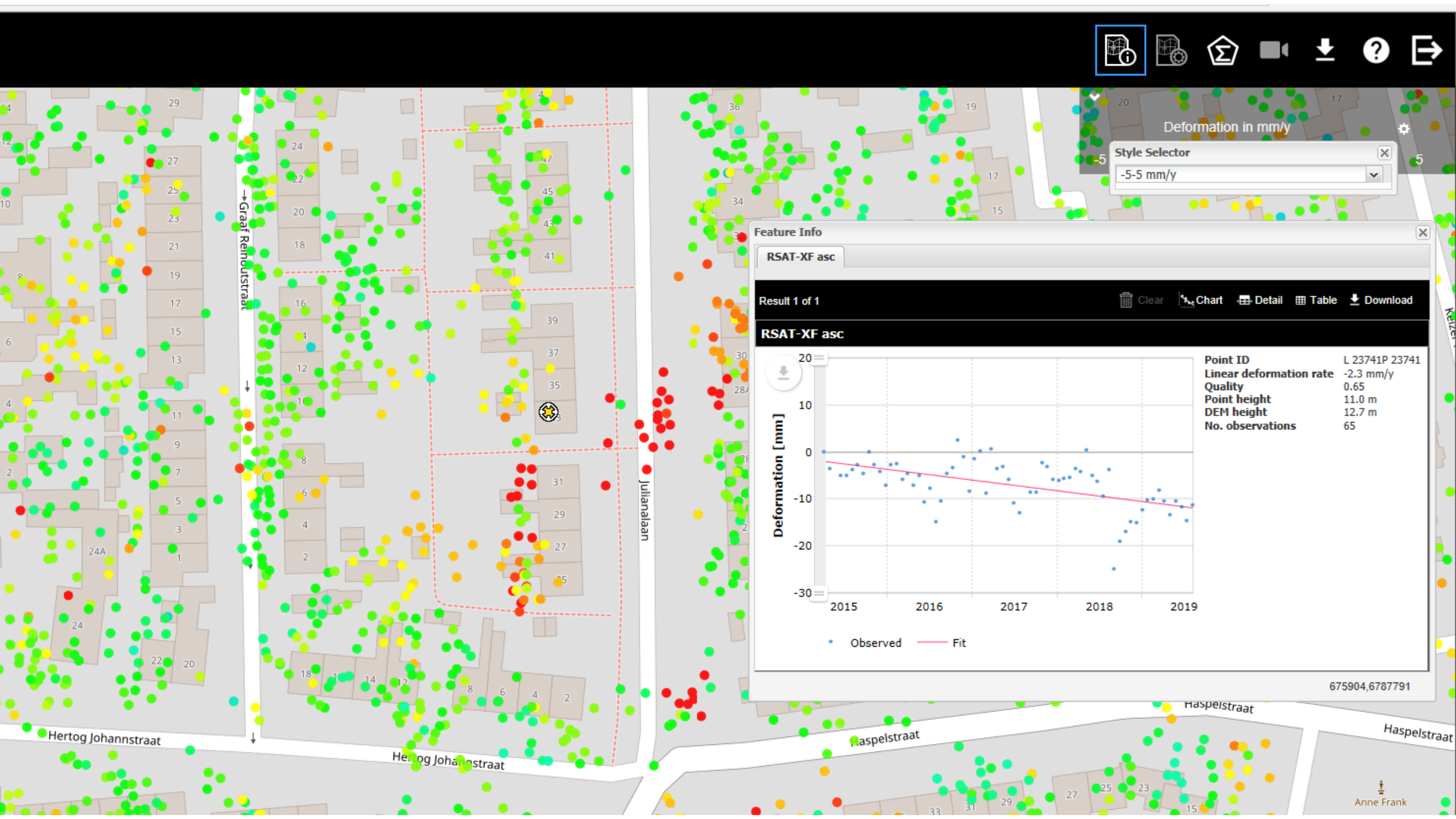

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23710P 23710
Linear deformation rate -0.0 mm/y
Quality 0.97
Point height 18.2 m
DEM height 10.5 m
No. observations 65
675868,6787658

Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID
L 23708P 23708
Linear deformation rate
-3.1 mm/y
Quality
0.65
Point height
16.1 m
DEM height
10.3 m
No. observations
65
675858,6787649

Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Subenharastraat
Keizer Hendrikstraat
Evenementenorganisatie
Hogebos
Cafe Zaal 't Haspeltje
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Beautysalon
Monique Kersbergen
Paula's Haarmode

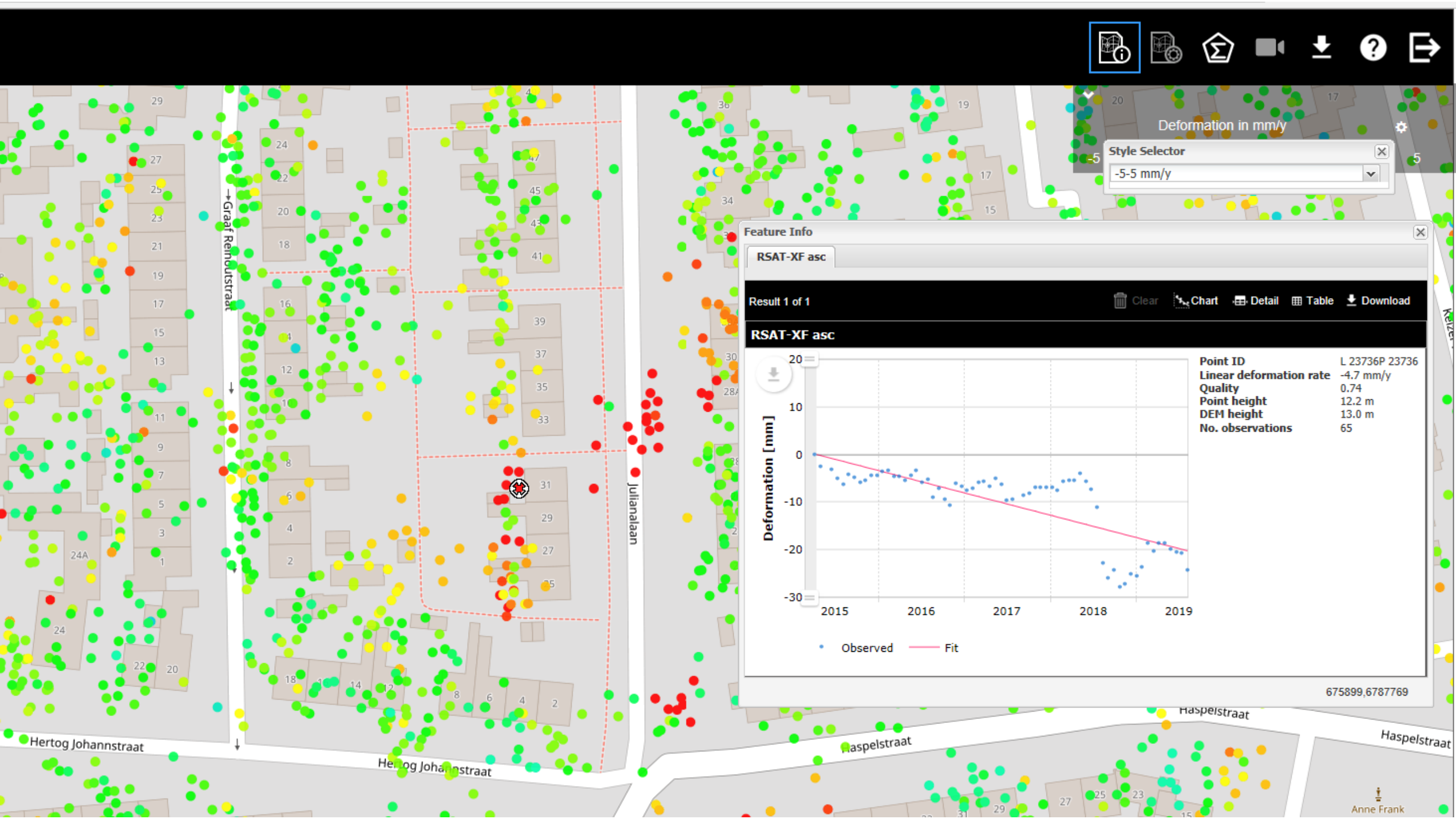

Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23728P 23728
Linear deformation rate -3.6 mm/y
Quality 0.60
Point height 8.0 m
DEM height 13.0 m
No. observations 65
675906,6787740
Graaf Reinoldstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23731P 23731
Linear deformation rate -0.2 mm/y
Quality 0.62
Point height 13.8 m
DEM height 13.0 m
No. observations 65
675903,6787750
Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23741P 23741
Linear deformation rate -2.3 mm/y
Quality 0.65
Point height 11.0 m
DEM height 12.7 m
No. observations 65
675904,6787791
Graaf Reinoldstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

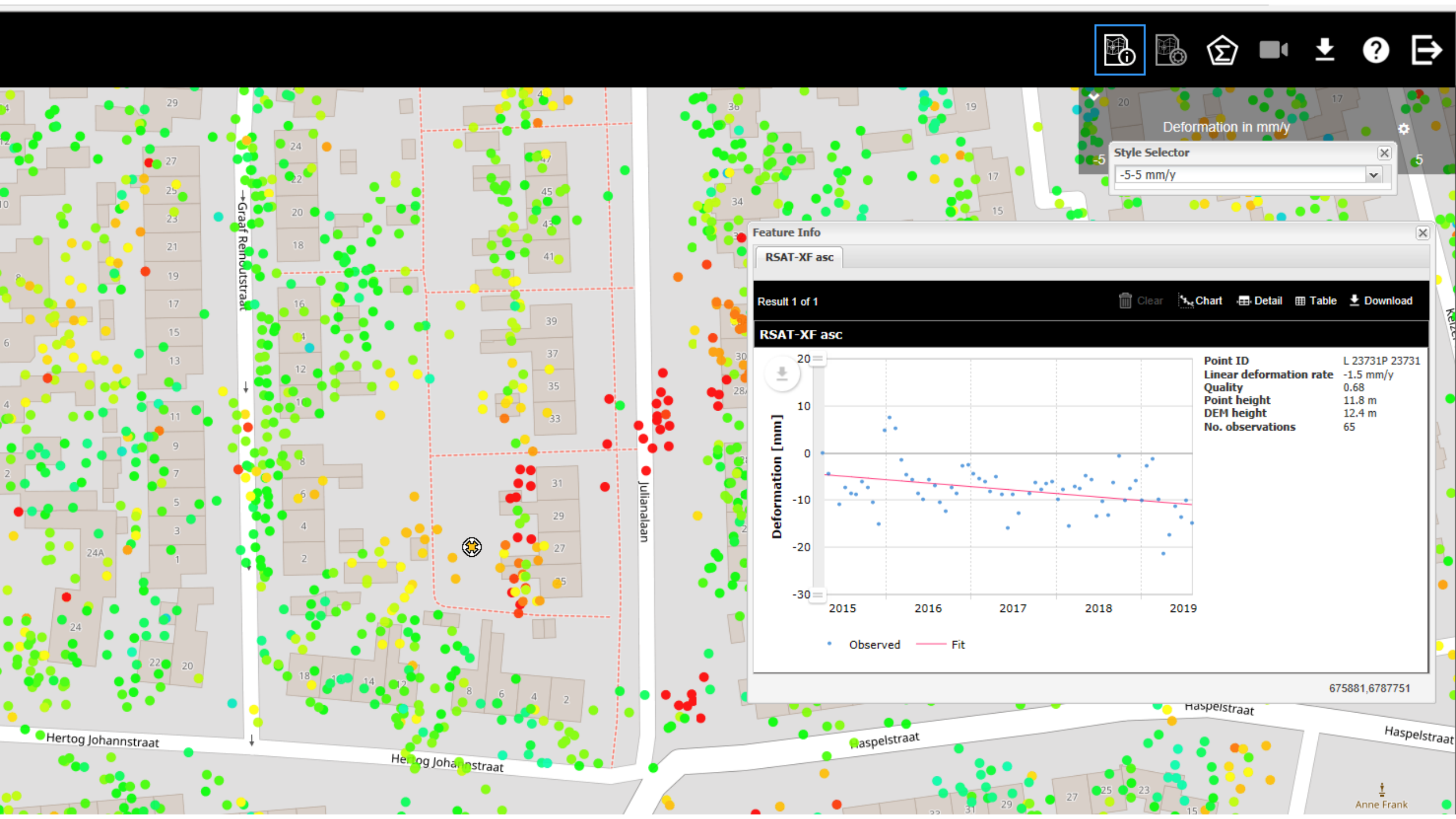

Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23744P 23744
Linear deformation rate -1.7 mm/y
Quality 0.73
Point height 15.6 m
DEM height 12.5 m
No. observations 65
675905,6787804
Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Maaiveld/tuin?

Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23736P 23736
Linear deformation rate -4.7 mm/y
Quality 0.74
Point height 12.2 m
DEM height 13.0 m
No. observations 65
675899,6787769
Graaf Reinoldstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

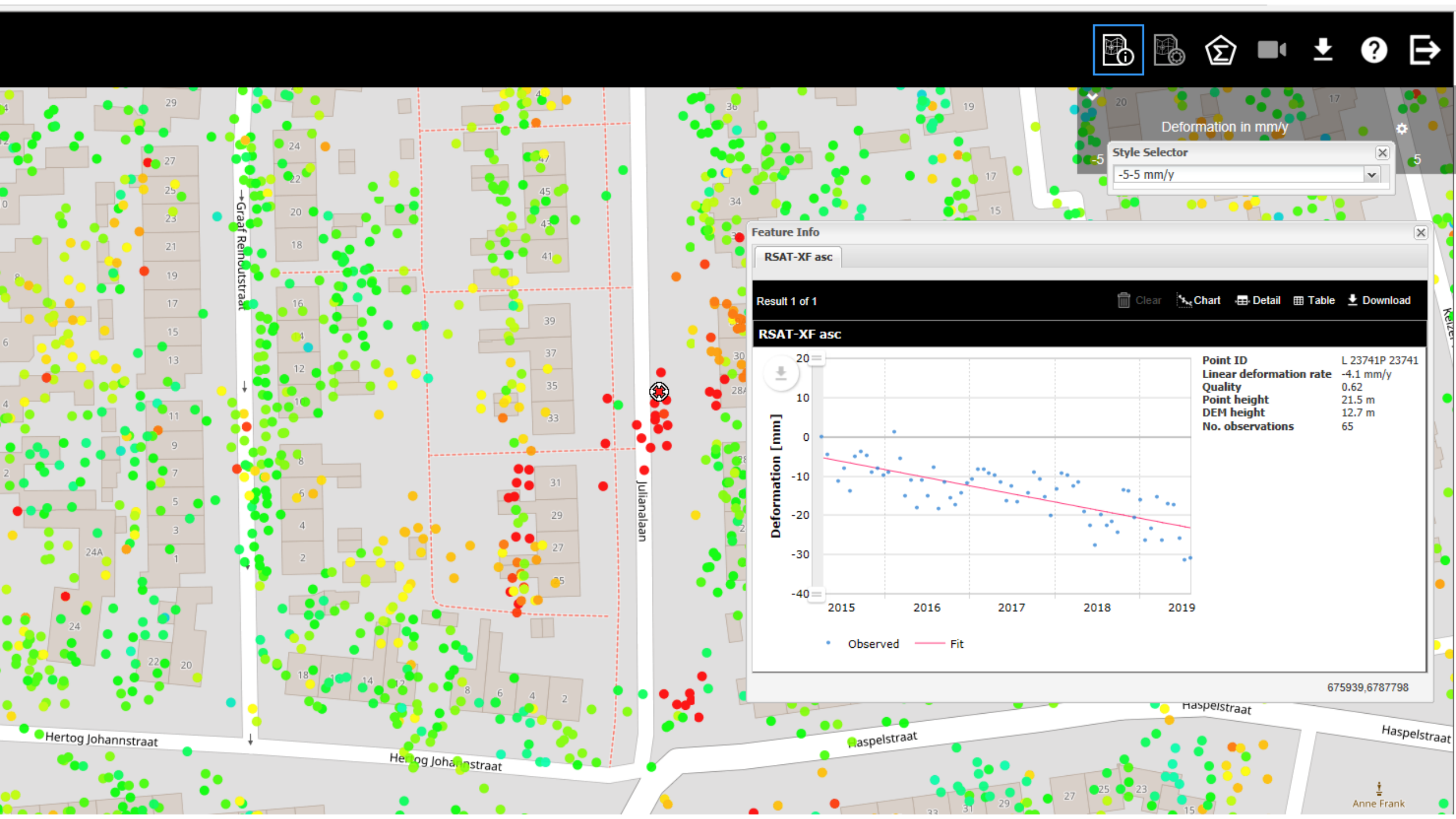

Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
-5
5
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23737P 23737
Linear deformation rate -4.4 mm/y
Quality 0.74
Point height 15.9 m
DEM height 12.8 m
No. observations 65
675897,6787774
Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Point ID L 23739P 23739
Linear deformation rate -2.5 mm/y
Quality 0.73
Point height 16.0 m
DEM height 12.8 m
No. observations 65
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
675894,6787782
Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23731P 23731
Linear deformation rate -1.5 mm/y
Quality 0.68
Point height 11.8 m
DEM height 12.4 m
No. observations 65
675881,6787751
Graaf Reinoldstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Straatkant met veel bomen

Deformation in mm/y
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23737P 23737
Linear deformation rate -2.5 mm/y
Quality 0.73
Point height 10.6 m
DEM height 12.5 m
No. observations 65
675936,6787781
Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

Deformation in mm/y
-5
5
Style Selector
-5-5 mm/y
Feature Info
RSAT-XF asc
Result 1 of 1
Clear
Chart
Detail
Table
Download
RSAT-XF asc
Deformation [mm]
20
10
0
-10
-20
-30
-40
2015
2016
2017
2018
2019
Observed
Fit
Point ID L 23741P 23741
Linear deformation rate -4.1 mm/y
Quality 0.62
Point height 21.5 m
DEM height 12.7 m
No. observations 65
675939,6787798
Graaf Reinoutstraat
Julianalaan
Hertog Johannstraat
Haspelstraat
Anne Frank

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-070

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/362653/INT/20/967562
Onderwerp	Jaarverslag adviescommissie bezwaarschriften 2019
Portefeuillehouder	Lucien van Riswijk

Contactpersoon	Maaike Otten & Marvin van Helden
E-mail	m.otten@zevenaar.nl. & m.vanhelden@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595111

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Op grond van artikel 21 van de Verordening Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar brengt de commissie jaarlijks vóór 1 juli verslag uit over haar werkzaamheden aan de bestuursorganen aan wie zij advies heeft uitgebracht.

Kernboodschap
Middels het jaarverslag informeert de adviescommissie de bestuursorganen over de afhandeling van de bezwaarschriften binnen de gemeente Zevenaar over het jaar 2019. Doel van het jaarverslag is het verbeteren van de juridische kwaliteitszorg en het bijdragen aan een betere dienstverlening.

Context
☐ Anders, namelijk verplichting op grond van artikel 21 van de Verordening Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar

a

Inhoudelijke boodschap
De commissie heeft een analyse gemaakt van de adviezen die zijn uitgebracht. Uit deze analyse is een aantal conclusies getrokken en zijn aanbevelingen gedaan. Deze vindt u terug in hoofdstuk 4 van het jaarverslag (zie bijlage). Het komt erop neer dat de commissie de aanbeveling doet om meer aandacht te besteden aan het zorgvuldig motiveren van besluiten. Daarnaast vraagt de Sociale Kamer specifieke aandacht voor het stappenplan dat door de vakafdeling gevolgd dient te worden wanneer er meldingen worden ontvangen.

Het jaarverslag zal worden toegezonden aan alle afdelingshoofden en er vindt een mondelinge terugkoppeling plaats door de secretarissen van de commissie met de collega's die vaker namens het college verweer voeren bij de commissie. Op deze wijze kunnen de aandachtspunten per afdeling worden toegelicht.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Het jaarverslag wordt aan alle afdelingshoofden toegezonden.
Er vindt een mondelinge terugkoppeling plaats per afdeling.

Vervolgproces
Over het jaar 2020 zal er in de loop van 2021 wederom een verslag worden opgesteld en zal gekeken worden of de aanbevelingen uit dit verslag zijn opgevolgd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. Jaarverslag adviescommissie 2019 (Nr.967556)

- Jaarverslag 2019 -

Adviescommissie voor bezwaarschriften
Zevenaar

Voorwoord

Beste lezer,

Ook over 2019 biedt de Onafhankelijke bezwarencommissie zoals elk jaar een jaarverslag aan de bestuursorganen van de gemeente Zevenaar aan.
In deze bijzondere en unieke periode van de corona is het ook goed even stil te staan bij de werkzaamheden van de commissie in 2019.
Alle leden van de bezwarencommissie zijn onafhankelijk. Deze onafhankelijke deskundige draagt bij aan een goede relatie tussen de gemeente en haar burgers. Immers de burgers zijn verzekerd van een onafhankelijk luisterend oor als zij het niet eens zijn met de gemeente. De inzet van deze commissie is om op een professionele en objectieve manier de besluiten van de gemeente te beoordelen en te becommentariëren in haar adviezen. De commissie toetst daarbij zowel op rechtmatigheid als doelmatigheid. De commissie hoopt dat zij door haar onafhankelijke rol kan bijdragen aan het vertrouwen van de burger in de overheid en daarmee aan het herstellen van de relatie tussen burger en overheid. Tevens draagt zij bij aan de kwaliteit van de besluitvorming.
Daarbij geldt dat de commissie altijd openstaat voor oplossingen, kritisch is naar zowel gemeente als de bezwaarde en het college voorziet van kwalitatief goede onderbouwde adviezen.
Het jaaroverzicht 2019 geeft een goed beeld van ons werk. De tabellen in dit jaaroverzicht geven in één oogopslag een helder overzicht van de bezwaarzaken in 2019.
2019 is het laatste jaar van de personele kamer als onderdeel van de onafhankelijke bezwarencommissie nu de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020 in werking is getreden. Dank aan deze kamer voor haar inzet en advisering de afgelopen jaren.
Wat opvalt in dit jaaroverzicht 2019 is opnieuw het positieve resultaat van de doorlooptijden van de bezwaarprocedures. Alle bezwaarschriften zijn binnen de wettelijke termijnen afgehandeld. Verder een daling van het aantal bezwaarschriften, waarvan we nog niet weten of dit tot een trendbreuk in de dalende lijn zal leiden.
De commissie is verheugd dat zichtbaar is dat de kwaliteit van de verweerschriften is verbeterd. Daarentegen blijft de commissie aandacht vragen voor de kwaliteit en de onderbouwing van de primaire besluiten. De burger heeft recht op een helder, begrijpelijk en goed leesbaar besluit vanaf het begin in het proces en niet eerst bij herstel in het bezwaarproces. Bovendien ziet de commissie maar een topje van de ijsberg van de primaire besluiten, namelijk als het tot een bezwaarproces komt.
Verder willen wij de secretarissen en de vertegenwoordigers van het college bedanken voor de goede en adequate ondersteuning bij de door de commissie verrichte werkzaamheden in 2019. Hier is een compliment op zijn plaats.
Rest ons nog aan te geven dat de commissie de lezer een goede gezondheid wenst in deze crisis, houdt allen vol en neemt uw verantwoordelijkheid met inachtneming van alle maatregelen.

Voorzitter Algemene Kamer	Voorzitter Sociale kamer
Mr. H.J.W. Leenen	A.M. Dekker

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: De Adviescommissie
1.1 Inleiding.. 4
1.2 Soorten kamers 4
1.3 Hoofdtaak commissie 4
1.4 Vergaderfrequentie 2019....5
1.5 Samenstelling Adviescommissie 5

Hoofdstuk 2: Statistische gegevens
2.1 Inleiding 6
2.2 Algemene Kamer....6
2.3 Sociale Kamer 7
2.4 Personele Kamer....8

Hoofdstuk 3: Beslistermijnen
3.1 Inleiding 9

Hoofdstuk 4: Conclusies en aanbevelingen
4.1 Kwaliteit besluitvorming....10
4.2 Opvallende zaken....11
4.3 Aanbevelingen uit 2018....11

Hoofdstuk 1: De Adviescommissie

1.1 Inleiding

Op grond van artikel 7:13 Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan een bestuursorgaan een adviescommissie instellen bij de behandeling van bezwaarschriften. De bestuursorganen van de gemeente Zevenaar hebben hiertoe besloten.

Volgens het bepaalde in artikel 21 van de Verordening Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar brengt de commissie jaarlijks voor 1 juli verslag uit van haar werkzaamheden.

De commissie hoort belanghebbenden en brengt aan het bestuursorgaan advies uit. De advisering over bezwaarschriften is de hoofdtaak van de commissie. De commissie adviseert niet over bezwaarschriften gericht tegen gemeentelijke belastingen en leges.

De bezwaarschriftprocedure zorgt ervoor dat het bestuursorgaan de gelegenheid heeft om eventuele fouten te herstellen. Dit zorgt er indirect voor dat er minder procedures voor de rechter komen. Indien een bezwaarschrift gegrond wordt verklaard, wordt bij het beleid stil gestaan en waar nodig aangepast. Het doel hiervan is om enerzijds gemaakte fouten te herstellen en anderzijds lering uit de gemaakte fouten te trekken.

1.2 Soorten Kamers

1. Sociale Kamer (SK): adviseert over bezwaarschriften aangaande sociale uitkeringen, zoals de Participatiewet en voorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet;
2. Algemene Kamer (AK): adviseert over bezwaarschriften die onder andere betrekking hebben op omgevingsvergunningen, verkeersbesluiten, de APV en subsidiebesluiten;
3. Personele Kamer (PK): adviseert over bezwaarschriften aangaande personele aangelegenheden.

1.3 Hoofdtaak commissie

Een belangrijk deel van het werk van de commissie bestaat uit het doornemen van stukken en het horen van belanghebbenden en verweerder. Daarnaast worden ook eventuele derde-belanghebbenden gehoord. De zittingen van de Algemene Kamer zijn openbaar. Vanwege privacygevoelige aspecten vinden de zittingen van de Sociale- en Personele Kamer in beginsel achter gesloten deuren plaats.

De hoofdtaak van de commissie is het adviseren van het bestuursorgaan. De bevoegdheid om te beslissen op het bezwaarschrift blijft voorbehouden aan het bestuursorgaan. Het advies van de commissie en het bijbehorende verslag worden tegelijkertijd met de beslissing op bezwaar verzonden. Het bestuursorgaan is niet verplicht het advies van de commissie over te nemen. Wanneer het advies van de commissie een gegrondverklaring betreft, heeft de vakafdeling de mogelijkheid om een contrair advies uit te brengen. Wil het bestuursorgaan afwijken van het advies van de commissie, dan moet in de beslissing de reden van afwijking worden vermeld (art. 7:13, lid 7 Awb). Indien het advies niet wordt overgenomen door het bestuursorgaan, wordt de commissie hiervan op de hoogte gesteld.

De toetsing die plaatsvindt, is een volledige heroverweging van zowel de juridische als beleidsmatige aspecten. Zo nodig wordt in een extra overweging een opmerking gemaakt over beleidsmatige of procesmatige aspecten van de zaak.

De Awb schrijft de commissie niet voor in welke vorm zij de conclusies van haar adviezen moet verwoorden. Aan het slot van elk advies formuleert de commissie één van de volgende dicta over het bezwaarschrift. Hieronder volgt een omschrijving van situaties waarin de verschillende dicta worden geadviseerd:

- **Kennelijk ongegrond**: het bezwaar kan zonder hoorzitting worden afgedaan, omdat van tevoren vaststaat dat het bestreden besluit in stand kan blijven.
- **Ongegrond**: het bestreden besluit kan in stand blijven, bijvoorbeeld omdat het in redelijkheid en op juiste, rechtmatige gronden is genomen.
- **Gegrond**: het bestreden besluit kan niet in stand blijven. Er dient een nieuw besluit te worden genomen.
- **Gedeeltelijk gegrond**: aan het bestreden besluit kleeft een gebrek, er is nog wel een mogelijkheid tot reparatie in het besluit op bezwaar.
- **Niet-ontvankelijk**: het bezwaarschrift is gericht tegen een niet-appellabele bestuurshandeling, bezwaarmaker is geen belanghebbende, het bezwaarschrift is te laat ingediend of het bezwaarschrift voldoet niet aan de eisen die de wet stelt.
- **Kennelijk niet-ontvankelijk**: het bezwaar kan zonder hoorzitting worden afgedaan, omdat van tevoren vaststaat dat er sprake is van een ontvankelijkheidsgebrek.

1.4 Vergaderfrequentie 2019

De vergaderingen van de commissie vinden op woensdagavond plaats, met uitzondering van de Personele Kamer. Deze vergadert niet volgens een vast schema. Een vergadering kent de volgende onderdelen: voorbespreking (in beslotenheid), het horen zelf en de beraadslaging (in beslotenheid).

1. De Sociale Kamer: vergaderde 5 keer
2. De Algemene Kamer: vergaderde 8 keer
3. De Personele Kamer: vergaderde 0 keer

1.5 Samenstelling van de Adviescommissie

Elke kamer van de commissie bestaat uit leden die geen binding hebben met de gemeente Zevenaar. Hiermee wordt de onafhankelijkheid gewaarborgd ten opzichte van de verschillende bestuursorganen.

De voorzitter van de commissie is tevens voorzitter van de Algemene kamer.
In 2019 kende de commissie de volgende samenstelling:

De Algemene Kamer:
- De heer mr. H.J.W. Leenen (voorzitter)
- De heer mr. M. Nieuwenhuis
- De heer mr. B. Brandenburg-Stroo
- Mevrouw mr. N. Hoos
- Mevrouw mr. J.J.M.C. Hendriks-Voncken
- De heer mr. P. Klaassens

De Sociale Kamer:
- De heer A.M. Dekker (voorzitter)
- De heer mr. G.J.O. van der Wal
- De heer M.K. Riemersma
- Mevrouw mr. E. Verhage

De Personele Kamer:
- De heer D.H. Grandia (voorzitter)
- Mevrouw mr. S.J.P.A.M. Heersink- van Herpen
- Mevrouw mr. L.M.M. Thissen
- De heer A.J. van den Broek

Het secretariaat van de commissie werd ingevuld door de heer mr. M.J.S. van Helden en mevrouw mr. M.E.G. Otten.

Hoofdstuk 2: Statistische gegevens

2.1 Inleiding

In 2019 zijn er 91 bezwaarschriften ontvangen. Dit is een afname ten opzichte van 2018, toen er 152 bezwaarschriften zijn ontvangen. Daarbij dient wel te worden aangetekend dat van de 152 bezwaarschriften uit 2018 er 57 afkomstig zijn van één persoon.

2.2 Algemene Kamer

De aard van de door de AK te behandelen bezwaarschriften is behoorlijk divers. Dit laat zich verklaren doordat in deze kamer alle categorieën bezwaarschriften worden behandeld die niet in de andere kamers zijn ondergebracht. In het verslagjaar zijn bezwaarschriften ingediend gericht tegen de volgende besluiten:

Onderwerp/regeling	**Aantal 2019**
Wet openbaarheid van bestuur (Wob)	4
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	3
Last onder dwangsom (Wabo)	5
Verzoek om handhaving	3
Evenementenvergunning (APV)	2
Subsidie	2
Omgevingsvergunning activiteit bouwen	8
Omgevingsvergunning activiteit kappen	25
Planschade	1
Activiteitenbesluit	1
Besluit Geluidhinder	3
Verkeersbesluit	6
Buiten behandeling laten aanvraag	2
Fictieve weigering	2
Totaal	67

Naar aanleiding van de in 2019 ingediende bezwaarschriften zijn 18 adviezen uitgebracht en 10 bezwaarschriften ingetrokken. Op 31 december 2019 waren 39 bezwaarschriften nog in behandeling. Dit hoge aantal is te verklaren omdat er eind 2019 relatief veel bezwaarschriften zijn ingediend die op 31 december nog niet waren afgehandeld.

In onderstaande tabel zijn de adviezen van de AK naar aantallen en percentages aangegeven.

Aantal uitgebrachte adviezen

Geadviseerde beslissing	aantal	%
(Kennelijk) niet-ontvankelijk	5	27,8%
Ongegrond	6	33,3%
Deels gegrond/deels ongegrond	4	22,2%
Gegrond	3	16,7%
Totaal	18	100 %

Er is één keer geadviseerd de gevraagde vergoeding voor proceskosten toe te kennen (1.024 euro).

Er zijn geen contraire besluiten genomen naar aanleiding van de adviezen van de commissie.

2.3 Sociale Kamer

De SK behandelt bezwaarschriften die voornamelijk gericht zijn tegen besluiten ingevolge de Participatiewet (PW) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In het verslagjaar zijn bezwaarschriften ingediend gericht tegen de volgende besluiten:

Onderwerp/regeling	**Aantal 2019**
Participatiewet opschorting/beëindiging/intrekking uitkering	2
Participatiewet terugvordering uitkering	2
Participatiewet besluit hersteltermijn	1
Participatiewet re-integratie	1
Participatiewet loonkostensubsidie	1
Wmo woonvoorziening	2
Wmo hulp bij het huishouden	1
Wmo inkomensondersteuning	6
Wmo jeugdhulp	1
Wmo (gehandicapten)parkeerplaats	1
Wmo herenigingskosten	1
Wmo gezinsontlasting	1
Wmo scootmobiel	2
Wet Langdurige Zorg	1
Besluit op ingebrekestelling	1
Totaal	24

In totaal zijn er over 2019 24 bezwaarschriften ingediend. Dat aantal ligt lager dan in 2018, toen zijn er 33 bezwaarschriften ingediend.
Naar aanleiding van de in 2019 ingediende bezwaarschriften zijn 8 adviezen uitgebracht. De overige 16 bezwaarschriften zijn ingetrokken.
6 bezwaarschriften zijn ingetrokken nadat het bestreden besluit door de vakafdeling is herzien. Al deze besluiten waren gebaseerd op de Wmo.
De overige bezwaarschriften zijn ingetrokken door een nadere uitleg door de vakafdeling of de secretaris. In 1 geval is het bezwaarschrift ingetrokken door een bemiddelende rol van de commissie tijdens een hoorzitting.

In onderstaande tabel zijn de adviezen van de SK naar aantallen en percentages aangegeven.

Aantal uitgebrachte adviezen

	Aantal	%
Gegrond	0	0%
Ongegrond	5	62,5 %
Deels gegrond/deels ongegrond	1	12,5 %
Niet-ontvankelijk	2	25 %
Totaal	8	100 %

Er is twee keer geadviseerd om de gevraagde vergoeding van de proceskosten toe te kennen voor een bedrag van 512 euro.

Er zijn geen contraire besluiten genomen naar aanleiding van de adviezen van de commissie.

2.4 Personele Kamer

De PK behandelt bezwaarschriften die betrekking hebben op personele aangelegenheden. De belangrijkste regeling is de Zevenaarse Arbeidsvoorwaarden Regeling (ZAR) die in belangrijke mate is gebaseerd op de CAR-UWO. In het verslagjaar zijn geen bezwaarschriften ingediend ten aanzien van personele aangelegenheden.

Hoofdstuk 3: Beslistermijnen

3.1 Inleiding

Er geldt een wettelijke beslistermijn van 12 weken voor de afdoening van een bezwaarschrift als een adviescommissie is ingesteld. Deze termijn kan met zes weken worden verlengd. Tevens is het zo dat de termijn pas gaat lopen als de termijn van zes weken, waarbinnen bezwaar op het besluit moet zijn gemaakt, verstreken is.

Niet alle ingekomen bezwaarschriften worden inhoudelijk behandeld. Het komt regelmatig voor dat een bezwaarschrift wordt ingetrokken. Daarnaast komt het voor dat een bezwaarschrift niet voldoet aan de wettelijke ontvankelijkheideisen (ex art. 6:5 tot en met 6:13 Awb). Voorbeelden zijn onder andere het overschrijden van de bezwarentermijn, het ontbreken van gronden etc. Het is overigens niet zo dat een dergelijk bezwaarschrift minder werk met zich meebrengt. Er vindt weliswaar meestal geen hoorzitting plaats, maar het ambtelijk secretariaat is de nodige tijd kwijt om het bezwaarschrift op een zorgvuldige wijze af te handelen.

In 5 gevallen is er niet binnen de 12 weken-termijn beslist op het bezwaar. Wel is in alle gevallen beslist binnen de termijn waarop de beslissing is verdaagd (binnen 18 weken).
In 4 gevallen is de beslissing op het bezwaarschrift opgeschort ex. artikel 7:10 Awb. Dit was in overleg met bezwaarmakers en verweerders.

Voorts is het goed om te vermelden dat in 2019, net als in voorgaande jaren, geen dwangsom verschuldigd is geweest vanwege het niet tijdig beslissen op bezwaar.

Hoofdstuk 4: Conclusies en aanbevelingen

4.1 Kwaliteit besluitvorming

De doorlooptijden van de bezwaarschriften zijn korter dan voorgaande jaren. Dit houdt waarschijnlijk verband met het feit dat er ook minder bezwaarschriften zijn ingediend. Het lijkt in ieder geval een positieve ontwikkeling.

Intrekking bezwaar
Het valt de commissie op dat een groot deel van de bezwaarschriften worden ingetrokken. Dit kan zijn doordat het bestreden besluit wordt herzien of dat het bestreden besluit nogmaals wordt toegelicht door de vakafdeling of de secretaris. Dat bezwaarschriften uiteindelijk worden ingetrokken is een positief punt. Aan de andere kant kan men zichzelf dan de vraag stellen of het indienen van deze bezwaarschriften dan niet makkelijker voorkomen had kunnen worden door nog zorgvuldiger duidelijkere en begrijpelijkere besluiten te nemen. Vooral op het gebied van de Wmo zou hier een verbeterslag gemaakt kunnen worden.

Bezwaar
In 2019 is in 8 gevallen (ongeveer 31% van het totaal) geadviseerd het bezwaar (deels) gegrond te verklaren. Dit is vergelijkbaar met 2018.

De voorbereiding en de motivering van een besluit blijft een punt van voortdurende aandacht. Uit het besluit moet klip en klaar blijken wat besloten is, waarom dat besloten is en op welke wettelijke grondslag het besluit is genomen. De commissie constateert dat hier niet altijd sprake van is. Zo komt het voor dat de motivering bestaat uit één concluderende zin, zonder aanduiding op welke gronden deze conclusie rust. De commissie vraagt hiervoor aandacht. Temeer omdat het de commissie opvalt dat in de verweerschriften een primair gebrek aan deugdelijke motivering al hersteld wordt. Hieraan kan de conclusie worden verbonden dat dit het nut aantoont van de bezwaarfase. Aan de andere kant verdient het aanbeveling om in een besluit meteen een zorgvuldige motivering op te nemen.
De commissie doet de aanbeveling om meer aandacht te besteden aan het zorgvuldig motiveren van besluiten.

Beroep
Er is in 2019 in één geval van de SK beroep ingesteld. Dit beroep is vervolgens ingetrokken. Er is in vier gevallen van de AK beroep ingesteld. De uitkomst daarvan is nog niet bekend. Daarnaast is er twee keer hangende bezwaar een verzoek om voorlopige voorziening ingediend, die beide zijn toegewezen.

Het aantal beroepszaken ligt behoorlijk lager dan in 2018 (13 gevallen).

Verweer
De commissie is tevreden over de tijdige aanlevering van de stukken en de kwalitatieve inbreng van de verweerders.

Aanbeveling van de Sociale Kamer
De Sociale Kamer vraagt specifiek aandacht voor de meldingen. Wanneer een melding gedaan wordt moet het college vaststellen:

1. Wat de hulpvraag is.
2. Welke problemen ondervonden worden bij de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, dan wel het zich kunnen handhaven in de samenleving.
3. Welke ondersteuning naar aard en omvang nodig is om een passende bijdrage te leveren aan de zelfredzaamheid of participatie of het zich kunnen handhaven in de samenleving.
4. Vervolgens moet onderzocht worden in hoeverre de eigen mogelijkheden, gebruikelijke hulp, mantelzorg, ondersteuning door andere personen uit het sociale netwerk en algemene voorzieningen de nodige hulp en ondersteuning kunnen bieden.

Het valt de commissie op dat deze vier stappen eigenlijk zelden, volledig en in de juiste volgorde gezet worden. Dat levert regelmatig discussies en nieuwe onderzoeken op. Dit kan worden voorkomen door in de toekomst na iedere melding deze vier stappen te volgen.

4.2 Opvallende zaken

Voor de SK was er een specifieke zaak die opvallend was en waarbij een beroep werd gedaan op het moreel van het college. Het betrof een zaak over de vergoeding van de kosten verband houdende met gezinshereniging. Ondanks dat het bestreden besluit op basis van de juiste wet- en regelgeving was genomen en ook voldoende gemotiveerd was heeft de commissie een beroep op het moreel van het college gedaan door te adviseren om een uitzondering te maken voor deze uitzonderlijke situatie.

4.3 Aanbevelingen uit 2018

De commissie deed in 2018 de aanbeveling om meer aandacht te besteden aan het zorgvuldig motiveren van besluiten, zeker waar het gaat om zaken over bijzondere bijstand en het minimabeleid. Dit geldt ook voor de verweerschriften die namens het college in de bezwaarschriftenprocedure worden ingebracht.
In 2019 is dit wel verbeterd, desondanks blijft de commissie van mening dat er voortdurend aandacht dient te blijven voor een zorgvuldige besluitvorming. Door bij de primaire besluitvorming alerter te zijn kunnen er mogelijk nog meer bezwaarschriften voorkomen worden.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-071

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/362374 /INT/20/966891
Onderwerp	Raadsinformatiebrief Evaluatie GFT in de hoogbouw
Portefeuillehouder	C.Koers-De Graaf

Contactpersoon	Marcel Krosenbrink
E-mail	M.Krosenbrink@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 136

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Er is een pilot geweest met de inzameling van Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) in de hoogbouw op het Gelders Eiland. Van deze pilot is een korte evaluatie gemaakt. Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u daarover.

Kernboodschap
De mogelijkheid om GFT afval te kunnen scheiden in de hoogbouw moet zorgen voor een verlaging van de hoeveelheid restafval en geeft inwoners de gelegenheid de hoogte van de afvalstoffenheffing te beïnvloeden. De deelnemers aan de proef die de enquête hebben ingevuld zijn in hoofdlijnen positief over het scheiden van GFT-

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- x Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
De deelnemers aan de proef die de enquête hebben ingevuld zijn in hoofdlijnen positief over het scheiden van GFT. De proef lijkt een bijdrage geleverd te hebben aan de daling van de hoeveelheid restafval al is die daling niet exact te meten. De gekozen werkwijze in de proef is arbeidsintensief en daarmee relatief duur.

De evaluatie is toegevoegd als bijlage.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
De resultaten van het onderzoek communiceren wij met de inwoners.

Vervolgproces
Nadat in de rest van de gemeente diftar bij de hoogbouw is ingevoerd, krijgen ook daar de bewoners de mogelijkheid GFT te scheiden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. 967104 Evaluatie

Evaluatie GFE Hoogbouw

Doel van de pilot

De proef met GFT inzameling bij hoogbouw in het Gelders Eiland draagt bij aan het gemeentelijk beleid dat conform de VANG- doelstelling de hoeveelheid restafval wil beperken tot 100 kg per inwoner per jaar en een afvalscheidingspercentage van 75% wil bereiken. Bewoners van hoogbouw hebben momenteel niet de mogelijkheid om hun GFT afval gescheiden aan te bieden. Het zorgen voor voorzieningen op maat levert een bijdrage aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Volgens de afvaldriehoek is het doel drieledig:

- *Milieu; De bewoners van hoogbouw kunnen hun GFT scheiden, waardoor dit niet met het restafval wordt verbrand, maar hergebruikt wordt als grondstof. We leveren hiermee een bijdrage aan de realisatie van de VANG- doelstelling.*
- *Service; We vergroten de service ten opzichte van de huidige inzameling doordat bewoners de mogelijkheid krijgen hun GFT- afval gescheiden en gratis aan te bieden. De service op restafval blijft gelijk, omdat de proef niet voorziet in aanpassingen in de inzameling van restafval. We voorzien de betreffende huishoudens van extra informatie over het scheiden, inzamelen en verwerken van GFT omdat dit nieuw voor hen is. We ervaren en leren of de opzet van deze proef een werkbare manier is om met inwoners in contact te komen en maatwerk te leveren dat ook daadwerkelijk gebruikt gaat worden.*
- *Kosten: De verwachte kosten voor de uitvoer van de proef zijn begroot op € 21.180,- .*

Beschrijving pilot

In augustus 2018 is gestart met een inventarisatie van locaties in het Gelderse Eiland die in aanmerking komen voor de proef/pilot GFT inzameling in de hoogbouw. In april 2019 is de pilot gestart voor een proef van een half jaar om hoogbouw inwoners in het Gelderse Eiland het GFT gescheiden te laten aanbieden. Hiervoor zijn naast GFT minicontainers en een inzamelmiddel voor het scheiden van groente, fruit en etenswaren (GFE) in de keuken(keukenbakjes) geleverd. De gemeente heeft 20 locaties met 323 bewoners benaderd voor de pilot. Voor de locaties zijn beheerders gezocht die de communicatie met bewoners en het beheer van de containers hebben georganiseerd. In totaal zijn 39 GFT containers van 180 liter voor het GFT afval uitgezet. Op verzoek van enkele beheerders zijn extra containers na geleverd.

De beslissing om GFT afval te scheiden wordt vaak tijdens het koken in de keuken gemaakt. Om dit te faciliteren heeft de gemeente op aanvraag 56 kleine keukenbakjes geleverd. Naast een analyse van gegevens is ook een enquête onder de bewoners gehouden. Van de 323 inwoners hebben 32 gereageerd op de enquête.

GFT in de hoogbouw van het Gelderse Eiland	
Aantal hoogbouw locaties	20
Aantal aansluitingen	323
Aantal containers GFT	39
Aantal aansluitingen met een keukenbakje	56

De pilot heeft geen formeel einde gekregen. De inwoners die gebruik maken van de GFT container kunnen deze blijven gebruiken. Inwoners die alsnog een container willen, kunnen deze aanvragen en de gemeente zal deze leveren. De gemeente is alleen gestopt met de levering van de GFT biozakjes.

De resultaten van de pilot

Milieu

De inzameling van de containers is in de routes van de laagbouw geregeld. Een aparte registratie van de inhoud van de gft hoogbouwcontainers is niet bijgehouden, omdat dat praktisch niet mogelijk is. Door een aantal wijzigingen in het beleid in 2019 (een lagere frequentie voor restafval en tweewekelijkse inzameling van GFT) is geen betrouwbare uitspraak te doen over de toename van het gft afval op deze specifieke locaties.

Wel zijn in 2019 1142 (13%) minder registraties van milieupassen op de ondergrondse containers ten opzichte van 2018 gemeten. Het ingezamelde restafval is in deze periode met 3680 kg (6%) afgenomen. Voor de hoogbouw in het Gelders Eiland is geen beleidsverandering geweest, maar deze afname kan niet alleen aan deze pilot worden toegeschreven. Wel lijkt de gft pilot dus een beperkte bijdrage te leveren aan de VANG doelstelling door de afname van het aangeboden restafval.

Service

Met de GFT inzameling hebben inwoners de mogelijkheid door GFE te scheiden en daarmee een lager variabel deel van de afvalstoffenheffing te betalen. Minder restafval betekent een lagere afvalstoffenheffing. De gehouden enquête toont een behoorlijk positief beeld over de mogelijkheid om GFT te scheiden en de kennis van GFT afval over wat in de gft container mag is erg hoog gebleken(88%).

Zeventien respondenten (53%) geven aan gebruik te maken van de keukenbakjes en 13 gebruikers (41%) geven aan hiermee door te gaan, ook als de gemeente stopt met het verstrekken van de gft zakjes. Twee respondenten hebben aangegeven dat de biologisch afbreekbare zakjes in het GFT verwerkingsproces niet zijn te verwerken. Ook het televisie programma De Monitor van de KRO-NCRV heeft hier aandacht aan besteed [1]. De biologisch afbreekbare zakjes blijken niet snel genoeg af te breken in het proces van de eindverwerkers.

Twee respondenten geven aan dat de container beter verwijderd kan worden door de overlast van stank , vliegjes, maden en ander klein ongedierte. Negen respondenten geven aan overlast te ervaren van ongedierte en stank. Bij 63% van de respondenten wordt de container goed schoongehouden. Het belang van het schoonhouden van de container, om ongedierte en geur te beperken, is dus een aandachtspunt gebleken.

Kosten

De pilot was begroot op € 21.180,- maar door de beperkte vraag naar de keukenbakjes zijn de kosten € 3.642,00. onder de begroting gebleven.

---

[1] https://demonitor.kro-ncrv.nl/uitzendingen/uitzending-terugkijken-is-composteerbaar-plastic-de-oplossing-voor-ons-plasticprobleem

Kosten	Begroot			Realisatie	
	Tarief	Aantal	Totaal	aantal	Totaal
Uren projectleider	€ 80	181	€ 14.480	150	€ 12.000
Aanschaf inzamelmiddel	€ 10	350	€ 3.500	350	€ 3500
Aanschaf minicontainer	€ 20	20	€ 400	39	€ 780
Aanschaf GFT zakjes	€ 5	350	€ 1.750	112	€ 560
Communicatie en voorlichting	€ 3	350	€ 1.050		€ 1.050
TOTAAL kosten			**€ 21.180**		**€ 17.890**
Geschat minder restafval verwerking (ton)	€ -80,00			4,4	€ -352
Totale kosten			**€ 21.180**		**€ 17.538**

De gemeente heeft nog een groot aantal keukenbakjes (294st) op voorraad.

Ook de minderopbrengsten voor de gemeente van het variabele tarief van de afvalstoffenheffing zijn in dit overzicht niet meegenomen, omdat niet duidelijk is welke aandeel van de afname van restafval aan de pilot kan worden toegeschreven.

Advies

Heeft de pilot geleid tot de gewenste doelen?

Milieu: De pilot lijkt een beperkte bijdrage aan de realisatie van de VANG doelstelling te leveren. De exacte bijdrage is niet goed te meten. De afname van geregistreerde pasaanbiedingen is hoopvol. De bio-gft zakjes zijn niet goed afbreekbaar en niet goed te verwerken. De gemeente kan dus beter stoppen met het verstrekken van deze zakjes.

Service: De belangstelling voor een GFT minicontainer was twee maal hoger dan verwacht, terwijl de belangstelling voor de keukenbakjes lager was dan vooraf verwacht (32%). De informatie over het belang van GFT scheiding is bekend bij de respondenten (88%)

Kosten: De pilot is goedkoper geweest dan begroot. Maar omdat de pilot veel tijd voor begeleiding vraagt, is een bijdrage van €54, per hoogbouwaansluiting aanzienlijk.

Conclusie en vervolg

Het afstemmen met een beheerder per locatie is waardevol gebleken, maar ook arbeidsintensief. Door eerst diftar in de hoogbouw in te voeren, hebben inwoners profijt van het beter GFT scheiden, omdat zij dan minder variabele afvalstoffenheffing betalen.

Slechts 34% van de bewoners maakt gebruik van het keukeninzamelmiddel. De gemeente faciliteert voor de andere afval- en grondstofstromen alleen het inzamelmiddel dat inwoners aan de kant van de weg aanbieden. Waarom zou de gemeente voor het GFT in de hoogbouw ook de inpandige inzamelmiddelen betalen? Bij een vervolg moet de gemeente het verstrekken van keukenbakjes en de intensieve begeleiding opnieuw overwegen.

De gemeente kan de GFT containers op verzoek van hoogbouwinwoners verstrekken of voorschrijven, echter als een gemotiveerde beheerder ontbreekt, is de kans op een vieze container met stank en (klein) ongedierte groot. Het verplichten van GFT scheiding is om die reden niet aan te raden.

De pilot levert een bescheiden bijdrage aan de Vang doelstelling, echter de kosten van ruim €54,- per hoogbouwaansluiting zijn door de arbeidskosten aan de hoge kant.

Vervolg

Een vervolg is zinvol als de volgende drempels worden weggenomen:

1. Eerst Diftar in de hoogbouw invoeren, voordat gft scheiding in de hoogbouw zinvol is. Inwoners hebben bij Diftar een belangrijke reden, minder betalen voor restafval, om aan gft scheiding te doen.
2. Een minder arbeidsintensieve aanpak zoeken, om de invoeringskosten te beperken. Arbeid maakt in de pilot 85% van de kosten uit. Bij een grootschalige invoering zullen de arbeidskosten naar verwachting per aansluiting dalen. Ook kan de aanpak wijzigen, bijvoorbeeld door beheerders zich vrijwillig aan te laten melden en/of de woningbouwverenigingen betrekken in het project.
3. De communicatie over gft scheiding kan mogelijk gelijk met communicatie over de invoering van Diftar in de hoogbouw plaatsvinden. De GFT scheiding in hoogbouw is een goede reden voor inwoners om hun variabele deel van de afvalstoffenheffing te beperken. Als voordien hoogbouwcomplexen zich uit eigen beweging melden gaat de gemeente daar alvast een gft-container plaatsen.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-068

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23 juni 2020
Zaaknummer	Z/17/277319 /INT/20/966780
Onderwerp	Gebiedsopgave Babberich en omgeving (MER Witte Kruis)
Portefeuillehouder	Carla Koers

Contactpersoon	Ilone Willemsen
E-mail	I.Willemsen@zevenaar.nl
Telefoon	5362

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Er is een aantal belangrijke ontwikkelingen over de voortgang van het MER Witte Kruis. Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u daarover.

Kernboodschap

In het kader van Sterk Bestuur zijn afspraken gemaakt om de (verkeers)problematiek in Babberich en omgeving in beeld te brengen (MER Witte Kruis). In samenspraak met de provincie is integraal naar het gebied gekeken, met als resultaat het document 'Gebiedsopgave Babberich en omgeving'. Na besluitvorming van beide overheden kan gestart worden met de volgende fase, het in beeld brengen van de oplossingsrichtingen.

Context

- ■ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
In het kader van het programma Sterk Bestuur en het samengaan van de gemeente Rijnwaarden en Zevenaar is afgesproken dat een MilieuEffectRapport (MER) wordt opgesteld voor de doortrekking Witte Kruis. Het proces wordt in samenwerking met de provincie Gelderland uitgevoerd. In het gezamenlijk opgestelde Plan van Aanpak is een proces opgesteld dat aansluit bij de besluitvormingsprocedure van de provincie Gelderland: Meerjaren InvesteringsAgenda (MIAM) om te komen tot een MER.

Hoewel de verkeersproblematiek in het gebied aanleiding was voor dit onderzoek, staat dit niet op zichzelf. Daarom is het onderzoek integraal opgesteld, waarin naast verkeer gekeken wordt naar nut en noodzaak van een goede ontsluiting voor de sectoren leefbaarheid, economie, recreatie en natuur. Voorliggend voorstel geeft invulling aan de eerste stap in dit proces, de initiatieffase. In de initiatieffase heeft een brede inventarisatie plaats gevonden naar de problemen, knelpunten, kansen en beleidsambities in Babberich en omgeving. Deze inventarisatie is vervolgens vertaald naar opgaven voor het gebied. Het resultaat van de initiatieffase is vastgelegd in het document "Gebiedsopgave Babberich en omgeving", bijlage 1.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Na besluitvorming in het college worden belanghebbenden geïnformeerd over deze stap. Daarna wordt het participatieproces doorlopen zoals aangegeven in het Plan van Aanpak.

Het resultaat van de participatie krijgt zijn weerslag in de notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Vervolgproces
De volgende stap bestaat uit het ontwikkelen van alternatieven en varianten die invulling geven aan de opgave. Hierbij wordt de volledige breedte van het speelveld verkend. Van een nulplusalternatief (minimale ingreep) tot een brede gebiedsontwikkeling. De alternatieven worden beoordeeld op uitvoerbaarheid: Maatschappelijke, juridische, technische en financiële haalbaarheid. Hier vindt de eerste selectie plaats van de realistische en uitvoerbare alternatieven. Deze alternatieven worden opgenomen in de Notitie Reikwijdte en Detail en verder onderzocht in de op te stellen MER. Het resultaat van deze stap is een afgeronde Notitie Reikwijdte en Detailniveau die ter vaststelling zal worden aangeboden aan het college (september 2021). De MER is medio 2022 gereed waarna het ter inzage gelegd kan worden. De verwachting is dat eind 2022 de MER vastgesteld kan worden.

Participatie is onderdeel van het proces.

Globale planning:

1. Uitwerken probleemanalyse: Gebiedsopgave Babberich en omgeving : gereed
2. Vaststellen probleemanalyse door gemeente en provincie : zomer 2020
3. Vaststellen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (oplossingsrichtingen) : sept 2021
4. Opstellen MER : medio 2022
5. Vaststellen MER : eind 2022

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. Z/17/277319/INT/20/967182: Gebiedsopgave Babberich en omgeving
   - INT/20/967330: Bijlage 1 Gebiedsopgave Babberich en omgeving: Verkeer, probleemanalyse doortrekking Witte Kruis
   - INT/20/967338: Bijlage 2 Gebiedsopgave Babberich en omgeving: Economische waarde
   - INT/20/967341: Bijlage 3 Gebiedsopgave Babberich en omgeving : Ruimtelijke analyse (landschap, natuur en stedenbouw)
   - INT/20/967334: Bijlage 4 Gebiedsopgave Babberich en omgeving : Analyse energie en circulair
2. Z/17/277319/ UIT/20/967165: brief aan provincie om gezamenlijk de gebiedsopgave Babberich en omgeving op te pakken en uit te werken.

“Gebiedsopgave Babberich en omgeving” - Het Initiatief

Gemeente Zevenaar

BRO
Ruimte | om *in* te leven

Titel rapport:	‘‘Gebiedsopgave Babberich en omgeving” - Het Initiatief
Datum:	15-06-2020
Projectnummer:	P02285
Opdrachtgever:	Gemeente Zevenaar
Contactpersoon opdrachtgever:	De heer RW
Projectleider BRO:	JV, RT
Projectteam BRO:	BC, LW, NL
Bron kaft:	BRO

BRO Boxtel

Bosscheweg 107

5282 WV Boxtel

T +31 (0)411 850 400

E info@bro.nl

BRO
Ruimte om *in* te leven

0 INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding **5**
Aanleiding en initiatief 5

2. Het initiatief **7**

3. Thema's **9**
Overzicht thema's 9

 Bereikbaarheid 11

 Gezondheid 13

 Verkeersveiligheid 15

 Vestigingsklimaat bedrijven & recreatie 17

 Vestigingsklimaat wonen 19

 Energie & circulair 21

 Ruimtelijke kwaliteit 23

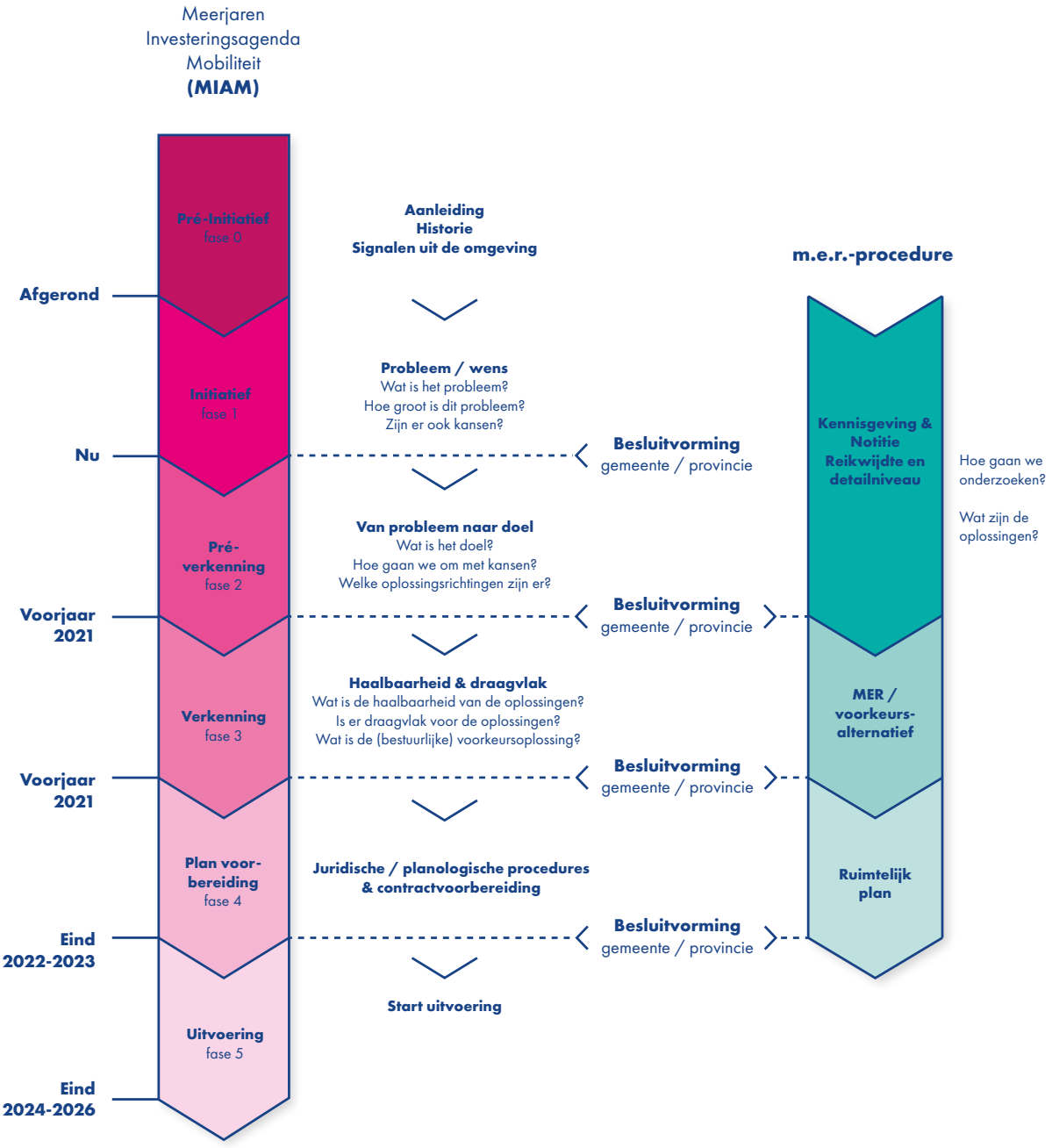
 Ecologie 25

 Klimaatadaptie 27

 Sociale relevantie 29

1

Planning besluitvormingsproces Witte Kruis Babberich
bron: Provincie Gelderland

Leeswijzer

In samenvatting zijn alle opgaven in beeld gebracht. Vervolgens zijn de thema's in het volgende hoofdstuk verder uitgediept, door ze te spiegelen aan opgaven en ambities in vigerend beleid, in combinatie met gebiedsspecifieke karakteristieken. Per thema is een hoofdopgave geformuleerd.

Aanleiding

Dit initiatiefdocument vormt de basis van voor de “Gebiedsopgave Babberich en omgeving”. Aanleiding van dit intiatief is de bestuurlijke afspraak om de al jaren slepende verkeersproblematiek in en rond Babberich nader onder de loep te nemen. De gemeente Zevenaar als initiatiefnemer heeft samen met de provincie Gelderland de initiatieffase uit het MIAM doorlopen. In deze fase vindt een brede verkenning plaats naar de knelpunten in het gebied rond Babberich. Dit document geeft de verslaglegging van een brede en integrale inventarisatie van knelpunten en kansen die spelen in en rond Babberich. Er is juist gekozen voor een integrale gebiedsgerichte benadering waarbij alle aspecten die een ruimtelijke rol spelen een plek hebben in het onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het ambitieweb uit de ‘Green Deal: Duurzaam GWW’ . Hiermee is maximal inzicht verkregen in de knelpunten die er spelen in het gebied. Ook is er inzicht verworven in kansen die er liggen om bijvoorbeeld bij te dragen aan klimaatadaptie en de energietransitie.

Het initiatief

Het onderzoek is uitgevoerd in een samenwerking tussen de provincie Gelderland en de gemeente Zevenaar. Eerste zijn op de verschillende thema’s uit het ambitieweb technische onderzoeken uitgevoerd om een goed beeld te krijgen van de problematiek die er in het gebied speelt. Per thema is onderzocht wat de huidige situatie en autonome ontwikkeling is. Vervolgens is gekeken hoe deze situatie zich verhoudt tot de geformuleerde beleidsambities. Het verschil tussen de autonome ontwikkeling (hoe het is) en de beleidsambities (hoe je wilt dat het zou zijn) vormen de knelpunten of kansen om het gebied te verbeteren. Deze knelpunten en kansen zijn doorvertaald in opgaven per thema. Deze opgaven per thema zijn nauw met elkaar verweven en vormen samen de integrale opgave voor het gebied: “Gebiedsopgave Babberich en omgeving” (zie pagina 6).

Dit initiatiefdocument is een samenvattend document van de onderzoeksresultaten op de verschillende thema’s uit het ambitieweb. De samenvattingen zijn gebaseerd op onderstaande technische rapportages:

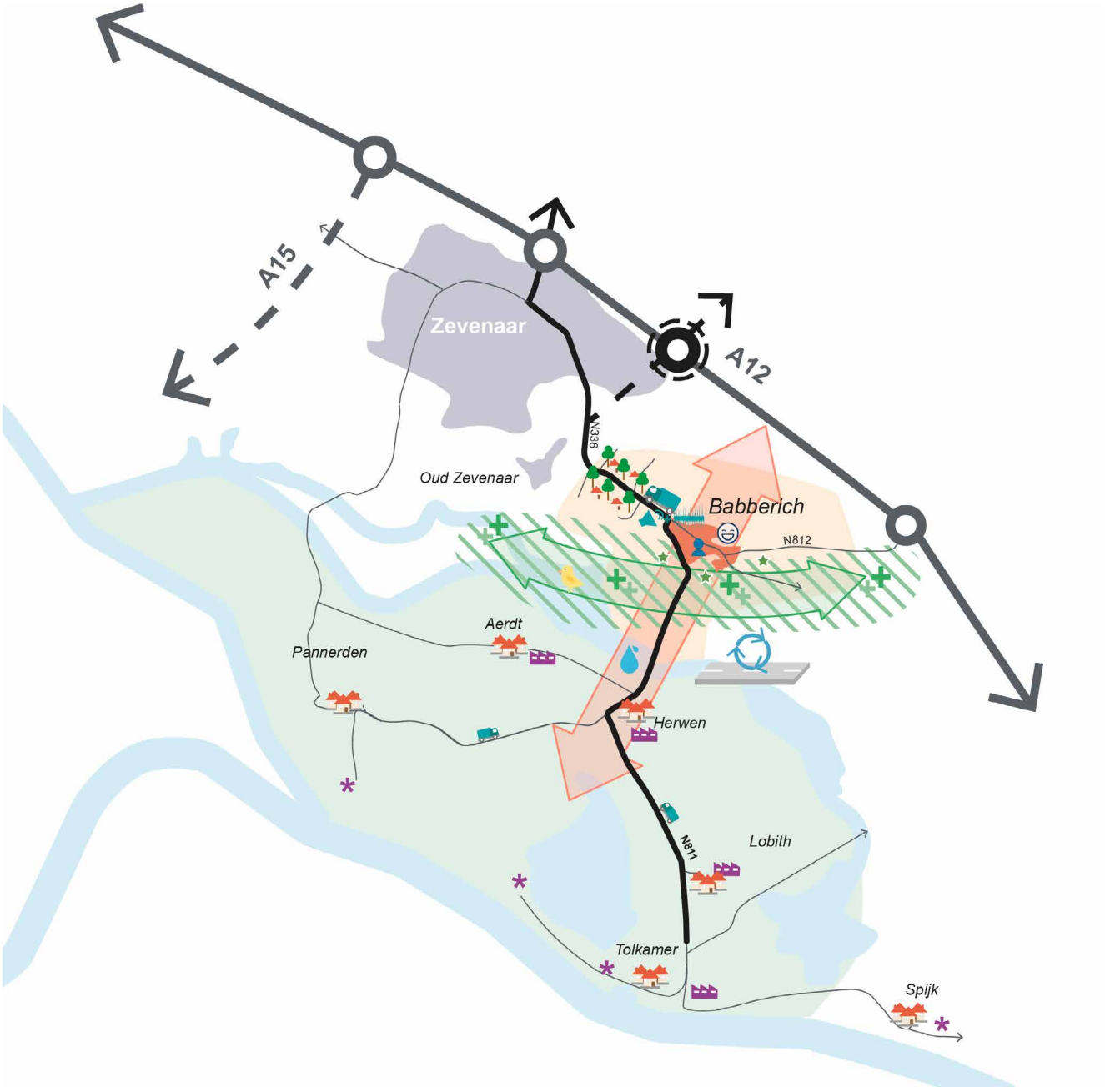
- Economisch onderzoek - Toegevoegde waarde het Gelders eiland, Stec Groep, 2019 (hierna te noemen (Economische onderzoek)
- Verkeers- en verkeersmilieutechnisch onderzoek - Probleemanalyse doortrekking Witte Kruis, Goudappel coffeng, 2019, hierna te noemen (Verkeersonderzoek)
- Verslag van de inloopavond Babberich, augustus 2019, hierna te noemen (Verslag inloopavond)
- Gebiedskenmerken en opgaven Gelders Eiland – A12, BRO, januari 2020 (hierna te noemen: Gebiedskenmerken)
- Notitie Energie en Circulair, BRO, januari 2020 (hierna te noemen: duurzaamheidsonderzoek)

De “Gebiedsopgave Babberich en omgeving”

De “Gebiedsopgave Babberich en omgeving” is een heldere beschrijving van het intitiatief. Met dit initiatief kan de volgende stap in he het MIAM-proces worden gezet. Dit is de verkenningsfase. In deze fase wordt gezocht wordt naar oplossingsrichtingen die invulling geven aan de opgave.

2

Conclusiekaart: thema's op locatie

Bereikbaarheid
optimaliseren van de verbinding met het Gelders Eiland

Gezondheid
verminderen van geluids- en trillingenoverlast

Verkeersveiligheid
verbeteren van onveilige situaties door vele in-en uitritten

Vestingsklimaat bedrijven & recreatie
verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven en recreatie

Vestingsklimaat wonen
Leefbaarheid binnen de kern Babberich verbeteren

Energie & circulair
circulaire uitvoering van de weg

Ruimtelijke kwaliteit
verbinden van natuur en historische- en culturele parels

Ecologie
versterken van de natuur
vergroten van de biodiversiteit

Klimaatadaptatie
verbeteren klimaatbestendigheid

Sociale relevantie
samen opzoek naar duurzame invulling van de opgave

Aanpak

In deze studie is breed verkend welke knelpunten, uitdagingen, kansen en ambities er liggen in het gebied in- en rond Babberich. Aan de hand van de duurzaamheidswijzer is voor de verschil-lende thema's (zie figuur hiernaast) in beeld gebracht:

1. het beleid: waar we heen willen;
2. de huidige situatie: waar staan we nu;
3. welke knelpunten of ambities er zijn: het verschil tussen **(1)** en **(2)**;
4. de opgave: dat wat nodig is om **(3)** weg te nemen.

Vanuit de verschillende thema's volgen opgaven in het gebied rond Babberich. De volgende stap is om deze losse opgaven per thema met elkaar te verbinden tot één integrale gebiedsop-gave.

De gebiedsopgave

De opgaven in het gebied hebben een ruimtelijke samenhang. Enerzijds ligt er de opgave om de bereikbaarheid en de klimaatbestendigheid van het Gelders Eiland te verbeteren. Dit draagt bij aan het versterken van het vestigingsklimaat voor bedrijven (economie) en voor wonen (bevolkings-krimp). Anderzijds staat de bereikbaarheid van het Gelders Eiland op gespannen voet met de thema's gezondheid, verkeersveiligheid, ruimtelijke kwaliteit, en ecologie in en rondom Babberich. Deze opgaven bestaat uit het verbeteren van de natuurwaarden in het gebied, het versterken van het landschap en de ruimtelijke kwaliteit in Babberich zelf. De opgave draagt ook bij aan het versterken van de recreatieve waarden van het gebied.

Klimaat en Circulariteit

De gebiedsopgave biedt ook kansen om bij te dragen aan de energietransitie en de ontwikke-ling op het gebied van circulariteit. De unieke ligging van het gebied als schiereiland, maakt het mogelijk om gericht met de energietransitie stappen te zetten. Denk hierbij aan het omgaan van fossiele brandstof voor transport naar Waterstof als brandstof. Doordat de bedrijven die ge-bruik maken van de N811 bekend zijn, zijn er mogelijkheden om gericht gezamenlijk de energie-transitie te versnellen. Ook qua circulariteit bieden een nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kansen om al vanaf de start, na te denken over een circulaire inrichting van het gebied. Het circulair ingerichte fietspad doormiddel van 'Olifantengras', ten noorden van het Witte Kruis, kan als opmaat worden gezien voor verdere duurzame oplossingen.

Hiermee ontstaat een integrale duurzame gebiedsopgave voor het gebied dat begrenst wordt door de woonkern Babberich, de Duitse grens en de oude Rijn. In het figuur hier naast is dit gebied weergegeven. De gebiedsopgave Babberich en omgeving: waar natuur en mens samen komen!

3

blz. 10-11

Bereikbaarheid *"Het verbeteren van de bereikbaarheid van het Gelders Eiland door de reistijd tussen het Gelders Eiland en de A12 te verkorten en de betrouwbaarheid te vergroten"*

blz. 12-13

Gezondheid *"Het verbeteren van het woon- en leefmilieu voor de bewoners in en rondom Babberich"*

blz. 14-15

Verkeersveiligheid *"Het verbeteren van de verkeersveiligheid van de N336, de N811 en N812 in en rond Babberich"*

blz. 16-17

Vestigingsklimaat bedrijven & recreatief *"Het verbeteren van de bereikbaarheid ter furore van het vestigingsklimaat voor bedrijven en de recreatieve sector op het Gelders Eiland"*

blz. 18-19

Vestigingsklimaat wonen *"Het verbeteren van de bereikbaarheid van het Gelders Eiland om zo de bereikbaarheid van woningen te vergroten"*

blz. 20-21

Energie & circulair *"De gebiedsopgave draagt bij aan de energietransitie, waarbij nieuwe ontwikkelingen circulair worden gerealiseerd. Specifiek op mobiliteit liggen in dit gebied kansen om te vergroenen"*

Overzicht thema's

Dit is een overzicht van alle thema's die spelen rondom de bereikbaarheid van Het Gelders Eiland. De beelden geven een impressie van de opgave of kans die voor dat thema speelt. Op de volgende pagina's worden de opgaven nader toegelicht aan de hand van een omschrijving van de opgave, principe tekeningen en het relevante beleid.

blz. 22-23

Ruimtelijke kwaliteit *"Het is de opgave om de ruimtelijke kwaliteit binnen de kern van Babberich te verbeteren en de relatie tussen de woonomgeving en omliggend landschap te versterken"*

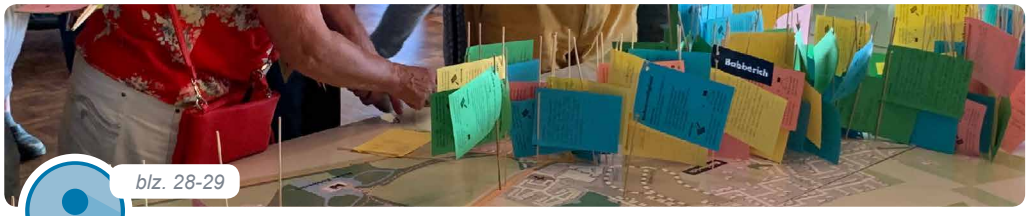
blz. 24-25

Ecologie *"Het bijdragen aan het behalen van de habitatdoelstellingen en het vergroten van de biodiversiteit"*

blz. 26-27

Klimaatadaptie *"Het is een opgave om de veiligheid en zelfredzaamheid van het Gelders Eiland te verbeteren en bij te dragen aan de klimaatbestendigheid"*

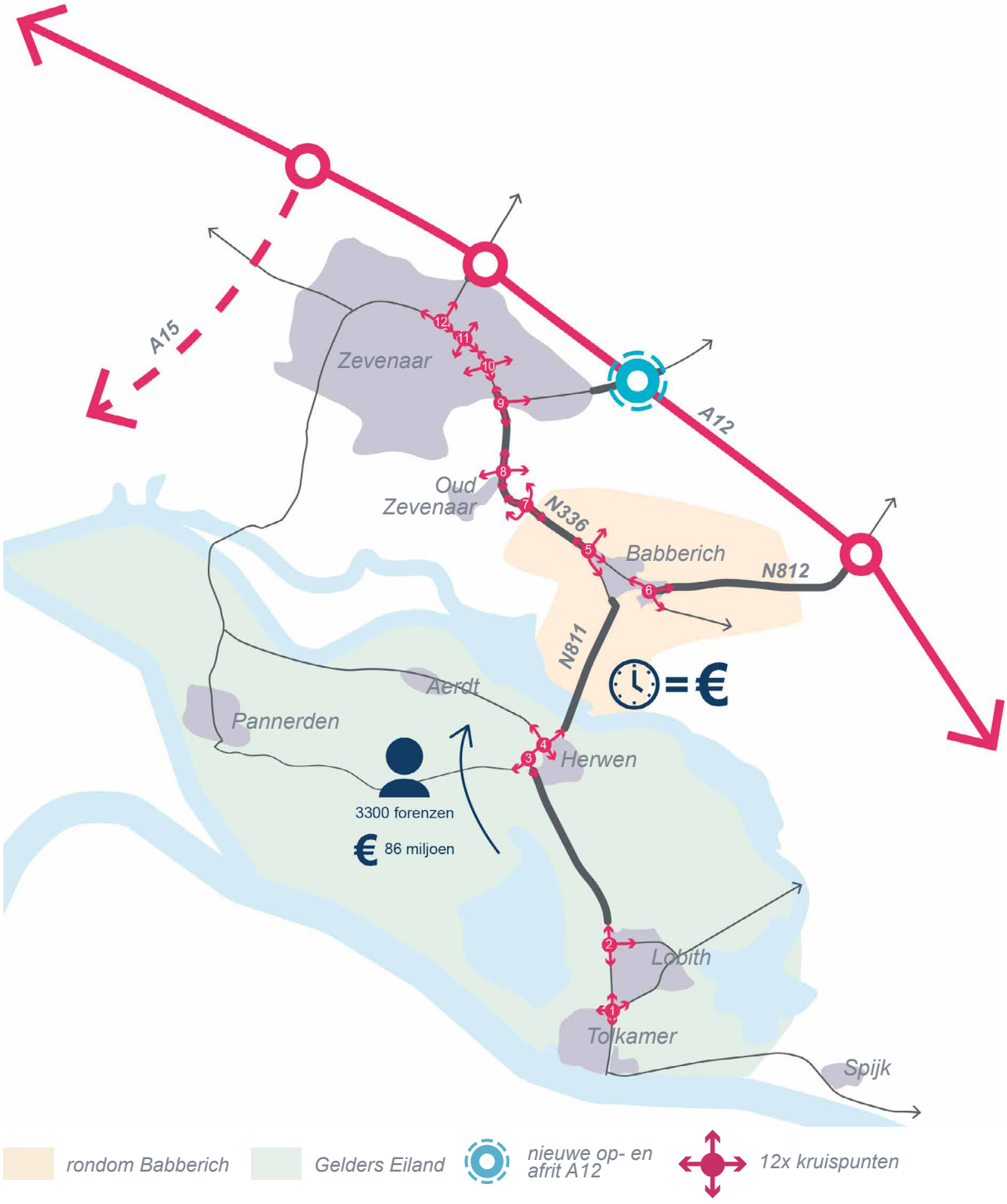
blz. 28-29

Sociale relevantie *"De opgave is om ook in het vervolgproces de omgeving te betrekken en samen te zoeken naar een duurzame invulling van de opgave"*

Opgave

“Het verbeteren van de bereikbaarheid van het Gelders Eiland door de reistijd tussen het Gelders Eiland en de A12 te verkorten en de betrouwbaarheid te vergroten”

Principetekening van de opgave met betrekking tot bereikbaarheid

De situatie

Het Gelders Eiland is momenteel ontsloten via de N810, N336 en N811 richting de A12. Dagelijks maken z'n 6.000 weggebruikers gebruik van deze route. De verkeersintensiteit op de N336 is bijvoorbeeld 12.000 motorvoertuigen per etmaal (Bron: Verkeersonderzoek). Deze route is de enige volwaardige ontsluitingsweg die het gebied ontsluit. De woon-werkstromen over de N811 en de grote bedrijven die over de N811 vervoeren zijn gezamenlijk goed voor circa € 176 miljoen gegenereerde toegevoegde waarde (Bron: Economisch onderzoek). De weg is van vitaal belang voor het functioneren van het gebied.

Het knelpunt

De doorstroming van en naar het Gelders Eiland en de A12 is niet optimaal doordat de verbindende provinciale wegen de bebouwd kom van Zevenaar en Babberich doorkruizen, substantieel veel rotondes en in de toekomst 10 geregelde kruispunten kent. Hierdoor ontstaat vertraging en is de bereikbaarheid van het Gelders Eiland niet optimaal (Bron: Verkeersonderzoek).
Het oplossen van dit knelpunt kent een positieve kosten-baten-analyse. De te behalen reistijdwinst uitgedrukt in euro's is in de periode 2020-2040 in totaal circa 15 tot 20 miljoen euro (Probleemanalyse doortrekking Witte Kruis, Goudappel Coffeng, d.d. 24 januari 2020). Dit op basis van een doortrekking van het Witte Kruis richting 7Poort.

Het beleid

Gaaf Gelderland
"Bereikbaarheid is een kritische succesfactor voor een verbonden samenleving en een krachtige, duurzame Gelderse economie."

"We blijven een veilig en toegankelijk Gelderse netwerk van (water)wegen, spoor, fiets- en voetpaden verbeteren en pakken knel- en knooppunten en ontbrekende schakels aan"

"Goed bereikbare voorzieningen, …., het is allemaal van belang".

Omgevingsvisie Rijnlanden (nu: gemeente Zevenaar)
"Zowel digitaal als fysiek wordt de bereikbaarheid verbeterd. Voor de autobereikbaarheid wordt uitgegaan van een nieuwe en kortere aansluiting van het Gelders Eiland op de A12. Dit is van belang voor de bereikbaarheid."

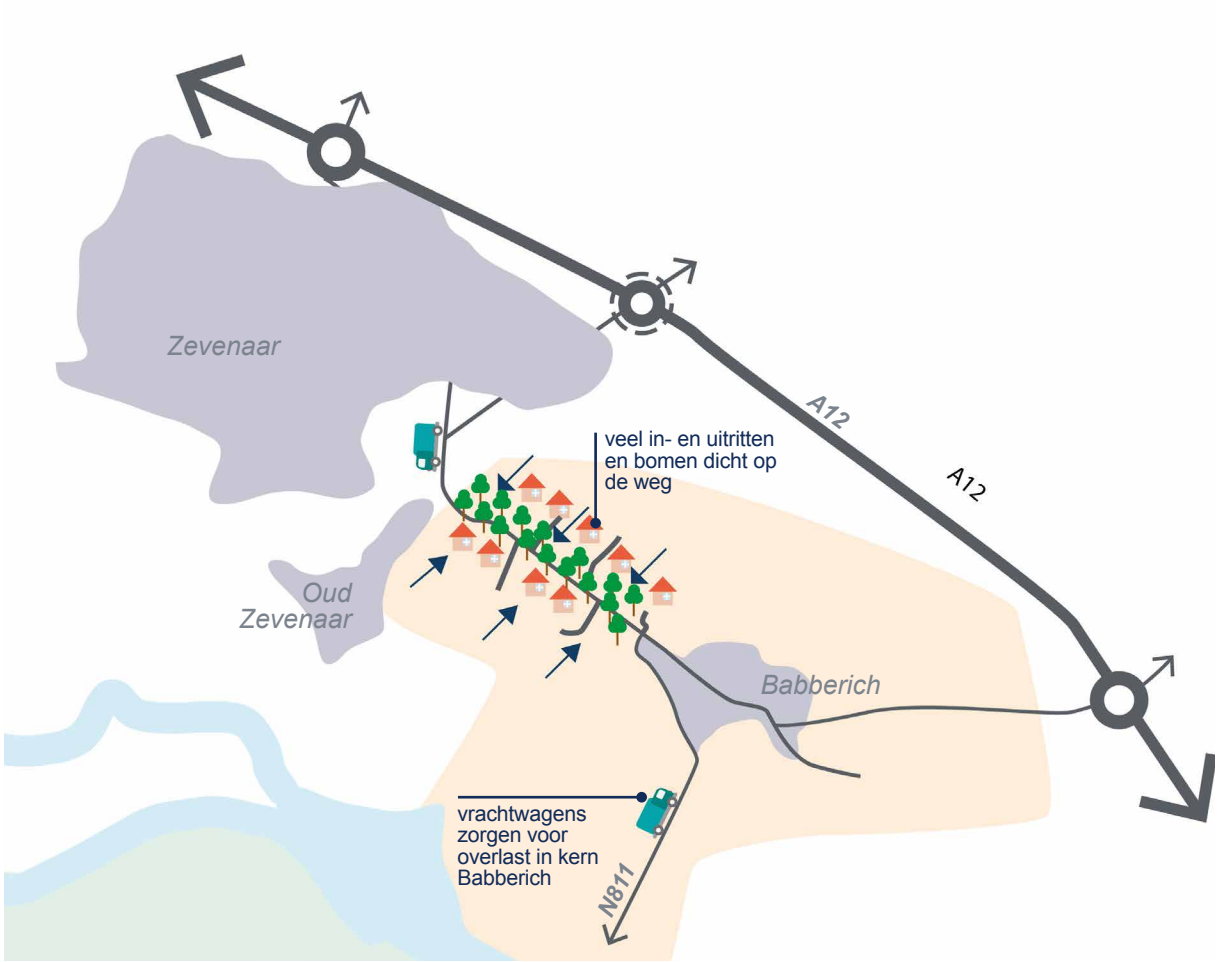
Opgave

“Het verbeteren van het woon- en leefmilieu voor de bewoners in en rondom Babberich”

Totaal 84 huizen last van geluidsoverlast en trillingen

Principetekening van de opgave met betrekking tot vestigingsklimaat

De situatie

De overlast van geluid en trillingen dient binnen de bebouwde kom van Babberich en tussen Babberich en Zevenaar aangepakt te worden. Er staan veel woningen dicht op de weg, daarnaast kenmerkt de weg zich door een hoge intensiteiten en relatief veel vrachtverkeer. Dit leidt tot ernstige geluidsoverlast en trillingshinder bij de bewoners langs de weg. Het gaat om 84 woningen met een te hoge geluidsbelasting (>63dB) ten gevolge van de Babberichseweg N336, de Dorpstraat N336 en het Witte Kruis N811.

Het knelpunt

In de toekomstige situatie hebben 84 woningen een hogere geluidbelasting dan 63dB, dit zijn zogenaamde **plandrempel**woningen. Ook wordt door de korte afstand van de weg tot de woningen trillingshinder ervaren.

Het beleid

Gaaf Gelderland

"Een gezonde en veilige leefomgeving is de hoofdzaak van het milieubeleid. Dit vraagt om provinciaal beleid dat zorgt voor goede milieukwaliteit en veilige ruimtelijke keuzes. Gezondheidsschade, onacceptabele risico's en onaanvaardbare geur- en geluidhinder moeten worden voorkomen".

Actieplan geluid Gelderland 2018-2022

"Het doel van het Actieplan is het verminderen van hoge geluidsbelasting als gevolg van wegverkeer op provinciale wegen in Gelderland, om daarmee een goede en gezonde woon-en leefomgeving te bevorderen". "…deze 63 dB stellen we vast als 'plandrempel', omdat bij deze geluidbelasting vanuit gezondheidskundig oogpunt de kwalificatie 'onvoldoende' van toepassing is".

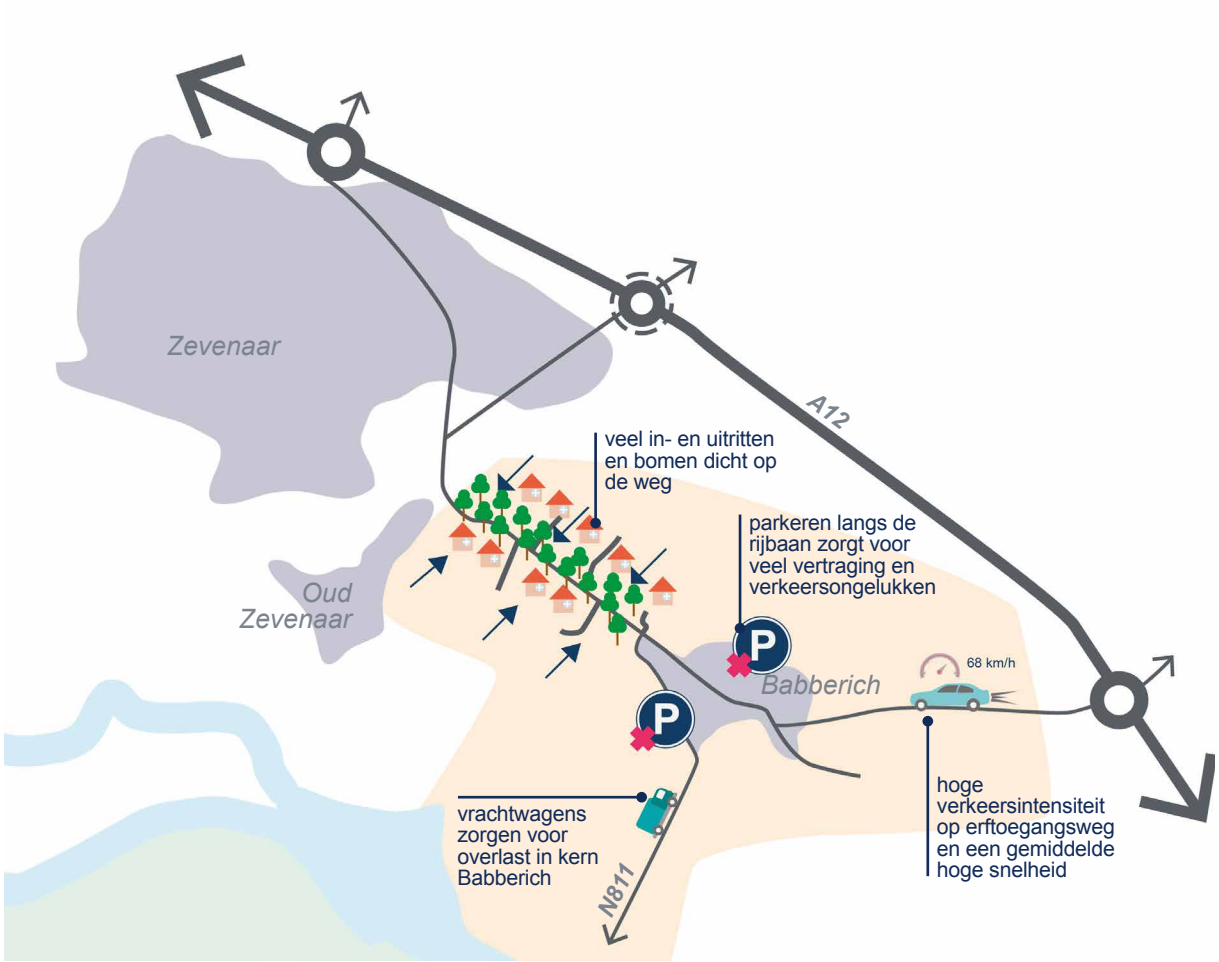
Opgave

“Het verbeteren van de verkeersveiligheid van de N336, de N811 en N812 in en rond Babberich”

Totaal 84 huizen last van geluidsoverlast en trillingen

Principetekening van de opgave met betrekking tot vestigingsklimaat

De situatie

De N336 wordt gekenmerkt door de lintbebouwing aan beide zijde van de weg en de karakteristieke oude eikenrijen. Deze inrichting zorgt voor knelpunten ten aanzien van de verkeersveiligheid. Op het Witte Kruis (de N811 binnen de bebouwde kom) zijn functie, vormgeving en gebruik niet in balans door het aanwezige langsparkeren in combinatie met de fietsstrook op de weg. Dit past niet bij de hoge verkeersintensiteit. Deze onbalans is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid. De N812 heeft voor een erftoegangsweg buiten de bebouwde kom een relatief hoge verkeersintensiteit en een relatief hoge gemeten snelheid (V85: 68 km/h). Dit is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid de CROW richtlijnen en de principes van Duurzaam Veilig te hanteren.

Het knelpunt

Op de N336 ligt het aantal ongevallen hoger dan het gemiddeld aantal op dergelijke typen wegen. Daarnaast zijn op zowel de N336 als de N811 en de N812 functie, vorm en gebruik van de weg niet in balans. De wegen voldoen niet aan een duurzaam veilige inrichting en zijn daarmee niet vergevensgezind. De wegen in het gebied worden als onveilig ervaren.

Het beleid

Gaaf Gelderland

“Gezond en veilig, … En, dat is aandacht hebben voor verkeersveiligheid …”

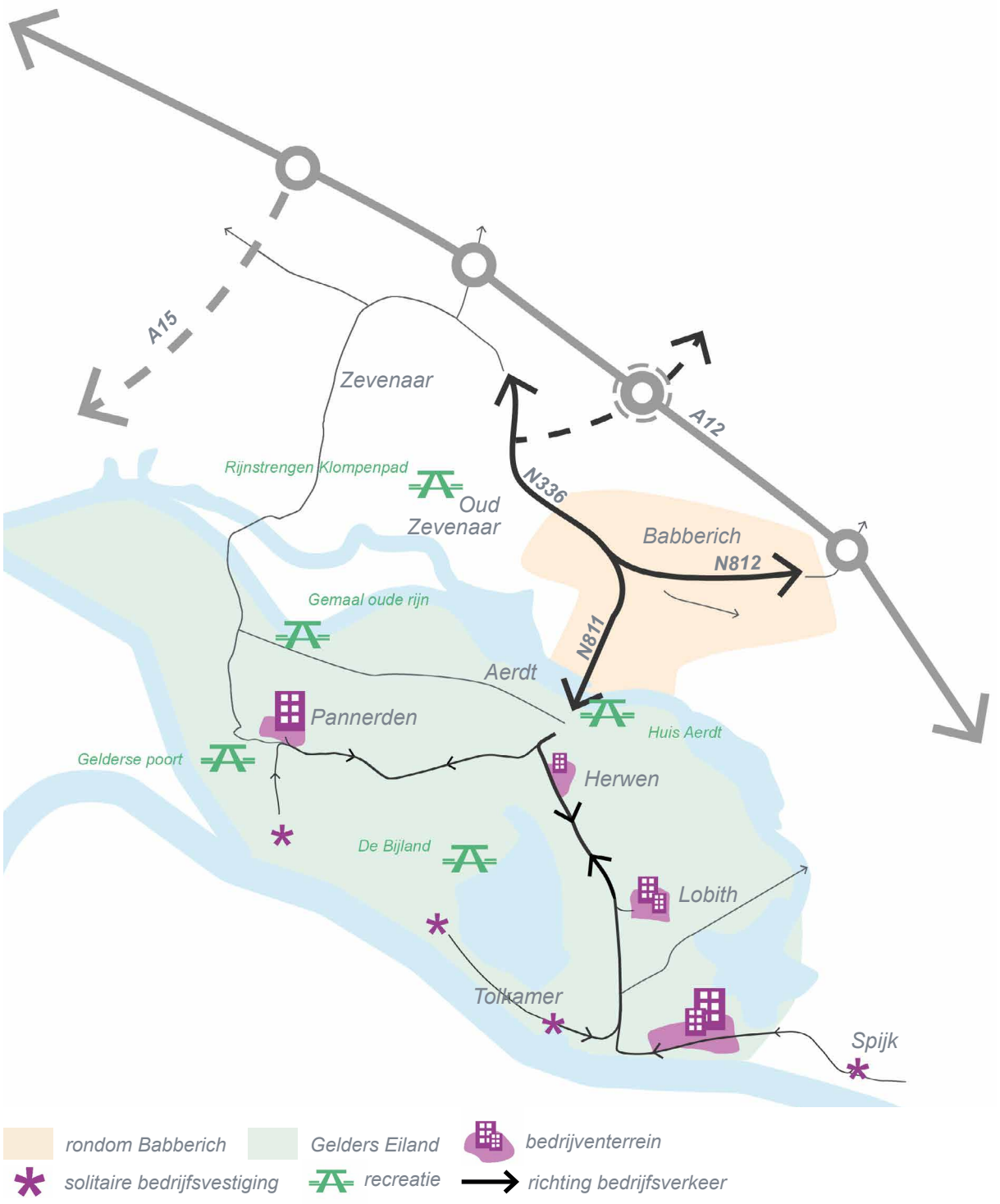
Verkeersbeleidsplan Zevenaar (concept)

“Ambitie verkeer en vervoer: …Een verkeersveiliger verkeerssysteem. De verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers moet gewaarborgd zijn om zich prettig te kunnen verplaatsen “.

Opgave

“Het verbeteren van de bereikbaarheid ter furore van het vestigingsklimaat voor bedrijven en de recreatieve sector op het Gelders Eiland”

Principetekening van de opgave met betrekking tot het vestigingsklimaat

De situatie

In 2018 werkten er circa 3.300 mensen op het Gelders Eiland. In de periode 2003 - 2018 steeg de werkgelegenheid op het Gelders Eiland fors: een totale groei voor de periode 2003 tot 2018 van circa 29%. De jaarlijkse toegevoegde waarde van het werk dat op het Gelders Eiland wordt verricht wordt geschat op circa € 324 miljoen. Dat is 1,3% van de totale toegevoegde waarde van de COROP-regio Arnhem/Nijmegen). En ongeveer 24% van de toegevoegde waarde in de gemeente Zevenaar.
Ook zijn er een groot aantal activiteiten op het Gelders Eiland dat voor transport afhankelijk is van de N811, zoals de steenfabrieken, de palletfabriek, de grote recycler en de toeristische sector. De woon-werkstromen over de N811 en de grote bedrijven die over de N811 vervoeren zijn gezamenlijk goed voor € 176 miljoen gegenereerde toegevoegde waarde (conservatieve schatting, zie economisch onderzoek).

Het knelpunt

Vanuit een economische invalshoek is de toegangsweg tot het Gelders Eiland van groot belang en op dit moment een knelpunt. De ontsluiting van het Gelders Eiland is suboptimaal voor zowel de bedrijven die op het Gelders Eiland zijn gevestigd als voor het vele woon-werkverkeer. Het belang van een goede en - qua reistijd - efficiënte ontsluiting is vanuit economisch oogpunt groot. Bovendien zien we al jarenlang een groei in het aantal vestigingen en aantal werkzame personen op het Gelders Eiland waardoor ook de economie groeit. Dit leidt naar verwachting tot intensiever gebruik van de ontsluiting Witte Kruis. Hierdoor neemt ook het belang van een goede ontsluiting in de komende jaren verder toe.

Het beleid

Gaaf Gelderland
“Wij leggen de focus op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland”.

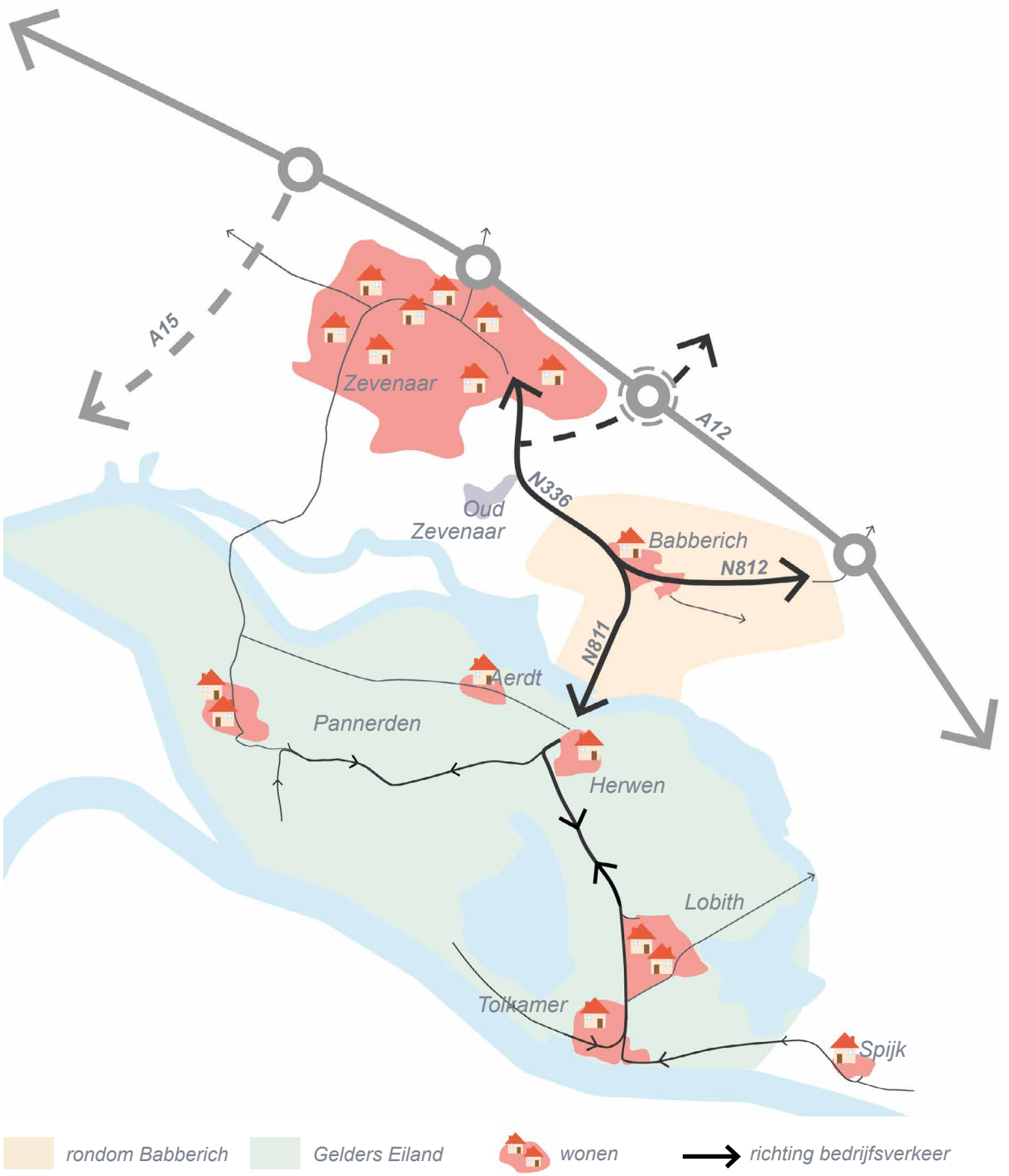
Coalitieakkoord Samen voor Gelderland 2019 – 2023
“Ruimte voor nieuwe infra mits er sprake is van het oplossen van een knelpunt”

Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030
“Een bijzonder element vormt het bedrijventerrein aan de Spijksedijk. Het gebied kan uitgroeien tot een duurzaam industrieel cluster”
“Zet in op verbeterde bereikbaarheid. Voor de autobereikbaarheid van het gebied is het van belang dat er een nieuwe en snellere aansluiting komt van het Gelders Eiland op de A12. “

Opgave

“Het verbeteren van de bereikbaarheid van het Gelders Eiland om de bereikbaarheid van woningen te vergroten.”

Principetekening van de opgave met betrekking tot het vestigingsklimaat

De situatie

Het Gelders Eiland kenmerkt zich door de kleine karateristieke dorpen: Spijk, Lobith, Pannerden, Tolkamer, Aerdt en Herwen. Doordat het gebied begrenst is door de Rijn en de Duitsland is het echt een eiland. De enige volwaardige ontsluiting van het gebied is via de N811 en de N336 richting de A12.

Het knelpunt

Door de bevolkingskrimp neemt de druk op voorzieningen toe. Voorzieningen zijn noodzakelijk om de dorpen leefbaar te houden. Een goede bereikheid van het Gelders Eiland verbetert de bereikbaarheid van de woongebieden en daarmee het vestigingsklimaat voor het wonen.

Het beleid

Gaaf Gelderland

"Tegelijkertijd investeren we in een vitaal platteland, juist als daar krimp plaatsvindt".

"Voor wonen en werken geldt een regionale aanpak die gericht is op een gezonde en veilige woonomgeving, waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen en die goed bereikbaar is en goede voorzieningen heeft".

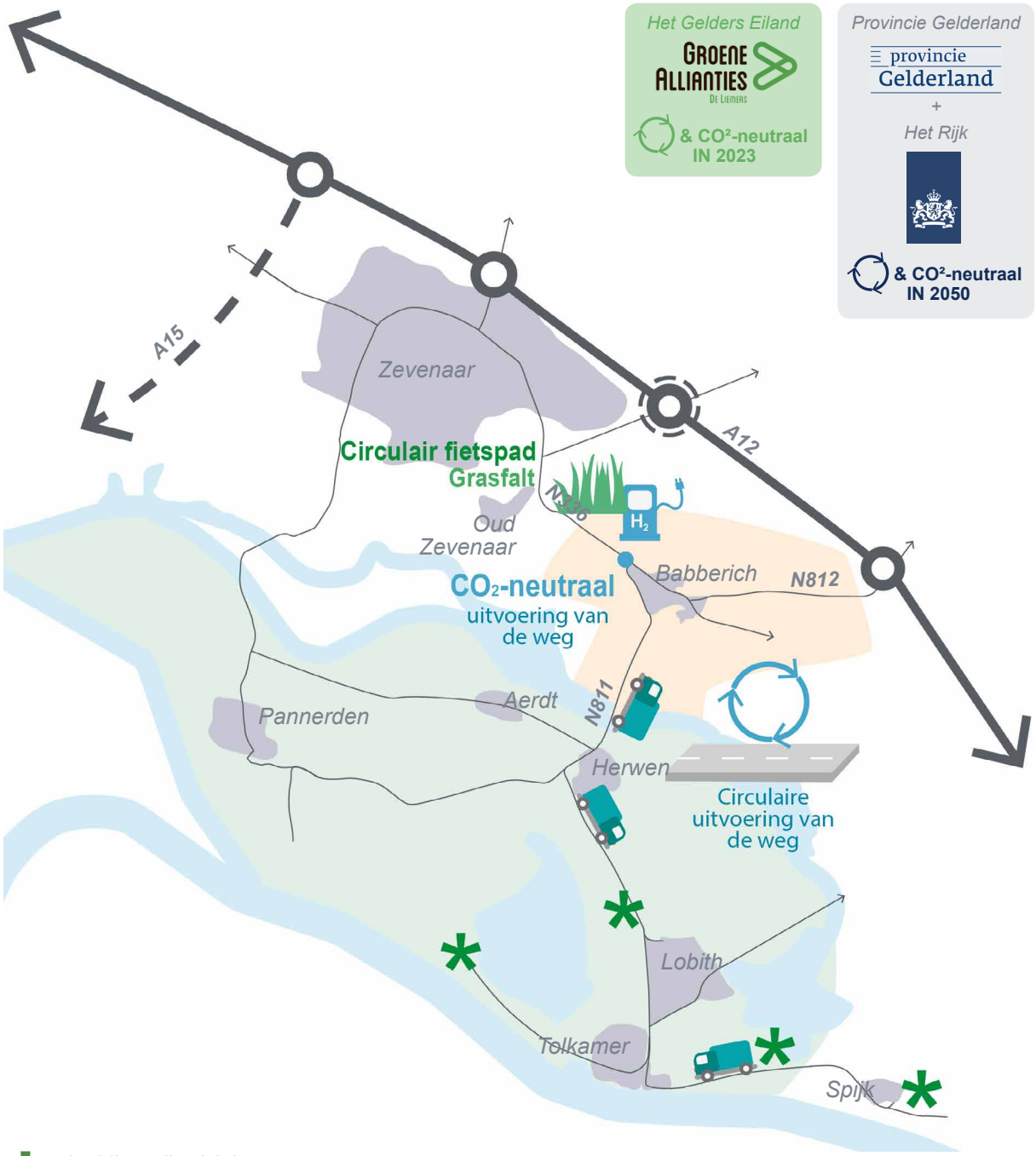
Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030

" Leefbare en vitale dorpen…inspelen ontwikkelingen ten aanzien van de voorzieningen"

Opgave

“De gebiedsopgave draagt bij aan de energietransitie, waarbij nieuwe ontwikkelingen circulair worden gerealiseerd. Specifiek op mobiliteit liggen in dit gebied kansen om te vergroenen”

Principetekening van de opgave met betrekking tot energie & circulair

* *bedrijven die zich inzetten voor een circulair Gelders Eiland*

De situatie

Binnen het Gelders Eiland wordt op het gebied van duurzame energie intensief met elkaar samengewerkt. Zo heeft de Groene Allianties de Liemers (GAL) de ambitie om het Gelders Eiland energieneutraal te maken in 2023, met lokaal opgewekte stroom. Ook bij de provincie Gelderland en gemeente Zevenaar staat energieneutraal hoog in het vaandel. Daarnaast hebben beide partijen uitgesproken om zoveel mogelijk circulair te gaan werken. Bij een mogelijk ruimtelijke ingreep kan dit gebied als pilot worden aangesteld, om volledig circulair en energieneutraal uitgevoerd te worden. Hiermee kan het gebied rondom Babberich en het Gelders Eiland verder op de kaart worden gezet als circulair en energieneutrale voorloper van Gelderland. Doordat vrijwel al het vrachtverkeer van en naar het Gelders Eiland van deze route gebruik maakt, kan een voorziening als waterstofpoort functioneren van het Gelders Eiland. Doordat het Gelders Eiland een eiland is biedt dit kansen om samen met de ondernemers te investeren in duurzaam transport, de gebruikers van de weg zijn immers bekend. Samen met de aanwezigheid van twee overnachtingshavens en meerdere laad- en losvoorzieingen voor de scheepvaart biedt deze unieke geografische situatie kansen om de energietransitie te versnellen en de stikstofuitstoot te verminderen. Mede in combinatie met de transititie die de steenfabrieken moeten doorgaan. Er liggen ook kansen om energie op een duurzame manier op te wekken.

Het knelpunt

De openbare werken in het gebied zijn op dit moment niet circulair. Ook wordt niet het potentie gebruikt om bij de te dragen aan de energietransitie.

Het beleid

Omgevingsvisie GAAF Gelderland

- "Wij en de partners en opdrachtnemers waarmee we samenwerken werken circulair".
- "Wij stimuleren duurzame en alternatieve vormen van vervoer, zoals elektrisch rijden. Wij werken samen met partners aan een dekkend netwerk van duurzame oplaad- en tankpunten in Gelderland en een goede aansluiting daarvan op nationale en internationale netwerken".
- "Duurzame bereikbaarheid betekent voor ons ook: kansen creëren en investeren in nieuwe, duurzame vormen: Maar ook in proeftuinen, bijvoorbeeld rondom duurzaam asfalt of zelfrijdende auto's".

Regionaal programma energietransitie

"De Regio Arnhem Nijmegen heeft in de RES gesteld om energieneutraal te worden in 2050".

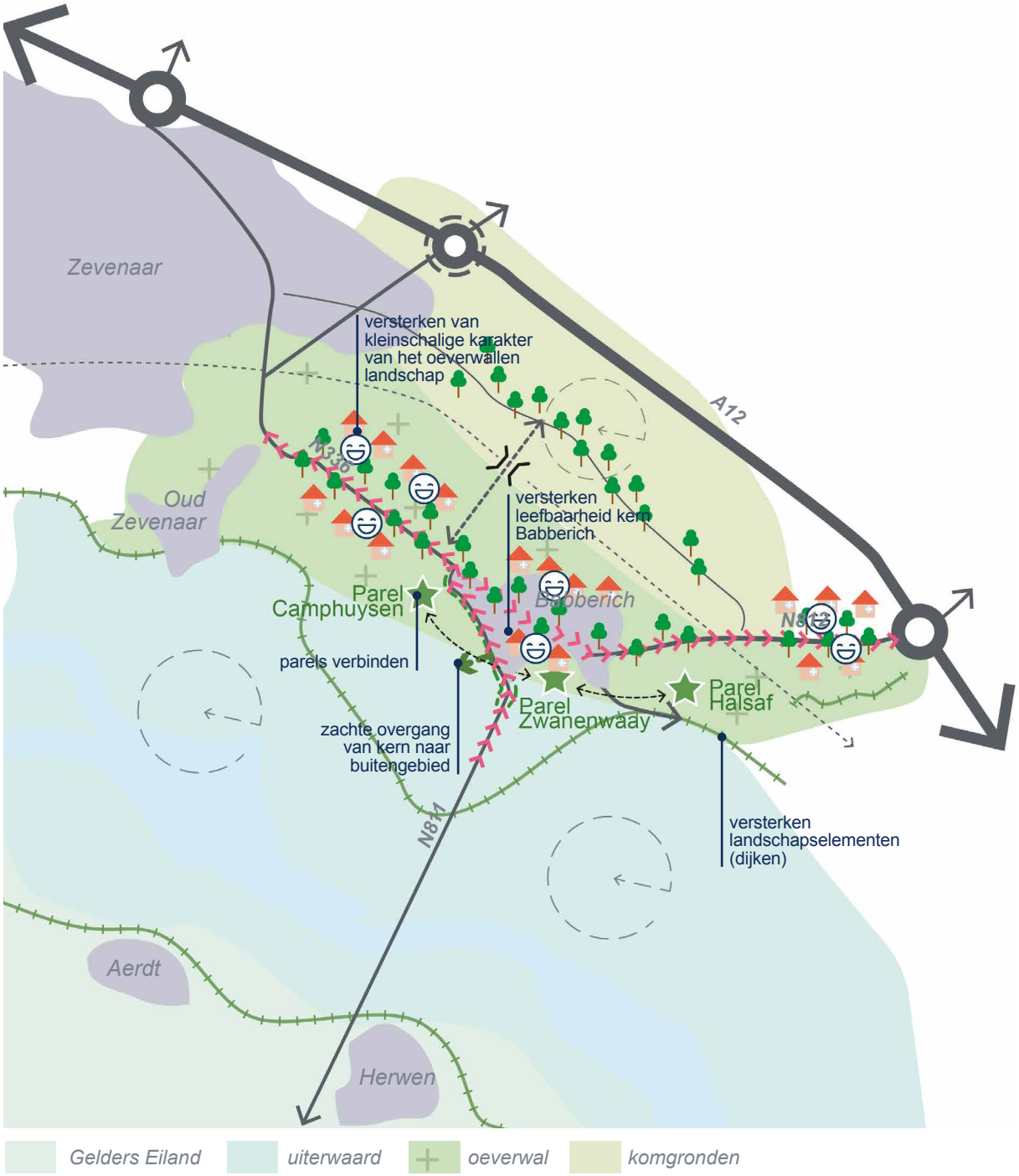
Structuurvisie Zevenaar 2030

"Het streven is om op alle tankstations biobrandstoffen te verkopen en op alle openbare parkeerplaatsen elektrische oplaadpunten te hebben".

Opgave

“Het is de opgave om de ruimtelijke kwaliteit binnen de kern van Babberich te verbeteren en de relatie tussen de woonomgeving en omliggend landschap te versterken.”

Principetekening van de opgave met betrekking tot landschappelijke kwaliteit

De situatie

De kern van Babberich heeft een dorps karakter en is opgebouwd rondom de Dorpstraat, welke door een karakter bepalende groenstructuur wordt begeleid. De wijken ten zuiden van de Dorpstraat liggen ingeklemd tussen de provinciale wegen N811 (Witte Kruis) en de N336 (Dorpstraat). Veel woningen in deze wijk zijn georiënteerd op deze doorgaande wegen, dit zorgt voor veel raakvlakken tussen de woonfunctie en de doorstroomfunctie van de provinciale wegen. Babberich wordt aan alle kanten omgeven door buitengebied. Dit buitengebied ligt in het rivierenlandschap van de Rijn en heeft een hoge landschappelijke waarde. Kenmerkend voor het gebied zijn de verschillende landschappelijke eenheden. Het gaat om de uitgestrekte en relatieve open uiterwaarden, het hogere en kleinschalige oeverwallen / stroomruggen landschap, waarop de kernen Zevenaar, Oud Zevenaar en Babberich liggen en het achterliggende komgebied met veelal cultuurhistorische elementen.

Het knelpunt

Er is een conflict ontstaan tussen de doorstroomfunctie van de provinciale weg met de leefbaarheid in de kern van Babberich. Dit zorgt voor onvoldoende verblijfskwaliteit in de kern en randen van Babberich, waardoor onder andere de oversteekbaarheid slecht is, ruimte voor voetganger en fietser gering is en groen in de verdrukking komt. Hierdoor staat de identiteit en herkenbaarheid van het dorp Babberich onder druk. Daarnaast zorgen onderandere de provinciale wegen en het spoor voor een versnipperd buitengebied, dat niet goed is aangesloten op de kern. Ook de historische en culturele parels rondom Babberich zijn niet goed aangehaakt bij de omgeving. Hierdoor versterken de verschillende gebiedskwaliteiten elkaar niet.

Het beleid

Omgevingsvisie GAAF Gelderland, (december 2018)

- Om Gelderland voor mensen en bedrijven aantrekkelijk te houden, is de kwaliteit van de leefomgeving van groot belang...
- We realiseren een netwerk van verbindingen langs rivieren, uiterwaarden en kleinere watergangen in het Gelders Natuurnetwerk en andere voor ons waardevolle landschappen en gebieden.

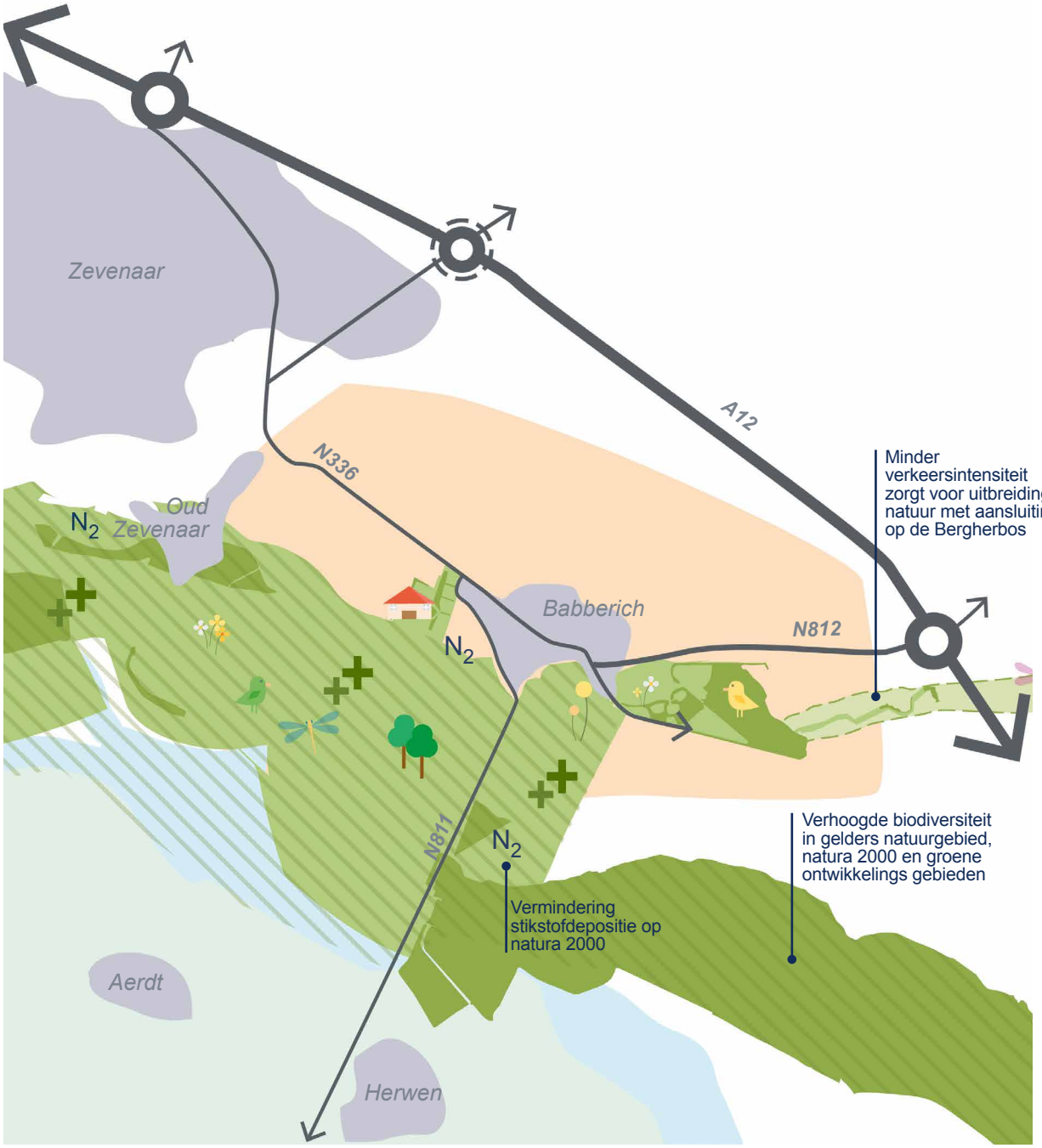
Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2013)

- Van belang is dat de bereikbaarheid en leefbaarheid in de kernen in stand blijft zonder dat de barrièrewerking toeneemt.
- Behoud van de groene uitstraling van karakteristieke wegen en het aansluiten van (nieuwe) recreatieve routes op deze wegen.
- Het inventariseren en uiteindelijk beschermen van groene elementen, draagt bij aan de beleving van het cultuurlandschap en waar mogelijk aanleggen van onderlinge verbindingen.
- De kernen en het omliggende landschap kunnen beter op elkaar aansluiten door het creëren van zachteovergangen tussen stad en land met groene projecten.

Opgave

“Het bijdragen aan het behalen van de habitatdoelstellingen en het vergroten van de biodiversiteit”

Principetekening van de opgave met betrekking tot ecologie

De situatie

Binnen en rondom Babberich ligt een structuur van natuurgebieden. Het betreft Natura 2000-gebied “Rijntakken”, het Gelders Natuurnetwerk. Dit gebied bevat de prioritaire habitattypen “Stroomdalgraslanden” en Vochtige alluviale bossen”. Beide habitattypen zijn erg gevoelig voor verzuring en vermesting door N-depositie uit de lucht, en voor verdroging. Maatregelen in de juiste sectoren kunnen voor een verlaagde stikstofdruk zorgen, wat bijdraagt aan het halen van de instandhoudingsdoelen. Het beschermen en uitbreiden van het huidige leefgebied, door meer gevarieerd kleinschalig landschap en wateroppervlakte te creëren, is belangrijk voor het behouden en versterken van dier- en plantensoorten en tegelijkertijd de belevingswaarde van woon-, werk- en recreatiegebieden en routes verhogen. De uiterwaarden van de Oude Rijn, tot globaal de lijn Oude Zevenaarsedijk – Kamphuizerweg – Witte Kruis en de N812, behoren tot de Groene Ontwikkelingszone (GO) van de provincie Gelderland en bevat onderdelen van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het verbinden van deze natuurgebieden met robuuste verbindingen en het daarmee realiseren van grote aaneengesloten natuurgebieden is ook een belangrijk onderdeel binnen dit onderwerp. Opgave is om projectmatig soortbescherming en biodiversiteit een vaste plaats te geven binnen de ontwikkelingen. Kansen hiervoor kunnen bij ruimtelijke ontwikkelingen het best aangehaakt worden.

De knelpunten

In het N2000-gebied wordt de kritische depositiewaarden (KDW) voor stikstof ruimschoots overschreden. Hiermee worden de habitatdoelstelleningen niet gehaald. Ook de doelstellingen ten aanzien van biodiversiteit staan in gebied onder druk.

Het beleid

Beheerplan Natura 2000 Rijntakken
“Maatregelen ter voorkoming van verslechtering van habitats en soortenten behoeve van doelen met sense of urgency: … Herstelmaatregelen PAS de Gebiedsanalyse voor de Rijntakken”.

Natuurbeheerplan 2020, provincie Gelderland
“Het behouden en mogelijk vergroten van de biodiversiteit (soortenrijkdom) in de natuur.

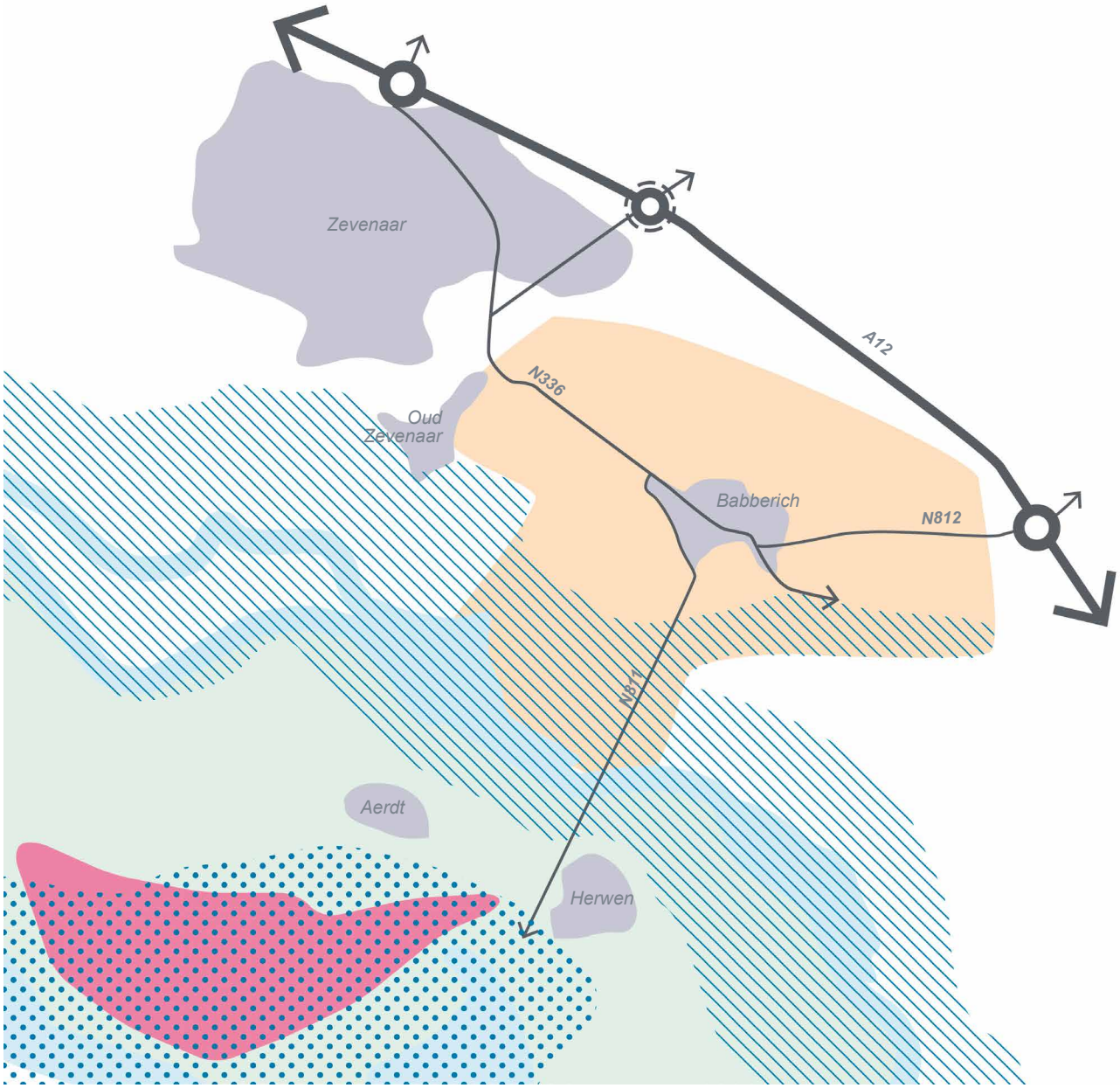
Gaaf Gelderland
Biodiversiteit wordt overal waar mogelijk versterkt en ingepast, óók buiten de specifiek als natuur aangewezen gebieden.

Structuurvisie Zevenaar, 2013
“Leefgebieden vergroten, versterken en met elkaar verbinden. Het in stand houden (robuust maken) en zo mogelijk verhogen van de biodiversiteit”.

Opgave

“Het is een opgave om de veiligheid en zelfredzaamheid van het Gelders Eiland te verbeteren en bij te dragen aan de klimaatbestendigheid”

Principetekening van de opgave met betrekking tot klimaatadaptatie

focusgebied *Gelders Eiland* *gebiedsreservering rijntakken* *stroomvoerend deel rivierbed*

overstromingsgevoelig gebied

De situatie

De route N811, N336 is de enige gebiedsontsluitingsweg dat het Gelders Eiland ontsluit. Dit maakt de ontsluiting van het gebied in geval van calamiteiten kwetsbaar. Een goede afwikkeling van het verkeer bij een noodzakelijke ontruiming is van vitaal belang. Een goede invulling van de gebiedsopgave rond Babberich kan hier aan bijdragen. Een goede invulling kan ook bijdragen aan het klimaatbestendigheid van het gebied.

Het knelpunt

Ontwikkelingen in het gebied kunnen bijdragen aan de klimaatadaptie (zoals hittestress en waterberging in de bebouwde omgeving). Enerzijds door de zelfredzaamheid te verbeteren en anderzijds door het gebied klimaatbestendiger in te richten.

Het beleid

Omgevingsvisie GAAF Gelderland

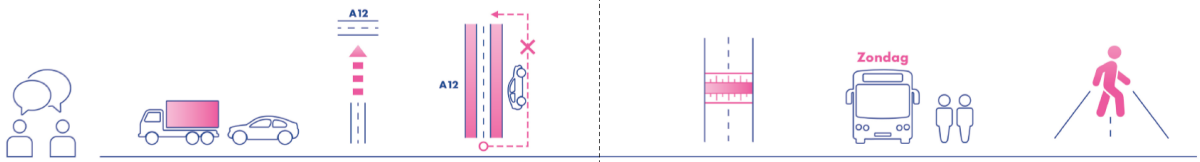
"In 2050 is Gelderland klimaatbestendig. We zijn goed voorbereid en toegerust op de gevolgen van klimaatverandering: wateroverlast, droogte, hittestress en overstromingsgevaar".

Opgave

“De opgave is om ook in het vervolgproces de omgeving te betrekken en samen te zoeken naar een duurzame invulling van de opgave”

Schematische weergaven van de reacties per thema uit de inloopavond
Bron: Verslag inloopavond Babberich augustus 2019

Reacties thema bereikbaarheid

Onvoldoende doorstroming door toedoen van vrachtverkeer op o.a. Dorpsstraat, Witte Kruis en Babberichseweg.

Doortrekken Witte Kruis.

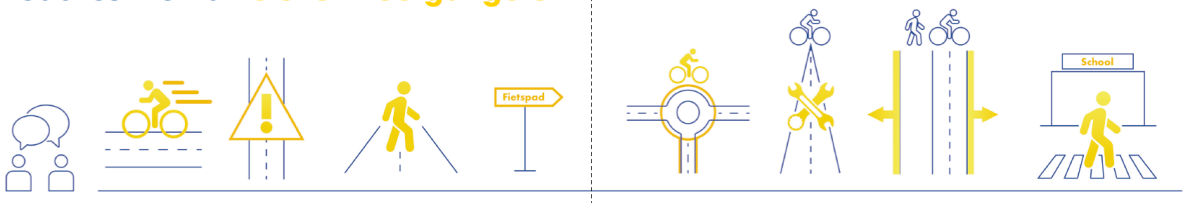
A12 verbreden om sluipverkeer te voorkomen.

Sluipverkeer verminderen door snelheidsremmers.

Openbaar vervoer ook op zondag.

Tijdens de spits is het moeilijk om o.a. de Dorpsstraat over te steken.

Reacties thema fiets- en voetgangers

Snelfietsroute gevaarlijk i.v.m. hoge snelheid nieuwe fietsen.

Babberichseweg, Betestraatje en Uiversweg zijn gevaarlijk.

Overstreekbaarheid Dorpstraat onvoldoende.

Fietspaden Dorpstraat/ Beekseweg/weg naar Elten beter aangeven.

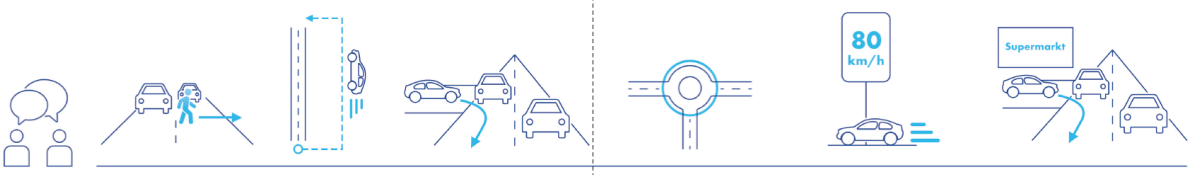
Gevaarlijke situatie voor fietsers ter hoogte van Witte Kruis.

Onderhoud fietspaden kan beter.

Fiets- en voetpaden moeten breder t.b.v. comfort.

Geen veilige oversteekplaats ter hoogte van de school.

Reacties thema verkeersveiligheid

Onveilige situaties Witte Kruis, Dorpstraat en Zwanenwaay door verkeersdruk.

Overlast door te hard rijdend sluipverkeer (o.a. van Gelders Eiland via Franciscusstraat naar Beek).

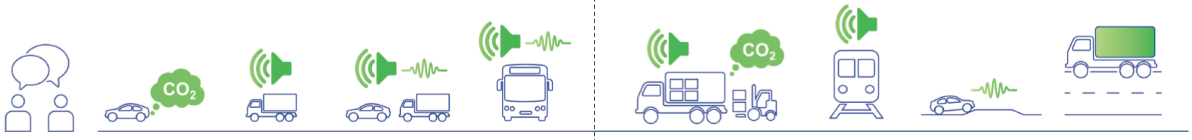
Ontsluiting woonpercelen op drukke wegen levert gevaarlijke situaties op.

Rotonde Witte Kruis is niet veilig voor fietsers (o.a. schoolgaande kinderen).

Hoge maximale snelheid (80/60km/u) zorgt in Babberich voor onvelige situaties.

Uitrit St. Janshof, Babborgaplein en uitrit supermarkt onveilig.

Reacties thema milieu (lucht / geluid / trillingen)

Hoge CO2 uitstoot door stilstaand verkeer.

Geluidhinder door vrachtverkeer o.a. bij de Dorpstraat.

Overlast door geluid en trillingen bij het Witte Kruis.

Geluidoverlast en trillingen door toedoen van bus bij Zwanenwaay.

Geluidsoverlast en beperkte luchtkwaliteit door laden en lossen bij supermarkt.

Geluidsoverlast door Betuwelijn en Babberichseweg.

Drempel Beekseweg veroorzaakt trillingen en heeft geen effect.

Teveel vrachtverkeer op de Veldhuizenseweg.

De situatie

In aanloop van dit initiatief is reeds invulling gegeven aan het betrekken van de omgeving bij het in beeld brengen van knelpunten en kansen. Tijdens een drukbezochte inloopavond op 1 juli 2019 zijn de bewoners en ondernemers gevraagd mee te denken over de belangrijkste knelpunten en kansen voor het gebied. Door de goede opkomst tijdens de inloopavond en de inzet van alle inwoners van Babberich is inzicht verkregen in de huidige problemen. Hierbij werd onderscheid gemaakt in de volgende vier thema's: bereikbaarheid, fiets- en voetgangers, milieu en verkeersveiligheid. Veel van de genoemde punten ondersteunen de bevindingen uit het onderzoek.
Seperaat zijn de dorpsraden van de dorpen op het Gelders Eiland benaderd. Zorgen zitten daar vooral op het gebied van leefbaarheid (voorzieningen), verkeersveiligheid en bereikbaarheid voor hulpdiensten .

De Knelpunten

In en om Babberich is een breed gedragen gevoel van overlast en verkeersonveiligheid als gevolg van de N336, de N811 en de N812.

Het beleid

Gaaf Gelderland
"De weg naar de toekomst kent immers geen rechte lijn, maar is een gezamenlijke zoektocht."

Omgevingsvisie Zevenaar (oud Rijnwaarden)
"Daar gaan we samen aan werken. Samen met alle partijen die een bijdrage willen leveren aan de fysieke ontwikkeling van het Gelders Eiland".

BRO heeft vestigingen in Boxtel | Amsterdam | Tegelen

Gemeente Zevenaar

Probleemanalyse doortrekking Witte Kruis

Omdat we ons verplaatsen

adviseurs mobiliteit
Goudappel Coffeng

adviseurs mobiliteit
Goudappel Coffeng

Gemeente Zevenaar

Probleemanalyse doortrekking Witte Kruis

Datum 24 januari 2020
Kenmerk 004581.20190917.R1.03
Eerste versie Floris Frederix

www.goudappel.nl
goudappel@goudappel.nl

Documentatiepagina

Opdrachtgever(s)	Gemeente Zevenaar
Titel rapport	Probleemanalyse doortrekking Witte Kruis
Kenmerk	004581.20190917.R1.03
Datum publicatie	24 januari 2020
Projectteam opdrachtgever(s)	Ruud Westerhof
Projectteam Goudappel Coffeng	Floris Frederix, Jacob Keizer en Hanno van Klinken

Inhoud Pagina

1	**Inleiding**	**1**
2	**Mobiliteit**	**2**
2.1	Beleidskader	2
2.2	Toekomstige ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen	3
2.3	Bereikbaarheidsanalyse	4
2.3.1	Verkeersintensiteiten	4
2.3.2	Verkeersafwikkeling	6
2.3.3	Verkeersstructuur	7
2.3.4	Reistijden	9
2.4	Verkeersveiligheidsanalyse	10
2.4.1	Verkeersongevallen	10
2.4.2	Balans functie, vormgeving en gebruik	12
3	**Verkeersgerelateerde milieueffecten**	**16**
3.1	Geluid	16
3.1.1	Kader	16
3.1.2	Analyse huidige situatie	17
3.1.3	Analyse toekomstige situatie	20
3.2	Luchtkwaliteit	25
3.2.1	Kader	25
3.2.2	Analyse huidige situatie	26
3.2.3	Analyse toekomstige situatie	28
3.3	Trillingen	29
3.3.1	Kader	29
3.3.2	Analyse	29
4	**Conclusie**	**31**
4.1	Deelconclusie mobiliteit	31
4.2	Deelconclusie verkeersgerelateerde milieueffecten	32
	Bijlagen	
1	Overzichtstabel mobiliteit	
2	Reistijdberekening	
3	Dosis-effectrelaties geluidshinder en slaapverstoring	

1

Inleiding

Gemeente Zevenaar heeft Goudappel Coffeng BV gevraagd een probleemanalyse uit te voeren in het kader van het MER-traject voor de doortrekking Witte Kruis. De probleemanalyse heeft betrekking op de thema's: mobiliteit en verkeersgerelateerde milieueffecten.

Doel van dit rapport
Dit rapport maakt inzichtelijk in hoeverre sprake is van verkeersproblematiek en verkeersgerelateerde milieuproblematiek in de huidige en toekomstige situatie. Daarbij wordt uitgegaan van situaties zonder doortrekking van Witte Kruis.

Leeswijzer
Hoofdstuk 2 gaat in op het thema mobiliteit. Allereerst schetsen we de verkeersstructuur, de beleidskaders en de ruimtelijke ontwikkelingen. Vervolgens zijn de resultaten opgenomen van de bereikbaarheids- en de verkeersveiligheidsanalyse. De bereikbaarheidsanalyse op basis van het verkeersmodel bestaat uit de onderdelen: verkeersintensiteiten, I/C-verhoudingen en reistijden. De verkeersveiligheidsanalyse bestaat uit de onderdelen: verkeersongevallen en balans tussen functie vormgeving en gebruik.

Hoofdstuk 3 gaat in op het thema verkeersgerelateerde milieueffecten. Dit hoofdstuk bestaat uit de onderdelen: geluid (wegverkeerslawaai), luchtkwaliteit en trillinghinder.

In hoofdstuk 4 zijn de conclusies opgenomen op basis van de analyses voor beide thema's.

2

Mobiliteit

2.1 Beleidskader

Provincie Gelderland: Omgevingsvisie
In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is het volgende over het verkeers- en vervoerbeleid opgenomen. 'De provincie streeft naar een veilige, betrouwbare en duurzame mobiliteit, als hoofdzaak van het verkeers- en vervoersbeleid. Dit wordt benaderd als een systeem waarin verschillende mobiliteitsnetwerken op elkaar inwerken, ook over provinciegrenzen heen, ter ondersteuning van een sterke economie, welvaart en welzijn. Hierbij houden wij rekening met de kwaliteit van de leefomgeving, de doorstroming binnen elk netwerk en verkeersveiligheid. De provincie heeft specifiek aandacht voor de wisselwerking en knooppunten in het systeem en gaat uit van drie principes: voorkomen, benutten en bouwen. Dit gebeurt op basis van een meerjaren-investeringsagenda en met een regionale aanpak.'

Provincie Gelderland: Wegenvisie
In het 'Functioneel kader wegennet Gelderland, Wegenvisie' zijn de N811 en N812 provinciale wegen met een lokale functie die geen deel uitmaken van het Regionaal Hoofdwegennet. Op de 'Regionaal Hoofdwegennet – Functiekaart' zijn de N811 en N812 gemarkeerd als lokale ontsluitingsweg en de N336 als 'lokale functie'.

Provincie Gelderland: bereikbaarheid
In de omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' stelt de provincie dat bereikbaarheid een kritische succesfactor is voor een 'verbonden samenleving en een krachtige, duurzame Gelderse economie'. De aanpak van de provincie om bereikbaarheid te verbeteren houdt in dat de provincie een netwerk van o.a. wegen verbetert en knel- en knooppunten en ontbrekende schakels worden aangepakt. De aandacht gaat in eerste instantie naar (logistieke) knelpunten en knelpunten rond de Gelderse steden.

Provincie Gelderland: verkeersveiligheid
Over de aanpak voor verkeersveiligheid hebben het Rijk, de provincies en de gemeenten afspraken gemaakt in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030). De afspraken omvatten onder meer de inzet om het aantal verkeersslachtoffers op provinciale wegen te verminderen. De ambitie is om de huidige trend van de toename van het aantal ernstig gewonden in het verkeer en de stagnatie van de daling van het

aantal verkeersdoden te keren en op weg te gaan naar nul verkeersslachtoffers. Het uitgangspunt van de provincie voor het verkeersveilig inrichten van onze wegen zijn de landelijke CROW richtlijnen. Deze richtlijnen vormen het uitgangspunt voor alle wegbeheerders. De wegbeheerders kunnen hiervan gemotiveerd afwijken.

Gemeente Zevenaar: omgevingsvisie Gelders Eiland 2030
De omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 zet in op verbeterde bereikbaarheid. Onder 'een leefbaar Gelders Eiland' wordt in de omgevingsvisie gesteld dat het voor de autobereikbaarheid van het gebied van belang is dat er een nieuwe en kortere aansluiting komt van het Gelders Eiland op de A12.

Gemeente Zevenaar: vigerend GVVP
Het vigerende GVVP van de gemeente Zevenaar stamt uit 1999. Met name de Doesburgseweg werd destijds gesignaleerd als knelpunt. Daarnaast was de verhouding tussen werkenden (forensen) en inwoners scheef. Dit leidde tot onnodige verkeersbewegingen van buitenaf naar en door de kernen. Wat betreft de Babberichseweg is de ontsluiting van Rothmans als speerpunt benoemd. Tegenwoordig is de sigarettenfabriek niet meer gestationeerd in Zevenaar. Verder wordt gesteld dat de bereikbaarheid zonder de nieuwe aansluiting Hengelder niet kan worden gegarandeerd, in het licht van nieuwe bedrijfsontwikkelingen.

Gemeente Zevenaar: concept GVVP
De gemeente Zevenaar werkt aan een nieuwe GVVP. In de conceptversie van 20 augustus 2019 is over het onderwerp 'Witte Kruis' het volgende opgenomen: 'Een directe verbinding van het Gelders Eiland met het hoofdwegennet. Vanuit het Gelders Eiland is een vlotte verbinding naar het hoofdwegennet wenselijk. Deze verbinding loopt nu via de bebouwde kom van Zevenaar of via die van Babberich. Dat leidt tot leefbaarheidshinder en (beleefde) verkeersonveiligheid.'

Over verkeersveiligheid is in het concept GVVP onder andere opgenomen dat de gemeente:
- een jaarlijkse daling van het aantal ongevallen nastreeft;
- de landelijke principes van Duurzaam Veilig volgt;
- verkeersonveilige locaties analyseert en indien nodig maatregelen neemt.

2.2 Toekomstige ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen

In Zevenaar en omgeving gaan de komende jaren de nodige ontwikkelingen plaatsvinden zowel ruimtelijk als infrastructureel. De belangrijkste relevante ontwikkelingen zijn hierna benoemd.

Ruimtelijke ontwikkelingen
- Bedrijventerrein 7Poort heeft naar verwachting in de toekomst circa 2.800 arbeidsplaatsen. Daarmee genereert 7Poort op een gemiddelde werkdag circa 10.500 mvt/etmaal.

- Het outletcentrum (FOZ) met 1 miljoen bezoekers genereert op een gemiddelde werkdag 875 ritten en op een drukke zaterdag circa 4.600 mvt/etmaal.
- Afronding van de woningbouw in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen.

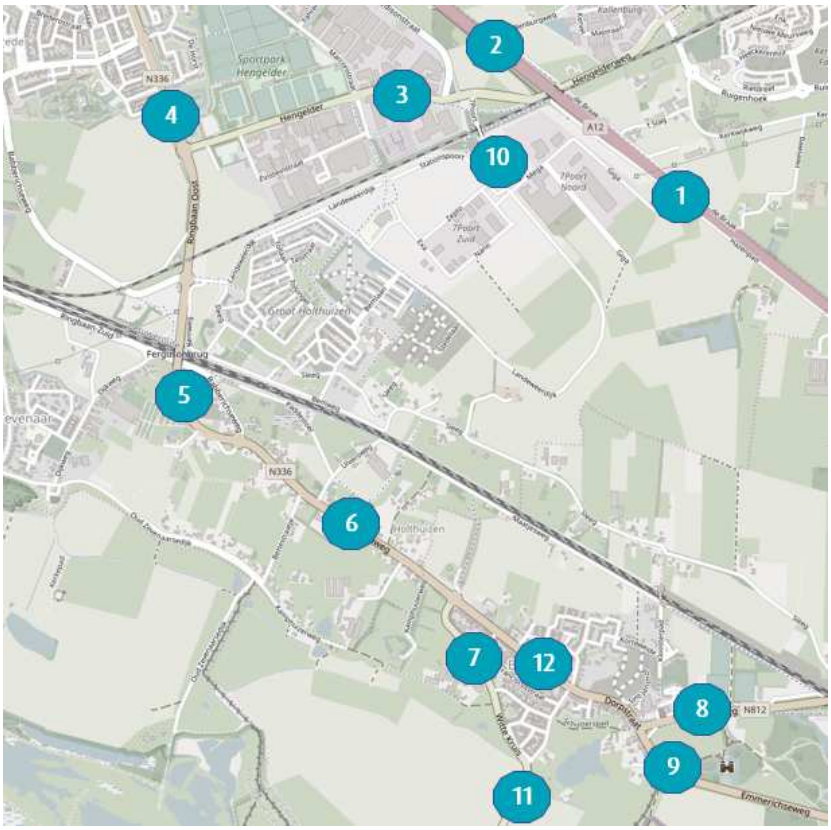
Infrastructurele ontwikkelingen
- ViA15: doortrekking van de A15 vanaf knooppunt Ressen naar de A12.
- Samenhangend daarmee:
  - de verbreding van de A12 tussen Westervoort en knooppunt Oud-Dijk;
  - verplaatsing van de aansluiting A12 Doesburgseweg naar de Hengelder.

2.3 Bereikbaarheidsanalyse

De bereikbaarheidsanalyse op basis van het verkeersmodel bestaat uit de onderdelen: verkeersintensiteiten, I/C-verhoudingen, verkeersstructuur en reistijden. Het gehanteerde verkeersmodel is het RVMK Arnhem en Nijmegen met basisjaar 2018 en prognosejaar 2028, met de scenario's Hoog en Laag. Scenario 2028 Hoog combineert een relatief hoge bevolkingsgroei met hoge economische groei. Scenario 2028 Laag kent een meer gematigde demografische ontwikkeling en een meer bescheiden economische groei.

2.3.1 Verkeersintensiteiten

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de verkeersintensiteiten uit het verkeersmodel, in tabel 2.1 zijn deze samengevat. De verschillende wegen zijn weergegeven in figuur 2.1. Voor nagenoeg alle van de wegvakken gemarkeerd in figuur 2.1 zijn de verkeersintensiteiten in het verkeersmodel gebaseerd op verkeerstellingen van het auto- en vrachtverkeer. De verschillen (auto en vracht) tussen het verkeersmodel en de verkeerstellingen zijn niet groter dan enkele procenten.

Figuur 2.1: Locaties studiegebied

scenario ->	2018			2028Hoog			2028Laag		
locatie	**mvt os**	**mvt as**	**mvt etmaal**	**mvt os**	**mvt as**	**mvt etmaal**	**mvt os**	**mvt as**	**mvt etmaal**
1. A12 ten westen van Hengelder	10.200	12.000	77.300	14.200	17.000	105.600	13.600	16.000	96.300
2. A12 ten oosten van Hengelder	10.200	12.000	77.300	16.000	18.700	117.800	15.400	18.000	107.900
3. Hengelder	1.500	1.800	8.600	2.400	2.900	17.500	2.300	2.800	16.900
4. Ringbaan Oost	1.700	2.000	11.900	1.600	2.200	13.500	1.600	2.100	13.200
5. Ringbaan Oost t.h.v. Ferguson-brug	1.300	1.500	9.500	1.400	1.700	11.400	1.400	1.700	11.000
6. Babberichseweg	1.700	1.900	11.800	1.800	2.200	13.600	1.700	2.100	13.000
7. Witte Kruis	1.400	1.700	10.200	1.500	2.000	11.900	1.500	1.900	11.400
8. N812 Beekseweg	750	1.100	5.600	900	1.300	6.700	900	1.200	6.300
9. Emmerichseweg	200	300	1.800	200	200	1.800	200	300	1.700
10. 7Poort	300	300	1.600	2.400	2.400	12.600	2.300	2.400	12.100
11. Witte Kruis (bubeko Babberich)	1.200	1.600	9.100	1.400	1.800	10.700	1.300	1.700	10.300
12. Dorpstraat Babberich	1.000	1.400	7.600	1.100	1.500	8.700	1.000	1.500	8.300

Tabel 2.1: Intensiteiten werkdag, verkeersmodel scenario's 2018, 2028Hoog en 2028Laag

Uit tabel 2.1 blijkt dat de grootste verkeershoeveelheden zich voordoen op de A12 en de route naar de aansluiting op de A12 bij Zevenaar (Ringbaan Oost, Babberichseweg, Witte Kruis, circa 10.000 mvt/etmaal). Door de ontwikkeling van bedrijventerrein 7Poort en het verplaatsen van de aansluiting op de A12 zijn de grootste verkeerstoenames op de 7Poort en de Hengelder (respectievelijk circa 500 en 200%). Het verschil tussen de scenario's Hoog en Laag is op de meeste wegvakken beperkt tot 500 mvt/etmaal. Op de A12 is het verschil circa 10.000 mvt/etmaal.

Vrachtverkeer
In tabel 2.2 zijn de intensiteiten vrachtverkeer opgenomen. Met name op de A12 en Hengelder is een groot aandeel vrachtverkeer. Op het wegvak 7Poort is een zeer grote toename in vrachtverkeer: van 400 mvt/etmaal in 2018 naar 2.900 mvt/etmaal in 2028Hoog. In het aandeel van het totale verkeer is gekeken naar middelzware vracht per werkdagetmaal in procenten.

naam	2018	2018 aandeel	2028Hoog	2028Hoog aandeel	2028Laag	2028Laag aandeel
1. A12 ten westen van Hengelder	12.100	6%	15.700	6%	13.900	6%
2. A12 ten oosten van Hengelder	12.100	7%	17.500	6%	15.700	6%
3. Hengelder	900	8%	2.100	7%	2.100	8%
4. Ringbaan Oost	1.000	5%	1000	5%	900	5%
5. Ringbaan Oost t.h.v. Ferguson-brug	900	6%	1.100	6%	1.100	6%
6. Babberichseweg	1.200	6%	1.300	6%	1.300	6%
7. Witte Kruis	1.300	7%	1.400	7%	1.400	7%
8. N812 Beekseweg	800	6%	800	6%	800	6%
9. Emmerichseweg	200	4%	100	4%	100	4%
10. 7Poort	400	13%	2.900	12%	2.800	12%
11. Witte Kruis (bubeko Babberich)	1.300	8%	1.400	7%	1.400	8%
12. Dorpstraat Babberich	900	5%	900	5%	900	5%

Tabel 2.2: Intensiteiten vrachtverkeer

2.3.2 Verkeersafwikkeling
In het plangebied zijn twaalf relevante locaties geselecteerd zoals weergegeven in figuur 2.1. Op deze locaties zijn de I/C-verhoudingen in kaart gebracht in de maatgevende richting. In tabel 2.3 zijn de I/C-verhoudingen weergegeven.

	2018		2028Hoog		2028Laag	
locatie	OS	AS	OS	AS	OS	AS
1. A12 ten westen van Hengelder	0.65	0.83	0.57	0.73	0.53	0.68
2. A12 ten oosten van Hengelder	0.65	0.83	0.62	0.65	0.58	0.60
3. Hengelder	0.46	0.56	0.75	0.77	0.74	0.76
4. Ringbaan Oost	0.47	0.55	0.44	0.59	0.43	0.58
5. Ringbaan Oost t.h.v. Ferguson-brug	0.47	0.50	0.49	0.57	0.48	0.56
6. Babberichseweg	0.43	0.48	0.46	0.52	0.45	0.50
7. Witte Kruis	0.36	0.42	0.40	0.49	0.39	0.47
8. N812 Beekseweg	0.22	0.30	0.26	0.38	0.25	0.37
9. Emmerichseweg	0.12	0.15	0.10	0.13	0.10	0.13
10. 7Poort	0.12	0.13	0.98	0.96	0.97	0.93
11. Witte Kruis (bubeko Babberich)	0.33	0.37	0.36	0.44	0.35	0.42
12. Dorpstraat Babberich	0.29	0.41	0.32	0.41	0.31	0.39

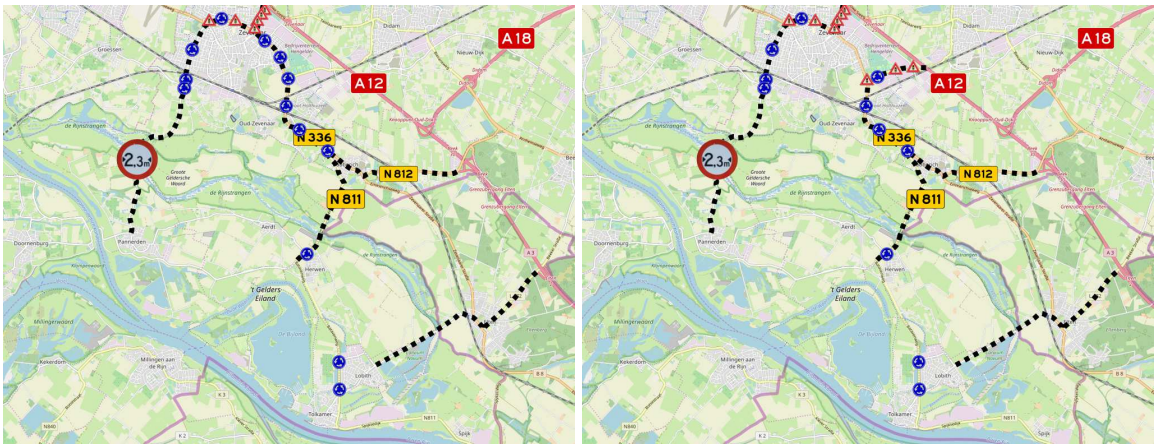
Tabel 2.3: Maximale I/C-verhouding per locatie

Uit tabel 2.3 blijkt dat het aantal wegvakken met een hoge I/C-verhoudingen (en dus een slechte verkeersafwikkeling) beperkt is:

- In 2018 is de A12 een knelpunt. De geplande toevoeging van de wegcapaciteit maakt dat in 2028 de I/C-verhouding is gedaald naar een niveau waarbij geen verkeers-afwikkelingsknelpunten meer te verwachten zijn.
- Opvallend zijn de hoge I/C-verhoudingen op 7Poort in scenario's 2028Hoog en -Laag. Dit wegvak krijgt in de toekomst veel verkeer te verwerken door de ontwikkelingen op bedrijventerrein 7Poort en het outletcentrum. De aanwezige kruispunten en weg-vakken worden zo aangepast dat deze het verkeer van en naar het bedrijventerrein en outletcentrum goed kunnen afwikkelen.
- De I/C-verhouding op het wegvak Hengelder heeft ook een relatief hoge toename in de toekomst. Gezien de stroomfunctie, scheiding van verkeersstromen en afwezigheid van aanliggende voorzieningen na de geplande reconstructie is dit acceptabel.
- De I/C-verhoudingen op alle overige wegvakken zijn zo laag dat op deze wegvakken geen verkeersafwikkelingsknelpunten te verwachten zijn.

2.3.3 Verkeersstructuur

In figuur 2.2 is de huidige en de toekomstige verkeersstructuur weergegeven.

Figuur 2.2: Huidige (links) en toekomstige (rechts) verkeersstructuur

De N811 vormt de ontsluitingsweg van het Gelders Eiland. De meeste kernen van Gelders Eiland liggen aan of nabij de N811. Via de totale route N811 - N336 (Babberichseweg, Ringbaan-Oost, Doesburgseweg) zijn Lobith, Herwen, Aerdt, Tolkamer en Babberich verbonden met Zevenaar en de A12. De afstand tussen Lobith en de A12 is circa 12 km. De N812 (Beekseweg) en de Eltenseweg vormen de alternatieve routes tussen het Gelders Eiland en de A12. Pannerden wordt als enige kern binnen Rijnwaarden niet ontsloten via deze route. De route Berghoofdseweg - Pannerdenseweg verbindt Pannerden met Zevenaar aangezien Pannerden niet nabij de centrale ontsluitingsweg van Rijnwaarden ligt. Deze route heeft een breedtebeperking waardoor vrachtverkeer via de centrale ontsluitingsweg moet rijden.

De N336 (Babberichseweg) ontsluit Babberich en vormt vanuit Babberich de toegangsweg tot het centrum van Zevenaar. De N812 (Beekseweg) ontsluit Babberich in oostelijke richting en sluit net voor de grensovergang met Duitsland aan op de A12. In Zevenaar ontsluiten de Ringbaan-Oost en de Doesburgseweg het meest oostelijke deel van Zevenaar, het centrum en industrieterrein Hengelder.

De route N811 - N336 is binnen de wegennetvisies van de provincie en de gemeente gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg. De Hengelder en de Doesburgseweg behoren tevens tot de gebiedsontsluitingswegen. De Beekseweg (Babberich - A12) en Eltenseweg (Lobith - Elten) zijn gecategoriseerd als erftoegangswegen A en vormen daarmee niet de beoogde routes richting de A12. De route N811 - N336 is dus de enige gebiedsontsluitingsweg van het Gelders Eiland. Dit maakt de ontsluiting van het Gelders Eiland minder robuust dan wanneer er een tweede gebiedsontsluitingsweg zou zijn die bijvoorbeeld bij incidenten als alternatief kan dienen.

De route N811 - N336 loopt door de bebouwde kom van Babberich en Zevenaar en passeert tussen Lobith en de A12 in de huidige situatie 8 rotondes en 5 kruispunten met verkeerslichten. In de toekomstige situatie, door het verplaatsen van de aansluiting Zevenaar naar de Hengelder en de herinrichting van de Hengelder, is het aantal te

passeren rotondes 6 en het aantal te passeren kruispunten met verkeerslichten 4. Doordat de route deels binnen de bebouwde kom ligt en een substantieel aantal rotondes en kruispunten met verkeerslichten gepasseerd moet worden ondervind het verkeer vertraging.

2.3.4 Reistijden

De reistijdenanalyse is uitgevoerd op basis van Google Maps en het verkeersmodel. Het uitgangspunt voor Google Maps is dinsdag 1 oktober 2019. Doorgaans is een dinsdag de drukste dag in het verkeer. Voor twee routes is de reistijd in de ochtend-, avondspits en buiten de spits bepaald. De reistijdanalyse uit het verkeersmodel laat zien hoe de reistijden tussen de huidige en de toekomstige situatie veranderen. Omdat het hier een statisch verkeersmodel betreft geeft dit voor de specifieke routes met veel vertraging in de spitsen geen betrouwbare prognose van de reistijden voor de spitsperiode. Daarom is voor het model alleen de reistijd buiten de spits opgenomen.

route vanaf N811 Oude Rijn	Google Maps ochtendspits	Google Maps avondspits	Google Maps buiten spits	model 2018	model 2028
naar Doesburgseweg (onder A12)	10-24	9-18	10	9	8
naar Hengelder (onder A12)	7-12	7-9	8	6	7
naar A12 (knooppunt Velperbroek)	16-28	14-22	16	15	15
naar A18 (aansluiting Doetinchem)	12-18	12-18	14	13	12

Tabel 2.4: Reistijdenanalyse op basis van Google Maps en het verkeersmodel

Tabel 2.4 geeft de reistijden weer vanaf de N811 (ter hoogte van de Oude Rijn) naar de verschillende locaties. Opvallend zijn de verkregen bandbreedtes in de spitsperiode in sommige gevallen 100% van de minimaal verwachte reistijd. Hieruit kan worden opgemaakt dat de reistijd in de spitsperiode niet betrouwbaar is.

Reistijdberekening verbeterpotentie

Naast bovenstaande reistijdanalyse is ook een reistijdberekening van de verbeterpotentie uitgevoerd. Zoals blijkt uit paragraaf 2.3.3 zijn de huidige en de toekomstige route tussen het Gelders Eiland en de A12 indirect, ligt deze deels binnen de bebouwde kom (in Babberich en Zevenaar) en moet een substantieel aantal rotondes en kruispunten met verkeerslichten worden gepasseerd (13 in de huidige situatie en 10 in de toekomstige situatie). Hierdoor ondervindt het verkeer vertraging. Daarom is een reistijdberekening van de verbeterpotentie uitgevoerd.

De reistijdberekening is opgenomen in bijlage 2. Uit de berekening blijkt dat het verbeterpotentieel van een directere (rechtstreeksere) route groot is. Ten opzichte van de huidige situatie (huidige aansluiting A12) geeft een directere verbinding tussen het Gelders Eiland en de A12 een reistijdwinst van 4,2 minuten. Dat is 41% sneller. Ten opzichte van de toekomstige situatie (verplaatste aansluiting A12) geeft een directere verbinding tussen het Gelders Eiland en de A12 een reistijdwinst van 1,4 minuten. Dat is 19% sneller.

In 2014 is een quick scan maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA) uitgevoerd voor de doortrekking Witte Kruis (rapport: Nut en noodzaak doortrekking Witte Kruis, datum 11 juli 2014, kenmerk: ZVN071/Wrj/0621.01). Uitgedrukt in euro's voor de periode 2014-2034 betroffen de reistijdbaten van een directere verbinding 13 miljoen euro. Rekening houdend met de inflatie en de mobiliteitsgroei in deze regio, zullen de reistijdbaten voor de periode 2020-2040 in totaal circa 15 tot 20 miljoen euro zijn.

2.4 Verkeersveiligheidsanalyse

De verkeersveiligheidsanalyse bestaat uit de onderdelen: verkeersongevallen, balans tussen functie vormgeving en gebruik, barrièrewerking en oversteekbaarheid.

2.4.1 Verkeersongevallen

Met behulp van ViaStat is de ongevallendata van 1 januari 2014 tot heden (medio juli) inzichtelijk gemaakt. In algemene zin is een lichte stijging zichtbaar in de ongevallen in de gemeente Zevenaar. Zie tabel 2.5. De twaalf geselecteerde locaties in het studiegebied (figuur 2.1) zijn eveneens onderzocht: zie figuur 2.3 en tabel 2.6.

jaar	aantal ongevallen	aantal gewonden	aantal doden
2014	176	281	0
2015	204	347	1
2016	215	370	4
2017	203	413	2
2018	223	441	1

Tabel 2.5: Totaal aantal ongevallen per jaar. Bron: ViaStat

Figuur 2.3: Ongevallenlocaties Zevenaar

locatie	traject	aantal ongevallen	dodelijke afloop	afloop met gewonden	uitsluitend materiële schade
1. A12 ten westen van Hengelder	beoogde afslag Hengelder – afrit 29 Zevenaar	39	0	8	31
2. A12 ten oosten van Hengelder	knooppunt Ouddijk – beoogde afrit Hengelder	51	0	6	45
3. Hengelder	onderdoorgang A12 – rotonde N336	18	0	5	13
4. Ringbaan Oost	rotonde Hengelder – kruising Ringbaan-Noord	2	0	0	2
5. Ringbaan Oost t.h.v. Ferguson-brug	rotonde Hengelder – rotonde Babberichseweg	5	0	2	3
6. Babberichseweg	rotonde Babberichseweg – rotonde N811	20	1*	6	13
7. Witte Kruis	rotonde N336 – komgrens	6	0	0	6
8. N812 Beekseweg	splitsing N336/N811 – spoorwegviaduct	2	0	1	1
9. Emmerichseweg	aansluiting N336/N811 – landsgrens	3	0	0	3
10. 7Poort	kruising Hengelder – kruising Stationspoort/Mega	0	0	0	0
11. Witte Kruis (bubeko Babberich)	komgrens Babberich – brug Oude Rijn	2	0	0	2
12. Dorpstraat Babberich	rotonde N336/N811 – splitsing N336/N812	6	0	1	5

* *(E-bike fietser in botsing met bord van bushalte).*

Tabel 2.6: Ongevallen 1 januari 2014 – heden per geselecteerd traject in studiegebied

Uit de verkeersongevallengegevens blijkt dat met name Hengelder en delen van de N336 relatief onveilig zijn. Het aantal ongevallen ligt hoger dan het gemiddeld aantal op dergelijke typen wegen. Op de N336 vinden vooral veel ongevallen plaats op de Doesburgseweg en op de Babberichseweg tussen Zevenaar en Babberich. Het hoge aantal ongevallen tussen Zevenaar en Babberich wordt naar verwachting veroorzaakt door onder andere de aanwezigheid van de vele in- en uitritten op dit wegvak en doordat de bomen dicht op de weg staan.

In de bebouwde kom van Babberich (Dorpstraat) doen zich voornamelijk ongevallen voor met uitsluitend materiële schade. Ook op dit wegvak bevinden zich veel in- en uitritten. Door de lagere snelheid resulteert dit op dit wegvak niet in veel letselongevallen.

Op de weg Hengelder gebeuren veel ongevallen op de kruispunten met de Einsteinstraat en de Marconistraat. Daarnaast vinden veel ongevallen plaats op wegvakken van Hengelder als gevolg van het grote aantal inritten, deze ongevallen kennen veelal een minder ernstige afloop. De oorzaak hiervan ligt naar verwachting in het ontbreken van een 'duurzaam veilige' inrichting met parallelwegen. Binnenkort start de herinrichting van deze weg en de verwachting is dat hiermee de verkeersveiligheid zal verbeteren.

2.4.2 Balans functie, vormgeving en gebruik

De balans tussen functie, vormgeving en gebruik van het wegennet is in beeld gebracht door een analyse per weg te maken, waarin de verkeersintensiteit en de weginrichting worden getoetst aan de wensen conform de filosofie 'Duurzaam Veilig'. Hiervoor is gebruik gemaakt van de Wegenscan.

Werkwijze Wegenscan

De Wegenscan is een tool ontwikkeld door Goudappel Coffeng, waarbij wij de wenselijke (maximale) intensiteit berekenen. Dit doen we op basis van weg-kenmerken, zoals de breedte van de weg, het type fiets- en voetgangersvoorziening en bijvoorbeeld de wijze waarop parkeren in de straat is geregeld. 'Maximale' staat tussen haakjes, aangezien dit geen absolute grens is. De wenselijke intensiteit is gebaseerd op een ideaalbeeld vanuit de CROW-kencijfers. Ieder type verkeers-deelnemer (voetganger, fietser, automobilist, motorrijder) heeft voldoende ruimte nodig om op elkaars verkeersgedrag te kunnen anticiperen. Naarmate het verschil tussen de werkelijke en wenselijke verkeersintensiteit groter wordt, betekent dit concessies voor enkele verkeersdeelnemers. Met behulp van de Wegenscan ontstaat een pragmatische onderbouwing en toetsing van de huidige situatie.

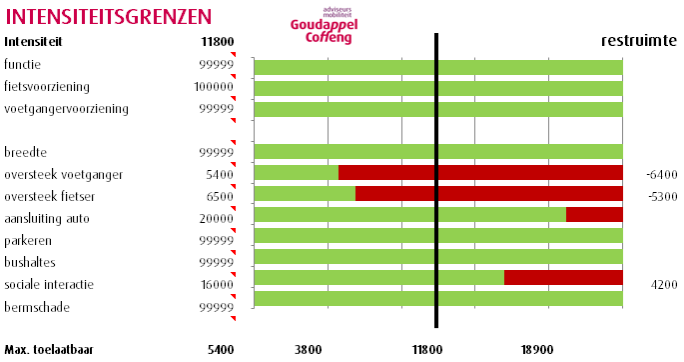
N336

De N336 tussen de rotonde bij Hengelder en de rotonde N336/Witte Kruis heeft met name een verkeersfunctie. Het snelheidsregime op dit deel is 80 km/h, op de Dorpsstraat 50 km/h. De N336 is een voorrangsweg en kent met name binnen de bebouwde kom snelheidsremmende maatregelen, zoals drempels. De N336 kent zowel binnen als buiten de bebouwde kom veel erfaansluitingen. Langs de N336 liggen vrijliggende fietspaden en op diverse delen staat een forse bomenrij. Buiten de bebouwde kom is een inhaal-verbod. De weg is relatief smal: 6 tot 7 meter. De V85 (de snelheid die door 85% van de

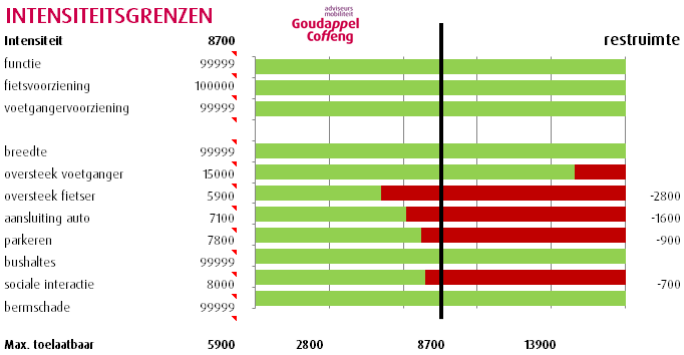
automobilisten niet wordt overschreden) is buiten de bebouwde kom 74 km/h en binnen de bebouwde kom 52 km/h blijkt uit verkeerstellingen.

Uit de Wegenscan blijkt dat de N336 diverse knelpunten heeft. Tussen de rotonde met de Hengelder en Witte Kruis vormen met name de vele erfaansluitingen in combinatie met de hoge snelheid een risico. De hoeveelheid erfaansluitingen is te groot en zorgt voor veel afslaande bewegingen. De weg mist een paralelweg. Door de vele erfaansluitingen is een goede oversteekbaarheid belangrijk, maar deze scoort onvoldoende. Bovendien biedt de inrichting van de weg en omgeving weinig/tot geen mogelijkheden om de oversteekbaarheid te verbeteren. Tenzij er grond van omliggende kavels wordt aangekocht. De Dorpstraat in Babberich scoort door de lagere snelheid, de lagere intensiteit en de oversteekvoorzieningen beter, maar ook hier zijn een aantal kleinere aandachtspunten: oversteekvoorzieningen en het parkeren langs de rijbaan.

De Wegenscan gaat niet in op de obstakelvrije ruimte. Door de aanwezige forse bomenrij op delen van de N336 is de obstakelvrije ruimte onvoldoende. Hierdoor is de vormgeving van de weg onvoldoende vergevingsgezind.

Figuur 2.4: Uitkomsten Wegenscan N336 (aansluiting Hengelder tot rotonde Witte Kruis)

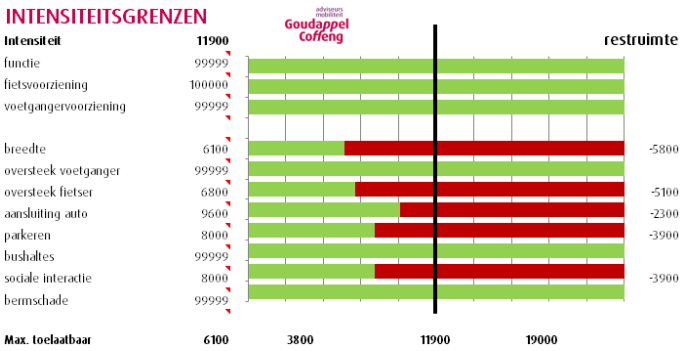

Figuur 2.5: Uitkomsten Wegenscan Dorpsstraat Babberich

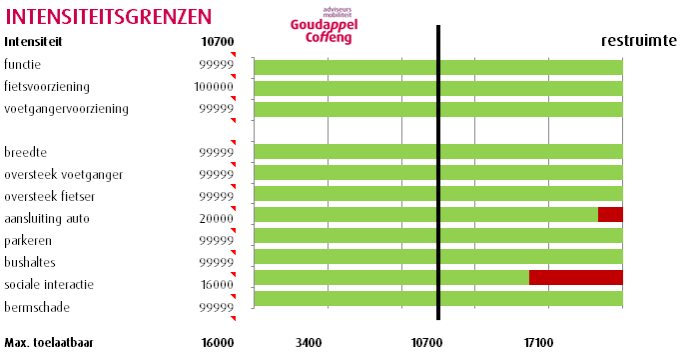
N811

De maximumsnelheid binnen de bebouwde kom (Witte Kruis) is 50 km/h. Buiten de bebouwde kom is de maximumsnelheid 80 km/h. Langs de N811 zijn vrijliggende fietspaden gesitueerd. Binnen de kom zijn gedeeltelijk langsparkeerstroken aanwezig met een fietsstrook. Langs Witte Kruis is aan weerszijden bebouwing aanwezig. Op de N811 is landbouwverkeer toegestaan behalve in Tolkamer. De V85 (de snelheid die door 85% van de automobilisten niet wordt overschreden) is buiten de bebouwde kom 86 km/h.

Buiten de kom zijn vormgeving, functie en gebruik in balans (figuur 2.7). Binnen de bebouwde kom zijn er een aantal knelpunten. Het langsparkeren in combinatie met de fietsstroken past niet goed bij de verkeersintensiteit. De weg is relatief smal hoewel dit wordt gecompenseerd doordat de zijkanten overrijdbaar zijn. De intensiteiten leiden ertoe dat de oversteekbaarheid ook een aandachtspunt is.

Figuur 2.6: Uitkomsten Wegenscan wegvak Witte Kruis binnen de bebouwde kom

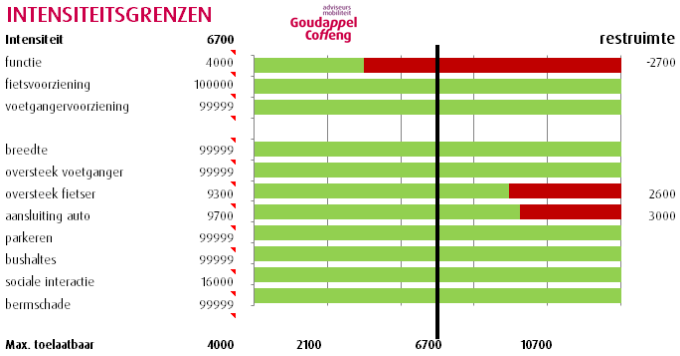
Figuur 2.7: Uitkomsten Wegenscan N811 buiten de bebouwde kom

N812

De N812 kent relatief lage intensiteiten. De weg is ingericht als erftoegangsweg 60 km/h. Aan weerszijden zijn vrijliggende fietspaden aanwezig. Bij kruisingen zijn snelheidsremmende maatregelen toegepast. De kleine hoeveelheid gespreide

aangrenzende bebouwing komt overeen met dit snelheidsregime. De V85 (de snelheid die door 85% van de automobilisten niet wordt overschreden) is 68 km/h blijkt uit verkeerstellingen.

Hoewel een erftoegangsweg buiten de bebouwde kom over het algemeen een lagere verkeersintensiteit heeft, is deze weg zo vormgegeven (fietspaden) dat functie, vormgeving en gebruik in balans zijn. De hoge van 68 km/h V85 is wel een aandachtspunt.

Figuur 2.8: Uitkomsten Wegenscan N812

3

Verkeersgerelateerde milieueffecten

3.1 Geluid

3.1.1 Kader

De Wet geluidhinder kent normen voor nieuwe of gewijzigde situaties. Voor bestaande situaties gelden geen normen. De provincie Gelderland kent een actieplan geluid. Langs provinciale wegen worden geluidsbelastingen boven de plandrempel van 63 dB als knelpunt beschouwd. Wanneer de geluidsbelasting langs provinciale wegen hoger ligt dan deze waarde, maakt de provincie een afweging van mogelijk toe te passen geluidsreducerende maatregelen. Langs Rijkswegen geldt een plandrempel van 65 dB.

De gemeente Zevenaar kent geen actieplan geluid. De provinciale plandrempel van 63 dB is daarom in voorliggende analyse als waarde aangehouden waarboven een geluidssituatie gezien wordt als knelpunt. De gemeente Zevenaar kent wel een eigen geluidsbeleid[1]. Dit betreft een gebiedsgericht beleid waarbij per gebied beschouwd wordt welke geluidssituatie wenselijk en mogelijk is. Voor diverse gebieden geldt als bovengrens de categorie 'lawaaiig'. Voor wegverkeersgeluid geldt hierbij een ambitie van een geluidsbelasting van 63 dB als bovengrens.

De doelstelling van het beleid is het behouden van de goede kwaliteit van de leefomgeving en het benutten van kansen om, daar waar het noodzakelijk is, de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Een belangrijke subdoelstelling is het realiseren van een passende geluidskwaliteit in elk gebied. Het wegnemen van de hoge geluidsbelastingen vindt zo veel mogelijk plaats op momenten dat reconstructie- of onderhoudswerkzaamheden plaatsvinden. Door het daarbij toepassen van bronmaatregelen (bijvoorbeeld geluidsreducerend asfalt) is het mogelijk de geluidsbelasting te verlagen.

De geluidssituatie is beschouwd op basis van recentelijk opgestelde geluidsmodellen. Voor de huidige situatie is het geluidsmodel voor 2018 gehanteerd. De toekomstige situatie is beschouwd op basis van het geluidsmodel voor 2028. In het geluidsmodel 2028 is rekening gehouden met de diverse beoogde ontwikkelingen in de omgeving

[1] Vastgelegd in Milieubeleidsplan gemeente Zevenaar 2013–2030 en gemeentelijk geluidsbeleid 2008.

zoals het doortrekken van de Rijksweg A15 en de daarmee samenhangende wijzigingen in de omgeving.

Voor het beschouwen van de geluidssituatie is een gebied van circa 500 meter rond de belangrijkste wegen onderzocht. Dit gebied omvat de wegen N336 van de Rijksweg A12 bij Zevenaar tot Babberich, de Hengelder in Zevenaar, de N812 van Babberich naar de Rijksweg A12 en de N811 tot de brug over de Oude Rijn. Figuur 3.1 geeft het beschouwde onderzoeksgebied weer. Binnen het studiegebied is sprake van 4.092 geluidsgevoelige adressen.

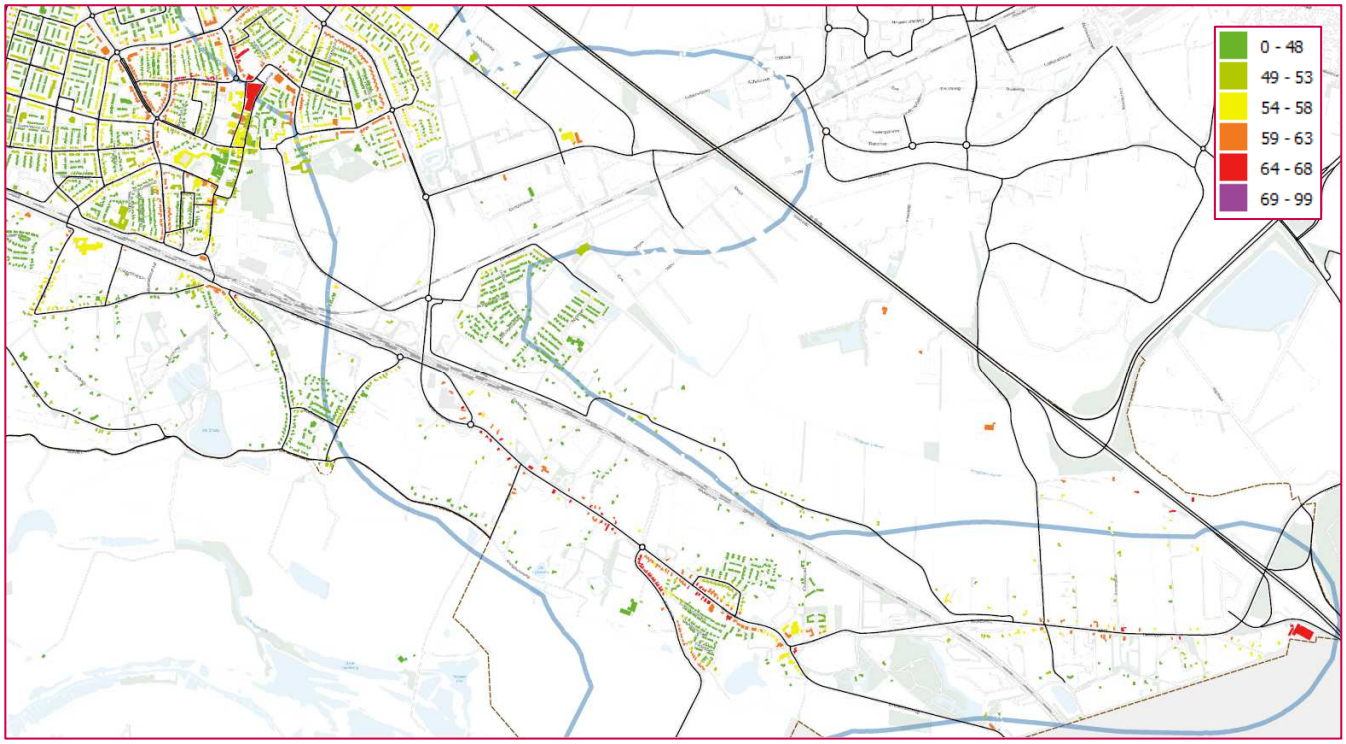
De geluidsbelastingen zijn berekend ten gevolge van het totaal van alle wegen die in het geluidsmodel zijn opgenomen en zijn gepresenteerd zonder correctie conform artikel 110g van de Wet geluidhinder.

Figuur 3.1: Onderzoeksgebied knelpuntanalyse geluid

3.1.2 Analyse huidige situatie

Figuur 3.2 geeft de geluidsbelasting per geluidsgevoelig gebouw weer.

Geluidsbelasting exclusief correctie artikel 110g Wet geluidhinder

Figuur 3.2: Geluidsbelasting wegverkeer huidige situatie

Geanalyseerd is waar de geluidsbelasting hoger ligt dan de maximaal wenselijke waarde van 63 dB. De adressen met een geluidsbelasting hoger dan 63 dB ten gevolge van het wegverkeer zijn gepresenteerd in figuur 3.3.

Figuur 3.3: Adressen met geluidsbelasting > 63 dB t.g.v. wegverkeer (2018)

De adressen met een geluidsbelasting hoger dan 63 dB concentreren zich hoofdzakelijk rond de provinciale wegen. Dit betreffen de N336 door Zevenaar en ten westen van Babberich, de N811 langs de zuidelijke rand van Babberich en enkele adressen langs de N812 ten oosten van Babberich. Daarnaast zijn binnen de kern van Zevenaar nog een aantal adressen met een geluidsbelasting hoger dan 63 dB, langs de Oude Doesburgse-weg, Kampsingel en Steenhuizen. In totaal hebben 107 adressen een geluidsbelasting hoger dan 63 dB.

Geluidshinder en slaapverstoring

Op basis van het aantal adressen per geluidsklasse is het aantal geluidsgehinderden, het aantal ernstig geluidsgehinderden en het aantal slaapverstoorden berekend. Hierbij zijn de dosis-effectrelaties uit de Regeling geluid milieubeheer gehanteerd. Hoe hoger de geluidsbelasting is, des te hoger het aantal geluidsgehinderde en slaapverstoorde personen. Het aantal geluidsgehinderden en aantal ernstig geluidsgehinderden is weergegeven in tabel 3.1.

geluidsklasse L_{den}	aantal personen
≥ 75 dB	0
70–74 dB	2
65–69 dB	97
60–64 dB	1.331
55–59 dB	1.199
50-54 dB	2.339
< 50 dB	4.035
totaal	**9.002**
aantal gehinderden	**692**
aantal ernstig gehinderden	**289**

Tabel 3.1: Geluidshinder door wegverkeer 2018

Uit de tabel valt op te maken dat circa 700 personen binnen het studiegebied gehinderd zijn door wegverkeersgeluid. Het aantal ernstig geluidsgehinderden bedraagt circa 300.

Het aantal ernstig slaapverstoorden is bepaald op basis van de geluidsbelasting in de nachtperiode (23.00-07.00 uur). Tabel 3.2 geeft een overzicht.

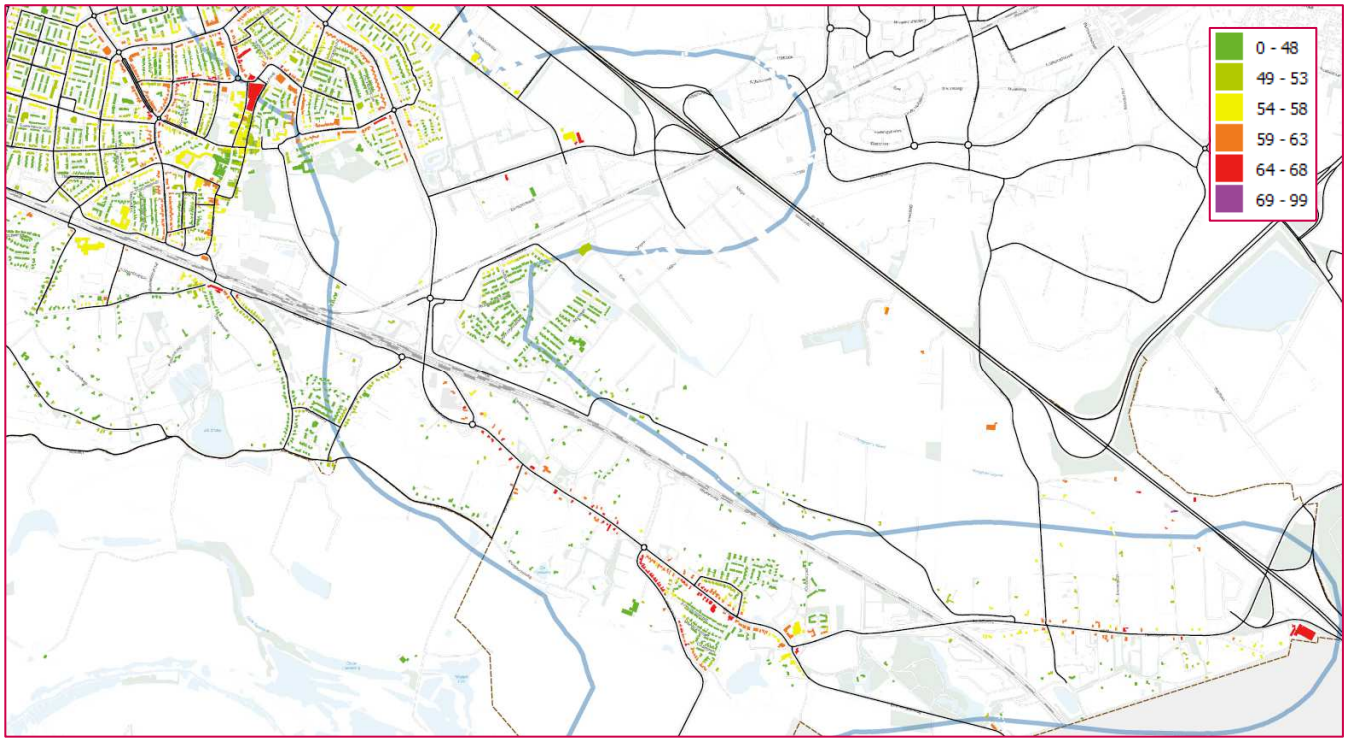
geluidsklasse L_{night}	aantal personen
≥ 75 dB	0
70–74 dB	0
65–69 dB	0
60-64 dB	2
55–59 dB	198
50-54 dB	1.201
< 50 dB	7.601
totaal	**9.002**
aantal ernstig slaapverstoorden	**104**

Tabel 3.2: Slaapverstoring door wegverkeer 2018

In de huidige situatie ondervinden circa 100 personen binnen het studiegebied slaapverstoring door wegverkeersgeluid.

3.1.3 Analyse toekomstige situatie

De geluidsbelasting in de toekomstige situatie is gepresenteerd in figuur 3.4.

Geluidsbelasting exclusief correctie artikel 110g Wet geluidhinder

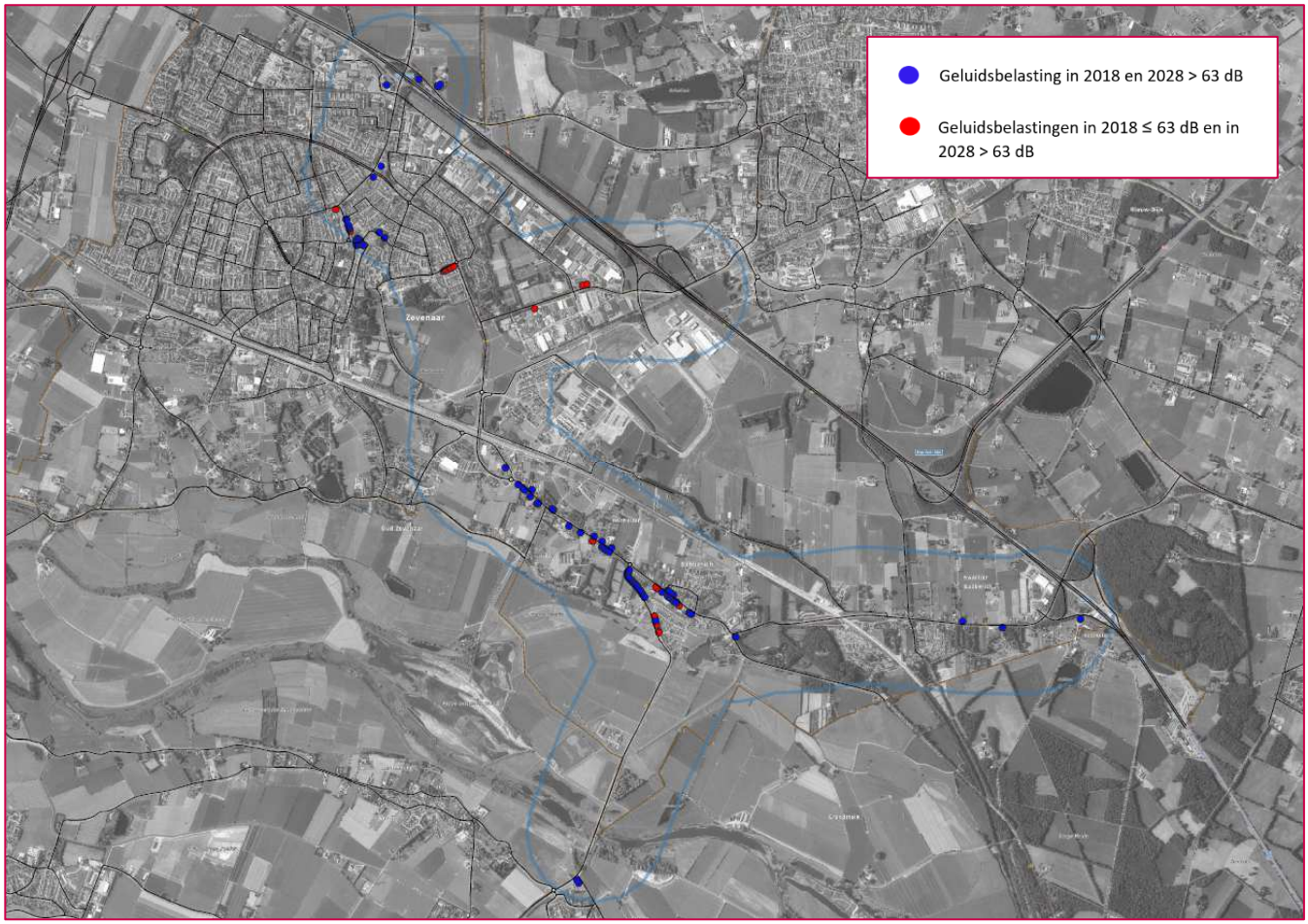
Figuur 3.4: Geluidsbelasting t.g.v. wegverkeer toekomstige situatie (2028)

De adressen met een geluidsbelasting hoger dan 63 dB ten gevolge van het wegverkeer zijn gepresenteerd in figuur 3.5.

Figuur 3.5: Adressen met geluidsbelasting > 63 dB t.g.v. wegverkeer (2028)

Het aantal adressen met een geluidsbelasting hoger dan 63 dB geeft een vergelijkbaar beeld met de huidige situatie. Ook in de toekomstige situatie zijn de adressen met name gesitueerd langs de provinciale wegen rond Babberich (N336, N811 en N812) en langs enkele wegen binnen Zevenaar. In totaal is in 2028 voor 132 adressen sprake van een geluidsbelasting hoger dan 63 dB ten gevolge van het wegverkeer. Dat zijn 25 adressen meer dan de 107 adressen in 2018.

Figuur 3.6: Vergelijking van het aantal adressen met meer dan 63 dB geluidsbelasting tussen 2018 en 2028

Figuur 3.6 geeft vergelijking van het aantal adressen met meer dan 63 dB geluidsbelasting tussen 2018 en 2028. Op de blauw aangegeven adressen (107) is de geluidsbelasting in 2018 en in 2028 meer dan 63 dB. Op de rood aangegeven adressen (25) is de geluidbelasting in 2018 lager dan 63 dB maar in 2028 hoger dan 63 dB.

Geluidshinder en slaapverstoring

Het aantal geluidsgehinderden en aantal ernstig geluidsgehinderden is weergegeven in tabel 3.3.

geluidsklasse L_{den}	aantal personen
≥ 75 dB	0
70–74 dB	2
65–69 dB	196
60–64 dB	1.353
55–59 dB	1.151
50-54 dB	2.343
< 50 dB	3.958
totaal	**9.002**
aantal gehinderden	**729**
aantal ernstig gehinderden	**308**

Tabel 3.3: Geluidshinder door wegverkeer 2028

Uit de tabel valt op te maken dat in de toekomstige situatie circa 700 personen binnen het studiegebied gehinderd zijn door wegverkeersgeluid. Het aantal ernstig geluids-gehinderden bedraagt circa 300.

Het aantal ernstig slaapverstoorden is bepaald op basis van de geluidsbelasting in de nachtperiode (23-7h). Tabel 3.4 geeft een overzicht.

geluidsklasse L_{night}	aantal personen
≥ 75 dB	0
70–74 dB	0
65–69 dB	0
60-64 dB	2
55–59 dB	233
50-54 dB	1.322
< 50 dB	7.445
totaal	**9.002**
aantal ernstig slaapverstoorden	**116**

Tabel 3.4: Slaapverstoring door wegverkeer 2028

In de toekomstige situatie ondervinden circa 100 personen binnen het studiegebied slaapverstoring door wegverkeersgeluid.

In tabel 3.5 is het verschil tussen de toekomstige en de huidige situatie inzichtelijk gemaakt ten aanzien van geluidshinder en slaapverstoring.

personen	huidige situatie	toekomstige situatie	verschil
aantal gehinderden	692	729	+37 (+5%)
aantal ernstig gehinderden	289	308	+19 (+7%)
aantal ernstig slaapverstoorden	104	116	+12 (+12%)

Tabel 3.5: Geluidshinder en slaapverstoring

Uit de tabel valt op te maken dat het aantal gehinderden en slaapverstoorden iets toeneemt naar de toekomst. De relatieve verschillen zijn echter klein.

Situatie N336 Babberichseweg/Dorpsstraat en N811 Witte kruis
Uit de analyse valt op te maken dat de locaties met de hoogste geluidsbelastingen zich met name concentreren langs de N336 Babberichseweg/Dorpsstraat en de N811 Witte Kruis. De afstand tussen de woningen en de weg is langs deze wegen dermate beperkt dat sprake is van hoge geluidsbelastingen. In het beleid van de gemeente Zevenaar en de provincie Gelderland is een geluidsbelasting van meer dan 63 dB een knelpunt.

Van de 37 woningen langs de N336 Babberichseweg is voor 20 woningen sprake van een geluidsbelasting hoger dan 63 dB. Langs de N336 Dorpsstraat betreffen dit er 23 van de 44 woningen. Van de 57 woningen langs het Witte kruis is het aantal woningen met een geluidsbelasting hoger dan 63 dB 41 woningen. In totaal voor de omgeving Babberich dus 84 woningen (circa 185 inwoners) met een geluidsbelasting dat wordt beschouwd als een knelpunt, is circa 60% van de woningen langs deze wegen. Bij een dergelijke geluidsbelasting ondervind circa 30% van de inwoners geluidshinder. Circa 13% van de inwoners is ernstig geluidsgehinderd.

3.2 Luchtkwaliteit

3.2.1 Kader

De Wet milieubeheer kent normen voor luchtkwaliteit. In de praktijk worden situaties getoetst aan de volgende vier normen[2]:

- jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide NO_2 (40 µg/m^3);
- jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10 (40 µg/m^3);
- aantal dagen overschrijding van de grenswaarde van de 24-uursgemiddelde concentratie fijn stof PM10 (maximaal 35 dagen per jaar >50 µg/m^3);
- jaargemiddelde concentratie fijn stof PM2,5 (25 µg/m^3).

Naast de normen uit de Wet milieubeheer heeft de Wereldgezondheidsorganisatie een aantal advieswaarden gegeven. Het gaat hierbij om:

- jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide NO_2 (40 µg/m^3);
- jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10 (25 µg/m^3);

[2] Handreiking Rekenen aan luchtkwaliteit, actualisatie 2011 van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

- jaargemiddelde concentratie fijn stof PM2,5 (10 µg/m³).

De luchtkwaliteitssituatie in de huidige situatie is beschouwd op basis van de gegevens voor het jaar 2017 in de Monitoringstool van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Voor de toekomstige situatie is de luchtkwaliteitssituatie uit de NSL-Monitoringstool voor 2030 beschouwd. De luchtkwaliteit wordt getoetst op punten die op maximaal 10 meter vanaf de rand van de weg liggen.

3.2.2 Analyse huidige situatie

De luchtkwaliteitssituatie in de huidige situatie is beschouwd op basis van de gegevens uit de NSL-Monitoringstool, rekenjaar 2017. De hoogst berekende concentraties stikstofdioxide en fijn stof zijn gepresenteerd in tabel 3.6.

stof	norm Wm.	WHO-advieswaarde	hoogste waarde
jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide	40 µg/m³	40 µg/m³	37,3 µg/m³
jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10	40 µg/m³	20 µg/m³	20,6 µg/m³
overschrijdingsdagen 24h-gem. fijn stof PM10	35 dagen (>50 µg/m³)	-	8 dagen
jaargemiddelde concentratie fijn stof PM2,5	25 µg/m³	10 µg/m³	12,3 µg/m³

Tabel 3.6: Hoogste concentraties huidige situatie

Uit de tabel valt op te maken dat langs alle wegen binnen de gemeente wordt voldaan aan de normen uit de Wet milieubeheer (Wm.). De hoogste waarden binnen de gemeente liggen direct langs de Rijksweg A12. Voor de jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10 wordt de WHO-advieswaarde met 0,1 µg/m³ overschreden. De betreffende locatie betreft een plek waar het publiek normaal gesproken geen toegang heeft. Er is geen sprake van een formeel NSL-toetspunt (toepasbaarheidsbeginsel). De advieswaarde voor fijn stof PM2,5 van 10 µg/m³ wordt op alle punten binnen de gemeente overschreden. De achtergrondconcentratie PM2,5 ligt hoger dan 10 µg/m³. Hierdoor is het momenteel niet mogelijk om aan deze advieswaarde te voldoen. Dit is geen uitzonderlijke situatie in Nederland.

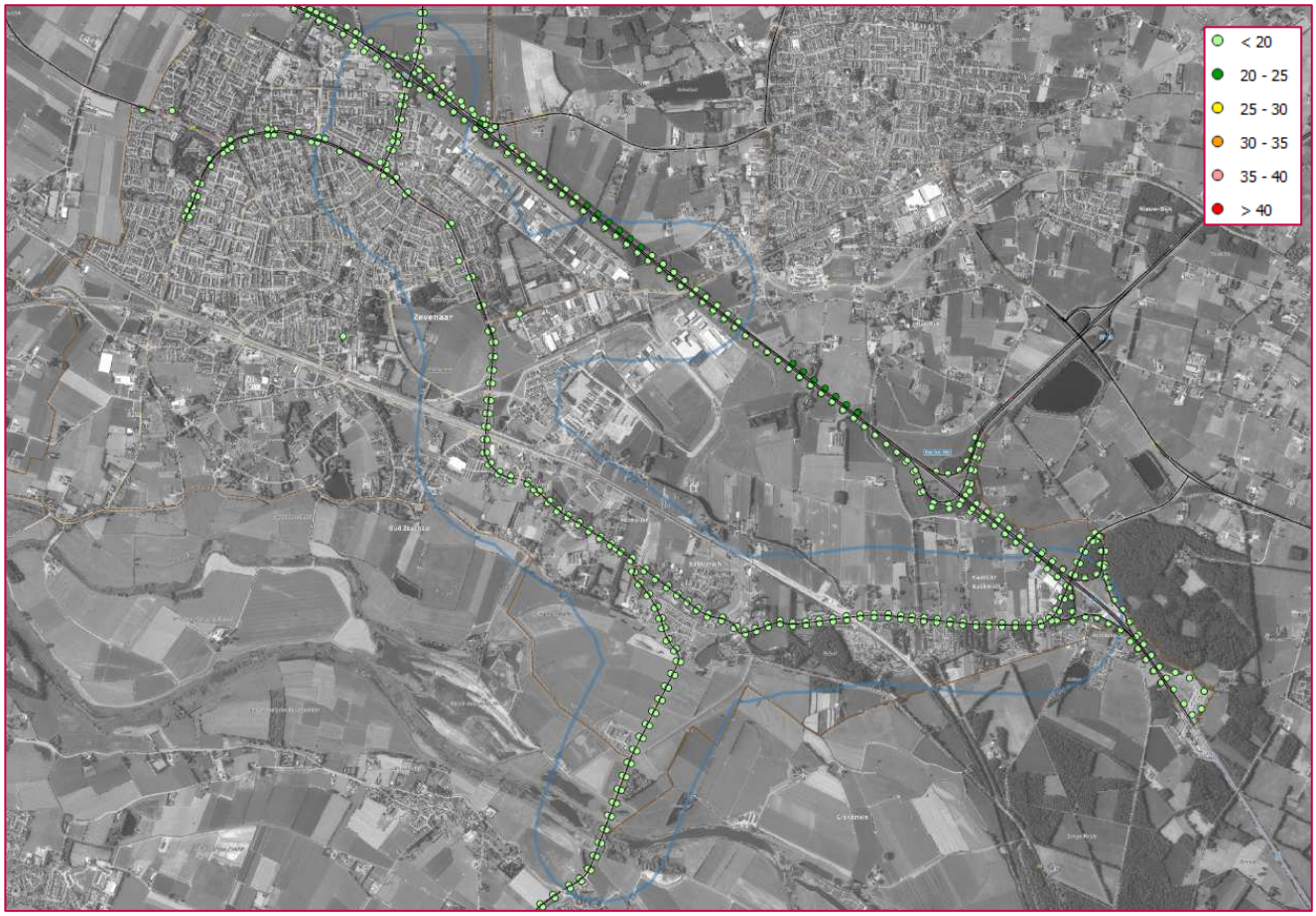
De jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide is voor de huidige situatie inzichtelijk gemaakt in figuur 3.7.

Figuur 3.7: Jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide (2017)

De figuur maakt inzichtelijk dat de hoogste concentraties stikstofdioxide berekend zijn langs de Rijksweg A12. Langs de N336 Doesburgseweg in Zevenaar ligt de concentratie in de orde van grootte van 25–30 µg/m^3. Langs de overige wegen binnen de kernen Babberich en Zevenaar is de concentratie stikstofdioxide in geen geval hoger dan 25 µg/m^3.

De jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10 is inzichtelijk gemaakt in figuur 3.8.

Figuur 3.8: Jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10 (2017)

Uit de figuur valt op te maken dat op enkele punten langs de Rijksweg A12 sprake is van een concentratie fijn stof PM10 groter dan 20 µg/m^3. Langs de provinciale en gemeentelijke wegen ligt de concentratie fijn stof PM10 onder de 20 µg/m^3. De jaargemiddelde concentratie fijn stof PM2,5 ligt langs alle wegen in de orde van grootte van 11–12 µg/m^3.

3.2.3 Analyse toekomstige situatie

De toekomstige luchtkwaliteitssituatie is beschouwd op basis van de gegevens uit de NSL-Monitoringstool voor zichtjaar 2030. Tabel 3.7 geeft een overzicht van de hoogste concentraties per stof.

stof	norm Wm.	WHO-advieswaarde	hoogste waarde
jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide	40 µg/m^3	40 µg/m^3	16,7 µg/m^3
jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10	40 µg/m^3	20 µg/m^3	16,9 µg/m^3
overschrijdingsdagen 24h-gem. fijn stof PM10	35 dagen (>50 µg/m^3)	-	6 dagen
jaargemiddelde concentratie fijn stof PM2,5	25 µg/m^3	10 µg/m^3	8,9 µg/m^3

Tabel 3.7: Hoogste concentraties toekomstige situatie

Uit de tabel valt op te maken dat in alle gevallen wordt voldaan aan de normen uit de Wet milieubeheer. Ook is geen sprake van overschrijdingen van de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie. Evenals in de huidige situatie liggen de hoogst berekende waarden langs de Rijksweg A12. Ten opzichte van de huidige situatie dalen de concentraties door lagere achtergrondconcentraties en lagere voertuigemissies en daarmee een algehele verbetering van de luchtkwaliteit naar de toekomst.

3.3 Trillingen

3.3.1 Kader

Er bestaat geen beleid of wettelijk kader ten aanzien van trillingen. Trillingshinder kan ontstaan wanneer, met name grote hoeveelheden zwaar verkeer, op korte afstand van bebouwing passeert. Hierbij kan in het algemeen worden gesteld dat hoe korter een bestemming op de weg staat, hoe groter de kans is op trillingshinder of schade. Trillingsgevoelige bestemmingen zijn ruimten in woningen, woongebouwen, gezondheidszorggebouwen, onderwijsgebouwen, kantoorgebouwen en bijeenkomstgebouwen, bedoeld voor het langdurig verblijf van mensen, als mede kritische werkruimten in gebouwen in het algemeen (SBR-B[3]). Naast de afstand tot de weg is ook de bodemgesteldheid en de funderingsconstructie van de bebouwing een belangrijk aandachtspunt.

In voorliggende rapportage is de situatie langs de beschouwde wegen binnen het studiegebied nader geanalyseerd. Hierbij is de relatie gelegd tussen het aantal trillingsgevoelige bestemmingen en de afstand tot de bestemming. Het betreft een indicatieve kwalitatieve benadering.

3.3.2 Analyse

Op basis van de functieaanduiding in de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) is de functie van adressen binnen gebouwen binnen 50 meter vanaf de weg bepaald. Tabel 3.8 geeft een overzicht. Daarbij is aangesloten op het studiegebied zoals weergegeven in figuur 3.1. Uit de analyse blijkt dat er binnen het studiegebied 551 trillingsgevoelige functies gesitueerd zijn. De bestemmingen betreffen in beginsel de eerstelijns bebouwing langs de beschouwde wegen.

functie	<25 meter t.o.v. weg-as	25–50 meter t.o.v. weg-as	totaal <50 meter t.o.v. weg-as
woonfunctie	281	230	511
onderwijsfunctie	0	1	1
gezondheidszorgfunctie	0	3	3
kantoorfunctie	5	19	24
bijeenkomstfunctie	7	5	12
totaal trillingsgevoelig	**293**	**258**	**551**

Tabel 3.8: Trillingsgevoelige bestemmingen binnen 50 meter van de weg-as

[3] Stichting BouwResearch richtlijn B.

Met name zwaar vrachtverkeer kan trillingshinder veroorzaken. In hoofdstuk 2 is reeds ingegaan op het aantal vrachtbewegingen. Daaruit blijkt dat naar de toekomst het aantal vrachtbewegingen toeneemt als gevolg van de autonome ontwikkelingen. De grootste toename wordt verwacht in de gebieden Hengelder en 7poort. Langs de Hengelder (locatie 3) is sprake van 4 adressen met een woonfunctie en 5 adressen met een kantoorfunctie. Het aantal potentieel trillingsgehinderden is hiermee beperkt. Bedrijventerrein 7poort kent hoofdzakelijk industriefuncties. Deze functies zijn niet trillingsgevoelig. Langs de overige beschouwde wegen binnen het studiegebied is de toename van het vrachtverkeer tussen de huidige en toekomstige situatie beperkt. Een grote toename van het aantal trillingsgehinderden wordt daarmee niet verwacht.

Situatie N336 Babberichseweg

Uit gesprekken met bewoners op een recent georganiseerde bewonersavond is gebleken dat bewoners langs de N336 Babberichseweg trillingshinder ondervinden. De woningen langs deze weg zijn op korte afstand van de weg gerealiseerd. In een aantal gevallen is de afstand tot de wegas kleiner dan 10 meter. Trillingshinder is naast de afstand en het aantal en type voertuigen ook afhankelijk van het wegdek, de rijsnelheid, ondergrond en fundering en constructie van woningen. Deze aspecten zijn per woning niet nader onderzocht. Echter de afstand is dermate klein en het aantal en type voertuigen dermate hoog dat trillingshinder waarschijnlijk is.

4

Conclusie

4.1 Deelconclusie mobiliteit

Bereikbaarheidsanalyse (verkeersintensiteiten, I/C-verhoudingen, reistijden)
Uit de reistijdanalyse blijkt dat de huidige Doesburgseweg en de A12 doorstromingsproblemen hebben. Deze problemen lossen op door de verbreding van de A12 en de verplaatsing van de aansluiting naar de Hengelder en aanpassing van de Hengelder. Op basis van de verkeersintensiteiten en I/C-verhoudingen in het studiegebied zijn geen doorstromingsproblemen te verwachten.

In de omgevingsvisie "Gaaf Gelderland" stelt de provincie dat bereikbaarheid een kritische succesfactor is voor een "verbonden samenleving en een krachtige, duurzame Gelderse economie". De gemeente Zevenaar stelt in de omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 en het nieuwe GVVP in dat het voor de autobereikbaarheid van het Gelders Eiland van belang is dat er een nieuwe en kortere aansluiting komt van het Gelders Eiland op de A12.

De bereikbaarheid van het Gelders Eiland is niet optimaal:
- De route tussen het Gelders Eiland en de A12 is indirect. De route ligt deze deels binnen de bebouwde kom (in Babberich en Zevenaar) en een substantieel aantal rotondes en kruispunten met verkeerslichten moet worden gepasseerd (13 in de huidige situatie en 10 in de toekomstige situatie). Hierdoor ondervindt het verkeer vertraging en rijdt het verkeer om. Daarmee is de bereikbaarheid niet optimaal.
- De route tussen het Gelders Eiland en de A12 is de enige gebiedsontsluitingsweg van en naar het Gelders Eiland. Dit maakt de ontsluiting minder robuust dan wanneer een alternatieve gebiedsontsluitingsweg beschikbaar is.
- Het verbeterpotentieel van een directere (rechtstreeksere) route is groot. De reistijdwinst ten opzichte van de toekomstige situatie is 1,4 minuten. Dat is 19% sneller. Uitgedrukt in euro's voor de periode 2020 tot 2040 bedragen de reistijdbaten van een directere verbinding in totaal circa 15 tot 20 miljoen euro.

Verkeersveiligheidsanalyse (ongevallen, balans functie vormgeving en gebruik)
De gemeente en provincie hebben de ambitie het aantal ongevallen te verminderen. Het beleid van de provincie is om de CROW richtlijnen toe te passen. Het beleid van de

gemeente is om de principes van Duurzaam Veilig te hanteren. Beide hebben als basis dat de functie, vormgeving en gebruik van de weg in balans moeten zijn. Op basis hiervan zijn de drie wegen met verkeersveiligheidsknelpunten: de N336 Babberichseweg tussen Zevenaar en Babberich, de Witte Kruis (de N811 binnen de bebouwde kom) en de N812.

- De N336 heeft de volgende knelpunten:
  - Een hoog aantal ongevallen, terwijl het de gemeentelijke en provinciale ambitie is om het aantal ongevallen te verminderen.
  - Door de relatief hoge verkeersintensiteit in combinatie met de weginrichting zijn functie, vormgeving en gebruik niet in balans. Deze onbalans is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid.
  - Door deze onbalans heeft de weg een hoger dan gemiddeld risico op ongevallen, terwijl het de gemeentelijke en provinciale ambitie is om het aantal ongevallen te verminderen.
  - Door de bomenrij is er onvoldoende obstakelvrije ruimte waardoor de vormgeving van de weg onvoldoende vergevingsgezind is. Dit is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid de CROW richtlijnen en de principes van Duurzaam Veilig te hanteren.
  - Teveel erfaansluitingen voor een 80 km/h weg door de vele functies en het ontbreken van een parallelweg. Dit is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid de CROW richtlijnen en de principes van Duurzaam Veilig te hanteren.
  - Door de vele erfaansluitingen is een goede oversteekbaarheid belangrijk, maar deze scoort onvoldoende. De inrichting van de weg en omgeving biedt weinig/tot geen mogelijkheden om de oversteekbaarheid te verbeteren. Tenzij er grond van omliggende kavels wordt aangekocht.
- Op de Witte Kruis (de N811 binnen de bebouwde kom) zijn functie, vormgeving en gebruik niet in balans door het aanwezige langsparkeren in combinatie met de fietsstrook op de weg. Dit past niet bij de hoge verkeersintensiteit. Deze onbalans is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid.
- De N812 heeft voor een erftoegangsweg buiten de bebouwde kom een relatief hoge verkeersintensiteit en een relatief hoge gemeten snelheid (V85: 68 km/h). Dit is tegenstrijdig met het gemeentelijk en provinciaal beleid de CROW richtlijnen en de principes van Duurzaam Veilig te hanteren.

4.2 Deelconclusie verkeersgerelateerde milieueffecten

Geluid

Rond Babberich zijn een aantal wegen waarlangs zich geluidsgevoelige bestemmingen bevinden met een geluidsbelasting die zowel in het gemeentelijk als in het provinciaal beleid beschouwd wordt als een knelpunt. Het gaat om 84 woningen met een te hoge geluidsbelasting ten gevolge van de Babberichseweg N336, de Dorpstraat N336 en de Witte Kruis N811. Dat is circa 60% van de woningen langs deze wegen.

Luchtkwaliteit

Uit de analyse blijkt dat de luchtkwaliteit geen aandachtspunt is. In de huidige en de toekomstige situatie wordt in alle gevallen voldaan aan de normen uit de Wet milieubeheer. In de huidige situatie is nog wel sprake van overschrijdingen van de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie, maar in de toekomstige situatie is dat niet meer het geval. Dit wordt veroorzaakt door lagere achtergrondemissies en voertuigemissies en is dus een landelijke ontwikkeling.

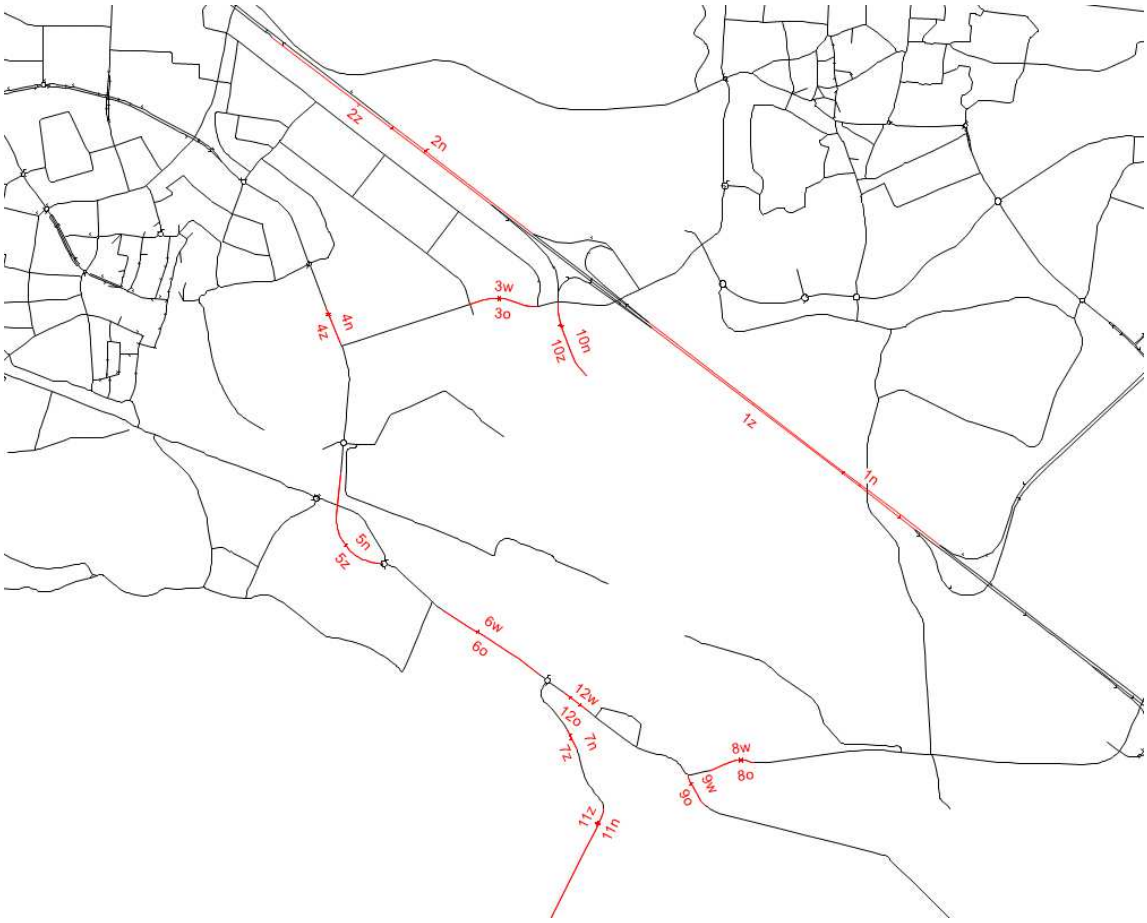
Trillingen

Er liggen diverse trillingsgevoelige bestemmingen binnen 25 en 50 meter van de wegas. Dit betekent dat er sprake kan zijn van trillingshinder.

- Met name zwaar vrachtverkeer kan trillingshinder veroorzaken. Een toename van het vrachtverkeer wordt verwacht in de gebieden Hengelder en 7poort, maar daar is het aantal trillingsgevoelige bestemmingen beperkt.
- Langs de N336 Babberichseweg is trillingshinder in de huidige en toekomstige situatie zeer waarschijnlijk gezien de korte afstand van de woningen tot de wegas in combinatie met het aantal en het type voertuigen.

Bijlage 1

Overzichtstabel mobiliteit

		2018						2028 Hoog						2028 Laag						2028 Hoog tov 2018				2028 Hoog tov 2028 Laag			
naam	Richting	mvt os	mvt as	mvt etmaal	vracht etm	IC os	IC as	mvt os	mvt as	mvt etmaa	vracht etm	IC os	IC as	mvt os	mvt as	mvt etmaa	vracht etm	IC os	IC as	mvt os	mvt as	mvt etmaa	vracht etm	mvt os	mvt as	mvt etmaa	vracht etm
1. A12 ten westen van Hengelder	noord	5.100	5.400	37.600	5.900	0,65	0,68	7.400	7.300	51.200	7.700	0,57	0,55	6.900	7.000	46.500	6.700	0,53	0,53	45%	36%	36%	31%	7%	5%	10%	14%
1. A12 ten westen van Hengelder	zuid	5.000	6.700	39.700	6.200	0,64	0,83	6.800	9.800	54.400	8.000	0,52	0,73	6.600	9.100	49.800	7.100	0,50	0,68	35%	46%	37%	28%	3%	8%	9%	12%
2. A12 ten oosten van Hengelder	noord	5.100	5.400	37.600	5.900	0,65	0,68	8.000	8.300	57.700	8.600	0,62	0,63	7.600	8.000	52.600	7.700	0,58	0,60	57%	55%	53%	47%	6%	4%	10%	13%
2. A12 ten oosten van Hengelder	zuid	5.000	6.700	39.700	6.200	0,64	0,83	8.000	10.400	60.200	8.900	0,51	0,65	7.800	9.700	55.300	8.000	0,49	0,60	59%	56%	52%	43%	3%	7%	9%	11%
3. Hengelder	west	600	700	3.700	400	0,32	0,37	1.000	1.400	8.400	1.000	0,54	0,76	1.000	1.400	8.100	1.000	0,53	0,74	64%	107%	126%	150%	2%	3%	4%	2%
3. Hengelder	oost	900	1.100	4.800	500	0,46	0,56	1.400	1.400	9.100	1.100	0,75	0,77	1.400	1.400	8.900	1.100	0,74	0,76	61%	34%	88%	128%	1%	2%	3%	2%
4. Ringbaan Oost	noord	900	1.000	6.200	500	0,47	0,51	800	1.000	6.900	500	0,44	0,54	800	1.000	6.800	500	0,43	0,54	-8%	5%	12%	-10%	2%	-1%	2%	2%
4. Ringbaan Oost	zuid	800	1.100	5.700	500	0,43	0,55	800	1.100	6.500	500	0,42	0,59	800	1.100	6.400	500	0,42	0,58	-1%	6%	15%	-7%	0%	2%	2%	2%
5. Ringbaan Oost t.h.v. Ferguson-brug	noord	900	500	4.700	500	0,47	0,28	900	600	5.700	600	0,49	0,34	900	600	5.500	500	0,48	0,34	4%	21%	20%	21%	2%	2%	3%	2%
5. Ringbaan Oost t.h.v. Ferguson-brug	zuid	500	1.000	4.800	500	0,26	0,50	500	1.100	5.800	500	0,28	0,57	500	1.100	5.500	500	0,28	0,56	9%	15%	21%	12%	1%	3%	4%	2%
6. Babberichseweg	oost	500	1.300	5.900	600	0,23	0,48	600	1.400	6.800	700	0,24	0,52	600	1.300	6.500	600	0,24	0,50	9%	9%	14%	3%	2%	4%	5%	2%
6. Babberichseweg	west	1.100	600	5.900	600	0,43	0,25	1.200	800	6.800	600	0,46	0,30	1.200	800	6.500	600	0,45	0,29	7%	22%	15%	8%	3%	2%	4%	1%
7. Witte Kruis	noord	900	600	5.100	600	0,36	0,24	1.000	700	5.900	700	0,40	0,27	1.000	700	5.600	700	0,39	0,26	9%	12%	16%	10%	2%	3%	4%	2%
7. Witte Kruis	zuid	400	1.100	5.100	700	0,19	0,42	500	1.300	6.100	700	0,21	0,49	500	1.200	5.800	700	0,20	0,47	12%	16%	19%	13%	1%	4%	5%	2%
8. N812 Beekseweg	oost	400	500	2.700	400	0,22	0,28	500	500	3.200	400	0,26	0,29	500	500	3.000	400	0,25	0,28	20%	3%	17%	1%	3%	4%	6%	2%
8. N812 Beekseweg	west	300	600	2.800	400	0,20	0,30	400	700	3.500	400	0,23	0,38	400	700	3.300	400	0,22	0,37	17%	25%	22%	10%	4%	3%	5%	2%
9. Emmerichseweg	oost	100	200	900	100	0,07	0,15	100	200	900	100	0,07	0,13	100	100	800	100	0,07	0,13	-7%	-15%	-4%	-22%	1%	4%	7%	2%
9. Emmerichseweg	west	100	100	900	100	0,12	0,09	100	100	900	0	0,10	0,10	100	100	800	0	0,10	0,09	-13%	5%	4%	-18%	2%	3%	5%	2%
10. 7Poort	noord	100	200	800	200	0,05	0,13	500	1.800	6.400	1.400	0,34	0,96	500	1.700	6.200	1.400	0,34	0,93	576%	647%	659%	568%	2%	3%	4%	2%
10. 7Poort	zuid	200	100	800	200	0,12	0,05	1.800	600	6.200	1.400	0,98	0,40	1.800	600	6.000	1.400	0,97	0,39	701%	689%	698%	592%	2%	2%	3%	2%
11. Witte Kruis (bubeko Babberich)	noord	800	600	4.500	600	0,33	0,23	900	600	5.300	700	0,36	0,25	900	600	5.000	700	0,35	0,25	10%	12%	17%	10%	2%	3%	5%	2%
11. Witte Kruis (bubeko Babberich)	zuid	400	1.000	4.600	600	0,17	0,37	400	1.200	5.500	700	0,19	0,44	400	1.100	5.200	700	0,19	0,42	12%	17%	20%	13%	1%	4%	5%	2%
12. Dorpstraat Babberich	oost	400	800	3.800	400	0,25	0,41	500	800	4.200	400	0,28	0,41	500	700	4.000	400	0,27	0,39	15%	0%	11%	-3%	3%	3%	5%	2%
12. Dorpstraat Babberich	west	500	600	3.800	400	0,29	0,33	600	800	4.500	500	0,32	0,40	600	700	4.300	400	0,31	0,39	11%	21%	16%	8%	3%	3%	4%	2%

Bijlage 2

Reistijdberekening

Reistijdberekening

Reistijden vanaf de N811 (ter hoogte van de Oude Rijn) tot A12

huidig naar Doesburgseweg (onder A12)

afstand (km)	maximum snelheid (km/h)	gereden snelheid (km/h)	kruispunt	reistijd (min)
1,40	80	75		1,12
0,74	50	45		0,99
			rotonde	0,30
1,12	80	75		0,90
			rotonde	0,30
0,90	80	75		0,72
			rotonde	0,30
0,50	80	75		0,40
			rotonde	0,30
0,50	50	45		0,67
			rotonde	0,30
0,60	50	45		0,80
			rotonde	0,30
0,35	50	45		0,47
			VRI	0,50
0,30	50	45		0,40
			VRI	0,50
0,40	50	45		0,45
			VRI	0,50
totaal				totaal
6,81				10,21

ter controle google maps buiten de spits: 10
ter controle verkeersmodel buiten de spits: 9

toekomst naar Hengelder (onder A12)

afstand (km)	maximum snelheid (km/h)	gereden snelheid (km/h)	kruispunt	reistijd (min)
1,40	80	75		1,12
0,74	50	45		0,99
			rotonde	0,30
1,12	80	75		0,90
			rotonde	0,30
0,90	80	75		0,72
			rotonde	0,30
0,50	80	75		0,40
			rotonde	0,30
0,23	50	45		0,31
			rotonde	0,30
0,48	50	45		0,00
			VRI	0,50
0,48	50	45		0,45
			VRI	0,50
totaal				totaal
5,85				7,38

ter controle google maps buiten de spits: 8
ter controle verkeersmodel buiten de spits: 7

potentie directe verbinding naar Hengelder (onder A12

afstand (km)	maximum snelheid (km/h)	gereden snelheid (km/h)	kruispunt	reistijd (min)
1,40	80	75		1,12
0,74	50	45		0,99
			rotonde	0,30
0,94	80	70		0,81
			rotonde	0,30
1,00	80	70		0,86
			VRI	0,50
0,42	50	40		0,63
			VRI	0,50
totaal				totaal
4,50				6,00

Bijlage 3

Dosis-effectrelaties geluidshinder en slaapverstoring

Dosis-effectrelaties geluidshinder en slaapverstoring op basis van Regeling geluid milieubeheer, bijlage 3. Bepaald op basis van aantal adressen per geluidsklasse, met een gemiddelde van 2,2 inwoners per adres.

geluidsklasse Lden	aandeel gehinderden	aandeel ernstig gehinderden
≥ 75 dB	61%	37%
70–74 dB	54%	30%
65–69 dB	41%	20%
60–64 dB	30%	13%
55–59 dB	21%	8%

Tabel B2.1: Dosis-effectrelaties geluidsgehinderden en ernstig geluidsgehinderden

geluidsklasse Lden	aandeel ernstig slaapverstoorden
≥ 70 dB	20%
65–69 dB	18%
60–64 dB	13%
55–59 dB	10%
50–54 dB	7%

Tabel B2.2: Dosis-effectrelaties ernstig slaapverstoorden

Vestiging Deventer
Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
T +31 (0570) 666 222
F +31 (0570) 666 888
Postbus 161
7400 AD Deventer

www.goudappel.nl
goudappel@goudappel.nl

adviseurs
mobiliteit
Goudappel
Coffeng

stec
groep

Toegevoegde waarde het Gelders Eiland

Stec Groep aan gemeente Zevenaar

Lukas Meuleman & Callum Lewis
31 januari 2020

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

1.1 Aanleiding ... 3
1.2 Leeswijzer ... 3

2 Economische foto het Gelders Eiland 4

2.1 Locatieprofiel het Gelders Eiland ... 4
2.2 Economisch structuur het Gelders Eiland ... 4
2.3 Recreatie-/horecasector op het Gelders Eiland: relatief veel vestiging maar beperkt aantal banen ... 7
2.4 Het Gelders Eiland heeft een relatief hoog woon-werk saldo, veel mensen werken elders ... 9
2.5 Suboptimale bereikbaarheid het Gelders Eiland beperkt vastgoedwaarde woningen ... 10

3 Toegevoegde waarde het Gelders Eiland 11

3.1 Het Gelders Eiland is goed voor een kwart van de toegevoegde waarde in gemeente Zevenaar ... 11
3.2 De toegevoegde waarde van de ontsluiting N811 is aanzienlijk ... 12

4 Duurzaamheids- potentie het Gelders Eiland 13

4.1 Circulaire economie grootste next economy trend van invloed op het Gelders Eiland ... 13
4.2 Er is circulaire potentie op het Gelders Eiland ... 13
4.3 CO_2-uitstoot onder kleinschalige bedrijvigheid beperkt op het Gelders Eiland ... 14

5 Beleidsambities 15

5.1 Provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid bieden kansen maar ook belemmeringen voor Gelders Eiland ... 15
5.2 Oplossen ‘knelpunt Witte Kruis’ sluit aan bij gemeentelijk en provinciaal beleid ... 15

Bijlage 16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Gelders Eiland is een gebied binnen de gemeente Zevenaar en komt grotendeels overeen met de voormalige gemeente Rijnwaarden. De N811 is (nagenoeg) de enige ontsluitingsweg van het gebied. Deze ontsluiting lijkt momenteel niet optimaal: de ontsluiting loopt via de kern Babberich of door Zevenaar. De gemeente Zevenaar verkent de mogelijkheid om het Gelders Eiland sneller, veiliger en met minder overlast te ontsluiten. Om een zuivere afweging te maken om al dan niet te investeren in een nieuwe en/of verbeterde ontsluiting brengen we de economische (toegevoegde) waarde van het Gelders Eiland in beeld. Hierbij hebben we aandacht voor thema's als werkgelegenheid, bedrijfsvestigingen, woon-werkverkeer, toerisme en recreatie en duurzaamheidsambities en -kansen.

1.2 Leeswijzer

Dit rapport is opgebouwd uit vijf hoofdstukken, na het inleidende hoofdstuk en een locatieprofiel van het Gelders Eiland volgt er een economische foto van het Gelders Eiland waar de economie van het gebied wordt toegelicht. Specifiek worden naast de economie in het algemeen bedrijventerreinen, solitaire locaties de recreatie-/horecasector en woon-werkstromen besproken. Daarna zetten we in hoofdstuk drie de toegevoegde waarde van de bestaande economie uiteen. Vervolgens gaan we in op de duurzaamheidspotentie van het Gelders Eiland. Als laatste bespreken we het beleid dat er al ligt op het gebied van mobiliteit, leefbaarheid en duurzaamheid – op verschillende niveaus – wat het Gelders Eiland betreft.

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

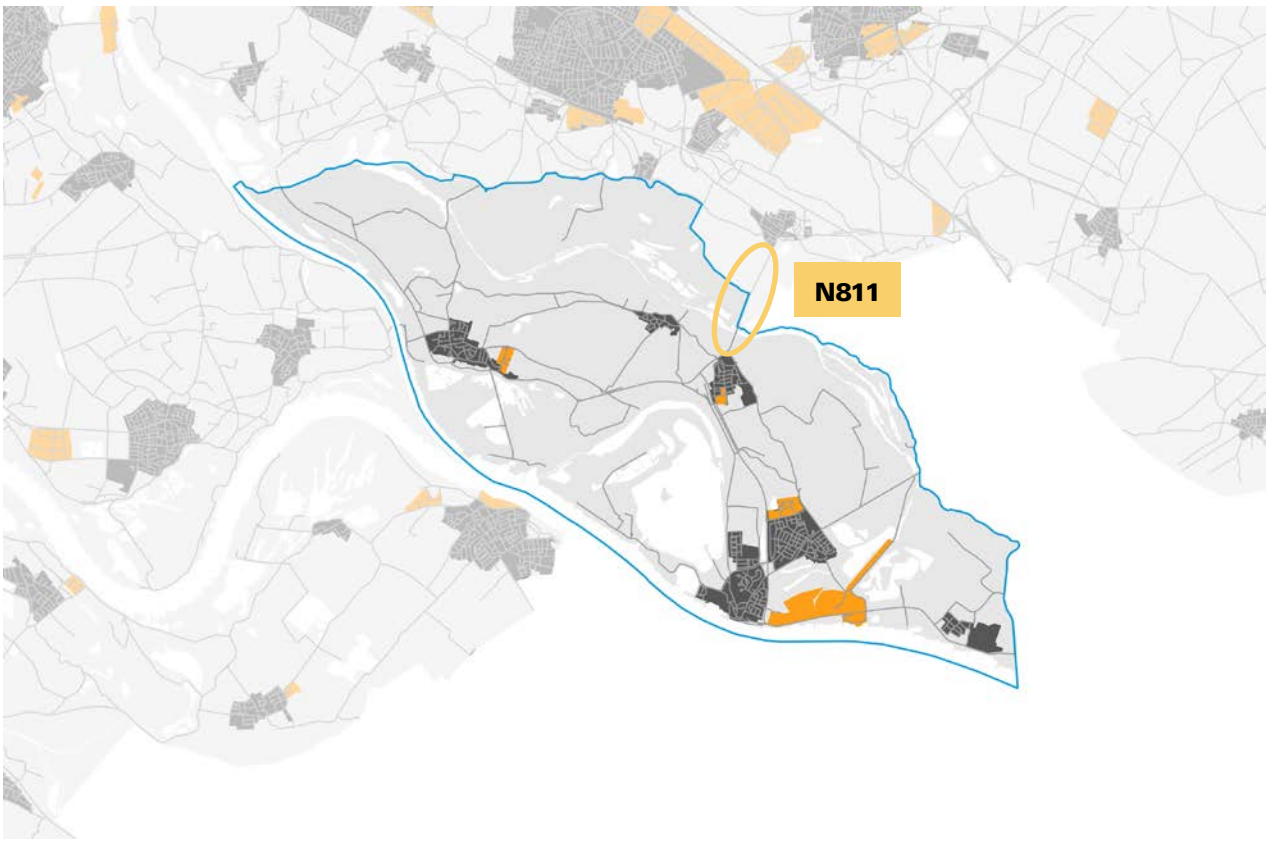
- Het Gelders Eiland vertegenwoordigt een grote economische toegevoegde waarde voor Zevenaar. Er wordt op het Gelders Eiland jaarlijks circa € 323,5 miljoen toegevoegde waarde gegenereerd.
- Naar verwachting is er een langjarig toenemende werkgelegenheid op het Gelders Eiland.
- Solitaire locaties (steenfabrieken, palletfabriek, scheepswerf) zijn de belangrijkste economische pijlers van het gebied.
- De recreatiesector kent veel bedrijven op het Gelders Eiland en is een belangrijk onderdeel van de vrijetijdseconomie van Zevenaar en de Liemers. De recreatiesector is bovendien van groot belang voor het creëren van voldoende draagvlak voor voorzieningen en de leefbaarheid van het gebied.
- Het Gelders Eiland kent een grote woon-werkpendel, veel mensen woonachtig op het Gelders Eiland werken elders, deze pendel vertegenwoordigd een forse economische waarde.
- De totale toegevoegde waarde van het Gelders Eiland vertegenwoordigt circa een kwart van de toegevoegde waarde in geheel gemeente Zevenaar.
- De N811 is op zijn minst betrokken bij circa € 176 miljoen gegenereerde toegevoegde waarde (woon-werkverkeer en transport).
- Er is circulaire potentie op het Gelders Eiland: één op de tien werknemers op het Gelders Eiland werkt in een sector met hoge circulaire potentie.
- CO_2-uitstoot van kleinschalige bedrijvigheid op het Gelders Eiland is beperkt.
- Bedrijven in grote solitaire locaties zijn sleutelfiguren voor verduurzaming van het Gelders Eiland. Deze bedrijven kunnen op verschillende manieren hun CO_2-uitstoot verminderen.
- Er is vanuit regionaal en provinciaal beleid ruimte en budget voor nieuwe infra – zoals een ontsluiting van het Gelders Eiland richting de A12 – mits er een duidelijk knelpunt is: vanuit economisch oogpunt zien we een duidelijk knelpunt voor het gebied.

2 Economische foto het Gelders Eiland

2.1 Locatieprofiel het Gelders Eiland

Het Gelders Eiland is een gebied ten zuiden van Zevenaar waarin de kernen Spijk, Aerdt, Pannerden, Lobith, Tolkamer en Herwen gelegen zijn (zie figuur 1 voor een illustratie van het gebied). Tot 2018 waren de zes dorpen op het Gelders Eiland verenigd in de gemeente Rijnwaarden, tegenwoordig valt het Gelders Eiland onder de gemeente Zevenaar. Het Gelders Eiland wordt voornamelijk ontsloten door de N811 in noordelijke richting. Het gebied wordt gekenmerkt door een open polderlandschap met veel waterpartijen, recreatiemogelijkheden en verbinding met de Rijn. Daarnaast zijn in het gebied vijf bedrijventerreinen gevestigd en een aantal grote solitaire bedrijfslocaties, voornamelijk langs de Rijn. Het Gelders Eiland is bovenal een woongebied: mensen wonen op het Gelders eiland en werken veelal elders.

Figuur 1: Ruimtelijke structuur het Gelders Eiland (kernen in donkergrijs, bedrijventerreinen in oranje)

Bron: Diverse bronnen PDOK, 2019. Bewerking: Stec Groep, 2019.

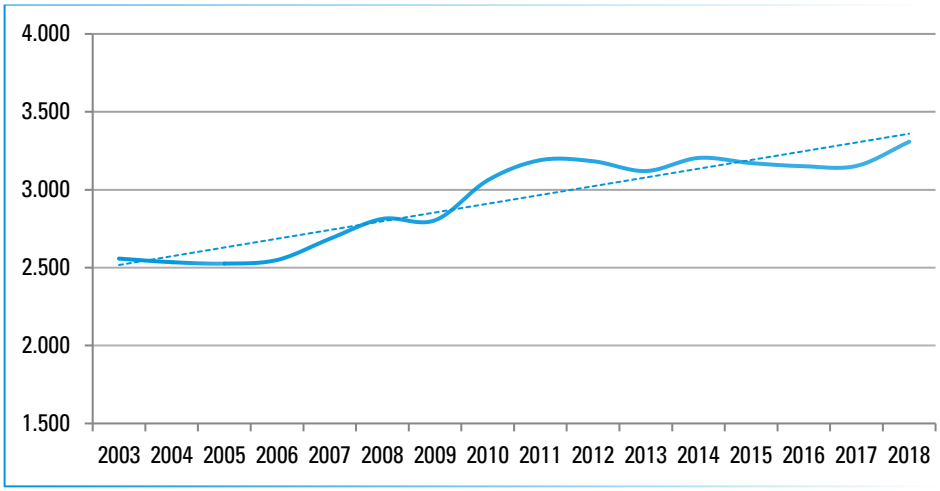
2.2 Economisch structuur het Gelders Eiland

Momenteel 3.300 werkzame personen op Het Gelders Eiland en werkgelegenheid stijgt al jaren

In 2018 woonden er een kleine 11.000 mensen en werkten er circa 3.300 mensen op het Gelders Eiland, zie figuur 2. In de periode 2003 - 2018 steeg de werkgelegenheid op het Gelders Eiland fors: een totale groei voor de periode 2003 tot 2018 van circa 29%. De ontwikkeling van de werkgelegenheid op het Gelders Eiland is vrij stabiel al lijkt na een afvlakking van de groei tussen 2010 en 2017 er sinds 2018 juist weer een

forse stijging te hebben voorgedaan. Momenteel (peildatum juni 2019, bron vastgoeddata.nl) zijn er zo'n 200 bedrijven op het Gelders Eiland met meer dan 1 werknemer gevestigd, zie ook figuur 4 op de volgende pagina.

Figuur 2: Ontwikkeling werkgelegenheid totaal het Gelders Eiland

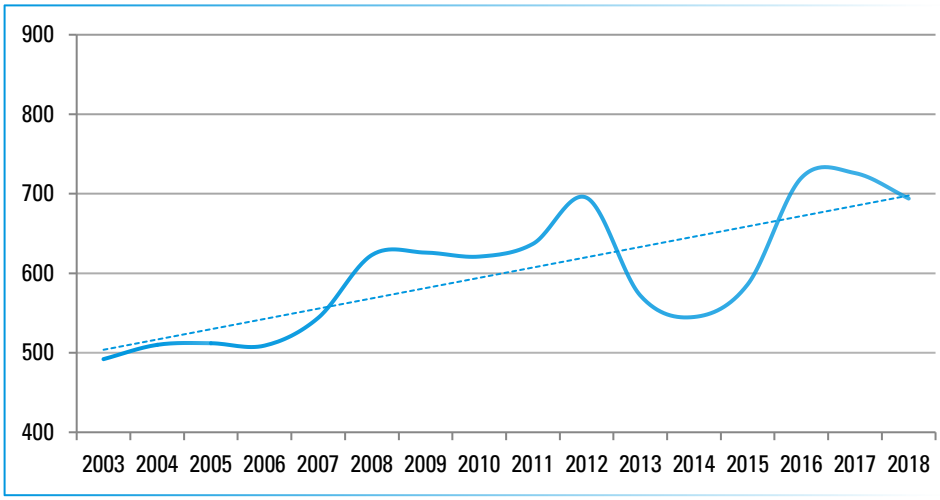

Bron: PWE Gelderland, 2019.

Aantal banen op bedrijventerreinen op het Gelders Eiland groeit naar 700

Het Gelders Eiland kent 5 bedrijventerreinen; Spijksedijk, Halve Maan I & II, Herwen 1992 en Industrie Terrein Pannerden. Deze terreinen zijn samen goed voor circa 73 hectare netto voorraad bedrijventerrein. Spijksedijk is verreweg het grootste bedrijventerrein op het Gelders Eiland met circa 55 hectare uitgegeven terrein. In 2018 werkten er circa 700 mensen op bedrijventerreinen op het Gelders Eiland, daarmee is circa 27% van de werkgelegenheid op het Gelders Eiland op een bedrijventerreinen gevestigd. De werkgelegenheid op bedrijventerreinen stijgt sinds 2003, van circa 500 naar 700 banen (zie figuur 3). In de jaren 2012 t/m 2015 zien we een significante afname van de werkgelegenheid. Deze afname is vooral waar te nemen in de sector 'arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer' en in de sector 'vervaardiging van overige machines en apparaten'. Deze neerwaartse trend wordt omgekeerd in 2016 door toename van de werkgelegenheid in de sectoren beveiliging en opsporing en primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout. Het aandeel werkgelegenheid op bedrijventerreinen ten opzichte van de totale werkgelegenheid op het Gelders Eiland schommelt sinds 2003 tussen 22 en 30%.

Figuur 3: Ontwikkeling werkgelegenheid op bedrijventerreinen het Gelders Eiland

Bron: PWE Gelderland, 2019.

Tabel 1: Overzicht bedrijventerreinen het Gelders Eiland

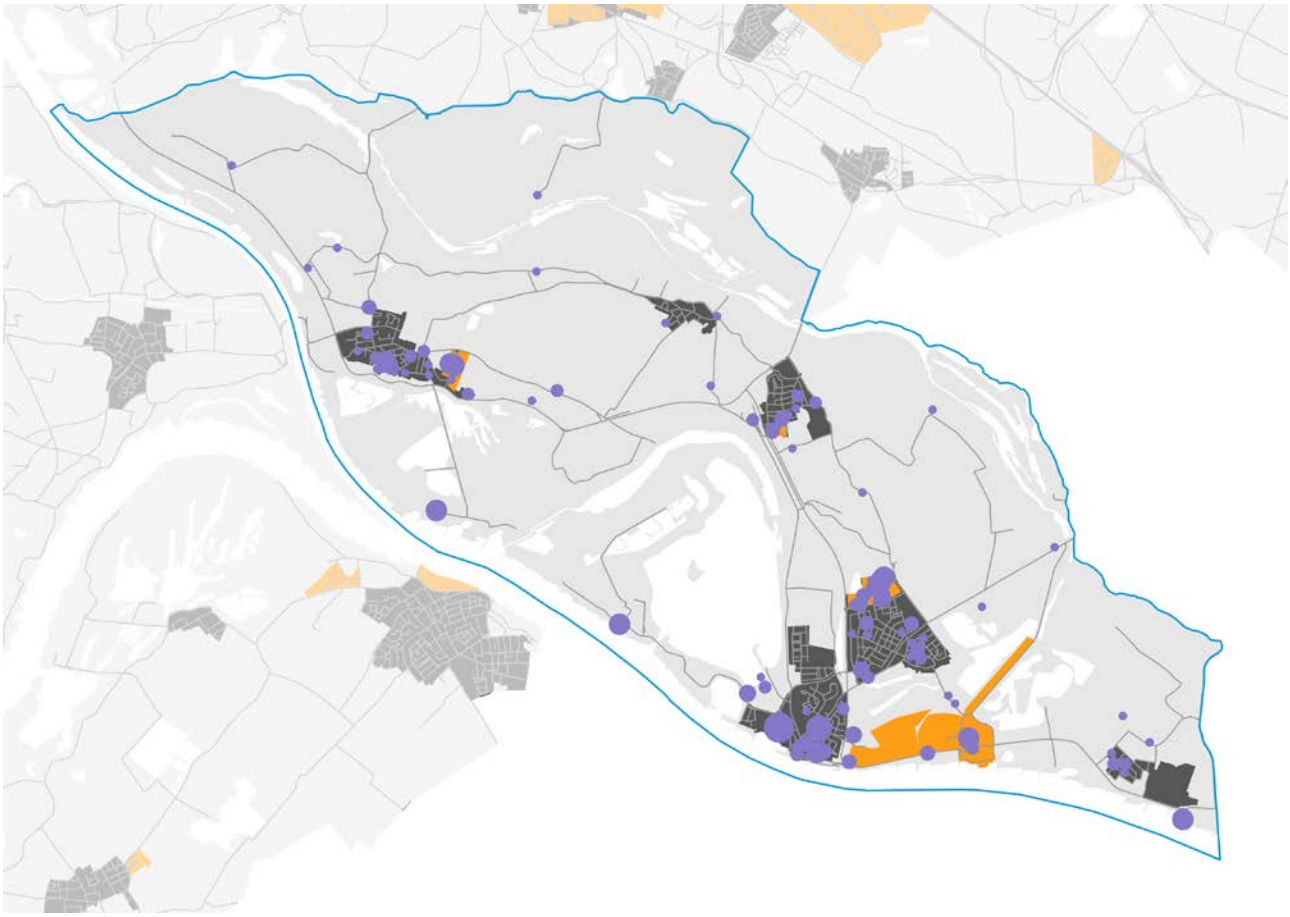
Terrein	Kern	Netto uitgegeven (IBIS)	Werkzame personen
Halve Maan I	Lobith	6,3 hectare	120
Halve Maan II	Lobith	3,6 hectare	190
Herwen 1992	Herwen	2,8 hectare	50
Industrie Terrein Pannerden	Pannerden	5,6 hectare	150
Spijksedijk	Spijk	54,6 hectare	200
TOTAAL		**72,9 hectare**	**710**

Bron: IBIS Gelderland, 2019; PWE Gelderland, 2019.

Economie op het Gelders Eiland wordt gekenmerkt door een aantal grote solitaire bedrijfsvestiging

Op het Gelders Eiland zijn ook een aantal grotere solitaire bedrijfslocaties (die niet op een bedrijventerrein zijn gevestigd), zie figuur 4. Zo zijn er drie grote steenfabrieken op Het Gelders Eiland gevestigd: Wienerberger steenfabriek, Steenfabriek Tolkamer en Steenfabriek Spijk. Deze steenfabrieken zijn samen goed voor circa 200-250 arbeidsplaatsen. Daarnaast zit in Lobith Scheepswerf De Hoop gevestigd, hier werken circa 300 mensen. De grootschalige solitaire locaties liggen langs de Rijn, opvallend hierbij is dat de meeste van deze bedrijven goederen enkel over de weg vervoeren.

Figuur 4: Vestigingen met meer dan 1 werkzame persoon op het Gelders Eiland

Bron: Diverse bronnen PDOK, 2019; Vastgoeddata.nl, 2019. Bewerking: Stec Groep, 2019. Noot: Vestigingen in het paars. De grootte van de bollen staat voor het aantal werkzame personen bij het bedrijf, bij bedrijven met grotere bollen werken meer mensen.

Steenfabrieken en scheepsbouw zijn belangrijke pijlers economie het Gelders Eiland

Wanneer we de sectorverdeling van de gehele economie van het Gelders eiland analyseren zien we de eerdergenoemde grote solitaire locaties duidelijk terug in de cijfers. Na de min of meer standaard grote sector 'detailhandel' zijn zowel het vervaardigen van niet metaalhoudende minerale producten (voornamelijk steenfabrieken) en het vervaardigen van overige transportmiddelen (voornamelijk scheepsbouw) de grootste sectoren op het Gelders Eiland. De sectoren zijn goed voor respectievelijk circa 310 en 300 werkzame personen.
Daarnaast zijn er een aantal grotere en kleinere zorglocaties op het Gelders Eiland gevestigd. Naast het vervullen van een autonome zorgbehoefte van inwoners van het Gelders Eiland, zijn deze 'bedrijven' extra in trek door de 'unique selling points', natuur en rust op het Gelders Eiland. Deze bedrijven zitten in de sector verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting en hebben gezamenlijk circa 180 werkzame personen in dienst. Ook zien we het toerisme op het Gelders Eiland duidelijk terug in de cijfers: binnen de sector eet- en drinkgelegenheden werken circa 170 mensen.

Tabel 2: Grootste sectoren op het Gelders Eiland

Sector	Aantal werkzame personen	Percentage van werkgelegenheid totaal
Detailhandel	340	10%
Vervaardiging van niet-metaalhoudende minerale producten	310	8%
Vervaardiging van overige transportmiddelen	300	8%
Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting	180	5%
Eet- en drinkgelegenheden	170	5%

Bron: PWE Gelderland, 2019.

Op de bedrijventerreinen op het Gelders Eiland is mede door de grote Palletfabriek R. Derksen en Holland Wood (beiden op Industrie Terrein Pannerden gevestigd) de sector primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout met circa 140 werkzame personen, relatief groot. De sector is daarmee goed voor 20% van alle banen op bedrijventerreinen op het Gelders Eiland. Een andere belangrijke en grote werkgever is Wellman Recycling. Dit bedrijf is in te delen in de sector afvalinzameling en -behandeling/voorbereiding tot recycling en vertegenwoordigd een groot deel van de circa 90 werkzame personen binnen de sector. De sector recycling is hiermee goed voor 14% van de werkgelegenheid op bedrijventerreinen op het Gelders Eiland.

Tabel 3: Grootste sectoren op bedrijventerreinen op het Gelders Eiland

Sector	Aantal werkzame personen	Percentage van werkgelegenheid op bedrijventerreinen
Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout	140	20%
Afvalinzameling en –behandeling; voorbereiding tot recycling	90	14%
Groothandel (niet in auto's)	90	14%
Opslag en dienstverlening voor vervoer	70	10%
Eet- en drinkgelegenheden	50	7%

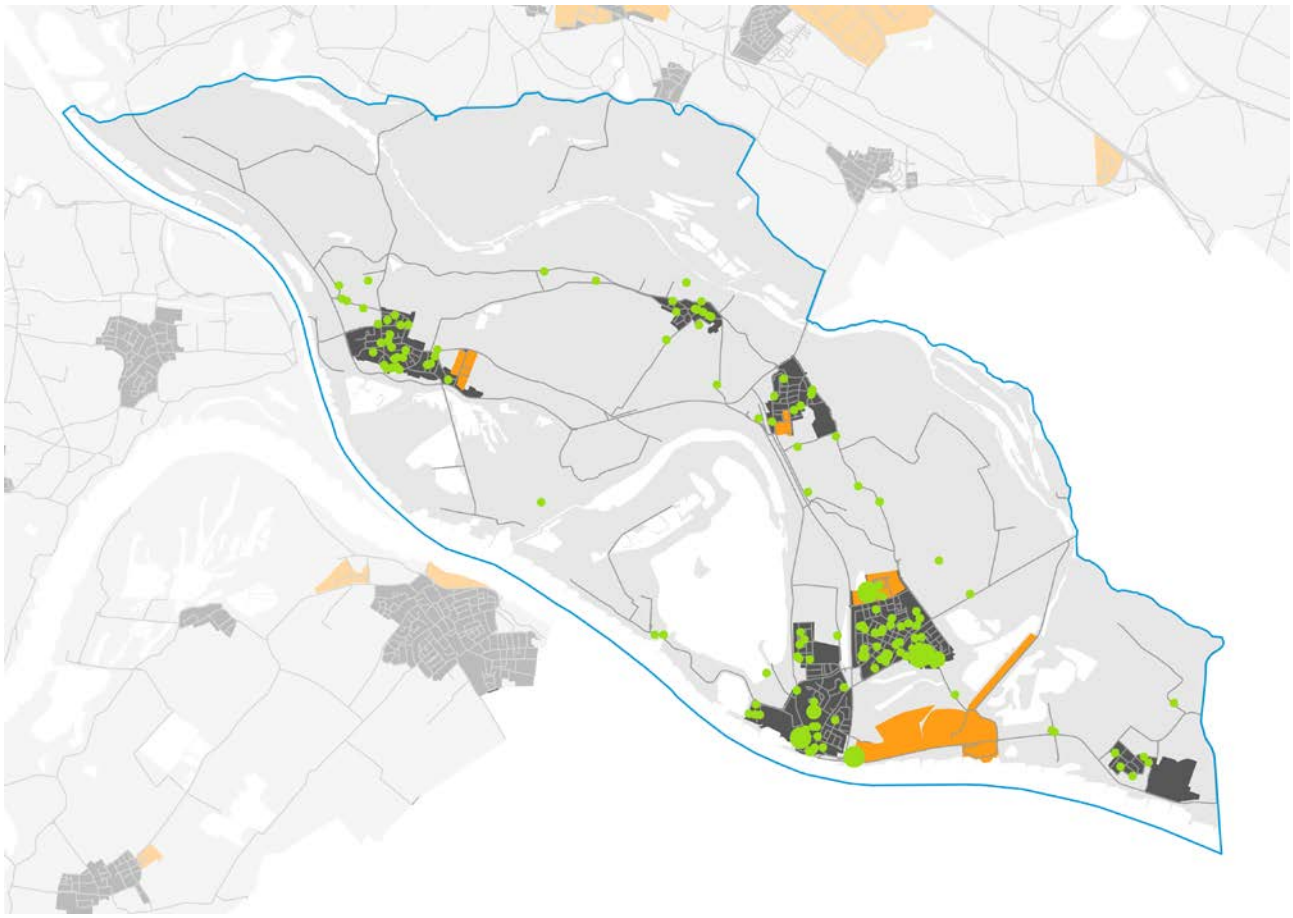
Bron: PWE Gelderland, 2019.

2.3 Recreatie-/horecasector op het Gelders Eiland: relatief veel vestiging maar beperkt aantal banen

Er zijn op het Gelders Eiland 170 recreatie/horeca bedrijven gevestigd[1]. Deze bedrijven zijn voornamelijk geclusterd in de kernen van het Gelders Eiland, zie figuur 6. Deze sector is met 170 bedrijven echter goed voor maar 220 arbeidsplaatsen, gemiddeld dus minder dan 1,5 arbeidsplaats per bedrijf. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat veel van de bedrijven in de recreatie-/horecasector met vrijwilligers werken (denk aan een manege, een historische publiekstrekker of een sportvoorziening). Daarnaast is een groot deel van de recreatieve sector op het Gelders Eiland minder goed in cijfers te vangen.

[1] SBI-secties I en R (exclusief loterijen en kansspelen), zie CBS Standaard Bedrijfsindeling 2008 Versie 2018 - Update 2019

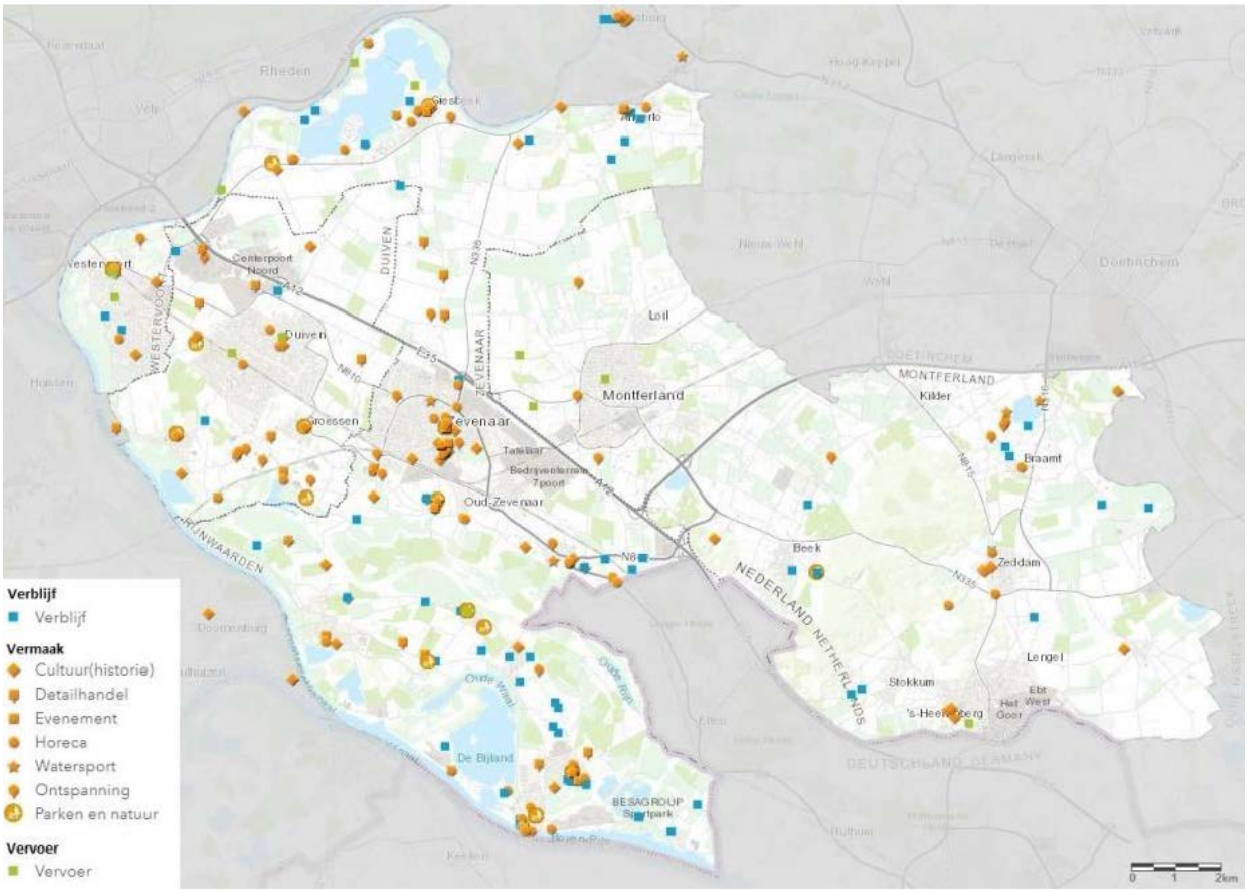
Figuur 5: Vestigingen in de recreatieve sector op het Gelders Eiland

Bron: Diverse bronnen PDOK, 2019; Vastgoeddata, 2019. Bewerking: Stec Groep, 2019. Noot: Vestigingen in het groen. De grootte van de bollen staat voor het aantal werkzame personen bij het bedrijf, bij bedrijven met grotere bollen werken meer mensen.

Het Gelders Eiland heeft een belangrijk aandeel in de recreatieve sector binnen de gemeente Zevenaar en de gehele Liemers. De recreatieve sector (vrijetijdseconomie) in de gemeente Zevenaar is goed voor circa 7% van de totale werkgelegenheid in de gemeente, waarvan een groot deel op het Gelders Eiland werkt. Het Gelders Eiland beschikt over onder andere het recreatiegebied De Bijland (300 hectare recreatieve ruimte), verschillende wandelroutes zoals het Rijnstrengen Klompenpad, een deel van het natuurgebied de Gelderse Poort en cultuurhistorische bezienswaardigheden zoals Huis Aerdt en het Gemaal Oude Rijn. Dit zijn belangrijke trekpleisters voor dagtoeristen en ook meerdaagse toeristen die naar de gemeente Zevenaar komen. Veel van de verblijfsmogelijkheden in de gemeente Zevenaar zijn op het Gelders Eiland gevestigd (zie figuur 6) en dragen bij aan de circa 172.250 overnachtingen die jaarlijks plaatsvinden in de Liemers (bron: Toeristisch recreatieve monitor regio Arnhem Nijmegen, 2016). Een bereikbaar Gelders Eiland met gevarieerd aanbod voor dag- en meerdaagse toeristen versterkt de recreatieve sector in de gemeente Zevenaar als geheel. Vanuit de Fashion Outlet Center Zevenaar worden - door de aantrekkingskracht tot ver buiten de regio - 1 miljoen jaarlijkse bezoekers verwacht (bron: Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030, 2019). Een (klein) deel van deze toeristen zal mogelijk een combinatiebezoek met of een meerdaagse bezoek aan de regio overwegen. Deze bezoekers zullen daarmee ook interesse hebben in het Gelders Eiland (in de vorm van verblijf of recreatie). Een randvoorwaarde hiervoor is dat het gebied goed bereikbaar is.

Figuur 6: Toeristisch-recreatief aanbod gemeente Zevenaar

Bron: Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030, 2019.

2.4 Het Gelders Eiland heeft een relatief hoog woon-werk saldo, veel mensen werken elders

Het Gelders Eiland is een gebied met een grote uitgaande woon-werkpendel. Al jaren is deze uitgaande pendel een stuk groter dan de inkomende pendel. Elke dag vertrekken er circa 3.000 inwoners van het Gelders Eiland om elders te gaan werken, vanuit buiten het Gelders Eiland komen er dagelijks circa 600 mensen om op het Gelders Eiland werken. Vanuit Zevenaar (voor deze analyse als apart gebied beschouwd) komen circa 200 mensen om op het Gelders Eiland te werken, terwijl er dagelijks 600 mensen woonachtig op het Gelders Eiland vertrekken naar Zevenaar om te gaan werken. Grote andere uitgaande stromen gaan naar omliggende gemeente Montferland, Doetinchem en Duiven en grotere nabijgelegen steden Arnhem en Nijmegen. De verschillende kleine inkomende stromen naar het Gelders Eiland komen voornamelijk uit omliggende gemeenten zoals Montferland, Doetinchem, Duiven, Rheden en Doesburg. Circa 1.000 mensen wonen én werken op het Gelders Eiland.

Tabel 4: Grootste woon-werk stromen het Gelders Eiland (>100 personen)

Richting	Woonplaats	Werkplaats	Aantal personen
Binnen	Het Gelders Eiland	Het Gelders Eiland	1.000
Uit	Het Gelders Eiland	Zevenaar	600
Uit	Het Gelders Eiland	Arnhem	500
Uit	Het Gelders Eiland	Montferland	400
Uit	Het Gelders Eiland	Doetinchem	300
Uit	Het Gelders Eiland	Duiven	300
Uit	Het Gelders Eiland	Nijmegen	200
In	Zevenaar	Het Gelders Eiland	200

Bron: CBS, 2016. Bewerking: Stec Groep, 2019.

Figuur 7: Woon-werk stromen het Gelders Eiland (groen = inkomend, blauw = uitgaand)

Bron: CBS, 2016. Bewerking: Stec Groep, 2019.

2.5 Suboptimale bereikbaarheid het Gelders Eiland beperkt vastgoedwaarde woningen

In het rapport De Prijs van de Plek: Woonomgeving en woningprijs (PBL, 2006) is een van de voornaamste conclusies dat de functionele kenmerken van een woonomgeving - zoals bereikbaarheid van werkgelegenheid en de nabijheid van snelwegen (buiten steden) - belangrijke positieve invloeden hebben op de waarde van koopwoningen. Op het Gelders Eiland zijn - volgens deze redeneerlijn - de woningen minder waard omdat het aantal banen dat bereikbaar is relatief laag is en de snelweg relatief moeilijk bereikbaar is. Een goede ontsluiting van het Gelders Eiland draagt dus bij aan een sterke economie en is eveneens een randvoorwaarde voor een gezond functionerende recreatieve sector. Op deze manier draagt een goede bereikbaarheid eveneens bij aan de leefbaarheid van het gebied. Naast voldoende draagvlak voor voorzieningen betekent een verbeterde bereikbaarheid dat krimp van de bevolking wordt tegengegaan en de kwaliteit van de leefomgeving hoog blijft. Dit heeft vervolgens een positieve invloed op de woningwaarde van het gebied. De kwaliteit van de leefomgeving is lastig specifieke in euro's uit te drukken. Om toch enig gevoel te geven maken we inzichtelijk wat de huidige waarde van de woningen op het Gelders Eiland is en tonen we wat een procent groei of krimp van die waarde in euro's betekent:

- Momenteel zijn er op het Gelders Eiland circa 4.800 huizen gevestigd (bron: CBS Statline, 2019).
- De gemiddelde woningwaarde per woning is circa € 173.250 (aanzienlijk lager dan het Nederlandse gemiddelde van circa €230.000).
- De huidige totale waarde van alle woningen op het Gelders Eiland is daarmee circa € 832,3 miljoen.

Stel dat door een afnemende leefbaarheid van het gebied de aantrekkelijkheid van het gebied achteruit gaat en de gemiddelde woningwaarde bijvoorbeeld met 1% daalt, betekent dit een waardedaling van in totaal ruim 8,3 miljoen euro. Andersom zou toenemende bereikbaarheid - en daarmee aantrekkelijkheid - van het Gelders Eiland een waardestijging als gevolg hebben.

3 Toegevoegde waarde het Gelders Eiland

3.1 Het Gelders Eiland is goed voor een kwart van de toegevoegde waarde in gemeente Zevenaar

Door middel van de gemiddelde toegevoegde waarde per werknemer per sector voor de COROP-regio Arnhem/Nijmegen en gegevens over het aantal werknemers per sector op het Gelders Eiland (bron: PWE Gelderland, 2019) bepalen we de jaarlijkse economische toegevoegde waarde van het totale Gelders Eiland en de toegevoegde waarde per sector.

We schatten de jaarlijkse toegevoegde waarde van het werk dat op het Gelders Eiland wordt verricht op circa € 324 miljoen (goed voor zo'n 1,3% van de totale toegevoegde waarde van de COROP-regio Arnhem/Nijmegen).

Vergelijken we de toegevoegde waarde op het Gelders Eiland met de totale toegevoegde waarde van de gehele gemeente Zevenaar, dan constateren we dat het Gelders Eiland goed is voor een aandeel van circa 24% van de toegevoegde waarde in de gemeente Zevenaar. Zie tabel 4 hieronder voor de jaarlijks gegenereerde toegevoegde waarde per sector op het Gelders Eiland en Zevenaar. De toegevoegde waarde is in de sectoren industrie (circa € 98 miljoen), afvalbeheer/recycling (circa € 41 miljoen) en groot- en detailhandel (circa € 38 miljoen) het grootst.

Tabel 5: Sectoren met de grootste toegevoegde waarde op het Gelders Eiland

Sector	Geschatte toegevoegde waarde HGE	Geschatte toegevoegde waarde Zevenaar (incl. HGE)
Industrie	€ 97,5 miljoen	€ 444,4 miljoen
Waterbedrijven en afvalbeheer	€ 40,7 miljoen	€ 92,2 miljoen
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	€ 37,9 miljoen	€ 220,3 miljoen
Bouwnijverheid	€ 21,9 miljoen	€ 112,4 miljoen
Verhuur van en handel in onroerend goed	€ 21,3 miljoen	€ 90,1 miljoen
Gezondheids- en welzijnszorg	€ 19,4 miljoen	€ 158,6 miljoen
Landbouw	€ 18,6 miljoen	€ 54,8 miljoen
Advisering, onderzoek en overig specialistische zakelijke dienstverlening	€ 14,5 miljoen	€ 99,9 miljoen
Vervoer en opslag	€ 11,5 miljoen	€ 66,5 miljoen
Horeca	€ 8,0 miljoen	€ 37,0 miljoen

Bron: CBS, 2016. Bewerking: Stec Groep, 2019.

Economische toegevoegde waarde recreatie-/horecasector is beperkt, maar (indirecte) spin-off moet niet worden onderschat

De recreatie-/horecasector is goed voor een jaarlijkse toegevoegde waarde van zo'n € 10,7 miljoen op het Gelders Eiland. Dat is circa 3% van de totaal jaarlijks gegenereerde toegevoegde waarde, daarmee is de directe economische omvang van de recreatie-/horecasector beperkt. Tegelijkertijd zorgt de recreatie- en horecasector doorgaans voor een grote spin-off voor een gebied. Recreërende gasten zorgen voor een indirecte werkgelegenheid en toegevoegde waarde in bijvoorbeeld dagelijkse en niet-dagelijkse detailhandel, catering, (personen)vervoer en maatschappelijke dienstverlening. De exacte toegevoegde waarde die indirect gepaard gaat met de recreatie- en horecasector is lastig in specifieke cijfers te duiden. Duidelijk is wel dat de recreatieve sector in een relatief geïsoleerd gebied als het Gelders Eiland bijdraagt

aan de levensvatbaarheid van voorzieningen en daarmee aan de leefbaarheid van het gebied. Voor bezoekers maar zeker ook voor inwoners van het Gelders Eiland.

3.2 De toegevoegde waarde van de ontsluiting N811 is aanzienlijk

Naast de toegevoegde waarde die op het Gelders Eiland zelf wordt gegenereerd schatten we ook de toegevoegde waarde van de inwoners van het Gelders Eiland die elders werken in. Dit doen we op basis van de gemiddelde toegevoegde waarde per werknemer op het Gelders Eiland en het aantal pendelstromen dat van en naar het Gelders Eiland beweegt. Op basis van deze cijfers verwachten we dat de circa 1.000 inwoners van het Gelders Eiland die elders werken, een jaarlijkse toegevoegde waarde genereren van circa € 86 miljoen. Dit betekent – plat gezegd – dat er dagelijks aan woon-werkverkeer circa € 86 miljoen toegevoegde waarde over de N811 rijdt.

Ook zijn er een groot aantal (grote) bedrijven op het Gelders Eiland dat voor transport afhankelijk is van de N811, zoals de steenfabrieken, de palletfabriek en de grote recycler. Gezamenlijk zijn deze bedrijven op zijn minst goed voor € 90 miljoen gegenereerde toegevoegde waarde, waarbij de N811 een belangrijk randvoorwaarde voor hun bedrijfsvoering is.

De woon-werkstromen over de N811 en de grote bedrijven die over de N811 vervoeren zijn gezamenlijk goed voor circa € 176 miljoen gegenereerde toegevoegde waarde. We tekenen hierbij aan dat dit naar verwachting een conservatieve schatting is: nagenoeg geen bedrijf op het Gelders Eiland is niet afhankelijk van de ontsluiting van de N811: ook detailhandel, een supermarkt en een bouwbedrijf heeft veel baat bij een goede ontsluiting naar hun marktgebied. Gezien de totale toegevoegde waarde van € 324 miljoen die op het Gelders Eiland wordt gegenereerd, verwachten we dat de geschatte €176 miljoen een absoluut minimum is.

4 Duurzaamheids-potentie het Gelders Eiland

4.1 Circulaire economie grootste next economy trend van invloed op het Gelders Eiland

Stec Groep signaleert vijf megatrends die een groot impact (zullen) hebben op de economie;

- Circulaire economie
- Smart industry
- Robotisering
- Open innovatie
- Smart logistics

Naar ons inzicht is de megatrend die de grootste invloed kan hebben op het Gelders Eiland een verschuiving richting een circulaire economie. Onder circulaire economie verstaan we onder andere het winnen en hergebruiken van bouwmaterialen, afvalstoffen en schaarse metalen en het benutten van restwarmte of CO^2 als energiebron. Doel hierbij is zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken van producten, onderdelen en grondstoffen. Voor bedrijven en (kennis)instellingen loont het bijvoorbeeld steeds meer om dicht bij elkaar te zitten en/of dicht bij de herkomst van grote reststromen en afnemers.

4.2 Er is circulaire potentie op het Gelders Eiland

Op het Gelders Eiland zit circa 10% van de werkgelegenheid in een sector met hoge circulaire potentie, hieronder vallen de sectoren voedingsmiddelenindustrie, kunststofindustrie, afval en recycling en bouwnijverheid. Dit zijn sectoren met grote reststromen van (afval)stoffen die opnieuw gebruikt kunnen worden, of sectoren die grote reststromen verwerken en daarmee (afval)stoffen opnieuw gebruiken. De kansrijke sectoren met een grote circulaire (basis) potentie, met de meeste werkzame personen op het Gelders Eiland zijn bouwnijverheid (250 werkzame personen) en afval & recycling (circa 100 werkzame personen). De werkgelegenheid in de bouwnijverheid zit verspreid over meerdere kleinere bedrijven. De werkgelegenheid in de afval- en recyclingsector ligt (nagenoeg) bij één bedrijf; Wellman Recycling te Spijk.

Wellman is een bedrijf dat gebruikte PET-flessen verwerkt tot flakes die weer gebruikt kunnen worden als kunststof voor de voedingsmiddelenindustrie, de auto-industrie en hygiënische toepassingen. De vestiging in Spijk is een van de grootste recycling faciliteiten voor PET-flessen in Europa. Wellman zou als aanjager kunnen dienen voor circulaire initiatieven op het Gelders Eiland.

GROOTSCHALIG BEDRIJF ALS AANJAGER VOOR CIRCULAIRE ECONOMIE

Een grote industriële partij kan dienen als aanjager voor de circulaire ambities in de regio. Een dergelijk partij werkt als katalysator voor circulaire ambities. Maar ook in het midden- en kleinbedrijf zit veel kennis.

De circulaire economie heeft ruimtelijk gezien meerdere schaalniveaus. De hoeveelheid, kwaliteit en betrouwbaarheid van de materiaalstromen, maar bijvoorbeeld ook de ermee verbonden transportkosten, bepalen welk schaalniveau interessant is en prioriteit heeft voor het sluiten van de 'loop'. Idealiter is de kringloop zo klein als mogelijk en zo groot als nodig. Vaak zien we dat de regio dan een aantrekkelijk schaalniveau is. Als schakel tussen een lokale inzamel- en/of reparatie-infrastructuur enerzijds en grote landsdelige en (inter)nationale concentraties voor revisering, re- en upcycling anderzijds. Zelden kan een individueel bedrijventerrein dan ook honderd procent circulair zijn. Het sluiten van de productieketen is namelijk de kern: van ontwerp tot productie tot (her)gebruik en de logistiek daartussen. Hiervoor is meestal een netwerk van bedrijven(terreinen) in de regio nodig.

Daarom is regionaal samenwerken van groot belang. Bijvoorbeeld door gezamenlijk bedrijven aan elkaar te verbinden, ruimtelijke ontwikkelingen – zoals de (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen – af te stemmen, te faciliteren bij een slimme organisatie van inzameling en herverdeling van materiaalstromen in de regio of de opzet van een regionaal investeringsarrangement. Zo wordt een gelijkwaardig regionaal speelveld voor ondernemers gerealiseerd en biedt een voedingsbodem voor kansrijke circulaire businesscases.

4.3 CO_2-uitstoot onder kleinschalige bedrijvigheid beperkt op het Gelders Eiland

De energieleveringen (gas en elektriciteit) van bedrijven op het Gelders Eiland zijn geanalyseerd, op basis hiervan doen we enkele uitspraken over de CO_2-uitstoot van deze bedrijven. Om te voorkomen dat energieverbruik gegevens herleid kunnen worden naar individuele (grootschalige) bedrijven zijn gegevens over de energieleveringen naar de grote solitaire locaties op het Gelders Eiland door het CBS geanonimiseerd. We gaan dus enkel in op de kleinere bedrijven op de verschillende bedrijventerreinen en andere locaties verspreid over het Gelders Eiland.

Uitstoot kleinschalige bedrijvigheid het Gelders Eiland onder 50% van Nederlandse gemiddelde

Een gemiddeld bedrijf op het Gelders Eiland stoot per jaar 10 ton CO_2 uit door zijn energieverbruik. De 10 ton CO_2 is opgebouwd uit een gemiddeld verbruik van 10.242 kWh en 2.021 m^3 gas. Hiermee liggen de kleinschalige bedrijven op het Gelders Eiland onder 50% van het Nederlandse gemiddelde voor zowel elektriciteits- als gasverbruik. Hiermee is de stap naar CO_2-neutrale kleinschalige bedrijvigheid op het Gelders Eiland relatief klein.

BELEIDSMATIGE BELEMMERINGEN: OP GROTE DELEN VAN HET GELDERS EILAND ZIJN GROOTSCHALIGE ZONNE- EN WINDPARKEN GEEN OPTIE

Zonne- en windparken zijn op grote delen van het Gelders Eiland uitgesloten door de provincie Gelderland (Omgevingsvisie Gaaf Gelderland, 2019). In de gebieden tussen Pannerden, Aerdt en Herwen en tussen Herwen en Lobith zouden in potentie wel (grootschalige) zonneparken of windparken vanuit een duurzaamheidsoogpunt mogelijk zijn. Hierbij dient uiteraard ook rekening te worden gehouden met externe factoren als de leefbaarheid van de kerken en het behoud van de kwaliteit van de natuur in het gebied.

Bedrijven in grote solitaire locaties sleutelfiguren voor verduurzaming van het Gelders Eiland

Uit onze ervaringen met onze Next Economy Effect Rapportages zien we dat grote solitaire locaties van industriële bedrijven vaak goed zijn voor een bovengemiddeld CO_2-uitstoot. Op het Gelders Eiland hebben deze bedrijven de mogelijkheid hun CO_2-uitstoot te verminderen door (in de toekomst) gebruik te maken van duurzame transportatievormen zoals elektrisch rijden of door het aantal vervoersbewegingen per dag op een innovatieve manier te verminderen. Daarnaast liggen er mogelijk (ver)duurzaamheidskansen door restwarmte van de fabrieken langs de Rijn te hergebruiken.

5 Beleidsambities

5.1 Provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid bieden kansen maar ook belemmeringen voor Gelders Eiland

Gemeentelijk beleid: omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 zet in op verbeterde bereikbaarheid

Onder “een leefbaar Gelders Eiland” wordt in de omgevingsvisie gesteld dat het voor de autobereikbaarheid van het gebied van belang is dat er een nieuwe en kortere aansluiting komt van het Gelders Eiland op de A12. Als concrete taak heeft de gemeente Zevenaar om de haalbaarheid van een nieuwe aansluiting van het Gelders Eiland op de A12 te onderzoeken, dit stuk is hier onderdeel van.

Provinciaal beleid ‘Gaaf Gelderland’: oplossen knelpunten om duurzaamheid te vergroten

In de omgevingsvisie “Gaaf Gelderland” stelt de provincie dat bereikbaarheid een kritische succesfactor is voor een “verbonden samenleving en een krachtige, duurzame Gelderse economie”. De aanpak van de provincie om bereikbaarheid te verbeteren houdt in dat de provincie een netwerk van o.a. wegen verbetert en knel- en knooppunten en ontbrekende schakels worden aangepakt. De aandacht gaat in eerste instantie naar (logistieke) knelpunten en knelpunten rond de Gelderse steden. Bij het verbeteren van de bereikbaarheid in de provincie is toenemende duurzaamheid van groot belang.

Provinciaal beleid ‘Coalitieakkoord Samen voor Gelderland 2019 - 2023’: ruimte voor nieuwe infra mits er sprake is van het oplossen van een knelpunt

In het recente coalitieakkoord “Samen voor Gelderland 2019 - 2023” spreekt de coalitie haar ambitie uit om te zorgen dat Gelderse steden en regio’s goed met elkaar verbonden zijn. Niet alleen stellen ze dat bereikbaarheid (over de weg en met het OV) de leefbaarheid van gebieden vergroot, daarnaast erkent de coalitie de grote economische waarde van bereikbaarheid voor gebieden. De provincie heeft de ambitie te investeren in alle vormen van mobiliteit en stelt hiervoor een integrale visie mobiliteit op. Naast de infrastructurele projecten die “op de stapel staan” is er ook ruimte voor nieuwe infrastructurele projecten: ook voor nieuwe projecten wordt budget uitgetrokken. Er is alleen ruimte voor nieuwe infra mits er “sprake is van knelpunten of aanzienlijke vermindering van overlast”.

5.2 Oplossen ‘knelpunt Witte Kruis’ sluit aan bij gemeentelijk en provinciaal beleid

Vanuit de verschillende beleidsdocumenten die betrekking hebben op het Gelders Eiland en bereikbaarheid valt er te lezen dat er ambitie en budget vanuit de provincie Gelderland en de gemeente Zevenaar is voor het oplossen van een knelpunt zoals we van en naar het Gelders Eiland zien.

Vanuit een economische invalshoek is de toegangsweg tot het Gelders Eiland van groot belang en op dit moment een knelpunt. De ontsluiting van het Gelders Eiland is suboptimaal voor zowel de bedrijven die op het Gelders Eiland zijn gevestigd als voor het vele woon-werkverkeer. Het belang van een goede en - qua reistijd - efficiënte ontsluiting is vanuit economisch oogpunt groot. Bovendien zien we al jarenlang een groei in het aantal vestigingen en aantal werkzame personen op het Gelders Eiland waardoor ook de economie groeit. Dit leidt naar verwachting tot intensiever gebruik van de ontsluiting Witte Kruis. Hierdoor neemt ook het belang van een goede ontsluiting in de komende jaren verder toe.

Bijlage

Tabel 6: Woon-werk stromen het Gelders Eiland

Richting	Woonplaats	Werkplaats	Aantal personen
Binnen	Het Gelders Eiland	Rijnwaarden	1.000
Uit	Het Gelders Eiland	Zevenaar	600
Uit	Het Gelders Eiland	Arnhem	500
Uit	Het Gelders Eiland	Montferland	400
Uit	Het Gelders Eiland	Doetinchem	300
Uit	Het Gelders Eiland	Duiven	300
Uit	Het Gelders Eiland	Nijmegen	200
Uit	Het Gelders Eiland	Apeldoorn	100
Uit	Het Gelders Eiland	Ede	100
Uit	Het Gelders Eiland	Lingewaard	100
Uit	Het Gelders Eiland	Oude IJsselstreek	100
Uit	Het Gelders Eiland	Overbetuwe	100
Uit	Het Gelders Eiland	Rheden	100
Uit	Het Gelders Eiland	Zaltbommel	100
In	Zevenaar	Het Gelders Eiland	200
In	Doetinchem	Het Gelders Eiland	100
In	Duiven	Het Gelders Eiland	100
In	Montferland	Het Gelders Eiland	100
In	Oude IJsselstreek	Het Gelders Eiland	100
In	Rheden	Het Gelders Eiland	100
In	West Maas en Waal	Het Gelders Eiland	100

Bron: CBS, 2016. Bewerking: Stec Groep, 2019.

Gebiedskenmerken en opgaven Gelders Eiland – A12

Definitief

Ruimte om *in* te leven

Gebiedskenmerken en opgaven Gelders Eiland – A12

Definitief

Rapportnummer:	P02285
Datum:	15 januari 2020
Contactpersoon opdrachtgever:	De heer R. W.
Projectteam BRO:	J.V., R.T., B.C., L.W., N.L.
Definitief:	Januari 2020
Definitief:	--
Bron foto kaft:	BRO
Beknopte inhoud:	Ruimtelijke analyse van het gebied tussen het Gelders Eiland en de A12 ten behoeve van de studie naar doortrekking Witte Kruis naar 7Poort

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl

BRO
Ruimte om *in* te leven

Inhoudsopgave

1. INLEIDING **2**

2. SAMENVATTING **4**
2.1 Landschap 4
2.2 Ruimtelijk/functionele eenheden 5
2.3 Ecologie 6

3. GEBIEDSKENMERKEN EN OPGAVEN **8**
3.1 Landschap 8
3.2 Ruimtelijk/functionele eenheden 10
3.3 Ecologie 16

1. INLEIDING

Aanleiding en initiatief
In de gemeente Zevenaar en omgeving gaan de komende jaren de nodige ontwikkelingen plaatsvinden, zowel ruimtelijk als infrastructureel. Binnen de gemeente speelt al jaren de wens om de bereikbaarheid van het Gelders Eiland en de daarmee samenhangende verkeersproblematiek rondom de kern Babberich aan te pakken. Daarom onderzoekt de gemeente samen met de provincie Gelderland de mogelijkheden om het Gelders Eiland sneller, veiliger en met minder overlast te ontsluiten in het kader van de Meerjaren Investeringsagenda Mobiliteit (MIAM) van de provincie Gelderland.

De gemeente Zevenaar stelt hiervoor een initiatiefdocument op als input voor de MIAM. BRO is gevraagd om als input voor het initiatiefdocument een analyse uit te voeren naar de gebiedskenmerken en de opgaven die er liggen in het gebied vanuit de aspecten ruimtelijke kwaliteit, landschap en ecologie.

Doel
Het doel hiervan is om op basis van de huidige situatie, huidige ontwikkelingen en vigerend beleid inzicht te krijgen in de aanwezige gebiedswaarden en opgaven. Onderhavige analyse voorziet hierin en dient als basis voor een integrale afweging van het initiatief. In samenhang met nieuwe ontwikkelingen kunnen namelijk bestaande waarden- en kenmerken worden versterkt, knelpunten weggenomen of nieuwe kernwaarden ontwikkeld.

Het onderzoeksgebied
Het onderzoeksgebied wordt aan globaal begrensd door de structuren A12 (noordzijde), de landgrens met Duitsland (oostzijde), de kernen in het Gelders Eiland (zuidzijde) en de stedelijke rand van Oud-Zevenaar en Zevenaar (westzijde). Centraal in het onderzoeksgebied liggen de N811, N812, N336 en de lokale infrastructuren rondom de kern Babberich.

Leeswijzer
De rapportage is als volgt opgebouwd: allereerst is een samenvatting gegeven van de ruimtelijke analyse in hoofdstuk 2, waarna in hoofdstuk 3 de verschillende onderdelen van de analyse worden beschreven.

Duiven
Didam
Nieuw-Dijk
Groessen
Zevenaar
Focusgebied
Hengelder
7Poort
Groot Holthuizen
Oud Zevenaar
Babberich
Rijnstrangengebied
Aerdt
Pannerden
't Gelders Eiland
Herwen
Elten
Millingen aan de Rijn
Lobith
Tolkamer
Spijk

2. SAMENVATTING

In deze analyse zijn de aanwezige ruimtelijke waarden vanuit een landschappelijke, ruimtelijk/ functionele als ecologische optiek beschreven. Naast de aanwezige waarden zijn ook huidige opgaven (vanuit vigerend beleid) aangestipt en kansen of nieuwe waarden in beeld gebracht.

2.1 Landschap

Het onderzoeksgebied ligt grotendeels in het rivierenlandschap van de Rijn, waar de landschappelijke eenheden bestaan uit de uiterwaarden, de oeverwallen en stroomruggen waarop de kernen Zevenaar, Oud Zevenaar en Babberich liggen en het achterliggende komgebied vanaf de A12 naar het noorden. In het noorden en oosten gaat het rivierenlandschap vervolgens over naar de hogere dekzandgronden rondom Didam[1]. Zowel de gemeente als provincie zetten in op behoud en versterking van het rivierenlandschap.

Opgaven

- Vanuit provinciaal beleid (provinciale omgevingsverordening) is het behoud en versterken van natuurwaarden en kenmerkende landschapselementen, met name in de GNN en GO- gebieden een belangrijke opgave (provinciale omgevingsverordening). ”We realiseren een netwerk van verbindingen langs rivieren, uiterwaarden en kleinere watergangen in het Gelders Natuurnetwerk en andere voor ons waardevolle landschappen en gebieden” (Omgevingsvisie GAAF Gelderland, december 2018).
- Het inventariseren en uiteindelijk beschermen van groene elementen, zoals parken, verkavelingen, hagen, bomenrijen en dergelijke draagt bij aan de beleving van het cultuurlandschap en waar mogelijk aanleggen van onderlinge verbindingen (Structuurvisie 2013).
- Om de diversiteit verder te vergroten stimuleert de gemeente Zevenaar de versterking van het kleinschalige karakter van het oeverwallenlandschap (Structuurvisie 2013).
- Ommetjes aanleggen rond de kernen, gekoppeld aan andere ontwikkelingen (bijv. herkenbaar maken cultuurhistorische parels) geldt als opgave voor de hele gemeente (Structuurvisie 2013).
- De kernen en het omliggende landschap kunnen beter op elkaar aansluiten door het creëren van zachte overgangen tussen stad en land met groene projecten (Structuurvisie 2013).
- De van oorsprong open komgebieden blijven open en agrarisch van karakter (Structuurvisie 2013).
- Het slechten van barrières die door infrastructuur zijn ontstaan is een opgave die voor heel de gemeente geldt (Structuurvisie 2013).
- Het herstel van cultuurhistorische structuren, zoals de Kwartiersedijk (Structuurvisie 2013).

[1] Bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord (2018)

Kansen

- Kansen liggen in het ontwikkelen van grotere aaneengesloten natuurgebieden met een hoge biodiversiteit (Structuurvisie 2013).
- Een belangrijke ontwikkelkans ligt in het ruimte bieden aan recreatieve initiatieven in de uiterwaarden (Bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord 2018).
- Het herstel van cultuurhistorische structuren (zoals de Kwartiersedijk)[2].
- Verbinding tussen de landschappen vanuit de gemeentegrenzen naar buiten toe naar Montferland, Rijnstrangen, Veluwe en Reichswald (Structuurvisie 2013).

2.2 Ruimtelijk/functionele eenheden

Het onderzoeksgebied wordt ruimtelijk begrensd door de A12 en de Oude Rijn met het Gelders Eiland. Binnen dit gebied onderscheiden we verschillende ruimtelijk/ functionele eenheden die achtereenvolgens worden beschreven. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de kansen en opgaven die in verschillende beleidsdocumenten zijn beschreven.

Opgaven

- Om Gelderland voor mensen en bedrijven aantrekkelijk te houden, is de kwaliteit van de leefomgeving van groot belang. Goed bereikbare voorzieningen, aansprekende evenementen, unieke cultuurhistorie, inspirerende culturele voorzieningen, een mooie natuur; het is allemaal van belang. Ook goed wonen hoort daarbij (Omgevingsvisie GAAF Gelderland, december 2018).
- Behouden van de leefbaarheid van het Gelders Eiland (Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030). De leefbaarheid wordt bepaald door de (fiets)bereikbaarheid van voorzieningen en de gemeenschapszin, maar ook in een zekere mate van zelfvoorzienend zijn/ kunnen blijven.
- Juist de tegenstellingen tussen de stad Zevenaar en de kleine kernen en het afwisselende landschap met haar functies zorgen voor de bijzondere identiteit. Dit maakt Zevenaar ook uniek. Het is dan ook de opgave om deze diversiteit verder te versterken (Structuurvisie 2013):
    - Inzetten op de versterking van de aanhechting tussen stad en land, bedrijventerreinen én aan de infrastructuurnetwerken: bij (nieuwe) entrees, stadsranden en het bestaande groen binnen het bestaande (en nieuwe) stedelijk weefsel (Structuurvisie 2013).
    - Voor bedrijventerreinen ligt er een opgave een passende manier te vinden in de overgang naar het omliggende landschap in schaal en groenvoorziening (Structuurvisie 2013).
    - In de dorpen, linten en buurtschappen in het buitengebied spelen vooral het behoud van kwaliteit(revitalisatie) en identiteit als ruimtelijke opgaven.
    - Van belang is dat de bereikbaarheid en leefbaarheid in de kernen in stand blijft zonder dat de barrièrewerking toeneemt (Structuurvisie 2013).
    - Het behouden en versterken van landgoederen en deze te verbinden met recreatieve en toeristische voorzieningen.
    - Het slechten van barrières die door infrastructuur zijn ontstaan is een opgave die voor heel de gemeente geldt, zoals de spoorlijn (Structuurvisie 2013).

[2] Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2013)

- Het zuidelijke buitengebied en de Rijnstrangen vormen een bijzonder landschap en dienen verder behouden en waar mogelijk versterkt te worden (Structuurvisie 2013).
- Verbinden dorpen en buurtschappen met parels in het buitengebied. Dit kan door bijvoorbeeld het creëren van ommetjes of het herstellen van oude verbindingen (Structuurvisie 2013).
- Beschermen van de groene elementen, zoals parken, verkavelingen, hagen, bomenrijen en die bijdragen aan beleving van het cultuurlandschap en waar mogelijk aanleggen van onderlinge verbindingen (Structuurvisie 2013).
- Behoud van de groene uitstraling van karakteristieke wegen en het aansluiten van (nieuwe) recreatieve routes op deze wegen (Structuurvisie 2013).
- Nieuwe ontwikkelingen als elektrisch fietsen vraagt een verandering van het regionale fietsnetwerk (Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030).

Kansen

- Het veranderend gebruik van het buitengebied van het Gelders Eiland biedt ruimte voor meer natuur, waterberging en duurzame energiewinning (Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030).
- Verstedelijkte gebieden met weinig groen dienen een groenimpuls te krijgen, zowel met sier- als speelfunctie.
- Babberich: Een onbebouwd terrein is jarenlang gereserveerd geweest voor een mogelijke doortrekking van de A15. Het tracé van de A15 wordt hier niet gerealiseerd, wat mogelijkheden biedt voor nieuwe ontwikkelingen.
- Er liggen kansen in het onderling verbinden van groene gebieden en parels, zoals bijvoorbeeld tussen de gebieden “Koppenwaard” en “Rhederlaag” (Structuurvisie 2013).

2.3 Ecologie

De uiterwaarden van de Oude Rijn, tot globaal de lijn Oude Zevenaarsedijk – Kamphuizerweg – Witte Kruis en de N812, behoort tot de Groene Ontwikkelingszone (GO) van de provincie Gelderland en bevat onderdelen van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Deze zone is daarnaast grotendeels aangeduid als Natura 2000-gebied “Rijntakken”.

Opgaven

- Meer samenhang tussen de natuur in het GNN en daarbuiten door het maken van nieuwe verbindingen (Natuurbeheerplan 2020, provincie Gelderland).
- Het ontwikkelen van een meer gevarieerd, kleinschalig landschap door het toevoegen van landschapselementen als (natte)bossen, heggen, houtsingel, verruigde vegetaties en graslanden biedt kansen voor biotopen van verschillende soorten vogels (in het bijzonder de steenuil), grondgebonden zoogdieren (in het bijzonder de das), reptielen, libellen en vlinders en beschermde soorten vaatplanten.
- Specifiek beheer droge graslanden (stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden).

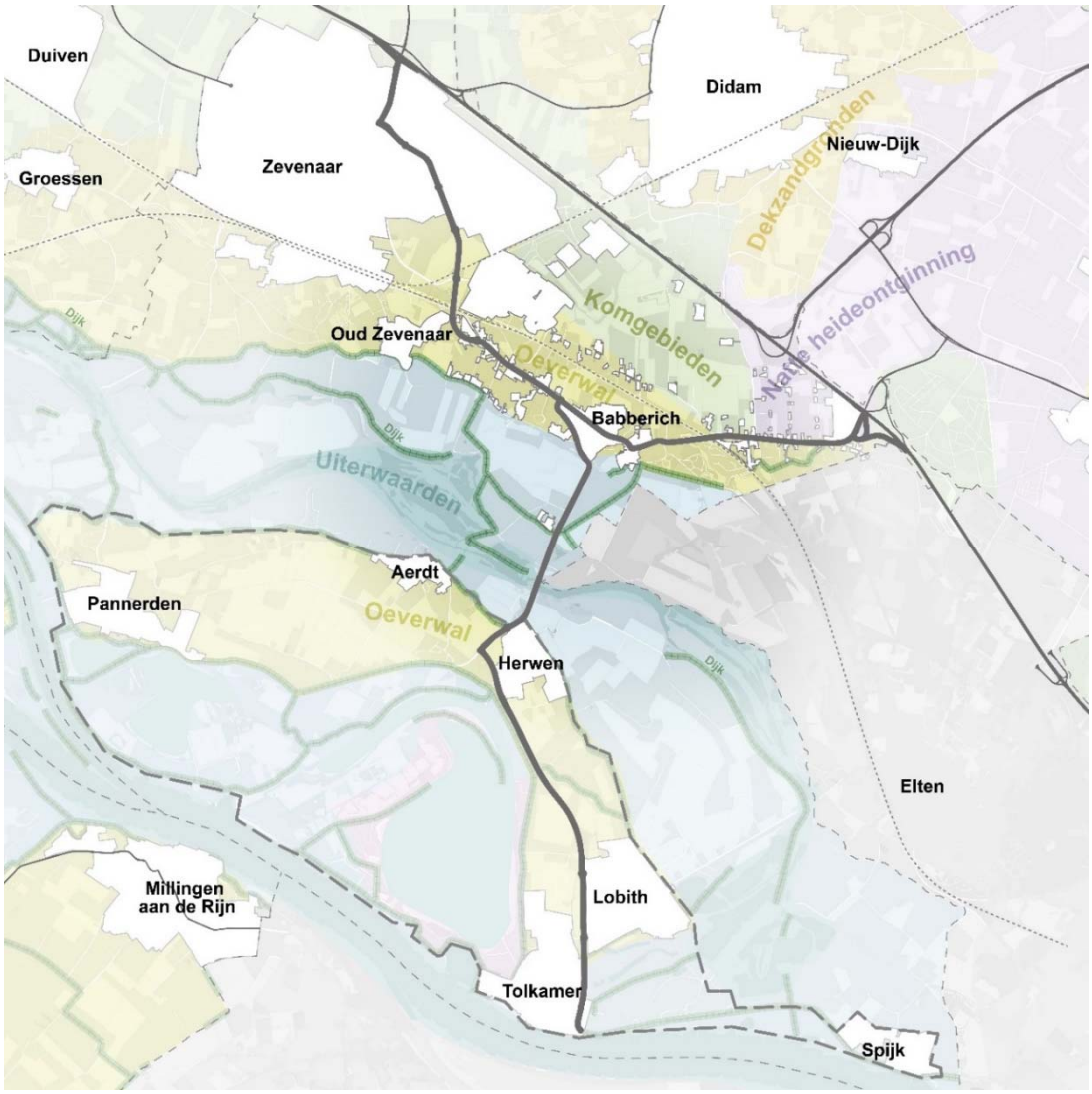
Kansen

- Er zijn diverse mogelijkheden voor de ontwikkeling van de natuur in kwalitatieve zin en de vergroting van het GNN (Natuurbeheerplan 2020, provincie Gelderland).
- Door het verbeteren en aanleggen van oppervlaktewater (bijv. uitbreiding van de hoeveelheid poelen) en het inrichten van oevers hier omheen wordt het gebied geschikter voor zoogdieren (in het bijzonder de bever en otter) en amfibieën (in het bijzonder de kamsalamander en rugstreeppad).
- Met het verbeteren van de waterkwaliteit, het uitbreiden van de hoeveelheid poelen en waterverbindingen in het gebied kan het habitat geschikt worden voor beschermde vissoorten.
- In de huidige situatie zijn er agrarische bedrijven die stikstof uitstoten. Deze kunnen in de toekomstige situatie mogelijkheden bieden om de stikstofuitstoot en daarmee de stikstofdepositie mogelijk te beperken.

3. GEBIEDSKENMERKEN EN OPGAVEN

3.1 Landschap

Het onderzoeksgebied ligt grotendeels in het rivierenlandschap van de Rijn (Structuurvisie Zevenaar 2013), waar de landschappelijke eenheden bestaan uit de uiterwaarden, de oeverwallen en stroomruggen waarop de kernen Zevenaar, Oud Zevenaar en Babberich liggen en het achterliggende komgebied vanaf de A12 naar het noorden. In het noorden en oosten gaat het rivierenlandschap vervolgens over naar de hogere dekzandgronden rondom Didam[3].

[3] Bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord (2018)

Uiterwaarden
Het landschap in de uiterwaarden wordt gekenmerkt door de relatieve openheid, de dijkstructuren en de relatieve afwezigheid van bebouwing. De invloed die het water hier op het landschap heeft is zichtbaar aanwezig. Niet alleen de aanwezigheid van dijken, wielen en onregelmatige blokverkavelingen bepalen het afwisselende beeld, maar ook heggen, grienden, ooibossen en uitgekleide laagten zijn kenmerkende landschapselementen.

Het behoud en versterken van natuurwaarden en kenmerkende landschapselementen in het uiterwaardengebied staat in het huidige beleid voorop, waarbij de kans ligt in het ontwikkelen van grotere aaneengesloten gebieden met een hoge biodiversiteit en een aantrekkelijk recreatief product (beleefwaarde)[4]. Ruimte bieden aan recreatieve initiatieven geldt hier namelijk als een belangrijke ontwikkelingskans.
De uiterwaarden ten zuiden van de lijn Oud-Zevenaar – Holthuizen – Babberich maken deel uit van Natura 2000 en het provinciale Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone - Rijnstrangengebied en Gelders Eiland, wat benadrukt dat de natuurwaarden ter plaatse hoog zijn en juridisch- planologisch worden beschermd (Omgevingsverordening Gelderland 2018). Ontwikkelingen binnen deze gebieden zullen moeten aantonen op welke wijze de aanwezige kernkwaliteiten[5] worden aangetast en op welke wijze mitigerende en compenserende maatregelen worden toegepast. De realisatie van ecologische verbindingszones en inzetten op grotere, aaneengesloten eenheden van natuur met een grote biodiversiteit wordt als kans gezien in het gebied (Structuurvisie 2013).

Oeverwallen en stroomruggen
De oeverwallen en stroomruggen zijn te herkennen als hogere delen in het landschap. Hier concentreerde zich van oudsher de bebouwing en ontstonden ronde of gestrekte dorpen met een onregelmatige verkaveling. De percelen en wegen volgen veelal de richting van de waterlopen en zijn grillig van vorm. Het landschap wordt gekenmerkt door kleinschaligheid. Er komt overwegend landbouw voor maar daarnaast ook veel hoogstamboomgaarden. Landschapselementen die karakteristiek zijn voor dit de oeverwallen en stroomruggen zijn: houtsingels, erfbeplantingen, knotwilgenrijen en bosjes. Buiten de kernen op de oeverwallen biedt het landschap veel mogelijkheden om te wandelen en te fietsen. Hierin liggen, onlosmakelijk verbonden met de kernen op de oeverwallen, enkele kenmerkende objecten als ‘Zwanenwaay’, landhuizen en religieuze objecten.

Het behouden en versterken van de relatie tussen de woonomgeving en omliggend landschap is een grote opgave voor het oeverwallenlandschap. Kernen en het omliggende landschap kunnen bijvoorbeeld beter op elkaar aansluiten door het creëren van zachte overgangen tussen stad en land (Structuurvisie 2013). Daarnaast wordt het realiseren van ommetjes vanuit de woonomgeving naar historische elementen als een kans genoemd om meer verbinding te maken met het buitengebied[6]. Het realiseren van verbindende schakels draagt bij aan het samenvoegen van gebiedskwaliteiten, wat voorkomt dat het buitengebied versnipperd.

[4] Bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord (2018)

[5] Zie hiervoor Bijlage 5 “Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone” van de Omgevingsverordening Gelderland.

[6] Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2013)

Versnippering kan ook worden tegengegaan door het slechten van barrières die door infrastructuur zijn ontstaan. Dit vormt een belangrijke opgave om de verbinding tussen gebieden te versterken. Een kans wordt ook gezien in het maken van verbinding van landschappen vanuit de gemeentegrenzen naar buiten toe richting Montferland, Rijnstrangen, Veluwe en Reichswald (Structuurvisie 2013).

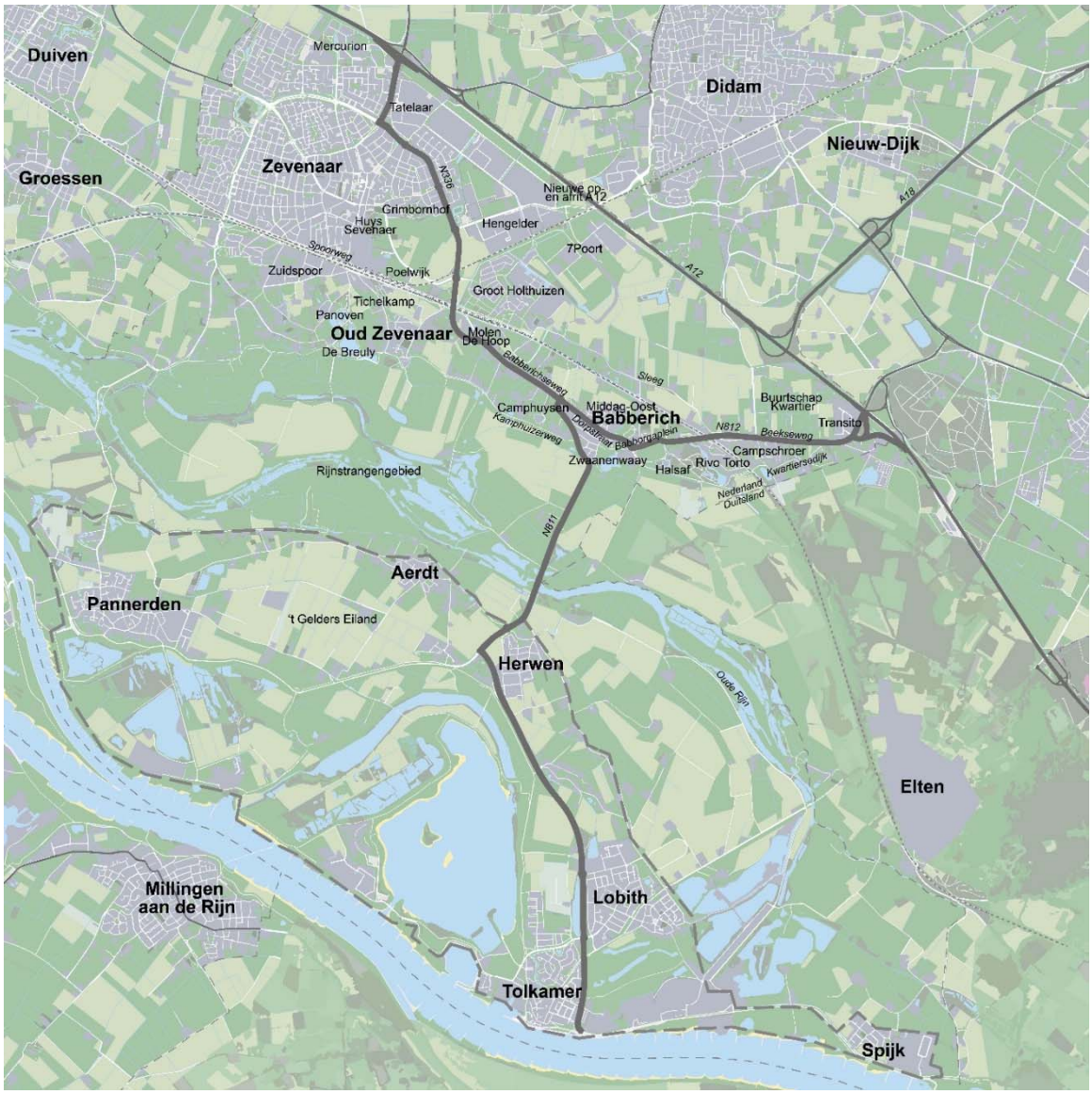
Komgebieden
In de laagten van het rivierengebied, ver van de rivierloop, kwam het water tot rust en kon slib bezinken. Door verbeterde afwatering werden deze komgebieden ontgonnen. Belangrijke afwateringsstructuren in het onderzoeksgebied zijn de Hengelder Leigraaf/Didamse Wetering en Didamse Leigraaf. Het landschap kenmerkt zich verder als een open gebied met onregelmatig gevormde kavels. De wegen en watergangen (sloten en weteringen) zijn daarentegen recht. Naast wat verspreide boerenerven vormen alleen weg- en erfbeplanting met her en der populierenbosjes en grienden het landschapsbeeld. De van oorsprong open komgebieden blijven open en agrarisch van karakter.
De opgaven in het komgebied zijn net als in het oeverwallenlandschap voornamelijk gericht op het herkenbaar maken van cultuurhistorische elementen, het samenvoegen van gebiedskwaliteiten en de (door)ontwikkeling van recreatie.

Dekzandgronden
Rondom Didam liggen hogere dekzandgronden, gemerkt door een vlak, open landschap met rechthoekige smalle verkaveling en rechte wegen. De kavelgrenzen worden bepaald door sloten, beken en elzensingels. Het gebruik van het land bestaat voornamelijk uit grasland en akkers.
Het kwartier ten oosten van Babberich is een unieke verschijning in het zandlandschap. In het kwartier is de perceelstructuur haaks op de lintbebouwing aan de Beekseweg versterkt door de aanleg van groen. De Kwartiersedijk, een oude zanddijk met zeer waardevolle stroomdalflora, is weer herkenbaar in het landschap komen te liggen.
In dit landschapstype staat het herstel van cultuurhistorische structuren (zoals de Kwartiersedijk) voorop[7].

3.2 Ruimtelijk/functionele eenheden

Het onderzoeksgebied wordt ruimtelijk begrensd door de A12 en de Oude Rijn met het Gelders Eiland. Binnen dit gebied onderscheiden we verschillende ruimtelijk/ functionele eenheden die achtereenvolgens worden beschreven. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de kansen en opgaven die in verschillende beleidsdocumenten zijn beschreven.

[7] Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2013)

Het Gelders eiland

Tussen oude en nieuwe rivierlopen ligt het Gelders Eiland met de zes dorpen Aerdt, Herwen, Lobith, Pannerden, Spijk en Tolkamer. Het gebied behoorde tot 2018 tot de gemeente Rijnwaarden. Sindsdien is het onderdeel van de gemeente Zevenaar. De ligging tussen de rivieren, terpen, dijken en erfgoed, maar ook de beleving van rust, ruimte en historie vormen de kernwaarden van het Gelders Eiland[8]. Deze kernwaarden dienen als inspiratie en als randvoorwaarde voor het toestaan van nieuwe ontwikkelingen.

[8] Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030

Door de geïsoleerde ligging staat de bereikbaarheid van het Gelders Eiland onder druk. De kernen liggen relatief afgelegen van de doorgaande wegen en omliggende steden met voorzieningenaanbod. Hierdoor staat het vestigingsklimaat van de dorpen onder druk. Dit zorgt ervoor dat er enerzijds behoefte is aan een betere bereikbaarheid van het eiland, anderzijds is de uitdaging het verdwijnen van voorzieningen steeds meer te accepteren (Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030).

Prioriteit in de Omgevingsvisie 2030 voor het Gelders Eiland heeft het behouden van leefbaarheid. De leefbaarheid wordt bepaald door de (fiets)bereikbaarheid van voorzieningen en de gemeenschapszin, maar ook in een zekere mate van zelfvoorzienend zijn.
Verder groeit de betekenis van recreatie en toerisme, wat ten koste gaat van de traditionele productierol van het buitengebied. De dreigende leegstand in dorpen en voormalige agrarische bebouwing kan deels worden opgelost door herbestemming ten behoeve van wonen en vrijetijdseconomie. Het veranderend gebruik van het buitengebied biedt ruimte voor meer natuur, waterberging en duurzame energiewinning. Nieuwe ontwikkelingen als elektrisch fietsen vraagt een verandering van het regionale fietsnetwerk.

Kern Zevenaar
De kern Zevenaar vervult een centrale rol binnen de gemeente. Hier wonen en werken de meeste mensen en zijn veruit de meeste voorzieningen te vinden. Door de ligging aan de A12 (A15) en het spoor is Zevenaar goed te bereiken. Zevenaar heeft een groot kernwinkelgebied met een regionale functie en zijn er diverse (stedelijke) voorzieningen aanwezig.
Ten zuiden van bedrijventerrein 7Poort, aan de rand van het onderzoeksgebied, worden circa 1.500 nieuwe woningen gerealiseerd binnen het plan Groot Holthuizen. De stedenbouwkundige structuur van dit plan kent vier verschillende woonvelden met daartussen groene ruimtes. De nieuwe woonvelden worden aan de noordkant begrensd door een groene wig. De oostelijke rand is ontworpen met een groene rand zodat die richting 7Poort in het noorden doorloopt. Het karakter van het bebouwingslint met buurtschappen langs Sleeg loopt aan de zuidzijde van de Groot Holthuizen door.

De belangrijkste opgave en kwaliteit is de aanhechting van de stad aan het omringende landschap én aan de infrastructuurnetwerken (Structuurvisie Zevenaar, 2013). Dit geldt niet alleen voor de (nieuwe) entrees, maar ook voor de overgang tussen stad en land en het groen binnen het bestaande (en nieuwe) stedelijk weefsel. Verstedelijkte gebieden met weinig groen dienen een groenimpuls te krijgen, zowel met sier- als speelfunctie. Langs de A15 en A12 gaat de gemeente zich presenteren als een groene gemeente.

Bedrijventerreinen
De bedrijventerreinen in Zevenaar liggen nabij de kern Zevenaar en de A12. Hierdoor zijn ze niet alleen goed bereikbaar, maar ook beeldbepalend voor de stad. Hiertoe behoren de terreinen Mercurion, Tatelaar, Hengelder en (nieuw) 7Poort. Aan de zuidzijde ligt bedrijventerrein Zuidspoor. Om ook in de toekomst volwaardige bedrijventerreinen te hebben, worden Hengelder (zuid) en Tatelaar gerevitaliseerd. Om de bedrijventerreinen gezond te houden is het een continu aandachtspunt om te zorgen voor een goede bereikbaarheid en te zorgen voor een goed vestigingsklimaat.

In het onderzoeksgebied bevinden zich twee bedrijventerreinen. 7Poort is voor een groot deel nog niet ontwikkeld, maar zal uiteindelijk ruim 96,5 hectare bedragen. De hoofdontsluiting van 7Poort komt aan de buitenkant van het terrein te liggen. Dit betekent dat de nieuwe bedrijvigheid zich met de voorkant naar het buitengebied zal presenteren. De zuidkant van 7Poort is voorzien van een groene wig die tussen het bedrijventerrein en de woningbouwontwikkeling Groot Holthuizen in komt te liggen. Aan de westzijde sluit het terrein aan bij Hengelder en biedt het ruimte voor de toekomstige nieuwe op- en afrit van de A12. Hier ligt een kans om de oostzijde van het bedrijventerrein dusdanig inrichten dat er een logische overgang naar het landschap is.
Voorbij Babberich aan de A12, vlak voor de Duitse grens ligt het bedrijventerrein Transito (Transportcentrum). Beperkt in omvang maar gevuld met redelijk grote bedrijven op het terrein van met name logistieke dienstverlening. Aan de westzijde van het terrein ligt een gebouw van grote omvang, dit gebouw staat in sterk contrast met de karakteristieken van het buurtschap Kwartier.

Dorpen, linten en buurtschappen

Babberich
Babberich heeft een dorps karakter, voor wat betreft maat, schaal en materiaal. Ruimtelijk gezien is Babberich opgebouwd rondom de Dorpstraat. De karakterbepalende groenstructuur langs de Dorpstraat wordt behouden en waar mogelijk versterkt. De kern is op te delen in twee delen: het grootste deel van de kern ligt aan de westzijde aan weerszijden van de Dorpstraat, het tweede deel ter hoogte van het Babborgaplein en het Kloosterpad aan de oostzijde. Deze verdeling is zichtbaar door een duidelijke onderbreking in de bebouwing. Het onbebouwde terrein is jarenlang gereserveerd geweest voor een mogelijke doortrekking van de A15. Het tracé van de A15 wordt hier niet gerealiseerd, wat mogelijkheden biedt voor nieuwe ontwikkelingen.
Functies liggen verspreid aan de Dorpstraat en het Babborgaplein, zoals horecagelegenheden, een basisschool en een klooster/kerk. Midden in de kern ligt huize Valdijk en zowel ten noorden als ten zuiden van de Dorpstraat liggen woonuitbreidingen: Zwanenwaay en Middag-Oost
Het behoud en versterking van de identiteit van Babberich is van grootst belang[9]. Er wordt gewerkt aan de voltooiing van het centrum van de kern Babberich door afronding van de woningbouwprojecten Middag-Oost en Zwanenwaay, met daarbij ruimte voor de omliggende openbare ruimte.
Daarnaast kent Babberich, net als Zevenaar, buurten die de komende jaren voor revitalisering in aanmerking komen.
Babberich oriënteert zich aan de zuidoostkant naar het buitengebied. Knelpunt aan deze oriëntatie is dat de ontsluiting en de parkeervoorzieningen van woningen eveneens zijn geënt op de N811. Dit levert een onwenselijke en onveilige situatie op voor het leefklimaat geredeneerd vanuit de woningen. Vanuit de weg geredeneerd is dit een belemmering voor de doorstroming en daarmee staat de bereikbaarheid van het achterland in het geding. Het is een opgave om te zorgen voor een beter leefklimaat en anderzijds te zorgen voor een betere doorstroming.
Aandachtspunt vormt het versterken van de relatie tussen kern en het omringende landschap. Mogelijkheden zijn het creëren van nieuwe ‘ommetjes, zoals bijvoorbeeld een rondje om de Zwanenwaay.

[9] Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030, 2013

Bebouwingslinten
Door het gebied lopen drie bebouwingslinten. Deze linten zijn gesitueerd rondom de Babberichseweg, Sleeg en de Beekseweg. De Babberichseweg is een voormalige hessenweg, een voormalige belangrijke handelsroute. Langs deze route is in de loop der tijd bebouwing gesitueerd met als bijzonder element de molen 'De Hoop' dat een rijksmonument is. Enkele gebouwen in dit bebouwingslint staan dicht op de weg.
Het lint langs de Beekseweg is ruimer opgezet, doordat de bebouwing een grotere afstand tot de weg heeft. Ten zuiden van de Beekseweg ligt de Kwartiersedijk, rondom deze dijk is de bebouwing afwisselend op de hoge- en lage gronden gepositioneerd, wat een uniek beeld oplevert.
Het lint langs Sleeg ligt op de grens tussen oeverwal en de komgronden. Dit is terug te zien in de bebouwingsdichtheid van het lint, namelijk grotere agrarische bebouwingsclusters.

Buurtschap Kwartier
Het karakteristieke buurtschap Kwartier kenmerkt zich door een rationele, smalle verkaveling, met een open karakter. De voorgevels van de bebouwing zijn op de Beekseweg gericht.

Landgoederen/havezaten
Binnen het onderzoeksgebied liggen twee landgoederen/ havezaten. Zowel het landgoed Halsaf als Camphuysen vormen waardevolle, groene enclaves in het landschap. De visie van de gemeente (Structuurvisie 2013) is bestaande landgoederen te versterken en in te zetten op de aanleg van aantrekkelijke verbindingsroutes met omliggende kernen.

Campings
Ten zuiden van de Beekseweg zijn de campings Rivo Torto en Campschroer gelegen. Eerstgenoemde camping ligt in de oksel van de spoorweg en de Beekseweg en grenst aan Landgoed Halsaf. Campschroer onderbreekt het bebouwingslint langs de Beekseweg. Beide campings zijn intern gericht en hebben weinig relatie met de omgeving of landschappelijke karakteristiek.

Agrarische bedrijven
Zevenaar heeft een groot buitengebied met veel agrarische bedrijven. De gemeente stimuleert de ontwikkeling van bestaande agrarische bedrijven. Ook stimuleert de gemeente de economische mogelijkheden in vrijkomende of leegstaande (agrarische)gebouwen, aangezien dit een verloedering van het landschap kan teweegbrengen. Voorwaarde is wel dat dit geen beperking oplevert voor de aanwezige agrarische functies. Te denken valt aan de functies wonen, zorg, recreatie en toerisme.
De manier waarop de bedrijven in het landschap liggen verschilt per geval, waarbij een betere landschappelijk inpassing als kwaliteitsimpuls kan gelden.

Groenstructuren
De groenstructuren in het onderzoeksgebied bestaan voornamelijk uit opgaande beplantingen in het Rijnstrangengebied, de landgoederen, laanbeplantingen langs wegen en erfbeplantingen op particuliere gronden. In de structuurvisie wordt aangegeven dat groene elementen zoals parken, verkavelingen, hagen, bomenrijen en dergelijke die bijdragen aan de beleving van het cultuurlandschap dienen

worden te beschermd. Het zuidelijke buitengebied en de Rijnstrangen vormen een bijzonder landschap en dienen verder behouden en waar mogelijk versterkt te worden.

Daarnaast liggen er kansen in het onderling verbinden van groene gebieden. Om een directe verbinding te realiseren tussen het landgoed Huys Sevenaer met Poelwijk, Tichelkamp, Panoven/Breuly en het Rijnstrangengebied moet het spoor overgestoken worden. Een brug is hierbij al een mooi streven, maar ook een oversteek die de landschappelijke koppeling tussen noord en zuid nog beter benadrukt, zoals een agroduct waar zowel mens als dier gebruik van kunnen maken, is de moeite van het onderzoeken waard (Structuurvisie 2013). Tussen de gebieden “Koppenwaard” en “Rhederlaag” wordt gezocht naar groene verbindingen tussen de verschillenden landschappelijke parels. Uitgangspunt is dat het gebied rust, ruimte en recreatie blijft uitstralen.

Wegen, lanen en paden
De komende jaren zal een aantal grote infrastructuurprojecten worden gerealiseerd binnen het grondgebied van de gemeente Zevenaar. Het gaat daarbij onder andere om de verbreding van de A12 aan de noordkant van de stad, inclusief een nieuwe aansluiting bij Hengelder en het aanleggen van de A15 aan de westkant. Deze ingrepen hebben een groot effect op de stad en de onderliggende (lokale) infrastructuur. De gemeente stuurt niet alleen op het inpassen van de nieuwe verkeerstructuren en het beperken van de bijkomende barrièrewerking, maar ook op het zoeken naar gewenste verbindingen en het versterken van kwetsbare waardevolle plekken in de gehele gemeente (Structuurvisie 2013).

Rijkswegen
De gemeente Zevenaar onderstreept in haar gemeentelijke Structuurvisie (2013) haar inpassingsambities rondom het project A15/A12, waarbij een belangrijk accent wordt gelegd bij het accuraat en verantwoord toesnijden van het onderliggend wegennet. De A12 is een aanwezige structuur in het Zevenaarse landschap, die de overgang van stad naar het buitengebied vormt. De weg zal in de toekomst alleen maar dominanter worden door de geplande verbreding van de snelweg. Daarnaast zal ook ter hoogte van Hengelder een nieuwe aansluiting worden gerealiseerd. De aansluiting Griethse Poort blijft gedeeltelijk behouden.
De weg wordt veelal begeleidt door (dubbele) bomenrijen, wat de zichtbaarheid in het buitengebied versterkt. Naast dat deze weg een hoofdstructuur is, vormt het ook een barrière in het landschap voor met name het langzaam verkeer. Het verbeteren van de oversteekbaarheid is hierin een belangrijke opgave, met name voor het langzaam verkeer (Structuurvisie 2013).

Spoorwegen
Voor de spoorwegen geldt eveneens dat het harde barrières zijn in het landschap. Niet alleen landschappelijk is er een barrièrewerking, ook functioneel heeft het spoor invloed op het onderliggende wegennet. Dit blijkt uit de vier overgangen of onderdoorgangen ter plaatse van het onderzoeksgebied. Bewegingen binnen het noordelijk en zuidelijk deel van het onderzoeksgebied zijn afhankelijk van deze verbindingen. Twee van de vier zijn enkel bestemd voor langzaam verkeer. De twee overgangen van het spoor mogelijk van noord naar zuid binnen het onderzoeksgebied liggen aan de Beekseweg (N812) en de Babberichseweg (N336). Deze overgangen zijn essentieel voor de afwikkeling van verkeer afkomstig van en naar de A12.

Provinciale wegen
Opgaven voor de provinciale wegen liggen o.a. in de aanleg van een extra spoorovergang, het ontmoedigen van sluipverkeer, het vinden van andere parkeeroplossingen, herinrichten van het wegprofiel waar deze niet meer voldoet en het zoeken naar een alternatieve routing richting op- en afritten A12.

Lanen en paden
De genoemde N-wegen beschikken allen over een karakteristieke uitstraling met volgroeide bomenrijen en bebouwingslinten. Andere karakteristieke wegen zijn Sleeg en Kamphuizerweg. Deze zijn gelegen op de overgang van landschapstypen. Kenmerkend aan deze wegen zijn de historische bomenrijen. De Kamphuizerweg, Kwartiersedijk en Sleeg zijn niet gericht op het doorgaande verkeer, met name voor recreatief en bestemmingsverkeer zijn dit waardevolle routes. Het behoud van de groene uitstraling van deze wegen en het aansluiten van (nieuwe) recreatieve routes op deze wegen gelden als kansen in het gebied.
Zoals benoemd zijn de Kamphuizerweg, Kwartiersedijk en Sleeg waardevol voor het langzame verkeer. Via deze wegen zijn de drie verschillende landschappen rondom Babberich te beleven. Deze recreatieve routes ondervinden weinig hinder van de aanwezige N-wegen in het gebied.
Het langzaam verkeer dat gekoppeld aan deze N-wegen ervaren daarentegen wel overlast. De fietspaden zijn veelal te smal voor comfortabel (toekomstig) gebruik, met het oog op pedelecs en elektrische fietsen zal deze hinder in de toekomst nog meer toenemen. Voorsorteren op deze ontwikkelingen met de inrichting van de fietspaden is noodzakelijk.
In de kern Zevenaar is de fiets het belangrijkste vervoermiddel. Maar voor regionaal verkeer verdient het fietsgebruik een extra impuls. Door de elektrische fiets zijn lange afstanden beter per fiets te overbruggen. Aanvullende maatregelen zijn de snelfietsroute Zevenaar - Arnhem, de regionale hoofdfietsroute bedrijventerreinen A12 en een station dat fietsgebruik maximaal faciliteert. (Structuurvisie 2013). Daarnaast zet de gemeente in op de aanleg van ommetjes rond de kernen gekoppeld aan cultuur- of natuurlijke parels.

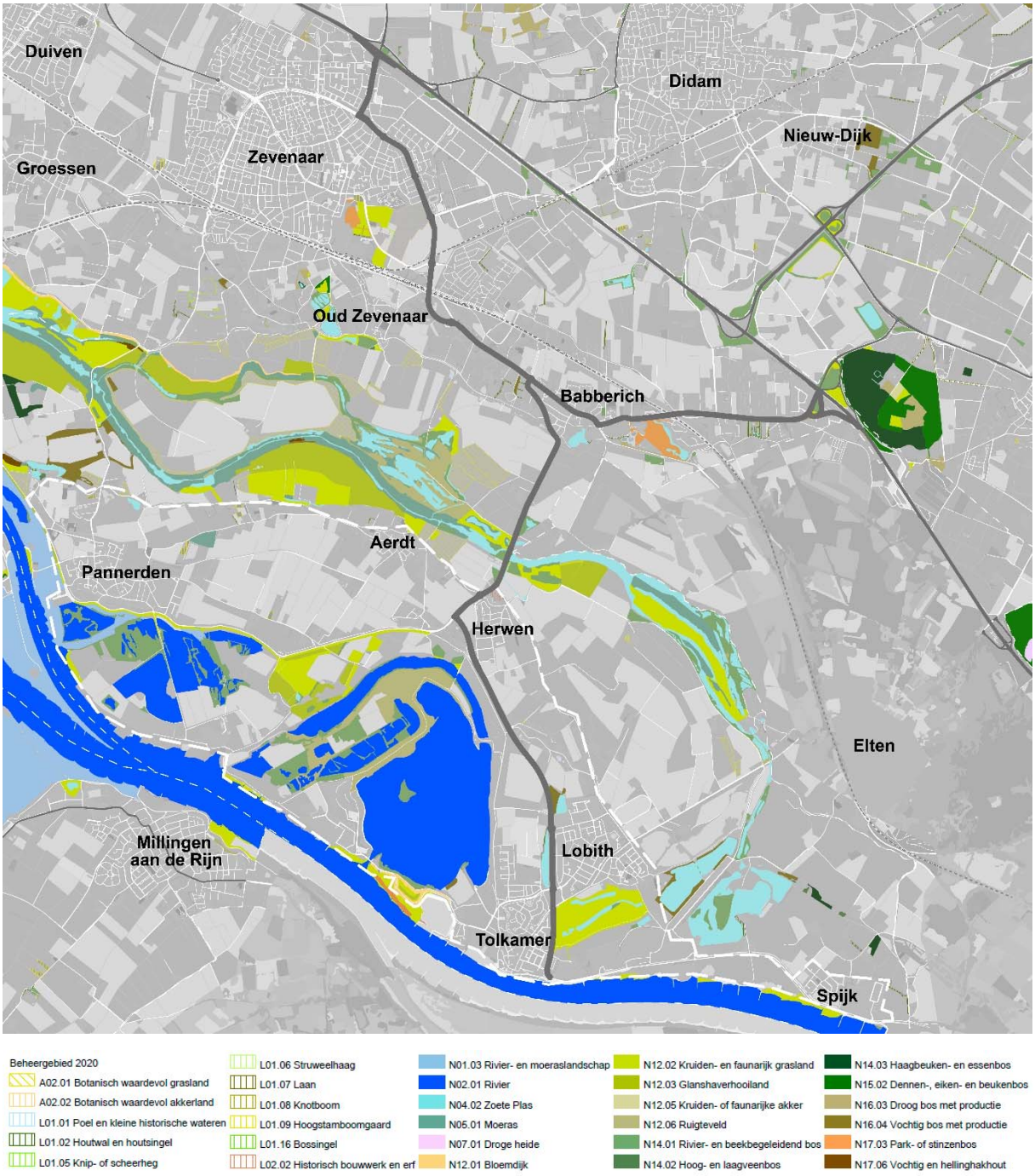
Ondergrondse infrastructuur
In het onderzoeksgebied liggen diverse ondergrondse leidingen waarmee rekening gehouden dient te worden bij nieuwe ontwikkelingen. Zo ligt er ten westen van Witte Kruis een riool en gasleiding. Door buurtschap Kwartier en de komgronden ten zuiden van de A12 loopt eveneens een gasleiding.

3.3 Ecologie

De uiterwaarden van de Oude Rijn, tot globaal de lijn Oude Zevenaarsedijk – Kamphuizerweg – Witte Kruis en de N812, behoort tot de Groene Ontwikkelingszone (GO) van de provincie Gelderland en bevat onderdelen van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Deze zone is daarnaast grotendeels aangeduid als Natura 2000-gebied “Rijntakken”.

Figuur: Natura 2000, GNN en GO

Figuur: Natuurbeheerplan 2020 provincie Gelderland

Gebiedsbescherming
Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Zowel soortenbescherming als gebiedsbescherming zijn in de Wet natuurbescherming geregeld. Daarnaast geeft deze wet uitvoering aan de Europese verplichtingen van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Omtrent gebiedsbescherming is gekeken naar de aanwezige Natura 2000-gebieden en zijn de gegevens van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) van de provincie Gelderland geraadpleegd.

Het zuidelijke gedeelte van het gebied, onder Babberich, maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied “Rijntakken”. Daarnaast liggen er onderdelen van het GNN en de GO ten oosten en westen van Babberich. Uit het natuurbeheerplan 2020 van de provincie Gelderland blijkt dat het wenselijk is om een extra impuls te geven aan het beheer van natuur buiten het GNN. Het is belangrijk dat er meer samenhang komt tussen de natuur in het GNN en daarbuiten. Daarnaast zijn er diverse mogelijkheden om de ontwikkeling van de natuur, de vergroting van het GNN en de aanpak van de Natura 2000-gebieden optimaal te laten samengaan met het verbeteren van de condities van de kwantiteit en de kwaliteit van het water binnen het gebied en de mogelijkheid tot het uitbreiden hiervan ten behoeve van de verbetering en het geschikter maken van het gebied voor onder andere vissen en amfibieën.

Stikstof
Het Natura 2000-gebied “Rijntakken” bevat de prioritaire habitattypen “Stroomdalgraslanden” en Vochtige alluviale bossen”. Beide habitattypen zijn erg gevoelig voor verzuring en vermesting door N-depositie uit de lucht, en voor verdroging. Voor N-depositie uit de lucht voorzag het Programma Aanpak Stikstof (PAS) onrechtmatig in ontwikkelingsruimte voor landbouw, industrie en infrastructuur. Deze ruimte was echter in mindere mate aanwezig, doordat compenserende maatregelen aan de natuur niet altijd het gewenste effect bleken te hebben. Maatregelen in de juiste sectoren kunnen voor een verlaagde stikstofdruk zorgen, wat bijdraagt aan het halen van de instandhoudingsdoelen. Verdroging is eveneens een probleem. Het graven van afwateringssloten zorgde voor een versnelde afwatering, waardoor op meer land landbouw kon worden bedreven. Hierdoor staat in veel gebieden de grondwaterspiegel lager, en is het in kleinschalige natuurgebieden moeilijk om een voldoende hoge grondwaterpeil te houden. Daarnaast zal het aanpakken van verdroging zorgen voor het herstel en uitbreiding van rietmoeras, waar veel van de broedvogels gebruik van maken als leefgebied.

Soortenbescherming
Daarnaast is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied. In het natuurbeheerplan 2020 van de provincie Gelderland wordt specifiek benoemd dat het gebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van steenuil, das, bever, otter en kamsalamander. Een van de andere gewenste doelen is het ontwikkeling van natte en droge bossen met bijbehorende flora en fauna.

Vogels

Voor de Vogelrichtlijn is het gebied van belang voor 38 soorten broed- en niet-broedvogels. Gevoeligheid voor storingsfactoren varieert per soort, maar heeft voor vrijwel alle soorten in ieder geval betrekking op verontreiniging en verstoring door licht. Door zowel verontreiniging als verstoring door licht aan te pakken verbeteren de omstandigheden voor een groot aantal vogelsoorten.
Variabel, grotendeels agrarisch cultuurlandschap en natuurcomplexen zijn belangrijk voor soorten als roerdomp, porseleinhoen, zwarte stern, steenuil, baardmannetje, buidelmees en grote karekiet. Binnen de huidige situatie is dit nog maar beperkt aanwezig en kan dus met de aanleg van de weg uitgebreid worden binnen het gebied.

Steenuil

Binnen het gebied zijn waarnemingen bekend van steenuilen welke zich voornamelijk in de omgeving van de boerderijen bevinden. Gevarieerde kleinschalige cultuurlandschappen met boerderijen, houtwallen, heggen, weitjes en knoestige bomen zijn belangrijk voor deze soort, waarbij wegen een negatief effect hebben als het jachtgebied doorkruist wordt en er daardoor verstoring en versnippering plaatsvindt. Met de aanleg kan dit meegenomen worden in de toekomstige situatie waarbij er nieuw habitat ontwikkeld kan worden voor steenuil zoals een open tot halfopen landschap met een afwisselend korte en verruigde vegetatie, voldoende nestplaatsen in boomholtes of met nestkasten en voldoende zitplaatsen van één tot anderhalve meter hoogte (paaltjes bijvoorbeeld) om vanuit te jagen.

Vleermuizen

Bebouwing en boomholtes binnen het gebied kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuissoorten. Daarnaast zijn er in de huidige situatie ook veel mogelijkheden voor vliegroutes in de vorm van waterwegen en andere lijnvormige elementen als bomenrijen. In de toekomstige situatie kunnen deze punten mogelijk verbeterd worden welke ook binnen het ontwikkelingsdoel past voor de ontwikkeling van bossen.

Grondgebonden zoogdieren

In de huidige situatie is het gebied voornamelijk in gebruik als agrarisch gebied, wat voor beschermde grondgebonden zoogdieren minder geschikt is. Met de aanleg van de weg kunnen deze percelen mogelijk opnieuw ingericht en geschikter gemaakt worden door het inbrengen van meer variatie met bossen en ruigtes.

Das

Het leefgebied van de das is binnen het gebied ook een van de kernwaarde. Een soort als das komt in allerlei soorten biotopen, waarbij de voorkeur uitgaat naar kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Echter kunnen open terreinen als rivierdalen ook dienen als geschikt leefgebied als er voldoende dekking en weinig verstoring is. Binnen het gebied bevindt zich veel open terrein in de vorm van agrarische percelen maar is er echter weinig afwisseling van bosjes, heggen en houtwallen. Dit biedt kansen voor de toekomstige situatie welke ook past binnen de ontwikkelingsdoelen van de provincie Gelderland waarbij gestreefd wordt naar de ontwikkeling van bosranden en overgangen naar cultuurgronden en schrale graslanden.

Bever
Bevers komen voor in het overgangsgebied van allerlei zoete wateren en land: moerassen, langs beken, rivieren, meren en kanalen. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste. Oevers die sterk begraasd worden zijn onaantrekkelijk voor de bever door het verdwijnen van de houtige gewassen. De watergangen van de Oude Rijn en de bosschage tussen de N811 en de Duitse grens dienen als leefgebied voor de bever. De verbetering en uitbreiding van het leefgebied van de beter maakt onderdeel uit van de ontwikkelingsdoelstellingen.

Otter
De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. De watergangen van de Oude Rijn dienen als leefgebied voor de otter. De verbetering en uitbreiding van het leefgebied van de otter maakt onderdeel uit van de ontwikkelingsdoelstellingen.

Reptielen
In de huidige situatie biedt het gebied weinig geschikt habitat voor reptielen. Door het inbrengen van meer variatie in het landschap zoals open bossen, vochtige terreindelen en ruigte kunnen er veel kansen gecreëerd worden voor reptielen.

Amfibieën
Binnen het gebied stroomt de Hengelder Leigraaf, deze valt periodiek droog, wat gunstig is voor amfibieën. Echter scoort de waterkwaliteit onvoldoende. Wel komen binnen het Natura 2000-gebied grote populaties rugstreeppad voor. Door het verbeteren en aanleggen van oppervlaktewater en het inrichten van oevers hier omheen wordt het gebied geschikter voor amfibieën.

Kamsalamander
Het gebied is ook aangewezen als leefgebied voor de kamsalamander. Deze wordt voornamelijk aangetroffen in een kleinschalig, bosrijk landschap met houtwallen of struweel. Daarnaast zijn droogvallende sloten ook van belang. Door het verbeteren van de waterkwaliteit en het uitbreiden van de hoeveelheid poelen in het gebied worden de kansen voor amfibieën verbeterd.

Vissen
Binnen het gebied stroomt de Hengelder Leigraaf welke periodiek droogvalt en zijn er verschillende poelen aanwezig welke echter niet voldoende scoren in waterkwaliteit. Mede hierdoor zijn deze niet geschikt voor beschermde vissoorten. Met het verbeteren van de waterkwaliteit, het uitbreiden van de hoeveelheid poelen en waterverbindingen in het gebied kan het habitat geschikt worden voor beschermde vissoorten.

Ongewervelde diersoorten
In de huidige situatie is het gebied matig geschikt voor soorten libellen en vlinders. Door het verbeteren van de aanwezige vegetatie naar meer bloemrijk grasland, ontstaan er mogelijkheden voor soorten libellen en vlinders.

Vaatplanten

De agrarische percelen bieden geen geschikt habitat voor beschermde planten soorten. Door het herinrichten van het gebied met stukjes ruigte, schrale graslanden en bosschages kunnen er kansen ontstaan voor beschermde soorten.

Analyse : **Energie en Circulair**

Datum : 15 januari 2020
Opdrachtgever : Gemeente Zevenaar
Projectnummer : P02285

Opgesteld door : JV

Energie

Energie heeft betrekking op het energiegebruik in de verschillende levensfasen van een object of systeem, van aanleg tot en met sloop en op de CO2-emissie die daarmee gepaard gaat. Om de internationale en nationale doelstellingen op het gebied van energie en klimaat te behalen en tot een fossielvrije energievoorziening te komen, zijn drastische maatregelen noodzakelijk. Het begint bij het beperken van de energievraag, vervolgens zoveel mogelijk duurzaam opgewerkte energie gebruiken en uiteindelijk fossiele energiebronnen zo efficiënt mogelijk te benutten en/ of vervangen door biobrandstoffen.

`De Regio Arnhem Nijmegen heeft in de RES gesteld om in 2050 energieneutraal te worden. Om energieneutraal te worden, zal het aan fossiele energie gerelateerde energieverbruik van 62,3 PJ uiterlijk in 2050, door energiebesparing en het gebruiken van hernieuwbare bronnen, tot 0 moeten dalen.
In het coalitieakkoord van de provincie Gelderland hebben alle coalitiepartijen zich aan het Klimaatinitiatief gecommitteerd. In dit Gelderse initiatief is een CO2-reductie van 55% in 2030 afgesproken. De provincie Gelderland gaat hiermee verder dan de landelijke doelstellingen. De provincie zal een actieve rol op zich nemen voor de energietransitie. Dit houdt in dat de provincie gaat regisseren -waar nodig- en faciliteren -waar mogelijk- om de doelstellingen te realiseren.
Regisseren, het vergroten van de bewustwording en het ontwikkelen van goede voorbeelden gaan hierbij hand in hand. Hierin wordt samenwerking gezocht met de regio's en de gemeenten om gezamenlijke doelen te bereiken. Met bedrijven en kennisinstellingen wordt samen gewerkt om onze innovatiekracht te versterken[1].

Lokale initiatieven
Binnen het Gelders Eiland wordt op het gebied van duurzame energie intensief met elkaar samengewerkt. Zo heeft de Groene Allianties de Liemers (GAL) de ambitie om het Gelders Eiland energieneutraal te maken in 2023, met lokaal opgewekte stroom. De plaatselijke Steenfabriek Vandersanden, Wezendonk Zand en Grind, BKC en woningcorporatie Vryleve steunen het plan. Ook de University of Applied Science (voorheen Hogeschool Arnhem-Nijmegen) denkt mee. Ook is er een initiatief ten oosten van Babberich om lokaal waterstof op te wekken. Onder de naam 'de Pepermolen' hebben verschillende lokale ondernemers dit initiatief gestart.

Bedrijven op Gelders Eiland
Een gemiddeld bedrijf op het Gelders Eiland stoot per jaar 10 ton CO2 uit door zijn energieverbruik. De 10 ton CO2 is opgebouwd uit een gemiddeld verbruik van 10.242 kWh en 2.021 m3 gas. Hiermee liggen de kleinschalige bedrijven op het Gelders Eiland onder de 50% van het Nederlandse gemiddelde voor zowel elektriciteits- als gasverbruik. Hiermee is de stap naar CO2-neutrale kleinschalige bedrijvigheid op het Gelders Eiland relatief klein.
Bedrijven in grote solitaire locaties zijn sleutelfiguren voor verduurzaming van het Gelders Eiland. Grote solitaire locaties van industriële bedrijven zijn vaak goed voor een bovengemiddeld CO2-uitstoot. Op het Gelders Eiland hebben deze bedrijven de mogelijkheid hun CO2-uitstoot te verminderen door (in de toekomst) gebruik te maken van duurzame transportatievormen zoals elektrisch rijden of door het aantal vervoersbewegingen per dag op een innovatieve manier te verminderen. Daarnaast liggen er mogelijk (ver)duurzaamheidskansen door restwarmte van de fabrieken langs de Rijn te hergebruiken.

Opgave:
Samen met initiatiefnemers in het gebied de opgave aangaan om zo snel mogelijke energieneutraal te zijn. Een eventuele ruimtelijke ingreep in het gebied is, vanaf begin bij de projectvorming tot en met de realisatie, energieneutraal.

Kans:
Om te kunnen besparen op het gebruik van fossiele transportbrandstoffen[2], zoals genoemd als maatregel in de RES, kan in het gebied, gekoppeld aan de ontsluiting van het Gelders Eiland, bekeken worden of een waterstof tankstation ingepast kan worden. Doordat vrijwel al het vrachtverkeer van en naar het Gelders Eiland van deze route gebruik maakt, kan dit tankstation als waterstofpoort functioneren van het Gelders Eiland. Ook het openbaar vervoer zou hier op aangehaakt kunnen worden.

1 Samen voor Gelderland – Coalitieakkoord 2019 -2023
2 Regionaal programma energietransitie, Achtergrondrapport bij bestuurlijke samenvatting, 6 maart 2018

Regio Arnhem Nijmegen past, waar mogelijk, slimme systemen toe, zoals smart grid, slim vervoer en energieopslag, zodat de infrastructuur optimaal wordt gebruikt, de leveringszekerheid groot is en de kosten voor inwoners en bedrijf laag zijn[3]. Om uiteindelijk geheel gebruik te kunnen maken van hernieuwbare bronnen zullen investeringen nodig zijn aan het elektriciteit netwerk. Bij het aangaan van een ruimtelijke ingreep kan er samen met Liander/Alliander worden bekeken of dit project geschikt is om investeringen in het energienet te bewerkstelligen.

Circulaire economie

Naast het slim omgaan met energie is het minimaliseren van materiaalgebruik en negatieve milieueffecten voortvloeiend uit het materiaalgebruik een belangrijk onderwerp. De term 'circulaire economie' is een belangrijk thema op het gebied van duurzaam materiaalgebruik. Circulair materiaalgebruik draait om het sluiten van materiaalketens. Daarnaast speelt het voorkomen van de afwenteling door slechte arbeidsomstandigheden en milieuschade bij de productie en verwerking van materialen en grondstoffen ten behoeve van aanleg en onderhoud een belangrijke rol.

De provincie stelt dat in 2050 alle werklocaties in Gelderland duurzaam zijn ingericht qua energie, klimaatbestendigheid en logistieke en productiestromen. Om dit te bereiken is in 2030 het gebruik van primaire grondstoffen in Gelderland met 50% teruggebracht.
Samen met haar partners en opdrachtnemers wil de provincie samenwerken om binnen projecten volledig circulair te werken- zoals bij het beheer en onderhoud van gronden, dijken en (water)wegen en bij bouwprojecten. Verder stimuleert de provincie innovaties in sectoren met een groot potentieel. Daarbij wordt gestreefd naar het maken van schaalsprongen. Er wordt gekeken naar de manier waarop regio's en bedrijven zich circulair kunnen ontwikkelen in Gelderland, daarbij zijn proeftuinen of pilots mogelijk. Concreet wordt het werken van duurzaam asfalt genoemd.
De gemeente Zevenaar ondersteunt deze gedachte en heeft in het gebied hier ook al invulling aan gegeven in de vorm van het circulaire fietspad vanaf de rotonde Witte Kruis richting het noorden. Dit fietspad is circulair uitgevoerd, door onder andere toepassing van "Olifantengras". Dit is een mooi initiatief waarop verder kan worden gebouwd.

Opgave
De provincie en gemeente hebben zichzelf de opgave gesteld om zoveel mogelijk circulair te gaan werken. Een mogelijke ruimtelijke ingreep zou dit gebied als pilot aangesteld kunnen worden om volledig circulair uitgevoerd te kunnen worden.

Op het Gelders Eiland zit circa 10% van de werkgelegenheid in een sector met hoge circulaire potentie, hieronder vallen de sectoren voedingsmiddelenindustrie, kunststofindustrie, afval en recycling en bouwnijverheid. Dit zijn sectoren met grote reststromen van (afval)stoffen die opnieuw gebruikt kunnen worden, of sectoren die grote reststromen verwerken en daarmee (afval)stoffen opnieuw gebruiken. De kansrijke sectoren met een grote circulaire (basis) potentie, met de meeste werkzame personen op het Gelders Eiland zijn bouwnijverheid (250 werkzame personen) en afval & recycling (circa 100 werkzame personen). De werkgelegenheid in de bouwnijverheid zit verspreid over meerdere kleinere bedrijven. De werkgelegenheid in de afval- en recyclingsector ligt (nagenoeg) bij één bedrijf; Wellman Recycling te Spijk. Wellman is een bedrijf dat gebruikte PET-flessen verwerkt tot flakes die weer gebruikt kunnen

[3] Regionaal programma energietransitie, Achtergrondrapport bij bestuurlijke samenvatting, 6 maart 2018

worden als kunststof voor de voedingsmiddelenindustrie, de auto-industrie en hygiënische toepassingen. De vestiging in Spijk is een van de grootste recycling faciliteiten voor PET-flessen in Europa. Wellman zou als aanjager kunnen dienen voor circulaire initiatieven op het Gelders Eiland.
Bedrijven in grote solitaire locaties zijn sleutelfiguren voor verduurzaming van het Gelders Eiland. Grote solitaire locaties van industriële bedrijven zijn vaak goed voor een bovengemiddeld CO2-uitstoot. Op het Gelders Eiland hebben deze bedrijven de mogelijkheid hun CO2-uitstoot te verminderen door (in de toekomst) gebruik te maken van duurzame transportatievormen zoals elektrisch rijden of door het aantal vervoersbewegingen per dag op een innovatieve manier te verminderen. Daarnaast liggen er mogelijk (ver)duurzaamheidskansen door restwarmte van de fabrieken langs de Rijn te hergebruiken.

Kans:
Zoals gesteld in de RES zullen bedrijventerreinen onderling naar een steeds optimalere uitwisseling van grondstoffen en energie moeten gaan. Grondstoffen gaan zo niet verloren en het specifieke energieverbruik per eenheid product is veel lager dan nu het geval is. Bedrijven in grote solitaire locaties zijn sleutelfiguren voor verduurzaming van het Gelders Eiland. Deze bedrijven kunnen op verschillende manieren hun CO2-uitstoot verminderen.

Beleid

Klimaatakkoord Nederland

- Met het ondertekenen van het Nationale Klimaatakkoord in het voorjaar van 2019 komt de opgave van de energietransitie in een volgende fase. In dit Klimaatakkoord zijn de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs (2015) in vijf klimaattafels vertaald naar nationale doelstellingen. De hoofddoelstelling is om in 2030 de CO2-uitstoot in Nederland met 49% te verminderen en in 2050 terug te brengen met 95%.

Regionaal programma energietransitie
Achtergrondrapport bij bestuurlijke samenvatting, 6 maart 2018

- De Regio Arnhem Nijmegen heeft in de RES gesteld om in 2050 energieneutraal te worden. Om energieneutraal te worden zal het aan fossiele energie gerelateerde energieverbruik van 62,3 PJ uiterlijk in 2050 door energiebesparing en het gebruiken van hernieuwbare bronnen tot 0 moeten dalen.
- Om te kunnen besparen op het gebruik van fossiele transportbrandstoffen, zoals genoemd als maatregel in de RES, kan in het gebied worden gedacht om gekoppeld aan de ontsluiting van het Gelders Eiland een waterstof tankstation mogelijk te maken.
- Regio Arnhem Nijmegen past waar mogelijk slimme systemen toe, zoals smart grid, slim vervoer en energieopslag, zodat de infrastructuur optimaal wordt gebruikt, de leveringszekerheid groot is en de kosten voor inwoners en bedrijf laag zijn.

Omgevingsvisie GAAF Gelderland (december 2018)

- In 2050 zijn alle werklocaties in Gelderland duurzaam ingericht qua energie, klimaatbestendigheid en logistieke en productiestromen. We zijn koploper in Nederland.
- Om dit te bereiken is in 2030 het gebruik van primaire grondstoffen in Gelderland met 50% teruggebracht.
- Wij en de partners en opdrachtnemers waarmee we samenwerken werken circulair - zoals bij het beheer en onderhoud van gronden, dijken en (water)wegen en bij bouwprojecten.

- We stimuleren tal van innovaties in sectoren met een groot potentieel. We streven daarbij naar het maken van schaalsprongen. We focussen om te beginnen op de Gelderse Foodsector en op het recyclen van kunststoffen en consumentengoederen en we kijken naar de manier waarop regio's en bedrijven zich circulair kunnen ontwikkelen in Gelderland.
- Wij stimuleren duurzame en alternatieve vormen van vervoer. Zoals elektrisch rijden. Wij werken samen met partners aan een dekkend netwerk van duurzame oplaad- en tankpunten in Gelderland en een goede aansluiting daarvan op nationale en internationale netwerken. Ook willen we het gebruik van de fiets stimuleren, onder andere met de aanleg van snelfietspaden en het oplossen van knelpunten in het (snel)fietsnetwerk.
- Wij werken zelf duurzaam. Bijvoorbeeld bij de aanleg, het beheer en onderhoud van onze provinciale wegen. Duurzaamheid is ook een voorwaarde die wij meegeven aan onze partners en opdrachtnemers. Wij gaan voor een emissieloos spoor in 2050 en voor busvervoer zonder uitstoot in 2030.
- Duurzame bereikbaarheid betekent voor ons ook: kansen creëren en investeren in nieuwe, duurzame vormen: in een snel internet – daar waar de markt het niet oppakt – als alternatief voor fysieke verplaatsingen. Maar ook in proeftuinen, bijvoorbeeld rondom duurzaam asfalt of zelfrijdende auto's.

Structuurvisie Zevenaar 2030 (2013)

- Vanuit kringlopen staan de begrippen duurzaamheid en duurzame energie centraal.
  Het duurzaam (ver)bouwen heeft onder andere betrekking op het goed isoleren van zowel de bestaande als nieuw te bouwen woningen en gebouwen. Bij revitalisering van wijken en bedrijventerreinen, maar ook bij nieuwe ontwikkelingen moeten de kansen worden benut om duurzame energie toe te passen. Hierbij kan het gaan om zonne-energie, biomassa, aardwarmte of andere vormen van duurzame energie. Groene daken kunnen dienst doen als waterberging en verkoeling. Waar mogelijk worden met partijen coalities aangegaan en worden prestatieafspraken gemaakt op het gebied van duurzaam bouwen en duurzame energie.
- Het streven is om op alle tankstations biobrandstoffen te verkopen en op alle openbare parkeerplaatsen elektrische oplaadpunten te hebben.
- Fossiele energiebesparing staat bij alle functies hoog in het vaandel. Dit uit zich onder andere ook in de concessieverlening openbaar vervoer. De transitie naar andere duurzame energiebronnen (zon, biomassa, geothermie) en productiemethoden in combinatie met het werken aan energiebesparing en energierecycling wordt door gemeente Zevenaar gestimuleerd.

GEMEENTE ZEVENAAR

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie
Gelderland
Markt 11
6811CG ARNHEM

datum	11 juni 2020
zaaknummer	Z/17/277319/UIT/20/967165
onderwerp	Uitnodiging gezamenlijk verkennen oplossingsrichtingen Gebiedsopgave Babberich en omgeving
contactpersoon	Ilone Willemsen

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

De afgelopen periode zijn wij gezamenlijk gekomen tot een gedeeld beeld bij de opgaven die spelen in het gebied rond Babberich. Deze opgaven zijn verwoordt in de rapportage van Bro "Gebiedsopgave Babberich en omgeving" zoals opgenomen in de bijlage bij deze brief.

Middels deze brief willen wij u van harte uitnodigen om ook de volgende stap in het proces gezamenlijk op te pakken. Dit is het verkennen van de oplossingsrichtingen die invulling geven aan de opgaven in het gebied. Wij willen graag de zomer gebruiken om te komen tot een gezamenlijk aanpak om vervolgens medio volgend jaar de verkenning af te ronden. Daarna wordt de besluitvorming opgestart.

Wij zien uw reactie met vertrouwen tegemoet en kijken uit naar verdere voortzetting van de goede samenwerking

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
waarnemend secretaris	burgemeester

Bijlage:

1. Z/17/277319/INT/20/967182: Gebiedsopgave Babberich en omgeving
   - INT/20/967330: Bijlage 1 Gebiedsopgave Babberich en omgeving: Verkeer, probleemanalyse doortrekking Witte Kruis
   - INT/20/967338: Bijlage 2 Gebiedsopgave Babberich en omgeving: Economische waarde
   - INT/20/967341: Bijlage 3 Gebiedsopgave Babberich en omgeving : Ruimtelijke analyse (landschap, natuur en stedenbouw)
   - INT/20/967334: Bijlage 4 Gebiedsopgave Babberich en omgeving : Analyse energie en circulair

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	25 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/356253 /ADV/20/969599
Onderwerp	Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 25 juni 2020
Portefeuillehouder	L. van Riswijk

Contactpersoon	Thijs Barten
E-mail	T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
'Door afstand te houden, geven we elkaar ruimte' dat was de boodschap van onze premier woensdagavond. Er kan veel, zo lang het maar op anderhalve meter afstand is. Nederland snakte naar deze versoepelingen en moet nu laten zien dat we het met zijn allen aankunnen om goed met de versoepelingen om te gaan. Want zolang er geen vaccin en geen medicijn tegen COVID-19 is, moeten we waakzaam blijven. Genieten van de vrijheden die er weer zijn, terwijl we ondertussen wel letten op de anderhalve meter afstand, drukke plekken mijden, vaak de handen wassen, zoveel mogelijk thuis werken en thuis blijven als we ziekteverschijnselen hebben.
Samen houden we vol. Want corona onder controle houden, dat kunnen we alleen samen!

Context
☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden
In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

<u>Regionale ontwikkelingen</u>

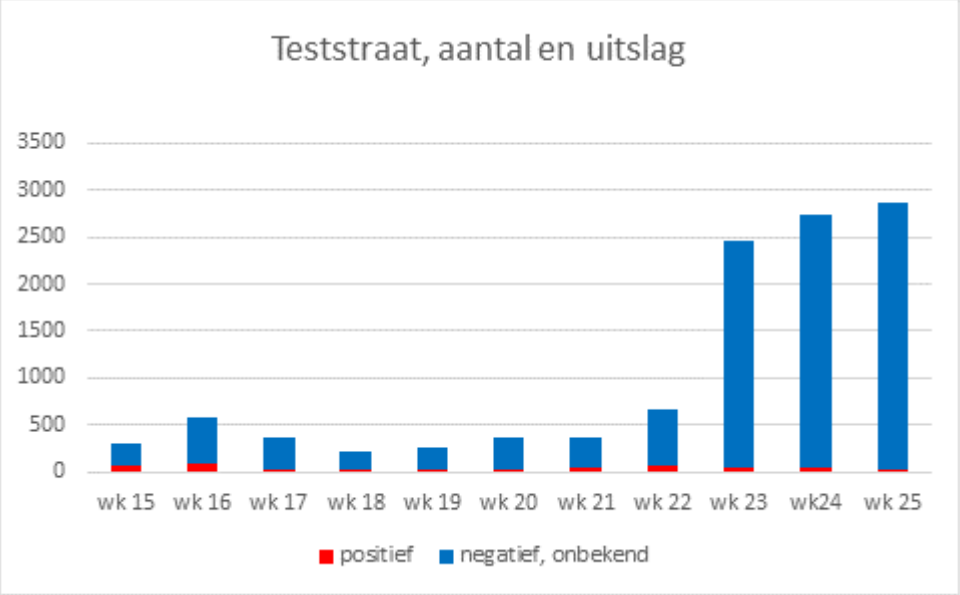
Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie).

Positief geteste personen
In heel Nederland zijn tot 24 juni 49.804 mensen positief getest op COVID-19. In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 1.627. Een stijging van 68 bevestigde besmettingen ten opzichte van twee weken geleden.

Ziekenhuisopnames
In Nederland zijn tot nu toe 11.859 personen met een bevestigde Covid-19 besmetting opgenomen (geweest) in het ziekenhuis (68,9 per 100.000 inwoners). In Gelderland-Midden waren geen nieuwe ziekenhuisopnames in de afgelopen twee weken en blijft dit aantal 401.

Overleden personen
Inmiddels heeft de epidemie aan 6.097 positief geteste mensen in Nederland het leven gekost (35,1 per 100.000 inwoners). In Gelderland-Midden zijn de afgelopen twee weken twee personen overleden bij wie het virus was vastgesteld. Dit brengt het totaal aantal overledenen in onze regio op 150 (21,7 per 100.000 inwoners).

Teststraten (tot en met week 25)
Onderstaand figuur laat het aantal testen in de teststraten per week zien en het deel van de testen dat positief was. In week 23 nam het aantal testen flink toe omdat vanaf 1 juni iedereen die klachten heeft zich kan laten testen. In week 25 zette de toename van het aantal testen door. In week 25 werden 2.869 mensen getest, waarvan 28 positief (1,0%).

Testen bij kinderen
Het aantal geteste kinderen in de leeftijd vier tot en met 12 jaar steeg de afgelopen week enorm. Vorige week werden nog 90 kinderen getest en in week 25 waren dit 265. Dit heeft te maken met het, sinds vorige week, direct inplannen van kinderen ouder dan 6 jaar door het landelijke callcenter. Tot vorige week ging dit nog via de GGD die testen bij kinderen ontmoedigt, omdat het testen voor kinderen niet prettig is. Het aantal geteste kinderen van 0 t/m 3 jaar is gedaald (van 29 in week 24 naar 16 in week 25).

Scholen en kinderopvang
COVID-19 behoort per 28 januari 2020 tot de groep A-meldingsplichtige ziekten. Als zich in een school drie of meer kinderen met klachten en symptomen passend bij COVID-19 zijn moet de school dit melden bij de GGD. Dit is vastgelegd in artikel 26 van de Wet publieke gezondheid. De GGD doet dan onderzoek of er werkelijk sprake is van COVID-19. In totaal hebben 53 scholen en 5 kinderopvanglocaties een melding gedaan bij de GGD. Op 8 locaties is sprake van bevestigde gevallen van COVID-19 (7 op een school en 1 op een kinderopvang) .
De Corona Check
Vanaf 1 juni is voor alle Nederlanders met klachten mogelijk om een coronatest te laten doen. De GGD voert deze testen uit. Om dit nog vlotter te laten verlopen, zijn GGD Gelderland-Midden en Canisius Wilhelmina Ziekenhuis (CWZ) een proef gestart met De Corona Check. Bij het bezoek aan de GGD

teststraat ontvangt men een flyer met daarin informatie over de Corona Check. Mensen kunnen zich aanmelden bij de app. Als de medische gegevens daartoe aanleiding geven, kan het medische team van CWZ gebruikers van de app na telefonisch contact via een bericht in de app direct een link sturen om zich te laten testen zodat snel eventuele aanwezigheid van het virus kan worden vastgelegd. Mensen met klachten kunnen met behulp van de app gemonitord worden. De app houdt niet bij waar mensen zich begeven, of begeven hebben. De Corona Check is een app en een initiatief van OLVG, Luscii en partnerziekenhuizen verspreid over heel Nederland.

Regionaal dashboard corona
De eerste versie van het regionale dashboard corona is online. Deze is nog in ontwikkeling en er wordt meer (regionale) informatie aan toegevoegd. Het dashboard over Gelderland-Midden is te raadplegen via de link: https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/regio?regio=VR07

Arbeidsmigranten
De veiligheidsregio heeft een plan van aanpak opgesteld om enerzijds risicogerichte acties uit te voeren en anderzijds te kunnen handelen bij een COVID-19 uitbraak binnen de keten. De scope van de veiligheidsregio is breder dan alleen de vleesverwerkende industrie. Het is een regionale aanpak van de veiligheidsregio en de GGD. In relatie hiermee zijn er schaalbare voorzieningen voor noodopvang beschikbaar in de regio. Het draaiboek en werkafspraken liggen hiervoor klaar.

Landelijke ontwikkelingen

Zomerkampen voor jeugdigen tot 18 jaar
De minister van VWS ziet geen belemmeringen voor het organiseren van zomerkampen voor jeugdigen tot en met 18 jaar. Dit betreft kindervakanties, dagactiviteitenkampen of zomerkampen georganiseerd door onder andere gemeenten, scoutingverenigingen, onderwijsinstellingen, sportverenigingen en (culturele of religieuze) jeugdverenigingen. Hiermee kunnen jeugdigen ook in coronatijd mee met kindervakanties en zomerkampen. Dit is extra belangrijk voor kinderen en jongeren in kwetsbare posities en kwetsbare jeugdigen met beperking. Er zijn protocollen opgesteld waarbinnen de activiteiten kunnen worden uitgevoerd (www.wegaanopzomerkamp.nl).

Noodsteun voor herinneringscentra en oorlogsmusea
Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg (vfonds) steunen met een gezamenlijk bedrag van € 2 miljoen extra de herinneringscentra en de oorlogsmusea die aangesloten zijn bij de Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45 (SMH). Het gaat om een tegemoetkoming in de kosten als gevolg van de gedwongen publiekssluiting van 16 maart 2020 tot 1 juni 2020. Die steun is hard nodig, want de gevolgen van de coronacrisis bedreigen het waardevolle werk van deze oorlogsmusea en herinneringscentra. Voor onze regio geldt dat het Airborne Museum is aangesloten bij deze Stichting.

Versoepelde toegang desinfectiemiddelen voor professioneel gebruik
Door de uitbraak van COVID-19 is de vraag naar desinfectiemiddelen sterk toegenomen. Niet alleen in de zorg, maar ook door andere sectoren die voorheen nauwelijks desinfectiemiddelen gebruikten. Om tekorten te voorkomen, wijzigt staatssecretaris Van Veldhoven (I&W) regelgeving, zodat deze middelen nu ook toegankelijk worden voor een breder professioneel gebruik. Producenten kunnen onder bepaalde voorwaarden hun handdesinfectiemiddelen nu ook tijdelijk aanbieden aan werkgevers buiten de zorg.

Bezoek en verlof gevangenissen kan weer op alle locaties
De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) breidt vanaf 16 juni bezoek en verlof verder uit. In alle gevangenissen kan straks bezoek worden ontvangen vanachter plexiglas. Ook mag je als bezoeker een kind tot en met 4 jaar meenemen. Voor tbs-gestelden en jeugdigen wordt verlof uitgebreid van 1 uur naar 2 uur per de week. Bij jeugdigen mogen naast ouders/wettelijk vertegenwoordigers ook anderen op bezoek komen. De overige maatregelen zoals het beheersen van de in- en uitstroom van gedetineerden blijven van kracht.

Nederland verlengt de grenssluiting voor mensen van buiten Europa
De reisrestricties zijn verlengd tot 1 juli. Het gaat hierbij om de inperking voor alle niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar Europa (alle EU-lidstaten, alle leden van Schengen en het VK) met als doel de verspreiding van het COVID19 virus tegen te gaan. Dit betekent dat personen die niet onder de volgende uitzonderingspositie vallen, Nederland niet binnenkomen.

Weer op vakantie binnen Europa
Vanaf 16 juni is het mogelijk om op vakantie te gaan naar veel landen binnen de Europese Unie (EU) of de Schengenzone. Het reisadvies voor landen wordt aangepast van 'oranje' (vakantiereizen afgeraden) naar 'geel' (vakantiereizen mogelijk, let op risico's).
Via de website https://www.nederlandwereldwijd.nl/documenten/vragen-en-antwoorden/coronavirus-veelgestelde-vragen-reizen-naar-het-buitenland is in te zien welk reisadvies van toepassing is.

Mogelijk coronavaccin voor Europa gecontracteerd
De vaccinalliantie, bestaande uit Nederland, Italië, Frankrijk en Duitsland, heeft vandaag afspraken gemaakt met farmaceut AstraZeneca over de levering van een coronavaccin. Als de ontwikkeling van het betreffende vaccin goed verloopt, komen vanaf eind 2020 stapsgewijs in totaal 300 tot 400 miljoen vaccins voor Europa beschikbaar. Dat schrijft minister Hugo de Jonge (VWS) vandaag in een brief aan de Tweede Kamer.

Internationaal
Euregio arbeidsmigranten
De Euregioraad heeft tijdens de vergadering op 4 juni jl. besloten, om een dringend appel aan de minister-presidenten van Nederland en Nordrhein-Westfalen te richten met het verzoek om maatregelen te nemen ter bescherming van de Oost-Europese uitzendkrachten en tevens zorg te dragen voor een goede koppeling van de informatiesystemen, zodat woon- en werkgegevens up to date beschikbaar zijn voor de verantwoordelijke gemeentelijke overheden in het Nederlands-Duitse grensgebied.

Informatie en communicatie
Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020 - 072

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	30 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/360595 /INT/20/963506
Onderwerp	Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming
Portefeuillehouder	Hans Winters

Contactpersoon	Ellen Beltman
E-mail	e.beltman@zevenaar.nl
Telefoon	0316- 595185

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u over de opgestelde Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming en de mate waarin onze kinderen voldoende beschermd zijn. Deze brief is een vervolg op eerdere communicatie over de Inspectierapporten over de jeugdbeschermingsketen, waarover wij u in november 2019 hebben geïnformeerd.

Kernboodschap

Op 6 november 2019 verscheen het rapport "Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd" van de Inspectie Justitie en Veiligheid. Het rapport ging over kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel en jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. De inspectie gaf aan dat de hele keten (Veilig Thuis Organisaties, instellingen voor jeugdbescherming en -reclassering, de Raad voor de Kinderbescherming, en de gespecialiseerde hulp) zwaar onder druk staat.

Eind november 2019 hebben wij u hierover geïnformeerd. De kernboodschap van die raadsinformatiebrief was dat de regio Centraal Gelderland zich herkende in de knelpunten van de jeugdbeschermingsketen, maar dat de situatie voor onze regio minder ernstig leek.

Context

x Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
x Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Huidige stand van zaken in Centraal Gelderland en Zevenaar
Wij hebben u in november 2019 laten weten dat de organisaties er alles aan doen om binnen de norm te werken. We stelden toen vast dat kinderen en jongeren voldoende beschermd waren. Uit de meest recente uitvraag vanuit de regio Centraal Gelderland blijkt dat bovenstaande in de meeste gevallen nog steeds opgaat. Hieronder een tabel met informatie over de afhandeltermijn van zaken en de mate van bescherming van jeugdigen. De toelichting betreft het beeld over de hele regio Centraal Gelderland.

Organisatie	**Toelichting afhandeltermijn zaken en de mate van bescherming.**
Veilig Thuis	Alle meldingen worden bij binnenkomst gescreend door een gedragswetenschapper op veiligheid. De meldingen worden allemaal binnen 1 week opgepakt.
Raad voor de Kinderbescherming	Er wordt door de RvdK altijd een veiligheidscheck gedaan bij alle zaken die binnenkomen. Op basis hiervan wordt geprioriteerd. De gemiddelde wachttijd voordat een beschermingsonderzoek wordt gestart is 13 dagen.
Aanbieders van specialistische jeugdhulp	Er zijn op dit moment wachtlijsten bij aanbieders voor specialistische jeugdhulp. Binnen de regionale trimestergesprekken met de jeugdhulpaanbieders wordt dit besproken. Hier sluit de gemeente Zevenaar bij aan. Daar waar er sprake is van een risico voor het kind, wordt zorg geboden. Er zijn echter geen signalen gemeld bij de regionale inkoop dat er jeugdigen onvoldoende beschermd zijn.
Jeugdbescherming Gelderland (GI)	Jeugdbescherming Gelderland (JBG) heeft aangegeven een beperkt aantal kinderen op de wachtlijst te hebben. Voor heel Gelderland 26, waarvan 3 in Centraal Gelderland. JBG schat in dat in een enkel geval (2-5% in Gelderland) de kwetsbare kinderen die in zorg zijn onvoldoende worden beschermd. Over de betekenis hiervan vindt het gesprek nog plaats.
Jeugd Veilig Verder (GI)	Jeugd Veilig Verder heeft wel landelijke informatie over wachttijden aangeleverd, maar nog geen relevante regionale informatie.
Leger des Heils (GI)	Het Leger des Heils heeft geen wachtlijsten op dit moment.
William Schrikker groep (GI)	Er wordt op dit moment gewerkt aan een systeem waarin gemonitord kan worden of kinderen onvoldoende beschermd zijn. Er is geen informatie gedeeld over wachttijden.

Wat wij bij deze meest recente uitvraag hebben gemerkt is dat de organisaties verschillende definities hanteren van 'onvoldoende beschermd'. De landelijke Inspectie heeft dit ook niet nader omschreven. Dat maakt onderling vergelijken moeilijk. Daarnaast is het ook niet altijd uit systemen te halen om hoeveel kinderen het gaat. Een veiligheidsrisico ligt trouwens ook niet altijd bij een enkele organisatie, maar kan ook zitten in de gehele keten van samenwerkende organisaties.

Op 11 juni 2020 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, wethouder Hans de Vroome (gemeente Arnhem) en Arno Lelieveld (Jeugdbescherming Gelderland) over de stand van zaken in de provincie Gelderland. Daar is nader ingegaan op de bescherming van kwetsbare kinderen, de daarbij behorende definitie en de acties die voortkomen uit de opgestelde Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.

Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming
De ministers Hugo de Jonge van Volksgezondheid en Sander Dekker voor Rechtsbescherming hebben op basis van de inspectierapporten uit 2019 gemeenten en jeugdhulpregio's opgeroepen om verbeterplannen op te stellen, met name ten aanzien van de Gecertificeerde Instellingen (Jeugdbescherming en -reclassering). De regio Centraal Gelderland is gevraagd om dit met Jeugdbescherming Gelderland te organiseren. Deze opdracht is samengevat in het jaarbeeld 2019 van de Inspectie IGJ.

De regio heeft dit breed opgepakt en inmiddels zijn afspraken gemaakt met de 7 jeugdhulpregio's, 4 Gecertificeerde Instellingen, 3 Veilig Thuis-organisaties en de Raad voor de Kinderbescherming in Gelderland. Het resultaat hiervan is de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming, die op 17 april jl. tijdens een breed bestuurlijk overleg is vastgesteld.

Deze agenda is als volgt opgebouwd: het ene deel van de agenda gaat specifiek in op de (technische kant van de) contractafspraken met de Gecertificeerde Instellingen, het andere deel gaat over de brede samenwerking in de gehele veiligheidsketen met alle eerdere genoemde partners. Het is een agenda geworden met veel actiepunten voor de korte en de lange termijn. Met deze agenda spreken we naar elkaar toe uit om daar samen, met elkaar in op te trekken. We doen het voor onze inwoners, zodat ze veilig op kunnen groeien; we doen het voor onze medewerkers, zodat ze optimaal kunnen werken; we doen het met elkaar, zodat we optimaal resultaat kunnen boeken. De gehele Verbeteragenda is te vinden in Bijlage 1.

Hoe nu verder?
Op 20 april jl. is de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming aangeboden aan het Ministerie Justitie & Veiligheid. Wij gaan ervan uit dat deze in de maand juni of juli wordt beoordeeld en goedgekeurd. Dan wordt ook bekend of er mogelijk (eenmalige) middelen komen om de uitwerking van de Verbeteragenda te ondersteunen.

In de komende maanden gaan we als regio samen met de betrokken organisaties stappen zetten om de afspraken in de Verbeteragenda concreet te maken. We zien kansen en mogelijkheden om op eigen kracht substantiële verbeteringen in de veiligheidsketen aan te brengen. Samen gaan we aan de slag om zowel de veiligheid in de gezinnen als ook de werkomstandigheden van jeugdbeschermers te verbeteren.

De kwaliteit van zorg heeft de aandacht van de gemeente Zevenaar en de andere gemeenten van de regio Centraal Gelderland. Om die reden starten op 1 juli 2020 de nieuwe contracten wmo en jeugdhulp. Een kenmerk van de nieuwe inkoopprocedure is dat wij als Zevenaar, met de andere gemeenten in de regio Centraal Gelderland veel hogere kwaliteitseisen hebben gesteld, dan voorheen. Vanuit de voorgenomen Wet toetreding zorgaanbieders zijn nieuwe zorgaanbieders verplicht zich te melden bij de Inspectie voor Gezondheidzorg, met als doel de kwaliteit op voorhand te kunnen toetsen. Ook binnen de huidige Jeugdwet en Wmo (maar ook Zvw, WLZ en wet BIG) staan eisen over kwaliteit waaraan aanbieders moeten voldoen. Alle aanbieders die voor onze gemeente zorg en ondersteuning leveren moeten hier aan voldoen, ook de aanbieders in de jeugdbeschermingsketen. Daar zal op getoetst worden voordat de aanbieders een contract krijgen.

Communicatie en vervolgproces
De Verbeteragenda is in nauw overleg tot stand gekomen met de eerder genoemde partijen. Andere partijen, waaronder de Lokale Toegang van de gemeente Zevenaar, zullen bij de uitwerking van de plannen geïnformeerd en betrokken worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming (int/20/963506)

Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming

Versie 20-4-2020, vastgesteld tijdens het Bovenregionaal Bestuurlijk Overleg op 17 april 2020

Inleiding

De 7 jeugdhulpregio's in Gelderland zijn samen met 4 Gecertificeerde Instellingen (GI's), 3 Veilig Thuis-organisaties en de Raad voor de Kinderbescherming tot een Verbeteragenda voor de Jeugdbescherming gekomen. Aanleiding hiervoor was het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd van november 2019. Hieruit kwamen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming[1] naar voren. Die werden ook in Gelderland herkend.

In de afgelopen periode hebben de Gelderse organisaties en regio's die met veiligheid en bescherming te maken hebben en de jeugdhulpregio's elkaar opgezocht en hun knelpunten met elkaar gedeeld. Dit heeft niet alleen geleid tot een beter inzicht in ieders afzonderlijke taken en dilemma's, maar ook tot een besef dat al deze organisaties een gezamenlijk maatschappelijke opdracht hebben, namelijk het creëren van veiligheid in gezinnen door vroegtijdig te signaleren, snel bij te sturen en waar nodig effectief in te grijpen. Daarnaast beseffen we dat het werk voor de jeugdbescherming veel vraagt van onze professionals. We zien het daarom ook als onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om met deze Verbeteragenda de werkomstandigheden binnen de sector te verbeteren.
Dit proces heeft geleid tot deze Verbeteragenda. Het ene deel van de agenda gaat specifiek in op de (technische kant van de) contractafspraken met de GI's; het andere deel gaat over de brede samenwerking in de gehele veiligheidsketen met alle eerdere genoemde partners. Het is een agenda geworden met veel actiepunten voor de korte en de lange termijn. Daaruit blijkt dat er nog veel werk te verzetten is om de bescherming van onze jeugdigen te verbeteren. Met deze agenda spreken we naar elkaar toe uit om daar samen, met elkaar in op te trekken. We doen het voor onze inwoners, zodat ze veilig op kunnen groeien; we doen het voor onze medewerkers, zodat ze optimaal kunnen werken; we doen het met elkaar, zodat we optimaal resultaat kunnen boeken.

Totstandkoming

De Gelderse Verbeteragenda is in een aantal stappen tot stand gekomen.

- Allereerst heeft accounthoudende regio Centraal Gelderland, in nauw overleg met de andere Gelderse jeugdhulpregio's, een foto gemaakt van de situatie bij Jeugdbescherming Gelderland. In het land werden ook foto's gemaakt van de William Schrikker Stichting, Leger des Heils JB&JR en Jeugd Veilig Verder.

- Op 16 januari 2020 kwamen de vertegenwoordigende bestuurders van de 7 Gelderse jeugdhulpregio's bij elkaar. Afspraken werden gemaakt over het samen op te trekken op basis van de uitkomsten van het Inspectierapport. Ook werd afgesproken om toe te werken naar een Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming en een bestuurlijke bijeenkomst op 17 april met de 4 GI's, 3 Veilig Thuis-organisaties en de Raad voor de Kinderbescherming.

- Op 20 februari 2020 werd een ambtelijke werksessie georganiseerd met de 7 jeugdhulpregio's en de 4 GI's. Deze bijeenkomst zorgde voor meer toelichting en begrip van de diverse knelpunten. De onderwerpen

[1] Daar waar in deze Verbeteragenda gesproken wordt over de jeugdbescherming, wordt veelal ook de jeugdreclassering bedoeld. In bepaalde gevallen kan het ook gelezen worden als het gehele netwerk van veiligheid en bescherming voor de jeugd.

voor de Verbeteragenda werden vastgesteld. Deze eerste versie is toegezonden aan de VNG en het Ministerie van Justitie en Veiligheid, samen met een aantal afspraken over het proces voor de verdere uitwerking.

- Begin maart heeft de Minister van J&V laten weten dat hij de Gelderse Verbeteragenda nog onvoldoende vond uitgewerkt. Er is verzocht om een nieuwe versie aan te leveren voor 1 april. In verband met de corona-crisis is de termijn verlengd tot uiterlijk 1 mei 2020.

- Op 17 maart stond de tweede ambtelijke werksessie met de 7 jeugdhulpregio's en de 4 GI's gepland. In verband met de corona-crisis is de uitwerking van de agenda in kleinere digitale werkgroepjes opgepakt. In de loop van maart zijn ook de 3 Veilig Thuis-organisaties en de Raad voor de Kinderbescherming aangehaakt. Vervolgens is een nieuw concept opgesteld en zijn ambtelijke reacties verwerkt. Uiteindelijk is de eindversie tijdens een bestuurlijk overleg met alle betrokken partijen op 17 april vastgesteld.

- Jeugdzorgaanbieders en ook Nidos zijn in dit proces nog niet meegenomen. Bij de uitwerking van de agenda zullen ook deze partijen op specifieke onderdelen worden betrokken.

Belangrijkste afspraken in de Verbeteragenda

De Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming bestaat uit een drietal onderdelen met afspraken over:

1. Contracten en basisafspraken
2. Samenwerken en Kennisdelen
3. Administreren en monitoren

In de bijlage zijn deze onderdelen in tabelvorm uitgewerkt. Daarin is aangegeven: het onderwerp, de toelichting, de oplossing of oplossingsrichting, de aanpak, de organisatie en de financiering.
De tabellen 'Contracteren en basisafspraken' en 'Administreren en monitoren' bevatten afspraken die hoofdzakelijk betrekking hebben op de GI's. De tabel 'Samenwerken en kennisdelen' raakt het gehele netwerk en alle veiligheidspartners in Gelderland.

De hoofdpunten uit deze afspraken zijn samengevat in onderstaande punten.

<u>Contracteren en basisafspraken (inclusief Administreren en monitoren)</u>

1. De 7 Gelderse jeugdhulpregio’s gaan dit jaar toewerken naar eenzelfde wijze van inkoop en contracten voor jeugdbescherming en -reclassering. Daarin willen we zoveel mogelijk uniforme afspraken maken, zowel voor eisen en voorwaarden, als voor het administreren en monitoren van de uitvoering.
   Daarbij geldt het uitgangspunt dat de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering lokaal wordt georganiseerd. Maatwerk moet altijd mogelijk zijn, vanuit zo veel mogelijk uniforme basisafspraken.

2. De nieuwe contractafspraken zullen zo snel als mogelijk ingaan. Gestreefd wordt naar ingangsdatum 1-1-2021. Dat betekent dat de 7 jeugdhulpregio's hun huidige contracten zullen moeten aanpassen. Een tijdspad hiervoor zal nog worden uitgewerkt.

3. Alle betrokken partijen bij deze Verbeteragenda zijn het er over eens dat jeugdbeschermers voldoende tijd moeten hebben om hun werk kwalitatief goed te kunnen doen. Op dit moment is de caseload van

jeugdbeschermers, gelet op de zwaarte van de problematiek bij gezinnen, te hoog.

4. Betrokken partijen zijn het er tevens over eens dat de gehele veiligheidsketen verbeterd kan worden, zowel qua inkoop, contract en basisafspraken, als op samenwerking en kennisdelen. Dit blijkt al uit lopende pilots in het land (waaronder Jeugdbescherming Dichterbij in FoodValley).

5. De huidige budgetten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn op dit moment uitgangspunt voor de komende jaren. Afspraken over meer eenduidige contracten, uniforme werkafspraken en betere samenwerking in de gehele veiligheidsketen zullen zorgen voor efficiëntiewinst. Hiermee zal er meer tijd overblijven voor de gezinnen. Efficiencywinst vloeit daarmee niet terug naar gemeenten, maar komt direct ten goede aan de uitvoering van jeugdbescherming binnen de gehele keten.

6. Betrokken partijen gaan op basis van deze nieuwe uniforme werkwijze en samenwerking in het gehele netwerk aan de slag om daarvoor aangepaste normen en reële tarieven of budgetten te bepalen.

7. De Gelderse jeugdhulpregio's willen hun verantwoordelijkheid nemen en de caseload op basis van deze nieuwe normen zo snel mogelijk omlaag brengen. Tegelijkertijd constateren de jeugdhulpregio's dat de forse tekorten op de jeugdzorg en - daarmee samenhangend de financiële positie van de gemeenten - het volledig tegemoet komen aan de nieuwe normen op korte termijn onhaalbaar is. Het Rijk dient daarom snel aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Als ze dit niet doet, dan kunnen de gemeenten het verlagen van de caseload niet waarmaken.
   Ter illustratie: de GI's vragen om een verhoging van de Gelderse tarieven met 20%. Een snelle doorrekening levert een bedrag op van afgerond € 10 miljoen. Dit structurele bedrag kan op termijn mogelijk elders in het jeugdzorglandschap kosten besparen, maar zal voorlopig jaarlijks bovenop de bestaande gemeentelijke tekorten voor jeugdzorg terecht komen. En daarvoor ontbreken op dit moment de middelen.

<u>Samenwerken en Kennisdelen</u>

8. In Gelderland zijn veel organisaties en professionals betrokken bij de veiligheid van kwetsbare kinderen. Veilig Thuis, de Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming hebben hierin een bijzondere positie. Ze vormen samen de veiligheidspartners. De jeugdhulpregio's willen samen met deze veiligheidspartners en met de Lokale Teams van de gemeenten stappen zetten om de veiligheid van kwetsbare kinderen in Gelderland te verbeteren (waar nodig worden ook Politie, OM en Veiligheidshuizen betrokken). In deze Verbeteragenda worden daarvoor verschillende afspraken gemaakt. Tijdens de totstandkoming van de Verbeteragenda is geconstateerd dat nog niet alle betrokken organisaties vanuit een zelfde visie werken. Daarom willen we komend jaar werken aan een breed gedragen visie, zodat een paraplu van veiligheid ontstaat voor kinderen en gezinnen in Gelderland. Deze visie dient ook verbonden te worden met de Regiovisie Huiselijk geweld en de landelijke actieprogramma's Zorg voor de Jeugd, Geweld hoort nergens thuis, Veiligheid voorop!, Scheiden zonder schade en Kansrijke start. De visie is dan leidend voor de verdere uitwerking van de afspraken in deze Verbeteragenda rondom samenwerken en kennisdelen.

9. De basis van het samenwerken en kennisdelen rondom veiligheid en bescherming vindt plaats op lokaal en regionaal niveau. Iedere jeugdhulpregio is daarom zelf verantwoordelijk om samen met de partners te zorgen voor een sterke basis. Deze basis bestaat uit:
   a. Veiligheidspartners weten elkaar te vinden en spannen zich maximaal in om de gehele veiligheidsketen te verkorten

b. Veiligheidspartners en lokale teams van gemeenten weten elkaar te vinden en maken gebruik van elkaars kennis en expertise
c. Veiligheidspartners stemmen hun werkzaamheden optimaal op elkaar af en delen informatie over beschikbaarheid van hulp en wachttijden.
d. Elke regio heeft een Beschermingstafel
e. Elke regio heeft een Expertteam voor passende zorg
f. Structurele onveiligheid is direct in beeld
g. Snelle oplossing bieden voor structureel onveilige situaties (escaleren van casussen)
h. Samen werven en opleiden van medewerkers binnen de gehele veiligheidsketen

Uitwerking van de Verbeteragenda

10. Er komen twee ambtelijke werkgroepen die de uitvoering van de Verbeteragenda gaan oppakken:
    a. De bovenregionale werkgroep 'contracten en basisafspraken' gaat de nieuwe contracten per 1-1-2021 voorbereiden en de bepaling van de reële tarieven verkennen. De concrete invulling hiervan wordt mede bepaald door de tweede werkgroep. Deelnemers aan deze werkgroep zijn zowel regio's als GI's;
    b. De bovenregionale werkgroep 'samenwerken en kennisdelen' gaat werken aan een breed gedragen visie. Op basis hiervan worden uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van de regionale beschermingstafels, expertteams en intensieve samenwerking tussen VT, de GI's, RvdK en Lokale Toegang. Daarnaast zal ze regio's adviseren bij het versterken van hun basisstructuur (punt 9). Deelnemers aan deze werkgroep zijn vertegenwoordigers van de jeugdhulpregio's VT's, GI's, RvdK, lokale teams en zorgaanbieders.

    Beide werkgroepen kunnen worden ondersteund door de inzet van een projectleider. De financiering hiervan is voor rekening van de 7 regio's; de kosten hiervoor worden gelijk gedeeld. De opdracht voor de projectleiders wordt op basis van deze Verbeteragenda door de ambtelijke werkgroepen en in afstemming met het bovenregionaal ambtelijk overleg nader bepaald.

Tot slot

11. Bij alle bovenstaande punten blijft het uitgangspunt gelden dat de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering primair lokaal en zonodig regionaal wordt georganiseerd. Bovenregionale afspraken ten aanzien van de contracten, administratie, beschermingstafels, expertteams, de intensieve samenwerking tussen VT, de GI's en RvdK en gecoördineerde inkoop van JeugdzorgPlus en andere specialistische vormen van jeugdhulp zullen zodanig worden ingericht dat op lokaal niveau maatwerk geleverd kan worden.

12. Tijdens de totstandkoming van de Gelderse Verbeteragenda is Nederland overvallen door de Coronacrisis. Veiligheidspartners en ook regio's en gemeenten krijgen te maken met veel extra vraagstukken, die om voorrang vragen. In de bijlage is een planning aangegeven. Alle partners gaan hun best doen om zich hier aan te houden, maar geven ook aan dat de uitvoering van jeugdbescherming momenteel de hoogste prioriteit heeft. Alle betrokken partijen zijn zich bewust dat er in de uitwerking van deze agenda vertraging kan ontstaan.

Partners van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming	
Gecertificeerde instelling(en)	Jeugdbescherming Gelderland William Schrikker Stichting Leger des Heils Jeugd Veilig Verder
Accounthoudende regio tevens budgethouder/kassier van de verbeteragenda	Regio Centraal Gelderland
Regio's	Samenwerkende Gelderse jeugdhulpregio's: 1. Achterhoek 2. Centraal Gelderland 3. FoodValley 4. Midden-IJssel / Oost-Veluwe 5. Noord Veluwe 6. Rijk van Nijmegen 7. Rivierenland
Betrokken organisaties	Veilig Thuis Gelderland-Midden Veilig Thuis Gelderland-Zuid Veilig Thuis Gelderland Noord Oost Gelderland Raad voor de Kinderbescherming

Bijlage

Contracten en Basisafspraken
Werkgroep Contracten en Basisafspraken zorgt voor uitwerking van deze acties

	onderwerp	**toelichting**	**oplossingen**	**planning**	**organisatie**	**financiering**
				onder voorbehoud i.v.m. Corona		
1	Wijze van inkoop	Iedere regio hanteert zijn eigen inkoopmodel: subsidie, open house, bestuurlijk aanbesteden, enz. Dat vraagt aandacht en energie bij de GI's. Toewerken naar één manier van inkoop.	De 7 Gelderse jeugdhulpregio's gaan toewerken naar eenzelfde wijze van inkoop en contracten waarbij het uitgangspunt geldt dat de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering lokaal wordt georganiseerd. De behaalde efficiëntiewinst komt ten goede aan de directe uitvoering van jeugdbeschermingstaken binnen de gehele veiligheidsketen.	De werkgroep "Contracten en Basisafspraken" gaat aan de slag met de uitwerking van de oplossingen genoemd onder 1 t/m 3 met als doel één GI contract voor 7 Gelderse jeugdhulpregio's. Deadline voor dit onderdeel is 1-1-2021.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's. Opmerking: de RvdK wil bij de uitwerking van dit actiepunt betrokken worden als het gaat over de inkoop en voorwaarden ten aanzien van het aanbod gedwongen kader.	Het financieel kader voor de komende 4 jaar zijn de huidige kosten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering exclusief indexatie. Dit is exclusief de middelen voor preventieve jeugdbescherming en voor indexatie.
			De 7 Gelderse regio's verkennen de mogelijkheid om voor de langere termijn (4 jaar) de beschikbare middelen voor de uitvoering van (de maatregelen) van de jeugdbescherming en jeugdreclassering (excl. de middelen voor preventieve jeugdbescherming) op dezelfde omvang te houden. Deze afspraken worden door GI's en gemeenten verder uitgewerkt.	Een werkgroep van de 7 Gelderse jeugdhulpregio's werkt deze verkenning verder uit. Deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	De actiehouder en initiatiefnemer is het G7 samenwerkingsverband.	Hierbij wordt nu uitgegaan van stabilisatie van het aantal maatregelen. Mocht blijken dat het aantal maatregelen toch substantieel toe- of afneemt dan zal het budget daarop worden aangepast.
2	Uniformiteit in contracten	We verkennen wat meer uniformiteit in de contracten op kan leveren. Uniformiteit in eisen en criteria, maar tevens productbeschrijvingen en productcodes en bij voorkeur ook tarief.	De 7 Gelderse jeugdhulpregio's gaan werken met 1 uniform (raam)contract voor 4 GI's. De behaalde efficiëntiewinst komt ten goede aan de directe uitvoering van de jeugdbeschermingstaken binnen het veiligheidsnetwerk.	Zie hierboven. Deadline voor dit onderdeel is 1-1-2021.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's.	Het financieel kader voor de komende 4 jaar zijn de huidige kosten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering exclusief de middelen voor preventieve jeugdbescherming en indexatie.
3	Normen	Jeugdbeschermers en -reclasseerders moeten voldoende tijd hebben om hun werk kwalitatief goed te doen. Wat hebben we nodig om een gezin goed te helpen? Welke normen hanteren we voor beschikbare tijd, kwaliteit, caseload, medewerkers?	GI's en gemeenten delen het principe dat jeugdbeschermers en -reclasseerders voldoende tijd moeten hebben om hun werk goed te kunnen uitvoeren. Dit leidt tot zicht op een acceptabele caseload per medewerker. Vanuit dit principe en de AmvB reële tarieven bouwen GI's en gemeenten gezamenlijk aan nieuwe tarieven met daarin onder andere opgenomen de directe tijd, indirecte tijd en overhead. Deze nieuwe tarieven geven zicht op de directe tijd die jeugdbeschermers daarmee kunnen besteden aan gezinnen. Tegelijkertijd geeft het ook inzicht in de omvang van de indirecte tijd en overhead die daarbij nodig is.	Zie hierboven. Deadline voor dit onderdeel is 1-1-2021.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's.	De 7 Gelderse regio's verkennen de mogelijkheid om voor de langere termijn (4 jaar) de beschikbare middelen voor de uitvoering van (de maatregelen) van de jeugdbescherming en jeugdreclassering (excl. de middelen voor preventieve jeugdbescherming) op dezelfde omvang te houden. Deze afspraken worden door GI's en gemeenten verder uitgewerkt
			Dit nieuwe tarief, voor met name de onderdelen indirecte tijd en overhead, is de basis om te bekijken waar efficiency winst is te behalen. Deze efficiëntiewinst komt ten goede aan de directe uitvoering van GI-taken (verruiming van caseloadnomen).		Inzet projectleider om proces snel en zorgvuldig te doorlopen.	De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.

			De 7 Gelderse regio's stemmen hun eisen voor wat betreft criteria, productdefinities, gebruikte formulieren en monitoring meer op elkaar af waardoor meer uniformiteit ontstaat.		Inzet projectleider om proces snel en zorgvuldig te doorlopen.	De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
4	Capaciteit, beschikbaarheid en efficiëntie	De GI's zien graag dat de regio's meer bovenregionaal de meest specialistische hulp organiseren, inclusief beschikbaarheid en continuïteit van jeugdbeschermers en -reclasseerders.	Een werkgroep van de 7 Gelderse jeugdhulpregio's maken een gezamenlijk plan voor, vooralsnog alleen, de inkoop en financiering van voldoende gesloten jeugdzorg. Op een later moment vindt het gesprek plaats over de mogelijk gezamenlijke inkoop van 3-milieuvoorzieningen. De deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	Een werkgroep van de 7 Gelderse jeugdhulpregio's maken een gezamenlijk plan voor, vooralsnog alleen, de inkoop en financiering van voldoende gesloten jeugdzorg. Op een later moment vindt het gesprek plaats over de mogelijk gezamenlijke inkoop van 3-milieuvoorzieningen. De deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	De actiehouder en initiatiefnemer is het G7 samenwerkingsverband.	Binnen financieel kader.
			De 4 GI's maken samen een plan voor de bundeling van een aantal backoffice taken waaronder in ieder geval gezamenlijke werving en selectie van medewerkers, gezamenlijke inkoop en contractgesprekken en bedrijfsvoering. De behaalde efficiëntiewinst komt ten goede aan de directe uitvoering van jeugdbeschermingstaken binnen de gehele veiligheidsketen.	Een werkgroep van de 4 GI's maken een gezamenlijk plan voor samenwerking waarbij maximale efficiëntiewinst behaald kan worden.	De actiehouder en initiatiefnemers is de grootste GI binnen de G7, Jeugdbescherming Gelderland.	De 7 Gelderse regio's verkennen de mogelijkheid om voor de langere termijn (4 jaar) de beschikbare middelen voor de uitvoering van (de maatregelen) van de jeugdbescherming en jeugdreclassering (excl. de middelen voor preventieve jeugdbescherming) op dezelfde omvang te houden. Deze afspraken worden door GI's en gemeenten verder uitgewerkt

Samenwerken en Kennisdelen

Werkgroep Samenwerken en Kennisdelen zorgt voor uitwerking van deze acties

	onderwerp	**toelichting**	**oplossingen**	**planning**	**organisatie**	**financiering**
				onder voorbehoud i.v.m. Corona		
1	Veiligheidspartners weten elkaar te vinden	In de meeste regio's/ gemeenten ontbreekt een vast contactpersoon vanuit het Lokale Team, als ankerpunt voor het gezin, maar ook voor VT, GI en RvdK.	Algemeen: In elke gemeente heeft elk Lokaal Team een vast contactpersoon voor de netwerkpartners veiligheid: VT, GI en RvdK. De medewerkers van de netwerkpartners en de contactpersonen kennen elkaar, weten elkaar te vinden en spreken elkaars taal. Bij afwezigheid is een vervanger beschikbaar.	juni gereed, dan is er per gemeente een overzicht van contactpersonen per organisatie.	Resultaat: elk Lokaal Team heeft een vast contactpersoon voor veiligheid en bescherming richting veiligheidspartners (algemeen, niet casusgebonden). Lokaal organiseren.	nvt
		In de meeste regio's/ gemeenten ontbreekt een vast contactpersoon vanuit het Lokale Team, als ankerpunt voor het gezin, maar ook voor VT, GI en RvdK.	Casusgebonden: Als veiligheid van een jongere of gezin in het geding is, dan is het Lokale Team altijd geïnformeerd én betrokken, ook wanneer de kinderrechter een maatregel heeft uitgesproken. Hoe ver die betrokkenheid gaat is casusafhankelijk en wordt steeds aan de voorkant (na uitspraak kinderrechter) afgestemd tussen GI en het Lokale Team. Wanneer een maatregel afloopt dient altijd sprake te zijn van een warme overdracht vanuit de GI naar het Lokale Team. Alle partners werken zoveel mogelijk met vaste contactpersonen.	september gereed	Resultaat: elke jeugdbeschermer van een gezin met een maatregel heeft een vast contactpersoon bij het LT voor de betreffende casus. Lokaal organiseren.	nvt
2	Veiligheidspartners maken gebruik van elkaars kennis en expertise	Het is in het belang van het gezin dat het Lokale Team de Veiligheidspartners vroegtijdig betrekt bij casuïstiek. Om snel de juiste inzet te bepalen en erger te voorkomen. Niet iedere regio benut de consultatie- en adviesrol van VT, GI en RvdK voldoende.	Samenwerken: De contactpersonen van Lokale Teams, VT, GI en RvdK werken in een duidelijke netwerksamenwerking. Zij werken vanuit het principe 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur en zorgen 'dagelijks' voor consultatie en advisering en periodiek voor kennisdeling.	In juni is overzicht van contactpersoon per gemeente gereed. In de loop van 2020 zal - mede op basis van het Kwaliteitskader werken aan veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten en de (landelijke) pilots - gewerkt worden aan een gezamenlijke Gelderse visie, gemeenschappelijke taal, taakverdeling en uitgangspunten voor werkwijzen op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau.	Resultaat: bij ieder gezin met een veiligheidsrisico's ligt er een gedegen Veiligheidsplan en wordt gewerkt met 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Lokaal organiseren.	nvt
			Afspraken maken met VT, GI, RvdK en LT over rollen, taken, verantwoordelijkheden en financiering van een eenduidig pakket van preventieve dienstverlening per gemeente of regio.	september gereed, invoering per 1-1-2021	Inzet van een projectleider voor het maken van bovenregionale basisafspraken, die later regionaal en lokaal kunnen worden uitgerold.	De kosten projectleider 'Samenwerken en Kennisdelen' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
3	Veiligheidspartners stemmen hun werkzaamheden optimaal op elkaar af en delen informatie over beschikbaarheid van hulp en wachttijden.	Ontwikkelen van visie: collectief opdrachtgeverschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kinderen die niet veilig kunnen opgroeien. Devies aan de regio's daarbij is: niet overal pilots gaan starten, dat vraagt capaciteitsinzet die dan niet naar jeugdbeschermingstaken kan gaan. Landelijke pilots Jeugdbescherming (waaronder in regio FoodValley) afwachten en daarvan leren. Maar: ook niet afwachten, dus wel elkaar opzoeken, elkaars zorgen delen rondom zaken waarin (acute) veiligheid een rol speelt.	Er komt een model voor samenwerking tussen de LT, VT, GI en RvdK op lokaal, regionaal en zonodig bovenregionaal niveau. Delen van informatie over beschikbaarheid van hulp en wachttijden, zie tabel Administreren en Monitoren.	eind 2020, mede op basis van de Gelderse en landelijke pilots	Inzet van een projectleider voor het maken van bovenregionale basisafspraken, die later regionaal en lokaal kunnen worden uitgerold.	De kosten projectleider 'Samenwerken en Kennisdelen' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.

4	Elke regio heeft een Beschermingstafel	In alle regio's functioneert een (Jeugd)Beschermingstafel, maar de werkwijzen en kwaliteit lopen sterk uiteen.	Elke regio heeft een beschermingstafel waar kinderen en gezinnen in onveilige situaties besproken kunnen worden en waar afspraken worden gemaakt over maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te waarborgen. De beschermingstafel draagt bij aan het normaliseren en transformeren door het voorkomen van instroom en het versterken van uitstroom van casussen bij de jeugdbescherming. De Beschermingstafel in Gelderland zijn vergelijkbaar van opzet en werkwijze. Zij wisselen kennis en ervaringen met elkaar uit.	september gereed	De basiswerkwijze van de Beschermingstafel is in elke regio gelijk. Bovenregionale projectleider helpt deze werkwijze en de onderlinge afstemming nader uit te werken. Regio's organiseren zelf de verdere uitwerking.	De kosten projectleider 'Samenwerken en Kennisdelen' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
5	Elke regio heeft een Expertteam voor passende zorg	Belangrijk om te komen tot tijdige inzet van passende hulp! Echter: niet iedere regio heeft een expertteam en de teams die er zijn, werken per regio anders. Regio's kunnen van elkaar leren. Verder goed om zicht te krijgen op verhouding expertteam met andere gremia (bijv. jeugdbeschermingstafel).	Elke regio heeft een Expertteam waar complexe casussen multidisciplinair kunnen worden besproken ter bepaling van diagnose, in te zetten traject en het bieden van passende zorg en/of verblijf. De Expertteams van de 7 jeugdhulpregio's in Gelderland zijn vergelijkbaar van opzet en werkwijze. Daarbij is niet de vorm maar het resultaat van belang. Zij wisselen kennis en ervaring met elkaar uit.	september gereed opmerking: aanhaken bij initiatieven vanuit het landelijk Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OzJ) rondom het versterken de regionale expertteams én de bovenregionale expertisecentra. opmerking: Belangrijk is om de taakafbakening tussen de verschillende overlegvormen in de regio's helder te hebben. Denk aan Expertteams vs. VHH en MDA++.	Iedere regio heeft een slagvaardig Expertteam voor het creëren van oplossingen voor complexe casussen. De basiswerkwijze van een Expertteam is in elke regio gelijk, de uitvoering sluit aan bij de regionale behoeften en structuur. Bovenregionale projectleider helpt deze werkwijze en de onderlinge afstemming nader uit te werken. Regio's organiseren zelf de verdere uitwerking.	De kosten projectleider 'Samenwerken en Kennisdelen' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
6	Structurele onveiligheid is direct in beeld	VT's, GI's en RvdK maken inzichtelijk welke kinderen 'onvoldoende beschermd zijn'. Per regio worden afspraken gemaakt waar deze kinderen snel kunnen worden besproken. Bovenregionaal worden afspraken gemaakt over escalatiemogelijkheden als de onveiligheid niet weggenomen kan worden.	VT's, GI's en RvdK maken structureel per regio inzichtelijk welke kinderen onvoldoende beschermd zijn. Toelichting: het gaat hierbij niet zozeer om de basistaken van deze organisaties. Het gaat vooral om casuïstiek waarbij onveiligheid is geconstateerd en waarbij een of meerdere partners vast dreigen te lopen bij het vinden van een oplossing.	juni gereed	VT's, GI's en RvdK brengen deze kwetsbare kinderen in iedere regio per gemeente in beeld.	
7	Snelle oplossing bieden voor structureel onveilige situaties (escaleren van casussen)	Direct volgend uit het Inspectierapport: gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen om snel te komen tot de best passende hulp voor kinderen waarvoor geen goede oplossing lijkt te zijn (en een 'doorbraak aanpak' nodig is).	Partners die te maken hebben met kwetsbare kinderen in structurele, onveilige situaties, waarbij de basissamenwerking niet leidt tot bevredigende oplossingen, hebben in elke regio een heldere route waar de zorgen naar geëscaleerd kunnen worden.	juni gereed	Iedere regio maakt heldere afspraken waar GI's (en andere veiligheidspartners) kwetsbare kinderen kunnen bespreken.	nvt
8	Samen werven en opleiden van medewerkers in het veiligheidsnetwerk	Ook in Gelderland zorgt de arbeidsmarkt voor problemen. Er zijn onvoldoende goed opgeleide jeugdbeschermers en jeugdreclasseerders beschikbaar. Alle partners vissen in dezelfde vijver. De personeelstekorten leiden tot onverantwoorde wachttijden bij de GI's, VT en RvdK en LT.	Veiligheidspartners verkennen gezamenlijk de mogelijkheden om personeel te behouden en de samenwerking rondom de werving, opleiding en trainingen uit te bouwen.	eind 2020 opmerking: er is een werkgroep arbeidsmarkt in de zorg actief; goed om hiermee af te stemmen.	Veiligheidspartners maken hier onderling nadere afspraken over en kunnen zonodig gebruik maken van een bovenregionale projectleider.	De kosten projectleider 'Samenwerken en Kennisdelen' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.

Administreren en Monitoren

Werkgroep Contracten en Basisafspraken zorgt voor uitwerking van deze acties

	onderwerp	toelichting	oplossingen	planning	organisatie	financiering
				onder voorbehoud i.v.m. Corona		
1	Beleidsinformatie: betekenisvolle data	De behoefte aan beleidsinformatie kan (en mag) per regio verschillen. Maar het berichtenverkeer zou uitgangspunt moeten zijn voor het vormen van een regionale dataset. Het is daarnaast zinvol om bovenregionaal door te spreken welke data betekenisvol zijn.	Jeugdhulpregio's, Veilig Thuis, de GI's en de RvdK delen en bundelen hun data en brengen samen de trends en ontwikkelingen binnen het Gelders zorglandschap in beeld. Deze informatie wordt gebruikt voor de regionale en lokale transformatieplannen. Daarnaast worden 'leer- en verbeterbijeenkomsten georganiseerd.	De werkgroep "Contracten en Basisafspraken" gaat aan de slag met de uitwerking. Deadline voor dit onderdeel is 1-1-2021.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's.	Binnen financieel kader. De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
2	Gezamenlijk overleg GI's	Op dit moment voert iedere regio afzonderlijke (contract)gesprekken met de GI's. Toewerken naar één gesprek per regio met de gecontracteerde GI's gezamenlijk.		De werkgroep "Contracten en Basisafspraken" gaat aan de slag met de uitwerking. Deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's.	Binnen financieel kader. De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
3	Informatie over beschikbaarheid van hulp en wachttijden	Het gaat om zicht op het gecontracteerde aanbod, maar ook op de termijn waarop hun hulp beschikbaar is (wachttijden). Het zou goed zijn als de regio's eenzelfde monitor hanteren. Mogelijk nader onderzoeken: het inzetten van een zorgmakelaar / -bemiddelaar per regio.	VT, GI's en RvdK gaan samen met de jeugdhulpregio's intensief samenwerken en kennis delen over beschikbaar hulpaanbod en wachtlijsten/wachttijden. Op basis van een eenvoudig plan wordt dit per regio nader uitgewerkt en uitgevoerd.	De werkgroep "Contracten en Basisafspraken" gaat aan de slag met de uitwerking. Deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	De actiehouders en initiatiefnemers zijn de regionale stafmedewerkers van de GI's.	Binnen financieel kader. De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
4			Alle 7 jeugdhulpregio's stellen hun Regionaal Expertteam open voor casuïstiek vanuit GI's. Deze toeleiding en weging wordt verder uitgewerkt, net als de rol en betrokkenheid van de gemeentelijke toegang. Vanuit deze teams zijn afspraken met PC Oost over de plaatsingen gesloten jeugdzorg en 3-milieuvoorzieningen.	Deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.		Binnen financieel kader. De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
5	Optimaliseren formulierenstroom	Regio's gebruiken vaak verschillende formulieren, bijv. voor bepaling jeugdhulp of aanmeldformulier bij zorgaanbieder. Toewerken naar uniformiteit in deze formulieren.	Uniformering van de formulieren rond bepalingen jeugdhulp voor alle gemeenten binnen de 7 jeugdhulpregio's.	Deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's.	Binnen financieel kader. De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.
6	Bijzondere kosten GI's	Dit is per regio anders geregeld en dat leidt tot administratieve druk; dat komt onder meer door de VNG handreiking die hiertoe ruimte biedt. Toewerken naar uniforme afspraken. Als goed voorbeeld wordt Regio Twente genoemd.	In samenwerking met de VNG worden binnen de juridische mogelijkheden en restricties op G7 niveau uniforme afspraken gemaakt over zowel de verzorgingskosten als de bijzondere kosten.	Deadline voor dit onderdeel is 1-9-2020.	De actiehouder en initiatiefnemer is de accounthoudende regio (Centraal Gelderland). In de werkgroep zit een afvaardiging van de 4 GI's en van de 7 jeugdhulpregio's.	Binnen financieel kader. De kosten projectleider 'Contracten, basisafspraken, administreren en monitoren' worden gedekt door de 7 jeugdhulpregio's.

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-073

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 30 juni 2020
Zaaknummer Z/20/363281/968693
Onderwerp Kwartaalrapportage zorgkosten jeugd en Wmo Q1 2020
Portefeuillehouder Hans Winters

Contactpersoon Jeroen ten Holder
E-mail j.tenholder@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595118

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Wij informeren u middels deze kwartaalrapportage over de zorgkosten in het sociaal domein in 2020. We rapporteren in deze rapportage tot en met het 1e kwartaal van 2020 en geven inzicht in de ontwikkeling van de uitgaven voor Jeugdzorg, WMO Begeleiding (WMO BG) en WMO Hulp bij Huishouden (WMO HbH), cliënten en voorzieningen.

Context

☐ Anders, namelijk ontwikkeling zorgkosten

Vervolgproces

De maatregelen ter bestrijding van de corona-pandemie hebben grote invloed op het sociaal domein. De pandemie heeft maatschappelijke impact. We verwachten dat mogelijk ook de zorgvraag van onze inwoners zich op een andere manier ontwikkelt (vermijdzorg, uitgestelde zorg, na-ijleffecten etc.). Deze onzekere factor vermindert de voorspelbaarheid van ontwikkeling van de zorgkosten. Vanuit scenario denken hebben we maatschappelijke en financiële effecten voor het sociaal domein benoemd. Die effecten zijn verwerkt in de Kaderbrief 2020-2024. In deze rapportage treft u de prognoses op basis van de kostenontwikkelingen uit het verleden met een projectie voor het jaar 2020. Hierbij zijn de corona-effecten in de calculaties buiten beschouwing gehouden. In het 3e kwartaal rapporteren we opnieuw van de zorgkosten in 2020.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Daniëlle Jansen
Wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. 968701 - Voortgangsrapportage SD Q1 2020

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (1e kwartaal 2020)

30 juni 2020

I. Inleiding

In dit rapport geven we inzicht in de geprognosticeerde uitgaven 2020 voor Jeugdzorg, Wmo Begeleiding (Wmo BG) en Wmo Hulp bij Huishouden (Wmo HbH), cliënten en voorzieningen.

Vanaf 17 maart 2020 heeft de regering maatregelen ingesteld ter bestrijding van de corona-pandemie. Deze maatregelen hebben grote invloed op onze maatschappij. De economische en maatschappelijke impact is groot. Vanuit scenario denken hebben we maatschappelijke en financiële effecten voor het sociaal domein benoemd. De effecten op beleidsontwikkelingen, risico's en kansen binnen het sociaal domein zijn verwerkt in de Kaderbrief 2020-2024. De werkelijke effecten van de coronamaatregelen zijn onzeker en daarmee vermindert de voorspelbaarheid van ontwikkeling van de zorgkosten in 2020. De corona-effecten zullen naar verwachting zichtbaar worden in het tweede kwartaal en verder.Voor het eerste kwartaal zijn de corona-effecten in de prognosecalculaties daarom buiten beschouwing gehouden.

We borduren voort bij de opzet van deze rapportage met de doorontwikkeling van de wijze waarop wij rapporteren over het sociaal domein. In deze kwartaalrapportage ontsluiten we de cijfers op dezelfde wijze zoals we dit over het 4e kwartaal 2019 hebben gedaan, waarmee we de trends en het verloop van de cijfers nader kunnen duiden en verklaren.

Er is een afwijking van € 527.000 van de geprognosticeerde uitgaven ten opzichte van de cijfers zoals deze na de 1e voorgangsrapportage zijn bijgesteld in de begroting. Dit is een afwijking van 2,2%. De afwijking doet zich vooral voor bij de huishoudelijke hulp. We onderzoeken op welke wijze we kunnen sturen op kostenbeheersing van hulp bij het huishouden door bijvoorbeeld inzet op sturen op indicaties (aantal uren) en lokaal maatwerk in de aanbesteding van zorgproducten.

De uitgaven 2020 zijn ingeschat gebruikmakend van de tot medio mei 2020 ontvangen declaraties. Daarnaast gebruiken we ontwikkelingen op basis van historische cijfers en de ontwikkeling van de maatwerkvoorzieningen zoals we deze hebben verstrekt en denken te gaan verstrekken. Deze mix aan gegevens gebruiken wij om te komen tot een inschatting van de geprognosticeerde uitgaven over 2020.

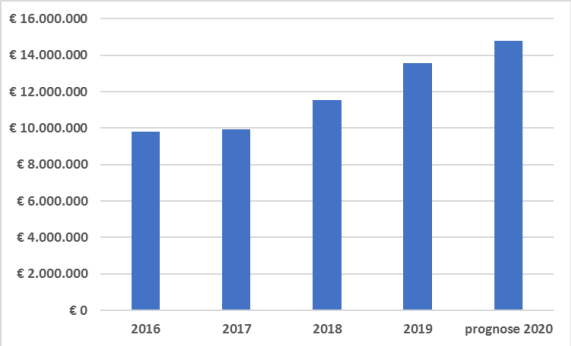
II. Uitgaven

Tabel 1 Uitgaven (realisatie en prognose) Jeugdzorg en Wmo (x 1.000 euro)

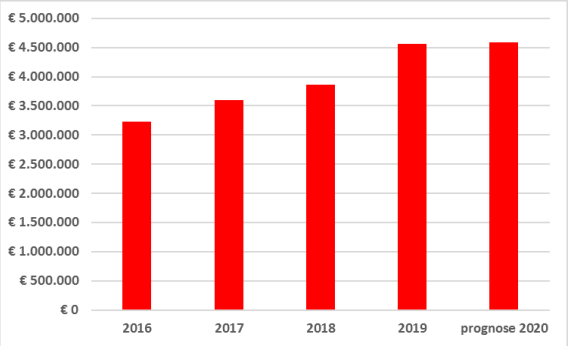
Taak	2016	2017	2018	2019	Prognose 2020	Verschil prognose 2020 versus 1e VGR
Jeugdzorg	€ 9.786	€ 9.909	€ 11.542	€ 13.546	€ 14.804	- € 0
Wmo BG	€ 3.234	€ 3.604	€ 3.867	€ 4.564	€ 4.589	€ 100
Wmo HbH	€ 3.330	€ 3.441	€ 3.901	€ 4.679	€ 5.192	- € 627
Totaal	**€ 16.350**	**€ 16.954**	**€ 19.310**	**€ 22.789**	**€ 24.585**	**- € 527**

In onderstaande figuren zijn bovenstaande getallen schematisch weergegeven.

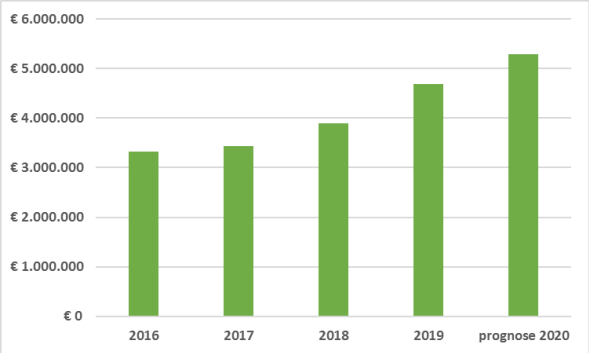
Figuur 1 Uitgaven Jeugdzorg

Figuur 2 Uitgaven Wmo BG

Figuur 3 Uitgaven Wmo HbH

Uit bovenstaande figuren is zichtbaar dat de geprognosticeerde uitgaven in 2020 ten opzichte van 2019 verder zijn gestegen. De verklaringen die hierbij horen zijn in een eerder stadium door de taskforce Sociaal Domein gegeven over de periode 2017 en 2018[1] en de kwartaalrapportage sociaal domein over het 4e kwartaal. Deze verklaringen zijn nog steeds actueel en voor een belangrijk deel de verklaring voor de stijging in 2020.

Voor de Wmo zijn dat de volgende:

- De effecten van het invoeren van het abonnementstarief zijn merkbaar. Er is druk op gebruik in verband met een vaste eigen bijdrage voor ondersteuning in het kader van Wmo.
- Onze samenleving vergrijst. We zien dat meer inwoners langer zelfstandig thuis blijven wonen en er minder opnames zijn in verzorgingshuizen. Ook dit veroorzaakt een groter beroep op ondersteuning in het kader van Wmo.
- Ook zien we dat binnen de GGZ de beweging wordt ingezet om mensen zoveel mogelijk in een eigen thuissituatie te laten wonen. Hierbij zoeken we naar alternatieven voor vraagstukken op het gebied van wonen, werk, inkomen, dagbesteding, sociale contacten, vrije tijd en zorg. Hoe meer mensen in een thuisomgeving en niet in instelling wonen, hoe groter een beroep wordt gedaan op specialistische begeleiding. Dit is een mogelijke verklaring voor de stijging.
- Medio 2020 zijn de Wmo maatwerkvoorzieningen voor Wmo BG en Wmo HbH opnieuw ingekocht. Deze inkoop heeft geresulteerd in andere tarieven, waardoor de uitgaven in 2020 in totaliteit toenemen, ondanks een daling in tarieven voor Wmo BG.

Voor de Jeugdzorg zijn dat de volgende:

- Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling. Als een jeugdige opvalt qua gedrag of ontwikkeling zoeken ouders sneller dan voorheen naar mogelijke verklaringen. In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp;
- Prestatiemaatschappij: zowel ouders als scholen vinden het steeds belangrijker om hun kinderen zo goed mogelijk te laten presteren. Daarbij wordt een zekere maakbaarheid verondersteld.

[1] Vergelijking en verklaring kosten Wmo Hbh, BG en Jeugdzorg 2017-2018 (Z/19/345901)

Scholen worden hier ook deels op afgerekend en ouders willen hun kinderen zo goed mogelijk voorbereiden op een succesvol zelfstandig leven in de maatschappij. Als prestaties tegenvallen of onder de verwachtingen zijn, wordt snel(ler) gezocht naar hulp en ondersteuning die ertoe moeten leiden dat de prestaties verbeteren;

- Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan gevraagd/verwacht. Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.
- In 2020 hebben we de inzet van de pilot POH-JGGZ geëvalueerd. Door de functie van de POH-JGGZ is passende zorg en ondersteuning sneller en makkelijker bereikbaar. Dit wordt verklaart door de positie bij de huisarts, de contacten met het netwerk en de flexibiliteit die de POH heeft in het invullen van de ondersteuning aan jeugdigen en ouders. We zien hierdoor een reductie van ongeveer 50% op de doorverwijzing naar duurdere vormen van jeugdhulp. Op basis van de kosten-baten analyse wordt duidelijk dat hulpverlening met tussenkomst van een POH ook kosten bespaart. De pilot laat zien dat dit kan doordat de POH die zelf lichte vormen van behandeling kan bieden een positieve invloed heeft op de reductie van verwijzingen naar JGGZ. De zorgketen sluit onvoldoende aan bij de behoeften van een veelheid aan kinderen en hun ouders. Ketensamenwerking wordt gestimuleerd door inzet POH , maar kan beter. Wij blijven inzetten op deze vorm van ondersteuning bij de huisartsen.

We zien dat de vraag naar jeugdhulp blijft stijgen en dat daarnaast de vergrijzing de kosten voor de Wmo verder omhoog stuwt. De volgende stap in het datagedreven werken is dat we inzetten op het zichtbaar maken van trends en ontwikkelingen specifiek voor Zevenaar en welke maatregelen ingezet kunnen worden voor beheersing hiervan.Denk hierbij aan activiteiten ter voorkoming van eenzaamheid onder ouderen, inzet op ondersteuning bij (complexe) echtscheidingen en de aanpak ter voorkoming van escalatie bij kindermishandeling en huiselijk geweld.

III. Verdere uitwerking uitgaven en conclusies.

In de bijlage is een nadere uitwerking gegeven van de ontwikkeling over de uitgaven over 2020 in relatie tot 2019.

Kwartaalrapportage versus 1e voorgangsrapportage

In de 1e voortgangsrapportage is de bezuinigingstaakstelling zoals deze in de meerjarenbegroting 2020-2023 is vastgesteld door de raad verwerkt. In deze kwartaalrapportage is ervan uitgegaan dat deze bezuingingen in 2020 worden gerealiseerd.

In de 1e voortgangsrapportage zijn geen effecten van de groei van Wmo huishoudelijke hulp meegenomen. De groei van het aantal cliënten leiden tot een mogelijke stijging van de uitgaven met € 327.000. Naast de verwachte groei zijn ook de uitkomsten van de aangepaste tarieven die voortvloeien uit de nieuwe inkoop per 1 juli 2020 niet opgenomen in de 1e voortgangsrapportage. Voor de Wmo HbH stijgen de uitgaven (bij gelijkblijvend volume) met € 300.000 . De uitgaven voor de Wmo BG dalen daarentegen (bij gelijkblijvend volume) met € 100.000. De uitgaven van de jeugdzorg liggen in lijn met de 1e voortgangsrapportage. In totaliteit zijn de geprognosticeerde uitgaven 2020 € 527.000 hoger dan de 1e voortgangsrapportage.

Kwartaalrapportage versus Kaderbrief 2020-2024

Onder de autonome ontwikkelingen in de kaderbrief zijn op diverse uitgavenposten ook budgetstijgingen opgenomen vanwege loon- en prijsstijgingen. Deze loon- en prijsontwikkelingen worden gecompenseerd door de toename van de algemene uitkering (zie aanpassing Algemene uitkering aan meicirculaire 2020).
De aangepaste tarieven die voortvloeien uit de nieuwe inkoop per 1 juli 2020 worden in de 2e voortgangsrapportage verwerkt voor 2020. Deze tariefstijgingen zijn in de kaderbrief 2021-2024 als autonome ontwikkelingen meegenomen en worden in de meerjarenbegroting 2021-2024 verwerkt.

Zoals in de inleiding aangegeven bevat deze kwartaalrapportage niet de uitwerking van risico's en kansen zoals in het scenario van de Kaderbrief 2020-2024 is gepresenteerd. Voor de verwachte corona-effecten verwijzen wij u naar programma 6 van de Kaderbrief.

Bijlage: Cijfers in beeld

Uitgaven Jeugdzorg, Wmo BG en Wmo HbH

Zoals zichtbaar in tabel 1, pagina 1, zijn de totale geprognosticeerde uitgaven over 2020 € 1.796.000 hoger dan in 2019. Hieronder wordt per zorgvorm een nadere uitwerking gegeven van de ontwikkeling van de uitgaven over 2020 in relatie tot 2019. Daarnaast is per zorgvorm de meest opvallende ontwikkeling nader uitgewerkt.

Uitgaven Jeugdzorg

De geprognosticeerde uitgaven Jeugdzorg stijgen met € 1.258.000 (9,3%) ten opzichte van 2019. In deze prognose zijn de bezuiningen 2020 verwerkt voor een bedrag van € 801.000. Zonder deze bezuiniging verwachten we dat de geprognosticeerde uitgaven stijgen met € 2.059.000 (15,2%) In tabel 2 zijn de geprognosticeerde uitgaven over 2020 en werkelijke uitgaven 2019 nader uitgesplitst.

Tabel 2 Uitgaven Jeugdzorg (x 1.000 euro)

Taak	2019	Prognose 2020	Verschil	% verschil
Jeugdzorg Zorg in Natura (ZIN)	€ 12.915	€ 14.072	€ 1.157	9%
Jeugdzorg Persoonsgebonden budget (PGB)	€ 505	€ 586	€ 81	16%
Jeugdzorg overige uitgaven	€ 126	€ 146	€ 20	16%
Totaal	**€ 13.546**	**€ 14.804**	**€ 1.258**	**9,3%**

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat er bij de Jeugdzorg ZIN sprake is van een significante stijging van de geprognosticeerde uitgaven, zowel absoluut als procentueel. In onderstaande tabel is de Jeugdzorg ZIN uitgesplitst in de bijbehorende productcategorieën. In deze tabel zijn de uitgaven weergegeven over heel 2019, daarnaast zijn de uitgaven weergegeven over de ontvangen en goedgekeurde declaraties per 29 mei tot en met maart 2020.

Let op: het betreft hierbij enkel de uitgaven zoals deze over de 1e 3 maanden zijn gedaan. Deze uitgaven zijn niet zondermeer (lineair) te extrapoleren en te vergelijken met de prognose. Temeer bij de prognose gebruik is gemaakt van historische informatie, te verwachten ontwikkelingen en de bezuinigingen zoals deze in de cijfers zijn verwerkt. Voor de jeugdzorg betreft dit een bedrag van € 801.000 op de maatwerkvoorzieningen. Daarnaast zijn er afhankelijkheden in de ontvangen en goedgekeurde declaraties bij aanbieders. De uitgaven hoeven nog niet alle uitgaven te bevatten zoals we deze dienen te voldoen over het 1e kwartaal 2020. Bijvoorbeeld omdat we nog niet alle declaraties hebben ontvangen en daarnaast declaraties (gedeeltelijk) hebben afgekeurd waarvoor mogelijk nog nieuwe declaraties ontvangen worden.

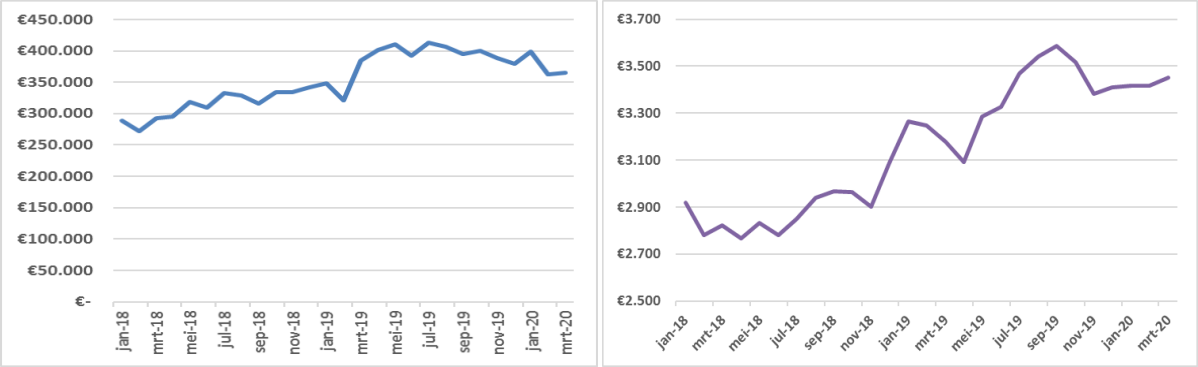
Tabel 3 Uitgaven Jeugdzorg ZIN (x 1.000 euro)

Taak	2019	Uitgaven 1e kwartaal 2020
Dagbehandeling	€ 906	€ 195
Jeugdbescherming	€ 653	€ 165
Jeugd-GGZ	€ 2.954	€ 828
Jeugdhulp Ambulant	€ 2.732	€ 720
Jeugdhulp Crisis	€ 44	€ 19
Verblijf	€ 4.995	€ 1.159
Jeugdreclassering	€ 105	€ 22
Overig	€ 526	€ 51
Totaal	**€ 12.915**	**€ 3.159**

Figuur 4 Uitgaven verblijf per maand

Figuur 5 Gemiddelde uitgaven verblijf per cliënt per maand

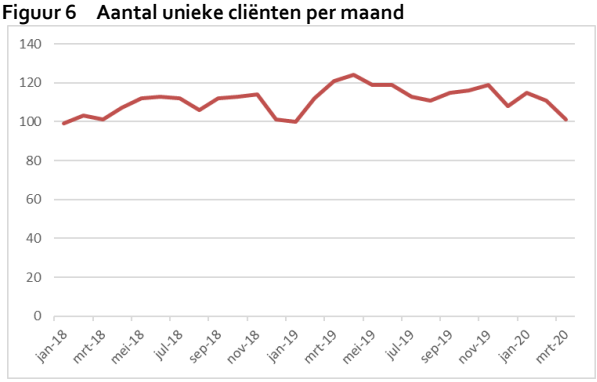
Bijlage: Cijfers in beeld

Bovenstaande figuren laten zien dat er vanaf 2018 sprake is van een absolute stijging van de uitgaven voor verblijf en de gemiddelde uitgaven per cliënt. Het feit dat de gemiddelde uitgaven per cliënt stijgen wordt veroorzaakt doordat de benodigde zorg intensiever en zwaarder wordt. Op basis van de ontvangen declaraties over de 1e 3 maanden (per 29 mei 2020) lijkt er sprake te zijn van stabilisatie van uitgaven over 1e kwartaal 2020 ten opzichte van laatste 3 kwartalen 2019. Daarnaast stabiliseren de uitgaven per cliënt.

Onderstaande figuur geeft inzicht in het aantal cliënten.

Figuur 6 Aantal unieke cliënten per maand

Uitgaven Wmo BG

De geprognosticeerde uitgaven Wmo BG stijgen met € 25.000 (0,55%) ten opzichte van 2019. In deze prognose zijn de bezuiningen 2020 verwerkt voor een bedrag van € 137.000. Zonder deze bezuiniging verwachten we dat de geprognosticeerde uitgaven stijgen met € 162.000 (3,5%) In tabel 4 zijn de geprognosticeerde uitgaven over 2020 en werkelijke uitgaven 2019 nader uitgesplitst.

Tabel 4 Uitgaven Wmo BG (x 1.000 euro)

Taak	2019	Prognose 2020	Verschil	% verschil
Wmo BG Zorg in Natura (ZIN)	€ 4.063	€ 4.049	- € 14	- 0,3%
Wmo BG Persoonsgebonden budget (PGB)	€ 320	€ 359	€ 39	12,2%
Wmo BG Overige uitgaven	€ 181	€ 181	€ 0	0%
Totaal	**€ 4.564**	**€ 4.589**	**€ 25**	**0,5%**

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat de geprognosticeerde uitgaven voor de Wmo BG over 2020 nagenoeg gelijk zijn aan de werkelijke uitgaven 2019. In onderstaande tabel is de Wmo BG ZIN uitgesplitst in de bijbehorende productcategorieën. In deze tabel zijn de uitgaven weergegeven over heel 2019, daarnaast zijn de uitgaven weergegeven over de ontvangen en goedgekeurde declaraties per 29 mei tot en met maart 2020. Let op: het betreft hierbij enkel de uitgaven zoals deze over de 1e 3 maanden zijn gedaan. Deze uitgaven zijn

Bijlage: Cijfers in beeld

niet zondermeer (lineair) te extrapoleren en deze te vergelijken met de prognose. Temeer bij de prognose gebruik is gemaakt van historische informatie, te verwachten ontwikkelingen en de bezuinigingen zoals deze in de cijfers zijn verwerkt. Voor de Wmo BG betreft dit een bedrag van € 137.000 op de maatwerkvoorzieningen. Naast deze bezuiniging zijn de tarieven voor de producten binnen Wmo BG per 1 juli 2020 lager dan voorheen. Op basis van gelijkblijvend volume is de verwachting dat hierdoor de kosten over 2020 met € 100.000 lager zullen uitvallen dan 2019. Daarnaast zijn er afhankelijkheden in de ontvangen en goedgekeurde declaraties bij aanbieders. De uitgaven hoeven nog niet alle uitgaven te bevatten zoals we deze dienen te voldoen over het 1e kwartaal 2020. Bijvoorbeeld omdat we nog niet alle declaraties hebben ontvangen en daarnaast mogelijk declaraties (gedeeltelijk) hebben afgekeurd waarvoor mogelijk nog nieuwe declaraties ontvangen worden.

Tabel 5 **Uitgaven Wmo BG ZIN (x 1.000 euro)**

Taak	2019	Uitgaven 1e kwartaal 2020
Begeleiding	€ 2.790	€ 764
Dagbesteding	€ 1.136	€ 222
Overige maatwerkvoorzieningen	€ 102	€ 36
Vervoersdiensten	€ 35	€ 6
Totaal	**€ 4.063**	**€ 1.028**

Uitgaven Wmo Hulp bij het Huishouden

De geprognosticeerde uitgaven Wmo HbH over 2020 stijgen met € 627.000 (13,4%) ten opzichte van 2019. In deze prognose zijn de bezuiningen 2020 verwerkt voor een bedrag van € 268.000. Zonder deze bezuiniging verwachten we dat de geprognosticeerde uitgaven stijgen met € 895.000 (19,1%).
De uitgaven, door groei van aantal cliënten en indexatie van de tarieven per 1 januari 2020, stijgen met € 327.000. Voor de Wmo HbH stijgen de uitgaven (bij gelijkblijvend volume) met € 300.000.

In tabel 6 staan de werkelijke uitgaven ZIN voor de huishoudelijke hulp, daarnaast zijn de uitgaven weergegeven over de ontvangen en goedgekeurde declaraties per 29 mei tot en met maart 2020. Let op: het betreft hierbij enkel de uitgaven zoals deze over de 1e 3 perioden zijn gedaan. Deze uitgaven zijn niet zondermeer (lineair) te extrapoleren en te vergelijken met de prognose. Temeer bij de prognose gebruik is gemaakt van historische informatie, te verwachten ontwikkelingen en de bezuinigingen zoals deze in de cijfers zijn verwerkt. Voor de Wmo HbH betreffen de bezuinigingen een bedrag van € 268.000 op de maatwerkvoorzieningen.

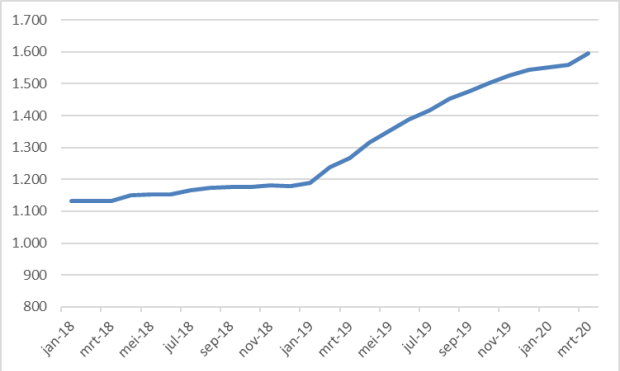
Tabel 6 **Uitgaven Wmo HbH ZIN (x 1.000 euro)**

Taak	2019	Uitgaven 1e 3 perioden 2020
Hulp bij het Huishouden	€ 4.679	€ 1.097

In figuur 10 is het verloop van het aantal unieke cliënten zichtbaar van januari 2018 tot en met maart 2020. Hieruit blijkt dat er in 2018 sprake is van een stijging van 5,3% (januari 2018: 1.131 unieke cliënten december 2018: 1.191 unieke cliënten). Vanaf januari 2019 stijgt het aantal unieke cliënten met ruim 30,4% (december 2018: 1.191 unieke cliënten; december 2019: 1.553 unieke cliënten). Deze explosieve stijging is een direct gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage per 1 januari 2019.De stijging zet zich in 2020 nog steeds voort. In de eerste 3 maanden zien we dat het aantal cliënten gestegen is met 53 (3,4%)

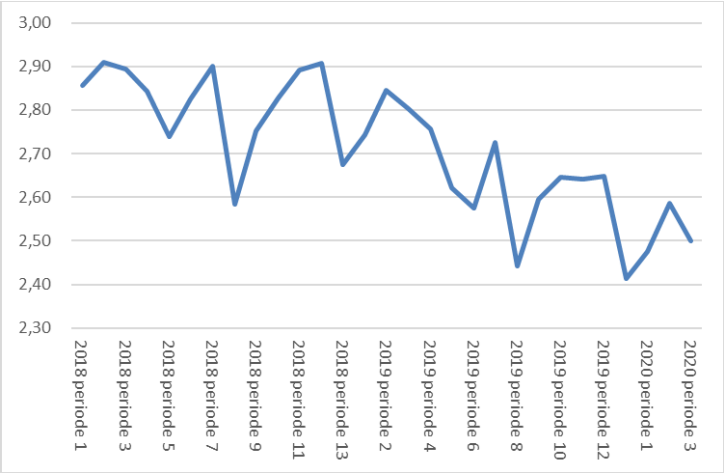
Figuur 10 **Unieke cliënten HbH**

Bijlage: Cijfers in beeld

Ondanks de stijging van 30,4% van het aantal unieke cliënten zijn de uitgaven niet met hetzelfde percentage gestegen. Dit wordt veroorzaakt doordat het gemiddelde aantal uur wat een cliënt aan huishoudelijke hulp geleverd krijgt een daling laat zien. Deze daling is een gevolg van het nog stringenter toepassen van onze beleidsregels met betrekking tot het toekennen van de hoogte van het aantal uren huishoudelijke hulp. In figuur 3 is deze trend zichtbaar. Hieruit blijkt dat de daling zich vooral inzet vanaf 2019. In 2018 was het gemiddelde aantal uur dat een cliënt huishoudelijke hulp geleverd kreeg 2,82 uur per week, in 2019 was dit 2,65 uur per week. Een daling van 6%. De eerste 3 perioden is het gemiddelde aantal uren huishoudelijke hulp per cliënt 2,59 uur per week. Een lichte daling ten opzichte van 2019.

Figuur 11 **Gemiddeld aantal geleverde uren HbH per week**

Bijlage: Cijfers in beeld

Verwijzers

In deze paragraaf geven we inzicht in het gedrag van verwijzen binnen Zevenaar. We kijken naar de afgegeven voorzieningen in de periode januari t/m maart 2020. Deze data geeft ons inzicht in het verwijsgedrag in specifiek deze periode, het zegt niet iets over wanneer zorg daadwerkelijk is gegeven of is gedeclareerd aangezien er tijd zit tussen het afgeven van een voorziening en het starten van het leveren van zorg.

Aandeel verwijzingen op basis van voorzieningen en cliënten binnen Jeugd, Wmo BG, Wmo HBH, Wmo oud, per verwijzing in de periode januari t/m maart 2020.

Tabel 7

Verwijzer	Voorzieningen	Cliënten
Gecertificeerde instelling	2%	2%
Gemeente	72%	70%
Huisarts	17%	18%
Jeugdarts	1%	1%
Medisch specialist	4%	4%
Rechter/Officier van Justitie	3%	2%
Zelfverwijzer/geen verwijzer*	2%	2%
Totaal	**100%**	**100%**

*Dit betreft enkele dyslexievoorzieningen van twee aanbieders.

We zien dat in januari t/m maart 2020 de gemeente 72% van alle voorzieningen heeft verwezen en dat de huisarts 17% van alle voorzieningen heeft verwezen.

Aandeel verwijzingen op basis van voorzieningen en cliënten binnen alleen Jeugd per verwijzing in de periode januari t/m maart 2020.

Tabel 8

Verwijzer	Voorzieningen	Cliënten
Gecertificeerde instelling	5%	6%
Gemeente	38%	32%
Huisarts	38%	41%
Jeugdarts	2%	2%
Medisch specialist	8%	10%
Rechter/Officier van Justitie	6%	4%
Zelfverwijzer/geen verwijzer*	4%	5%
Totaal	**100%**	**100%**

*Dit betreft enkele dyslexievoorzieningen van twee aanbieders.

We zien dat in januari t/m maart 2020 de gemeente 38% van alle voorzieningen heeft verwezen en dat de huisarts 38% van alle voorzieningen heeft verwezen.

Bezuinigingen

Bijlage: Cijfers in beeld

In de budgetten tot en met de 1e voortgangsrapportage worden de ramingen gepresenteerd, inclusief de bezuinigingstaakstelling. In onderstaande tabel laten wij zien welke bezuinigingen zijn geraamd per taakveld.

Dit zijn de bruto bezuinigingsbedragen met betrekking tot de genoemde taken. Naast deze bedragen zijn er ook frictiekosten opgenomen. Dat is ook de reden dat het gepresenteerde bezuinigingsbedrag hoger is dan de bezuinigingstaakstelling van netto € 1.000.000 in 2020. Dit besparingspotentieel voor 2020 denken wij o.a. te vinden in de doorontwikkeling van de toegang, het inzetten op een poortwachter dyslexie, het inzetten op meer invloed bij derdenverwijzers en implementeren van lokaal contractmanangement.

Voor het realiseren van het besparingspotentieel zijn de effecten van de coronamaatregelen echter een risico. De coronacrisis heeft naar verwachting een vertragend effect op de impact en de implementatiesnelheid van de maatregelen en beleidswijzigingen die volgen uit het Beleidsplan Jeugdwet, Wmo en Participatiewet 2020-2023. Dit leidt mogelijk tot het niet (volledig) kunnen realiseren van de bezuinigingsopgave voor 2020 voor Wmo en Jeugd. Voor een nadere onderbouwing hiervan verwijzen wij u naar de kaderbrief.

Tabel 9 Bezuinigingsbedragen die zijn verwerkt in de huidige budgetten (x 1.000 euro)

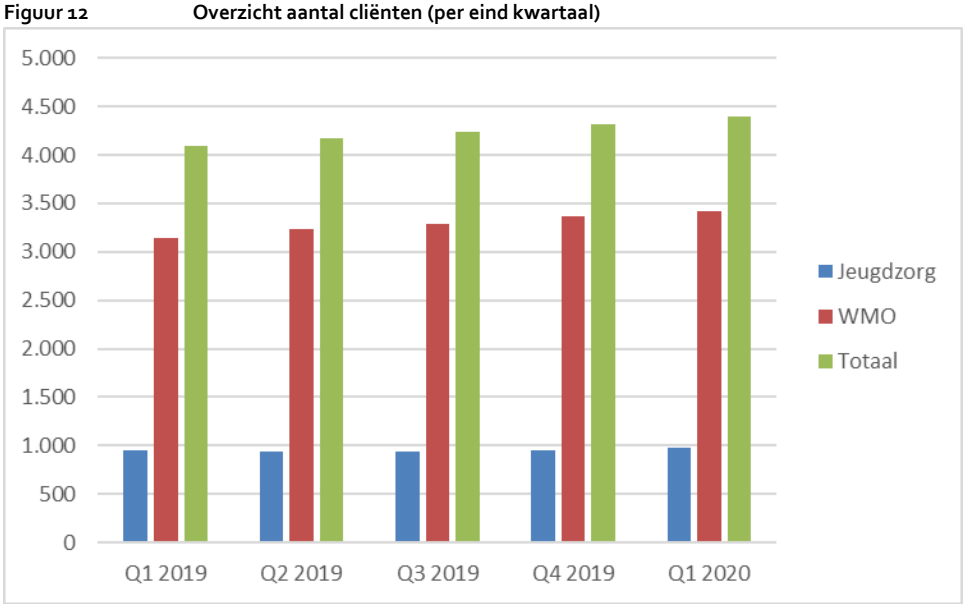
Taak	Ingeboekte bezuiniging 2020
Jeugdzorg	€ 801
Wmo BG	€ 137
Wmo HbH	€ 268
Totaal	**€ 1.206**

Aantal cliënten en voorzieningen

In deze paragraaf geven we inzicht in het aantal cliënten en voorzieningen. Het betreft informatie over de WMO (begeleiding, dagbesteding, persoonlijke verzorging, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en hulp bij huishouden) en Jeugdzorg.

In figuur 12 staat de ontwikkeling van het aantal cliënten. Het aantal cliënten betreft het aantal cliënten dat per eind kwartaal, 1 of meerdere lopende maatwerkvoorzieningen had toegekend gekregen.

Figuur 12 Overzicht aantal cliënten (per eind kwartaal)

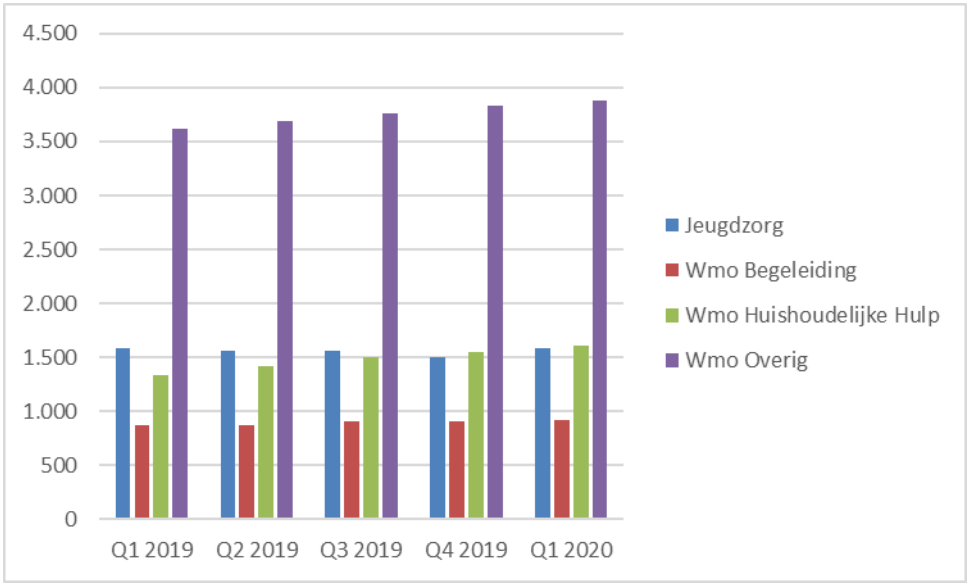

Bijlage: Cijfers in beeld

Het aantal cliënten in de WMO is toegenomen met 275 cliënten (+8,7%) van het 1ste kwartaal 2019 ten opzichte van het 1ste kwartaal 2020. De oorzaak van deze stijging is voornamelijk de aanzuigende werking door de invoering van het abonnementstarief. Het aantal jeugd cliënten stijgt in deze periode met 34 cliënten (+3,6%).

In figuur 3 staat de ontwikkeling van het aantal voorzieningen. Het aantal cliënten betreft het aantal cliënten dat per eind kwartaal, 1 of meerdere lopende maatwerkvoorzieningen had toegekend gekregen.

Figuur 13 **Overzicht aantal voorzieningen (per eind kwartaal)**

De ontwikkeling van het aantal voorzieningen laat een zelfde beeld zien als het aantal cliënten. Er is een toename van het aantal WMO voorzieningen van in totaliteit 574 (+9,8%) van het 1ste kwartaal 2020 ten opzichte van het 1ste kwartaal 2019. De jeugdzorgvoorzieningen nemen in deze periode toe met 3 (+0,2%) voorzieningen.

Tabellen

Tabel 10 Overzicht aantal cliënten (per eind kwartaal)

Taak	Kwartaal 1 2019	Kwartaal 2 2019	Kwartaal 3 2019	Kwartaal 4 2019	Kwartaal 1 2020
Wmo	3.148	3.234	3.289	3.367	3.423
Jeugdzorg	945	942	943	948	979
Totaal	**4.093**	**4.176**	**4.232**	**4.315**	**4.402**

Tabel 11 Overzicht aantal voorzieningen (per eind kwartaal)

Taak	Kwartaal 1 2019	Kwartaal 2 2019	Kwartaal 3 2019	Kwartaal 4 2019	Kwartaal 1 2020
Wmo Huishoudelijke Hulp	1.335	1.423	1.503	1.553	1.607
Wmo Begeleiding	872	875	907	906	915
Wmo Overig	3.622	3.693	3.758	3.830	3.881
Jeugdzorg	1.583	1.562	1.561	1.506	1.586
Totaal	**7.412**	**7.553**	**7.729**	**7.795**	**7.989**

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-074

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	30 juni 2020
Zaaknummer	Z/19/347494 /ADV/20/969281
Onderwerp	Start verkoop grafieken Peter Stuyvesant collectie
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf

Contactpersoon	R. Dekker
E-mail	R.Dekker@zevenaar.nl
Telefoon	5181

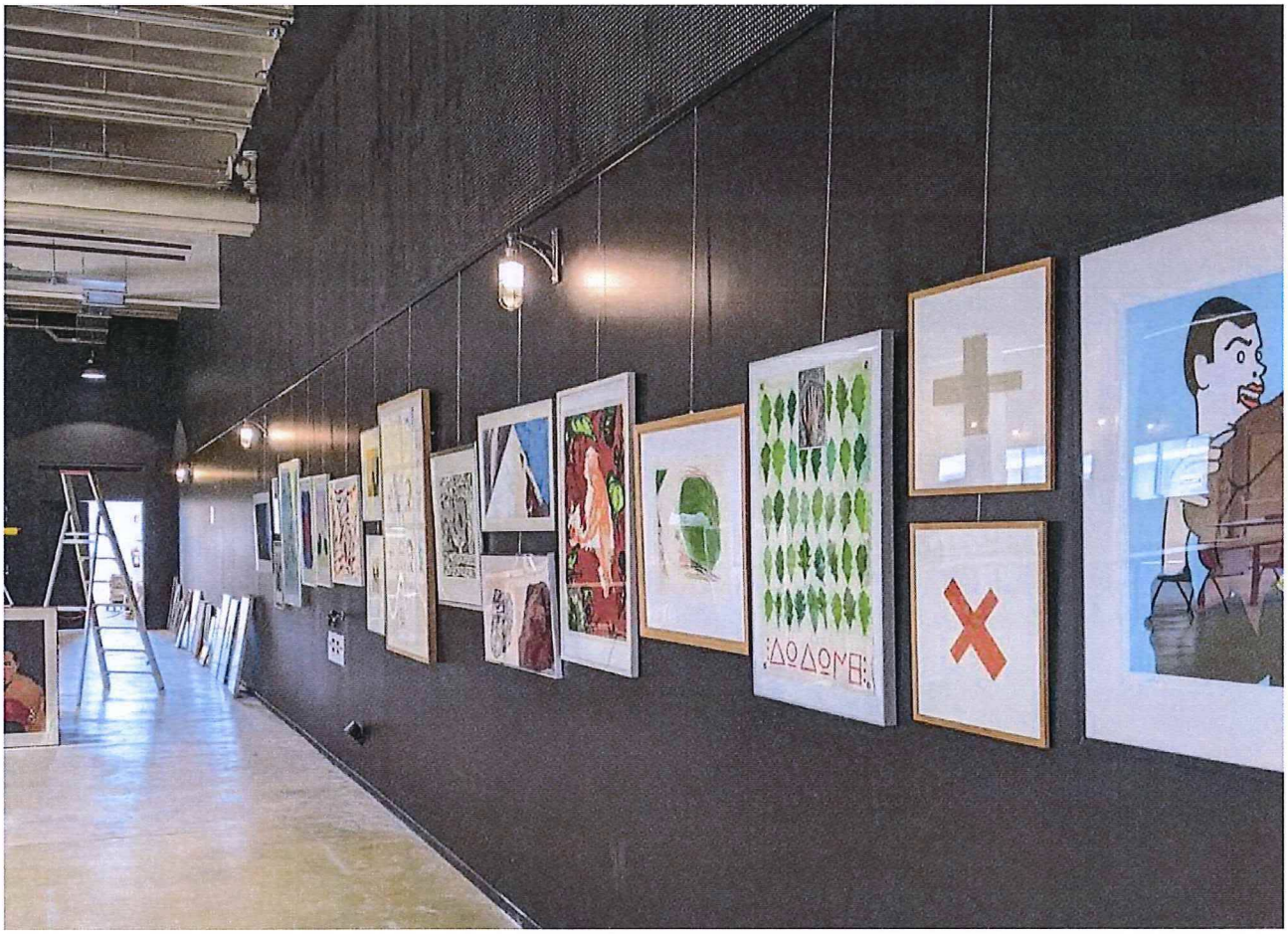
Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In november 2019 heeft u bij de behandeling van de meerjarenbegroting besloten tot het afstoten van de grafieken uit de Peter Stuyvesant collectie. De verkoop gaat in juli van start

Kernboodschap
In 2012 heeft BAT ons een deel van de voormalige Peter Stuyvesant kunstcollectie geschonken. Hierbij zaten 38 verschillende grafieken met een totaal van bijna 900 bladen. Van elk werk houden wij 1 exemplaar zelf. De rest verkopen wij, conform de voorwaarden van de schenking. Inwoners, medewerkers van de gemeente, raadsleden en andere geïnteresseerden zijn dan in de gelegenheid om voor een kleine prijs een mooi kunstwerk aan te schaffen.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
Wij hebben de grafieken laten taxeren om de verkoopprijs te bepalen. De te verkopen grafieken zijn opgehangen in de cultuurhal in de Turmac Cultuurfabriek en daar voor iedereen te bezichtigen. Er is een verkoopbrochure gemaakt. Deze bevat ook een beschrijving van het verkoopproces. Geïnteresseerden kunnen per mail bestellen. Zij ontvangen vervolgens een factuur. Na betaling kunnen zij het werk op woensdagen komen afhalen.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Wij communiceren over de verkoop via de gebruikelijke kanalen.

Vervolgproces
Wij benoemen het resultaat van de verkoop in de reguliere P&C stukken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. Verkoopbrochure, INT/20/951079

Peter Stuyvesant grafieken

Verkoop Brochure

Peter Stuyvesant Grafieken

Zevenaar beschikt dankzij een schenking van BAT over een aansprekende en waardevolle kunstcollectie.

Onderdeel van de collectie zijn een flinke stapel grafieken. Etsen, zeefdrukken en Litho's, door Turmac in twee rondes (1981 en 2002) aangeschaft, met als doel deze aan werknemers te schenken of tegen aantrekkelijke prijzen te verkopen.

De grafieken zijn van dezelfde kunstenaars waarvan ook een groter werk in de oorspronkelijke Peter Stuyvesant collectie was opgenomen. Waarschijnlijk herkent u er wel een aantal, al is het maar omdat we vergaderruimtes in het gemeentehuis naar hen hebben vernoemd.

De gemeente bezit 38 werken, met in totaal bijna 900 bladen.

Van ieder werk houden we 1 exemplaar zelf. De rest gaat in de verkoop, het betreft 32 verschillende werken. Dit is destijds bij de schenking al bepaald, nu komt het er van.

Deze brochure geeft u een overzicht van de beschikbare werken, zodat u een keuze kan maken. Hou er rekening mee dat de werken niet zijn ingelijst en dat de verkoopprijs niet perse de marktwaarde vertegenwoordigd.

De werken zijn te zien in de Turmac Cultuurfabriek.

Hoe kunt u bestellen?

1. Selecteer uw favoriete kunstwerk(en) uit deze brochure, en bekijk ze in de Turmac Cultuurfabriek.

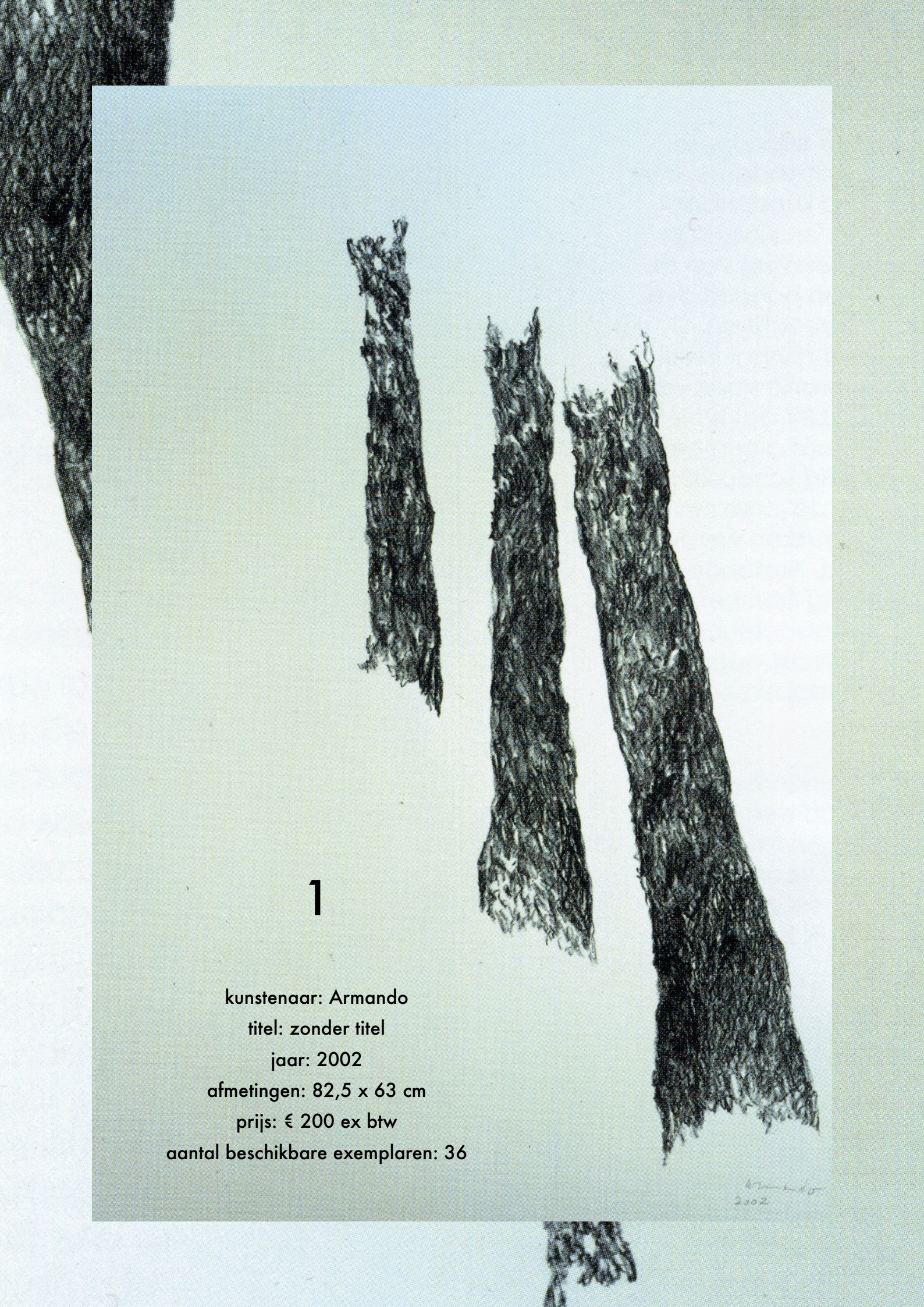
2. Mail het nummer dat u wilt kopen naar kunstverkoop@zevenaar.nl. Vermeld daarbij uw adresgegevens voor de factuur en ook uw telefoonnummer.

3. U ontvangt van ons een factuur per mail. Zodra u deze betaald heeft, kunt u uw kunstwerk de woensdag er op komen afhalen.

4. U haalt uw kunstwerk op bij de infobalie op het gemeentehuis, op vertoon van uw ID bewijs. U krijgt uw kunstwerk mee in een goede verpakking. De snelle beslissers ontvangen een gratis boek en catalogus (zo lang de voorraad strekt).

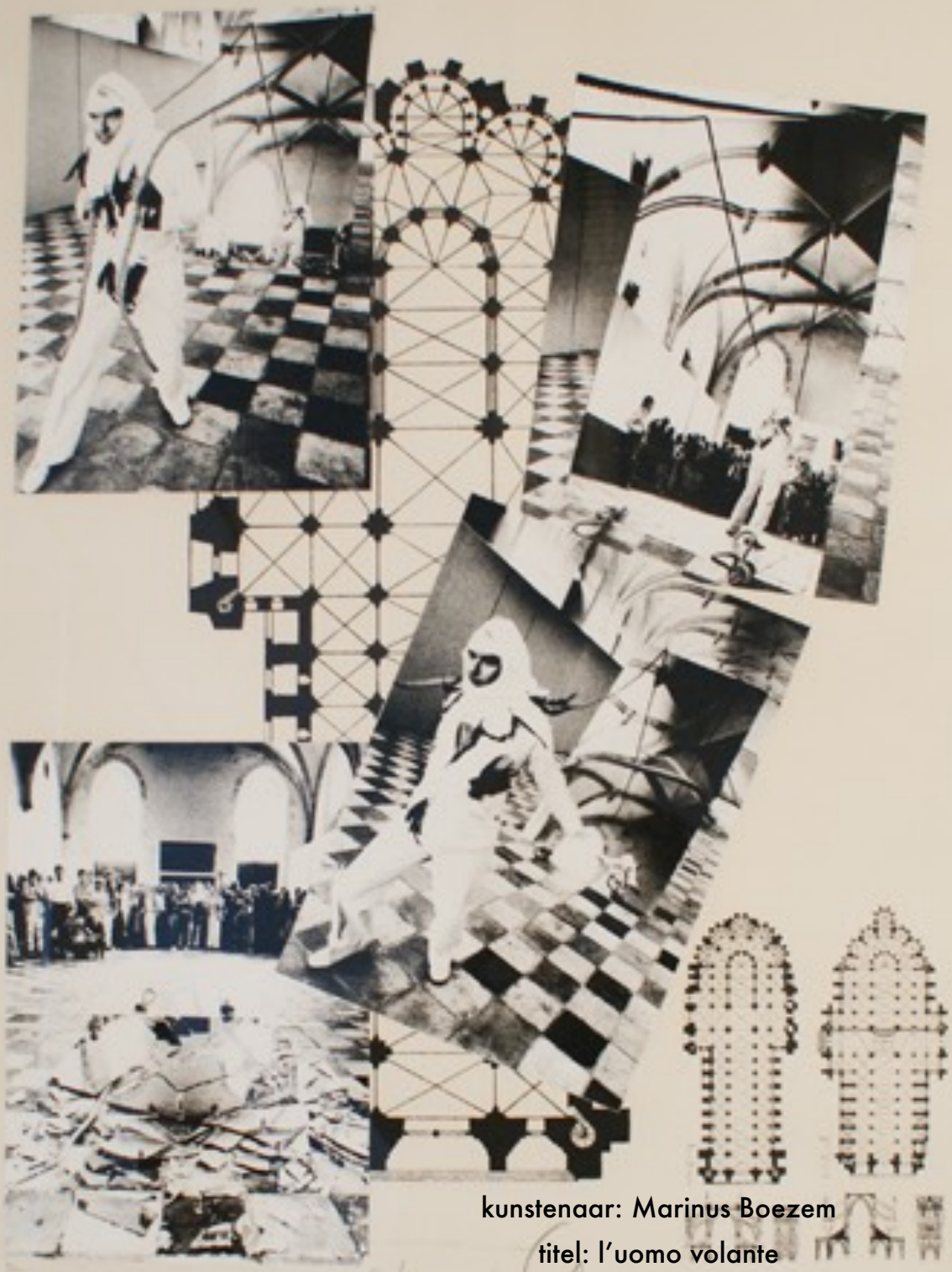
1

kunstenaar: Armando
titel: zonder titel
jaar: 2002
afmetingen: 82,5 x 63 cm
prijs: € 200 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 36

2

kunstenaar: Bram Bogart
titel: rood-ruit-blauw
jaar: 1980
afmetingen: 82 x 64 cm
prijs: € 250 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 5

kunstenaar: Marinus Boezem

titel: l'uomo volante

jaar: 1979

afmetingen: 95 x 68 cm

prijs: € 100 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 57

4

5

kunstenaar: Hans Broek

titel: Resident

jaar: 2002

afmetingen: 61 x 106 cm

prijs: € 50 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 21

6

kunstenaar: Ger van Elk
titel: Roquebrune
jaar: 1980
afmetingen: 49 x 97,5
prijs: € 275 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 16

7

kunstenaar: Ger van Elk
titel: Mont Blanc Mountain
jaar: 1980
afmetingen: 52 x 92 cm
prijs: € 275 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 5

8

kunstenaar: Jean Michel Folon
titel: L'arme
jaar: 1979
afmetingen: 50 x 66 cm
prijs: € 125 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 26

9

kunstenaar: Sarah Jones
titel: The Spare Room IV
jaar: 2002
afmetingen: 51 x 40,6 cm
prijs: € 300 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 38

kunstenaar: Stefan Kurten

titel: geen titel

jaar: 2002

afmetingen: 61 x 80 cm

prijs: € 400 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 47

11

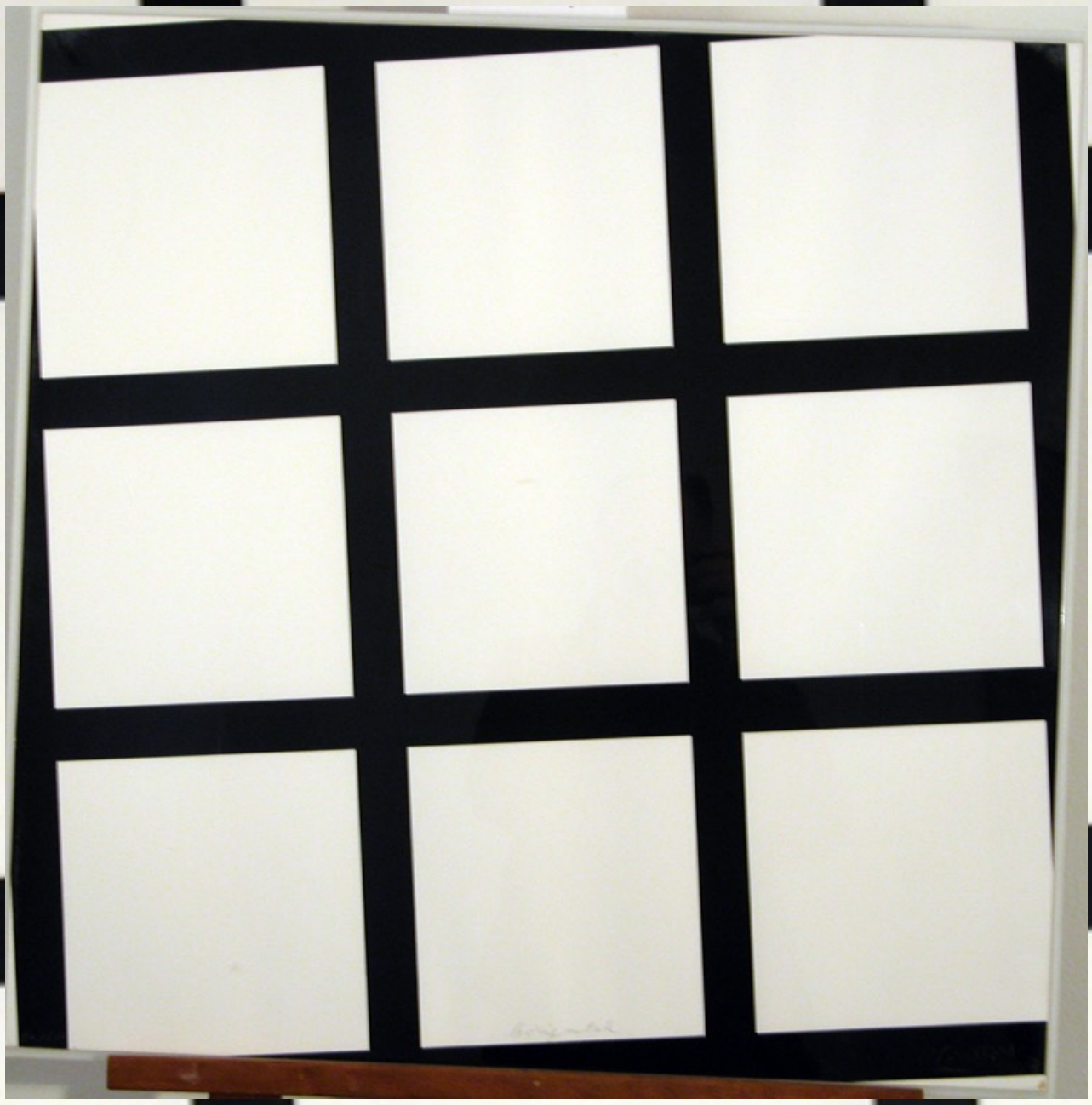
kunstenaar: Kees Franse
titel: stilleven in lijst
jaar: 1979
afmetingen: 56 x 75 cm
prijs: € 50 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 10

12
kunstenaar: Reinier Lucassen
titel: composition
jaar: 1979
afmetingen: ong 58 x 68 cm
prijs: € 90 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 11

kunstenaar: Ulrich Lamsfuss
titel: zonder titel 1-13
jaar: 2002
afmetingen: 13 stuks van 29,5 x 21 cm
prijs: € 100 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 53

14

kunstenaar: Francois Morellet

titel: horizontale

jaar: 1979

afmetingen: 61 x 61 cm

prijs: € 425 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 10

15

kunstenaar: Robert Mangold

titel: within (grijs)

jaar: 1981

afmetingen: 41,5 x 41,5 cm

prijs: € 300 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 4

16

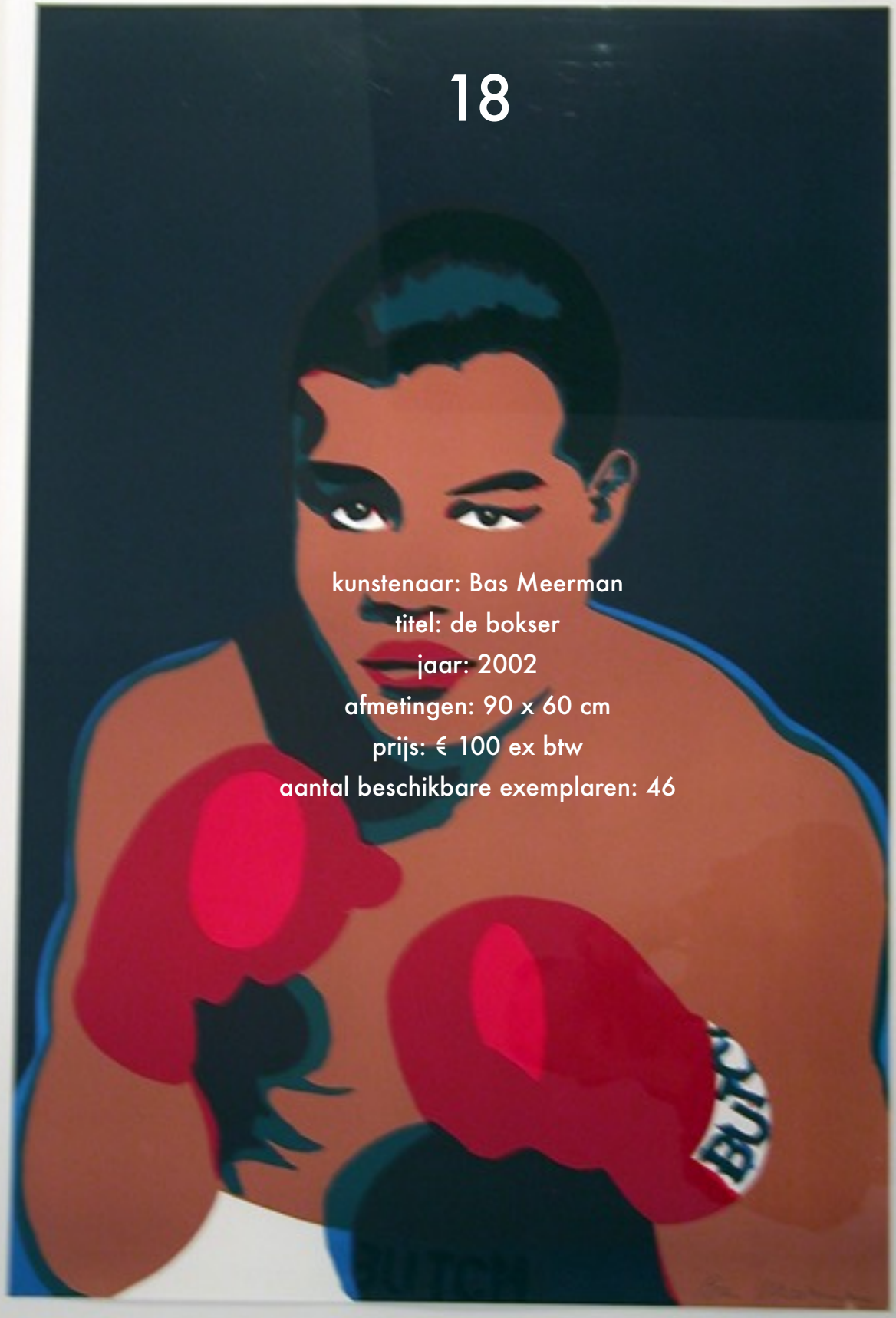
kunstenaar: Robert Mangold
titel: within (oranje)
jaar: 1981
afmetingen: 41,5 x 41,5 cm
prijs: € 300 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 3

kunstenaar: Marcel Maeyer
titel: project for Bologna
jaar: 1979
afmetingen: 72 x 61,5 cm
prijs: € 40 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 12

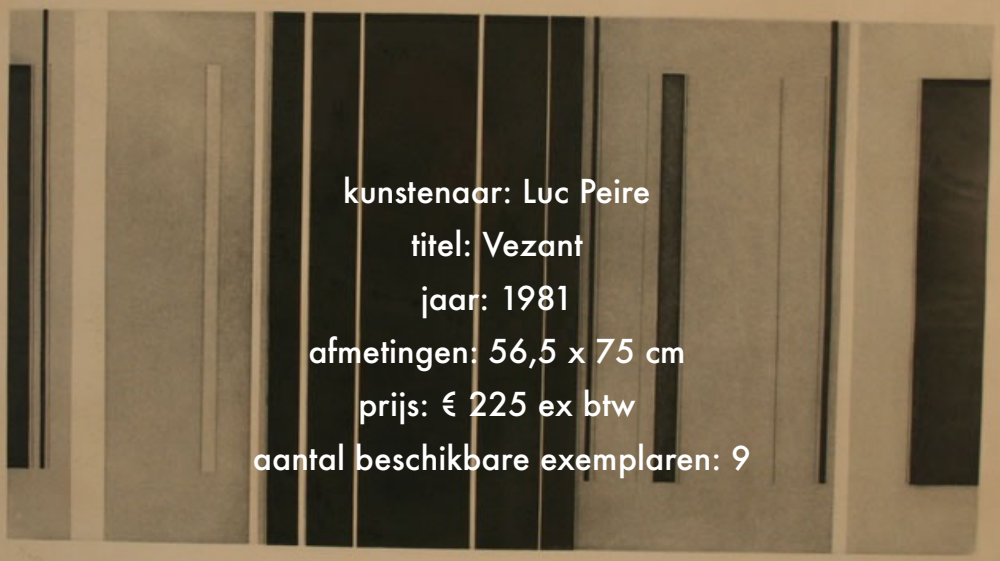
17

18

kunstenaar: Bas Meerman
titel: de bokser
jaar: 2002
afmetingen: 90 x 60 cm
prijs: € 100 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 46

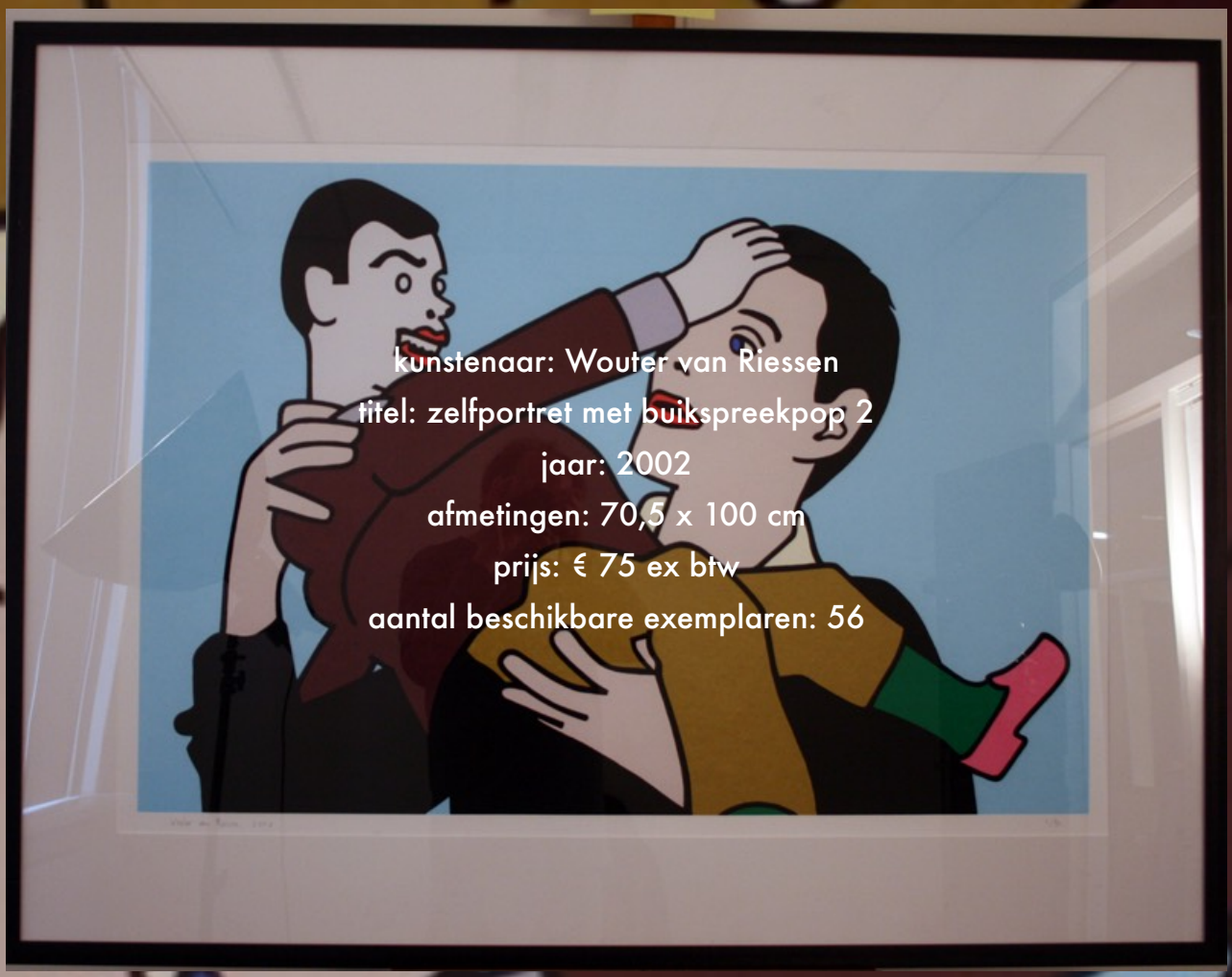
19

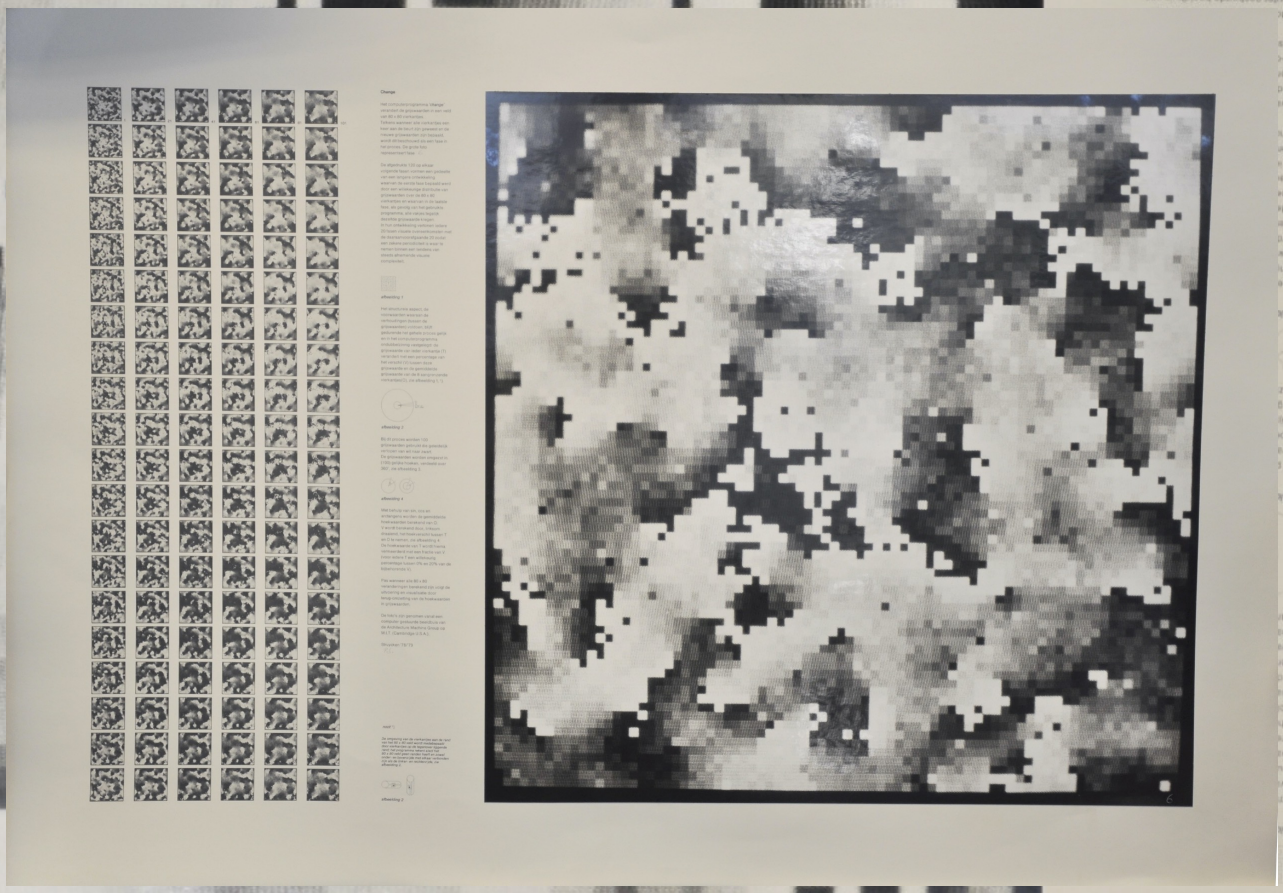
kunstenaar: Luc Peire
titel: Vezant
jaar: 1981
afmetingen: 56,5 x 75 cm
prijs: € 225 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 9

kunstenaar: Roger Raveel
titel: de driehoek tussen hooft en hand
jaar: 1979
afmetingen: 78 x 56 cm
prijs: € 450 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 6

kunstenaar: Wouter van Riessen
titel: zelfportret met buikspreekpop 2
jaar: 2002
afmetingen: 70,5 x 100 cm
prijs: € 75 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 56

kunstenaar: Peter Struycken

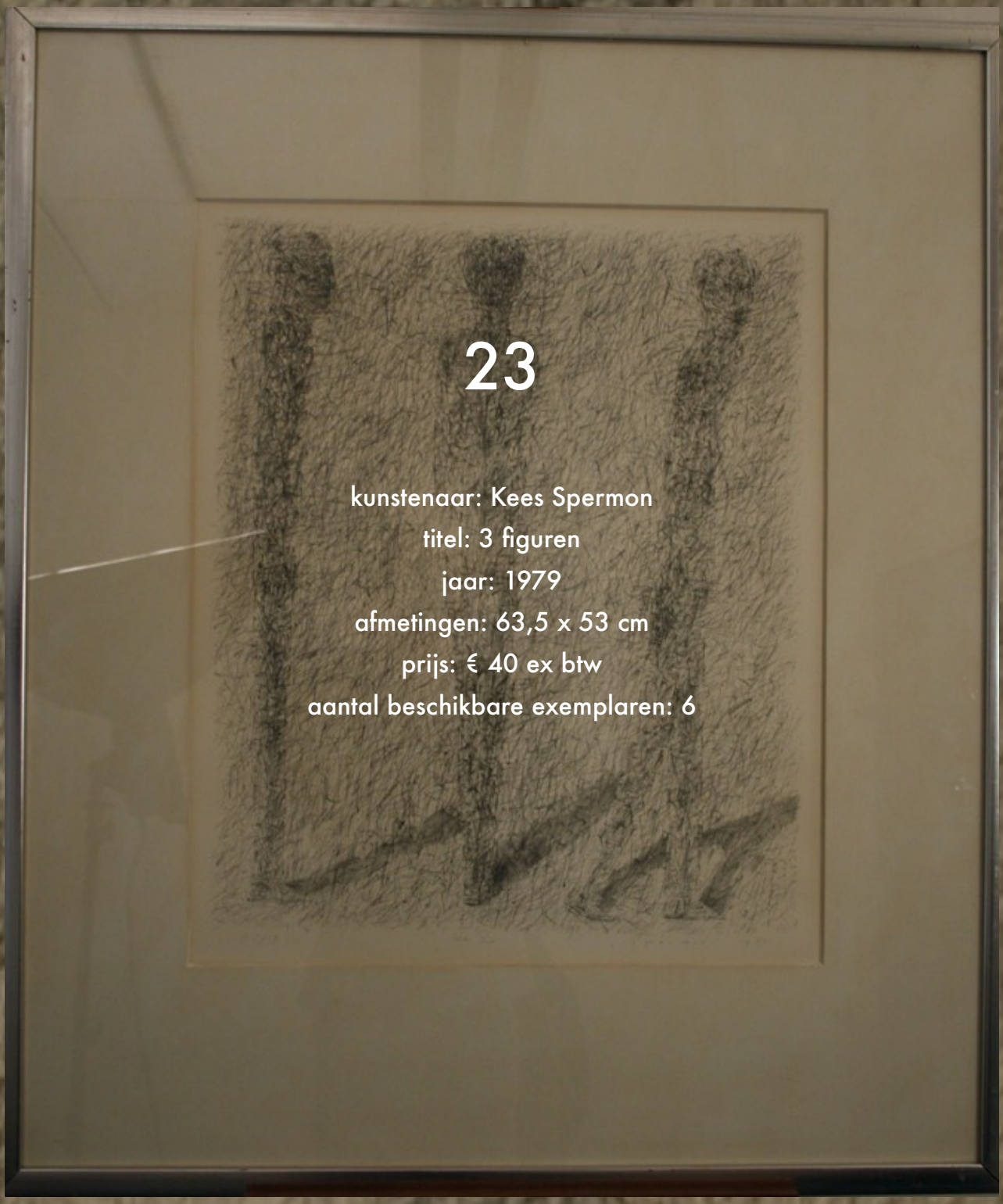
titel: Change

jaar: 1979

afmetingen: 62 x 90 cm

prijs: € 100 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 63

23

kunstenaar: Kees Spermon
titel: 3 figuren
jaar: 1979
afmetingen: 63,5 x 53 cm
prijs: € 40 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 6

24

kunstenaar: Berend Strik

titel: zonder titel

jaar: 2002

afmetingen: ong 73 x 80 cm

prijs: € 125 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 7

kunstenaar: Ge-Karel van der Sterren

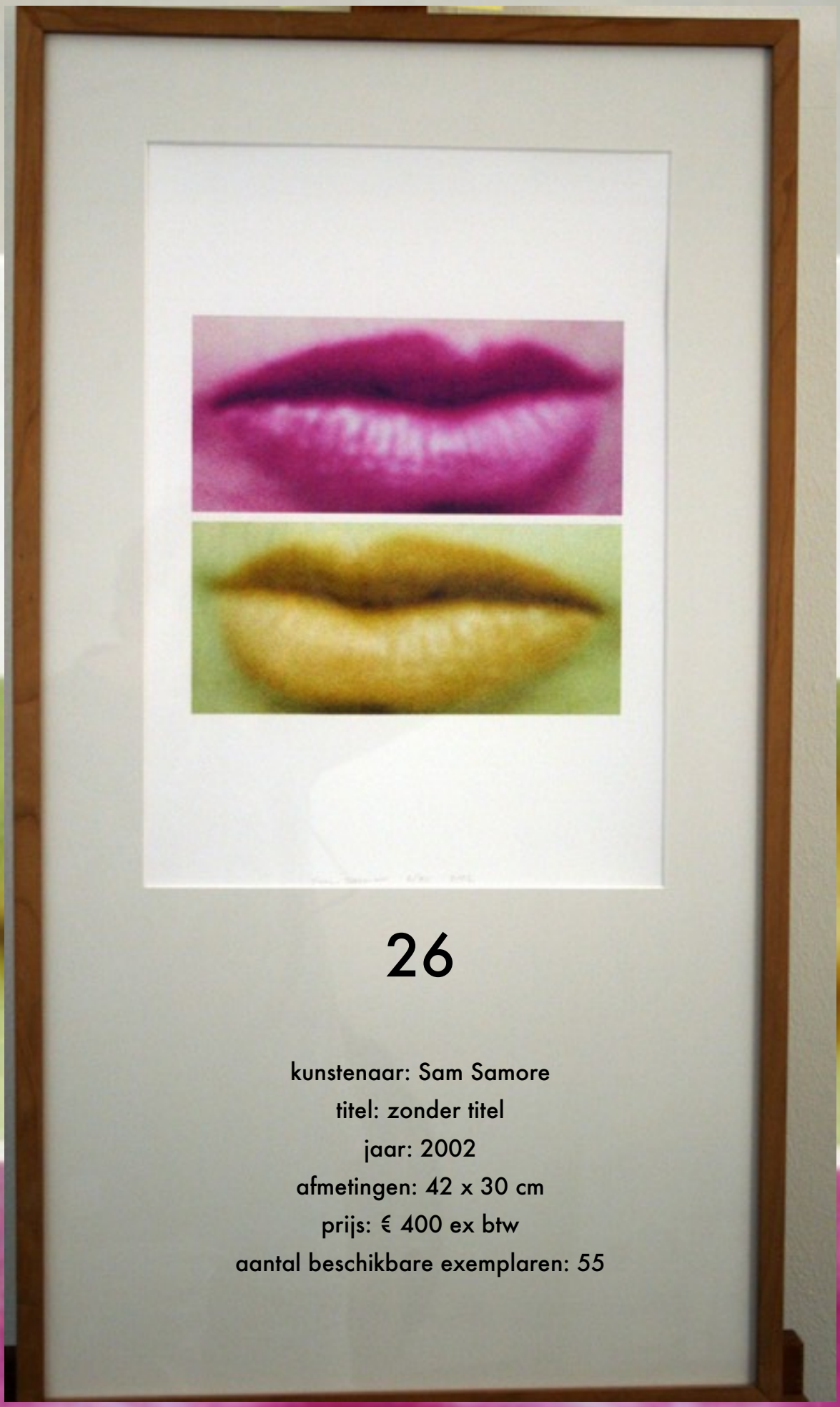
titel: zonder titel

jaar: 2002

afmetingen: 81,5 x 61,5 cm

prijs: € 70 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 41

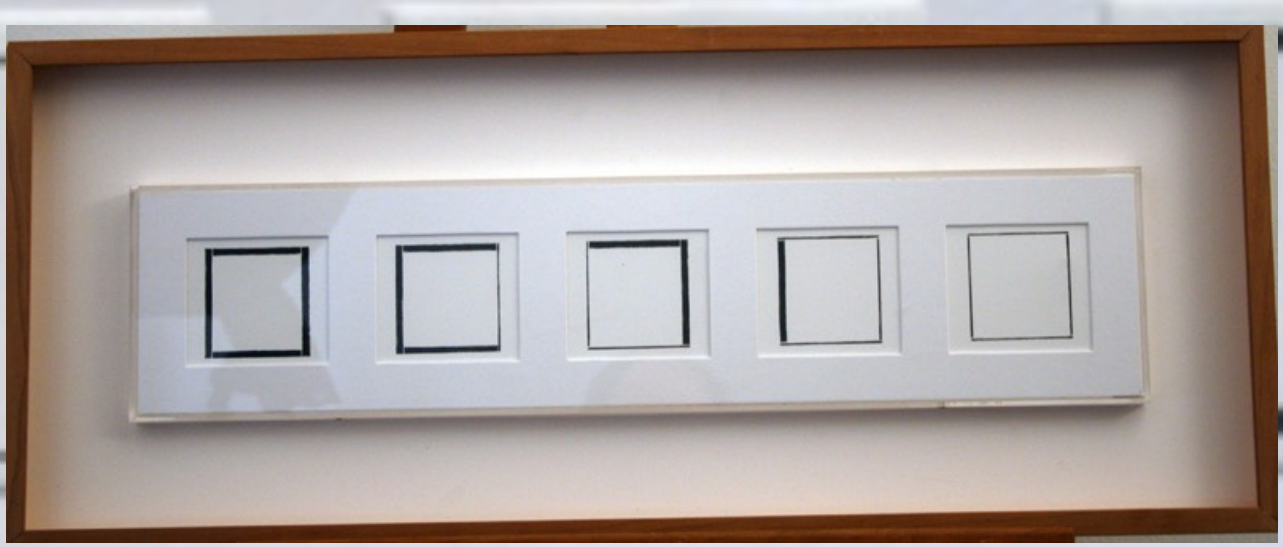
26

kunstenaar: Sam Samore
titel: zonder titel
jaar: 2002
afmetingen: 42 x 30 cm
prijs: € 400 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 55

kunstenaar: Joe Tilson
titel: Oak Oracle
jaar: 1980
afmetingen: 80 x 56,5 cm
prijs: € 275 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 20

28

kunstenaar: Andre Volten

titel: Geste

jaar: 1997

afmetingen: 14 x 59,5 x 1,5 cm

prijs: € 100 ex btw

aantal beschikbare exemplaren: 11

29

kunstenaar: Co Westerik
titel: Verschijning over het land
jaar: 1980
afmetingen: 25 x 25 cm
prijs: € 300 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 3

30

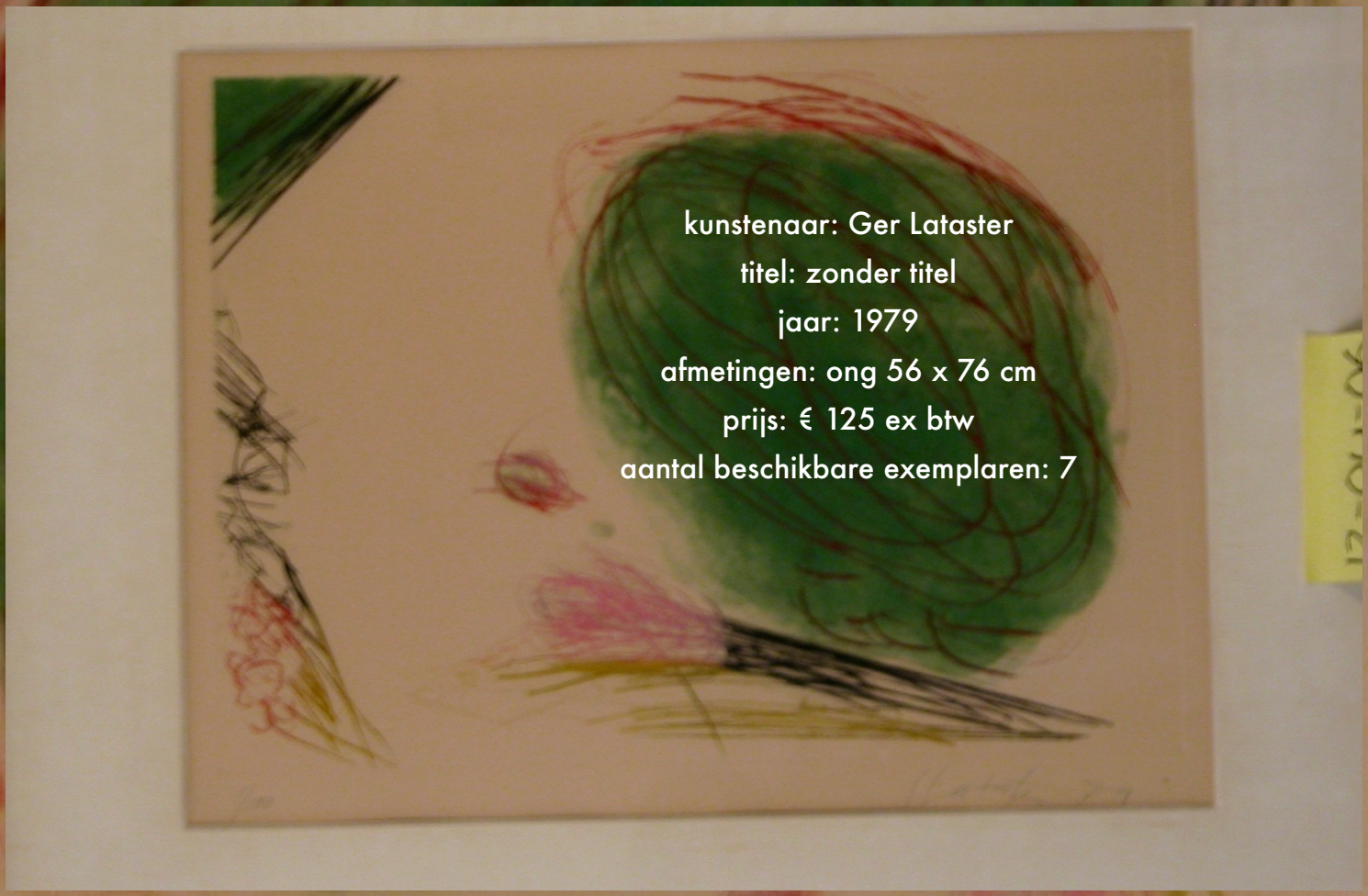

kunstenaar: Roger Wittevrongel
titel: Een blauw-witte plankenwand met venster
jaar: 1981
afmetingen: ong 42,5 x 52,5 cm
prijs: € 50 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 9

31

kunstenaar: Julia Warr
titel: zonder titel
jaar: 2002
afmetingen: ong 69 x 55 cm
prijs: € 75 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 56

kunstenaar: Ger Lataster
titel: zonder titel
jaar: 1979
afmetingen: ong 56 x 76 cm
prijs: € 125 ex btw
aantal beschikbare exemplaren: 7

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-075

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	30 juni 2020
Zaaknummer	Z/19/324958 /INT/20/968258
Onderwerp	Proces en overdracht werkgeverschap combinatiefunctionarissen sport Zevenaar aan Ataro B.V.
Portefeuillehouder	N. van Dellen

Contactpersoon	Anke Voesten
E-mail	A.Voesten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595102

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Op 30 juni hebben wij besloten het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen sport Zevenaar onder te brengen bij Sportbedrijf Ataro B.V. Wij willen u meenemen in het proces, de besluitvorming en de vervolgstappen. Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u daarover.

Kernboodschap

Vanaf 1 juli 2020 is het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen sport ondergebracht bij Sportbedrijf Ataro B.V. De werkzaamheden van de combinatiefunctionarissen sport en zoals beschreven in de "Brede Regeling Combinatiefuncties" passen binnen de visie en gedachtengoed van Sportbedrijf Ataro B.V. De gemeente kan met één partij prestatieafspraken maken en de combinatiefunctionarissen sport kunnen activiteiten/projecten gezamenlijk oppakken.

Op 28 april hebben wij een principeakkoord gegeven voor het overdragen van het werkgeverschap voor de combinatiefunctionarissen sport aan Sportbedrijf Ataro B.V. Na besluitvorming is er een tijdelijke overeenkomst opgesteld en zijn de prestatieafspraken opgesteld.

Met het onderbrengen van het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen sport bij Sportbedrijf Ataro B.V. geven wij ook gehoor aan de wens van de raad uit 2016, maar ook aan de wens van Sportbedrijf Ataro B.V. dat zich wil ontplooien als partner in maatschappelijke activiteiten, in het bijzonder sportactiviteiten, en de wens van combinatiefunctionarissen zelf om onder één werkgever te werken en gezamenlijk projecten en activiteiten te kunnen ontwikkelen.

Context

X Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

Proces

Met de herindeling van de gemeente in 2018 en het ontstaan van een groter werkgebied van de combinatiefunctionarissen, ontstond het goede moment om het bereik en het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen te evalueren en te onderzoeken welke mogelijkheden er waren op het gebied van werkgeverschap. Daarbij is betrokken de wens van de raad uit 2016 om de combinatiefunctionarissen onder te brengen bij sportbedrijf Ataro B.V. En het verzoek van de combinatiefunctionarissen om onder één werkgever ondergebracht te worden, waardoor zij gezamenlijk projecten en activiteiten kunnen oppakken.

In het onderzoek zijn gesprekken gevoerd met de huidige werkgevers, de combinatiefunctionarissen en de beleidsmedewerkers Sociaal Domein. Alle input is verzameld en vanuit hier is een offerte uitvraag- en beoordelings- en toetsingscriteria opgesteld. De binnenkomende offertes zijn aan de hand van de beoordelings- en toetsingscriteria op dezelfde manier beoordeeld. Uit de beoordeling is de offerte van Ataro B.V. als beste naar voren gekomen.

Ataro B.V. is bereid de combinatiefunctionarissen sport onder te brengen bij het sportbedrijf Ataro B.V. en is daarmee ook bereid om de huidige werkzame combinatiefunctionarissen sport, werkzaam vanuit de gemeente en externe werkgevers, over te nemen. Ataro B.V. geeft aan met de inzet van de combinatiefunctionarissen het model "positieve gezondheid" – een van de leidende principes uit onze nieuwe visie – te willen implementeren en de werkzaamheden van de combinatiefunctionarissen sport zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de voorliggende voorzieningen.

Om het uitvoeringsprogramma van de combinatiefunctionarissen sport goed te kunnen monitoren, evalueren en aan te laten sluiten op de beleidsvisie Sociaal Domein zijn er prestatieafspraken opgesteld.

Er is gekozen voor het sluiten van een tijdelijke overeenkomst met Ataro B.V. tot 31 december 2020. Dit heeft te maken met de uitwerking van de "toekomst van Ataro B.V." naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Per 1 januari 2021 brenge we de overeenkomst binnen de nieuwe governancestructuur onder.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten

Alle belanghebbende partijen (de huidige werkgevers, de nieuwe werkgever en de combinatiefunctionarissen) zijn geïnformeerd over de besluitvorming. In afstemming met Sportbedrijf Ataro B.V. wordt de verdere aanpak en de wijze van communicatie met deze partijen besproken.

Vervolgproces
In de periode van juli tot en met 31 december 2020 worden de prestatieafspraken verder geconcretiseerd in samenspraak met de andere beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein, de combinatiefunctionarissen en Ataro B.V. om de inzet van de combinatiefunctionarissen goed te borgen binnen de beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023.

De tijdelijke overeenkomst is in eerste instantie voor de periode tot 1 januari 2021. Daarna wordt de overeenkomst ingebed in de nieuwe governancestructuur van Ataro B.V., waarover momenteel gesprekken worden gevoerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
N.v.t.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-077

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	30 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/358884 /INT/20/968102
Onderwerp	Jaarrekening 2019 Ataro B.V.
Portefeuillehouder	N. van Dellen

Contactpersoon	Piet Gesthuizen
E-mail	P.Gesthuizen@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595110

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u over de jaarrekening 2019 van Ataro B.V. De jaarrekening is vastgesteld in de aandeelhoudersvergadering van vrijdag 26 juni 2020.

Kernboodschap
Ataro B.V. heeft d.m.v. het jaarverslag/jaarrekening (Bijlage Z/20/358884/INK/20/960620) en het accountantsverklaring (Bijlage Z/20/358884/INK/20/960624) verantwoording afgelegd over het jaar 2019. Conform de beheer-exploitatieovereenkomst gemeentelijke accommodaties Zevenaar d.d. 18 juli 2016 zijn de stukken aangeleverd.

Context
☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
X Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
De financiële verantwoording voldoet aan de wettelijke bepalingen
De jaarrekening is voorzien van een accountantsverklaring.

Communicatie en vervolgproces
N.v.t

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1.	Z/20/358884/INK/20/960620	Jaarverslag 2019 Ataro B.V.
2.	Z/20/358884/INK/20/960624	Accountsverklaring jaarrekening 2019 Ataro

ATARO BV

Jaarverslag en -rekening 2019

facilitair - buitensport - binnensport - zwemmen

Inhoudsopgave

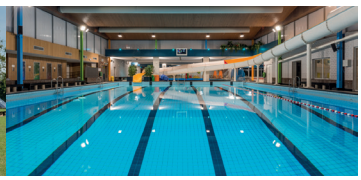
A. Jaarverslag Pagina

Voorwoord	3
Organisatie	4 - 5
Missie en visie	6
Doelen 2019	6
Onderwerpen in verslagjaar	7-10
Personeel	11
Financieel	12
Nawoord Raad van Commissarissen	13

B. Jaarrekening 2019

Accountantsrapport
Jaarrekening 2019

A. Jaarverslag

Voorwoord

In dit jaarverslag 2019 wordt verantwoording afgelegd over de werkzaamheden van en ontwikkelingen binnen Ataro. Dit doen we aan de aandeelhouder, de Raad van Commissarissen en de Personeelsvertegenwoordiging van Ataro B.V.

In kalenderjaar 2019 beheerde en exploiteerde Ataro B.V. voor de gemeente Zevenaar risicodragend de sportaccommodaties:

- Zwembad: Lentebad;
- Sporthallen: Lentemorgen, de Panoven, Heerenmaten;
- Gymzalen: Angerlo, De Brug;
- Sportcomplexen: Hengelder, SDZZ, Angerlo, Babberich, Giesbeek en Atletiek.

Naast het beheer, in gebruik geven en onderhouden van deze accommodaties heeft Ataro BV haar werkzaamheden wederom uitgebreid. Zo werken wij, buiten de exploitatieovereenkomst met de gemeente Zevenaar, inmiddels ook in Arnhem, Doesburg Zelhem, Doetinchem, etc. Naast het leveren van diensten levert Ataro eveneens goederen. Dit doen we gericht op het onderhoud van sportaccommodaties en in het Arnhemse, De Liemers en de achterhoek.

Ataro voert een eigen bedrijfsvoering en sinds 2019 zijn wij ook niet langer middels gedwongen winkelnering aan de gemeente Zevenaar verbonden. Dit betekent dat nu echt alle werkzaamheden in eigen beheer en met eigen personeel zijn uitgevoerd. Net als met de overige onderdelen bij Ataro wordt ook hier gewerkt vanuit een hoge kennis- en kwaliteitsgedachte. Wij staan voor een eerlijk product. Deze hoge kwaliteitstandaard kan alleen worden gehanteerd als deze diensten (installatietechnisch- en groenonderhoud) ook aan derden worden aangeboden.

A. Jaarverslag

Organisatie

Bestuursmodel

Binnen Ataro BV is een scheiding tussen bestuur en intern toezicht door de Raad van Commissarissen. De directeur-bestuurder is eindverantwoordelijk voor alle zaken die betrekking hebben op de BV. De Raad van Commissarissen is de werkgever van de directeur en houdt namens de aandeelhouder toezicht op zijn functioneren en het gevoerde en te voeren beleid. Ieders rol is vastgelegd in het reglement Raad van Commissarissen en het directiereglement.

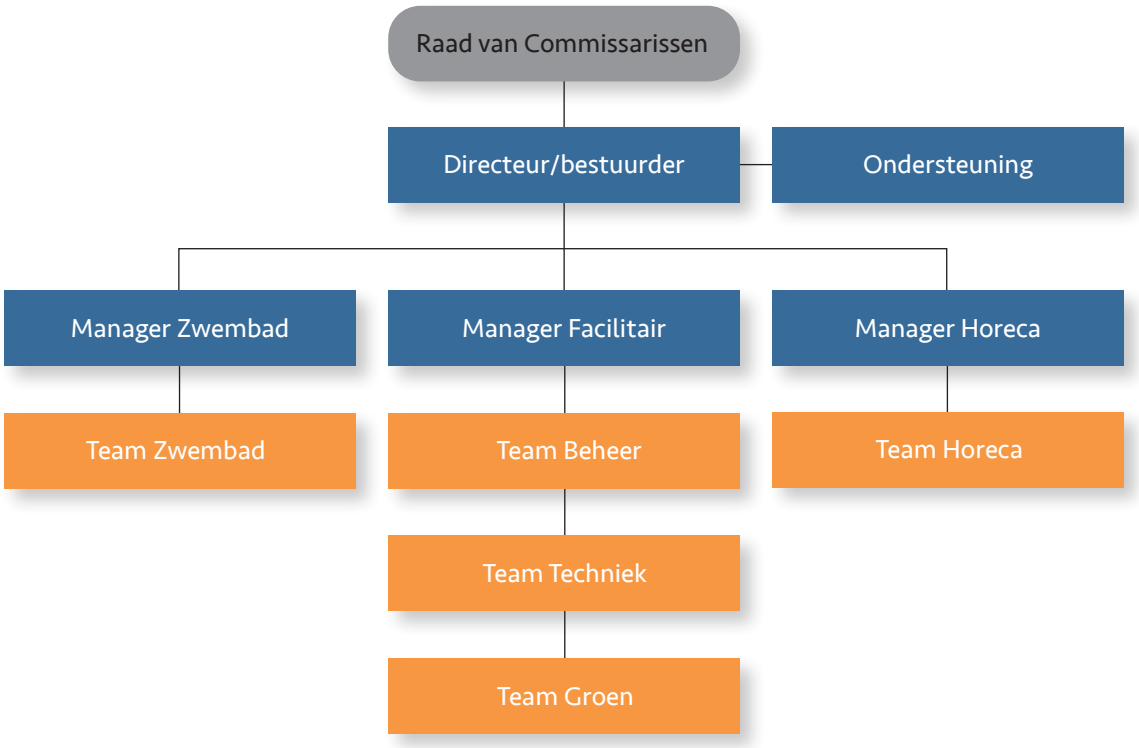
Code goed bestuur

Ataro BV houdt zich aan de gedragsregels van de code goed bestuur, zoals deze in de Governance code Sportbedrijf Zevenaar is vastgelegd. Met deze code wordt aangesloten bij actuele inzichten in "goed bestuur".

Organisatiestructuur

In het onderstaande organigram wordt de structuur van de organisatie weergegeven:

A. Jaarverslag

Directeur-Bestuurder

De heer H.M. Reedijk is aangesteld als directeur-bestuurder. Hij is verantwoordelijk voor de aansturing van de organisatie, het te voeren beleid en strategie. Hij legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en de aandeelhouder.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) adviseert en houdt toezicht op het beleid van de B.V. dat door de directeur-bestuurder wordt gevoerd. Tevens is zij werkgever van de directeur-bestuurder en voorziet hem gevraagd en ongevraagd van advies.

De RvC is geïnstalleerd door de aandeelhouder en bestaat uit drie leden, te weten:

- de heer H. van der Burgt (voorzitter)
- de heer T. van Kraaij (lid, aandachtsgebied financiën)
- de heer M. Hebels (lid / vice voorzitter)

Gedurende dit gehele verslagjaar zijn zowel de bestuurder als de voltallige Raad van Commissarissen actief geweest.

In het nawoord van dit jaarverslag kijkt de Raad van Commissarissen terug en licht haar zienswijze toe.

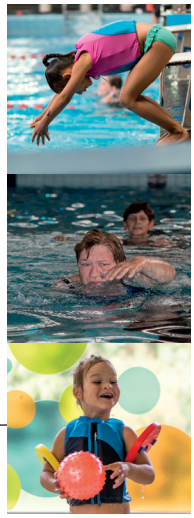
Ataro BV houdt kantoor aan de Didamseweg 144, 6902 PE ZEVENAAR.
(tel: 0316 - 527689, mail: info@atarobv.nl, website:www.atarobv.nl).
(tel: 0316 - 527689, mail: info@atarobv.nl, website:www.atarobv.nl).

Missie en visie

Beleving,
Daar doen we het voor!

Ataro BV rekent tot haar missie om accommodaties (met een maatschappelijk doel) tegen lage kosten, schoon, heel en veilig aan te bieden en meerjarig in prima staat van onderhoud te onderhouden, beheren en/of exploiteren.
Ataro BV zet daarnaast haar expertise breder in voor meer (commerciële) doeleinden. Dit wordt gedaan om haar maatschappelijke activiteiten op een hoger kwaliteitsniveau tegen dezelfde of lagere kosten aan te kunnen bieden.

Ataro BV blijft zich voortdurend inspannen voor accommodaties met maatschappelijk nut. Dit doet zij in nauw overleg met gebruikers en haar opdrachtgevers. Zij volgt ontwikkeling om innovatief te kunnen zijn. Waar mogelijk worden deze innovaties opgenomen in de bedrijfsvoering. Het doel hiervan is optimale kwaliteit te bieden tegen zo laag mogelijke kosten en de accommodaties zo in te richten dat de gebruikers daar optimaal nut van ervaren.

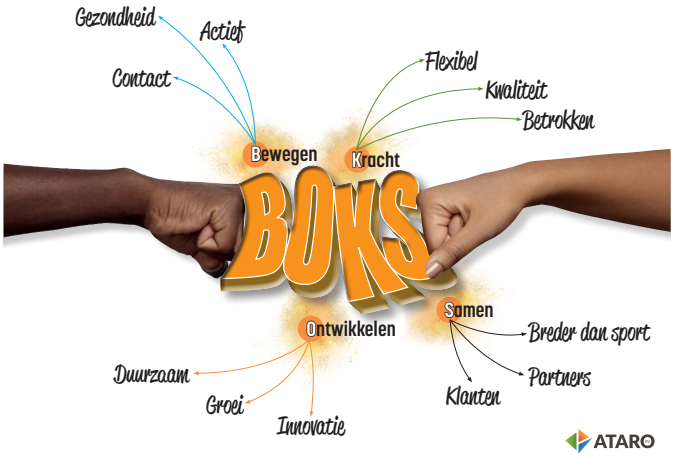

Ataro BV faciliteert, ondersteunt en begeleidt op een zodanige wijze dat haar dienstverlening de beleving en het plezier in de activiteit van de klanten vergroot. Daar waar men tegen problemen is aangelopen, is Ataro in overleg getreden en werd er samen gezocht naar oplossingen gericht op de lange termijn.

Doelen 2019

Binnen onze organisatie wordt gewerkt met de “BOKS”-strategie. Dit vormt de basis voor actie-, jaar- en meerjarenplannen. Onder druk van oplopende risico’s hebben we de plannen aangepast. Enkele ambities zijn niet langer van kracht dan wel zijn naar beneden bijgesteld.

Onderwerpen in het verslagjaar

In onderstaande alinea's worden enkele zaken aangehaald die in het verslagjaar van belang zijn geweest op de ontwikkeling van Ataro, haar opdrachtgever en / of aandeelhouder.

Gebruik accommodaties door scholen

Tijdens de afgelopen jaren is gebleken dat de uitwisseling (met gesloten beurs) van gymnastiekuren voortgezet- versus basisonderwijs in de kern Zevenaar financieel niet langer houdbaar was. Met ingang van het schooljaar 2019-2020 zijn om die reden de gymnastiekuren basisonderwijs niet langer ingepland in accommodaties van het voortgezet onderwijs maar in sporthal Lentemorgen. De basisscholen hebben aangegeven hier erg blij mee te zijn.

Met het voortgezet onderwijs is nog geen financiële overeenstemming over de bijdrage van de school voor het gebruik van sporthal Heerematen (jaren 2017, 2018 en 2019). Gelet op de goede gesprekken die hierover worden gevoerd wordt een oplossing in 2020 verwacht. Om deze reden zijn de inkomsten meegenomen in de jaarschijf 2019.

Huisvesting Ataro

In het najaar is een loods met kantoorruimte in gebruik genomen aan de Didamseweg in Zevenaar. Dit was nodig om de werkzaamheden van verschillende disciplines op een eigentijdse wijze te kunnen verrichten en te voldoen aan de arbo-eisen. Met deze aanpassing in de huisvesting zijn er tevens locaties afgestoten zodat er minder decentraal gewerkt hoeft te worden. Ook is opdracht gegeven de locatie zwembad Lentebad uit te breiden en aan te passen. Met deze opdracht, die in het voorjaar 2020 zal worden opgeleverd, wordt de veiligheid voor de bezoekers vergroot en de kleedruimten voor het personeel arbo-proof.

A. Jaarverslag

Energie Hengelder

Vanaf de start van Ataro (jan. 2016) is er onvrede bij de verenigingen en Ataro over de nutsvoorziening op sportcomplex Hengelder. De reden hiervan is dat men van mening was dat het gebruik van energie niet overeenkomt met de meterstanden. Om te achterhalen wat er aan de hand is heeft Ataro hier veel tijd, energie en onderzoeksgeld in gestoken en bedrijven waaronder meetdienst Kenter ingehuurd. Verschillende zaken zijn aan het licht gekomen. De belangrijkste conclusie was dat de hoofdmeter met een andere snelheid “draait” dan de verschillende tussenmeters waarop de verenigingen worden afgerekend. Alle gebruikers zijn het er over eens dat dit moet worden aangepast. Gezamenlijk is gezocht naar de oplossing. De verenigingen hebben aangegeven de kosten van het gebruik op zich te willen nemen mits de meters worden aangepast en de kosten worden gedragen door de eigenaar. Afgesproken is de aanpassingen niet tijdens het sportseizoen te laten uitvoeren maar tijdens de zomerstop 2020.

Het was weer raak, forse droogte tijdens zomermaanden

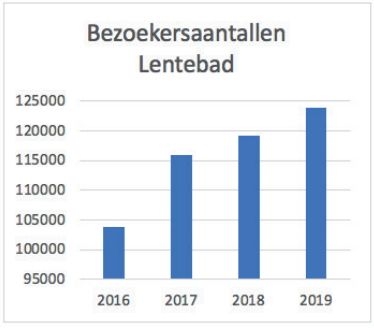
De droogte en de warmte tijdens de zomermaanden waren voor het tweede jaar op rij extreem. Dit zorgde er voor dat erg veel tijd, circa een manjaar, nodig was om de velden te besproeien. Omdat deze tijd niet binnen de formatie beschikbaar was moest er worden ingehuurd. Inhuur was, gelet op de krapte op de arbeidsmarkt niet altijd mogelijk en / of erg duur.

Activiteiten Lentebad

Wederom zijn de activiteiten in het Lentebad uitgebreid. Dit heeft als resultaat dat het aantal bezoeken in 2019 en opzichte van 2018 met ruim 4500 is toegenomen tot bijna 124.000 bezoeken.

Naast verruiming van de openingsuren, elke werkdag om 07.00 uur open, is het bad meer avonden en ook langer open.

Naast de openingstijden is er flinke stijging van het aantal deelnemers bij zwangerschapszwemmen, ouder-kind zwemmen, peutersurvival en aqua-joggen

Deze groei die gepaard gaat met een gemoedelijke sfeer maakt dat het Lentebad een echt gezinsbad is geworden. Een ontwikkeling waar we trots op zijn.

A. Jaarverslag

Zwemles, spannend maar wel veel plezier

Zagen we in 2018 een lichte teruggang bij de deelname van de zwemlessen. In 2019 is er een forse groei waarneembaar. Dit gegeven is temeer fijn omdat aan deze activiteit veel tijd en aandacht is besteed. De gerichte aanpak heeft waarneembaar effect. Ook de productiviteit op dit onderdeel is verbeterd waardoor de gemiddelde doorlooptijd naar het behalen van het zwemdiploma is verkort.

Groepskleedkamers – mindervaliden

Doordat de mindervaliden kleedkamers in het zwembad plus de toegankelijkheid in de bassins zijn vergroot is de interesse van zorginstellingen toegenomen. Dit heeft ertoe geleid dat enkele groepskleedruimten zodanig zijn aangepast dat er faciliteiten zijn gerealiseerd waardoor minder mobiele klanten zich zeker (kunnen) voelen bij het omkleden en mantelzorgers daardoor beter ondersteuning kunnen bieden.

Horeca Lentebad is meer dan zwemmen alleen

Zoals bekend verzorgt Ataro de horeca in het zwembad in eigen beheer. Doordat we dit zelf kunnen organiseren zien we, naast een hogere omzet, verschillende maatschappelijke ontwikkelingen ontstaan. Het blijkt dat de centrale hal, die als “kantine” wordt gebruikt, een ontmoetingsplek wordt voor de buurt. Zwemmers blijven na afloop even “hangen / praten” en buurtbewoners lopen binnen om een kopje koffie / thee te gebruik of met elkaar af te spreken. Naast deze ontwikkeling zien we dat ook de verjaardagspartijtjes aantrekken. Voor een zeer redelijk bedrag worden arrangementen (eten met zwemmen) aangeboden waarbij de kindvriendelijke sfeer een enorme aantrekkingskracht heeft.

Wellness avonden

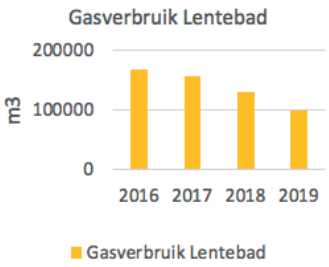
In 2019 zijn we gestart met welness avonden. Het zwembad wordt voor deze avonden omgebouwd in een voorziening die rust uitstraalt. Deze avonden vinden eenmaal in de maand plaats. Medio juni 2020 wordt geëvalueerd of deze activiteit voldoet aan de verwachtingen.

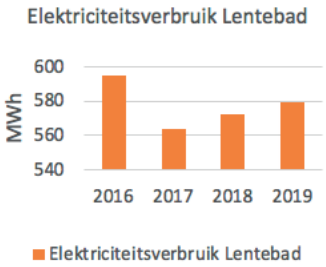

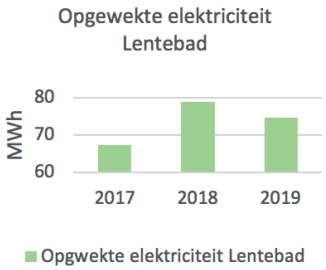
A. Jaarverslag

Duurzaamheid

Resultaten van onze inspanning zien we vaak terug in bezoekersaantallen, tevredenheidsonderzoeken, hogere omzetten, betere kwaliteit, etc. Bij de duurzaamheidsinspanningen die we leveren oogst onze aanpak en kennis veel interesse bij collega's. Ataro wordt op basis van onze kennis betrokken bij initiatieven ook buiten Zevenaar. Wij verzorgen advies over de mogelijkheden van verduurzamen en installeren en onderhouden installaties die daarvoor nodig zijn. Het is leuk als we worden gevraagd mee te denken en te werken. Het is nog leuker dat we kunnen laten zien dat het in de accommodaties van onze opdrachtgever(s) werkt. Als voorbeeld zijn de verbruiken van zwembad Lentebad weergegeven.

Verklaring/toelichting:

- Opgewekte elektriciteit wordt volledig zelf verbruikt en niet teruggeleverd aan het net.
- Verminderen van het gasverbruik is het gevolg van het optimaal inregelen van de installatie(s) (o.a. elektrisch en gas)
- Hoger verbruik elektra komt door daling gas verbruik. Beter gebruik badwatercondensorpomp en gasabsorptiewarmtepompen.

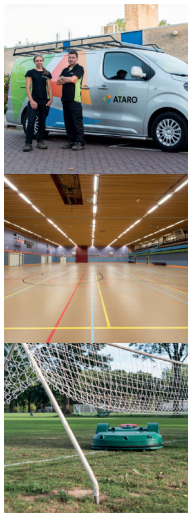

Personeel

Uitbreiding personeel, team techniek

Doordat de gedwongen winkelnering voor wat betreft technische ondersteuning, onderhoud accommodaties en onderhoud materieel met de gemeente Zevenaar is afgelopen moest Ataro zelf zorgdragen voor de uitvoering van deze werkzaamheden. Er is voor gekozen om een eigen technische dienst (TD) op te bouwen. De omvang van de TD is eind 2019 drie fte.

Opleidingen

Binnen Ataro wordt constant gewerkt aan kwaliteitsverbetering en innovatie. Om dit te realiseren worden er door ons personeel tal van opleidingen gevolgd. Tevens is er grote aandacht voor de veiligheid van ons personeel en onze klanten. Qua materieel en opleidingen stellen we alles in het werk voorbereid te zijn op situaties waarin handelend moet worden opgetreden.

Samen doen we meer

Kansrijk “De Liemers” is een van onze samenwerkingspartners. Hoewel het niet gebruikelijk is iets in een jaarverslag te vermelden over je samenwerkingspartners willen wij hier een uitzondering voor maken. Wat een fijn groep mensen en wat fijn om met hen in 2019 zo goed samen te kunnen werken. Wij hopen en verwachten dat deze samenwerking nog jaren kan blijven bestaan.

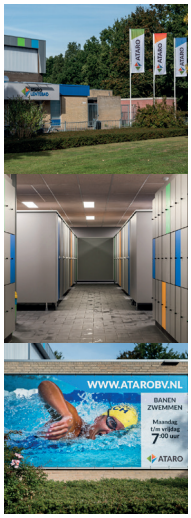
Kansrijk de Liemers
Dagbesteding

Financieel

In 2019 is wederom een prestatie van formaat geleverd. Zo is er ruim € 245.000 aan de opdrachtgever teruggestort voor kalenderjaar 2018 en is rekening gehouden met het terugstorten van een kleine € 370.000 voor kalenderjaar 2019. Beide bedragen zijn verwerkt in het rekeningresultaat 2019. Het totaalbedrag van het terugstorten, circa € 615.000, is er de oorzaak van dat het exploitatiejaar 2019 met verlies (- € 246.369) afsluit.

Wel moet worden geconstateerd dat deze onttrekkingen ten gunste van de opdrachtgever het weerstandvermogen van Ataro fors naar beneden heeft bijgesteld. Het weerstandsniveau dat wordt aangehouden heeft de hoogte dat door de opdrachtgever als wenselijk wordt gezien. Dit betekent wel dat Ataro minder makkelijk zelfstandig bedrijfsrisico's kan opvangen en haar eigen beleid hierin heeft losgelaten.

Tevens kan worden geconstateerd dat de subsidiewerkzaamheden voor de gemeente Zevenaar verlieslatend waren. Deze zijn door de winstgevende activiteiten die Ataro heeft verricht voor andere opdrachtgevers gecompenseerd.

In eerdere jaarrekeningen is al stil gestaan bij het verouderde meer jaren onderhoudsplan (MJOP) en het niet vaststellen van een aangeleverde nieuwe MJOP door de gemeente Zevenaar. Dit heeft eind 2019 ertoe geleid dat Ataro niet langer een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering kon afsluiten. Na interventies aan de kant van de gemeente en Ataro is de verzekering tijdelijk verlengd tot en met juni 2020. Tot die tijd moet Ataro tal van maatregelen treffen en onderzoeken laten uitvoeren om alsnog de verzekering met een verhoogde premie te kunnen afsluiten.

Nawoord Raad van Commissarissen

ATARO BV is in 2019 verder gegroeid in de verzelfstandiging die vanaf 2016 in gang is gezet. Het gaat goed met ATARO BV. Niet alleen zien we een groeiend aantal tevreden gebruikers en bezoekers, ook de toegenomen commerciële activiteiten zorgen voor meer inkomsten voor deze overheids-BV. Daarmee kan de publieke bijdrage van de gemeente naar beneden. ATARO BV kan daarmee dezelfde kwaliteit van de faciliteiten leveren voor de gezondheid en beleving van de scholieren en sporters van Zevenaar.

Dat hebben we vooral te danken aan de medewerkers die zich tomeloos hebben ingezet om alle bezoekers en gebruikers van het Lentebad en van alle andere sportaccommodaties een veilige en sportieve beleving te geven. Want daar doen we het voor!

Dat de verzelfstandiging van ATARO BV een goede zet is geweest concludeerde ook het onderzoek dat in de zomer door de Rekenkamercommissie is gehouden. En we groeien door, naar een nieuwe fase. Een fase waarin ATARO BV een volwassen sportbedrijf gaat worden, breder in taken, publieke en private en met meerdere opdrachtgevers.

In 2019 hebben we als Raad van Commissarissen de directeur en de organisatie zo veel mogelijk bijgestaan om ATARO BV voor te bereiden op die nieuwe fase. Daarbij goed rekening houdend met de belangen van de gemeente Zevenaar als aandeelhouder.

Er ligt eind 2019 een prima basis voor de doorontwikkeling van ATARO BV. Daar bouwen we met alle stakeholders op voort.

beleving, daar doen we het voor!

B. Jaarrekening 2019

Accountantsrapport
Jaarrekening 2019
Overige gegevens

Ataro B.V.
te Zevenaar

Concept rapport inzake jaarstukken 2019

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
ACCOUNTANTSRAPPORT		
1	Opdracht	2
2	Ontbreken van de verklaring	2
3	Algemeen	3
4	Resultaat	4
5	Fiscale positie	5
JAARREKENING		
6	Balans per 31 december 2019	7
7	Winst-en-verliesrekening over 2019	8
8	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	9
9	Toelichting op de balans per 31 december 2019	13
10	Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2019	21
11	Overige toelichting	25
OVERIGE GEGEVENS		
12	Statutaire regeling winstbestemming	27
13	Verwerking van het verlies 2019	27
14	Ontbreken van de verklaring	27

ACCOUNTANTSRAPPORT

Aan de aandeelhouders en bestuur van
Ataro B.V.
Lentemorgen 13
6903 CT Zevenaar

Kenmerk	*Behandeld door*	*Datum*
<00.00.00>	299901/338/105	14 april 2020

Geachte directie,

Hierbij brengen wij in concept verslag uit over boekjaar 2019 met betrekking tot uw besloten vennootschap.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2019 van uw besloten vennootschap, waarin begrepen de balans met tellingen van € 4.262.846 en de winst-en-verliesrekening sluitende met een negatief resultaat na belastingen van € 246.369, gecontroleerd.

Voor de controleverklaring verwijzen wij u naar het hoofdstuk "Overige gegevens" op pagina 27 van dit rapport.

2 ONTBREKEN VAN DE VERKLARING

Aangezien de werkzaamheden in het kader van de door u verstrekte opdracht nog niet zijn afgerond mogen wij nog geen verklaring verstrekken.

3 ALGEMEEN

3.1 Bedrijfsgegevens

De besloten vennootschap is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 63852926.

De besloten vennootschap is opgericht per 7 december 2015 en heeft ten doel het beheren en exploiteren (verhuren daaronder mede verstaan) van maatschappelijk vastgoed (sportaccommodaties daaronder mede verstaan).

3.2 Bestuur

Per datum opmaken van de jaarrekening wordt de directie gevoerd door de heer H.M. Reedijk.

3.3 Commissarissen

Per datum opmaken van de jaarrekening bestaat de Raad van Commissarissen uit de volgende personen:
- H.P.M. van der Burgt - voorzitter;
- M. Hebels - vice-voorzitter;
- T. van Kraaij.

4 RESULTAAT

4.1 Vergelijkend overzicht

Het resultaat na belastingen over 2019 bedraagt negatief € 246.000 tegenover € 329.000 over 2018. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	2019		2018	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Netto-omzet	2.306	100,0	3.052	100,0
Kostprijs van de omzet	57	2,5	49	1,6
Bruto-omzetresultaat	2.250	97,6	3.003	98,4
Overige bedrijfsopbrengsten	106	4,6	95	3,1
Kosten				
Personeelskosten	1.229	53,3	1.104	36,2
Afschrijvingen	139	6,0	118	3,9
Huisvestingskosten	922	40,0	833	27,3
Exploitatiekosten	166	7,2	239	7,8
Kantoorkosten	121	5,3	118	3,9
Autokosten	16	0,7	6	0,2
Verkoopkosten	-25	-1,1	137	4,5
Algemene kosten	89	3,8	116	3,6
	2.657	115,2	2.671	87,4
Bedrijfsresultaat	-302	-13,1	427	14,1
Financiële baten en lasten	-4	-0,2	-2	-0,1
Resultaat voor belastingen	-306	-13,3	425	14,0
Belastingen	60	2,6	-96	-3,2
Resultaat na belastingen	-246	-10,7	329	10,8

5 FISCALE POSITIE

5.1 Berekening belastbaar bedrag 2019

Het belastbaar bedrag voor de vennootschapsbelasting over 2019 is als volgt berekend:

	2019	
	€	€
Resultaat voor belastingen		-306.752
Fiscale verschillen:		
Niet aftrekbare kosten	5.844	
Investeringsaftrek	-8.204	
		-2.360
Belastbaar bedrag 2019		-309.112

Over het belastbare bedrag is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

5.1.1 Nog te compenseren bedragen

	Belastbaar bedrag voor verrekening	Verrekening	Resteert
	€	€	€
Resultaat 2019:	-309.112	309.112	-
Te verrekenen met:			
Belastbaar bedrag 2018	429.447	-309.112	120.335
	120.335	-	120.335

JAARREKENING

6 BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2019		31 december 2018	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(1)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		28.288		-	
Machines en installaties		239.926		225.663	
Inventaris		216.238		223.867	
Vervoermiddelen		102.562		84.020	
Huurdersinvesteringen		1.647.336		1.734.244	
			2.234.350		2.267.794
Vlottende activa					
Voorraden	(2)		82.500		82.500
Vorderingen	(3)				
Handelsdebiteuren		225.009		359.628	
Vennootschapsbelasting		85.195		-	
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		-		49.334	
Overige vorderingen en overlopende activa		138.417		14.704	
			448.621		423.666
Liquide middelen	(4)		1.497.375		1.295.643
			4.262.846		4.069.603

		31 december 2019		31 december 2018	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	(5)				
Geplaatst kapitaal		12		12	
Agio		131.603		131.603	
Overige reserves		517.476		188.688	
Onverdeeld resultaat		-246.369		328.788	
			402.722		649.091
Voorzieningen	(6)				
Overige voorzieningen			832.123		742.842
Langlopende schulden	(7)				
Overlopende passiva			1.686.063		1.803.885
Kortlopende schulden	(8)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		154.504		244.522	
Schulden aan gemeente Zevenaar/ opdrachtgever		614.884		-	
Vennootschapsbelasting		-		65.350	
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		136.731		66.187	
Lopende subsidiegelden		187.056		234.221	
Overlopende passiva		248.763		263.505	
			1.341.938		873.785
			4.262.846		4.069.603

7 WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2019

		2019		2018	
		€	€	€	€
Netto-omzet	(9)	2.306.247		3.052.339	
Kostprijs van de omzet	(10)	56.616		48.946	
Brutomarge			2.249.631		3.003.393
Overige bedrijfsopbrengsten	(11)		106.306		95.026
Kosten					
Personeelskosten	(12)	1.229.040		1.103.865	
Afschrijvingen	(13)	139.031		118.087	
Huisvestingskosten	(14)	921.586		832.654	
Exploitatiekosten	(15)	166.256		238.651	
Kantoorkosten	(16)	121.226		118.184	
Autokosten	(17)	16.031		5.845	
Verkoopkosten	(18)	-24.741		137.455	
Algemene kosten	(19)	90.142		117.058	
			2.658.571		2.671.799
Bedrijfsresultaat			-302.634		426.620
Financiële baten en lasten	(20)		-4.118		-1.571
Resultaat voor belastingen			-306.752		425.049
Belastingen	(21)		60.383		-96.261
Resultaat na belastingen			-246.369		328.788

8 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

De activiteiten van Ataro B.V., statutair gevestigd te Zevenaar bestaat voornamelijk uit het beheren en exploiteren (verhuren daaronder mede verstaan) van maatschappelijk vastgoed (sportaccommodaties daaronder mede verstaan)

Vestigingsadres

Ataro B.V. (geregistreerd onder KvK-nummer 63852926) is feitelijk gevestigd op Lentemorgen 13 te Zevenaar.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In gevolge artikel 362 BW 2 Titel 9 is het toegepaste model voor de winst- en verliesrekening toegesneden op de activiteiten van de vennootschap en wordt er derhalve afgeweken van het Besluit modellen voor de jaarverslaggeving.

Continuïteitsveronderstelling

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de onderneming. Echter, als gevolg van de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, zijn door de Nederlandse overheid ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van dit virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen en mogelijke maatregelen die nog volgen, hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen voor ondernemers in Nederland. Deze gevolgen zijn op dit moment nog niet te overzien. De door de Nederlandse overheid genomen maatregelen kunnen impact hebben op de ontwikkeling van de omzet, het resultaat en daarmee het vermogen van Ataro B.V.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Ataro B.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgings-prijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige voorzieningen

Groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is vastgesteld aan de hand van een intern opgesteld onderhoudsplan en dient ter egalisatie van het periodieke groot onderhoud van de activa. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans (50%) en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4%.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening voor langdurig zieken betreft een voorziening voor toekomstige lasten bij doorbetaling van salarissen voor langdurig zieke medewerkers. De berekening is gebaseerd op de loonkosten inclusief sociale lasten en pensioen van de medewerkers die naar verwachting lange tijd ziek zijn.

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.
Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.
Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.
Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Kostprijs van de omzet

De kostprijs van de omzet omvat de kostprijs van de verkochte en geleverde goederen, bestaande uit het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige directe en indirecte kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit het verschil tussen de netto-omzet en de kostprijs van de omzet, alsmede uit de overige bedrijfsopbrengsten.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de verkrijgingsprijs respectievelijk de kosten van ontwikkeling.

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening.

9 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs-gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Inventaris	Vervoer-middelen	Huurders-invest-eringen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019						
Aanschaffingswaarde	-	391.268	321.475	93.090	2.003.979	2.809.812
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-165.606	-97.608	-9.070	-269.735	-542.019
	-	225.662	223.867	84.020	1.734.244	2.267.793
Mutaties						
Investeringen	29.345	96.960	57.996	39.761	43.337	267.399
Desinvesteringen	-	-29.914	-	-	-496	-30.410
Afschrijving desinvesteringen	-	23.586	-	-	-	23.586
Afschrijvingen	-1.057	-76.368	-65.625	-21.219	-129.749	-294.018
	28.288	14.264	-7.629	18.542	-86.908	-33.443
Boekwaarde per 31 december 2019						
Aanschaffingswaarde	29.345	458.314	379.471	132.851	2.046.820	3.046.801
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.057	-218.388	-163.233	-30.289	-399.484	-812.451
Boekwaarde per 31 december 2019	28.288	239.926	216.238	102.562	1.647.336	2.234.350

Het juridisch eigendom van de accomodaties rust bij de Gemeente Zevenaar. Het economische eigendom van de huurdersinvesteringen berust bij de vennootschap.

Afschrijvingspercentages

	%
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	10
Machines en installaties	20
Inventaris	20
Vervoermiddelen	20
Huurdersinvesteringen	6,67

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€

2. Voorraden

Handelsgoederen	82.500	82.500

3. Vorderingen

Handelsdebiteuren

Debiteuren	225.009	470.628
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-111.000
	225.009	359.628

Voor eventuele oninbaarheid wordt geen voorziening noodzakelijk geacht (vorig jaar: € 111.000).

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting dit jaar	85.195	-

Overige belastingen en premies sociale verzekeringen

Pensioenen	-	49.334

Overige vorderingen en overlopende activa

Overlopende activa

Nog te factureren omzet	113.691	-
Verzekeringen	2.604	756
Contributies en abonnementen	11.403	3.229
Diversen	10.719	10.719
	138.417	14.704

4. Liquide middelen

ABN AMRO Bank N.V.	90.247	52.943
BNG	1.384.952	1.228.666
Kas	17.995	8.484
Gelden onderweg	4.181	5.550
	1.497.375	1.295.643

PASSIVA

5. Eigen vermogen

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Geplaatst kapitaal		
Geplaatst en volgestort zijn 12 gewone aandelen nominaal € 1,00	12	12

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 12.

	2019	2018
	€	€
Agio		
Stand per 1 januari	131.603	131.603
Mutatie	-	-
Stand per 31 december	131.603	131.603
Overige reserves		
Stand per 1 januari	188.688	106.673
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	328.788	82.015
Stand per 31 december	517.476	188.688
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-	-
Onverdeeld resultaat boekjaar	-246.369	328.788
Stand per 31 december	-246.369	328.788

Het eigen vermogen bedraagt op grond van de subsidievoorwaarden maximaal 10% van de jaarlijkse exploitatielast. Bij de berekening van het recht op subsidie over 2019 is hier reeds rekening mee gehouden.

6. Voorzieningen

Overige voorzieningen

	Stand per 1 januari 2019	Dotatie	Onttrekking	Overige mutaties	Stand per 31 december 2019
	€	€	€	€	€
Groot onderhoud	689.116	100.000	-15.016	15.435	789.535
Voorziening jubilea	11.286	-	-646	-8.640	2.000
Voorziening langdurig zieken	42.440	35.313	-12.569	-24.596	40.588
	742.842	135.313	-28.231	-17.801	832.123

	2019	2018
	€	€
Groot onderhoud		
Stand per 1 januari	689.116	894.307
Dotatie	100.000	-
	789.116	894.307
Onttrekking ((versneld) uitgevoerd groot onderhoud)	-15.016	-124.857
Vrijval voorziening / overige mutaties	15.435	-80.334
Stand per 31 december	789.535	689.116

De voorziening voor groot onderhoud wordt gevormd ter dekking van de te maken geschatte kosten voor het onderhoud van het zwembad en de sportaccommodaties. Het meerjarenonderhoudsplan uit 2013 met een looptijd tot 2027 vomt de grondslag voor deze voorziening.

Voorziening jubilea		
Stand per 1 januari	11.286	6.000
Dotatie	-	5.286
	11.286	11.286
Onttrekking	-646	-
Vrijval vanwege personele mutaties	-8.640	-
Stand per 31 december	2.000	11.286

	2019	2018
	€	€
Voorziening langdurig zieken		
Stand per 1 januari	42.440	123.935
Dotatie	35.313	-
	77.753	123.935
Onttrekking	-12.569	-81.495
Vrijval	-24.596	-
Stand per 31 december	40.588	42.440

7. Langlopende schulden

Overlopende passiva

	Stand per 1 januari 2019	Bij	Af	Stand per 31 december 2019
	€	€	€	€
Overheidsbijdrage opstartkosten	75.551	-	-25.238	50.313
Overheidsbijdrage projecten	1.728.334	37.661	-130.245	1.635.750
	1.803.885	37.661	-155.483	1.686.063

	2019	2018
	€	€
Overheidsbijdrage opstartkosten		
Stand per 1 januari	75.551	76.351
Vorming voor geactiveerde investeringen	-	20.364
	75.551	96.715
Vrijval naar rato van afschrijvingen	-25.238	-21.164
Stand per 31 december	50.313	75.551

De overheidsbijdrage wordt aan de jaren toegerekend overeenkomstig de afschrijvingsmethodiek van de materiële vaste activa die met deze overheidsbijdrage zijn geïnvesteerd.

	2019	2018
	€	€
Overheidsbijdrage projecten		
Stand per 1 januari	1.728.334	1.626.363
Vorming voor geactiveerde investeringen	37.661	228.419
	1.765.995	1.854.782
Vrijval naar rato van afschrijvingen	-129.749	-126.448
Desinvestering	-496	-
Stand per 31 december	1.635.750	1.728.334

De overheidsbijdrage wordt aan de jaren toegerekend overeenkomstig de afschrijvingsmethodiek van de materiële vaste activa die met deze overheidsbijdrage zijn geïnvesteerd.

8. Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	154.504	244.522
Schulden aan gemeente Zevenaar/opdrachtgever		
Schulden aan gemeente Zevenaar/opdrachtgever	614.884	-

In de defintieve vaststelling van de budgetsubsidie 2018 d.d.25-10-2019 is besloten om € 245.559 terug te vorderen.

Vennootschapsbelasting		
Vennootschapsbelasting dit jaar	-	65.350
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	71.390	33.917
Loonheffing	29.050	5.464
Pensioenen	36.291	26.806
	136.731	66.187
Overige schulden en overlopende passiva		
Lopende subsidiegelden	187.056	234.221
Overlopende passiva	248.763	263.505
	435.819	497.726

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Lopende subsidiegelden		
Vooruitontvangen subsidie projecten tbv onderhoud accommodaties	187.056	234.221

Vooruitontvangen subsidie projecten tbv onderhoud accommodaties

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	234.221	411.640
Bestede gelden	-47.165	-177.419
Stand per 31 december	187.056	234.221

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Overlopende passiva		
Vakantiegeld en -dagen	143.981	150.991
Welzijnsfonds	8.935	14.819
Accountantskosten	5.000	5.000
Klanten- en knipkaarten	60.066	52.125
Huisvestingskosten	16.788	18.285
Waarborgsom	3.000	3.000
Netto loon	473	367
Tussenrekeningen	2.823	3.484
Overig	7.697	15.434
	248.763	263.505

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Meerjarige financiële verplichtingen

Investeringsregelingen

Er is in 2019 een investeringsverplichting aangegegaan voor de verbouw/aanbouw van het Lentebad ad. € 200.000.

Huurverplichtingen onroerende zaken

De vennootschap is meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met 2036 terzake van huur van bedrijfsruimte (€ 501.100 per jaar) met de verhuurder van de accommodaties. Jaarlijks wordt de huur op basis van het maandprijsindexcijfer volgens CPI geïndexeerd.
Tevens is de vennootschap een huurcontract aangegaan voor de huur van kantoor en opslag voor € 24.750 op jaarbasis. Dit huurcontract heeft een looptijd tot april 2024.

Toegekende projectbijdrage renovatie 2020

In 2019 is een projectbijdrage toekend ten hoogte van € 1.045.000 voor de renovatie van de atletiekbaan, sporthal Lentemorgen en sportzaal de Brug.

10 TOELICHTING OP DE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2019

	2019	2018
	€	€
9. Netto-omzet		
Subsidie Gemeente Zevenaar	1.745.703	1.773.791
Verhuur verenigingen/derden	941.764	1.040.787
Overige omzet zwembad	6.042	5.858
Energie	59.768	33.935
Bijdrage exploitatielasten	72.194	107.911
Horeca	90.727	82.550
Overig	4.933	7.507
	2.921.131	3.052.339
Subsidie gemeente Zevenaar/opdrachtgever terugbetaling 2018	-245.559	-
Subsidie gemeente Zevenaar/opdrachtgever terugbetaling 2019	-369.325	-
	-614.884	-
	2.306.247	3.052.339

Op basis van de subsidievaststelling 2018 dient een deel van de budgetsubsidie terugbetaald te worden. Overeenkomstig dezelfde berekening is de terugbetaling van de budgetsubsidie over 2019 reeds in de jaarrekening verwerkt.

10. Kostprijs van de omzet		
Horeca	48.403	47.026
Overig	8.213	1.920
	56.616	48.946
11. Overige bedrijfsopbrengsten		
Omzet overige dienstverlening	144.648	173.508
Inkopen overige dienstverlening	-38.342	-78.482
	106.306	95.026
12. Personeelskosten		
Lonen en salarissen	813.971	708.303
Sociale lasten	148.147	120.393
Pensioenlasten	98.965	96.241
Beheervergoeding	101.720	118.212
Overige personeelskosten	66.237	60.716
	1.229.040	1.103.865

	2019	2018
	€	€
Lonen en salarissen		
Bruto lonen	758.394	655.922
Mutatie vakantiedagen en -geld	93.521	101.972
Uitzendkrachten	50.640	77.590
Mutatie voorzieningen ziekte en jubilea	-11.137	-81.495
	891.418	753.989
Ontvangen bijdragen bij de kosten	-4.055	-5.110
Activering eigen uren	-	-30.174
Uren ten behoeve van overige dienstverlening	-8.672	-10.402
Bijdrage sociaal plan 2017 en 2018	-41.738	-
Bijdrage sociaal plan 2019	-22.982	-
	813.971	708.303
Beheervergoeding		
Beheervergoeding functie: directeur, teamleider, advieswerk	95.326	112.474
Commissarisbeloning	6.394	5.738
	101.720	118.212
Overige personeelskosten		
Bedrijfskleding	1.437	1.298
Opleidingen en cursussen	27.635	23.913
Overige	37.165	35.505
	66.237	60.716

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2019 waren 31 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2018: 29).

13. Afschrijvingen

Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.057	-
Machines en installaties	76.368	72.494
Inventaris	65.625	57.687
Vervoermiddelen	21.219	9.070
Huurdersinvesteringen	129.749	126.448
	294.018	265.699
Vrijval overheidsbijdrage opstartkosten	-25.238	-21.164
Vrijval overheidsbijdrage projecten	-129.749	-126.448
	139.031	118.087

Overige bedrijfskosten

	2019	2018
	€	€
14. *Huisvestingskosten*		
Huur gebouwen	527.430	507.209
Gas water licht	236.964	322.720
Onderhoud onroerende zaak	7.103	26.695
Gemeentelijke heffingen	6.340	20.901
Schoonmaakkosten	18.252	20.964
Bewakingskosten	7.245	2.809
Dotatie / vrijval voorziening groot onderhoud	100.000	-80.334
Overige huisvestingskosten	18.252	11.690
	921.586	832.654
15. *Exploitatiekosten*		
Huur machines en installaties	2.917	12.470
Reparatie en onderhoud	41.305	60.233
Onderhoud terreinen	78.695	111.106
Klein materiaal/machines	32.765	44.765
Gebruik chemicaliën/wateronderzoek	10.574	10.077
	166.256	238.651
16. *Kantoorkosten*		
Kantoorbehoeften	2.408	3.903
Onderhoud en aanschaf klein inventaris	39.423	43.489
Automatiseringskosten	35.086	29.175
Telefoon en internet	20.710	20.970
Porti	63	86
Contributies en abonnementen	1.992	293
Verzekering	21.287	19.679
Overige kantoorkosten	257	589
	121.226	118.184
17. *Autokosten*		
Brandstoffen	3.659	2.072
Onderhoud	-	51
Verzekering	4.655	1.862
Motorrijtuigenbelasting	1.497	1.263
Overige autokosten	6.220	597
	16.031	5.845

	2019	2018
	€	€
18. *Verkoopkosten*		
Reclame- en advertentiekosten	14.546	21.226
Representatiekosten	1.720	3.729
Congreskosten	-	1.500
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-41.007	111.000
	-24.741	137.455
19. *Algemene kosten*		
Accountantskosten	16.532	20.062
Administratiekosten	21.492	19.935
Advieskosten	43.972	67.164
Overige algemene kosten	8.146	9.897
	90.142	117.058
20. Financiële baten en lasten		
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Bankkosten en renten	-2.874	-1.571
Boetes belastingdienst	-1.244	-
	-4.118	-1.571
21. Belastingen		
Vennootschapsbelasting	60.383	-96.261

11 OVERIGE TOELICHTING

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

De jaarrekening 2018 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 1 mei 2019. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Verwerking van het verlies 2019

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het verlies ad € 246.369 over 2019 in mindering gebracht op de overige reserves. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Ondertekening van de jaarrekening

Zevenaar, 14 april 2020

Directie	**Raad van Commissarissen**
H.M. Reedijk	H.P.M. van der Burgt - voorzitter
	M. Hebels - vice-voorzitter
	T. van Kraaij

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

12 Statutaire regeling winstbestemming

Op grond van artikel 21 van de statuten staat het verlies ter beschikking van de Algemene Vergadering.

13 Verwerking van het verlies 2019

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het verlies ad € 246.369 over 2019 in mindering gebracht op de overige reserves. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

14 Ontbreken van de verklaring

Aangezien de werkzaamheden in het kader van de door u verstrekte opdracht nog niet zijn afgerond mogen wij nog geen verklaring verstrekken.

Accountantsverslag

Ataro B.V.

14 april 2020

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan de Algemene vergadering van aandeelhouders en de
Directeur-bestuurder van
Ataro B.V.
Terborgseweg 21
7001 GM DOETINCHEM

Doetinchem, 14 april 2020
klantnummer/xx/xx

Geachte aandeelhouder en directeur-bestuurder,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de bestuurder. Wij geven hier een controleverklaring bij.

Het verslag is uitsluitend bestemd voor u en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Waar relevant gaan onze bevindingen vergezeld van aanbevelingen. Naast dit verslag hebben wij de administratieve organisatie, interne beheersing en mogelijke frauderisico's met de directie besproken.

De inhoud van dit accountantsverslag is door de directeur-bestuurder besproken met de Raad van Commissarissen d.d. 7-4-2020.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

drs. G.J. Bouwhuis RA

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Jaarrekening
3. Interne beheersing
4. Ontwikkelingen
5. Onze verantwoordelijkheid
6. Afsluiting

1. Kernpunten

Wij hebben de jaarrekening 2019 van uw organisatie gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Wij zijn voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken

De jaarrekening geeft een getrouw beeld. Wij hebben geen afwijkingen geconstateerd. Indien de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld, zullen wij een goedkeurende verklaring verstrekken.

Definitieve subsidievaststelling

Op 25 oktober 2019 heeft de gemeente Zevenaar de budgetsubsidie 2018 vastgesteld. Uit dit schrijven blijkt dat Ataro B.V. de toegestane algemene bedrijfsreserve heeft overschreden.

De gemeente heeft besloten om de overschrijding ad. € 245.559 terug te vorderen. Deze terugvordering is in de jaarrekening 2019 verwerkt.

De subsidievaststelling over 2019 dient nog plaats te vinden. De algemene bedrijfsreserve exclusief onverdeeld resultaat bedraagt € 517.476. De toegestane algemene bedrijfsreserve bedraagt, op basis van dezelfde berekening als de subsidievaststelling 2018, € 271.107.

Op basis van deze huidige (concept)cijfers zou wederom een terugvordering van de gemeente plaatsvinden ad. € 369.325 over 2019.

Deze terugvordering is reeds in de jaarrekening 2019 verwerkt. De algemene bedrijfsreserve per 31 december 2019 bedraagt na resultaatbestemming € 271.107. Hiermee wordt voldaan aan de subsidievoorwaarden.

Eerste jaar sportvrijstelling (BTW)

Met ingang van het boekjaar 2019 is de sportvrijstelling verruimd en draagt uw vennootschap geen btw meer af over sport activiteiten en heeft ook geen recht meer op teruggave van de btw die zij betaald heeft.

De wijziging van de btw-sportvrijstelling heeft nadelige btw-gevolgen voor de exploitatie van (gemeentelijke) sportaccommodaties. Het Ministerie van VWS heeft met een specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) het btw-nadeel zoveel als mogelijk gecompenseerd.

Over 2019 zijn de berekeningen gemaakt en de verantwoording is ingediend bij de gemeente.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud in de jaarrekening 2019 is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan uit 2013 met een looptijd tot 2027. In 2019 zijn de doorschoven kosten uit voorgaande jaren opnieuw in de planning voor de komende jaren (tot 2027) geplaatst met een indexactie van 2%. De dotatie is aangepast.

Wij adviseren **dringend** het onderhoudsplan uit 2013 te actualiseren. Het is belangrijk om inzicht te houden in toekomstige uitgaven zodat hier in de bedrijfsvoering tijdig op geanticipeerd kan worden.

Algemeen beeld

De interne beheersing is stabiel en voldoet in hoofdlijnen aan de daaraan te stellen eisen.

Het jaar is afgesloten met een verlies van € 246.369 na belastingen. Het vermogen is gedaald naar € 402.710. De bestuurder heeft in het verleden een risico-inventarisatie uitgevoerd, waaruit blijkt dat er een minimaal weerstandsvermogen van € 716.000 benodigd is. Het huidige weerstandsvermogen is lager dan deze norm. Tevens zijn de risico's die eventueel voortvloeien uit de wet arbeidsmarkt in balans hierin nog niet meegenomen.

2. Jaarrekening

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2019 en de financiële positie van uw organisatie op 31 december 2019.

Resultaatontwikkeling

Het resultaat is gedaald ten opzichte van vorig jaar. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

- De terugvordering van de gemeente Zevenaar over de budgetsubsidie 2018 en de verwachte (reeds verwerkte) terugvordering over de budgetsubsidie 2019;
- In 2018 zijn er forse facturen nagestuurd omtrent meer gebruik van faciliteiten bij verhuur accommodaties en velden in 2016 en 2017, hierdoor werd in 2018 een hogere brutomarge behaald;
- In 2018 is een vrijval geweest van de voorziening groot onderhoud omdat er geen overeenstemming werd bereikt over het nieuwe meerjarenonderhoudsplan. In 2019 zijn de doorgeschoven kosten van het MJOP 2013-2027 opnieuw gepland waardoor er weer een reguliere dotatie conform het onderhoudsplan plaatsvindt.

Het resultaat uit de subsidie bedraagt € 317.287 negatief. Het resultaat uit opbrengsten derden betreft € 70.918 positief. Per saldo is dit onttrokken aan de algemene reserve.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist, dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en de verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

De voorzieningen lichten wij hier kort toe:

- Dubieuze debiteuren: de debiteurenpositie ultimo 2019 bedraagt € 225.009. Een voorziening wordt niet noodzakelijk geacht. Wij onderschrijven dit.
- Voorziening groot onderhoud: de hoogte van de voorziening is bepaald op grond van het meerjarenonderhoudsplan uit 2013 dat door de gemeente Zevenaar is opgesteld (zie ook vorige paragraaf).
- Voorziening jubiliea: deze voorziening is gevormd om de toekomstige jubileum-uitkeringen (25, 40 en 50 jaar), waar de medewerkers op basis van cao recht op hebben. De uitgangspunten zijn adequaat toegelicht in de jaarrekening. In 2019 is een deel van de voorziening vrijgevallen vanwege het verloop van in- en uitdienst getreden medewerkers.
- Voorziening langdurig zieken: de voorziening is gevormd voor één medewerker die al langere tijd langdurig ziek is. In 2019 is de medewerker weer begonnen met werken waardoor doorstroming naar WIA geen optie meer was. Derhalve is ultimo 2019 wederom een voorziening opgenomen voor zijn salariskosten voor het komende jaar.

Bestuursverslag

Wij hebben het bestuursverslag doorgenomen en wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het verslagen de jaarrekening 2019.

Naleving van de verslaggevingsregels

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig BW 2 titel 9 en overige wet- en regelgeving waaronder de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.
Wij hebben gecontroleerd of de verslaggevingsregels worden nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

3. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Hierbij hebben wij de processen en interne beheersing beoordeeld.

Interne beheersing

De interne beheersing is in 2019 ten opzichte van voorgaande jaren stabiel gebleven en voldoet aan de minimaal daaraan te stellen eisen. In onze rapportage over 2018 hebben wij een aantal aanbevelingen gedaan. Uit de follow-up blijkt dat er voor een deel opvolging aan onze aanbevelingen is gegeven. Een aantal bevindingen uit voorgaande jaren blijven bestaan. Daarnaast hebben wij een aantal nieuwe bevindingen.

Bevindingen 2019

Kasprocedure

Bij het afstorten van het geld (voor het transport) zijn twee medewerkers betrokken. Hierbij wordt zichtbaar vastgelegd welke medewerker geteld heeft en het stortingsbiljet heeft ingevuld, en welke medewerker de controle heeft uitgevoerd. Het opstellen van het wekelijkse kastellingsverslag wordt uitgevoerd door één medewerker. Tevens is er een rechtstreekse koppeling tussen de kassa en het financiële pakket. Afwijkingen tussen de kassa (pin + contant), de kasstortingen en de financiële administratie worden geanalyseerd.

In 2019 zijn verschillen in de kassatelling nauwkeuriger geanalyseerd door de administratie en bestuurder. Dit heeft geresulteerd in minder (onverklaarbare) verschillen.

Wij merken op dat door de wisseling van geldtransportbedrijf het bedrag aan contant geld in de kluis behoorlijk is opgelopen.

Tijdigheid facturatie

De post nog te factureren omzet in de jaarrekening is toegenomen tot € 113.600. Wij vragen uw blijvende aandacht voor tijdige facturatie.

IT: changemanagement

Tijdens de interim is gebleken dat retourboekingen in het kassasysteem van het zwembad door alle kassamedewerkers uitgevoerd kan worden. Een handeling die normaliter is voorbehouden aan de manager van het zwembad. Waarschijnlijk is bij een update van het kassa-systeem de rechten en bevoegdheden versprongen.

Wij adviseren bij elke update van het systeem na te gaan of de rechten en bevoegdheden nog de gewenste inrichting hebben en dit vast te leggen in een rapportage omtrent changemanagement.

3. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Hierbij hebben wij de processen en interne beheersing beoordeeld.

Bevindingen voorgaande jaren (ongewijzigd)

Wij hebben in het accountantsverslag 2018 een aantal bevindingen gedaan. Vanwege de beperkte omvang van de organisatie worden deze werkwijze en bijbehorende risico's intern geaccepteerd. Het betreft:

- *Bestel-, fiatterings-, en betaalbevoegdheden binnen één functie*

Wij hebben vastgesteld dat de teammanager facilitair de mogelijkheid heeft om bestellingen te plaatsen, fiat te geven voor de factuur en volledige betalingsbevoegdheid heeft. De betalingen worden echter feitelijk door de directeur gedaan. De teammanager heeft betaalbevoegdheden gekregen om een eventueel 'uitvallen' van de directeur te kunnen ondervangen.

- *Betaalbevoegdheden*

De directeur en teammanager facilitair zijn zelfstandig in staat tot het doen van betalingen. Dit risico beperkt zich tot het doen van een eenmalige grote betaling.

- *Wijzigen verkooptarieven*

Wijzigingen in verkooptarieven worden door de teammanager doorgegeven. De verkooptarieven kunnen alleen worden aangepast door de administratieve medewerkers. Nadat deze zijn aangepast, voert de teammanager controle uit op de juistheid van de invoer. Dit is echter niet zichtbaar.

4. Ontwikkelingen

Nadere voorschriften NOCLAR

Sinds 1 januari 2019 gelden voor accountants de Nadere voorschriften NOCLAR (non-compliance with laws and regulations), hierna NV NOCLAR. Hierin staat hoe wij moeten handelen in geval van niet-naleving van wet- en regelgeving door uw onderneming. In voorkomend geval moeten wij mogelijk een relevante niet-naleving onmiddellijk melden aan een bevoegde instantie. Voor meer informatie over de NV NOCLAR verwijzen wij u graag naar de website van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (https://nba.nl).

Wet arbeidsmarkt in balans (WAB)

Per 1 januari 2020 is het grootste deel van de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) in werking getreden. Deze wet bevat (mogelijk) meerdere maatregelen die van belang zijn voor Ataro B.V.

- **Verruiming ketenregeling**

Er komt een ruimere regeling voor opeenvolgende tijdelijke contracten. Momenteel mogen maximaal drie aansluitende contracten over een periode van twee jaar worden aangeboden. Dit wordt verruimd naar drie aansluitende contracten in drie jaar. De verplichte tussenpauze blijft zes maanden, tenzij in een verplichte CAO wordt afgesproken dat deze periode tot drie maanden wordt verkort.

- **Indeling WW-premie**

De WW-premie wordt gedifferentieerd naar aard van het arbeidscontract. Nu is de premie nog afhankelijk van de sector waartoe een organisatie behoort. De werkgever gaat een lagere WW-premie betalen voor werknemers met een vast contract dan voor werknemers met een tijdelijk of flexcontract.

- **Oproepkrachten**

Ten aanzien van oproepkrachten zijn diverse relevante wijzigingen. Zo dient de werkgever jaarlijks in de 13e maand een vast contract aan te bieden aan de werknemer. De omvang van de uren in dit vaste contract dient gelijk te zijn aan het gemiddelde van de afgelopen 12 maanden. Indien de werkgever verzuimt dit aan te bieden, dan heeft de werknemer alsnog recht op het loon dat op basis van het contract zou gelden. Hierbij geldt een verjaringstermijn van 5 jaar.

Daarnaast dient een oproep tenminste 4 dagen van tevoren te worden gedaan. De oproep dient schriftelijk of elektronisch te worden gedaan. Bij intrekken of wijzigen van de oproep binnen 4 dagen is alsnog het betreffende loon verschuldigd.

- **Transitievergoeding**

Per gewerkt jaar bedraagt de transitievergoeding 1/3 maandsalaris. Ook bij het beëindigen van contracten van bepaalde tijd is een transitievergoeding verschuldigd.

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

5. Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2019 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole.

De door ons voor de controle gehanteerde materialiteit bedraagt € 60.000. Wij hanteren een bedrag van € 3.000 als duidelijk triviaal, afwijkingen onder dit bedrag worden derhalve niet gerapporteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2019 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het college. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het bestuur. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	15
Overige teamleden	177

6. Afsluiting

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

drs. G.J. Bouwhuis RA

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-079

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	3 juli 2020
Zaaknummer	Z/20/356253 /ADV/20/970840
Onderwerp	Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 3 juli 2020
Portefeuillehouder	Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon	Thijs Barten
E-mail	T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Context

☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden

In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

Regionale ontwikkelingen

Evenementen

Met inachtneming van de versoepelingen van 1 juli is het weer mogelijk dat er evenementen georganiseerd worden. De afgelopen weken is er op landelijk niveau een project gestart met als doel een toetsingskader op te stellen voor evenementen in corona tijd. Uitgangspunt is het reguliere evenementenproces, waarbij de burgemeester bevoegd gezag is tot het afgeven van de evenementenvergunning en de APV-termijnen geldend zijn. Aanvullend op dat reguliere proces komt er nu een extra stap: de ''COVID-19 toets''. Op basis van eenduidige risicofactoren moet er een risicogerichte beoordeling van en advisering op vergunningaanvragen plaatsvinden.

Voor deze extra stap wordt een gezamenlijke werkwijze met bijbehorende producten ontwikkeld en per 7 juli a.s. aangeboden aan onze gemeenten. De komende maanden zullen de werkwijze en producten op basis van opgedane ervaringen verder doorontwikkeld worden.

Lancering monitor bezoekersdrukte Gelderland
Op 30 juni is de monitor bezoekersdrukte gelanceerd. Deze monitor is opgezet door het bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen. De monitor geeft inzicht in waar het druk of rustig is in o.a. onze veiligheidsregio. Het biedt toeristen een hulpmiddel om te bepalen waar zij rustig kunnen recreëren.

De opdrachtgever voor deze monitor is de provincie Gelderland. De Gelderse veiligheidsregio's hebben meegewerkt aan deze monitor. U vindt de monitor op https://www.toerismevan.nl/nieuws/monitor-bezoekersdrukte/ .

Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie).
Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie).

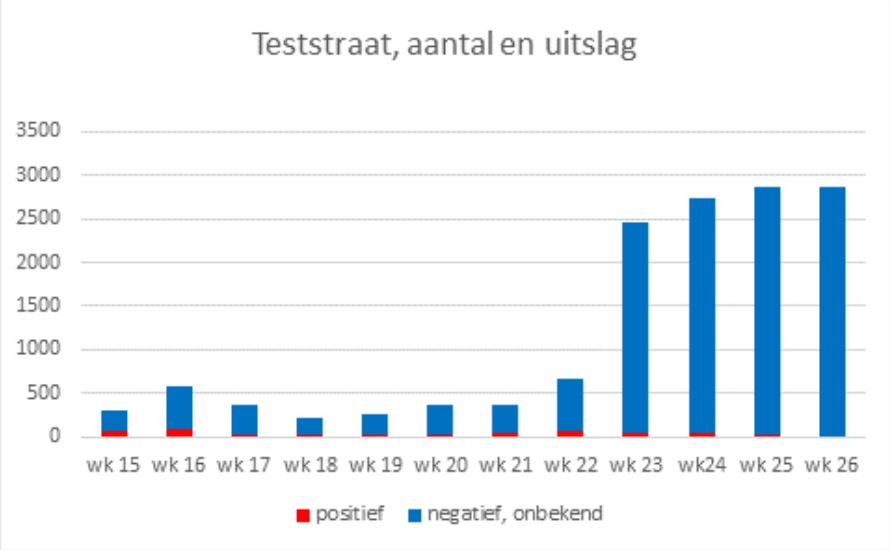
Positief geteste personen
In Nederland zijn tot 1 juli 50.273 mensen positief getest op COVID-19. In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 1.642. Dit betekent een stijging van 17 bevestigde besmettingen ten opzichte van vorige week.

Ziekenhuisopnames

In Nederland zijn tot nu toe 11.877 personen met een bevestigde Covid-19 besmetting opgenomen (geweest) in het ziekenhuis. In Gelderland-Midden waren geen nieuwe ziekenhuisopnames in de afgelopen week (en blijft het aantal op 401).

Overleden personen
Inmiddels heeft de epidemie aan 6.113 positief geteste mensen in Nederland het leven gekost. In Gelderland-Midden is in de afgelopen week niemand overleden bij wie het virus was vastgesteld. Het totaal aantal overledenen in onze regio blijft daarmee staan op 150.

Teststraten (tot en met week 26)
Onderstaand figuur laat het aantal testen in de teststraten per week zien en het deel van de testen dat positief was. In week 26 (22 t/m 28 juni) zijn er 2873 testen in onze teststraat uitgevoerd. Van deze testen waren er 9 positief (0,3%).

Testen bij kinderen
Er is wederom een stijging in het aantal kinderen van 4 t/m 12 jaar dat getest is in de teststraat. Van de 533 geteste kinderen was er geen enkele positief.

Scholen en kinderopvang
COVID-19 behoort per 28 januari 2020 tot de groep A-meldingsplichtige ziekten. Als er op een school drie of meer kinderen met klachten en symptomen passend bij COVID-19 zijn, moet de school dit melden bij de GGD. Dit is vastgelegd in artikel 26 van de Wet publieke gezondheid. De GGD doet dan onderzoek of er werkelijk sprake is van COVID-19.
Deze week hebben 8 scholen en één kinderopvanglocatie zich gemeld in het kader van de meldingsplicht. Er kwamen geen locaties bij met bevestigde gevallen van COVID-19.

Nalevingsmonitor en handhaving
Over de periode 25 juni tot heden zijn geen bijzonderheden te melden.

Landelijke ontwikkelingen
Dashboard Coronavirus
Het dashboard coronavirus geeft informatie over de ontwikkeling van het coronavirus in Nederland. Het dashboard laat met actuele cijfers zien hoe het coronavirus zich in Nederland verspreidt. Die informatie komt van onder andere het RIVM, de GGD'en en de ziekenhuizen. Op het dashboard is bijvoorbeeld te zien hoeveel mensen positief getest zijn op het virus en of het aantal besmettingen oploopt. Het dashboard is te vinden via https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/ .

Informatie en communicatie
Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Bijlagen
1. Z/20/365253/ INT/20/970828 Noodverordening VGGM 1 juli 2020

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus

Noodverordening van de voorzitter van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden houdende voorschriften ter voorkoming van verdere verspreiding van het coronavirus/COVID-19 (Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 1 juli 2020)

De voorzitter van de veiligheidsregio VGGM,

gelet op artikel 176 van de Gemeentewet en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's,

gelet op de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 26 juni 2020 nr. 1712697-207530-PG .

besluit de volgende regeling vast te stellen:

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Werkingssfeer

Deze verordening is van toepassing op het grondgebied van de gemeenten die behoren tot de veiligheidsregio VGGM te weten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- *buitenterras*: in de open lucht gelegen terras dat aan de bovenzijde of aan drie zijden open is;
- *eet- en drinkgelegenheden:* inrichtingen waar ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, met uitzondering van inrichtingen in bedrijven, instellingen en andere organisaties die niet voor het publiek toegankelijk zijn (bedrijfskantines en bedrijfscatering);
- *gezamenlijk huishouden*: de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij volgens de basisregistratie personen op hetzelfde adres woonachtig zijn;
- *kuchscherm:* een voorziening geplaatst tussen tafels, zoals bedoeld in de 'Instructie kuchschermen op terrassen in de horeca', van 29 juni 2020.
- *mondkapje:* voorwerp dat op grond van zijn ontwerp bestemd is om in ieder geval de mond en de neus volledig te bedekken, zodat de verspreiding van virussen en andere ziektekiemen zoveel mogelijk wordt tegengegaan;

- *openbaar vervoer*: openbaar vervoer als bedoeld in artikel 1 van de Wet Personenvervoer 2000;
- onderwijsinstelling: school, instelling of exameninstelling in de zin van een onderwijswet als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, onder 1, van de Wet op het onderwijstoezicht, daaronder begrepen een niet bekostigde instelling;
- *overig bedrijfsmatig personenvervoer*: besloten busvervoer en taxivervoer als bedoeld in artikel 1 van de Wet personenvervoer 2000, alsmede bedrijfsmatig vervoer van personen op andere wijze dan met een bus of taxi;
- *placeren*: toewijzen van een zitplaats of in het geval van wellness-, sauna-, sport-, spel-, theater-, of dansactiviteiten het toewijzen van een afgebakende locatie waar de activiteit kan plaatsvinden;
- *verifiëren van de gezondheid:* vragen naar ziekteverschijnselen van COVID-19;
- *publieke ruimte:* openbare ruimte en voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede zich daar bevindende vaartuigen en voertuigen, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten;
- *vitale processen*: vitale processen bedoeld op https://www.nctv.nl/ onderwerpen/ vitale-infrastructuur/overzicht-vitale-processen;
- *voorzitter:* voorzitter van de veiligheidsregio VGGM.

2. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt onder gebouw mede verstaan een tent, container of andere constructie die bedoeld is om ter plaatse als binnenruimte te dienen.

Paragraaf 2 Maatregelen

Artikel 2.1 Verboden samenkomsten

1. Het is verboden een samenkomst in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning of een daarbij behoren erf, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder:

a. maatregelen te treffen waarmee de stromen van de personen die samenkomen worden gescheiden, ook voor zover het gebruik van sanitaire voorzieningen betreft;

b hygiënemaatregelen te treffen waarmee de verspreiding van COVID-19 wordt tegengegaan;

c. maatregelen te treffen waardoor de aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden;

d. ervoor te zorgen dat de aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon, tenzij de aanwezigen op grond van artikel 2.2, tweede lid, niet verplicht zijn 1,5 meter afstand tot elkaar te houden; en

e. ervoor te zorgen dat de aanwezigen aan wie een zitplaats is toegewezen daarvan gebruik maken.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid is het verboden een samenkomst in een gebouw, voertuig of vaartuig, niet zijnde een woning, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder de aanwezigen te placeren en, indien de samenkomst uit meer dan 100 personen (exclusief personeel) per zelfstandige ruimte bestaat, zonder de gezondheid van de aanwezigen te verifiëren en zonder te werken met reservering.

3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid is het verboden een samenkomst van meer dan 250 personen (exclusief personeel) in de open lucht, te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder de aanwezigen te placeren, zonder de gezondheid van de aanwezigen te verifiëren en zonder te werken met reservering. Dit verbod geldt niet voor samenkomsten op een bij een woning behorend erf.

4. Onverminderd het bepaalde in het eerste en derde lid is het verboden een samenkomst op een buitenterras bij een eet- en drinkgelegenheid of een buitenterras op een evenemententerrein te organiseren, te laten organiseren, te laten plaatsvinden of te laten ontstaan zonder de aanwezigen te placeren.

5. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing op:

   a. samenkomsten in detailhandel, markten, bibliotheken, musea, monumenten, presentatie-instellingen, dierentuinen, pretparken, kermissen en daarmee vergelijkbare samenkomsten waarbij sprake is van doorstroom van bezoekers;

   b. samenkomsten in een gebouw die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties met ten hoogste 100 personen per zelfstandige ruimte;

   c. betogingen, samenkomsten en vergaderingen op grond van de WOM.

6. Diegene die deelneemt aan een samenkomst waarbij placering plaatsvindt, is verplicht gebruik te maken van de toegewezen zitplaats.

Artikel 2.2 Verbod niet houden veilige afstand

1. Het is verboden zich in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning of een daarbij behorend erf, op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.

2. Het verbod is niet van toepassing:

   a. op personen die een gezamenlijk huishouden vormen onderling;

   b. als het de afstand tot kinderen tot en met 12 jaar betreft;

   c. op personen in de leeftijd tot en met 17 jaar onderling;

   d. op leerlingen in het voortgezet onderwijs en het voorgezet speciaal onderwijs onderling op school;

   e. op personen bij de uitoefening van hun beroep, voor zover de werkzaamheden in het kader van de uitoefening van dat beroep noodzakelijk zijn en niet op gepaste wijze kunnen worden uitgevoerd met inachtneming van 1,5 meter afstand van degene jegens of met wie de werkzaamheden worden uitgevoerd;

   f. op personen met een handicap, voor zover zij zich niet met inachtneming van een afstand van 1,5 meter jegens hun begeleiders kunnen ophouden en hun begeleiders;

g. op personen die sport, theater of dans in de vorm van sport of culturele uiting beoefenen, voor zover dat voor het beoefenen van sport, dans en theater noodzakelijk is;

h. in het openbaar vervoer, overig bedrijfsmatig personenvervoer en vervoer voor privé-doeleinden, voor zover dit vervoer primair de verplaatsing van de ene naar de andere locatie behelst en niet strekt tot het mogelijk maken van recreatie in dat voer- of vaartuig;

i. op personen die op een buitenterras bij een eet- en drinkgelegenheid onderling die aan weerszijden van een tussen tafels geplaatst kuchscherm zitten.

Artikel 2.3 Verbod openstelling dansvoorziening

Het is verboden een in een eet- en drinkgelegenheid aanwezige dansvoorziening geopend te houden voor publiek.

Artikel 2.4 Verbod gezamenlijk zingen of schreeuwen

Het is verboden in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning en een daarbij behorend erf, in groepsverband te zingen of te schreeuwen. Dit verbod geldt niet voor zangers, zangkoren, zanggroepen en voor zang als onderdeel van belijdenis van godsdienst of levensovertuiging.

Artikel 2.5 Verboden gebieden en locaties

1. Het is verboden zich te bevinden in door de voorzitter aangewezen gebieden en locaties. De voorzitter kan het verbod beperken tot bepaalde tijdvakken.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
   a. bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
   b. personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten.

Artikel 2.6 Verboden onderwijsactiviteiten

Het is tot het studiejaar 2020-2021 verboden onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs, het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderwijs te bieden. Dit verbod geldt niet voor het houden van examens, tentamens, toetsen, praktijk(gericht)onderwijs en begeleiding van kwetsbare studenten op de onderwijsinstelling, voor zover dit online niet afdoende kan.

Artikel 2.7 Inrichting en beëindiging voorziening personenvervoer

1. Vervoerders richten voorzieningen voor openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer zodanig in en nemen daarmee samenhangende maatregelen, zodat reizigers in staat worden gesteld zoveel mogelijk een afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen in acht te nemen en reizigers van 13 jaar en ouder een niet-medisch mondkapje dragen in voertuigen en vaartuigen.

2. De voorzitter kan na overleg met de vervoerder voorzieningen voor openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer beëindigen of beperken, indien:

   a. de inrichting van deze voorzieningen en de daarmee samenhangende maatregelen reizigers niet of onvoldoende in staat stelt zoveel mogelijk een afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen in acht te nemen of het dragen van een mondkapje door reizigers van 13 jaar en ouder niet in acht wordt genomen; en

   b. de beëindiging van deze voorziening het transport van personen die werkzaam zijn in vitale processen of transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmert.

Artikel 2.8 Overig personenvervoer

1. Reizigers van 13 jaar en ouder zijn in het overig bedrijfsmatig personenvervoer, niet zijnde openbaar vervoer, verplicht een niet-medisch mondkapje te dragen.

2. De aanbieder van overig bedrijfsmatig personenvervoer, niet zijnde de aanbieder van openbaar vervoer of veerdiensten, verifieert voorafgaand aan het vervoer de gezondheid van de reiziger en werkt uitsluitend op basis van reservering.

Artikel 2.9 Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg

1. Het is verboden:

   a. een instelling die zorg als bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet langdurige zorg verleent aan personen die daarop recht hebben vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking; of

   b. een woonsituatie waarin minimaal drie bewoners verblijven vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking en zorg ontvangen als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg;

   te bezoeken indien zich in die instelling of woonsituatie een of meer COVID-19 besmettingen voordoen.

2. De beheerder kan toestemming verlenen voor dit bezoek:

   a. indien een bewoner verkeert in de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden;

   b. aan structurele vrijwilligers; en

   c. voor het horen en beoordelen van een cliënt in het kader van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten.

Paragraaf 3 Uitzonderingen

Artikel 3.1 Uitzonderingen

1. De verboden in deze verordening zijn niet van toepassing op:
   a. de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
   b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen;
   c. door de voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen.
2. De voorzitter kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vrijstelling of ontheffing op basis van het eerste lid, onderdeel c. Het is verboden om in strijd met dergelijke voorschriften en beperkingen te handelen.

Paragraaf 4 Toezicht en handhaving

Artikel 4.1 Opvolgen aanwijzingen

Alle aanwijzingen en bevelen ter uitvoering van deze verordening gegeven door politiefunctionarissen, gemeentelijke opsporingsambtenaren of ambtenaren als bedoeld in artikel 4.2, dienen stipt en onmiddellijk nagekomen te worden.

Artikel 4.2 Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast:

1. ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 141, onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering;
2. buitengewoon opsporingsambtenaren die zijn aangewezen op grond van artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, voor het domein I openbare ruimte (overtreding Wet Veiligheidsregio's en een noodverordening die of een noodbevel dat verband houdt met het COVID-19-virus), domein II Milieu, welzijn en infrastructuur en domein IV Openbaar vervoer (overtreding van een noodverordening die of een noodbevel dat verband houdt met het COVID-19-virus);
3. de door de voorzitter van de veiligheidsregio bij besluit van 15 maart 2020 en 27 maart 2020 aangewezen toezichthouders ('Aanwijzingsbesluit ambtenaren noodverordening coronavirus VGGM'), en andere door hem bij besluit aan te wijzen toezichthouders;
4. militairen van de Koninklijke Marechaussee als bedoeld in artikel 141, onderdeel c, van het Wetboek van Strafvordering.

Paragraaf 5 Slotbepalingen

Artikel 5.1 Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze verordening wordt bekendgemaakt op www.VGGM.nl en treedt in werking met ingang 1 juli 2020.

Artikel 5.2 Intrekking vorige noodverordening

De Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 15 juni 2020 wordt ingetrokken.

Artikel 5.3 Overgangsrecht

1. Besluiten, genomen op basis van de Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio VGGM, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 29 april 2020, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 11 mei 2020, de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 1 juni 2020 en de Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 15 juni 2020 worden geacht te berusten op deze noodverordening.
2. De Aanwijzingsbesluiten ambtenaren noodverordening coronavirus VGGM van 15 maart 2020 en van 27 maart 2020 blijven van kracht.

Artikel 5.4 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Noodverordening coronacrisis veiligheidsregio VGGM 1 juli 2020.

Vastgesteld op 30 juni 2020 te Arnhem

De Voorzitter van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

De heer A. Marcouch

i.a.a. Archief DIV

Toelichting

Algemeen

In Nederland, maar ook wereldwijd, is er een uitbraak van het coronavirus (COVID-19), behorende tot groep A van de infectieziektes. Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid worden maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Aangezien de uitbraak van COVID-19 een crisis van meer dan plaatselijke betekenis betreft, zijn in verband met deze crisis ten behoeve van de crisisbeheersing ingevolge artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's alle in dat artikel genoemde bevoegdheden van de tot de regio behorende burgemeesters overgegaan naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Daartoe behoort ook de bevoegdheid om in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, algemeen verbindende voorschriften te geven die ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig zijn (artikel 176, eerste lid, van de Gemeentewet).

In deze noodverordening worden de opdrachten van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), mede namens de minister van Justitie en Veiligheid (JenV), in de aanwijzing van 26 juni 2020, nr. 1712697-207530-PG waar nodig uitgewerkt in algemeen verbindende voorschriften. Deze opdrachten zijn gebaseerd op artikel 7 van de Wet publieke gezondheid.

Handelen of nalaten in strijd met de voorschriften uit deze verordening is strafbaar gesteld in artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. Ook kan de voorzitter van de veiligheidsregio een last onder bestuursdwang of dwangsom opleggen.

Deze verordening staat er niet aan in de weg dat de voorzitter van de veiligheidsregio gebruik maakt van andere bevoegdheden om de verspreiding van COVID-19 te voorkomen, zoals de bevoegdheid tot het geven van voorschriften van technisch-hygiënische aard in artikel 47 van de Wet publieke gezondheid, bevoegdheden in de Wet openbare manifestaties en de bevoegdheid tot het geven van bevelen ter beperking van gevaar in artikel 175, eerste lid, van de Gemeentewet (in combinatie met artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's).

In het algemeen gelden voor een ieder de volgende uitgangspunten:

- blijf thuis bij klachten en laat u testen;

- pas hygiëne toe;

- houd anderhalve meter afstand;

- werk zoveel mogelijk thuis.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.2 Begrippen

Het begrip 'publieke ruimte' is opgenomen om te verduidelijken dat daaronder zowel de openbare ruimte als de voor het publiek openstaande gebouwen, locaties en daarbij behorende erven vallen, al dan niet met enige beperking. Het gaat bijvoorbeeld om de openbare weg, parken, parkeerterreinen en plantsoenen, het publieke gedeelte van het gemeentehuis en voor het publiek toegankelijke winkels en andere gebouwen. Ook vaartuigen en voertuigen in de openbare ruimte en voor het publiek openstaande ruimte worden tot de publieke ruimte gerekend, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten.

Onder placeren wordt verstaan het aanwijzen van een zitplaats of in het geval van wellness-, sauna-, sport-, spel-, theater- en dansactiviteiten het aanwijzen van een afgebakende locatie waar gebruik van kan worden gemaakt voor de activiteit. Bij placering in de vorm van toewijzing van een afgebakende locatie gaat het om de beoefening van de activiteiten. Bij het kijken naar sport- spel- theater en dansactiviteiten bestaat placeren uit het aanwijzen van een zitplaats.

Bij spelactiviteiten als hier bedoeld gaat het niet alleen om spelactiviteiten in bijvoorbeeld binnenspeeltuinen maar ook om spelactiviteiten in arcadehallen of casino's.

Onder verificatie van de gezondheid wordt verstaan het vragen naar ziekteverschijnselen van COVID-19. Dit zijn de bekende verschijnselen als koorts, neusverkoudheid, keelpijn, hoesten, niezen e.d. Als blijkt dat deze klachten aanwezig zijn dan mag de persoon die deze klachten heeft niet worden toegelaten tot de activiteit of inrichting.

Artikel 2.1 Samenkomsten

In dit artikel is geregeld wanneer samenkomsten nog verboden zijn.

Voor situaties waarbij reservering, verificatie van de gezondheid en placering mogelijk is en wordt toegepast, is het aantal bezoekers niet gemaximeerd, vooropgesteld dat er voldoende ruimte is om anderhalve meter afstand van elkaar te houden. Dit geldt voor binnen en buiten.

Voor situaties waarbij er sprake is van doorstroming en het onderlinge contact tussen mensen beperkt is, is het aantal bezoekers evenmin gemaximeerd, vooropgesteld dat er voldoende ruimte is om anderhalve meter afstand van elkaar te houden. Ook dit geldt voor binnen en buiten.

Voor situaties waarbij er geen doorstroming is en waarbij er geen reservering en verificatie van de gezondheid mogelijk is, geldt een maximum van 100 personen binnen (met placering), per zelfstandige

ruimte en een maximum van 250 personen buiten (zonder placering). Op buitenterrassen bij eet- en drinkgelegenheden of op buitenterrassen op een evenemententerrein is placering altijd verplicht.

Bij samenkomsten binnen geldt dus altijd placering, tenzij er sprake is van doorstroming van bezoekers. Dit betekent dat men een vaste stoel toegewezen krijgt of dat een afgebakende locatie, zoals een sportschool of zwembad, wordt aangewezen.

Voor alle samenkomsten in een gebouw geldt dat maatregelen moeten worden getroffen om te waarborgen dat de stromen van de aan de samenkomst deelnemende personen die samenkomen in verschillende zelfstandige ruimten in dat gebouw, ook voor zover het hun gebruik van sanitaire voorzieningen betreft, worden gescheiden.

Daarnaast dienen hygiënemaatregelen te worden getroffen. In de noodverordening is niet uitgewerkt welke hygiënemaatregelen in een concreet geval moeten worden getroffen. Aangesloten kan worden bij de richtlijnen van de branche of het RIVM.

Bij samenkomsten binnen wordt een afgescheiden podium niet langer gezien als afzonderlijke ruimte.

Bij samenkomsten waarbij er sprake is van doorstroming geldt, zoals hiervoor reeds aangegeven, niet de plicht tot verificatie van de gezondheid, reserveren en placeren. Uit de plannen van de organisator of de indeling van het terrein of gebouw moet helder zijn dat doorstroming plaats zal vinden. Dit moet ook feitelijk kunnen en ook daadwerkelijk gebeuren. In dit geval kan gedacht worden aan winkels, musea en dierentuinen.

Ook bij een evenement met foodtrucks kan sprake zijn van doorstroming. Dat moet dan uit de opzet en indeling blijken. Indien er bijvoorbeeld sprake is van een groot terras in het midden, kan niet worden gesproken van doorstroming en gelden de regels voor de gevallen waarbij er geen sprake is van doorstroming.

Vanaf 1 juli mogen concertzalen weer programmeren. Voorwaarde is placeren en niet meezingen. De noodverordening staat evenementen, muziekconcerten en popconcerten toe. De burgemeester kan een verzoek om dit evenement te houden beoordelen op de opzet en inhoud van de plannen. Daarbij toetst de burgemeester ook of het evenement past binnen de noodverordening.

Meezingen is op grond van artikel 2.4 niet toegestaan. Het is aan de organisator om zorg te dragen dat hierop wordt toegezien en wordt gehandhaafd.

Indien de burgemeester geen vertrouwen heeft in de voorgelegde plannen, dan kan de burgemeester de evenementenvergunning weigeren. Bij de weigering moet worden aangegeven dat de plannen niet voldoende voorzien in de voorwaarden om het evenement op een veilige en medisch verantwoorde wijze te laten plaatsvinden conform de normen die de noodverordening stelt. Een algemene beleidslijn waarin popconcerten categoraal worden verboden, is niet toegestaan.

Artikel 2.2 Veilige afstand

Op grond van artikel 2.2, eerst lid is het verboden om zich in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning of een daarbij behorend erf, op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon een afstand te houden van ten minste 1,5 meter. Ten aanzien van dit verbod geldt dat de 1,5 meter afstandsnorm gehandhaafd wordt vanaf drie personen.

Het begrip publieke ruimte is in de begripsbepalingen gedefinieerd als openbare ruimte en voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede zich daar bevindende vaartuigen en voertuigen, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten

Op dit verbod is in het tweede lid een aantal uitzonderingen geformuleerd. Zo zijn personen die een gezamenlijk huishouden vormen onderling niet verplicht afstand tot elkaar te houden. Een gezamenlijk huishouden is gedefinieerd als de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij volgens de basisregistratie personen op hetzelfde adres woonachtig zijn.

Ook is het niet verplicht 1,5 meter afstand te houden tot kinderen in de leeftijd tot en met 12 jaar.

Kinderen in de leeftijd tot en met 17 jaar zij niet verplicht onderling afstand tot elkaar te houden, maar vanaf 13 jaar wel tot personen van 18 jaar en ouder. Leerlingen in het voorgezet onderwijs en het voorgezet speciaal onderwijs die 18 jaar of ouder zijn, zijn op school niet verplicht afstand te houden tot medeleerlingen. Er dient op school dus wel 1,5 meter afstand te worden gehouden tot het personeel.

Onderdeel e bepaalt dat personen bij de uitoefening van hun beroep niet verplicht zijn 1,5 meter afstand te houden jegens of met wie de werkzaamheden worden uitgevoerd, mits die werkzaamheden in het kader van de uitoefening van het beroep noodzakelijk zijn en werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd met inachtneming van een afstand van 1,5 meter.

Onderdeel g ziet op de uitoefening van sport, theater en dans in de vorm van sport of culturele uiting. Voor alle leeftijdsgroepen geldt dat zij normaal spelcontact mogen hebben. De 1,5 meter afstand tijdens het sporten, dient waar mogelijk in acht genomen te worden, maar als dat een normale sportbeoefening in de weg staat mag 1,5 meter afstand tijdelijk losgelaten worden. Voorafgaand en na afloop van de sportbeoefening dienen sporters van 18 jaar en ouder wél 1,5 meter afstand tot elkaar te houden, waaronder in de kleedkamers en in de kantines.

Bovenstaande betekent dat wel 1,5 meter afstand moet worden gehouden als dat een normale sportbeoefening niet in de weg staat. Denk hierbij aan bowlen, biljarten, darten en bridge.

Het niet in acht nemen van de 1,5 meter bij theater en dans geldt voor acteurs en dansers die een voorstelling geven of dansen in de vorm van sport op een dansschool.

Ook bij dansevenementen in de buitenlucht moet wel ten minste 1,5 meter afstand worden gehouden. Dan is er immers noch sprake van sport noch sprake van een culturele uiting. Dansen buiten mag wel op samenkomsten met maximaal 250 personen, maar wel met inachtneming van de 1,5 meter afstand tot elkaar.

Onderdeel h bepaalt dat het niet verplicht is 1,5 meter afstand te houden in het openbare vervoer, overige bedrijfsmatig vervoer en vervoer voor privé-doeleinden, mits het gaat om vervoer dat primair de verplaatsing van de ene locatie naar de andere locatie behelst. Wel moet een mondkapje worden gedragen vanaf 13 jaar, met uitzondering van het vervoer voor privé-doeleinden waarvoor het dragen van een mondkapje een advies is, maar geen verplichting.

Dit betekent dat (bijvoorbeeld) bij recreatief vervoer met een pleziervaartuig zoals een rondvaartboot, sloep of tender of bij het rondrijden in een (gehuurde) auto of bus het verbod om zich in de publieke ruimte op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon een afstand te houden van ten minste 1,5 meter, onverkort van toepassing is. In die gevallen is de verplaatsing immers niet primair gericht is op vervoer van de ene locatie naar de andere locatie.

Onderdeel i staat toe dat personen op een buitenterras bij een eet- en drinkgelegenheid die aan weerszijden van een tussen tafels geplaatst kuchscherm zitten, onderling geen 1,5 meter afstand houden. Deze uitzondering geldt uitsluitend op buitenterrassen bij eet- en drinkgelegenheden.

Artikel 2.3 Verbod openstelling dansvoorziening

Artikel 2.3 verbiedt het in een eet- en drinkgelegenheid aanwezige dansvoorziening geopend te houden voor publiek of aldaar gelegenheid te bieden tot dansen. Dansen in discotheken, nachtclubs en vergelijkbare dansgelegenheden is niet toegestaan. Indien in een discotheek, nachtclub of vergelijkbare dansgelegenheid een eet- en drinkgelegenheid is gevestigd, is het wel toegestaan deze eet- en drinkgelegenheid voor publiek geopend te houden.

Artikel 2.4 Verbod gezamenlijk zingen of schreeuwen

Op grond van dit artikel is het verboden buiten een woning en daarbij behorend erf gezamenlijk te zingen of te schreeuwen. Dit verbod geldt niet voor zangers, zangkoren en zangroepen. Zij mogen buiten de woning en daarbij behorende erven gezamenlijk zingen, bijvoorbeeld tijdens een kerkdienst of tijdens een concert. Samenzang tijdens religieuze samenkomsten is eveneens toegestaan. Om besmetting te voorkomen is het wel is het van belang dat hij het zingen de richtlijnen van het RIVM op dit punt worden nageleefd.

Bij zangkoren en zangroepen moet gedacht worden aan koren en groepen die als zodanig actief zijn. Onder zangkoren en zanggroepen wordt in ieder geval niet verstaan het gezamenlijk zingen in een stadion tijdens een (voetbal)wedstrijd of het gezamenlijk meezingen bij een concert.

Artikel 2.5. Verboden gebieden en locaties

Dit artikel drukt uit dat de voorzitter bepaalde gebieden en locaties kan aanwijzen waar niemand zich mag bevinden. Dat gaat verder dan het verbod op samenkomsten (artikel 2.1) en de verplichting om afstand te houden (artikel 2.2); in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden, behalve de personen genoemd in het tweede lid. Daarnaast gelden de algemene uitzonderingen genoemd in artikel 3.1 van deze verordening.

Een gebied kan ook een specifieke locatie zijn, zoals een winkel of een eet- en drinkgelegenheid. Ook vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden, zwemgelegenheden en stranden kunnen worden aangewezen indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht nemen daarvan dreigt. De voorzitter kan ook een gebied of locatie aanwijzen indien hij dat noodzakelijk acht om de zorgcontinuïteit in de regio te garanderen.

Het aanwijzen kan bij spoed ook mondeling geschieden. In de aanwijzing kan worden opgenomen dat deze enkel geldt voor een periode van de dag of week (bijvoorbeeld een weekend).

Onder noodzakelijke werkzaamheden als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, vallen bijvoorbeeld noodzakelijke werkzaamheden aan woningen en werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de levering van water, gas en elektriciteit.

Indien het betreffende gebied toegankelijk moet blijven voor andere personen dan genoemd in het tweede lid, dan kan de voorzitter een specifieke maatregel treffen op grond van zijn wettelijke (nood)bevelsbevoegdheden.

Artikel 2.6 Verboden onderwijsactiviteiten

Het verbod op het bieden van onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen is met ingang van 1 juli opgeheven, behalve voor instellingen in het mbo, hbo en wo. Die instellingen worden met ingang van het nieuwe studiejaar opengesteld voor alle onderwijsactiviteiten, onder voorwaarde van inachtneming van de 1,5 meter-afstand en overige RIVM-richtlijnen en op basis van de afspraken die gemaakt zijn over het openbaar vervoer, met het ministeries I en W en OCW, met de vervoerdersorganisaties en met de sectorraden van het mbo, hbo en wo.

Artikel 2.7 Inrichting en beëindiging voorziening openbaar vervoer

Dit artikel ziet op de voorzieningen en maatregelen die de vervoerder dient te treffen om het gebruik van de openbaar vervoer voorzieningen of van bedrijfsmatig personenvervoer mogelijk te maken met inachtneming van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen en het dragen van een niet-medisch mondkapje door reizigers van 13 jaar en ouder in voertuigen en vaartuigen. Onder de te nemen maatregelen valt ook het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken van dergelijke maatregelen en het geven van aanwijzingen aan reizigers voor het juist gebruik van voorzieningen. Denk daarbij aan het éénrichtingsverkeer op de stations of perrons, het afplakken van stoelen in voertuigen en/of vaartuigen, verplichte ingang/uitgang van voertuigen en/of voorzieningen, het door middel van borden geven van aanwijzingen etc.

De afspraken tussen de overheid en het OV over de wijze waarop de 1,5m samenleving wordt ingevuld binnen het OV zijn hierbij ook van belang (https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2020/05/14/afspraken-opschalen-openbaar-vervoer-en-ov-protocol) Het beëindigen of beperken van het openbaar vervoer kan bij spoed ook mondeling geschieden.

In de handhaving van die maatregelen is een belangrijke rol weggelegd voor de BOA's (domein IV) in dienst van de vervoerder. In voorkomende gevallen zullen deze aanwijzingen geven op grond van artikel 73 WP2000 juncto 53 BP2000 in het belang van een juist gebruik van de voorzieningen van openbaar vervoer en de opvolging van de maatregelen die bijdragen aan het in acht nemen van de afstand van tenminste 1,5 meter ten opzichte van alle andere in de voorzieningen aanwezige personen en het dragen door reizigers van 13 jaar en ouder van een niet-medisch mondkapje in voertuigen en vaartuigen. Handhaving kan tevens plaatsvinden op grond van artikel 52BP2000.

Immers uitgangspunt zal zijn dat BOA's en ook de overige medewerkers van het OV, de reizigers er op wijzen, eventueel tot 2 keer toe, zich aan de maatregelen te houden, waaronder het dragen van een mondkapje in de voertuigen of vaartuigen, voordat er een aanwijzing wordt gegeven aan de reiziger. Die aanwijzing kan eruit bestaan dat de reiziger wordt gevraagd alsnog een mondkapje te dragen, danwel – bij weigering – het voertuig of vaartuig te verlaten. In geval dat de reiziger dan uiteindelijk de aanwijzing niet opvolgt dan wordt er proces-verbaal opgemaakt voor het niet opvolgen van de aanwijzing. Dit betreft dus veelal het niet opvolgen van de aanwijzing tot het dragen van een mondkapje, maar dat kunnen dus ook andere aanwijzingen zijn in het belang van de orde, rust, veiligheid en de goede bedrijfsgang in het OV.

De vervoerders zijn gehouden reizigers van 13 jaar en ouder te verplichten in de voertuigen een mondkapje te dragen. Het gaat hierbij om een niet-medisch mondkapje. In het openbaar vervoer is de uitzonderingsbepaling van artikel 1 lid 2 onder b van de Wet gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding van toepassing nu de bescherming van de gezondheid tegen het COVID-19 virus het noodzakelijk maakt om in het openbaar vervoer een mondkapje te dragen en aan het mondkapje verder geen eisen zijn gesteld anders dan dat het de neus en mond moet bedekken. De gezichtsbedekking kan dienen ter bescherming van het lichaam in verband met de gezondheid. Er is dus geen sprake van overtreding van artikel 1 lid 1 van de Wet gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding in het openbaar vervoer.

Artikel 2.8 Overig personenvervoer

Artikel 2.8 verplicht reizigers van 13 jaar en ouder in het overige bedrijfsmatige personenvervoer, niet zijnde openbaar vervoer, een niet-medisch mondkapje te dragen. Het begrip 'overig bedrijfsmatig personenvervoer is gedefinieerd in artikel 1.2. De verplichting geldt dus ook als tot andere personen 1,5 meter afstand gehouden kan worden. De plicht geldt in alle vormen van bedrijfsmatig personenvervoer, dus ook in bijvoorbeeld touringcars, busjes en personenauto's met minder dan 9 zitplaatsen waarmee personen van en naar werklocaties worden vervoerd. (al dan niet met chauffeur).

Naast de verplichting tot het dragen van een mondkapje mag een aanbieder van bedrijfsmatig personenvervoer, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan touringcarbedrijven en taxivervoer, uitsluitend werken op basis van reservering. Ook is de aanbieder verplicht de reiziger te vragen naar ziekteverschijnselen die samenhangen met een besmetting met het COVID-19 virus. Deze verplichtingen gelden niet voor de aanbieder van openbaar vervoer of veerdiensten.

De plicht tot het dragen van een mondkapje geldt niet op rondvaartboten en andere vormen van recreatief vervoer. In die gevallen geldt de eis tot het houden van 1,5 meter afstand.

In de artikelen 2.7 en 2.8 is bepaald dat reizigers vanaf 13 jaar een niet-medisch mondneuskapje dienen te dragen. Op dit gebod wordt niet gehandhaafd bij personen die wegens een medische oorzaak geen mondkapje kunnen dragen. Reizigers zullen die medische oorzaak desgevraagd op enigerlei wijze aannemelijk moeten maken.

Artikel 2.9. Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg

In verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg geldt dat bezoek verboden is indien zich in die instellingen nog één of meer COVID-19 besmettingen voordoen. In de stervensfase, of vergelijkbare omstandigheden, kan een instelling bezoek ondanks dit verbod toch toestaan. Ook voor structurele vrijwilligers is een uitzondering op dit verbod mogelijk. Voorts is een uitzonderingen mogelijk voor het horen en beoordelen van een cliënt in het kader van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten.

Artikel 3.1. Uitzonderingen

Inherent aan de bevoegdheid om noodverordeningen vast te stellen, is de bevoegdheid om daarvan in concrete gevallen af te wijken. De voorzitter kan derhalve in alle situaties waarin hij dat noodzakelijk acht, afwijken van de bepalingen in deze verordening. Dit wordt uitgedrukt in onderdeel c. De voorzitter dient zich daarbij vanzelfsprekend wel te houden aan de opdrachten op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid.

Daarnaast bevat artikel 3.1 uitzonderingen voor de betrokken hulpdiensten en toezichthouders (onderdeel a) en activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen (onderdeel b). De uitzondering in onderdeel b dient strikt te worden opgevat: ze biedt geen vrijbrief voor allerhande afwijkingen van de noodverordening ten behoeve van vitale processen, maar geldt alleen indien de toepassing van een verbod op bepaalde activiteiten de voortgang van vitale processen in gevaar zou brengen.

De uitzonderingen staan er niet aan in de weg dat de voorzitter in concrete gevallen van zijn wettelijke (nood)bevelsbevoegdheden gebruikmaakt.

Het schenden van voorschriften en beperkingen als bedoeld in het tweede lid is strafbaar gesteld in artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 4.2. Toezicht

Op basis van de Politiewet 2012 en de Wet veiligheidsregio's treden de politie en de Koninklijke marechaussee op ter handhaving van deze verordening. Daaronder valt zowel de feitelijke handhaving met behulp van de politie (artikel 172, tweede lid, Gemeentewet jo. artikel 39 Wet veiligheidsregio's) als de strafrechtelijke sanctionering.

Daarnaast worden in artikel 4.2 toezichthouders aangewezen ten behoeve van de mogelijke bestuursrechtelijke handhaving van deze verordening. Naast ambtenaren van politie en militairen van de Koninklijke marechaussee zijn dat ook de door de voorzitter aangewezen toezichthouders én door de voorzitters aan te wijzen toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) als bedoeld in artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering. Alle boa's kunnen worden aangewezen en niet alleen de boa's zoals genoemd in artikel 142, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafvordering. Voor zover de voorzitter voornemens zou zijn boa's aan te wijzen die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van een ministerie (rijksboa's) vindt voorafgaand aan de aanwijzing overleg plaats met het betreffende ministerie.

Artikel 5.1. Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze verordening wordt bekendgemaakt door plaatsing op www.VGGM.nl.

In verband met de mogelijke verlenging van de maatregelen bevat deze verordening geen vervaldatum. De verordening zal zo spoedig als mogelijk is ingetrokken worden.

Artikel 5.3. Overgangsrecht

Met deze overgangsrechtelijke bepaling wordt voorkomen dat besluiten op basis van de vorige noodverordeningen (zoals aanwijzingen van uitzonderingen en toezichthouders) hun geldigheid verliezen.

Besluitenlijst raadsvergadering 10 en 11 juni 2020

Datum:	10 en 11 juni 2020
Tijd:	10 juni: 19:30 – 21:45 uur; 11 juni: 19:30 – 22:15 uur
Locatie:	digitaal
Voorzitter:	L.J.E.M. van Riswijk
Aanwezigen:	*Lokaal Belang*: A.H.M. Albers (11 juni vanaf 20.05 uur), T.G.H. Boekhorst, E.G.B.M. Buil, J.J. du Croix, E.R. van Essen, A. Ilhan, A. Ok, P.J.M. Putman, T.J.E.M. Riswick-Keultjes, H.F.G.M. Staring *CDA*: W.J.M. van Dinther, F.B.M. Evers, F.H.F. Jansen, G.H.J. Kleinherenbrink, J. de Nooij, H.T.W. Visser, W.L.J. Voetdijk-ten Have *PvdA*: M.B.M. Jansen, M.R.A. Lap, N. Niebuur-Sluiter *SP*: E.R. van der Schaft, L. van der Velden *VVD*: R.A. Teunissen, P.A. Vos *D66*: P.W.M. Pollmann *Sociaal Zevenaar*: H.L.M. Meijer *GroenLinks*: B.M. Kagei
Afwezig met kennisgeving:	11 juni: G.H.J. Kleinherenbrink (CDA)

1	**Opening** De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering en heet de aanwezige raadsleden in de digitale vergadering van harte welkom.
2	**Vaststellen agenda** De voorzitter stelt vast dat agendapunt 13 "Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers-plan" gewijzigd wordt van hamerstuk naar bespreekstuk omdat er een amende-ment op dit agendapunt is ingediend. Er wordt een ordevoorstel ingediend door de fractie van GroenLinks, ondersteund door de fractie van de SP, om agendapunt 6 "Bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord (2018) vaststelling" te verplaatsen naar de volgende raadsvergadering. Het ordevoorstel wordt in stemming gebracht en wordt met 9 stemmen voor en 18 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd de fracties

	van GroenLinks, SP, PvdA, D66 en VVD (9), tegen hebben gestemd de fracties van Lokaal Belang, CDA en Sociaal Zevenaar (18). Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.
3	**Z/17/286690 Bekrachtiging geheimhouding** De raad besluit met algemene stemmen de opgelegde verplichting tot geheimhouding van de memo uitleg vaststellingsovereenkomst De Zweekhorst en de getekende vaststellingsovereenkomst te bekrachtigen.
4	**Vragenuur** **4a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college** De volgende schriftelijke vragen zijn ingediend: 1. SP en de PvdA inzake leerlingenvervoer 2. Lokaal Belang inzake een frauderende ambtenaar in Doetinchem 3. D66 inzake het organiseren van een kamp voor leerlingen van groep 8 na 1 juli 2020 De fracties lichten kort de door hen gestelde vragen toe. *College* Ad 1. Het afstandscriterium van 6 km is niet van toepassing op kinderen met een structurele handicap. Het staat vermeld onder de toelichting bij schoolsoort. Het college beaamt dat het vragenformulier ingewikkeld is. Ouders kunnen wel beroep doen op een consulent. Het aanvraagformulier zal worden herzien zodat het makkelijker is voor schooljaar 2021/2022. Naar aanleiding van de opmerkingen vanuit de raad dat het – net als de vorige keer – fout vermeld staat in de brief die ouders hebben ontvangen in die zin dat het artikel waarnaar gerefereerd wordt niet hetzelfde artikel is waaraan een indicatie wordt gegeven voor leerlingenvervoer met een bus, wordt de volgende toezegging gedaan: de brief die aan ouders verzonden wordt zal worden aangepast en het aanvraagformulier voor leerlingenvervoer zal worden herzien in die zin dat het voor ouders makkelijker zal zijn om het in te vullen; eind van het jaar zal dit nog aan de orde komen in het gesprek met de raad over het sociaal domein. Ad 2. Portefeuillehouder laat weten dat het college hier druk mee bezig is en dat 11 juni de antwoorden op de vragen (o.a. werkwijze (Zevenaar in control, functiescheiding, interne controles, fraudedriehoek) en het proces) naar de raad worden toegezonden. College ziet nu geen aanleiding voor fraude. Dit onderwerp kan nog met de auditcommissie besproken worden en de raad kan erop terugkomen. De fractie van de SP laat weten de ingediende vragen ongepast en slecht getimed te vinden en distantieert zich van de vragen.

	Ad 3. De portefeuillehouder meldt dat Zevenaar hier geen andere uitleg aan kan geven. Wat er vanaf 1 juli a.s. wel mogelijk is, is afhankelijk van de persconferentie van de Minister-President. Zevenaar neemt daarin geen andere houding aan. De hoop wordt uitgesproken dat scholen vanaf 1 juli a.s. iets kunnen organiseren. In de brief aan de scholen staat dat activiteiten nu niet tot de mogelijkheden behoren. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de schoolbesturen zelf.
	4b. Mededelingen college Er zijn geen mededelingen vanuit het college. **4c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken** De raad besluit de lijst ingekomen stukken conform behandeladvies vast te stellen. De volgende brieven worden doorgeleid naar de Agendacommissie voor bespreking in de commissie: - de fractie van GroenLinks verzoekt om agendering van brief nr. 27 "Motie gemeente Brunssum behoud autonomie lokale rekenkamer(functie)s". De fractie wil weten wat de mening van de andere fracties is over hoe we de Rekenkamer gaan inrichten en wil graag van het college weten wat het gaat kosten. - De fractie van Lokaal Belang verzoekt om agendering van brief nr. 15 "Factsheet 1e kwartaal 2020 Ambulancezorg Gelderland-Midden (VGGM) 9 april 2020 gemeente Zevenaar" voor de commissie Middelen waarbij de aanrijtijden over heel 2019 besproken kunnen worden en brief nr. 24 "Oproep diverse organisaties aan gemeenten om 500 vluchtelingenkinderen op te vangen in Nederland" voor de commissie Samenleving.
5	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering** De raad besluit met algemene stemmen de besluitenlijst van de raadsvergadering van 13/14 mei jl. vast te stellen.
6	**Bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord (2018) vaststelling (Z/16/245064)** * Er zijn 3 amendementen en 2 moties ingediend: - amendement PvdA Kwartiersedijk Babberich; de PvdA wil d.m.v. dit amendement nr. 53 Kwartiersedijk Babberich (paintballcentrum) uit de zienswijzenota halen omdat de zaak nog onder de rechter is - amendement Lokaal Belang en PvdA Tutenburgsestraat; in het amendement wordt zienswijze nr. 42 (Tutenburgsestraat 4 en 6 te Giesbeek, manege) zodanig gewijzigd dat in het ontwerp-bestemmingsplan de bestemde burgerwoning (Tutenburgse-straat 6) de bestemming bedrijfswoning krijgt en dat deze wijziging ook opgenomen wordt in de bij het plan behorende verbeelding, regels en

	toelichting - amendement VVD wijziging openingstijden horeca categorie 2a; de VVD wil d.m.v. dit amendement artikel 1.44 in de aangepaste regels zodanig aanpassen dat de openingstijden voor horecagelegenheden verlengd worden tot 24.00 uur (i.p.v. tot 22.00 uur). - motie Sociaal Zevenaar, PvdA, Lokaal Belang en VVD verruiming bedrijfsbebouwing LMB Roes te Zevenaar; in de motie wordt het college opgeroepen om samen met het bedrijf LMB Roes en de Provincie te kijken of lokaal maatwerk voor verruiming bedrijfsverbouwing voor Roes mogelijk is - motie Sociaal Zevenaar en PvdA verruiming openingstijden Buitengoed de Panoven; in de motie wordt het college opgeroepen om de bestemming horeca met sluitingstijd 24.00 uur toe te kennen aan het Buitengoed de Panoven. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de ingediende moties en amendementen - de grenstoegang en vervallen gebouwen bij de grens - de overgangsregeling voor de horeca en de daarmee samenhangende verkoop-baarheid van de horeca-gelegenheden - grens buitengebied - de op het laatste moment aangebrachte wijzigingen door het college - de mogelijkheid voor inwoners tot achteraf herstel van omissies in het bestemmingsplan - het onderscheid tussen het buitengebied/dorpskernen en het centrum en de daarmee samenhangende overlast *College* College laat weten afgelopen vrijdag de omissies aan de raad aangegeven te hebben en hoe daarmee is omgegaan. Voor het overige zijn er geen inhoudelijke veranderingen en is het aan de gemeenteraad. <u>Het college zegt wat de grens betreft (brief Natuurmonumenten/vervallen gebouwen bij de grens) toe samen met de gemeente Emmerich te kijken naar een betere grenstoegang Nederland/ Duitsland en de vervallen gebouwen daar</u> De motie LMB Roes is uitvoerbaar, maar het is complex en er moet stringent mee omgegaan worden om het met maatwerk uit te voeren. Omissies kunnen achteraf opgelost worden via een pragmatische en snelle herziening met bekrachtiging in de raad. In de nota van uitgangspunten heeft het college het totale plangebied aangegeven en er is van niemand een aanleiding ontvangen waarom de Poelwijkerlaan niet bij het buitengebied zou kunnen behoren. Wat de Kwartiersedijk betreft volgt het college de lijn die er is. Het amendement is niet nodig en wordt juist lastiger omdat de vergunning is verleend. Zodra de uitspraak van de rechtbank er is, kan het plan desgewenst worden aangepast en appellant kan ook nog beroep aantekenen tegen dit plan. Amendement Tutenburgsestraat is uitvoerbaar; het is aan de gemeenteraad om hierover te besluiten. Wat de openingstijden horeca betreft, laat het college weten dat het geldt voor nieuwe

	gevallen. Er is een overgangsrecht waar niet aan getornd wordt. Er is per vorm/categorie horeca een andere sluitingstijd en ook in het centrum zijn aparte afspraken. De motie betreffende maatwerk voor Panoven is weliswaar uitvoerbaar, maar niet nodig. Er is volgens het college al maatwerk. Er is ondergeschikte horeca bij de herberg en die is alleen voor bezoekers van de camping. Er is ruimte voor 10 feesten en partijen per jaar die tot 02.00 uur mogen plaatsvinden. - Het amendement van de PvdA inzake Kwartiersedijk is d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (12), tegen hebben gestemd de leden Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, F. Jansen, Kleinherenbrink, De Nooij, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (15) - Het amendement van Lokaal Belang en de PvdA inzake Tutenburgsestraat is met algemene stemmen aanvaard. - Het amendement van de VVD inzake wijziging openingstijden horeca categorie 2a is d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, De Nooij, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (11), tegen hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, F. Jansen, Klein-herenbrink, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring en Voetdijk-ten Have (15). De heer Visser heeft op eigen verzoek niet deelgenomen aan de stemming. - De motie van Sociaal Zevenaar, PvdA, Lokaal Belang en VVD inzake verruiming bedrijfsbebouwing LMB Roes is met algemene stemmen aanvaard. - De motie van Sociaal Zevenaar en de PvdA inzake verruiming openingstijden Buitengoed de Panoven is d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10), tegen hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (17). De raad besluit geamendeerd: 1. De zienswijzennota voor het bestemmingsplan "Buitengebied Zevenaar Noord 2018" vast te stellen inclusief de daarin voorgestelde wijzigingen, waarbij de reactie voor wat betreft zienswijze nr. 42 (Tutenburgsestraat 4 en 6 te Giesbeek) onder punt 7 gewijzigd wordt, zodanig dat ingestemd wordt met een wijziging op het ontwerpbestemmingsplan waarbij de bestemde burgerwoning (Tutenburgse-straat 6) de bestemming bedrijfswoning krijgt. 2. Deze wijziging op te nemen in de bij het plan behorende verbeelding, regels en toelichting. 3. Het bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord 2018 gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting. 4. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

	Er heeft een hoofdelijke stemming plaatsgevonden. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Meijer, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (18), tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (9).
	Schorsing Om 21:45 uur wordt de vergadering geschorst en afgesproken wordt dat deze op 14 mei om 19.30 wordt hervat.
7.	**1e Voortgangsrapportage (VGR) 2020 (Z/20/357058)** In deze 1e VGR wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken voor wat betreft de realisatie en uitvoering van wat er in de begroting 2020 is afgesproken. Er is een amendement van VVD, D66, PvdA, SP en Sociaal Zevenaar ingediend om de 1e Voortgangsrapportage voor kennisgeving aan te nemen (i.p.v. vast te stellen) en daarmee ook niet in te stemmen met de rubrieken "voorstel raad" zoals bij de activiteiten met een oranje en rode status is aangegeven. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - het ingediende amendement en of de VGR nu vastgesteld of voor kennisgeving aangenomen moet worden - de impact van de corona-crisis - de constatering dat de VGR geen reëel beeld geeft van de huidige van stand van zaken - de constatering dat de peildatum van de VGR 15 maart is en dus terugkijkt - de structurele tekorten (met name op het sociaal domein en de inkomens-voorzieningen) die de gemeente tegemoet gaat en waarvoor ook geen dekking is - de oranje bolletjes in de VGR - het in gebreke blijven van de Rijksoverheid - het stellen van kaders voor het herstelplan - de hoge informatiewaarde van de VGR - de bezuinigingen op preventiemaatregelen - de constatering dat "bestuurscultuur" op rood staat - complexere regelgeving - vermeerdering kosten gemeenschappelijke regelingen - het wegglippen van incidentele inkomsten naar het gat van de zorg - de begrotingsbehandeling van 2019 *College* College raadt het amendement af. De VGR eerst voor kennisgeving aannemen en daarna wijzigingen aanbrengen in de begroting is niet consequent. Mutaties kunnen bij de volgende rapportage aan bod komen.

	Het amendement van VVD, D66, PvdA, SP en Sociaal Zevenaar wordt d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10). De leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have hebben tegen gestemd (16). De raad besluit om: 1. de 1e Voortgangsrapportage 2020 vast te stellen; 2. in te stemmen met de rubrieken "voorstel raad" zoals bij de activiteiten met een oranje en rode status is aangegeven; 3. de realisatie van bezuinigingsvoorstel "uitbreiding Groot Holthuizen" in 2020 met een positief bedrag van € 1.500.000 op te nemen in de 1e voortgangsrapportage; 4. het nadelige saldo van deze rapportage (€ 4.425.000) ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2020. Er heeft een hoofdelijke stemming plaatsgevonden. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (16), tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10).
8.	**Kaderbrief 2021 Samenwerking de Liemers (SDL) (Z/20/351386)** De raad besluit met algemene stemmen om een zienswijze in te dienen op de kaderbrief 2021 van de Samenwerking de Liemers (SDL).
9.	**Jaarrekening 2019 en begroting 2021-2024 Samenwerking de Liemers (SdL) (Z/20/357713)** *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de verwachte bezuinigingsvoorstellen van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers - inzicht kostenverschuiving RID *College* De discussie over de bezuinigingsvoorstellen zal gevoerd worden met de SdL en dit wordt ook uitdrukkelijk meegegeven bij de volgende begrotingscyclus. Daarbij zal ook onderscheid gemaakt worden tussen kosten die echt verminderen en kosten die tot stand komen door de verschuiving van de gemeentebegroting naar de begroting van het samenwerkingsverband. De raad besluit met algemene stemmen om: 1. in te stemmen met de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers;

	2. in te stemmen met de conceptbegroting 2021-2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers; 3. het college op te dragen de zienswijze van de raad over de jaarrekening 2019 en de conceptbegroting 2021-2024 kenbaar te maken aan de SdL.
10.	**Zienswijze BVO DRAN Ontwerp Meerjarenbegroting 2021-2024 (incl. gewijzigde begroting 2020) (Z/20/355523)** *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - het meegeven van doelstellingen aan de BVO DRAN om daadwerkelijk te bezuinigen en de wijze waarop (efficiency, beter organiseren/structureren) - het ontbreken van een duidelijke inhoudelijke verklaring van BVO DRAN waarom de bezuinigingen niet gehaald worden - de indexatie van 6,7% per jaar en of die te maken heeft met de BPM stijging - de deelnemende gemeenten in kennis stellen van de zienswijze van Zevenaar - de wettelijke verplichting om te voldoen aan de vervoersvraag - de open eind regeling - de constatering dat de uitvoerder geen invloed heeft op de indicatiestelling en dat door de verhoging van indicaties de kosten stijgen - de bekostiging vanuit de Provincie en het gesprek hierover aangaan met de Provincie - de borging van zelfredzaamheid, kracht, kwaliteit en continuïteit in de businesscase - het dient niet alleen over kosten en geld te gaan, maar ook het mee kunnen doen in de samenleving *College* Het college deelt de zorgen van de raad, zowel wat de vervoerskant als de inkomstenkant betreft. College gaat met andere gemeenten samen optrekken en ook samen met de Provincie kijken hoe de kosten van het vervoer beperkt kunnen worden. Ook de mobiliteitsvraag van inwoners wordt bekeken en eind van het jaar zal daar met de raad over gesproken worden bij de plannen voor het sociaal domein. Er worden op dit moment al diverse maatregelen genomen d.m.v. gesprekken met scholen, gezamenlijk vervoer, opvolgbaarheid etc. De kwaliteit en zorg voor kwetsbare inwoners staat voorop. De kostenstijging wordt voor een groot deel veroorzaakt door de BPM-stijging, maar ook door verzekerings- en personeelskosten. De raad besluit d.m.v. een hoofdelijke stemming om: 1. Kennis te nemen van de definitieve jaarstukken 2018; 2. Kennis te nemen van de voorlopige jaarcijfers 2019; 3. Kennis te nemen van de BVO DRAN Ontwerp Meerjarenbegroting 2021-2024 (incl. gewijzigde begroting 2020) en alle bijbehorende stukken; 4. In te stemmen met de zienswijze op de BVO DRAN Ontwerp Meerjaren-begroting 2021-2024 (incl. gewijzigde begroting 2020) en het bestuur van BVO DRAN hiervan in kennis te stellen.

	Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser, Voetdijk-ten Have, Kagei, Meijer, Pollmann, Teunissen en Vos (21). De leden M. Jansen, Lap, Niebuur-Sluiter, Van der Schaft en Van der Velden hebben tegen gestemd (5).
11.	**Jaarrekening RDL 2019 en Kaderbrief begroting 2021 (Z/20/356886)** *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de structurele tekorten door het aanbiedstation en de hoogte van de tarieven bij het aanbiedstation - efficiency-slag afvalverwerking aanbiedstation - controlesysteem voor mensen buiten Zevenaar die afval komen brengen (Zevenaar is goedkoop) - het stijgen van de verwerkingskosten en de wijze van verwerking van afval - het stijgen van de afvalstoffenheffing en/of de OZB - het verkrijgen van inzicht in de tarieven - de vervuiler betaalt en de vraag daarbij wie dan de vervuiler is (hier als raad met elkaar over praten) - de rol van de verpakkingsindustrie - het stijgen van het aanbod van afval bij aanbiedstation door corona met daarbij de complimenten aan de medewerkers van het aanbiedstation *College* <u>Toezegging: Er zal vóór de begroting door het college een informatieve raadsbijeenkomst georganiseerd worden over het afvalbeleid (en de vraag daarbij wie de kosten van afvalinzameling moet betalen)</u> De raad besluit met algemene stemmen om: 1. Geen reactie te geven op de jaarrekening 2019 van Reinigingsdienst De Liemers. 2. Een zienswijze in te dienen op de Kaderbrief 2021 om de kosten voor de begroting 2021 in ieder geval niet te verhogen.
12.	**Herziening Regionaal Programma Werklocaties (Z/19/346720)** *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - de beperkingen die er nog steeds zijn voor bedrijven in het buitengebied aan de rand van Zevenaar - de afbouw van de subsidie van de Provincie De raad besluit met algemene stemmen om: 1. De schrapopgave voor bedrijventerreinen te laten vervallen; 2. Het toetsingskader voor bedrijfskavels voor XXL-logistiek vast te stellen; 3. Het Regionaal Programma Werklocaties in 2020 te herzien op basis van de uitgangspunten zoals geformuleerd in Advies Monitoring 2019 RPW, met uitzondering van 1c (Kantoren) en 1d (PDV).

13.	**Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerssplan (GVVP) (Z/18/320388)** Er is een amendement door VVD, D66 en PvdA ingediend om de aanleg van een noordelijke rondweg Zevenaar nadrukkelijk als extra ambitie toe te voegen aan de GVVP. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - het ingediende amendement over het opnemen van de noordelijke rondweg en de wens om de ambitie voor de noordelijke rondweg niet uit het oog te verliezen (evt. met een voetnoot in de GVVP) - de parkeerring, met name richting sportvelden DCS - het haalbaarheidsonderzoek centrumring - (circulair) asfalt in het buitengebied - de calamiteiten-route *College* Het college ontraadt het amendement. De noordelijke rondweg wordt pas interessant als het project ViA15 gerealiseerd is en dat is pas in 2024 het geval. Het college is van oordeel dat er eerst ervaringen moeten worden opgedaan met de verwerking van ViA15 en de andere manieren om het verkeer te leiden en dat dan nut en noodzaak van de rondweg bepaald kan worden. Er is een onderzoek gedaan waaruit bleek dat weinig zwaar vrachtverkeer er gebruik van zal maken. Het is een hoge investering met weinig effect op het verkeer. Aangeraden wordt om de ambitie on hold te zetten en deze mee te nemen bij de evaluatie van de ViA15. Toezegging: Naar aanleiding van het ingediende amendement van de VVD, D66 en PvdA zegt het college toe de aanleg van een Noordelijke Rondweg Zevenaar als extra ambitie toe te voegen in de vorm van een voetnoot in het GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan Zevenaar) Met de toezegging van het college wordt het amendement ingetrokken. De raad besluit met algemene stemmen om het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan Zevenaar, bestaande uit de documenten 'GVVP Deel 1 – Ambities' en 'GVVP Deel 2 – Verkeersbeleid' vast te stellen.
14.	**HAMERSTUK Jaarrekening 2019 en begroting 2021 OmgevingsdienstJ Regio Arnhem (ODRA) (Z/20/355142)** De raad besluit met algemene stemmen kennis te nemen van de jaarrekening 2019 en een zienswijze in te dienen tegen de begroting 2021van de ODRA
15.	**HAMERSTUK Presikhaaf Bedrijven: Jaarstukken 2019 (Z/20/354856)** De raad besluit met algemene stemmen: 1. In te stemmen met de jaarrekening 2019 van Presikhaaf Bedrijven;

	2. Het college op te dragen het gevoelen van de raad over de jaarrekening 2019 kenbaar te maken aan Presikhaaf Bedrijven.
16.	**HAMERSTUK Jaarstukken MGR 2019, concept planvorming en begroting 2020/2021-2024 (Z/20/356773)** De raad besluit met algemene stemmen: 1. Kennis te nemen van de jaarrekening en jaarverslag 2019 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland. 2. Kennis te nemen van en in te stemmen met het indienen van bijgevoegde zienswijze op: a. de gewijzigde begroting 2020. b. het uitvoeringsprogramma 2021. c. de ontwerp-meerjarenbegroting 2021-2024. van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.
17.	**HAMERSTUK Jaarstukken 2019 en begroting 2021 Regio Arnhem Nijmegen (Z/20/357026)** De raad besluit met algemene stemmen kennis te nemen van de jaarrekening 2019 en de begroting 2021 van de Regio Arnhem Nijmegen en alle bijbehorende stukken en met een zienswijze op deze documenten te reageren, conform de bij het raadsvoorstel gevoegde conceptbrief.
18.	**HAMERSTUK Zienswijze financiële stukken Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg (SALD) (Z/20/358447)** De raad besluit met algemene stemmen: 1. geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bij het SALD een zienswijze in te dienen op de voorlopige Jaarrekening 2019; 2. geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bij het SALD een zienswijze in te dienen op de kaderbrief met Ontwerpbegroting 2021; 3. het besluit voor zover van toepassing schriftelijk aan het dagelijks bestuur van het SALD mede te delen.
19.	**HAMERSTUK Verordening tarieven Lentebad 2020-2021 (Z/20/352362)** De raad besluit met algemene stemmen de Verordening tarieven Lentebad 2020-2021 vast te stellen.
20.	**Moties vreemd aan de orde van de dag** Er zijn 2 moties vreemd aan de orde van de dag door de SP ingediend inzake maatwerk voor zzp'ers en noodsubsidie voor verenigingen en organisaties. Beide moties waren in de laatste raadsvergadering (14 mei) aangehouden. De motie zzp'ers is tussentijds gewijzigd.

	De SP licht de moties toe. <u>Motie maatwerk voor zzp'ers</u> *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten: - het al dan niet toepassen van de kostendelersnorm bij TOZO2 - plan voor mensen die net buiten de boord vallen, evt. met hulp Provincie - aandacht voor zzp'ers die echt in de problemen komen - de hulp van de Rijksoverheid voor zzp'ers - het scheppen van verwachtingen door de motie - het budget voor het uitvoeren van de motie - het betrekken van de raad bij het herstelplan - het vasthouden aan wet- en regelgeving *College* De partnertoets wordt bij TOZO2 wel toegepast, maar de kostendelersnorm niet. Het is mogelijk om maatwerk toe te passen. Uitwonende jongeren van 18, 19 en 20 jaar kunnen geholpen worden met bepaalde voorwaarden. Ze krijgen bijzondere bijstand als ouders niet willen of kunnen helpen. Het college acht de motie overbodig. De motie maatwerk voor zzp'ers wordt verworpen d.m.v. hoofdelijke stemming. Voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10). De leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have hebben tegen gestemd (16). De SP besluit de motie noodsubsidie aan te houden.
21.	**Sluiting** De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 20.15 uur

*Z045A19EC
D7*

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

Onderwerp	Benoeming commissievoorzitters en lid werkgeverscommissie
Zaaknummer	Z/20/364095
Documentnummer	INT/20/970310
Portefeuillehouder	n.v.t.
Behandelend ambtenaar/afdeling	E.H. Hondelink-Rinsma, griffie
Telefoon	0316-595168
E-mail	griffie@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De heer R.A. Teunissen heeft aangegeven zijn raadslidmaatschap per 31 juli a.s. te beëindigen als gevolg van een verhuizing naar buiten de gemeente. Aangezien de heer Teunissen ook voorzitter van de raadscommissie Samenleving en lid van de werkgeverscommissie is, komen beide functies per 1 augustus a.s. vacant. Voor deze functies hebben zich voor iedere functie afzonderlijk 2 raadsleden kandidaat gesteld.
Voor de functie van commissievoorzitter heeft raadslid mevrouw M.B.M. Jansen zich kandidaat gesteld als voorzitter van de commissie Ruimte. De heer H.T.W. Visser, die op dit moment voorzitter van de commissie Ruimte is, heeft laten weten het voorzitterschap van de commissie Samenleving op zich te willen nemen.
Raadslid de heer H.L.M. Meijer heeft zich kandidaat gesteld als lid van de werkgeverscommissie.

2. Raadsvoorstel

De raad wordt voorgesteld:

1. Mevrouw M.B.M. Jansen per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Ruimte
2. De heer H.T.W. Visser per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Samenleving
3. De heer H.L.M. Meijer per 1 augustus a.s. te benoemen als lid van de werkgeverscommissie

3. Waarom naar de raad

1. In artikel 5, lid 1 van de verordening op de raadscommissies 2018 is bepaald dat de voorzitter van een raadscommissie door de raad uit zijn midden wordt benoemd. Verder is in artikel 6, lid 6 van de verordening op de raadscommissies 2018 bepaald dat indien door overlijden of ontslag een vacature ontstaat, de raad zo spoedig mogelijk beslist over de vervulling daarvan met inachtneming van artikel 4 en 5.
2. In artikel 3, lid 2 van de verordening werkgeverscommissie gemeente Zevenaar 2018 is bepaald dat de leden van de werkgeverscommissie door de raad uit zijn midden worden benoemd en in lid 3 wordt verder bepaald dat het lidmaatschap van de werkgeverscommissie eindigt indien een lid aftreedt als lid van de raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Door het benoemen van:
1. mevrouw M.B.M. Jansen als commissievoorzitter Ruimte,
2. en daarop volgend de heer H.T.W. Visser als commissievoorzitter Samenleving,
3. en de heer H.L.M. Meijer als lid van de werkgeverscommissie
worden de door het vertrek van raadslid R.A. Teunissen vrijgekomen vacatures van voorzitter raadscommissie Samenleving en lid werkgeverscommissie weer opgevuld.

5. Argumenten en alternatieven

Zowel mevrouw Jansen als de heer Meijer voldoen aan de formele vereisten voor beide functies.

Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
n.v.t.

6. Klimaat en duurzaamheid
n.v.t.

7. Communicatie
Op de website van de gemeente Zevenaar wordt de samenstelling van de raadscommissies vermeld. Voor de commissie Ruimte en Samenleving zal deze met ingang van 1 augustus a.s. worden aangepast waarbij mevrouw Jansen vermeld zal worden als voorzitter van de commissie Ruimte en de heer Visser als voorzitter van de commissie Samenleving. Bij ieder raads- en commissielid wordt ook op de website vermeld in welke commissie(s) het betreffende raads- en commissielid zitting heeft. Bij de heer Meijer zal met ingang van 1 augustus a.s. vermeld worden dat hij lid is van de werkgeverscommissie.

8. Kosten, baten en dekking
n.v.t.

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Benoeming commissievoorzitters en lid werkgeverscommissie
Zaaknummer	Z/20/364095
Documentnummer	INT/20/970310

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat:

het volgens de Verordening op de raadscommissies 2018 en de Verordening werkgeverscommissie Zevenaar 2018 mogelijk is om voorzitters van de raadscommissies en leden voor de werkgeverscommissie te benoemen;

gelet op artikel 5, lid 1 en artikel 6, lid 6 van de Verordening op de raadscommissies 2018 en artikel 3, lid 2 en 3 van de Verordening werkgeverscommissie Zevenaar 2018;

besluit:

1. Mevrouw M.B.M. Jansen per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Ruimte
2. De heer H.T.W. Visser per 1 augustus a.s. te benoemen als voorzitter van de raadscommissie Samenleving
3. De heer H.L.M. Meijer per 1 augustus a.s. te benoemen als lid van de werkgeverscommissie

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2072
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	6
Omschrijving	Z/20/357103 Kaderbrief 2021-2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	8 juli 2020

*Z0344B31254
*

Raadsvoorstel

Z/20/357103INT/20/966903

Onderwerp	Kaderbrief 2021-2024
Zaaknummer	Z/20/357103
Documentnummer	INT/20/966903
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen
Portefeuille	Gemeentefinanciën
Behandelend ambtenaar/afdeling	Hans Bosch
Telefoon	0316-595615
E-mail	H.Bosch@zevenaar.nl

1. Samenvatting

In de kaderbrief 2021-2024 zijn de meest belangrijke mogelijke effecten van de coronacrisis voor de gemeentelijke financiële huishouding inzichtelijk gemaakt. Met daaraan toegevoegd een doorrekening van de autonome ontwikkelingen is de actuele financiële positie van de gemeente Zevenaar geschetst met in begrip van een risicoanalyse op die financiële positie. De kaderbrief is informerend van aard en niet gericht op besluitvorming. De geschetste ontwikkelingen voor het lopende begrotingsjaar zullen worden vertaald in de 2e voortgangsrapportage en de structurele gevolgen krijgen een plaats in de MJB 2021-2024.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024;
2. de in plaats van de kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisneming aan te nemen.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet heeft de raad het budgetrecht. Daarnaast is in onze financiële verordening geregeld dat het college de raad jaarlijks een kadernota aanbiedt. In de kadernota staan voorstellen voor nieuw beleid, de financiële kaders voor het volgende jaar en de meerjarenraming. Gezien de huidige onzekerheden wordt geen kadernota vastgesteld en wordt eerst een grondige inventarisatie maken van de directe gevolgen en de verwachte nasleep van de coronacrisis en de raad daarover via een Kaderbrief geïnformeerd.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

In de kaderbrief staan de meest belangrijke mogelijke effecten van de coronacrisis inzichtelijk op niveau van taakvelden. Met daaraan toegevoegd een doorrekening van de autonome ontwikkelingen geeft de kaderbrief een beeld van de actuele financiële positie van de gemeente Zevenaar met in begrip van een risicoanalyse op die financiële positie.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. In kaderbrief focus op belangrijke taakvelden en effecten op weerstandsvermogen

We richten ons bij de inventarisatie van de mogelijke effecten van de coronacrisis op de belangrijkste taakvelden. Dit zijn taakvelden met een financiële omvang van tenminste € 0,5 miljoen. We rapporteren de verschillen van tenminste € 100.000.

Voor de analyses maken wij gebruik van de door het CPB in maart 2020 geschetste scenario's van de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Van deze scenario's vinden wij naar de inzichten van dit moment het derde scenario het meest aannemelijk. Dit scenario gaat uit van 6 maanden beperkende maatregelen in combinatie met een grote wereldwijde recessie. Het gevolg is een forse recessie in 2020 (-7,7% krimp van bruto nationaal product) en een traag herstel in 2021 (+2% groei nationaal product) en een oplopende werkloosheid naar 8,4% in 2021.
Wij hebben dit scenario als uitgangspunt genomen voor de doorrekening van de effecten van de coronacrisis voor de financiële huishouding van de gemeente. De impact van het coronavirus is nog niet goed te kwantificeren. Wij hebben daarom per programma rekening gehouden met een bandbreedte van minimaal en maximaal te verwachten effecten en hebben voor de doorrekening in de budgetten het gemiddelde daarvan genomen.
In aansluiting op de inzichtelijk gemaakte mogelijke budgettaire effecten hebben we ook een analyse uitgevoerd van de belangrijkste risico's als gevolg van de huidige crisis. Deze effecten zijn gekwantificeerd en de impact op het meerjarenperspectief en het weerstandsvermogen is berekend.

1.2 Er zijn nog veel onzekerheden

De rapportage in de kaderbrief is een momentopname. De peildatum is medio mei 2020. De effecten van de meicirculaire 2020 over de omvang en verdeling van het Gemeentefonds zijn verwerkt. De door het Rijk toegezegde extra € 0,5 miljard voor coronasteun aan de gemeenten is echter nog niet verwerkt, omdat de verdeling daarvan over de gemeenten nog niet bekend is. De inzichten zijn nog vrijwel dagelijks aan verandering onderhevig. Hoe langer de landelijke maatregelen aanhouden hoe groter de (financiële) impact ervan zal zijn.
Wij zullen u daarom via de auditcommissie, de commissie Middelen en zo nodig, via een raadsinformatiebrief over de belangrijke ontwikkelingen informeren. Op uw verzoek gaan we nog na of en zo ja hoe we u in de aanloop naar de behandeling van de Meerjarenbegroting 2021-2024 inzicht kunnen verstrekken in de tussentijdse ontwikkelingen van de budgetten.

Alternatieven
Niet van toepassing.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Niet van toepassing.

7. Klimaat en duurzaamheid
Niet van toepassing

8. Communicatie
De kaderbrief wordt op gemeentesite (pcportal) gepubliceerd.

9. Kosten, baten en dekking
Hieronder vindt u samengevat het resultaat van de Kaderbrief 2021-2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo tot kaderbrief	-4.425.000	-2.132.000	-560.000	353.000	353.000
Autonoom	0	-997.000	-964.000	-1.675.000	-1.507.000
Saldo voor scenario	**-4.425.000**	**-3.129.000**	**-1.524.000**	**-1.322.000**	**-1.154.000**
Effecten o.b.v. gemiddelde scenario c	-4.465.000	-4.418.000	-3.120.000	-1.560.000	0
Mogelijk saldo	**-8.890.000**	**-7.547.000**	**-4.644.000**	**-2.882.000**	**-1.154.000**

De in de kaderbrief geschetste (financiële) ontwikkelingen voor het lopende begrotingsjaar zullen worden vertaald in de 2e voortgangsrapportage 2020 en de structurele gevolgen krijgen een plaats in de MJB 2021-2024.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

967136	Kaderbrief 2021-2024

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen wnd.	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Kaderbrief 2021-2024
Zaaknummer	Z/20/357103
Documentnummer	INT/20/966903

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelet artikel 189 van de Gemeentewet en de bepalingen van de Financiële verordening;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024;
2. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisneming aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van op 8 juli 2020.

De griffier, De voorzitter,

W. van der Vlies L.J.E.M. van Riswijk

Kaderbrief

2021-2024

GEMEENTE
ZEVENAAR

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **3**
Voorwoord 3
Hoofdlijnen 4
Weerstandsvermogen 7

Scenario's per programma **9**
0. Bestuur en ondersteuning 10
1. Veiligheid 12
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 13
3. Economie 14
4. Onderwijs 16
5. Sport, cultuur en recreatie 17
6. Sociaal domein 19
7. Volksgezondheid en duurzaamheid 23
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 24

Financiën **25**
Kaders en uitgangspunten 25

Bijlagen **26**
Overzicht autonome ontwikkelingen 27
Infographic CPB scenario's 32

ALGEMEEN

VOORWOORD

Inleiding

In samenspraak met de raad is besloten dit jaar geen kadernota te presenteren. Gezien de huidige onzekerheden zijn nog geen verantwoorde keuzes voor nieuw beleid te maken. Daarvoor is eerst een grondige inventarisatie nodig van de directe gevolgen en de verwachte nasleep van de coronacrisis. Dat doen we in een compacte Kaderbrief 2021-2024.

De kaderbrief is informerend van aard en niet gericht op besluitvorming. De geschetste ontwikkelingen voor het lopende begrotingsjaar worden na actualisatie verwerkt in de 2e voortgangsrapportage 2020 (besluitvorming raad december 2020) en de structurele gevolgen krijgen een plaats in de MJB 2021-2024 (besluitvorming raad november 2020).

De kaderbrief geeft dus een beleidsmatige en financiële doorkijk naar de Meerjarenbegroting 2021-2024. Dit doen wij door het zo goed mogelijk inzichtelijk maken van de gevolgen van de coronacrisis. Deze kaderbrief bevat geen concrete voorstellen voor herstel van die gevolgen. Daarvoor hebben wij een herstelplan in voorbereiding, dat wij in het najaar tegelijk met de Meerjarenbegroting 2021-2024 aan u willen presenteren.

Samengevat ziet de rapportage in deze kaderbrief er als volgt uit:

1. Overzicht belangrijkste verwachte effecten op taakvelden;
2. Nadere uitwerking per programma, inclusief overzicht van autonome ontwikkelingen;
3. Financiële positie, inclusief impact op weerstandsvermogen.

Planning/verdere procedure

Het behandelschema ziet er als volgt uit:

- Commissie Middelen: 15 juni 2020
- Raadsvergadering 8 juli 2020

Wij bieden u deze Kaderbrief niet ter besluitvorming aan. Definitieve besluitvorming over de meerjarenbegroting 2021-2024 vindt plaats in uw vergadering van 4 november 2020.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Luciën van Riswijk
secretaris	burgemeester

HOOFDLIJNEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Aanpak Kaderbrief

We richten ons bij de inventarisatie van de mogelijke effecten van de coronacrisis op de belangrijkste taakvelden. Dit zijn taakvelden met een financiële omvang van ten minste € 0,5 miljoen. We rapporteren de verschillen van ten minste € 100.000.

Voor de analyses maken wij gebruik van de door het CPB in maart 2020 geschetste scenario's van de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Van deze 4 scenario's vinden wij naar de inzichten van dit moment het derde scenario het meest aannemelijk. De eerste twee scenario's zijn eigenlijk door het tijdsverloop al achterhaald. Het eerste - meest gunstige - scenario ging uit van beperkende maatregelen tot 1 juni 2020. Inmiddels is duidelijk dat de beperkingen ondanks de doorgevoerde versoepelingen veel langer voortduren. Het tweede scenario ging uit van direct herstel na opheffing van de contactbeperkingen. Dat is naar de huidige inzichten een veel te optimistische veronderstelling. Inmiddels zien we wel de eerste tekenen dat samenleving en economie zich beter op de beperkende maatregelen gaan instellen. Bedrijven en huishoudens vinden waarschijnlijk sneller dan verwacht manieren om ondanks de beperkende maatregelen te produceren, te werken en te consumeren. Dat is de reden voor de keuze van het derde scenario, maar we realiseren ons dat deze keuze arbitrair is en misschien in de toekomst wel moet worden bijgesteld.

Het derde scenario gaat uit van 6 maanden beperkende maatregelen in combinatie met een grote wereldwijde recessie. Het gevolg is een forse recessie in 2020 (-7,7% krimp van bruto nationaal product) en een traag herstel in 2021 (+2% groei nationaal product) en een oplopende werkloosheid naar 8,4% in 2021.
Dit scenario is dus als uitgangspunt genomen voor de doorrekening van de effecten van de coronacrisis voor de financiële huishouding van de gemeente. De impact van het coronavirus is nog niet goed te kwantificeren. Wij hebben daarom per programma rekening gehouden met een bandbreedte van minimaal en maximaal te verwachten effecten en hebben voor de doorrekening in de budgetten het gemiddelde daarvan genomen.
In aansluiting op de inzichtelijk gemaakte mogelijke budgettaire effecten hebben we ook een analyse uitgevoerd van de belangrijkste risico's als gevolg van de huidige crisis. Deze effecten zijn gekwantificeerd en de impact op het meerjarenperspectief en het weerstandsvermogen is berekend.

Naast risico's worden op sommige taakvelden ook kansen onderkend. De uitwerking van die kansen valt buiten het bestek van de kaderbrief. Wij hebben een corona herstelplan in voorbereiding, waarin we deze kansen verder verkennen en zo mogelijk in herstelmaatregelen uitwerken.

Nog veel onzekerheden

De rapportage in de kaderbrief is een momentopname. Dat geldt voor zowel de lasten als de baten.
De peildatum is medio mei 2020. De effecten van de meicirculaire 2020 over de omvang en verdeling van het Gemeentefonds zijn verwerkt. De door het Rijk toegezegde extra € 0,5 miljard voor coronasteun aan de gemeenten is echter nog niet verwerkt, omdat de verdeling daarvan over de gemeenten nog niet bekend is. Wij zien overigens, net als de VNG, deze compensatie van het Rijk voor corona-kosten als een eerste stap. Met het kabinet is afgesproken dat gemeenten worden gecompenseerd voor reële kosten en gederfde inkomsten. Daarover is de VNG verder met het Rijk in gesprek.

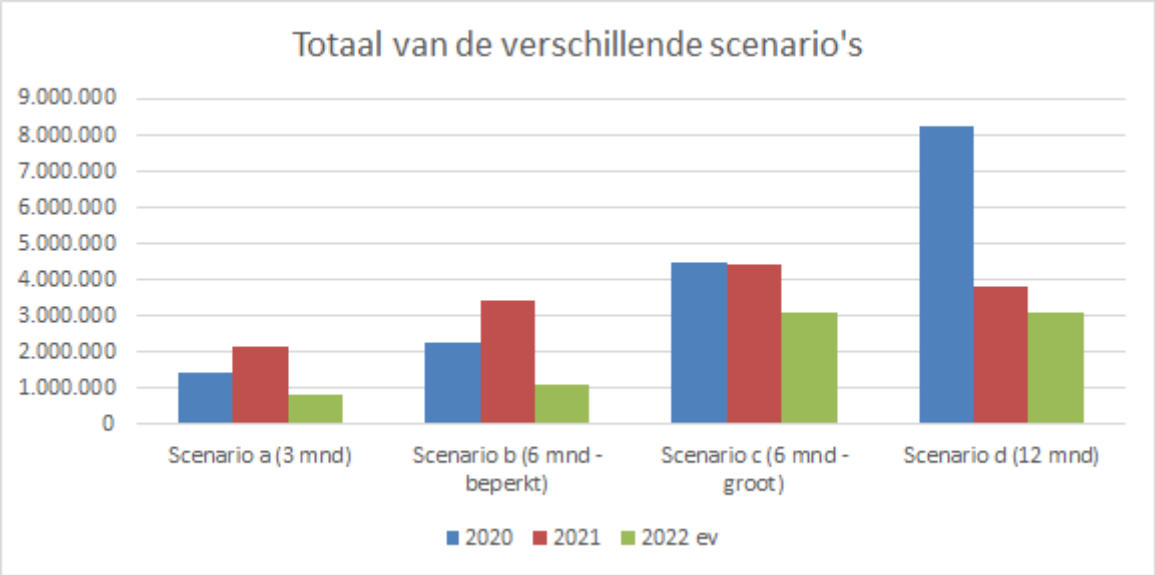
De inzichten zijn nog vrijwel dagelijks aan verandering onderhevig. Hoe langer de landelijke maatregelen aanhouden hoe groter de (financiële) impact. Wij zullen u daarom via de auditcommissie, de commissie Middelen en zo nodig, via een raadsinformatiebrief over de belangrijke ontwikkelingen informeren. Op uw verzoek gaan we nog na of en zo ja hoe we u in de aanloop naar de behandeling van de Meerjarenbegroting 2021-2024 inzicht kunnen verstrekken in de tussentijdse ontwikkelingen van de budgetten.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Bij de bestuurlijke hoofdlijnen hebben wij aangegeven dat voor onze financiële doorrekeningen uit zijn gegaan van het derde scenario van de CBP analyse van de economische gevolgen van de coronacrisis.

In onderstaande tabel laten we op een grofmazige wijze de financiële effecten van dit scenario in vergelijking met de overige scenario's.

Naast een incidenteel effect in 2020 worden structurele effecten groter naarmate de crisis de economie dieper raakt en de crisis langer duurt.

Bij scenario d zijn de verwachte kosten voor 2021 en verder lager dan bij scenario c. Dit is hoofdzakelijk te verklaren door de verwachting dat de (inhaal)kosten in het sociaal domein dan verder worden door geschoven in de tijd.

Scenario c

Bij de verdere analyse van de effecten van de coronacrisis op de programma's, de financiële positie en het weerstandsvermogen werken we met scenario c. De maatregelen houden 6 maanden aan en er ontstaan problemen in de wereldeconomie. De overwegingen waarom wij kiezen voor dit scenario is toegelicht in de bestuurlijke hoofdlijnen.

Bandbreedte

In bovenstaande tabel zijn de verwachte gemiddelde effecten opgenomen. Waar mogelijk zijn minimale en maximale impact varianten bepaald. Voor scenario c is de bandbreedte ongeveer 2,2 mln. Dit betekent dat we bij een positief beeld in scenario c ruim 2,2 mln aan effecten verwachten en bij een negatief beeld ongeveer 6,6 mln. We rekenen in bovenstaand overzicht dan met dan met het gemiddelde van 4,4 mln.

Bij het bepalen van de risico's in het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met de verschillende scenario's en de aanwezige bandbreedtes.

Financiële positie

In onderstaande tabel is het effect van scenario c van het CPB op onze meerjarenbegroting inzichtelijk gemaakt. Belangrijk is hierbij te vermelden dat dit alleen een inschatting geeft van het gemiddelde effect van scenario c.

	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo tot kaderbrief	-4.425.000	-2.132.000	-560.000	353.000	353.000
Autonoom (*1)	0	-997.000	-964.000	-1.675.000	-1.507.000
Saldo voor scenario	**-4.425.000**	**-3.129.000**	**-1.524.000**	**-1.322.000**	**-1.154.000**
Effecten o.b.v. gemiddelde scenario c (*2)	-4.465.000	-4.418.000	-3.120.000	-1.560.000	0
Mogelijk saldo	**-8.890.000**	**-7.547.000**	**-4.644.000**	**-2.882.000**	**-1.154.000**

Het saldo is een inschatting van de informatie tot medio mei, aangevuld met de meicirculaire. Het CPB maakt in juni een actualisatie van de scenario's. Daarnaast veranderen de inschattingen per taakveld ook naarmate er meer inzicht komt. Ter voorbereiding op de begroting en de 2de VGR zal het inzicht in de effecten worden verbeterd.

**1: In de autonome ontwikkelingen is de BVO DRAN voorzichtigheidshalve verwerkt vóór besparingseffecten vanuit de business case (BC). Het saldo zal beter zijn als de bespaareffecten van de BC zijn bepaald. Bij de autonome ontwikkelingen is dit verder toegelicht.*
**2: De effecten van de crisis zijn in bovenstaand overzicht opgenomen als aflopend. Hier is een standaard afbouw percentage op toegepast.*

WEERSTANDSVERMOGEN

INLEIDING

In de kaderbrief is een actualisatie van het weerstandsvermogen opgenomen. Hoe u deze actualisatie moet lezen in samenhang met de andere onderdelen staat hieronder.

LEESWIJZER

In de programma's zijn de verwachte effecten opgenomen van scenario c. De veronderstelling is dat deze zich voor zullen doen en zijn als gemiddelde verwerkt in het resultaat (capaciteit). Naast het verwerken van de veronderstelde effecten bestaan er ook nog risico's. Er zijn nieuwe risico's, maar ook al bestaande risico's worden bijgesteld. De aanpassingen op de risico's zijn hieronder kort beschreven. Daarbij is nog specifiek aandacht voor een tweetal specifieke en grote risico's.

Bestaande risico's

Als uitgangspositie voor de berekening van het weerstandsvermogen hanteren we de jaarrekening 2019. Het totaal aan risico's dat is opgenomen in de jaarrekening bedraagt € 10,1 mln.

In deze risico's zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Verhoogde kans dat bezuinigingsmaatregelen niet worden gerealiseerd.
- Verhoogde kans op oninbaarheid leningen en overige vorderingen.

Specifieke risico's

- Voor de grondexploitaties (wonen en bedrijven) is een aanvullende analyse uitgevoerd. De bijstellingen die het gevolg zijn van scenario c zijn verwerkt binnen de twee programma's. De resterende risico's en onzekerheden die samenhangen met de crisis passen binnen de ingeschatte risico's bij de jaarrekening 2019. Mocht scenario d werkelijkheid worden, dan is de risicoreservering ook nog toereikend. De gronden worden daarom niet meegenomen in het nieuwe risico voor de bandbreedtes en scenario's.
- Voor het sociaal domein zijn in het programma al verwachtingen opgesteld op basis van actuele informatie en verwachtingen van de ontwikkelingen in scenario c. In het weerstandsvermogen in de jaarrekening zijn risico's voor de verschillende onderdelen opgenomen. Deze inschattingen worden niet aangepast. Het sociaal domein wordt wel meegenomen in het nieuwe risico dat toeziet op het effect voor de bandbreedtes en scenario's.

Nieuwe risico's

- Er is een nieuw algemeen risico opgenomen. In deze kaderbrief rekenen we met het verwachte gemiddelde effect van scenario c. Binnen dit scenario hebben wij gewerkt met bandbreedtes die onzekerheden geven. Daarnaast zal het werkelijke scenario anders worden, dan we nu hebben ingeschat. Hiervoor wordt een algemeen risico geformuleerd dat toeziet op de risico's voor de bandbreedtes en scenario's.
  Dit risico is bepaald als afwijking van het gemiddelde effect van scenario b, c en d ten opzichte van het gehanteerde scenario c. De effecten van de grondexploitaties zijn hier niet in meegenomen. Het risico over de begrotingsjaren bedraagt dan 2,3 mln. De kans van afwijken is gesteld op 50%.
- In het programma bestuur en ondersteuning is beschreven dat het effect van de voorfinanciering beperkt is. We nemen nog wel een nieuw risico op ten aanzien van deze voorfinanciering omdat het onderdeel liquiditeiten wel groot is.

- In de verschillende fases van de crisis wordt er een ander beroep gedaan op de capaciteit van de organisatie. Dit risico is bij de verschillende programma's beschreven. Omdat de capaciteit misschien niet altijd aanwezig is, is aangevuld met een grotere kans op verzuim een bedrijfsvoeringsrisico opgenomen.

Overig

De overheid heeft toegezegd om 500 mln. aan gemeenten toe te kennen om de eerste effecten van de crisis op te vangen. Het aandeel van onze gemeente in deze bijdrage (1ste stap) is nog niet verwerkt in het resultaat en weerstandsvermogen, omdat nog niet duidelijk is waar wij aanspraak op kunnen maken. De VNG zet overigens in op meer compensatie voor de reële kosten, de uitkomst hiervan volgt in de zomermaanden.

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

Op basis van bovenstaande aanpassingen in de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit herberekend. Als gevolg hiervan stijgt de benodigde weerstandscapaciteit van 10,1 mln. naar 11,3 mln. Voor de bestaande risico's is er een toename van ongeveer 0,5 mln. Voor de nieuwe risico's is een toename van 0,7 mln. aan risico's.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Voor de kaderbrief is de weerstandscapaciteit op basis van de jaarstukken 2019 herrekend.

- Weerstandscapaciteit volgens de jaarrekening is 28 mln. Hier zijn de resultaten in de komende jaren volgens de 1ste VGR in verwerkt.
- Deze is tot aan de kaderbrief bijgesteld met (+) 1,8 mln. Dit bestaat uit de aanvulling op de 1ste VGR van 1,5 mln en toevoeging van de jaarschijf 2024 van 0,3 mln.
- Op basis van de kaderbrief wordt de beschikbare weerstandscapaciteit verder bijgesteld met autonoom (-5 mln.) en het effect van het scenario (- 13,5 mln.).

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de kaderbrief is afgerond 11,3 mln.

WEERSTANDSRATIO

Op basis van de globale actualisatie geeft de ratio de volgende uitkomst:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{11.300.000}{11.300.000} = 1{,}0$$

In de jaarstukken 2019 bedroeg de ratio 2,79. De ratio is als gevolg van de bijstellingen in 2020 en de kaderbrief met bijna 1,8 punt gedaald.

Beschouwing

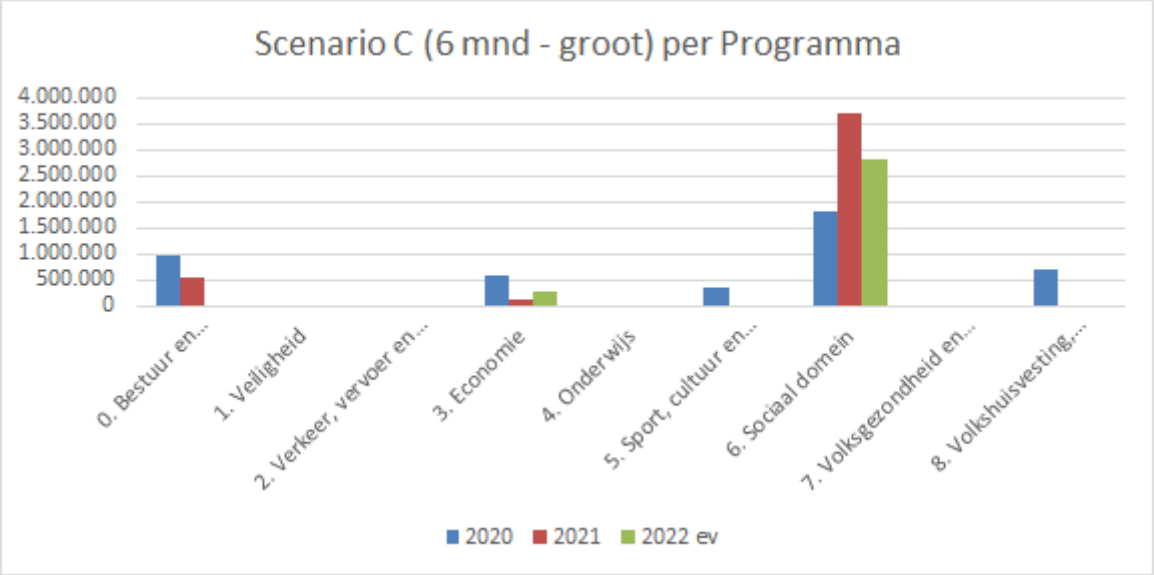
Om bovenstaande uitkomst te beoordelen zijn onderstaande punten van belang om mee te wegen:

- Het is de best mogelijke inschatting op basis van scenario c, hier zitten onzekerheden in.
- Het voorzichtigheidsprincipe is op alle onderdelen toegepast.
- De bijdrage van het rijk ter compensatie (stap 1) is nog niet verwerkt. Mogelijk volgen nog compensaties in de periode tot de begroting en erna.
- Bij meerdere posten is uitgegaan van volledige compensatie, waaronder de VGGM. Het is nog niet duidelijk of wij direct of indirect de compensatie gaan krijgen.

SCENARIO'S PER PROGRAMMA

VERWACHTE FINANCIËLE EFFECT PER PROGRAMMA

In onderstaande grafiek is inzicht gegeven in de verwachte effecten van scenario c op de verschillende programma's.

In de grafiek zijn de programma's zichtbaar waar de effecten naar verwachting het grootst zullen zijn. Deze inschatting is op basis van scenario c en de inzichten van medio mei 2020.

Op de volgende programma's vinden naar verwachting de grootste financiële effecten plaats:

- Sociaal domein;
- Bestuur en ondersteuning;
- Economie.

De programma's beslaan meerdere taakvelden. In de programma's brengen we een verdere verdieping aan in het verwachte effect.

0. BESTUUR EN ONDERSTEUNING

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

Belastingen

In dit programma zijn de gevolgen van de coronacrisis voor alle belastingen en heffingen verzameld. De volgende belastingmaatregelen zijn getroffen:

- Ondernemers kunnen op verzoek uitstel van betaling van belasting krijgen;
- Over de periode waarin de terrassen (gedeeltelijk) zijn gesloten heffen wij geen precario;
- In 2020 heffen we geen voorschot toeristenbelasting. De definitieve aanslag leggen wij in 2021 op;
- De leges van evenementen die niet door kunnen gaan hoeven niet betaald te worden.

Voor de duidelijkheid melden wij nog dat gevolgen van een mogelijke daling van de WOZ-waarden geen effect hebben op de belastingopbrengsten. Dit omdat de daling verplicht wordt gecompenseerd door een stijging van het tarief.

Facilitaire zaken

De anderhalvemetersamenleving vertalen we naar maatregelen in de gemeentelijke gebouwen. Wij treffen voorbereidingen voor een gefaseerde terugkeer in het gebouw. Hierbij komt de helft van de werkplekken beschikbaar. Dit betekent dat dan 30% van onze medewerkers tegelijk in het kantoorgebouw kan werken. Naast technische maatregelen zijn gedragsafspraken en communicatie van groot belang. Fysiek vergaderen van de commissies (in raadzaal) en de gemeenteraad (andere locatie) gaat mogelijk weer plaatsvinden.

Algemene uitkering

Het kabinet en de VNG zijn overeengekomen dat het accres, waarmee de Algemene uitkering wordt aangepast aan de rijksuitgaven voor de jaren 2020 en 2021 wordt 'vastgeklikt'. Het argument hierbij is dat rust en stabiliteit in het begrotingsbeeld wordt bereikt, zowel voor de gemeenten als het Rijk. Het gevolg is echter dat de gemeenten niet 'profiteren' van de hoge rijksuitgaven door de steunmaateregelen in de coronacrisis. Overleg over de nadere uitwerking hiervan loopt momenteel nog.

Treasury

Omdat wij als gemeente in deze crisis meer voorfinancieren of wellicht nog financieel moeten ondersteunen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe. Op dit moment is de rentestand nog dusdanig laag dat het effect op de begroting beperkt is.

RISICO'S

- Als thuiswerken een "recht" wordt en structureel toegepast gaat worden, ontkomen wij er niet aan om thuiswerkplekken (deels) te faciliteren;
- Mogelijk ontstaan verlofstuwmeren omdat medewerkers hun originele vakantieplannen herzien of dat verlofopname vanwege de continuïteit niet mogelijk is;
- Ook kunnen marktontwikkelingen een negatief effect hebben op het realiseren van de geplande bezuiniging op gemeentelijk vastgoed. Een ongunstige marktontwikkeling kan leiden tot een lagere opbrengst van af te stoten vastgoedobjecten of tot een langere doorlooptijd. Een dergelijk effect als gevolg van een negatieve marktontwikkeling is op dit moment nog niet te kwantificeren;
- Wij ontvangen van verschillende (verbonden) partijen dividend. Verschillende partijen zullen over 2020 geen dividend uitbetalen. Voor de jaren daarna is het onzeker of er dividend zal worden uitbetaald.

KANSEN

Parkeerbelastingen

- Door digitalisering van het parkeren kunnen er minder bewegingsstromen op straat zijn. Tastbare producten als parkeervergunningen, bezoekersvergunningen, ontheffingen e.d. maken plaats voor digitale versies.

Facilitaire zaken

Werkplekinnovaties eerder doorvoeren (preventieschermen tussen alle bureaus, aura aware invoeren, sensorkranen en contactloos openen tussendeuren). Het thuiswerken en online-vergaderen heeft als gevolg van de Corona-crisis een versnelde ontwikkeling doorgemaakt. Dat geeft mogelijkheden bij herinrichting.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
0.4	Overhead	357.000	250.000	0	0	0
Div.	Belastingen	623.000	298.000	0	0	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

Overhead

- Voor het faciliteren van thuiswerken ramen wij € 250.000 uitgaande van 250 medewerkers die thuis werken;
- Als 10% van de verlofuren niet kan worden opgenomen dan vertegenwoordigt dat een waarde van € 167.000;
- We maken kosten voor beperkte fysieke maatregelen (herinrichting werkplekken, verkeersruimten, sanitaire ruimten, extra schoonmaak etc.).Totaal € 40.000. Afhankelijk van keuzes voor herinrichting gebouwen verwachten wij dat daarnaast nog € 150.000 incidenteel nodig is voor herinrichting van de gebouwen.

Belastingen

- Het effect van Corona op de belastingen bedraagt in 2020 en 2021 samen € 921.000. Dit bestaat uit de onderdelen parkeerbelasting (€ 365.000), toeristenbelasting (€ 193.000), oninbaar en kwijtschelding (€ 308.000), en vermakelijkheidsretributie (Dreamfields € 30.000) en precario € 25.000.

1. VEILIGHEID

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

- We geven uitvoering aan de noodverordeningen Coronacrisis Veiligheidsregio VGGM. Sinds eind maart 2020 vindt er dagelijks handhaving plaats (7 dagen per week) conform de noodverordening. De insteek 'we doen het samen' blijft een doorslaggevende factor voor succes (en inzet Boa's);
- De Coronacrisis heeft niet direct geleid tot opschaling van de gehele lokale crisisorganisatie. Wij hebben intern voor een praktische invulling gekozen;
- Regionaal is door team bevolkingszorg van de VGGM een Gemeentelijk Knooppunt Corona (GKC) opgezet. In gezamenlijkheid werken de gemeenten in de regio samen op basis van de noodverordening en het handhavingskader.

RISICO'S

- Risico dat het gebied om te handhaven groter wordt en dat inwoners zich niet blijven houden aan "we doen het samen". Met een toename van kosten voor handhaving als gevolg;
- Naast de uitbreiding van het gebied bestaat ook het risico dat de veronderstelde dekking voor de meerkosten anders wordt ingezet dan voor handhaving;
- Als de beperkingen langer aanhouden kan er een grotere druk ontstaan op de veiligheid. Er kunnen dan meer overlastcasussen, zorg -en veiligheidscasussen kunnen ontstaan die nu "achter de voordeur blijven";
- Doordat ondernemers in de financiële problemen komen kunnen ze vatbaarder zijn voor criminele activiteiten;
- Risico dat de kosten die worden gemaakt door de VGGM niet worden vergoed door het Rijk.

KANSEN

- Duurzame verbetering in de samenwerking van de functies die zich bezig houden met veiligheid;
- Duurzame verbetering in de samenwerking met de politie;
- Lessen leren uit de crisis die een toegevoegde waarde hebben in de toekomst.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

- Veel van de kosten van de crisis worden gemaakt door de VGGM. Het is nog niet duidelijk welke omvang de kosten hebben en of deze worden gecompenseerd door het Rijk. Daarnaast is er sprake van een nafase met onderzoeken. Hoe dit zal plaatsvinden, welke kosten worden gemaakt en of de kosten worden vergoed is nog niet duidelijk;
- Handhaving is tot en met mei voornamelijk uitgevoerd door eigen medewerkers. Naarmate de beperkingen langer duren moet de capaciteit aangevuld worden met ingehuurde medewerkers. Voor de extra inzet in scenario c is ongeveer € 90.000 nodig. Wij krijgen een subsidie van de Provincie. De verwachting is dat deze middelen de extra kosten dekken. Hoe de subsidie precies wordt ingezet moeten wij nog bepalen. Dit kan in een later stadium wijzigen.

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

- Wij halen voor dit jaar geplande (onderhouds)projecten naar voren. Wij verwachten hier gunstige aanbestedingen en/of gunstige omstandigheden in de fysieke omgeving.

KANSEN

- Parkeergelegenheden inzetten voor andere activiteiten;
- Onderhoud en investeringen kunnen naar voren worden gehaald;
- In de vorige crisis is door de overheid middels subsidie ingezet op het investeren en realiseren van projecten in de infrastructuur. De sector ijlt na, waardoor de kans bestaat dat dit ook in deze crisis gaat komen;
- Aanbestedingsvoordeel fysieke projecten als gevolg van vraaguitval in de economie.

FINANCIEEL

- Geen substantiële financiële effecten verwacht door de coronacrisis.

3. ECONOMIE

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

- Actief contact zoeken met ondernemers en middels nieuwsbrief en online kanalen informeren en communiceren over de verschillende regelingen;
- Op verzoek van enkele horecaondernemers zoeken we uit waar wij als gemeente een bemiddelende rol kunnen spelen in onderhandelingen voor het verdelen van de huurkosten van horecapanden tussen huurder, verhuurder en eventueel een tussenpersoon, mogelijk een brouwerij;
- Actief anticiperen op het stimuleren van de economie in de opstartfase. Dit doen we op basis van de Liemerse en Zevenaarse speerpunten;
- In overleg met ondernemers bekijken of wij meer ruimte (fysiek en met regels) kunnen geven.

RISICO'S

- We kunnen als gemeente een belangrijke rol spelen in de fase van herstel van de lokale economie. Er is een risico dat we dit niet voldoende kunnen faciliteren binnen de huidige organisatie/formatie;
- Risico dat door de crisis de grondexploitaties negatief worden beïnvloed. Investeringsbeslissingen worden uitgesteld en er ontstaat een grotere onzekerheid. Hierdoor kunnen opbrengsten lager uit vallen;
- Door het (deels) wegvallen van de toeristenbelasting bestaat het risico dat niet alle activiteiten in het kader van de vrijetijdseconomie niet volgens planning kunnen worden uitgevoerd. Zaken zoals het opstellen van het toeristisch merkconcept en toeristische marketingstrategie voor de Liemers (onderdeel LEV), zetten we door.

KANSEN

- We zijn alert op subsidiemogelijkheden en/of samenwerkingsmogelijkheden in de opstartfase. Dit om gezamenlijk projecten uit te voeren of eigen projecten naar voren te halen;
- Opstellen van een regionaal plan voor gastheerschap;
- In de opstartfase kunnen we het herstel van de lokale economie ondersteunen door met extra investeringen in te zetten op onze Liemerse en Zevenaarse speerpunten en bestaand beleid (eerder) uit te voeren:
  - Inrichting gezamenlijke denktank (op Zevenaarse schaal) met ondernemersverenigingen gericht op het gezamenlijk uitvoeren van projecten;
  - Eerder uitvoeren van projecten uit de Liemerse economische visie, gericht op vrijetijdseconomie, maakindustrie (aanhaken bij Smart Industry Achterhoek) en logistiek;
  - Specifieke maatregelen uitvoeren gericht op de agrarische sector;
  - Eerder uitvoeren van diverse infrastructurele projecten
  - Meer ruimte (zowel fysiek als met regels) voor horecaondernemers en centrumondernemers;
  - Bedrijventerreinen duurzaam en toekomstbestendig inrichten (Revitalisering Tatelaar 3e fase opstarten, Halve Maan, planvorming opwaardering entree Hengelder en Giesbeek);
- Benutten van kansen om hulp van de provincie te vragen bij het uitvoeren van onze projecten die gericht zijn op herstel van de economie of herstel van onze arbeidsmarkt en versterking van lokale economie. Bijvoorbeeld door inzetten van trajecten om start-ups te ondersteunen en een mobiliteitscentrum voor lokale werkgevers in te richten. Hier zit ook een relatie met het arbeidsfit houden van onze lokale beroepsbevolking.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
3.1	Economische ontwikkeling	0	150.000	300.000	150.000	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	585.000	0	0	0	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

- Het inrichten van de ruimtelijke omgeving naar de nieuwe samenleving heeft extra kosten vanaf 2021 tot gevolg. Projecten zoals entree Hengelder, aandacht voor inrichting OR en terrassen inrichten op 1,5 meter samenleving en maatregelen t.b.v. agrarische sector zijn niet dit jaar voorzien;
- Vertraging van uitgifte van kavels, waardoor netto contante waarde negatief wordt beïnvloed. Het verwachte verlies wordt direct verwerkt in de boekwaarde, waardoor dit een incidenteel effect is.

4. ONDERWIJS

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

- Door de coronamaatregelen ontstaan mogelijk onderwijsachterstanden. We hebben hier nadrukkelijk aandacht voor in de actualisatie van het onderwijsachterstandenbeleid;
- In verband met corona hebben gemeenten de taak om aan kinderen in kwetsbare situaties opvang, onderwijs of didactische begeleiding te bieden als dat nodig is. We staan hierover regelmatig in contact met de scholen en bieden ondersteuning waar nodig;
- Wij voeren een aangepast leerplichtbeleid volgens de landelijke coronarichtlijnen. We handhaven niet op schoolverzuim. Het RBL (Regionaal Bureau Leerlingzaken) brengt en houdt jeugdigen in beeld die niet of nauwelijks deelnemen aan het onderwijs op afstand en zet in op maatschappelijke zorg om een terugkeer naar school te stimuleren. Hierbij is specifiek aandacht voor kinderen in een kwetsbare positie. Dit doen we totdat het onderwijs weer volledig wordt opengesteld;
- De coronamaatregelen hebben voor de inwoner met lage basisvaardigheden en of laaggeletterdheid impact en beperken het zelfstandig meedoen (online én offline). Binnen het Uitvoeringsprogramma Taalhuis 2020 (volwasseneducatie) is een laagdrempelig aanbod voor digitale vaardigheden beschikbaar gemaakt.

RISICO'S

- Gezinnen met een lage sociaaleconomische positie, met laaggeletterde ouders of nieuwkomers (zoals statushouders) hebben een groter risico om negatieve gevolgen te ervaren van de coronacrisis. Kinderen in deze gezinnen hebben meer kans op onderwijsachterstand. Deze gezinnen en kinderen hebben mogelijk meer ondersteuning nodig. Dit levert een beleidsmatig risico op voor de langere termijn;
- Wij coördineren de noodopvang en de 24-uurs opvang (zowel bij scholen als bij de Kinderopvang) in verband met Corona. Deze voorziening blijft ook na de herstart van de scholen in stand. Noodopvang, doorbetaling van vergoedingen voor bewegingsonderwijs en gymvervoer hebben financiële effecten indien geen rijksvergoeding beschikbaar komt;
- We verwachten een toename van het aantal voortijdig schoolverlaters voor het schooljaar 2019-2020. Dit kan van invloed zijn op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage aan de MGR (module Onderwijszaken) voor de uitvoering van leerplichttaken vanaf 2024.

KANSEN

- Goede netwerksamenwerking (scholen, sociaal teams, jeugd- en gezinscoach en/of een RBL consulent) maakt het verschil in de toekomstige ontwikkelingskansen van onze jonge inwoners. Het is essentieel dat we jonge inwoners en hun ouders/opvoeders bereiken en ondersteunen;
- Vanuit het landelijke programma "Tel mee met Taal" (regionaal educatie plan) bieden we een laagdrempelig aanbod volwasseneneducatie voor inwoners met lage basisvaardigheden door in 2020 in te zetten op o.a. digitale Overheid en Netwerksamenwerking digi-vaardigheden door Covid19 virus;
- Economische krimp door corona in de bouwsector kan mogelijk een gunstig effect hebben op aanbestedingen van onderwijshuisvesting. Anderzijds kan schaarste van bouwmaterialen tot prijsstijgingen leiden.

FINANCIEEL

- Geen substantiële financiële effecten verwacht door de coronacrisis.

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

Subsidies

- We verwachten dat de voor 2020 overeengekomen prestatieafspraken niet allemaal gehaald zullen worden. We gaan hierover in overleg. In deze bijzondere omstandigheden houden we niet aan alle prestatieafspraken vast. Dit heeft geen gevolgen voor de subsidieverlening.

Sportbeleid en activering

- Aansluitend op de nieuwe nota sociaal domein ontwikkelen wij nieuw sportbeleid. Vanwege de coronacrisis doen we hiervoor uitsluitend voorbereidend werk. De prioriteiten liggen bij ondersteuning van de verenigingen en sportaccommodaties als gevolg van het coronavirus;
- Wij communiceren actief over richtlijnen en protocollen voor recreatieve sportbeoefening en ondersteunen de sportverenigingen en ondernemers hierbij. Wij denken mee met organisaties en verenigingen over het aanbieden van sportactiviteiten binnen de beperkte mogelijkheden;
- In lijn met de landelijke gestelde richtlijnen ondersteunen wij verenigingen bij de opstart van de reguliere werkzaamheden en sport- en beweegactiviteiten, trainingen en evenementen. Onze combinatiefunctionarissen werken mee aan het aanbieden van digitale gymlessen, instructievideo's met sport- en beweegtips en spellen voor thuis en activiteiten in de buitenruimte;
- De reguliere sport- en beweegactiviteiten in de buitenlucht mogen weer gewoon plaatsvinden, met aanpassingen op de 1,5 meter. Naar verwachting wordt de openstelling van sportaccommodaties steeds verder uitgebreid. Vooruitlopend op de start van het sportseizoen in september 2020 overleggen wij hier met verenigingen over, bijvoorbeeld ook over aanpassingen in vormen van competities voor wedstrijdsporten. Wij houden rekening met maatwerk voor accommodaties waar nodig.

Cultuur - Kunstwerk! en Filmhuis

- De bibliotheek, het Musiater en het Filmhuis mogen per 1 juni weer open. Het theater kan minder voorstellingen programmeren, omdat zij met minder bezoekers niet uit de kosten komen. Dit geldt tot op zekere hoogte ook voor het Filmhuis. Dit kan leiden tot lagere eigen inkomsten dan begroot en daarmee liquiditeitsproblemen;
- Samen met Kunstwerk! herijken we voor 2021 en verder de prestatieafspraken, zodat deze beter aansluiten op onze doelstellingen in het sociaal domein. Daarbij nemen we ook de effecten van de coronamaatregelen mee.

RISICO'S

- De verantwoordelijkheid voor naleving van de protocollen en de RIVM-richtlijnen ligt bij de cultuurorganisaties, (sport)verenigingen en sportorganisaties zelf. Wij hebben onvoldoende capaciteit voor preventieve controles. Handhaving vindt plaats op basis van meldingen;
- In de aangekondigde rijksregeling voor sportaccommodaties wordt onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en zelfstandige sportaccommodaties. Het is nog niet duidelijk of de regeling voldoende soelaas biedt voor met name de zelfstandige accommodaties;
- Het realiseren van de bezuinigingstaakstelling Kunstwerk! (€ 45.000 in 2022 en € 90.000 in 2023) vormt een grote opgave. De effecten van Corona in 2020 en 2021 hebben mogelijk een na-ijlend effect op de bedrijfsvoering van Kunstwerk!;
- Het is mogelijk dat de levensvatbaarheid van Horeca Hal 12 BV wordt aangetast. De invulling van de horecafunctie en de exploitatie van de Turmac Cultuur hal kan dan in gevaar komen.

KANSEN

- De coronacrisis kan samenwerking tussen verenigingen onderling en met maatschappelijke organisaties vergroten. Wij stimuleren dit waar mogelijk;
- We kunnen de cultuurhal gebruiken om maatschappelijke functies te ondersteunen of te faciliteren als zij zelf geen ruimte beschikbare ruimten hebben;
- De provincie heeft ons subsidie toegekend ten behoeve van ondersteuning van de lokale infrastructuur. Wij kunnen met deze subsidie Kunstwerk! en het Filmhuis ondersteunen. De subsidie kan een deel van de kosten voor de huisvesting en gemis aan inkomsten in de periode van sluiting dekken.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
5.2	Sportaccommodaties	108.000	0	0	0	0
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	254.000	0	0	0	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

Sportaccommodaties

- Zolang gemeentelijke accommodaties gesloten zijn schorten wij het innen van de huur op voor verenigingen die daar ruimtes huren. De Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) is bezig met diverse regelingen rondom compensatie van huur voor sportverenigingen. Afhankelijk van de geboden compensatie door het Rijk bekijken wij in hoeverre wij de huur van gemeentelijke sportaccommodaties mogelijk kwijt kunnen schelden. Wij onderzoeken hierbij ook of beperkte gebruiksmogelijkheden van sportaccommodaties moeten leiden tot aangepaste tarieven of subsidiëring. Wij brengen de problematiek rondom zelfstandige sportaccommodaties onder de aandacht bij het Rijk en de provincie.

Cultuur

- Het verlies aan eigen inkomsten voor de culturele organisaties kan in 2020 oplopen tot € 200.000. Een beroep op aanvullende financiële steun sluiten wij daarom niet uit. Wij verwachten enerzijds incidenteel dan wel structureel aanpassingen van de subsidies in verband met bijstelling eigen inkomsten, of anderzijds de inkrimping van activiteiten van Kunstwerk! en Filmhuis. Indien de coronacrisis uiteindelijk leidt tot bezuinigingen op de gemeentelijke begroting als geheel, kan de subsidie aan culturele organisaties onder druk komen te staan. Dit heeft gevolgen voor de door hen uitgevoerde activiteiten, maar kan zelfs het voortbestaan van onderdelen bedreigen;
- Wij kunnen nog niet volledig inschatten wat Horeca Hal 12 BV aan inkomsten mist en wat dit betekent voor de afdracht aan de gemeente. Immers de exploitatie van de Turmac Cultuurfabriek is nog niet gestart. Voor 2020 hielden wij in de exploitatieopzet rekening met een inkomst van € 45.000. De latere start betekent tenminste een inkomstenderving van € 10.000. Het niet kunnen verhuren van de cultuurhal en de multifunctionele ruimte betekent inkomstenderving van ongeveer € 15.000 gedurende de periode april tot en met juni;
- Wij bevoorschotten de volledige subsidie aan Muziekstad. Voor Buitenblik vergoeden wij reeds gemaakte kosten tot € 5.000. Wij hebben de financiële gevolgen voor Kunstwerk!, Filmhuis, Muziekstad, Buitenblik en Seven Art in beeld gebracht en met de provincie gedeeld.

6. SOCIAAL DOMEIN

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

- Naar aanleiding van de coronamaatregelen kunnen inwoners vereenzamen. Vooral bij kwetsbare groepen ouderen en jongeren is de kans groter. Ook kan de verwachte financiële crisis bij inwoners voor extra spanning/stress gaan zorgen. Hierdoor ontstaat er mogelijk meer vraag naar psychologische (jeugd)hulp. Dit komt deels door het wegvallen van persoonlijk contact en de beperkte bezoekmogelijkheden. De druk op mantelzorgers en opvoeders neemt toe en vermindert mogelijk de draagkracht. Er kan niet altijd worden verwezen naar preventieve en voorliggende voorzieningen. Deze zijn niet of gedeeltelijk geopend;
- Het knooppunt Mantelzorg Zevenaar is actief in de ondersteuning van mantelzorgers. De netwerkorganisatie Samen Zevenaar signaleert actief eenzaamheid. Het belcontact in plaats van huisbezoeken zoals onder andere Caleidoz dat nu vormgeeft blijft voorlopig in stand;
- Zorg- en welzijnsinstellingen hebben aandacht voor de mantelzorgers van cliënten/kwetsbare inwoners.Caleidoz heeft haar werkzaamheden aangepast aan de coronamaatregelen. Naar verwachting worden de prestatieafspraken dit jaar niet gerealiseerd. Met Caleidoz worden hierover afspraken gemaakt;
- Wij hebben een aanpak kwetsbare kinderen opgesteld. Daarin is met een aantal partijen afgesproken hoe we omgaan met signalen over kwetsbare kinderen en gezinnen tijdens corona;
- Er vinden door de coronacrisis geen huisbezoeken plaats. De gesprekken met inwoners worden telefonisch en/of door beeldbellen afgehandeld. Indien we de vraag niet goed kunnen inschatten en er wel zorg nodig is dan geven wij een indicatie met een kortere (2-3 maanden) looptijd af. De inwoner krijgt in dat geval de zorg of voorziening die hij/zij nodig heeft, maar de looptijd van de indicatie is korter. Dit betekent dat er eerder een evaluatiegesprek moet plaatsvinden om te beoordelen of de zorg of voorziening nog passend is en of er een herindicatie nodig is. Dit kan ook leiden tot een nieuwe hulpvraag. Er is een protocol opgesteld om zodra dit kan volgens de RIVM richtlijnen de huisbezoeken te herstarten. De veiligheid van onze inwoners en medewerkers staat hierbij voorop;
- Het aantal crisissituaties is in vergelijking met de periode voor corona redelijk stabiel. Wel zien we dat de crisissituaties die zich nu voordoen complexer zijn. Bij dreigende escalatie of crisissituatie kan een huisbezoek wel noodzakelijk zijn. Dit bezoekt vindt dan wel plaats;
- Met zorgaanbieders zijn op aangeven van het ministerie van VWS en VNG afspraken gemaakt over financiële steun voor zorgaanbieders om de continuïteit van de zorg voor onze inwoners te garanderen. Hierbij vragen we de aanbieders eerst te kijken naar alternatieve vormen van zorg binnen de bestaande indicaties. Aanbieders kunnen in het uiterste geval op aanvraag in aanmerking komen voor doorbetaling van ook niet geleverde zorg gebaseerd op een maximum van de maandomzet 2019 + indexatie van 3,18%. Dit ter voorkoming van liquiditeitsproblemen en het garanderen van zorgcontinuïteit. Hiervoor treft het rijk in overleg met de VNG een compensatieregeling;
- Vraagafhankelijk vervoer is sterk verminderd omdat kwetsbare inwoners thuis moeten blijven. Alleen voor kinderen van ouders met een vitaal beroep en/of bij dreigende onveilige situaties thuis zetten wij vervoer in. Inwoners die behoren tot de kwetsbare doelgroep maken geen gebruik meer van collectief vervoer. Deze doelgroep doet vaak een beroep op het eigen netwerk en indien nodig wordt solovervoer ingezet. Bij gelijkblijvende vervoersbehoefte van inwoners zijn meer voertuigen en meer vervoersbewegingen nodig. AVAN stelt hier in samenwerking met de gemeenten een plan voor op. Wij hebben met AVAN afgesproken 80% van de verwachte reguliere omzet te betalen;
- Door de coronacrisis heeft de RSD de focus gericht op de uitvoering van de Tozo en het behandelen van het toenemend aantal ingediende aanvragen om een P-wetuitkering. Het Werkdeel (re-integratie, werkfit maken) is nagenoeg stil komen te liggen, mede door de beperkende maatregelen op het gebied van klantcontacten. We verwachten dat de afgesproken prestaties dit jaar niet zullen

worden gerealiseerd door de RSD. De RSD ontwikkelt acties gericht op arbeidsparticipatie, re-integratie en activering, maar ook scenario's voor de middellange en lange termijn waarbij zij de corona-effecten meenemen. Dit resulteert in een nieuwe opdracht voor de RSD;
- Wij bevoorschotten de reguliere subsidies aan verenigingen voor 2020 volledig. Wij wijzen hen actief op landelijke en provinciale regelingen. Wij bieden op aanvraag de mogelijkheid tot uitstel van betaling gemeentelijke heffingen en stellen een tijdelijke noodsubsidieregeling in voor compensatie. Als aanvullende (financiële) ondersteuning van verenigingen nodig is, leveren wij maatwerk. De harmonisering van het subsidiebeleid kan mogelijk vertragen. Hier ligt een relatie met het huurprijsbeleid.

RISICO'S

- De verwachte negatieve ontwikkeling van de economie en daarmee de mogelijke stijging van bijvoorbeeld werkloosheid is van invloed op het sociaal domein. De mogelijkheid bestaat dat de omvang van de doelgroep Arbeidsparticipatie (werkzoekenden) dan toeneemt. De kans is aanwezig dat een deel van deze doelgroep niet direct of niet meer een baan krijgt;
- Bij werkloosheid of economische terugval wordt mogelijk een beroep op gemeentelijke voorzieningen zoals schuldhulpverlening, minimaregelingen en/of zorg gedaan;
- Er kan door uitgestelde hulpvragen of inzetten van alternatieve zorgvormen in verband met corona een inhaaleffect ontstaan. Het risico bestaat dat door het uitstel de hulpvraag verzwaart en wij ook zwaardere maatwerkvoorzieningen moeten inzetten;
- Naar verwachting zullen meer mensen door de crisis van een sociaal minimum rond moeten komen, doordat hun inkomsten sterk zijn gedaald (bijvoorbeeld doordat ze in de WW of bijstand terecht komen). Wij verwachten een toenemend beroep op de gemeentelijke minimaregelingen en de schuldhulpverlening. We verwachten hierbij dat een deel van de mensen die hier een beroep op doet bestaat uit een nieuwe groep mensen, zoals ondernemers en zzp'ers. Dit vraagt specifieke kennis die binnen de gemeentelijke schuldhulpverlening niet direct voor handen is;
- Per 1 juli 2021 verandert de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze wetswijziging regelt dat gemeenten meer inzetten op preventieve schuldhulpverlening van schuldeisers en actief hulp aanbieden. We verwachten in verband met het na-ijleffect van corona dat in 2021 bij de inwerkingtreding van deze wet een grote instroom ontstaat;
- De coronacrisis kan gevolgen hebben voor (de kwaliteit van) het voorzieningenniveau in onze gemeente (verenigingen, buurt- en dorpshuizen, kinderopvang). Als voorliggende voorzieningen/activiteiten niet voortgezet kunnen worden, kan dit op de middellange termijn een stijging veroorzaken van het aantal maatwerkvoorzieningen (hulpmiddelen, Wmo en Jeugd) dat we afgeven. Als hier sprake van is dan betekent dit waarschijnlijk dat de totaaluitgaven voor de maatwerkvoorzieningen harder stijgt dan is meegenomen in de autonome ontwikkelingen;
- De vele beleidsontwikkelingen binnen het sociaal domein (nieuwe inkoop per 1 juli 2020, nieuwe wetgeving schuldhulpverlening en inburgering, bezuinigingsopgave Jeugd en Wmo en veranderingen om de doelstellingen uit het Beleidsplan Jeugdwet, Wmo en Participatiewet te realiseren) én de effecten van corona (zoals een verwachte toename van ondersteunings- en zorgvragen) brengen veel werkzaamheden met zich mee. Dit kan leiden tot een verhoogde werkdruk. Met als gevolg dat er wachtlijsten ontstaan of extra capaciteit nodig is om dit te voorkomen;
- In de begroting van 2020 hebben we met een procentuele volumestijging en prijsstijgingrekening gehouden bij de prognoses in de zorgkosten voor Wmo en Jeugdwet. In de autonome ontwikkelingen is rekening gehouden met deze prijsstijgingen. De coronacrisis heeft mogelijk een vertragend effect op de impact en de implementatiesnelheid van de maatregelen en beleidswijzigingen die volgen uit het Beleidsplan Jeugdwet, Wmo en Participatiewet 2020-2023. De maatregelen richten zich mede op het beïnvloeden van de volumestijging. Dit leidt mogelijk tot het niet kunnen realiseren van de bezuinigingsopgave voor 2020 voor Wmo en Jeugd;

- Voor de inkomensregelingen geldt dat het maximaal tekort op basis van het nader voorlopig BUIG-budget 2020 € 1.068.807 bedraagt. Mocht dit budget door de Coronacrisis in positieve zin worden bijgesteld dan zou – op basis van de huidige condities – dit tot gevolg hebben dat het eigen risico van de gemeente Zevenaar (10%) toeneemt;
- Noodzakelijke keuzes ten aanzien van collectief aanvullend vervoer kunnen kostenverhogend werken. Als veel vervoersvragen op middel lange termijn gecompenseerd moeten worden door het afgeven van een solo vervoersindicatie, dan werkt dit kostenstijgend.

KANS

- Er zijn veel innovatie initiatieven ontstaan in de samenleving (particulieren, ondernemers, instanties, Een deel hiervan kan structureel tot nieuwe samenwerking en werkwijze leiden en een positieve impuls geven aan de samenleving;
- De provincie ondersteunt met subsidie maatschappelijke initiatieven die tijdens de coronacrisis de onderlinge verbondenheid bevorderen. Wij helpen inwoners deze subsidie aan te vragen;
- De nieuwe opdracht van de RSD kan voor een nieuwe werkwijze (innovatie) zorgen en daarmee besparingen;
- Mogelijk dat er op lange termijn een financiële besparing mogelijk is bij zorgaanbieders omdat innovatie sneller gaat. Het gebruik van digitale toepassingen en zorgvormen op afstand zullen deels blijvende zorgvormen zijn. We gaan hierover met de zorgaanbieders in gesprek;
- Tijdens de coronatijd hebben we ervaring opgedaan met een andere werkwijze in de toegang (bijvoorbeeld intake en beoordelen van aanvragen via telefoon en videobellen). We beoordelen of deze werkwijze structureel kan worden toegepast bij bepaalde type zorgaanvragen die zich hiervoor lenen. Hiermee kunnen doorlooptijden van aanvragen bijvoorbeeld worden verkort en daarmee eerder worden geholpen.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0
6.2	Wijkteams	75.000	170.000	120.000	60.000	0
6.3	Inkomensregelingen	573.000	810.000	710.000	355.000	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	30.000	70.000	50.000	25.000	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	340.000	770.000	580.000	290.000	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	390.000	900.000	650.000	325.000	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	430.000	1.000.000	710.000	355.000	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

Samenkracht en burgerparticipatie

- We vertragen de harmonisering van het subsidiebeleid, waardoor tijdelijk aanvullende middelen nodig zijn om verenigingen gelijkwaardig te kunnen subsidiëren. Dit geldt ook voor maatwerk bij acute financiële problemen van verenigingen, buurt- en clubhuizen.

Wijkteams

- Afhankelijk van de duur van de periode dat we geen huisbezoeken afleggen, geven we meer kortdurende indicaties af. We moeten dan namelijk meer evaluatiegesprekken voeren, mogelijk meer herindicaties afgegeven en meer administratieve handelingen uitvoeren.

Inkomensregelingen

- Door een toename van het gebruik van minimaregelingen nemen de kosten toe (uitgaande van bestaand beleid). Heroverweging van het lokale minimabeleid is mogelijk een optie. Door de verwachte toename van het aantal aanvragen schuldhulpverlening neemt ook het aantal aanvragen voor bewindvoering toe. De kosten voor bewindvoering worden vergoed vanuit de bijzondere bijstand (minimabeleid). Als inschatting voor stijging van de kosten van het minimabeleid gebruiken we de stijging van de bijstandsuitkeringen n.a.v. de kredietcrisis. Dit is een stijging van ongeveer 10% voor 2020. We hebben gerekend met de totaal verwachte uitgaven minimabeleid 2020 bekend na het eerste kwartaal (€ 260.000), en start van de stijging vanaf de tweede helft 2020 met € 130.000. De verwachting is dat het effect op het minimabeleid met € 260.000 door loopt in 2021 en 2022. Dit bestaat voornamelijk uit een behoefte aan meer capaciteit en kennis voor uitvoering en beleidsaanpassingen;
- RSD voert de Tozo uit. Zevenaar heeft 4.1 miljoen euro aan voorschotten van het Rijk ontvangen. De verwachting is dat de toename van het aantal mensen dat werkloos wordt een extra financieel gevolg heeft in 2020 van € 443.000 (= Coronaeffect). De verwachting is dat 2021 nog meer uitkeringen verstrekt moeten worden (€ 550.000). Dit na-ijleffect treedt op doordat eerst een beroep gedaan kan op een WW-uitkering.

WMO & Jeugd

- Het te verwachten inhaaleffect op zorgvragen levert een financieel effect op in de komende periode. Dit is afhankelijk van het aantal indicaties voor maatwerkvoorzieningen die de komende tijd worden afgegeven. Een tijdelijke afname in de beginperiode wordt waarschijnlijk gecompenseerd door een toename op middellange/lange termijn. Indien het aantal maatwerkindicaties stijgt betekent dit dat de totale uitgaven binnen dit taakveld harder zullen stijgen dan is meegenomen in de autonome ontwikkelingen;
- De mogelijke toename van problemen onder de jongeren en hun ouders voor en tijdens de zomer betekent een mogelijke stijging in de af te geven indicaties maatwerkdienstverlening 18-. Het kan ook zo zijn dat deze problematiek pas zichtbaar wordt in 2021 als de situatie weer wat genormaliseerd is en de toegang tot jeugdhulp weer 'normaal' is;
- Het kabinet heeft besloten dat Wmo-cliënten in de maanden april en mei 2020 geen eigen bijdrage hoeven te betalen in verband met corona. Zij ontvangen over die maanden dus geen factuur. Inwoners zijn door het CAK op de hoogte gesteld. Hoe gemeenten gecompenseerd worden voor deze inkomstenvermindering is nog onbekend.

7. VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

- De reguliere dienstverlening van de GGD (onderdeel VGGM) is aangepast door het vanwege de coronamaatregelen;
- De dienstverlening van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) is, net als bij andere gezondheidsregio's, aangepast. Zo is het aantal contactmomenten verminderd, worden consulten zoveel mogelijk telefonisch gedaan en gaan vaccinatiedagen niet door. Bij de aangepaste dienstverlening ligt de focus op het voorkomen van situaties waarin kinderen ernstig ziek kunnen worden of in een onveilige situatie terecht kunnen komen. Aan kinderen en gezinnen in kwetsbare situaties wordt maatwerk geboden. Uitgangspunt is om de noodzakelijke zorg te geven, maar fysieke aanwezigheid zoveel mogelijk te beperken;
- Doordat inwoners meer bij huis zijn, pakken wij meer klussen op. Dit heeft ook een effect op de afvalstromen en de wijze waarop die verlopen. Er is meer aanbod bij de aanbiedstations en verenigingen halen (tijdelijk) geen oud papier op. Wij spelen hier als gemeente op in;
- In het land is het residu van het virus aangetroffen in de riolering. We zijn voorzichtiger bij het onderhouden en schoonmaken van de riolering en we treffen extra voorzorgsmaatregelen.

RISICO'S

- We moeten voorzichtiger zijn bij de werkzaamheden in de riolering. Dit kan een vertraging of hogere kosten tot gevolg hebben;
- Niet alle gemaakte kosten door de VGGM worden gecompenseerd door de Rijksoverheid.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

- Ten aanzien van de VGGM is het net zoals bij programma veiligheid de vraag of en hoe de gemaakte kosten worden gecompenseerd.

8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

BELANGRIJKSTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

RISICO'S

- Risico dat de leges inkomsten lager zullen uitvallen.

KANSEN

- Kans voor versnelling woningbouwprojecten door onder andere deelname Woondeal. In de woondeal zijn versnellingsprojecten de BAT fase II en Groot Holthuizen (Holtkamp en Het Hof) opgenomen;
- Wij kijken - vanuit de Woondeal- wat de mogelijkheden zijn om extra (regionale) capaciteit in te zetten. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van Het Hof eventueel naar voren schuiven;
- Met de woondeal is afgesproken dat wij adaptief gaan programmeren om zo een constante woningbouwproductie te creëren;
- Door constante bouw creëren we ook werkgelegenheid voor korte en langere termijn, dat is een economische kans;
- Naast versnellen van bouwprojecten en creatie van een constante bouwstroom, levert het ook per jaar een x aantal woning op om zo te voorzien.

FINANCIEEL

Tv	Omschrijving taakveld	2020	2021	2022	2023	2024
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	700.000	0	0	0	0

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE EFFECTEN

- Vertraging van uitgifte van kavels, waardoor netto contante waarde negatief wordt beïnvloed. Het verwachte verlies verwerken wij in de boekwaarde, waardoor dit een incidenteel effect is.

FINANCIËN

KADERS EN UITGANGSPUNTEN

Hieronder zijn uitgangspunten opgenomen die zijn gehanteerd bij het opstellen van de ramingen in deze Kaderbrief. Wij stellen u voor deze kaders en uitgangspunten te hanteren bij de samenstelling van de Begroting 2021-2024.

Uitgangspunt van het financiële beleid van onze gemeente is een structureel en reëel sluitende begroting. Dit betekent dat:

- Structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- De begroting duidelijk inzicht geeft welke baten en lasten incidenteel van aard zijn;
- Budgetten in de begroting zijn gebaseerd op het bestaande beleid;
- De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen.

Onderdeel	Grondslag	Toelichting
Loonontwikkeling	2.50	Het percentage is gebaseerd een interne raming.
Prijsontwikkeling	1,70	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2020).
Huren en pachten	1,70	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2020).
Subsidies	1,70	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2020).
Belastingen	1,70	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2020).
Leges en heffingen	1,70	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2020).

	2021	2022	2023	2024
Aantal inwoners	43.845	44.000	44.115	44.230
Aantal woningen	20.270	20.435	20.585	20.735
	De prognoses zijn gebaseerd op interne cijfers.			

Rentepercentage voor investeringen
In het taakveld Treasury onder programma 0. Bestuur en ondersteuning zijn alle rentelasten en de toegerekende rente opgenomen, het renteresultaat is hier zichtbaar. Nieuwe investeringen leggen beslag op de financieringsmiddelen. Naast afschrijvingslasten ramen wij nu structureel rentelasten.
Als rentepercentage voor nieuwe investeringen wordt het gemiddelde percentage van een half jaar voorafgaand aan het opstellen van de begroting genomen van een 20 jarige lineaire vaste geldlening bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten. De keuze voor 20 jaar is het gemiddelde van de meest voorkomende investeringen (bedrijfsgebouwen) 40 jaar en de minimale afschrijvingstermijn van 1 jaar.
De berekening van het percentage voor 2021 (t/m 11 mei 2020) volgens deze methodiek komt afgerond uit op 0,6.

BIJLAGEN

OVERZICHT AUTONOME ONTWIKKELINGEN

Onder de autonome ontwikkelingen zijn op diverse uitgavenposten budgetstijgingen opgenomen vanwege loon- en prijsstijgingen (o.a. bij diverse gemeenschappelijke regelingen). Deze loon- en prijsontwikkelingen worden gecompenseerd door de toename van de algemene uitkering (zie aanpassing Algemene uitkering aan meicirculaire 2020).

OVERZICHT AUTONOME ONTWIKKELINGEN KADERBRIEF 2021

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning				
Aanpassing Algemene uitkering aan meicirculaire 2020	3.140	3.660	3.250	3.620
Dividend Vitens	-35	-35	0	0
Wijziging geldigheidsduur reisdocumenten	-307	-307	-307	109
Totaal programma	2.798	3.318	2.943	3.729
Baten				
6. Sociaal domein				
Actualiseren Budgetten Inkomensvoorziening (BUIG)	1.585	685	-15	-415
Totaal programma	1.585	685	-15	-415
Totaal baten	4.383	4.003	2.928	3.314
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning				
Aanpassing Algemene uitkering aan meicirculaire 2020	160	230	240	240
Informatisering & automatisering (I&A)	196	196	196	196
Stelpost groei 2021-2024	350	450	550	660
Stelpost inflatie 2021	774	774	774	774
Wijziging geldigheidsduur reisdocumenten	-107	-107	-107	134
Totaal programma	1.373	1.543	1.653	2.004
1. Veiligheid				
Bijdrage GR VGGM brandweer	54	54	54	54
Totaal programma	54	54	54	54
4. Onderwijs				
Bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	-125	-125	-125	-125
Bijdrage Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Centraal Gelderland	-13	-13	-13	-13
Totaal programma	-138	-138	-138	-138

5. Sport, cultuur en recreatie				
Bijdrage aan het Streekarchief (SALD)	8	8	8	8
Totaal programma	**8**	**8**	**8**	**8**
6. Sociaal domein				
Actualiseren Budgetten Inkomensvoorziening (BUIG)	2.189	1.289	539	139
Actualiseren diverse budgetten minimabeleid	354	354	354	354
Bijdrage aan de BVO DRAN	290	530	806	1.073
Bijdrage aan de GR SDL / RSD	-85	-7	-7	-7
Bijdrage Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Centraal Gelderland	25	25	25	25
Gevolgen nieuwe tarieven Wmo	420	420	420	420
Stijging kosten HbH in verband met aanzuigende werking.	185	185	185	185
Stijging tarieven 2021 Wmo en Jeugd	668	668	668	668
Totaal programma	**4.046**	**3.464**	**2.990**	**2.857**
7. Volksgezondheid en milieu				
Bijdrage aan de GR ODRA	4	4	4	4
Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling VGGM	33	33	33	33
Totaal programma	**36**	**36**	**36**	**36**
Totaal lasten	**5.380**	**4.967**	**4.603**	**4.821**
Saldo autonome ontwikkelingen	**-997**	**-964**	**-1.675**	**-1.507**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	0	0	0	0
Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal autonome ontwikkelingen kaderbrief	**-997**	**-964**	**-1.675**	**-1.507**

Toelichting autonome ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Wijziging geldigheidsduur reisdocumenten

In 2014 is besloten om de geldigheidsduur van reisdocumenten voor personen ouder dan 18 jaar van 5 jaar te verhogen naar 10 jaar. Het effect van deze maatregel wordt nu zichtbaar. Tevens is besloten dat de gemeente geen leges meer in rekening mag brengen voor de vermissing van documenten. Deze maatregelen leveren voor de jaren 2021 tot en met 2023 een negatief effect op van € 200.000.
Omdat in 2024 een groot aantal reisdocumenten verlopen, is het nadeel voor dat jaar € 25.000.

Informatisering & automatisering (I&A)

Uitgangspunten voor de begroting van de RID zijn de vastgestelde I-visie en I-strategie. Volgens deze begroting gaat de gemeente Zevenaar in 2021 € 2.484.000 betalen. De ramingen zijn verhoogd met voornamelijk de reguliere loon- en prijsindex. Daarnaast heeft met ingang van 2020 een verschuiving plaatsgevonden van 0,8 fte voor informatiebeveiliging van de RSD naar de RID. Voor de SDL als totaal heeft deze verschuiving geen effect.

Stelpost inflatie 2021
De Algemene Uitkering is gebaseerd op prijspeil 2021. Dit betekent dat bij alle andere begrotingsposten rekening moet worden gehouden met een prijsstijging (inflatie).
De uitkomst van € 774.000 zetten wij op een stelpost. Deze stelpost wordt bij de begroting 2021 ingezet.

Dividend Vitens
Vitens voldoet niet aan de continuïteitsdoelstelling van een solvabiliteit van minimaal 30% Conform het financieel beleid is daarom in 2020 geen dividend uitgekeerd. De financiële ratio's van de onderneming staan onder druk door verplichte verlaging van het toegestane bedrijfsresultaat en het hogere investeringsniveau. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend uit keert. In relatie tot deze ontwikkelingen onderneemt Vitens acties om op de middellange termijn weer perspectief te krijgen op verbetering van de financiële ratio's en de dividenduitkering die daarmee samenhangt.

Aanpassing Algemene uitkering aan meicirculaire 2020
Het effect van de meicirculaire 2020 op de Kaderbrief 2021 - 2024 bedraagt voor het jaar 2021 ca. € 3.140.000, oplopend naar ca. € 3.620.000 in 2024.

De analyse van deze bedragen luidt als volgt:
- Accresontwikkeling: 2021 € 1.420.000; 2024 € 2.440.000.
- Opschalingskorting: 2021 € 0; 2024 -/- € 320.000.
- Ontwikkeling uitkeringsbasis: 2021 -/- € 440.000; 2024 -/- € 1.070.000.
- Chronisch medicijngebruik: 2021 € 550.000; 2024 € 640.000.
- Ouders met langdurig psychisch medicijngebruik: 2021: € 530.000; 2024 € 490.000.
- Overige hoeveelheidsverschillen: 2021 € 350.000; 2024 € 660.000.
- Participatie: 2021 € 70.000; 2024 € 40.000.
- Voogdij/18+: 2021: € 600.000; 2024 € 600.000.
- Inburgering: 2021: € 60.000; 2024 € 140.000.

Totaal 2021 € 3.140.000; 2024 € 3.620.000.

Een deel van het accres en de extra gelden wegens Voogdij/18+ en het medicijngebruik zijn mede bedoeld ter compensatie van kostenstijgingen op programma 6 Sociaal domein.

Stelpost groei 2021-2024
De post "Overige hoeveelheidsverschillen" in de Algemene Uitkering wordt geheel veroorzaakt door een stijging van de woningbouwaantallen. De inkomsten vanuit de Algemene Uitkering zijn dus verhoogd vanwege de stijgende woningbouw. De kosten in deze kaderbrief zijn echter niet gecorrigeerd voor stijgende aantallen woningen en als gevolg daarvan stijgende aantallen inwoners. Door het opnemen van deze stelpost houden we hiermee rekening. In de begroting gaan we dit concreet uitwerken.

Bijdrage GR VGGM brandweer
In de begroting 2021-2024 van VGGM is de bijdrage voor het onderdeel Veiligheid - Brandweer vastgesteld op € 2.474.000. De raming is bijgeplust met loon- en prijsindex. De incidentele korting op de inwonerbijdragen zoals deze was opgenomen in de ontwerpbegroting (raadsvergadering 4 maart 2020) is naar aanleiding van het besluit in het AB komen te vervallen.

Bijdrage Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Centraal Gelderland
De bijdragen, voor de diverse modules, aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) voor deelnemende gemeenten is aangepast aan de raming zoals opgenomen in de concept begroting 2021 van de gemeenschappelijke regeling.

Bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)
In november 2019 is de begroting 2020, inclusief meerjarenverwachting voor 2021 e.v., vastgesteld van de GRHVOL. In afwachting van de (concept) meerjarenbegroting 2021 van de GRHVOL stemmen we de ramingen in onze begoting 2021-2024 hier op af.

Bijdrage aan het Streekarchief (SALD)
Naast de reguliere loon- en prijsindex is rekening gehouden met uitbreiding van de archiefassistent voor 0,39 fte (14 uren per week). De nieuwe bijdrage voor Zevenaar in 2021 (los van het E-depot) wordt € 134.000.

Gevolgen nieuwe tarieven Wmo
De Wmo zorgproducten zijn opnieuw aanbesteed. De nieuwe tarieven gaan in per 1-7-2020. De nieuwe tarieven zorgen voor een verhoging van de totale Wmo-kosten met afgerond € 420.000. Met name de kosten voor Hulp bij het Huishouden stijgen door de nieuwe tarieven met afgerond € 586.000. Bij de Wmo-begeleiding zijn enkele tarieven verlaagd, waardoor hier de kosten worden verlaagd met ongeveer € 166.000.

Bijdrage Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Centraal Gelderland
De bijdragen, voor de diverse modules, aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) voor deelnemende gemeenten is aangepast aan de raming zoals opgenomen in de concept begroting 2021 van de gemeenschappelijke regeling.

Bijdrage aan de GR SDL / RSD
Op basis van de begroting 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers v.w.b. de exploitatielasten van de Regionale Sociale Dienst (RSD) wordt de verdeling over de diverse budgetten binnen het sociaal domein geactualiseerd

Actualiseren diverse budgetten minimabeleid
Op grond van de werkelijke lasten 2019 (jaarrekening) en de ontwikkelingen in het eerste kwartaal 2020 actualiseren we de diverse budgetten voor het minimabeleid. De trend van toename van bekendheid en gebruik van minimaregelingen zet zich door en daarmee ook de kosten.

Actualiseren Budgetten Inkomensvoorziening (BUIG)
Rekening houdend met de werkelijke inkomsten en uitgaven over 2019 voor de BUIG (gebundeld budget inkomensdeel) en op grond van de voorlopige bijdrage voor 2020 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de prognose van de Regionale Sociale Dienst (RSD) van de te verwachten autonome ontwikkeling van de uitkeringslasten voor 2020 actualiseren wij zowel de inkomsten als de uitgaven. Per saldo bedraagt het nadeel in 2021 € 604.000.

Bijdrage aan de BVO DRAN
In april 2020 hebben wij de Ontwerpbegroting 2021-2024 van de BVO DRAN ontvangen. Deze begroting hebben wij samen met een zienswijze aangeboden aan de raad. In de begroting heeft de BVO DRAN rekening gehouden met een jaarlijkse prijsindexatie van 2% en een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vervoer van 5% bij het leerlingenvervoer en de dagbesteding, 10% bij het vraagafhankelijk vervoer Wmo en 15% bij het jeugdwetvervoer. Op basis hiervan hebben wij in de zienswijze en nu in deze kaderbrief een autonome ontwikkeling voor de kosten van het doelgroepenvervoer opgenomen die oploopt van € 290.000 in 2021 tot € 1.073.000 in 2024.
Inmiddels is voor het bereiken van kostenbeheersing in het doelgroepenvervoer een "businesscase doelgroepenvervoer" opgeleverd. Deze businesscase werken we op dit moment uit tot een concreet besparingspotentieel.
Naast de businesscase is er op basis van ontwikkelingen in de vervoershoeveelheden in de eigen gemeente mogelijk aanleiding om uit te gaan van een lagere jaarlijkse stijging van het vervoer dan in de begroting van de BVO DRAN is opgenomen. Wij zullen het besparingspotentieel van de businesscase en de ontwikkelingen in de vervoershoeveelheden verder uitwerken en de uitkomsten daarvan in de begroting 2021-2024 opnemen.

Stijging tarieven 2021 Wmo en Jeugd

Vanaf 1 januari 2021 zullen de tarieven binnen de zorg stijgen. Gemiddeld verwachten wij een stijging van 3%. Deze autonome stijging zorgt voor een totale bijstelling van afgerond € 668.000.
Een deel van het accres en de extra gelden voogdij en medicijngebruik in de algemene uitkering zijn mede bedoeld voor compensatie van deze kostenstijgingen.

Stijging kosten HbH in verband met aanzuigende werking.

Naast de reguliere stijging van de uurtarieven bij de zorgaanbieders zien we nog steeds een aanzuigende werking bij de hulp bij het huishouden. Op dit moment is de stijging ongeveer 4%. Wij nemen deze stijging als autonome ontwikkeling mee bij het opstellen van de begroting 2021-2024.

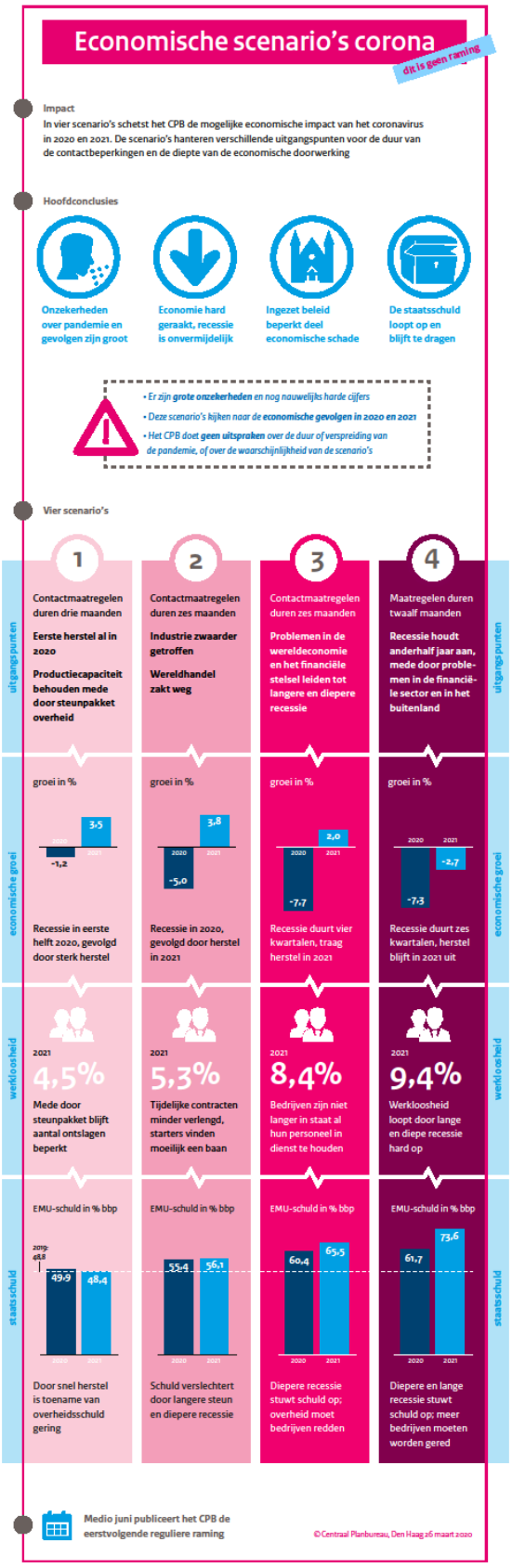
Bijdrage aan de GR ODRA

Vanuit de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is de begroting 2021 toegestuurd. De totale kosten van het regulier werkpakket van de ODRA komen in 2021 uit op € 632.000. Dat is een verhoging van € 3.800 ten opzichte van de laatste raming. De verhoging wordt veroorzaakt door de indexering van de loonkosten.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling VGGM

De bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling VGGM voor deelnemende gemeenten is aangepast aan de raming zoals opgenomen in de vastgestelde begroting 2021 van de gemeenschappelijke regeling.

INFOGRAPHIC CPB SCENARIO'S

[Link naar de Infographic op het web]

Annex op de kaderbrief

Onderwerp	Annex op kaderbrief
Zaaknummer	
Documentnummer	
Portefeuille	Werkgeverscommissie
Behandelend ambtenaar/afdeling	W. van der Vlies / Griffie
Telefoon	0316-595551
E-mail	w.vandervlies@zevenaar.nl

Behandeling tkn in commissie Samenleving en commissie Ruimte inhoudelijk in commissie Middelen

Bijkomende kosten raadsondersteuning

De kaderbrief, die voor deze maand geagendeerd is, is opgesteld vanuit het college. Nadere invulling voor de gemeenteraad en de raadsondersteuning zijn hierin niet opgenomen. Omdat er ook vragen naar de gevolgen door corona voor de gemeenteraad en de raadsondersteuning zijn gesteld, wordt in deze aanvulling hier op ingegaan.

Facilitaire zaken

De anderhalvemetersamenleving heeft tot gevolg dat de pas recent gerenoveerde raadzaal nog maar voor de helft bruikbaar is als er weer fysiek vergaderd word. De commissievergaderingen kunnen, mits fracties zich laten vertegenwoordigen door één woordvoerder per onderwerp, plaatsvinden in de raadzaal. Overige belangstellenden/insprekers kunnen met maximaal 20 personen in de patio terecht en niet meer in de raadzaal. Met deze optie heeft het Presidium ingestemd.

Voor de vergaderingen van de gemeenteraad wordt gedacht aan bijeenkomsten in de Turmac evenementenhal. Kosten daarvan worden geschat op € 1700 per keer. Kosten hangen samen met o.a. geluid, wifi, live uitzendingen en meubilair. Het Presidium heeft hiermee ingestemd.

Voor het digitaal bij elkaar komen van raadsfracties, commissievergaderingen en raadvergaderingen zijn in maart direct betaalde abonnementen afgesloten om dat mogelijk te maken. Geschatte kosten zijn € 2.500

Voor thuiswerkvoorzieningen van griffiemedewerkers zijn nog geen voorzieningen in de begroting opgenomen, terwijl, als het thuiswerken een structureel karakter krijgt, dit wel nodig is.

Personele bezetting griffie

De werkgeverscommissie heeft zijn tevredenheid uitgesproken over het functioneren van de griffie en de griffier.

Medewerkers

Griffiemedewerkers hebben in de paar maanden dat de coronamaatregelen nu gelden al een aanzienlijk aantal overuren gemaakt, waarvan de verwachting is dat deze verlofuren niet allemaal dit jaar opgenomen kunnen worden.

De omvang van de griffie is, in vergelijking met andere, vergelijkbare, gemeenten, gering. (medewerker/commissiegriffier 28 uur, raadsadviseur/plv. griffier 32 uur en interim griffier 32 uur).

Gelet op alle extra werkzaamheden die de griffie door het thuiswerken en alle extra bijeenkomsten doet en heeft moeten doen is de kwetsbaarheid van de omvang direct zichtbaar geworden. Extra werk was natuurlijk het digitaal gaan vergaderen, het inrichten hiervan, checken of het volgens de nieuwe wetsregels ging, aanvullend RvO, inwerken van de griffie en ondersteunen van de raad(sleden en commissieleden) hiermee. Dit alles hebben wij binnen de kortst mogelijke tijd weten te regelen. Er zijn veel extra vergaderingen geweest, presidium en auditcommissie kwamen frequenter bijeen, raadsvergaderingen duurden langer en het verslaan van een digitale vergadering kost meer tijd dan van een fysieke vergadering. Om de doelstelling 'de basis op orde krijgen', te behalen, adviseert de werkgeverscommissie een tijdelijke uitbreiding van 32 uren. Werkzaamheden als een check van het RvO en het maken van een handboek griffie zijn blijven liggen. De uren moeten deels administratief en deels ten goede komen aan commissie ondersteuning. Een raadsvoorstel en raadsbesluit waarin dit beschreven staat volgt.

Griffier

De interim griffier heeft een contract tot 1 oktober 2020. De werkgeverscommissie verzoekt de raad om in te stemmen met een verlenging van het contract tot 1 januari 2021 om de volgende redenen:

De werkgeverscommissie acht het niet reëel om nu al te starten met de werving van een vaste griffier, omdat de raad nog niet heeft kunnen formuleren wat voor een raad hij is of wil zijn en wat voor een griffier daarbij past. Bovendien acht de werkgeverscommissie het van belang om rust bij de griffie en bij de uitvoeringswerkzaamheden tbv de raad in deze tijd te betrachten.
De werkgeverscommissie heeft de griffier verzocht om vanaf september, onder meer door een rondgang bij de fracties te maken, informatie op te halen als opmaat voor de werving van een vaste griffier.

Kosten interim griffier bedragen bij een contract van 32 uur p/w op jaarbasis: € 136.800 ex BTW
Loonkosten griffier in loondienst schaal 13 bedragen bij een fulltime dienstverband: € 112.474 bruto per jaar. Het verschil in kosten (vast versus interim) is bij de 1e VGR al verwerkt, de begroting is met €25.000 opgehoogd en daarmee zijn de kosten gedekt.

De kosten van een extra griffiemedewerker op basis van 32 uur in loondienst is op jaarbasis ongeveer € 66.000

Raadsvoorstel

Onderwerp	Extra budget raadsondersteuning
Zaaknummer	Z/20/363958
Documentnummer	INT/20/970058
Portefeuille	Werkgeverscommissie
Behandelend ambtenaar/afdeling	W. van der Vlies / Griffie
Telefoon	0316-595551
E-mail	w.vandervlies@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De werkgeverscommissie heeft in een gesprek met de burgemeester en de griffier geconstateerd dat de hoeveelheid werk en de werkdruk, mede als gevolg de corona crisis, teveel is voor de huidige bezetting van de griffie. Het ziet er niet naar uit dat de werkdruk binnen afzienbare tijd terug zal lopen. Daarom adviseert de werkgeverscommissie de raad om financiële ruimte te bieden om tijdelijk ,voor de duur van één jaar, een extra medewerker op de griffie aan te stellen.

Motivatie:

Griffiemedewerkers hebben in de paar maanden dat de coronamaatregelen nu gelden al een aanzienlijk aantal overuren gemaakt, waarvan de verwachting is dat deze verlofuren niet allemaal dit jaar opgenomen kunnen worden. De omvang van de griffie is, in vergelijking met andere, vergelijkbare, gemeenten, gering. (medewerker/commissiegriffier 28 uur, raadsadviseur/plv. griffier 32 uur en interim griffier 32 uur).
Gelet op alle extra werkzaamheden die de griffie door het thuiswerken en alle extra bijeenkomsten doet en heeft moeten doen is de kwetsbaarheid van de omvang direct zichtbaar geworden. Extra werk was natuurlijk het digitaal gaan vergaderen, het inrichten hiervan, checken of het volgens de nieuwe wetsregels ging, aanvullend RvO, inwerken van de griffie en ondersteunen van de raad(sleden en commissieleden) hiermee. Er zijn veel extra vergaderingen geweest, presidium en auditcommissie kwamen frequenter bijeen, raadsvergaderingen duurden langer en het verslaan van een digitale vergadering kost meer tijd dan van een fysieke vergadering. Om de doelstelling 'de basis op orde krijgen', te behalen, adviseert de werkgeverscommissie een tijdelijke uitbreiding van 32 uren. Werkzaamheden als een check van het RvO en het maken van een handboek griffie zijn blijven liggen. De extra uren moeten deels administratief en deels ten goede komen aan commissie ondersteuning.

De interim griffier heeft een contract tot 1 oktober 2020. De werkgeverscommissie verzoekt de raad om in te stemmen met een verlenging van het contract tot 1 januari 2021 om de volgende redenen:
De werkgeverscommissie acht het niet reëel om nu al te starten met de werving van een vaste griffier, omdat de raad nog niet heeft kunnen formuleren wat voor een raad hij is of wil zijn en wat voor een griffier daarbij past. De door de raad gewenste cultuuromslag is nog niet bereikt. Bovendien acht de werkgeverscommissie het van belang om rust bij de griffie en bij de uitvoeringswerkzaamheden tbv de raad in deze tijd te betrachten. De werkgeverscommissie heeft de griffier verzocht om vanaf september, onder meer door een rondgang bij de fracties te maken, informatie op te halen als opmaat voor de werving van een vaste griffier.

2. Raadsvoorstel

De raad wordt voorgesteld:
1. Het budget van de griffie op te hogen met € 66.000 tbv van een tijdelijke medewerker voor 32 uur per week voor de duur van één jaar.
2. De dekking hiervoor te vinden in de algemene middelen.
3. Het contract met de interim griffier, Mevrouw W.M. van der Vlies, te verlengen tot 1-1-2021. Er zijn geen extra kosten mee gemoeid omdat die al in de 1e VGR zijn verwerkt en die zijn toegekend door de raad.

3. Waarom naar de raad

De gemeenteraad heeft budgetrecht en is als werkgever verantwoordelijk voor een goed functionerende raadsgriffie.

4. Argumenten en alternatieven

Argumenten

Zonder deze extra middelen kan de griffie de haar toegewezen taken onvoldoende uitvoeren. Griffiemedewerkers maken structureel te veel uren.

Alternatieven
N.v.t.

De Werkgeverscommissie van de gemeente Zevenaar,

Edwin Buil, voorzitter

Raadsbesluit

Onderwerp	Extra budget raadsondersteuning
Zaaknummer	Z/20/363958
Documentnummer	INT/20/970058

De raad van de gemeente Zevenaar;

gezien het voorstel van de werkgeverscommissie,

besluit:

1. Het budget van de griffie op te hogen met € 33.000 t.b.v. van een tijdelijke medewerker voor 32 uur per week tot 1 januari 2021.
2. De dekking hiervoor te vinden in de algemene middelen.
3. Het contract met de interim griffier, Mevrouw W.M. van der Vlies, te verlengen tot 1-1-2021. Er zijn geen extra kosten mee gemoeid omdat die al in de 1e VGR zijn verwerkt en die zijn toegekend door de raad.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Extra budget raadsondersteuning
Zaaknummer	Z/20/363958
Documentnummer	INT/20/970058

De raad van de gemeente Zevenaar;

gezien het voorstel van de werkgeverscommissie,

besluit:

1. Het budget van de griffie op te hogen met € 33.000 t.b.v. van een tijdelijke medewerker voor 32 uur per week tot 1 januari 2021
2. De dekking hiervoor te vinden in de algemene middelen.
3. Het contract met de interim griffier, Mevrouw W.M. van der Vlies, te verlengen tot 1-1-2021. Er zijn geen extra kosten mee gemoeid omdat die al in de 1e VGR zijn verwerkt en die zijn toegekend door de raad.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

LOKAAL BELANG
GEM. ZEVENAAR

Amendement voorstel tijdelijke uitbreiding griffiemedewerker

De ondergetekende stelt volgend amendement voor bij voorstel: Tijdelijke uitbreiding griffiemedewerker 32u voor één jaar;

De raad besluit:

1. De griffie met een griffiemedewerker voor 32u per week voor de duur van 1 jaar tijdelijk uit te breiden.

wordt gewijzigd in:

1. De griffie met een griffiemedewerker voor 32u per week tot 1 januari 2021 tijdelijk uit te breiden.

Toelichting

De griffie heeft de afgelopen tijd door omstandigheden i.v.m. Covid-19 en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke consequenties onder druk gestaan en achterstand opgelopen. Hierdoor is tijdelijke uitbreiding noodzakelijk en gewenst. Voor goede besluitvorming is een deugdelijke onderbouwing nodig voor de gevraagde beschikbaarheid van uren (32u per week) en de looptijd van deze uitbreiding. Daarnaast is een overzicht met prioritering nodig van de werkzaamheden die de komende periode (met voorrang) uitgevoerd, uitgesteld gaan worden of zelfs vervallen. Deze onderbouwing is niet beschikbaar voor dit huidige voorstel, daarom stellen wij voor de tijdelijkheid van de gevraagde uitbreiding te beperken tot 1 januari 2021. In deze periode dient opnieuw besluitvorming voorbereid te worden met een goede onderbouwing van de, indien nodig, volgende 6 maanden.

Dit amendement is aangenomen in de vergadering van 8 juli 2020.

Voor stemming zie ommezijde.

Stemverhouding:	Raadsleden voor (17):	Raadsleden tegen (8):
	Albers	M. Jansen
	Boekhorst	Kagei
	Buil	Lap
	Van Dinther	Meijer
	Du Croix	Niebuur-Sluiter
	Van Essen	Van der Schaft
	Evers	Teunissen
	Ilhan	Van der Velden
	F. Jansen	
	Kleinherenbrink	
	De Nooij	
	Ok	
	Pollmann	
	Putman	
	Riswick-Keultjes	
	Staring	
	Vos	

De griffier
W.M. van der Vlies

De voorzitter
L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2059
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	7
Omschrijving	Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	8 juli 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 8 juli 2020.

*Z037F87B5
BE*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken 2019 Gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/20/359380
Documentnummer	961952
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen
Portefeuille	Financiën
Behandelend ambtenaar/afdeling	F. Schepers/Afdeling Financiën
Telefoon	0316-595323
E-mail	f.schepers@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Hierbij ontvangt u ter vaststelling de jaarstukken over 2019.

De jaarstukken zijn opgesteld in het eerste kwartaal van 2020 en geven inzicht in realisatie van de activiteiten uit de begroting 2019. De status van de activiteiten gebaseerd op de informatie en kennis per ultimo 2019. Voor een uitgebreide toelichting op de activiteiten verwijzen wij u naar de jaarstukken.

Deze jaarstukken sluiten met een voordelig resultaat van € 667.000. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.322.000. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 1.989.000. In de voorliggende jaarstukken wordt op dit verschil een toelichting gegeven.

Het jaar 2019 stond in teken van verder in controle geraken. Het project "financiële basis op orde" is afgerond, waardoor budgetten op actualiteit zijn getoetst en aangepast. Verder is een aantal langlopende dossiers en projecten afgerond. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het dossier onderwijshuisvesting Platanenlaan. Ook de verbouw en inrichting van Hal 12 (vanaf 2020 Turmac Cultuurfabriek geheten) werd in 2019 nagenoeg afgerond en gereed gemaakt voor opening in 2020. Andere belangrijke projecten waren de reconstructie van Arnhemseweg en Hengelder en de spoorverbetering Zevenaar- Didam.
De reconstructie van de Arnhemseweg en de weg Hengelder is door de gemeente Zevenaar voorbereid en uitgevoerd. Het zijn beide belangrijke ontsluitingswegen van Zevenaar. De werkzaamheden zijn zo uitgevoerd dat het verkeer gebruik kon blijven maken van de wegen. Onderdeel van het project is de langzaam-verkeertunnel. De combinatie van water langs het fietspad maakt het project bijzonder, evenals de verlichting in de tunnel dat verwijst naar de oude historie van Zevenaar. Beide projecten zijn binnen tijd en budget gerealiseerd.
Met spoorverbetering Zevenaar- Didam kon in 2019 een ander grootschalig project worden afgerond. Naast de verdubbeling van het spoor is Zevenaar ook een langzaam verkeerstunnel rijker. Fietsers en voetgangers kunnen nu veilig de overkant van de weg bereiken. Er is veel energie gestoken in de uitstraling en sociale veiligheid van de tunnel. De vondst van diverse bommen zorgde voor intensief overleg met allerlei stakeholders om de veiligheid van de inwoners te waarborgen en met succes.
De financiële risico's in de grondexploitatie zijn in 2019 belangrijk verminderd. Zowel de verkoop van woningbouwkavels als percelen voor bedrijfsvestiging trok verder aan.
In het voorjaar 2019 is een verbetertraject opgestart voor het sociaal domein. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 en het Beleidsplan Jeugd, Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet 2020-2023.
Al deze positieve ontwikkelingen werden in 2019 overschaduwd door de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein. De kostenontwikkeling van met name Jeugdzorg en de Wet Maatschappelijke

Ondersteuning (WMO) leidden in 2019 tot een fors tekort op de gemeentelijke begroting. Zevenaar stond daarin niet alleen, deze ontwikkeling deed zich overal in het land voor. Langzamerhand werd in gemeenteland duidelijk dat met de decentralisatie van deze rijkstaken onvoldoende middelen waren overgeheveld naar de lokale overheden. En daar kwam nog bij dat door de zorg zo nabij de inwoners te organiseren de zorgvraag steeg.
Het structurele tekort op de gemeentebegroting van Zevenaar bedroeg bijna € 8 miljoen. In de zomer van 2019 zijn bezuinigingsmaatregelen voorbereid om zo snel mogelijk weer tot een sluitende begroting te komen. In het najaar van 2019 werden deze maatregelen door de gemeenteraad vastgesteld en kregen ook het vertrouwen van de provinciale toezichthouder.
Het implementeren en effectueren van het bezuinigingspakket vraagt de komende jaren nog veel aandacht om in 2023 weer een sluitende begroting te kunnen presenteren.

2. Raadsvoorstel
Wij stellen u voor om:
1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

3. Waarom naar de raad
Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording af over het gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarstukken bestaande uit de jaarrekening en het jaarverslag. Het vaststellen van deze stukken is, op grond van artikel 198 van de Gemeentewet, een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarbij hoort ook de bestemming van het resultaat. De jaarstukken van ieder jaar moeten vóór 15 juli van het daaropvolgende jaar zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan de eisen van tijdige indiening.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Voldoen aan de Gemeentewet en de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de raad invulling te laten geven aan de kaderstellende en controlerende taak.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
De jaarstukken bestaan uit de jaarrekening en het jaarverslag met bijlagen en hebben als doel:
1. Verantwoording per programma over het gevoerde (financiële) beleid en beheer;
2. Financiële verantwoording voor de accountantscontrole over de getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarstukken zijn een instrument om de gemeenteraad te ondersteunen bij haar kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening is ingedeeld volgens de Begroting 2019 en bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de diverse programma's en de financiële rekening. Per programma wordt inzicht geboden in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en in relatie tot de gerealiseerde baten en lasten. In de toelichting zijn de afwijkingen tussen de 'begroting na wijziging' en de realisatie nader verklaard. Deze afwijkingen zijn per programma en taakveld weergegeven. In de financiële rekening wordt inzicht geboden in de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene lasten.

<u>Accountantscontrole.</u>
De jaarstukken 2019 zijn gecontroleerd door de accountants van Stolwijk & Kelderman. Naar aanleiding

van deze controle hebben de accountants een 'accountantsverslag' opgesteld. Dit verslag is bij de vergaderstukken gevoegd, evenals de reactie van ons college hierop. Het controleprotocol is voor meerdere jaren vastgesteld en wordt alleen bij belangrijke wijzigingen geactualiseerd. Dit protocol vormt de basis voor de accountantscontrole over 2019.

Op grond van artikel 213 van de Gemeentewet wordt door de accountant naast een getrouwheidsonderzoek ook een rechtmatigheidsonderzoek voor de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties uitgevoerd. Dit betekent dat sprake is van één controleverklaring met twee aspecten, te weten getrouwheid en rechtmatigheid. Voor een totaaloverzicht van de accountantscontrole en bevindingen verwijzen wij u naar de samenvatting en kernpunten op pagina 4 van het accountantsverslag.

Verantwoording over het gevoerde beleid en beheer

Getrouwheid
De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de getrouwheid.

De verantwoording over het (financieel) gevoerde beleid en beheer vindt plaats in de programmaverantwoording. De belangrijkste oorzaken die tot het bereikte jaarresultaat hebben geleid, zijn als volgt.

Het totale voordelige verschil van € 1.989.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Afrekening herindelingsgelden o.a. met de voormalige gemeente Rijnwaarden	600	I
Dotatie aan pensioenvoorziening wethouders	-511	I
Algemene uitkering	612	I
Onroerend zaakbelastingen niet woningen	317	I
Herziening van de grondexploitaties en het bijstellen van de verliesvoorzieningen	683	I
Volksgezondheid – Afvalverwijdering	-540	I

Voor een meer uitgebreide toelichting op de boven vermelde posten, maar ook op de overige ontwikkelingen gedurende 2019, wordt verwezen naar de programmaverantwoordingen in de jaarrekening.

Rechtmatigheid
De accountant heeft een oordeel met beperking verstrekt voor de rechtmatigheid.

Wij verwijzen u naar het accountantsverslag en de reactie van ons college.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen na voorgestelde toevoeging van het resultaat bedraagt 2,79. De beschikbare en benodigde capaciteit zijn nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.

Alternatieven
Niet van toepassing.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Deze jaarstukken maken onderdeel uit van de Planning en Controlcyclus. Door middel van tussentijdse rapportages en deze jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de mate waarin doelen zijn behaald, de bereikte resultaten en financiële overschotten en tekorten. Structurele effecten die voortvloeien uit deze jaarstukken worden meegenomen in de volgende documenten in de cyclus.

7. Klimaat en duurzaamheid
Niet van toepassing.

8. Communicatie
De digitale versie van deze jaarstukken 2019 presenteren wij op de portal van de gemeente Zevenaar https://zevenaar.pcportal.nl. Bij dit raadsvoorstel treft u de jaarstukken in pdf-formaat aan, zodat u ook op deze wijze kennis kunt nemen van de inhoud. In dit format treft u op meerdere plaatsen een herhaling van teksten aan. Dat is een technisch gevolg van het werken met een website.

9. Kosten, baten en dekking
Alle financiële ontwikkelingen over 2019 zijn verwerkt en toegelicht in de jaarrekening en de overige beschikbaar gestelde documenten.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/20/965119	Jaarstukken 2019 raadsversie voor 8 juli 2020
2.	INK/20/964898/2	Controleverklaring 2019 Gemeente Zevenaar (w.g.)
3.	INK/20/965485/1	Accountantsverslag 2019 Gemeente Zevenaar (w.g.)
4.	INT/20/963522	Reactie op accountantsverslag 2019

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Jaarstukken 2019 Gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/20/359380
Documentnummer	961952

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de jaarstukken 2019 van de gemeente Zevenaar voor 15 juli 2020 dienen te worden vastgesteld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op de artikelen 197, 198 en 200 van de Gemeentewet.

besluit:

1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Jaarstukken 2019

Raadsversie 8 juli 2020

GEMEENTE ZEVENAAR

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **3**
Bestuurlijke hoofdlijnen 3
Financiële hoofdlijnen 5
Leeswijzer 7

JAARVERSLAG **9**

Programma's **10**
0.Bestuur en ondersteuning 11
1.Veiligheid 27
2.Verkeer, vervoer en waterstaat 31
3.Economie 43
4.Onderwijs 52
5.Sport, cultuur en recreatie 60
6.Sociaal domein 68
7.Volksgezondheid en duurzaamheid 83
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 93

Paragrafen **101**
Lokale heffingen 102
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 110
Onderhoud kapitaalgoederen 117
Financiering 123
Bedrijfsvoering 131
Verbonden partijen 135
Grondbeleid 149

JAARREKENING **157**

Financiën **158**
Resultaat 159
Overzicht van baten en lasten 175
Overzicht van baten en lasten per taakveld 177
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen 183
Overzicht van incidentele baten en lasten 184
Begrotingsrechtmatigheid 187
Wet Normering Topinkomens (WNT) 191
Balans en de toelichting 193

Bijlagen **221**
Kerngegevens 221
Kredietoverzicht 222
Overzicht reserves 240
Overzicht voorzieningen 241
Overzicht langlopende geldleningen 241
Overzicht grondexploitaties 243
Single information, Single audit (SiSa) 244

ALGEMEEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Voor u ligt de jaarrekening 2019 van de gemeente Zevenaar.

Het jaar 2019 stond in teken van verder in controle geraken. Het project "financiële basis op orde" is afgerond, waardoor budgetten op actualiteit zijn getoetst en aangepast. Verder is een aantal langlopende dossiers en projecten afgerond. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het dossier onderwijshuisvesting Platanenlaan. Ook de verbouw en inrichting van Hal 12 (vanaf 2020 Turmac Cultuurfabriek geheten) werd in 2019 nagenoeg afgerond en gereed gemaakt voor opening in 2020. Andere belangrijke projecten waren de reconstructie van Arnhemseweg en Hengelder en de spoorverbetering Zevenaar- Didam.
De reconstructie van de Arnhemseweg en de weg Hengelder is door de gemeente Zevenaar voorbereid en uitgevoerd. Het zijn beide belangrijke ontsluitingswegen van Zevenaar. De werkzaamheden zijn zo uitgevoerd dat het verkeer gebruik kon blijven maken van de wegen. Onderdeel van het project is de langzaam-verkeer tunnel. De combinatie van water langs het fietspad maakt het project bijzonder, evenals de verlichting in de tunnel dat verwijst naar de oude historie van Zevenaar. Beide projecten zijn binnen tijd en budget gerealiseerd.
Met spoorverbetering Zevenaar- Didam kon in 2019 een ander grootschalig project worden afgerond. Naast de verdubbeling van het spoor is Zevenaar ook een langzaam-verkeerstunnel rijker. Fietsers en voetgangers kunnen nu veilig de overkant van de weg bereiken. Er is veel energie gestoken in de uitstraling en sociale veiligheid van de tunnel. De vondst van diverse bommen zorgde voor intensief overleg met allerlei stakeholders om de veiligheid van de inwoners te waarborgen en met succes.

De financiële risico's in de grondexploitatie zijn in 2019 belangrijk verminderd. Zowel de verkoop van woningbouwkavels als percelen voor bedrijfsvestiging trok verder aan. In het voorjaar 2019 is een verbetertraject opgestart voor het sociaal domein. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 en het Beleidsplan Jeugd, Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet 2020-2023.
Al deze positieve ontwikkelingen werden in 2019 overschaduwd door de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein. De kostenontwikkeling van met name Jeugdzorg en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) leidden in 2019 tot een fors tekort op de gemeentelijke begroting. Zevenaar stond daarin niet alleen, deze ontwikkeling deed zich overal in het land voor. Langzamerhand werd in gemeenteland duidelijk dat met de decentralisatie van deze rijkstaken onvoldoende middelen waren overgeheveld naar de lokale overheden. En daar kwam nog bij dat door de zorg zo nabij de inwoners te organiseren de zorgvraag steeg. Het structurele tekort op de gemeentebegroting van Zevenaar bedroeg bijna € 8 miljoen. In de zomer van 2019 zijn bezuinigingsmaatregelen voorbereid om zo snel mogelijk weer tot een sluitende begroting te komen. In het najaar van 2019 werden deze maatregelen door de gemeenteraad vastgesteld en kregen ook het vertrouwen van de provinciale toezichthouder.
Het implementeren en effectueren van het bezuinigingspakket vraagt de komende jaren nog veel aandacht om in 2023 weer een sluitende begroting te kunnen presenteren.
De ontwikkelingen in het sociaal domein bleven ook niet zonder gevolgen voor de personele samenstelling van het college. De portefeuillehouder ervoer te weinig vertrouwen voor haar aanpak in het sociaal domein en trad in de zomer van 2019 af. Met een herschikking van de portefeuilleverdeling werden de taken van de portefeuillehouder onder de overige leden van het college verdeeld.

Uitbraak van COVD-19 (Corona)
De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze

organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.
In dit stadium van de ramp valt nog niet te zeggen hoe groot de gevolgen voor de gemeentebegroting van Zevenaar zijn, maar duidelijk is al wel dat de impact groot zal zijn op de toch al precaire financiële situatie van Zevenaar.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2019 sluiten met een voordelig resultaat van € 667.000. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.322.000. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 1.989.000.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	122.488	158.039	160.789	2.750
Lasten	122.054	159.361	160.122	-761
Resultaat 2019	**434**	**-1.322**	**667**	**1.989**

Toelichting op hoofdlijnen

Het totale voordeel van € 1.989.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Afrekening herindelingsgelden o.a. met de voormalige gemeente Rijnwaarden	600	I
Dotatie aan pensioenvoorziening wethouders	-511	I
Algemene uitkering	612	I
Onroerend zaakbelastingen niet woningen	317	I
Herziening van de grondexploitaties en het bijstellen van de verliesvoorzieningen	683	I
Volksgezondheid - Afvalverwijdering	-540	I

Door een andere werkwijze bij de voormalige gemeente Rijnwaarden is een bedrag van € 450.000 als last in de jaarstukken 2017 verwerkt en ten laste van de Algemene Reserve gebracht. Inmiddels is dit bedrag van het Ministerie ontvangen en resulteert in een incidenteel voordeel van € 450.000.
Na afwikkeling van het herindelingsproces blijken enkele meevallers op de projectbegroting, zoals lagere kosten van de projectgroep, werkgroepen, organisatiekosten en communicatie tot een totaalbedrag van € 150.000.
Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een hogere voorziening noodzakelijk dan geraamd. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen blijkt een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 511.000 als gevolg van de extreem lage rekenrente.
Een hogere Algemene Uitkering (incidenteel) van € 612.000 doordat het aantal maatstaven, die hieraan zijn toegevoegd vanuit de voorheen afzonderlijke uitkering voor het sociaal domein, aanzienlijk is toegenomen.
Een incidenteel voordeel op de OZB van € 317.000 houdt verband met de effecten van de actualisatie van herwaardering 2019 en areaalontwikkeling, zowel bij woningen als bedrijfspanden
Door de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties en de integrale doorrekening kunnen de gevormde verliesvoorzieningen voor de grondexploitaties vrijvallen voor een totaalbedrag van € 683.000 incidenteel te weten € 763.000 op programma 3 "bedrijven" en -/- € 80.000 op programma 8 "wonen".
Een incidenteel nadeel van in totaal € 541.000 voor de afvalverwerking is ontstaan door:
De afrekening 2019 met de Reinigingsdienst De Liemers (RDL) in hetzelfde boekjaar te verantwoorden in plaats van het jaar erop waardoor in deze jaarstukken eenmalig twee afrekeningen vallen. Daarnaast hebben

inwoners door het nieuwe afvalbeleid minder restafval aangeboden dan vooraf geschat en zijn door gezakte marktprijzen ook minder inzamelvergoedingen binnen gekomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen onze gemeente kunnen manifesteren. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{28.216.000}{10.102.000} = 2{,}79$$

De nu berekende ratio duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

LEESWIJZER

Inleiding
Door de jaarstukken leggen wij als college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid. Tevens zijn deze jaarstukken een instrument om uw raad te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende taken. De jaarstukken hebben wij ingericht op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording hierna BBV). Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin in overleg met u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid ten aanzien van relevante beheersaspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële jaarrekening gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente.

Thema's
In het coalitieakkoord zijn enkele belangrijke speerpunten benoemd waar wij ons de komende jaren op richten. Wij hebben deze speerpunten vertaald naar thema's in het collegeprogramma. Deze thema's en de activiteiten die wij betreffende deze onderwerpen uitvoeren, monitoren wij gedurende onze collegeperiode. Wij hebben ze daarom een plaats gegeven in de reguliere planning & control cyclus. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

1. Participatie
2. Sociaal domein en leefbaarheid
3. Economie en vrijetijdseconomie
4. Duurzaamheid
5. Mobiliteit en bereikbaarheid
6. Verbeteren bestuurscultuur

Op de website hebben we de thema's opgenomen en niet in de fysieke jaarstukken. In onze digitale jaarstukken presenteren wij ook de activiteiten die binnen het betreffende thema vallen. Bij de programma's zijn alle activiteiten opgenomen.

Programma's
Bij de programma's komen de zogenaamde 3 W-vragen terug:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze digitaal direct openen. Hiermee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Per programma maken wij onze doelstellingen (Wat wilden we bereiken?) inzichtelijk. Hierbij presenteren wij u ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het Besluit Begroting en verantwoording.

Bij het onderdeel 'Wat hebben we gedaan?' staan de activiteiten die wij in 2019 in het kader van autonome ontwikkelingen, actualisatie van bestaand en nieuw beleid uitgevoerd hebben. Over onze reguliere taken informeren wij u alleen indien hier aanleiding voor is. Bij deze jaarstukken leggen wij hier verantwoording over af.
De kleuren bij de stand van zaken betekenen het volgende:

Lichtgrijs	de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Oranje	de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Wij presenteren ook op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Per programma presenteren wij ook financiële informatie (Wat heeft het gekost?). Hier hebben we de ontwikkelingen aangegeven en de toelichting op deze ontwikkelingen. Op grond van de voorschriften (BBV) presenteren wij de financiële informatie ook op taakvelden. Indien van toepassing bieden wij u ook inzicht in de incidentele baten en lasten per programma. Hetzelfde geldt voor de mutaties in de reserves en voorzieningen per programma.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA'S

0.BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we bereiken?
We willen een faciliterende netwerkgemeente zijn. We willen open staan voor initiatieven van onze inwoners, organisaties en bedrijven. We richten ons op digitale dienstverlening en persoonlijke contacten.
We willen dat onze inwoners onze dienstverlening als goed en betrouwbaar ervaren. Onze gemeenteraad en college richten zich op integer, democratisch bestuur, waarbij het ons doel is transparant en een open bestuur te zijn.

Beleidskaders
- Besturingsfilosofie
- Dienstverleningsvisie
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- Coalitieakkoord 2018-2022 (2018)
- Collegeprogramma 2018-2022 (2018)
- Financiële verordening Zevenaar 2018 (2018)
- Nota Verbonden partijen
- Nota reserves en voorzieningen 2018
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2019

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

0.1 Goed bestuur

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers voelen zich optimaal betrokken bij de totstandkoming van ons beleid en zijn tevreden over de kwaliteit van ons bestuur.
We willen dat voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inzichtelijk is wat we als bestuur doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Betrokkenheid en betrouwbaarheid zijn kenmerkend voor onze gemeenteraad en college.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Apparaatskosten (in € per inwoner)				637,00	642,00	5
Toelichting	De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld. De apparaatskosten zijn becijferd door een totaaltelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.					
Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)				6,50	6,40	0,1
Toelichting	De huidige bezetting bedraagt 280 fte, op een totale formatie van 315 fte. De komende tijd neemt de bezetting met eigen medewerkers nog iets toe. We nemen meer afscheid van inhuur en externen, zodat de opgebouwde kennis in de organisatie wordt behouden					
Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)				19,00	27,27	8,27

Toelichting	Het gaat hier om de totale inhuurlasten als % van de werkelijk loonkosten; landelijk komt deze in onze gemeentegrootteklasse uit op ± 20%. Onze doelstelling is om onder het landelijk gemiddelde te blijven. Over 2019 waren de totale uitgaven aan inhuur derden inclusief inhuur wegens ziekte € 6.480.000. (2018: € 7.063.000). De uitgaven voor externe inhuur zijn in 2019 financieel volledig gedekt.		
Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)		7,20	7,20	0
Toelichting	De vastgestelde formatie per 31-12-2019 315 fte. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners. Zie ook de paragraaf bedrijfsvoering.			
Overhead (in % van totale lasten)		10,31	9,05	1,26
Toelichting	Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten. De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead. In 2019 zijn de werkelijke overheadlasten lager dan begroot, met name omdat een hoger bedrag aan salarislasten is toegerekend aan andere taakvelden, waaraan de ingezette capaciteit is besteed.			

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

We willen een optimale dienstverlening realiseren door ons te richten op de drie focuspunten 'Service op Maat, Verbindend en Gastvrij' uit onze dienstverleningsvisie 'Samen Sterker'. We maken dit concreet door meetbare doelstellingen te bepalen en willen onze dienstverlening aan de hand hiervan meten en verbeteren. Het is ons doel onze dienstverlening de komende jaren verder vorm te geven en te versterken. Wij willen onze gemeentelijke organisatie op orde hebben, moderniseren en vernieuwen.

0.3 Financieel beleid

We willen een gezonde en solide financiële positie en huishouding. Dit betekent een begroting die structureel en reëel sluitend is en waarbij risico's zijn afgedekt.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

0.1 Goed bestuur

0.1.1 Verbeteren bestuurscultuur — Jaar realisatie 2020

We verbeteren de bestuurscultuur en samenwerking om er zo optimaal mogelijk te kunnen zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij streven we naar een meer open en transparante samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie. We werken als eenheid met duidelijkheid over eigen rollen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

We streven naar een open communicatie, goede omgangsvormen en duidelijke bestuurlijke gewoonten. Daarvoor zijn meerdere partijen nodig. Het is een samenspel tussen raad, college, griffie en ambtelijke organisatie. In december zijn bijeenkomsten met raadsleden georganiseerd rondom het thema integriteit. Deze acties dragen bij aan het verbeteren van de bestuurscultuur, maar het is een proces dat nog volop aandacht nodig heeft.

Voorstel raad

Het Presidium doet voorstellen aan de raad over werkwijze(n) die leiden tot een verbetering van de bestuurscultuur. Het Presidium begint bij zichzelf om goed de verschillende rollen te herkennen en vanuit die rol te werken.

0.1.2 Groeien naar een verbindende gemeente

Jaar realisatie 2022

We staan voor een gemeente die weet wat er leeft in de samenleving en in de verschillende kernen van de gemeente. We zetten in op nabijheid. Dit betekent korte lijnen met onze inwoners, verenigingen, dorps- en wijkraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We ontwikkelen nieuwe vormen van participatie waarbij initiatief vanuit inwoners centraal staat. Vanuit het programma 'Zevenaar Verbindt' zetten wij in op het verder versterken van de verbinding met de inwoner, de verbinding tussen bestuur en organisatie en de verbinding binnen de organisatie.

We werken vanuit de focuspunten: gastvrij, verbindend en service op maat. Daarbij hebben we een ja, mits....houding.
·Nieuw beleid ontwikkelen we samen met inwoners. We betrekken hen in een vroeg stadium.
·Bij nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen worden initiatiefnemers verantwoordelijk om in een vroeg stadium met de omgeving te overleggen. We faciliteren waar nodig.
We delen goede voorbeelden van participatie met elkaar en met onze samenleving.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Doeduiten

De Doeduiten zijn succesvol. Onze inwoners weten de weg ernaar te vinden waardoor in 2019 ruim 30 initiatieven zijn ondersteund. Het gaat om initiatieven van onze inwoners om de gemeente levendiger en vitaler te maken. Dit varieert van een site met fiets-, wandel- en vaarroutes, het gezamenlijk aanleggen van groen in de buurt, ontmoetingen en burendagen, maar ook een bijdrage aan het pionierspunt Komdersuut in Angerlo.

Contacten met dorpen en wijken

De drie contactpersonen voor de dorpen en wijken zijn een belangrijke schakel tussen de gemeente en onze inwoners. Zij zijn daarvoor veel aanwezig in de wijken en dorpen. In alle dorpen is een dorpsraad en met enige regelmaat zijn de dorpswethouder en de ambtelijke contactpersoon hierbij aanwezig om goed te weten wat er speelt. Hierdoor zijn de lijntjes veel korter. Voor de wijken in de kern Zevenaar is nog geen vaste overlegstructuur, maar worden bij ons bekende betrokkenen uitgenodigd op inwonersavonden om ontwikkelingen met elkaar te bespreken..

Inwonerspanel Zevenaar verbindt

Met het inwonerspanel vragen wij inwoners om 2 tot 4 keer per jaar hun mening te geven over diverse onderwerpen. Zij kunnen dit doen door zich via internet aan te melden. Eind 2019 is het panel benaderd met vragen over de gemeentelijke dienstverlening.

Burgemeesterspreekuur en op bezoek in de kernen

De burgemeester heeft iedere maand een spreekuur in het gemeentehuis en dit wordt goed bezocht. Daarnaast gaat de burgemeester, samen met een wethouder, iedere maand op bezoek bij een van de kernen. Met de fiets of wandelend gaan de collegeleden en medewerkers samen met een afvaardiging van inwoners langs plekken in de buurt die men graag wil laten zien. Inwoners kunnen daarnaast vragen stellen en spreken over wat er leeft in hun wijk, dorp of stad.

0.1.3 Invullen bestuurlijke rol als samenwerkingspartner

Jaar realisatie 2022

Voor de uitvoering van een aantal taken werken we samen in verbonden partijen. Meer dan voorheen gaan wij ons als samenwerkingspartner inzetten om binnen de samenwerkingsverbanden de gezamenlijk bepaalde doelstellingen te halen. Dat kan door posities in te vullen binnen het dagelijks bestuur of door een trekkersrol binnen een portefeuilleoverleg of bestuurscommissie te vervullen. Dit vraagt de inzet van meer ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. In een nog op te stellen kadernota Verbonden partijen stellen we medio 2018 een afwegingskader voor over het aangaan van samenwerkingsverbanden. Ook geven we aan hoe we de positie van de gemeenteraad ten aanzien van die verbonden partijen kunnen versterken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In januari 2019 is de nota verbonden partijen door u vastgesteld. Deze nota heeft tot nieuwe en werkbare afspraken over een betere sturing van de verbonden partijen geleid. De informatievoorziening aan de raad bij de beoordeling van de jaarstukken en begroting hebben we verbeterd onder meer door de toevoeging van een dashboard met de meest relevante gegevens van de verbonden partijen.
In de nota is vastgelegd dat het toezichtarrangement op de verbonden partijen wordt bepaald via een gedegen risicoanalyse en een op basis daarvan verkregen risicoprofiel. Vanaf de zomer van 2019 is hieraan uitvoering gegeven.
Zevenaar heeft een nadrukkelijke rol gepakt als het gaat om versterken van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Dat geldt evenzeer voor het verbeteren van de samenwerking in de Samenwerking de Liemers door het verminderen van de bestuurlijke drukte en beter in positie brengen van portefeuillehouders. Voor beide samenwerkingsverbanden is een wijziging van de gemeenschappelijke regeling in voorbereiding.

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

0.2.1 Afronden lopende projecten voor start nieuwe projecten

Jaar realisatie 2022

We willen de basis op orde hebben. Dit betekent dat we lopende projecten afronden, voordat we met nieuwe projecten beginnen. We willen 'in control' zijn. Deze gedachte past binnen de professionalisering van het planmatig werken, dat een onderdeel is van het programma organisatieontwikkeling. Binnen dit programma worden de komende jaren vele activiteiten en projecten opgezet en uitgevoerd. Eén daarvan is de genoemde professionalisering. Dit traject draagt bij aan de verbetering en groei van onze kernwaarden: Resultaatgericht, Klantgericht en Samenwerkingsgericht.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In 2019 zijn diverse trainingen aangeboden, die bij moeten dragen aan het beter planmatig werken binnen onze organisatie. Dit met als doel om een verdere groei van onze kernwaarden te bewerkstelligen. Resultaten

hiervan zijn voor de raad o.a. zichtbaar door de opzet en inhoud van diverse beleidsnota's. De professionalisering van onze organisatie vraagt om continue aandacht. Daarbij hoort uiteraard ook de juiste afronding van projecten en een goede evaluatie ervan.

0.2.2 Datagedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk

Jaar realisatie 2020

Datagedreven sturing is het vermogen om op basis van het verzamelen en analyseren van data tot sturing op de gemeentelijke thema's te komen. Wij gaan systematisch deze nieuwe werkwijze in het primaire proces opnemen. Dit brengt met zich mee dat we een aantal organisatorische en technische condities planmatig verbeteren. Te denken valt aan competentieontwikkeling, het werken met een datastrategie en de ontwikkeling van open data. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de risico's en ethische vraagstukken die deze ontwikkeling met zich meebrengt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Wij hebben aan de hand van een plan van aanpak bepaald dat we de positie innemen van de slimme volger. Om dit te bereiken is er een organisatieplan opgesteld waarin de organisatorische en financiële consequenties van datagedreven sturen zijn opgenomen. Parallel hieraan lopen er verschillende initiatieven in Zevenaar waarmee we in de praktijk ervaring opdoen met datagedreven sturing en zijn de beschikbare databronnen in beeld gebracht. Het gaat dan bijvoorbeeld om het bouwen van en werken met dashboards op de gebieden sociale domein en vergunning- en dienstverlening.

0.2.3 Harmoniseren gemeentelijke regelingen

Jaar realisatie 2019

Op basis van een inventarisatie gaan wij de voorschriften (in de vorm van verordeningen, regelingen en beleid) harmoniseren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In de raadsvergadering van 18 december 2019 is een verzamelbesluit genomen over de harmonisatie van beleid en regelgeving. Daarmee is het harmonisatieproces afgerond.

0.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie

Jaar realisatie 2022

We zijn een aantrekkelijke en professionele werkgever en mensen werken graag bij ons in Zevenaar. Vanuit ons HR-beleid zetten we in op duurzame inzetbaarheid, aantrekkelijk werkgeverschap en een professionele organisatie. Medewerkers zijn toegerust om in steeds veranderende contexten hun werk te doen. Ze zijn goed opgeleid, flexibel in hun gedrag en communicatie. We zijn in staat het werk af te stemmen op de uitdagingen in de samenleving. We nemen medewerkers mee in veranderingen en toekomstige ontwikkelingen. Zij zijn zelf actief in hun eigen loopbaanontwikkeling. We volgen de resultaten van ons HR-beleid. Er is een veilig werkklimaat waarin we transparant en open zijn. Onze processen en werkafspraken ondersteunen dit.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

HR-kadernota 2018 - 2022 'Een lerende organisatie, flexibel en verbindend'
In de HR-kadernota staan onze ambities en doelstellingen voor de ambtelijke organisatie. We willen een duurzamere, aantrekkelijkere en professionelere werkgever worden . Onze ambitie is uitgewerkt in doelstellingen, waar we in 2019 mee aan de slag zijn gegaan.

Zevenaar Academie
In 2019 zijn ruim 40 trainingen aangeboden. Deze trainingen variërden van basisvaardigheden, vakinhoudelijk en persoonlijke ontwikkeling. In 2019 is daarnaast Europese subsidie ontvangen zodat ook trainingen rondom Vitaliteit georganiseerd zijn. Ruim 90% van de medewerkers heeft een training gevolgd. Met de opzet van de Zevenaar Academie zijn we in staat om voor hetzelfde budget meer medewerkers te trainen. We stimuleren hiermee tevens ontmoeting tussen medewerkers van verschillende afdelingen waardoor we ons steeds meer ontwikkelen als netwerkorganisatie. Daarnaast zijn er ruim 15 interne trainers, die na begeleiding en/of opleiding nu zelf trainingen geven. Hiermee kunnen mensen hun talenten ontwikkelen en borgen we kennis in de organisatie.

Teambuilding
Iedere afdeling heeft vanaf medio 2018 een teambuildingstraject gevolgd. In eerste instantie is dit vooral gericht geweest op elkaar beter leren kennen en goede werkafspraken maken. In 2019 stond de teambuilding meer in het teken van het werken in verbinding met de inwoners.

Managementdevelopment
Een veranderende samenleving en organisatie vraagt om een management dat hier sturing aan kan geven. In juni 2019 heeft het management 2 dagen de tijd genomen om stil te staan bij de belangrijkste uitdagingen, waaronder de bezuinigingen, die op Zevenaar afkomen en hoe zij daarin willen sturen. Daarnaast zijn leiderschap en samenwerking aan de orde gekomen.

Gesprekkencyclus
Vanaf 2019 voeren onze medewerkers minimaal 2 gesprekken per jaar. Een gesprek met een collega, klant en/of maatschappelijk partner en een met de leidinggevende. Dit zijn zogenaamde POWER-gesprekken gericht op Persoonlijke Ontwikkeling, Werkplezier, Eigenaarschap en Resultaten. De medewerker heeft de regie en bepaalt zelf waar, wanneer, waarover en hoe het gesprek wordt gevoerd. Het verslag van het gesprek met de leidinggevende komt in het personeelsdossier.

Interne coaching
We zijn een lerende organisatie, waarin we verwachten dat mensen elkaar feedback geven die erop gericht is processen en samenwerking te verbeteren. Het is daarbij belangrijk om reflectie in te bouwen en om mensen te ondersteunen. In de eerste helft van 2019 zijn enkele medewerkers opgeleid als interne coach, zodat zij collega's kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling.

Proces inhuur
Het inhuurproces is geëvalueerd en op basis daarvan optimaliseren we dit in 2020. We registreren alle inhuur.

0.2.5 Verbeteren dienstverlening aan inwoners en ondernemers

Jaar realisatie 2022

We onderzoeken manieren om onze inwoners en ondernemers beter van dienst te kunnen zijn en ontwikkelen hiervoor passende middelen. De drie focuspunten uit de Dienstverleningsvisie 2018-2022 'Samen Sterker': service op maat, verbindend en gastvrij zijn hiervoor de basis.
Met de Monitor Dienstverlening meten we onze dienstverlening, brengen we ambities, doelstellingen en resultaten in beeld en verbeteren we gericht onze dienstverlening.

Service op maat
We zijn optimaal bereikbaar door capaciteit anders in te zetten op piekmomenten aan de telefoon en aan onze balies.
In 2020 wordt 80% van de telefonische oproepen opgenomen binnen 20 seconden en 80% van de contactverzoeken wordt binnen 2 werkdagen afgehandeld.
We werken digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is. We verhogen onze digitale volwassenheid door aan te sluiten op landelijke voorzieningen en steeds meer formulieren digitaal en met DigiD beschikbaar te maken.
Door uitvoering te geven aan het plan 'Doorontwikkeling Digitale Dienstverlening' voldoen we aan wet- en regelgeving, zoals de Wet Digitale Overheid en Wet Digitale Toegankelijkheid en zitten we in 2020 op het landelijk gemiddelde digitale volwassenheid.

Verbindend
We vragen inwoners hun ervaring met ons te delen in de (spreekwoordelijke) reis die ze maken tijdens de oriëntatie, aanschaf en het gebruik van een product of dienst bij de gemeente. Dit noemen we een klantreis. Verbeteracties die hieruit voorkomen pakken we direct op. We onderzoeken hoe we de tevredenheid van inwoners verder kunnen verbeteren en voeren verbeteracties uit.
In 2021 beoordelen onze inwoners onze dienstverlening in de inwonerpeiling van waarstaatjgemeente.nl minimaal met een 7.

Gastvrij
We verbeteren de vaardigheid om klantgericht en gastvrij te werken bij alle medewerkers door hier trainingen voor aan te bieden in de Zevenaar Academie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor het verbeteren van onze dienstverlening stellen we ons meetbare doelen en voeren we verschillende acties uit die helpen deze doelen te bereiken.

Tijdens drukke dagdelen en verwachte piekmomenten roosteren we extra mensen in. We beantwoordden in 2019 62.486 telefoontjes in ons klant contact centrum. 68% hiervan namen we binnen 20 seconden op. Door meer samenwerking en communicatie tussen het klant contact centrum en de vakafdelingen kon het klant contact centrum 61% van de vragen zelf beantwoorden of afhandelen.

We zorgden ook voor meer bewustwording bij onze collega's rondom het op tijd terugbellen van de inwoner en handelden 67% van de contactverzoeken binnen 2 werkdagen af.

Inwoners en ondernemers konden steeds meer digitaal met ons regelen. Bijvoorbeeld digitaal bezwaar maken tegen een parkeerboete of een klacht indienen.

Sinds november 2019 kunnen inwoners hun vraag ook via chat aan ons stellen. In 2019 gebeurde dit al bijna 800 keer. 75% gaf aan tevreden te zijn over dit nieuwe kanaal.

In het project Helder Schrijven herschreven we brieven naar inwoners en ondernemers op B1-niveau. Zo werden onze brieven beter leesbaar. In het project Klantreizen verbeterden we het proces rondom het doorgeven van een verhuizing door de ervaringen te gebruiken met inwoners die onlangs zijn verhuisd.

0.2.6 Opstellen integraal huisvestingsplan (IHP) Jaar realisatie 2019

Voor de uitvoering van het vastgoedbeleid voor alle gebouwen van de gemeente stellen wij een IHP op. Een IHP draagt bij aan het op peil houden van voorzieningen en daarmee ook aan de leefbaarheid in Zevenaar en de dorpen. Het beslaat meerdere accommodaties die ook meer beleidsvelden raken. Naast gemeentelijke gebouwen heeft het IHP ook betrekking op sport-, onderwijs-, sociaal-maatschappelijke en culturele accommodaties.
Het IHP is een strategisch plan dat aangeeft welke accommodaties wij willen behouden en welke wij op korte of lange termijn willen afstoten. Dit plan is een sturend instrument dat op termijn leidt tot besparingen op onderhoudsinvesteringen. Wij hebben dan grip op de middelen om onze gemeentelijke accommodaties goed, duurzaam en veilig te beheren en onderhouden. Om verwarring te voorkomen met het IHP onderwijs gaan wij nu uit van het opstellen van een Integraal Accommodatieplan (IAP).

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 hebben wij extern opdracht verleend voor het opstellen van een Integraal Accommodatieplan (IAP). Het IAP is in concept gereed inclusief de routekaart naar verduurzaming van het vastgoed. Wij werken nog aan de uitwerking van de financiële paragraaf. Wij doen ons best om het IAP nog voor het zomerreces aan u ter vaststelling aan te bieden.

0.2.7 Invoeren Wet Open Overheid Jaar realisatie 2021

De Wet Open Overheid wordt naar verwachting in 2019 vastgesteld. Om de digitale informatiehuishouding voor onze inwoners, bedrijven en instellingen conform de filosofie van de Wet tijdig klaar te hebben, zetten wij in op drie onderdelen, te weten:
(1) in Liemers verband (met 1Stroom en de RID) gaan wij na of mogelijke vernieuwing van architectuur voor informatie- en archiefbeheer noodzakelijk is; hierover adviseren wij u te zijner tijd afzonderlijk;
(2) wij maken in de loop van 2019 een plan om de informatiehuishouding op orde te brengen om de vindbaarheid en ontsluiting te verbeteren;
(3) wij zorgen dat de huidige archieven digitaal op orde en duurzaam toegankelijk zijn.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

De verwachting is dat het Parlement deze Wet in het najaar van 2019 vaststelt. De kern van de Wet is dat de overheidsorganisaties verplicht zijn om meer categorieën documenten actief openbaar te maken. In de kadernota is voor de invoering van de Wet een eenmalig budget in 2020 toegekend om genoemde onderdelen uit te kunnen voeren.

0.3 Financieel beleid

0.3.1 Uitvoeren Planning & Controlcyclus Jaar realisatie 2022

Wij geven uitvoering aan de planning- en controlcyclus door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. Beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. In 2019 gaan wij extra investeren in de doorontwikkeling van de P&C-cyclus. In 2019 voeren wij daarnaast een project 'Financiële Basis op orde' uit. Binnen dit project brengen wij het financieel beheer op orde, verbeteren wij de kwaliteit van het budgetbeheer, de budgetten en de financiële informatievoorziening.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

De planning- en control cyclus 2019 hebben wij volgens plan doorlopen. De Voortgangsrapportages 2019, de Kadernota en Programmabegroting 2020 zijn vastgesteld.
Het project 'Financiële basis op orde' hebben wij succesvol doorlopen. De kwaliteit van de budgetten is verbeterd. De opbouw en onderbouwing zijn beter en we voldoen aan de voorschriften. De financiële effecten van het project hebben wij in de 2e voortgangsrapportage opgenomen. Het project heeft structurele budgettaire ruimte opgeleverd. In 2020 pakken wij nog enkele vervolgprojecten op die door de omvang of beperkt beschikbare informatie niet in 2019 afgerond konden worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het gebouwenbeheer en het materieel van openbare werken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	82.467	85.934	87.007	1.073
Lasten	24.404	25.245	23.945	1.300
Resultaat voor bestemming	58.062	60.689	63.062	2.373
Mutaties reserves				
Baten	1.048	5.900	5.909	9
Lasten	1.607	6.851	6.851	
Totaal mutaties reserves	-558	-951	-942	9
Resultaat na bestemming	57.504	59.738	62.121	2.382

Verschillenanalyse

0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - Herindeling — 150.000 V I

Een voordeel van € 150.000 houdt verband met de ARHI-bedragen die de gemeente ontvangt voor de uitgaven van het herindelingsproces. Het project herindeling is eind 2019 financieel afgesloten, alle uitgaven zijn gedaan. Wij melden enkele meevallers op de projectbegroting, zoals lagere kosten van de projectgroep, werkgroepen, organisatiekosten en communicatie.

0.1 Bestuur - rekenkamercommissie — 22.000 V I

De raming voor het budget voor de rekenkamercommissie is gebaseerd op 1 euro per inwoner. In 2019 is er één rekenkameronderzoek uitgevoerd, met als onderwerp de verzelfstandiging van het sportbedrijf. Het restantbudget valt vrij.

0.1 Bestuur - toevoeging pensioenvoorziening — -511.000 N I

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente. Conform de begroting is in 2019 € 100.000 toegevoegd aan de voorziening. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen bleek een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 511.000. Als gevolg van de extreem lage rekenrente, meer dan 1% verlaging t.o.v. 2018, is nu een fors hogere toevoeging noodzakelijk om het doelvermogen op peil te houden.

0.1 Bestuur - voormalige gemeente Rijnwaarden bijdrage — 450.000 V I

Door een andere werkwijze bij de voormalige gemeente Rijnwaarden is een bedrag van € 450.000 aan herindelingskosten als last in de jaarstukken 2017 verwerkt. Dit bedrag is in 2017 ten laste van de Algemene Reserve van Rijnwaarden gebracht. Als dit bedrag van het Ministerie was ontvangen was het saldo van de jaarstukken 2017 van de gemeente Rijnwaarden € 450.000 hoger geweest en dus ook de Algemene Reserve. Nu komt dit voordeel bij de definitieve afrekening van de ARHI gelden tot uiting in deze jaarstukken van de gemeente Zevenaar waardoor eenmalig een voordeel ontstaat van € 450.000.

0.11 Resultaat van de rekening — -1.322.000 N I

Het begrote resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.2 Burgerzaken - leges paspoorten en rijbewijzen — -175.000 N I

In 2019 zijn minder identiteitsbewijzen en rijbewijzen aan onze inwoners verstrekt. De paspoorten en ID-kaarten zijn nu 10 jaar geldig, en niet meer zoals voorheen, 5 jaar.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Exploitatie HAL12 De uitgaven m.b.t. de "gealloceerde middelen Hal12", conform raadsbesluit d.d. 04-07-2018, vertonen in 2019 een overschrijding van € 79.000 Hier staat echter ook een niet begrote onttrekking uit de Algemene reserve tegenover van € 52.000. Een en ander conform datzelfde raadsbesluit. Per saldo is er op dat punt een overschrijding van kosten van € 27.000 wat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door externe vergaderkosten van de raad omdat de vergaderzaal enige tijd niet beschikbaar was. Ook zijn er meer kosten van advisering uitgegeven voor de totstandkoming van onder meer huurovereenkomsten, de juridische borging van de Wet Markt en Overheid en de bouwbegeleiding. Omdat de exploitatie van de Turmac Cultuur fabriek nog niet volledig was gestart in 2019 is van het resterende budget nog € 167.000 over. Per saldo is er een overschot van € 88.000.	88.000	V	I
0.4 Overhead - bijdrage aan SDL voor team Inkoop Nadeel betreft de afrekening van de RID inzake team inkoop. Er is extra capaciteit ingezet vanwege een fors beroep dat is gedaan op de capaciteit van inkoop. Voldoen aan de Europese aanbestedingsregels blijft aandachtspunt.	-32.000	N	I
0.4 Overhead - informatisering & automatisering Het nadeel op I&A van € 39.000 heeft betrekking op hogere softwarelasten. In 2019 hebben we de volledige kosten van de gebruikerslicenties van Microsoft Office verantwoord.	-39.000	N	I
0.4 Overhead - interne doorbelastingen Een voordelig bedrag van € 1.650.000 wordt verklaard door interne doorbelastingen van salarissen. Op andere programma's in deze jaarrekening leiden de doorbelastingen tot nadelige verschillen. Per saldo in de jaarrekening hebben de doorbelastingen financieel geen effect.	1.650.000	V	I
0.4 Overhead - juridisch advies Het budget voor rechtskundig advies was in de voorliggende jaren structureel te laag om te kunnen voldoen aan de huidige behoefte aan rechtskundig en ander deskundig advies. Voor 2019 is er incidenteel € 65.000 extra geraamd. Afgelopen jaar hebben we kosten toegerekend aan de projecten waarvoor de kosten zijn gemaakt. Dit heeft gezorgd voor een besparing op dit budget. Het gaat hierbij onder andere om de advisering ten aanzien van de Turmac Cultuurfabriek, Platanenlaan en een aantal ruimtelijke projecten.	66.000	V	I
0.4 Overhead - opleidingsbudgetten De budgetten voor opleidingen, teambuilding en de Zevenaar Academie zijn in 2019 volledig ingezet en in de volle breedte benut. Naast de noodzakelijk kennis- en vakopleidingen, verplichte cursussen en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers is ingezet op onder meer trainingen planmatig & projectmatig werken, cursussen vitaliteit, training helder schrijven en een traject voor alle medewerkers rondom Hostmanship. Uiteindelijk verantwoorden we een nadeel van € 16.000, zijnde 4% van het totale budget.	-16.000	N	I
0.5 Treasury - rentelasten. De verschillen in rentelasten lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.	-38.000	N	I
0.61 OZB Woningen / 0.62 OZB -niet woningen Het voordeel op de OZB houdt verband met de effecten van de actualisatie van herwaardering 2019 en areaalontwikkeling, zowel bij woningen als bedrijfspanden.	317.000	V	I
0.63 Parkeerbelasting De opbrengsten van de parkeerbelasting zijn in totaal € 68.000 lager dan begroot. De lagere opbrengst wordt o.a. veroorzaakt doordat er tijdens de vervanging van de parkeerautomaten niet betaald en gehandhaafd is. Na plaatsing parkeerautomaten is er de eerste twee weken ook nauwelijks gehandhaafd i.v.m. coulance. Ook door de schaatsbaan op het Kermisterrein zijn minder opbrengsten ontvangen.	-68.000	N	I
0.64 Belastingen overige - Precariobelasting Minder strekkende meters kabels en leidingen in de gemeentegrond leiden tot een nadeel.	-116.000	N	S

0.7 - Algemene uitkering 612.000 V I

In de 2e Voortgangsrapportage 2019 werd de Algemene uitkering uit het gemeentefonds aan onze gemeente geraamd op € 66.472.000. Op basis van de verschenen decembercirculaire heeft de uitkering uiteindelijk € 67.129.000 bedragen. Dat is een positief verschil van € 657.000. Dit verschil kan als volgt worden uitgesplitst.

Accres	344.000 N
Ontwikkeling uitkeringsbasis	372.000 N
Hoeveelheidsverschillen	1.095.000 V
Klimaatmiddelen	247.000 V
Participatie	28.000 V
Diverse kleine verschillen	3.000 V
Totaal Accres	657.000 V
Aanpassen raming in de 2e Voortgangsrapportage 2019	45.000 N
Totaal	612.000 V

Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Deze doorwerking wordt het accres genoemd. Het negatief effect ten opzichte van de verwachtingen in het begin van het jaar ontstaat door lagere rijksuitgaven in 2019 op het gebied van infrastructuur en defensie. Daarnaast zijn de rijksuitgaven dat jaar ook gedaald als gevolg van het zgn. pensioenakkoord.

Ontwikkeling uitkeringsbasis.

Hiervan is sprake als de landelijke aantallen van de verschillende maatstaven in de Algemene uitkering wijzigen. Omdat het bedrag van het gemeentefonds wettelijk vastligt, wordt de uitkering aan een individuele gemeente gecorrigeerd door een aanpassing van de uitkeringsfactor. In 2019 hebben omvangrijke wijzigingen plaatsgevonden bij een aantal maatstaven, met name betreffende het medicijngebruik. Hierdoor is de uitkering voor de bedoelde maatstaven gestegen, maar daalt de uitkeringsfactor fors.

Hoeveelheidsverschillen.

Door het samenvoegen van de afzonderlijke uitkering ten behoeve van het sociaal domein met de Algemene uitkering uit het gemeentefonds is het aantal maatstaven waarop de berekening van de Algemene uitkering is gebaseerd in 2019 aanzienlijk toegenomen. Een aantal van deze maatstaven was aan het begin van het jaar nog niet goed te berekenen of te voorspellen. Dit leidt ertoe dat in de loop van het jaar veel aanpassingen moesten worden doorgevoerd. De belangrijkste wijzigingen doen zich vooral voor als gevolg van stijgingen bij de maatstaven die verband houden met het inkomen en het medicijngebruik. Hierbij gaat het o.a. om:

- het aantal huishoudens met een laag inkomen;
- het gemiddeld inkomen in huishoudens met kinderen;
- het gemiddeld inkomen in huishoudens, ouder dan 75 jaar;
- het aantal uitkeringsgerechtigden;
- het aantal personen met loonkostensubsidie;
- het aantal personen dat gebruik maakt van medicijnen voor chronische aandoeningen;
- het aantal ouders met langdurig psychisch medicijngebruik.

Klimaatmiddelen.

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten ten behoeve van het realiseren van Regionale Energie Strategieën en ter ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte.

Participatie.

In de meicirculaire was abusievelijk te weinig loon- en prijsbijstelling toegekend aan het onderdeel Participatie. In overleg met de VNG is besloten de foutieve toedeling te corrigeren.

In de 2e Voortgangsrapportage 2019 was een foutief bedrag in de begrotingswijziging opgenomen. Hierdoor ontstaat in de jaarrekening alsnog een verschil van € 45.000.

0.8 Overige baten en lasten - Afschrijvingen De verschillen in afschrijvingslasten lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.	40.000	V	I
0.8 Overige baten en lasten - algemene baten & lasten Op algemene baten en lasten wordt per saldo een nadeel verantwoord van € 63.000. De voornaamste verklaring is een suppletie-aangifte BCF en een naheffing omzetbelasting, beide over het belastingjaar 2017.	-63.000	N	I
0.8 Overige baten en lasten - onvoorzien De raming voor onvoorziene uitgaven is voor € 35.000 ingezet voor de tussenfase governance HAL12 en voor € 40.000 ten behoeve van het afwikkelen van een schadeclaim. Het overige budget van € 51.500 valt als voordelig verschil vrij in de jaarrekening.	52.000	V	I
Overige verschillen	-7.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Het is van groot belang voor de interne toezichthouders (provinciale staten/gemeenteraad) als voor de externe toezichthouders (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Provincies) dat helder inzicht bestaat in de financiële positie op korte en langere termijn. Zo is in de BBV artikelen 19- c en 28-c bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening, een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV staat dat voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het gaat er bij de bedoelde voorschriften echter vooral om inzicht te krijgen in de variabele posten in de begroting en meerjarenraming. In dat kader kunnen tijdelijke geldstromen die (nog) langer lopen dan drie jaar dus ook relevant zijn.
Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Indien de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten is er sprake van 'materieel' begrotingsevenwicht.
Deze gegevens zijn ontleend aan de Notitie van 2012.
De nieuwe notitie structurele en incidentele baten en lasten geldt vanaf 2019 en verduidelijkt het onderscheid tussen de incidentele en structurele baten en lasten. De opzet van het overzicht zal anders zijn door "stellige uitspraken" die leidend zijn en "aanbevelingen" die steun en richting geven voor een transparant inzicht in de financiële positie.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Doorontwikkeling Planning & Control	De kosten voor de doorontwikkeling van de Planning & Control worden gedekt uit de algemene reserve.	50	50
Project 'Basis op orde'	De kosten voor het project Financiële basis op orde worden gedekt uit de algemene reserve.	75	75
Lasten			
Doorontwikkeling Planning & Control	Voor de doorontwikkeling van de Planning & Controle zijn kosten gemaakt in 2019.	50	50
Project 'Basis op orde'	Voor de uitvoering van het project Financiële basis op orde is in 2019 het toegekende bedrag volledig benut.	75	75

Extra formatie infrastructurele projecten	In 2019 zijn de toegekende middelen voor infrastructurele projecten volledig benut.	304	304
Totaal programma 0		**-304**	**-304**

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve(s)

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	35.723	5.031	4.213	36.540

De algemene reserve is een buffer om onverwachte tegenvallers en fluctuaties in de exploitatie op te kunnen vangen. Daarnaast is de algemene reserve bedoeld als dekking voor risico's. Het gedeelte van de algemene reserve dat niet nodig is als bufferfunctie of voor het afdekken van risico's is vrij aanwendbaar voor bestuurlijke ambities.

Toevoeging
In 2019 is aan de algemene reserve het saldo van de jaarstukken 2018 toegevoegd (€ 3.783.000). Daarnaast is conform begroting de precariobelasting toegevoegd (€ 1.248.000).

Onttrekking
In 2019 zijn de volgende onttrekkingen aan de algemene reserve voor in totaal € 4.213.000 gedaan:
Gealloceerde middelen Hal 12 € 108.000
Voor de kosten invoering Omgevingswet € 219.000
Voor het vormen van reserves afschrijvingslasten (bezuiniging nr 2 MJB 2020-2024) € 2.859.000
Voor het toevoegen aan de reserve kapitaallasten snelfietsroute F12 € 176.000
Voor het wegenbeleidsplan i.v.m. achterstand onderhoud wegen € 400.000
Voor start project 'Op weg naar een aardgas loos Zevenaar € 151.000
Voor de Pilot schuldenvrij Zevenaar € 50.000
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000 € 250.000

Totaal algemene reserve(s)		**35.723**	**5.031**	**4.213**	**36.540**

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9009	Fricties bezuinigingen vernieuwingskosten	503	0	241	262

Deze reserve is ingesteld om noodzakelijke vernieuwingskosten in het kader van eerder genomen efficiencymaatregelen (Zevenaar van Morgen) te kunnen doen. In de Nota reserves en voorzieningen 2018 is deze reserve herbestemd voor een viertal projecten uit de Kadernota 2018-2022; ondersteuning Wet normalisering ambtenaren (€ 54.000), doorontwikkeling Planning & control (€ 50.000), Project "basis op orde" (€ 75.000) en ondersteuning invoering veranderen grondslag WOZ (€ 50.000). Na besteding voor deze projecten wordt het restant van de reserve in 2020 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onttrekking
In 2019 zijn conform de kadernota 2018-2022 de geplande uitgaven voor de doorontwikkeling Planning & control (€ 50.000) en het project "basis op orde" (€ 75.000) gedaan. Voor de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is € 81.000 uitgegeven. Het resterende bedrag (€ 27.000) van het totale budget (€ 108.000) blijft in de reserve beschikbaar. Voor het project ondersteuning invoering veranderen grondslag WOZ is de geplande onttrekking van € 35.000 gerealiseerd. In 2020 is voor de afwikkeling van dit project nog € 15.000 geraamd.

9024	Automatisering	126	0	46	80

Deze reserve is ingesteld in de voormalige gemeente Rijnwaarden en werd gebruikt ter egalisatie van de kosten voor automatisering. In Zevenaar werd niet met een egalisatiereserve gewerkt.

Onttrekking In 2019 is conform de kadernota 2018-2022 € 41.545 besteed aan het project "Datagedreven sturing". Voor de aanschaf van GIS-apparatuur was een bedrag van € 25.000 geraamd. Hiervan is € 4.037 uitgegeven. Het restant van de geplande bestedingen wordt naar verwachting in 2020 uitgevoerd.

9047	Onderhoud gebouwen	108	0	42	66

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden.

Onttrekking In 2019 is € 42.488 onttrokken voor groot onderhoud aan Cultureel Centrum Cirkel de Duim.

Totaal bestemmingsreserves	737	0	329	408

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	505

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9027	Balansverkorting	212	0	6	206

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Onttrekking Structurele dekking van de afschrijvingslasten (€ 5.544).

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	717	0	6	711

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	Pensioenen wethouders	1.966	611	89	2.487

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente.
Toevoeging Op basis van actuariële berekeningen is in 2019 611.000 toegevoegd aan deze voorziening.

Onttrekking Vanwege pensioenuitkeringen is een bedrag van € 89.000 aan de voorziening onttrokken.

8004	Onderhoud gebouwen	694	239	194	739

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Jaarlijkse dotatie van € 239.193 conform meerjarenonderhoudsplan.

Onttrekking Conform meerjarenonderhoudsplan is een bedrag van € 194.000 aan de voorziening onttrokken.

8013	Wachtgelden wethouders	221	141	177	185

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiertoe is bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.

Toevoeging In de tweede voortgangsrapportage is de benodigde toevoeging aan de voorziening geraamd op € 141.000.

Onttrekking De kosten van wachtgelden van voormalige wethouders bedroegen in 2019 € 177.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht.

Totaal voorzieningen	2.881	991	461	3.411

1.VEILIGHEID

Omschrijving
Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we bereiken?
Een gemeente waarin inwoners, ondernemers en organisaties zich veilig voelen in hun eigen woon- en werkomgeving.

Beleidskaders
- Integraal Veiligheidsplan gemeente Zevenaar 2019-2022
- Handhavingsnota 'Een zaak van afwegen' Zevenaar
- Toezicht en handhavingsbeleid 2018-2022
- Jaarplan Integrale Veiligheid 2019
- Plan van aanpak Ondermijning (2018)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

Het voorkomen en op een goede manier bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers zijn en voelen zich veilig in onze gemeente.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2018	1,70	0,96	2,05	1,14	0,91
Toelichting	Het aantal diefstallen uit woning is lager dan verwacht. Hiermee voldoen we aan de doelstelling om onder het Gelders gemiddelde te blijven.					
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2018	4,00	2,90	2,45		
Toelichting	Het werkelijke cijfer over 2019 is nog niet beschikbaar.					
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	2019	4,60	3,80	4,50	3,06	1,44
Toelichting	De daling van de afgelopen jaren zet zich voort. We blijven in Zevenaar onder het provinciale gemiddelde.					
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	2019	102,00	81,00	45,00	81,00	36
Toelichting						

Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2018	1,70	0,60	1,25	0,63	0,62
Toelichting	Het aantal diefstallen is lager dan verwacht. Hiermee voldoen we aan de doelstelling.					

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

1.1.1 Verbeteren eerste hulpverlening in alle kernen

Jaar realisatie 2022

Wij stimuleren inwonerinitiatieven die ontstaan om het Zevenaarse AED-netwerk te vergroten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 hebben we kunnen zien dat meerdere buurten/wijken crowdfundingsacties hebben opgezet om hun leefomgeving te voorzien van een AED.
Voor de ondersteuning vanuit de gemeente wordt een collectieve verzekering gezien als gemeentelijke taak. Overige activiteiten worden overgelaten aan particulier initiatief.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

1.2.1 Bestrijden ondermijning

Jaar realisatie 2022

We nemen preventieve en repressieve maatregelen om vermenging van de onderwereld met de bovenwereld tegen te gaan. Dit doen we op basis van het ondermijningsbeeld en signalen uit de interne organisatie. We hebben een plan van aanpak ondermijning vastgesteld. We verwachten dat de inzet van burgemeestersbevoegdheden zal toenemen om ondermijning te bestrijden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De burgemeester stelde in december 2018 het plan van aanpak ondermijning vast. In 2019 is de uitvoering gestart. Er zijn integrale overlegstructuren gestart om signalen uit te wisselen en de aanpak per casus af te stemmen. Daarnaast zijn er twee integrale controles geweest op bedrijventerreinen. De burgemeester sloot in 2019 vier keer een pand op basis van het 13b Opiumwetbeleid. In één geval betrof het een synthetisch drugslab.

1.2.2 Vergroten veiligheid in de gemeente

Jaar realisatie 2021

We zetten in op en ondersteunen initiatieven van inwoners zoals buurtpreventie in de vorm van Buurtpreventie WhatsApp-groepen. We willen in het kader van buurtpreventie de WhatsAppgroepen verder professionaliseren. Hierbij brengen we beheerders uit verschillende groepen met elkaar in contact, waardoor een groter netwerk ontstaat, waarin beheerders van elkaar kunnen leren. De groepen op het Gelders Eiland moeten hiervoor nog een inhaalslag maken. We ondersteunen, bestendigen en faciliteren minimaal 6 nieuwe inwonersinitiatieven op het gebied van sociale veiligheid.
Vanuit de gebiedsteams zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlastgevende personen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is hierin van cruciaal belang.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

De Buurtwhatsappgroepen zijn nog enthousiast en beheerders weten elkaar beter te vinden. Ook groeit het aantal groepen nog steeds. Samen met de politie hebben we in 2019 een aantal bijeenkomsten georganiseerd voor groepen, maar de aanmeldingen lopen hierin terug. In Lobith is de avond zelfs afgelast.
In 2019 hebben we de verbinding tussen zorg en veiligheid verder vorm gegeven. Hiervoor hebben de werkwijze Aanpak Voorkoming Escalatie geïmplementeerd, door de ontwikkelingen in het sociaal domein in de loop van 2019 heeft dit wel wat vertraging opgelopen, maar de basis staat.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	72	68	74	7
Lasten	2.767	3.023	3.052	-29
Resultaat voor bestemming	**-2.695**	**-2.955**	**-2.978**	**-22**
Mutaties reserves				
Baten		1	1	
Lasten				
Totaal mutaties reserves	**0**	**1**	**1**	**0**
Resultaat na bestemming	**-2.695**	**-2.954**	**-2.977**	**-22**

Verschillenanalyse

1. Veiligheid

Programma 1 komt in de jaarrekening 2019 uit op een financieel nadeel van totaal € 22.000. Dit bedrag bestaat uit enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	-22.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Geen incidentele baten en lasten voor dit programma.			

Reserves en voorzieningen

Geen reserves en voorzieningen voor dit programma.

2.VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Omschrijving
Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een goede en veilige bereikbaarheid van de kernen en buitengebied voor alle verkeersdeelnemers. Het is ons doel een verkeersveilige gemeente te zijn met een goede bereikbaarheid en doorstroming van zowel het personen- als vrachtverkeer. Een optimale bereikbaarheid over de weg is een voorwaarde voor een gezonde economische structuur, onze aantrekkelijkheid voor de transportsector en daarmee voor het versterken van het logistieke profiel van Zevenaar. Ook de bereikbaarheid over water (onder andere laad- en losplaats) is hier onderdeel van. Deze optimale bereikbaarheid willen wij voor onze gemeente realiseren. De nieuwe ontsluiting van de gemeente op het rijkswegennet (A12 en A15) en de aanpassing van het onderliggende wegennet hierop, waaronder het mogelijk doortrekken van het Witte Kruis, zijn hiervoor van cruciaal belang. Als afgeleide van de infrastructuur voor het gemotoriseerde verkeer willen we een fietsvriendelijke en -veilige gemeente zijn. We beoordelen daarvoor de bestaande fietsvoorzieningen en maken inzichtelijk waar schakels niet voldoen, niet veilig zijn of ontbreken.

Beleidskaders
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 (2013)
- Verkeer- en vervoersplan Zevenaar (2000)
- Tracébesluit A15/A12
- Wegenbeleidsplan Zevenaar en Rijnwaarden
- Beleidsplan openbare verlichting 2016 - 2025 Zevenaar
- Beleidsplan Openbare verlichting 2015 - 2023 Rijnwaarden
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 (2017)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

2.1 Verkeer en vervoer
In het kader van een goede bereikbaarheid streven wij naar goede ontsluitingen van onze kernen. Wij willen een goede verbinding naar de verbrede A12 en de doorgetrokken A15 realiseren en het onderliggende wegennet hier goed op aansluiten. Wij streven naar een directe verbinding van het Gelders Eiland op de hoofdwegenstructuur (A12), waarbij er aandacht is voor de leefbaarheid in de kernen. Om het fietsgebruik te stimuleren en de fietsveiligheid te waarborgen, zorgen wij voor een goed netwerk van fietsvoorzieningen en -fietspaden. In de stad Zevenaar, tussen de kernen onderling en naar de omliggende gemeenten.

2.2 Parkeren
Wij willen de parkeerdruk in het centrum van de stad Zevenaar door middel van betaald parkeren blijven reguleren.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

2.1 Verkeer en vervoer

2.1.1 Aanleggen 2e viaduct 7Poort

Jaar realisatie 2021

Bereikbaarheid van onze gemeente en de bedrijventerreinen in Zevenaar is belangrijk. Wij stimuleren de uitgifte van de kavels op 7Poort volop (zie programma 3). Een belangrijke bijdrage hieraan levert het aanleggen van een 2e viaduct.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Met betrekking tot de ontwikkelingen op de doortrekking A15/verbreding A12 en het 2e viaduct bent u op 11 maart 2020 in een informatieve raadsbijeenkomst geïnformeerd. Vanwege de positieve ontwikkelingen op BusinessPark 7Poort heeft de prioriteit bij de verkoop van kavels gelegen. Om deze reden is het voorlopig ontwerp van het tweede viaduct nog niet gereed. Dit staat nu gepland voor het vierde kwartaal van 2020. In de afgelopen periode is een schetsontwerp en een plan van aanpak opgesteld. Het schetsontwerp zal de basis vormen voor het bestemmingsplan.
De voorbereiding van de planprocedure is eveneens vertraagd. Vanwege de onduidelijkheid die er bestaat over de definitieve plangrens van de spoorverdubbeling is het tot op heden niet mogelijk om de plangrens voor het bestemmingsplan voor het tweede viaduct te bepalen. In de loop van 2020 zal dit wel het geval zijn. Zoals in het geamendeerde raadsbesluit van 26-09-2018 m.b.t. het voorbereidingskrediet voor het 2e viaduct is aangegeven leggen wij vervolgens een kredietaanvraag aan u voor om het budget voor de realisatie beschikbaar te stellen. De bijgestelde planning conflicteert niet met de planning/fasering van de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost op de A12 en de realisatie van de FOZ.

2.1.2 Brengen en houden lokale wegennet op goed onderhoudsniveau

Jaar realisatie 2020

Uitvoeren noodzakelijk achterstallig onderhoud
U heeft het gewenste onderhoudsniveau op beeldkwaliteit van de openbare ruimte vastgesteld. Het is noodzakelijk dat wij op diverse wegen achterstallig onderhoud uitvoeren. Deze wegen zijn nu verkeersonveilig en uitstel van onderhoud is niet langer te verantwoorden. Wanneer wij geen maatregelen nemen, vallen de wegen onder de norm van wettelijke aansprakelijkheid en kunnen we schadeclaims verwachten. In 2018 hebben wij op de volgende wegen een nieuwe asfaltverharding aangebracht:
- de fietspaden langs de Pannerdenseweg, Batavenweg, Berghoofdseweg, Oliemolen;
- Barlestraat;
- Zwalmstraat.

Verder hebben wij op diverse 30 km/u wegen slijtlagen aangebracht waardoor de levensduur van deze wegen met 10 jaar is verlengd.

Vervangen brug Eltenseweg
Op basis van uitgevoerde constructiemetingen en de daaruit blijkende slechte conditie van de brug mogen zware vrachtvoertuigen (> 40 t) geen gebruik meer maken van deze brug. Deze tijdelijke maatregel kan tot claims leiden van diverse transportbedrijven, doordat ze ongeveer 10km moeten omrijden. Het overige vrachtverkeer hebben we moeten beperken door eenrichtingsverkeer in te stellen. We kunnen de brug nu met een noodmaatregel (een extra pijler aanbrengen) weer toegankelijk maken voor al het vrachtverkeer. De begrote kosten hiervan bedragen ongeveer € 50.000. Deze kosten dekken wij uit het krediet (€ 650.000) van de 'vervanging brug Eltenseweg' dat aangevraagd is in de Kadernota 2018-2022. Door deze tijdelijke maatregel kan het restant krediet (€ 600.000) doorschuiven van 2019 naar 2022. Dit uitstel geeft mogelijkheden om samen met Kreis Kleve (D) een integraal plan te maken om het gebied verder in te richten, waardoor we mogelijk kosten kunnen besparen en een meer passende oplossing mogelijk wordt.

Reconstructie Halve Maan Lobith
Het projectgebied 'reconstructie Halve Maan ' omvat het gebied tussen de rotonde Batavenweg en Herwensedijk. In dit projectgebied realiseren wij een fietsverbinding,vervangen wij ook alle verhardingen en renoveren we het grootste gedeelte van het openbare groen. Verder parkeren automobilisten op de Halve Maan op de rijbaan. Na de herinrichting kunnen zij alleen nog parkeren in de parkeervakken. Dit project schuift door naar 2019.

Herinrichting Kop van Tolkamer
De aanleiding voor de projecten is de achterstand in onderhoud openbare ruimte (verpaupering). De Kop van Tolkamer onderscheidt zich van de omgeving. Door de kwaliteitsimpuls en het opknappen van de openbare ruimte ontstaat in de Kop van Tolkamer een toeristische meerwaarde, waarmee de Kop van Tolkamer op de kaart wordt gezet.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Uitvoeren noodzakelijk achterstallig onderhoud
Op diverse wegen hebben wij slijtlagen aangebracht om de wegen weer veilig te maken. In 2019 hebben we alle asfalteringswerkzaamheden afgerond.

Vervangen brug Eltenseweg
Het onderzoek naar tijdelijke maatregelen om de brug Eltenseweg weer open te stellen voor vrachtverkeer hebben wij afgerond met een positieve conclusie. Dit houdt in dat wij met behulp van tijdelijke maatregelen de brug voor minimaal 3 jaar weer toegankelijk hebben gemaakt voor al het verkeer inclusief het zware vrachtverkeer. De uiteindelijke vervanging voorzien wij nu in 2022. Er spelen diverse ontwikkelingen en plannen bij onze oosterburen Kreis Kleve. Voor dit gebied gaan wij dan ook samen met Kreis Kleve een integraal plan opstellen.

Reconstructie Halve maan Lobith
Het plan hebben wij voorbereid en verder hebben wij diverse voorbereidende onderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken hebben o.a. betrekking op asfalt, de bodemgesteldheid, kabels en leidingen en verkeersstructuur. Begin 2019 hebben wij een informatieavond gehouden voor de aanwonenden. Tijdens deze bijeenkomst hebben wij het ontwerp toegelicht. De aanwezige bewoners waren uiterst positief. In mei 2020 starten wij met de uitvoering van de werkzaamheden.

Herinrichting Kop van Tolkamer
In november 2018 heeft u een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Daar hebben wij diverse onderzoeken voor uitgevoerd. Oorspronkelijk hadden we het voornemen om in 2020 te starten met de herinrichting. Uit inspecties van de riolering bleek dat een groot deel van de riolering vervangen dient te worden. Dit heeft tot aanzienlijke vertraging geleid en een heroverweging van de aanpak. We maken nu een integraal plan voor de herinrichting van heel Tolkamer inclusief Tuindorp gecombineerd met de vervanging van de riolering. Middelen voor vervanging van de riolering komen pas beschikbaar via het Watertakenplan in 2021. Dit betekent dat wij in 2022 met de uitvoering van de herinrichting kunnen starten.

Wegenlegger
Wij hebben in 2018 extern opdracht gegeven om de wegenlegger op te stellen. Een concept-wegenlegger is inmiddels gereed. Deze gaan wij nu in procedure brengen.

Voorstel raad
Wij stellen u voor in te stemmen met de gewijzigde planning en gewijzigde aanpak voor de herinrichting Tolkamer inclusief Tuindorp

2.1.3 Infrastructuur voorbereiding en uitvoering Jaar realisatie 2022

De komende vier jaar (en verder) worden bestaande wegen heringericht en voeren we planstudies uit naar nieuwe (rand-)wegen. Er is een krediet nodig voor capaciteit, onderzoek en uitvoering.
De investering heeft betrekking op de volgende projecten:

- Coördinatie en regie infrastructurele projecten in de uitvoering
- Project A15/A12
- Aanpassing Arnhemseweg en weg Hengelder (waaronder Herinrichting parkeerplaatsen sportvelden Hengelder, Oversteek Douwe Dekkerstraat en onvoorziene werken)
- Planvorming herinrichting Edisonstraat
- Planvorming herinrichting Mercurion
- Planvorming herinrichting Doesburgseweg
- Spoorverdubbeling Zevenaar-Didam
- Herinrichting Babberichseweg
- Planstudie Noordelijke Randweg
- Planstudie doortrekking Witte Kruis/MER
- Monitoring geluid, fijnstof en trillingen
- Onderzoeken akoestische maatregelen onderliggend wegennet
- Effecten realisatie Vliegveld Lelystad voor Zevenaar

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Coördinatie en regie infrastructurele projecten in de uitvoering
Dit is een lopend project. De projectleiders stemmen maandelijks af over de verschillende projecten die in uitvoering zijn. Via een kaart worden de werkzaamheden/afsluitingen/omleidingen bijgehouden, afgestemd en geactualiseerd.

Project A15/A12
De aanbesteding van Rijkswaterstaat (RWS) loopt volgens planning. Eind 2019 is het project voorlopig gegund aan het consortium GelreGroen. Vooruitlopend op de uitvoering is Zevenaar samen met de buurgemeenten bezig om de voorbereidingen te treffen voor een goede begeleiding en afstemming van de vergunningen die t.z.t. ingediend gaan worden door GelreGroen. Wachten is nu op behandeling bij de Raad van State over het Tracébesluit in mei 2020.

Aanpassing Arnhemseweg en weg Hengelder (waaronder Herinrichting parkeerplaatsen sportvelden Hengelder, Oversteek Douwe Dekkerstraat en onvoorziene werken)
De Arnhemseweg is rond de zomer opgeleverd. Nog een paar werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd i.v.m. de jaargetijden (bijv. inzaaien gras). De reconstructie van de weg Hengelder loopt volgens planning. De parkeerplaatsen bij de sportverenigingen zijn gerealiseerd.

Planvorming herinrichting Edisonstraat
Wij onderzoeken welke maatregelen (tijdelijk) genomen kunnen worden om het toekomstig verkeer via de Edisonstraat te begeleiden totdat de aanpassingen aan de Griethse Poort en Doesburgseweg gereed zijn.

Planvorming herinrichting Mercurion
Deze wordt opgepakt nadat de Arnhemseweg en de weg Hengelder afgerond zijn.

Planvorming herinrichting Doesburgseweg
Dit wordt opgepakt nadat de Arnhemseweg en de weg Hengelder afgerond zijn.

Spoorverdubbeling Zevenaar-Didam
De uitvoering is nagenoeg gereed. De oplevering van de langzaam verkeerstunnel wordt verwacht in april

2020. De vondst van diverse bommen uit de Tweede Wereldoorlog heeft gezorgd voor extra inzet en afstemming en kosten. Deze kosten worden verhaald via een landelijke subsidie en bijdrage provincie. Voor Zevenaar is dit kostenneutraal.

Herinrichting Babberichseweg
Dit wordt opgepakt nadat de spoorverdubbeling gereed is. Wel is gestart met de aanpassing van de Babberichseweg tussen de langzaam verkeer tunnel en de rotonde Ringbaan Oost. De aanpassing zal in april 2020 gereed zijn. Er zijn diverse overlegmomenten geweest met stakeholders in de nabije omgeving om de verschillende wensen met elkaar af te stemmen.

Planstudie Noordelijke Randweg
De planstudie is 'on hold' gezet i.v.m. het opstellen van het Verkeers- en vervoerplan. De noodzaak voor een Planstudie Noordelijke Randweg maakt hier deel van uit. In verband met de noodzakelijke gemeentelijke bezuiniging is dit project geschrapt.

Planstudie doortrekking Witte Kruis/MER
Het Plan van Aanpak is opgesteld en akkoord bevonden door zowel gemeente als provincie. Er is uitvoering gegeven aan de eerste fase van het Plan van Aanpak, waaronder inloopbijeenkomsten met stakeholders. Daarnaast zijn deelonderzoeken uitgevoerd op diverse onderdelen zoals verkeer, economie, woningbouw, sociale cohesie, recreatie en natuur. De resultaten worden verwerkt in een eind rapport met de probleemanalyse van het gebied. Dit rapport wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het college van Zevenaar en de provincie.

Monitoring geluid, fijnstof en trillingen
Door de ODRA is een Plan van Aanpak opgesteld. De eerste nulmeting is gereed en verkeerstellingen worden uitgevoerd.

Onderzoeken akoestische maatregelen onderliggend wegennet
Wij onderzoeken in hoeverre een pilot in Zevenaar toegepast kan worden om geluidsoverlast langs de ontsluitingswegen te reduceren. Momenteel wordt gewacht op certificering van de methode door de leverancier.

Effecten realisatie Vliegveld Lelystad voor Zevenaar
De gemeente is actief betrokken bij deze ontwikkeling en trekt samen op met de gemeente Duiven. Het project wordt nauwlettend gevolgd.

2.1.4 Investeren in veilige wegen — Jaar realisatie 2019

Bij de uitvoering van groot onderhoud en grootschalige reconstructies is de verkeersveiligheid een vast onderdeel van de weginrichting. Daarnaast zijn de volgende specifieke verkeersveiligheidsmaatregelen voorbereid:

Heilige Huisjes/Zuiderlaan
Bewoners wensen verkeersremmende maatregelen in Heilige Huisjes/Zuiderlaan. De lange rechte weg nodigt uit tot een hoge rijsnelheid. De bewoners ervaren dit als onveilig. Uit verkeersmetingen blijkt dat er inderdaad te hard wordt gereden. De weg is onvoldoende ingericht als een 30 km/u zone. We hebben gekeken naar verschillende typen maatregelen. Vanwege het verkeersaanbod stellen wij voor drempels aan te leggen. Bewoners staan positief tegenover deze plannen. Het definitieve ontwerp is in 2018 afgerond met instemming van de buurt.

Fietsoversteek rotonde Landeweerdijk
De Landeweerdijk, Ringbaan Oost en Babberichseweg in Zevenaar zijn met elkaar verbonden door een rotonde (hierna: rotonde N336). Rotonde N336 heeft voor vele weggebruikers een belangrijke functie. De rotonde vormt de verbinding tussen de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen en het centrum van Zevenaar. Maar ook vervult rotonde N336 een belangrijke rol in de verbinding tussen Zevenaar en de middelbare school het

Liemers College. Rotonde N336 is ruim opgezet, wat kan uitnodigen tot verkeerd gebruik. Zo wordt er met enige regelmaat tegen de richting in gefietst. Er is behoefte aan het creëren van een veiligere situatie. Een veilige oversteek is van belang, onder meer door de grote snelheidsverschillen (80 km/u vs. 20 km/u). Wij willen aan de noordzijde van de rotonde een fietsoversteek in twee richtingen maken. De voetgangers op de oversteek moeten net als nu voorrang geven aan het kruisende verkeer. Een dubbele oversteek voorkomt tegen de richting in fietsen en maakt de verkeerssituatie daarmee veiliger. Ook vormt een dubbele oversteek een logische verbinding tussen de wijk Groot Holthuizen en Zevenaar. Wij stellen voor om de zuidelijke oversteek aan de rotonde te verwijderen.

Aanpassing Dorpstraat/Babberichseweg
Op aandringen van aanwonenden heeft de provincie een plan opgesteld om de verkeersveiligheid van deze verkeerssituatie te verbeteren. Uit het onderzoek is gebleken dat de doorstroming van de provinciale wegen goed is, maar dat de verkeersveiligheid op een aantal punten verbeterd kan worden. Deze plaatsen zijn: fietsstrook langs de N811, oversteek Schutterspad over de N336 en insteek N812 ter hoogte van het Baborgaplein. Tussen provincie en onze gemeente is een kostenverdeling van respectievelijk 75% en 25% afgesproken. Voor fietsoversteek Bettestraatje is nog nader onderzoek nodig. In 2018 is vooral gewerkt aan het optimaliseren van de ontwerpplannen. Voor de fietsoversteken op de Babberichseweg (Bettestraatje en Uiversweg) zijn twee varianten ontwikkeld die nadere uitwerking behoeven.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In 2018 zijn wij gestart met de voorbereidende werkzaamheden. De planning in 2019 is volgens schema verlopen.

Heilige Huisjes/Zuiderlaan
In 2018 hebben wij verschillende bijeenkomsten gehouden met aanwonenden en belanghebbenden over de inrichting van de Zuiderlaan en de Heilige Huisjes. Wij zijn in de zomer 2019 gestart met de aanpassingen aan de Heilige Huisjes en de Zuiderlaan. De werkzaamheden zijn nu afgerond.

Fietsoversteek rotonde Landeweerdijk
Vooruitlopend op de aanleg van de langzaamverkeertunnel op de Babberichseweg hebben we de fietsoversteek Landeweerdijk nog in 2019 gerealiseerd.

Aanpassing Dorpstraat/Babberichseweg
De aanpassing is gerealiseerd.
Voorstel raad
Wij stellen voor deze activiteit af te sluiten

2.1.5 Verbeteren en verduurzamen openbare verlichting — Jaar realisatie 2019

Onze gemeente kent nog een aanzienlijk aantal verouderde lichtmasten met energieverslindende armaturen. In de huidige beleidsplannen Openbare Verlichting zijn voor het hele grondgebied van onze gemeente budgetten beschikbaar voor vervanging naar duurzame armaturen en materialen. Om een impuls te geven aan de wens om de openbare verlichting verder te verduurzamen stellen wij voor de bestaande verouderde en energieverslindende lichtmasten versneld te vervangen. De masten zijn economisch, en grotendeels ook technisch, afgeschreven. Vervanging leidt op termijn tot besparingen in het energieverbruik. In het vierde kwartaal 2018 zijn wij gestart met de vervanging. De vervanging ligt op schema.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Gerealiseerd

Wij hebben opdracht verleend voor levering van duurzame masten en armaturen. In 2018 zijn wij gestart met het vervangen van een deel van verouderde verlichting in duurzamere verlichting. De vervangingen liepen niet geheel op schema. Voor de vervangingen zijn wij afhankelijk van de medewerking van de netbeheerder. Deze medewerking heeft betrekking op het verlenen van toestemming voor werkzaamheden aan het stroomnet en het vrij schakelen (spanning vrij maken) van netten om veilig te kunnen werken. Wij liepen vertraging op omdat de netbeheerder de noodzakelijke medewerking niet op tijd leverde. Inmiddels hebben we de achterstand weer ingelopen en is de versnelde vervanging geheel afgerond. De vervangingen lopen nu geheel in de pas met de meerjarenplanning voor beheer, onderhoud en vervanging.

Voorstel raad
Wij stellen u voor de activiteit af te sluiten.

2.1.6 Opstellen Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) Jaar realisatie 2019

Gelet op het toenemende belang van de bereikbaarheid van onze gemeente in relatie tot de toenemende verkeersdrukte gaan wij in 2019 een gemeentelijke visie op verkeer en vervoer opstellen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Wij hebben in 2019 een concept van het GVVP opgesteld. De omzetting naar de definitieve versie heeft meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk gepland.

Voorstel raad
Wij stellen u voor ermee in te stemmen dat wij de definitieve versie van het plan in 2020 aan u aanbieden.

2.2 Parkeren

2.2.1 Verbeteren parkeervoorzieningen Jaar realisatie 2019

In het centrum van Zevenaar zijn diverse voorzieningen voor betaald parkeren en selectieve toegang aan vervanging toe. Daarnaast willen wij op verzoek van de lokale ondernemers een pilot starten voor achteraf betalen.

Parkeerautomaten
De huidige parkeerautomaten werken niet naar behoren en zijn aan vervanging toe. Wij hebben u in de Kadernota een voorstel voorgelegd met een mogelijkheid tot sanering, waardoor er minder parkeerautomaten nodig zijn dan er nu staan. De voorbereiding voor aanpassing van de automaten is in gang gezet. In het budget is ook rekening gehouden met projectbegeleiding en eventuele vervanging van bebording. Deze nieuwe parkeerautomaten werken volgens de nieuwste technieken, waardoor meer onderhoud op afstand kan plaatsvinden.

Pollers (zuilen automatische afsluiting)
De centrumafsluiting is ernstig verouderd en (deels) aan vervanging toe. Wij inventariseren de centrumafsluiting. Ook stellen we op basis van deze inventarisatie een nieuwe meerjarenbegroting voor de centrumafsluiting vast.

Pilot achteraf betalen parkeren
In samenwerking met de centrumondernemers hebben wij een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld om de voordelen van achteraf betalen voor het parkeren te belichten. Onderdeel van dit PvA is een pilot waarin iedereen die gebruik maakt van belparkeren (ook stadspasparkeren) het tweede uur parkeren gratis krijgt. Doel hiervan is de verblijfsduur in het centrum te verlengen én meer parkeerders te verleiden achteraf te betalen voor het parkeren.

Digitaliseren van de parkeervergunningen
In de loop van 2018 bieden wij u een voorstel voor het digitaliseren van de parkeervergunningen aan. Naast betere service aan de inwoner zorgt dit ook dat de uitgifte van vergunningen efficiënter zal verlopen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Parkeerautomaten
Wij hebben de nieuwe parkeerautomaten in november vervangen. Daarmee is het project "vervangen parkeerautomaten" definitief afgerond. Wij zullen in 2e kwartaal 2020 evalueren of het aantal parkeerautomaten in de huidige situatie volstaat.

Pollers (zuilen automatische afsluiting)
In 2019 hebben wij een grootschalig onderhoud laten plegen aan de pollers. Het meerjarenonderhoudsplan hebben wij in concept gereed en gaan wij met de leverancier bespreken.

Pilot achteraf betalen parkeren
In samenwerking met de centrumondernemers zou er in 2019 een pilot worden gehouden m.b.t. het achteraf betalen. De pilot was bedoeld om de voordelen van achteraf betalen voor het parkeren te belichten. Met deze pilot was het de bedoeling dat iedereen die gebruik maakt van belparkeren (ook stadspasparkeren) het tweede uur parkeren gratis kon parkeren. Na gesprekken met de centrumondernemers hebben wij deze pilot alsnog afgeblazen omdat er geen overeenstemming is bereikt over de uitvoering en vergoeding van de kosten. Deze pilot krijgt vooralsnog geen vervolg.

Digitaliseren van de parkeervergunningen
In 2018 hebben wij voorbereidingen getroffen voor het digitaliseren van de parkeervergunningen. Men kan al een vergunning digitaal aanvragen. Verder hebben wij in 2019 nieuwe parkeerautomaten met kentekeninvoer geplaatst. Dit zijn eerste stappen naar complete digitalisering. Omdat digitalisering van de parkeervergunningen een groot en langdurig project is, gaan wij dit in 2020 projectmatig aanpakken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	455	150	177	27
Lasten	5.222	5.469	5.749	-280
Resultaat voor bestemming	**-4.766**	**-5.319**	**-5.572**	**-253**
Mutaties reserves				
Baten	471	797	831	34
Lasten		176	176	
Totaal mutaties reserves	**471**	**621**	**655**	**34**
Resultaat na bestemming	**-4.295**	**-4.698**	**-4.917**	**-219**

Verschillenanalyse

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

0.10 Mutaties reserves - Hogere afschrijvingslasten voor de plankosten en voorbereiding A15/A12	34.000	V	I
2. Verkeer en vervoer - Doorbelastingen Op het programma verkeer en vervoer en waterstaat is in 2019 een nadeel van € 220.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op interne doorbelastingen en salarissen. Wij lichten dit integraal toe in het resultaat analyse personeelslasten.	-220.000	N	I
2. Verkeer en vervoer - Kapitaallasten Op het programma verkeer, vervoer en waterstaat is in 2019 ten opzichte van de begroting een nadeel gerealiseerd van € 60.000. In de resultaatanalyse rente en afschrijving lichten wij u de verschillen integraal toe.	-60.000	N	I
2.1. Verkeer en vervoer - Gladheidsbestrijding Het nadeel van € 13.000 wordt voornamelijk verklaard door een hogere doorbelasting vanuit de Reinigingsdienst de Liemers. Daarnaast zijn er iets meer kosten gemaakt voor de aanschaf en huur van materiaal.	-13.000	N	I
2.1. Verkeer en Vervoer - Parkeren De onderhoudskosten zijn met € 9.000 overschreden door twee grote onderhoudsposten; vervanging bekabeling en onderhoud lift. Daarnaast is in 2019 is € 15.000 meer uitgegeven aan onderhoud van de centrumafsluiting. Het betreft niet begroot onderhoud o.a. door schades. Echter zitten er per saldo ook wat diverse voordelen op parkeren van € 10.000.	-14.000	N	I
2.1. Verkeer en vervoer - Wegen Er is een nadeel van € 15.000 op advieskosten gerealiseerd, wat te maken heeft met resterende kosten uit 2018 voor het actualiseren van de wegenlegger. Er is een incidenteel voordeel behaald van € 76.000 op de huur van goederen en diensten. Dit komt voornamelijk door een focus op het achterstallig onderhoud aan de wegen. Verder zijn er kleine afwijkingen die samen een nadeel van € 7.000 opleveren.	54.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Achterstallig onderhoud wegen	Dekking van het achterstallig wegonderhoud wordt gedekt uit de algemene reserve.	400	400
Lasten			
Achterstallig onderhoud wegen	De middelen die incidenteel zijn toegekend voor achterstallig wegonderhoud zijn ingezet.	400	400
Totaal programma 2		**0**	**0**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9002	Betaald parkeren	182	0	182	0

Deze reserve is in 2010 gevormd en bedoeld ter dekking van de jaarlijkse tekorten van betaald parkeren.

Onttrekking Conform de kadernota 2018-2022 is een bedrag van € € 182.443 onttrokken aan deze reserve als dekking voor het vervroegd afschrijven van de oude parkeerautomaten.

9003	Visie en planvorming station Zevenpoort	32	0	1	31

In 2013 en 2014 is in totaal € 70.000 beschikbaar gesteld voor visie en planvorming station Zevenpoort.

Onttrekking In 2019 is € 1.260 uitgegeven voor visie en planvorming station Zevenpoort. Wij stellen voor om de reserve te handhaven voor de geplande uitgaven.

9032	Wegen	761	358	0	1.119

In 2016 is deze reserve in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze voorziening wegen moest volgens de BBV-voorschriften worden opgeheven, omdat er geen actueel beheersplan meer aanwezig was. Na vaststelling van een beheersplan wegen van de nieuwe gemeente Zevenaar wordt deze reserve weer overgeboekt naar de voorziening wegen.

Toevoeging Conform de begroting is het jaarbudget voor onderhoud wegen van de voormalige gemeente Rijnwaarden in de reserve wegen gestort.

Onttrekking In 2019 is nog geen nieuw beheersplan wegen vastgesteld. Daarom is de boeking naar de voorziening wegen nog niet gebeurd.

Totaal bestemmingsreserves		**975**	**358**	**184**	**1.150**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9004	Plankosten en voorbereiding A15/A12	79	0	46	33

Deze reserve is ingesteld in 2015 om de eerste plankosten en voorbereiding A15/A12 te dekken.

Onttrekking In 2019 is € 46.000 aan de reserve onttrokken ter dekking van afschrijvingslasten.

9012	Snelfietsroute F12	220	176	1	395

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Toevoeging Bij raadsbesluit 25-2-2015 is besloten een bedrag van totaal € 176.000 toe te voegen aan de reserve kapitaallasten voor de aanleg van de snelfietsroute F12. Bij het actualiseren van de reserves bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen is dit bedrag ten onrechte weer toegevoegd aan de Algemene reserve waarbij geen rekening is gehouden met genoemd raadsbesluit. De toevoeging aan de algemene reserve wordt bij deze wijziging weer gecorrigeerd.

9021	Onderzoek randweg nabij A15	150	0	0	150

In de raad van 26 januari 2017 is een krediet beschikbaar gesteld voor verkenning van de haalbaarheid van de Noordelijke Randweg.

9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9037	Herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	55

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	604	176	47	733

Voorzieningen				
Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8006 Openbare verlichting	183	26	0	209

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting op te vangen.

Toevoeging Jaarlijkse storting van € 25.700 op basis van het meerjarenonderhoudsplan.

8007	Wegen	213	1.771	1.971	13

Afdekken van verplichtingen en om schommelingen in het wegenonderhoud op te kunnen vangen. Het groot onderhoud aan de wegen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplanning. Na het vaststellen van de geharmoniseerde meerjarenonderhoudsplanning wordt de reserve wegen van de voormalige gemeente Rijnwaarden naar deze voorziening overgeheveld.

Toevoeging Conform meerjarenonderhoudsplan (wegenbeleidsplan)

Onttrekking Conform meerjarenonderhoudsplan (wegenbeleidsplan)

8008	Bruggen	32	18	38	11

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Op basis van het meerjarenonderhoudsplan doteren wij jaarlijks een bedrag van € 17.500 aan deze voorziening.

Onttrekking De werkelijke uitgaven van geplande onderhoudswerkzaamheden.

Totaal voorzieningen	428	1.814	2.010	232

3.ECONOMIE

Omschrijving
Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we bereiken?
Het behouden en versterken van de bestaande economische structuur. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het onderwijs zijn op elkaar afgestemd. We behouden de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau.

Beleidskaders
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2012)
- Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 (2015)
- Liemers Economische Visie (2019)
- Beleidskader Vrijetijdseconomie (2019)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

Het versterken van de economische structuur, waarbij de focus ligt op logistiek, de maakindustrie, riviergebonden bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Functiemenging (%)	2019	53,60	47,60	49,00	47,60	1,4
Toelichting	Het percentage functiemenging geeft de verhouding weer tussen het aantal banen en het aantal woningen. In Zevenaar zijn meer woningen dan banen (functiemenging <50). Door de sterkere stijging van het aantal woningen ten opzichte van de werkgelegenheid is de waarde afgenomen.					
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2019	151,60	129,70		129,70	
Toelichting	Het aantal vestigingen is sinds 2008 behoorlijk toegenomen. Dit houdt gelijke tred met de Gelderse ontwikkelingen. Vergeleken met de Gelderse trend blijven we iets achter.					

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede werklocaties, waarin ruimte is voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande bedrijven.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

Een goede waardering van onze dienstverlening door ondernemers.

3.4 Gebiedsmarketing

Wij willen de naamsbekendheid van onze gemeente vergroten en economische groei realiseren. Economische groei zorgt voor behoud van het bovenlokale voorzieningenniveau. Het is ons doel de toeristische en recreatieve kwaliteiten van onze prachtige gemeente te promoten en bezoekersaantallen te verhogen. We willen ondernemers aantrekken door hen bekend te maken met het positieve vestigingsklimaat voor bedrijven in onze gemeente.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

3.1.2 Ondersteunen aanleg snelle en betrouwbare internetvoorziening in buitengebied

Jaar realisatie 2019

Het buitengebied van de Zevenaar is nog niet voorzien van snel en betrouwbaar internet. In oktober 2018 hebben de gemeenten uit de regio Arnhem-Nijmegen de samenwerking afgerond, omdat de mogelijkheden om glasvezel in het buitengebied aan te laten leggen inzichtelijk waren gemaakt. Twee marktpartijen hebben onafhankelijk van elkaar interesse getoond in de aanleg van glasvezel in het buitengebied.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er zijn momenteel twee glasvezelbedrijven bezig met de aanleg van glasvezel in het buitengebied van de gemeente Zevenaar. Gedeelten van het buitengebied zijn inmiddels van glasvezel voorzien.

3.1.3 Opstellen economische visies Liemers en Zevenaar

Jaar realisatie 2019

In 2018 wordt een Economische visie Liemers opgesteld. Aansluitend hierop werken we een visie met uitvoeringsplan uit voor de gewenste economische ontwikkeling in onze gemeente.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De Liemers economische visie (LEV) is door u vastgesteld. De Liemers economische visie is een kapstok voor de economische agenda Zevenaar. Deze wordt samen met de ondernemersverenigingen opgesteld. De Liemers economische visie is een kapstok voor de economische agenda Zevenaar. Gelet op de besluitvorming over de LEV, die pas in november 2019 heeft plaatsgevonden, is het opstellen van de economische agenda Zevenaar later gestart dan voorzien. Daarnaast kost afstemming met ondernemers de nodige tijd.

Voorstel raad

Het opstellen van de Economische agenda Zevenaar vergt meer afstemmingsmomenten met de ondernemersverenigingen dan voorzien. Zodra de agenda gereed is, informeren wij u.

3.1.4 Uitvoeren en monitoren Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Jaar realisatie 2021

Om vraag en aanbod naar werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorlocaties en perifere detailhandel) in de

regio voor 2021 in balans te brengen, is het RPW opgesteld en door de provincie vastgesteld en juridisch verankerd in de provinciale omgevingsverordening. Dit RPW moet nu worden uitgevoerd. Hiervoor is een werkplan, met een werkorganisatie, opgesteld, dat de komende jaren wordt uitgevoerd. De kosten hiervoor zijn begroot op € 95.000 op jaarbasis. Dit is geaccordeerd in het regionaal portefeuillehoudersoverleg EZ en de kosten worden door de regio doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Deze bijdrage is afhankelijk van het aantal inwoners.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Ruimtelijke Uitwerking is op 4 juni 2019 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Eind 2019 is het concept monitoring over 2019 verschenen, op basis waarvan het RPW naar verwachting wordt bijgesteld. In de monitoring wordt de besluitvorming rondom de A12/A15, kansen voor XXL-logistiek en nieuwe vraagramingen naar werklocaties meegenomen.

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

3.2.2 Bruisend maken centrum Zevenaar - activiteiten 2019

Jaar realisatie 2019

In 2017 is het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar opgesteld. Op basis hiervan wordt een aantal maatregelen voorgesteld om het centrum toekomstbestendig te maken. Hieraan wordt gefaseerd uitvoering gegeven. In 2019 richten we ons op het planten van beeldbepalende bomen bij de entrees van het centrum, het verder opwaarderen van de stegen en het structureren van het fietsparkeren.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

We maken de historische entrees zichtbaar met natuursteen in het wegdek. Fietsparkeren, groen en straatmeubilair zijn in een integraal ontwerp opgenomen. Dit bespreken we met ondernemers, bewoners en vastgoedeigenaren. De uitvoering loopt door naar 2020.

3.2.3 Bruisend maken centrum Zevenaar - Herinrichten Raadhuisplein

Jaar realisatie 2021

In 2019 wordt het voormalig gemeentehuis aan het Raadhuisplein herontwikkeld door de eigenaar. In aansluiting hierop richten wij het plein opnieuw in, waarbij wij de uitgangspunten van het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar toepassen. De voorbereiding van het ontwerpproces voor de inrichting het Raadhuisplein is gestart in 2018, waarbij wij ook de discussie voeren over het wel of niet realiseren van een semi-permanente overkapping over het plein.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In verschillende bijeenkomsten hebben wij bij inwoners, ondernemers en belangenorganisaties ideeën opgehaald over de herinrichting van het Raadhuisplein. Op basis hiervan werken wij een ontwerp uit. De herinrichting van het plein vindt plaats nadat het voormalige gemeentehuis is herontwikkeld. Zoals het er nu naar uitziet is dit in 2021.

3.2.4 Bruisend maken centrum Zevenaar - Herinrichten Markt en Muldershof

Jaar realisatie 2022

In 2017 is het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar opgesteld. Op basis hiervan wordt voorgesteld om de Markt en Muldershof te herinrichten om deze pleinen toekomstbestendig te maken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet gestart	Niet gestart	Gerealiseerd

Bij de begroting 2020 - 2023 is een bezuiniging aangenomen met betrekking tot de herinrichting van de Markt en het Muldershof. Het krediet komt te vervallen, en deze activiteit dus ook.

3.2.5 Herstructureren bedrijventerreinen

Jaar realisatie 2022

Om de economische waarde van bedrijventerreinen te behouden, knappen we verouderde bedrijventerreinen op. Dit gebeurt op logische momenten. De bedrijventerreinen die we als eerste herstructureren zijn Tatelaar in Zevenaar en Halve Maan in Lobith. We kunnen nog niet aangeven wanneer we hiermee starten, omdat we eerst belangrijke verkeerskundige maatregelen moeten nemen. In de economische visie en het uitvoeringsprogramma die we opstellen is herstructurering van bedrijventerreinen een thema.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

We zijn nog niet gestart met de uitwerking. Deze is afhankelijk van het uitvoeringsprogramma van de nog op te stellen economische agenda, de verkeerskundige aanpassingen rondom de ontsluiting van de A12 en de ontwikkelingen op de Halve Maan. De Zevenaarse economische agenda is nog niet gereed. In 2019 stelden we wel een inspiratiedocument entree Hengelder op. Ook zijn we met de provincie en ondernemersverenigingen in overleg over het project Toekomstbestendige bedrijventerreinen.

3.2.6 Invullen gebouw Raadhuisplein 1

Jaar realisatie 2020

Wij gaan diverse activiteiten uitvoeren in en om het gebouw Raadhuisplein 1. De warmte/koude-opslag wordt afgedicht en het voormalige gemeentehuis zal deels worden gehuurd voor de functies: openbaar toilet, fietsenstallen en kantoorruimte voor de marktmeester en evenementen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De ontwikkelaar heeft het voormalige gemeentehuis van ons gekocht om daar appartementen en winkels te ontwikkelen. Het project heeft geruime tijd stil gelegen als gevolg van onder andere de vondst van asbest. De sloopwerkzaamheden zijn inmiddels afgerond. De ontwikkelaar is nog niet gestart met de bouwwerkzaamheden. Dit heeft te maken met de aanpassing van het bouwplan en de indiening van de

nieuwe aanvraag omgevingsrecht.

Voorstel raad
Wij stellen u voor de activiteiten uit te stellen in afwachting van de voortgang van de bouw.

3.2.7 Ontwikkelen bedrijventerrein BusinessPark 7Poort
Jaar realisatie 2021

We gaan tot en met 2021 de nog circa 40 hectare beschikbare gronden op BusinessPark 7Poort uitgeven. Hiervoor zijn versnellingsmaatregelen in gang gezet. Dit zijn onder andere de herinrichting van de Wal Masqué, het aanleggen van de Weg 7Poort en het (inter)nationaal op de kaart zetten van 7Poort door actieve marketing, acquisitie en de aanleg van een 2e viaduct (zie activiteit 2.1.1).
De kosten en opbrengsten zijn verwerkt in de GREX Zevenaar Oost.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 zijn goede resultaten geboekt als het gaat om vastleggen van contracten en daadwerkelijke leveringen van kavels.
De grote kavel (19 hectare) voor Gazely is inmiddels geleverd en men is bezig met de bouw. Daarnaast zijn 2 kleinere kavels geleverd aan Chep en Nathan (totaal ca. 1,4 hectare).
Medio 2019 zijn we gestart met de realisatie van de nog ontbrekende infrastructuur. Deze werkzaamheden zullen medio 2020 worden afgerond waarmee alle infrastructuur op BusinessPark 7Poort gerealiseerd is en alle uitgeefbare kavels bereikbaar zijn.

3.2.8 Ontwikkelen van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) op BusinessPark 7Poort
Jaar realisatie 2021

Het ontwikkelen van de FOZ op BusinessPark 7Poort is in de 'voorbereidingsfase'. Dat betekent dat we werken aan de planuitwerking, de omgevingsvergunning en de voortgang van het Actieplan (convenant).

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Vanwege de uitblijvende, definitieve duidelijkheid over de aansluiting Zevenaar-Oost als onderdeel van het project Doortrekking A15 / Verbreding A12, is de levering van de kavel uitgesteld. Afname en realisatie zullen in het derde kwartaal van 2020 plaatsvinden als deze duidelijkheid er wel is. Opening van de Fashion Outlet staat vooralsnog gepland voor eind 2021.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

3.3.2 Stimuleren start-ups
Jaar realisatie 2022

We stimuleren startende bedrijven om de werkgelegenheid in onze gemeente te verhogen. Wat de beste manier is om dit te doen zal blijken uit de nog op te stellen economische visie Zevenaar. In de economische visie Zevenaar gaan we bepalen welk resultaat we nastreven met deze maatregel.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

Na afronding van de Zevenaarse Economische Agenda starten we met de uitvoering van deze activiteit.

3.3.3 Verminderen regeldruk voor midden- en kleinbedrijf (MKB) Jaar realisatie 2022

Wij willen overbodige regels voor het MKB verminderen. De inventarisatie van regels waarvan de meerwaarde niet duidelijk is, gebruiken we als startpunt voor het formeren van een 'paarse krokodillenbrigade'. Hierin gaan wij samen met ondernemers op zoek naar mogelijkheden om processen te vereenvoudigen en regeldruk te verminderen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We blijven continu in gesprek met ondernemers en ondernemersverenigingen over regels die als overbodig en onnodig worden ervaren. De conclusies van deze gesprekken worden meegenomen in nieuw beleid (bijvoorbeeld economische agenda, evenementenbeleid, winkeltijdenverordening en bestemmingplan Buitengebied).

3.4 Gebiedsmarketing

3.4.1 Opstellen en uitvoeren marketingplan stad Zevenaar Jaar realisatie 2022

We stellen een marketingplan voor de stad Zevenaar op, omdat wij moeten concurreren met andere gemeenten als het gaat om financiers, bewoners, bedrijven en recreanten. Deze doelgroepen zoeken een passende, relevante omgeving voor hun activiteiten. Die omgeving is de optelsom van locaties, voorzieningen en andere factoren. Citymarketing richt zich op het beïnvloeden van keuzes ten aanzien van ruimtelijk gedrag. In het marketingplan bepalen we welke gemeente we willen zijn in de toekomst. De basis voor het marketingplan ligt in de nog op te stellen economische visie voor Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

In juli 2019 heeft u de Liemerse economische Visie vastgesteld. Bij de behandeling van de Meerjarenbegroting 2020 - 2023 heeft u de bijbehorende uitvoeringagenda akkoord bevonden. Hierin hebben we een actiepunt opgenomen om de Liemers o.a. te gaan vermarkten op het gebied van vrijetijdseconomie. De stad Zevenaar maakt hier integraal onderdeel van uit. In 2020 starten we hiermee.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	10.135	34.388	32.766	-1.623
Lasten	10.041	32.201	29.945	2.256
Resultaat voor bestemming	**94**	**2.187**	**2.821**	**634**
Mutaties reserves				
Baten	40	28	28	
Lasten				
Totaal mutaties reserves	**40**	**28**	**28**	**0**
Resultaat na bestemming	**134**	**2.215**	**2.848**	**634**

Verschillenanalyse

3. Economie

3. Programma Economie - personeelslasten. Op het programma Economie is in 2019 een nadeel van € 28.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op personeelslasten. Het betreft hierbij zowel salarissen van eigen personeel als kosten wegens inhuur van personeel. Wij lichten dit integraal toe in de resultaat analyse personeelslasten.	-28.000	N	I
3. Programma Economie. Diverse kleine verschillen.	-3.250	N	I
3.1 Economische ontwikkeling - Huur oude gemeentehuis In de oorspronkelijke begroting 2019 was rekening gehouden met structurele uitgaven voor huur van het oude gemeentehuis aan het Raadhuisplein (ruimte ten behoeve van de marktmeester). Omdat de realisatie van het gebouw vertraging heeft opgelopen, waren in 2019 geen huurkosten verschuldigd. Dit hebben we al in de 2e Voortgangsrapportage onderkend, maar hierbij is helaas een cijfermatige fout gemaakt, waardoor in de jaarrekening op deze post een nadeel blijkt.	-30.000	N	I
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 31 maart 2020 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Bedrijven becijferd op € 3.057.000, op basis van netto contante waarde per 1 januari 2020. Ten opzichte van de situatie in de 2e Voortgangsrapportage 2019 is dit een verbetering van het resultaat van € 763.000 waarmee de al gevormde verliesvoorziening kan komen vrij te vallen. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen: 1. De in de grondexploitatie geraamde erfpachtgronden van de kavel van 19 hectare dienen te worden verantwoord in de Algemene dienst, een en ander op basis van BBV richtlijnen. Dit levert voor de GREX een nadeel op. Tegelijkertijd ontstaat een rentevoordeel doordat de erfpachtgronden ook als levering worden aangemerkt waardoor een aanzienlijk rentevoordeel ontstaat. Bovendien was een deel van de kavel als openbare ruimte aangemerkt maar deze is als uitgeefbare grond uitgegeven. Per saldo is er daardoor een voordeel van € 546.000. 2. Ten behoeve van de projectorganisatie is een jaar geleden een risico gekwantificeerd	763.000	V	I

wegens een tekort op VTU (Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering) en plankosten. Dit risico is nu in de GREX vertaald door een extra budget voor de resterende looptijd van de GREX op te nemen van € 534.000.

3. De raming voor civieltechnische werken is opnieuw doorgerekend voor de deelGREX 7Poort. Dit resulteert in een voordeel van € 594.000.

4. Voor beheerskosten (w.o. gemeentelijke belastingen) diende het budget met € 42.000 te worden verhoogd.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Afgezet tegen toekomstige inflatieverschillen leverde dit een voordeel op van € 26.000.

6. De rente-effecten op de diverse deelGREXEN Bedrijven bedragen € 173.000 voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%) en verschillen in looptijd.

3.4 Economische promotie - Toeristenbelasting -68.000 N I

Bij de herindeling zijn bij de 1+1 begroting 2018 inkomsten betreffende Toeristenbelasting bijgeraamd welke niet gehaald zijn. Het gaat om afrekeningen uit 2017 en 2018. Daarnaast is de raming over 2019 te hoog. Het totale nadeel bedraagt € 68.000.

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 3. Economie			
Baten			
Bedrijventerrein	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de bedrijventerreinen kan de verliesvoorziening met ruim € 3.100.000 worden verlaagd.		3.138
Lasten			
Totaal programma 3		**0**	**3.138**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Geen bestemmingsreserves voor dit programma.

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9005	Centrummanagement	105	0	0	105

In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500

Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	**605**	**0**	**0**	**605**

Voorzieningen

Geen voorzieningen voor dit programma.

4.ONDERWIJS

Omschrijving
Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Wat willen we bereiken?
We willen dat alle kinderen en jongeren opgroeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs.

Beleidskaders
- Beleidsplan Onderwijs en Jeugd Zevenaar 2015-2019 (vastgesteld in 2015)
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Kansen voor Morgen visiedocument Lokaal onderwijsbeleid Rijnwaarden 2016-2018 (vastgesteld in 2016)
- Visiedocument 'De verbinding van onderwijs en jeugd in de Liemers' (2015) (vastgesteld in 2015)
- Visiedocument 'Ouderbetrokkenheid: 1+1=3' OOGO De Liemers 2015 (vastgesteld in 2015)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Nota Vastgoedbeleid gemeente Zevenaar (2016)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019
- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2018

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

4.1 Onderwijs

Het is ons doel dat onze kinderen en jonge inwoners minimaal een startkwalificatie behalen om hun kansen op een goede toekomst, participatie aan de samenleving en hun economische onafhankelijkheid te vergroten. We willen daarom een goede toegankelijke (pedagogische) infrastructuur voor scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een doorgaande lijn voor 0- tot 23-jarigen in onze gemeente. Hierbij zoeken wij voortdurend samen met het onderwijs naar nieuwe verbindingen, in zowel de lokale gemeenschap als in het bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2018	1,90	0,90			
Toelichting	Van absoluut verzuim is sprake als leerplichtige jongeren tussen de 5 en 16 jaar of jongeren van 16 of 17 jaar, die vallen onder de kwalificatieplicht, niet zijn ingeschreven op school en ook niet zijn vrijgesteld van de inschrijvingsplicht. De periode aanduiding 2017, staat voor het schooljaar 2017-2018. Het aantal leerplichtigen met absoluut verzuim, op basis van de waarden www.waarstaatjegemeente.nl ligt in Zevenaar (0,9) lager dan het provinciale (1,9) en het landelijke niveau (0,9%). Het RBL heeft goed zicht op de jongeren zonder schoolinschrijving. Het jaarverslag 2018-2019 van het Regionaal Bureau Leerplichtzaken meldt dat het absolute verzuim 3 is. In schooljaar 2017-2018 waren er 6 absoluut verzuimers. Het genereren van verzuimcijfers is altijd een momentopname.					

Voortijdig Schoolverlaten (VSV) is vrijwel nooit het gevolg van één enkele gebeurtenis of situatie. Het integrale beleid (samen met de samenwerkingspartners) streeft naar een haalbaar doel van de reductie van het percentage VSV: het landelijk gemiddelde.

Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2018	22,00	23,00

Toelichting

We spreken van ongeoorloofd verzuim als leerplichtige leerlingen meer dan 16 uur gedurende 4 opeenvolgende lesweken verzuimen. Landelijk is in schooljaar 2017-2018, het relatief verzuim 23%. In Zevenaar is het relatief verzuim in schooljaar 2017-2018 met 8% gedaald naar 23%. (Provinciaal gemiddelde in schooljaar 2017-2018 is 22%).
Doordat de verzuimmeldingen beter worden geregistreerd door de onderwijsorganisaties krijgen we een steeds beter beeld bij het relatief verzuim van leerlingen.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)	2018	1,90	1,50

Toelichting

De bovenstaande waarden hebben betrekking op (de voorlopige cijfers) het schooljaar 2017-2018 bron: www.waarstaatjegemeente.nl. Het landelijke gemiddelde voor het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv) per onderwijssoort is voor het schooljaar 2017-2018 door het ministerie definitief vastgesteld op 1,9%. De gemeente Zevenaar (1,64%) maakt deel uit van de RMC-regio Arnhem-Nijmegen. De RMC-regio laat in schooljaar 2017-2018 nog een lichte stijging zien van het aantal VSV-ers.
Bron: RMC Factsheet Convenantjaar 2018-2019 Nieuwe voortijdige schoolverlaters (uitgave maart 2020)
Het voorlopige percentage vsv'ers 2018-2019 ligt in de RMC-regio met 2,01% gelijk met het landelijk gemiddelde. Het zwaartepunt van de vsv-aantallen ligt bij het mbo. Naar verhouding verlaten vooral de deelnemers op niveau 1 en 2, voortijdig de opleiding. Het percentage deelnemers dat uitvalt bij niveau 1 is in onze regio structureel hoger dan landelijk (ca 33% ten opzichte van het landelijke percentage 23) De afgelopen vier jaar is het aandeel vsv voor Zevenaarse deelnemers in het vo en mbo opgelopen van 1,5% naar 1,86%. In tegenstelling tot de RMC-regio stijgt het Zevenaarse aantal vsv'ers ook in het voortgezet onderwijs licht met 0,10%.

Schooljaren	**%16-17**	**%17-18**	**%18-19**
Landelijk gemiddelde totaal	1,80	1,90	2,01
Zevenaar	1,55	1,64	1,86
RMC			
Landelijk gemiddelde VO		0,50	0,49
Zevenaar VO	0,34(=8)	0,43(=10)	0,53(=12)
RMC VO		0,53	0,49
Landelijk gemiddelde MBO		5,04	5,35
Zevenaar MBO	4,31(=45)	4,27(=45)	4,64(=50)
RMC MBO		6,58	5,99
Aantal VSV-ers	53	55	62

4.2 Kinderopvang

Peuters, vanaf 2 jaar, krijgen toegang tot een kwalitatieve peutervoorziening binnen de kinderopvang. Een betekenisvolle speelleeromgeving stimuleert de ontwikkeling van peuters. Daarmee leggen we voor alle peuters een sterke basis voor een goede start in het onderwijs.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

Wij willen dat inwoners, waaronder kinderen, in staat zijn om bewuste keuzes te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

4.1 Onderwijs

4.1.1 Opstellen integraal huisvestingsplan (IHP) Onderwijs

Jaar realisatie 2019

Met het opstellen van een Integraal Huisvestings Plan (IHP) Onderwijs anticiperen wij op het onderwijs van de toekomst. We borduren voort op de harmonisatiemaatregelen in de voorschoolse voorzieningen. Het IHP is intercategoriaal (primair onderwijs, buitengewoon basisonderwijs en voortgezet onderwijs) en integraal (onderwijs- en aanpalende welzijnsvoorzieningen). Het realiseren van een kindcentrum maakt onderdeel uit van het IHP. Daarnaast vertalen wij onze ambities met betrekking tot duurzaamheid in het IHP. De verwachte activiteiten ter uitvoering van het IHP hebben wij opgenomen bij de activiteit: 'Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen'.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Er is overeenstemming bereikt in het OOGO met de schoolbesturen. Het IHP is vervolgens vastgesteld door het college in november 2019 en ter kennisgeving aan de raad gestuurd.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt om deze activiteit af te sluiten.

4.1.2 Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen

Jaar realisatie 2022

We bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen en waar mogelijk een Kindcentrum. De schoolgebouwen worden gebouwd op basis van het nog op te stellen IHP. We reserveren echter al middelen voor de onderwijshuisvesting, waarvan wij verwachten dat deze vanaf 2018 nodig zullen zijn. Het gaat hierbij om investeringen voor het Primair Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs.
Bij het beoordelen van de ingediende aanvragen voor schoolgebouwen nemen we duurzaamheidsaspecten in overweging.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Het programma 2019 is bijna afgerond. De herinrichting van de buitenruimte bij Lindenhage en 't Kofschip

aan de Platanenlaan vordert gestaag. Er is nog een restant betreffende het krediet van de ds. Jonker.school i.v.m. de sluiting in augustus 2021.

Het programma 2020 is vastgesteld door het college. We zijn aan de slag met de beschikbaar gestelde middelen:
De Bem huisvesting 7 groepen, verbouwing Carrousel/de Maatjes, 1e inrichting onderwijsleerpakket (olp) en meubilair de Bem 2 groepen, 1e inrichting olp en meubilair de Wissel 1 groep.

In 2019 is een start gemaakt met de voorbereiding van een haalbaarheidsonderzoek voor De Wissel/Tamboerijn ,mogelijk gecombineerd met voortgezet onderwijs en een sportvoorziening.

4.1.3 Beleid maken huisvesting voortgezet onderwijs

Jaar realisatie 2019

We gaan de huisvesting van het voortgezet onderwijs herzien. Dit is nodig vanwege de daling van leerlingenaantallen en wijziging van het onderwijsconcept. In overleg met het schoolbestuur van het Liemers college en de gemeenten Duiven en Montferland bepalen wij samen welke voorzieningen wanneer gerealiseerd moeten zijn. Wij dragen voor ongeveer 40% bij in de totale kosten van de investeringen. Om in 2020/2021 aanpassingen te kunnen realiseren, hebben wij in 2019 een investering in de begroting opgenomen.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Samen met de gemeenten Duiven en Montferland zijn we gestart met de voorbereidingen voor de actualisatie van de Gemeenschappelijke Regeling vanwege de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen (2015). Dit proces verwachten wij in 2021 af te ronden.

De leerlingen die vanuit het Primair onderwijs doorstromen naar het voortgezet onderwijs worden in de toekomst mogelijk niet meer op locatie Zonegge gehuisvest maar mogelijk op locaties Heerenmaten (HAVO/VWO) of Landeweer (VMBO). Ook de haalbaarheid van andere opties wordt onderzocht. Binnen de Gemeenschappelijke Regeling (GRHVOL) wordt onderzocht welke investeringen vanaf 2020 noodzakelijk zijn voor alle locaties.

4.1.4 Organiseren brede basisvoorziening voor jongste kinderen

Jaar realisatie 2019

De Rijksoverheid heeft per 1 januari 2019 de gewichtenregeling, die het budget voor Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) voor gemeenten bepaalt, veranderd. Door de verandering van het rekenmodel wordt het beschikbare Rijksbudget eerlijker over de gemeenten verdeeld. Hierdoor krijgt de gemeente Zevenaar vanaf 2019 de middelen waar het recht op heeft en ook nodig heeft. In de komende periode zal in nauwe samenwerking met de maatschappelijke partners worden gekeken hoe deze middelen in te zetten. Dit doen we onder meer door gezamenlijk te komen tot een nieuw, breed gedragen beleidsplan.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De nieuwe gewichtenregeling van het rijk zorgt ervoor dat alle peuters en hun ouders de ondersteuning kunnen krijgen die nodig is ter voorkoming van een onderwijsachterstand bij de start van hun basisschool. Inmiddels is het aanbod aan VVE in Zevenaar uitgebreid in aantal uren VVE, zoals wettelijk verplicht en is de doelgroep definitie aangepast op de nieuwe situatie.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt de activiteit af te sluiten.

4.1.5 Bevorderen van lezen en tegengaan van taalachterstand

Jaar realisatie 2021

Wij rollen de komende jaren het rijksbeleid 'Tel mee met Taal' lokaal verder uit om taalachterstand van jongs af aan te bestrijden en leesbevorderingsactiviteiten te stimuleren. Daarnaast gaan we succesvolle pilots binnen de specifieke regeling Volwasseneneducatie borgen binnen het structurele aanbod van het Taalhuis. Het Taalhuis helpt mensen die moeite hebben met taal en digitaal (lezen, schrijven, rekenen, computervaardigheden) om beter te leren lezen en schrijven.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het tekort aan basisvaardigheden vormt voor sommige inwoners een barrière om zelfstandig mee te doen, online én offline. Zij ervaren hier dagelijks de gevolgen van: bij het helpen van hun kinderen met schoolwerk, bij het vinden of behouden van werk of digitaal bankieren. Vanuit het programma "Tel mee met Taal" (Taalhuis) zetten we stappen die ervoor zorgen dat taal, rekenen en digitale vaardigheden voor mensen geen obstakel vormen. Basisvaardigheden voor volwassenen is slechts één element binnen een brede agenda. We werken intensief en integraal samen met het Taalhuis om leesplezier bij kinderen te stimuleren en daarmee voorkomen en tegengaan van laaggeletterdheid die van generatie op generatie wordt overgedragen.
Activiteiten Leesstimulering in 2019 zijn conform plan van aanpak uitgevoerd.
Binnen de netwerksamenwerking van het Taalhuis is opgestart: de pop-up bibliotheek op locatie Landeweer en het aanbod de digitale overeind voor jongeren (doe je digi-ding)

Het aandeel van de beroepsbevolking (per 1.000 inwoners 15-75 jaar) in Zevenaar waarvan het hoogst behaalde onderwijsniveau laag onderwijs betreft =182. Dit ligt boven het landelijke gemiddelde =146 en boven het provinciale gemiddelde=157. In Zevenaar (28%) wonen gemiddeld meer kinderen met een lager opleidingsniveau dan gemiddeld in Gelderland (23%). Het percentage lage beroepsbevolking in de gemeente is in 2018 gestegen (bron: waarstaatjegemeente.nl op basis van CBS data arbeidsdeelname tot 2018)

4.1.6 Opstellen beleidsplan onderwijsachterstandsbeleid

Jaar realisatie 2020

In 2019 gaan we werken aan het opstellen van een nieuw beleidsplan onderwijskansen. De ambitie rijkt verder dan alleen onderwijsachterstanden. De ambitie is om te werken aan betere onderwijskansen voor kinderen, jongeren en volwassenen in de gemeente Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er is een begin gemaakt met het opstellen van een beleidsplan gelijke kansen onderwijs 2020-2024. Dit in samenwerking en afstemming met externe ketenpartners.

4.2 Kinderopvang

4.2.1 Toegang bieden tot kinderopvang

Jaar realisatie 2022

Wij zetten in op een kwalitatieve voorschoolse voorziening voor alle jonge kinderen. Dit geldt voor het aanbod voor peuters van ouders die recht hebben op Kinderopvangtoeslag en ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde peuterplek. De uitvoering van de wettelijke taken gericht op Toezicht (Inspectie en Handhaving) registreren wij in het Landelijk Register Kinderopvang, waardoor we de uitvoering ook kunnen toetsen volgens de wettelijke kaders.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De reguliere werkzaamheden verliepen volgens plan.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

4.3.1 Voorlichten over voeding, beweging en gezondheid in relatie met natuur en milieu

Jaar realisatie 2021

De NME geeft mede invulling aan thema's voeding, beweging en gezondheid. Binnen de NME worden inwoners, waaronder kinderen, voorzien van kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van natuur en milieu. Gecombineerd met een goed ontwikkeld waardebesef wordt er een basis gelegd om bewuste keuzen te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan		Volgens plan

We hebben in 2019 stappen gezet voor de toekomst van de NME, waarbij dit onderdeel is geworden van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Daarnaast heeft u besloten tot een bezuinigingstaakstelling.
De NME heeft zich in 2019 bezig gehouden met het verzorgen van lesprogramma's en voorlichting op het gebied van Natuur en Milieu. Met het oog op de toekomst hebben we ons naast de speerpunten Natuur en Milieu meer gericht op Duurzaamheid.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	306	802	810	8
Lasten	5.380	5.238	4.995	243
Resultaat voor bestemming	**-5.074**	**-4.436**	**-4.186**	**250**
Mutaties reserves				
Baten	76	76	68	-8
Lasten	3			
Totaal mutaties reserves	**74**	**76**	**68**	**-8**
Resultaat na bestemming	**-5.001**	**-4.360**	**-4.117**	**243**

Verschillenanalyse

4. Onderwijs

4. Onderwijs - Kapitaallasten Op het programma Onderwijs is in 2019 ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 81.000. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht. Aangezien het allemaal verschillen op de onderwijsactiva betreffen van kleiner dan € 50.000 valt dit resultaat onder overige kleine verschillen.	81.000	V	I
4. Programma Onderwijs De overige diverse kleine verschillen (€ 6.000) worden niet nader toegelicht. Daarnaast is het voordeel veroorzaakt door een lagere doorbelasting (€ 43.000) van de kosten van het 'Kulturhus Brede Blik' (programma 5), die voornamelijk betrekking hebben op de lagere kapitaallasten van het Kulturhus. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht. Aangezien het hier een verschil betreft van kleiner dan € 50.000 valt dit resultaat onder overige kleine verschillen.	49.000	V	I
4.2 Onderwijshuisvesting - Primair onderwijs De onroerendezaakbelastingen (ozb) voor niet-woningen, hier vallen de onderwijsaccommodaties onder, is verhoogd met gemiddeld 16%. In de raming 2019 is hier geen rekening mee gehouden. De structurele effecten voor 2020 en verdere jaren zijn meegenomen in de 1e voortgangsrapportage 2020.	-26.000	N	S
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer De kosten voor het doelgroepenvervoer, ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN voor het onderdeel leerlingenvervoer, en het vervoer in natura zijn beduidend lager. Voor de kosten van de gemeenschappelijke regeling, voor het vervoer in het kader van de WMO, jeugdzorg en begeleiding, wordt verwezen naar de verschillenanalyse onder programma 6 'Sociaal Domein'.	114.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Lokaal onderwijsbeleid/Onderwijsbegeleiding In 2019 is door de organisaties/schoolbesturen minder subsidie aangevraagd. Dit geldt voor alle 'deelbudgetten' (onderwijsachterstandsbeleid, onderwijsbegeleiding, educatie en schoollogopedie).	25.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk

Geen incidentele baten en lasten voor dit programma.

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9008	Verhuizing peuterspeelzaalwerk	23	0	0	23

In 2017 is een claim op de Algemene reserve voor de verhuizing van het peuterspeelzaalwerk omgezet in een aparte reserve.
De locatie aan de Platanenlaan (IKC bij Lindenhage/Kofschip) is naar verwachting medio 2020 gereed. Daarna verwachten wij de verhuizing van het peuterspeelzaalwerk

Totaal bestemmingsreserves				
23	0	0	23	

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9028	Onderwijshuisvesting	318	0	10	308

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Onttrekking Ter dekking van de afschrijvingslasten wordt jaarlijks € 9.625 uit de reserve onttrokken.

9029	Basisschool 't Scathe	2.186	0	59	2.127

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

Onttrekking Ter dekking van de afschrijvingslasten wordt jaarlijks € 59.000 uit de reserve onttrokken.

9034	De Cirkel/De Duim	603	0	0	603

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 281.651 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten				
3.107	0	68	3.039	

Voorzieningen

Geen voorzieningen voor dit programma.

5.SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?
We willen een gemeente zijn waar inwoners prettig wonen en waar voldoende mogelijkheden zijn om te sporten, culturele activiteiten te ontplooien of hieraan deel te nemen en te recreëren.

Beleidskaders
· Beleidsnota Sport 2013-2020
· Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2017-2020 (2017)
· Projectplan ZO Zevenaar (2016)
· Notitie kunstbezit
· Camperplaatsenbeleid Rijnwaarden (2014)
· Rijnwaarden: 't Gelders Eiland, Visie vrijetijdseconomie en impactstudie overnachtingshaven (2013)
· Beleidsnota Horeca als nevenfunctie in het buitengebied (2014)
· Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
· ·Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
· Beleidsplan IBOR (integraal beheer openbare ruimte) Zevenaar (2018)
· Bomenbeleidsplan Zevenaar 2016-2026 (2016)
· Groenbeleidsplan Rijnwaarden 2016-2026 (2016)
· Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030
· Cultuurhistorische waardenkaart Rijnwaarden 2013
· Cultuurhistorische waardenkaart Zevenaar 2013
· Een visie op het erfgoed 2015-2019 (Zevenaar)
· Erfgoedverordening Zevenaar 2018
· Subsidieverordening monumenten Zevenaar 2018
· Beleidsplan Stedelijk Groen 2006-2016
- Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar (2019)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

5.1 Sport

Het is ons doel is dat alle inwoners in een leefbare en gezonde samenleving elkaar in de eigen omgeving kunnen ontmoeten en (gezamenlijk) kunnen sporten en bewegen, mede gericht op een gezonde levensstijl.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Niet sporters (%)	2016	46,80	50,40	49,50	0,00	49,5
Toelichting	Op dit moment zijn er geen actuele metingen beschikbaar.					

5.2 Kunst en cultuur

Wij willen een divers cultureel en educatief aanbod, dat kwalitatief sterk is en voor inwoners gemakkelijk toegankelijk en dat bijdraagt aan welbevinden, creatief denken en plezier. Daarbij is cultuur belangrijk om de aantrekkingskracht van onze gemeente verhogen. Ons doel is dat cultuur bijdraagt aan het versterken van leefbaarheid, zelfredzaamheid, ontmoeting en verbinding.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

We willen ons erfgoed behouden voor toekomstige generaties. Ook willen we het draagvlak voor behoud van ons erfgoed onder onze inwoners vergroten, door het meer te promoten en te vermarkten. Onze monumenten en cultuurhistorisch landschap dragen bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

5.4 Vrijetijdseconomie

Vrijetijdsbesteding van Nederlandse en buitenlandse gasten draagt bij aan de Zevenaarse economie en daarmee ook aan de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast heeft vrijetijdseconomie een positief effect op de leefbaarheid in onze gemeente. Wij streven naar een toename van het aantal banen in de sector recreatie-toerisme ten opzichte van het totaal aantal banen in onze gemeente stijgt van 6,6% in 2016 naar 6,8% in 2022.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

5.1 Sport

5.1.1 Harmoniseren subsidiebeleid

Jaar realisatie 2019

Vanaf 2018 harmoniseren wij het subsidiebeleid. We koppelen dit aan activiteiten en prestaties die bijdragen aan doelstellingen van onze gemeente op de diverse beleidsterreinen. Sport, culturele en welzijnsverenigingen en organisaties betrekken we actief bij de totstandkoming van het nieuwe subsidiebeleid. De discussie rondom de OZB wordt meegewogen. Het nieuwe subsidiebeleid wordt van toepassing op subsidies die we verlenen vanaf 2020.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Het raadsvoorstel subsidiebeleid is in januari 2020 op verzoek van de raad van de raadsagenda gehaald. De oude regelingen zijn van rechtswege per 1 januari 2020 vervallen (wet arhi). Wij spreken opnieuw met de raad over de kaders en uitgangspunten en toetsten deze vervolgens ook bij een aantal verenigingen. Hierna leggen wij een nieuw voorstel aan de raad voor.

5.1.2 Ondersteunen samengaan sportverenigingen

Jaar realisatie 2022

Verenigingen zijn belangrijk voor de sociale contacten en leefbaarheid binnen een stad, wijk, dorp of gemeenschap. We zien echter dat verenigingen steeds meer onder druk komen te staan. We sporten steeds meer, maar minder in verenigingsverband. Initiatieven van sportverenigingen om samen te gaan dienen nadrukkelijk vanuit de verenigingen zelf te komen. We ondersteunen en begeleiden hierin om de plannen ook daadwerkelijk uit te kunnen laten voeren. We stellen vrijwilligers bij verenigingen in staat om met vernieuwing aan de slag te gaan. Onze verenigingsverbinder speelt hier een belangrijke rol in.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Begin 2019 was de aftrap met een draagvlakonderzoek onder de sportverenigingen in de gemeente Zevenaar, ter verkenning van de wensen en mogelijkheden voor samenwerking.

Dit om op de langere termijn een gevarieerd sport- en beweegaanbod in de gemeente te behouden.
Alle verenigingen van de buitensport is een verenigingsscan aangeboden en alle verenigingen hebben hieraan deelgenomen. In het 4e kwartaal van 2019 is er een overall rapportage opgesteld. Deze rapportage geeft inzicht in de sterktes en zwaktes van de vereniging. Elke vereniging heeft een eigen inhoudelijk rapportage ontvangen, met daarin opgenomen aanbevelingen waar de vereniging mee aan de slag kan. Als gemeente hebben wij een integrale rapportage ontvangen. De integrale rapportage schetst een totaal beeld over de uitkomsten van alle verenging scans, waarin aanbevelingen zijn opgenomen voor de gemeente Zevenaar.

5.2 Kunst en cultuur

5.2.1 Beheren en behouden kunstcollectie

Jaar realisatie 2019

Wij mogen trots zijn op ons kunstbezit. Voor een gemeente hebben wij een bijzonder kunstbezit. Hier is meer mee mogelijk dan tot nu toe bereikt wordt. Door het beheer te intensiveren kan de tentoongestelde kunst in ons gemeentehuis twee maal per jaar vernieuwd worden. Dit komt het behoud van de werken ten goede en biedt tegelijkertijd afwisseling en prikkeling voor de medewerkers en bezoekers. Door meer in te zetten op toegankelijkheid en communicatie neemt de bekendheid toe. Hierdoor wordt de kunst als het ware het visitekaartje voor onze gemeente, kunnen inwoners de kunst beter ervaren en kan deze haar oorspronkelijke grandeur van art in the factory weer tonen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Het beheer en het behoud van onze kunstcollectie is bestendig vormgegeven. De kunst in het gemeentehuis wordt tweemaal per jaar verwisseld.

Voorstel raad

Wij stellen u voor de activiteit af te sluiten

5.2.3 Ondersteunen culturele activiteiten

Jaar realisatie 2020

Wij zetten in op een divers en kwalitatief sterk cultureel aanbod en het behoud van een breed en hecht verenigingsleven. Dit verhoogt de aantrekkingskracht van onze gemeente. We stimuleren het maken, delen en ontmoeten door culturele festivals te ondersteunen. Hiermee dragen we ook bij aan de profilering van onze gemeente en de kernen in het bijzonder. Samen met de gemeenten Duiven en Westervoort en de provincie investeren we met het Cultuur- en Erfgoedpact 2017-2020 in de Liemers € 480.000 in kunst, cultuur en erfgoed (bestaand beleid). Inwoners, verenigingen en organisaties voeren samen de activiteiten en projecten uit. Dit draagt bij aan een sterke, trotse en leefbare regio.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het culturele aanbod in Zevenaar is stabiel en vitaal. Activiteiten van Muziekstad, Buitenblik en het SevenArt festival worden goed bezocht. Dankzij het cultuur- en erfgoedpact kunnen extra initiatieven ondersteund worden. Een goed voorbeeld is de DLHG-courant, die inmiddels zonder subsidie gerealiseerd wordt.

5.2.5 Ondersteunen organisatie Kunstwerk!

Jaar realisatie 2019

Cultuur is de smaakmaker van onze gemeente en een gezonde culturele infrastructuur vormt de basis van een bloeiend cultureel leven. Kunstwerk!, de fusie van de vier Liemerse professionele culturele organisaties het Musiater, Bibliotheek de Liemers, het Liemers museum en de Volksuniversiteit voor Zevenaar e.o., vormt hier een belangrijk onderdeel van.
Wij subsidiëren het op elkaar afgestemde productaanbod op het gebied van kunst en cultuur, erfgoed, muziekonderwijs, lezen en literatuur, debat en educatie dat Kunstwerk! biedt. Via prestatieafspraken zorgen

wij er voor dat de producten van Kunstwerk! bijdragen aan identiteitsvorming, ontmoeting en ontplooiing. We zorgen dat Kunstwerk! actief de samenwerking met verenigingen zoekt.
De wettelijke educatie-taken van Bibliotheek de Liemers zijn volop in ontwikkeling. Wij zorgen er voor dat deze (het volgen van) goed onderwijs, het vinden van een baan of het aangaan van sociale contacten ondersteunen. Het betreft onder meer lees- en taalbevorderingsactiviteiten, doorlopende leerlijnen en burgerschapsvorming.
Omdat de culturele infrastructuur in de Liemers over de gemeentegrenzen heen ligt, stemmen we in deze af met de gemeenten Duiven, Westervoort en Montferland.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Hoewel de verhuizing van een aantal onderdelen van Kunstwerk! naar de Turmac cultuurfabriek vertraagd is tot 2020, levert de samenwerking al duidelijke meerwaarde. Producten rondom (volwassen)educatie zijn beter op elkaar afgestemd en beter zichtbaar. De uitgebreide dienstverlening van Kunstwerk! is in meerdere kernen beschikbaar. Het aantal theatervoorstellingen is stabiel, de bibliotheek is steeds meer een partner in het sociaal domein, het museum geeft inwoners een gevarieerd beeld van de Liemers en de muziekschool laat met Meer Muziek in de Klas bijna alle schoolgaande kinderen kennis maken met muziek.
Kunstwerk! heeft 2019 afgesloten met een verlies, veroorzaakt door frictiekosten verhuizingen en CAO ontwikkelingen. Dit is opgevangen binnen de eigen reserves.

5.2.6 Ontwikkelen Turmac Cultuurfabriek

Jaar realisatie 2019

Hal 12 biedt straks naast de publieksbalies van onze gemeente en de Regionale Sociale Dienst, producten en diensten op het gebied van cultuur, cinema, media, educatie en erfgoed. Geconcentreerd onder één dak ontstaat een gevarieerd aanbod voor een breed publiek, waarbij ontmoeten, ervaren en beleven centraal staat. Hal 12 wordt daarmee een podium voor samenwerking en biedt een belangrijke impuls voor het centrum. De bouw is in het derde kwartaal van 2018 gestart. De opening staat gepland in het tweede kwartaal 2019.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Bouw en inrichting van de Turmac Cultuurfabriek zijn eind 2019 binnen budget afgerond. De horeca Grandcafe HAL12 is gestart met de uitvoering van catering voor de gemeente en het verzorgen van horeca bij evenementen. De start van de brasserie in de Turmac Cultuurfabriek is uitgesteld naar 2020 omdat deze samenhangt met de inhuizing van de partners.
Afgezien van de bibliotheek, is de verdere ingebruikname later dan oorspronkelijk gepland. Caleidoz, het Filmhuis, de Volksuniversiteit en het Liemers Museum) nemen eerst vanaf april 2020 hun intrek in de cultuurfabriek. Een collectief programma moet nog opgestart worden. Vooruitlopend op de definitieve beheervorm houdt de gemeente langer de regie over de governance.

Voorstel raad

De raad wordt voorgesteld om de ontwikkeling van Hal 12 niet in 2019, maar in 2020 af te sluiten.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

5.3.1 Zorgdragen voor historisch erfgoed

Jaar realisatie 2022

We ontwikkelen beleid om de verduurzaming van monumenten te bevorderen.
Het archeologisch beleid is in 2019 10 jaar oud. We moeten dit herzien. Hierbij brengen we WOII archeologie in kaart. De archeologische kaarten van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar stemmen we op elkaar af. De archeologische restanten van de Romeinse Limes worden mogelijk Unesco Werelderfgoed. We gaan het in ieder geval beschermen door het aan te wijzen als monument. De Limes wordt meegenomen in het VTE-beleid.
Nieuw erfgoedbeleid wordt ontwikkeld in het kader van de harmonisatie.

In het kader van harmonisatie wordt het niveau van bescherming van monumentale objecten in de voormalige gemeente Rijnwaarden vanaf 2019 op het niveau gebracht van de oude gemeente Zevenaar, door inventariseren, onderzoeken en mogelijk aanwijzen als gemeentelijk monument.
Steeds meer monumentale kerken komen leeg te staan. Samen met de kerken en samenleving ontwikkelen we beleid om te kijken hoe we de kerken toekomstbestendig maken.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Wij hebben in 2019 ingestemd met de aanwijzing van een locatie bij Herwen als archeologisch rijksmonument. Op deze site zijn archeologische resten gevonden uit de Romeinse tijd, overblijfselen die verwijzen naar de Limes, de Romeinse rijksgrens. Het ondersteunt het verhaal van de Dam van Drusus op het splitsingspunt van Rijn en Waal, het eerste bekende waterwerk in onze geschiedenis. Deze site is opgenomen in het Nominatiedossier van de Neder-Germaanse Limes, welke aangeboden is aan de Werelderfgoedcommissie van Unesco. Medio 2021 wordt bekend of de Neder-Germaanse Limes (en dus de site bij Herwen) op de Werelderfgoedlijst komt. Het verhaal van de Limes en met name de Dam van Drusus moet verder verteld worden. Wij pakken dit verder op in samenwerking met bewoners en ondernemers uit de omgeving.
We hebben samen met de overige Liemerse gemeenten en met de gemeente Doesburg onderzocht of we gezamenlijk komen kunnen tot een kerkenvisie. Dit gezien de leegloop van de kerken en de moeilijke opgave van herbestemming van dit veelal monumentaal erfgoed. Samenwerking tussen alle partijen om tot strategische keuzes te komen is hierbij belangrijk.
Ook hebben we in 2019 onderzoek gedaan hoe de gemeente stimuleren kan dat het monumentaal erfgoed op een zorgvuldige wijze verduurzaamd kan worden.

5.4 Vrijetijdseconomie

5.4.6 Uitvoeren beleidsplan vrijetijdseconomie — Jaar realisatie 2030

Door in te zetten op vrijetijdseconomie wilt u een bijdrage leveren aan de volgende ambities:
- een aantrekkelijker woon- en vestigingslocatie;
- meer werkgelegenheid.

Om deze ambities te bereiken, heeft u de volgende doelstellingen geformuleerd:
1. meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijd;
2. een toename van bestedingen door toeristen en recreanten;
3. meer tevreden toeristisch-recreatieve ondernemers over het ondernemersklimaat;
4. toename van het aantal dagtoeristen;
5. groei van het aantal overnachtingen.

Dit gaan wij realiseren door werkzaamheden uit te voeren binnen de volgende taakvelden:
a. toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering);
b. ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie;
c. samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap;
d. marketing, informeren & inspireren;
e. doeltreffend beleid.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
			Volgens plan

a. toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):
Op het gebied van wandelinfrastructuur hebben wij onder andere de klompenpaden Angerlo en Babberich

verder ontwikkeld en is fase 1 van wandelkeuzenetwerk (kaart) opgeleverd. Daarnaast hebben wij ruiter- en menroutes in het zuiden van de gemeente Zevenaar gereed gemaakt. Ook zijn wij begonnen met de uitvoering van een verkenning van de huidige bewegwijzering in de gemeente.

b. ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:
Wij hebben ondernemers geadviseerd en ondersteund bij aanvragen voor verblijfsrecreatie. Ook zijn wij aangehaakt op het Gelders/Overijssels onderzoek naar mogelijkheden voor belevingsgebieden in de IJsselvallei. Daarnaast zijn wij gestart met het ontwikkelen van Redoute Revensweert en het visualiseren van de Romeinse Limes in Zevenaar

c. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:
Wij zijn gestart met de verkenning of en hoe we in de Liemers tot een breed platform voor vrijetijdseconomie kunnen komen.

d. Marketing, informeren & inspireren:
Wij zijn tot het besluit gekomen om met een vertegenwoordiging (bestaande uit TVAN, DLHG, Liemers++, HiswaRecron en gemeente Zevenaar) uit de klankbordgroep voor het beleidskader vrijetijdseconomie gezamenlijk de uitvraag te formuleren voor het marketing- en organisatieplan voor de Liemers (onderdeel uit Liemerse Economische Visie).

e. Doeltreffend beleid:
Wij hebben het beleidskader vrijetijdseconomie opgesteld in samenspraak met de klankbordgroep. Op basis van de door u beschikbaar gestelde middelen zijn wij samen met de klankbordgroep gekomen tot een uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie. Daarnaast hebben wij namens de Liemers een bijdrage geleverd aan de regionale vertaling van Perspectief 2030: het toeristisch toekomstperspectief voor de regio Arnhem-Nijmegen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	1.040	896	921	24
Lasten	8.066	8.253	8.297	-44
Resultaat voor bestemming	-7.026	-7.357	-7.376	-19
Mutaties reserves				
Baten	63	1.470	1.453	-17
Lasten		1.440	1.440	
Totaal mutaties reserves	63	31	14	-17
Resultaat na bestemming	-6.963	-7.326	-7.362	-36

Verschillenanalyse

5. Sport, cultuur en recreatie

5. Sport, cultuur en recreatie - Kapitaallasten Op het programma Sport, cultuur en recreatie is in 2019 ten opzichte van de begroting een nadeel gerealiseerd van € 65.000. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.	-65.000	N	I
5. Sport, cultuur en recreatie - Personeelslasten Op het programma Sport, cultuur en recreatie is in 2019 een nadeel van € 118.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op personeelslasten. Het betreft hierbij zowel salarissen van eigen personeel als kosten wegens inhuur van personeel. Wij lichten dit integraal toe in de jaarrekening onder resultaat en analyse personeelslasten.	-118.000	N	I
5. Sport, cultuur en recreatie Diverse kleine verschillen.	-51.000	N	I
5.1 Sportbeleid en activering - Combinatiefuncties Vanwege de fusie van de gemeente Zevenaar en de gemeente Rijnwaarden hebben we de mogelijkheid gekregen om de formatie combinatiefunctionarissen van 6,0 FTE uit te breiden naar 7,3 FTE. Deze integratie heeft ertoe geleid dat er nieuwe ideeën, zienswijzen en ontwikkelingsmogelijkheden voor de inzet van de combinatiefunctionarissen zijn ontstaan. Ook worden de mogelijkheden onderzocht om het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen anders te beleggen c.q. te regelen. Vanwege deze ontwikkelingen is het voor 2019 niet haalbaar geweest om de volledige formatie in te vullen.	33.000	V	I
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf Aan de subsidieverlening aan Ataro B.V. is een beheer-/exploitatieovereenkomst gekoppeld (d.d. 18 juli 2016). Volgens artikel 13 lid 6c van deze overeenkomst is het mogelijk een algemene bedrijfsreserve (egalisatie reserve) van maximaal 10% van de totale jaarlijkse exploitatielast te realiseren. Vanwege de overschrijding van deze 10% is besloten om de teveel betaalde subsidie terug te vorderen.	135.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie - Openbaar Groen Op openbaar groen is een voordeel behaald van € 30.000 in 2019. Enkele van de uitbestede groenbestekken en de inhuur van groenploegen zijn in 2019 goedkoper uitgevallen. Dit is incidenteel, want de marktprijzen blijven oplopen. De bestrijding van de eikenprocessierups heeft echter geresulteerd in een financieel nadeel. Dit is structureel van aard, wij komen in de kadernota 2021 met een voorstel om hiervoor structureel budget aan te vragen.	30.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk

Geen incidentele baten en lasten voor dit programma.

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Geen bestemmingsreserves voor dit programma.

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9035	Sportvelden RKPSC	102	0	9	93

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.
Onttrekking Ter dekking van de afschrijvingslasten wordt jaarlijks € 8.519 uit de reserve onttrokken.

9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	85	0	0	85

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	187	0	9	178

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	119	2	0	121

Deze voorziening dient om de aanspraken op schades van derden die het gevolg zijn van eventuele overstromingen in Riverparc te financieren. Als de Stichting Woonbelangen Riverparc (SWR) de hoogte van de oever aanpast aan de norm of als de oever door andere omstandigheden voldoet aan de norm, wordt de bijdrage inclusief de opgebouwde rente terugbetaald aan de SWR.
Toevoeging In 2019 is conform de begroting € 2.387 rente toegevoegd aan de voorziening.

Totaal voorzieningen	119	2	0	121

6.SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht.

Om de doelstellingen op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning te bereiken hebben en de zorg in onze gemeente beter te organiseren, hebben we 10 integrale ontwikkelroutes opgesteld. Hiermee kunnen we inzet van duurdere zorg voorkomen en kostenbesparingen in maatwerkvoorzieningen realiseren. De 10 ontwikkelroutes zijn:

1. Vergroten van opgroeikansen
2. Bevorderen gezonde leefstijl van inwoners
3. Versterken samenwerking tussen zorg en veiligheid
4. Bevorderen regie woonsituatie van kwetsbare inwoners (beschermd wonen)
5. Bevorderen zelfstandig wonen ouderen
6. Versterken van samenwerking maatschappelijke partners
7. Vergroten van ruimte voor initiatieven
8. Vergroten toegankelijkheid van informatie, advies, ondersteuning en zorg
9. Vergroten grip op kosten en flexibiliteit om in te spelen op innovatie inkoop en initiatieven van inwoners en andere partners
10. Versterken van het tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen (verhalen inwoners, cliëntervaring, kwantitatieve informatie).

Wat willen we bereiken?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van (kwetsbare) inwoners vergroten.

Beleidskaders

- Visie 'Frisse wind in de wijk' (2013)
- Visie op een krachtige en samenhangende aanpak op het sociale domein in de regio Arnhem (2013)
- Visiedocument 'Verbinding Jeugd en Passend Onderwijs in de Liemers' (2015)
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)
- Beleidsplan onderwijs en jeugd 2015-2019
- Visie Vrijwillige inzet en Mantelzorg 2016-2020 Zevenaar (2016)
- Radar-rapport behorende bij raadsvoorstel 'Toekomst uitvoering participatiewet' (vastgesteld: raad Rijnwaarden 27-6-2017 en raad Zevenaar 6-7-2017)
- Agenda werk en economie (april 2018)
- Businesscase RSD (mei 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 2015-2019 (2015)
- Beleidsnota Armoede en Schuldhulpverlening (2019).

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Het versterken van de sociale structuur én de 'basis op orde' in onze gemeente. Het gaat hier om het geheel van inwoners, organisaties, diensten en voorzieningen. De essentie is de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de participatie in de stad, dorpen en wijken te bevorderen. Wij versterken deze structuur onder andere door inwoners en organisaties te faciliteren bij initiatieven, hen daarbij te ondersteunen en te positioneren. Daarbij investeren we in ontmoeting dichtbij onze inwoners en

maatschappelijke partners. Als regisseur stellen wij ons actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren. Het gaat tot slot ook om grip op de kosten en flexibiliteit ten aanzien van inkoop en verantwoording binnen het sociaal domein te versterken.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

We gaan op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning uit van de kracht van de samenleving en sluiten aan bij de leefwereld van inwoners en gezinnen. Onze activiteiten zijn erop gericht de inwoners in hun kracht te zetten en de samenleving actiever te maken. Hierbij houden we oog voor kwetsbaarheid, vergrijzing en voor jeugd en gezin. Daarbij zijn we gericht op het verminderen van de kosten van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	2018	5,00	5,00	5,00		
Toelichting	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het					
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)	2019	61,00	82,00	73,00	82,00	9
Toelichting	Zevenaar heeft in vergelijking met Gelderland meer inwoners met maatwerkarrangementen vanuit de Wmo. Dit heeft verschillende oorzaken: 1. Zevenaar kent ten opzichte van Gelderland een meer vergrijsde populatie. Vergrijzing blijkt een voorspeller voor Wmo gebruik. Het aantal mensen in Zevenaar dat hulp vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) nodig heeft, is daardoor hoger. 2. In de gemeente Zevenaar zijn veel soorten van zorg en ondersteuning vanuit de Wmo als maatwerk georganiseerd. Er zijn (grote) gemeenten in Gelderland die vormen van zorg en ondersteuning als algemene voorziening hebben georganiseerd die in Zevenaar als maatwerk worden ingezet. Hulp bij het Huishouden is hier een voorbeeld van. Diverse (grote) gemeenten hebben dit als algemene voorziening georganiseerd. Aangezien er binnen de Wmo veel gebruik wordt gemaakt van Hulp bij het Huishouden heeft dit een verlagend effect op het Gelders gemiddelde. In Zevenaar hebben we Hulp bij het Huishouden georganiseerd als maatwerkvoorziening. Deze keuze verklaart voor een deel dat Zevenaar meer cliënten met een maatwerkarrangement Wmo kent.					

De hoogte van het aantal maatwerkarrangementen per 1000 inwoners bepaalt niet alleen de kosten die gemaakt worden voor de Wmo. Tijdens de presentatie op 11 december 2019 lieten wij u zien dat de gemiddelde kosten Wmo per inwoner in Zevenaar op €219 liggen. Daarmee lagen de kosten in 2018 in lijn met het Gelders gemiddelde (€217).

Daarnaast zien we dat het aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo ten opzichte van 2018 is gestegen. Naast de vergrijzing in Zevenaar is de invoering van het abonnementstarief en de daaruit voortvloeiende aanzuigende werking een belangrijke verklaring.

Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2018	1,00	0,00	0,80	0,00	0,8

Toelichting

In 2018 zijn er 20 jongeren voor de rechter verschenen (in procenten was dit 20 laag, dat er naar 0 is afgerond). Een jongere kan dan jeugdreclassering opgelegd krijgen. Hierbij zien we een verband met de 15 trajecten die in de eerste helft van 2019 zijn gestart. Zie de vorige indicator die gaat over jeugdreclassering. Ons beleid richtte zich zoals al benoemd op het inzetten van jeugdhulp en een regionale aanpak Samen Veilig. Maar ook organiseerde de gemeente preventievere activiteiten. Dit deden we door activiteiten te ontplooien binnen de ontwikkelroute kansrijk opgroeien. Enkele voorbeelden waren: inzet van HALT voorlichtingslessen op de scholen, de aanpak voortijdig schoolverlaten, de aanpak op aansluiting onderwijs en de arbeidsmarkt.
Er is data beschikbaar over deze indicator, maar de bron van de informatie is niet de gemeente zelf. Dat is wel zo bij de andere indicatoren. Ook hier is geen specifieke analyse uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden.

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	1,10	1,20	1,05	1,30	0,25

Toelichting

Het gemeentelijk beleid richtte zich op het voorkomen van jeugdbeschermingsmaatregelen, maar ook erop als deze werd opgelegd door de rechter de maatregel kwalitatief goed uit te voeren.
Door de preventieve inzet van de projecten Voorzorg en Stevig Ouderschap vanuit de jeugdgezondheidszorg, maar ook door de inzet van opvoedondersteuning vanuit de regionale inkoop werden ouders daar waar nodig ontlast en ondersteund.
Wanneer dit niet voldoende was, en de veiligheid van het kind in het gedrang kwam, was er het product drang beschikbaar.
Daarnaast probeerde de gemeente de inzet van de maatregel zoveel mogelijk te voorkomen door samen te werken binnen de regionale Beschermingstafel.
Wanneer er toch een maatregel nodig was, was er jeugdbescherming beschikbaar. Dit kocht de gemeente in via de regionale inkoop. In 2019 is de samenwerking tussen de Gecertificeerde Instellingen (uitvoerder van de maatregelen), de gemeente en de andere veiligheidspartners geïntensiveerd.
Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdbescherming, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdbescherming

uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	10,60	13,10	13,20	11,80	1,4

Toelichting

Zowel de stijging als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Hiervoor gaven wij u al eerder de volgende oorzaken aan:

- Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling.
- In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp;
- Prestatiemaatschappij
- Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan gevraagd/verwacht. Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.

Er zijn een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:

- Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
- Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
- Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
- Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
- Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Ook hier richtte het gevoerde beleid zich op het voorkomen van de inzet van jeugdhulp en een zo kort en licht als mogelijke inzet ervan.
We startten met de samenwerking tussen de voorliggende voorzieningen zoals, scholen, kinderdagverblijven en jeugdgezondheidszorg om gezamenlijk in te zetten op preventie en het bieden van passende hulp aan kinderen en hun gezinnen. Ook werd de relatie met de huisartsen, als wettelijk verwijzer van jeugdhulp, steeds beter. Door de inzet van de POH en SOH bij huisartsen is instroom in jeugdhulp deels voorkomen. Door de regionale contractering van jeugdhulp is er gestuurd op kwalitatief goede inzet van jeugdhulp. We stuurden middels trimestergesprekken op de inzet van zorg bij de aanbieders.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)	2019	0,30	0,40	0,30	0,00	0,3
Toelichting	Wanneer jongeren voor de rechter moeten verschijnen, kunnen ze jeugdreclassering opgelegd krijgen. Het doel van jeugdreclassering is om in samenwerking met ouder(s) of netwerk, het gedrag van de jongere te veranderen en recidive te voorkomen. In de eerste helft van 2019 waren er dat voor Zevenaar 15. Het beleid richtte zich op voorkomen van de inzet van een jeugdreclasseringsmaatregel, door ouders en jongeren daar waar nodig te ondersteunen en te ontlasten. Er was opvoedingsondersteuning ingekocht voor de ouders/ en verzorgers, maar ook ondersteuning voor de jongeren zelf. Daarnaast stelden we een regioaanpak Samen Veilig 2019- 2022 op. Hierin is de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling beschreven. Het beleid richtte zich ook op het zo goed mogelijk ondersteunen van de jongere en zijn netwerk tijdens de jeugdreclasseringsmaatregel. Door kwalitatieve goede inkoop van jeugdreclassering (onderdeel van de regionaal ingekochte jeugdhulp) en door het ondersteunen via jeugdhulp wanneer nodig. Daarnaast was er een nauwe samenwerking met de veiligheidspartners in het lokale veiligheidsoverleg. Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdreclassering, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdreclassering uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.					

6.3 (Arbeids)Participatie

Wij willen de zelfredzaamheid van onze inwoners, de sociale cohesie en de lokale economie bevorderen. Daarom streven wij naar een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, achtergrond of arbeidshandicap. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, ondersteunen wij door middel van verschillende voorzieningen.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2019	786,50	671,40			
Toelichting	Het aantal beschikbare banen is momenteel goed en -voor de uitbraak van het Coronavirus- is dan ook een stijgende lijn te ontdekken. In bepaalde sectoren (bijv. transport, IT) is het moeilijk om aan personeel te komen.					
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	2018	223,60	202,00			
Toelichting	Het gemiddelde van gemeente Zevenaar ligt licht onder het Gelders gemiddelde. Verklaring kan zijn dat onze RSD het loonkostensubsidie-instrument vaak toepast. De realisatie 2016 ligt in lijn met de verwachting.					
Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	2018	68,00	65,30			

Toelichting	Uit de cijfers blijkt dat de netto arbeidsmarktparticipatie in gemeente Zevenaar ongeveer gelijke tred houdt vergeleken met provincie Gelderland. Onze businesscase is er op gericht om arbeidsparticipatie te verhogen.		
Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)	2019	325,80	297,60
Toelichting	De gemeente Zevenaar streeft naar een zo'n laag mogelijk aantal personen met een bijstandsuitkering. De businesscase is daarnaast gericht op het arbeidsfit maken van inwoners, zodat zij een stap vooruit kunnen zetten op de participatieladder. Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners bevind zich onder het Gelders gemiddelde.		
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2018	2,00	3,00
Toelichting	De jeugdwerkeloosheid vertoont een licht stijgende lijn in 2018 (3%), terwijl de economie en banenmarkt aantrekt. Een verklaring is niet voorhanden.		

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

6.1.1 Stimuleren en faciliteren initiatieven in de samenleving

Jaar realisatie 2022

Wij dagen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld uit om zelf met goede ideeën te komen en te participeren bij beleidsvorming. Wij organiseren hiervoor rondetafelgesprekken.
Wij gaan het zelf organiserend vermogen en de denkkracht in de stad, wijken en dorpen optimaliseren. Uitgangspunten die we hierbij hanteren zijn: bewoners als eerste aan zet, gelijkwaardige partners, alleen op verzoek, 'ja en' cultuur, benut wat er is, olievlek en gewoon doen. Deze uitgangspunten passen we toe in Het Krachtlokaal: hét Zevenaarse platform voor inwonerinitiatieven. Het burgerbudget maakt het mogelijk om samen met de inwoners projecten op te pakken en te realiseren. Deze activiteit is verbonden met activiteiten in het kader van burgerparticipatie en leefbaarheid in programma 0.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In maart 2019 is de regeling DoeDuiten vastgesteld. Met deze subsidieregeling is het mogelijk inwonerinitiatieven een duwtje in de rug te geven.

6.1.2 Versterken samenwerking met en tussen maatschappelijke partners (zoals Caleidoz)

Jaar realisatie 2022

Voor het realiseren van de structuurversterking in het Sociaal Domein is een goede samenwerking met maatschappelijke partners relevant. Caleidoz is als lokale welzijnsorganisatie een belangrijke partner. Met Caleidoz komen we tot een opzet voor de toekomst van het welzijnswerk in onze gemeente.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 heeft Caleidoz invulling gegeven aan de uitvoering van de subsidiebeschikking en prestatieafspraken. De verantwoording hiervan neemt de welzijnsorganisatie op in de jaarstukken 2019.

6.1.3 Vergroten toegankelijkheid informatie, advies, ondersteuning en zorg

Jaar realisatie 2022

Het voeren van eigen regie door inwoners staat of valt met de toegankelijkheid van informatie, advies, ondersteuning en zorg. Wij stellen daarom alles in het werk om ervoor te zorgen dat iemand die iets nodig heeft de kortste en snelste weg weet te vinden. Of iemand nu het adres van de lokale voetbalclub zoekt of acuut intensieve zorg nodig heeft, de weg naar het antwoord moet snel gevonden worden, zonder omwegen of onnodig oponthoud. Dit vraagt om een slimme inrichting van het hele veld en om adequate informatie hierover voor iedereen die dit aangaat.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 boden onze gebiedsteams onze inwoners informatie en passende ondersteuning. In 2019 gaven inwoners met een Wmo voorziening in cliëntervaringsonderzoeken over 2018 aan dat zij meestal weten waar ze moeten zijn met hun hulpvraag. Het contact met de medewerkers van de gebiedsteams werd door een groot deel van de respondenten als positief ervaren. Ruim driekwart van de respondenten (78%) was van mening dat zij snel is geholpen.

Het grootste deel van de inwoners (jongeren en ouders) met een voorziening vanuit de jeugdwet gaf in dit onderzoek aan dat zij weten waar zij terecht kunnen voor hulp. Inwoners en jongeren gaven het contact met de gemeente een 6,6. Op de bekendheid met- en het gebruikmaken van algemene voorzieningen wordt onvoldoende gescoord.

Niet alle voorzieningen zijn bekend bij inwoners en samenwerkingspartners. In de periode november-december 2019 investeerden wij in het actualiseren van de sociale kaart. Deze actualisatie hebben we eind 2019 afgerond.

6.1.4 Vergroten grip op kosten

Jaar realisatie 2022

Meer grip op financiën is essentieel om goed in te (kunnen) spelen op (toenemende) ondersteunings- en zorgvragen. Tegelijkertijd is er de wens om in de aanpak meer flexibiliteit in te bouwen om bijvoorbeeld (tijdelijke) initiatieven te honoreren en om budget te reserveren voor de inzet van subsidies en innovatie. Ook is het wenselijk om de verschuiving te realiseren van individuele maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen, waarbij we meer preventief en domeinoverstijgend te werk gaan: jeugd, maatschappelijke ontwikkeling, participatie en onderwijs.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Bijsturing raad	Bijsturing raad	Niet volgens plan

Wij zetten in op veranderingen in het Sociaal Domein met als doel om vanuit het principe van plan-do-check-act te werken. We werken aan vergroten van kostenbewustzijn en het financieel in control zijn. Dit vraagt om een andere inrichting van onze organisatie, zodat we afwijkingen tijdig kunnen voorspellen en hierop kunnen anticiperen. Hiertoe zijn we ook steeds beter in staat. Afwijkingen kunnen we op basis van data verklaren. In de kwartaalrapportage over het laatste kwartaal 2019 blijkt dat we hier steeds beter toe in staat zijn. De prognose en de realisatie sloten nagenoeg op elkaar aan. Maar we staan nog steeds voor een uitdaging om de taakstelling, oplopend naar 2 miljoen in 2023 voor de beleidsvelden Jeugd en Wmo, te halen.

Voorstel raad

Kennis nemen van de stand van zaken.

6.1.5 Versterken tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen

Jaar realisatie 2022

Om de ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen, bij te sturen en te delen is het belangrijk instrumentarium te ontwikkelen om te monitoren. Het gaat hierbij onder andere om verhalen van inwoners,

cliëntervaringen en kwantitatieve informatie.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Niet volgens plan	 Volgens plan

In de tweede voortgangsrapportage 2019 rapporteerden we dat deze activiteit niet geheel volgens plan verliep. De ontwikkelingen binnen het sociaal domein vragen om actieve monitoring op- en gebruik van data. Met de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 legden we de nadruk op het werken met SMART doelstellingen en datagedreven werken.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

6.2.1 Inkoop zorg en ondersteuning Jeugd en Wmo

Jaar realisatie 2022

Jeugdhulp en WMO zorg- en ondersteuningstrajecten (maatwerkvoorzieningen) zijn via de modulaire gemeenschappelijke regeling, module inkoop (MGR) en inkoop op bovenregionale- en landelijk schaal ingekocht. We zoeken hierbij continu naar mogelijkheden om de kosten te beheersen. Ook voor de komende periode is dit gezien de grote omvang in relatie tot de gemeentebegroting een belangrijk speerpunt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

In 2019 werkten we aan een nieuwe contractering op een groot deel van onze maatwerk producten. Samen met Inkoop Sociaal Domein Centraal Gelderland (onderdeel van de MGR) werd gewerkt aan een nieuwe contractering die per 1 juli 2020 ingaat. De belangrijkste uitgangspunten voor de nieuwe contractering zijn:

- Betere kwalitatieve toetsing bij inschrijving
- Betere kwalitatieve toetsing op naleving contractafspraken
- Vereenvoudiging van producten en diensten

Het proces met betrekking tot deze nieuwe contractering verliep in 2019 volgens plan. Wij namen in 2019 deel aan de regionale stuurgroep op deze nieuwe contractering.

6.2.2 Stimuleren en ontwikkelen van preventieve activiteiten

Jaar realisatie 2022

In de beleidsnotitie Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning is veel aandacht voor preventieve activiteiten. Hiermee kunnen we inzet van duurdere zorg voorkomen en ook kostenbesparingen in maatwerkvoorzieningen realiseren.

De ontwikkelroutes gericht op preventie zijn:
·Vergroten van opgroeikansen
·Bevorderen gezonde leefstijl van inwoners
·Bevorderen regie woonsituatie van kwetsbare inwoners (beschermd wonen)
·Bevorderen zelfstandig wonen ouderen

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Niet volgens plan	 Niet volgens plan

Zoals in de tweede voortgangsrapportage van 2019 is aangegeven, verliep deze activiteit in 2019 niet geheel volgens plan. Voor jeugd en Wmo lag er een uitvoeringsagenda waarin veel aandacht uitging naar het ontwikkelen van preventieve activiteiten. In de tweede voortgangsrapportage lieten wij u zien dat wij een aantal preventieve activiteiten hebben ingekocht/gesubsidieerd.

Zo hebben we aanvullend op het regionaal ingekochte jeugdhulp aanbod ondersteuning ingekocht voor kinderen en ouders in scheidingssituaties bij "Villa Pinedo". Ook hebben we voor ouders met jonge kinderen (0-4 jaar) "Pink Cloud" ingekocht. Daarnaast werken diverse huisartsenpraktijken met een POH-GGZ.
De activiteiten uit de uitvoeringsagenda dienen bij te dragen aan de realisatie van deze doelstellingen. Dit geldt ook voor de inzet van preventieve activiteiten. Deze moeten passend zijn en bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Met de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 legden we de nadruk op het ontwikkelen van de meetbare beleidsdoelstellingen die aansluiten op de sociale vraagstukken in Zevenaar. Daarbij hebben we een lichte vertraging opgelopen in de ontwikkeling van preventieve activiteiten zoals die waren opgenomen in de eerdere uitvoeringsagenda.

Voorstel raad

Wij stellen u voor om kennis te nemen van de vertraging.

6.2.3 Versterken samenwerking tussen zorg en veiligheid

Jaar realisatie 2022

Zorg en veiligheid liggen in de aanpak vaak in elkaars verlengde. Om goede ondersteuning en zorg tot stand te brengen èn te handelen in het belang van de veiligheid en leefbaarheid, moeten (zorg)professionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. Ook is de ontwikkeling van een preventieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in samenwerking met de lokale toegang en zorg- en maatschappelijke partners belangrijk.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

In 2019 is de regioaanpak "Samen Veilig 2019-2022" opgesteld met als doel huiselijk geweld en kindermishandeling verder terug te dringen, vanuit de norm dat geweld nergens thuis hoort. De lokale uitwerking hiervan vindt plaats in het plan "Samen Veilig Zevenaar".
Daarnaast is er bij Veilig Thuis een toename van het aantal meldingen en adviezen in verband met de verbeterde methode.

6.2.4 Ondersteunen mantelzorgers

Jaar realisatie 2019

Wij zetten in op waardering en ondersteuning van mantelzorgers door het aanbieden van voorzieningen die de zorg van mantelzorgers moeten verlichten. Daarnaast zetten wij in op ondersteuning van de mantelzorger door zijn/haar omgeving: onderwijs, bedrijfsleven, zorginstellingen en verenigingsleven. Hiertoe realiseren wij een expertisecentrum mantelzorg. De bestaande budgetten mantelzorg zijn hiervoor toereikend.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 is verder gewerkt aan het bekend maken van Mantelzorg Zevenaar, het aanbieden van cursussen en trainingen gericht op ondersteuning van mantelzorgers. Daarbij is vooral aandacht besteed aan het zoeken van 'nieuwe' mantelzorgers zoals 'jonge mantelzorgers'.

6.2.5 Ondersteunen vrijwilligers — Jaar realisatie 2022

Wij ondersteunen vrijwilligers. Wij doen dit door maatregelen ter ondersteuning aan te bieden, in het bijzonder voor de vrijwilligersorganisaties die actief zijn en activiteiten organiseren die bijdragen aan de uitvoering van Wmo-taken. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid de inzet van de lokale vrijwilligers te erkennen en een blijk van waardering te geven. Dit kan bijvoorbeeld door een vrijwilligersonderscheiding toe te kennen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 is voor het eerst een vrijwilligersprijs, nieuwe stijl, uitgereikt.

6.3 (Arbeids)Participatie

6.3.1 Begeleiden mensen naar werk — Jaar realisatie 2020

Het beleid is er op gericht om zoveel mogelijk werkzoekenden aan een baan te helpen. Wij richten ons hierbij op de doelgroep: mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt én op het werk fit maken van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De Regionale Sociale Dienst (RSD) is de netwerkorganisatie die in nauwe samenwerking met ondernemers, onderwijs en andere overheden (3 O's) invulling geeft aan ons beleid dat gericht is op een inclusieve arbeidsmarkt.

and van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Nieuwe opdracht RSD 2018

Via de Bestuursrapportage RSD: 'De Liemerse klant centraler dan ooit' informeert de RSD u over de resultaten en ontwikkelingen op het terrein van de uitvoering van de Participatiewet. De RSD beschrijft in haar rapportage dat het jaar 2019 volledig in het teken heeft gestaan van de implementatie van de door de raden in 2018 gegeven Nieuwe opdracht aan de RSD. Kern van deze opdracht: Investeer in mensen met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt (het werkfit maken van mensen) en transformeer de RSD tot een Netwerkorganisatie voor Werk en Participatie voor ondernemers, onderwijs en overheid.
De rapportage laat zien dat de gemaakte resultaatafspraken (KPI's) zijn behaald, te weten:
1. De RSD heeft volledig zicht op alle klanten die onder de Participatiewet vallen;
2. 331 klanten, met kans op werk hebben in 2019 een stap voorwaarts gezet richting werk;
3. Gemiddeld 85% Liemerse klanten, met kans op werk, hadden in 2019 een activiteit richting werk;
4. 304 Liemerse klanten zijn uitgestroomd richting werk (Zevenaar: 151 personen);
5. 80% van de uitstoom naar werk is duurzaam (de klant doet binnen een jaar niet opnieuw een beroep op een uitkering van de RSD);
6. Er is gewerkt binnen de bestaande financiële middelen.

De Bestuursrapportage RSD 2019 laat verder zien dat de "interventie" (= aanbevelingen BDO-rapport en bijbehorend door de RSD opgesteld Implementatie-/Verbeterplan in 2019) een positieve bijdrage heeft geleverd aan de resultaatgerichtheid en de externe positionering van de RSD.

Aanvraag Vangnetuitkering 2019 gemeente Zevenaar

In de raadsvergadering van 18 december 2019 heeft u ingestemd met de genomen maatregelen van het college om het tekort op het bijstandsbudget in 2019 terug te
dringen en een aanvraag Vangnetuitkering in te dienen bij het ministerie van SZW.

6.3.2 Uitvoeren Agenda Economie en Participatie

Jaar realisatie 2019

Met de agenda Economie en Participatie willen wij kansen op de arbeidsmarkt voor inwoners stimuleren door te investeren in een stevigere verbinding tussen onderwijs, ondernemers en overheid. Hiervoor versterken wij het accounthouderschap, investeren wij in scholing, ontwikkelen wij leerwerkcentra, werken wij aan sociale impact en benutten wij de grensregio, samen met de ons omringende gemeenten, het onderwijs, ondernemers en andere overheden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 hebben wij een aantal druk bezochte bijeenkomsten ter voorbereiding van de oprichting van Liemerse ambassade georganiseerd in nauwe samenwerking met onderwijspartners, overheidspartners en ondernemers. Circa zeventig ondernemers, onderwijspartijen en overheden hebben gezamenlijk gewerkt aan een ontwerp van Liemerse ambassade.

6.3.3 Inburgeringsbeleid

Jaar realisatie 2022

We zetten ons er voor in dat statushouders zo snel mogelijk kunnen beginnen met integreren en participeren. We doen dat samen met inwoners en maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Integratie en participatie starten direct bij de huisvesting van de statushouder in onze gemeente.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Begin 2019 zagen wij een beperkte doorstroom van statushouders voor huisvesting in onze gemeente. In de loop van het jaar zijn er meerdere statushouders gekoppeld waarvoor de woningcorporaties passende huisvesting hebben gevonden. Dit heeft ertoe geleid dat wij de taakstelling voor huisvesting van statushouders in 2019, inclusief de opgelopen achterstand vanuit 2018, hebben gerealiseerd.
Daarnaast zijn wij in 2019 begonnen met de voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering. Aanpassingen van het inburgeringsstelsel moeten ervoor gaan zorgen dat gemeenten betere mogelijkheden krijgen om zoveel mogelijk nieuwkomers zo snel mogelijk aan het werk en op het vereiste taalniveau te krijgen. De gemeente krijgt hierin de regierol en wordt onder andere weer verantwoordelijk voor het inburgeringsonderwijs. De nieuwe wet gaat volgens de huidige planning in per 1 juli 2021.

6.3.4 Uitvoeren Minimabeleid (inclusief schuldhulpverlening)

Jaar realisatie 2019

Het gemeentelijk minimabeleid is gericht op het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden. Schuldhulpverlening wordt laagdrempelig aangeboden. Inkomensondersteuning is er voor onze inwoners die voor langere tijd zijn aangewezen op een laag inkomen. Onze inkomensondersteuning is er op gericht om onze inwoners te laten participeren in de samenleving. De beste weg uit armoede is werk. Extra zorg en aandacht gaat in ons beleid uit naar chronisch zieken, kinderen en ouderen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De nieuwe beleidsnota armoede en schuldhulpverlening is begin 2019 vastgesteld. Met onze maatschappelijke partners hebben wij de uitvoering opgepakt. In 2019 zijn wij onder andere gestart met de pilot Schuldenvrij en de pilot Bewindvoering-Budgetbeheer.

In 2019 hebben wij voor de uitvoering van het minimabeleid een tekort van € 55.000. Echter, een deel van de kosten van het minimabeleid hebben wij in 2019 elders uit kunnen bekostigen waaronder uit incidentele middelen vanuit het rijk ten behoeve van preventie armoede. Met name bij de bijzondere bijstaand zien wij in 2019 een stijging in het aantal aanvragen van inwoners en daarmee in de kosten ten opzichte van voorgaande jaren. In de jaarrekening van 2018 was de stijging in de kosten al zichtbaar. In 2019 zien we echter dat deze stijging blijft doorzetten. We denken dat dit komt doordat minimaregelingen meer bekend zijn. Dit is ook een belangrijke doelstelling van de beleidsnota armoede en schulden. Het afgelopen jaar zijn er via netwerkpartners en naar aanleiding van de nota diverse artikelen in de media verschenen. Daarnaast zijn er bij een aantal verenigingen presentaties gehouden door gebiedsconsulenten (inkomensondersteuners) over de verschillende minimaregelingen. De pilot Schuldenvrij heeft indirect gevolgen voor de kosten van het minimabeleid doordat meer inwoners met schulden in beeld komen en meer inwoners door verwezen worden naar voorzieningen van het minimabeleid. Dit verklaart ook een deel van de stijging van de kosten. Ook de Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD) maakt inwoners met een uitkering meer attent op de mogelijkheid van het gebruik van minimaregelingen. Door deze (media-)aandacht en de intensievere samenwerking tussen maatschappelijke partners is de bekendheid en daarmee het bereik van minimaregelingen groter geworden. Verder moet worden opgemerkt dat een deel van de activiteiten zoals opgenomen in de beleidsnota nog uitgevoerd moeten worden. Ook deze activiteiten leiden tot een (verdere) stijging van de kosten in 2020. De in 2019 vastgestelde bezuinigingen op het minimabeleid (onder andere op de bijzondere bijstand) heffen dit tekort in 2020 niet op.

Voorstel raad
Wij stellen voor deze activiteit af te sluiten. De activiteit is vanaf 2020 uitgesplitst in armoede en schuldhulpverlening en opgenomen onder activiteiten 6.3.6 tot en met 6.3.9

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	12.473	11.610	11.700	90
Lasten	49.635	56.261	56.982	-721
Resultaat voor bestemming	**-37.162**	**-44.651**	**-45.282**	**-631**
Mutaties reserves				
Baten	199	101	89	-12
Lasten				
Totaal mutaties reserves	**199**	**101**	**89**	**-12**
Resultaat na bestemming	**-36.963**	**-44.551**	**-45.194**	**-643**

Verschillenanalyse

6. Sociaal domein

6.1 Kinderopvang - Inspecties kinderopvang Er hoeft n.a.v. de uitgevoerde inspecties nauwelijks te worden gehandhaafd. Hierdoor zijn er geen uitgaven voor bijvoorbeeld kostbare onderzoeken en juridische procedures.	41.000	V	I
6.1 Maatschappelijke dienstverlening - Mantelzorg De kosten voor Mantelzorg zijn in het jaar 2019 overschreven met € 65.000. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het boeken van kosten uit 2018 in 2019. Hiermee is bij het opstellen van de jaarrekening 2018 geen rekening gehouden. Het gaat specifiek om kosten in het kader van De Stad In! bonnen en het mantelzorgcompliment.	-65.000	N	I
6.1 Participatie - Re-integratie Een deel van het voordeel heeft betrekking op het in 2018 verstrekte voorschot aan de RSD t.b.v. de pilot met het UWV. De middelen zijn niet ingezet en in 2019 door de RSD terugbetaald. Het voordeel is verder ontstaan door: - er nog geen invulling van de doelgroep 'Beschut Werk' heeft plaatsgevonden; - de kosten van de procedure voor het aanvragen van de 'Vangnetuitkering 2019' ten laste van het P-budget van de RSD zijn gebracht; - er geen extra uitstroompremies verschuldigd zijn; - geen extra kosten i.v.m. inhuur ten laste van het P-budget zijn gebracht.	158.000	V	I
6.1, 6.2, 6.3, 6.6, 6.71 en 6.72 Bijdrage gemeenschappelijke regeling SDL - Bijdrage Exploitatielasten RSD De afrekening 2019 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) met betrekking tot de exploitatiekosten (inclusief dienstverleningsovereenkomst) van de RSD is lager dan geraamd.	73.000	V	S
6.1, 6.6 en 6.72 - Collectief vervoer (BVO Dran) In 2019 zijn over de jaren 2016 tot en met 2019 definitieve afrekeningen ontvangen. Deze afrekeningen hebben geleid tot een nadeel van € 32.000. Dit nadeel is voor een groot deel ontstaan door afwikkeling van een claim van een van de vervoerders van de BVO DRAN. De voorlopige jaarcijfers van de BVO DRAN laten (na correctie van BTW) een voordeel zien van € 39.000. In onze begroting was rekening gehouden met een voordeel van € 56.000, waardoor ten opzichte van onze begroting een nadeel is ontstaan van € 17.000. Samen met de afrekeningen 2016 tot en met 2018 (€ 32.000) bedraagt het nadeel € 49.000.	-163.000	N	S

Vanwege de vele afrekeningen is een goede vergelijking met de afzonderlijke begrotingsposten van vervoersstromen niet goed mogelijk. Het totale nadeel van € 49.000 komt tot uitdrukking in een nadeel op dit programma van € 163.000 en een voordeel op programma 4 bij leerlingenvervoer van € 114.000. De ontwikkelingen in de vervoersstromen kan het beste weergegeven worden ten opzichte van 2018. Het aantal ritten leerlingenvervoer en dagbesteding Wmo zijn in 2019 afgenomen met 5%, terwijl het collectieve Wmo-vervoer en het Jeugdwetvervoer zijn toegenomen met 9 respectievelijk 53%.

6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten. In 2019 zijn de uitvoeringskosten overschreden. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra werkzaamheden waarop moest worden ingezet. Hierdoor laten de intern doorbelaste salariskosten een forse overschrijding zien. De analyse op de totale salarislasten lichten wij toe in de analyse personeelslasten.	-415.000	N	I
6.3 Minimabeleid - bijzondere bijstand/participatie arme kinderen Door de stijging van het aantal aanvragen zijn de uitgaven voor o.a. bijzondere bijstand-minimabeleid en participatie arme kinderen in 2019 toegenomen ten opzichte van 2018.	-58.000	N	S
6.4 Sociale werkvoorziening - Bijdrage Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein-WgSW Het voordeel voor de module WgSW wordt veroorzaakt door: - Hogere uitstoom van mensen dan begroot; - het aantal SW-dienstverbanden vanuit buitengemeenten wordt minder snel afgebouwd dan verwacht. Hierdoor zijn de baten voor de MGR ook hoger. Module 8: De uitstroom in de doelgroep van mensen met loonwaarde < 25% heeft tot lagere lasten geleid (aantal personen per 1-1-2019: 30; aantal personen per 31-12-2019: 26).	89.000	V	S
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ Wmo Begeleiding en Hulp bij het Huishouden De kosten voor de Wmo begeleiding (BG) en Hulp bij het Huishouden (HbH) laten een geringe afwijking zien ten opzichte van de geraamde uitgaven. Wel zijn de effecten van het invoeren van het abonnementstarief duidelijk merkbaar. Deze zorgen samen met een vergrijzing van de samenleving tot een toename van de uitgaven.	-35.000	N	I
6.72, 6.81 en 6.82 Jeugdzorg De totale kosten voor Jeugdzorg die direct door de zorgleveranciers wordt gefactureerd is dit jaar binnen de (opgehoogde) raming gebleven. De totale directe zorgkosten bedroegen afgerond € 13.550.000. De verschillende taakvelden die betrekking hebben op Jeugdzorg laten desondanks een overschrijding zien van € 145.000 (1%). De stijging van de uitgaven voor jeugdzorg kunnen (deels) worden verklaard door een afnemende tolerantie van afwijkend gedrag of ontwikkeling. Maar ook de gevolgen van de zogenaamde 'prestatiemaatschappij' leiden tot meer vraag.	-145.000	N	I
Overige diverse verschillen Een verschil is ontstaan in de interne doorbelastingen en in zeer geringe mate op afschrijving en rente. De overige kleine verschillen worden niet nader toegelicht.	-123.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Geen incidentele baten en lasten voor dit programma.			

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9046	Statushouders	80	21	0	101

In 2016 en 2017 zijn van het Rijk middelen ontvangen voor opvang en huisvesting van statushouders in de voormalige gemeente Rijnwaarden. De kosten volgen deels in de jaren erna. Ook in 2019 zijn extra gelden ontvangen ter voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering.

Toevoeging	In 2019 zijn extra gelden van het rijk ontvangen ter voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering. Het restant van deze gelden is in 2019 toegevoegd aan de reserve.

Totaal bestemmingsreserves	**80**	**21**	**0**	**101**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Geen bestemmingsreserves afschrijvingslasten voor dit programma.

Voorzieningen

Geen voorzieningen voor dit programma

7.VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Duurzaamheid en milieu richten zich op energietransitie, CO_2 reductie, water (riolering), geluid, lucht, bodem en grond- en afvalstoffen. Ook gaat dit programma over de toezichthoudende en handhavende taken binnen deze beleidsvelden.

Wat willen we bereiken?
Behouden en bevorderen van een duurzame en gezonde leefomgeving voor nu en de volgende generaties.

Beleidskaders

- Routekaart ...op weg naar een energieneutraal Zevenaar 2016-2020
- Regio visie publieke gezondheid Gelderland-Midden 2017-2020
- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Geluidbeleid Rijnwaarden
- Watertakenplan De Liemers 2017-2021
- Beleidskader Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning 2018 en verder (2018)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

7.1 Gezondheidszorg

We willen dat iedereen in onze gemeente gezond kan leven en opgroeien. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

In 2020 is minimaal 20% van de benodigde energie voor onze hele gemeente duurzaam opgewekt. In 2040 is dit 100%.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2018		3,80			
Toelichting	Bij de verdere uitwerking van de energie- en warmtetransitie betrekken wij ook deze beleidsindicator.					

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

In 2020 voldoen wij aan de doelstelling uit het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Die doelstelling is maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Omvang huishoudelijke restafval	2018	130,00	136,10	120,00	101,00	19

(kg/inwoner)
Toelichting

Begin 2019 is het inzamelsysteem voor restafval en Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) gewijzigd. Dit heeft geleid tot veel minder restafval per inwoner. een daling van 136 kg naar 101 kg.

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

Wij willen de duurzaamheid in de buitenruimte bevorderen. Daarnaast hebben wij de wettelijke zorgplicht om het stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren, de afvoer van het regenwater in de openbare ruimte en de grondwaterstand. Deze gemeentelijke taken zijn vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2017-2021.

7.5 Milieu

Wij willen een duurzame en gezonde omgeving om in te leven. Samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem zetten we ons daarom in voor een doelmatige uitvoering en handhaving van milieuwetgeving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

7.1 Gezondheidszorg

7.1.3 Reguliere taken

Jaar realisatie 2022

Voor de periode 2017-2020 hebben de gemeenten in Gelderland-Midden een regiovisie publieke gezondheid vastgesteld. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen met de nadruk op veerkracht, eigen regie en het welbevinden van de inwoners.
De publieke gezondheid is direct verbonden met ontwikkelingen in bijvoorbeeld het sociaal domein en de Omgevingswet. Verschillende beleidsterreinen oefenen invloed uit op het stimuleren van een gezonde leefomgeving en leefstijl. Zo is het bevorderen van een gezonde leefstijl van inwoners één van de ontwikkellijnen in het beleidsplan Jeugd en Wmo. Dit beleidsplan werken wij verder uit in een uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2019 zijn de activiteiten van de VGGM uitgevoerd, volgens de gemaakte afspraken met de gemeenten die deelnemen aan deze gemeenschappelijke regeling. Hiervoor is het inhoudelijke en financiële jaarplan (begroting) van de VGGM gebruikt. De vaststelling van de jaarstukken 2019 van de VGGM vindt in 2020 plaats.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar

Jaar realisatie 2023

Voor het slagen van de energietransitie is een ander economisch model nodig: de Circulaire Economie. Hiermee optimaliseren we hergebruik én minimaliseren we waardevernietiging. Het Rijk heeft hier het Rijksbrede programma Circulaire Economie 'Nederland circulair in 2050' voor opgesteld. Wij vertalen dit concreet naar een:

- andere wijze van ontwerpen (planvorming, openbare ruimte e.d.)
- andere wijze van opdrachtverlening (aanpassen inkoop- en aanbestedingsbeleid e.d.)

- andere financiële afwegingen (zoals Total Cost of Ownership, het 'ontschotten' van potjes e.d.)
- een andere werkwijze van afval naar grondstof (in samenwerking met bedrijven, waterschap en gemeenten).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Eigen organisatie; er is uitvoering gegeven aan een circulaire aanbesteding openbare verlichting. De kennis en ervaring die tijdens deze aanbesteding wordt opgedaan wordt vertaald en opgenomen in de duurzaamheidsparagraaf van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Regionaal; Gemeente Zevenaar maakt samen met gemeente Arnhem en Nijmegen en provincie Gelderland deel uit van de regionale kopgroep duurzaamheid en circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) regio Arnhem-Nijmegen. Het doel van deze kopgroep is uitvoering geven aan de opdracht vanuit het PFO Duurzaamheid, het opstellen van een regionaal kennisplatform (waar onder een regiotraining), regionaal circulair inkopen (bijvoorbeeld rioolbuizen, asfalt en/of straatstenen) en het opzetten van een regionale materialenbank voor hergebruik van vrijgekomen regionale producten en materialen.

7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie

Jaar realisatie 2025

Wij streven in 2025 naar een energieneutrale eigen organisatie. Hiervoor voeren we projecten uit op het gebied van gebouwen en vastgoed, bedrijfsvoering en mobiliteit.
In één van de projecten voeren we een onderzoek uit naar de manier waarop we ons eigen wagenpark verduurzamen. In 2020 zal het verduurzamen van ons eigen vastgoed en bedrijfsvoering zullen een prioriteit krijgen. Hiervoor wordt de CO2-prestatieladder aangeschaft.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Eind 2019 is de monitoringstool de CO2-Prestatieladder ingevoerd waarmee de CO2- en energieprestaties van de eigen organisatie gemeten kan worden. Aan de hand van de Prestatieladder is een uitvoeringsprogramma opgesteld om waar mogelijk de CO2- en energieprestaties van de eigen organisatie naar beneden te brengen ten opzichte van 2018 (basisjaar).

7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente

Jaar realisatie 2021

Fairtrade gemeente' is een predicaat dat vanuit 3 samenwerkende fairtrade organisaties kan worden toegekend als een gemeente op 6 criteria inzet toont voor fairtrade. Het gaat dan om gemeente in de zin van 'lokale gemeenschap', niet enkel 'gemeentelijke overheid'. Wij onderzoeken of er in de lokale samenleving animo is voor een werkgroep die fairtrade (en het behalen van het predicaat) wil oppakken.
Fairtrade nemen wij op in ons gemeentelijke inkoopbeleid, mogelijk onder het bredere vaandel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Het facet fairtrade brengen wij periodiek onder de aandacht van inkopende budgethouders en betrokken in de periodieke peiling rond het inkoopbeleid.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet gestart	Volgens plan	Volgens plan

In de maand december zijn studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein uit Velp de gemeente Zevenaar in gegaan om een enquête te houden onder consumenten (inwoners), ondernemers en instellingen. Er blijkt voldoende behoefte om verder in te zetten op het behalen van de titel Fairtrade gemeente. Aangezien geen budget beschikbaar gesteld is voor het uitvoeren van de campagne, zijn wij afhankelijk van de bereidheid van een afstudeerder die met dit onderwerp aan de slag wil gaan om verder te onderzoeken of Zevenaar voor de titel Fairtrade gemeente in aanmerking komt.

7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar

Jaar realisatie 2040

In 2019 is duidelijk hoe we onze gemeente aardgasvrij maken (warmtevisie en uitvoeringsprogramma). In twee wijken gaan we als 'proeftuin' aan de slag. Deze ervaringen en de regionale ontwikkelingen zoals de 'Wijk van de Toekomst' (Gelders Energieakkoord) gebruiken en volgen we. Bijvoorbeeld voor het opstellen van de warmtevisie en het uitvoeringsplan. In 2040 is Zevenaar van het aardgas af.
Het uitfaseren van aardgas is naast een technisch vraagstuk ook een sociaal en financieel vraagstuk dat de nodige inzet vergt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

De oorspronkelijke planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is bij de afwegingen over de Kadernota 2020 e.v. gewijzigd. Het jaar van realisatie blijft 2040 alleen de snelheid van uitvoering is aangepast. Angerlo als Wijk van de Toekomst wordt afgerond. En voor de periode 2019-2020 zijn middelen gereserveerd voor een wijk/dorp die het graag zelf wil organiseren. De stand van zaken verloopt nu volgens aangepast plan.

In 2018-2019 is de economische haalbaarheid van het doortrekken van het warmtenet vanuit Duiven naar Zevenaar aangetoond. In 2019 is het vervolgonderzoek uitgevoerd, een verdiepende verkenning, waarbij de aspecten beschikbare warmte, behoefte onderzoek (vraagkant) en marktverkenning exploitantentraject aan de orde zijn. De uitkomsten van dit onderzoek zijn op alle drie de onderdelen positief. In 2020 wordt daarom voorgesteld om de volgende fase (voorbereiding warmtenet om tot een intentieovereenkomst te komen) op te starten. Hierover informeren wij u separaat.

7.2.6 Uitvoeren 'Gelders Energieakkoord in uitvoering' (2018-2023)

Jaar realisatie 2023

Wij zetten extra in op het uitvoeren van het Gelders Energieakkoord (zoals de discussietafels Inkoop, Wijk van de Toekomst en Samenwerking). Voor deze extra inzet is extra capaciteit (externe ondersteuning) nodig.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het Gelders Energieakkoord is zich aan het heroriënteren. Eind 2019 begin 2020 zal duidelijk zijn wat de (nieuwe) rol van het Gelders Energieakkoord wordt in de provinciale- en regionale opgave ten aanzien van de energietransitie.

7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart ...op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020)

Jaar realisatie 2040

De Routekaart is een uitvoeringsagenda met verschillende projecten die bijdragen aan de CO_2-reductie en om energieneutraal te worden. Wij streven er naar om al in 2040 energieneutraal te zijn. Dit doen we onder

andere door het professionaliseren van het Liemers Energieloket om nog beter de inwoner te bereiken, maar ook door een duurzaamheidsfonds waar initiatieven van derden gebruik van kunnen maken.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Liemers Energieloket
In het kader van de doorontwikkeling van het loket is ook de wijze van organiseren besproken. Dit heeft geleid dat de aanpak in 2020 anders zal worden.

7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023)

Jaar realisatie 2023

Ook de Regio Arnhem Nijmegen staat voor een opgave (in 2050 energieneutraal). Dit is een opgave voor alle vier de bestaande Portefeuillehouders-overleggen (Duurzaamheid, Mobiliteit, Wonen en Economie). De coördinatie is vanuit het portefeuillehoudersoverleg Duurzaamheid en wordt voorbereid via de regionale Icoongroep Slimme Duurzaamheid. Voor het halen van de opgave is het uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij de focus van de regionale samenwerking ligt bij:

- Regionale Energiestrategie (RES)
- Energietransitie gebouwde omgeving
- Duurzame bedrijventerreinen
- Duurzaam en circulair inkopen en aanbesteden

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Uit het regionale uitvoeringsprogramma zijn projecten in het kader van duurzaam en circulaire inkopen, energiebesparing op bedrijventerreinen en de Regionale Energie Strategie (RES) uitgevoerd.
De Startnotitie RES regio Arnhem Nijmegen is in januari 2020 door alle partijen vastgesteld.

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

7.3.1 Verminderen restafval per inwoner (max. 100 kg)

Jaar realisatie 2020

Om deze doelstelling te realiseren willen wij de hoeveelheid gescheiden ingezameld GFT- en groenafval verhogen. Om dat te bereiken voeren wij een aparte GFT-container in die wij de inwoners gratis aanbieden. Ook kunnen inwoners groenafval op het aanbiedstation gratis aanbieden. Het aanbieden van restafval gaan wij ontmoedigen door dit minder vaak op te halen.
De aanvullende lasten dekken wij binnen de afvalbegroting en verrekenen we via de afvalstoffenheffing.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Begin 2019 is het inzamelsysteem voor restafval en Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) gewijzigd. Dit heeft geleid tot veel minder restafval per inwoner. een daling van 136 kg naar 101 kg. Daarmee is doelstelling nagenoeg behaald. De hoeveelheid gescheiden ingezamelde grondstoffen is fors toegenomen. Bij GFT was de toename met 52% het hoogst, maar ook bij PMD (+23%) en glas (+12%) is de gescheiden inzameling behoorlijk gegroeid. Alleen papier (-1,5%) maakt een pas op de plaats.

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

7.4.1 Uitvoeren duurzaamheidsmaatregelen Watertakenplan

Jaar realisatie 2021

Zoals in het Watertakenplan de Liemers 2017-2021 is opgenomen, focussen we serieus op duurzaamheid en klimaatverandering. Bij het ontwerpen en inrichten van zowel (afval)waterketen, watersysteem als openbare ruimte wordt hiermee rekening gehouden. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk naar een integrale benadering bij grootonderhoud, reconstructie en nieuwbouw.

De volgende uitgangspunten hanteren wij bij alle plannen met betrekking tot afvalwaterketen, watersysteem en openbare ruimte:

1. Klimaatbestendig inrichten betreffende water, hitte en droogte;
2. Vasthouden, bergen en afvoeren;
3. Beperken wateroverlast in stedelijk gebied;
4. Scheiden bij de bron van hemelwater en vuilwater;
5. Vuilwater wordt via de riolering afgevoerd naar de zuivering;
6. Hemelwater voert bij voorkeur zichtbaar bovengronds af naar oppervlaktewater of bodem;
7. Anticiperen op klimaatverandering door rekening te houden met de verwachte effecten bij het ontwerp en inrichting van (afval)waterketen, watersysteem en openbare ruimte;
8. Milieutechnisch functioneren en oppervlaktewaterkwaliteit mag niet verslechteren ten opzichte van de huidige situatie;
9. Particulieren stimuleren voor meer groen in de tuin, voor hitte en water. Bewoners moeten zich zo veel mogelijk zelf verantwoordelijk voelen voor het verwerken van hemelwater op eigen terrein.

Wij gaan samen met andere Liemerse gemeenten en het waterschap dit jaar starten met het project 'Klimaatadaptatie De Liemers', zoals recent vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie is voorgeschreven. Hiervoor voeren we een stresstest uit om knelpunten en risico's op onder andere wateroverlast in kaart te brengen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Samen met andere Liemerse gemeenten en het waterschap zijn wij medio 2018 gestart met de aanbestedingsprocedure “Klimaat stresstest”. Dit is in het kader van project 'Klimaatadaptatie De Liemers', zoals recent vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is voorgeschreven. De stresstest heeft de thema's: wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid (bijvoorbeeld risico op dijkdoorbraak). De knelpunten over de genoemde 4 thema’s brengen wij in beeld. Het hanteren van de genoemde uitgangspunten is een continu proces.
Begin 2019 hebben wij een stresstest klimaatbestendigheid uitgevoerd voor het stedelijk en landelijk gebied van de gemeente. De resultaten van de stresstest maken wij in 2019 openbaar bekend.
Daarnaast hebben wij in 2019 de werkzaamheden voortgezet voor het revitaliseringsproject in Giesbeek en starten wij in 2019 met het opstellen van een concept-rioolontwerpplan voor het revitaliseringsproject Angerlo.

De Stresstest hebben wij afgerond. De volgende fase betreft het voeren van risicodialogen en strategievorming, waarbij verbinding, integratie en gedeeld eigenaarschap centraal staan. Wij bespreken risico's, kansen, globale strategie en oplossingsrichtingen samen met de stakeholders en inwoners.

7.5 Milieu

7.5.1 Door stimuleren en handhaven wordt energie bespaard in het bedrijfsleven

Jaar realisatie 2022

Het bedrijfsleven dient een energiebesparing te realiseren van 7,5 % in 2020. De ODRA levert met circa 60 controles van 2018 t/m 2020 een bijdrage aan de energiebesparingsdoelen uit het Gelders Energieakkoord.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Binnen de samenwerking met de 'Groene Allianties de Liemers' is er een aanpak (informeren, stimuleren) ontwikkeld. Daarnaast voert de Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) specifieke energiecontroles uit bij milieuinrichtingen. In 2019 heeft de ODRA 25 energiecontroles uitgevoerd.
Voor 2020 staan nog 26 energiecontroles ingepland.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	8.372	8.482	8.436	-46
Lasten	9.877	9.866	9.913	-47
Resultaat voor bestemming	**-1.505**	**-1.384**	**-1.477**	**-93**
Mutaties reserves				
Baten	487	427	258	-169
Lasten		212	289	-76
Totaal mutaties reserves	**486**	**215**	**-30**	**-245**
Resultaat na bestemming	**-1.018**	**-1.169**	**-1.507**	**-338**

Verschillenanalyse

7. Volksgezondheid en milieu

7. Volksgezondheid - mutaties reserves Per saldo was een mutatie geraamd van € 43.000 voor toevoeging aan de reserve Afval. Na berekening van de dotatie blijkt door de afrekening met de Reinigingsdienst De Liemers over zowel 2018 en 2019 geen toevoeging aan de reserve. In 2019 is er per saldo een voordelig resultaat gerealiseerd met betrekking tot het product riolering. Omdat de kosten voor riolering worden gedekt door inkomsten uit heffingen, moet het positieve saldo worden gestort in de bestemmingsreserve Riolering. Op deze manier blijft de door de burgers betaalde heffing beschikbaar voor het beoogde doel. Aangezien ook een deel bij bovenstaande afrekening met de RDL is weergegeven resteert er een bedrag van € 76.000.	-76.000	N	I
7. Programma Volksgezondheid en milieu. Diverse kleine verschillen.	-19.152	N	I
7. Volksgezondheid - Doorbelastingen Op het programma Volksgezondheid en milieu is in 2019 een nadeel van € 115.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op interne doorbelastingen en salarissen. Wij lichten dit in de jaarrekening onderdeel resultaat integraal toe in de analyse personeelslasten.	-115.000	N	I
7. Volksgezondheid - Kapitaallasten Op het programma Volksgezondheid en milieu is in 2019 ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 152.000 op de kapitaallasten. Dit heeft vooral te maken met uitgestelde investeringen in de riolering. De verschillen in kapitaallasten lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving waarbij verschillen in de afschrijvingslasten kleiner dan € 50.000 niet worden toegelicht.	152.000	V	I
7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg/project 'Jongeren Op Gezond Gewicht' (JOGG) De afwikkeling van de vorige JOGG-periode (jongeren op gezond gewicht) met de provincie heeft plaatsgevonden. Het resterende budget wordt niet meer ingezet en hoeft niet meer afgerekend te worden. Voor de nieuwe periode 2019-2021 is in onze begroting een structureel budget beschikbaar.	46.000	V	I

7.2. Volksgezondheid - Riolering 226.000 V I

Het voordeel wat behaald is op de exploitatie (m.u.v. kapitaallasten) komt met name door de besparing op onderzoekskosten voor € 120.000. Daarnaast is er voor € 70.000 minder aan klein onderhoud vrijverval riolering en mechanische installaties uitgegeven. Dit komt voornamelijk door de focus op de groot onderhoud projecten en achterstallig onderhoud (zie kredietoverzicht). Er is tevens een besparing gerealiseerd op ICT en beheersystemen voor € 60.000 welke structureel van aard zijn. Dit passen wij aan in de begroting 2021.

Na het toerekenen van extracomptabele kosten als rente, de compensabele BTW en overhead resteert er een voordeel van € 288.000. Dit wordt gestort in de Reserve riolering.

7.3 Volksgezondheid - Afvalverwijdering -540.000 N I

In 2019 is de afrekening van de RDL in hetzelfde boekjaar verantwoord, voorheen gebeurde dit in het boekjaar er na. Dit betekent in 2019 een dubbele afrekening, resulterend in een nadeel van € 470.000. Daarnaast hebben inwoners door het nieuwe afvalbeleid minder restafval aangeboden dan vooraf geschat. Vanwege gezakte marktprijzen zijn er ook minder inzamelvergoedingen binnen gekomen. Op de directe kosten in de begroting resulteert dit in een nadeel van € 540.000.
Na het toerekenen van extracomptabele kosten als rente, compensabele BTW en overhead, waar een voordeel op zit van in totaal € 180.000 resulteert op de afvalbegroting een nadeel van € 265.000. Aangezien de reserve afval nihil bedraagt, komt dit nadeel ten laste van het jaarrekeningresultaat in 2019.

7.5. Volksgezondheid - Begraafplaatsen -12.000 N I

Doordat er minder begraafrechten zijn geïncasseerd is er een nadeel ontstaan in de begroting. Er is echter bespaard op de materiaalkosten. Dit staat in verband met de in aantal minder zijnde ter aardestelling. Daarnaast is er klein onderhoud gepleegd waar geen rekening meer is gehouden. Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 12.000

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Duurzaamheidsbeleid	Het project 'Op weg naar aardgas loos Zevenaar' wordt gedekt uit de algemene reserve.	200	135
Lasten			
Duurzaamheidsbeleid	Voor het project 'Op weg naar aardgas loos Zevenaar' is afgerond € 135.000 van het beschikbaar gestelde budget benut.	200	135
Totaal programma 7		**0**	**0**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9017	Afval	0	0	0	0

Egalisatiereserve bedoeld om schommelingen in de uitgaven/inkomsten van afvalverwijdering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

9018	Riolering	192	289	0	481

De egalisatiereserve is bedoeld om schommelingen in de jaarlijkse exploitatiekosten van riolering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Toevoeging In 2019 is het overschot op het exploitatiebudget en het jaarlijks onderhoud (€ 289.000) in de reserve gestort.

Totaal bestemmingsreserves	192	289	0	480

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Geen bestemmingsreserves afschrijvingslasten voor dit programma

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8009	Begraafplaatsen	50	9	0	59

Deze voorziening is gevormd in de voormalige gemeente Zevenaar. De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Op basis van het meerjarenonderhoudsplan doteren wij jaarlijks aan deze voorziening.

Onttrekking De werkelijke uitgaven van geplande onderhoudswerkzaamheden.

8010	Riolering	3.959	609	1.011	3.557

Voorziening voor toekomstige vervangingen van riolering.

Toevoeging Het gedeelte in het tarief rioolheffing dat bestemd is voor de vervangingsinvesteringen aan het rioolstelsel wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening vervangingsinvesteringen riolering.

Onttrekking De voorziening wordt uitsluitend ingezet voor vervangingsinvesteringen op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Totaal voorzieningen	4.009	618	1.011	3.616

8.VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een gemeente zijn waar het aantrekkelijk wonen, werken en leven is.

Beleidskaders
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030
- Woonvisie Zevenaar
- Woonvisie Gelders Eiland (2018)
- Nota Vastgoedbeleid

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

8.1 Ruimtelijke Ordening
Wij streven naar een goede balans tussen de ontwikkeling van de stad Zevenaar met een bovenlokaal en regionaal voorzieningenniveau en leefbare kernen met een eigen lokaal voorzieningenaanbod. We maken gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de daarin aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden.

8.2 Stedelijke vernieuwing
Via stedelijke vernieuwing zetten we in op de vitaliteit in dorpen en wijken. We nemen fysieke maatregelen die nodig zijn om wijken en dorpen toekomstbestendig te maken.

8.3 Wonen en bouwen
Wij hebben een toekomstbestendige woningvoorraad. Voor iedereen is er een geschikte woning en onze inwoners wonen prettig.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Verschil
Demografische druk (%)	2019	73,40	79,60	79,20	79,60	0,4
Toelichting	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar ligt in Zevenaar aanzienlijk hoger dan het landelijke gemiddelde. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van een relatief hoog aantal bejaardenhuizen/woonzorgcomplexen in Zevenaar.					
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)	2019	669,00	634,00	604,00	634,00	30

Toelichting	Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Voor afval en riool zijn we kostendekkend en voor de OZB is voor belastingjaar 2019 de inflatiecorrectie gehanteerd.					
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)	2019	739,00	737,00	715,00	737,00	22
Toelichting	De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Voor afval en riool zijn we kostendekkend en voor de OZB is voor belastingjaar 2019 de inflatiecorrectie gehanteerd.					
Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)	2019	248,00	197,00	199,00	197,00	2
Toelichting	De ontwikkeling van de woningmarkt wordt conform landelijke cijfers als volgt geschat: 2019 --> 2020 +5% 2020 --> 2021 +2% 2021 --> 2022 +2% 2022 --> 2023 +2%					
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2018	10,00	5,10	10,00	9,85	0,15
Toelichting	De woningmarkt is aangetrokken. De regio heeft te maken met een autonome groeiopgave, een bestaand woningtekort en kent hoge binnenkomende migratie vanuit binnen- en buitenland door haar positie als aantrekkelijke regio met hoogwaardige kennisinstellingen. De groeivraag blijft (ook) hoog in Zevenaar en de productie neemt verder toe in Zevenaar. In 2018 zijn 112 nieuwbouwwoningen opgeleverd en 2019 zijn er 195 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Om te kunnen voldoen aan de vraag is een verdere groei in woningbouw productie wenselijk dan wel noodzakelijk. Wij zien ruimte voor de toevoeging van 150 tot 200 woningen per jaar de komende jaren (in ieder geval tot 2030). Wij zetten daarom in op realisatie en versnelling van de opgave de komende jaren en bieden daarbij ruimte voor een jaarlijkse toevoeging van 150 tot 200 woningen.					

8.4 Handhaving

Beschermen van de kwaliteit van de (leef-)omgeving door toezicht en handhaving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

8.1 Ruimtelijke Ordening

8.1.1 Invoeren Omgevingswet

Jaar realisatie 2021

Dit betreft een transitieopgave die sinds 2017 is ingezet en doorloopt tot 2021 (invoering Omgevingswet) en de jaren daarna. De Omgevingswet raakt een groot deel van de organisatie. Uitgangspunt is dat we op1 januari 2021 voldoen aan de eisen die de VNG stelt aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wij stellen hiervoor een route vast. Wij passen ons instrumentarium aan de nieuwe wettelijke vereisten aan. Hierbij is digitalisering van gegevens en het eenvoudig kunnen benaderen van die gegevens een belangrijk onderdeel.

Ook het vaststellen van een omgevingsvisie en toewerken naar 1 omgevingsplan voor het grondgebied van de gemeente. Wij zetten in op participatie van inwoners, ondernemers en instanties. Intern kijken wij naar de gevolgen voor de organisatie op het gebied van functies, cultuur, competenties en integraliteit. Vraag die daarbij centraal staat is: "Hoe kunnen we samen met onze inwoners plannen zo goed mogelijk realiseren en welke vorm van dienstverlening en participatie vanuit de gemeente hoort daarbij?

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
 Niet volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Volgens plan, vanuit de opgave die er ligt om de organisatie voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet. In 2019 is de opgave voor Zevenaar nader in beeld gebracht en zijn de daarbij horende organisatorische randvoorwaarden verder uitgewerkt. De organisatie, het college en de raad zijn geïnformeerd over de gevolgen van de Omgevingswet. De werkgroepen zijn gestart zodat de organisatie ook daadwerkelijk aan het werk is met de verschillende sporen van de Omgevingswet. In 2019 zijn nog veel zaken opgepakt vanuit de bestaande formatie. Gebleken is dat expertise van buitenaf noodzakelijk dan wel wenselijk is, dus eind 2019 zijn enkele trajecten daarvoor ingezet met uitloop naar 2020. Dit is de reden dat in 2019 de gemaakte kosten voor het project nog laag zijn. 2020 zal een ander beeld laten zien.

8.2 Stedelijke vernieuwing

8.2.1 Herinrichten BAT-terrein

Jaar realisatie 2019

In 2018 zijn wij gestart met de herinrichting van het BAT-terrein. Het betreft een herstructurering van een bedrijventerrein. Dit biedt een kans om woningbouw te realiseren op een strategische plek bij de binnenstad, het treinstation en aan het landgoed. Met de huidige invulling is het gebied niet toegankelijk en vormt het een barrière in de stad. Door de herontwikkeling wordt het gebied toegankelijk en zo komt er onder meer een verbinding tussen het centrum en het landgoed en de groene wig. Met de eigenaar stemmen wij de stedenbouwkundige opzet van de woonblokken en de openbare ruimte af. Uitgangspunt daarbij is dat het industriële karakter zoveel mogelijk behouden blijft.
Wij hebben begin 2018 het voorterrein aangekocht, een deel van de gronden achter Huis Rijck en rondom Hal 12. Hiermee kunnen wij versneld uitvoering geven aan de inrichting van het voorterrein voor Hal 12 en gemeentehuis. De herinrichting van het voorterrein betekent een kwaliteitsslag voor onze gemeentelijke panden en een upgrade van de Kerkstraat. Het terrein achter Huis Rijck wordt deels ingezet voor de verkoop van Huis Rijck. Het overige deel vullen wij in met (fiets)parkeren en andere voorzieningen ten behoeve van Hal 12 en gemeentehuis. Voor de herinrichting van deze gronden moeten wij boven- en ondergrondse maatregelen treffen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
 Volgens plan	 Volgens plan	 Niet volgens plan

Op dit moment is de aanblik van het voorterrein niet representatief. Er is een ontwerp gemaakt voor de definitieve inrichting maar deze wordt pas in het voorjaar van 2021 uitgevoerd. Eerder is niet mogelijk omdat er bouwwerkzaamheden plaatsvinden aan de noordzijde van de Turmac Cultuurfabriek. Tijdens deze bouwwerkzaamheden kan niet aan de achterzijde worden bevoorraad. Voor de tussentijd is er een ontwerp gemaakt om met weinig middelen het voorterrein toch presentabel te maken voor de bezoekers van de Turmac Cultuurfabriek. Deze tijdelijke aanpassingen realiseren we tijdig vóór de opening van het complex.

Voorstel raad

Instemmen met de gewijzigde planning.

8.3 Wonen en bouwen

8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar

Jaar realisatie 2020

Herontwikkelen van de locatie van de voormalige schoolgebouwen van het Liemers College aan het Vestersbos in Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Bijsturing raad	Niet volgens plan

Afgelopen jaar zijn er nauwelijks kosten gemaakt, omdat de herontwikkeling gepauzeerd is in afwachting van een haalbaarheidsonderzoek naar vestiging van primair, voortgezet onderwijs in combinatie met gymzaal.

8.3.2 Regie op woningbouwprogramma

Jaar realisatie 2019

Op basis van de Liemerse Woonagenda voor de periode 2017-2027 stellen wij uitgangspunten vast voor het woningbouwprogramma. Op basis van die uitgangspunten stellen wij een flexibele woningbouwprogrammering vast met maatwerk per kern. Om nieuwe kansrijke initiatieven mogelijk te maken brengen wij de capaciteit van woningbouwlocaties, die niet aansluiten bij de vraag op lange termijn, terug.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

In 2019 hebben wij richtlijnen in de notitie woningbouw opgesteld waarmee wij meer flexibel kunnen programmeren. Hiermee kunnen wij uitvoering geven aan de Woonvisie en de Liemerse Woonagenda. Deze notitie is gebaseerd op bestaand beleid uit de Woonvisie en de Liemerse Woonagenda, op analyse van woningmarktonderzoeken en op uitkomsten van individuele gesprekken en bijeenkomsten met stakeholders. Stakeholders zijn hierbij: corporaties, ontwikkelaars en makelaars. De uitkomsten zijn verwerkt in de notitie richtlijnen voor woningbouw. Op 10 april 2019 is er een informatieve raadsbijeenkomst gehouden, waarbij naast raadsleden ook onze stakeholders vanuit het woonveld aanwezig waren. Op basis hiervan is de notitie verder aangescherpt. De richtlijnen notitie woningbouw is in januari 2020 vastgesteld.

Voorstel raad

De richtlijnen notitie is woningbouw is gereed en is vastgesteld in januari 2020.

8.3.3 Verbeteren kwaliteit Dorpsplein Lobith

Jaar realisatie 2020

Het realiseren van een nieuw dorpsplein Lobith binnen de mogelijkheden van de subsidie sterk bestuur en steengoed benutten

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De gemeente heeft in 2019 een visie opgesteld ten aanzien van het dorpsplein in Lobith. Momenteel wordt bekeken aan welke onderdelen van de visie prioriteit in de uitvoering wordt gegeven en worden extra financieringsbronnen (subsidies) gezocht. Het resterende Budget is gereserveerd voor de daadwerkelijke uitvoering van de visie.

8.3.4 Ontwikkelen bouwgrondexploitaties

Jaar realisatie 2025

De woningbouwlocatie Groot Holthuizen is in ontwikkeling, waarbij oorspronkelijk werd uitgegaan van een uitgifte van 30 kavels per jaar. In 2016 en 2017 zijn verkoop en financiële doelstellingen ruimschoots gehaald wat aanleiding was om de uitgifte te versnellen. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt uitgegaan van een uitgifte van respectievelijk 65 en 55 kavels per jaar en de jaren daarna 40 stuks.

Op 4 juli 2018 heeft u besloten om de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden door het toevoegen van

155 woningen. Deze worden gerealiseerd in het buurtschap De Stede waarbij de deelexploitatie Het Hof is afgesloten waarmee 40 woningen zijn vervallen. Netto gaat het dus om een uitbreiding van 115 woningen.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Tol
Wij hebben in 2019 definitief overeenstemming bereikt met partijen voor een nieuwe verkaveling voor de resterende gronden in de Tol1. Dit deel van de Tol kunnen wij dan ook afronden. De projectmatige woningen zijn inmiddels in verkoop en de verwachting is dat deze in 2020 gebouwd worden. Het laatste deel van het openbaar gebied wordt vervolgens woonrijp gemaakt.

De Bem
Behoudens 4 kavels (die al in de verkoop zijn) is alle projectmatige bouw in de Bem gerealiseerd. Wat resteert zijn een aantal particuliere bouwkavels. Het grootste deel van de Bem is woonrijp gemaakt.

De Stede
De eerste drie fases in het derde buurtschap (De Stede) zijn geheel geleverd. Fase 4 is begonnen met de bouw. Voor deze fase zijn gronden gefaseerd geleverd.
Fase 5 6 zijn in de verkoop gegaan en fase 7 is in voorbereiding. Hier is ook ruimte voor andere doelgroepen (starters, eenpersoonshuishoudens, senioren).

In totaal zijn er in 2019 67 bouwkavels geleverd. Dit was ruim boven de doelstelling van 55.

Middag Oost
In het woningbouwplan Middag Oost zijn 4 projectmatige en 1 particuliere kavel geleverd. Met het woonrijp maken is in 2019 een start gemaakt.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	4.860	6.751	10.260	3.510
Lasten	5.052	4.972	8.488	-3.517
Resultaat voor bestemming	**-192**	**1.779**	**1.772**	**-7**
Mutaties reserves				
Baten	-76	159		-158
Lasten		155		155
Totaal mutaties reserves	**-76**	**4**	**0**	**-4**
Resultaat na bestemming	**-268**	**1.783**	**1.772**	**-11**

Verschillenanalyse

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8. Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - personeelslasten. Op het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing is in 2019 een nadeel van € 76.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op personeelslasten. Het betreft hierbij zowel salarissen van eigen personeel als kosten wegens inhuur van personeel. Wij lichten dit integraal toe in de jaarrekening onder resultaat bij de analyse van de personeelslasten.	-76.000	N	I
8. Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Diverse kleine posten	7.211	V	I
8.2 Grondexploitatie Middag Oost en Zwanenwaay Wij hebben de grondexploitatie Middag Oost en Zwanenwaay ook geactualiseerd op basis van de eerder genoemde uitgangspunten en recente ontwikkelingen, wat heeft geleid tot de volgende voordelen: 1. Voor de ontwikkeling van een volgende fase op de Middag Oost konden wij opnieuw een koop-/realisatieovereenkomst met een ontwikkelaar afsluiten. Het gaat hierbij om 17 nieuwbouwwoningen waarmee wij in de grondexploitatie nog geen rekening hadden gehouden. Dit gold ook voor de civieltechnische kosten voor dit onderdeel. Per saldo levert dit een voordeel op van € 626.000. 2. Wij hebben de kosten voor de gehele planuitwerking (civieltechnisch, bodemonderzoeken en VTU- en plankosten) op een actueel prijspeil gebracht zodat deze marktconform zijn. Samen met toekomstige kostenstijgingen levert dit een nadeel op van € 125.000. 3. Als gevolg van een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%), per saldo hogere opbrengsten en faseringsverschillen is er sprake van een voordelig renteverschil van € 150.000.	651.000	V	I
8.2 Grondexploitatie Zevenaar Oost Wonen. Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 31 maart 2020 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op	-731.000	N	I

€ 33.856.000 negatief op basis van netto contante waarde per 1 januari 2020. Ten opzichte van de uitvoeringsrapportage 2018 betekent dit een verbetering van het resultaat en een vrijval van de verliesvoorziening van € 769.000. Echter in de 2e Voortgangsrapportage 2019 werd rekening gehouden met een vrijval van de verliesvoorziening van € 1.500.000, waardoor er ten opzichte hiervan een verslechtering is ontstaan van € 731.000.
Hiervoor kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. Wegens de uitbreiding woningbouw Groot Holthuizen was - in het kader van de bezuinigingsmaatregelen rond de Meerjarenbegroting 2020 - 2023 - een eenmalig bedrag van € 1.500.000 opgenomen. Hoewel deze bezuinigingsmaatregel nog moest worden uitgewerkt gingen we er vanuit dat dit bedrag in de voorliggende jaarrekening en bovengenoemde uitvoeringsrapportage kon worden verwerkt. Dit is niet gelukt en dit bedrag wordt nu in 2020 verwacht. Voor 2019 betekent dit een nadeel van € 1.500.000.

2. Voor een aantal projectmatige ontwikkelingen zijn hogere grondopbrengsten behaald doordat ontwikkelaars hogere Vrij-op-naam prijzen berekenen voor de eindgebruikers. De gemeente profiteert hiervan door hogere grondprijzen. Daarnaast kon het programma in De Stede worden herzien doordat de zgn. schoolwoningen niet worden gerealiseerd. Voor de locatie kunnen nu hogere grondopbrengsten worden ingeboekt. Met betrekking tot deze verkoopverschillen is sprake van een voordeel van € 167.000.

3. De raming voor civieltechnische werken is opnieuw doorgerekend voor de diverse deelgrondexploitaties Wonen. Dit leverde per sado een voordeel op van € 352.000.

4. Ten behoeve van de fietsstructuur in de woonwijk is een provinciaal subsidie toegekend van € 88.000, waarmee een deel van de kosten kan worden afgedekt.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Samen met toekomstige inflatieverschillen leverde dit een nadeel op van € 751.000. Dit komt voornamelijk doordat opbrengsten eerder zijn ontvangen dan geraamd waardoor toekomstige opbrengststijgingen niet meer worden gerealiseerd.
6. Door indexering van de aansluitbijdrage op het warmtenet van EnNatuurlijk en gewijzigde woningaantallen zijn er hogere opbrengsten van € 83.000.
7. Het budget voor bodem- en milieuonderzoeken en overige kosten is geactualiseerd wat een voordeel van € 17.000 oplevert.
8. De rente-effecten op de diverse deelgrexen Wonen bedragen € 813.000 voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%) en verschillen in looptijd (lees: sneller binnenkomen van opbrengsten)

8.3 Wonen en bouwen - Leges omgevingsvergunningen en welstand	138.000	V	I

Er zijn in 2019 uiteindelijk nog meer omgevingsvergunningen verleend dan ten tijde van het opstellen van de 2e Voortgangsrapportage werd verwacht. Het gaat hierbij vooral om grotere complexe bouwprojecten. Hierdoor zijn de opbrengsten wegens leges omgevingsvergunningen en welstand hoger dan begroot. Overigens zijn hierdoor ook de personeelslasten hoger uitgekomen; het gaat hierbij om een bedrag van ca. € 80.000.

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	600	149

Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitaties kan de verliesvoorziening met ruim € 1.400.000 worden verlaagd.		1.420
Dorpsplein Lobith	De kosten voor het project Dorpsplein Lobith worden gedekt uit de algemene reserve.	450	55
Lasten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	600	149
Dorpsplein Lobith	In 2019 is € 55.000 uitgegeven aan het project Dorpsplein Lobith.	450	55
Totaal programma 8		**0**	**1.420**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9013	**Nazorg complexen grondexploitaties**	**114**	**0**	**0**	**114**

Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol.

Onttrekking	De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer is vertraagd en gaat nu naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee wordt ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. Wij stellen voor de reserve in stand te houden tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

9031	**Bestemmingsplannen**	**195**	**0**	**0**	**195**

De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.

Onttrekking	De geplande uitgaven voor bestemmingsplannen buitengebied (€ 104.100) hebben in 2019 nog niet plaatsgevonden. Het bedrag blijft in de reserve beschikbaar. Na het realiseren van de bestemmingsplannen buitengebied zal het restant van de reserve toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Totaal bestemmingsreserves	**309**	**0**	**0**	**309**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Geen bestemmingsreserves afschrijvingslasten voor dit programma.

Voorzieningen

Geen voorzieningen voor dit programma.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding
De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de te verwachten of gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen, heffingen en retributies. De lokale belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies. De opbrengsten van de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of -en tot welk bedrag- kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2019 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals marktgelden en lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het gehanteerde inflatiepercentage voor 2019 was 1,4% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene belastingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken.

Beleidskaders
De beleidskaders zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Ontwikkelingen
Er zijn op het gebied van de lokale belastingen geen bijzondere algemene ontwikkelingen te melden. Indien van toepassing zijn er bij de betreffende belastingen of heffingen specifieke ontwikkelingen opgenomen. Een voorbeeld hiervan is het vervallen van de precariobelasting op kabels en leidingen per 1 januari 2022.

OPBRENGSTEN

Belastingen en heffingen (x € 1.000)				
Belasting	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Hondenbelasting	309	322	314	-8
Onroerende zaakbelasting woningen	6.332	6.352	6.510	158
Onroerende zaakbelasting niet woningen	3.754	3.804	3.964	160
Precariobelasting	32	21	34	13
Precariobelasting kabels en leidingen	2.178	2.178	2.062	-116

Reclamebelasting	113	113	114	1
Toeristenbelasting	382	382	313	-69
Parkeerbelasting - parkeergelden	1.130	1.063	1.081	18
Parkeerbelasting - parkeervergunningen	93	93	115	22
Totaal belasting	14.323	14.328	14.507	179

Heffingen	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Leges - burgerzaken	189	132	105	-27
Leges - paspoorten en rijbewijzen	620	677	427	-250
Leges - opstellen en handhaven APV	56	54	52	-2
Marktgelden	37	36	29	-7
Afvalstoffenheffing	3.084	3.058	3.030	-28
Lijkbezorgingsrechten	143	143	124	-19
Leges - omgevingsvergunningen	750	2.301	2.423	122
Leges - ruimtelijke ordening	15	15	17	2
Leges - welstand	40	41	122	81
Rioolheffing	4.461	4.508	4.517	9
Totaal heffingen	9.395	10.965	10.846	-119

Totaal belastingen en heffingen	**23.718**	**25.293**	**25.353**	**60**

LOKALE LASTENDRUK

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het dan ook vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en dus niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij de Provincie Gelderland, het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), op Waar staat je gemeente en via de Lokale Lastenmeter.

Hieronder vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden.

Belastingsoort	**2018**	**2019**
Afvalstoffenheffing	176	182
OZB eigendom woning	312	325
Rioolheffing	223	230

KWIJTSCHELDING

Inleiding
Burgers die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Beleid
Uw raad is hierbij gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels (onder meer de Invorderingswet 1990). De gemeente heeft slechts een beperkte beleidsvrijheid.

De gemeenteraad bepaalt voor welke belastingsoorten kwijtschelding mogelijk is en de voorwaarden waaronder kwijtschelding plaatsvindt. Binnen die beleidsvrijheid maakt de gemeente gebruik van de mogelijkheid het percentage van kosten van bestaan op 100% te stellen. Dit betekent dat belastingschuldigen met een inkomen gelijk aan of lager dan 100% van het minimuminkomen (volgens de bijstandsnorm) in aanmerking kan komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

In 2019 hebben 486 inwoners geautomatiseerd kwijtschelding ontvangen. Daarnaast zijn er 538 kwijtscheldingsverzoeken per post binnengekomen en behandeld. Daarvan is ongeveer 55% toegewezen.

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Het tarief voor de eerste hond is lager dan het tarief voor elke volgende hond in een huishouden. Voor kennelhouders die geregistreerd staan bij de Raad van beheer op kynologisch gebied, geldt een vast tarief. Vrijstelling van hondenbelasting is mogelijk in bijzondere gevallen, zoals voor blindengeleidehonden, politiehonden en honden jonger dan drie maanden die bij de moederhond verblijven. De tarieven van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn door uw raad per 2019 geharmoniseerd.

Beleidskaders
Verordening hondenbelasting:
https://drimble.nl/bekendmaking/2781883/zevenaar-verordening-hondenbelasting-2019.html
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Onroerende zaakbelasting

Inleiding
De onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:
- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet Woz). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De Woz-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van

het Woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. Immers kan de jaarlijkse huurverhoging beïnvloedt worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat ook de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de Woz-waarde en zij hebben dus eveneens een Woz-beschikking ontvangen.

Beleid

Opbrengst

Bij de raming van de OZB-opbrengst 2019 hebben wij rekening gehouden met een verhoging van de OZB tarieven met 1,4%. Conform het amendement van 21 maart 2018 over de OZB, is per 2019 de eenmalige onttrekking uit de Algemene reserve van € 245.120 per 2019 verdisconteerd in de tarieven OZB niet-woningen.

OZB en gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het Gemeentefonds nodig is. Zonder de toepassing van de OZB-belastingcapaciteit bij de verdeling van het Gemeentefonds zouden gemeenten met een hoge waarde aan onroerende zaken een hoger voorzieningenniveau of lagere belastingtarieven kunnen bieden dan gemeenten met een lage waarde.
Bij een gelijk tarief zijn de OZB-inkomsten in een gemeente met hoge WOZ-waarden immers hoger dan in een gemeente met lage WOZ-waarden. Een andere mogelijkheid is dat de tarieven in de gemeente met hoge WOZ-waarden lager uitvallen, terwijl de voorzieningen op een gemiddeld peil worden geboden.

Reken-/normtarieven

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de WOZ-waarden in een gemeente. Hoe hoger de waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de 'OZB-aftrekpost' bij de verdeling van het Gemeentefonds. Gemeenten worden afgerekend op de zogenoemde reken- of normtarieven. Er zijn drie reken- of normtarieven:

- voor eigenaren van woningen
- voor gebruikers van niet-woningen
- voor eigenaren van niet-woningen

Deze drie tarieven zijn voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden dus alleen bepaald door verschillen in de waarde van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat een verhoging of verlaging van de OZB-tarieven door de gemeente geen gevolgen heeft voor de uitkering uit het Gemeentefonds. Alleen als de totale WOZ-waarde verandert, door de jaarlijkse hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de Gemeentefondsuitkering.

Beleidskaders

https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2018-276146.html
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Parkeerbelasting

Inleiding

Gemeenten zijn op grond van artikel 225 van de Gemeentewet bevoegd parkeerbelastingen te heffen. De parkeerbelastingen zijn aan te merken als algemene en zakelijke belastingen. 'Algemeen' omdat de opbrengsten vrij besteedbaar zijn voor de gemeenten en 'zakelijk' omdat geen rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden.

Beleid

De parkeerbelasting is ingevoerd in het kader van parkeerregulering. De kostenopslag bij de naheffingsaanslagen mag maximaal kostendekkend zijn en is gemaximeerd.

Beleidskaders
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2018-276138.pdf
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Precariobelasting

Inleiding
De precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Beleid
Gemeente Zevenaar heeft twee soorten precariobelasting. Eén belasting is met name bedoeld voor het innemen van een terras op gemeentegrond en één is bedoeld voor het houden van kabels en leidingen in gemeentegrond.

Vanaf 2016 geldt voor de voormalige gemeente Zevenaar een tarief precario kabels en leidingen van € 2,25 per strekkende meter en voor de voormalige gemeente Rijnwaarden een tarief van € 3,00 per strekkende meter. Eind 2019 zijn deze tarieven door uw raad per 2020 geharmoniseerd naar € 2,42.

Beleidskaders
Verordeningen precariobelastingen:
- Rijnwaarden
- http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Zevenaar/CVDR617615.html
- Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting ter zake van buizen, kabels, draden of leidingen 2017 (Zevenaar)

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Ontwikkelingen
Op basis van wetgeving mogen gemeenten tot 1 januari 2022 precariobelasting heffen op kabels en leidingen, waarbij het tarief vanaf 2016 wettelijk niet verhoogd mag worden.

Reclamebelasting

Inleiding
Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Vanaf 2010 heffen wij voor het centrumgebied van Zevenaar reclamebelasting.

Beleid
De opbrengsten betalen wij, onder aftrek van € 7.500 voor perceptiekosten, door aan de Stichting Ondernemersfonds Zevenaar. Dit ter financiering van centrumpromotieactiviteiten.

Beleidskaders
Verordening reclamebelasting
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels en pensions, op campings en dergelijke. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Belastingplichtig voor de toeristenbelasting is degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op degene die verblijf houdt. De tarieven van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn per 2019 door uw raad geharmoniseerd.

Beleidskaders
Verordening toeristenbelasting:
https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Zevenaar/CVDR617614.html
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer.

Beleid
De heffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.

Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden een bedrag per lediging van de afvalcontainer dan wel een bedrag per storting in een ondergrondse container in rekening brengen. Van huishoudens die gebruik maken van een verzamelcontainer (bij hoogbouw) heffen wij een vast bedrag. De tarieven van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn per 2019 door uw raad geharmoniseerd.

Beleidskaders
Verordeningen afvalstoffenheffing:
https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Zevenaar/CVDR617612.html
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding
Voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en het daarbij verlenen van diensten door of vanwege de gemeente worden leges geheven op grond van de 'Verordening lijkbezorgingsrechten'.

Beleid
De tarieven van voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar waren in 2019 nog verschillend. Deze zijn in 2019 per 2020 door uw raad geharmoniseerd.

Beleidskaders
Verordeningen:
- Rijnwaarden
- Zevenaar

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Leges

Inleiding

Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.
Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Beleid
De tarieven van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn door uw raad per 2019 geharmoniseerd.

Beleidskaders
Legesverordeningen:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Zevenaar/CVDR617610/CVDR617610_2.html
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Marktgelden

Inleiding
Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende tijd dat het markt is.

Beleid
Marktgeld heffen wij van degene, die de goederen of koopwaren uitstalt. Hiervoor geldt een tarief per strekkende meter die in gebruik is genomen. Bij het tarief marktgeld hebben wij rekening gehouden met de kosten voor promotie van de markt. De tarieven van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn door uw raad per 2019 geharmoniseerd.

Beleidskaders
Verordeningen marktgelden:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Zevenaar/CVDR617617.html
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Rioolheffing

Inleiding
De Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken is in werking getreden. Dit heeft een verbreding van de gemeentelijke zorgplicht tot gevolg. Tegenwoordig gaat het niet meer slechts om kostenverhaal van een doelmatig werkende riolering. Het gaat om verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater, kortom voor de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleid
Wij heffen de rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water (huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De opbrengst baseren wij op het Watertakenplan De Liemers (per 1-1-2017 vastgesteld). De tarieven van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn per 2019 door uw raad geharmoniseerd.

Beleidskaders
Verordeningen rioolheffing:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Zevenaar/CVDR617611.html
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in risicomanagement toegelicht. Hierbij wordt het risicoprofiel en het bijbehorende weerstandsvermogen voor de gemeente Zevenaar weergegeven. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het bestaande beleid aangepast moet worden en zonder dat de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.
De Gemeente Zevenaar vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk en beheersbaar te maken. Door inzicht in de (financiële) risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze een afweging te maken en besluiten te nemen over de inzet van middelen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van deze risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:
- Het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- Het vergroten van het risicobewustzijn;
- Het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- Het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1.0.

De gemeenteraad neemt kennis van het risicoprofiel, bepaalt de financiële omvang van de noodzakelijke risicoreservering en stelt de ratio vast.

Beleidskaders

Ontwikkelingen

We werken aan een doorontwikkeling van het risicomanagement. Naast het inventariseren en actualiseren van de financiële risico's gaan we meer focus leggen op risicobeheersing en risicomanagement van doelstellingen. Welke risico's hangen met de doelstellingen van de gemeente samen, welke maatregelen nemen we en hoe gaan we met de risico's om? In maart 2020 hadden wij gepland in verschillende interactieve sessies de risico's en ons risicomanagement onder de loep te nemen. Deze zijn geannuleerd vanwege de maatregelen rondom de coronacrisis.

Coronacrisis

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn, is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit.
In de komende P&C-documenten zal de crisis de aandacht krijgen die nodig is en zullen wij onze risico's inventariseren en waar mogelijk (financieel) verwerken.

OVERZICHT TOPRISICO'S

In de voorbereiding op deze jaarrekening zijn de risico's geïnventariseerd en geactualiseerd. In het hieronder weergegeven overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de grootste netto impact; dat wil zeggen effect x kans groter dan € 250.000.

nr	Risico Bedragen x € 1.000	Kans op voordoen van risico	Financieel gevolg (maximaal)
1	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitaties (Zevenaar Oost, Babberich en Centrumplan)	*1	7.407
2	Opdrogen van bezuinigingsmaatregelen	30%	3.500
3	Sociaal domein / Jeugd / WMO	70%	1.150
4	Tekort op het I-deel (BUIG)	70%	1.000
5	Vervallen extra middelen Jeugdzorg in de algemene uitkering	50%	1.500
6	Verbonden Partijen / Gemeenschappelijke regelingen	50%	1.000
7	Wachtgeld wethouders	30%	1.400
8	Algemene uitkering wijkt af van de begroting	50%	500
9	Vervangen essen in verband met schimmel	50%	500

Ontwikkeling meerjarig

Tussen het overzicht toprisico's in de begroting 2019 en de jaarrekening 2019 zijn enkele verschillen. Deze verschillen zijn hieronder toegelicht.

- De risico's rondom de Turmac Cultuurfabriek zijn grotendeels komen te vervallen. Door de oplevering van het gebouw is het grootste risico niet meer aanwezig. Het resterende risico op de exploitatie valt buiten de top 10.
- Het risico op oninbaarheid op hypotheken is door verdere verbetering van de economie en de huizenmarkt verder gedaald. Daarnaast is de totale som aan uitstaande hypotheken gedaald. Als gevolg van deze twee ontwikkelingen behoort het risico niet meer tot de top 10.
- Door de ontwikkelingen in de 1ste voortgangsrapportage 2019 en de begroting 2020, specifiek rondom het sociaal domein, zijn twee risico's in de top 10 aangepast. De opzet van de risicoanalyse van het sociaal domein was bij de jaarrekening 2018 en de begroting 2020 al aangepast. Het verschil tussen de realisatie en de bijgestelde begroting past ruim binnen deze vernieuwde inschatting.
- Daarnaast bestaat het risico op het niet structureel maken van jeugdzorgbudgetten door het Rijk.
- Ten slotte is als gevolg van de bezuinigingen in de begroting 2020 een risico opgenomen voor het niet realiseren van deze maatregelen. Deze was bij het opstellen van de begroting 2019 nog niet bekend.
- Voor de ontwikkeling van het risico rondom de grondexploitatie wordt verwezen naar de uitgebreide toelichting hieronder.

Toelichting op risico's

Grondexploitatie

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 7.407.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2019-2022 betekent dit een afname van € 2.500.000. In de paragraaf Grondbeleid is een specificatie van de cijfers in tabelvorm opgenomen. Ook is daar een toelichting op de verschillen opgenomen waarvan de belangrijkste zijn:

1. Het risico in het kader van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) blijft aanwezig. De uitgifte van bedrijventerreinen is de afgelopen jaren echter historisch hoog gebleken waardoor het overaanbod fors is teruggedrongen. Vanuit de diverse raden (waaronder die van Zevenaar) is inmiddels (raadsvergadering juni 2020) een voorstel aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland gedaan om de kaders uit het oorspronkelijke RPW te heroverwegen. Deze zal hierover naar verwachting in juli 2020 een besluit nemen.
   Dit maakt dat het risico van het schrappen van bedrijfsgronden voor (logistieke) bedrijfsdoeleinden als lager wordt aangemerkt.
2. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (er is inmiddels een onherroepelijke omgevingsvergunning) wordt het risico op het niet-ontwikkelen daarvan lager.
3. Door de gunstige ontwikkeling met betrekking tot de vraag naar bedrijventerreinen (zie hierboven) wordt het vertragingsrisico eveneens lager geschat.
4. Doordat een deel van de civieltechnische werkzaamheden is uitgevoerd, wordt de impact als gevolg van kostenstijgingen lager.
5. Het afzetrisico van een aantal lastig verkoopbare kavels is gereduceerd omdat deze inmiddels zijn verkocht of zijn herontwikkeld.
6. Het renterisico wordt lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

Opdrogen van bezuinigingsmaatregelen

De raad heeft bij de meerjarenbegroting 2020-2023 een pakket aan bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. De maatregelen resulteren in een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Structureel moeten de maatregelen een bedrag van € 7,2 miljoen gaan opleveren. In de voortgangsrapportages monitoren wij de voortgang van de realisatie van de bezuinigingen. Het risico is aanwezig dat de bezuinigingseffecten in de loop van de jaren "opdrogen" of om andere externe ontwikkelingen niet het geraamde financieel resultaat halen. Dit risico schatten wij bij het sociale domein hoger in dan bij het fysieke domein. Daarnaast zijn er bezuinigingsvoorstellen van financieel-technische aard waarvan het risico vrijwel nihil is. In totaal hebben wij het risico geschat op € 3,5 miljoen met een kans van 30%.

Sociaal domein / Jeugd / WMO

De prognose voor het gebruik van jeugdzorg en Wmo is gebaseerd op de werkelijke uitgaven, verhoogd met de verwachte ontwikkelingen in prijs en aantal cliënten. Wij zijn hierbij afhankelijk van factoren die buiten onze invloedsfeer liggen. Als risico wordt op basis van het huidige kostenniveau voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 1,1 miljoen aangehouden.

Tekort op het I-deel / BUIG

In de Businesscase heeft de RSD de opdracht gekregen om zich verder te ontwikkelen tot een netwerkorganisatie. De effecten van de Businesscase zijn verwerkt in de begroting. Een belangrijke besparing in de businesscase is de daling van het aantal bijstandsgerechtigden. Het risico bestaat dat de veronderstelde daling niet wordt gerealiseerd, waardoor een nadeel ontstaat bij het I-deel. Dit risico in combinatie met de schommeling in de BUIG geeft aanleiding een risico op te nemen in de weerstandsparagraaf. Het risico wordt geschat op maximaal € 1 miljoen.

Vervallen extra middelen Jeugdzorg in de algemene uitkering

Voor de jaren 2019 t/m 2021 heeft het kabinet via de Algemene uitkering uit het gemeentefonds extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de hoge kosten die gemeenten momenteel moeten besteden aan de jeugdzorg. Het kabinet geeft daarbij aan dat het niet zeker is of de bedoelde hogere gemeentelijke uitgaven structureel zijn, dan wel onderdeel van "een tijdelijke boeggolf". Een nieuw kabinet zal daarom op basis van de uitkomsten van een in te stellen onderzoek besluiten of de extra rijksmiddelen ook na 2021 nog worden uitgekeerd. De extra middelen zijn daarom vanaf 2022 niet meer opgenomen in de cijfers van de

meicirculaire, waarop de berekening van de Algemene uitkering in onze begroting is gebaseerd. Het ministerie heeft echter een richtlijn opgesteld waarin wordt aangegeven dat gemeenten voor de jaren 2022 en 2023 gebruik kunnen maken van een stelpost tot een maximum van het eigen aandeel in het over 2021 verstrekte bedrag. Voor onze gemeente gaat het hierbij om een bedrag van € 750.000. Het alsnog komen te vervallen van de extra middelen is een risico in de begroting.

Verbonden Partijen
De totale jaarlijkse bijdrage van onze gemeente aan Verbonden partijen is ongeveer 20 miljoen. Het risico bestaat dat Verbonden Partijen in een bepaald jaar een hogere bijdrage nodig hebben dan begroot. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan bij onverwachte tegenvallers in hun exploitatie. Omdat de verbonden partijen in hoofdzaak niet beschikken over een eigen weerstandsvermogen, worden deze tegenvallers in rekening gebracht bij de gemeente. We gaan voor de inschatting van het risico uit van maximaal 5% van de totale jaarlijkse bijdrage.

Wachtgeld wethouders
Om de huidige wethouders te beschermen tegen de gevolgen van werkloosheid na het wethouderschap geldt een wachtgeldregeling. Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het wethouderschap beëindigd is hierbij niet van belang; het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De specifieke aanspraak en omvang kunnen pas worden bepaald op het moment dat zich dit voordoet.

Algemene uitkering
De jaarlijkse verhogingen of verlagingen (het accres) van het gemeentefonds zijn onzeker. Het gemeentefonds ontwikkelt zich evenredig aan de rijksuitgaven. Nemen de rijksuitgaven toe, dan neemt ook de algemene uitkering toe. Bij een afname van de rijksuitgaven geldt het omgekeerde. De hoogte van de algemene uitkering is hierdoor afhankelijk van omstandigheden die buiten de invloedssfeer van de gemeenten liggen.

Vervangen essen in verband met schimmel
In de gemeente Zevenaar staan ongeveer 5.000 essen. Landelijk gaan veel essen dood als gevolg van het vals essenvlieskelkje, een schimmel uit Azië waar onze inlandse essen niet tegen kunnen. Ook in Zevenaar is al een aanzienlijk deel van de essen aangetast. Naar verwachting zal op termijn 25% van de essenpopulatie moeten worden vervangen door andere boomsoorten. Door het droge weer van de afgelopen jaren is het risico afgenomen. Het risico is gehalveerd van € 1.000.000 naar € 500.000.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die een grote impact kunnen hebben op de financiën van Zevenaar. Het risicoprofiel is een dynamisch geheel gelet op ontwikkelingen in de in- en externe omgeving, het bijstellen van doelstellingen en de werking van beheersmaatregelen. Op het moment dat een bepaald risico in de begroting is geraamd, is het geen risico meer. Op basis van een actuele risicosimulatie heeft de gemeente Zevenaar een weerstandscapaciteit nodig van afgerond € 10,1 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote kosten, dat wil zeggen risico's, op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve van onze gemeente is per 31 december 2019 € 28,2 miljoen.

WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{28.216.000}{10.102.000} = 2{,}79$$

De ratio voor het weerstandsvermogen kan worden ingedeeld in een aantal waarderingscijfers.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	2,0 ≤ x	Uitstekend
B	1,4 ≤ x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 ≤ x < 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ x < 1,0	Matig
E	0,6 ≤ x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

De nu berekende ratio van de gemeente Zevenaar valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve per 31-12-2019 aangevuld met de verwachte mutaties in het meerjarenperspectief.

Doorrekening algemene reserve (bedragen x € 1.000)	
Saldo algemene reserve per 31-12-2019	36.541
Positief resultaat jaarrekening 2019	667
Negatief resultaat 2020 n.a.v. 1e VGR 2020	-5.925
Geactualiseerd begrotingsresultaat 2021	-2.162
Geactualiseerd begrotingsresultaat 2022	-590
Geactualiseerd begrotingsresultaat 2023	323
Mutaties n.a.v. eerder genomen besluiten 2020-2023	-638
Totaal	**28.216**

FINANCIELE KENGETALLEN

De financiële kengetallen geven u een globaal inzicht in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen moeten in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van onze gemeente.

Financiële kengetallen	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
1.a Netto schuldquote	94%	115%	84%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	85%	103%	77%
2. Solvabiliteitsratio	24%	20%	23%
3. Structurele exploitatieruimte	0,1 %	0,6%	-2%
4. Grondexploitatie	33%	36%	14%
5. Belastingcapaciteit	99,5%	99%	99,7%

In aanvulling op bovenstaand overzicht is onderstaand nog een nadere beschouwing opgenomen.

1. Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Voor onze gemeente bedraagt het werkelijke percentage van de netto schuldquote in 2019 84% (peildatum 31-12-2019) en wijkt af met 27% ten opzichte van de begroting 2019 (peildatum 1-1-2019). In 2019 is werkelijk een bedrag van € 15,8 miljoen afgelost en € 15 miljoen aangetrokken. In de begroting 2019 is rekening gehouden met het aantrekken van € 10 miljoen en is de aflossing van 2019 niet meegenomen.

2. Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Voor onze gemeente zien we een stabiele solvabiliteitsratio van gemiddeld 23%. De ontwikkeling van de solvabiliteit blijft een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren en hangt sterk samen met de ontwikkeling van de grondexploitaties en de toename van investeringen.

3. Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzicht van de totale baten.
In onze gemeente is sprake van 'in exploitatie genomen bouwgronden' die grotendeels bestaat uit grondexploitaties Zevenaar-Oost en Babberich.
In 2019 zijn de in de grondexploitatie geraamde erfpachtgronden van de kavel van 19 hectare, conform de BBV voorschriften, verantwoord in de Algemene dienst. Hierdoor is de boekwaarde aanzienlijk gedaald.
De boekwaarde (exclusief de verliesvoorziening) is in 2019 ook als gevolg van verkopen afgenomen, waardoor het risico daalt.
De grondexploitaties hebben een forse impact op de financiële positie van onze gemeente. Wij hebben als gemeente leningen afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) woningbouwprojecten en hebben een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een

gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of een grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

4. Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de Algemene uitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal is relevant voor de beoordeling van de financiële positie, omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden bezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie er niet toe bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatie ruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten.

5. Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de belastingdruk van de gemeente ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), die jaarlijks een rapport opstelt over de ontwikkeling van de lokale lasten. In de berekening zijn meegenomen de OZB-lasten, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin. Onze gemeente zit met 99,7 % onder het landelijk gemiddelde. Er is ruimte om een negatieve structurele exploitatieruimte aan te vullen met structurele baten.

Genormaliseerd overzicht financiële kengetallen
De belangrijkste factor bij het berekenen van de financiële kengetallen is het totaal aan baten. Deze is voor een deel van de kengetallen de deler. Doordat er in 2019 grote baat is gerealiseerd op de gronden muteren de kengetallen meer dan je volgens een consistente lijn zou kunnen verwachten. Om een gelijkmatiger inzicht te geven in de ontwikkeling van de kengetallen is in onderstaand overzicht het totaal aan baten genormaliseerd.

Financiële kengetallen	Begroting 2018	Begroting 2019	Werkelijk 2019
1.a Netto schuldquote	103%	96%	99%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	88%	82%	91%
2. Solvabiliteitsratio	21%	22%	23%
3. Structurele exploitatieruimte	2%	1%	-2,6%
4. Grondexploitatie	38%	26%	17%
5. Belastingcapaciteit	99%	99%	99,7%

CONCLUSIE

Op basis van de ontwikkeling van de verschillende kengetallen kan geconcludeerd worden dat het risicoprofiel van de gemeente overwegend positief is. Aandachtspunt is de structurele exploitatieruimte en het financieel gezond maken van het meerjarig financieel meerjarenperspectief. De ratio van het weerstandsvermogen is vergeleken met de vorige jaarrekening 2018 verstevigd; van 2,3 naar 2,79.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding
De gemeente Zevenaar heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze zaken is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is grotendeels vastgelegd in beleids- en onderhoudsplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op onder andere het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid
Per 1 januari 2018 is het onderhoud van de kapitaalgoederen voor de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar samengevoegd. Voorafgaand aan de fusie is op een aantal onderdelen zoals riolering en water al samen gewerkt aan een geharmoniseerd beleid ten aanzien van de kapitaalgoederen. Wij hebben een beeldkwaliteitsplan opgesteld voor het integrale beheer en onderhoud van de openbare ruimte (IBOR). Op basis hiervan stellen wij een geharmoniseerd meerjarenbeleid op.

Beleidskaders
- Integraal Beheer Openbare Ruimte (2018)

GEBOUWEN

Beleid
Het beleid voor de gemeentelijke gebouwen is vastgesteld op 26 januari 2017 in de nota vastgoedbeleid Zevenaar. Hierin is opgenomen dat de gemeente op termijn alleen nog eigenaar wil zijn van:
- de panden die zij zelf gebruikt;
- panden die vanwege een bepaald maatschappelijk belang of afbreukrisico niet bij marktpartijen kunnen worden ondergebracht;
- multifunctionele accommodaties

In 2019 is gewerkt aan een integraal huisvestingsplan, deze is afgerond en wordt medio 2020 voorgelegd aan de raad. Hierin is een strategisch vastgoedplan opgenomen, dat voorziet in de huisvestingsbehoefte van de doelgroepen van beleid. Het plan is tevens de onderlegger voor het verder verduurzamen van het vastgoed. De uitwerking van de verduurzaming van het vastgoed wordt momenteel uitgewerkt, hiervoor is een routekaart opgesteld.

In 2018 is het meerjarenonderhoudsplan voor de nieuwe gemeente Zevenaar herzien. Alle panden van voormalig Rijnwaarden en Zevenaar zijn hierin opgenomen. Nog niet alle panden die in gebruik of eigendom zijn van de gemeente hebben een meerjarenonderhoudsplan voor de komende 15 jaar. In afwachting op de goedkeuring van het instandhoudingsplan worden (duurzame) meerjarenonderhoudsplannen opgesteld voor de gebouwen die tot na 2025 in het bezit blijven van de gemeente.

Beleidskaders
Nota Vastgoedbeleid (2017)

Kwaliteitsnormen
Het vaststellen van het onderhoudsniveau van de gemeentelijke panden wordt gebaseerd op NEN 2767, niveau 3 (redelijke conditie). Voor maatschappelijke en/of publieksfunctie wordt niveau 2 (goede conditie) aangehouden voor de gevels en specifieke ruimten.

Onderhoudsniveau 3 houdt in dat het verouderingsproces over de gehele linie duidelijk op gang is gekomen. Plaatselijk kunnen zich ernstige gebreken voordoen zonder dat deze resulteren in functionele gebreken.

In het geval dat panden tijdelijk onderdeel uitmaken van de vastgoedportefeuille en/of op termijn afgestoten of gesloopt worden, kan worden afgeweken van de onderhoudsnormering. Uitgangspunt in deze situatie zal niveau 4 (matige conditie) zijn. Deze onderhoudsactiviteiten zijn gericht op het wind- en waterdicht houden van het object, op veiligheid en tijdelijke verhuurbaarheid.

Onderhoud
De actuele staat van onderhoud in het algemeen is conform het uitgangspunt conditieniveau 3 "redelijk". Conform dit niveau is in 2019 onderhoud uitgevoerd.

Het vastgoed dat door de eigen organisatie in gebruik is, heeft als doelstelling om in 2025 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat in 2020 energiescans worden gemaakt van de gebouwen die aan deze doelstelling moeten voldoen. Hieruit zal een plan van aanpak volgen om deze doelen te realiseren.

Van de gebouwen die naar verwachting binnen 6 jaar gesloopt of vervangen worden, is het onderhoud aangepast naar een lager niveau.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019 begroot	2019 realisatie	Verschil
Belastingen	167	101	66
Doorbelastingen	25	144	-119
Dotatie voorziening	147	147	0
Huisvestingslasten	297	340	-43
Leveringen diensten en goederen	121	124	-3
Onderhoud gebouwen	326	268	59
Overige lasten	48	46	2
Totaal	**1.132**	**1.170**	**-38**

Er is in 2019 gewerkt binnen de begroting. Er is een voordeel behaald op het klein onderhoud, vanwege het uitstellen van enkele werkzaamheden. De huisvestingslasten zijn gestegen. Dit komt voornamelijk door de gestegen energieprijzen. Het onderhoud is gepleegd conform onze uitgangspunten.

GROEN

Beleid
Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor het openbaar groen is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Het plan heeft betrekking op het verzorgend niveau van het groen en niet op de technische kwaliteit. Het groenbeleid is niet in 2019 geharmoniseerd. In verband met de bezuiniging is er voor gekozen eerst de basis goed in beeld te brengen en dan het beleid te harmoniseren. Dit vindt plaats in 2020. Dan wordt ook de technische kwaliteit van het openbaar groen in beeld gebracht.
Vanaf november 2017 is het gebruik van bestrijdingsmiddelen in het openbaar groen niet meer toegestaan. Hiermee geven we uitvoering aan het rijksbeleid.

Kwaliteitsnormen
Voor de openbare ruimte en daarmee ook voor het openbaar groen zijn de volgende kwaliteitsnormen op basis van de CROW beeldkwaliteitssystematiek vastgesteld:
Beeldkwaliteit hoog: centrum, begraafplaatsen en accentplekken;
Beeldkwaliteit basis: woonwijken, parken en industrieterreinen;
Beeldkwaliteit laag: buitengebied.

De vastgestelde beeldkwaliteit heeft betrekking op het verzorgend niveau van de openbare ruimte.

Onderhoud
Het onderhoud van het groen wordt voor een deel in eigen beheer uitgevoerd. Daarnaast is een deel van het onderhoud van het groen uitbesteed aan derden. Voor het groen in eigen beheer en uitbesteed aan derden zijn nieuwe beeldkwaliteitsbestekken gemaakt. Voor Angerlo, Lathum en Giesbeek is een integraal onderhoudsbestek op de markt gebracht. Onderhoudswerkzaamheden ten behoeve van openbaar groen, ondergronden van speelterreinen, schoonhouden van goten en bestrijding van onkruid op verharding is bij 1 aannemer ondergebracht.
Voor de bestrijding van de eikenprocessierups is in 2019 extra geld uitgegeven. Ook voor de komende jaren verwachten we extra uitgaven te moeten doen om de eikenprocessierups te bestrijden om gezondheidsklachten van bewoners te voorkomen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019 begroot	2019 realisatie	Verschil
Bestekken onderhoud groen	730	696	34
Doorbelastingen	964	1112	-147
Leveringen diensten en goederen	372	328	44
Onkruidbestrijding	170	176	-7
Overige lasten	270	282	-12
Totaal	**2.505**	**2.594**	**-89**

Er is een nadeel van € 89.000 behaald op het openbaar groen in 2019, grotendeels veroorzaakt door interne doorbelastingen. Op de aanbestede bestekken en de inhuur van groenploegen is een voordeel te zien. Dit is incidenteel van aard.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid
Voor de openbare verlichting is een beleidsplan vastgesteld in 2016 voor een periode van 10 jaar. Het beheer van de openbare verlichting is onderdeel van het beeldkwaliteitsplan. Het plan heeft betrekking op de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare verlichting. Op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit wordt het beleidsplan openbare verlichting nog geactualiseerd integraal met de andere onderdelen van de openbare ruimte.
Beleidskaders
- Beleidsplan openbare verlichting 2016 - 2025 Zevenaar
- Beleidsplan Openbare verlichting 2015 - 2023 Rijnwaarden

Kwaliteitsnormen
De kwaliteitsnormen zijn nu vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2016-2025 en vertaald in een werkbestek. Vanaf het overgangsjaar 2018 zijn de bestaande kwaliteitsnormen van beide voormalige gemeenten gehanteerd, in afwachting van het nieuwe beleidsplan openbare verlichting.

Onderhoud
Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is Europees aanbesteed voor de periode 2018-2019 met de optie om nog een jaar te verlengen. Hiervoor is een raamcontract afgesloten waarin deelopdrachten kunnen worden uitgezet. Deze bestekken zullen in onderdelen te zijner tijd worden omgezet in beeldkwaliteitsbestekken.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019 begroot	2019 realisatie	Verschil
Elektriciteit	196	187	9
Leveringen diensten en goederen	72	86	-15
Doorbelastingen	61	76	-15
Dotatie voorziening	26	26	0
Overige lasten	10	7	3
Totaal	**364**	**382**	**-17**

Er is een nadeel behaald van € 17.000 op het product openbare verlichting.
Dit is te wijten aan een kleine overschrijding op onderhoud aan de lichtmasten. Wegens areaaluitbreiding komen er steeds meer masten in onderhoud. We nemen dit op in het nieuwe beleidsplan en passen hierop de dan de begroting aan.

RIOLERING EN WATER

Beleid
Als verbreding van het GRP 2012-2016 heeft de gemeente in samenwerking met drie Liemerse gemeenten en het waterschap Rijn en IJssel het "Watertakenplan De Liemers 2017-2021" opgesteld. Dit beleidskader verwoordt de gezamenlijke visie van de Liemers op zowel de afvalwaterketen als het stedelijk water. Zowel gemeenten als waterschap ondersteunen hierbij de gekozen strategie, maar behouden hierbij ieder hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Aanvullend op de bestaande beleidsstukken is door de vier organisaties in dit Watertakenplan gekeken naar een gezamenlijke strategie ten aanzien van interacties binnen de afvalwaterketen en het stedelijk water. Specifiek voor het gebied De Liemers vormt dit Watertakenplan op onderstaande vier thema's een verbijzondering van algemeen beleid. De thema's zijn:

- Klaar voor de toekomst;
- Landelijke Bestuursakkoord Water;
- Invoering van de Omgevingswet;
- De burger centraal.

Na de gemeentelijke herindeling zijn de werkzaamheden die voortvloeien uit de watertakenplannen van de twee voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden geharmoniseerd.
Beleidskaders
Watertakenplan De Liemers 2017-2021 (2016)

Kwaliteitsnormen
De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater vermengd met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water. De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater is de taak van het waterschap. Daarnaast draagt het waterschap zorg voor de waterhuishouding. Deze zorgplichten dienen in onderlinge samenwerking tussen de Liemerse gemeenten en het waterschap goed te worden uitgevoerd. Informatie hierover is beschreven in het rapport "Watertakenplan De Liemers 2017-2021".

Onderhoud
Waterschap en gemeenten dragen zorg voor de instandhouding van de afvalwaterketen en het watersysteem zodanig dat voorzieningen goed blijven functioneren en geen gevaar optreden voor de volksgezondheid, het milieu of voor de leefomgeving. Jaarlijks zijn hiervoor activiteiten gepland zoals het vervangen en renoveren van objecten, uitvoeren van onderzoek, planvorming en beleid en zorg dragen voor het beheer en onderhoud. Deze werkzaamheden zijn meestal periodiek en/of cyclisch van aard.

Waterschap en gemeenten willen de komende jaren toegroeien naar een meer risicobewust beheer voor het uitvoeren van de watertaken. Dit is onderdeel van de implementatie van assetmanagement om te komen tot een meer doelmatiger waterbeheer.

In 2019 zijn twee grote projecten in uitvoering waarin voor een integrale gebiedsaanpak is gekozen. Dit betreft de revitalisering Giesbeek (in uitvoering) en Angerlo (in voorbereiding). Deze projecten worden bekostigd uit de voorziening riolering, welke gebaseerd is op het watertakenplan. Daarnaast is er voor deze projecten geld beschikbaar gesteld uit de voorziening wegen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019 begroot	2019 realisatie	Verschil
Beheersystemen en IT	106	48	58
Doorbelastingen	796	870	-74
Dotatie voorziening	622	622	0
Onderhoud en reparaties	678	607	71
Onderzoeken	202	83	119
Overige lasten	277	304	-27
Totaal	**2.682**	**2.535**	**147**

Er is een voordeel behaald van € 147.000 in 2019 op de lasten voor riolering.
Het beheersysteem Kikker is nog niet geheel gevuld. Dit is begin 2020 afgerond.
Daarnaast is er in 2019 minder besteed aan onderzoeken. Dit wordt in 2020 ingehaald. Onze focus lag vooral op het achterstallig onderhoud en de grote infraprojecten.

WEGEN EN BRUGGEN

Beleid
Vanwege de grote raakvlakken tussen riolering en onderhoud wegen worden projecten integraal aangepakt. Het vigerende beleidsplan wegen actualiseren wij in 2020 integraal met de andere onderdelen van de openbare ruimte in de vorm van een beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Daarin worden de onderhoudsplannen voor de aankomende jaren uiteengezet.
Beleidskaders

- Wegenbeleidsplan Zevenaar en Rijnwaarden

Kwaliteitsnormen
Openbare wegen en bruggen zijn een onderdeel van de openbare ruimte. Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor de openbare wegen en bruggen is een beeldkwaliteitsplan vastgesteld. Het plan heeft betrekking op de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit zal vervolgens het beleidsplan wegen worden geactualiseerd. De landelijke CROW beeldkwaliteit systematiek vormt hiervoor de basis.
Onderhoud
Het klein onderhoud van de wegen en bruggen wordt in eigen beheer uitgevoerd. Daarnaast is een deel van het onderhoud uitbesteed aan derden. Voor de uitvoering van het onderhoud zijn bestekken gemaakt. Deze bestekken zullen in onderdelen te zijner tijd worden omgezet in beeldkwaliteitsbestekken.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019BG	2019 realisatie	Verschil
Doorbelastingen	845	1003	-158
Dotatie voorziening	1499	1499	0
Leveringen diensten en goederen	386	339	47
Overige lasten	97	82	16
Totaal	**2.827**	**2.923**	**-96**

Er is een nadeel behaald op de beheer- en onderhoudslasten van wegen en bruggen van € 96.000.
De oorzaak zit hier met name in hogere interne doorbelastingen. In de kadernota 2018-2022 is € 400.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2018 en 2019, ten behoeve van het wegwerken van achterstanden in het onderhoud van wegen.

Conclusie

Na de gemeentelijke herindeling is er in de jaren 2018 en 2019 veel energie gestoken om de staat van de kapitaalgoederen te bepalen. In het voorjaar van 2018 is het integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de beleidskaders zijn vastgesteld ten aanzien van de openbare ruimte en voornamelijk het onderhoud van de kapitaalgoederen.

In onderstaande tabel zijn de onderhoudskosten van de verschillende onderdelen binnen de kapitaalgoederen opgenomen ten opzichte van de begroting 2019.

Soort kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil
Gebouwen	1.132	1.170	-38
Wegen en bruggen	2.827	2.923	-96
Openbare verlichting	364	382	-17
Groen	2.505	2.594	-89
Riolering	2.682	2.535	147
Totaal lasten onderhoud kapitaalgoederen	**9.511**	**9.604**	**-93**

Op basis van de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 9,5 miljoen benodigd voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen binnen de gemeente Zevenaar. Met het vaststellen van het nieuwe integrale beleidsplan zal dit bedrag in de komende jaren gaan wijzigen. Het nadeel in 2019 is met name incidenteel van aard.

De beheerskosten worden in 2020 inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan zijn en worden er nieuwe beheersplannen opgesteld voor de verschillende kapitaalgoederen binnen de openbare ruimte. Daarmee ligt er een basis van waaruit de gemeente Zevenaar kan werken om de kapitaalgoederen kwalitatief op het gewenste niveau te brengen en te houden.

FINANCIERING

Inleiding
De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Definitie van het begrip treasury:
Het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient. De gemeente Zevenaar hanteert daarom als uitgangspunt dat er defensief en risicomijdend op de geld- en kapitaalmarkt opgetreden wordt. Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De controlfunctie is juist belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen en die van de controlfunctie op de baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Beleid
Het treasurybeleid is gericht op het minimaliseren van financiële risico's en het binnen de geldende kaders realiseren van een zo optimaal mogelijk rendement.
De uitvoering van de financieringsfunctie heeft in 2019 uitsluitend de publieke taak gediend, en het beheer is prudent geweest.

Beleidskaders
Treasurystatuut gemeente Zevenaar 2018

GEMEENTEFINANCIERING

Financieringsbehoefte

In onderstaand overzicht is het verloop van de afgesloten langlopende geldleningen op de balansdatum weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Jaar	Stand 31-12	Rentebedrag	Rente %
2018	117.698	3.146	2,5%
2019	116.862	2.849	2,1%
2020	110.300	2.399	2,1%
2021	103.779	2.225	2,0%

Het gemiddelde rentepercentage is gebaseerd op de betaalde rente gedeeld door de schuldrestant aan het einde van het jaar. Dit kan als indicator worden afgezet tegen de huidige en verwachte rentestand. De huidige rente (zie ontwikkelingen) ligt onder het gemiddelde percentage. Dit percentage volgt daarmee de dalende lijn die zichtbaar is. Wij verwachten gezien de looptijd van de huidige leningen (tegen een lage interest) en de huidige renteontwikkelingen dat het risico van stijgende rentelasten komende jaren beperkt van invloed zal zijn op de begroting.

Vooral door de toenemende verkoop van gronden, zal de behoefte om nieuwe leningen af te sluiten de komende jaren verder afnemen. De ontwikkelingen met betrekking tot het doortrekken van de A15 naar de A12 zijn nog niet in deze behoefte verwerkt, maar de verwachting is dat deze uit de dan beschikbare middelen kunnen worden betaald.

RISICOBEHEER

Risicobeheer

Risicobeheer is een van de centrale doelstellingen van de Wet fido. Hierbij worden de volgende risico's onderscheiden:

- renterisico's;
- kredietrisico's;
- risico's bij het liquiditeitsbeheer en debiteurenrisico's.

In het financieringsstatuut is aangegeven dat voor het uitzetten van middelen alleen gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen met minimaal een AA - rating, d.w.z. zeer kredietwaardige partijen. Uitlenen van gelden aan bedrijven en beleggen in aandelen is niet toegestaan gelet op de risico's die daaraan verbonden zijn.

Bij het verstrekken van leningen voor de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

RENTE EN RENTERISICO'S

De belangrijkste risico's voor de gemeente die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan uit renterisico's. Deze worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

1. De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar) mag opnemen;
2. De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld (looptijd vanaf één jaar) in beeld gebracht.

De ontwikkelingen van deze renten worden hieronder nader toegelicht.

1) De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich brengt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing.

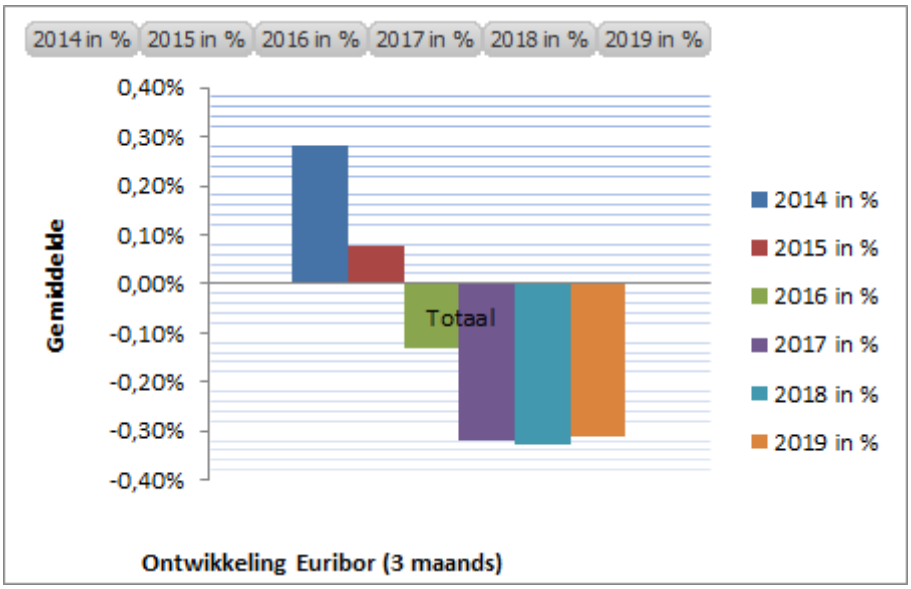
De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van de omvang van de lopende uitgaven.
De kasgeldlimiet voor de gemeente Zevenaar voor 2019 was berekend op 10,4 miljoen en is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang van 122,4 miljoen.

Overzicht kasgeldlimiet in 2019 (x€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Berekend kasgeldlimiet 2019	10.400	10.400	10.400	10.400
Omvang netto-vlottende schuld	-12.817	-1.845	9.168	10.402
Ruimte binnen kasgeldlimiet	23.217	12.245	1.232	0
Overschrijding van de kasgeldlimiet	0	0	0	2

In 2019 is de kasgeldlimiet in het 4e kwartaal met een klein bedrag overschreden.
Als drie kwartalen achtereen het kasgeldlimiet wordt overschreden moet volgens artikel 4 van de Wet Fido (*Wet financiering decentrale overheden*) de provincie als toezichthouder hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring aan de toezichthouder voorgelegd worden.
Gelet op het tarief voor kort geld op dit moment, waarbij we voor het aantrekken van een kasgeldlening rente ontvangen, maken we gebruik van de ruimte die de wet Fido ons geeft. Dit Treasurybeleid betekent naast een besparing ook een opbrengst qua rente. Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen zodat bij een stijgende rente op de kapitaalmarkt overgegaan kan worden tot het consolideren (omzetten van een kortlopende schuld in een langlopende schuld).

Renterisico kort geld

De rentelasten van kort geld (kasgeldlimiet) hangen samen met de ontwikkeling van de Euribor. In onderstaande grafiek is het verloop van de Euribor in de afgelopen jaren weergegeven.

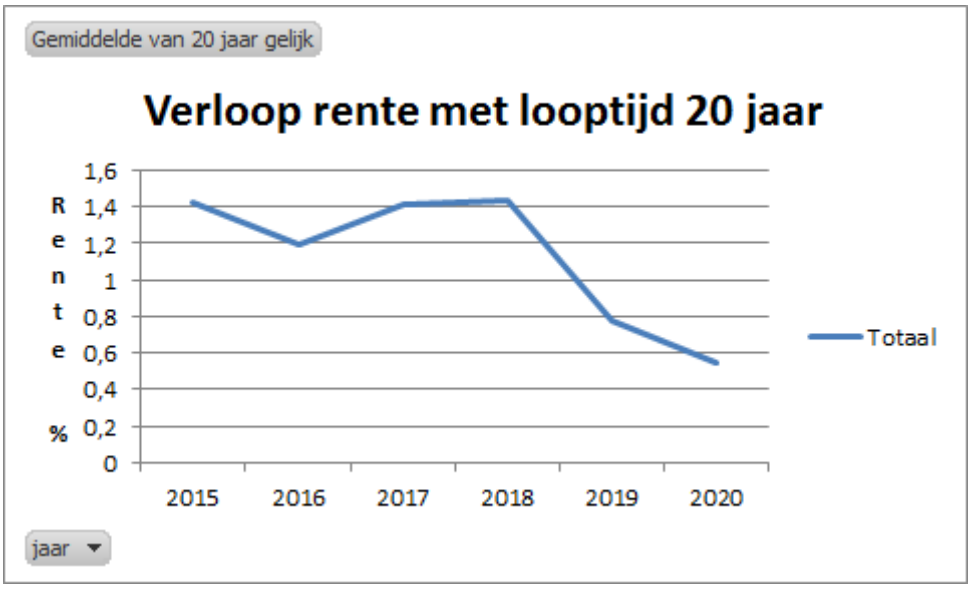

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt bevond het kortlopende renteniveau (referentierente: 3-maands Euribor) zich het volledige afgelopen jaar onder de 0%. Ofwel: een negatieve rente. Dit korte renteniveau staat hoofdzakelijk onder invloed van het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB).Dit beleid draagt er aan bij dat de geldmarkttarieven negatief zijn. De gemeente Zevenaar profiteert van deze situatie bij het opnemen van dag- en kasgeldleningen. Door de negatieve rente krijgt de gemeente namelijk geld toe als zij kortlopend leent.

Renterisico lang geld

De gemeente Zevenaar gaat uit van totaalfinanciering. Op basis van de behoefte wordt lang geld aangetrokken. Het geld wordt met name aangewend om activa te financieren. In de gemeente Zevenaar worden activa lineair afgeschreven en hier wordt met het langlopende geld bij aangesloten.

Rentelasten van langlopend geld zijn gebaseerd op een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar, waarbij de rente tussentijds niet wordt aangepast. In onderstaande grafiek staat het verloop van de rente in de afgelopen jaren opgenomen (stand 28 april 2020).

De lange rente heeft in 2019 een dalende trend laten zien.
In de afgelopen weken heeft het coronavirus zich in een razendsnel tempo verspreid over de wereld. Als gevolg van de corona-epidemie en de beperkende maatregelen zal de economie van het eurogebied in het tweede kwartaal in een recessie komen. De private consumptie zal sterk dalen. Ook de investeringen in vaste activa lopen terug doordat bedrijven, als gevolg van de dalende vraag, investeringsbeslissingen uitstellen. Vooral in de landen waar de overheid in maart een totale lockdown heeft doorgevoerd, neemt de bedrijvigheid af. De inflatie daalt van 1,2% in 2019 naar -0,2% dit jaar. De afname van de geldontwaarding is voornamelijk het gevolg van lagere energieprijzen. Het bruto binnenlands product (bbp) van ons land neemt naar verwachting af met 4,2%. De inflatie blijft dit jaar beperkt tot 0,4%.
De Europese Centrale Bank (ECB) blijft in de komende twaalf maanden een ruim monetair beleid voeren. De lange rentetarieven blijven op een zeer laag niveau.

2. Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in, dat een vervangende geldlening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande geldleningen te kunnen voldoen. Bij renteherziening gaat het om het aanpassen van het rentepercentage door de geldgever tijdens de looptijd van de geldlening.
Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2019 niet is overschreden.

	Berekening renterisico-norm (x € 1.000)	Begroting 2019	Werkelijk 2019
1.	Renteherzieningen	0	0
2.	**Netto renteherziening op vaste schuld**	0	0
3a.	Nieuw aangetrokken vaste schuld	10.000	15.000
3b.	Nieuw verstrekte leningen	0	509
4.	**Netto nieuw aangetrokken vaste schuld**	10.000	15.509
5.	**Betaalde aflossing**	15.800	15.836
6.	**Herfinanciering (laagste 4 en 5)**	10.000	15.509
7.	**Renterisico op vaste schuld (2 + 6)**	10.000	15.509
8.	*Totaal begroting/jaarstukken*	122.400	151.366

9.	*Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage*	20%	20%
10.	*Renterisiconorm (8 x 9)*	24.500	30.273
7.	**Renterisico op vaste schuld (2 + 6)**	10.000	15.509
11.	**Ruimte onder risico-norm (10-7)**	14.500	14.764

KREDIETRISICO'S

De gemeente loopt kredietrisico op door de gemeente verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Onderstaand volgt een overzicht van de uitgezette gelden per type instelling.

Risicogroep	M/Z*	Restant schuld	
		Bedrag (x € 1.000)	Percentage van het totaal (%)
Leningen aan stichtingen en sportaccommodaties	Z	319	3,10
Lening aan een woningbouwvereniging	M	72	0,70
Leningen aan deelnemingen (Vitens)	Z	310	3,01
Hypothecaire leningen ambtenaren	M	8.364	81,16
Sociale kredieten aan inwoners via Kredietbank	Z	82	0,80
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN):			
Leningen voor verzakte woningen	M	104	1,01
Startersleningen koophuizen	M	97	0,94
Duurzaamheidsleningen	M	733	7,11
Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	M	225	2,18
Totaal		10.306	100%

* Met (M) of zonder (Z) hypothecaire zekerheid

Leningen aan stichtingen sportaccommodaties
Het betreft leningen aan stichtingen, sportaccommodaties en woonwagenbewoners. De aflossing verloopt zoals is overeengekomen. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Woningbouwvereniging
Op 1 -1-2020 resteert nog een lening aan de toegelaten instelling St. Plavei (voorheen Laris) voor een woningbouwproject. Het risico is minimaal omdat Plavei onder financieel toezicht staat van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (W.S.W.).

Deelnemingen (Vitens)
Waterbedrijf Vitens heeft de preferente aandelen welke in bezit waren van onze gemeente ingekocht. De koopsom van € 2.327.300 is daarbij omgezet in een achtergestelde lening. Deze wordt in 15 jaar afgelost. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.
Hypothecaire leningen ambtenaren
Tot 1 januari 2009 zijn aan personeelsleden, onder een aantal voorwaarden, hypothecaire geldleningen verstrekt. Met ingang van 2009 is het door de wijziging van de Wet FIDO niet meer mogelijk om hypothecaire geldleningen te verstrekken aan personeelsleden. De verstrekte geldleningen tot 1 januari 2009 blijven

bestaan en worden afgelost zoals overeengekomen. Bij het beëindigen van het dienstverband dient tot aflossing van de gehele lening te worden overgegaan. Het restant van de leningen zal door deze wijziging elk jaar afnemen.
Gelet op de hypothecaire zekerheidstelling worden de risico's als gering geschat.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN)
In het kader van de Verordening Stimulering Verzakkingsherstel zijn leningen verstrekt aan eigenaren van verzakte woning. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
Op grond van de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar zijn voor de aankoop van een woning op "Groot Holthuizen" via de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten startersleningen verstrekt van maximaal
€ 22.500. De helft van dit bedrag werd door het rijk verstrekt. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
In 2017 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen via het SVN verstrekt. De risico's worden als gering geschat.
Ook zijn via het SVN leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland verstrekt. De risico's worden als gering geschat.

RISICO'S LIQUIDITEITSBEHEER EN DEBITEUREN

De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en wijzigingen in het tempo van uitvoering van voorgenomen investeringen, waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen, worden zoveel als mogelijk beheerst.
Met betrekking tot het risico van debiteuren wordt opgemerkt, dat het beleid gericht is op het tijdig innen van de vorderingen. Voor de inning van achterstallige vorderingen bestaat een vaste procedure.

SCHATKISTBANKIEREN

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het totaal € 153.754 indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen zoals in onze gemeente. Bij het berekenen van het genoemd totaal zijn de totalen van de gemeenschappelijke regelingen 2018, het Streekarchivariaat en de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) meegenomen. Dit is conform de regeling van het schatkistbankieren omdat deze administraties door onze gemeente worden gevoerd en ook de treasury.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag. In onderstaande toelichting wordt voldaan aan deze rapportage-eis in de jaarrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) Gemeente Zevenaar					
		Verslagjaar	2019		
(1)	**Drempelbedrag**	**1.174**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**274**	**349**	**304**	**433**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	900	826	870	742
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag			
		Verslagjaar	2019
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	156.590	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	156.590	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.174	

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	24.701	31.729	27.975	39.794
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	274	349	304	433

RENTETOEREKENING

Beleid rentetoerekening

In de begroting en deze jaarrekening zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit de notitie rente (juli 2017) verwerkt. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Treasury activiteiten worden via het taakveld treasury verwerkt in de begroting;
- Er wordt geen rente over het eigen vermogen verwerkt in de begroting;
- De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

De verwerking van de rente is in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		3.084	2.844	2.796
b. Externe rentebaten	-/-	173	170	139
Totaal door te rekenen externe rente		2.911	2.674	2.657
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	1.952	1.538	1.666
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	912	720	785
	-/-	2.864	2.258	2.451
d. Saldo door te rekenen rente		47	416	206
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		47	416	206
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-	314	98
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,0%	0,32%	0,1%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**-47**	**-102**	**-108**

Een voordeel van € 6.000 ten opzichte van de raming na wijziging.

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie grondexploitaties 2016 gehanteerd.

Toelichting

a) Werkelijk verschuldigde rente voor de aangetrokken vaste geldleningen en berekende rente over het financieringstekort.

c) Over de boekwaarde op 1 januari 2019 van de Bouwgrond in exploitatie (BIE) mag alleen het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Dit percentage is basis van de werkelijke balansbedragen 2018 berekend op 2,24.

c) Rente projectfinanciering: Dit betreft investeringen uit het verleden waarvoor vaste rentepercentages gelden.

d1) en d2) Op aanbeveling van de Commissie BBV en door de harmonisatie is besloten geen rente over het eigen vermogen (bespaarde rente) meer te berekenen.

f) Het renteresultaat van € 108.000 is niet omgeslagen over de boekwaarde per 1 januari 2019 van meer dan € 134 miljoen. De afwijking ten opzichte van de raming na wijziging is kleiner dan 25%.

BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL & ORGANISATIE

Personeel
Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31 december 2019.

Ziekteverzuim
Over 2019 is het gemiddelde verzuimpercentage 6,07 % (280 ziekmeldingen). Hiervan is 4,77% langdurig verzuim (langer dan 42 dagen). In 2019 is de meldingsfrequentie voor de gehele organisatie 1,02. Met name in de leeftijdscategorie 55 jaar en ouder is het verzuimpercentage het hoogst, ook heeft deze leeftijdscategorie de hoogste meldingsfrequentie, namelijk 1,23. Idealiter ligt de meldingsfrequentie tussen 0,7 en 1. We zien ten opzichte van 2018 een toename in het verzuim, en ook wat betreft het langdurig verzuim. De oorzaken voor het langdurig verzuim zijn divers. Met zes weken stelt de bedrijfsarts de probleemanalyse op. Op basis daarvan stellen medewerker en leidinggevende een plan van aanpak op voor de re-integratie. Het nauw én frequent contact houden met de medewerker en het stellen van de juiste vragen draagt in belangrijke mate bij aan een snelle re-integratie. Wat heb je nodig om weer (gedeeltelijk) te kunnen werken? Wat kun je zelf doen? Wat kan de bedrijfsarts voor je doen? Wat kan ik als werkgever voor je doen? Daarnaast is het belangrijk om eventuele signalen van stress vroegtijdig te herkennen en deze bespreekbaar te maken.
Begin 2020 wordt een PMO (Periodiek Medisch Onderzoek) uitgezet, waarvan de resultaten op organisatieniveau in het tweede kwartaal bekend zullen zijn. Op basis hiervan kunnen gerichte acties op individueel en/of groepsniveau ter voorkoming van ziekteverzuim worden ingezet. Omdat we een toename zien van het verzuimpercentage gaan we ook het eigen regie model evalueren.

	Werkelijk 2017	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
%Ziekteverzuim	4,34	5,13	4,00	6,07

Organisatie
De gemeente Zevenaar is een klantgerichte organisatie waarin de inwoner centraal staat. De organisatie is daarvoor ingericht volgens een vraaggericht concept. De dienstverlening is gebaseerd op 3 focuspunten:

- Service op maat
- Verbindend
- Gastvrij

De inrichting en ontwikkeling van onze organisatie en bedrijfsvoering zijn gericht op het realiseren van de visie van de gemeente Zevenaar binnen de rolopvatting van een verbindende overheid.
Vanuit het Programma Zevenaar Verbindt zijn in 2019 diverse activiteiten uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn de start van het project hostmanship waarin medewerkers gestimuleerd worden meer in verbinding te staan met de inwoners. Daarnaast werden in 2019 de Zevenaar Academie en het teambuildingstraject voortgezet.

Integriteitsbeleid
De gemeente hecht veel waarde aan het integer handelen. Nieuwe medewerkers moeten daarvoor een gelofte of een verklaring voor afleggen. Als aanvulling/tegenhanger van de integriteit heeft het onderwerp fraude(risico's) ook op de agenda van het MT gestaan. In 2020 zal het belang van dit verder onder de aandacht worden gebracht.

Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31-12-2019.

Afdeling	Totaal formatie
Directeur/S&B/P&P	8,50
Griffie	2,67
Maatschappelijke Ontwikkeling	20,24
Maatschappelijke Dienstverlening	42,15
Publiekszaken	20,36
Openbare Werken	65,80
Beheer Openbare Ruimte	28,85
Ruimtelijke Ontwikkeling	23,16
Vergunning, toezicht en handhaving	25,79
Bedrijfsvoering	28,39
Financiën	18,09
Informatiebeheer	31,17
Totaal	**315,17**

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Informatievoorziening
Technische vernieuwingen blijven een aanjager van maatschappelijke ontwikkelingen. Dat zien we nadrukkelijk op het gebied van informatieverwerking. Wij positioneren ons als een slimme volger op dit terrein: we proberen op ons niveau kansen aan te pakken, vooral gericht op dienstverlening, initiatieven uit de lokale samenleving en bedrijfsvoering. Naast het oppakken van nieuwe opdrachten, zoals de voorbereiding op de Omgevingswet en de vernieuwing van het gemeentelijk belastingsysteem, vroeg in het verslagjaar ook de bedrijfscontinuïteit van bestaande ICT- en informatievoorzieningen onze aandacht.
Binnen de RID-samenwerking is een i-visie/i-strategie 2020-2022 geformuleerd. De nadruk ligt op het toepassen van wettelijke regels en het uitvoeren van afspraken ("samen organiseren") die via de VNG zijn gemaakt. Intern is een aantal cursussen gegeven waarbij we ons richten op het meer digivaardig en digibewust zijn van onze medewerkers.

Datagedreven sturen
Datagedreven sturing is het vermogen om op basis van het verzamelen en analyseren van data tot sturing op de gemeentelijke thema's te komen. Wij gaan systematisch deze nieuwe werkwijze in het primaire proces opnemen. Dit brengt met zich mee dat we een aantal organisatorische en technische condities planmatig verbeteren. Te denken valt aan competentieontwikkeling, het werken met een datastrategie en de ontwikkeling van open data. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de risico's en ethische vraagstukken die deze ontwikkeling met zich meebrengt. In 2019 zijn ervaringen opgedaan met managementdashboards en is geïnvesteerd in het data-bewustzijn binnen de organisatie. Dit leverde een waardevolle basis voor een volgende stap die te maken heeft met technisch inrichten en organisatorisch borgen.

Privacy en informatieveiligheid
Als gemeente zijn we schatbewaarder van een breed scala van data. Door het gebruik hiervan kunnen wij onze dienstverlening steeds verder verbeteren en optimaliseren. Als het gaat om het borgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gemeentelijke informatie en de informatievoorziening hebben we in 2019 samen met de andere Liemerse gemeenten de voorbereidingen getroffen om te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO wordt het geldende normenkader voor Informatiebeveiliging en is veel meer gebaseerd op risico management en risicobeheersing, want 100% veiligheid is een utopie. Er zijn in 2019 diverse processen doorgevoerd in lijn met

de BIO. De BIO sluit dan ook goed aan bij het programma "Zevenaar in control", waar ook de focus ligt op risicomanagement, de PDCA-cyclus en het risicomanagement. Verder is in 2019 de focus gelegd op bewustwording bij medewerkers en managers door onder andere een verplichte deelname aan de informatiebeveiligingstraining, een enquête en de ontwikkeling van een kwartaalrapportage voor het management.

ENSIA en audits DigiD en Suwinet
Gemeenten moeten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit moet verplicht met de audit systematiek Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid.
Wij hebben inmiddels een verklaring DigiD en Suwinet afgegeven over de ENSIA verantwoording 2019, waarmee we voldoen aan de gestelde normen voor DigiD en Suwinet. De bevindingen zijn getoetst door een IT-auditor en deze heeft bevestigd dat we aan alle normen voldoet.
Over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topgrafie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN) moet de gemeenten verantwoording afleggen door middel van een verantwoordingsrapportage. Hieruit blijkt dat gemeente Zevenaar aan haar verplichtingen voldoet.

Incidenten en datalekken
In 2019 zijn 14 datalekken geregistreerd waarvan 1 datalek ook is geregistreerd bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Geen van deze lekken was de oorzaak van een IT-incident, in alle gevallen was er sprake van menselijk handelen. Afgelopen jaar zijn er (landelijk) een aantal beveiligingsincidenten geweest, deze hebben niet geleid tot ongeoorloofd verlies van beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van de gegevens. De incidenten zijn geëvalueerd en aandacht- en verbeterpunten worden doorgevoerd in de processen.

Privacybescherming
In 2019 is ook veel aandacht geweest voor het onderwerp Privacy. Aan de formele verplichtingen van de AVG is voldaan. Privacy is echter een doorlopend proces dat zich steeds beter verankerd binnen de organisatie, maar ook complex is, gezien de diversiteit van taken binnen de gemeente. Het bewustzijn over het verwerken van persoonsgegevens neemt toe en daarmee ook het aantal vragen. In het verslagjaar is er een 4-tal verzoeken tot inzage in de persoonsgegevens geweest en er is 3 keer een verzoek tot verwijderen van persoonsgegevens gedaan. Complexe verzoeken vragen veel capaciteit en expertise van de organisatie, maar leveren ook veel waardevolle input op voor verbeteracties.

Digitaal archiefbeheer
Het bewaren en toegankelijk houden van de digitale informatie krijgt meer nadruk in onze dagelijkse werkzaamheden. In het verslagjaar zijn we over gegaan op volledige substitutie (van papieren archief naar digitale reproducties). Een volgende stap in het digitaal archiefbeheer is de ontwikkeling onder de noemer "e-depot". Daarbij sluiten we aan bij projecten op dit gebied in de regio (Streekarchivariaat). Dit zal komend jaar tot keuzes leiden.

PLANNING & CONTROL

In de vastgestelde cyclus starten wij met een kadernota, als voorloper van de begroting. Deze heeft een richtinggevend karakter, en niet besluitvormend. Daarna volgt in het najaar de uitwerking van de kadernota in de meerjarenbegroting. In het jaar van uitvoering informeren wij u door middel van twee voortgangsrapportages over de voortgang van de uitvoering, zowel op beleidsmatig als financieel gebied. Als afsluiting verantwoorden wij het uitvoeringsjaar in de jaarstukken.
De documenten van de planning & control-cyclus blijven in ontwikkeling. Dit geldt voor zowel de inhoud als de vorm.
De planning- en control cyclus 2019 hebben wij volgens plan doorlopen. De Voortgangsrapportages 2019, de Kadernota en Programmabegroting 2020 zijn vastgesteld. In 2019 is de begroting 2020 vastgesteld inclusief een pakket van bezuinigingsmaatregelen, welke in de voortgangsrapportages wordt gemonitord. Alle documenten worden digitaal beschikbaar gesteld via een portal. De 6 thema's uit het collegeprogramma zijn

een vast onderdeel in de producten. De verantwoordingssystematiek richt zich meer op de voortgang van beleid en de mate waarin wij de doelstellingen uit het collegeprogramma, de kadernota en begroting realiseren door de uitvoering van activiteiten.
Het project 'Financiële basis op orde' hebben wij succesvol doorlopen. De kwaliteit van de budgetten is verbeterd. De opbouw en onderbouwing zijn beter en we voldoen aan de voorschriften. De financiële effecten van het project hebben wij in de 2e voortgangsrapportage 2019 opgenomen. Het project heeft structurele budgettaire ruimte opgeleverd.

COMMUNICATIE

Om verbinding met en tevredenheid over de gemeente te krijgen, hebben we ingezet op herkenbaarheid en een hogere waardering van de communicatie. Een aantal projecten is stevig ondersteund; hierbij valt te denken aan de infrastructurele projecten (zoals A15/A12, het onderliggend wegennet en de spoorverbetering Zevenaar-Didam, Zevenaar Verbindt, HAL12, Korte Ketens in het Liemers landschap, circulaire economie en Zevenaar-Oost (Groot Holthuizen, 7Poort en Factory Outlet Zevenaar).
De volledige implementatie online en offline van de nieuwe huisstijl is gerealiseerd. Daarnaast hebben we tools geïmplementeerd om de huisstijltoepassing te vereenvoudigen en te zorgen voor huisstijlbeheer. Het meetinstrumentarium, om inzicht te krijgen in de bereikte resultaten, is momenteel beperkt tot de aspecten die uit de monitor dienstverlening komen. De website en het facebook-account zijn op basis van o.a. gebruikersinzichten en trends aangepast en blijven onder de aandacht om aan te sluiten op de wensen en behoeften van inwoners. Om inzicht te geven in wat inwoners zich bezighoudt, wordt structureel wekelijks een online omgevingsbeeld beschikbaar gesteld op intranet. Daarnaast is er de mogelijkheid voor medewerkers om zich te abonneren en deze telkens in hun mailbox te ontvangen. Er is voor het eerst een communicatiekalender, met jaarlijkse items en mogelijke aanhaakitems, opgesteld.

INKOOP EN AANBESTEDING

In het verslagjaar heeft RID-inkoop samen met de gemeenten ingezet op doorontwikkeling van professioneel en slim inkopen. Leveranciers dragen substantieel bij aan de ambities van gemeenten zoals kostenbesparing, regionaal inkopen en het leveren van maatschappelijk verantwoorde producten en diensten. RID inkoop is in 2019 bij ± 40 aanbestedingen betrokken geweest. De inkoopadviseurs adviseerden over de aanbesteding of ondersteunden het gehele aanbestedingsproces. Door een slimme inrichting in het nieuwe financiële systeem en het werken met een contractbeheersysteem beschikken we over betere informatie over inkoopstromen en kunnen we gerichter interveniëren. Conform eerdere toezegging zijn in 2019 de voor dat jaar 43 verwachte onderhandse aanbestedingen gepubliceerd op de Liemerse inkoop-app. Hierdoor is het voor regionale bedrijven inzichtelijker geworden welke inkopen en aanbestedingen er binnen deze categorie zijn.

JURIDISCHE ZAKEN

We hebben het afgelopen jaar geen extra activiteiten uitgevoerd om de juridische kwaliteit structureel te verbeteren. Wel is eind 2019 gestart met het schrijven van een projectplan om in 2020 aan de slag te gaan met juridische kwaliteitszorg. Hiermee willen we een verbetering van de juridische kwaliteit van gemeentelijke diensten en producten bewerkstelligen. Het afgelopen jaar heeft onze huisadvocaat trainingen gegeven en is er ook intern het nodige aan bijscholing gedaan. Daarnaast vindt ieder kwartaal het juridisch vakberaad plaats. We hebben ook in 2019 de nodige ondersteuning geboden bij het harmonisatietraject vanwege de herindeling. Hiermee is ingezet op het verhogen en uitwisselen van kennis over dit onderwerp binnen de organisatie.

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding
Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren, of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Omschrijving
Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.

Beleid

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2019	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2019	Vreemd vermogen 2019	Resultaat 2019
Ataro B.V.	1.745	100			135
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	1.706	12			
Euregio Rijn-Waal	11				
Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem-Nijmegen	82	5			84
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	54	45			
Leisurelands (R.G.V. Holding B.V.)		3			
MGR Sociaal domein Centraal-Gelderland	456	9			
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	613	8	763	4.480	-9
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	1.512	55			
Samenwerking De Liemers	3.065	52			19

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	126	48			
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	3.565	6	7.367	13.096	1.472
Alliander N.V.			4.224.000	4.567.000	251.000
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			4.991.000		163.000
Vitens N.V.		1			
Totaal verbonden partijen	**12.935**				

Ataro B.V.

Omschrijving	
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	
Bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro wordt uitgeoefend door de wethouder Van Dellen.
Aandeel in %	100
	Vanwege de gewijzigde sportvrijstelling zijn we in gesprek met Ataro over mogelijke oplossingsrichtingen.
Prestaties	Prestatie afspraken moeten nog nader ontwikkeld worden.
Website	Website Ataro

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	1.774	1.821	1.745
Resultaat partij	328		135
Eigen vermogen	649		
Vreemd vermogen	2.678		

Toelichting	
Risico's	De gemeente blijft als enig aandeelhouder bij tegenvallende exploitatieresultaten uiteindelijk financieel verantwoordelijk.
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)

Omschrijving	Een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar en de provincie Gelderland.
Beleidskaders	-Raadsbesluit Wijziging Regeling Bedrijfvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (gemeente Zevenaar en gemeente Rijnwaarden 2017) -Raadsbesluit Vaststellen Regeling Bedrijfvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (gemeente Zevenaar en gemeente Rijnwaarden 2016) -Verordening Leerlingenvervoer (gemeente Zevenaar 2018) -Verordening Maatschappelijke Ondersteuning (gemeente Zevenaar 2016 en gemeente Rijnwaarden 2015)

Openbaar belang en doel	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is en dat het vervoer een optimale aansluiting heeft op het openbaar-vervoer-netwerk.
Bestuurlijk belang	Deelname bestuur door portefeuillehouder.
Aandeel in %	12
Prestaties	Door de deelnemende gemeenten is de sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer bij de vervoersorganisatie neergelegd. Voor het uitvoeren van de taak aanvullend vervoer is de vervoersorganisatie een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de provincie Gelderland waarin wordt overeengekomen dat de vervoersorganisatie de taak van het aanvullend vervoer (basismobiliteit) uitvoert voor de provincie Gelderland.
Website	Website vervoersorganisatie

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	1.364	1.142	1.706
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	5.950		
Toelichting	Afgerond op basis begroting 2016/2020		
Risico's	De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Periodiek wordt er gerapporteerd over het volume van het aantal ritten en worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig gecommuniceerd met de klant (gemeente). Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de BVO.		
Programma	6. Sociaal domein		

Euregio Rijn-Waal	
Omschrijving	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Kleve
Partijen	29 Nederlandse gemeenten en 20 Duitse gemeenten
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.
Bestuurlijk belang	Deelname Algemeen Bestuur/Dagelijks bestuur door respectievelijk een door de raad en college aangewezen lid.
Aandeel in %	
	Herijking strategische agenda 2020+. Voorbereiding op Interreg 6-subsidieprogramma.
Prestaties	

Website	Website Euregio Rijn-Waal

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	11	11	11
Resultaat partij			
Eigen vermogen	1.331		
Vreemd vermogen	2.424		

Toelichting	
Risico's	Het algemene financiële beheer van de Euregio Rijn - Waal wordt bij begroting, jaarrekening en begrotingswijziging van de Euregio getoetst en beoordeeld door de commissie financiën en projecten en de Euregioraad. Op dit moment is met in aanmerking nemend het eigen vermogen geen sprake van grote actuele risico 's .
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem-Nijmegen

Omschrijving	Het gemeenschappelijk orgaan is een samenwerkingsverband dat de belangen behartigt van de deelnemende gemeenten in de regio. Dit kunnen individuele belangen zijn, maar ook regionale. Daarnaast voeren zij gemeenschappelijke taken uit voor de gemeenten in de regio.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Orgaan voor de gemeenten in de regio Arnhem en Nijmegen voor overleg en afstemming op de beleidsterreinen economie, mobiliteit en wonen. Voor de stimulering van de economische ontwikkelingen van de regio is een triple helix samenwerking tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden opgericht in de vorm van de Stichting Economic Board.
Bestuurlijk belang	Het Bestuurlijk Overleg bestaat uit 18 leden; van iedere gemeente de burgemeester.
Aandeel in %	5,42 Vanuit de Pfo's zijn verschillende ambities geformuleerd, die om extra budget vragen, ook voor de ondersteuning door de Pfo's. In 2019 is een proces gestart om tot versterking van deze regionale samenwerking te komen. De uitkomst van dit proces wordt in 2020 verwacht.
Prestaties	Het gemeenschappelijk orgaan is vooral voor overleg en afstemming. Er zijn geen prestatieafspraken geformuleerd.
Website	Website Regio AN

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	66	81	82
Resultaat partij	81		84
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting	De bijdrage van de gemeente bedraagt met ingang van 2019 € 1,88 per inwoner: Oorspronkelijke afspraak: € 1 voor Economic Board € 0,50 voor Gemeenschappelijk Orgaan verhoogd in 2019 met: € 0,08 voor secretaris Regio € 0,30 voor ondersteuning Pfo's De bijdrage voor Economic Board loopt tot en met 2020 en wordt in 2020 opnieuw overwogen.
Risico's	Het GO is een overlegorgaan. Het heeft geen rechtspersoonlijkheid en kan niet op eigen naam rechtshandelingen aangaan. De risico's zijn daarom zeer beperkt.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)

Omschrijving	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
Beleidskaders	IHP 2020-2036
Openbaar belang en doel	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar benoemt een van de drie leden van het Algemeen Bestuur.
Aandeel in %	44,98 Aanpassingen Gemeenschappelijke Regeling in verband met de Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden voorzien.
Prestaties	
Website	

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	114	47	54
Resultaat partij	-134		
Eigen vermogen	862		
Vreemd vermogen			

Toelichting	
Risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.
Programma	4. Onderwijs

Leisurelands (R.G.V. Holding B.V.)

Omschrijving	
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen, Zevenaar en RAL B.V.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht algemene leden vergadering
Aandeel in %	2,84
	In 2016 is de aandeelhoudersovereenkomst verlengd met 5 jaar. Leisurelands heeft sterk de ambitie om in een concurrerende en snel veranderende markt een toonaangevende rol te spelen en verder uit te groeien tot een nog slagvaardiger en ambitieuzer recreatiebedrijf. Hierbij zijn een duurzame leefomgeving en maatschappelijke rendement belangrijke pijlers. Eind 2019 volgt meer informatie over de afronding van de liquidatie RAL. Het RAL (recreatieschap Achterhoek Liemers) is eind 2013 opgeheven en geliquideerd. De voormalige gemeente Rijnwaarden was deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling RAL.
Prestaties	Beheer van terrein Rhederlaag dat grotendeels openbaar toegankelijk is.
Website	Website Leisurelands

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	-1.280		
Eigen vermogen	56.276		
Vreemd vermogen	22.014		
Toelichting			
Risico's	Gezien het geringe belang van de gemeente hierin is het risico bijzonder klein.		
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie		

MGR Sociaal domein Centraal-Gelderland

Omschrijving	De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Er wordt deelgenomen aan de modules: Inkoop, Werkgevers Service Punt (WSP) en Regionaal Bureau Leerplicht.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	11 regiogemeenten nemen deel aan de algemene regeling: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Het aantal deelnemende gemeenten per

samenwerkingsmodule verschilt.

Beleidskaders

Openbaar belang en doel

Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.

De doelstelling van de MGR verschilt per module. Zo willen gemeenten samenwerken binnen de inkoop van het sociaal domein:

- Samen sterker staan in de transformatie van het sociaal domein;
- Samenwerking moet leiden tot verhoging van de kwaliteit van zorg, efficiency in de uitvoering van taken, lastendrukverlaging bij aanbieders door eenduidige uitvoering en versnelling van de transformatie door bundeling van kennis en inkoopkracht.

Samenwerking bij Onderwijszaken is gericht op:

- Op eenduidige wijze uitvoeren van de Leerplichtwet;
- Uitvoering geven aan de regionale RMC-taak (regionale meld- en coördinatiefunctie) op het gebied van voortijdig schoolverlaten;

Vanuit de module Onderwijszaken wordt samengewerkt met scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, sociale wijkteams, jeugdzorg en het Openbaar Ministerie met als doel de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren te optimaliseren.

Samenwerking bij het WSP heeft als slogan: 'samen werken aan werk'.

- Er is sprake van een regionale arbeidsmarkt die voorbij de grenzen van gemeenten gaat;
- Het vanuit één servicepunt samen met UWV benaderen van werkgevers en het matchen zodat er werkplekken ontstaan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, levert voor inwoners van gemeenten nieuwe kansen op om hun inkomenspositie en leefomstandigheden te verbeteren.

Bestuurlijk belang: Deelname aan het algemeen bestuur en de verschillende bestuurscommissies.

Aandeel in %: 9,40

Prestaties

Website: Website MGR

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	470	497	456
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	2.449		

Toelichting

Risico's: Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de MGR. Ten behoeve van de MGR is de 'open einde' systematiek van toepassing waarbij bij een tekort de deelnemende gemeenten bij moeten betalen en bij een overschot geld terug krijgen. Het risico hiervoor ligt dus bij de deelnemende gemeenten.

Programma: 6. Sociaal domein

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	
Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. De ODRA is vanaf 1 april 2013 operationeel.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Gemeente Doesburg, Gemeente Duiven, Gemeente Lingewaard, Gemeente Overbetuwe, Gemeente Renkum, Gemeente Rheden, Gemeente Rozendaal, Gemeente Westervoort, Gemeente Zevenaar en de Provincie Gelderland.
Beleidskaders	De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem ODRA is per 14 november 2012 in werking getreden. Per 1 april 2013 is vervolgens de Omgevingsdienst van start gegaan.
Openbaar belang en doel	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur door een wethouder. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Aandeel in %	7,80
	De wet- en regelgeving is dynamisch. Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen voor onszelf maar ook voor de partners. Deze veranderingen kunnen plaats vinden op gemeentelijk niveau (bijv. handhavingsbeleid of gemeentelijk Wabo-beleid), provinciaal niveau (bijv. provinciaal geurbeleid), nationaal niveau (bijv. Omgevingswet) of het Europese niveau (bijv. wijzigingen op het gebied van luchtkwaliteit). In de voorbereiding naar de begroting 2019 heeft de ODRA met de partners afgesproken dat de begroting 2019 in twee stappen tot stand komt. Een initiële begroting 2019 opgesteld door extrapolatie van de begroting en realisatie van de voorafgaande jaren. Voor de aangepaste begroting 2019 hanteert de ODRA een andere werkwijze door meer trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep / productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Dit model sluit aan bij de gewenste vorm van outputsturing en mogelijk outputfinanciering welke in 2020 zal worden ingevoerd.
Prestaties	Er is uitvoering gegeven aan de VTH-taken op het gebied van milieu overeenkomstig het werkprogramma ODRA 2019. Alle geplande werkzaamheden zijn gerealiseerd in 2019. Door de economische groei is 107 % van het vastgestelde werkprogramma uitgevoerd.
Website	Website ODRA

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	592	615	613
Resultaat partij	12		-9
Eigen vermogen	783		763
Vreemd vermogen	4.883		4.480

Toelichting	De werkzaamheden van ODRA worden nu betaald door middel van de zogenaamde inputfinanciering. Hierbij brengen de deelnemers de financiële middelen in voor vergunningverlening en handhaving. In 2017 worden de werkprogramma's beschouwd als een begroting op basis van outputfinanciering. Er zal worden gerapporteerd op basis van input maar ook op basis van geleverde producten en daaraan verbonden kosten.
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze is nog positief. De impact van de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging bouwen is nog niet in te schatten.
Programma	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)

Omschrijving	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Montferland en Zevenaar.
Beleidskaders	Als gevolg van de herindeling en nieuwe regelgeving over GR's is GR Reinigingsdienst De Liemers opnieuw vastgesteld. De gemeenteraden van Montferland en Zevenaar hebben dit proces in januari 2020 afgerond.
Openbaar belang en doel	De RDL voert voor de deelnemende gemeenten taken uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling.
Bestuurlijk belang	Namens onze gemeente maken drie raadsleden en één wethouder deel uit van het algemeen bestuur. De wethouder maakt ook deel uit van het dagelijks bestuur.
Aandeel in %	55 RDL heeft in 2019 de inzameling in de gehele gemeente Zevenaar op zich genomen. Het betreft daarbij de inzameling van GFT, restafval, PMD en papier.
Prestaties	Inzameling van diverse afvalstromen, exploitatie van aanbiedstations in Zevenaar en Lobith, straatvegen en leegmaken van prullenbakken.
Website	

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	1.635	1.581	1.512
Resultaat partij	-186		
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting	Vooral door de toename van de verwerkingskosten op de aanbiedstations (door meer aanbod en hoger tarieven per ton) is de begroting van RDL de laatste jaren gestegen.
Risico's	Er is geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de RDL. Voor de taken van de RDL is de 'open einde' systematiek van toepassing waarbij bij een tekort de deelnemende gemeenten bij moeten betalen en bij een overschot geld terug krijgen. Het risico hiervoor ligt dus bij de deelnemende gemeenten.
Programma	7. Volksgezondheid en milieu

Samenwerking De Liemers

Omschrijving	Het uitvoeren van de ICT (RID), sociale dienst (RSD) en de inkoop voor de deelnemende gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Duiven
Partijen	Gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied ICT, inkoop en werk en inkomen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger van elk van die colleges, bij voorkeur de burgemeester.
Aandeel in %	52 Het AB heeft ingestemd met het voornemen de SDL om te vormen in 2 bedrijfsvoeringsorganisaties. Het AB heeft ingestemd met het voornemen de SDL om te vormen in 2 bedrijfsvoeringsorganisaties. Het AB heeft ingestemd met het voornemen de SDL om te vormen in 2 bedrijfsvoeringsorganisaties
Prestaties	
Website	Website RSD De Liemers

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	2.478	3.138	3.065
Resultaat partij	74		19
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting	ECL 40420U
Risico's	De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de drie deelnemende gemeenten gedragen. Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

Omschrijving	Regionale voorziening voor het beheren van de archiefbescheiden.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Doesburg, Zevenaar, Duiven en Westervoort
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.
Bestuurlijk belang	Deelname Algemeen Bestuur.
Aandeel in %	48 Gewerkt wordt aan de verhuizing van het streekarchivariaat naar Hal 12 en het opzetten van een kenniscentrum in samenwerking met Liemers museum. Er wordt gewerkt aan het vernieuwen van de huidige gemeenschappelijke regeling. De recente ontwikkelingen in het archiefbeheer (e-depot) worden gevolgd.
Prestaties	
Website	Website Streekarchivariaat

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	124	125	126
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Toelichting			

Risico's	Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt op gering geschat.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)

Omschrijving	Samenwerking op het gebied van de regionale brandweertaken, ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en collectieve preventieve gezondheidszorg ter realisering van deskundigheidsversterking en capaciteitsvergroting.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden werkt in opdracht van de gemeenten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.
Bestuurlijk belang	Deelname Algemeen Bestuur door burgemeester.
Aandeel in %	6,42
	De begroting 2019 van de VVGM is relatief beleidsarm, omdat er nog onvoldoende zicht is op het beleid van het Rijk en nieuwe beleidsinitiatieven van de gemeenten op basis van de college-akkoorden voor 2018-2022. In het najaar van 2019 komt de VVGM met een nieuw meerjarig perspectief, dat tot een wijziging van de begroting 2019 kan leiden.
Prestaties	
Website	Website VGGM

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente	3.280	3.657	3.565
Resultaat partij	1.400		1.472
Eigen vermogen	7.368		7.367
Vreemd vermogen	18.616		13.096
Toelichting	De bijdrage van de gemeente aan VGGM bestaat uit een brandweerdeel en volksgezondheidsdeel. Kostensoort 40425,		
Risico's	VGGM heeft het risicomanagement op orde. Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. VGGM vindt het eigen weerstandsvermogen op basis van deze inschatting voldoende om de risico's af te dekken.		

Programma	1. Veiligheid

Alliander N.V.

Omschrijving	Alliander N.V. is een nutsbedrijf dat voortgekomen is uit Nuon en zorgt voor de levering van energie. Alliander bestaat uit de onderdelen Liander en Liandon. Het bedrijf telt 5,7 miljoen klantaansluitingen.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Aandeel in %	0,45
	De versnelling van de energietransitie laat zich zien door de opmars van lokaal opgewekte duurzame energie en lokaal gebruik van energie. Denk aan de toename van het aantal elektrische voertuigen, windmolens en zonnepanelen. Om de maatschappij te helpen bij actuele energievragen en de energienetten op tijd aan te passen, investeert Alliander in de versterking van de energienetten.
Prestaties	
Website	Website Alliander

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	334.000		251.000
Eigen vermogen	4.129.000		4.224.000
Vreemd vermogen	4.216.000		4.567.000

Toelichting	
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. In de begroting 2020 is de raming van het dividend structureel verhoogd naar € 0,80 per aandeel.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Omschrijving	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Beleidskaders	

Openbaar belang en doel	De B.N.G. is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).
Aandeel in %	0,02
	Het dividend over 2019 bedraagt in totaal € 71.000.000. De uitkering van het dividend is in elk geval opgeschort tot 1 oktober 2020. Dit in verband met de Corona crisis en op aanraden van de Europese Centrale Bank (ECB).
Prestaties	
Website	Website BNG

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	337.000		163.000
Eigen vermogen	4.257.000		4.991.000
Vreemd vermogen			

Toelichting	
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Vitens N.V.

Omschrijving	Vitens levert leidingwater en zorgt voor de instandhouding van het leidingnetwerk.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Waarborgen van de kwaliteit van drinkwater en grondwater.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht algemene leden vergadering.
Aandeel in %	0,60
	13 maart jl. is de jaarrekening 2019 goedgekeurd door de Raad van Commissarissen en hierbij is ook het dividendvoorstel over boekjaar 2019 besproken. Het dividendvoorstel is dat Vitens geen dividend zal uitkeren. Dit moet worden goedgekeurd door de aandeelhouders. Concrete ontwikkelingen van de afgelopen jaren zijn het verduurzamen en verder terugdringen van de CO_2-footprint en de samenwerking met landbouwcollectieven om nitraat-uitspoeling naar het grondwater te voorkomen.
Prestaties	
Website	Website Vitens

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	13.000		
Eigen vermogen	525.700		
Vreemd vermogen	1.223.900		

Toelichting	
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

GRONDBELEID

Inleiding
Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een paragraaf Grondbeleid deel uit te maken van de programmabegroting en het jaarverslag. Transparantie over het grondbeleid voor u is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen zoals aangegeven in de programma's.

Beleid
Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Zevenaar die in februari 2012 door de gemeenteraad is vastgesteld en in het grondexploitatieplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden welke in 2013 is vastgesteld. In de nota's wordt uitwerking gegeven aan de manier waarop de grondpositie en het grondbeleid worden ingezet voor de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast is een strategie opgesteld voor het beheer van strategisch grondbezit van Zevenaar (aankoop, exploitatie en uitgifte). Ook de relatie met het exploitatieplan in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro), gericht op publiekrechtelijk kostenverhaal, is ingevuld.
De Nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Zevenaar is op 18 december 2019 door de raad geldend en van toepassing verklaard op het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar.
Naast de nota's grondbeleid en strategie beheer van strategisch grondbezit is ook een grondprijsbrief 2019 vastgesteld. Dit is in de collegevergadering van 19 februari 2019 gebeurd. Jaarlijks wordt deze grondprijsbrief geactualiseerd.

Het grondbeleid toen en nu
Het actief exploiteren van bouwgronden is een bedrijfsmatig proces, dat zich over meerdere jaren voltrekt. De gemeente Zevenaar heeft in het verleden voor een actieve grondpolitiek gekozen. Bouwgrond is economisch gezien een schaars goed. Een gemeente gebruikt grond om de lange termijnontwikkeling van wonen, werken en recreëren te sturen. De gemeente koopt in dat geval grond van derden, maakt deze bouwrijp en geeft deze grond uit aan bijvoorbeeld een projectontwikkelaar.
In de Nota Grondbeleid is gekozen voor een facilitair grondbeleid waarin grondverwerving niet meer centraal staat. Er wordt in dat geval meer samenwerking gezocht met private partijen. Een facilitair grondbeleid sluit aan op de ontwikkelingen van Zevenaar tot 2030, die in de structuurvisie zijn genoemd.

De nog lopende grondexploitaties dateren nog uit de tijd dat de gemeente een actieve grondpolitiek voerde.

Naast de nota's grondbeleid wordt jaarlijks ook een grondprijsbrief vastgesteld. De meest recente betreft de grondprijsbrief 2019. Deze is in de collegevergadering van 19 februari 2019 vastgesteld.

Op basis van de Liemerse Woonagenda voor de periode 2017-2027 stellen wij uitgangspunten vast voor het woningbouwprogramma. Hiermee realiseren wij een flexibele woningbouwprogrammering voor alle doelgroepen (jongeren, jonge gezinnen, senioren) met maatwerk per kern. We bouwen zoveel mogelijk levensloopbestendig, zodat mensen er gedurende verschillende fasen van hun leven in kunnen (blijven) wonen. Om nieuwe kansrijke initiatieven mogelijk te maken brengen wij de capaciteit van woningbouwlocaties, die niet aansluiten bij de vraag op lange termijn, terug.

Beleidskaders
Nota grondbeleid gemeente Zevenaar januari 2012
Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2020

Ontwikkelingen
De toenemende belangstelling in de woningmarkt heeft een positieve invloed op de gemeentelijke grondexploitaties. De kavelafzet in Groot Holthuizen is in 2019 opnieuw boven verwachting.
Ook is er meer interesse voor het project Middag Oost in Babberich waar in navolging van 2018 opnieuw grond is geleverd ten behoeve van projectmatige ontwikkeling. In 2019 zijn daarnaast plannen gemaakt voor een volgende fase in dit plangebied.

Op 21 november 2019 heeft het Rijk met de regio Arnhem-Nijmegen afgesproken een woondeal te sluiten. Gezien de toenemende woningtekorten en de complexiteit van de stedelijke vraagstukken hebben het ministerie van BZK, de regio Arnhem-Nijmegen en de provincie Gelderland de afgelopen maanden constructief aan een woondeal gewerkt. Doel van deze woondeal is om tot een gezamenlijke inzet van instrumentarium en middelen te komen om opgaven op de woningmarkt op te pakken. De gemeentelijke ambitie om - met name- Groot Holthuizen verder te ontwikkelen wordt ondersteund door deze woondeal, waarmee het college op 3 maart 2020 heeft ingestemd.

In de tweede helft van maart 2020 bereikte de coronacrisis ons land. De Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) constateert dat vooral de verkoop van bestaande woningmarkt op peil blijft. "De enorme krapte op de markt is er nog steeds en de voorwaarden voor het kopen van een woning zijn nog steeds gunstig. Omdat de woningmarkt een vertrouwensmarkt is, is nog niet duidelijk wat de gevolgen voor de langere termijn zijn. Nu is het nog steeds een goed moment om te kopen én te verkopen.", aldus de NVM.

In het op 6 februari 2018 vastgestelde Regionaal Programma Werklocaties (RPW) zijn regionale afspraken gemaakt om evenwicht te creëren tussen vraag en aanbod op de regionale bedrijventerreinenmarkt. Uit de destijds gehouden inventarisatie blijkt dat alle 19 gemeenten gezamenlijk 148 ha. in portefeuille houden waar op afzienbare termijn geen vraag naar is.
Nadat de 19 gemeenten hun zienswijzen hierop hebben ingebracht is het RPW hier en daar versoepeld. Zo worden de kansen voor XXL-logistieke kavels hoger geschat waardoor de gemeente Zevenaar maximaal 20 hectare mag ontwikkelen voor deze markt. De essentie is verder echter overeind gebleven wat inhoudt dat er uiterlijk op 1 januari 2021 een evenwicht van vraag vs. aanbod bereikt moet zijn. In feite betekent dit dus afboeken/afwaarderen van (delen van) bedrijventerreinen welke op laatstgenoemde datum nog niet verkocht zijn.

De gemeente Zevenaar heeft nog steeds de ambitie tot versnelde uitgifte van 7Poort. Er loopt momenteel een monitor in het kader van het RPW en in oktober 2019 is een proces afgesproken om te komen tot een integraal advies richting de gemeentebesturen medio maart 2020. Met het oog op de (historisch hoge) uitgifte van bedrijventerreinen lijkt de schrapopgave voor de bedrijventerreinen niet meer opportuun. Hierover dienen GS van de provincie Gelderland echter formeel te besluiten maar er is niet voor de zomer van 2020 zicht op een eventuele vastgestelde wijziging of versoepeling. Dit betekent dat de gemeente moet blijven werken aan de genoemde ambitie.

De realisatie van de doortrekking A15, verbreding A12 en de nieuwe aansluiting hiervan bij Zevenaar Oost heeft opnieuw vertraging opgelopen. De planning ligt bij het project ViA15. Deze heeft als uitgangspunt dat het project in 2022-2024 is opgeleverd. Het Tracébesluit ligt nog voor bij de Raad van State (RvS). De verwachting bestaat dat de RvS het Tracébesluit in mei 2020 in behandeling gaat nemen. Een uitspraak binnen de gebruikelijke termijn van 6 weken is echter niet te verwachten, wellicht zijn 12 weken nodig of vindt verder uitstel plaats in verband met de Coronacrisis. Desondanks zijn de verwachtingen hoopvol omdat door de stakeholders al diverse processen (voorbereiding, engineering, verleggen leidingen en aanbesteding) in gang zijn gezet. Het afzetrisico voor het plangebied kan hierdoor dan afnemen.

BOUWGRONDEXPLOITATIE (WONINGBOUW EN BEDRIJVENTERREINEN)

7Poort:
In 2019 zijn goede resultaten geboekt als het gaat om vastleggen van contracten en daadwerkelijke leveringen van kavels.

De grote kavel (19 hectare) voor Gazely is geleverd en men is bezig met de bouw. Daarnaast zijn 2 kleinere kavels geleverd (totaal ca. 1,4 hectare). Inmiddels zijn er koopcontracten getekend met 6 partijen voor de levering van kavels in 2020. Het gaat hierbij concreet om ca. 3,7 hectare.

Afgelopen jaar is de aanleg van de infrastructuur uitgevoerd. Dit loopt door tot medio 2020.

Spoorallee:
Nadat in 2017 het bestemmingsplan is vastgesteld en de koopovereenkomst met de ontwikkelaar is getekend, is de afgelopen jaren verder gewerkt aan de plannen voor de Fashion Outlet. Begin 2019 heeft de ontwikkelcombi de aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Deze is verleend en onherroepelijk. De begin vorig jaar uitgesproken verwachtingen zijn echter niet uitgekomen en de plannen hebben vertraging opgelopen. Dit heeft onder meer te maken met de eerder genoemde onduidelijkheid over de doortrekking van A15, verbreding A12 en de nieuwe aansluiting A12 bij Zevenaar Oost.

Landeweer:
Voor het noordelijk deel van de Landeweer zijn we met enkele partijen in gesprek. Het vertrouwen is er dan ook dat deze gronden op termijn verkocht zullen gaan worden. Voor het zuidelijk deel is er nauwelijks belangstelling. Het college is van mening dat voor dit deel een visie uitgewerkt dient te worden. Dit wordt de komende tijd opgepakt. In afwachting daarvan en met inachtneming van de BBV-regels zijn de gronden van de Landeweer zuid overgebracht naar de zgn. materiële vaste activa op de gemeentelijke balans. Hier is ook het andere het overige gemeentelijke vastgoed zoals gronden en gebouwen opgenomen. De overheveling houdt ook in dat er op dit onderdeel geen (rente) kosten meer worden toegerekend. Hierdoor wordt de deelgrondexploitatie Landeweer "ontlast" wat een toekomstige noodzakelijke verliesvoorziening voorkomt.

Zevenaar Oost - Wonen
Door middel van de 2-maandelijkse rapportages bent u op de hoogte gesteld van de voortgang van de gronduitgifte voor het woningbouwgebied Groot Holthuizen. De verkoop van de kavels voor woningbouw is in 2019 opnieuw boven verwachting verlopen. Het uitgangspunt voor 2019 in de grex was, dat er 55 kavels werden uitgegeven. In werkelijkheid zijn 67 kavels geleverd. Dit kan worden onderverdeeld in 48 projectmatige en 19 vrije kavels.

De Tol
Wij hebben in 2019 definitief overeenstemming bereikt met partijen voor een nieuwe verkaveling voor de resterende gronden in de Tol1. Dit deel van de Tol kunnen wij dan ook afronden. De projectmatige woningen zijn in de verkoop en de verwachting is dat deze in 2020 gebouwd worden. Het laatste deel van het openbaar gebied wordt vervolgens woonrijp gemaakt.

De Bem
Behoudens 4 kavels (die reeds in verkoop zijn) zijn alle projectmatige woningen in de Bem gerealiseerd. Wat rest zijn een aantal particuliere bouwkavels. Het grootste deel van de Bem is woonrijp gemaakt.

De Stede
De eerste drie fases in het derde buurtschap (De Stede) zijn geheel geleverd. Er is begonnen met de bouw van woningen in fase 4. Voor deze fase zijn gronden gefaseerd geleverd.
Fase 5 en 6 zijn in de verkoop gegaan en fase 7 is in voorbereiding. Hier is ook ruimte voor andere doelgroepen (starters, eenpersoonshuishoudens, senioren).
De boerenerfkavel Holtkamp is overgeheveld naar de zgn. materiële vaste activa op de gemeentelijke balans. Hierbij zijn de richtlijnen rond het BBV gevolgd. Reden hiervan is dat deze locatie in de huidige staat en met de huidige bestemming lastig te ontwikkelen is. Op termijn zal deze opnieuw in de grondexploitatie worden gebracht als de locatie Holtkamp in ontwikkeling wordt genomen. Daar zal de boerenerfkavel in een nieuwe

stedenbouwkundige visie worden verwerkt.

Middag Oost
In het woningbouwplan Middag Oost zijn 4 projectmatige en 1 particuliere kavel geleverd. Met het woonrijp maken is in 2019 een start gemaakt.

REALISATIE

In onderstaande tabel presenteren wij de gerealiseerde grondverkopen in de periode 2019 en een prognose voor de komende vier jaren. Ter vergelijking is de realisatie van de jaren 2017 t/m 2018 eveneens opgenomen. De geprognosticeerde afzet voor de komende jaren is verwerkt in de herziening van de grondexploitaties per 01-01-2020 welke, samen met andere parameters, de basis vormt voor de verwachte resultaten (zie verderop in deze paragraaf).

Aantallen/hectares kavels wonen en bedrijven (realisatie en prognose)

Naam complex	Jaren						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijven (in ha.)							
Zevenaar Oost - 7Poort en Landeweer	1,41	0,26	20,45	5,56	3,00	4,50	3,08
Zevenaar Oost - Spoorallee/FOZ	0,00	0,00	0,00	0,00	6,14	2,08	0,00
Mercurion	0,21	0,39	0,00	0,00	0,00	0,51	0,31
Totaal Bedrijven	**1,62**	**0,65**	**20,45**	**5,56**	**9,14**	**7,09**	**3,39**
Wonen (in aantallen kavels/woningen)							
Groot Holthuizen	79,00	124,00	67,00	46,00	50,00	50,00	25,00
Middag Oost & Zwanenwaay	1,00	10,00	5,00	9,00	10,00	2,00	2,00
Centrumplan	0,00	9,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal Wonen	**80,00**	**143,00**	**72,00**	**55,00**	**60,00**	**52,00**	**27,00**

Het aanzienlijke verschil in kaveluitgifte op 7Poort en Landeweer in 2019 ten opzichte van 2018 is hoofdzakelijk toe te rekenen aan de uitgifte van een kavel van 19 hectare op 7Poort.
Het uitgifte aantal van woningbouwkavels in 2018 bleek in 2019 niet haalbaar. In 2018 is namelijk deelgebied De Stede in ontwikkeling gegaan waarbij voor 3 fases aan 3 ontwikkelaars de grond is geleverd. In 2019 is de 4e fase geleverd en in aanbouw gegaan. Ook was in 2018 nog een projectmatige kavel in De Bem uitgegeven ten behoeve van 19 woningen. Binnen dit deelgebied zijn sindsdien geen projectmatige kavels meer beschikbaar.
Ook het Centrumplan (Bommersheufsestraat) droeg in 2018 bij aan het hoge aantal van geleverde grond voor woningbouw. Dit plan is nu afgesloten.

PROGNOSE TE VERWACHTEN RESULTATEN

In BBV artikel 16 lid c is opgenomen dat de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie moet bevatten. Wanneer deze prognose is samengesteld uit positieve en negatieve grondexploitaties, dan is het van belang dat de verwachte resultaten voor alle grondexploitaties op een zelfde wijze worden berekend. Dit gebeurt op basis van de "Netto contante waarde" methode.
Ten aanzien van de grondexploitaties van onze gemeente kan worden gesteld dat er sprake is van een mix van positieve en negatieve grondexploitaties. Deze worden - ingevolge de voorschriften- op eindwaarde gepresenteerd. Hierbij is tevens aangegeven welke eindwaarde van toepassing is. Aangezien de verschillende

grondexploitaties een verschillende einddatum kennen, zijn de resultaten per datum 1 januari 2020 contant gemaakt. Hierdoor worden de resultaten onderling vergelijkbaar.

De geprognosticeerde resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties zijn herzien per 1 januari 2020. Vervolgens hebben wij deze verwerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 welke u hebt vastgesteld in de vergadering van 8 juli 2020. De financiële effecten zijn verwerkt in de jaarrekening 2019.

De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties luiden als volgt:

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2019 en januari 2020 (bedragen x € 1.000,-)							
Naam grondexploitatie	Eind-datum exploitatie	Resultaat eind-waarde	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2019	Resultaat 01-01-2019 NCW per 01-01-2020	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2020	Verschil	Afwijking in %
A	B	C	D	E	F	G	H
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2024	3.689	-80	-81	3.057	3.138	3.922,5%
Zevenaar Oost – wonen	31-12-2025	-37.278	-33.945	-34.625	-33.856	769	2,3%
Totaal Zevenaar Oost	**31-12-2025**	**-33.589**	**-34.025**	**-34.706**	**-30.799**	**3.907**	**11,5%**
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	-5.164	-5.074	-5.176	-4.524	652	12,8%
Mercurion	31-12-2022	311	287	287	287	0	0,0%
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**31-12-2029**	**-38.442**	**-38.812**	**-39.595**	**-35.036**	**4.559**	**11,7%**

Uit bovenstaande tabel zijn de einddata per deelgrondexploitatie (kolom B) op te maken en de resultaten op deze eindwaarde (kolom C). Omdat eindwaarden onderling niet te vergelijken zijn vanwege de verschillende looptijden van de plannen volstaan we met een overzicht van de verschillen op Netto Contante Waarde.
In bovenstaande tabel maken we de vigerende grondexploitatie (kolom D) netto contant op de situatie per 1 januari 2020 (kolom E), alvorens tot een goed vergelijk van de cijfers te komen. Het resultaat van de grondexploitatie wordt immers "opgerent" met een rentepercentage van 2% zijnde de discontovoet waarmee het resultaat netto contant wordt gemaakt. Deze opgerente cijfers vergelijken we vervolgens met het geactualiseerde resultaat per 1 januari 2020 (kolom F). Dit resulteert in een verschil per grondexploitatie (kolom G) en de afwijking in procenten (kolom H).

In zijn totaliteit is er sprake van een verbetering van het resultaat van € 4.559.000 NCW per 01-01-2020. Voor wat betreft de grondexploitaties Zevenaar Oost - Bedrijven wordt in de jaarrekening in programma 3 een toelichting verstrekt op de verschillen. Voor de grondexploitaties Zevenaar Oost - Wonen en Middag Oost & Zwanenwaay is de verschillenanalyse terug te vinden in programma 8 van de programmarekening.

Omdat Zevenaar Oost één grondexploitatie is en het positieve resultaat van Zevenaar Oost - bedrijven verrekend wordt met het negatieve resultaat van Zevenaar Oost - wonen, is er een verliesvoorziening gevormd voor een totaalbedrag van € 30.799.000. Deze is terug te vinden in de toelichting op de balans.

WINST- EN VERLIESNEMING

Na de vaststelling van de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2018 en de jaarrekening 2018 (beiden op 3 juli 2019) zijn een aantal besluiten genomen welke het resultaat van de grondexploitaties tussentijds hebben beïnvloed. Het gaat om de volgende besluiten:

1. Op 03-07-2019 heeft de raad besloten om een alternatieve locatie aan te wijzen voor de vestiging van een metaalbedrijf op 7Poort. Voor dit besluit was een eenmalig bedrag benodigd van € 240.000 welke ten laste is gebrachte van de grondexploitatie Zevenaar Oost Bedrijven.

De gemeenteraad heeft op 6 november 2019 de Meerjarenbegroting 2020 – 2023 samen met de daarbij behorende Notitie bezuinigingen Meerjarenbegroting 2020 – 2023 vastgesteld. In de genoemde notitie waren twee bezuinigingsvoorstellen opgenomen welke betrekking hadden op de grondexploitaties.

2. Bezuinigingsvoorstel 43, uitbreiding Groot Holthuizen met een eenmalig bezuinigingsbedrag in 2019 van € 1.500.000.
3. Bezuinigingsvoorstel 44, vervallen budget Park & Ride Spoorallee met een eenmalig bezuinigingsbedrag in 2019 van € 2.615.000.

Doordat de uitbreiding van de wijk Groot Holthuizen nog in de planvorming zit kan deze bezuinigingstaak-stelling pas in 2020 worden ingeboekt.
Het vervallen van het budget voor de Park & Ride is daarentegen wel verwerkt in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 en de voorliggende jaarrekening.
De bovenstaande besluiten en het resultaat van de integrale herziening van de grondexploitaties per 01-01-2020 is in onderstaande tabel verwerkt waarbij tevens het effect voor de voorliggende jaarrekening zichtbaar wordt.

Omdat de BBV-voorschriften eisen dat de grondexploitaties m.b.t. wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren, zijn de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Bedragen x € 1.000,-

Grondexploitatie	Vrijval verlies-voorziening MJB 2019-2022	Begrote vrijval verliesvoorzienin g bezuinigings-voorstellen	Raadsbesluit verplaatsing metaalbedrijf 7Poort	Werkelijke vrijval verliesvoor-ziening per 31-12-2019	Effect rekening-resultaat
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-	1.500		769	-731
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-	2.615	-240	3.138	763
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-	-		652	652
Totaal	**-**	**4.115**	**-240**	**4.559**	**684**

Voor het bedrag van € 4.559.000 valt de bestaande verliesvoorziening vrij. Omdat hiervan al een aanzienlijk bedrag was verwerkt (€ 4.115.000 - € 240.000) wordt een aanvullend bedrag € 684.000 ten gunste gebracht van het rekeningresultaat 2019.
Behoudens deze vrijval is er geen sprake van andere tussentijdse winstnemingen.

RESERVE, VOORZIENINGEN EN RISICO'S

Eventuele winsten uit de grondexploitaties voegen wij toe aan de algemene reserve, een en ander zoals bepaald in de Nota Grondbeleid 2012.

Voor verlieslatende grondexploitaties wordt een verliesvoorziening getroffen, zoals voorgeschreven in het BBV. Voor winstgevende grondexploitaties zijn sinds 2017 gewijzigde BBV-regels van toepassing waarbij aansluiting is gezocht bij algemeen aanvaardbare methodes in het bedrijfsleven en bij fiscale regelgeving. Hierbij is -ten aanzien van tussentijdse winstneming- de zogenaamde Poc-methode van toepassing (Percentage of completion). Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft opbrengsten als de kosten, verkeert. Hiermee kan op basis van een deel (percentage) van de realisatie van een project tussentijdse winst worden toegevoegd aan de algemene middelen (voorheen werd uitsluitend winst genomen indien het project in zijn geheel gereed was). Concreet is deze methode uitsluitend op de grondexploitatie Mercurion van toepassing omdat deze als enige winstgevend is. Omdat Mercurion in 2019 geen ontwikkelingen kende is er geen sprake van een tussentijdse winstneming in dat jaar.

De stand van de verliesvoorziening grondexploitaties bedraagt per 31-12-2019 volgens voorliggende jaarrekening € 35.323.000.

Ten behoeve van de voorliggende jaarrekening hebben wij de risico's geactualiseerd. Het risicoprofiel van de grondexploitaties kent de volgende ontwikkeling:

Risicoprofiel grondexploitaties 01-09-2019 en 01-01-2020

Naam grondexploitatie	Risicoprofiel per 01-09-2019	Risicoprofiel per 01-09-2020	Verschil jan. 2020 - sept. 2019	Afwijking in%
Zevenaar Oost - bedrijven	8.587	6.464	2.123	24,7%
Zevenaar Oost – wonen	896	631	265	29,6%
Totaal Zevenaar Oost	**9.483**	**7.095**	**2.388**	**25,2%**
Middag Oost & Zwanenwaay	284	198	86	30,3%
Rijnark Lobith	96	96	0	0,0%
Uuleveld Pannerden	18	18	0	0,0%
Centrumplan Zevenaar	26	0	26	100,0%
Totaal Overige complexen	**424**	**312**	**112**	**26,4%**
Totaal Risico's	**9.907**	**7.407**	**2.500**	**25,2%**

We zien een verbetering van het risicoprofiel van € 2.500.000 waarvoor de volgende oorzaken zijn aan te wijzen:

Zevenaar Oost - Bedrijven:

7. Het risico in het kader van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) blijft aanwezig. Echter uit de in het najaar 2019 gestarte monitor (Monitoring Regionaal Programma Werklocaties 2019) is inmiddels gebleven dat de vraag naar bedrijventerreinen opnieuw is toegenomen. De uitgifte is de afgelopen jaren historisch hoog gebleken waardoor het overaanbod fors is teruggedrongen. In de genoemde monitor wordt beargumenteerd waarom het niet langer nodig is om het aanbod in bedrijventerreinen te schrappen per januari 2021. Vanuit de diverse raden (waaronder die van Zevenaar) is inmiddels een voorstel aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland gedaan om de kaders uit het oorspronkelijke RPW te heroverwegen.
   Dit maakt dat het risico van het schrappen van bedrijfsgronden voor (logistieke) bedrijfsdoeleinden als lager wordt aangemerkt.

8. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (er is een omgevingsvergunning aangevraagd) wordt het risico op het niet-ontwikkelen daarvan lager.
9. Door de gunstige ontwikkeling met betrekking tot de vraag naar bedrijventerreinen (zie hierboven) wordt het vertragingsrisico eveneens lager ingeschat.
10. Doordat een deel van de civieltechnische werkzaamheden is uitgevoerd, wordt de impact als gevolg van kostenstijgingen lager.

Zevenaar Oost - Wonen:

1. Het afzetrisico van een aantal lastig verkoopbare kavels is gereduceerd omdat deze zijn verkocht of herontwikkeld.
2. Doordat een groot deel van de civieltechnische werkzaamheden is uitgevoerd, wordt de impact als gevolg van kostenstijgingen lager.
3. Het renterisico wordt lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

Middag Oost & Zwanenwaay:
De verlaging van het risicoprofiel kan hier vooral worden toegerekend aan gunstigere verwachtingen van rente- en kostenstijgingen.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen gaan wij nader in op de grootste risico's en de verhouding van de grondexploitatie-risico's in relatie tot het gemeentebrede risicoprofiel.

JAARREKENING

FINANCIËN

RESULTAAT

FINANCIEEL OVERZICHT EN TOELICHTING OP HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel)

De jaarstukken 2019 sluiten met een voordelig resultaat van € 667.000. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.322.229 waarvan het verloop hieronder wordt weergegeven. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 1.989.000.

Verloop resultaat in begroting 2019	Bedrag (x € 1.000)
Primitieve begroting 2019-2022	434
Primitieve begroting 2020-2023	4.344
Wijzigingen na de begroting 2020-2023	10
Wijzigingen tot de 1e Voortgangsrapportage (VGR)	57
Wijzigingen door 1e Voortgangsrapportage (VGR)	-518
Financiële basis op orde	523
Wijzigingen tot de 2e Voortgangsrapportage (VGR)	-240
Wijzigingen door 2e VGR	-5.932
Totaal begrotingsresultaat na wijziging	-1.322

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	122.488	158.039	160.789	2.750
Lasten	122.054	159.361	160.122	-761
Resultaat 2019	**434**	**-1.322**	**667**	**1.989**

Toelichting op hoofdlijnen

Om de leesbaarheid te bevorderen zijn alleen de afwijkingen die budgettaire gevolgen hebben voor het resultaat van meer dan € 250.000 opgenomen.

Progr.	Omschrijving	bedrag x € 1.000
0	Afrekening herindelingsgelden o.a. met de voormalige gemeente Rijnwaarden	600
0	Dotatie aan pensioenvoorziening wethouders	-511
0	Algemene uitkering	612
0	Onroerend zaakbelastingen niet woningen	317
3/8	Herziening van de grondexploitaties en het bijstellen van de verliesvoorzieningen	683
7	Volksgezondheid - Afvalverwijdering	-540

Door een andere werkwijze bij de voormalige gemeente Rijnwaarden is een bedrag van € 450.000 als last in de jaarstukken 2017 verwerkt en ten laste van de Algemene Reserve gebracht. Inmiddels is dit bedrag van het Ministerie ontvangen en resulteert in een incidenteel voordeel van € 450.000.
Na afwikkeling van het herindelingsproces blijken enkele meevallers op de projectbegroting, zoals lagere kosten van de projectgroep, werkgroepen, organisatiekosten en communicatie tot een totaalbedrag van € 150.000.

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een hogere voorziening noodzakelijk dan geraamd. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen blijkt een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 511.000 als gevolg van de extreem lage rekenrente.
Een hogere Algemene Uitkering (incidenteel) van € 612.000 doordat het aantal maatstaven, die hieraan zijn toegevoegd vanuit de voorheen afzonderlijke uitkering voor het sociaal domein, aanzienlijk is toegenomen.
Een incidenteel voordeel op de OZB van € 317.000 houdt verband met de effecten van de actualisatie van herwaardering 2019 en areaalontwikkeling, zowel bij woningen als bedrijfspanden
Door de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties en de integrale doorrekening kunnen de gevormde verliesvoorzieningen voor de grondexploitaties vrijvallen voor een totaalbedrag van € 683.000 incidenteel te weten € 763.000 op programma 3 "bedrijven" en -/- € 80.000 op programma 8 "wonen".
Een incidenteel nadeel van in totaal € 541.000 voor de afvalverwerking is ontstaan door:
De afrekening 2019 met de Reinigingsdienst De Liemers (RDL) in hetzelfde boekjaar te verantwoorden in plaats van het jaar erop waardoor in deze jaarstukken eenmalig twee afrekeningen vallen. Daarnaast hebben inwoners door het nieuwe afvalbeleid minder restafval aangeboden dan vooraf geschat en zijn door gezakte marktprijzen ook minder inzamelvergoedingen binnen gekomen.

Resultaat na bestemming en incidentele mutaties

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	120.180	149.080	152.150	3.071
Lasten	120.444	150.527	151.366	-839
Resultaat voor bestemming 2019	-264	-1.447	784	2.231
Reserve mutaties:				
Onttrekkingen	2.308	8.959	8.638	-321
Toevoegingen	1.610	8.834	8.756	78
Saldo reserve mutaties	698	125	-118	-243
Saldo:				
Baten	122.488	158.039	160.789	2.750
Lasten	122.054	159.361	160.122	-761
Resultaat na bestemming 2019	**434**	**-1.322**	**667**	**1.989**
Incidentele mutaties				
Baten	3.014		5.423	
Lasten	3.370		1.168	
Structureel resultaat	**790**		**- 3.588**	

ANALYSE PER PROGRAMMA

Inleiding

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	57.504	59.738	62.121	2.382
1. Veiligheid	-2.695	-2.954	-2.977	-22
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.295	-4.698	-4.917	-219
3. Economie	134	2.215	2.848	634
4. Onderwijs	-5.001	-4.360	-4.117	243

5. Sport, cultuur en recreatie	-6.963	-7.326	-7.362	-36
6. Sociaal domein	-36.963	-44.551	-45.194	-643
7. Volksgezondheid en milieu	-1.018	-1.169	-1.507	-338
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-268	1.783	1.772	-11
Resultaat 2019	**434**	**-1.322**	**667**	**1.989**

De gepresenteerde raming na wijziging van - € 1.322.000 sluit niet aan bij het gepresenteerde saldo in de 2e Voortgangsrapportage. In de 2e VGR werd een saldo gepresenteerd van - € 5.676.000. Het verschil wordt veroorzaakt door enkele bezuinigingen die zijn vastgesteld in de begroting 2020-2023. Deze hadden ook voor 2019 financiële gevolgen.
De belangrijkste twee bezuinigingen betroffen de P+R Spoorallee van € 2.615.000 en € 1.500.000 voor uitbreiding woningbouw Groot Holthuizen.

Toelichting per programma

0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - Herindeling — 150.000 V I

Een voordeel van € 150.000 houdt verband met de ARHI-bedragen die de gemeente ontvangt voor de uitgaven van het herindelingsproces. Het project herindeling is eind 2019 financieel afgesloten, alle uitgaven zijn gedaan. Wij melden enkele meevallers op de projectbegroting, zoals lagere kosten van de projectgroep, werkgroepen, organisatiekosten en communicatie.

0.1 Bestuur - rekenkamercommissie — 22.000 V I

De raming voor het budget voor de rekenkamercommissie is gebaseerd op 1 euro per inwoner. In 2019 is er één rekenkameronderzoek uitgevoerd, met als onderwerp de verzelfstandiging van het sportbedrijf. Het restantbudget valt vrij.

0.1 Bestuur - toevoeging pensioenvoorziening — -511.000 N I

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente. Conform de begroting is in 2019 € 100.000 toegevoegd aan de voorziening. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen bleek een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 511.000. Als gevolg van de extreem lage rekenrente, meer dan 1% verlaging t.o.v. 2018, is nu een fors hogere toevoeging noodzakelijk om het doelvermogen op peil te houden.

0.1 Bestuur - voormalige gemeente Rijnwaarden bijdrage — 450.000 V I

Door een andere werkwijze bij de voormalige gemeente Rijnwaarden is een bedrag van € 450.000 aan herindelingskosten als last in de jaarstukken 2017 verwerkt. Dit bedrag is in 2017 ten laste van de Algemene Reserve van Rijnwaarden gebracht. Als dit bedrag van het Ministerie was ontvangen was het saldo van de jaarstukken 2017 van de gemeente Rijnwaarden € 450.000 hoger geweest en dus ook de Algemene Reserve. Nu komt dit voordeel bij de definitieve afrekening van de ARHI gelden tot uiting in deze jaarstukken van de gemeente Zevenaar waardoor eenmalig een voordeel ontstaat van € 450.000.

0.11 Resultaat van de rekening — -1.322.000 N I

Het begrote resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.2 Burgerzaken - leges paspoorten en rijbewijzen
In 2019 zijn minder identiteitsbewijzen en rijbewijzen aan onze inwoners verstrekt. De paspoorten en ID-kaarten zijn nu 10 jaar geldig, en niet meer zoals voorheen, 5 jaar.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Exploitatie HAL12 88.000 V I
De uitgaven m.b.t. de "gealloceerde middelen Hal12", conform raadsbesluit d.d. 04-07-2018, vertonen in 2019 een overschrijding van € 79.000 Hier staat echter ook een niet begrote onttrekking uit de Algemene reserve tegenover van € 52.000. Een en ander conform datzelfde raadsbesluit. Per saldo is er op dat punt een overschrijding van kosten van € 27.000 wat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door externe vergaderkosten van de raad omdat de vergaderzaal enige tijd niet beschikbaar was. Ook zijn er meer kosten van advisering uitgegeven voor de totstandkoming van onder meer huurovereenkomsten, de juridische borging van de Wet Markt en Overheid en de bouwbegeleiding.
Omdat de exploitatie van de Turmac Cultuur fabriek nog niet volledig was gestart in 2019 is van het resterende budget nog € 167.000 over. Per saldo is er een overschot van € 88.000.

0.4 Overhead - bijdrage aan SDL voor team Inkoop -32.000 N I
Nadeel betreft de afrekening van de RID inzake team inkoop. Er is extra capaciteit ingezet vanwege een fors beroep dat is gedaan op de capaciteit van inkoop. Voldoen aan de Europese aanbestedingsregels blijft aandachtspunt.

0.4 Overhead - informatisering & automatisering -39.000 N I
Het nadeel op I&A van € 39.000 heeft betrekking op hogere softwarelasten. In 2019 hebben we de volledige kosten van de gebruikerslicenties van Microsoft Office verantwoord.

0.4 Overhead - interne doorbelastingen 1.650.000 V I
Een voordelig bedrag van € 1.650.000 wordt verklaard door interne doorbelastingen van salarissen. Op andere programma's in deze jaarrekening leiden de doorbelastingen tot nadelige verschillen. Per saldo in de jaarrekening hebben de doorbelastingen financieel geen effect.

0.4 Overhead - juridisch advies 66.000 V I
Het budget voor rechtskundig advies was in de voorliggende jaren structureel te laag om te kunnen voldoen aan de huidige behoefte aan rechtskundig en ander deskundig advies. Voor 2019 is er incidenteel € 65.000 extra geraamd. Afgelopen jaar hebben we kosten toegerekend aan de projecten waarvoor de kosten zijn gemaakt. Dit heeft gezorgd voor een besparing op dit budget. Het gaat hierbij onder andere om de advisering ten aanzien van de Turmac Cultuurfabriek, Platanenlaan en een aantal ruimtelijke projecten.

0.4 Overhead - opleidingsbudgetten -16.000 N I
De budgetten voor opleidingen, teambuilding en de Zevenaar Academie zijn in 2019 volledig ingezet en in de volle breedte benut. Naast de noodzakelijk kennis- en vakopleidingen, verplichte cursussen en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers is ingezet op onder meer trainingen planmatig & projectmatig werken, cursussen vitaliteit, training helder schrijven en een traject voor alle medewerkers rondom Hostmanship. Uiteindelijk verantwoorden we een nadeel van € 16.000, zijnde 4% van het totale budget.

0.5 Treasury - rentelasten. -38.000 N I
De verschillen in rentelasten lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.

0.61 OZB Woningen / 0.62 OZB -niet woningen 317.000 V I

Het voordeel op de OZB houdt verband met de effecten van de actualisatie van herwaardering 2019 en areaalontwikkeling, zowel bij woningen als bedrijfspanden.

0.63 Parkeerbelasting -68.000 N I

De opbrengsten van de parkeerbelasting zijn in totaal € 68.000 lager dan begroot. De lagere opbrengst wordt o.a. veroorzaakt doordat er tijdens de vervanging van de parkeerautomaten niet betaald en gehandhaafd is. Na plaatsing parkeerautomaten is er de eerste twee weken ook nauwelijks gehandhaafd i.v.m. coulance. Ook door de schaatsbaan op het Kermisterrein zijn minder opbrengsten ontvangen.

0.64 Belastingen overige - Precariobelasting -116.000 N S

Minder strekkende meters kabels en leidingen in de gemeentegrond leiden tot een nadeel.

0.7 - Algemene uitkering 612.000 V I

In de 2e Voortgangsrapportage 2019 werd de Algemene uitkering uit het gemeentefonds aan onze gemeente geraamd op € 66.472.000. Op basis van de verschenen decembercirculaire heeft de uitkering uiteindelijk € 67.129.000 bedragen. Dat is een positief verschil van € 657.000. Dit verschil kan als volgt worden uitgesplitst.

Accres	344.000 N
Ontwikkeling uitkeringsbasis	372.000 N
Hoeveelheidsverschillen	1.095.000 V
Klimaatmiddelen	247.000 V
Participatie	28.000 V
Diverse kleine verschillen	3.000 V
Totaal Accres	657.000 V
Aanpassen raming in de 2e Voortgangsrapportage 2019	45.000 N
Totaal	612.000 V

Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Deze doorwerking wordt het accres genoemd. Het negatief effect ten opzichte van de verwachtingen in het begin van het jaar ontstaat door lagere rijksuitgaven in 2019 op het gebied van infrastructuur en defensie. Daarnaast zijn de rijksuitgaven dat jaar ook gedaald als gevolg van het zgn. pensioenakkoord.
Ontwikkeling uitkeringsbasis.
Hiervan is sprake als de landelijke aantallen van de verschillende maatstaven in de Algemene uitkering wijzigen. Omdat het bedrag van het gemeentefonds wettelijk vastligt, wordt de uitkering aan een individuele gemeente gecorrigeerd door een aanpassing van de uitkeringsfactor. In 2019 hebben omvangrijke wijzigingen plaatsgevonden bij een aantal maatstaven, met name betreffende het medicijngebruik. Hierdoor is de uitkering voor de bedoelde maatstaven gestegen, maar daalt de uitkeringsfactor fors.
Hoeveelheidsverschillen.
Door het samenvoegen van de afzonderlijke uitkering ten behoeve van het sociaal domein met de Algemene uitkering uit het gemeentefonds is het aantal maatstaven waarop de berekening van de Algemene uitkering is gebaseerd in 2019 aanzienlijk toegenomen. Een aantal van deze maatstaven was aan het begin van het jaar nog niet goed te berekenen of te voorspellen. Dit leidt ertoe dat in de loop van het jaar veel aanpassingen moesten worden doorgevoerd. De belangrijkste wijzigingen doen zich vooral voor als gevolg van stijgingen bij de maatstaven die verband houden met het

inkomen en het medicijngebruik. Hierbij gaat het o.a. om:
- het aantal huishoudens met een laag inkomen;
- het gemiddeld inkomen in huishoudens met kinderen;
- het gemiddeld inkomen in huishoudens, ouder dan 75 jaar;
- het aantal uitkeringsgerechtigden;
- het aantal personen met loonkostensubsidie;
- het aantal personen dat gebruik maakt van medicijnen voor chronische aandoeningen;
- het aantal ouders met langdurig psychisch medicijngebruik.

Klimaatmiddelen.
In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten ten behoeve van het realiseren van Regionale Energie Strategieën en ter ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte.
Participatie.
In de meicirculaire was abusievelijk te weinig loon- en prijsbijstelling toegekend aan het onderdeel Participatie. In overleg met de VNG is besloten de foutieve toedeling te corrigeren.
In de 2e Voortgangsrapportage 2019 was een foutief bedrag in de begrotingswijziging opgenomen. Hierdoor ontstaat in de jaarrekening alsnog een verschil van € 45.000.

0.8 Overige baten en lasten - Afschrijvingen De verschillen in afschrijvingslasten lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.	40.000	V	I
0.8 Overige baten en lasten - algemene baten & lasten Op algemene baten en lasten wordt per saldo een nadeel verantwoord van € 63.000. De voornaamste verklaring is een suppletie-aangifte BCF en een naheffing omzetbelasting, beide over het belastingjaar 2017.	-63.000	N	I
0.8 Overige baten en lasten - onvoorzien De raming voor onvoorziene uitgaven is voor € 35.000 ingezet voor de tussenfase governance HAL12 en voor € 40.000 ten behoeve van het afwikkelen van een schadeclaim. Het overige budget van € 51.500 valt als voordelig verschil vrij in de jaarrekening.	52.000	V	I
Overige verschillen	-7.000	N	I

1. Veiligheid

Programma 1 komt in de jaarrekening 2019 uit op een financieel nadeel van totaal € 22.000. Dit bedrag bestaat uit enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	-22.000	N	I

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

2. Verkeer en vervoer - Doorbelastingen Op het programma verkeer en vervoer en waterstaat is in 2019 een nadeel van € 220.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op interne doorbelastingen en salarissen. Wij lichten dit integraal toe in het resultaat analyse personeelslasten.	-220.000	N	I
2. Verkeer en vervoer - Kapitaallasten Op het programma verkeer, vervoer en waterstaat is in 2019 ten opzichte van de begroting een nadeel gerealiseerd van € 60.000. In de resultaatanalyse rente en afschrijving lichten wij u de verschillen integraal toe.	-60.000	N	I

2.1. Verkeer en vervoer - Gladheidsbestrijding -13.000 N I
Het nadeel van € 13.000 wordt voornamelijk verklaard door een hogere doorbelasting vanuit de Reinigingsdienst de Liemers. Daarnaast zijn er iets meer kosten gemaakt voor de aanschaf en huur van materiaal.

2.1. Verkeer en Vervoer - Parkeren -14.000 N I
De onderhoudskosten zijn met € 9.000 overschreden door twee grote onderhoudsposten; vervanging bekabeling en onderhoud lift. Daarnaast is in 2019 is € 15.000 meer uitgegeven aan onderhoud van de centrumafsluiting. Het betreft niet begroot onderhoud o.a. door schades. Echter zitten er per saldo ook wat diverse voordelen op parkeren van € 10.000.

2.1. Verkeer en vervoer - Wegen 54.000 V I
Er is een nadeel van € 15.000 op advieskosten gerealiseerd, wat te maken heeft met resterende kosten uit 2018 voor het actualiseren van de wegenlegger. Er is een incidenteel voordeel behaald van € 76.000 op de huur van goederen en diensten. Dit komt voornamelijk door een focus op het achterstallig onderhoud aan de wegen. Verder zijn er kleine afwijkingen die samen een nadeel van € 7.000 opleveren.

0.10 Mutaties reserves - 34.000 V I
Hogere afschrijvingslasten voor de plankosten en voorbereiding A15/A12

3. Economie

3. Programma Economie - personeelslasten. -28.000 N I
Op het programma Economie is in 2019 een nadeel van € 28.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op personeelslasten. Het betreft hierbij zowel salarissen van eigen personeel als kosten wegens inhuur van personeel. Wij lichten dit integraal toe in de resultaat analyse personeelslasten.

3. Programma Economie. -3.250 N I
Diverse kleine verschillen.

3.1 Economische ontwikkeling - Huur oude gemeentehuis -30.000 N I
In de oorspronkelijke begroting 2019 was rekening gehouden met structurele uitgaven voor huur van het oude gemeentehuis aan het Raadhuisplein (ruimte ten behoeve van de marktmeester). Omdat de realisatie van het gebouw vertraging heeft opgelopen, waren in 2019 geen huurkosten verschuldigd. Dit hebben we al in de 2e Voortgangsrapportage onderkend, maar hierbij is helaas een cijfermatige fout gemaakt, waardoor in de jaarrekening op deze post een nadeel blijkt.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. 763.000 V I
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 31 maart 2020 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Bedrijven becijferd op € 3.057.000, op basis van netto contante waarde per 1 januari 2020. Ten opzichte van de situatie in de 2e Voortgangsrapportage 2019 is dit een verbetering van het resultaat van € 763.000 waarmee de al gevormde verliesvoorziening kan komen vrij te vallen. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de grondexploitatie geraamde erfpachtgronden van de kavel van 19 hectare

dienen te worden verantwoord in de Algemene dienst, een en ander op basis van BBV richtlijnen. Dit levert voor de GREX een nadeel op. Tegelijkertijd ontstaat een rentevoordeel doordat de erfpachtgronden ook als levering worden aangemerkt waardoor een aanzienlijk rentevoordeel ontstaat. Bovendien was een deel van de kavel als openbare ruimte aangemerkt maar deze is als uitgeefbare grond uitgegeven. Per saldo is er daardoor een voordeel van € 546.000.

2. Ten behoeve van de projectorganisatie is een jaar geleden een risico gekwantificeerd wegens een tekort op VTU (Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering) en plankosten. Dit risico is nu in de GREX vertaald door een extra budget voor de resterende looptijd van de GREX op te nemen van € 534.000.

3. De raming voor civieltechnische werken is opnieuw doorgerekend voor de deelGREX 7Poort. Dit resulteert in een voordeel van € 594.000.

4. Voor beheerskosten (w.o. gemeentelijke belastingen) diende het budget met € 42.000 te worden verhoogd.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Afgezet tegen toekomstige inflatieverschillen leverde dit een voordeel op van € 26.000.

6. De rente-effecten op de diverse deelGREXEN Bedrijven bedragen € 173.000 voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%) en verschillen in looptijd.

3.4 Economische promotie - Toeristenbelasting -68.000 N I
Bij de herindeling zijn bij de 1+1 begroting 2018 inkomsten betreffende Toeristenbelasting bijgeraamd welke niet gehaald zijn. Het gaat om afrekeningen uit 2017 en 2018. Daarnaast is de raming over 2019 te hoog. Het totale nadeel bedraagt € 68.000.

4. Onderwijs

4. Onderwijs - Kapitaallasten 81.000 V I
Op het programma Onderwijs is in 2019 ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 81.000. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht. Aangezien het allemaal verschillen op de onderwijsactiva betreffen van kleiner dan € 50.000 valt dit resultaat onder overige kleine verschillen.

4. Programma Onderwijs 49.000 V I
De overige diverse kleine verschillen (€ 6.000) worden niet nader toegelicht.
Daarnaast is het voordeel veroorzaakt door een lagere doorbelasting (€ 43.000) van de kosten van het 'Kulturhus Brede Blik' (programma 5), die voornamelijk betrekking hebben op de lagere kapitaallasten van het Kulturhus. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht. Aangezien het hier een verschil betreft van kleiner dan € 50.000 valt dit resultaat onder overige kleine verschillen.

4.2 Onderwijshuisvesting - Primair onderwijs -26.000 N S
De onroerendezaakbelastingen (ozb) voor niet-woningen, hier vallen de onderwijsaccommodaties onder, is verhoogd met gemiddeld 16%. In de raming 2019 is hier geen rekening mee gehouden. De structurele effecten voor 2020 en verdere jaren zijn meegenomen in de 1e voortgangsrapportage 2020.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer
De kosten voor het doelgroepenvervoer, ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN voor het onderdeel leerlingenvervoer, en het vervoer in natura zijn beduidend lager. Voor de kosten van de gemeenschappelijke regeling, voor het vervoer in het kader van de WMO, jeugdzorg en begeleiding, wordt verwezen naar de verschillenanalyse onder programma 6 'Sociaal Domein'.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Lokaal onderwijsbeleid/Onderwijsbegeleiding 25.000 V I
In 2019 is door de organisaties/schoolbesturen minder subsidie aangevraagd. Dit geldt voor alle 'deelbudgetten' (onderwijsachterstandsbeleid, onderwijsbegeleiding, educatie en schoollogopedie).

5. Sport, cultuur en recreatie

5. Sport, cultuur en recreatie - Kapitaallasten -65.000 N I
Op het programma Sport, cultuur en recreatie is in 2019 ten opzichte van de begroting een nadeel gerealiseerd van € 65.000. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.

5. Sport, cultuur en recreatie - Personeelslasten -118.000 N I
Op het programma Sport, cultuur en recreatie is in 2019 een nadeel van € 118.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op personeelslasten. Het betreft hierbij zowel salarissen van eigen personeel als kosten wegens inhuur van personeel. Wij lichten dit integraal toe in de jaarrekening onder resultaat en analyse personeelslasten.

5. Sport, cultuur en recreatie -51.000 N I
Diverse kleine verschillen.

5.1 Sportbeleid en activering - Combinatiefuncties 33.000 V I
Vanwege de fusie van de gemeente Zevenaar en de gemeente Rijnwaarden hebben we de mogelijkheid gekregen om de formatie combinatiefunctionarissen van 6,0 FTE uit te breiden naar 7,3 FTE. Deze integratie heeft ertoe geleid dat er nieuwe ideeën, zienswijzen en ontwikkelingsmogelijkheden voor de inzet van de combinatiefunctionarissen zijn ontstaan. Ook worden de mogelijkheden onderzocht om het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen anders te beleggen c.q. te regelen. Vanwege deze ontwikkelingen is het voor 2019 niet haalbaar geweest om de volledige formatie in te vullen.

5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf 135.000 V I
Aan de subsidieverlening aan Ataro B.V. is een beheer-/exploitatieovereenkomst gekoppeld (d.d. 18 juli 2016). Volgens artikel 13 lid 6c van deze overeenkomst is het mogelijk een algemene bedrijfsreserve (egalisatie reserve) van maximaal 10% van de totale jaarlijkse exploitatielast te realiseren. Vanwege de overschrijding van deze 10% is besloten om de teveel betaalde subsidie terug te vorderen.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie - Openbaar Groen 30.000 V I
Op openbaar groen is een voordeel behaald van € 30.000 in 2019. Enkele van de uitbestede groenbestekken en de inhuur van groenploegen zijn in 2019 goedkoper uitgevallen. Dit is incidenteel, want de marktprijzen blijven oplopen. De bestrijding van de eikenprocessierups heeft echter geresulteerd in een financieel nadeel. Dit is structureel van aard, wij komen in de kadernota 2021 met een voorstel om hiervoor structureel budget aan te vragen.

6. Sociaal domein

6.1 Kinderopvang - Inspecties kinderopvang Er hoeft n.a.v. de uitgevoerde inspecties nauwelijks te worden gehandhaafd. Hierdoor zijn er geen uitgaven voor bijvoorbeeld kostbare onderzoeken en juridische procedures.	41.000	V	I
6.1 Maatschappelijke dienstverlening - Mantelzorg De kosten voor Mantelzorg zijn in het jaar 2019 overschreven met € 65.000. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het boeken van kosten uit 2018 in 2019. Hiermee is bij het opstellen van de jaarrekening 2018 geen rekening gehouden. Het gaat specifiek om kosten in het kader van De Stad In! bonnen en het mantelzorgcompliment.	-65.000	N	I
6.1 Participatie - Re-integratie Een deel van het voordeel heeft betrekking op het in 2018 verstrekte voorschot aan de RSD t.b.v. de pilot met het UWV. De middelen zijn niet ingezet en in 2019 door de RSD terugbetaald. Het voordeel is verder ontstaan door: - er nog geen invulling van de doelgroep 'Beschut Werk' heeft plaatsgevonden; - de kosten van de procedure voor het aanvragen van de 'Vangnetuitkering 2019' ten laste van het P-budget van de RSD zijn gebracht; - er geen extra uitstroompremies verschuldigd zijn; - geen extra kosten i.v.m. inhuur ten laste van het P-budget zijn gebracht.	158.000	V	I
6.1, 6.2, 6.3, 6.6, 6.71 en 6.72 Bijdrage gemeenschappelijke regeling SDL - Bijdrage Exploitatielasten RSD De afrekening 2019 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) met betrekking tot de exploitatiekosten (inclusief dienstverleningsovereenkomst) van de RSD is lager dan geraamd.	73.000	V	S
6.1, 6.6 en 6.72 - Collectief vervoer (BVO Dran) In 2019 zijn over de jaren 2016 tot en met 2019 definitieve afrekeningen ontvangen. Deze afrekeningen hebben geleid tot een nadeel van € 32.000. Dit nadeel is voor een groot deel ontstaan door afwikkeling van een claim van een van de vervoerders van de BVO DRAN. De voorlopige jaarcijfers van de BVO DRAN laten (na correctie van BTW) een voordeel zien van € 39.000. In onze begroting was rekening gehouden met een voordeel van € 56.000, waardoor ten opzichte van onze begroting een nadeel is ontstaan van € 17.000. Samen met de afrekeningen 2016 tot en met 2018 (€ 32.000) bedraagt het nadeel € 49.000. Vanwege de vele afrekeningen is een goede vergelijking met de afzonderlijke begrotingsposten van vervoersstromen niet goed mogelijk. Het totale nadeel van € 49.000 komt tot uitdrukking in een nadeel op dit programma van € 163.000 en een voordeel op programma 4 bij leerlingenvervoer van € 114.000. De ontwikkelingen in de vervoersstromen kan het beste weergegeven worden ten opzichte van 2018. Het aantal ritten leerlingenvervoer en dagbesteding Wmo zijn in 2019 afgenomen met 5%, terwijl het collectieve Wmo-vervoer en het Jeugdwetvervoer zijn toegenomen met 9 respectievelijk 53%.	-163.000	N	S
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten. In 2019 zijn de uitvoeringskosten overschreden. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra werkzaamheden waarop moest worden ingezet. Hierdoor laten de intern doorbelaste salariskosten een forse overschrijding zien. De analyse op de totale salarislasten lichten wij toe in de analyse personeelslasten.	-415.000	N	I

6.3 Minimabeleid - bijzondere bijstand/participatie arme kinderen Door de stijging van het aantal aanvragen zijn de uitgaven voor o.a. bijzondere bijstand-minimabeleid en participatie arme kinderen in 2019 toegenomen ten opzichte van 2018.	-58.000	N	S
6.4 Sociale werkvoorziening - Bijdrage Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein-WgSW Het voordeel voor de module WgSW wordt veroorzaakt door: - Hogere uitstoom van mensen dan begroot; - het aantal SW-dienstverbanden vanuit buitengemeenten wordt minder snel afgebouwd dan verwacht. Hierdoor zijn de baten voor de MGR ook hoger. Module 8: De uitstroom in de doelgroep van mensen met loonwaarde < 25% heeft tot lagere lasten geleid (aantal personen per 1-1-2019: 30; aantal personen per 31-12-2019: 26).	89.000	V	S
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ Wmo Begeleiding en Hulp bij het Huishouden De kosten voor de Wmo begeleiding (BG) en Hulp bij het Huishouden (HbH) laten een geringe afwijking zien ten opzichte van de geraamde uitgaven. Wel zijn de effecten van het invoeren van het abonnementstarief duidelijk merkbaar. Deze zorgen samen met een vergrijzing van de samenleving tot een toename van de uitgaven.	-35.000	N	I
6.72, 6.81 en 6.82 Jeugdzorg De totale kosten voor Jeugdzorg die direct door de zorgleveranciers wordt gefactureerd is dit jaar binnen de (opgehoogde) raming gebleven. De totale directe zorgkosten bedroegen afgerond € 13.550.000. De verschillende taakvelden die betrekking hebben op Jeugdzorg laten desondanks een overschrijding zien van € 145.000 (1%). De stijging van de uitgaven voor jeugdzorg kunnen (deels) worden verklaard door een afnemende tolerantie van afwijkend gedrag of ontwikkeling. Maar ook de gevolgen van de zogenaamde 'prestatiemaatschappij' leiden tot meer vraag.	-145.000	N	I
Overige diverse verschillen Een verschil is ontstaan in de interne doorbelastingen en in zeer geringe mate op afschrijving en rente. De overige kleine verschillen worden niet nader toegelicht.	-123.000	N	I
7. Volksgezondheid en milieu			
7. Programma Volksgezondheid en milieu. Diverse kleine verschillen.	-19.152	N	I
7. Volksgezondheid - Doorbelastingen Op het programma Volksgezondheid en milieu is in 2019 een nadeel van € 115.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op interne doorbelastingen en salarissen. Wij lichten dit in de jaarrekening onderdeel resultaat integraal toe in de analyse personeelslasten.	-115.000	N	I
7. Volksgezondheid - Kapitaallasten Op het programma Volksgezondheid en milieu is in 2019 ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 152.000 op de kapitaallasten. Dit heeft vooral te maken met uitgestelde investeringen in de riolering. De verschillen in kapitaallasten lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving waarbij verschillen in de afschrijvingslasten kleiner dan € 50.000 niet worden toegelicht.	152.000	V	I

7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg/project 'Jongeren Op Gezond Gewicht' (JOGG)
De afwikkeling van de vorige JOGG-periode (jongeren op gezond gewicht) met de provincie heeft plaatsgevonden. Het resterende budget wordt niet meer ingezet en hoeft niet meer afgerekend te worden. Voor de nieuwe periode 2019-2021 is in onze begroting een structureel budget beschikbaar.

7.2. Volksgezondheid - Riolering 226.000 V I
Het voordeel wat behaald is op de exploitatie (m.u.v. kapitaallasten) komt met name door de besparing op onderzoekskosten voor € 120.000. Daarnaast is er voor € 70.000 minder aan klein onderhoud vrijverval riolering en mechanische installaties uitgegeven. Dit komt voornamelijk door de focus op de groot onderhoud projecten en achterstallig onderhoud (zie kredietoverzicht). Er is tevens een besparing gerealiseerd op ICT en beheersystemen voor € 60.000 welke structureel van aard zijn. Dit passen wij aan in de begroting 2021.

Na het toerekenen van extracomptabele kosten als rente, de compensabele BTW en overhead resteert er een voordeel van € 288.000. Dit wordt gestort in de Reserve riolering.

7.3 Volksgezondheid - Afvalverwijdering -540.000 N I
In 2019 is de afrekening van de RDL in hetzelfde boekjaar verantwoord, voorheen gebeurde dit in het boekjaar er na. Dit betekent in 2019 een dubbele afrekening, resulterend in een nadeel van € 470.000. Daarnaast hebben inwoners door het nieuwe afvalbeleid minder restafval aangeboden dan vooraf geschat. Vanwege gezakte marktprijzen zijn er ook minder inzamelvergoedingen binnen gekomen. Op de directe kosten in de begroting resulteert dit in een nadeel van € 540.000.
Na het toerekenen van extracomptabele kosten als rente, compensabele BTW en overhead, waar een voordeel op zit van in totaal € 180.000 resulteert op de afvalbegroting een nadeel van € 265.000. Aangezien de reserve afval nihil bedraagt, komt dit nadeel ten laste van het jaarrekeningresultaat in 2019.

7.5. Volksgezondheid - Begraafplaatsen -12.000 N I
Doordat er minder begraafrechten zijn geïncasseerd is er een nadeel ontstaan in de begroting. Er is echter bespaard op de materiaalkosten. Dit staat in verband met de in aantal minder zijnde ter aardestelling. Daarnaast is er klein onderhoud gepleegd waar geen rekening meer is gehouden. Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 12.000

7. Volksgezondheid - mutaties reserves -76.000 N I
Per saldo was een mutatie geraamd van € 43.000 voor toevoeging aan de reserve Afval. Na berekening van de dotatie blijkt door de afrekening met de Reinigingsdienst De Liemers over zowel 2018 en 2019 geen toevoeging aan de reserve.
In 2019 is er per saldo een voordelig resultaat gerealiseerd met betrekking tot het product riolering. Omdat de kosten voor riolering worden gedekt door inkomsten uit heffingen, moet het positieve saldo worden gestort in de bestemmingsreserve Riolering. Op deze manier blijft de door de burgers betaalde heffing beschikbaar voor het beoogde doel. Aangezien ook een deel bij bovenstaande afrekening met de RDL is weergegeven resteert er een bedrag van € 76.000.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8. Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - personeelslasten. Op het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing is in 2019 een nadeel van € 76.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting op personeelslasten. Het betreft hierbij zowel salarissen van eigen personeel als kosten wegens inhuur van personeel. Wij lichten dit integraal toe in de jaarrekening onder resultaat bij de analyse van de personeelslasten.	-76.000	N	I
8. Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Diverse kleine posten	7.211	V	I
8.2 Grondexploitatie Middag Oost en Zwanenwaay Wij hebben de grondexploitatie Middag Oost en Zwanenwaay ook geactualiseerd op basis van de eerder genoemde uitgangspunten en recente ontwikkelingen, wat heeft geleid tot de volgende voordelen: 1. Voor de ontwikkeling van een volgende fase op de Middag Oost konden wij opnieuw een koop-/realisatieovereenkomst met een ontwikkelaar afsluiten. Het gaat hierbij om 17 nieuwbouwwoningen waarmee wij in de grondexploitatie nog geen rekening hadden gehouden. Dit gold ook voor de civieltechnische kosten voor dit onderdeel. Per saldo levert dit een voordeel op van € 626.000. 2. Wij hebben de kosten voor de gehele planuitwerking (civieltechnisch, bodemonderzoeken en VTU- en plankosten) op een actueel prijspeil gebracht zodat deze marktconform zijn. Samen met toekomstige kostenstijgingen levert dit een nadeel op van € 125.000. 3. Als gevolg van een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%), per saldo hogere opbrengsten en faseringsverschillen is er sprake van een voordelig renteverschil van € 150.000.	651.000	V	I
8.2 Grondexploitatie Zevenaar Oost Wonen. Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 31 maart 2020 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op € 33.856.000 negatief op basis van netto contante waarde per 1 januari 2020. Ten opzichte van de uitvoeringsrapportage 2018 betekent dit een verbetering van het resultaat en een vrijval van de verliesvoorziening van € 769.000. Echter in de 2e Voortgangsrapportage 2019 werd rekening gehouden met een vrijval van de verliesvoorziening van € 1.500.000, waardoor er ten opzichte hiervan een verslechtering is ontstaan van € 731.000. Hiervoor kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen: 1. Wegens de uitbreiding woningbouw Groot Holthuizen was - in het kader van de bezuinigingsmaatregelen rond de Meerjarenbegroting 2020 - 2023 - een eenmalig bedrag van € 1.500.000 opgenomen. Hoewel deze bezuinigingsmaatregel nog moest worden uitgewerkt gingen we er vanuit dat dit bedrag in de voorliggende jaarrekening en bovengenoemde uitvoeringsrapportage kon worden verwerkt. Dit is niet gelukt en dit bedrag wordt nu in 2020 verwacht. Voor 2019 betekent dit een nadeel van € 1.500.000. 2. Voor een aantal projectmatige ontwikkelingen zijn hogere grondopbrengsten behaald	-731.000	N	I

doordat ontwikkelaars hogere Vrij-op-naam prijzen berekenen voor de eindgebruikers. De gemeente profiteert hiervan door hogere grondprijzen. Daarnaast kon het programma in De Stede worden herzien doordat de zgn. schoolwoningen niet worden gerealiseerd. Voor de locatie kunnen nu hogere grondopbrengsten worden ingeboekt. Met betrekking tot deze verkoopverschillen is sprake van een voordeel van € 167.000.

3. De raming voor civieltechnische werken is opnieuw doorgerekend voor de diverse deelgrondexploitaties Wonen. Dit leverde per sado een voordeel op van € 352.000.

4. Ten behoeve van de fietsstructuur in de woonwijk is een provinciaal subsidie toegekend van € 88.000, waarmee een deel van de kosten kan worden afgedekt.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Samen met toekomstige inflatieverschillen leverde dit een nadeel op van € 751.000. Dit komt voornamelijk doordat opbrengsten eerder zijn ontvangen dan geraamd waardoor toekomstige opbrengststijgingen niet meer worden gerealiseerd.
6. Door indexering van de aansluitbijdrage op het warmtenet van EnNatuurlijk en gewijzigde woningaantallen zijn er hogere opbrengsten van € 83.000.
7. Het budget voor bodem- en milieuonderzoeken en overige kosten is geactualiseerd wat een voordeel van € 17.000 oplevert.
8. De rente-effecten op de diverse deelgrexen Wonen bedragen € 813.000 voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%) en verschillen in looptijd (lees: sneller binnenkomen van opbrengsten)

8.3 Wonen en bouwen - Leges omgevingsvergunningen en welstand 138.000 V I
Er zijn in 2019 uiteindelijk nog meer omgevingsvergunningen verleend dan ten tijde van het opstellen van de 2e Voortgangsrapportage werd verwacht. Het gaat hierbij vooral om grotere complexe bouwprojecten. Hierdoor zijn de opbrengsten wegens leges omgevingsvergunningen en welstand hoger dan begroot. Overigens zijn hierdoor ook de personeelslasten hoger uitgekomen; het gaat hierbij om een bedrag van ca. € 80.000.

ANALYSE PERSONEELSLASTEN

Personeelslasten (bedragen x € 1.000)	begroot	realisatie	saldo
inhuur derden	5.166	5.189	-23
inhuur derden wegens ziekte	670	742	-72
salarissen, incl. vergoeding voor personeel	17.374	16.450	924
overwerk	0	112	-112
reiskosten	34	378	-344
voormalig - en bovenformatief personeel	173	224	-51
Totaal	**23.417**	**23.095**	**322**

Het saldo van personeelslasten en inhuur derden over 2019 komt in totaal uit op € 322.000 voordelig. De ruimte binnen de salarisbudgetten voor niet ingevulde vacatures is grotendeels ingezet voor inhuur derden. Dit geldt ook voor een deel van de salarisruimte voor nieuw beleid. Op de post van voormalig personeel is een nadeel zichtbaar van € 51.000. Dit houdt verband met lasten van enkele medewerkers die in 2019 boventallig staan en bovenwettelijke WW-lasten. De lasten voor inhuur derden wegens ziekte komen hoger uit dan in de bijgestelde begroting was becijferd. De verklaring ligt in een stijging van het ziekteverzuim. Over 2019 was het ziekteverzuim 6,07%. Vooral in de leeftijdscategorie 55 jaar en ouder is het verzuimpercentage toegenomen.

ANALYSE RENTE EN AFSCHRIJVING

Werkelijke rente

De werkelijke rente is de rente die we betalen voor de aangetrokken vaste geldleningen aan financiële instellingen waar we deze leningen hebben afgenomen.

Rente aan de grondexploitatie

Over de boekwaarde van de complexen wordt elk jaar rente berekend en bijgeschreven op de boekwaarde. Volgens de voorschriften is het verplicht om rente over de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE) te berekenen en toe te rekenen (mede in relatie met de vennootschapsbelasting). Het percentage voor de gemeente is maximaal het gewogen gemiddelde van de rente die de gemeente werkelijk betaald over het vreemde vermogen zijn, waarbij de verhouding van de totalen van het vreemde en totale vermogen moet worden betrokken. Voor 2019 is dit percentage 2,24. In totaal is in 2019 € 1.665.977 aan rente toegerekend aan de grondexploitaties.

Afschrijvingen

Afschrijven is het boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van uitgaven, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt, genaamd investeringen of kapitaalgoederen. Het afschrijvingsbedrag vormt een kostenpost op de taakvelden van de exploitatie. De afschrijvingskosten worden bepaald door de aanschafwaarde te delen door de technische of economische levensduur. In onze gemeente wordt volgens de lineaire methode (vast bedrag per jaar) afgeschreven. Uitzonderingen hierop zijn activa waarover afspraken met derden zijn gemaakt waaronder Gemeenschappelijke Regelingen.

De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot onvermijdelijke afwijkingen in de afschrijvingen. Voor de verschillen in de investeringsbedragen verwijzen wij u naar het kredietoverzicht dat als bijlage in deze jaarrekening is opgenomen.

Niet alle afwijkingen van de afschrijvingen leiden tot een resultaat door een relatie met een reserve of verhaal via een rijkssubsidie zoals de herindelingsgelden. Hieronder is aangegeven welke afwijkingen een effect hebben op het rekeningsaldo.

Op 18 december 2019 is de Nota activering- en afschrijvingsbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. De activa-administratie is zodanig ingericht dat duidelijk is welke activa in hoeveel jaren wordt afgeschreven en in overeenstemming met de afschrijvingstabel. Deze aanpassingen hebben geleid tot verschuivingen tussen balansposten, aangepaste afschrijvingsbedragen en tot eenmalige afschrijvingen van activa. De afwijkingen groter dan € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Afschrijvingen	-4.825	-4.799	-4.936	-137

1. Afwijkingen van de ramingen voor afschrijvingen per programma van afschrijvingen **zonder** effecten op het rekeningsaldo na winstbestemming:

Programma	Omschrijving investering	bedrag (x € 1.000)
7	Investeringen riolering	90
	Totaal afwijking zonder budgettaire gevolgen	**90**

Tegenover dit voordeel staat voor hetzelfde bedrag een nadeel op taakveld 7.2. riolering. Dit nadeel wordt meegenomen in de berekening van de mutatie van de reserve riolering.

2. Afwijkingen per programma van kapitaallasten **met** effecten op het rekeningsaldo na winstbestemming:

Programma	Omschrijving investering	bedrag (x € 1.000)
0	Gemeentewerf	-82
5	Sportbedrijf	-66
5	Openbaar groen	-71

Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-8
Totaal afwijkingen met budgettaire gevolgen	**-227**

Totaal nadeel ten opzichte van de geraamde afschrijvingen van € 137 (€ 90 - € 227)

Rente

Onder het programma 0 bestuur en ondersteuning is een apart taakveld Treasury opgenomen. Onder dit taakveld behoren de volgende activiteiten van de treasury-functie:

- rente van financiering en beleggingen en dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven;
- schenkingen en legaten.

Volgens de Notitie rente 2017 mogen alleen de werkelijk betaalde rentelasten, na saldering met de werkelijke baten en de verplichte door te belasten rentelasten aan de grondexploitaties via een berekend omslagpercentage over de boekwaarde per 1-1 worden doorbelast.
Door het gunstige verloop van de grondexploitaties, waardoor minder rente kan worden toegerekend over de boekwaarde, is een situatie ontstaan dat het renteresultaat wordt doorberekend aan de taakvelden.
Bij de 2e Voortgangsrapportage resteerde een rentelast van afgerond € 416.000 en een berekende renteomslagpercentage van 0,32 met een resterend nadelig rentelast op taakveld Treasury van € 102.000.
Het werkelijke resterende rentebedrag bedraagt in deze jaarstukken afgerond € 206.000 en is een omslagpercentage van 0,1 over de boekwaarden doorbelast aan de taakvelden. Het werkelijke resterende nadeel op het taakveld Treasury bleek € 108.000.
Voor deze analyse nemen we alleen de rentecomponenten van het taakveld Treasury mee waarbij we aansluiting hebben gezocht bij het verplichte renteschema in de paragraaf Financiering.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		3.084	2.844	2.796
b. Externe rentebaten	-/-	173	170	139
Totaal door te rekenen externe rente		2.911	2.674	2.657
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	1.952	1.538	1.666
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	912	720	785
	-/-	2.864	2.258	2.451
d. Saldo door te rekenen rente		47	416	206
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		47	416	206
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-	314	98
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,0%	0,32%	0,1%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**-47**	**-102**	**-108**

ANALYSE RESERVES

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Mutaties reserves Progr. 0	-558	-951	-942	9
Mutaties reserves Progr. 1		1	1	
Mutaties reserves Progr. 2	471	621	655	34
Mutaties reserves Progr. 3	40	28	28	
Mutaties reserves Progr. 4	76	76	68	-8
Mutaties reserves Progr. 5	63	31	14	-17
Mutaties reserves Progr. 6	199	101	89	-12
Mutaties reserves Progr. 7	487	215	-30	-245
Mutaties reserves Progr. 8	-76	4		-4
Resultaat 2019	**701**	**125**	**-118**	**-243**

Pr.	Omschrijving	verschil
0	Lager benodigd budget voor de aanschaf van GIS-apparatuur	-21
0	Niet gebruikte middelen Hal 12 van 2018	52
0	Overige kleine verschillen	-22
	Totaal Programma 0	**9**
2	Hogere afschrijvingslasten voor de plankosten en voorbereiding A15/A12	34
4	Overige kleine verschillen	-8
5	Overige kleine verschillen	-17
6	Overige kleine verschillen	-12
7	Per saldo was een mutatie geraamd van € 43.000 voor toevoeging aan de reserve Afval. Na berekening van de dotatie blijkt door de afrekening met de Reinigingsdienst De Liemers over zowel 2018 en 2019 geen toevoeging aan de reserve.	43
7	In 2019 is er per saldo een voordelig resultaat gerealiseerd met betrekking tot het product riolering. Omdat de kosten voor riolering worden gedekt door inkomsten uit heffingen, moet het positieve saldo worden gestort in de bestemmingsreserve Riolering. Op deze manier blijft de door de burgers betaalde heffing beschikbaar voor het beoogde doel.	-288
	Totaal Programma 7	-245
8	Overige kleine verschillen	-4
	Resultaat reserves 2019	**-243**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	82.467	85.934	87.007	1.073
1. Veiligheid	72	68	74	7
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	455	150	177	27
3. Economie	10.135	34.388	32.766	-1.623
4. Onderwijs	306	802	810	8
5. Sport, cultuur en recreatie	1.040	896	921	24
6. Sociaal domein	12.473	11.610	11.700	90
7. Volksgezondheid en milieu	8.372	8.482	8.436	-46
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.860	6.751	10.260	3.510
Totaal baten	**120.180**	**149.080**	**152.150**	**3.071**

Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	24.404	25.245	23.945	1.300
1. Veiligheid	2.767	3.023	3.052	-29
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.222	5.469	5.749	-280
3. Economie	10.041	32.201	29.945	2.256
4. Onderwijs	5.380	5.238	4.995	243
5. Sport, cultuur en recreatie	8.066	8.253	8.297	-44
6. Sociaal domein	49.635	56.261	56.982	-721
7. Volksgezondheid en milieu	9.877	9.866	9.913	-47
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.052	4.972	8.488	-3.517
Totaal lasten	**120.444**	**150.527**	**151.366**	**-839**

Saldo voor bestemming				
0. Bestuur en ondersteuning	58.062	60.689	63.062	2.373
1. Veiligheid	-2.695	-2.955	-2.978	-22
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.766	-5.319	-5.572	-253
3. Economie	94	2.187	2.821	634
4. Onderwijs	-5.074	-4.436	-4.186	250
5. Sport, cultuur en recreatie	-7.026	-7.357	-7.376	-19
6. Sociaal domein	-37.162	-44.651	-45.282	-631
7. Volksgezondheid en milieu	-1.505	-1.384	-1.477	-93
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-192	1.779	1.772	-7
Totaal saldo voor bestemming	**-264**	**-1.447**	**784**	**2.231**

Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	-558	-951	-942	9
1. Veiligheid	0	1	1	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	471	621	655	34
3. Economie	40	28	28	0
4. Onderwijs	74	76	68	-8
5. Sport, cultuur en recreatie	63	31	14	-17
6. Sociaal domein	199	101	89	-12
7. Volksgezondheid en milieu	486	215	-30	-245
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-76	4	0	-4
Totaal mutaties reserves	**698**	**125**	**-118**	**-243**

Saldo na bestemming	**434**	**-1.322**	**667**	**1.989**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	0	550	1.115	565
0.10	Mutaties reserves	1.048	5.900	5.909	9
0.2	Burgerzaken	809	809	532	-277
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	374	1.062	1.039	-23
0.4	Overhead	2.012	1.791	1.918	127
0.5	Treasury	669	921	884	-36
0.61	OZB woningen	6.332	6.352	6.510	157
0.62	OZB niet-woningen	3.754	3.804	3.964	160
0.63	Parkeerbelasting	1.221	1.267	1.200	-67
0.64	Belastingen overig	2.706	2.696	2.579	-117
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	64.484	66.517	67.129	612
0.8	Overige baten en lasten	106	165	138	-27
Totaal programma 0.		**83.515**	**91.834**	**92.916**	**1.082**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	1	1	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	16	14	22	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	56	54	52	-2
Totaal programma 1.		**72**	**68**	**75**	**7**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	471	797	831	34
2.1	Verkeer en vervoer	455	150	176	26
2.2	Parkeren	0	0	1	1
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totaal programma 2.		**926**	**947**	**1.008**	**61**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	40	28	28	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.643	33.896	32.357	-1.539
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	44	45	35	-10
3.4	Economische promotie	448	448	374	-74
Totaal programma 3.		**10.175**	**34.416**	**32.793**	**-1.623**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	76	76	68	-8
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0

4.2	Onderwijshuisvesting	1	1	0	-1
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	305	801	810	8
Totaal programma 4.		**382**	**878**	**878**	**0**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	63	1.470	1.453	-17
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	610	612	623	12
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	343	150	161	11
5.4	Musea	34	34	36	2
5.5	Cultureel erfgoed	15	15	25	10
5.6	Media	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	37	85	75	-10
Totaal programma 5.		**1.103**	**2.366**	**2.374**	**8**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	199	101	89	-12
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	166	129	121	-8
6.2	Wijkteams	0	38	36	-2
6.3	Inkomensregelingen	11.304	10.988	11.073	85
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.003	455	470	15
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Totaal programma 6.		**12.672**	**11.710**	**11.789**	**78**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	487	427	258	-169
7.1	Volksgezondheid	0	100	60	-40
7.2	Riolering	4.448	4.508	4.522	13
7.3	Afval	3.781	3.684	3.688	4
7.4	Milieubeheer	0	47	43	-4
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	143	143	124	-18
Totaal programma 7.		**8.859**	**8.909**	**8.694**	**-215**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	-76	159	0	-158
8.1	Ruimtelijke ordening	15	23	17	-6
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.578	4.306	7.621	3.315

8.3	Wonen en bouwen	1.267	2.422	2.622	201
Totaal programma 8.		**4.784**	**6.910**	**10.261**	**3.351**

Totaal baten	122.488	158.039	160.789	2.750

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	2.048	2.634	3.167	-533
0.10	Mutaties reserves	1.607	6.851	6.851	0
0.2	Burgerzaken	921	909	762	147
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.235	1.838	1.758	80
0.4	Overhead	17.962	17.196	15.608	1.588
0.5	Treasury	1.140	993	1.093	-100
0.61	OZB woningen	404	367	369	-2
0.62	OZB niet-woningen	0	5	5	0
0.63	Parkeerbelasting	-1	2	3	-1
0.64	Belastingen overig	148	163	170	-7
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	548	1.138	1.010	128
Totaal programma 0.		**26.011**	**32.096**	**30.796**	**1.300**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.512	2.470	2.457	13
1.2	Openbare orde en veiligheid	255	553	595	-42
Totaal programma 1.		**2.767**	**3.023**	**3.052**	**-29**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	0	176	176	0
2.1	Verkeer en vervoer	4.151	4.145	4.418	-273
2.2	Parkeren	1.021	1.310	1.316	-6
2.5	Openbaar vervoer	50	14	14	0
Totaal programma 2.		**5.222**	**5.645**	**5.925**	**-280**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	216	298	329	-31
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.643	31.521	29.218	2.303
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	82	139	120	19
3.4	Economische promotie	101	244	277	-33
Totaal programma 3.		**10.041**	**32.202**	**29.945**	**2.257**

4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	3	0	0	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	9	9	9	0
4.2	Onderwijshuisvesting	2.927	2.824	2.738	86
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.444	2.406	2.249	157
Totaal programma 4.		**5.383**	**5.239**	**4.995**	**244**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	0	1.440	1.440	0
5.1	Sportbeleid en activering	580	537	503	34
5.2	Sportaccommodaties	2.438	2.531	2.419	112
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.296	1.157	1.174	-17
5.4	Musea	222	223	240	-17
5.5	Cultureel erfgoed	92	127	116	11
5.6	Media	590	587	596	-9
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.848	3.092	3.249	-157
Totaal programma 5.		**8.066**	**9.694**	**9.736**	**-42**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.705	7.365	7.371	-6
6.2	Wijkteams	3.167	2.228	2.826	-598
6.3	Inkomensregelingen	15.675	16.923	16.664	259
6.4	Begeleide participatie	5.508	5.577	5.489	88
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.087	1.111	1.209	-98
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.818	9.150	9.185	-35
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	7.930	12.554	12.751	-197
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	39	180	181	-1
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	706	1.172	1.306	-134
Totaal programma 6.		**49.635**	**56.260**	**56.982**	**-722**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	0	212	289	-77
7.1	Volksgezondheid	1.488	1.589	1.466	123
7.2	Riolering	3.618	3.617	3.333	284
7.3	Afval	3.417	3.099	3.668	-569
7.4	Milieubeheer	1.170	1.381	1.263	118
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	184	179	184	-5
Totaal programma 7.		**9.877**	**10.077**	**10.202**	**-125**

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	0	155	0	155
8.1	Ruimtelijke ordening	820	795	818	-23
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.573	2.785	6.172	-3.387
8.3	Wonen en bouwen	659	1.392	1.499	-107
Totaal programma 8.		**5.052**	**5.127**	**8.489**	**-3.362**
Totaal lasten		**122.054**	**159.363**	**160.122**	**-759**

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	-2.048	-2.084	-2.053	31
0.10	Mutaties reserves	-558	-951	-942	9
0.2	Burgerzaken	-112	-100	-230	-130
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-861	-776	-719	56
0.4	Overhead	-15.950	-15.405	-13.689	1.716
0.5	Treasury	-471	-72	-208	-136
0.61	OZB woningen	5.929	5.985	6.140	155
0.62	OZB niet-woningen	3.754	3.799	3.959	160
0.63	Parkeerbelasting	1.222	1.265	1.197	-68
0.64	Belastingen overig	2.557	2.532	2.409	-124
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	64.484	66.517	67.129	612
0.8	Overige baten en lasten	-442	-973	-872	101
Totaal programma 0.		**57.504**	**59.738**	**62.121**	**2.382**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	1	1	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.497	-2.456	-2.434	22
1.2	Openbare orde en veiligheid	-199	-499	-543	-44
Totaal programma 1.		**-2.695**	**-2.954**	**-2.977**	**-22**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	471	621	655	34
2.1	Verkeer en vervoer	-3.696	-3.995	-4.243	-248
2.2	Parkeren	-1.021	-1.310	-1.315	-5
2.5	Openbaar vervoer	-50	-15	-14	0
Totaal programma 2.		**-4.295**	**-4.698**	**-4.917**	**-219**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	40	28	28	0

3.1	Economische ontwikkeling	-216	-298	-329	-31
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	2.375	3.138	763
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-37	-94	-86	9
3.4	Economische promotie	347	204	97	-107
Totaal programma 3.		**134**	**2.215**	**2.848**	**634**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	74	76	68	-8
4.1	Openbaar basisonderwijs	-9	-9	-9	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.926	-2.823	-2.738	85
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.140	-1.604	-1.439	165
Totaal programma 4.		**-5.001**	**-4.360**	**-4.117**	**243**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	63	31	14	-17
5.1	Sportbeleid en activering	-580	-537	-503	34
5.2	Sportaccommodaties	-1.827	-1.919	-1.795	124
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-953	-1.007	-1.013	-6
5.4	Musea	-188	-189	-204	-16
5.5	Cultureel erfgoed	-77	-112	-91	21
5.6	Media	-590	-587	-596	-9
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.811	-3.007	-3.174	-167
Totaal programma 5.		**-6.963**	**-7.326**	**-7.362**	**-36**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	199	101	89	-12
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-6.539	-7.237	-7.251	-14
6.2	Wijkteams	-3.167	-2.191	-2.791	-600
6.3	Inkomensregelingen	-4.371	-5.935	-5.591	343
6.4	Begeleide participatie	-5.508	-5.577	-5.489	88
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-85	-656	-739	-83
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-8.818	-9.150	-9.185	-35
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-7.930	-12.554	-12.751	-197
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-39	-180	-181	-1
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-706	-1.172	-1.306	-134
Totaal programma 6.		**-36.963**	**-44.551**	**-45.194**	**-643**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	486	215	-30	-245
7.1	Volksgezondheid	-1.488	-1.489	-1.406	83
7.2	Riolering	830	891	1.189	298
7.3	Afval	364	584	20	-564

7.4	Milieubeheer	-1.170	-1.334	-1.221	113
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-41	-36	-59	-23
Totaal programma 7.		**-1.018**	**-1.169**	**-1.507**	**-338**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	-76	4	0	-4
8.1	Ruimtelijke ordening	-805	-772	-801	-28
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5	1.522	1.449	-72
8.3	Wonen en bouwen	608	1.030	1.123	94
Totaal programma 8.		**-268**	**1.783**	**1.772**	**-11**
Totaal saldo		**434**	**-1.322**	**667**	**1.989**

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen voor onze gemeente de volgende onderdelen:
- Algemene uitkeringen;
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Onder dividend dat onder het taakveld Treasury wordt opgenomen is het totaalbedrag van de dividendgelden van Alliander, het waterbedrijf Vitens en de Bank voor Nederlandse gemeenten te zien.

Het saldo van de financieringsfunctie betreft alle betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en de ontvangen baten over de uitzettingen. Deze posten vallen eveneens onder het taakveld Treasury.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2019	Begroting 2019	Verschil
Algemene uitkering	67.129	66.517	612
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	3.959	3.799	160
Belasting op eigendom woningen	6.510	6.352	158
Hondenbelasting	314	322	-8
Precariobelasting	34	19	15
Totaal algemene dekkingsmiddelen	77.946	77.009	**937**

Algemene dekkingsmiddelen dividend	Rekening 2019	Begroting 2019	Verschil
Treasury	744	742	2

Algemene dekkingsmiddelen saldo van de financieringsfunctie	Rekening 2019	Begroting 2019	Verschil
Treasury	-945	-813	-132

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In Nederland zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Activiteiten of clusters van activiteiten zijn te kwalificeren als Vpb-plichtig als sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, van deelname aan het economisch verkeer en van een winstoogmerk of van structurele overschotten.
Uit een inventarisatie van de activiteiten binnen de reguliere exploitatie blijken in onze gemeente geen Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. Ook de activiteiten op het gebied van de grondexploitatie zijn niet Vpb-plichtig. Aan de voorwaarde van winstoogmerk of structurele overschotten wordt namelijk niet voldaan.
De gemeente Zevenaar is dus niet belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Er is dan ook geen bedrag hiervoor in de jaarstukken opgenomen.

ONVOORZIEN

Op taakveld 0.8 Overige baten en lasten van programma 0 Bestuur en ondersteuning is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen voor het opvangen van in de loop van het begrotingsjaar noodzakelijke nieuwe uitgaven of de onvermijdelijke verhoging van bestaande posten. Voor 2019 is een raming van € 126.500 beschikbaar.
Voor een schadeclaim en voor de uitvoering van de tussenfase op grond van de notitie Governance Hal 12 is besloten een eenmalig bedrag van respectievelijk € 40.000 en € 35.000 te onttrekken uit de post "onvoorzien". Deze bedragen zijn ten laste van de post onvoorzien gebracht.
Het verloop van de post onvoorzien in deze jaarrekening is als volgt:

Raming in de primitieve begroting 2019	127
AF: schadeclaim	-40
AF: tussenfase Governance	-35
Totaal op 31-12-2019	**52**

OVERHEAD

Om meer inzicht te geven wordt een apart overzicht opgenomen met de totale kosten van overhead. De term overhead wordt gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Het betreft in hoofdzaak ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en de loonkosten in geval van sturende taken die worden vervuld door hiërarchisch leidinggevenden.

Bedragen x € 1.000

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie
Totaal overhead	-15.950	-15.405	-13.689

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat. In artikel 19, onderdeel c, van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is daarom geregeld dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten ten minste een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma bevat. Hierbij worden de belangrijkste posten per programma afzonderlijk gespecificeerd. De overige, minder belangrijke posten, kunnen als een totaalbedrag per programma opgenomen worden. In de financiële verordening artikel 212 van de Gemeentewet kan opgenomen worden vanaf welke omvang incidentele baten en lasten zichtbaar gemaakt worden in het overzicht incidentele lasten en baten en bij het

tonen van het structureel begrotingssaldo. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotings- of jaarrekeningsaldo. Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de cijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het begrotingssaldo.
De incidentele lasten en baten zijn toegelicht op de programma's. De toelichtingen van de afwijkingen op de reserves zijn vermeld bij de analyse van de reserves onder resultaat.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Doorontwikkeling Planning & Control	De kosten voor de doorontwikkeling van de Planning & Control worden gedekt uit de algemene reserve.	50	50
Project 'Basis op orde'	De kosten voor het project Financiële basis op orde worden gedekt uit de algemene reserve.	75	75
Lasten			
Doorontwikkeling Planning & Control	Voor de doorontwikkeling van de Planning & Controle zijn kosten gemaakt in 2019.	50	50
Project 'Basis op orde'	Voor de uitvoering van het project Financiële basis op orde is in 2019 het toegekende bedrag volledig benut.	75	75
Extra formatie infrastructurele projecten	In 2019 zijn de toegekende middelen voor infrastructurele projecten volledig benut.	304	304
Totaal programma 0		-304	-304
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Achterstallig onderhoud wegen	Dekking van het achterstallig wegonderhoud wordt gedekt uit de algemene reserve.	400	400
Lasten			
Achterstallig onderhoud wegen	De middelen die incidenteel zijn toegekend voor achterstallig wegonderhoud zijn ingezet.	400	400
Totaal programma 2		0	0
Programma 3. Economie			
Baten			
Bedrijventerrein	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de bedrijventerreinen kan de verliesvoorziening met ruim € 3.100.000 worden verlaagd.		3.138
Totaal programma 3		0	3.138

Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Duurzaamheidsbeleid	Het project 'Op weg naar aardgas loos Zevenaar' wordt gedekt uit de algemene reserve.	200	135
Lasten			
Duurzaamheidsbeleid	Voor het project 'Op weg naar aardgas loos Zevenaar' is afgerond € 135.000 van het beschikbaar gestelde budget benut.	200	135
Totaal programma 7		**0**	**0**
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	600	149
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitaties kan de verliesvoorziening met ruim € 1.400.000 worden verlaagd.		1.420
Dorpsplein Lobith	De kosten voor het project Dorpsplein Lobith worden gedekt uit de algemene reserve.	450	55
Lasten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	600	149
Dorpsplein Lobith	In 2019 is € 55.000 uitgegeven aan het project Dorpsplein Lobith.	450	55
Totaal programma 8		**0**	**1.420**
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		**-304**	**4.254**

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bij de begrotingsrechtmatigheid wordt nagegaan of de lasten zijn gerealiseerd binnen de door de raad geautoriseerde programma's. Een overschrijding kan als onrechtmatig worden beoordeeld. In veel gevallen is echter sprake van uitgaven die binnen het door de raad vastgestelde beleid zijn gebleven.

In dit hoofdstuk worden de begrotingsafwijkingen gepresenteerd en voorzien van een oorzaak. De oorzaak kan worden onderverdeeld in zeven categorieën die worden gepresenteerd in onderstaande tabel. De kolom 'R' staat voor Rechtmatig (telt niet mee in het oordeel van de accountant) en 'O' voor onrechtmatig (telt mee in het oordeel van de accountant).

	Categorie begrotingsafwijking:	R	O
1	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen bestaand beleid en waarvoor geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Budgetoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarbij ondubbelzinnig is vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	

EXPLOITATIE LASTEN Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Begrotings afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	25.245	23.945	1.300
1. Veiligheid	3.023	3.052	-29
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.469	5.749	-280
3. Economie	32.201	29.945	2.256
4. Onderwijs	5.238	4.995	243
5. Sport, cultuur en recreatie	8.253	8.297	-44
6. Sociaal domein	56.261	56.982	-721
7. Volksgezondheid en milieu	9.866	9.913	-47
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.972	8.488	-3.517
Totaal exploitatielasten	**150.527**	**151.366**	**-839**

Op de programma's 1, 2, 5, 6 , 7 en 8 is sprake van een overschrijding van de geraamde lasten.

1. Veiligheid
Er is sprake van een overschrijding van de geraamde lasten van € 29.000. Dit bedrag wordt niet veroorzaakt door één bedrag, maar door meerdere onderdelen. Belangrijkste onderdeel is een overschrijding van de intern doorbelaste kosten.

Toelichting
De overschrijdingen maken onderdeel uit van bestaand beleid en budgetten. Tussentijds zijn deze bijgesteld op basis van de toen aanwezige informatie. Bij de jaarrekening is echter gebleken dat de beschikbare budgetten op dit programma onvoldoende waren.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat
Op dit programma wordt de overschrijding veroorzaakt door hogere doorbelastingen op het gebied van salarissen (€ 220.000) en kapitaallasten (€ 60.000).

Toelichting
De overschrijdingen maken onderdeel uit van bestaand beleid en budgetten. Tussentijds zijn deze bijgesteld op basis van de toen aanwezige informatie. Bij de jaarrekening is echter gebleken dat de beschikbare budgetten op dit programma onvoldoende waren.

5. Sport, cultuur en recreatie
De overschrijding van de geraamde lasten met € 44.000 bestaat uit meerdere onderdelen. Zo zijn de kapitaallasten en de salaris gerelateerde kosten overschreden.

Toelichting
De overschrijdingen maken onderdeel uit van bestaand beleid en budgetten. Tussentijds zijn deze bijgesteld op basis van de toen aanwezige informatie. Bij de jaarrekening is echter gebleken dat de beschikbare budgetten op dit programma onvoldoende waren.

6. Sociaal domein
Binnen het sociaal domein laten de zorgkosten overschrijdingen zien. Wmo Begeleiding en Hulp bij het huishouden ongeveer € 180.000. Ook het minimabeleid (€ 58.000) en het doelgroepenvervoer (€ 163.000) dragen bij aan de overschrijding. De grootste overschrijding wordt echter veroorzaakt door de interne kosten (salaris e.d. € 415.000).

Toelichting
De overschrijding betreffen deels overschrijdingen uit categorie 4, zijnde een open-einde regeling. Daarnaast maken de overschrijdingen onderdeel uit van bestaand beleid en budgetten. Tussentijds zijn deze bijgesteld op basis van de toen aanwezige informatie. Bij de jaarrekening is echter gebleken dat de beschikbare budgetten op dit programma onvoldoende waren.

7. Volksgezondheid en milieu
De lasten op dit programma worden zijn overschreden. Dit wordt veroorzaakt door een nadeel op de post afvalverwijdering. Met name door een dubbele afrekening (2018 en 2019) in 2019 zijn de lasten overschreden met € 540.000. Op een aantal andere posten zijn de uitgaven lager dan geraamd waardoor de totale overschrijding op het programma € 47.000 bedraagt.

Toelichting
De overschrijdingen maken onderdeel uit van bestaand beleid en budgetten. Tussentijds zijn deze bijgesteld op basis van de toen aanwezige informatie. Bij de jaarrekening is echter gebleken dat de beschikbare budgetten op dit programma onvoldoende waren.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Binnen programma 8 is een forse overschrijding gepresenteerd. Deze wordt veroorzaakt door lasten binnen de verschillende grondexploitaties. Deze worden meer dan gecompenseerd door extra baten en een verlaging van de risicovoorziening.

Toelichting
De hogere kosten worden gecompenseerd door hogere opbrengsten (categorie 3) in de bouwgronden.

TOEVOEGINGEN AAN RESERVES Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Begrotings afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	6.851	6.851	0
1. Veiligheid	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	176	176	0
3. Economie	0	0	0
4. Onderwijs	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	1.440	1.440	0
6. Sociaal domein	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	212	289	-76
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	155	0	155
Totaal toevoegingen aan reserves	**8.834**	**8.756**	**78**

7. Volksgezondheid en milieu
Binnen programma 7 is meer toegevoegd aan de reserve dan opgenomen in de raming.
Dit wordt veroorzaakt door een extra mutatie aan de reserve afval. Gebleken is dat er over 2018 en 2019 geen toevoeging aan de reserve heeft plaatsgevonden voor de afrekening met de Reinigingsdienst De Liemers.
Deze mutatie moest nog plaats vinden omdat de heffing wordt gedekt uit heffingen van inwoners.

Toelichting
De hogere toevoeging wordt gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten uit heffingen.

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister welk bedrag voor 2019 € 194.000 bedraagt. Dit is wettelijk vastgelegd en wordt de Wet normering van topinkomens genoemd (WNT). Hieronder het overzicht over 2019.

Naam	J.M. Tromp	E.M. Geldorp
Beloning	113.079	57.645
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	68,28	118
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	19.535	9.689
Totaal bezoldiging 2019	132.682	67.452
Bezoldigingsmaxiumum 2019 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.	194.000	194.000
Functie of functies	Secretaris	Griffier
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Duur en einde functievervulling in 2019	1-1 t/m 31-12-2019	1-1 t/m 31-08-2019
Omvang dienstverband (als deeltijd-factor in fte)	1,0 fte	1,0 fte
In het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	n.v.t.	n.v.t.
Naam en functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed	n.v.t.	n.v.t.
Jaar waarin het dienstverband is geëindigd	n.v.t.	n.v.t.
Motivering van de verantwoordelijke in de jaarrekening, de overschrijding van de maximale bezoldiging of het totaal van de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	n.v.t.	n.v.t.
De openbaarmakingsverplichting is op grond van, artikel 4.1 lid 2 WNT, ook van toepassing op topfunctionarissen die op andere grond dan een arbeidsovereenkomst of aanstelling werkzaam zijn (externe inhuur) ongeacht de duur van de werkzaamheden	n.v.t.	n.v.t.
Overzicht van 2018		
Duur en omvang van het dienstverband in 2018	1-1 t/m 31-12 1,0 fte	1-12 t/m 31-12 1,0 fte
Beloning	111.140	83.961
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	139	310
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	17.895	13.598
Totaal bezoldiging 2018	129.174	97.869
Bezoldigingsmaxiumum 2018 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.	189.000	

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking in 2019

Naam	W. van der Vlies (inhuur)
Overzicht 2019 want in 2018 is door haar niet gewerkt.	
Functiegegevens	Griffier
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	23-9 t/m 31-12-2019
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	77.700,00
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	77.700,00
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja, nl € 95,00
Bezoldiging in de betreffende periode	44.222,88
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	44.222,88
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	44.222,88
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

BALANS EN DE TOELICHTING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV)

Grondslagen baten en lasten

In de programmarekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Het vereiste van toerekenen houdt in dat de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen in de administratie worden geboekt en in de jaarrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen of waarop zij betrekking hebben (en niet wanneer geldmiddelen worden ontvangen of betaald).
Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten, zoals BTW, ingehouden en af te dragen loonbelasting.
Uitzondering op de toepassing van het stelsel van baten en lasten vormen de ontvangen dividenden. Deze worden conform de richtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) toegerekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden (kasstelsel).
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Grondslagen voor waardering balansposten

In de financiële verordening gemeente Zevenaar 2018, artikel 9, is opgenomen dat het beleid inzake activeren en afschrijven nader zal worden beschreven in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Deze nota dient voor de nadere uitwerking van het beleid ten aanzien van deze aspecten.
Op 30 januari 2019 is de nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2018 vastgesteld. Na de controle van de jaarstukken 2018 door onze accountant heeft deze nota geleid tot de volgende aanbevelingen in het accountantsverslag.

- Het hanteren van een zelfde afschrijvingstermijn voor alle soortgelijke activa ook voor de al geactiveerde investeringen in de voormalige gemeenten;
- De uitzonderingen op afschrijvingstermijnen die in het verleden door uw raad zijn gemaakt in de nota op te nemen;
- De systematiek van annuïtair afschrijven in de nota op te nemen voor de activa van het voortgezet onderwijs;
- De definitie van de ondergrens van € 25.000 voor het activeren aan te scherpen;
- De activa-administratie zodanig in te richten dat duidelijk is welke activa in hoeveel jaren wordt afgeschreven en in overeenstemming met de afschrijvingstabel.

Op 18 december 2019 is de aangepaste nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2019 met ingang van 2019 vastgesteld. Door de aangepaste nota is een extra last ontstaan van ongeveer € 421.000 als gevolg van afwikkelen activa. Deze hebben een structureel positief effect van ongeveer € 82.000.

Voor deze nota en de geactualiseerde afschrijvingstabel verwijzen wij naar de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar 2019.

Waardering

Waarderingsgrondslagen balansposten

Bij de waarderingsgrondslagen gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten (bezittingen), en om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van de BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In Zevenaar worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief toegerekende uren gemeentelijk apparaat en overige indirecte kosten (overhead). Rente wordt niet geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen. Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen wel toegestaan of verplicht. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de levensduur als gevolg van schade of milieuvervuiling, wijziging van de bestemming en functie van het vastgoed. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans door een extra afschrijving. De afwaardering vindt plaats onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging.

Desinvestering activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bv. verkoop bedrijfsauto of sluiting kantoor), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

Componentenbenadering

Investeringen in de openbare ruimte worden vaak gelijktijdig uitgevoerd (wegenonderhoud, inrichting groen, vervanging riool, aanleg openbare verlichting, aanleg parkeerplaatsen). Zowel de aanvraag voor het investeringsbudget als de uitbesteding gebeurt veelal in één krediet. Vooraf wordt de verdeelsleutel vastgelegd inzake de kosten. De werkelijke uitgaven worden met dezelfde verdeelsleutel verantwoord. In geval van substantieel meerwerk is extra budget nodig. Bij de aanvraag voor extra budget wordt aangegeven naar welke component(en) het meerwerk wordt toegerekend. Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANSPOSTEN

Algemeen

Vanaf 1 januari 2019 zijn de activa op basis van de nieuwe nota activerings -en afschrijvingsbeleid 2019 verwerkt. Het uitgangspunt is dat alle activa lineair worden afgeschreven.

VASTE ACTIVA

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de volgende soorten vaste activa:
1. Immateriële vaste activa;
2. Materiële vaste activa;
3. Financiële vaste activa.

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden.

De gemeente heeft besloten, de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio van geldleningen niet te activeren.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling te verbinden aan een bepaald actief worden geactiveerd als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De afschrijvingstermijn is dan maximaal 5 jaar Activering is niet dwingend voorgeschreven. De kosten kunnen eventueel volledig ten laste van de rekening van baten en lasten van het desbetreffende jaar worden gebracht.
De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bij draagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen is;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebrek blijft of onze gemeente recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De immateriële en materiële activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de nota activerings -en afschrijvingsbeleid. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijk van aard. Een uitzondering hierop is software. Op grond van de 'notitie software' van de commissie BBV valt dit ook onder de materiële vaste activa.
Investeringsbijdragen van derden met een direct aantoonbare relatie en geen specifieke terugbetalingsverplichting worden in mindering gebracht op de uitgaven voor de betreffende investering.
Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
Bij materiële vaste activa is het onderscheid van belang tussen activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Een ***investering met economisch nut***:

- is verhandelbaar;
- kan bijdragen aan het genereren van middelen;

- *moet geactiveerd* worden (m.u.v. kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde).

Op investeringen met economisch nut wordt afgeschreven volgens afschrijvingstermijnen opgenomen in de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar 2019.

In erfpacht uitgegeven percelen behoren tot de investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Een ***investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut***:
Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, is in de nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen met ingang van 2017 gelijk getrokken. Dit betekent dat alle investeringen met een maatschappelijk nut, evenals de investeringen met een economisch nut, worden geactiveerd en over de verwachte levensduur worden afgeschreven.
Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak;
- genereert geen middelen;
- moet met ingang van 2017 geactiveerd worden.

In onze gemeente vindt de afschrijving op de materiële vaste activa plaats in het jaar na gereed melding. Concreet betekent dit dat wordt gestart met afschrijven op het moment dat sprake is van een boekwaarde per 1 januari van een jaar.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De onder financiële vaste activa opgenomen leningen zijn onder te verdelen in verstrekte leningen aan woningbouwcoöperaties en overige verstrekte leningen. De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen. De aflossingen van de leningen vinden plaats op basis van annuïteiten of op lineaire basis.
Tevens worden onder de financiële vaste activa verantwoord de bijdragen aan activa in eigendom van derden, zoals bijdragen in restauratiekosten, bijdragen achterpad verlichting, bijdragen in investeringen van sportverenigingen e.d. De voorwaarden die ervoor gelden om te mogen activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Belangrijk is dat de bijdrage teruggevorderd moet kunnen worden als de derde in gebreke blijft.

Vlottende activa

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente, zoals de onze, een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Daarnaast is met ingang van 2016 de rentetoerekening aan de BIE beperkt. Er mag door onze gemeente maximaal een rentetoerekening plaats vinden van rente die de gemeente betaald over het vreemde vermogen

(d.w.z. het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd/totaal vermogen) omdat geen sprake is van projectfinanciering. Dit rentepercentage voor 2019 is gebaseerd op de balansbedragen in de jaarrekening 2018 en is 2,24.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene reserves en bestemmingsreserves evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijk is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies (artikel 44 – BBV). Een uitzondering is de pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening betreft de in eigen beheer opgebouwde verplichting voor (gewezen) wethouders. De pensioenvoorziening is berekend volgens de actuariële methode.
Voor een nadere toelichting per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer. De schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen.
Onder de langlopende schulden worden tevens opgenomen de door derden bij de gemeente belegde gelden.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Buiten de balans opgenomen Borg- en Garantstellingen

De door de gemeente gewaarborgde geldleningen zijn voor het totaal waarvoor de gemeente garant staat per einde boekjaar opgenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Balans per 31-12-2019 activa

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2019	Ultimo 2018
1	**Vaste activa**		
1.1	**Immateriële vaste activa:**		
1.1.1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
1.1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	115	180
1.1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	190	215
1.2	**Materiële vaste activa:**		
1.2.1	Investeringen met economisch nut	118.208	91.672
1.2.2	Investeringen met maatschappelijk nut	7.771	6.320
1.2.3	Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	25.035	23.739
1.3	**Financiële vaste activa:**		
1.3.1	Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	35	35
1.3.2	Leningen aan woningbouwcorporaties	72	106
1.3.3	Leningen aan deelnemingen	310	465
1.3.4	Overige langlopende geldleningen	9.925	11.040
1.3.5	Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	0	0
	Totaal vaste activa	**161.661**	**133.772**
3	Vlottende activa		
3.1	**Voorraden:**		
3.1.1	Grond- en hulpstoffen	0	0
3.1.2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	21.706	42.329
3.2	**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:**		
3.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	10.819	11.803
3.2.2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	583	581
3.2.3	Overige vorderingen	4.951	4.932
3.3	**Liquide middelen:**		
3.3.1	Kas-, bank- en girosaldi	0	0
3.4	**Overlopende activa**		
	Voorschotten overheidslichamen	2.182	87
	Overige nog te ontvangen bedragen	7.911	6.378
	Totaal vlottende activa	**48.152**	**66.110**
	TOTAAL ACTIVA	**209.813**	**199.882**

Balans per 31-12-2019 passiva

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2019	Ultimo 2018
2	**Vaste passiva**		
2.1	**Eigen vermogen:**		
2.1.1	Algemene Reserve	36.541	35.723
2.1.2	Bestemmingsreserves	10.596	7.535
2.1.3	Resultaat	667	3.783
2.2	**Voorzieningen**	7.385	7.441
2.3	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:**		
2.3.1	Onderhandse leningen	116.862	117.698
2.3.2	Door derden belegde gelden	646	898
2.3.3	Waarborgsommen	0	0
	Totaal vaste passiva	**172.697**	**173.078**
4	**Vlottende passiva**		
4.1	**Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar**		
4.1.1	Bank- en girosaldi	2.797	5.144
4.1.2	Overige schulden	5.619	5.606
4.1.3	kasgeldlening	10.500	0
4.2	**Overlopende passiva**		
	Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	7.848	4.780
	Overige overlopende passiva	10.352	11.274
	Totaal vlottende passiva	**37.116**	**26.804**
	TOTAAL PASSIVA	**209.813**	**199.882**
	Bedrag aan borgstellingen of garantiestellingen aan natuurlijke en rechtspersonen		113.025

TOELICHTING BALANS

Een balans bestaat zowel uit bezittingen, de activa en uit het vermogen, de passiva. Anders gezegd de balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd.
Financiering heeft betrekking op de wijze waarop de geld- en kapitaalmarkt of via onderhandse leningen in de behoefte aan geld en kapitaal wordt voorzien.
Dekking heeft betrekking op de middelen die worden gevonden om de lasten in de begroting op te vangen.
Zowel de activa als de passiva worden onderverdeeld. De indeling van de balans is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording. (BBV).
In de hierna volgende toelichting op de balans worden de balansmutaties in beeld gebracht. De meest in het oog springende verschillen worden in dit onderdeel samengevat.
In de toelichting bij de investeringen worden alleen bedragen boven de € 50.000 opgenomen.
In verband met de verplichte harmonisatie van de soortgelijke activa is de nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2019 in december 2019 opnieuw door de gemeenteraad vastgesteld en hebben verschuivingen plaats gevonden tussen de verschillende immateriële en materiële vaste activa.

(Bedragen x € 1.000)
Door het afronden per € 1.000 kunnen verschillen voorkomen.

VASTE ACTIVA

De vaste activa kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Boekwaarde per 1 januari 2019	226
BIJ: Investeringen gedurende het jaar	623
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	95
AF: Bijdragen van derden	639
Boekwaarde per 31 december 2019	**115**

De onderzoek- en ontwikkelkosten (verantwoord onder investeringen) hebben betrekking op:

- Advies en planvorming A15 en A12 (project ViA15);
- Onderzoek en opstellen plan milieu effect rapportage (MER) Witte Kruis.

1.1.3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Boekwaarde per 1 januari 2019	215
BIJ: Nieuwe bijdragen gedurende het jaar	--
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	25
Boekwaarde per 31 december 2019	**190**

Deze subsidiebijdragen in activa van derden etc. zijn opgenomen in de Staat van activa en bestaan uit o.a. mechanisatie trekkenwand, tegelpad, Jongerencentrum, aanleg tennisbanen en huisvesting peuterspeelzaal.

Materiële vaste activa

1.2.1 Investeringen met economisch nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal NIEUW 2019
Aanschafwaarde	9.193	161	86.984	18.420	2.275	8.703	4.671	130.407
Cumulatieve afschrijving	512	106	27.603	5.076	988	2.441	2.059	38.785
Boekwaarde 1-1-2019	**8.681**	**55**	**59.381**	**13.344**	**1.287**	**6.262**	**2.612**	**91.622**
Investeringen 2019	22.173	0	6.835	205	793	1.037	365	31.408
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	20	2.113	588	293	415	286	3.715
Bijdragen van derden	0	0	1094	0	0	0	12	1.106
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	30.854	35	63.009	12.961	1.787	6.884	2.679	118.209

ALGEMEEN

In de volgende activa met economisch nut zitten de volgende bedragen in de boekwaarden waarvan de gemeente juridisch eigenaar is:

Soort activa	**Boekwaarde**
Bedrijfsgebouwen (activa 616, 738 en 739)	1.199
Machines, apparaten en installaties (activa 695)	120
Overige materiële vaste activa (activa 557, 702, 696 en 1183)	446
Totaal boekwaarde per 31 december 2019	**1.765**

Het betreffen de boekwaarden van investeringen in de per 1 januari 2016 door de gemeente Zevenaar in het beheer en onderhoud gegeven gemeentelijke sportlocaties aan ATARO BV. Het betreft een voor 100% verzelfstandigd gemeentelijk bedrijf. Ataro is een acroniem van advies, toezicht, aanleg, renovatie en onderhoud.

Eigendom bedrijfsgebouwen

Wanneer de gemeente wel het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom van een materieel vast actief heeft, moet het materieel vast actief op de balans van de gemeente worden opgenomen en wordt in de toelichting de eigendomssituatie toegelicht.
Uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit eigendom wordt als zodanig vastgelegd in het kadaster via een notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom (schoolbestuur) en het economisch eigendom (claimrecht). De schoolgebouwen in onze gemeente staan onder de bedrijfsgebouwen met economisch nut op de balans.

Gronden en terreinen

Op grond van artikel 35 van de BBV wordt aangegeven welke gronden/terreinen in erfpacht zijn uitgegeven. De volgende gronden zijn in erfpacht uitgegeven. De toename in 2019 betreft de gronden op 7Poort.

voor grond op 7Poort (activa 645)	109
voor grond in Babberich op het adres Dorpstraat 46 (activa 141)	14
voor grond op 7Poort (activa 1286)	20.347
Totaal in erfpacht uitgegeven gronden op 31-12-2019	**20.470**

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Brede School Locatie Platanenlaan	2.500
Werkzaamheden gemeentehuis	432
Hal 12 bouwkosten	2.654
Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan	137

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Vervangen parkeerautomaten	205

Vervoermiddelen

De toename van de boekwaarde in 2019wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

WMO hulpmiddelen	770

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in 2019wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Hal 12 installaties en inrichting	1.037

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Uitbreiding capaciteit en inrichting basisschool De Bem	102
Vervangen Cruijff court	76
Vervanging hardware werkplekken	173

1.2.2. Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsge-bouwen	Grond- weg- en water-bouw-kundige werken	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	0	0	17.999	1.130	505	19.634
Cumulatieve afschrijving	0	0	11.791	1.130	389	13.310
Boekwaarde 1-1-2019	**0**	**0**	**6.208**	**0**	**116**	**6.324**
Investeringen 2019	0	0	11.504	0	23	11.527
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	244	0	10	254
Bijdragen van derden	0	0	9.826	0	0	9.826
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	0	0	7.642	0	129	7.771

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Omschrijving investeringen	Bedrag	wel/geen toename boekwaarde
Snelfietsroute F12	*100	geen
Voorbereiding reconstructie Arnhemseweg	*200	geen
Voorbereiding Reconstructie weg Hengelder	*203	geen
Rehabilitatie wegen Rijnwaarden	244	wel
Drempels Heilige Huisjes/Zuiderlaan	85	wel
Herinrichten BAT-terrein - uitvoering Fase 1	400	wel
Verbeteren en verduurzamen armaturen en masten OV	100	wel
Totaal van investeringen voor de vervanging van masten OV	307	wel
Totaal van investeringen voor de vervanging van armaturen OV	421	wel
Uitvoering reconstructie Arnhemseweg	*5.287	geen
Uitvoering reconstructie weg Hengelder	*3.823	geen
Uitvoering entree Hengelder wegens gebiedsvisie	*183	geen

Voor de investeringen met een * zijn bijdragen van derden en of subsidies ontvangen.

Machines, apparaten en installaties

In 2019 zijn er geen investeringen gedaan.

Overige materiële vaste activa

In 2019 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

1.2.3. Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	14	0	18	30.849	0	38	1.080	31.999
Cumulatieve afschrijving	0	0	8	7.974	0	21	257	8.260
Boekwaarde 1-1-2019	**14**	**0**	**10**	**22.875**	**0**	**17**	**823**	**23.739**
Investeringen 2019	0	0	0	3.693	0	0	0	3.693
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	1	771	0	2	73	847
Bijdragen van derden	0	0	0	1.550	0	0	0	1.550
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	14	0	9	24.247	0	15	750	25.035

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Renovatie riolering Zonnemaat	587
Pilot afkoppelen/infiltratie regenwater Zonnemaat	135
Revitalisering Giesbeek	^1.023
Gemalen mechanisch/elektrisch en mini-gemalen	156
Reconstructie Keurbeek (riolering)	^203
Vrijverval riolen 2018	96

^Voor de revitalisering Giesbeek bedroeg de totale investering in 2019 € 2.370 en is een bedrag van € 1.347 hierop in mindering gebracht uit de voorziening riolering.
^Voor de reconstructie Keurbeek is genoemd investeringsbedrag onttrokken uit de voorziening riolering.

Overige materiele vaste activa
In 2019 zijn er geen investeringen gedaan.

Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2019	35
BIJ: Kapitaalverstrekking gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	-
Boekwaarde per 31 december 2019	**35**

Het betreft deelnemingen in de vorm van aandelen. De gemeente is houder van aandelen van:

Vitens	34.717	aandelen
Bank voor Nederlandse Gemeenten	12.934	aandelen
Alliander	616.132	aandelen

1.3.2. Leningen aan woningbouwcorporaties

Boekwaarde per 1 januari 2019	105
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	32
Boekwaarde per 31 december 2019	**72**

Het betreft een verstrekte vaste geldlening aan Stichting Plavei (voorheen Laris Wonen en Diensten)

1.3.3. Leningen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2019	465
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	155
Boekwaarde per 31 december 2019	**310**

Het betreft een achtergestelde geldlening aan Vitens van 2.327.300 die in 15 jaar zal worden afgelost. De daling in 2019 met € 155.154 wordt veroorzaakt door de aflossing van Vitens.

1.3.4. Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende leningen bestaan uit:

a. Hypothecaire geldleningen personeel	8.364
b. Deelname personeel aan cafetariamodel	0
c. Verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.	318
d. Leningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Nederland (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	104
2. Verstrekte startersleningen	97
3. Verstrekte duurzaamheidsleningen	733

4. Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	225
e. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank	82
Boekwaarde per 31 december 2019	**9.924**

a. Toelichting hypothecaire geldleningen personeel

Vanaf 1 januari 2009 is het wettelijk niet meer toegestaan om als gemeente nog (nieuwe) hypotheken te verstrekken aan het personeel. De aflossing in 2019 was in totaal € 1.417.740.

Boekwaarde per 1 januari 2019	9.782
AF: Aflossingen gedurende het jaar	1.418
Boekwaarde per 31 december 2019	**8.364**

b. Toelichting deelname personeel aan cafetariamodel

Met ingang van 2017 vallen deze mogelijkheden onder het Individuele keuze budget (IKB) is in 2019 alles afgelost.

Boekwaarde per 1 januari 2019	2
AF: Aflossingen gedurende het jaar	2
Boekwaarde per 31 december 2019	**0**

c. Toelichting verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.

Het betreft verstrekte geldleningen aan sportverenigingen, buurthuizen en voor woonwagens.

Boekwaarde per 1 januari 2019	365
AF: Aflossingen gedurende het jaar	47
Boekwaarde per 31 december 2019	**318**

d1. Verstrekte leningen via SVN voor verzakte woningen

Via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) zijn leningen verstrekt aan particulieren voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de stedelijke vernieuwing in brede zin. In 2019 is een lening afgelost. Er resteren 2 leningen.

Boekwaarde per 1 januari 2019	135
AF: Aflossingen gedurende het jaar	31
Boekwaarde per 31 december 2019	**104**

d2. Verstrekte startersleningen via SVN

Tot 1 februari 2017 was het mogelijk voor de kopers in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen een starterslening aan te vragen. Het SVN was belast met de uitvoering. In totaal kon de starterslening maximaal € 22.500 bedragen. De eerste drie jaren zijn de leningen aflossingsvrij.
In 2016 is de laatste starterslening verstrekt. In totaal zijn er 15 leningen verstrekt.
Deze verordening is in 2017 ingetrokken. In 2019 zijn 4 leningen afgelost. Er resteren nog 8 leningen.

Boekwaarde per 1 januari 2019	142
AF: Aflossingen gedurende het jaar	45
Boekwaarde per 31 december 2019	**97**

d3. Verstrekte duurzaamheidsleningen via SVN

Bij raadsbesluit op 25 januari 2017 is de verordening Duurzaamheidslening Zevenaar vastgesteld. De duurzaamheidslening is een stimulans om een financiële impuls te geven aan de energiebesparing in de bestaande woningvoorraad en daarmee ook de kwaliteit van de bestaande voorraad te verhogen.
De duurzaamheidslening wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad met een bouwjaar van ouder dan 1980 en een WOZ-waarde van minder dan € 200.000.

In juni 2019 is deze verordening ingetrokken en hiervoor de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland in plaats gekomen.

In 2019 zijn tot juli 2019 in totaal 32 duurzaamheidsleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 268.677.

Boekwaarde per 1 januari 2019	544
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	269
AF: Aflossingen gedurende het jaar	80
Boekwaarde per 31 december 2019	**733**

d4 Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland via SVN

In juni 2019 is de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland vastgesteld. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1.520.000 beschikbaar. (In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.)

In 2019 zijn in totaal 62 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 228.962,50.

Boekwaarde per 1 januari 2019	--
BIJ: Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	229
AF: Aflossingen gedurende het jaar	4
Boekwaarde per 31 december 2019	**225**

e. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank

Boekwaarde per 1 januari 2019	71
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	53
AF: Aflossingen gedurende het jaar	42
Boekwaarde per 31 december 2019	**82**

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland zijn er van de 54 in 2018 verstrekte leningen 11 leningen volledig afgelost. In 2019 zijn er 28 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 52.961. Het aflossingsbedrag bedraagt in 2019 € 41.110. Er resteren 71 leningen met een restantbedrag van € 82.443.

Vlottende activa

De vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling:

- Voorraden;
- Uitzettingen met de looptijd korter dan 1 jaar;
- Liquide middelen;
- Overlopende activa.

3.1 Voorraden

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd

worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Met ingang van 2016 is de rentetoerekening aan de BIE beperkt. Er mag door onze gemeente maximaal een rentetoerekening plaats vinden van rente die de gemeente betaald over het vreemde vermogen (d.w.z. het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd/totaal vermogen) omdat geen sprake is van projectfinanciering. Zoals in de 2e Voortgangsrapportage 2018 is aangegeven is dit percentage 2,28.

Algemene toelichting over methodiek marktwaarde en verliesvoorziening
Jaarlijks wordt beoordeeld of de boekwaarde de marktwaarde van de grond overstijgt. Is hier sprake van dan is het verplicht hiervoor een verliesvoorziening te treffen die als een waardecorrectie moet worden gezien. De afgelopen jaren zijn aanvankelijk winstgevende prognoses van een grondexploitatiebegroting omgeslagen naar verliesgevende. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt dan een lagere waarde. Die lagere waarde kan in de jaarrekening op twee manieren worden gepresenteerd, namelijk:

- via een (niet-herstelbare) afboeking of;
- via het treffen van een verliesvoorziening.

De ingezette beleidslijn om te kiezen voor het treffen van een verliesvoorziening als correctie wordt voortgezet. Deze correctie wordt in mindering gebracht op de boekwaarde in de balans analoog aan de wijze zoals bij de dubieuze debiteuren. In deze jaarrekening is de verliesvoorziening verlaagd op de bouwgronden in exploitatie (BIE)
In totaal bedraagt de verliesvoorziening op 31-12-2019 voor onderhanden werken waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) €35.322.975.

Het verloop van deze verliesvoorziening ten opzichte van 2018 is als volgt: (x € 1.000)

	Per 31-12-2019	**Per 31-12-2018**
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	4.524	5.074
Zevenaar-Oost bedrijven en woningen	30.798	34.025
Totaal verliesvoorziening grondexploitaties	**35.322**	**39.099**

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde (NCW)

3.1.2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)

Op 1-1-2019 is de boekwaarde excl. verliesvoorziening (x € 1.000)	81.429
Mutaties 2019:	
Grondverkopen	-32.745
Grondaankopen	5.136
Afwaardering boekwaarde	-1.825
Tussentijdse winstneming Mercurion	-
Overige lasten grondexploitatie	5.736
Overige exploitatieopbrengsten	-703
Boekwaarde per 31 december 2019 excl. verliesvoorziening	**57.028**
Verliesvoorziening per 31 december 2019	-35.322
Boekwaarde per 31 december 2019 incl. verliesvoorziening	**21.706**

De boekwaarde op 31 december 2019 per complex voor onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE):

Mercurion	--
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	1.675
Zevenaar-Oost bedrijven	17.985
Zevenaar-Oost woningen	2.046
Boekwaarde per 31 december 2019	**21.706**

Nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per Bouwgrond in Exploitatie

Bestemmingsplan	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten
Onderhanden werken:		
Mercurion	477	817
Zevenaar-Oost bedrijven	21.074	40.408
Zevenaar-Oost woningen	14.224	13.063
Middag Oost & Zwanenwaay	2.838	3.713
Totaal onderhanden werken	38.613	58.001

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen openbare lichamen is als volgt samengesteld:

Belastingdienst	9.507
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	899
Ministeries/Rijksdienst/Provincies en overige openbare lichamen	7*
Streek-archivariaat de Liemers en Doesburg (SALD)	36
Ataro BV	316
Diverse omliggende gemeenten	54
Totaal	**10.819**

*Zie ook het overzicht onder overlopende activa bij Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen.
Per medio april 2020 was van debiteuren "overheden" nog een bedrag van ruim € 10 miljoen te vorderen. Het betreft voornamelijk de BTW uit het BTW compensatiefonds die op 1 juli 2020 wordt ontvangen.

3.2.2 Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De boekwaarde per 1 januari 2019 is als volgt samengesteld:

Rek. courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	26
2. Startersleningen	1
3. Duurzaamheidsleningen	15
4. Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	-26
Totaal SVN leningen	**16**
Kredietbank Nederland	568
Schatkistbankieren	--
Boekwaarde per 31 december 2018	**584**

Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SvN)
Voor een toelichting verwijzen wij naar balanspost *1.3.4. Overige langlopende geldleningen.*
De bedragen onder deze balanspost betreffen de bedragen in rekening courant bij de SVN waarvoor nog geen leningen zijn verstrekt c.q. de ontvangen rente en aflossing die de SVN heeft ontvangen voor de leningen en nog niet met de gemeente zijn afgerekend. De gelden onder 1, 2 en 3 worden overgeheveld naar de leningen voor toekomstbestendig wonen.

Kredietbank Nederland
Op 29 november 2017 is door de gemeenteraad besloten om een dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland aan te gaan. Er is in totaal € 650.000 (€ 500.000 voormalige gemeente Zevenaar in 2017 en € 150.000 in 2018 voormalige gemeente Rijnwaarden) verstrekt als werkkapitaal. Om vanaf 1-1-2018 sociale kredieten te verstrekken aan inwoners van de gemeente Zevenaar. Er zijn in 2019 28 sociale kredieten verstrekt voor een totaalbedrag van € 52.961. Op 31-12-2019 resteert na de aflossingen een bedrag van € 82.443. Dit betekent dat de Kredietbank een restant werkkapitaal van € 567.557 heeft op 31-12-2019 voor het verstrekken van sociale kredieten aan inwoners.

Schatkistbankieren
In het kader van de eind 2013 van kracht geworden Regeling Schatkistbankieren is elke gemeente verplicht overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, die voor onze gemeente in 2019 € 10.4 miljoen is, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Op de balansdatum was geen saldo bij de schatkist ondergebracht.

3.2.3 Overige vorderingen
De overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:

Debiteuren algemeen	2.947
af; Voorziening debiteuren algemeen	-1.405
Diverse belastingen	2.230
AF: Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-147
Debiteuren RSD (vorderingen op burgers)	2.156
AF: Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-830
Boekwaarde per 31 december 2018	**4.951**

Liquide middelen

3.3.1 Kas-bank- en girosaldi
Het totaal is per saldo negatief dus geen tegoed (vordering). De schuld is verantwoord aan de passivazijde van deze balans bij het onderdeel 4.1.

Overlopende activa

3.4.Onder de overlopende activa vallen de volgende posten:

a) de van Nederlandse en Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
b) de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zoals nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur/aanslag/declaratie is uitgegaan maar de grondslag voor de "vordering" voor de balansdatum is ontstaan. En ultimo het boekjaar geleverde maar nog niet gefactureerde prestaties.

a) De specificatie van het balansbedrag nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2019	Toevoe-ging	Ontvan-gen	saldo 31-12-2019
Provinciale subs. SteenGoedBenutten voor aanpak markt Lobith	35	0	28	7
Provinciale subsidie Sterk bestuur	40	0	40	0
Rijksdienst Ondernemend Nederland subsidie zonnepanelen '18	12	0	12	0
Provinciale subsidie project Fietsinfrastructuur De Stede	0	74	30	44
Provinciale subsidie "Sterk Bestuur" voor Hal 12	0	1.000	552	448
Rijksdienst Ondernemend Nederland subsidie zonnepanelen '19	0	11	9	2
Ministerie BIZA en Koninkrijksrelaties: herindelingsgelden	0	2.130	520	1.610
Provinciale subsidie Korte Ketens Liemers Landschap	0	71	0	71
Boekwaarde per 31-12-2019	**87**	**3.286**	**1.191**	**2.182**

b) De specificatie van het balansbedrag per 31-12-2019 van de overige nog te ontvangen bedragen van boven de
€ 20.000 (afgerond en weergegeven per € 1.000);

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van	
Huur Hal 12	22
Anterieure overeenkomst Bijlandse Waard	90
Afvalstromen	89
Regionale Sociale Dienst (RSD)	3.271
Algemene uitkering via Ministerie BIZA	1.463
Provincie Gelderland ivm explosieven spoorverbetering	97
Het Rijks i.v.m. explosieven spoorverbetering	353
Diverse leges	249
Vangnetuitkering	267
Nog op te leggen aanslagen gemeentelijke belastingen	1.240
Parkeergelden	41
Accountantskosten	40
Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen	25
Sociaal Domein	44
Totaal bedragen onder de € 20.000	62
Aparte balansposten (kas en legesafdrachten)	6
Boekwaarde per 31-12-2019	**7.359**
Vooruitbetaalde bedragen	
Voorschot servicekosten januari 2020	1
Contributie 2020	76
Voorschotten 1e kwartaal 2020	474
Boekwaarde per 31-12-2019	**551**
Totaal overlopende activa	**7.910**

VASTE PASSIVA

Vaste passiva kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Eigen vermogen;
- Voorzieningen;
- Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt op de balans opgenomen:
2.1.1. Algemene reserve;
2.1.2. Bestemmingsreserves;
2.1.3. Het resultaat.

Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	35.723	5.031	4.213	36.540

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:	
Storting precariogelden conform begroting	1.248
Saldo jaarstukken 2018	3.783
Totaal toevoegingen	***5.031***

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:	
Gealloceerde middelen Hal 12	108
Voor de kosten invoering Omgevingswet	219
Voor het vormen van reserves afschrijvingslasten (bezuiniging nr. 2 MJB 2020-2024)	2.859
Voor het toevoegen aan de reserve kapitaallasten snelfietsroute F12	176
Voor het wegenbeleidsplan i.v.m. achterstand onderhoud wegen	400
Voor start project 'Op weg naar een aardgas loos Zevenaar	151
Voor de Pilot schuldenvrij Zevenaar	50
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000	250
Totale onttrekkingen	*4.213*

2.1.2. Bestemmingsreserves

De aard en de reden van elke reserve staan op de betreffende programma's in het jaarverslag.

Toelichting volgens de voorschriften:

Reserve	**Toevoeging voor:**	**Bedrag x € 1.000**
Riolering	Resultaat 2019 voor egalisatie tarieven	288
Wegen	Volgens begroting 2019	358
Statushouders	Voordelig resultaat product minderheden	21
Snelfietsroute	Correctie nota reserves en voorzieningen	176
Brede Blik Giesbeek	Bezuiniging nr 2 MJB 2020 tlv van Alg Res.	1.440
Verbouw-nieuwbouw gem.huis	Bezuiniging nr 2 MJB 2020 tlv van Alg Res.	1.419

Reserve	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Betaald parkeren	Afboeken boekwaarde oude parkeerautomaten	182
Fricties bezuinigingen etc.	Project doorontwikkeling Planning & control	50
	Veranderen grondslag Wet onroerende zaken	35
	Invoering van de Wet normalisatie ambtenaren	81
	Project basis op orde	75
Automatisering	Project 'Datagedreven sturing'	42
	Aanschaf van GIS-appartuur	4
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Onderhoud Cirkel de Duim	42

Naam reserve	Saldo 1-1-2019 (x € 1.000)	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Vermin-dering afschrijvin-gen activa	Saldo 1-1-2020
Algemene reserve	35.723	5.031	4.213	0	36.541
Bestemmingsreserves					
Reserve Betaald parkeren	182	0	182	0	0
Reserve Visie en planvorming station Zevenpoort	32	0	1	0	31
Reserve Verhuizing peuterspeelzaalwerk	24	0	0	0	24
Reserve Fricties bezuinigingen/vernieuwingskosten	503	0	241	0	262
Reserve Nazorg diverse complexen grondexpl.	115	0	0	0	115
Reserve Reiniging	1	0	1	0	0
Reserve Riolering	192	288	0	0	480
Reserve Automatisering	127	0	46	0	81
Reserve Bestemmingsplannen	196	0	0	0	196
Reserve Wegen	762	358	0	0	1.120
Statushouders	80	21	0	0	101
Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	108	0	42	0	66
Subtotaal Bestemmingsreserves	**2.322**	**667**	**513**	**0**	**2.476**
Reserve kap.lstn. Centrummanagement	105	0	0	0	105
Reserve kap.lstn. Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	0	500
Reserve kap.lstn. Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	0	505
Reserve kap.lstn. Onderzoek randweg nabij A15	150	0	0	0	150
Reserve kap.lstn. Plankosten en voorber. A15/A13	79	0	0	46	33
Reserve kap.lstn. Snelfietsroute F12	221	176	0	1	396
Reserve kap.lstn. Balansverkorting	203	0	0	5	198
Reserve kap.lstn. Onderwijshuisvesting	319	0	0	10	309
Reserve kap.lstn. Basisschool 't Scathe	2.187	0	0	59	2.128
Reserve kap.lstn. De Cirkel/De Duim	603	0	0	0	603
Reserve kap.lstn. sportvelden RPSC	102	0	0	9	93
Reserve kap.lstn. Fietspad Geitenwaard	100	0	0	0	100
Reserve kap.lstn. herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	0	55
Reserve kap.lstn. speelvoorz kinderen met beperking	85	0	0	0	85

Reserve kap.lstn. Brede Blik Giesbeek	0	1.440	0	0	1.440
Reserve kap.lstn. Verbouw-nieuwbouw gem.huis	0	1.419	0	0	1.419
Subtotaal Reserves afschrijvingslasten	**5.214**	**3.035**	**0**	**130**	**8.119**
Boekwaarde 31-12-2019	43.259	8.733	4.726	130	47.136

2.1.3. Gerealiseerd resultaat

Het batig exploitatiesaldo over 2019 bedraagt € 666.547

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief-posten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.
Er is een viertal categorieën voorzieningen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud;
- voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is;
- voorzieningen gevormd door overschotten in de exploitatie voor riolering en afvalstoffenheffing door een achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Het verloop van deze voorzieningen in 2019 wordt hieronder weergegeven.

2.2. Voorzieningen

Totaal van voorzieningen voor:	Saldo 1-1-2019 (x € 1.000)	Toevoe-gingen	ten gunste van de expl. vrijgevallen bedragen	Aanwen-dingen	Saldo 31-12-2019
Verplichtingen, verliezen en risico's	2.188	752	266	0	2.674
Onderhoud	1.175	2.062	615	1589	1.033
Van derden ontvangen geoormerkte gelden	119	2	0	0	121
Vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt ontvangen(riolering)	3.959	609	4	1007	3.557
Boekwaarde 31-12-2019	7.441	3.425	885	2.596	7.385

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Schulden zijn op de balansdatum bestaande en qua omvang vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door uitstroom van middelen worden afgewikkeld. De schulden worden gesplitst in:

a. obligatieleningen;
b. onderhandse leningen;
c. door derden belegde gelden;
d. waarborgsommen.

a. Onze gemeente heeft geen obligatieleningen.
b. Het overzicht van onderhandse geldleningen in 2019:

2.3.1. Totaal vaste schulden 2019 van de 28 onderhandse geldleningen (x € 1.000)					
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Restantbedrag van de geldlening op 1-1-2019	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Restant van de geldlening op 31-12-2019
Totaal Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen:					
7.500	6.900		81	300	6.600
Totaal binnenlandse banken en overige financiële instellingen:					
157.277	100.798	15.000	2.642	15.036	100.762
Totaal openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.:					
10.000	10.000	0	127	500	9.500
Totaal generaal	117.698	15.000	2.850	15.836	116.862

Een specificatie van deze onderhandse geldleningen vindt u in het overzicht geldleningen in de bijlagen.

De totale rentelast voor het jaar 2019 bedraagt € 2.850
In 2019 is een fixe-lening van € 10 miljoen afgelost. In 2019 is een nieuwe lineaire onderhandse geldlening aangetrokken van € 15 miljoen met een looptijd van 15 jaar.

2.3.2 Door derden belegde gelden
Deze balanspost bestaat uit de volgende gelden:

a. Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers	620
b. Stichting burgemeester van Bastelaarfonds	19
c. Belegde gelden Liemers++	7
Totaal	**646**

a. Verloop gelden Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers

Saldo per 1 januari 2019	862
BIJ: Rente	9
AF: afrekening deelnemende gemeenten 2018	3
AF: voorschotten voor huisvesting VO De Liemers	-254
Saldo per 31 december 2019	**620**

b. Verloop gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Saldo per 1 januari 2019	17
BIJ: Rente	2
AF: Prijs en uitgaven voor de uitreiking van Bastelaarsprijs	-
Saldo per 31 december 2019	**19**

c. Verloop gelden LiemERS++ (voorheen Plattelandshuis de Liemers en Achterhoek)

Saldo per 1 januari 2019	18
AF: Uitgaven in 2019	-11
Saldo per 31 december 2019	**7**

a. Toelichting op gelden Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers
In december 1995 hebben de raden van de (voormalige) gemeenten Didam, Duiven en Zevenaar de Gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers vastgesteld.

De verdeling van de optredende lasten over de gemeenten Montferland, Duiven en Zevenaar is ingaande 2007 geheel gerelateerd aan het aantal leerlingen dat gebruik maakt van die huisvesting binnen de afzonderlijke gemeenten. Hiermee is aansluiting gehouden bij het systeem van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds.
De verrekening van de werkelijke kosten met het door de afzonderlijke gemeenten Montferland, Duiven en Zevenaar verschuldigde bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via de centraal aangehouden "reserve huisvesting VO" bij de gemeente Zevenaar.
De verrekening is als volgt:
a. de berekende bijdrage in het begrotingsjaar volgens de begroting, zijnde de verschuldigde bijdrage minus de te maken geraamde kosten per gemeente;
b. de definitieve bijdrage na afloop van het begrotingsjaar, zijnde de in de begroting bepaalde berekende bijdrage, minus de verschillen tussen de geraamde kosten en de werkelijke kosten per gemeente.

b. Toelichting op uitreiking Burgemeester van Bastelaarfonds:
Deze prijs wordt sinds 1987 eens in de twee jaar uitgekeerd aan een instelling of persoon, die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het culturele leven in de gemeente Zevenaar.
In 2019 is geen prijs uitgereikt.

c. Toelichting op LiemERS++ (voorheen Plattelandshuis de Liemers en de Achterhoek))
In LiemERS++ werken overheden en private partijen samen aan het behoud van een leefbaar platteland. De Liemerse gemeenten, het waterschap Rijn en IJssel en de private partijen in het landelijk gebied (LTO Liemers Montferland, Vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland, Gelders Particulier Grondbezit, Liemers Trots en Vereniging Streekbeheer Rijnstrangen) werken nauw samen om vooral opgaven en wensen op sociaal – en economisch terrein te stimuleren en vooral te realiseren. Als eerste heeft LiemERS++ gebiedsinitiatieven rond leefbaarheid ingediend bij de provincie. Met de ontvangen subsidies wordt er in Rijnwaarden gewerkt aan krachtige kernen en is de Stichting Vrienden van de Breuly opgericht, een samenwerking tussen de Sterrenwacht, dorpsraad Ooij, de Hengelsportvereniging, Leefklimaat Zevenaar en Imkersvereniging de Liemers. Deze stichting is in samenwerking met de gemeente Zevenaar aan de gang met kleinschalige ontwikkeling en beheer van de Breuly. In 2017 is het geld van de voormalige Plattelandshuizen De Liemers en de Achterhoek samengevoegd.

2.3.3 Waarborgsommen

Saldo per 1 januari 2019	--
Mutaties in 2019	--
Saldo per 31 december 2019	**--**

Toelichting waarborgsommen
Geen saldo aan waarborgsommen op de balansdatum.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar vallen onder de netto vlottende schulden en worden opgenomen onder vlottende passiva.
Hieronder vallen:

e. banksaldi;
f. overige schulden;
g. kasgeldleningen.

4.1.1. Banksaldi

Het saldo op 31-12-2019 van alle bankrekeningnummers bij de BNG **2.797**

4.1.2. Overige schulden

Het saldo op 31-12-2019 van de crediteuren **5.619**

4.1.3. Kasgeldleningen

Het saldo op 31-12-2019 **10.500**

Op de balansdatum was een kasgeldlening afgesloten van € 10,5 miljoen.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn:

a. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede, voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
b. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (transitoria);
c. vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2019
a. De van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	4.780	12.184
b. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in het volgend jaar tot betaling komen	11.040	5.780
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten gunste van het volgend begrotingsjaar komen	233	233
Totaal	**16.053**	**18.197**

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1 januari 2019	Toevoe-gingen in 2019	Vrijval in 2019	Saldo op 31 december 2019
Voorschot rijk VVE / GOA 2019-2022	5	525	10	520
Rijksvoorschot subsidie monumenten (BRIM)	11	-	-	11
Provincievoorschot onderhoud en restauratie gem. Monumenten	4	16	-	20
Provinciale subsidie Jongeren Op gezond Gewicht (JOGG)	46		46	-
Provinciale subsidie Sterk Bestuur	2.128	1.003	2.128	1.003
Rijkssubsidie Onderwijs achterstand	133	4	-	137
Provinciale subsidie Landschapsbeleidsplan	-	13	-	13
Provinciale subsidie Ontwikkeling Klompenpaden	28	-	-	28
Provinciale subsidie Fietsinfrastructuur De Stede	-	74	-	74
Provinciale subsidie project de Cirkel/De Duim	3	-	3	-
Provinciale subsidie Monumenten	6	-	-	6
Terugbetalingsverplichting Ministerie debiteuren RSD	407	7	-	414
Provinciale subsidie Reconstr. Arnhemseweg (activa 782)	222	-	200	22
Provinciale subsidie Arnhemseweg/Hengelder	1.500	14.250	9.110	6.640
Provinciale subsidie Reconstr. weg Hengelder (activa 783)	287		203	84
Provinciale subsidie Snelfietsroute (activa 719)	-	916	-	916
Rijkssubsidie voor uitvoering entree Hengelder (activa 1285)	-	1.828	-	1.828
Provinciale subsidie Dorpsplein Lobith (6015)	-	468	-	468
Totaal	**4.780**	**19.104**	**11.700**	**12.184**

4.2.b. Als transitoria verantwoorde bedragen

Transitoria zijn opbrengsten en kosten waarvan de daadwerkelijke ontvangsten respectievelijk betalingen niet plaatsvinden in de periode waarop deze betrekking hebben. Door het afsluiten van het digitale factuurproces eind januari 2020 zijn er meer posten (kosten) opgenomen als "transitoria" en minder via crediteuren. Het betreffen veel afrekeningen over 2019.

De specificatie van dit deel van het totaal van het balansbedrag per 31-12-2019 van "Nog te betalen" van boven de € 20.000: (x € 1.000)

Afrekeningen van of met:

Huishoudelijk afval en zwerfafval	117
Omgevingsdienst regio Arnhem, advies Milieu en APV	78
Openbaar groen	74
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	457
Belastingdienst	1.079
Samenwerking de Liemers (SDL)	121
Diverse instellingen belast met de uitvoering van de Jeugdwet	1.603
Diverse instellingen belast met de uitvoering van Jeugdzorg	97
Gelden voor monumenten	41

Onderwijsbegeleiding	55
Vluchtelingenwerk	41
Regionale kosten	24
Energietransitie en duurzaamheid	39
Gelrepas	138
Diverse instellingen belast met Hulp bij het huishouden	31
Regionale ICT Dienst (RID)	127
Vastgoedbeleid	44
Onderhoudslasten wegen	40
Diverse instellingen belast met Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	195
Rente langlopende geldleningen	1.042
Declaratiedeel bijstand voor zelfstandigen (BBZ)	21
Transformatiefonds jeugd	26
Diverse overige posten onder de € 20.000	290
Totaal transitoria	5.780

4.2.c vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren

Er is een exploitatieovereenkomst gesloten voor de inbreidingsplannen van het Fico terrein in Herwen. Op basis van deze overeenkomst is een exploitatiebijdrage en subsidies ontvangen. Het terrein is nog volop in ontwikkeling. Op dit moment is slechts grofweg 1/3 van het terrein met woningen bebouwd. Dit kan nog niet afgewikkeld worden totdat het terrein volledig is herontwikkeld. De verwachting is dat dit nog wel twee jaar minimaal zal duren.

Vooruit ontvangen bedrag Fico terrein	233

Borgstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende geldleningen gespecificeerd naar de aard.
In 2019 is besloten voor 50% garant te staan voor de aangetrokken geldleningen door EMM Giesbeek en Angerlo Vooruit van respectievelijk € 350.000 en € 150.000.

Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen (x € 1.000)

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2019	Restant-bedrag lening op 31-12-2019
Waterbedrijf					
Vitens (Z)	drinkwatervoorziening	6.807	rato aandelen	233	234
Woningbouwverenigingen					
Baston	woningbouwfinanciering	97.140	achtervang WSW	69.639	65.680
Stichting Plavei	woningbouwfinanciering	12.539	achtervang WSW	1.270	6.173
Woonzorg Nederland	woningbouwfinanciering	293	achtervang WSW	147	136
Woonstichting Vryleve	woningbouwfinanciering	82.120	achtervang WSW	42.374	39.882
Subtotaal Woningbouwverenigingen				**113.430**	**111.871**
Stichtingen en verenigingen					
Stichting Dorsphuis Angerlo	Verbouw Dorpshuis	31	100%	31	29
Stichting Kunstgras Zevenaar	aanleg kunstgrasveld	56	50%	11	5
Stichting Tennispark Hengelder	ombouw gravelbanen	38	50%	20	15
Stichting Tennispark Hengelder	herfinanciering Deutsche Bank	35	50%	15	10
Stichting RAZV (Wip-Inn)	nieuwbouw verenigingsgebouw	33	100%	33	27
Stichting JAZ / Caleidoz	realisering accommodatie	182	100%	182	168
TV de Rackets	realisering sportaccommodatie	14	100%	14	10
Stichting Kunstgras Zevenaar/HVZ	aanleg kunstgrasveld	57	50%	40	35
Scouting Abel Tasman	realiseren nieuw clubhuis	43	100%	43	40
Sportvereniging DCS	renovatie/verb accommodatie	133	50%	129	122
Stichting De Liemers Breedtesport	nieuw clubhuis/kleedacc.	225	50%	225	213
EMM Giesbeek	nieuw verenigingsgebouw	350	50%	0	175
Angerlo Vooruit	renovatie/bouw kantine	150	50%	0	70
Subtotaal Stichtingen en verenigingen				**743**	**919**
Boekwaarde 31-12-2019				114.406	113.024

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten

Alleen de verplichtingen zijn opgenomen van € 50.000 en afgerond. (bedragen x € 1.000)

Woonrijp maken deelplan De Stede	487

Termijnen reconstructie Weg Hengelder	3.884
Termijnen reconstructie Arnhemseweg en overige werkzaamheden Weg Hengelder	106
Overig advies etc. t.b.v. Grondexploitaties en Bouw- en woonrijp maken De Tol	66
Bouw- en woonrijp maken 7Poort	1.764
Werkzaamheden rotonde Landeweerdijk	179
Totaal verplichtingen	**6.486**

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen
Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen die zorgcliënten moeten betalen. Zij keren deze - in verband met de privacy-bepalingen - zonder verdere toelichting aan ons uit. In 2018 en 2019 zijn de bedragen achtergebleven bij de hiervoor in de begroting opgenomen ramingen.
Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en dus niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.
Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Rechtmatigheid
In 2019 is in totaal voor een bedrag van € 1.768.000 aan rechtmatigheidsfouten geconstateerd in het kader van de Europese Aanbestedingsvereisten. De fouten zijn grotendeels gerelateerd aan leveringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren

BIJLAGEN

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Sociale structuur			
Inwoners 0-19 jaar	8838		8.758
Inwoners 20-64 jaar	24.210		24.316
Inwoners 65 jaar en ouder	10.423		10.680
Totaal aantal inwoners	**43.471**		**43.754**
Bijstandsgerechtigden	865	881	847
Tewerkgestelden SW	197	198	187
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (ha)			
- waarvan binnenwater (ha)			
Woonruimten			

KREDIETOVERZICHT

Omschrijving status
De investering is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning
De investering loopt op schema binnen de gestelde kaders
Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing is noodzakelijk
De investering loopt uit de pas, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk
De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Totaal begrote uitgaven	Totaal begrote inkomsten	Totaal t/m 2018 uitgaven	Totaal t/m 2018 inkomsten	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Restant uitgaven 31-12-2019	Restant inkomsten 31-12-2019	Status
HAL 12 Werkzaamheden gemeentehuis De raad heeft op 21-12-2016 besloten een krediet van € 505.000 beschikbaar te stellen voor aanvullende noodzakelijke werkzaamheden nieuwbouw/verbouw gemeentehuis, inclusief faciliteiten parkeren bezoekers gemeentehuis en Hal 12.	505	0	1	0	432	0	72	0	
4e verdieping bouwkosten In 2020 volgen nog enkele bouwkundige aanpassingen, o.a. het trappengat naar het torentje afdichten i.v.m. de koude trek.	105	0	83	0	1	0	21	0	
4e verdieping, installaties, inrichting etc. In 2020 volgen de laatste kosten welke betrekking hebben op de terugplaatsing van het carillon op de 4e verdieping.	265	0	203	0	0	0	62	0	
4e verdieping - verhuizing- projectleiding De 4e verdieping is ingericht en de knelpunten zijn opgelost. Krediet kan afgesloten worden.	135	135	88	76	0	12	47	47	

Hal 12 - inrichting en installaties De verbouw van Hal 12 zit in de eindfase. Eindoplevering vindt in het 2e kwartaal 2020 plaats. Nadat de raad op 05-06-2019 extra budget beschikbaar heeft gesteld kunnen de werkzaamheden conform wensen van de gemeente en gebruikers worden afgemaakt. De verwachting is dat dit binnen de beschikbare middelen gebeurt.	4.517	0	1.771	0	1.037	0	1.709	0	
Hal 12 bouwkundig Zie de toelichting hierboven onder Hal 12 - inrichting en installaties	4.209	1.469	1.524	469	3.654	1.000	-969	0	
Advies en planvorming A15 en A12 De aanbesteding van Rijkswaterstaat (RWS) loopt volgens planning. Eind 2019 is het project voorlopig gegund aan het consortium GelreGroen. Vooruitlopend op de uitvoering is Zevenaar samen met de buurgemeenten bezig om de voorbereidingen te treffen voor een goede begeleiding en afstemming van de vergunningen die t.z.t. ingediend gaan worden door GelreGroen. Wachten is nu op behandeling bij de Raad van State over het Tracébesluit in mei 2020.	260	0	231	0	16	0	13	0	
Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam De uitvoering is nagenoeg gereed. De oplevering van de langzame verkeerstunnel wordt verwacht in april 2020. De vondst van diverse bommen uit de Tweede Wereldoorlog heeft gezorgd voor extra inzet en afstemming en kosten. Deze kosten worden verhaald via een landelijke subsidie en bijdrage provincie. Voor Zevenaar is dit kostenneutraal.	554	504	21	0	501	501	32	3	

Snelfietsroute F12 De gemeente Zevenaar legt samen met de gemeenten Duiven en Westervoort de snelfietsroute F12 aan in nauwe samenwerking met de provincie Gelderland. Binnen de drie gemeenten zijn in de afgelopen periode de eerste delen aangelegd van de fietsroute. Binnen onze gemeente Zevenaar is in het afgelopen jaar begonnen met de aanleg van het westelijke deel van de route die loopt via de Roodwilligenstraat, de Huvenersweide, de Reisenakker en de Hunneveldweg richting Doesburgseweg. Het 1e deel van dit westelijke deel is in samenhang met de Platanenlaan in 2017 en 2018 gerealiseerd. Het saldo wordt gedekt uit de reserve kapitaallasten (eigen bijdrage gemeente Zevenaar)	874	874	879	0	6	768	-10	106	
Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12) Het Plan van Aanpak is opgesteld en akkoord bevonden door zowel gemeente als provincie. Er is uitvoering gegeven aan de eerste fase van het Plan van Aanpak, waaronder inloopbijeenkomsten met stakeholders. Daarnaast zijn deelonderzoeken uitgevoerd op diverse onderdelen zoals verkeer, economie, woningbouw, sociale cohesie, recreatie en natuur. De resultaten worden verwerkt in een eind rapport met de probleemanalyse van het gebied. Dit rapport wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het college van Zevenaar en de provincie.	550	500	14	0	67	67	469	433	

Voorbereiding reconstructie weg Hengelder De voorbereidende werkzaamheden rond reconstructie van de weg Hengelder zijn in 2019 afgerond. Er heeft een subsidieverantwoording aan de provincie plaatsgevonden, voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Omdat de beschikbare middelen niet volledig waren besteed dient een deel van de subsidie te worden terugbetaald. Omdat de provincie de eindafrekening in maart 2020 heeft afgerond kan het krediet per einde 2019 nog niet worden afgesloten. De terugbetaling dient immers nog te worden verantwoord.	1.000	1.000	513	800	203	203	284	-3	
Voorbereiding reconstructie Arnhemseweg De voorbereidende werkzaamheden rond reconstructie van de Arnhemseweg zijn in 2019 afgerond. Er heeft een subsidieverantwoording aan de provincie plaatsgevonden, voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Omdat de beschikbare middelen niet volledig waren besteed dient een deel van de subsidie te worden terugbetaald. Omdat de provincie de eindafrekening in maart 2020 heeft afgerond kan het krediet per einde 2019 nog niet worden afgesloten. De terugbetaling dient immers nog te worden verantwoord.	1.000	1.000	578	800	200	200	222	0	

Snelfietsroute F12 traject 7&9 Bij de Doesburgseweg komt een oversteek van de snelfietsroute die het westelijke en oostelijke deel van de route binnen Zevenaar met elkaar verbindt. De uitwerking hiervan wordt gekoppeld aan de planuitwerking van de hoofdwegenstructuur in dit deel van Zevenaar. In de komende periode zullen wij dit deel in detail uit gaan werken ook weer in samenhang met de overige ontwikkelingen in het oostelijke deel van Zevenaar. Aan het einde van de Edisonstraat zal het nieuw te maken snelfietspad aansluiten op de fietsstructuur langs de Hengelderweg. De verbinding wordt gemaakt door middel van een fietstunnel die wordt aangelegd door Rijkswaterstaat bij de uitwerking van de plannen voor de A12 en A15.	1.584	1.394	57	836	24	-638	1.503	1.195	
Onderzoek randweg nabij A 15 De planstudie is ' on hold' gezet i.v.m. het opstellen van het Verkeers- en vervoerplan. De noodzaak voor een Planstudie Noordelijke Randweg maakt hier deel van uit. In verband met de noodzakelijke gemeentelijke bezuiniging is dit project geschrapt.	150	0	14	0	0	0	136	0	
Gimbornhof Suggesta (eigenaar van de flat) heeft opdracht gegeven om een nieuw ontwerp te maken voor de entree. De werkzaamheden bij de entree zijn grotendeels uitgevoerd dit najaar. Er zijn nog een paar restpunten, vandaar dat het krediet door loopt naar 2018. Voor de sprookjespoel moet een kap plan gemaakt worden. Hiervoor loopt nu een aanvraag voor een vergunning bij het Waterschap. Krediet moet doorlopen naar 2018.	142	0	22	0	2	0	118	0	
Sprookjespoel Gimbornhof Wordt opgeschoond en is opnieuw onder profiel gebracht. De beplanting wordt nog aangebracht.	25	0	7	0	0	0	18	0	
Gimbornhof Hangt mede samen met de ontwikkeling van het Juvenaat. Heeft te maken met dunningen die de komende jaren worden uitgevoerd.	117	0	14	0	2	0	100	0	

Vervangen diverse gemalen Er zijn voorbereidingen getroffen voor de vervanging van het gemaal aan de Huygenslaan. Ook het gemaal van de Bingerdensedijk wordt momenteel aangepakt, verwachting is dat deze in 2018 klaar zullen zijn. De overige gemalen vallen onder het huidige watertakenplan (2017-2021) en hebben een looptijd van 2 jaar.	1.085	0	287	0	189	0	610	0	
Bouwkundig deel gemaal Huygenslaan Werkzaamheden zijn afgerond. Gemaal is voorzien van telemetriesysteem, persleiding en debietmeter, welke in het oorspronkelijk krediet (2012) niet waren opgenomen. Krediet kan worden afgesloten.	62	0	66	0	21	0	-25	0	
Mechanisch deel gemaal Huygenslaan Werkzaamheden zijn afgerond. Krediet kan worden afgesloten	62	0	67	0	0	0	-5	0	
Mechanisch deel BBL Witte Kruis Nog niet afgerond, krediet kan nog niet worden afgesloten.	31	0	0	0	8	0	23	0	
Vervanging bouwkundig deel gemalen Methen We zijn nog in afwachting van de resultaten van het onderzoek afvalwater structuurplan.	118	0	0	0	0	0	118	0	
Vervanging bouwkundig deel gemalen Edisonstr/O.Steeg Gemaal RG Edisonstraat is bouwkundig in orde en wordt niet uitgevoerd. De Oude Steeg komt wel in uitvoering. Dit is afhankelijk van verlegging persleiding door waterschap ivm aanleg van de verbreding A12.	96	0	20	0	4	0	73	0	
Vervanging mechanisch deel gemalen Edisonstr/O.Steeg Gemaal RG Edisonstraat is klaar, maar Oude Steeg nog niet. De uitvoering is gepland in 2020, ook afhankelijk van de verlegging ivm de verbreding A12.	63	0	28	0	0	0	35	0	
Gemalen bouwkundig Geplande bouwkundige investeringen aan gemalen in de jaren 2017 en 2018 oud gemeente Zevenaar, vastgesteld in het watertakenplan. De uitvoering loopt door in 2020.	141	0	0	0	0	0	141	0	

Gemalen mech/elek en mini-gemalen Geplande vervanging van mini gemalen van de voormalige gem Zevenaar. De uitvoering loopt nog door in 2020.	512	0	106	0	156	0	250	0	
Riolering Zonnemaat De kolken en inspectieputten zijn vervangen. In 2017 en 2018 wordt een deel van de riolering afgekoppeld. Er wordt gestreefd om het regenwater zichtbaar af te voeren. Dit project wordt ook in fasen uitgevoerd, er worden nu voorbereidingen getroffen voor fase 4.	1.100	0	513	0	587	0	0	0	
Pilot afkoppeling/infiltratie regenwater Zonnemaat In 2017 en 2018 wordt verder gewerkt aan het verbeteren van de afvoer van het regenwater op Zonnemaat. Loopt mee in project riolering Zonnemaat.	135	0	0	0	135	0	0	0	
Revitalisering Giesbeek Het definitieve inrichtingsplan is inmiddels aan de bewoners gepresenteerd en positief ontvangen. Op dit moment zijn de tekeningen en het bestek gereed en heeft er een aanbesteding plaatsgevonden. Het werk is voorlopig gegund aan KWS. Begin september zal de definitieve planning plaatsvinden. Daarna zullen de werkzaamheden starten. De uitvoeringsperiode betreft ca. 1,5 jaar. Om een goede afwatering te kunnen garanderen is een extra pompgemaal geplaatst en kan het nieuwe rioleringssysteem hoger worden aangelegd. De grondwaterfluctuatie in het projectgebied, dat sterk wordt beïnvloed door de IJssel, zal de uitvoeringsperiode sterk bepalen. Er wordt nog onderzocht of bronnering verantwoord mogelijk is. Naar verwachting zal het project eind begin 2020 worden afgerond.	5.043	1.347	1.196	0	2.370	1.347	1.477	0	

Korte ketens in Liemers Landschap De Provincie Gelderland heeft de gemeente Zevenaar een subsidie van € 72.942 toegekend in het kader van het programma POP3 'Samenwerking voor innovaties op lokaal niveau – korte voorzieningsketens' op basis van het projectplan 'Korte Ketens in Liemers Landschap'. De gemeente Zevenaar treedt hierbij op als penvoerder van een Samenwerkingsverband van 7 partijen. De gemeente Zevenaar financiert als penvoerder het project voor. Hiertoe is het krediet aangevraagd.	73	73	73	0	0	71	0	2	
Project stedelijke herverkaveling In november 2016 is de gemeenteraad geïnformeerd over het proefproject stedelijke herverkaveling. Voor het maken van het businessplan is een krediet van € 40.000 beschikbaar gesteld. Het College heeft eind 2017 besloten om het project aan de markt over te laten en de inrichting van het gebied rond de toekomstige nieuwe aansluiting A12 conform provinciaal inrichtingsplan uit te laten voeren. E.e.a. omdat er teveel onduidelijkheid bestond omtrent ontwikkelingen Spoorallee en Hengelder. Doordat het project niet conform plan is uitgevoerd is slechts een gedeelte van de subsidie ontvangen. Hierdoor is sprake van een overschrijding.	40	33	37	24	0	0	3	9	
1e inrichting en olp Brede School Groot Holthuizen In maart 2015 een deel beschikbaar gesteld. Resterende gedeelte is in 2019 beschikbaar gesteld. Krediet kan worden afgesloten	86	0	72	0	14	0	0	0	
Ontwikkeling Brede School locatie Platanenlaan De Raad heeft 25 november 2015 besloten om de hoogte van het krediet vast te stellen op € 3.000.000. In de raadsvergaderingen van 5 juli 2017 en 21 december 2018 zijn aanvullende kredieten, groot resp.€ 2.036.921 en € 257.674 toegekend. De oplevering wordt verwacht in het 2e kwartaal 2020.	5.295	0	42	0	2.500	0	2.752	0	
Reconstructie Halve Maan Dit project is nog in voorbereiding. In mei 2020 start de uitvoering	1.074	0	0	0	8	0	1.066	0	

hiervan.									
Drukriolering mechanisch 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2020 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	75	0	3	0	18	0	54	0	
Drukriolering bouwkundig 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2020 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	75	0	3	0	0	0	72	0	
Investering Dorpscentrum De Cirkel/De Duim Het krediet kan worden afgesloten. Er is sprake van een geringe overschrijding wegens kosten accountantscontrole, nacalculatie CAR-verzekering, hogere sloopkosten en advieskosten i.v.m. verantwoording van de provinciale subsidie.	717	33	714	8	77	94	-74	-68	
Veiligheidsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen De werkzaamheden zijn nog niet afgerond. Het aanbrengen van valbeveiligingen gaat over het algemeen samen met vervangingen van de dakbedekking, en er staan nog een aantal vervangingen voor 2020 op de planning	100	0	18	0	26	0	55	0	
Speelvoorziening voor kinderen met beperking Krediet voor voorzieningen voor kinderen met beperking. Krediet wordt in 2020 besteed.	85	0	70	0	0	0	15	0	
Fietspad Geitenwaard De uitvoering van dit werk is in 2021	100	0	0	0	1	0	99	0	
Herinrichting Tengnagelwaard Uitvoering vindt in 2020 plaats	55	0	1	0	25	0	29	0	
Snelfietsroute F12 overige percelen Zie krediet 7039	652	642	0	0	1	0	650	642	

Aanleg lichtinstallatie Atletiekbaan. De uitvoering is doorgeschoven naar 2020 omdat de Atletiekbaan (toplaag en fundering) eveneens in 2020 vervangen worden waardoor de werkzaamheden gezamenlijk uitgevoerd kunnen worden.	70	0	0	0	0	0	70	0	
Vervangen parkeerautomaten. De parkeerautomaten zijn in 2019 vervangen. De financiële afwikkeling zal in 2020 plaatsvinden. Wij verwachten nog een bedrag van € 20.000 aan kosten voor vervanging van stadspaslezers terug te ontvangen omdat wij hiervoor een onderhoudscontract gaan afsluiten. Hierna kan het krediet binnen het budget worden afgesloten.	200	0	13	0	205	0	-18	0	
Fietsoversteek rotonde Landeweerdijk Dit project kent een doorlooptijd tot en met het 1e kwartaal van 2020 en loopt volgens planning. De afrekening met de aannemer vindt dan begin 2e kwartaal 2020 plaats. Het krediet kan daarom in de loop van dat jaar worden afgesloten.	100	0	0	0	15	0	85	0	
Toyota Pick-Up met kraan Er komen in 2020 nog kosten die te maken hebben met deze aanschaf.	68	0	0	0	23	0	45	0	
Ford Transit pick-up Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	68	0	0	0	0	0	68	0	
Vervangen Cruijff court Vervangen van de toplaag van het kunstgras en het hekwerk	75	0	0	0	76	0	-1	0	
WMO hulpmiddelen 2019 Op dit krediet worden de nieuw aangeschafte hulpmiddelen, via RSR verantwoord. Onder deze hulpmiddelen vallen de nieuwe scootmobielen en rolstoelen. In 2019 zijn er meer nieuwe hulpmiddelen ten laste van dit krediet gebracht. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 244.000. Dit krediet kan worden afgesloten.	525	0	0	0	770	0	-245	0	

Herinrichting BAT terrein - voorbereiding Fase 1 en 2 Krediet bestemd voor voorbereidingskosten van uitvoering fase 1 en de herinrichting voorterrein.	66	0	6	0	20	0	40	0	
Herinrichting BAT terrein - uitvoering Fase 1 Krediet is bestemd voor het realiseren van de fietsenstalling voor de medewerkers en voor plaatsen van voorzieningen voor onder-bovengrondse afvalinzameling.	495	0	51	0	400	0	44	0	
Bruisend maken centrum Zevenaar (o.a. straten etc) Het plan voor fietsparkeren is in 2019 uitgewerkt. Daarnaast is gewerkt aan een plan om de bestaande banken en prullenbakken te vervangen en twee boombanken te plaatsen in het centrum. Over het aanbrengen van gevelgroen is overeenstemming bereikt met de gebouweigenaren. Gevelgroen zal op vier locaties in het centrum terugkomen. De hierboven beschreven werkzaamheden zullen in 2020 worden uitgevoerd.	158	0	5	0	6	0	147	0	
Vervanging BOV armaturen 2016-2025 deel 2018 Conform beleidsplan openbare verlichting. Wordt in 2020 volledig uitgegeven	270	0	0	0	252	0	17	0	
Vervanging BOV masten 2016-2025 deel 2018 Krediet kan worden afgesloten	211	0	0	0	211	0	0	0	
Vervanging masten (voormalig Rijnwaarden) 2018 Krediet kan worden afgesloten	55	0	0	0	55	0	0	0	
Vervanging armaturen (voormalig Rijnwaarden) 2018 Krediet kan worden afgesloten	85	0	12	0	73	0	1	0	

Herinrichten Raadhuisplein We zijn gestart met de voorbereidingen om te komen tot een ontwerp met kostencalculatie om u voor te leggen. Hier gaat een uitgebreid participatietraject met ondernemers, gebruikers, omwonenden en overige belanghebbenden aan vooraf. We hebben individuele interviews en brede bijeenkomsten georganiseerd waar we ideeën, wensen en eisen hebben opgehaald. Op basis hiervan maken we een schetsontwerp van het plein dat we presenteren tijdens een openbare bijeenkomst. Na deze bijeenkomst wordt het schetsontwerp uitgewerkt tot een technisch ontwerp met kostencalculatie, waarna besluitvorming kan plaatsvinden.	40	0	0	0	18	0	22	0	
Uitvoering reconstructie Hengelder Wij hebben subsidie ontvangen van de provincie voor de uitvoering. De voorbereiding van de uitvoering is gestart.	9.750	9.750	0	0	3.823	3.823	5.927	5.927	
Uitvoering reconstructie Arnhemseweg De Arnhemseweg is vorig jaar opgeleverd. Nog een paar werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd i.v.m.het jaargetijde (bijv. inzaaien gras).	8.375	8.375	0	0	5.287	5.287	3.088	3.088	
Voorbereiding aanleg 2e viaduct 7Poort In verband met de focus op de kaveluitgifte op 7Poort heeft de voorbereiding van aanleg van het 2e viaduct vertraging opgelopen. Deze werkzaamheden worden in 2020 weer opgepakt.	400	0	0	0	1	0	399	0	
Herontwikkeling Vestersbos In 2018 is een uitvraag aan de markt voorbereid voor herontwikkeling van deze voormalige schoollocatie naar woningbouw. Voordat dit zijn beslag kreeg, is de locatie deel gaan uitmaken van het onderzoek naar een Integraal Kind Centrum als onderdeel van het Integraal Huisvestingsplan. Als in dat kader straks een besluit over het programma op de locatie bekend is, wordt dit als ruimtelijk project voortgezet.	80	0	7	0	9	0	63	0	
Verstrekte duurzaamheidsleningen	0	0	0	0	269	0	-269	0	

Verbeteren en verduurzamen masten OV Krediet kan worden afgesloten	200	0	100	0	100	0	0	0	
Vervangen BOV 2016-2025 masten 2019 Krediet wordt in 2020 uitgegeven	83	0	0	0	40	0	43	0	
Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2019 Conform beleidsplan openbare verlichting. Wordt in 2020 volledig uitgegeven	204	0	0	0	12	0	192	0	
Oversteek Douwes Dekkerstraat Dit project komt in 2020 in uitvoering. Het is de verwachting dat de afrekening met de aannemer in dat jaar zal plaatsvinden.	85	0	0	0	0	0	85	0	
Planvorming Herinrichting Doesburgseweg Dit wordt opgepakt nadat de Arnhemseweg en de weg Hengelder afgerond zijn.	25	0	0	0	3	0	22	0	
Planvorming Herinrichting Edisonstraat Wij onderzoeken welke maatregelen (tijdelijk) genomen kunnen worden om het toekomstig verkeer via de Edisonstraat te begeleiden totdat de aanpassingen aan de Griethse Poort en Doesburgseweg gereed zijn.	33	0	0	0	3	0	30	0	
Planvorming Herinrichting Mercurion Dit wordt opgepakt nadat de Arnhemseweg en de weg Hendgelder afgerond zijn.	25	0	0	0	3	0	22	0	
Vervangen hardware werkplekken In de begroting 2018 is een krediet van € 450.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging en flexibilisering van de huidige werkplekken. Een deel hiervan is in 2019 gebruikt voor de aanschaf van mobiele apparatuur voor degenen die daar vanwege hun werkzaamheden baat bij hebben. In 2020 voorzien we vervanging van apparatuur op vaste werkplekken.	450	0	0	0	173	0	277	0	

Invullen gebouw Raadhuisplein 1 De sloop en de herbouw van het gebouw hebben vertraging opgelopen. In 2019 hebben we geen werkzaamheden voor deze activiteit gedaan.	140	0	0	0	0	0	140	0	
Kunstgrasvelden (2 stuks) Betreft krediet voor de aanleg van kunstgras trapveldjes. Een hiervan is in 2019 aangelegd in de Thebenstraat in Zevenaar. In 2020 zal worden bepaald waar de andere wordt aangelegd.	80	0	0	0	23	0	57	0	
Masten (voormalig Rijnwaarden) Krediet kan worden afgesloten	55	0	0	0	55	0	0	0	
Armaturen (voormalig Rijnwaarden) Krediet kan worden afgesloten	85	0	0	0	84	0	1	0	
Vervanging VRI Arnhemseweg Krediet voor het vervangen van een kleine VRI op de Methen/Arnhemseweg. Afhankelijk van de technische staat van het toestel wordt dit ingepland.	50	0	0	0	0	0	50	0	
Herinrichting Babberichseweg Onderzoek naar de inrichting van de Babberichseweg	25	0	0	0	9	0	16	0	
Dorpstraat/Babberichseweg Dit werk is in 2019 uitgevoerd. Moet nog financieel afgewikkeld worden (betreft bijdrage aan opdrachtnemer)	120	0	0	0	0	0	120	0	
Heilige Huisjes/Zuiderlaan Krediet kan worden afgesloten	85	0	0	0	85	0	0	0	
Tractor Valta Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	115	0	0	0	0	0	115	0	
Toyota Hi-Lux Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	40	0	0	0	0	0	40	0	
VW Crafter Pick-Up (vervangt 352) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van	61	0	0	0	0	0	61	0	

toekomstvisie afdeling openbare werken									
VW Crafter Pick-Up (vervangt 350) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	61	0	0	0	0	0	61	0	
Gazonmaaier Angerlo (vervangt 636) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	90	0	0	0	0	0	90	0	
Gazonmaaier Sabo (vevangt 630) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	60	0	0	0	0	0	60	0	
Tractor New Holland (Rosorum) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	72	0	0	0	0	0	72	0	
Kolkenzuiger Volvo (vervangt 211) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	300	0	0	0	0	0	300	0	
Verbetering riolering Angerlo mech/elec, mini 15jr Er is €3.500.000 krediet verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptatieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting wordt meegenomen. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 15 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	300	0	0	0	0	0	300	0	
Vern riolen klimaatadaptatieve maatregelen Liemers 15 jr Krediet voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is dit krediet bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 15 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	183	0	0	0	25	0	158	0	

Rioolvervanging klim. Adapt maatregelen Liemers 70 jr Krediet voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is dit krediet bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 70 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020	1.990	0	0	0	46	0	1.944	0	
Verbetering riolering Angerlo rioolvervanging-70jr Er is 3.500.000 krediet verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptatieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting wordt meegenomen. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 70 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020	3.200	0	0	0	0	0	3.200	0	
Herinrichting openbare ruimte locatie Platanenlaan Het krediet is beschikbaar gesteld in 2020. In 2019 is gestart met de voorbereidende juridische en adviserende werkzaamheden. De start en afronding van de herinrichting van de openbare ruimte staan gepland voor 2020.	0	0	0	0	28	0	-28	0	
Tijd huisv/verhuisk aanpassing locatie Platanenlaan In juli 2019 zijn de basisscholen de Lindenhage en Het Kofschip naar de tijdelijke locaties in de G. Gezellestraat en Da Costastraat verhuisd. Vanaf het moment van verhuizing wordt voor de groepen 3 en 4 gymvervoer ingezet. In 2020 staat de verhuizing terug naar de locatie Platanenlaan gepland.	195	0	0	0	137	0	58	0	
Uitbr capaciteit+olp inrichting basisschool De Bem Het krediet is beschikbaar gesteld voor de 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor 7 groepen van de basisschool de Bem. Overschrijding kan worden gedekt uit gehonoreerd krediet (act.nr.) 526.	100	0	0	0	102	0	-2	0	

Bouwkundige aanpassing ds. Jonkerschool Dit krediet is beschikbaar gesteld. De Ds. Jonkerschool sluit echter de deuren in augustus 2021. In overleg met schoolbestuur en het dorp wordt bekeken of krediet nog wordt ingezet voor de Ds. Jonkerschool.	25	0	0	0	0	0	25	0	
Aanpassing Arnhemseweg/Hengelder/scopewijzigingen Deze worden uitgevoerd gelijktijdig met de uitvoering van de reconstructie van de Arnhemseweg of weg Hengelder.	250	0	0	0	19	0	231	0	
Aanpassing en uren Arnhemseweg/Hengelder/scopewijzigingen Deze maken deel uit van de begeleiding van de uitvoering van beide wegen en scopewijzigingen.	335	0	0	0	36	0	299	0	
Uitvoering entree Hengelder/gebiedsvisie Deze wordt uitgevoerd gelijktijdig met de uitvoering van de reconstructie van de weg Hengelder.	2.636	0	0	0	183	183	2.454	2.454	
G Gezellestraat (sterrenschool) uitbreiding-aanpassing In verband met de realisering van de onderwijshuisvesting en verkeerskundige aanpassingen t.b.v. de locatie aan de G. Gezellestraat (Sterrenschool) is in de raad van december 2019 het krediet beschikbaar gesteld. De uitgaven hebben betrekking op de voorbereidende werkzaamheden (haalbaarheidsonderzoek door derden).	0	0	0	0	8	0	-8	0	
Boerderijkavel Sleeg 17 Met het oog op de ontwikkeling van Groot Holthuizen en de fysieke ligging van deze kavel (in de voormalige Holtkamp) is deze uit de grondexploitatie Zevenaar Oost gehaald en ondergebracht binnen de Materiële vaste activa op de gemeentelijke balans. Een en ander sluit beter aan op de BBV-regels welke in 2019 verduidelijkt zijn in een nieuwe notitie. De locatie wordt in 2020 weer ingebracht in de op te stellen grondexploitatie De Holtkamp welke t.z.t. aan de raad wordt voorgelegd. Binnen deze GREX vindt verdere ontwikkeling van de	0	0	0	0	380	0	-380	0	

kavel plaats aan de hand van een nog op te stellen stedenbouwkundige opzet.									
Gronden Landeweer Zuid De ontwikkeling van de Landeweer Zuid loopt achter. Dit in tegenstelling tot de overige gronduitgifte op 7Poort. Het is daarom nodig om voor dit gebied een nieuwe visie uit te werken. Wat zijn de (on)mogelijkheden van deze locatie? Vooruitlopend daarop zijn de gronden uit de grondexploitatie Zevenaar Oost gehaald en ondergebracht binnen de Materiële vaste activa op de gemeentelijke balans. Een en ander sluit beter aan op de BBV-regels welke in 2019 verduidelijkt zijn in een nieuwe notitie.	0	0	0	0	1.445	0	-1.445	0	

OVERZICHT RESERVES

Algemene reserve(s)					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	35.723	5.031	4.213	36.540
Totaal algemene reserve(s)		**35.723**	**5.031**	**4.213**	**36.540**

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9002	Betaald parkeren	182	0	182	0
9003	Visie en planvorming station Zevenpoort	32	0	1	31
9008	Verhuizing peuterspeelzaalwerk	23	0	0	23
9009	Fricties bezuinigingen vernieuwingskosten	503	0	241	262
9013	Nazorg complexen grondexploitaties	114	0	0	114
9017	Afval	0	0	0	0
9018	Riolering	192	289	0	481
9024	Automatisering	126	0	46	80
9031	Bestemmingsplannen	195	0	0	195
9032	Wegen	761	358	0	1.119
9046	Statushouders	80	21	0	101
9047	Onderhoud gebouwen	108	0	42	66
Totaal bestemmingsreserves		**2.316**	**668**	**513**	**2.471**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9004	Plankosten en voorbereiding A15/A12	79	0	46	33
9005	Centrummanagement	105	0	0	105
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	505
9012	Snelfietsroute F12	220	176	1	395
9021	Onderzoek randweg nabij A15	150	0	0	150
9027	Balansverkorting	212	0	6	206
9028	Onderwijshuisvesting	318	0	10	308
9029	Basisschool 't Scathe	2.186	0	59	2.127
9034	De Cirkel/De Duim	603	0	0	603
9035	Sportvelden RKPSC	102	0	9	93
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
9037	Herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	55
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	85	0	0	85
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**5.220**	**176**	**129**	**5.267**

OVERZICHT VOORZIENINGEN

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	Pensioenen wethouders	1.966	611	89	2.487
8004	Onderhoud gebouwen	694	239	194	739
8006	Openbare verlichting	183	26	0	209
8007	Wegen	213	1.771	1.971	13
8008	Bruggen	32	18	38	11
8009	Begraafplaatsen	50	9	0	59
8010	Riolering	3.959	609	1.011	3.557
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	119	2	0	121
8013	Wachtgelden wethouders	221	141	177	185
Totaal voorzieningen		**7.437**	**3.425**	**3.481**	**7.381**

OVERZICHT LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Vaste schulden 2019 door onderhandse geldleningen (x € 1.000)								
Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van (laatste) aflossing	Rente-percentage	Restant-bedrag van de geldlening aan het begin	Opgenomen geldlening	Rente-bedrag	Aflossing	Restant van de geldlening
	Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen							
179Z	7.500	2041	1,210	6.900		81	300	6.600
	Binnenlandse banken en overige financiële instellingen							
153A	476	2021	5,220	105		5	33	72
157A	5.899	2019	4,860	295		7	295	-
159Z	5.000	2029	3,989	2.200		88	200	2.000
160Z	4.000	2025	3,610	1.400		51	200	1.200
161Z	9.000	2031	4,398	4.680		197	360	4.320
168Z	12.000	2038	4,450	7.700		334	400	7.300
170Z	6.000	2038	5,200	4.000		204	200	3.800
172Z	10.000	2019	3,405	10.000		307	10.000	-
175Z	15.000	2033	3,100	11.250		326	750	10.500
176Z	10.000	2029	2,324	6.833		151	667	6.166
177Z	10.000	2030	1,340	8.000		103	667	7.333
178Z	10.000	2040	1,525	8.800		132	400	8.400
180Z	10.000	2026	0,914	10.000		91	0	10.000
181Z	7.500	2022	0,345	7.500		26	0	7.500
182R	49	2019	5,100	4		0	4	-
183R	6.353	2031	5,765	4.039		226	217	3.822
184R	2.000	2022	5,350	581		27	134	447
185R	2.000	2032	4,810	933		45	67	866
186R	2.000	2033	4,890	1.344		64	63	1.281
187R	2.000	2028	4,750	800		38	80	720
188R	1.000	2020	3,560	133		5	67	66
189R	2.000	2036	3,900	1.200		44	67	1.133
190R	2.500	2041	4,100	1.917		78	83	1.834
191R	2.500	2043	3,270	2.083		67	83	2.000
192Z	5.000	2023	0,460	5.000		23	0	5.000
194Z	15.000	2034	0,215	-	15.000	3	0	15.000
				100.797	**15.000**	**2.642**	**15.036**	**100.761**
	Openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.							
193Z	10.000	2038	1,330	10.000	0	127	500	9.500
	Totaal generaal			117.697	15.000	2.850	15.836	116.861

OVERZICHT GRONDEXPLOITATIES

Overzicht boekwaarden complexen (x € 1.000)

Bestemmings-plan onderhanden werken	Boek-waarde 1-1-'19	Grond-aanko-pen	Sloop- en milieu-kosten	Bouw- /woon rijpma-ken en kunst-werken	Rente-aan-deel	VUT- en plan-instal-laties	aandeel alg. en zakelijke lasten	grond-verkopen incl. overige opbreng-sten	afwaar-dering boek-waarde	Overige overige expl. opbr. minus kosten	Afslui-ting com-plex	Tussen-tijdse winst-neming	Boek-waarde 31-12-2019 excl. Verlies-voorz.	Verlies-voorzie-ning 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2019 incl. verlies-voorziening
Zevenaar-Oost woningen en bedrijven	75.173	5.136	81	2.263	1.530	1.383	247	-32.422	-1.825	-737	-	-	50.829	-30.799	20.030
Middag Oost & Zwanenwaay	6.256	-	13	54	136	29	1	-323	-	34	-	-	6.200	-4.524	1.676
Totaal	81.429	5.136	94	2.317	1.666	1.412	248	-32.745	-1.825	-703	0	0	57.029	-35.323	21.706

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa volgens de Financiële Verhoudingswet. De informatie wordt hiervoor in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicatornummer: C1 / 01*	*Aard controle R* *Indicatornummer: C1 / 02*	*Aard controle R* *Indicatornummer: C1 / 03*	*Aard controle R* *Indicatornummer: C1/ 04*	*Aard controle R* *Indicatornummer: C1/ 05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: C1 / 06*
		1	€ 447.092	2019-620904	€ 0	Ja		€ 0

			Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: C1 / 07*	Toelichting *Aard controle R* *Indicatornummer: C1/ 08*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: C1 / 09*	
		1	2019-620904		Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 03*	
			€ 103.872	€ 29.630	€ 95.363	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid

				Bedrag		**Bedrag**	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	
			Indicatornummer: D8 / 04	*Indicatornummer: D8 / 05*	*Indicatornummer: D8 / 06*	*Indicatornummer: D8 / 07*	
		1					
OCW	**D9**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)** **Gemeenten**	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO). Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO). Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO). Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicatornummer: D9 / 01	*Indicatornummer: D9 / 02*	*Indicatornummer: D9 / 03*	*Indicatornummer: D9 / 04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 146.341	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 05*	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 07*	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 08*		
		1						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

		aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.			(IOAW)		(IOAZ)	
			Aard controle R *Indicatornummer: G2 / 01*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*

			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. *Indicatornummer: G2A / 01*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 02*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 03*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 04*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 05*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 06*
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 10.800.730	€ 250.475	€ 1.188.836	€ 17.518	€ 128.145

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 07*	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 08*	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 09*	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 10*	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 12*
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 0	€ 16.370	€ 9.193	€ 0	€ 312.368

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2A / 14*				
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 311				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		2004 **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07* € 0	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09* Nee			
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** **Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3A / 01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 06*

		het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)					
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 56.103	€ 0	€ 3.263	€ 28.215	€ 8.799
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3A / 07*	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 10*	
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 0	€ 0	€ 0	

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten		*Aard controle R.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
				Indicatornummer: H4/ 01	*Indicatornummer: H4 / 02*	*Indicatornummer: H4 / 03*	*Indicatornummer: H4 / 04*	*Indicatornummer : H4 / 05*	*Indicatornummer: H4 / 06*
			1	€ 73.212	Zaaknummer 663056	€ 90.556	€ 8.862	€ 31.556	€ 50.138
				Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
				Indicatornummer: H4 / 07	*Indicatornummer: H4 / 08*	*Indicatornummer: H4 / 09*	*Indicatornummer: H4 / 10*	*Indicatornummer : H4 / 11*	
			1	Zaaknummer 663056	90556	123,69%		-€ 17.344	

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Zevenaar

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Zevenaar te Zevenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Zevenaar op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het Normenkader 2019 van de gemeente Zevenaar.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2019;
2. het overzicht van baten en lasten over 2019;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 26 september 2018 en het normenkader 2019 dat ter kennisgeving aan de raad is voorgelegd op 10 maart 2020 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Zevenaar zoals vereist in de wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid

De gemeente Zevenaar heeft een aantal inkoopopdrachten niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels aanbesteed. De met deze opdracht samenhangende uitgaven bedragen totaal circa € 1,768 miljoen. Wij hebben dit bedrag aangemerkt als een rechtmatigheidsfout. Deze fout en de fouten in de rente onderhanden werk en nog te betalen jeugd zijn groter dan onze materialiteit, maar niet groter dan drie maal de materialiteit. Dit leidt tot een oordeel met beperking voor de rechtmatigheid.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Het Coronavirus heeft ook invloed op gemeente Zevenaar. Wij wijzen op de toelichting die is opgenomen onder de “gebeurtenissen na balansdatum” in de toelichting op de jaarrekening (pagina 199) waarin het college van burgemeester en wethouders de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (COVID-19) op de organisatie en op de omgeving waarin de gemeente opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan, heeft beschreven. Zij geven aan dat er onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten op de financiële resultaten en financiële positie in de jaarrekening 2019 van gemeente Zevenaar in te schatten. Naar verwachting zijn er veel financiële gevolgen voor veel beleidsterreinen van de begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Ons oordeel bij de jaarrekening 2019 is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.572.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in normenkader 2019.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.
De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden inzake de controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de website van de NBA www.nba.nl.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 26 mei 2020

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Kon pagina 1 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document 965485 Bijlage 3 Definitief accountantsverslag 2019 (2-6-2020) niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Memo

onderwerp	Reactie op accountantsverslag 2019
datum	26 mei 2020
deadline	26 mei 2020
zaaknummer	Z/20/359380
van afdeling/ambtenaar	Staf
aan college & raad	

Inleiding

Stolwijk accountants heeft als onderdeel van de controle op de jaarstukken 2019 een accountantsverslag opgesteld. Hierin worden de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten beschreven die volgen uit de controle van de jaarstukken 2019.

Algemeen

Wij kunnen ons vinden in de punten die zijn opgenomen in het accountantsverslag bij de jaarstukken 2019. Het grootste deel van de punten hebben we zelf ook onderkend en wij hebben daar al actie op ondernomen.

De overige punten nemen wij mee in onze P&C-cyclus en controleprogramma.

Kernpunten

In 2019 is de organisatie weer verder verbeterd, maar er zijn nog aandachts- en verbeterpunten. Daarvoor lopen verschillende projecten, waaronder "Vervolg financiële basis op orde" en "Zevenaar in control". Deze projecten bieden ook een basis voor de komst van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit traject is samen met de auditcommissie opgestart.

Vorig jaar waren enkele inhuurcontracten niet rechtmatig aanbesteed. In 2019 zijn de processen en procedures voor de inhuur aangepast en zijn verbeteringen gerealiseerd. Bij de verbijzonderde interne controle en de accountantscontrole is geconstateerd dat ook bij diensten en leveringen nog verbeteringen noodzakelijk zijn. Eind 2019 zijn verbeteringen in gang gezet, maar de effecten zullen met name in 2020 zichtbaar zijn. Een nadere toelichting op de aanbestedingen is opgenomen bij de processen en bevindingen.

Het verder verbeteren van het sociaal domein is 2019 een ander belangrijk aandachtsgebied geweest. Begin 2020 heeft de taskforce zijn werkzaamheden afgerond en is gestart met het uitvoeren van de implementatieagenda. Bij de controle op de jaarstukken bestaan nog onzekerheden ten aanzien van de prestatielevering van de zorg, wat mede het gevolg is van beleidsmatige keuzes. Het verkleinen van deze onzekerheid is in 2020 en volgende jaren een ontwikkelpunt.

Naast de onzekerheid over de prestatielevering heeft de afhankelijkheid en het niet tijdig aanleveren van controleverklaringen door zorgpartijen geleid tot een fout in de rechtmatigheid van € 155.000. Bij afronding van de controle is nog een verklaring ontvangen die een lager bedrag aan nog te betalen kosten gaf, dan verwerkt in de jaarstukken. Gedurende het jaar zullen nog meer verklaringen worden ontvangen en wordt de voortgang van de afrekening en prestatielevering gemonitord.

Ten slotte is er nog een onrechtmatigheid geconstateerd bij de toegerekende rente aan de grondexploitaties. De laatste jaren zijn er meerdere wijzigingen geweest in de BBV ten aanzien van de grondexploitaties. Bij de calculatie van de grondexploitatie is een kleine wijziging in de uitgangspunten niet goed verwerkt, waardoor de toegerekende rente iets hoger was dan toegestaan. Deze wijziging nemen wij mee bij de actualisaties van de grondexploitaties.

Aandachtspunten raad

De accountant heeft op verzoek vier onderdelen specifiek beoordeeld. Wij kunnen ons vinden in de bevindingen van de accountant. Hieronder is in hoofdlijnen onze reactie opgenomen.

1. PDCA cyclus: wij onderkennen de omvang en complexiteit van de verschillende ontwikkelingen en deze specifiek. Door sleutelfunctionarissen goed te positioneren wordt gezorgd dat deze ontwikkeling zich doorzet.
2. Sociaal Domein: eind 2019 en begin 2020 bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen in het sociaal domein. Het financiële verschil tussen tussentijdse informatie en de jaarstukken is beperkt.
3. Grondexploitatie: deze hebben wij ultimo 2019 toegevoegd aan de verbijzonderde interne controle en de aanbevelingen zijn begin 2020 met de proceseigenaar besproken. In 2020 is dit onderwerp ook onderdeel van het interne controleplan.
4. Risicobeheersing: als gevolg van het onderzoek hebben wij de paragraaf weerstandsvermogen aangevuld met dit specifieke onderdeel. Daarnaast waren in het voorjaar van 2020 sessies georganiseerd voor verbetering van het risicomanagement. Deze zijn door de coronacrisis niet doorgegaan, dit wordt als de situatie het toe laat in het najaar weer opgepakt.

Financiële positie

De financiële positie (weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2019 is goed, maar de onzekerheden als gevolg van het coronavirus zullen hun invloed hebben. Over de effecten wordt u in 2020 meerdere keren geïnformeerd. Voor een andere toelichting op financiële positie verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.

Daarnaast heeft de accountant een opmerking gemaakt over de mutaties in verschillende bestemmingsreserves die samenhangen met het realiseren van activa (kapitaallasten). Bij de bezuinigingsvoorstellen zijn deze bestemmingsreserves ook als middel ingezet. De reden dat er nog geen mutaties zijn geweest op al deze reserves ligt in het feit dat de daarmee samenhangende investeringen nog niet zijn afgerond. In de 2de voortgangsrapportage zal de beoordeling van deze reserves een expliciet aandachtspunt zijn.

Processen en bevindingen

Europese aanbestedingsregels
De naleving van de aanbestedingsregels in het inhuurproces is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. De naleving van de aanbestedingsregels op alle diensten, leveren en werken is een ontwikkelpunt. In de interne controle zijn de aandachtspunten en verbeterpunten ook geconstateerd en zijn verbeteringen in gang gezet.

Voor de grootste onrechtmatigheden is hieronder een toelichting opgenomen over de aard van de fout. Gezien de mogelijke gevoeligheden is geen specifieke informatie opgenomen.

Product	Bedrag	Aard fout
Leveringen in de fysieke omgeving	€ 385.000	Voor een project is een specifiek product aangekocht. Bij de initiële aanbesteding was de veronderstelling dat er maar 1 leverancier was voor dit product. Bij nader onderzoek blijkt dit niet het geval, waardoor deze opdracht Europees uitgezet had moeten worden.
Verzekeringen	€ 280.000	Voor een specifieke verzekering is een marktverkenning uitgevoerd, waarbij is geconstateerd dat er maar 2 partijen in Nederland zijn die deze verzekering leveren. Dit is ook vastgesteld op basis van aanbestedingen door andere gemeenten. Op basis hiervan is gekozen om bij deze twee partijen direct een offerte op te vragen (meervoudig onderhands) en op basis hiervan te gunnen. Dit om administratieve lasten voor alle partijen te voorkomen. Volgens de officiële regels van het aanbestedingsrecht had bij meer dan 1 partij een Europese aanbesteding moeten plaatsvinden.
Inrichting Turmac Cultuurfabriek	€ 238.000	Op basis van wensen en eisen van een gebruiker is een inrichting gekozen, die hoofdzakelijk door de gebruiker is gefinancierd. Het project valt echter onder onze verantwoordelijkheid, ongeacht de financieringsconstructie, en hier is onvoldoende rekening mee gehouden.
Onderhoud Turmac Cultuurfabriek	€ 220.000	Met name door een langere looptijd en extra werkzaamheden voor het gebouwdeel dat wij verhuren, zijn de kosten hoger uitgevallen dan initieel geraamd. Hierdoor is de wijze van aanbesteden achteraf aangemerkt als onrechtmatig.
Leveringen buitendienst	€ 120.000	In het verleden hebben wij een raamcontract afgesloten op basis van een Europese aanbesteding. In dit contract is de mogelijkheid opgenomen om 2 maal te verlengen. Van de eerste verlenging is gebruik gemaakt in 2019, maar dit is alleen mondeling besproken met de leverancier en niet schriftelijk bevestigd.

Het inkoopproces van bestellen tot en met betalen, inclusief aanbesteden en contractmanagement is een omvangrijk en complex proces. Eind 2019 zijn op basis van de bevindingen stappen ondernomen om dit proces binnen het project procesmatig werken te verbeteren. Alle procesonderdelen en actoren worden hierbij onderzocht en verbeteringen worden aangebracht.

Sociaal domein
De onzekerheden in het sociaal domein zijn in lijn met de onzekerheden in voorgaande jaren. De geconstateerde onzekerheid hangt samen met bewuste keuzes in het kader van administratieve lasten en de uitvoering van de PGB's door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB verstrekt de PGB's op basis ingediende facturen, maar controleert zelf niet of de prestatie is geleverd. In het land worden verschillende methoden ontwikkeld om hier zicht op te krijgen. Ten aanzien van de zorg in natura is de keuze gemaakt om bij kleine contracten geen verklaring op te vragen (Tabel: aantal zorgaanbieders, kleine aanbieders met PV). Dit hangt samen met de afweging van administratieve lasten. Daarnaast zijn enkele grote zorgpartijen (nog) niet in staat om tijdig of een juiste verklaring af te geven (Tabel: aantal zorgaanbieders, zonder PV en CV).

Vorig jaar hebben wij u aangegeven dat deze verbetering een plaats zou krijgen in het onderzoek van BDO. Op basis van het onderzoek, dat heeft geleid tot een implementatieagenda, zijn de prioriteiten eerst bij andere onderdelen gelegd. In 2020 worden verbeteringen op dit onderdeel onderzocht en en worden aanbevelingen gedaan om de onzekerheid over de prestatielevering verder te verlagen. Een belangrijke stap in de verbetering is het aanstellen van een contractmanager. De contractmanager wordt in 2020 aangesteld.

Daarnaast merken wij op dat de opgenomen onzekerheid in het accountantsverslag een momentopname is. Na afronding van de controle ontvangen wij nog enkele verklaringen, waardoor de totale onzekerheid over het jaar kleiner is. Wij monitoren de totale populatie totdat alle verklaringen binnen zijn. Dit is voor het oordeel over de levering ook van belang voor de definitieve afrekening.

Overige bevindingen

Naast bovenstaande expliciete aandachtpunten heeft de accountant ook nog enkele opmerkingen gemaakt die minder van invloed zijn op de jaarstukken, maar wel belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de verslaglegging.

Voorziening riolering
Dit aandachtspunt is ook expliciet naar voren gekomen bij het opstellen van de begroting 2020 en de acties voor het samenvoegen van de watertakenplannen zijn in gang gezet.

Huuropbrengsten
Deze constatering hebben wij in het project "financiële basis op orde" ook gedaan. Als gevolg hiervan is dit aandachtspunt ook als specifiek onderdeel meegenomen in het vervolg.

Contracten WMO en jeugd
Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het monitoren van contracten. In het verbetertraject sociaal domein is het monitoren van contracten ook een belangrijk aandachtspunt. Dit expliciete aandachtspunt wordt door de portefeuillehouder meegenomen. Voor het verbeteren van het contractbeheer stellen wij in 2020 een contractmanager aan.

Taakveld overhead
In het totaal van de lasten en baten heeft dit geen effect. Voor het juiste beeld van het saldo per programma, is dit een verbeterpunt. Wij zullen dit aandachtspunt meenemen in de verdere verbetering van de verslaglegging.

Interne beheersing

Bij de interne beheersing staan twee onderwerpen opgenomen die nog niet eerder zijn aangehaald. Dit zijn implementatie Gouw en het proces subsidieverstrekkingen.

Implementatie Gouw: bij de jaarrekening heeft de accountant de volledigheid van de opbrengsten vast kunnen stellen. Hiermee is het belangrijkste element van de opmerking afgewikkeld.

Subsidieverstrekkingen: vanuit "Zevenaar in control" is begin 2019 het proces van subsidieverstrekkingen op de agenda geplaatst. Er worden nu mede in relatie tot de motie van het subsidieregister en de vernieuwing van de subsidieverordening stappen gezet tot verbeteringen in het proces.

Verslag auditcommissie 12 mei 2020

Aanwezig: Freek Jansen, Peter Putman, Pascal van Winkel, Cock de Winter, Nanne van Dellen, Frank Grobben, Tom Noordermeer, Will van der Vlies (verslag)

1. Opening en agenda:

Agenda is akkoord

2. Mededelingen:

De brieven van GS die toegevoegd worden voor kennis aangenomen.

De wethouder geeft een toelichting. De Provincie onderscheid 3 fases. In de eerste fase hebben de gemeenten een lumpsum gekregen op basis van inwoneraantal. Voor Zevenaar betekent dat 125.000 euro. De tweede fase bestaat uit impuls maatregelen. In Liemers verband wordt daar naar gekeken. Er vindt op dit moment een inventarisatie plaats van het zoeken naar versnellingsmaatregelen. De derde fase gaat bestaan uit herstelmaatregelen.

De gemeentes moeten zelf komen met voorstellen voor herstelmaatregelen. De Provincie stelt zich op als 'partner' van de gemeenten. Er is een brief in de maak hoe Zevenaar hulp zou willen van de provincie. Het zal een dynamisch document worden bv ook verenigingen die nu hulp kunnen gebruiken. Hier komt een overzicht van in de vorm van een RIB.

3. De besluitenlijst van 23 april is akkoord.

RIB over kadernota/kaderbrief

Freek kan zich hier in vinden.

Peter: het is een technische planning van de P&C planning 2020 en aan het einde weer een planning van de brief kaderbrief zelf. Hij verzoekt om dat te combineren.

Het korte memo dat nu bijgevoegd is (die was bedoeld om het college mee te nemen) voegt nu niets toe. De planning is dat 28 april de RIB naar de raad toe komt.

4. 1e VGR

Er wordt geconstateerd dat er al een tekort was en dat nu door de corona crisis het tekort alleen maar op loopt. Het merendeel van het tekort komt door de stagnatie van verkoop van vastgoed (Vesperbos).

Gevraagd wordt hoe je een nadelig saldo aan een nadelig saldo kan toekennen? Moet je dat niet aan de algemene reserves toevoegen? Het antwoord dat gegeven wordt is: Het is transparanter om het zo te doen. Daar zijn commissieleden het mee eens.

De wethouder geeft aan dat de cijfers van de zorg positief uitvallen. Er wordt gevraagd of de winst van te voren wordt gepakt. Daar wordt ontkennend op geantwoord. Om heel precies te zijn moet de lijst van bezuinigingsmaatregelen worden langs gelopen. Bovendien moet ook rekening gehouden worden met de incidenteel – structureel component.

5. De bemensing van de auditcommissie

Dit onderwerp staat op de agenda n.a.v. de aanmelding van Ed van der Schaft. Er is ruimte voor een 5e lid binnen de verordening op de auditcommissie.

De leden van de commissie besluiten aan het Presidium te laten weten dat zij er sterke voorkeur voor hebben om de bezetting zo te laten als die nu is; een tweede optie zou zijn de verordening aan te passen en 6 mensen te benoemen en 3:3 verhouding toe te passen; een laatste optie is de raad zich uit te laten spreken over de kandidatuur. Dit zal door Will aan het Presidium worden meegegeven.

Rondvraag:

Cock vraagt of de accountant ons helpt in de overgang naar de nieuwe regels mbt de rechtmatigheidsverantwoording. Het antwoord is dat dat inderdaad zo is. In de gehele transitie worden we ondersteund door de accountant. Op de volgende agenda zal dat onderwerp staan.

De wethouder vraagt hoe de raad meegenomen gaat worden. Antwoord: dat zal via de commissie middelen gaan.

Als er een presentatie gemaakt zou gaan worden is die wellicht ook voor andere raadsleden interessant.. Die zouden dan ook mee kunnen kijken. Als het zover is de gehele raad attenderen.

Volgende vergadering: 26 mei van 18.00 – 19.00 uur

Agenda: voor de helft de rechtmatigheid en de andere helft de kaderbrief.

Verslag Auditcommissie 26 mei 2020

Aanwezig: Freek Jansen, Peter Putman, Pascal van Winkel, Cock de Winter, Nanne van Dellen, Frank Grobben, Tom Noordermeer, Roelien Heemsbergen (verslag)

1. Opening en agenda:

Agenda is akkoord.

2. Verslag 12 mei 2020

Frank Grobben: bij punt 4 1e VGR. Zoals dit nu in het verslag staat is dit niet correct. **Dit moet tekstueel nog aangepast worden**

Bemensing Auditcommissie: de bemensing van de Auditcommissie is conform afspraak besproken in het Presidium. Naar aanleiding hiervan wordt door de Auditcommissie afgesproken dat de verslagen van de Auditcommissie doorgestuurd worden aan alle raads- en commissieleden zodat iedereen er kennis van kan nemen.

3. Gewijzigd raadsvoorstel 1e VGR

De wethouder geeft een toelichting op de verandering in de bedragen van de grondexploitatie en beantwoord de vragen hierover. Op de vraag of er niet eerder met deze bedragen rekening is gehouden antwoord de wethouder ontkennend. De bezuinigingen zijn weliswaar in 2019 gerealiseerd maar niet eerder meegenomen. Op de vraag waarom het voordeel dan niet in 2019 is verwerkt wordt uitgelegd dat dit alleen maar kan als er een goed onderbouwd stedenbouwkundig plan is. Dit wordt in dit jaar gerealiseerd.

Opgemerkt wordt dat het raadsvoorstel moeilijk te begrijpen is. Er wordt een beroep gedaan op de wethouder om hier nogmaals goed naar te kijken

4. Presentatie Normenkader rechtmatigheid 2019

Door dat deze vergadering iets te laat is begonnen wordt besloten deze presentatie over twee weken te agenderen.

5. Presentatie kaderbrief 2020 – Tom Noordermeer

Deze presentatie zal in de commissie Middelen worden gehouden.

De presentatie wordt erg positief ontvangen, de Auditcommissie stelt voor deze eerste aan de commissie Middelen te geven en dan, als daar een mogelijkheid voor is, aan de gehele raad.

Peter vraagt n.a.v. deze presentatie of er na de kaderbrief nog een up date over de financiële situatie naar de raad komt. Er komt in ieder geval een 2e VGR. Misschien dat er een tussentijdse rapportage komt maar dat is nog niet duidelijk. Het verkrijgen van een actueel overzicht vraagt het nodige werk en daarmee tijd.

Ook wordt er gevraag of de 2e VGR dan eerder kan worden opgesteld en bijvoorbeeld gelijk met de begroting aan de raad kan worden afgegeven. Frank zal nagaan of dit in de planning past.

6. Rondvraag en afspraak volgende bijeenkomst.

Volgende bijeenkomst 16 juni om 19.30 uur. In ieder geval dan op de agenda de presentatie over de jaarstukken.

Concept Besluitenlijst Auditcommissie

Datum 16-06-2020
Tijd 19:30 - 21:30 uur
Locatie Digitale bijeenkomst

Aanwezigen Freek Jansen (voorzitter), Peter Putman, Cock de Winter, Pascal de Winkel, Nanne van Dellen (portefeuillehouder), Frank Grobben en Tom Noordermeer (afdeling Middelen), Hester de Feijter en Reinier Gosselinck (accountants) en Will van der Vlies (griffier en verslag)

1 Opening en vaststellen agenda

Freek heet iedereen en in het bijzonder de accountants van harte welkom. De agenda wordt vastgesteld.

2 Mededelingen

Er zijn geen mededelingen vooraf.

3 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

Dit onderwerp komt in alle commissies aan de orde, maar als eerste in de auditcommissie. De accountants zijn aanwezig bij de vergadering.
Als eerste krijgt Nanne van Dellen, als verantwoordelijk portefeuillehouder het woord om nog een toelichting te geven. Hij wijst op de positieve financiële afwijking. Punt van aandacht zijn de aanbestedingen die niet helemaal juist zijn gegaan. Er zit al wel verbetering t.o.v. het vorige jaar.

Raadsleden geven aan dat ze de jaarrekening er goed uit vinden zien. Het geeft i.i.g. een buffertje voor 2020. In cie Middelen zullen de technische vragen gesteld worden en het inhoudelijke debat gevoerd worden.

De accountant geeft aan dat er soepele medewerking vanuit de organisatie was bij het (digitale!) tot stand komen van de jaarrekening. De onzekerheden bleven binnen de marges. Er waren minder contractpartijen in het sociaal domen. Het aantal PGB's is gezakt. Risico ziet de accountant in de EU aanbestedingen.

Vragen die raadsleden vervolgens in het gesprek stelden:

In het sociaal domein: zijn we daar eerst te royaal geweest? Organisatie en acc. Antwoorden dat het nu van contract<u>beheer</u> naar contract<u>beheersing</u> gaat De kwaliteit van de zorg stijgt en door een betere beheersing daalt de prijs die hiervoor betaald moet worden.

Hoe kan je toetsen als de controle verklaringen nog ontbreken? Je toets dan de tendens. Samen met de MGR zelf de prestaties beoordelen; dat is wel de moeilijkste weg. Het is een politieke afweging om kwaliteit van zorgpartijen te toetsen, die in cie Samenleving gemaakt moet worden.

Vraag naar rekenrentes in dotaties voorziening wethouders.

Uitleg van SISA: dat zijn kerncijfers op basis waarvan beleid wordt gemaakt.
Hierna verlaten de accountants, onder dankzegging van de commissie, de vergadering.

De raad wordt voorgesteld:
1. De jaarstukken 2019 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Het voordelige resultaat 2019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

4 **Kaderbrief 2020**

Wethouder Nanne van Dellen legt uit dat het vertrekpunt voor de Kaderbrief de 1e VGR **en** de mei- circulaire. Vanuit de 4 scenario's, die door het CPB aangeleverd zijn, is gekozen om het 3e scenario als meest waarschijnlijke scenario aan te houden en verder uit te werken.
Tussentijds zal de auditcommissie en commissie Middelen telkens meegenomen worden als er nieuwe cijfers zijn. Bij de begroting zullen de laatste actuele cijfers en actualiteiten doorgegeven worden. Bij de begroting zal ook een herstelplan gepresenteerd worden hierin zullen ook de middelen die door de Provincie en door het Rijk beschikbaar worden gesteld verwerk worden.
In het CPB scenario die vandaag (16 juni) is uitgekomen past de benadering die is gekozen helemaal.
In het herstelplan zal: - terug gekeken worden, - vooruit kijken met wat je op dat moment weet, en – een herstelplan waarin je aangeeft wat je zelf kan doen en waar je hulp bij nodig hebt.
De commissieleden geven hun complimenten over de kaderbrief.

De raad wordt voorgesteld:
1. voor 2020 af te zien van vaststelling van een Kadernota als voorbereiding op de Meerjarenbegroting 2021-2024;
2. de in plaats van de Kadernota opgestelde Kaderbrief 2021-2024 voor kennisneming aan te nemen.
Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Presentatie Normenkader rechtmatigheid 2019

Tom Noordermeer heeft een presentatie gegeven. Dit betreft de veranderde rol die de raad moet gaan innemen bij de beoordeling. Het college moet zelf de controle aanleveren. De accountants begeleiden de gemeente hierin. In een van de volgende bijeenkomsten van de auditcommissie worden de accountants uitgenodigd.

6 **Rondvraag en sluiten**

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag en Freek sluit even voor 21.30 uur de vergadering.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen cie. Ruimte 24 juni

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Jaarstukken 2019

Naam en fractie: Marcel Lap

Datum indienen: 16 juni 2020

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Vraag/Vragen:

1. Blz 32 wordt een toelichting gegeven op de ontwikkelingen rond het aanleggen van een tweede viaduct vanaf 7Poort over het spoor. In september 2018 is een voorbereidings-krediet vastgesteld en in het raadsvoorstel stond tevens een totaal krediet.
   - Waar wijkt het onderliggende plan voor het viaduct bij de krediet aanvraag in 2018 af van de fase waar wij nu zitten. Schetsontwerpen zijn gemaakt en de verwachting is dat het voorlopig ontwerp in het 4e kwartaal 2020 gereed is.
   - Hoe kan ik deze fase van ontwerp verklaren met de borden van de toekomstige situatie die naast de huidige brug staan.
   - Is het resterende krediet van het voorstel 2018 nog toereikend?
   -

   ANTWOORD:
   Het onderliggende plan voor het viaduct welke ten grondslag heeft gelegen aan het raadsvoorstel van september 2018 wijkt niet af van de fase waarin we nu zitten. De afwijking die gemeld worden betreffen afwijkingen in de planning. Realisatie van het 2e viaduct stond gepland voor 2020. Zoals echter in het raadsvoorstel van september 2018 aangegeven is realisatie van het 2e viaduct gekoppeld aan de notariële levering van de gronden aan de fashion outlet. Nu deze gronden later geleverd worden i.v.m. de opgelopen vertraging van het onherroepelijke Tracébesluit ViA15, is ook de realisatie van het 2e viaduct naar achteren geschoven.

2. Blz 36: Aanpassing Dorpstraat/Babberichseweg / De aanpassing is gerealiseerd.
   - De Babberichseweg is toch nog niet aangepast?
   - Wanneer wordt dit wel aangepast?

   ANTWOORD:
   De fietsoversteken Bettestraatje en Uiversweg zijn vorig jaar onderzocht en gepresenteerd aan de omwonenden.

Op basis van de weerstand die men ontving, en de beperkte nut en noodzaak heeft de Provincie besloten om de fietsoversteken op de Babberichseweg niet te realiseren.
Zie brief van de provincie in de bijlage.

3. Blz 38: Parkeerautomaten, in het 2e kwartaal 2020 zal een evaluatie plaatsvinden of het aantal parkeerautomaten in de huidige situatie voldoet.
   - Wordt bij de evaluatie de mening van de bezoekers gevraagd over het gebruik van de parkeerautomaten.

   (Wij horen/zien dat meerdere bezoekers problemen hebben met het aanmelden. Dit komt voornamelijk omdat niet alleen de parkeerduur moet worden aangegeven, maar ook het kenteken)

   ANTWOORD:
   De evaluatie zal zich richten op de feedback, klachten en meldingen van de gebruikers van de parkeerautomaten die via verschillende kanalen binnenkomen bij de gemeente Zevenaar. Het gaat dan om zowel bezoekers als inwoners van de gemeente Zevenaar. De evaluatie heeft betrekking op zowel het aantal parkeerautomaten als het gebruikersgemak.

   Toevoeging wat betreft kentekeninvoer; Het is logisch dat bezoekers, of personen die een parkeerautomaat met kentekeninvoer voor het eerst gebruiken, de eerste keer wat moeilijkheden hebben met aanmelden. Niet iedereen weet het kenteken uit het hoofd en dit zorgt de eerste keer voor wat vertraging. Ervaring leert dat dit een kwestie van gewenning is.

4. Blz. 44: Een tweetal glasvezelbedrijven zijn gestart met de aanleg in het buitengebied. Een van de partijen is gestopt (?) en heeft wel een contracten met inwoners afgesloten.
   - Wat is nu de status van de aanleg van het glasvezel in het buitengebied in het algemeen.
   - Wat is de status van de aanleg van glasvezel voor inwoners die een contract bij de partij hebben gesloten die nu gestopt is.
   - Welke rol heeft de gemeente of wat kan de gemeente doen om inwoners helpen de aanleg van glasvezel te bespoedigen.

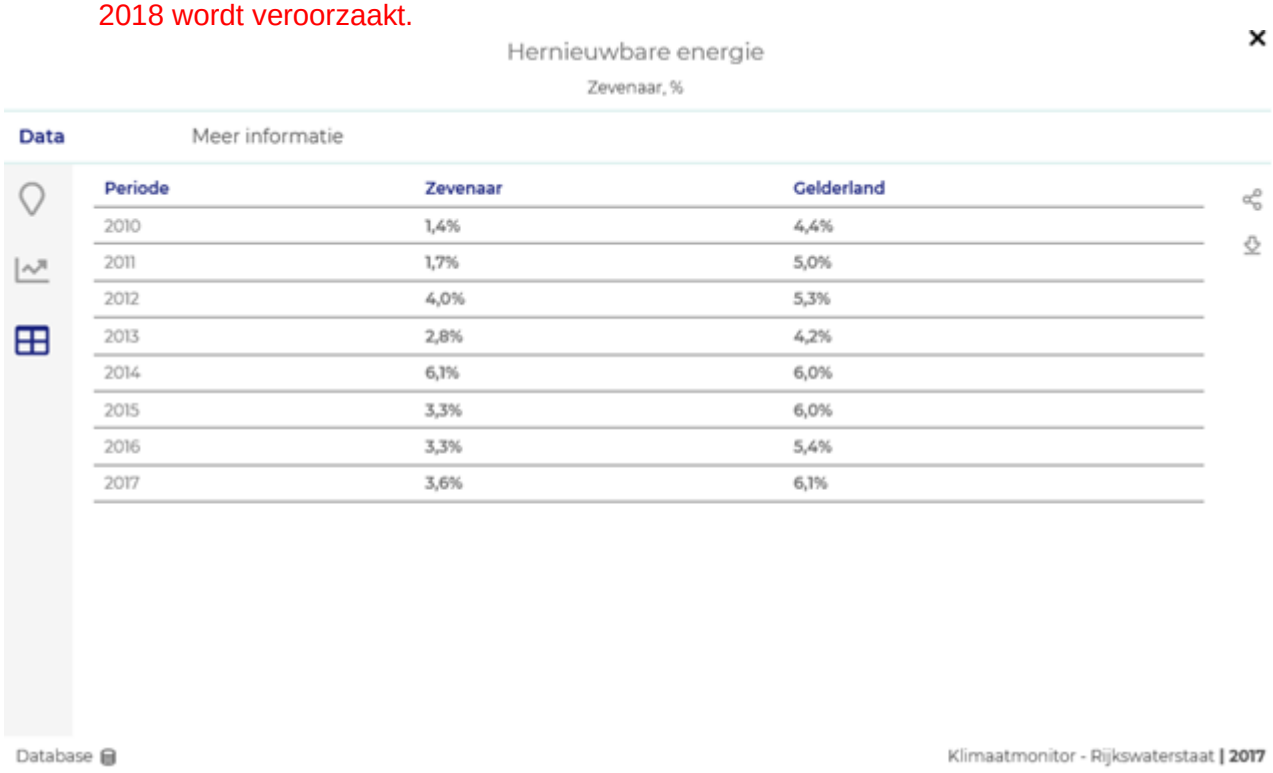
   ANTWOORD:
   Binnen Zevenaar hebben 2 partijen een vergunning aangevraagd en gekregen voor de aanleg van glasvezel binnen de gemeente. In sommige gebieden is er sprake van overlap (dus kunnen beide aanbieders glasvezel aanleggen), in andere gebieden heeft één partij de vergunning hiervoor aangevraagd.

   Na afgifte van vergunningen is de rol van de gemeente verder beperkt tot het maken van afspraken rond de aanleg en het toezicht houden op de uitvoering, tijdens en na de werkzaamheden.

   De gemeente gaat niet over de planning en over contractuele verplichtingen, deze informatie kan men navragen bij de betrokken partijen.

5. Een terugkerende vraag over de beleidsindicatoren hernieuwbare elektriciteit / duurzaamheid. Op blz 83 wordt bij hernieuwbare elektriciteit voor 2018 gerapporteerd 3,80. In de jaarrekening 2018 wordt voor Gelderland 7,70 en Zevenaar 2.20 gerapporteerd.
   - Duurzaamheid staat hoog op de prioriteitenlijst. Waarom is er een verschil in de gerapporteerde cijfers over 2018.
   - Waarom is een beleidsindicator over 2019 in de jaarrekening nog niet bekend.

ANTWOORD:
Dit betreft een ‘verplichte’ beleidsindicator waarvan niet duidelijk is hoe deze wordt gegenereerd. De bron is de site ‘waar staat je gemeente’. Blijkbaar veranderen de gegevens van die site. Hieronder is een tabel geplakt van die site (https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/ Energietransitie d.d.17.06.2020). In deze tabel wordt 2018 niet meer genoemd. Wat de reden daarvan is, is ons niet bekend. Ook kunnen we niet aangeven waardoor het verschil in de gerapporteerde cijfers van 2018 wordt veroorzaakt.

Hernieuwbare energie

Zevenaar, %

Data Meer informatie

Periode	Zevenaar	Gelderland
2010	1,4%	4,4%
2011	1,7%	5,0%
2012	4,0%	5,3%
2013	2,8%	4,2%
2014	6,1%	6,0%
2015	3,3%	6,0%
2016	3,3%	5,4%
2017	3,6%	6,1%

Database

Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat | 2017

GEMEENTE ZEVENAAR
14 NOV. 2019
INGEKOMEN

Datum
13 november 2019

Zaaknummer
2014-013881

Onderwerp
Verkeersmaatregelen kom Babberich e.o.

Inlichtingen bij
Jan Willem van den Boogert
06 - 42 12 20 17
post@gelderland.nl

Gemeente Zevenaar
College van Burgemeester en Wethouders
T.a.v. de heer G. Nederstigt
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Geacht college,

Eind 2017 is in een bestuurlijk overleg tussen de toenmalig wethouder T. Albers en toenmalig gedeputeerde C. Bieze afgesproken om een drietal maatregelen te gaan realiseren ter verbetering van de verkeersveiligheid in en om de bebouwde kom van Babberich:

1. Aanpassen doorsteek Schutterspad
2. Aanpassen rijbaan bij inrit Babborgaplein
3. Verbeteren oversteek N336 ter hoogte van Bettestraat – Uiversweg

Voor het voorbereiden en uitvoeren van bovengenoemde maatregelen is afgesproken dat de kosten van de te nemen maatregelen zouden worden verdeeld tussen provincie en gemeente in de verhouding ¾ - ¼. In de afgelopen periode zijn de maatregelen 1 en 2 voorbereid en aanbesteed en recent ook uitgevoerd en opgeleverd.

Voor maatregel 3, het verbeteren van de oversteekbaarheid van de N336 ter hoogte van Bettestraat – Uiversweg, is voorgesteld een middengeleider in de hoofdrijbaan te maken. In juni 2019 is het definitief ontwerp (DO) gepresenteerd aan de direct aanwonenden en aan de betrokken grondeigenaren in aanwezigheid van de wethouder mw. C. Koers. In dit overleg hebben alle aanwezigen aangegeven dat men het ontwerp voor een veiligere fietsoversteek niet wenselijk vindt. Men vond de huidige situatie (zonder middengeleider) beter dan het gepresenteerde ontwerp (met middengeleider). Men was van mening dat een dergelijke maatregel hier niet (meer) nodig is. De bewoners hebben tijdens het overleg met de wethouder tevens aangegeven dat men veel liever een verlaging van de maximum snelheid naar 60 km/h zou willen tussen beide rotondes in plaats van de door ons voorgestelde maatregel voor een veilige(re) fietsoversteek. Maar ook als de huidige maximum snelheid van 80 km/h gehandhaafd blijft, wil men niet meewerken aan de door ons voorgestelde maatregel.

Gelet op de stelligheid van de omwonenden en de betrokken grondeigenaren acht de projectgroep het niet wenselijk en ook niet haalbaar om het voorgestelde ontwerp voor een veilige(re) fietsoversteek -toch- te gaan voorbereiden en realiseren. Daarom is in overleg met de wethouder besloten om de verdere uitwerking van het ontwerp en de daarmee gemoeide procedures en grondaankopen stop te zetten. Dit betekent dat er vooralsnog geen maatregel wordt gerealiseerd op de N336 ter hoogte van Bettestraat – Uiversweg. Wel is in overleg met uw ambtenaren afgesproken dat gemeente Zevenaar het initiatief neemt voor overleg met politie over mogelijkheden van handhaving op dit traject.

De werkzaamheden rondom het Babborgaplein zijn zoals aangegeven inmiddels gereed. Zoals overeengekomen zullen wij de totale kosten op basis van de eindafrekening van de aannemer voor ¼ bij u declareren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Sjak Arts
Afdelingsmanager Uitvoering Werken

GEMEENTE ZEVENAAR
14 NOV. 2019
INGEKOMEN

Datum
13 november 2019

Zaaknummer
2014-013881

Onderwerp
Verkeersmaatregelen kom Babberich e.o.

Inlichtingen bij
Jan Willem van den Boogert
06 - 42 12 20 17
post@gelderland.nl

Gemeente Zevenaar
College van Burgemeester en Wethouders
T.a.v. de heer G. Nederstigt
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Geacht college,

Eind 2017 is in een bestuurlijk overleg tussen de toenmalig wethouder T. Albers en toenmalig gedeputeerde C. Bieze afgesproken om een drietal maatregelen te gaan realiseren ter verbetering van de verkeersveiligheid in en om de bebouwde kom van Babberich:

1. Aanpassen doorsteek Schutterspad
2. Aanpassen rijbaan bij inrit Babborgaplein
3. Verbeteren oversteek N336 ter hoogte van Bettestraat – Uiversweg

Voor het voorbereiden en uitvoeren van bovengenoemde maatregelen is afgesproken dat de kosten van de te nemen maatregelen zouden worden verdeeld tussen provincie en gemeente in de verhouding ¾ - ¼. In de afgelopen periode zijn de maatregelen 1 en 2 voorbereid en aanbesteed en recent ook uitgevoerd en opgeleverd.

Voor maatregel 3, het verbeteren van de oversteekbaarheid van de N336 ter hoogte van Bettestraat – Uiversweg, is voorgesteld een middengeleider in de hoofdrijbaan te maken. In juni 2019 is het definitief ontwerp (DO) gepresenteerd aan de direct aanwonenden en aan de betrokken grondeigenaren in aanwezigheid van de wethouder mw. C. Koers. In dit overleg hebben alle aanwezigen aangegeven dat men het ontwerp voor een veiligere fietsoversteek niet wenselijk vindt. Men vond de huidige situatie (zonder middengeleider) beter dan het gepresenteerde ontwerp (met middengeleider). Men was van mening dat een dergelijke maatregel hier niet (meer) nodig is. De bewoners hebben tijdens het overleg met de wethouder tevens aangegeven dat men veel liever een verlaging van de maximum snelheid naar 60 km/h zou willen tussen beide rotondes in plaats van de door ons voorgestelde maatregel voor een veilige(re) fietsoversteek. Maar ook als de huidige maximum snelheid van 80 km/h gehandhaafd blijft, wil men niet meewerken aan de door ons voorgestelde maatregel.

Gelet op de stelligheid van de omwonenden en de betrokken grondeigenaren acht de projectgroep het niet wenselijk en ook niet haalbaar om het voorgestelde ontwerp voor een veilige(re) fietsoversteek -toch- te gaan voorbereiden en realiseren. Daarom is in overleg met de wethouder besloten om de verdere uitwerking van het ontwerp en de daarmee gemoeide procedures en grondaankopen stop te zetten. Dit betekent dat er vooralsnog geen maatregel wordt gerealiseerd op de N336 ter hoogte van Bettestraat – Uiversweg. Wel is in overleg met uw ambtenaren afgesproken dat gemeente Zevenaar het initiatief neemt voor overleg met politie over mogelijkheden van handhaving op dit traject.

De werkzaamheden rondom het Babborgaplein zijn zoals aangegeven inmiddels gereed. Zoals overeengekomen zullen wij de totale kosten op basis van de eindafrekening van de aannemer voor ¼ bij u declareren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Sjak Arts
Afdelingsmanager Uitvoering Werken

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

Naam en fractie: Cock de Winter, PvdA

Datum indienen: 22 juni 2020

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Op bladzijde 11 van de jaarrekening worden bij programma 0 Bestuur en ondersteuning een aantal kengetallen vermeld, waaronder Externe inhuur. De begroting 2019 ging uit van 19% van de totale loonsom en de uitkomst is 27,27% van de totale loonsom. Dit is ruim 40% boven de begroting. De toelichting is erg summier.

Vraag/Vragen:

We ontvangen graag een uitsplitsing van het percentage van 27,27% naar:

- Vervanging ivm ziekte
- Vacatures die nog niet zijn opgevuld
- Specialistische kennis (bijv. voor projecten)
- Overige

Antwoord:
De 19% zoals genoemd in de begroting 2019 is het streefcijfer dat wij als doel in onze begroting hebben opgenomen. Dit cijfer gaat uit van het landelijk gemiddelde inhuurcijfer in onze gemeentegrootteklasse.

De totale werkelijke inhuurlasten over 2019 bedragen € 6.480.000. Dit bedrag is uitgedrukt in een percentage van de werkelijke loonsom. (€ 17,2 milj.). De 27% is dan als volgt opgebouwd:

Omschrijving inhuur:	bedrag 2019	% van totaal:	% van 27%
inhuur wegens ziekte	741.000	11%	3%
inhuur op de afdelingen i.v.m. vacatures	3.332.000	51%	14%
inhuur t.l.v. projecten, HAL 12, GREX, omgevingswet e.d.	1.858.000	29%	8%
inhuur t.l.v. kredieten (o.a. reconstr. Hengelder, Arnhemseweg, revit. Giesbeek)	549.000	8%	2%
	6.480.000	**100%**	**27%**

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A~~ / ~~B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: …Herinrichting Tengnagelwaard

Naam en fractie: …Wim Snelders VVD Zevenaar

Datum indienen: 25-06-2020

Afdeling: BOR…….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: Arjan Blij…… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Aanvullende vraag n.a.v. de commissie vergadering Ruimte d.d. 24-06-2020.

Vraag/Vragen:

Omschreven in de jaarstukken 2019

Bij de herinrichting Tengnagelwaard is uitsluitend het gedeelte aangepast voor de bestaande woningen.

Twee aansluitende gedeeltes zijn niet meegenomen bij dit plan, en aangezien na deze zomer een nieuwe situatie gaat ontstaan, i.v.m. aanleg en aansluiting nood fietspad Spijk / Tengnagelwaard vragen wij het college nader de twee aansluitende openbare weg gedeeltes te bekijken.

Zoals de wethouder in de commissie heeft toegezegd zal het noodfietspad bij de Tengnagelwaard (in en uitrit gedeelte vrachtwagens naar de aanliggende bedrijven toe) overgaan in een vrij - liggend fietspad, de VVD fractie is daarmee content, dat fietsers en vrachtverkeer gescheiden zijn van elkaar.

De overige aansluiting Schipperspoort / Tengnagelwaard, fiets / voetpad ligt er zeer matig bij, dit is tevens een verbinding met toeristische wandel en fietspad, Carvium en Geuzewaard.
Het weggedeelte ligt er hobbelige en bobbelig bij, en is vrij smal, onze vraag is of hier verder een verbetering kan worden aangebracht ?

Antwoord: Dit pad is van oudsher een kerkenpad dat voor een groot gedeelte op grond in eigendom van een derde ligt. Vandaar dat dit pad vrij smal is. Het pad is wat smal en hobbelig maar voldoet aan het huidige gebruik. Jaarlijks worden onze wegen en paden gemonitord. Vandaar uit wordt bekeken of onderhoud nodig is. Op dit moment is dit niet aan de orde.

Verder zouden wij ook willen weten of de bestaande wegverlichting Tengnagelwaard vanaf de Spijksedijk tot aan Lobith veranderd kan worden na een vleermuis vriendelijke verlichting, (zogenoemde Batlampen)?.
Antwoord: We gaan eerst laten onderzoeken of dit zinvol is om te doen. Niet iedere soort vleermuis is gebaat bij Batlampen. Vrijwel alle verlichting is de afgelopen jaren al vervangen voor LED verlichting.

(voorstel is om aanvullende subsidie gelden aan te vragen bij de provincie i.v.m. raakvlak toerisme / klompenpad / verbindingsweg naar de redoute in de Geuzewaard o.i.d.) ?
Antwoord: We nemen dit voorstel mee en kijken of er hier mogelijkheden voor zijn.

Detail 1

Detail 2

Detail 3

Detail 4

Vliegenwoord

Vliegenwoord

ca. 859m2

DETAIL 1
SCHAAL 1 : 100

R5.00

R5100

R8.00

DETAIL 2
SCHAAL 1 : 100

3.00

DETAIL 3
SCHAAL 1 : 100

R80.00

3.00

R3.00

2.00

R6.00

Fietspad Spijk-Tolkamer-Lobith

Legenda

- Zaagsnede/ nieuwe kant asfalt
- Tijdelijke brug
- Asfalt fietspad
- Aanvullen en inzaaien bermen
- Grasbetonsteen
- Afzetthek fietspad t.b.v. slalom
- Markering blokmarkering 0.50-0.50m
- Markering haaientanden 0.30-0.30m (fietspad)
- Markering 1.00-1.00m streep
- Markering 0.30-2.70m streep
- Markering doorgetrokken streep
- Markering verdrijvingsvlak
- Verandere afschot asfalt, profielfrezen, aanbregen uitvullaag en deklaag
- Aankoop grond
- Lichtmast
- OV — V — Laagspanningskabel verlichting

GEMEENTE ZEVENAAR

Tekenaar	WH
Datum:	Versie: Tekenaar:
1 Wijzigingen	
Fase	VO
Versie	0.4
Datum	19-05-2020
Status	Concept
Schaal	Zie tekening
Gecontr.	RJ
Blad	1 van 2
Tek.Nr.	W1679

Project: Fietspad Spijk-Tolkamer-Lobith

Onderdeel: Overzichtstekening Nieuwe situatie

Detail 3

Detail 4

R20.00

6/G01

DETAIL 4
SCHAAL 1 : 100

DETAIL 5
SCHAAL 1 : 100

2a
2
12
10

Willibrordusweg

Legenda

- Zaagsnede/ nieuwe kant asfalt
- Tijdelijke brug
- Asfalt fietspad
- Aanvullen en inzaaien bermen
- Grasbetonsteen
- Afzetlek fietspad t.b.v. slalom
- Markering blokmarkering 0.50-0.50m
- Markering haaientanden 0.30-0.30m (fietspad)
- Markering 1.00-1.00m streep
- Markering 0.30-2.70m streep
- Markering doorgetrokken streep
- Markering verdrijvingsvlak
- Veranderen afschot asfalt, profielfrezen, aanbregen uitvullaag en deklaag
- Aankoop grond
- Lichtmast
- OV — V — Laagspanningskabel verlichting

GEMEENTE ZEVENAAR

Tekenaar	: WH		
Datum:	Versie:	Tekenaar:	
1	Wijzigingen		

Project: Fietspad Spijk-Tolkamer-Lobith

Onderdeel: Overzichtstekening Nieuwe situatie

Fase	1 VO
Versie	1 0.0
Datum	1 25-08-2020
Status	1 Concept
Schaal	1 Zie tekening
Gecontr.	1 EJ
Blad	1 2 van 2
Tek.Nr.	W1679

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen ex artikel 36 RvO

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raad

C. Technische vragen (s.v.p. datum commissie- en/of raadsvergadering vermelden)

Categorie: ~~A~~ / ~~B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Z/20/359380 Jaarstukken 2019 gemeente Zevenaar

Naam en fractie: Tjeerd Boekhorst, Lokaal Belang

Inleiding/Aanleiding:
Na het doornemen van de jaarstukken 2019 van de gemeente Zevenaar zijn er de volgende technische vragen.

Vraag/Vragen:

1. Er is onduidelijkheid omtrent bezuinigingsvoorstel 43 uit de primitieve begroting 2020-2023, uitbreiding Groot Holthuizen met een eenmalig bezuinigingsbedrag in 2019 van € 1.500.000.

   Pagina 154 van de jaarstukken: “Doordat de uitbreiding van de wijk Groot Holthuizen nog in de planvorming zit kan deze bezuinigingstaakstelling pas in 2020 worden ingeboekt”. In de 1e Voortgangsrapportage 2020 wordt de realisatie van bezuinigingsvoorstel “uitbreiding Groot Holthuizen” in 2020 met een positief bedrag van € 1.500.000 opgenomen.

   Waarom was dit niet bekend bij het opstellen van de bezuinigingsvoorstellen van de Meerjarenbegroting 2020-2023, in de raadsvergadering van 6 november 2019 (twee maanden voor het eind van het boekjaar)?

   Antwoord: Op dat moment werd er vanuit gegaan dat het bezuinigingsvoorstel nog uitgewerkt en verwerkt kon worden in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 en in de jaarrekening 2019. Daarvoor zou nog tijd zijn geweest tot maart 2020. Dit is de periode waarin ook de grondexploitaties worden herzien.
   De uitwerking van de uitbreiding Groot Holthuizen vergt echter meer tijd als gevolg van noodzakelijke onderzoeken en door prioritering van andere werkzaamheden. Daardoor was een tijdige verwerking niet meer mogelijk.

   De verwerking van dit bezuinigingsvoorstel in 2019 is compleet onduidelijk doordat het dus “verschoven” is naar 2020.

   Pagina 154 van de jaarstukken: in de tabel staat de begrote vrijval verliesvoorziening

bezuinigingsvoorstellen zowel 1.500 voor Zevenaar-Oost wonen als 2.615 voor Zevenaar-Oost bedrijven.
Het vervallen van het budget voor de Park & Ride is daarentegen wel verwerkt in de uitvoeringsrapportage wordt op dezelfde pagina aangegeven.

Antwoord:
In vergelijking met het bezuinigingsvoorstel "uitbreiding Groot Holthuizen" was het vervallen van het budget voor de Park & Ride (P&R) eenvoudiger te verwerken. Op basis van het raadsbesluit rond de MJB en de bezuinigingsvoorstellen in november 2019 is het budget voor de P&R eenvoudigweg geschrapt binnen de grondexploitatie.
Zoals hierboven aangegeven vergt de uitbreiding Groot Holthuizen meer tijd.

In de tabel staat de werkelijke vrijval verliesvoorziening per 31-12-2019 in de laatste kolom staat dan "effect rekeningresultaat". Als bezuinigingsvoorstel 43 pas in 2020 kan worden ingeboekt en bezuinigingsvoorstel 44 is wel ingeboekt in 2019, klopt het effect rekeningresultaat dan wel? Daar is -/-731 het bedrag van 769 -/- 1.500.

Antwoord:
Er werd rekening gehouden met een vrijval van de verliesvoorziening binnen Zevenaar Oost Wonen van € 1.500.000,- wegens bovengenoemd bezuinigingsvoorstel. Dit laatste is door bovengenoemde redenen niet gelukt. Door andere oorzaken binnen de grex Zevenaar Oost Wonen kon een vrijval van de verliesvoorziening worden ingeboekt van € 769.000,-. Dit veroorzaakt, ten opzichte van de verwachtingen, een nadeel van € 731.000,- . Dit wordt verder toegelicht op pagina 98 en 99 van de jaarstukken.
Binnen Zevenaar Oost Bedrijven werd rekening gehouden met een vrijval verliesvoorziening wegens vervallen van het budget voor de P&R van € 2.615.000,- en een toevoeging aan de verliesvoorziening van € 240.000,- wegens de verplaatsing van een metaalbedrijf.
Beiden zijn verwerkt in het resultaat van de grex (en de verliesvoorziening). In werkelijkheid kwam de vrijval van de verliesvoorziening Zevenaar Oost Bedrijven uit op € 3.138.000,-. Het verschil tussen de verwachte en werkelijke vrijval bedraagt € 763.000,-
Op pagina 49 en 50 van de jaarstukken wordt hiervoor de verklaring gegeven.

Onder de tabel de volgende tekst: "Voor het bedrag van € 4.559.000 valt de bestaande verliesvoorziening vrij. Omdat hiervan al een aanzienlijk bedrag was verwerkt (€ 4.115.000 -/- € 240.000) wordt een aanvullend bedrag € 684.000 ten gunste gebracht van het rekeningresultaat 2019.
Ook hier worden de bezuinigingsvoorstellen 43 en 44 gezamenlijk genoemd tot één bedrag van € 4.115.000 als zijnde verwerkt in 2019.

Pagina 171 van de jaarstukken: 8.2 Grondexploitatie Zevenaar Oost Wonen. "Echter in de 2e Voortgangsrapportage 2019 werd rekening gehouden met een vrijval van de verliesvoorziening van € 1.500.000, waardoor er ten opzichte hiervan een verslechtering is opstaan van € 731.000". Waarom wordt hier € 1.500.000 toegerekend aan de 2e voortgangsrapportage 2019?
Op welke pagina uit de 2e Voortgangsrapportage kan opgemaakt worden dat rekening is/werd gehouden met een vrijval van de verliesvoorziening van € 1.500.000?

Antwoord:
De verwijzing naar de 2e Voortgangsrapportage 2019 is onjuist. Hier had moeten staan "de bezuinigingsvoorstellen bij de MJB 2020-2023".

Pagina 16 Uittreksel Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019: "Als gevolg van andere positieve ontwikkelingen, zoals in vorige hoofdstukken zijn benoemd kan het

nadeel van bezuinigingsvoorstel 43 voor 2019 worden beperkt binnen Zevenaar Oost Wonen tot € 731.000. De grondexploitaties Zevenaar Oost Bedrijven en Middag Oost & Zwanenwaay compenseren dit nadeel daarentegen ruimschoots, zodat de bezuinigingsmaatregel is gehaald, weliswaar door andere invloeden".

Is het wel gebruikelijk dat een bezuinigingsmaatregel uit programma 3 met een bezuinigingsmaatregel uit programma 8 wordt gecompenseerd?

Antwoord:
Ingevolge het BBV dienen resultaten m.b.t. de grondexploitaties Wonen te worden verwerkt in programma 8 en de resultaten m.b.t. de grondexploitaties Bedrijven in programma 3.
Het uittreksel van de uitvoeringsrapportage grondexploitaties is bedoeld om een totaaloverzicht te geven van de gemeentelijke grondexploitaties.
De regelgeving schrijft echter voor dat de verwerking in de jaarstukken via de twee genoemde programma's dient te gebeuren.

Naar onze mening lijkt nu eigenlijk dat bezuinigingsvoorstel 43 van € 1.500.000 voorkomt in 2019 (primitieve begroting 2020-2023) als in 2020 (1e Voortgangsrapportage).

Of is het heel toevallig dat de punten 1 t/m 8 op pagina 171/172 uitkomen op -/- € 731.000?
Dan had het op pagina 154 anders gepresenteerd dienen te worden.

Antwoord:
Bezuinigingsvoorstel 43 had aanvankelijk in 2019 verwerkt zullen worden (bij vaststelling MJB 2020-2023 en bijbehorende bezuinigingsvoorstellen). Door eerdergenoemde redenen is dat niet gelukt. De bezuiniging is daarom nu verwerkt in de 1e VGR 2020. Er is dus geen sprake van een verdubbeling maar van een verschuiving, mocht die indruk bestaan.
Er is geen sprake van toeval ten aanzien van het bedrag van € 731.000,- maar van een overeenkomst. Het verschil op pagina 171/172 komt overeen met het verschil op pagina 154. Het college deelt uw mening dan ook niet dat de presentatie anders had moeten zijn.

2. Enkele vragen omtrent de in erfpacht uitgegeven gronden. In 2019 is dit een behoorlijk bedrag. Het betreft pagina 201 van de jaarstukken in combinatie met pagina 207/208 van de jaarstukken.

   Voor gronden en terreinen is een totaal in erfpacht uitgegeven gronden op 31-12-2019 van € 20.470.000 (boekwaarde). Het bedrag sluit niet exact aan met de investeringen van 2019 ter hoogte van € 22.173.000. Wordt er op grond afgeschreven? Is een afschrijving op gronden in overeenstemming met BBV?
   Hoeveel erfpacht inkomsten is op de in erfpacht uitgegeven gronden te verwachten? In welk programma worden deze baten gepresenteerd? Voor hoe lang zijn de gronden in erfpacht uitgegeven?
   De boekwaarde (excl. verliesvoorziening) van bouwgronden in exploitatie bedroeg op 1 januari 2019 € 81.429.000. De boekwaarde (excl. verliesvoorziening) van bouwgronden in exploitatie bedroeg op 31 december 2019 € 57.028.000.
   Voor welke waarde is de in erfpacht uitgegeven grond van 3.1.2 (onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie) overgegaan naar 1.2.1 (investeringen met economisch nut)? Met andere woorden: is er een boekresultaat behaald en zo ja, hoe hoog bedraagt deze (positief of negatief).

Antwoord:

De toelichting op de gronden en terreinen is niet volledig, blijkt nu. Er is voor € 20.347.000,- aan erfpachtgronden overgeheveld vanuit de grex naar de gronden en terreinen. Samen met andere erfpachtgronden uit voorgaande jaren vertegenwoordigt dit nu een boekwaarde van € 20.470.000. Daarnaast zijn ook twee andere locaties ondergebracht bij de gronden en terreinen (deze rubriek omvat meer dan alleen erfpachtgronden). Namelijk een perceel grond aan de Landeweer Zuid en de boerenerfkavel De Holtkamp. Samen is dit een bedrag van € 1.826.000,-. In combinatie met de genoemde overheveling van erfpachtgronden in 2019 spreken we over een bedrag van € 22.173.000,-.
Over gronden wordt niet afgeschreven.

3. Kasgeldlening. Het betreft pagina 216 van de jaarstukken in combinatie met 124/125 van de jaarstukken.

   Het saldo op 31 december 2019 van de kasgeldleningen bedroeg € 10.500.000.Voor hoe lang (tot welke datum) zijn de kasgeldleningen afgesloten? Het kasgeldlimiet is dus in het 4e kwartaal 2019 overschreden. Is het kasgeldlimiet in het 1e en 2e kwartaal 2020 ook overschreden? Is de provincie, als er sprake is van drie kwartalen achtereen overschrijding, geïnformeerd? Hoeveel rente wordt er op de kasgeldlening in 2020 ontvangen? Wordt de kasgeldlening ook in de berekening van de netto schuldquote (pagina 115) meegenomen? Per wanneer zal de kasgeldlening (kortlopende lening) omgezet gaan worden in een langlopende lening? Hoe verhoudt dit met de opmerking op pagina 124: “vooral door de toenemende verkoop van gronden, zal de behoefte om nieuwe leningen af te sluiten de komende jaren verder afnemen”?

   Antwoord:
   Op 31 december 2019 is een kasgeldlening van € 10,5 miljoen afgesloten met als vervaldatum 2 januari 2020 tegen een rentepercentage van 0,5%. Bij de jaarovergang ontstaat er een andere situatie op de geldmarkt en stijgt het rentepercentage. Bij deze jaarovergang veranderde het rentepercentage van een negatief (-0,3 waarbij rente wordt ontvangen) in een positief 0,5% (waarbij we dus rente betalen).
   Bij een roodstand bij de BNG van € 10,5 miljoen hadden we meer rente moeten betalen Dit verklaart deze keuze.
   Op bladzijde 124 van de jaarstukken 2019 is aangegeven dat alleen in het 4e kwartaal 2019 het kasgeldlimiet is overschreden. Als sprake is van overschrijding van het kasgeldlimiet langer dan 3 kwartalen vindt overleg plaats met onze contactpersoon bij de Provincie.
   Er is op dit moment (tm juni) ruim € 16.500, aan rente ontvangen voor afgesloten kasgeldleningen. Elke maand wordt in de Treasurywerkgroep de fluctuerende financiële situatie besproken, zoals de te verwachten verkoop van gronden uit de grondexploitaties van de gemeente, de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, de kapitaalbehoefte en de strategie.
   In de berekening van de netto schuldquote wordt ook de kasgeldlening meegenomen.
   Op advies van de Treasurywerkgroep zijn op 3 februari jl. twee fixe-leningen van € 5 miljoen aangetrokken, dus in totaal € 10 miljoen, als vaste geldleningen met looptijden van 5 en 10 jaar. Gelet op genoemde looptijden wordt rekening gehouden met een afnemende behoefte aan vaste geldleningen door de verkoop van gronden.

4. Pagina 91 7.3 Afvalverwijdering
   De afrekening van de RDL wordt in hetzelfde boekjaar verantwoord. In de jaarstukken 2019 komen dus twee afrekeningen voor. Is dit (twee afrekeningen in hetzelfde jaar) volgens de regels van de BBV toegestaan?

   Antwoord:
   Juist op advies van onze accountant en volgens de regels van de BBV is van de consistente beleidslijn, de afrekening van het afgelopen jaar in het nieuwe jaar verantwoorden, afgeweken. Dit heeft als gevolg dat zowel de afrekening van 2018 als 2019 in de jaarstukken 2019 van de gemeente zijn verantwoord.

5. Pagina 11/12 Beleidsindicatoren
   Is het mogelijk om bij de beleidsindicatoren de jaarmeting en de getalen van de provincie te vermelden, zodat er een vergelijk voor Zevenaar gemaakt kan worden?

   Antwoord:
   De indicatoren op pagina 11/12 zijn een standaardset van een vijftal (verplichte) beleidsindicatoren. In tegenstelling tot de overige verplichte beleidsindicatoren (BBV) zijn deze vijf indicatoren niet opgenomen op de site 'waarstaatjegemeente.nl'. Dit komt omdat deze niet worden ontsloten uit een landelijke bron. Daarom kunnen wij voor deze vijf indicatoren geen vergelijkende cijfers opnemen.

6. Pagina 116 Structurele exploitatieruimte
   De structurele exploitatieruimte bedraagt (genormaliseerd) -/-2,6%. Het percentage van de grondexploitatie is, doordat erfpachtgronden zijn overgebracht naar de materiële vaste activa, behoorlijk verlaagd. Deze overbrenging heeft er niet toe bijgedragen om de schuldpositie te verminderen. Hoeveel (bedrag) structurele baten zouden er voor 2019 benodigd dienen te zijn om het percentage van structurele exploitatieruimte op 0% te krijgen? Is het de verwachting dat de structurele exploitatieruimte bij de meerjarenbegroting 2021-2024 negatief blijft?

   Antwoord:
   Bij het genormaliseerde kengetal is gerekend met afgerond 123 mln. Om het percentage positief te krijgen zouden de baten met ruim 3 mln moeten stijgen naar meer dan 126 mln. Door de structurele lasten van met name het sociaal domein zal het realiseren van een structureel evenwicht lastig blijven. Belangrijk onderdeel blijft de compensatie van het Rijk voor de jeugdzorg en de WMO. De doelstelling is wel om structureel evenwicht te realiseren.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2053
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	8
Omschrijving	Z/20/358977 Starterslening gemeente Zevenaar

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	**8 juli 2020**
Raadsvergaderingen 2018-2022	9 juli 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 8 juli 2020.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Starterslening gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/20/358977
Documentnummer	INT/20/960847
Portefeuillehouder	H. Winters / N. van Dellen
Portefeuille	Ruimtelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	L. Aries / K. van der Vate
Telefoon	0316-595467 / 0316-595336
E-mail	l.aries@zevenaar.nl / k.vanderVate@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Met de Starterslening wil de gemeente Zevenaar starters een steuntje in de rug geven om over te kunnen gaan tot het kopen van een woning. Eind 2019 is raadsbreed een motie van de fractie van de VVD en PvdA aangenomen om te onderzoeken of het meerwaarde heeft om opnieuw de starterslening in te zetten in de Gemeente. Het college heeft dat onderzocht en ziet de meerwaarde om de starterslening weer nieuw leven in te blazen. Onder andere om de verkoop van woningen tot een bepaalde prijsklasse te stimuleren en de slagingskansen van de starters te vergroten.

2. Raadsvoorstel

Wij adviseren u om:

1. De Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

De raad is het bevoegd orgaan om een verordening vast te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Met het instellen van de starterslening werken wij aan betere kansen voor starters/ jonge huishoudens door verruiming van het instrumentarium. Dit zodat deze doelgroepen betere toegang krijgen tot de koopwoningmarkt. Het woningaanbod en de keuzemogelijkheid wordt vergroot en de doorstroming van de huurmarkt naar de koopmarkt wordt bevorderd. Een starterslening kan net het zetje in de rug zijn om over te kunnen gaan tot koop.

5. Argumenten en alternatieven

5.1 Starters hebben het moeilijk op de koopwoningmarkt en een starterslening kan daarbij helpen.

Als gevolg van het gestegen studieschulden en krappere financieringsnormen van zowel bestaande als nieuwe woningen en de vaak hoge bijkomende kosten, is een koopwoning voor starters de afgelopen jaren minder bereikbaar geworden. Daarnaast is er een tekort aan woningen in Nederland. Dat geldt ook voor de regio Arnhem-Nijmegen, waaronder Zevenaar valt. Vooral aan woningen in het betaalbare segment. Hierdoor is het voor de starters op de koopmarkt binnen de gemeente Zevenaar moeilijk een koopwoning binnen hun besteedbare budget te kunnen betalen.

Om koopwoningen in het betaalbare segment toch bereikbaar te maken voor starters op de koopwoningmarkt zou een starterslening een uitkomst kunnen bieden. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente (SVn) heeft daarom een starterslening ontwikkeld. De startersregeling maakt deel uit van een aantal landelijke uniforme voorwaarden die voor alle gemeenten

gelijk zijn, daarnaast kan er lokaal een aantal keuzes worden gemaakt die in een verordening moeten worden vastgelegd.
De starterslening overbrugt het verschil tussen de aankoopkosten van de woning en het bedrag dat de koper maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Dit kan worden gerealiseerd middels een flexibele aanvullende lening.
De Starterslening kan dus daarbij hulp bieden en hierdoor de bevordering van de verkoop van woningen tot een bepaalde prijsklasse vergroten.

5.2 De provincie Gelderland gaat mogelijk meefinancieren
De provincie Gelderland heeft in maart 2020 haar actieplan Wonen 2020-2025 vastgesteld. Met het actieplan wil de provincie het tekort aan huizen – en vooral het tekort aan betaalbare huizen- in Gelderland terugdringen. Een onderdeel van het instrumentarium dat zij willen inzetten voor de betaalbaarheid is het meefinancieren van de starterslening. Zij willen het percentage van de deelnemende gemeente aan het verstrekken van Startersleningen verhogen en daarnaast de Starterslening voor 50 procent mee-voorfinancieren. Dit betreft dus een cofinanciering van de provincie. Echter het voorstel betreffende de Starterslening wordt pas in het vierde kwartaal van 2020 ingediend bij Provinciale Staten en moeten de "lokale" keuzes in overeenstemming zijn met die van de provincie.

5.3 Voor het verstrekken van de leningen zijn financiële middelen nodig
Om startersleningen te kunnen verstrekken, zullen er middelen (budget) beschikbaar moeten komen. De gemeente stelt een bedrag beschikbaar uit eigen middelen. Deze middelen worden bij de SVn onder gebracht. Echter de financiële positie van de gemeente wijzigt niet. De lening worden op basis van revolving fund verstrekt. In een revolving fund komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.
In de boekhouding wordt dit bedrag weliswaar betaald aan de SVn, maar gelijktijdig wordt er ook een vordering geboekt, omdat we het geld immers ook ooit weer terugkrijgen. De betaling aan de SVn gaat ook buiten de begroting om. Er is daarom ook - volgens de regelgeving- geen raadsbesluit nodig om dit bedrag in te zetten voor de Starterslening.

Alternatieven
Zoals aangegeven is de Starterslening een product van de SVn met daarin wel een aantal lokale keuzes. De lokale keuzes worden bij punt 6 aangegeven. U kunt er voor kiezen om de keuzes aan te passen. Echter wij hebben deze keuze mede gemaakt, vooruitlopende op de startersregeling die de provincie gaat hanteren om zo in aanmerking te komen voor de cofinanciering.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
De voorwaarden waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor startersleningen zijn opgenomen in de bijgevoegde Verordening Starterslening Zevenaar 2020 en de daarbij behorende Procedures en Gemeentelijke Uitvoeringsregels Starterslening.

Aan de Startersregeling zijn een viertal aanvullende voorwaarden gesteld, te weten:
1. de starterslening mag niet meer dan 20% van de kostengrens van NHG bedragen;
2. de verplichting van een borgstelling door het NHG voor de totale koop(/aanneem)som van de maximale NHG-grens, inclusief eventuele verbeter en/of meerwerkkosten zijnde de eerste hypotheek en de Starterslening (2e hypotheek);
3. Vanuit de productspecificaties en voorwaarden van de Starterslening is het uitgesloten dat de Starterslening samen met de Toekomstbestendigheidslening regeling Toekomstbestendig Wonen

Zevenaar of andere koopvarianten worden gebruikt om de aankoop van een woning te financieren;

4. zolang de starterslening loopt, mag de bank geen extra geld onder verband van eerste hypotheek aan de schuldenaar lenen.

Voorstel invulling Lokaal maatwerk

Om een zo groot mogelijk effect binnen de gemeente Zevenaar te bereiken is gekozen om het lokaal maatwerk als volgt in te vullen:

De doelgroep

Wij stellen voor geen beperkte economische of sociale bindingseisen te stellen aan de categorie starters. Deze openstelling vergroot de afzetmogelijkheden van het Zevenaarse aanbod aan koopwoningen in de markt. Ook willen we met een brede toegankelijkheid zoveel mogelijk starters de kans bieden zich te vestigen op de Zevenaarse koopmarkt en zo jongeren en jonge gezinnen aantrekken om zich in onze gemeente te vestigen. Daarnaast willen wij ook aansluiten bij de eisen van de Provincie Gelderland. Dit om gebruik te kunnen maken van de cofinanciering.

De definitie die we hanteren voor een starter op de koopmarkt is: een natuurlijke persoon, die nimmer eigenaar van een woning is geweest.

Daarnaast stellen wij voor om geen leeftijdsgrens vast te stellen in verband met leeftijdsdiscriminatie.

De woningcategorie

Voorgesteld wordt om alle zelfstandige woningen onder de regeling te laten vallen. De startersregeling kan dus betrekking hebben op nieuwbouw en bestaande woningen, aangezien beide categorieën aantrekkelijk kunnen zijn voor koopstarters. Uitgesloten van de starterslening zijn recreatiewoningen en zogenaamde tweede woningen.

Het prijssegment

Voor de bepaling van de maximale koopprijs en de daarbij komende kosten wordt gekozen om te conformeren aan de Nationale Hypotheek Garantie Grens voor het betaalbare segment. Met deze begrenzing kunnen de starters met een laag inkomen en een (laag) midden inkomen worden bediend met de starterslening.

Voorstel Budget

Wij zullen een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar stellen aan de SVn voor het inzetten van de startersleningen. De SVn kan dan tot maximaal dit bedrag leningen verstrekken. Dit gebeurt dan vanuit een zogenaamd "revolving fund"[1]; dit betekent dat de SVn de in de loop der jaren te ontvangen aflossingen weer in kan zetten voor het verstrekken van nieuwe leningen.

De maximale hoogte van de starterslening

Voorgesteld wordt om het maximale bedrag voor de Starterslening Zevenaar te stellen op € 40.000, - met dien verstande dat de hoogte van de Starterslening Zevenaar maximaal 20% bedraagt van de totale koop(/aanneem)som van de maximale NHG-grens, inclusief eventuele verbeter en/of meerwerkkosten. Een hoger maximum zou kunnen resulteren in een schuldenlast die tot hoge risico's voor de betreffende

[1] [1] In een revolving fund komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren

koper(s) zou leiden. Uit efficiency overwegingen stellen wij voor het minimumbedrag op € 2.500, - vast te stellen.
Hoeveel starters in aanmerking komen voor een starterslening is moeilijk in te schatten.

Deze verordening treedt op 16 juli 2020 in werking. Wij zullen de regeling jaarlijks evalueren en u hierover zo nodig informeren. De voorgestelde jaarlijkse evaluatie is een manier om het instrument te monitoren op effecten op het wonen in Zevenaar.

7. Klimaat en duurzaamheid
N.v.t.

8. Communicatie
Na besluitvorming is het zaak om aan de starterslening voldoende bekendheid te geven. Naast de lening bekend te maken bij de potentiële particuliere klant zijn er professionele partijen die tijdig moeten worden geïnformeerd. Hierbij moet u denken aan de 1e geldgevers (banken), makelaars / tussenpersonen en Woningcorporaties. Ten behoeve van de officiële bekendmaking zal er een publicatie worden geplaatst in Zevenaar post. Daarnaast wordt er een persbericht verzonden en lichten we dit onderwerp toe tijdens het wekelijkse persgesprek. Ook besteden we aandacht aan de regeling via de gemeentelijke (social media) kanalen. Voor de professionele partijen wordt er een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd in samenwerking met de SVn.

9. Kosten, baten en dekking
De Starterslening is een product van SVn en wordt uitgevoerd door de SVn. Indien u besluit om starterslening in te voeren, dient u hiervoor een verordening vast te stellen. Daarin worden de voorwaarden opgenomen. Hierin kunt u een maximaal te financieren bedrag bepalen dat beschikbaar wordt gesteld aan de SVn voor het vertrekken van Startersleningen. Dit is het budgetplafond. Wanneer dit plafond wordt bereikt kunnen wij u een voorstel doen om het budgetplafond op dat moment aan te passen. In dat geval zullen we een extra bedrag aan de SVn beschikbaar stellen.

Voor de gemeente zijn het risico en de kosten vrijwel nihil. De Startersleningen worden geborgd door NHG (annuïtair dalend). Sinds een paar jaar borgt NHG max 90% van de restschuld en is er een 10% eigen risico voor de geldverstrekker. In geval van de Starterslening is dit 'eigen risico' voor rekening van SVn. SVn heeft hiervoor een voorziening getroffen. Dat betekent dat de kans dat een (deel) van een lening niet terug komt in de rekening courant van de gemeente verwaasloosbaar klein is.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/20/961040	Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Starterslening gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/20/358977
Documentnummer	INT/20/960847

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet .

besluit:

1. De Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 mei 2020;

gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende:

Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020

Artikel 1 Begrippen

Deze verordening verstaat onder:

a) *Aanvrager*: de persoon, die alleen of samen met zijn of haar partner voor de eerste maal een eigen woning koopt of verkrijgt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de Starterslening behoort. Bij twee aanvragers ten aanzien van eenzelfde woning gelden deze gezamenlijk als aanvrager en dienen zij beide te voldoen aan de hiervoor gestelde eis niet eerder een woning te hebben gekocht of verkregen;

b) *College*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar;

c) *Combinatielening*: een extra lening, die naast een hypothecaire lening wordt afgesloten, waaruit tot een maximum van 50% van de waarde van de gefinancierde woning de aflossing op de hypothecaire lening mag worden betaald. Deze Combinatielening wordt onlosmakelijk met de Starterslening aangeboden en blijft in dit geval beperkt tot maximaal het bedrag van de Starterslening.

d) Financiële toets; de toetsing die door SVn wordt uitgevoerd aan de hand van de geldende NHG-regels, waarmee de hoogte van de Starterslening wordt berekend.

e) *NHG*: Nationale Hypotheek Garantie, de publicitaire naam van de door Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, gevestigd te 's-Gravenhage, verstrekte borgtocht;

f) *Starterslening*: een lening die door SVn kan worden verstrekt aan Aanvrager ten behoeve van de financiering van zijn eigen woning, tezamen met een aan de Starterslening gekoppelde Combinatielening;

g) *SVn*: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647;

h) *Toewijzing*: het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Starterslening bij SVn.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op lening aanvragen:

   a. Doelgroep: In Nederland verblijfgerechtigde personen, die op het moment van de aanvraag zelfstandig een huurwoning of wooneenheid bewonen dan wel inwonend zijn.

b. markt-/woning en prijssegment:

Voor de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Zevenaar met een maximale koop(/-aanneem)som van de NHG-grens. Voor de berekening van de hoogte van de Starterslening wordt rekening gehouden met eventuele verbeterkosten of meerwerk. De aankoop voldoet altijd aan de meest actuele Voorwaarden en Normen NHG.

2. De Aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen.

Artikel 3 Budget

1. De gemeente Zevenaar stelt het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van Startersleningen.
2. Startersleningen worden alleen toegewezen voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.
3. Aanvragen, die in verband met het tweede lid niet kunnen worden toegewezen, worden door het College afgewezen.

Artikel 4 Bevoegdheid College

1. Het college toetst de aanvraag aan artikel 2 en 3. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, te bepalen of de aanvrager een Starterslening mag aanvragen bij SVn.

Artikel 5 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een Starterslening wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gestelde wijze.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het college de aanvraag buiten behandeling te stellen. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
6. Uit overschrijding van de in het vijfde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
7. In de toewijzing wordt de maximale hoogte van de Starterslening vastgesteld. Dit wordt gedaan op basis van de absolute grens van € 40.000,- of maximaal 20% van de kostengrens van NHG of op basis van het nog beschikbare budget.
8. De in lid 5 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

Artikel 6 Afwijzen aanvraag en Intrekking toewijzingsbesluit

1. Het college wijst een aanvraag voor een Starterslening af, indien:
   a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren; of
   b. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen.
2. Het college trekt een toewijzingsbesluit Starterslening in, indien:
   a. de Starterslening is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens; of
   b. de Starterslening niet tot stand komt.

Artikel 7 Financiële toets, verstrekken en beheer Starterslening door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een Starterslening uit het gemeentelijke budget. De toewijzing voor een Starterslening vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. Met de toewijzing kan een aanvraag voor de Starterslening worden ingediend bij SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Starterslening vast op basis van de financiële toets. Bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde Starterslening.
   Indien de aanvrager het niet eens is met de (financiële) toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en vervolgens eventueel bij het KIFID of zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.
5. SVn wijst een aanvraag Starterslening in ieder geval af, in geval er sprake is van stapeling met andere koopinstrumenten, (rente)kortings- of financiële regelingen, die strijdig zijn met de Starterslening en/of de belangen aantasten van aanvrager, NHG of eerste geldverstrekker.
6. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Starterslening van SVn en de deelnemingsovereenkomst die is gesloten tussen de gemeente Zevenaar en SVn.

Artikel 8 Hardheidsclausule

Het College kan artikel 2 lid 1 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover van toepassing gelet op het belang van de aanvrager leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 16 juli 2020.

Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Starterslening gemeente Zevenaar'.

Aldus vastgesteld te Zevenaar op 8 juli 2020

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Starterslening gemeente Zevenaar (cie. Ruimte 24 juni)

Naam en fractie: Marcel Lap

Datum indienen: 16 juni 2020

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling..... *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: **Liseth Aries**..... *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding
Eind 2019 is raadsbreed een motie van de VVD en de PvdA aangenomen om te onderzoeken of de starterslening opnieuw kan worden ingevoerd. In juni ligt een verordening voor.

Vraag/Vragen:

1. Waar – in de verordening of een ander document – worden afspraken over de rentevergoeding en de aflossingstermijn van de starterslening vastgelegd. Stelt de raad dit nog vast?

Dat stelt de raad niet vast. De rente- en aflossingsvoorwaarden worden bepaald door de SVn op basis van standaardvoorwaarden.

2. Eerder heeft de gemeente een verordening starterslening gehad.
   - Welk bedrag is toen beschikbaar gesteld en uiteindelijk ook uitgeleend voor de starterslening

Er is toen een bedrag van € 500.000,- beschikbaar gesteld. In totaal is € 270.000,- uitgeleend.

- Hoeveel aanvragen voor een starterslening zijn toen in behandeling genomen en toegekend.

Er zijn 12 leningen verstrekt.

- Welke bedragen zijn min/max toegekend voor een starterslening.

Er zijn 12 lenigen verstrekt van € 22.500,-.

- Hoe verloopt de aflossing van deze leningen.

Dat verloopt goed. De leningen worden afbetaald. Er zijn geen problemen.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: A / B / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Starterslening

Naam en fractie: Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Datum indienen: 17 juni 2020

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Naast een hypotheek zijn er bijkomende kosten bij het kopen van een woning, zoals o.a. overdrachtsbelasting, notariskosten, afsluitkosten en eventuele kosten voor een verbouwing of verduurzaming van een woning.

Vraag/Vragen:

1. Welke kosten worden er precies gedekt door de starterslening? Graag een overzicht.

In principe mogen alleen meerwerk en verbeterkosten dan wel kwaliteitsverbetering worden mee gefinancierd met de starterslening.

Voorbeelden van kwaliteitsverbetering zijn:

- energiebesparende voorzieningen, zoals een HR-ketel, spouwmuurisolatie, dakisolatie, vloerisolatie, HR++ beglazing, een warmtepomp, een zonneboiler en/of zonnecellen
- een nieuwe badkamer, keuken, dakkapel of aanbouw
- achterstallig onderhoud
- de aanleg van een kindvriendelijke tuin

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Starterslening

Naam en fractie: Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Datum indienen: 25 juni 2020

Afdeling: ..... *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: ..... *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:

In het raadsvoorstel over de starterslening staat dat de starterslening niet meer dan 20% van de verwervingskosten mag bedragen. Verderop on het raadsvoorstel staat "voor de bepaling van de maximale koopprijs en de daarbij komende kosten wordt gekozen voor 310.000".

In de verordening wordt gesproken over "de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Zevenaar met een maximale koop(/aanneem)som van de maximale NHG-grens, inclusief verbeterkosten en meerwerk".

Onder verwervingskosten verstaan we:

- koopsom van de woning
- Financieringskosten
- Overdrachtsbelasting (bestaande bouw)
- Verbouwingskosten
- Bouwrente (nieuwbouw)

Dit wil dus zeggen dat er in het raadsvoorstel staat dat de kosten om een woning te financieren (financieringskosten en overdrachtsbelasting of bouwrente) gefinancierd kunnen worden van de starterslening, maar in de verordening lees ik op de plek waar "verwervingskosten" zou kunnen staan, alleen "verbeterkosten en meerwerk" staan. Het raadsvoorstel en de verordening komen dus niet met elkaar overeen.

Vraag/Vragen:

1. **Voorziet de starterslening is financiering van de verwervingskosten of alleen in de verbeterkosten en kosten voor meerwerk?**

Antwoord: De Starterslening voorziet alleen in de koopsom + de verbeterkosten en meerwerk kosten zoals dat is toegestaan conform de normen van NHG.
Verwervingskosten zoals u aangeeft mag men niet meefinancieren in een (Starterslening) voor de aankoop van een woning m.b.v. een NHG financiering.

De Starterslening is een lening die wordt geborgd door NHG. Dat is om de koper te beschermen op het moment dat hij /zij in de problemen komt. De NHG verstrekkingsnormen zijn daarom onlosmakelijk verbonden met De Starterslening en bindend. SVn verstrekt en beheert de Startersleningen namens de gemeente.

Sinds januari 2018 mag je nog maar 100% van de woningwaarde lenen voor je hypotheek. Dat is voortgekomen uit ervaringen en ontwikkelingen uit het verleden.

- Dat veel mensen maximaal financierden op zowel inkomen als waarde onderpand. Mede daardoor zijn veel mensen in de problemen gekomen doordat woningen onder water stonden. De financiering op een woning was hoger dan de waarde waardoor mensen bij (gedwongen) verkoop in de problemen kwamen;
- Dat het heel gezond was (en risico vermijdend) wanneer mensen die een huis kochten ook een stukje zouden sparen ter voorbereiding hierop.

Als gevolg hiervan heb je meer eigen geld nodig dan in de jaren daarvoor. Dat heeft geresulteerd dat onder andere de volgende kostenposten voor eigen rekening komen:

- Notariskosten: kosten die je aan de notaris betaalt voor het opstellen van de hypotheekakte en de overdrachtsakte.
- Overdrachtsbelasting: je betaalt 2 procent van de aankoopwaarde aan overdrachtsbelasting.
- Taxatiekosten: kosten die je betaalt voor het laten taxeren van de woning.
- Advies- en bemiddelingskosten (hypotheek)adviseur.
- Inschrijving van zowel de akte van levering als de hypotheekakte in het kadaster

Het zijn landelijke verstrekkingsnormen die van toepassing zijn op NHG hypotheken omdat de overheid hiertoe garant staat. Er mag niet van worden afgeweken, ook niet met een Starterslening.

NB. Naast deze financieringsnorm is de overdrachtsbelasting verlaagd van 6% naar 2% waardoor deze bijkomende kosten aanzienlijk lager zijn dan voorheen én men moet met een hypothecaire lening minimaal annuïtair aflossen om in aanmerking te komen voor rente aftrek.

2. **Waarom staat er in het raadsbesluit dat het gaat om verwervingskosten en in de verordening om verbeterkosten en kosten voor meerwerk?**

Antwoord: Wat in de verordening is opgenomen is leidend. Echter zullen we voor de duidelijkheid het raadsvoorstel daarop aanpassen.

Aanvullende vragen/opmerkingen van de raadslid Lap PvdA

Twee opmerkingen:

- ik denk dat Lotte van der Velden met name de onduidelijkheid tussen de aanvullende voorwaarden in de raadsbrief en de verordening aan de orde stelt. (de rood aangegeven regels)
- ik heb na het bestuderen van de brief en de verordening de 4 aanvullende voorwaarden niet kunnen terugvinden in de verordening. Het kan zijn dat ik het verkeerd lees, maar zou u met de afdeling

toch nog even extra willen controleren of de aanvullende voorwaarden in de verordening staan. Uiteindelijk stelt de raad de verordening vast en niet de raadsbrief.
Indien de aanvullende voorwaarden niet in de verordening zijn opgenomen dan zien wij graag een gewijzigde verordening tegemoet.

Antwoord: Wat in de verordening is opgenomen is leidend. Echter zullen we voor de duidelijkheid het raadsvoorstel daarop aanpassen.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2058
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	9
Omschrijving	HAMERSTUK Z/20/351903 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	8 juli 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 8 juli 2020

*Z0447F7B0
75*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019
Zaaknummer	Z/20/351903
Documentnummer	INT/20/961822
Portefeuillehouder	De heer Nanne van Dellen
Portefeuille	Grondexploitaties/Financiën
Behandelend ambtenaar/afdeling	De heer Roland van den Bogaard
Telefoon	0316 - 595 525
E-mail	r.vandenbogaard@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 geeft inzicht in de te verwachten resultaten van de grondexploitaties in de gemeente Zevenaar. Op dit moment kent Zevenaar 3 grondexploitaties, waarvan Zevenaar Oost de omvangrijkste is. Door vaststelling van voorliggende rapportage wordt de herziening van de grondexploitaties geformaliseerd.

De wereld gaat momenteel gebukt onder de Coronacrisis. Een pandemie waar vooralsnog geen vaccin tegen bestaat en waardoor een aanzienlijk aantal mensen ziek wordt of overlijdt.
Ook in economische zin heeft de Coronacrisis een enorme invloed. Beurskoersen zakken onderuit, bedrijven vragen werktijdverkorting aan of sluiten voorlopig hun deuren. De economische gevolgen zijn momenteel niet te overzien.
Deze crisis is daarom niet verwerkt in de voorliggende cijfers en het risicoprofiel maar krijgt een plek in de risicoanalyse welke wordt toegevoegd aan de Kaderbrief 2021-2024. Een en ander zoals verwoord in de memo Planning- en Controlcyclus welke op 23 april jl. in de auditcommissie is besproken.

Ten aanzien van de gemeentelijke grondexploitaties profiteerden wij in 2019 van de gunstige marktomstandigheden.
We benoemen de volgende bijzonderheden met betrekking tot dat jaar, op hoofdlijnen:

1. De ontwikkeling van Groot Holthuizen verloopt nog steeds voorspoedig. Nadat in 2018 124 kavels waren geleverd, betrof het in 2019 een uitgifte van 67 kavels. Knelpunt in de afzet is niet zozeer de marktvraag maar de bouwplanning en de problematiek van de afgelopen tijd rond stikstof en de Pfas-discussie. Desondanks zijn de vooruitzichten optimistisch. Op dit moment is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de vraag naar woningen afneemt. De planning van de gronduitgifte in de grondexploitatie is met gemiddeld 50 kavels per jaar zoals gebruikelijk behoudend;
2. In 2019 is de civieltechnische raming voor alle deelgebieden gedetailleerd beoordeeld waarbij de nog te verrichten werkzaamheden en de daarbij behorende kosten nauwkeuring in beeld zijn gebracht;
3. Op het bedrijventerrein 7Poort is de XXL-kavel in 2019 geleverd en de eigenaar is daar met de bouw van een groot logistiek centrum gestart. Daarnaast zijn er twee kleinere kavels geleverd. Ook zijn er eind 2019/begin 2020 met 6 partijen koopovereenkomsten gesloten voor de levering van kavels;

4. Vanwege voornoemde leveringen is het bouwrijp maken van 7Poort in 2019 versneld in uitvoering genomen. Deze werkzaamheden lopen in 2020 ook nog door. Een en ander was tevens aanleiding om de civieltechnische raming voor de kosten opnieuw te herzien. Dit leidde uiteindelijk tot een vrijval van kosten. De toekomstige kosten voor voorbereiding, toezicht, uitvoering en plankosten diende echter te worden bijgeraamd omdat er voor de planuitwerking meer personele capaciteit nodig blijkt;
5. Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is een nieuwe projectmatige fase in aanbouw. Onlangs zijn gesprekken aangegaan voor fase 2 wat heeft geleid tot een principe-overeenstemming voor de verkoop van 17 kavels ten behoeve van een gemengd programma. Inmiddels is de omgevingsvergunning aangevraagd. Deze ontwikkeling is daarom verwerkt in de voorliggende uitvoeringsrapportage en de bijbehorende cijfers. Deze fase was immers nog niet in de grex opgenomen. Dat geldt ook voor de civieltechnische kosten. De raming hiervoor is inmiddels uitgewerkt en ook deze is verwerkt.

In voorliggende Uitvoeringsrapportage informeren wij u over de integrale herziening van de gemeentelijke grondexploitaties waarbij we opmerken dat deze ook zijn verwerkt in de jaarrekening 2019.
Naast het resultaat van de grondexploitaties maken we ook een inschatting van de mogelijke risico's.
Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van de gemeente houden we hier rekening mee.

In hoofdlijnen kent de herziening van de grondexploitaties de volgende uitkomsten[1]:

	Uitvoerings-rapportage 2018/MJB2020-2023	**Uitvoerings-rapportage 2019**	**verschil**	**Effect op**
Verwacht **resultaat** (NCW)	-/-39,6	-/-35,1	Verbetering 4,5	Verliesvoorziening en saldo jaarrekening 2019
Verwacht **risico**	9,8	7,3	Verbetering 2,5	Claim op weerstandvermogen jaarrekening 2019

Resultaten verbeteren:
In de voorliggende uitvoeringsrapportage wordt duidelijk dat het resultaat verbetert met afgerond € 4,5 miljoen tot een totaal van € 35,1 miljoen negatief.

Deze verbetering verklaren we op hoofdlijnen als volgt:

Voordelen:
1. Versnelling uitgifte woningbouw daardoor rente- en inflatievoordelen;
2. De uitwerking van het grondgebruik m.b.t. de levering van de XXL-kavel op 7Poort, alsmede de financiële verwerking hiervan conform het BBV;
3. Rentevoordelen door een lager rentepercentage;
4. Hogere grondprijzen woningbouw door hogere VON-prijzen.

Nadelen:
5. Een prijspeilcorrectie van 1-1-2019 naar 1-1-2020 wegens kostenstijgingen in de markt;

[1] Cijfers in € miljoen o.b.v. Netto Contante Waarde per 01-01-2020

6. Lagere opbrengststijgingen voor de resterende looptijd van de grex door versnelde gronduitgifte.

Risico's nemen af
Daarnaast zien we bij het opmaken van de voorliggende rapportage en de jaarrekening 2019[2] ook een verbetering van het risicoprofiel van afgerond € 2,5 miljoen tot een totaal van € 7,3 miljoen.

1. Het risico in het kader van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) blijft aanwezig. Echter uit de in het najaar 2019 gestarte monitor (Monitoring Regionaal Programma Werklocaties 2019) is inmiddels gebleken dat de uitgifte van bedrijventerreinen opnieuw is toegenomen. Vanuit de diverse raden (waaronder die van Zevenaar) is inmiddels een voorstel aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland gedaan om de kaders uit het oorspronkelijke RPW te heroverwegen. De regio stelt voor om de schrapopgave m.b.t. bedrijventerreinen volledig te laten vervallen. Formeel moeten GS hier nog wel een besluit over nemen.Dit maakt dat het risico van het schrappen van bedrijfsgronden voor (logistieke) bedrijfsdoeleinden als lager wordt aangemerkt.
2. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (omgevingsvergunning is in 2019 verleend) wordt het risico op het niet-ontwikkelen daarvan lager.
3. Door de gunstige ontwikkeling met betrekking tot de vraag naar bedrijventerreinen (zie hierboven) wordt het vertragingsrisico eveneens lager ingeschat.
4. Doordat een deel van de civieltechnische werkzaamheden is uitgevoerd en de raming voor de toekomstige werkzaamheden opnieuw is bepaald, wordt de impact als gevolg van kostenstijgingen lager.
5. Het afzetrisico van een aantal lastig verkoopbare kavels is gereduceerd omdat deze zijn verkocht of herontwikkeld.
6. Het renterisico wordt lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

Wat betekent dit voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van Zevenaar?
Bovenstaande getallen kunnen we niet zomaar bij elkaar optellen of aftrekken.

1. Voor dit verbeterde resultaat van de grondexploitaties Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay valt een gedeelte van de zogenaamde verliesvoorziening vrij. Voor beide grondexploitaties samen gaat het om een bedrag van afgerond € 4,5 miljoen.
2. Als gevolg van de bezuinigingsmaatregelen in de MJB 2020-2023 en andere raadsbesluiten werd al rekening gehouden met een vrijval van het resultaat van € 3,9 miljoen in het jaar 2019.
3. Het verschil tussen bovenstaande bedragen betekent een extra vrijval van de verliesvoorziening van € 0,7 miljoen. Een en ander manifesteert zich in het jaarrekeningresultaat van 2019.

Voor het risicoprofiel wordt een claim gelegd op het weerstandsvermogen. Dit nemen we integraal op in de jaarrekening 2019.

2. Raadsvoorstel
We stellen u voor om:
1. De Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 vast te stellen.

[2] Dit risicoprofiel is exclusief de corona-effecten welke u bij de Kaderbrief 2021-2024 aantreft

3. Waarom naar de raad

In de Nota Grondbeleid van de voormalige Gemeente Zevenaar 2012 is bepaald, dat de vaststelling van grondexploitaties is voorbehouden aan de raad. Dit geldt ook voor de jaarlijkse herziening daarvan.
De herzieningen zijn uitgewerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 welke vertrouwelijk ter inzage is gelegd.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Beoogd wordt om inzicht te verschaffen in de diverse grondexploitaties van de gemeente Zevenaar. In de rapportage brengen wij de - vaak- complexe materie op het gebied van grondexploitaties op een leesbare manier voor het voetlicht. Het boekwerk is opgebouwd in een onderdeel hoofdlijnen (deel 1) en een onderdeel details en bijlagen (deel 2). Als bijlage bij dit raadsvoorstel voegen wij een uittreksel bij van de uitvoeringsrapportage (bevattende Hoofdstuk 1 t/m 3). De reden van dit uittreksel is, dat de uitvoeringsrapportage een vertrouwelijk document is. Door middel van dit openbare uittreksel kunt u toch op eenvoudige wijze kennis nemen van de belangrijkste informatie.

De uitvoeringsrapportage heeft een vertrouwelijk karakter omdat het bedrijfsgevoelige informatie bevat die bij openbaarheid de onderhandelingspositie van de gemeente kan schaden. De eventuele vertrouwelijkheden in dit uittreksel zijn onleesbaar gemaakt. Indien u van deze vertrouwelijkheden toch kennis wilt nemen dan kunt u daarvoor de volledige vertrouwelijke rapportage inzien door daarvoor een afspraak te maken bij het bestuurssecretariaat.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *De uitvoeringsrapportage grondexploitaties geeft inzicht in de actuele ontwikkelingen van de grondexploitaties*
Analoog aan het proces van de jaarrekening 2019 brengen wij uw raad op de hoogte van de voortgang, de financiën en het risicoprofiel van de grondexploitaties. De uitkomsten hiervan verwerken wij in de jaarrekening 2019.

1.2 *Het totaalresultaat van de gemeentelijke grondexploitaties laat een verbetering zien*
Om tot een realistische berekening van het financiële resultaat te komen stonden wij opnieuw stil bij de te hanteren uitgangspunten. Op 31 maart 2020 stelden wij de uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties vast. Hierin hebben we onder meer de rente, parameters voor inflatie en fasering bepaald.

De integrale doorrekening van de grondexploitaties heeft de volgende financiële gevolgen (op basis van Netto Contante Waarde per 01-01-2020):

Zevenaar Oost Bedrijven	€ 3,1 mln. positief	verbetering € 3,1 mln.
Zevenaar Oost Wonen	€ 33,9 mln. negatief	verbetering € 0,7 mln.
Middag Oost & Zwanenwaay	€ 4,5 mln. negatief	verbetering € 0,7 mln.
Mercurion	€ 0,3 mln. positief	Ongewijzigd

Per saldo is sprake van een verbetering van € 4,5 mln. NCW per 01-01-2020.

Alternatieven

N.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
N.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid
N.v.t.

8. Communicatie
Na besluitvorming in het college over dit onderwerp is een toelichting gegeven tijdens het reguliere persgesprek.

9. Kosten, baten en dekking
Op basis van de voorliggende Uitvoeringsrapportage grondexploitaties valt de bestaande verliesvoorziening met een bedrag van € 4,5 miljoen vrij. Het financiële effect hiervan verwerken we in de jaarrekening 2019. Omdat er al rekening werd gehouden met een verbetering van de resultaten is het effect ten opzichte van de begroting als volgt:

Effecten op jaarrekeningresultaat/verliesvoorziening 2019

(bedragen x € 1.000,--) Grondexploitatie	Vrijval verlies-voorziening primitieve begroting 2019-2022	Begrote vrijval 2019 conform bezui-nigingsvoorstellen MJB 2020-2023	Raadsbesluit Verplaatsing metaalbedrijf	Werkelijke vrijval	Effect jaarrekening-resultaat 2019
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-	1.500		769	-731
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-	2.615	-240	3.138	763
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-	-	-	652	652
Totaal	**-**	**4.115**	**-240**	**4.559**	**684**

De benodigde risicoreservering voor de gemeentelijke grex-projecten bedraagt € 7,3 miljoen. Hiervoor leggen we een claim op de beschikbare weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de genoemde claim in de Meerjarenbegroting 2020-2023 is deze € 2,5 miljoen lager, hetgeen een gunstig effect heeft op het weerstandsvermogen. Het eerstgenoemde bedrag maakt onderdeel uit van de totale gemeentelijke risicoanalyse in de jaarrekening 2019.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	963600	Uittreksel uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019
Zaaknummer	Z/20/351903
Documentnummer	INT/20/961822

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. De Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Uittreksel Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

Versie: Concept1
Datum: 19-05-2020

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding **3**
1.1 Definities en uitleg Netto Contante Waarde 3
1.2 Opbouw en inhoud van de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties 2019 5
1.3 Ontwikkelingen 2019 op hoofdlijnen 5
1.4 De resultaten in het kort 6

DEEL I: RESULTATEN OP HOOFDLIJNEN **9**

2. Samenvatting uitgangspunten, resultaten en risico's **9**
2.1 Uitgangspunten en resultaten in exploitatie zijnde grexen per 01-01-2020 9
2.2 Risicoprofiel in exploitatie zijnde grondexploitaties per 01-01-2020 15
2.3 Gevolgen voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van de gemeente Zevenaar 16

3. Ontwikkeling en van de in exploitatie zijnde grondexploitaties **18**
3.1 Zevenaar Oost Wonen en Bedrijven 18
3.2 Middag Oost & Zwanenwaay 18
3.3 Mercurion 19
3.4 Overgang naar deel II 20

DEEL II: DETAILS EN BIJLAGEN **21**

Uittreksel Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019

1. Inleiding

Voor u ligt het openbare uittreksel m.b.t. de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties van de gemeente Zevenaar over het jaar 2019.
In deze rapportage worden de grondexploitaties getoetst op hun financieel-economische haalbaarheid en er wordt op hoofdlijnen ingegaan op de voortgang van de desbetreffende projecten.

Indien u toegang wilt hebben tot de vertrouwelijke stukken inzake de gemeentelijke grondexploitaties dan kunt u daarvoor een afspraak maken bij het bestuurssecretariaat.

1.1 Definities en uitleg Netto Contante Waarde

Bouwkostenindex: de index van bouwkosten van een opstal, rentekosten, ontwikkelingskosten (winst en risico van de aannemer), overdrachtskosten en dergelijke.

BIE: bouwgrond in exploitatie; de formele term in het kader van het BBV als het gaat om grondexploitaties waaraan een raadsbesluit ten grondslag ligt.

BBV: Besluit Begroting en Verantwoording; de regelgeving omtrent de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingsstukken die gelden voor gemeenten en provincies.

GWW Index: de index voor de Grond- Weg- en Waterbouw. In deze sector wordt de GWW index overwegend toegepast waarbij de prijsontwikkelingen m.b.t. loon, materiaal en materieel worden gevolgd.

Discontovoet: de rekenfactor die ervoor zorgt dat reeksen met jaarlijkse kosten met diverse looptijden met elkaar vergelijkbaar kunnen worden gemaakt.

Eindwaarde: het resultaat van een (deel)grondexploitatie aan het einde van de looptijd. In deze eindwaarde zijn effecten van kosten- en opbrengststijging en rente gedurende deze looptijd verwerkt. Om grondexploitaties met verschillende looptijden met elkaar te kunnen vergelijken dient de Netto Contante Waarde te worden berekend. Zie hierna.

GREX: voluit grondexploitatie. Een grondexploitatie is een begroting die wordt opgesteld om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan (zoals een nieuw bestemmingsplan) in beeld te brengen. Aan de kostenkant staan de aankoop van grond, het bouwrijp maken ervan, het inrichten van de openbare ruimte en VTU- en plankosten (voor uitleg VTU: zie hierna). Aan de opbrengstenkant staan grondverkopen en eventuele andere bijdragen welke verband houden met de desbetreffende grex. In BBV-terminologie is het gewenst om van een BIE te spreken.

Netto Contante Waarde: om resultaten met elkaar te kunnen vergelijken en bij elkaar te kunnen optellen worden de nominale kosten en opbrengsten gedurende de grondexploitatieperiode vermeerderd met rente en inflatie (tot een eindwaarde) en vervolgens teruggerekend naar een geldwaarde op eenzelfde tijdstip, de zogenaamde Netto Contante Waarde. Dit contant maken gebeurt met de zgn. discontovoet. Aan het eind van dit hoofdstuk lichten we de berekening met behulp van voorbeelden toe.

Nominale waarde: de waarde, op basis van de huidige ramingen op het huidige prijspeil. Invloeden van rente en inflatie worden hier buiten beschouwing gelaten.

Rentevoet: het percentage waarmee de grondexploitaties worden belast tot het einde van de looptijd.

Prijspeilcorrectie: dit is de correctie van het prijsniveau van de (prijspeil)datum 01-01-2019 naar 01-01-2020. De prijspeilcorrectie wordt toegepast op de nog te maken kosten op het gebied van civieltechnische werken, VTU- en plankosten.
Aan de opbrengstkant vindt de prijspeilcorrectie voor bouwgronden plaats aan de hand van de nieuwe grondprijzen volgens de grondprijsbrief 2020.

Kostenstijging: dit is het percentage welke wordt toegepast op de nog te maken kosten vanaf 01-01-2020 op het gebied van civieltechnische werken, VTU- en plankosten. Met andere woorden: voor toekomstige uitgaven wordt een percentage toegepast tot het moment waarop deze uitgave wordt verwacht.

Opbrengststijging: dit is het percentage welke wordt toegepast op de nog te verwachten opbrengsten vanaf 01-01-2020. Met andere woorden: voor toekomstige inkomsten wordt een percentage toegepast tot het moment waarop deze inkomst wordt verwacht.

V.O.N.: Vrij Op Naam betekent dat de kosten van de koop voor rekening van de verkoper zijn. De tegenhanger van 'vrij op naam' is 'kosten koper'. In het laatste geval komen de kosten van een koop voor rekening van de koper. Het gaat om kosten voor de belasting (omzet- of overdrachtsbelasting), notaris- en kadasterkosten en eventuele andere bijkomende kosten. Onder de V.O.N.-prijs wordt verstaan de verkoopprijs van een complete woning (dus een -zonder meerwerk- bewoonbare woning).

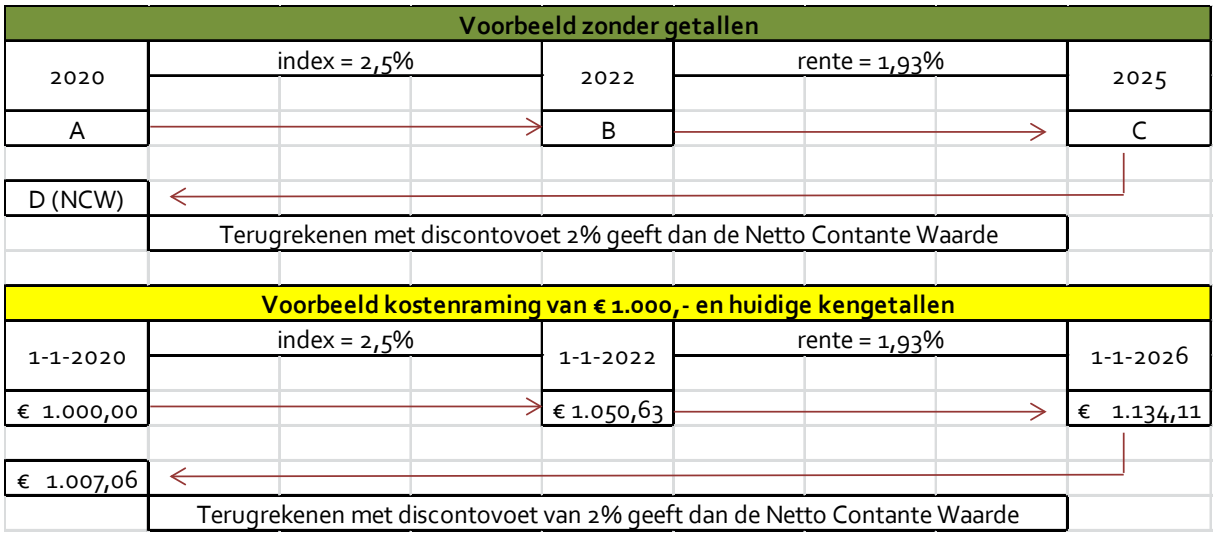
VTU- en plankosten: dit betreffen de kosten voor Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering enerzijds en plankosten anderzijds. Kosten van Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering betreffen de personele kosten van eigen medewerkers en ingehuurd personeel ten behoeve van een desbetreffend project. Plankosten zijn kosten van andere ondersteuning (advieskosten, kosten van communicatie e.d.) welke bij derden wordt ingekocht.

Uitleg methode Netto Contante Waarde

Hieronder leggen we het begrip Netto Contante Waarde (NCW) in het kort uit . Het is de enige methode om getallen goed met elkaar te kunnen vergelijken.

De grexperiodes van bijvoorbeeld Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay verschillen van elkaar. De kosten en opbrengsten komen op verschillende tijdstippen tot uiting. Door gebruik te maken van de Netto Contante Waarde berekening zijn ze toch vergelijkbaar, te weten per 1 januari 2020. De geldwaarde van een nominaal bedrag in het ene jaar heeft immers een andere waarde dan een vergelijkbaar nominaal bedrag in het andere jaar.

In onderstaand schema verduidelijken we deze werkwijze:

In bovenstaand schema zijn de volgende momenten te onderkennen:

1. Moment A is de prijspeildatum; dat datum van kostenraming en start van de exploitatie
2. Moment B is het jaar/de datum van investering. In bovenstaand voorbeeld worden de kosten jaarlijks met 2,5% geïndexeerd. In dit voorbeeld vindt de investering op 1-1-2022 plaats. Deze wordt vanaf dat moment rentedragend tegen (in dit rekenvoorbeeld) 1,93%. Kostenstijging is niet meer aan de orde omdat de investering reeds heeft plaatsgevonden.
3. Moment C is het eindjaar/de einddatum van de exploitatie. Vanaf die datum wordt de kostenpost, verhoogd met rente weer teruggebracht naar het moment van nu, ofwel Netto Contant gemaakt.
4. Dit contant maken gebeurt met behulp van de zgn. discontovoet. Sinds 2016 zijn hier in het kader van het BBV aanvullende regels over bepaald. Dit houdt in dat de huidige discontovoet op 2% is bepaald. Vóór 2016 was de discontovoet gelijk aan het rentpercentage (nu 1,93%).

1.2 Opbouw en inhoud van de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties 2019

In dit document geven wij u eerst een samenvatting van resultaten en risico's. Hierbij wordt inzicht verschaft in het hoe en waarom van de verandering van het resultaat en de bepaling van de uitgangspunten. Vervolgens rapporteren wij inhoudelijk en financieel over de voortgang van de actieve grondexploitaties (in BBV-term: Bouwgronden in exploitatie).

In deze rapportage is rekening gehouden met de BBV-regels en de daarbij behorende boekhoudkundige regels rond verliesvoorzieningen en het nemen van (tussentijdse) winst. Cijfermatig is een en ander ook verwerkt in de jaarrekening 2019. Het daarbij behorende (openbare) raadsvoorstel wordt ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

1.3 Ontwikkelingen 2019 op hoofdlijnen

Ten aanzien van de gemeentelijke grondexploitaties profiteren we momenteel van de gunstige marktomstandigheden.
We benoemen de volgende bijzonderheden met betrekking tot 2019, op hoofdlijnen:

1. De ontwikkeling van Groot Holthuizen verloopt nog steeds voorspoedig. Nadat in 2018 124 kavels waren geleverd betrof het in 2019 een uitgifte van 67 kavels. Knelpunt in de afzet is

niet zozeer de marktvraag maar de bouwplanning en de problematiek van de afgelopen tijd rond de Pfas-discussie. Desondanks zijn de vooruitzichten optimistisch. Op dit moment is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de vraag naar woningen afneemt. De planning van de gronduitgifte in de grondexploitatie is zoals gebruikelijk behoudend.

2. In 2019 is de civieltechnische raming voor alle deelgebieden gedetailleerd beoordeeld waarbij de nog te verrichten werkzaamheden en de daarbij behorende kosten nauwkeuring in beeld zijn gebracht. Dit was onder meer noodzakelijk omdat, met name de deelgebieden Tol en Bem in de afgelopen jaren gefaseerd bouw- en woonrijp zijn gemaakt waarbij er, door de lange doorlooptijd van de grex, ook herstelwerkzaamheden aan de infrastructuur hebben moeten plaatsvinden. Per deelgrex heeft dat in de meeste gevallen tot correcties geleid.
3. Op het bedrijventerrein 7Poort is de XXL-kavel in 2019 geleverd en de eigenaar is daar met de bouw van een groot logistiek centrum gestart. Daarnaast zijn er twee kleinere kavels geleverd. Ook zijn er eind 2019/begin 2020 met 6 partijen koopovereenkomsten gesloten voor de levering van kavels.
4. Vanwege voornoemde leveringen is het bouwrijp maken van 7Poort in 2019 versneld in uitvoering genomen. Deze werkzaamheden lopen in 2020 ook nog door. Een en ander was tevens aanleiding om de civieltechnische raming voor de kosten opnieuw te herzien. Dit leidde uiteindelijk tot een vrijval van kosten. De toekomstige kosten voor Voorbereiding, toezicht, uitvoering en plankosten diende echter te worden bijgeraamd omdat er voor de planuitwerking meer personele capaciteit nodig blijkt.
5. Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is een nieuwe projectmatige fase in aanbouw. Onlangs zijn gesprekken aangegaan voor fase 2 wat heeft geleid tot een principe-overeenstemming voor de verkoop van 17 kavels ten behoeve van een gemengd programma. Inmiddels is de omgevingsvergunning aangevraagd. Deze ontwikkeling is daarom verwerkt in de voorliggende uitvoeringsrapportage en de bijbehorende cijfers. Deze fase was immers nog niet in de grex opgenomen. Dat geldt ook voor de civieltechnische kosten. De raming hiervoor is inmiddels uitgewerkt en ook deze is verwerkt.

In de hoofdstukken hierna lichten we de ontwikkelingen nader toe en gaan we in op de financiële gevolgen.

1.4 De resultaten in het kort

Hoe zat het ook alweer?
Deze uitvoeringsrapportage geeft inzicht in de te verwachten resultaten van de grondexploitaties in de gemeente Zevenaar. Op dit moment kent Zevenaar 3 grondexploitaties, waarvan Zevenaar Oost de omvangrijkste is.

1. Ieder jaar stelt de gemeenteraad de uitvoeringsrapportage vast. In de uitvoeringsrapportage 2018 was er sprake van een resultaat van alle grondexploitaties samen van € 39,6 miljoen negatief.
2. De grondexploitatie Centrumplan (resultaat € 429.000 negatief) is toen afgesloten en de deelgrondexploitatie Het Hof (onderdeel van Zevenaar Oost-Wonen met een resultaat van € 1.028.000 negatief) is uit de grex gehaald en afgewaardeerd, in ruil voor een uitbreiding van deelgrondexploitatie De Stede. De resultaten hiervan zijn destijds verwerkt in de jaarrekening 2018. Deze (deel)grondexploitaties vindt u dus niet meer terug in de voorliggende rapportage.
3. Het bijgestelde uitgangspunt, na verwerking van voorgaande, is een resultaat van € 38,8 miljoen Netto Contante Waarde per 01-01-2019. Dit getal vindt u terug in tabel 2.1 op pagina 12 van voorliggende rapportage.
4. Rekening houdend met bovenstaande mutaties en door de effecten van rente bedraagt het verwachte resultaat op 1 januari 2020 € 39,6 miljoen negatief. Dit bedrag vindt u ook terug

in tabel 2.1. Met de dekking van deze verliezen is rekening gehouden in de voorgaande jaarrekeningen en in de meerjarenbegroting. Vanuit dit uitgangspunt leggen wij de herziening van de grex aan u voor.

Naast het resultaat van de grondexploitaties maken we ook een inschatting van de mogelijke risico's. In de meerjarenbegroting 2019-2022 hielden we voor de grondexploitaties rekening met een risicoprofiel van € 9,8 miljoen. Daarbij houden we bijvoorbeeld rekening met mogelijke bijstelling van grondprijzen of stijging van kosten door een langere looptijd. Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van de gemeente houden we rekening met deze risico's.

Hoe is de stand van zaken nu?

Resultaten verbeteren:
In de voorliggende uitvoeringsrapportage wordt duidelijk dat het resultaat verbetert met afgerond € 4,5 miljoen tot een totaal van € 35,1 miljoen negatief.

Deze verbetering verklaren we op hoofdlijnen als volgt:

Voordelen:
1. Versnelling uitgifte woningbouw daardoor rente- en inflatievoordelen
2. De uitwerking van het grondgebruik m.b.t. de levering van de XXL-kavel op 7Poort, alsmede de financiële verwerking hiervan conform het BBV
3. Rentevoordelen door een lager rentepercentage
4. Hogere grondprijzen woningbouw door hogere VON-prijzen

Nadelen:
5. Een prijspeilcorrectie van 1-1-2019 naar 1-1-2020 wegens kostenstijgingen in de markt
6. Lagere opbrengststijgingen voor de resterende looptijd van de grex door versnelde gronduitgifte

Risico's nemen af
Daarnaast zien we ook een verbetering van het risicoprofiel van afgerond € 2,5 miljoen tot een totaal van € 7,3 miljoen.

1. Het risico in het kader van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) blijft aanwezig. Echter uit de in het najaar 2019 gestarte monitor (Monitoring Regionaal Programma Werklocaties 2019) is inmiddels gebleken dat de uitgifte van bedrijventerreinen opnieuw is toegenomen. Vanuit de diverse raden (waaronder die van Zevenaar) is inmiddels een voorstel aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland gedaan om de kaders uit het oorspronkelijke RPW te heroverwegen. De regio stelt voor om de schrapopgave m.b.t. bedrijventerreinen volledig te laten vervallen. Formeel moeten GS hier nog wel een besluit over nemen.
   Dit maakt dat het risico van het schrappen van bedrijfsgronden voor (logistieke) bedrijfsdoeleinden als lager wordt aangemerkt.
2. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (de omgevingsvergunning is inmiddels verleend) wordt het risico op het niet-ontwikkelen daarvan lager.
3. Door de gunstige ontwikkeling met betrekking tot de vraag naar bedrijventerreinen (zie hierboven) wordt het vertragingsrisico eveneens lager ingeschat.

4. Doordat een deel van de civieltechnische werkzaamheden is uitgevoerd en de raming voor de toekomstige werkzaamheden opnieuw nauwkeurig is bepaald, wordt de impact als gevolg van kostenstijgingen lager.
5. Het afzetrisico van een aantal lastig verkoopbare kavels is gereduceerd omdat deze zijn verkocht of herontwikkeld.
6. Het renterisico wordt lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

<u>Wat betekent dit voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van Zevenaar?</u>
Bovenstaande getallen kunnen we niet zomaar bij elkaar optellen of aftrekken.

- Voor dit verbeterde resultaat van de grondexploitaties Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay valt een gedeelte van de zogenaamde verliesvoorziening vrij. Voor beide grondexploitaties samen gaat het om een bedrag van afgerond € 4,5 miljoen.
- Als gevolg van de bezuinigingsmaatregelen in de MJB 2020-2023 en andere raadsbesluiten werd al rekening gehouden met een vrijval van het resultaat van € 3,9 miljoen in het jaar 2019.
- Het verschil tussen bovenstaande bedragen betekent een extra vrijval van de verliesvoorziening van € 0,7 miljoen. Een en ander manifesteert zich in het jaarrekeningresultaat van 2019.

Voor het risicoprofiel wordt een claim gelegd op het weerstandsvermogen. Dit nemen we integraal op in de jaarrekening 2019.

Hieronder zijn bovenstaande afgeronde getallen (in miljoenen euro's) in een overzicht geplaatst.

	Uitvoerings-rapportage 2018/MJB2020-2023	**Uitvoerings-rapportage 2019**	**verschil**	**Effect op**
Verwacht **resultaat** (NCW)	-/-39,6	-/-35,1	Verbetering 4,5	Verliesvoorziening en saldo jaarrekening 2019
Verwacht **risico**	9,8	7,3	Verbetering 2,5	Claim op weerstandvermogen jaarrekening 2019

DEEL I: RESULTATEN OP HOOFDLIJNEN

2. Samenvatting uitgangspunten, resultaten en risico's

Dit hoofdstuk biedt een samengevat overzicht van de gehanteerde uitgangspunten, de uitkomsten van de herziene grondexploitaties (lees: de te verwachten resultaten) en het risicoprofiel welke aan de grondexploitaties kunnen worden toegerekend.

2.1 Uitgangspunten en resultaten in exploitatie zijnde grexen per 01-01-2020

Om tot een realistische berekening van het financiële resultaat te komen hebben we de te hanteren uitgangspunten opnieuw bepaald. Op 31 maart 2020 zijn de uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties door het college vastgesteld (Z/20/351903/ADV/20/946455).

Kort samengevat luiden deze uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties, welke eveneens in bijlage 9.3 is opgenomen, als volgt:

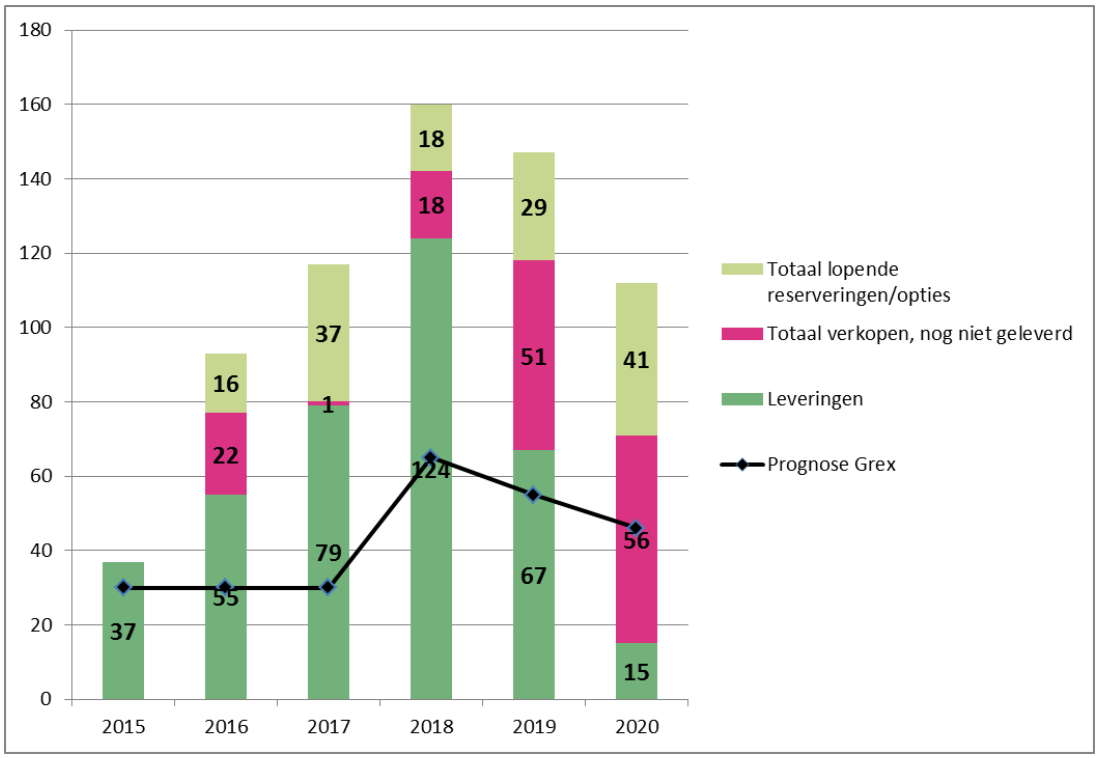
Zevenaar Oost Bedrijven (7Poort, Landeweer en Spoorallee)

In de fasering van de voorliggende grondexploitatie Zevenaar Oost Bedrijven gaan we uit van een realistisch maar tegelijkertijd behoudend scenario waarbij rekening wordt gehouden met een aantal leveringen waarvoor inmiddels koopovereenkomsten zijn gesloten te weten:

- Ontwikkeling van de Fashion Outlet Zevenaar
- Een aantal een koopovereenkomsten waarbij de levering in 2020/2021 plaatsvindt.
- Daarnaast houden we rekening met een aanvullende afzet van kavels waarover we in gesprek zijn.

Zevenaar Oost Wonen (Groot Holthuizen)

Door middel van de 2-maandelijkse rapportages stellen wij u op de hoogte van de voortgang van de gronduitgifte. In de maandrapportage over november-december 2019 hebben we gemeld dat er in 2019 in totaal 67 kavels waren geleverd. De prognose voor 2019 bedroeg 55 kavels.
Onderstaande grafiek laat een beeld zien van de verkopen, leveringen en reserveringen/opties van de afgelopen jaren en de verwachting voor 2020.

In 2019 zijn er in Groot Holthuizen 67 kavels uitgegeven. In 2018 waren het er 124. Samen met de daar aan voorafgaande jaren komt dit neer op een gemiddelde uitgifte van 80 kavels per jaar.

De markt staat echter onder druk als het gaat om de capaciteit bij bouwbedrijven en de discussie rond stikstof en PFAS. Alhoewel het kabinet in november 2019 noodmaatregelen heeft aangekondigd om aan de stikstofcrisis het hoofd te bieden zijn de problemen daarmee niet uit de wereld. De meeste maatregelen moeten nog in werking treden en ook een aanvullend pakket is nog noodzakelijk. Ook voor de PFAS-problematiek moeten nog oplossingen worden ingevoerd. Op dit moment bestaat de verwachting niet dat de Coronacrisis invloed heeft op de woningmarkt. De vraag naar woningen is op dit moment onverminderd groot.
Daarom is het verantwoord om voor 2020 t/m 2022 uit te gaan van een behoudende gemiddelde afzet van 50 kavels per jaar. In 2023 worden nog ca 25 kavels uitgegeven waarna de in exploitatie zijnde gebieden binnen Groot Holthuizen kunnen worden afgesloten.

<u>De relatie moet de onlangs gesloten Woondeal regio Arnhem-Nijmegen</u>
Op 03-03-2020 heeft het college ingestemd met de overeenkomst Woondeal regio Arnhem-Nijmegen. Aanleiding hiervoor zijn de toenemende woningtekorten en de complexiteit van de stedelijke vraagstukken. Daarom hebben het ministerie van BZK, de regio Arnhem-Nijmegen en de provincie Gelderland de afgelopen maanden aan een woondeal gewerkt. Doel van deze woondeal is om tot een gezamenlijke inzet van instrumentarium en middelen te komen om opgaven op de woningmarkt op te pakken. De woondeal bevat een zestal kernafspraken, waar onder woningbouwopgave en versnelling en betaalbaarheid. Met betrekking tot de woningbouwopgave en versnelling worden de locaties Hof, Holtkamp en BAT met name genoemd. Het Hof en de Holtkamp zijn gemeentelijke locaties welke volgens bestemmingsplan geschikt zijn voor woningbouw. De BAT locatie is inmiddels in ontwikkeling maar is een particulier initiatief.
De gemeentelijke ambitie om Groot Holthuizen verder te ontwikkelen (waaronder De Holtkamp) wordt ondersteund door de woondeal.
Voor De Holtkamp werken we momenteel aan een stedenbouwkundige opzet en een grondexploitatie. Deze wordt later dit jaar aan de raad voorgelegd.

Overige grondexploitaties

Aan bovenstaande planning zijn de volgende gronduitgiftes van andere plannen toegevoegd:

- 1 kavel per jaar in Zwanenwaay in de periode 2022 tot en met 2029
- 17 kavels in de Middag-Oost, verdeeld over de jaren 2020 en 2021. Vervolgens 1 (vrije) kavel per jaar in de periode 2020 tot en met 2025.

Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is Zegers Bouw fase 1 aan het bouwen. Onlangs zijn gesprekken aangegaan voor fase 2 wat heeft geleid tot een principe-overeenstemming voor de verkoop van 17 kavels ten behoeve van een gemengd programma. Inmiddels is de omgevingsvergunning aangevraagd. Deze ontwikkeling is daarom verwerkt in de voorliggende uitvoeringsrapportage en de hierbij behorende cijfers. Deze fase was immers nog niet in de grex opgenomen. Dat geldt ook voor de civieltechnische kosten. De raming hiervoor is inmiddels uitgewerkt en deze is nu ook cijfermatig verwerkt.

Voor de komende korte termijn staat de ontwikkeling van de Zwanenwaay op een laag pitje. Prioriteit wordt hierbij gegeven aan de Middag Oost en voorkomen moet worden dat plannen elkaars concurrent worden.
Daarom is de uitgifte op deze locatie uitgefaseerd naar de periode 2022 tot en met 2029.

Grondprijzen

In de Nota Grondbeleid van de Gemeente Zevenaar is onder meer de beleidsregel vastgelegd dat de uitgifte van bouwgrond geschiedt tegen marktconforme prijzen, gebaseerd op de functie van de uit te geven bouwgronden.
Door middel van de grondprijsbrief 2020 geven wij hieraan uitvoering. Op basis van de huidige marktontwikkelingen maakten wij een nieuwe grondprijsbrief op met daarin marktconforme prijzen voor (bouw)grond voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren voor het jaar 2020 Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Om duurzaamheid in de projectmatige woningbouw te stimuleren zetten wij al enkele jaren de bandbreedte van de grondquote in. Ontwikkelaars komen in aanmerking voor een lagere grondquote als wordt voldaan aan bepaalde bouwnormen. Deze bouwnormen zijn in de grondprijsbrief exact en objectief vastgelegd.
- Voor reeds gesloten overeenkomsten met ontwikkelaars zijn de desbetreffende afspraken in de grondexploitatie verwerkt.
- De overige grondprijzen sluiten aan op de bovengenoemde grondprijsbrief 2020.
- Ten aanzien van de Spoorallee houden we rekening met de ontwikkeling van een fashion outletcenter wat een waarde verhogend effect heeft voor de grondprijs. De afspraken met de ontwikkelaars zijn in de grondexploitatie verwerkt.
- De grondprijzen voor de bedrijvenlocaties zijn voortaan "op aanvraag" beschikbaar.

We stelden de Grondprijsbrief 2020 (Z/19/345820/ADV/19/931274) op 14 januari 2020 vast. Door middel van de Raadsinformatiebrief 2020-001 van 14 januari 2020 stelden wij u hiervan op de hoogte en heeft u de grondprijsbrief ontvangen.

Parameters

De parameters zijn middels een vertrouwelijk document door het college van B&W vastgesteld en deze is als vertrouwelijke bijlage aan de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties 2018 toegevoegd. In dit uittreksel wordt hierop niet nader ingegaan.

2.2 Totaalbeeld resultaten

In onderstaand overzicht worden de resultaten van de actieve grondexploitaties weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2019 en januari 2020							
Naam grondexploitatie	Einddatum exploitatie	Resultaat eindwaarde	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2019	Resultaat 01-01-2019 NCW per 01-01-2020	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2020	Verschil	Afwijking in %
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2024	3.689	-80	-81	3.057	3.138	3922,5%
Zevenaar Oost – wonen	31-12-2025	-37.278	-33.945	-34.625	-33.856	769	2,3%
Totaal Zevenaar Oost	**31-12-2025**	**-33.589**	**-34.025**	**-34.706**	**-30.799**	**3.907**	**11,5%**
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	5.164-	-5.074	-5.176	-4.524	652	12,8%
Mercurion	31-12-2022	279	287	287	257	-30	10,5%
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**31-12-2029**	**-38.474**	**-38.812**	**-39.595**	**-35.066**	**4.529**	**11,7%**

Tabel 2.1: Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2019 en 2020

De tabel laat een verbetering van het totale resultaat zien van € 4.529.000 NCW per 01-01-2020.

Het resultaat van Zevenaar Oost is met € 3.907.000 verbeterd waarvan de oorzaken hieronder worden weergegeven.

Toelichting Zevenaar Oost

Hieronder verklaren we de verschillen in de verschillende kosten- en opbrengstsoorten op hoofdlijnen. Hierbij merken we op dat, indien onderliggende bedragen worden gespecificeerd, dit op nominale waarde gebeurt. Gevolgen in verband met kosten-, opbrengststijging en rente zijn opgenomen onder het kopje "verschil inflatie" en "renteverschil". De totalen van deze verschillen worden in de rekenmodellen vervolgens "netto contant gemaakt".

Het effect op de jaarrekening kunt u verderop lezen in paragraaf 2.3.

Zevenaar Oost Bedrijven

(bedragen x € 1.000,-)

Zevenaar Oost Bedrijven	Prijspeil-correctie	Verschil inflatie	Rente-verschil	Bijdragen derden	Verkoop-resultaat/ prijsver-schillen	Erfpacht vergoe-dingen	Budget VTU- en plankoste n	Verwer-vingen en beheers-kosten	CT-kosten	Vervallen bijdrage Park & Ride Spoorallee	Overige	totaal
Totaal Bedrijven	€ 972-	€ 998	€ 1.289	€ 150	€ 1.047	€ 1.831-	€ 534-	€ 42-	€ 594	€ 2.812	€ 3-	€ 3.508

Toelichting op hoofdlijnen:

1. De in de grondexploitatie geraamde erfpachtgronden dienen te worden verantwoord onder de zgn. materiële vaste activa op de gemeentelijke balans dienst, een en ander op basis van BBV richtlijnen. Dit levert voor de grex in beginsel een nadeel op. Tegelijkertijd ontstaat een rentevoordeel doordat de verantwoording van de erfpachtgronden als levering (lees: gronduitgifte) wordt aangemerkt waardoor een aanzienlijk rentevoordeel ontstaat. Bovendien was een deel van de uitgegeven grond in de grex als openbare ruimte aangemerkt maar deze is als uitgeefbare grond uitgegeven. Per saldo is er daardoor een voordeel van € 546.000. Dit voordeel is verwerkt binnen de posten rente (€ 1.274.000), verkoopverschillen (€ 1.103.000) en erfpachtvergoedingen (€ -1.831.000).
2. Ten behoeve van de projectorganisatie is reeds enkele jaren een risico opgenomen wegens een tekort op VTU- en plankosten. Dit risico is nu in de grex vertaald door een extra budget

voor de resterende looptijd van de grex op te nemen van € 534.000. Het risicoprofiel is in het kader daarvan naar beneden bijgesteld.

3. De raming voor civieltechnische werken is opnieuw doorgerekend voor de diverse deelgrexen. Dit resulteert in een voordeel van € 594.000.
4. Voor beheerskosten (w.o. gemeentelijke belastingen) diende het budget met € 42.000 te worden verhoogd omdat dit budget voor de nabije toekomst ontoereikend bleek.
5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Afgezet tegen toekomstige inflatieverschillen leverde dit een voordeel op van € 26.000 (€ -972.000 + € 998.000).
6. De rente-effecten op de grex Bedrijven bedragen € 16.000,- voordelig, nadat het rentevoordeel onder punt 1 van deze toelichting is verwerkt. Dit komt onder meer door een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%) en verschillen in looptijd.
7. De bijdragen derden betreft de bijdrage van de Coöperatie 7Poort in het kader van het raadsbesluit rond de alternatieve locatie voor de vestiging van een metaalbedrijf (Z/19/333162/INT/19/902258).

Zevenaar Oost Wonen

(bedragen x € 1.000,-)

Z.oost Wonen	Prijspeil-correctie	Verschil inflatie	Rente-verschil	Subsidies	verkoop-resultaat /prijsver-schillen	Budget VTU- en plankosten	CT-kosten	Aansluit-bijdragen EnNatuur-lijk	Overige	totaal
										€ -
Totaal Wonen	€ 434-	€ 317-	€ 896	€ 88	€ 167	€ 27-	€ 352	€ 83	€ 28	€ 836

Toelichting op hoofdlijnen:

1. Verkoopresultaat/prijsverschillen: In zijn algemeenheid lift de gemeente mee met de gunstige prijsontwikkeling op de woningmarkt. Voor een aantal projectmatige ontwikkelingen zijn hogere grondopbrengsten behaald doordat ontwikkelaars hogere Vrij-op-naam prijzen berekenen voor de eindgebruikers. De gemeente profiteert hiervan door hogere grondprijzen. Het programma in De Tol aan de Tolsingel is voor een deel omgezet van zorgappartementen naar patiowoningen. Dit leidde tot hogere grondopbrengsten. Daarnaast kon het programma in De Stede worden herzien doordat de zgn. schoolwoningen niet worden gerealiseerd. Voor andere ontwikkelingen zijn hogere VON-prijzen gerealiseerd wat een hogere grondprijs tot gevolg heeft. Met betrekking tot de totale verkoopverschillen is sprake van een voordeel van € 167.000.
2. De raming voor civieltechnische werken is opnieuw doorgerekend voor de diverse deelgrondexploitaties Wonen. Dit leverde per saldo een voordeel op van € 352.000.
3. Door een extra inzet van capaciteit en kosten voor uitwerking van, met name, civieltechnische werken was in 2019 sprake van een overschrijding van de VTU- en plankosten van € 27.000.
4. Ten behoeve van de fietsstructuur in de woonwijk is een provinciaal subsidie toegekend van € 88.000, waarmee een deel van de kosten kan worden afgedekt.
5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Samen met toekomstige inflatieverschillen leverde dit een nadeel op van € 751.000 (€ 434.000 + € 317.000). Dit komt voornamelijk doordat opbrengsten eerder zijn ontvangen dan geraamd waardoor toekomstige opbrengststijgingen niet meer worden gerealiseerd. Ook was een hogere prijspeilcorrectie voor de civieltechnische kosten noodzakelijk om de budgetten marktconform te houden.

6. Door indexering van de aansluitbijdrage op het warmtenet van EnNatuurlijk en gewijzigde woningaantallen zijn er hogere opbrengsten van € 83.000.
7. Het budget voor bodem- en milieuonderzoeken en overige kosten is geactualiseerd en het budget voor makelaarskosten kon vrijvallen. Per saldo levert dat een voordeel op van € 28.000.
8. De rente-effecten op de diverse deelgrexen Wonen bedragen € 896.000 voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,93% in plaats van 2,28%) en verschillen in looptijd (lees: sneller binnenkomen van opbrengsten en eerder afsluiten van deelgrexen).

Toelichting Middag Oost & Zwanenwaay
Voor de grex Middag Oost & Zwanenwaay leidt de herziening van de grondexploitatie op netto contante waarde tot een verbetering van het resultaat van € 652.000 (Netto Contant) ten opzichte van de stand per 01-01-2019.

Op hoofdlijnen verklaren we de verschillen als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)

Middag Oost/Zwanen-waay	Prijspeil-correctie	Verschil inflatie	Rente-verschil	verkoop-resultaat/ prijsver-schillen	Budget VTU- en plankosten	CT-kosten	Overige	totaal
						-		
Totaal	€ 93-	€ 32-	€ 239	€ 1.005	€ 7-	€ 379-	€ 1	€ 734

Toelichting op hoofdlijnen:
1. Prijspeilcorrectie: er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Samen met toekomstige inflatieverschillen leverde dit een nadeel op van € 125.000. Met name was een hogere prijspeilcorrectie voor de civieltechnische kosten noodzakelijk om de budgetten marktconform te houden.
2. Renteverschil: door een lagere rente (1,93% i.p.v. 2,28%) ontstaan voordelen. Daarnaast heeft de planuitbreiding in de Middag Oost ook een positieve uitwerking, ook in de rentecomponent.
3. Bij deelgrex Middag Oost vallen de grondopbrengsten hoger uit. Met fase 2 van de projectmatige ontwikkeling van 17 woningen was namelijk in de grex per 01-01-2019 geen rekening gehouden. Hiervoor dient echter ook geïnvesteerd te worden. Zie hierna. Ook zijn de effecten van de grondprijsbrief 2020 verwerkt.
4. CT-kosten: de bovengenoemde realisatie van 17 extra woningen in de Middag Oost vraagt ook om extra kosten voor de inrichting van de openbare ruimte. Hiervoor moest extra budget worden opgenomen.

2.2 Risicoprofiel in exploitatie zijnde grondexploitaties per 01-01-2020

De risico's van de actieve gemeentelijke grondexploitaties waarvoor een risicoanalyse heeft plaatsgevonden bedragen:

(bedragen x € 1.000,-)

Risicoprofiel gemeentelijke grondexploitaties 01-09-2019 en 01-01-2020				
Naam grondexploitatie	Risicoprofiel per 01-09-2019	Risicoprofiel per 01-01-2020	Verschil jan. 2020 - sept. 2019	Afwijking in%
Zevenaar Oost - bedrijven	8.587	6.464	2.123	24,7%
Zevenaar Oost – wonen	896	631	265	29,6%
Totaal Zevenaar Oost	**9.483**	**7.095**	**2.388**	**25,2%**
Middag Oost & Zwanenwaay	284	198	86	30,3%
Centrumplan Zevenaar	26	0	26	100,0%
TOTAAL RISICO'S	**9.793**	**7.293**	**2.500**	**25,5%**

Het totale risicoprofiel voor deze grondexploitaties bedraagt € 7,3 miljoen. In vergelijk met het risicoprofiel per 1 september 2019 (zoals verwerkt in de MJB 2020-2023) is sprake van een verbetering van het risicoprofiel van € 2,5 miljoen.

De belangrijkste oorzaken voor de wijziging van het risicoprofiel zijn op pagina 7 en 8 van voorliggend document toegelicht. Voor een verdere onderbouw wordt verwezen naar de vertrouwelijke uitvoeringsrapportage.

2.3 Gevolgen voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van de gemeente Zevenaar

De resultaten, zoals becijferd in § 2.1, verwerken we in de jaarrekening 2019.

Ten opzichte van de Voortgangsrapportage 2019 en de bezuinigingsvoorstellen, behorende bij de MJB 2020-2023 is er sprake van een voordelig effect van € 684.000 wat in onderstaand overzicht is gespecificeerd. Omdat de BBV- voorschriften eisen dat de grondexploitaties m.b.t. wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren, zijn de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Effecten op jaarrekeningresultaat/verliesvoorziening 2019					
(bedragen x € 1.000,--) Grondexploitatie	Vrijval verlies-voorziening primitieve begroting 2019-2022	Begrote vrijval 2019 conform bezui-nigingsvoorstellen MJB 2020-2023	Raadsbesluit Verplaatsing metaalbedrijf	Werkelijke vrijval	Effect jaarrekening-resultaat 2019
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-	1.500		769	-731
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-	2.615	-240	3.138	763
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-	-	-	652	652
Totaal	**-**	**4.115**	**-240**	**4.559**	**684**

De gemeenteraad heeft de Meerjarenbegroting 2020 – 2023 samen met de daarbij behorende Notitie Bezuinigingen op 6 november 2019 vastgesteld. In de genoemde notitie waren twee bezuinigingsvoorstellen opgenomen welke betrekking hadden op de grondexploitaties.

1. Bezuinigingsvoorstel 43, uitbreiding Groot Holthuizen met een eenmalig bezuinigingsbedrag in 2019 van € 1.500.000,-.
2. Bezuinigingsvoorstel 44, vervallen budget Park & Ride Spoorallee met een eenmalig bezuinigingsbedrag in 2019 van € 2.615.000,-.

Ad 1. Wegens de uitbreiding woningbouw Groot Holthuizen was - in het kader van de bezuinigingsmaatregelen rond de Meerjarenbegroting 2020 - 2023 - een eenmalig bedrag van € 1.500.000 opgenomen. Alhoewel deze bezuinigingsmaatregel nog moest worden uitgewerkt gingen we er vanuit dat dit bedrag in de voorliggende jaarrekening en bovengenoemde uitvoeringsrapportage kon worden verwerkt. Dit is niet gelukt en dit bedrag wordt nu in 2020 verwacht.

Ad 2. Het vervallen van het budget voor de Park & Ride is daarentegen wel verwerkt in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 en de voorliggende jaarrekening.
De bovenstaande besluiten en het resultaat van de integrale herziening van de grondexploitaties per 01-01-2020 is in bovenstaande tabel verwerkt waarbij tevens het effect voor de voorliggende jaarrekening zichtbaar wordt.

Als gevolg van ander positieve ontwikkelingen, zoals in vorige hoofdstukken zijn benoemd kan het nadeel van bezuinigingsvoorstel 43 voor 2019 worden beperkt binnen Zevenaar Oost Wonen tot € 731.000. De grondexploitaties Zevenaar Oost Bedrijven en Middag Oost & Zwanenwaay compenseren dit nadeel daarentegen ruimschoots, zodat de bezuinigingsmaatregel is gehaald, weliswaar door andere invloeden.

Voor wat betreft het risicoprofiel van € 7,3 miljoen (verbetering € 2,5 miljoen) kan de claim op het benodigde weerstandsvermogen worden verminderd.

3. Ontwikkeling en van de in exploitatie zijnde grondexploitaties

In dit hoofdstuk lichten we de in exploitatie zijnde plannen per grex in afzonderlijke paragrafen toe. Daarbij staan we stil bij de belangrijkste ontwikkelingen in de grondexploitaties van Zevenaar Oost en Babberich (Middag Oost en Zwanenwaay. Voor deze beide grexen is een nadere toelichting op de financiële uitwerking en risicoanalyse opgenomen in de hoofdstukken 4 tot en met 7. Ten aanzien van de overige grexen benoemen we een aantal kengetallen en de algemene ontwikkelingen met daarbij een overzicht met uitgevoerde dan wel nog uit te voeren activiteiten. Tevens vermelden we de risico's per grex.

3.1 Zevenaar Oost Wonen en Bedrijven

Algemeen:
Door middel van de 2-maandelijkse rapportages wordt u op de hoogte gesteld van de voortgang van de gronduitgifte voor het woningbouwgebied Groot Holthuizen.

1. In 2019 zijn er in Groot Holthuizen 67 kavels uitgegeven. In 2018 waren het er 124. De ervaringscijfers over de jaren daarvoor luiden: 76 bouwkavels in 2017 en 55 stuks in 2016. Dit komt neer op een gemiddelde uitgifte van 80 kavels per jaar. De markt staat echter onder druk als het gaat om de capaciteit bij bouwbedrijven en de discussie rond stikstof en PFAS. In paragraaf 2.1 wordt ingegaan op de te hanteren uitgangspunten, onder meer ten aanzien van de toekomstige fasering van de uitgifte. Daarin wordt de voornoemde discussie ook betrokken.

2. In de deelgebieden Tol en Bem hebben we in 2019 8 vrije kavels en 21 kavels voor projectmatige ontwikkeling geleverd. In beide plannen is verder gegaan met het woonrijp maken, wat gefaseerd plaatsvindt.

3. In De Stede is het bouwrijp maken van het gebied voor de eerste 4 bouwfases afgerond waarna kon worden begonnen dan wel verder gegaan met de bouw. De meeste kavels waren hiervoor in 2018 al geleverd, behalve voor de 4e bouwfase (27 woningen). Hiervoor is de grond in 2019 overgedragen. Ook is er ten behoeve van 11 vrije kavels grond overgedragen aan particulieren. De woningen zijn momenteel in aanbouw.

4. In 2019 is de civieltechnische raming voor alle deelgebieden gedetailleerd beoordeeld waarbij de nog te verrichten werkzaamheden nauwkeuring in beeld zijn gebracht. Dit was onder meer noodzakelijk omdat, met name de deelgebieden Tol en Bem in de afgelopen jaren gefaseerd bouw- en woonrijp zijn gemaakt waarbij er, door de lange doorlooptijd van de grex, ook herstelwerkzaamheden aan de infrastructuur hebben moeten plaatsvinden. Per deelgrex is heeft dat in de meeste gevallen tot aanzienlijke correcties geleid.

3.2 Middag Oost & Zwanenwaay

In de Middag Oost zijn sinds 2017 weer nieuwe ontwikkelingen te zien, nadat dit plan enkele jaren stil heeft gelegen als gevolg van de economische crisis en de uitval van de vraag naar kavels/woningen. De ontwikkelaar van fase 1 heeft de woningen in 2019 afgebouwd zodat de openbare ruimte daarna kon worden ingericht. Deze werkzaamheden lopen nog door in 2020. In het 1e kwartaal 2020 is een koop-/ontwikkelovereenkomst gesloten met dezelfde ontwikkelaar en is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de bouw van 17 woningen.

Deze ontwikkeling is dan ook verwerkt in de voorliggende uitvoeringsrapportage en de bijbehorende cijfers. Dat geldt ook voor de bijkomende civieltechnische kosten omdat daar tot op heden ook nog geen rekening mee was gehouden.

De ontwikkeling van Zwanenwaay staat nog op een laag pitje. Prioriteit wordt gegeven aan de Middag Oost om te voorkomen dat plannen elkaars concurrent worden. Daarom is dit plan verder uitgefaseerd naar de periode 2022 t/m 2029.

Kengetallen

Aantal m² projectgebied	34.226
Boekwaarde per 31-12-2019	€ 6.199.454
Verwachte exploitatie-uitkomst (NCW) 01-01-2020	-/- € 4.524.000
Restant looptijd	10 jaar
Bestemming	Woningbouw

Voor Middag Oost en Zwanenwaay stelden we per 1 januari 2020 een geactualiseerde grondexploitatie op. In hoofdstuk 6 lichten we deze nader toe.

Gerealiseerde activiteiten 2019	**Geplande activiteiten**	**Risico's**
Middag Oost:	**Korte termijn:**	
Levering van 4 project-matige kavels. Begin 2020 is een koop/-ontwikkelovereenkomst gesloten voor een 2e fase van 17 woningen Levering van één vrije kavel.	In verkoop nemen van fase 2 van initiatiefnemer voor een projectmatig programma. Verkoop en levering vrije kavels, afhankelijk van belangstelling.	Voor de risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van deze rapportage
	(Middel)lange termijn	
	Inrichting buitenruimte rond fase 2 en vrije kavels.	
Zwanenwaay:	**Korte termijn:**	
Geen		
	(Middel)lange termijn	
	Restant van het plan fasegewijs verder ontwikkelen, afhankelijk van belangstelling	

3.3 Mercurion

Kengetallen:

Aantal m² uitgeefbaar resterend	8.167
Boekwaarde per 31-12-2019	€ -
Verwachte exploitatie-uitkomst NCW 01-01-2020	€ 257.000
Boekwaarde per m² uitgeefbaar	€ -
Restant looptijd	2 jaar

Bestemming	Bedrijventerrein

In 2019 heeft geen verkoop plaatsgevonden. Er zijn nu nog 2 kavels beschikbaar.

Gerealiseerde activiteiten 2019	**Geplande activiteiten**	**Risico's**
Geen	**Korte termijn:** In verkoop houden van de resterende 2 kavels	Financiële risico's zijn nihil doordat de boekwaarde nihil is. Investeringen voeren we pas uit bij verdere verkoop van kavels. Binnen het RPW kan de grex "op rood" komen als de resterende kavels in 2021 nog niet zijn verkocht.
		Kwantitatief wordt dit risico niet meegenomen in het gemeentebrede risicoprofiel omdat de winstverwachting niet is ingeboekt in de MJB. M.a.w. verdere winstneming is pas aan de orde als daadwerkelijke verkoop heeft plaatsgehad.
	(Middel)lange termijn	
	Nog niet bekend	

3.4 Overgang naar deel II

Vanwege mogelijk marktgevoelige informatie zijn deze gegevens vertrouwelijk.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2046
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	10
Omschrijving	HAMERSTUK Z/19/344604 Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	8 juli 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 8 juli 2020.

*Z04039E7D
2D*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020
Zaaknummer	Z/19/344604
Documentnummer	INT/20/941793
Portefeuillehouder	L. van Riswijk
Portefeuille	Vergunningen
Behandelend ambtenaar/afdeling	I. Batmaz
Telefoon	(0316) 595 111
E-mail	i.batmaz@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De voorgestelde Verordening speelautomatenhallen Zevenaar 2020 (hierna: De Verordening 2020) ziet op een actualisering waarbij de inmiddels vervallen verordening uit 2006 wordt aangepast aan de actuele stand van regelgeving en jurisprudentie.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020 vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Het vaststellen van een verordening is (op grond van artikel 147 van de Gemeentewet) een bevoegdheid van de raad. De Verordening uit 2006 is op 1 januari 2020 van rechtswege komen te vervallen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Op grond van (artikel 30c, eerste lid, van) de Wet op de kansspelen bezit de raad de vrijheid om bij verordening te bepalen of, en zo ja hoeveel, speelautomatenhallen krachtens een vergunning van de burgemeester zijn toegestaan.

De voorgestelde Verordening 2020 ziet op een actualisering van de Verordening uit 2006 waarbij deze wordt aangepast aan de actuele stand van regelgeving en jurisprudentie.

De Wet op de kansspelen en de gemeentelijke verordening strekken mede tot regulering van de markt voor kansspelen. De regelgeving beoogt ondernemingen die actief zijn op de markt voor kansspelen een gelijke uitgangspositie te bieden bij de transparante verdeling van de aldus beperkte ruimte om deel te nemen aan die markt.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1. De inhoud van de Verordening Speelautomatenhallen Zevenaar 2006 dient te worden bijgewerkt naar de huidige stand van regelgeving en jurisprudentie.

De voorgestelde wijzigingen zien onder andere op de volgende onderwerpen:

Schaarse vergunningen
Op grond van rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, Speelautomatenhal Vlaardingen) gelden voor de verdeling van schaarse vergunningen, zoals de vergunning voor de exploitatie van een speelautomatenhal, specifieke normen. Deze volgen uit het beginsel van gelijke kansen. Het verdelende bestuursorgaan dient, met het oog op het creëren van een gelijk speelveld, voldoende mededingingsruimte te creëren door alle potentiële gegadigden gelijke kansen te bieden om in aanmerking te komen voor deze vergunningen.

Ook is het verdelende bestuursorgaan verplicht om een passende mate van openbaarheid te verzekeren als het gaat om de wijze waarop de beschikbare schaarse vergunningen worden verdeeld en verleend. Concreet betekent dit dat de burgemeester voorafgaand aan de verdeling en verlening van de beschikbare schaarse vergunningen voor het exploiteren van een speelautomatenhal duidelijkheid moet bieden over zowel de procedurele behandeling van de in te dienen vergunningaanvragen als over de inhoudelijke beoordelings- en afwegingscriteria op basis waarvan aanvragen worden verleend dan wel geweigerd. Deze regels zal de burgemeester in een nader besluit vaststellen.

Wet Bibob
Middels de nieuwe Verordening is mede de toets aan de Wet Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) een weigerings- en intrekkingsgrond voor de vergunning.

Looptijd
De vergunning voor het exploiteren van een speelautomatenhal wordt niet langer voor onbepaalde tijd verleend, maar voor een periode van vijftien jaar. De eis van een beperkte looptijd vloeit onder andere voort uit recente rechtspraak (ABRvS 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, Speelautomatenhal Vlaardingen). De looptijd mag niet onredelijk kort zijn. Gezien de omvang van de investeringen die met het exploiteren van een speelautomatenhal samenhangen is gekozen voor een looptijd van vijftien jaar. Dit zorgt ervoor dat een exploitant in staat wordt gesteld een normale bedrijfsvoering te voeren. Na afloop van de vijftienjaarstermijn komt de vergunning opnieuw beschikbaar en zal er een nieuwe aanvraag- en selectieprocedure worden opgestart. De zittende exploitanten staat het overigens vrij hier aan deel te nemen.

De Verordening staat toe dat maximaal één vergunning wordt verleend voor een speelautomatenhal. Deze dient tevens gevestigd te zijn in het centrum van Zevenaar.

Alternatieven
Nu de vergunningverlening verplicht bij verordening dient te geschieden, is geen sprake van een alternatief.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Door het vaststellen van de verordening zijn er bindende en eenduidige regels ten aanzien van de vergunningverlening voor een speelautomatenhal. Gelet op de ervaringen en indien wenselijk geacht zal in de toekomst de verordening ter wijziging aan uw raad worden voorgelegd.

7. Klimaat en duurzaamheid
Niet van toepassing.

8. Communicatie

Uw besluit tot vaststelling van de verordening wordt conform de wettelijke vereisten digitaal, via overheid.nl, en in De Zevenaar Post bekendgemaakt.

9. Kosten, baten en dekking

Niet van toepassing.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

1. Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020 met toelichting INT/20/963076

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020
Zaaknummer	Z/19/344604
Documentnummer	INT/20/941793

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat het wenselijk is om de exploitatie van kansspelautomaten en speelautomatenhal onder voorwaarden mogelijk te maken;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar van 19 mei 2020;

Gelet op titel van de Wet op de Kansspelen en artikel 149 en 154 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Verordening speelautomatenhal Zevenaar 2020 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. beheerder: de natuurlijke persoon of personen die met het dagelijks toezicht en de onmiddellijke leiding in de speelautomatenhal is belast;
2. behendigheidsautomaat: een speelautomaat waarvan het spelresultaat uitsluitend kan leiden tot een verlengde speelduur of het recht op gratis spellen en het proces, ook nadat het in werking is gesteld, door de speler kan worden beïnvloed en het geheel of vrijwel geheel van zijn inzicht en behendigheid bij het gebruik van de daartoe geboden middelen afhangt of en in welke mate de spelduur verlengd of het recht op gratis spelen verkregen wordt;
3. burgemeester: burgemeester van Zevenaar;
4. kansspelautomaat: een speelautomaat, die geen behendigheidsautomaat is;
5. ondernemer: de natuurlijke of rechtspersoon die de speelautomatenhal, hoogdrempelige of laagdrempelige inrichting exploiteert;
6. openbare weg: alle voor het openbaar rij- of ander verkeer openstaande wegen of paden, daaronder begrepen de daarin gelegen bruggen en duikers, de tot die wegen of paden behorende bermen en zijkanten, alsmede kampeerplaatsen en de aan de wegen of paden liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen.
7. speelautomaat: een toestel, ingericht voor de beoefening van een spel, dat bestaat uit een door de speler in werking gesteld mechanisch, elektrisch of elektronisch proces, waarbij het resultaat kan leiden tot de middellijke of onmiddellijke uitkering van prijzen of premies, daaronder begrepen het recht om gratis verder te spelen;
8. speelautomatenbesluit 2000: KB van 23 mei 2000, Stb. 224, houdende regels ter uitvoering van titel Va van de wet, zoals gewijzigd bij besluit van 20 januari 2014, Stb. 2014, 34;
9. speelautomatenhal: een inrichting, bestemd om het publiek gelegenheid te geven een spel door middel van kansspelautomaten te beoefenen, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid onder b, van de wet;
10. spelersplaats: het aantal plaatsen beschikbaar om deel te nemen aan een spel op een automaat als bedoeld in deze verordening;
11. vergunning: de vergunning zoals bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid van deze verordening;
12. de wet: de Wet op de kansspelen.

Hoofdstuk 2 Speelautomatenhal

Artikel 2. Verbodsbepaling

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelautomatenhal te houden, te vestigen en/of te exploiteren.
2. De burgemeester kan voor maximaal één speelautomatenhal een vergunning verlenen.
3. Een vergunning voor een speelautomatenhal kan slechts worden verleend voor de duur van maximaal vijftien jaar.
4. De burgemeester kan de vergunning slechts verlenen voor een speelautomatenhal nadat aan potentiële gegadigden door de burgemeester gedurende een nader bij beleidsregels door hem vast te stellen periode gelegenheid is gegeven een aanvraag om een vergunning in te dienen en daarmee mee te dingen naar de vergunning.
5. De burgemeester maakt, voorafgaand aan de in het derde lid bedoelde periode, door vaststelling van beleidsregels bekend op welke wijze en op welk moment de in het vorige lid bedoelde gelegenheid tot mededinging wordt geboden.
6. In de te verlenen vergunning wordt bepaald hoeveel kansspelautomaten binnen de speelautomatenhal aanwezig mogen zijn.

Artikel 3. Indieningsvereisten aanvraag

1. De ondernemer dient bij de aanvraag het volgende te overleggen:
   a. De personalia van de aanvrager in natuurlijke persoon, indien aanvrager een rechtspersoon is, de gegevens van alle aandeelhouders –indien dit ook rechtspersonen zijn: alle gegevens tot de natuurlijke persoon- en de beheerder(s), voorzien van een kopie van een geldig legitimatiebewijs.
   b. een bewijs van inschrijving bij de Kamer van koophandel, niet ouder dan 6 maanden;
   c. een verklaring omtrent het gedrag, niet ouder dan 3 maanden, van de ondernemer dan wel, indien de ondernemer een rechtspersoon is, van de rechtspersoon zelf en ook van degene(n) die de onderneming krachtens de statuten vertegenwoordigt(en) en van de beheerder(s) van de speelautomatenhal;
   d. een volledig ingevuld en ondertekend vragenformulier in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, zoals dat wordt gehanteerd door de Kansspelautoriteit.
   e. een nauwkeurige beschrijving van de inrichting waarbij is opgenomen de oppervlakte daarvan, alsmede een plattegrond waarin is aangegeven op welke plaats in de speelautomatenhal en hoeveel kansspel- en/of behendigheidsautomaten worden opgesteld;

f. een plan waarin wordt beschreven welke maatregelen de exploitant neemt ter bescherming van de openbare orde, veiligheid, het woon- en leefklimaat en de gezondheid waaronder de wijze waarop toegangscontrole plaatsvindt;
g. een plan waarin wordt beschreven welke maatregelen de aanvrager neemt ter preventie en bestrijding van gokverslaving en de wijze waarop hij de gedrags- en reclamecode voor kansspelen naleeft;
h. een bewijs van lidmaatschap van de ondernemer bij VAN Kansspelen Brancheorganisatie, een schriftelijk bewijsstuk waarmee de ondernemer aannemelijk maakt in het eerste jaar van de exploitatie van de speelautomatenhal het lidmaatschap van de VAN Kansspelen Brancheorganisatie te zullen verkrijgen of een schriftelijke en gemotiveerde verklaring die aantoont dat de beoogde bedrijfsvoering in kwalitatieve zin gelijkwaardig is aan de eisen die verbonden zijn aan het VAN-lidmaatschap. In deze gelijkwaardigheidsverklaring moet in ieder geval gemotiveerd zijn uiteen gezet of de bedrijfsvoering voldoet aan de eisen die de VAN ondernemerscode hieraan stelt (vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van 26 maart 2014);
i. een afschrift van het Certificaat Amusementscentra van de DEKRA, een schriftelijk bewijsstuk waarmee de ondernemer aannemelijk maakt in het eerste jaar van de exploitatie van de speelautomatenhal een Certificaat Amusementscentra van de DEKRA te zullen verkrijgen of een schriftelijk gemotiveerde verklaring waaruit blijkt dat de beoogde bedrijfsvoering in kwalitatieve zin gelijkwaardig is aan de eisen die de DEKRA hieraan stelt;
j. een bewijs, waaruit blijkt dat de ondernemer een KEMA-keur-certificaat heeft, of voornemens is in de eerste periode van twaalf maanden van de exploitatie van de speelautomatenhal een KEMA-keur-certificaat te verkrijgen;
k. het bewijsstuk als bedoeld in artikel 6 van de Regeling werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen (Het GGZ Nederland certificaat verslavingsproblematiek voor speelautomatencentra) van de in de vergunning benoemde beheerders;
l. mits aanwezig: een afschrift van alle eventueel eerder verleende vergunningen voor een speelautomatenhal, (exclusief bijlagen) die op naam zijn gesteld van de ondernemer in de afgelopen 10 jaar, of ander document waaruit ervaring van de ondernemer in de speelautomatenhallenbranche blijkt;
m. een afschrift van de vergunning verkregen op grond van de Wet op de Kansspelen dient te worden toegevoegd.

2. De burgemeester kan nog nadere eisen stellen aan de in te dienen bescheiden dan wel aanvullende gegevens (niet eerder genoemd) in het kader van de inrichting van de speelautomatenhal, openbare orde en veiligheid en de preventie van gokverslaving.

Artikel 4. Beslistermijn

1. De burgemeester beslist op een aanvraag voor een vergunning binnen twaalf weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. De burgemeester kan de termijn voor ten hoogste twaalf weken verdagen.
3. Het gestelde in het eerste en tweede lid geldt niet voor zover elders in deze verordening anders is bepaald.
4. Paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing.
5. Wanneer bij een van de aanvragen aanvullende gegevens noodzakelijk zijn wordt de termijn in afwijking met lid 2 opgeschort tot ten hoogste 18 weken.

Artikel 5. Vergunning

1. De vergunning is locatie – en (rechts)persoonsgebonden, niet overdraagbaar en kan uitsluitend worden gesteld ten name van de ondernemer.
2. Een aandelentransactie, indien de vergunning is verleend aan een rechtspersoon, wordt in deze verordening gelijk gesteld met een wijziging van de ondernemer door indirecte overdracht van de vergunning, ten gevolge waarvan de vergunning komt te vervallen.
3. In de vergunning wordt tevens de naam van de beheerder(s) vermeld.
4. Aan de vergunning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze kunnen onder andere betrekking hebben op:
    a.de openings- en sluitingstijden van de speelautomatenhal;
    b. het toezicht in de speelautomatenhal;
    c. het aantal speelautomaten en spelersplaatsen in de speelautomatenhal dat mag worden opgesteld of aanwezig mag zijn;
    d. het type speelautomaten dat mag worden opgesteld;
    e. de exploitatie van de hal;
    f. de inrichting van de hal;
    g. het nemen van maatregelen door de vergunninghouder om gokverslaving bij kansspelers tegen te gaan en/of te beperken;
    h. het toegangsregime en de toegangsregistratie in de speelautomatenhal waaronder een legitimatieverplichting voor bezoekers van de inrichting;i. het KEMA-keur-certificaat van de speelautomatenhal/ het lidmaatschap van de VAN Kansspelen-brancheorganisatie van de ondernemer.

Artikel 6. Weigeringsgronden/ - ontheffing

1. Een vergunning of ontheffing kan door de burgemeester worden geweigerd in het belang van:
a. de openbare orde;

b. de openbare veiligheid;
c. de volksgezondheid;
d. de bescherming van het milieu.
2. De vergunning wordt geweigerd indien:
a. niet wordt voldaan aan de bepalingen bij of krachtens de Wet op de kansspelen;
b. er al één vergunning voor een speelautomatenhal is verleend;
c. de speelautomatenhal, waarop de aanvraag betrekking heeft, zal worden gevestigd buiten het gebied dat is omschreven in artikel 1:1 sub j van de APV Zevenaar;

- d. niet wordt voldaan aan de KEMA-criteria en de erkenningsvoorwaarden van de VAN Kansspelen-brancheorganisatie;
- e. de ondernemer of de beheerder(s) van de speelautomatenhal niet voldoet (voldoen) aan de eisen gesteld in artikel 4 van het Speelautomatenbesluit 2000;

f. een aanvraag wordt ingediend buiten de periode zoals bedoeld in artikel 2, vierde lid;
g. de speelautomatenhal niet uitsluitend rechtstreeks vanaf de openbare weg voor het publiek toegankelijk is;
h. de beheerder(s) de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft (hebben) bereikt;
i. de ondernemer of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag getuigt;
j. de ondernemer of de beheerder(s) onder curatele staat (staan) of bewind is ingesteld over één of meer aan hem toebehorende goederen, als bedoeld in Boek 1, titel 19, van het Burgerlijk Wetboek;
k. ten aanzien van de ondernemer als natuurlijk persoon of de rechtspersoon faillissement is aangevraagd of een procedure van vereffening of surseance van betaling of akkoord aanhangig is gemaakt.
l. door de aanwezigheid van de speelautomatenhal naar het oordeel van de burgemeester de leef- en woonsituatie in de naaste omgeving of het karakter van de winkelstraat/winkelbuurt op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed;
m. de aanvrager de bij of krachtens titel VA van de wet gestelde bepalingen heeft overtreden in de drie jaren voorafgaand aan het moment van aanvraag van de vergunning.
n. de ondernemer onvoldoende heeft aangetoond te kunnen en zullen bijdragen aan preventie en bestrijding van gokverslaving.
o. ernstig gevaar bestaat dat de vergunning mede zal worden gebruikt om:

1° Uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benuttigen, of
2° Strafbare feiten te plegen, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

3. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het leeftijdsvereiste, gesteld in het eerste lid, onder h.

Artikel 7. Wijziging beheerder

1. Indien een beheerder zijn hoedanigheid heeft verloren, dient de ondernemer onder overlegging van de in deze verordening opgenomen artikel 3, onder a en f, genoemde bescheiden een aanvraag tot wijzing van de vergunning in te dienen binnen vier weken nadat de beheerder zijn hoedanigheid heeft

verloren.
2. De vergunning vervalt indien geen aanvraag tot wijziging ervan is ingediend binnen 26 weken na het verlies van de hoedanigheid als bedoeld in het eerste lid.
3. Indien de vergunning ingevolge het tweede lid vervalt, kan de burgemeester toepassing geven aan de procedure als bedoeld in artikel 2 en de nadere regels voor zover de burgemeester opnieuw tot het verlenen van een vergunning wil overgaan.

1.1 Artikel 8. Wisseling ondernemer

1. Indien een ondernemer de exploitatie van zijn speelautomatenhal beëindigt, vervalt de vergunning van rechtswege.
2. Indien de zeggenschap in de rechtspersoon wijzigt, kan de burgemeester de vergunning intrekken. Onder wijziging van zeggenschap wordt onder meer verstaan: een wijziging in aandeelhouderschap door overdracht van aandelen, fusie of splitsing alsmede het sluiten van overeenkomsten waarin aan een (ten tijde van de vergunningverlening) minderheidsaandeelhouder met betrekking tot bepaalde beslissingen een doorslaggevende stem wordt toegekend.
3. In het geval beëindiging van de exploitatie het gevolg is van het overlijden van een ondernemer dient, indien voortzetting van de exploitatie wordt beoogd, door de rechtsopvolgers onder algemene titel binnen twaalf weken een nieuwe vergunning te worden aangevraagd ter voortzetting van de exploitatie voor de nog resterende termijn zoals aan de overleden ondernemer vergund.
4. Indien de vergunning ingevolge het eerste lid is vervallen of ingevolge het tweede lid is ingetrokken, geeft de burgemeester toepassing aan de procedure als bedoeld in artikel 2 en de nadere regels voor zover de burgemeester opnieuw tot het verlenen van een vergunning wil overgaan.
5. In alle andere gevallen van wisseling van ondernemer dient binnen vier weken na overname van de speelautomatenhal een nieuwe vergunning te worden aangevraagd ter voortzetting van de exploitatie voor de nog resterende termijn zoals aan de oorspronkelijke ondernemer vergund.
6. Zolang op een tijdig ingediende aanvraag als bedoeld in het derde lid niet is beslist, is voortzetting van de exploitatie toegestaan met inachtneming van de voorschriften en beperkingen, verbonden aan de van rechtswege vervallen vergunning.

Artikel 9. Intrekkingsgronden

1. De burgemeester kan, behoudens de in Titel VA van de wet genoemde gronden, de vergunning intrekken, indien:
   a. blijkt dat de vergunningen ten gevolge van een onjuiste of onvolledige opgave zijn verleend;
   b. de omstandigheden of inzichten op grond waarvan de vergunningen zijn afgegeven zodanig zijn gewijzigd dat een situatie is ontstaan als bedoeld in de in deze verordening opgenomen artikel 6 eerste lid;
   c. gehandeld wordt in strijd met deze verordening;

d. gehandeld wordt in strijd met aan de vergunning verbonden voorschriften en beperkingen;
e. de exploitatie van een speelautomatenhal door een besluit van de ondernemer voor een periode van langer dan zesentwintig weken wordt onderbroken dan wel de exploitatie niet wordt gevoerd;
f. naar het oordeel van de burgemeester aannemelijk is, dat de ondernemer of de beheerder betrokken is, of hem ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten in of vanuit de speelautomatenhal dan wel indien de exploitatie van de speelautomatenhal omstandigheden oplevert, die een gevaar opleveren voor de openbare orde en/of een bedreiging vormen voor het woon- of leefklimaat in de omgeving van de speelautomatenhal;
g. de ondernemer of de beheerder, tenzij deze laatste uit zijn dienstbetrekking met onmiddellijke ingang door de ondernemer wordt ontslagen, in enig opzicht van slecht levensgedrag getuigt, onder curatele staat (staan) of bewind is ingesteld over één of meer aan hen toebehorende zaken;
h. ernstig gevaar bestaat dat de vergunning mede wordt gebruikt om:
1. uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benuttigen, of
2. in het geval en onder de voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur;
i. indien zich anderszins in de hal feiten hebben voorgedaan, die de vrees wettigen, dat geopend blijven van de speelautomatenhal ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde;
j. niet of niet meer wordt voldaan aan de KEMA-criteria en de erkenningsvoorwaarden van de VAN Kansspelen-brancheorganisatie;
k. op verzoek van de ondernemer.

2. Voor zover de burgemeester de vergunning intrekt, kan hij gevolg geven aan het gestelde in aan de procedure als bedoeld in opgenomen artikel 2.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 10. Strafbepaling

Overtreding van artikel 2, eerste lid van deze verordening en van de krachtens dat artikel gegeven voorschriften wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie.

Artikel 11. Toezicht

1. De opsporing van de in artikel 9 strafbaar gestelde feiten is, behalve aan de in artikel 41 van het Wetboek van strafvordering genoemde opsporingsambtenaren, opgedragen aan hen die door burgemeester en wethouders met de zorg voor de naleving van deze verordening zijn belast, ieder voor zover het de feiten betreft die in de aanwijzing zijn vermeld.

2. Zo dikwijls de zorg voor de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde dit vereist, wordt de bevoegdheid te allen tijde de speelautomatenhal, desnoods tegen de wil van de rechthebbende of gebruiker, te betreden verleend aan de ambtenaren:

    a. voor zover zij door het bevoegde bestuursorgaan belast zijn met de uitvoering van bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening;

    b. voor zover zij door het bevoegde bestuursorgaan belast zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening;

    c. voor zover zij belast zijn met de opsporing van overtredingen van het bepaalde bij of krachtens deze verordening.

Artikel 12. Overgangsrecht

Een vergunning die is verleend onder de werking van de Verordening Speelautomatenhal Zevenaar 2006 en die van kracht is op het moment van inwerkingtreding van deze verordening, wordt aangemerkt als een vergunning krachtens deze verordening onverminderd de voorwaarden in die vergunning.

Artikel 13. Citeerwijze

Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening Speelautomatenhal Zevenaar 2020.

Artikel 14. Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die van bekendmaking.

Toelichting

Artikel 1.
De begripsbepalingen in dit artikel verwijzen, waar mogelijk, naar omschrijvingen uit de Wet op de kansspelen. Deze verwijzing heeft als voordeel dat wanneer in deze wet een wijziging wordt aangebracht dit direct doorwerkt in deze verordening zodat deze niet opnieuw hoeft te worden vastgesteld.

Artikel 2.
Op grond van de Wet op de kansspelen kan de burgemeester slechts een vergunning voor de vestiging of exploitatie van een speelautomatenhal verlenen indien dit in een verordening is opgenomen. Dit impliceert tevens de bevoegdheid van de burgemeester om het aantal te vergeven vergunningen te beperken tot een bepaald maximum. Het motief dat ten grondslag ligt aan het vergunningsvereiste is om de openbare orde, meer in het bijzonder de leef- en woonsituatie, te beschermen. Met de opname van het tweede lid is een beleidsmatig plafond gecreëerd. Dit plafond is met deze conceptverordening niet verder uitgebreid dan in de voorgaande verordening.

Exploitatievergunningen zijn aan te merken als schaarse vergunningen. Zij kunnen om die reden niet voor onbepaalde tijd worden verleend. In lid 3 is dan ook gekozen voor een vergunningstermijn van vijftien jaar.

Juridisch aanvullend:

In 2010 is de Dienstenrichtlijn in Nederland ingevoerd. Deze Europese richtlijn is in Nederland omgezet in de Dienstenwet. Een van de verplichtingen die uit de richtlijn voortvloeit is dat vergunningenstelsels (die vallen onder de reikwijdte) aan de voorwaarden van de Dienstenrichtlijn moeten voldoen.

Waarom één?

Het maximum aantal vergunningen dat kan worden afgegeven voor de exploitatie van een speelautomatenhal in Zevenaar is thans één. Dat het aantal vergunningen is gemaximeerd op 1 is toegestaan. Deze beperking kan worden gerechtvaardigd door dwingende redenen van algemeen belang. Gelezen de doelstellingen van de Wet kan een beleidsmatig plafond in deze worden gerechtvaardigd om consumentenbescherming te waarborgen en om criminaliteit en gokverslaving te bestrijden. Ook uit jurisprudentie blijkt dat een dergelijk beleidsmatig plafond bij vergunningen voor de exploitatie van speelautomatenhallen gerechtvaardigd is.

Mede gezien de omvang van de gemeente Zevenaar en het voorkomen van gokverslaving bij haar eigen burgers en het voorkomen van criminaliteit, dat er op dit moment geen aanleiding is om het beleidsmatig plafond voor de gemeente Zevenaar te wijzigen.

Omdat maar een beperkt aantal vergunningen (één) verleend kan worden voor de exploitatie van een speelautomatenhal, terwijl er meer aanvragers kunnen zijn, spreken we van een schaarse vergunning. In artikel 12 lid 2 van de Dienstenrichtlijn en artikel 33 lid 4b en 5 van de Dienstenwet is opgenomen dat schaarse vergunningen een beperkte geldigheidsduur moeten hebben. Een vergunninghouder met een

vergunning voor onbepaalde tijd zou namelijk onevenredig bevoordeeld worden omdat het voor nieuwkomers dan nagenoeg onmogelijk is om nog toe te treden tot de markt.

Handhaving van de vergunning voor bepaalde tijd is gelet op de regelgeving en jurisprudentie derhalve evident.

Uit onderzoek (jurisprudentie en vergelijking met andere gemeenten en adviezen branchevereniging) is gebleken dat een periode van vijftien jaar als een redelijke termijn kan worden beschouwd. Een exploitant heeft dan voldoende tijd en mogelijkheid om de investering bij de exploitatie van de speelautomatenhal terug te verdienen. Daarnaast vindt de termijn aansluiting bij de vergunningstermijnen van casinovergunningen (Holland Casino), waarbij werd beargumenteerd dat in verband met de aanzienlijke kosten die de vestiging met zich zouden brengen, deze termijn noodzakelijk is om de gedane investeringen terug te verdienen.

Er is geen mogelijkheid tot verlenging opgenomen omdat dit in strijd is met de beginselen behorende bij schaarse vergunningen. Belangrijk is hierbij om in gedachten te houden de omvang en inhoud van het aantal intrekkingsgronden op grond van deze verordening, zodat de burgemeester gedurende de looptijd van de vergunning deze kan(of moet) intrekken.

Artikel 3.
Om ervoor te zorgen dat bij de beoordeling van de aanvraag van deze schaarse vergunning de juiste beslissing wordt genomen is een aantal indieningsvereisten gewijzigd. Kwaliteit die vergunningaanvrager kan en wil leveren is daarbij van belang, aangezien nu voor 15 jaar een schaarse vergunning wordt verleend.

Het vergunningstelsel is in het leven geroepen wegens dwingende redenen van algemeen belang, zoals de openbare orde en het voorkomen van gokverslaving. Vanuit deze zelfde zorg wordt ook een lidmaatschap van de branchevereniging VAN gevraagd. Dit maakt dat de aanvrager een uitvoerig gedocumenteerde aanvraag in moet dienen. Al de genoemde informatie en de bijbehorende documenten dienen te worden ingediend om tot een complete en ontvankelijke aanvraag te komen. Zo wordt gewaarborgd dat in de aanvraagprocedure een zorgvuldige afweging kan worden gemaakt. Daarnaast weet de (potentiële) aanvrager op grond van dit artikel, en de te stellen beleidsregels waaraan de burgemeester alle aanvragen toetst, hetgeen de transparantie bevordert.

Artikel 4.
Indien in de Verordening geen beslistermijn staat voor de vergunningverlening voor de exploitatie van een speelautomatenhal betekent dit dat de termijn van 8 weken, uit de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Echter het betreft hier een schaarse vergunning waarbij ook een selectieprocedure mogelijk doorlopen moet worden. Om alle belangen goed af te wegen is er voor gekozen om de beslistermijn, net als bij veel andere gemeenten, te wijzigen naar twaalf weken. Daarnaast is besloten om de verdagingstermijn aan te passen naar twaalf weken. Uiteraard wordt de positieve fictieve beschikking niet van toepassing verklaard in verband met de onwenselijkheid daarvan.

Artikel 5.
De vergunning voor een speelautomatenhal is zowel persoons- als locatiegebonden. De naam van de ondernemer, indien het een rechtspersoon betreft: de naam van zowel de bestuurder(s) als de aandeelhouder(s), de naam van de beheerder en het adres van de speelautomatenhal worden dan ook op

de vergunning vermeld. De exploitatievergunning ziet toe op een ordentelijke en veilige exploitatie van een hal binnen een bepaalde (leef)omgeving. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt getoetst of de exploitatie op die locatie de openbare orde en veiligheid schaadt. Het aanbieden van kansspelen is een bijzondere vorm van dienstverlening waarbij de gokproblematiek een belangrijke rol speelt in het kader van de openbare orde. Een speelautomatenhal is niet op elke locatie mogelijk en wenselijk. Aan de vergunning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze beperkingen hebben in ieder geval betrekking op de opening- en sluitingstijden, het toezicht en de exploitatie van de speelautomatenhal. Aan de vergunning kan ook een beperking aangaande het aantal speelautomaten en het aantal spelersplaatsen dat in de speelautomatenhal aanwezig mag zijn, worden verbonden.

Juridisch aanvullend: de exploitatievergunning voor een speelautomatenhal is zowel persoons- als locatiegebonden. De locatiegebondenheid is voornamelijk van belang in het kader van het woon- en leefklimaat.

Om misverstanden te voorkomen wordt voorgesteld om naast de sluitingstijd van de speelautomatenhal ook de openingstijden op te nemen, Verder is het belangrijk om de mogelijkheid te hebben om voorschriften op te nemen in de vergunning over de exploitatie van de speelautomatenhal en daarbij een bepaalde mate van kwaliteit te waarborgen

Artikel 6.
Artikel 6 bevat de gronden die leiden tot de weigering van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal. Indien het maximaal aantal exploitatievergunningen is verleend en een aanvraag wordt ingediend is deze weigeringsgrond van toepassing.

De vereiste weigeringsgrond onder lid 1 sub h dient om een speelautomatenhal duidelijk van de openbare weg af voor een ieder herkenbaar te laten zijn. Hiermee wordt voorkomen dat in een achteraf lokaal van een gebouw, waar bijvoorbeeld een horecabedrijf of ander amusementsbedrijf wordt uitgeoefend, een speelautomatenhal wordt geëxploiteerd en deze speelautomatenhal mede of uitsluitend via dat andere bedrijf bereikbaar zou zijn.

Het leeftijdsvereiste van de beheerder is neergelegd in sub d van het eerste lid. De Verordening vindt met dit leeftijdsvereiste aansluiting bij de Drank- en Horecawet. In de Drank- en Horecawet is namelijk ook een minimum leeftijd van 21 jaar vastgelegd. De burgemeester kan een ontheffing verlenen van dit leeftijdsvereiste.

Indien, zoals vastgelegd in sub i en j, blijkt dat de ondernemer of de beheerder(s) in enig opzicht van slecht levensgedrag is (zijn), onder curatele staat (staan) of bewind is ingesteld over één of meer aan hen toebehorende zaken, is het noodzakelijk dat de vergunning wordt ingetrokken. De ondernemer en beheerder hebben de verantwoordelijkheid om als goed ondernemer de speelautomatenhal te exploiteren. Deze eis is ook opgenomen in de Drank- en Horecawet voor de leidinggevenden van een horecabedrijf. Bij de beoordeling van het levensgedrag komt aan de burgemeester grote beleidsvrijheid toe. Hij kan hierbij alle gedragingen betrekken die van belang zijn voor het functioneren als goed ondernemer of goed leidinggevende.

Uit jurisprudentie op artikel 30 van de Wet op de kansspelen blijkt dat bij de beoordeling van een vergunningaanvraag voor een speelautomatenhal acht mag worden geslagen op de mogelijke gevolgen voor het leefklimaat (ook wel de leefbaarheid). Het bepaalde onder sub l meldt dat de vergunning dient te

worden geweigerd wanneer de aanwezigheid van de speelautomatenhal naar het oordeel van de burgemeester de leef- en woonsituatie in de naaste omgeving of het karakter van de winkelstraat/winkelbuurt op ontoelaatbare wijze nadelig beïnvloedt. Daarbij wordt rekening gehouden met het karakter van de straat, het winkelniveau aldaar en van de wijk waarin de speelautomatenhal is gelegen of zal komen te liggen. De burgemeester vormt geen oordeel over de inpasbaarheid van de speelautomatenhal vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Dat oordeel is in beginsel voorbehouden aan de raad. De burgemeester kan wel in het kader van de oordeelsvorming over de leefbaarheid met mogelijkheden en onmogelijkheden in dat kader rekening houden.

Het vereiste onder sub o van het eerste lid, dat wanneer er gegronde vrees bestaat dat de vergunningverlening gevaar zou opleveren voor de openbare orde, de veiligheid, de volksgezondheid, het woon- en leefklimaat of de zedelijkheid in of in de nabijheid van de speelautomatenhal, behoeft geen verdere uitleg. Ten overvloede wordt opgemerkt dat weigering van de aanvraag tot een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal mogelijk is op basis van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Artikel 7
Het is voor de burgemeester en voor de toezichthoudende ambtenaren niet alleen belangrijk om te weten wie de exploitant is, maar ook wie de (dagelijks aanspreekbare) beheerder is. Om deze reden dient een exploitant waarvan zijn beheerder de hoedanigheid van beheerder verliest, door overlijden of vertrek, een wijziging van de exploitatievergunning aan te vragen. Daarbij geldt dat de ondernemer de bedrijfsuitoefening niet hoeft te staken indien binnen de aangegeven termijn een gewijzigde vergunning is aangevraagd. De burgemeester beoordeelt of de nieuwe beheerder aan alle eisen voldoet zodat deze kan worden bijgeschreven op de geldende exploitatievergunning.

Artikel 8.
Spreekt voor zich en behoeft geen toelichting.

Artikel 9.
De meeste in het eerste lid genoemde zaken spreken voor zich. Zie voor uitleg ook artikel 6: weigeringsgronden. Indien blijkt dat de ondernemer of de beheerder(s) in enig opzicht van slecht levensgedrag is, onder curatele staat of onder bewind is ingesteld over één of meer aan hen toebehorende zaken, is het noodzakelijk dat de vergunning wordt ingetrokken. De ondernemer en de beheerder hebben de verantwoordelijkheid om als goed ondernemer de speelautomatenhal te exploiteren. Deze eis is ook opgenomen in de Drank- en Horecawet voor leidinggevenden van een horecabedrijf. Bij de beoordeling van het levensgedrag komt de burgemeester grote beleidsvrijheid toe, zodat hij alle gedragingen kan betrekken die van belang zijn voor het functioneren als goed ondernemer of leidinggevende (beheerder).

Het is evident waarom het wenselijk is om een mogelijkheid te hebben tot intrekking van de vergunning wanneer niet wordt voldaan aan artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. De zogeheten Bibob-toets kan in bepaalde gevallen gedurende de looptijd van de exploitatievergunning voor een speelautomatenhal worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld wanneer vanuit eigen informatie of informatie verkregen van een of meer partners binnen het samenwerkingsverband RIEC of van het Openbaar Ministerie er duidelijke aanwijzingen zijn die het vermoeden rechtvaardigen, dat sprake is van een ernstig gevaar als bedoeld in artikel 3 van deze wet.

Artikel 10.
Op de overtreding van een verbodsbepaling in de speelautomatenhalverordening is in de Wet op de kansspelen geen directe strafsanctie gesteld zodat de gemeenteraad op grond van artikel 154 Gemeentewet op overtreding van zijn verordening zelf een strafsanctie kan stellen. Deze strafbaarstelling kan ook worden opgenomen indien het een medebewindsverordening betreft. Art. 154 bepaalt dat de raad op grond van haar verordende bevoegdheid bij overtreding van hetgeen bij verordening is geregeld, geen andere of zwaardere straffen kan stellen dan een hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Artikel 11.
Spreekt voor zich en behoeft geen toelichting.

Artikel 12.
Uit de beginselen van behoorlijk bestuur volgt dat de huidige vergunninghouder er op moet kunnen vertrouwen dat de gemeente consequent handelt en het geldend beleid en regels consequent toepast. De rechtspositie van de huidige vergunninghouder mag niet op onverwachte of onberekenbare wijze worden aangetast.

GEMEENTE ZEVENAAR

Toelichting aanvullende wijziging

Met deze wijziging wordt het woord " maximaal" in artikel 2, derde lid van de verordening toegevoegd. Reden hier voor is dat het anders lijkt alsof de vergunning enkel en alleen voor vijftien jaar kan worden verleend en niet bijvoorbeeld voor 10 jaar mocht dit, om wat voor een reden dan, ook gewenst zijn.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2065
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	11
Omschrijving	HAMERSTUK Z/20/356886 Begroting RDL 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	8 juli 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 8 juli 2020.

*Z044A8130
1A*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Begroting RDL 2021
Zaaknummer	Z/20/356886
Documentnummer	INT/20/962958
Portefeuillehouder	C. Koers-De Graaf
Portefeuille	Milieu
Behandelend ambtenaar/afdeling	M. Krosenbrink (BOR)
Telefoon	595136
E-mail	m.krosenbrink@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Reinigingsdienst De Liemers (RDL) heeft de begroting 2021 in concept gereed. In die begroting heeft zij de toezegging uit de Kaderbrief verwerkt om de kosten voor de gemeente niet te laten stijgen. Er is daarom geen reden nu een zienswijze in te dienen over die begroting.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Geen zienswijze in te dienen op de begroting 2021 van Reinigingsdienst De Liemers

3. Waarom naar de raad

Volgens artikel 14.1 van gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst De Liemers (RDL) zendt het bestuur de ontwerpbegroting minimaal acht weken voordat deze door het bestuur wordt vastgesteld toe aan de raden van de deelnemers. De raden kunnen bij het bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De raad de gelegenheid geven te geven het (financiële) beleid van de RDL tegen het licht te houden en te bezien op de gevolgen voor Zevenaar.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

In de Kaderbrief heeft RDL aangekondigd de bijdrage van de gemeente voor de begroting 2021 niet hoger te laten zijn dan de begroting 2020 en dit te bereiken door de tarieven op het aanbiedstation te verhogen. Aan de toezegging uit de Kaderbrief heeft RDL met deze begroting voldaan. Uitgangspunt is het hanteren van een kostendekkend tarief waarbij hogere verwerkingskosten worden doorberekend in het tarief. Dit past in het beginsel "de vervuiler betaalt", want de kosten voor RDL stijgen vooral door hogere verwerkingskosten op de aanbiedstations. Het inzamelen van oud papier is niet kostendekkend. Conform uw wens blijven de verenigingen een vergoeding ontvangen voor het inzamelen van oud papier.

Alternatieven

n.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
De gemeenteraden van Montferland en Zevenaar stellen eind 2020 de tarieven vast voor 2021. RDL zal daarvoor een voorstel voorbereiden.
De jaarrekening 2021 van RDL is het uiteindelijke evaluatiemoment. Met tussenrapportages houdt RDL het bestuur op de hoogte van de ontwikkelingen.

7. Klimaat en duurzaamheid
Het afvalbeleid is een taak van de gemeente. RDL is een uitvoerend bedrijf. Bij die uitvoering krijgt duurzaamheid steeds meer aandacht. Er zijn elektrische auto's aangeschaft en de brandstof is duurzamer.

8. Communicatie
Communicatie over dit besluit vindt langs reguliere weg plaats. Zodra de gemeenteraad een besluit heeft genomen naar aanleiding van dit voorstel, informeert de gemeente RDL daarover.

9. Kosten, baten en dekking
De begroting van RDL heeft geen gevolgen voor de gemeentebegroting van 2021.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:
1. 962979 Concept Begroting RDL 2021

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Begroting RDL 2021
Zaaknummer	Z/20/356886
Documentnummer	INT/20/962958

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 110 van de Gemeentewet en artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen :

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen over de begroting 2021 van Reinigingsdienst De Liemers.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Meerjarenbegroting

2021-2024

Reinigingsdienst De Liemers

INHOUD

Algemeen **5**

Inleiding *5*

Uitgangspunten begroting 2021 ..... *5*

Procedure begroting *5*

Beleidsbegroting **6**

Programma afval *6*

Programma overhead *10*

Paragrafen *12*

Financiële begroting **16**

Overzicht van baten en lasten *16*

Incidentele baten en lasten *16*

Uiteenzetting financiële postitie *16*

Vaststellingsbesluit *17*

Bijlagen **18**

Overzicht van baten en lasten naar taakveld *18*

ALGEMEEN

INLEIDING

Voor u ligt de aangepaste meerjarenbegroting 2021-2024 van Reinigingsdienst De Liemers. Deze begroting is in een nieuw format opgesteld om deze te laten voldoen aan de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze regels zijn vanaf 2018 ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het bestaande format zijn:

- De indeling van de drie W-vragen opnemen in de programmaverantwoording;
- Centrale verantwoording van alle overheadkosten;
- Opnemen van de verplichte beleidsindicatoren
- Vermelden van de baten en lasten per taakveld
- Opnemen van een geprognosticeerde balans en het meerjarig inzicht voor de drie jaren na het begrotingsjaar.

UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2021

In de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Inflatie

Prijsstijging

De nu voorliggende begroting is gebaseerd op de jaarrekening 2019 en vermeerderd met prijsstijgingen voor zover die bekend zijn of te verwachten zijn..

Lonen

De lonen in de begroting zijn gebaseerd op de jaarrekening 2019 vermeerderd met 2,5% loonstijging voor 2020 en 2,5% loonstijging voor 2021 .

Rente

De rente in de begroting is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente in het laatst afgeronde boekjaar (2019) en bedraagt € 15.534. Deze rente wordt toegerekend aan de verwachte boekwaarde van de investeringen per 1 januari 2021. Bij de toerekening is het percentage afgerond op 1%.

PROCEDURE BEGROTING

De begroting 2021 wordt op 13 mei 2020 in concept vastgesteld door het bestuur. Op 9 juli 2020 wordt de meerjarenbegroting 2021-2024 definitief vastgesteld door het bestuur.

BELEIDSBEGROTING

PROGRAMMA AFVAL

Wat willen we bereiken?

RDL voert in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar taken uit op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Beleidskaders

- Wet milieubeheer
- Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP)
- VANG (Van Afval Naar Grondstoffen)
- Ketenovereenkomst verpakkingen 2020-2029

Beleidsindicatoren (verplicht)
Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de begroting.

Omvang huishoudelijk restafval (kilo's per inwoner per jaar)	2020	2021
Montferland	90	90
Zevenaar	101	100

Beleidsindicatoren (eigen)

Aanbiedstation	Indicator	2020	2021
‘s-Heerenberg	% gescheiden inzameling afval	88%	86%
Lobith	% gescheiden inzameling afval	92%	89%
Zevenaar	% gescheiden inzameling afval	87%	87%
‘s-Heerenberg	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	4.425	4.230
Lobith	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	1.810	2.076
Zevenaar	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	14.593	14.368

Wat gaan we daarvoor doen?

Afval
Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie.
inzamelen van grof afval en grof tuinafval op afroep.

Afhandelen van vragen, klachten en meldingen van inwoners over de afvalinzameling

Straatreiniging
Straatvegen op basis van met de gemeenten afgesproken frequenties en/ of schoonheidsgraad.

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Programma afval						
Lasten						
Inzameling huishoudelijk afval	509.107	497.278	442.101	442.101	442.101	442.101
Inzameling GFT	580.306	590.331	617.684	617.684	617.684	617.684
Inzameling PMD	278.546	267.202	302.912	302.912	302.912	302.912
Grof huishoudelijk- en tuinafval	5.323	7.475	6.986	6.986	6.986	6.986
Papierinzameling	272.407	273.413	288.359	288.359	288.359	288.359
Straat- en marktvegen	304.116	345.134	360.832	360.832	360.832	360.832
Aanbiedstation 's-Heerenberg	300.486	367.152	368.502	368.502	368.502	368.502
Aanbiedstation Lobith	229.699	182.710	209.827	209.827	209.827	209.827
Aanbiedstation Zevenaar	1.151.255	1.148.491	1.271.931	1.271.931	1.271.931	1.271.931
Incidentele werkzaamheden	71.352	73.618	80.989	80.989	80.989	80.989
Diftar	915					
Calculatieverschillen	6.396					
Compensabele BTW	818.007	801.943	809.692	809.692	809.692	809.692
Totaal lasten programma afval	**4.527.918**	**4.554.747**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**
Baten						
Grof huishoudelijk- en tuinafval	8.488	2.800	6.100	6.100	6.100	6.100
Aanbiedstation 's-Heerenberg . opbrengst afval	163.733	175.325	256.225	256.225	256.225	256.225
Aanbiedstation Lobith opbr. afval	47.475	60.300	90.245	90.245	90.245	90.245
Aanbiedstation Zevenaar opbr. afval	493.983	547.000	779.350	779.350	779.350	779.350
Calculatieverschillen	2.000					
Compensabele BTW	816.595	801.943	809.692	809.692	809.692	809.692
Exploitatiebijdrage Montferland	1.303.841	1.323.323	1.206.664	1.206.664	1.206.664	1.206.664
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.691.803	1.644.056	1.611.539	1.611.539	1.611.539	1.611.539
Totaal baten programma afval	**4.527.918**	**4.554.747**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**	**4.759.815**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Inzameling huishoudelijk afval en GFT
De inzamelfrequentie van restafval is in 2020 verlaagd naar eenmaal per vier weken.

Inzameling PMD
Sinds 1 januari 2020 is de inzameling in het hele gebied van RDL hetzelfde. De inzameling van plastic zakken vindt eens per twee weken plaats.

Grof huishoudelijk- en tuinafval
Het inzamelen van grof huishoudelijk afval en grof tuinafval gebeurt op afroep in Montferland en Zevenaar. Het tarief voor het ophalen van grof huishoudelijk afval bedraagt € 45,- per m3 en het tarief voor het ophalen van grof tuinafval bedraagt € 30,- per m3. Beiden met een minimum van € 45,- respectievelijk € 30,-. In Zevenaar maakt de inzameling van kerstbomen onderdeel uit van dit product.

Papierinzameling
De kosten van papierinzamelingen bevatten ook inhuur van derden. De extra kosten voor het inhuren van derden voor de papierinzameling worden bij het bepalen van de bijdrage per gemeente verdeeld over alle tractie-uren van dit product. Het tractietarief voor papier komt op gemiddeld € 39,94.

Straat- en marktvegen
In Montferland verricht RDL het straatvegen als onderdeel van het totaalonderhoud van de buitenruimte, dat onder andere ook borstelen en maaien bevat. Die laatste taken worden in opdracht van de gemeente Montferland door een aannemer verricht.
Voor de gemeente Zevenaar is met ingang van deze begroting rekening gehouden met het straatvegen op Het Gelders Eiland.

Aanbiedstations
De kosten worden na aftrek opbrengst particulieren verdeeld naar rato van het aantal aansluitingen. Dit geldt voor alle aanbiedstations. Montferland heeft 16.004 aansluitingen en Zevenaar 19.796.

Tot 1 mei 2020 waren de verwerking, het transport en de containers van het aanbiedstation in Lobith in één totaalcontract uitbesteed aan een derde partij. Alle kosten waren verwerkt in een eenheidsprijs per ton. Per 1 mei heeft RDL een deel van de afvalstromen in eigen beheer genomen. In de loop van 2020 zal RDL bezien of dat ook voor de andere afvalstromen mogelijk is. Dit leidt tot een voordeel van € 14.000,-.

De verwerkingskosten op de aanbiedstations zijn gestegen. Dit komt vooral door het nieuwe verwerkingscontract voor restafval en de afvalstoffenbelasting. Het totaaleffect is een verhoging van circa € 37,- per ton. Dat komt bij 2500 ton neer op zo'n € 93.000,- aan extra kosten. De verwerkingsprijs van klein chemisch afval is na een nieuwe aanbesteding met bijna 75% gestegen. Dit leidt tot € 23.000,- aan extra kosten. Ook de aanbestedingen van AB-Hout (€ 16.000,-) en tuinafval (€ 15.000,-) hebben geleid tot hogere verwerkingsprijzen. Daarnaast is vanwege de ontwikkelingen op de papiermarkt rekening gehouden met een lagere opbrengst (€ 9.000,- lager). Hiertegenover staat slechts een verbetering van de vergoedingsregeling voor het verwerken van PMD (€ 18.000,-).

Om de stijgende kosten te beperken is de geraamde opbrengst op de aanbiedstations verhoogd. Deze opbrengststijging is te realiseren als de tarieven met 80% stijgen. De gemeenteraden van Montferland en Zevenaar krijgen een voorstel om die tarieven vast te stellen.

Incidentele werkzaamheden
Deze werkzaamheden betreffen het incidenteel inzamelen/verwijderen van illegaal gestort afval in Zevenaar, het incidenteel ophalen van restanten van rommelmarkten, het beschikbaar stellen en ledigen van containers bij festiviteiten in Zevenaar en het uitzetten van containers en gladheidsbestrijding in Zevenaar. Voor het uitzetten van de containers is de aanschaf van een tweedehands vrachtwagen (€ 12.500,-) in de begroting opgenomen.

De kosten van dit product worden doorberekend aan Zevenaar.

Aantal uren
Het aantal uren is gebaseerd op het werkelijke aantal uren in 2019. Dit wijkt af van de begroting 2020, omdat toen de effecten van zowel de nieuwe inzamelmethode als de inzameling op het Gelders Eiland nog op aannames gebaseerd waren.
Uitzondering op de koppeling aan de werkelijkheid van 2019 betreft de inzameling van restafval. De inzamelfrequentie van restafval is verlaagd van eens per drie weken naar eens per vier weken. Of de inzameltijd recht evenredig daalt zal de praktijk moeten uitwijzen. Het aanbodgedrag van inwoners kan wijzigen. Daarnaast is de veegtaak op het Gelders Eiland toegevoegd aan de werkzaamheden van RDL. Hier zijn 350 uur mee gemoeid. Omdat afvalstromen aanbiedstation Lobith gedeeltelijk in eigen beheer worden verwerkt, is rekening gehouden met 275 uur voor transport.

Het totaal aantal uren ligt ruim 800 lager dan werkelijk in 2019 gemaakt, maar wel ruim 2000 hoger dan in de begroting *2020.*

PROGRAMMA OVERHEAD

Wat willen we bereiken?

De ondersteunende taken voor een efficiënte uitvoering van het programma afval worden verzameld in een apart programma overhead.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de jaarstukken.

Indicator	Definitie	2020	2021
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	31,66	32,98
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom plus inhuur	100%	100%
Overhead	Kosten als % van de totale lasten begroting	7,0%	8,3%

Wat gaan we daarvoor doen?

De overheadkosten bestaan uit de salariskosten en opleidingskosten van ondersteunend personeel en de toerekening van kosten van de gemeente Zevenaar voor administratie, klantcontactcentrum (KCC), ICT, P&O en huisvesting.
Daarnaast worden de heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien hier verantwoord.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Programma overhead						
Lasten						
Overhead	416.351	345.089	433.520	433.520	433.520	433.520
Heffing Vennootschapsbelasting	1.412	0	285	285	285	285
Onvoorzien						
Totaal lasten programma overhead	**417.763**	**345.089**	**433.805**	**433.805**	**433.805**	**433.805**
Baten						
Exploitatiebijdrage Montferland	174.621	150.306	182.939	182.939	182.939	182.939
Exploitatiebijdrage Zevenaar	243.142	194.783	250.866	250.866	250.866	250.866
Totaal baten programma overhead	**417.763**	**345.089**	**433.805**	**433.805**	**433.805**	**433.805**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Overhead
Van de begroting 2020 zijn hier de producten bedrijfsleiding en service- en meldpunt ondergebracht. Het verschil ten opzichte van die begroting betreft dus voornamelijk een verschuiving van de kosten naar dit programma overhead.

De kosten voor overhead worden verdeeld op basis van het aantal voor de gemeente gemaakte uren. De uren van het aanbiedstation worden bij die berekening verdeeld op basis van het aantal aansluitingen.

PARAGRAFEN

Inleiding

Onderhoud kapitaalgoederen

De RDL heeft zorg voor de inzamelvoertuigen voor de afvalinzameling en daarnaast ook drie aanbiedstations waar zich roerende en onroerende zaken bevinden. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue middelen vergt. Het bestuur stelt uiteindelijk via de begroting vast wat RDL aanschaft en welke financiële middelen daarbij horen. Ten aanzien van dit laatste gaat het niet alleen om de aanschafwaarde (inclusief afschrijvingstermijn), maar ook om de hoogte van het onderhoudsbudget.
De vereiste kwaliteit is een belangrijke factor. RDL schaft kapitaalgoederen aan met een bepaalde kwaliteit, die beschreven is in de offerteaanvraag of het bestek. Het onderhoud heeft zijn financiële vertaling in de gemaakte uren en de nota's. De economische afschrijvingstermijnen bepalen in eerste instantie de levensduur. Jaarlijks wordt getoetst wat de staat van deze goederen is en zo nodig past het bestuur middels de begroting de afschrijvingstermijn aan.

Voor het onderhoud aan de gebouwen van de RDL (de aanbiedstations) is geen meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Het onderhoud wordt wel op basis van ervaringscijfers geraamd in de begroting. In 2021 bedraagt het begrote onderhoud gebouwen op de drie aanbiedstations €25.210.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeenschappelijke regeling (GR) in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Door aandacht voor het weerstandsvermogen, voorkom je dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf, maar het kan ook betrekking hebben op meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

	jaarrek 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Netto schuldquote	27%	28%	25%	25%	25%	25%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	28%	25%	25%	25%	25%
Solvabiliteitsratio	0	0	0	0	0	0
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0

Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De gegevens zijn ontleend aan de geprognosticeerde balans. Voor de RDL bedraagt het percentage van de netto schuldquote in 2021 25%.

De gecorrigeerde netto schuldquote komt eveneens uit op 25%. De RDL leent geen bedragen door aan derden.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat de RDL geen eigen vermogen heeft is deze ratio 0.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Heeft de gemeenschappelijke regeling structurele ruimte in de begroting om de eigen lasten te dragen of is er sprake van een tekort . Omdat het saldo van baten en lasten bij de RDL wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten is er geen sprake van een begrotingssaldo en is de structurele exploitatieruimte dus 0.

Weerstandscapaciteit
Het bestuur van de RDL is verantwoordelijk voor een financieel sluitende begroting. Het is binnen de door de toezichthouder gestelde kaders aan de GR zelf te bepalen wat een passende omvang van het weerstandsvermogen is. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de GR's beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zoals de algemene reserve.

a. De RDL heeft in de begroting geen post onvoorzien. Gezien het karakter van de GR (puur uitvoerend) zijn lasten redelijk nauwkeurig te ramen en zijn incidenten bijzonder zeldzaam.
b. Overschotten c.q. tekorten wikkelt de RDL bij de jaarrekening af via de aangesloten gemeenten. De RDL heeft om deze reden geen algemene reserve.

Risico's
In eerdere begrotingen is nog geen aandacht besteed aan de risico's van de afvalinzameling. In deze begroting brengen wij mogelijke risico's in beeld zodat de deelnemende gemeente deze zo nodig in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kunnen opnemen.
De financiële risico's liggen vooral op het gebied van de verwerkingsprijzen en –opbrengsten van de diverse afvalstromen op de aanbiedstations. Elke nieuwe aanbesteding, die ook voor het boekjaar 2021 voor sommige stromen nog plaats zal vinden, kan leiden tot een ander tarief voor een afvalstroom. Ook nieuwe wetgeving (voorbeeld afvalstoffenbelasting) heeft effect op de kosten. Nieuw beleid van de gemeente (voorbeeld gratis maken van tuinafval) heeft effect op het saldo van kosten en opbrengsten. De effecten kunnen deels opgevangen worden door significante wijzigingen eerder in kaart te brengen en de begroting daarop aan te passen.
Coronacrisis invloed op het resultaat. Als de maatregelen nog lang van kracht blijven zal dat ook in 2021 invloed hebben op het resultaat.

Financiering

De RDL heeft haar vaste activa van € 1.297.000 en het saldo van de overige balansposten gefinancierd bij Zevenaar. Zevenaar voert de treasuryfunctie van de RDL uit. Dit gebeurt op grond van de Wet Fido en het treasurystatuut.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld < 1 jaar) van een gemeenschappelijke regeling in een kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (€5.094.000). Dit betekent dat de RDL maximaal € 426.000 aan kort geld (kasgeld) mag aantrekken. De netto schuld op korte termijn bedraagt op 31 december 2021 € 1.297.000 en overschrijdt daarmee de kasgeldlimiet. Dit regelt RDL doordat de vaste activa worden gefinancierd bij de gemeente Zevenaar en de treasuryfunctie ook door Zevenaar wordt uitgevoerd. Een overschrijding van de kasgeldlimiet heeft voor de RDL dan ook geen nadelige gevolgen.

Renterisiconorm
De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en renteherziening. Hiermee wordt een maximum gesteld aan het renterisico op langlopende geldleningen. Omdat de RDL geen vaste geldleningen heeft is er ook geen sprake van een renterisico.

Schatkistbankieren
Schatkistbankieren houdt in dat lokale overheden overtollige financiële middelen moeten afromen naar de schatkist van het Rijk. Op basis van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren is de RDL vrijgesteld van schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Bedrijfsvoering

Inleiding

RDL voert taken en opdrachten van de deelnemende gemeenten uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Bij de uitvoering van deze taken houdt RDL rekening met de wettelijk eisen. Leidraad hiervoor is de volgende tekst (artikel 4) uit de Gemeenschappelijke Regeling:
De bedrijfsvoeringsorganisatie voert ten behoeve van de colleges taken uit of laat deze taken uitvoeren, op het gebied van het gemeentelijk afvalbeleid welke taken voortvloeien uit de Wet milieubeheer.
RDL is derhalve een uitvoerende dienst. Doelstelling is zo efficiënt mogelijk de inzameling te verrichten tegen een - voor zover binnen de geraamde kosten haalbaar - zo hoog mogelijke kwaliteit.
De bedrijfsvoering van de RDL vindt binnen de structuur van de gemeente Zevenaar plaats. Dat wil zeggen dat voor een groot gedeelte deze bedrijfsvoering gelijksoortig is en dat RDL van de faciliteiten gebruik maakt. Hierbij valt te denken aan zaken als huisvesting, personeel en organisatie, financieel beheer, automatisering en informatisering.
De gemeente Zevenaar, waarbij de medewerkers in dienst zijn, heeft een integriteitscode. PenO heeft toegezegd om ook bij kortstondig ingehuurde medewerkers meer aandacht te besteden aan het onderschrijven van de integriteitsverklaring.

Beleid arbeidsomstandigheden

In 2018 is er een medewerkerstevredenheidsonderzoek in de gehele organisatie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn besproken met de medewerkers en punten die naar voren zijn gekomen zijn verder uitgewerkt.
In 2019 was het ziekteverzuimcijfer 3,55%. In 2018 was dat nog 4,62%.

Inhuur derden

De RDL is een continudienst en moet bij ziekte of anderszins acuut een beroep kunnen doen op personeel van buiten de RDL. Dit gebeurt vooral met medewerkers van het uitzendbureau en in geval van nood met personeel van de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Op deze wijze is de bedrijfsvoering verzekerd van voldoende continuïteit.

FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

	Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Lasten						
Programma afval	4.527.918	4.554.747	4.759.815	4.759.815	4.759.815	4.759.815
Programma overhead	417.763	345.089	433.805	433.805	433.805	433.805
Totale lasten	**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**
Baten						
Programma afval						
Diverse baten	1.532.274	1.587.368	1.941.612	1.941.612	1.941.612	1.941.612
Exploitatiebijdrage Montferland	1.303.841	1.323.323	1.206.664	1.206.664	1.206.664	1.206.664
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.691.803	1.644.056	1.611.539	1.611.539	1.611.539	1.611.539
Programma overhead						
Exploitatiebijdrage Montferland	174.621	150.306	182.939	182.939	182.939	182.939
Exploitatiebijdrage Zevenaar	243.142	194.783	250.866	250.866	250.866	250.866
Totaal baten	**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**	**5.193.620**
Saldo	0	0	0	0	0	0

De baten en lasten zijn toegelicht bij de programma's afval en overhead.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient structureel in evenwicht te zijn. Daarmee wordt bedoeld dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De baten en lasten in de begroting zijn structureel van aard. Voor zover toch sprake is van incidentele baten en lasten dan worden deze doorberekend aan de deelnemende gemeenten en daardoor binnen de begroting van de RDL dus met eenzelfde last of bate gecompenseerd.

UITEENZETTING FINANCIËLE POSTITIE

Geprognosticeerde balans

Hieronder wordt de geprognosticeerde balans van de RDL weergegeven. Op basis van de BBV-voorschriften worden de cijfers meerjarig weergegeven.

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Materiële vaste activa	1.312.276	1.356.504	1.296.602	1296602	1296602	1296602
Vorderingen < 1 jaar	686.295	258.979	200.000	200.000	200.000	200.000
Liquide middelen						
Overlopende activa	19.365	11.987	15.676	15.676	15.676	15.676
Totaal activa	**2.017.936**	**1.627.470**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**
Vlottende schulden < 1 jaar	1.989.609	1.611.787	1.490.273	1.490.273	1.490.273	1.490.273
Overlopende passiva	28.327	15.683	22.005	22.005	22.005	22.005
Totaal passiva	**2.017.936**	**1.627.470**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**	**1.512.278**

VASTSTELLINGSBESLUIT

BIJLAGEN

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELD

		Jaarrek 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
Lasten							
0.4	Overhead	416.351	345.089	433.520	433.520	433.520	433.520
0.5	Rente	15.534	13.260	14.502	14.502	14.502	14.502
0.9	Vennootschapsbelasting	1.412	0	285	285	285	285
2.1	Straatreiniging	303.028	342.122	356.571	356.571	356.571	356.571
7.3	Afval	4.209.356	4.199.365	4.388.741	4.388.741	4.388.741	4.388.741
Totaal lasten		**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**
Baten							
0.4	Overhead:						
	Exploitatiebijdrage Montferland	174.621	150.306	182.939	182.939	182.939	182.939
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	243.142	194.783	250.866	250.866	250.866	250.866
7.3	Afval:		0				
	Overige baten	1.532.274	1.587.368	1.941.611	1.941.611	1.941.611	1.941.611
	Exploitatiebijdrage Montferland	1.303.841	1.323.323	1.206.664	1.206.664	1.206.664	1.206.664
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.691.803	1.644.056	1.611.539	1.611.539	1.611.539	1.611.539
Totale baten		**4.945.681**	**4.899.836**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**	**5.193.619**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Begroting RDL 2021(cie. Ruimte 24 juni)

Naam en fractie: Marcel Lap

Datum indienen: 16 juni 2020

Afdeling: BOR

Contactpersoon: Marcel Krosenbrink

Inleiding

Vraag/Vragen:

1. Begroting blz 6: Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie.
   Wanneer de inzameling op een feestdag valt wordt dan in alle gevallen binnen een week een inhaaldag gepland.
   (In 2020 is voor de inzameling van PMD op 5 mei geen inhaaldag gepland. Gevolg dat huishoudens 4 weken PMD moesten bewaren)

   Het bestuur van RDL heeft nadat de inzamelfrequentie van PMD eenmaal per twee weken is geworden besloten om bij een feestdag geen vervangende inzameldag voor PMD meer aan te wijzen. Voor die incidentele keer dat het voorkomt, moeten de inwoners de zakken dan eenmalig vier weken bewaren. Dit is logistiek eenvoudiger in te passen.

   Tabel wat gaat het kosten op blz 7

2. Lasten aanbiedstation Zevenaar gaat van 1.148.491,- (begroting 2020) naar 1.271.931,- (begroting 2021).
   - Lees ik het goed dat de verwachte lasten met ongeveer 10% stijgen. Is dit ook een reële stijging van de kosten op basis van de voorgaande jaren.

   RDL heeft de concept-begroting gemaakt op basis van de op het moment van opstellen beschikbare informatie. Dat is geen garantie dat de jaarrekening uiteindelijk precies op nul zal uitkomen. Om afwijkingen in de jaarrekening te beperken heeft de accountant geadviseerd om indien nodig vaker tussentijds de begroting aan te passen. RDL gaat dat advies opvolgen. Wat betreft de begroting 2020 zal dat bijvoorbeeld met de gevolgen van de Coronacrisis het geval zijn.

3. Baten aanbiedstation Zevenaar gaat van 547.000,- (begroting 2020) naar 779.350,- (begroting 2021)
   - Hoe is deze verhoging van de baten te verklaren. Welk deel komt voor rekening van de afnemer van grondstoffen en welk deel voor de inwoners (tarief aan de poort).

   In deze conceptbegroting is rekening gehouden met de zienswijze die de raad in de raadsvergadering van 11 juni heeft vastgesteld. In die zienswijze is gevraagd om de begroting van 2021 niet te laten stijgen ten opzichte van de begroting 2020 en dit te realiseren door de tarieven op de aanbiedstations te verhogen. Deze doelstelling is bereikt door de tarieven op de aanbiedstations aanzienlijk te laten stijgen.
   De verhoging komt dus in het geheel voor rekening van de inwoners die het afval brengen, de opbrengsten van afnemers van grondstoffen zijn zelfs nog zo'n 10% lager geraamd dan in 2020.

4. De exploitatiebijdrage van de gemeente Zevenaar neemt in de begroting 2021 iets af ten opzichte van voorgaande jaren. Inwoners betalen voor aan de gemeente jaarlijks een tweetal heffingen voor het afval (vaste en variabel deel).
   - Welk deel van de heffingen wordt doorgegeven aan de RDL
   - Waar in de begroting vinden wij de heffingen als baten aan de RDL terug.

   In de nieuwe opzet van de begroting is de exploitatiebijdrage voor Zevenaar opgebouwd uit het programma afval (pagina 7) en het programma overhead (pagina 10). De bijdrage stijgt in totaal met € 23.566,-.
   He streven was om de conceptbegroting van RDL niet te laten stijgen (zie ook antwoord op vraag 3). Het bedrag betreft de uitbreiding met de veegtaak op het Gelders Eiland. Dat betreft een nieuwe taak voor RDL. Tegenover die stijging staat namelijk een daling elders in de begroting van de gemeente Zevenaar, zodat het resultaat netto nog steeds neutraal is.

   De genoemde exploitatiebijdrages op pagina 7 en 10 (samen € 1.862.405,-) vormen de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan RDL. De begroting 2021 van de gemeente Zevenaar is nog niet gereed, zodat nog niet kan worden aangegeven welk deel van de heffing bij RDL terecht komt. In de begroting 2020 kwam circa 60% van de heffing bij RDL terecht en 40% voor andere kosten, voornamelijk verwerkingskosten.
   In de begroting van Zevenaar is de bijdrage aan RDL per onderdeel verwerkt. Zo bevat bijvoorbeeld het product restafval een onderdeel bijdrage aan RDL.

5. Waarom worden in de opvolgende jaren geen aanpassingen in de bedragen doorgevoerd. (bijvoorbeeld: verwachte stijging/daling, toename aantal woningen/huishoudens, nieuwbouw aanbiedstation);

   Het is niet gebruikelijk om nu al een begroting voor de komende jaren te maken. Het zou ook leiden tot een schijnprecisie, omdat sommige factoren die nu al wel in hoofdlijnen bekend zijn dan wel meegenomen worden en andere factoren nog niet.

6. Op blz 7 wordt een beschrijving gegeven van het aantal uren. Het wordt afgesloten met: Het totaal aantal uren ligt ruim 800 lager dan werkelijk in 2019 gemaakt, maar wel ruim 2000 hoger dan in de begroting 2020.
   - Kan om het inzicht in het aantal uren te verbeteren een overzicht worden toegevoegd over meerdere jaren.

In onderstaande tabel de uren die RDL voor Zevenaar heeft gemaakt. Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat het takenpakket wijzigt, bijvoorbeeld oor frequentieverlaging van de inzameling of door de herindeling.
In een aparte tabel zijn de uren voor de aanbiedstations opgenomen.

Uren Zevenaar

Jaar	Uren begroot	Uren werkelijk
2017	20.480	21.114
2018	20.560	20.396
2019	21.600	24.661
2020	23.114	?
2021	24.092	?

Aanbiedstations

Jaar	Uren begroot	Uren werkelijk
2017	9.985	10.632
2018	11.359	13.087
2019	11.900	14.215
2020	13.150	?
2021	14.875	?

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: A / B / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Begroting RDL 2021

Naam en fractie: Wim Snelders VVD

Datum indienen:19-06-2020

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Door de organisatie wordt aangegeven dat de tarieven bij de aanbiedstations aanzienlijk te laten stijgen.
(Zoals gezegd de verhoging komt dus geheel voor rekening van de inwoners die afval brengen te liggen).

Vraag/Vragen:

1. Concreet wat gaan de tarieven worden bij het aanbiedstation vanaf 2021 ?

Tarief diverse onderdelen gratis, blijft dit in 2021 gratis ?
Tarief grof / rest nu 40,- Euro p/m3, vanaf 2021 ?
Tarief rest nu 2,- Euro p/z, vanaf 2021 ?
Tarief puin nu 20,- Euro p/m3, vanaf 2021 ?
(tevens wat zijn concreet de verschillen grof/rest t.o.v. puin) ?
Tarief grond nu 20,- Euro p/m3, vanaf 2021 ?
Tarief gipsplaten nu 40,- Euro p/m3, vanaf 2021 ?
Tarief bouw/sloopafval nu 20,- Euro p/m3, vanaf 2021 ?
Tarief hout nu 40,- Euro p/m3, vanaf 2021 ?
(tevens de vraag waarom wordt er het aanbieden van hout geen onderscheid in tarief gemaakt onbehandeld hout / behandeld hout) ?

Tarief dakafval nu 120,- p/m3, vanaf 2021 ?
Autoband nu 3,- Euro p/st, vanaf 2021 ?
Tractorband nu 40,- Euro p/st, vanaf 2021 ?
Gasfles / brandblusser nu 5,- Euro p/st, vanaf 2021 ?
(waarom maakt u deze twee producten niet gratis aangezien ze vaak gerecycled of nagevuld worden) ?
Matras nu 4,- en/of 6,- Euro p/st, vanaf 2021 ?
Asbest nu 2,- en/of 4,- Euro p/m2, vanaf 2021 ?
Bankstel nu 10,- Euro p/zitvlak, vanaf 2021 ?

Aanvullende vragen n.a.v. overleg griffie met indiener vragen:

E.e.a. volgt uit de begroting RDL en na aanleiding van de vraag / antwoord no 3 van de PvdA, waarin de organisatie aangeeft een aanzienlijke stijging !
Daarom wil ik het concreet hebben in getallen, maar men mag ook een prognose (%) afgeven van welke producten we de stijging kunnen verwachten ?
Deels is gratis maar blijft dit dan ook gratis ? (er wordt namelijk aangegeven dat de tarieven op het aanbiedstation stijgen).
Ook zijn er aanvullende vragen gesteld bij de betaalde producten, daar zou ik ook wel antwoord willen ontvangen.
Dus graag met deze aanvulling toch maar uitzetten in de organisatie.

Antwoord:
Aan het einde van het jaar stellen de gemeenteraden van Montferland en Zevenaar de tarieven 2021 van RDL voor de aanbiedstations vast. RDL zal daarvoor een voorstel voorbereiden, omdat beide gemeenten dezelfde tarieven moeten vaststellen. Ter voorbereiding daarvan zal het bestuur van RDL in gesprek gaan met de klankbordgroep.
Om de te verwachten inkomsten te berekenen is RDL in de begroting 2021 uitgegaan van een stijging van gemiddeld 80% van de bestaande betaalde tarieven en het gratis houden van de stromen die nu gratis zijn.
Wat betreft de aanvullende vragen: onder grof (rest)afval valt bijvoorbeeld een kapot bankstel of een vuilniszak, in feite alles wat niet in één van de andere containers thuishoort. Onder puin vallen bijvoorbeeld stenen. De vragen over de tarieven van individuele stromen zal RDL betrekken bij het voorbereiden van het voorstel voor de tarieven dat zij aan de gemeenten zullen doen.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2060
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2020
Agendapunt	12
Omschrijving	HAMERSTUK Z/20/352839 Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichseweg als fietsstraat

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	8 juli 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 8 juli 2020.

*Z0444293CAE
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichseweg als fietsstraat
Zaaknummer	Z/20/352839
Documentnummer	INT/20/960146
Portefeuillehouder	Carla Koers
Portefeuille	Verkeer
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ilone Willemsen
Telefoon	362
E-mail	i.willemsen@zevenaar.nl

1. Samenvatting

In het kader van het project 'Spoorverbetering Zevenaar-Didam' is de spoorwegovergang aan de Babberichseweg vervangen door de fiets- en voetgangerstunnel. Dit in verband met de veiligheid. Als gevolg van de spoorverbetering en de realisatie van de nieuwe onderdoorgang dient de Babberichseweg grenzend aan de onderdoorgang heringericht te worden. De voorwaarden zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst 58 (SOK 58) tussen de provincie en de gemeente Zevenaar (bijlage 1).

De provincie heeft in de voorjaarsnota d.d. 28 juni 2017 (PS201 7-334) een bedrag van € 2.350.000,- beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat. Het bedrag is gebaseerd op een quick scan van de inrichting. De kosten van de herinrichting zijn echter geraamd op € 1.890.000,-. Indien de kosten na uitwerking van het ontwerp naar verwachting boven de € 1.890.000,- uitkomen, treedt de gemeente in overleg met de provincie, waarbij uitgangspunt is dat de investeringskosten geheel gedekt worden door de subsidie van de provincie aan de gemeente, maar dat de subsidie niet meer bedraagt dan € 2.350.000,-.

De subsidieaanvraag van de gemeente is inmiddels toegekend door de provincie en deels ontvangen (bijlage 2).

Het project beslaat het gebied vanaf de rotonde Ringbaan Oost (Groot Holthuizen) tot en met de kruising Vondellaan/Didamsestraat. De weg wordt hier ingericht als fietsstraat. Het gedeelte rotonde Ringbaan Oost tot en met de fiets- en voetgangerstunnel is nagenoeg gereed.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. een krediet van € 1.890.000 te verlenen ten behoeve van de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat;
2. het krediet te dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie van de provincie;
3. ermee in te stemmen dat - na de eventuele ontvangst van een aanvullende subsidiebeschikking van de provincie – het krediet door middel van een administratieve en budgettair-neutrale begrotingswijziging wordt verhoogd met het bedrag van het aanvullend provinciaal subsidie tot een maximaal totaalbedrag van € 2.350.000 en u hiervan in de daarna eerstvolgende verschijnende Voortgangsrapportage in kennis stellen.

3. Waarom naar de raad
Het krediet beschikbaar stellen is een bevoegdheid van de raad. Het behoort tot het budgetrecht van de raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Het beschikbaar hebben van het krediet, zodat de herinrichting van de Babberichseweg kan worden voorbereid en uitgevoerd.

5. Argumenten en alternatieven

1. *De provincie Gelderland heeft geld beschikbaar gesteld voor de voorbereiding en uitvoering van de herinrichting van de Babberichseweg als fietsstraat.*

In de SOK 58 zijn afspraken gemaakt voor de herinrichting van de Babberichseweg grenzend aan de nieuwe fiets- en voetgangerstunnel in de Babberichseweg. De provincie heeft maximaal € 2.350.000,- beschikbaar gesteld. De subsidie is aangevraagd en goedgekeurd door de provincie. Een deel van de subsidie is inmiddels ontvangen. Zevenaar is opdrachtgever voor de voorbereiding en uitvoering. De bijdragen moeten echter door de gemeenteraad middels een krediet beschikbaar worden gesteld, anders kan niet gestart worden met de voorbereiding en uitvoering en komen wij onze bestuurlijke afspraken niet na.

2. *Zonder krediet loopt de voorbereiding vertraging op en is de herinrichting van de Babberichseweg, niet op tijd klaar conform de afspraken in de SOK 58.*

In de SOK 58 is afgesproken de gemeente de verplichting op zich neemt om de herinrichting gereed te hebben twee jaar na oplevering van het project spoorverbetering. Indien door omstandigheden blijkt dat realisatie binnen twee jaar niet mogelijk is, dan is een verlenging van maximaal twee jaar mogelijk. Het project spoorverbetering is nagenoeg gereed. Om de afspraak uit de SOK 58 na te komen moet gestart worden met de voorbereiding van de herinrichting, hiervoor is budget nodig.

3. *Een deel van de herinrichting is meegenomen in de afronding van de fiets- en voetgangerstunnel.*

Het gebied rotonde Ringbaan Oost (Groot Holthuizen) tot aan de fiets- en voettunnel is meegenomen in het werk van de aannemer van ProRail. Dit was nodig om een goede en veilige overgang tussen de fiets- en voetgangerstunnel en de Babberichseweg /aansluiting crematorium te waarborgen. Deze kosten dienen gefinancierd te worden uit de subsidie van de provincie. Hiervoor dient over het budget beschikt te worden.

Alternatieven
n.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
De reconstructie van de Babberichseweg dient twee jaar na gereedkoming project Spoorverbetering Zevenaar-Didam gerealiseerd te zijn. Het project is dit jaar gereed. Dit betekent dat de herinrichting van de Babberichseweg in 2022 uitgevoerd moet zijn. Door het vrijgeven van het krediet kan het project binnen de gestelde termijn gerealiseerd worden.

7. Klimaat en duurzaamheid
Gekeken gaat worden of we het project duurzaam en circulair kunnen maken, binnen de gesteld eisen van tijd en geld. In het nog op te stellen Plan van Aanpak gaan we hier nader op in.

8. Communicatie
In het plan van aanpak is volop aandacht voor de communicatie rond de herinrichting van de Babberichseweg. Hierin wordt de bouw- en omgevingscommunicatie beschreven. Zo wordt onder andere

gekeken op welke wijze we de omgeving kunnen betrekken om al in een vroeg stadium participatie te laten plaatsvinden.

9. Kosten, baten en dekking

In de SOK 58 zijn de investeringskosten geraamd op € 1.890.000,- (excl. BTW). Indien de kosten na uitwerking van het ontwerp naar verwachting boven de € 1.890.000,- uitkomen, treedt de gemeente in overleg met de provincie, waarbij uitgangspunt is dat de investeringskosten geheel gedekt worden door de subsidie van de provincie aan de gemeente, maar dat de subsidie niet meer bedraagt dan € 2.350.000,-.

Een deel van de kosten is niet subsidiabel waaronder de legeskosten, kosten voor eventuele ruimtelijke procedures en eventuele vergunningen en ontheffingen. Deze kosten komen voor rekening van de gemeente. In de Kadernota 2018-2022 is reeds € 75.000,- beschikbaar gesteld voor onderzoek/inhuur e.d. voor dit project. De niet subsidiabele kosten kunnen hieruit gefinancierd worden.

Tevens is afgesproken dat de provincie de kosten voor planschade en nadeelcompensatie voor de herinrichting voor haar rekening neemt voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd. De provincie zal verzoeken om vergoeding van schade en kosten, inclusief planschade behandelen voor zover de provincie bevoegd gezag is.

Om een goede en veilige overgang tussen de bestaande omgeving en de fiets- en voetgangerstunnel te waarborgen is het deel vanaf de rotonde Ringbaan Oost tot aan de tunnel al heringericht. Deze kosten maken onderdeel uit van de subsidie van € 1.890.000,-

De fietsstraat moet verder worden uitgewerkt. De beheerkosten worden dan ook meegenomen. Indien de herinrichting van de Babberichseweg leidt tot een hoger bedrag dat de vastgestelde subsidie én indien er sprake is van een verhoging van de beheer- en onderhoudskosten, dan komen wij met een separaat voorstel hiervoor bij u terug. Dit zal plaatsvinden voordat gestart wordt met de aanbesteding en uitvoering van het project.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	Z/16/245186/INT/17/804313	Samenwerkingsovereenkomst 058
2.	Z/20/352484/INT/20/947727	Besluit over subsidieaanvraag

.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	vrijgeven krediet herinrichting Babberichseweg als fietsstraat
Zaaknummer	Z/20/352839
Documentnummer	INT/20/960146

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ; het noodzakelijk is een bedrag beschikbaar te hebben voor de voorbereiding en uitvoering van de Babberichseweg als fietsstraat

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet.

besluit:

1. een krediet van € 1.890.000 te verlenen ten behoeve van de herinrichting van de Babberichseweg tot fietsstraat;
2. het krediet te dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie van de provincie;
3. ermee in te stemmen dat - na de eventuele ontvangst van een aanvullende subsidiebeschikking van de provincie – het krediet door middel van een administratieve en budgettair-neutrale begrotingswijziging wordt verhoogd met het bedrag van het aanvullend provinciaal subsidie tot een maximaal totaalbedrag van € 2.350.000 en u hiervan in de daarna eerstvolgende verschijnende Voortgangsrapportage in kennis stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 8 juli 2020.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

provincie GELDERLAND

Samenwerkingsovereenkomst 058

Samenwerkingsovereenkomst 058 regelende de reconstructie van het onderliggend wegennet als gevolg van de spoorverdubbeling Zevenaar – Didam

Samenwerkingsovereenkomst 058 regelende de reconstructie van het onderliggend wegennet als gevolg van de spoorverdubbeling Zevenaar – Didam

DE ONDERGETEKENDEN:

de provincie Gelderland, volgens volmacht van de Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland vertegenwoordigd door mevrouw mr. C.G. Bieze, gedeputeerde, handelende ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 31 oktober 2017, zaaknummer 2015-011036, hierna genoemd “de provincie”,

en

de gemeente Zevenaar, vertegenwoordigd door de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester van de gemeente, handelende ter uitvoering van het Collegebesluit d.d. 31 oktober 2017, nummer Z/16/245186/ADV/17/804203 hierna genoemd “de gemeente”,

gezamenlijk ook aangeduid als “partijen”,

OVERWEGENDE DAT:

- de provincie wenst over te gaan tot een spoorverdubbeling van de hoofdspoorweg tussen Zevenaar en Didam en het nemen van maatregelen om de treindienst tussen Zevenaar en Wehl te versnellen;
- onderdeel hiervan is de vervanging van de overweg Babberichseweg door een onderdoorgang voor langzaam verkeer;
- partijen hiertoe intensief samenwerken;
- de spoorverdubbeling met bijbehorende maatregelen worden uitgevoerd door ProRail;
- de provincie met ProRail hiervoor een overeenkomst aan zal gaan;
- als gevolg van de spoorverdubbeling en de realisatie van de nieuwe onderdoorgang het onderliggende wegennet in de gemeente Zevenaar aangepast dient te worden;
- voor de herinrichting van de Babberichseweg in de voorjaarsnota d.d. 28 juni 2017 (PS2017-334) een bedrag van € 2.350.000,- beschikbaar is gesteld;
- de werkzaamheden van ProRail, de provincie en de gemeente zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd;
- Partijen het wenselijk achten om de bestuurlijk gemaakte afspraken inzake de aanpassingen aan het onderliggend wegennet in de gemeente Zevenaar in een samenwerkingsovereenkomst vast te leggen.

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

Artikel 1 Doel van deze overeenkomst

De provincie en de gemeente beogen bij deze overeenkomst te regelen de samenwerking, de financiering, de voorbereiding en de realisering van het in artikel 2 beschreven werk (hierna aangeduid als “het Werk”). Daarnaast worden de bestuurlijk gemaakte afspraken tussen partijen in deze overeenkomst vastgelegd, te weten:
- aanpassingen aan het viaduct 7Poort;
- eigendom, beheer en onderhoud uitrit Hengelder op de Ringbaan Oost;
- beheer en onderhoud onderdoorgang Babberichseweg.

Artikel 2 Het Werk

Het Werk bestaat uit:
- de herinrichting van de Babberichseweg tussen het kruispunt Didamseweg – Vondellaan en de rotonde Ringbaan-Oost,

zie in bijlage 1 de deeltrajecten A, B1, B2 en C.

Artikel 3 Tijdsplanning

De gemeente neemt de verplichting op zich om het Werk gereed te hebben binnen twee jaar na oplevering van de werkzaamheden ten behoeve van de spoorverdubbeling. Indien uit omstandigheden volgt dat realisatie binnen twee jaar niet mogelijk is voor de gemeente treden partijen in overleg over de alsdan te bepalen termijn waarbinnen de gemeente de verplichting zal nakomen, waarbij de verlenging van de termijn maximaal twee jaar zal bedragen.

Artikel 4 Kostenverdeling

1. De investeringskosten van het Werk zijn voor rekening van de provincie. Deze zijn geraamd op € 1.890.000,- (excl. BTW). De gemeente zal hiervoor een subsidie aanvragen bij de provincie. Indien de kosten van het Werk na uitwerking van het ontwerp naar verwachting boven de € 1.890.000,- uitkomen, treden partijen in overleg waarbij uitgangspunt zal zijn dat de investeringskosten geheel gedekt worden door de subsidie van de provincie aan de gemeente, De subsidie van de provincie zal echter niet meer dan € 2.350.000,- bedragen. Indien de investeringskosten boven € 2.350.000,- uitkomen, komt de kostenoverschrijding niet voor rekening van de provincie.

2. De gemeente onderzoekt of de werkzaamheden aan het viaduct 7Poort door de gemeente kan worden aanbesteed en uitgevoerd. Indien de gemeente na voornoemd onderzoek concludeert dat bedoelde werkzaamheden als onderdeel van de werkzaamheden van ProRail in het kader van de overeenkomst tussen ProRail en de provincie voor de spoorverdubbeling moeten worden uitgevoerd, komen partijen voor alsdan overeen dat de kosten voor het aanpassen van het viaduct 7Poort worden voldaan door de provincie en wordt meegenomen in het werk van ProRail (als onderdeel van de spoorverdubbeling). De provincie zal alsdan de werkelijke kosten voor deze aanpassing geheel doorbelasten aan de gemeente. De gemeente wordt betrokken bij de beoordeling van de offertekosten voor de werkzaamheden aan het viaduct 7Poort.

3. Interne kosten, waaronder mede begrepen legeskosten, kosten voor eventuele ruimtelijke procedures en eventuele vergunningen en ontheffingen komen voor rekening van de gemeente.

4. Partijen zijn gehouden elkaar medewerking te verlenen om het optimale fiscale resultaat te bereiken, dit met in achtneming van de fiscale regelgeving en zonodig in overleg met de voor partijen bevoegde belastingeenheid. Dit levert geen extra kosten op voor de gemeente.

5. De provincie neemt, net als bij het inpassingsplan voor de spoorverdubbeling Zevenaar - Didam, de kosten voor planschade en nadeelcompensatie voor het Werk voor haar rekening voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd. De provincie zal verzoeken om vergoeding van schaden en kosten, inclusief planschade behandelen voor zover de provincie bevoegd gezag is.

Artikel 5 Voorbereiding en uitvoering

1. De gemeente draagt als opdrachtgever van het Werk de zorg voor de opbouw van het aanbestedingsdossier, het houden van de aanbesteding, de gunning alsmede de directievoering van het Werk.

2. De gemeente draagt zorg voor de verlegging van kabels en leidingen, nodig in verband met de uitvoering van het Werk. De gemeente treedt met ProRail in overleg over het eventueel verleggen van kabels in beheer en/of gebruik bij ProRail. De kosten voor het verleggen van de kabels en leidingen maken onderdeel uit van de investeringskosten van het Werk.

Artikel 6 Beheer en onderhoud

1. Het beheer en onderhoud van het Werk (Babberichseweg) blijft bij de gemeente.

2. Het beheer en onderhoud van de onderdoorgang Babberichseweg die wordt aangelegd door ProRail als onderdeel van de spoorverdubbeling, berust direct na oplevering bij de gemeente. De gemeente zal hiervoor een overeenkomst sluiten met ProRail.

3. Het in bijlage 2 rood omlijnde gedeelte van inrit Hengelder op de Ringbaan-Oost komt in eigendom, beheer en onderhoud van de gemeente; het overige deel van inrit Hengelder komt in beheer en onderhoud bij de eigenaren van Hengelder 2 en Hengelder 2a. De provincie zorgt voor de afkruising van de Ringbaan-Oost ter hoogte van de nieuwe uitritten. De realisatie van de nieuwe uitritten wordt gedaan door ProRail als onderdeel van de spoorverdubbeling.

Artikel 7 Betaling

1. De in artikel 4 lid 1 genoemde bijdrage van de provincie wordt door middel van een door de gemeente aan te vragen subsidiebeschikking voldaan.

2. Indien de werkzaamheden aan de 7Poort als bedoeld in deze overeenkomst worden uitgevoerd in het kader van de overeenkomst tussen ProRail en de provincie betaalt de gemeente de kosten voor het aanpassen van het viaduct 7Poort, zoals genoemd in artikel 4 lid 2, aan de provincie in één termijn. Betaling vindt plaats na afloop van de werkzaamheden op basis van werkelijk gemaakte kosten.

3. Betaling zal geschieden binnen 30 dagen nadat een door de gemeente c.q. de provincie in te dienen declaratie, voorzien van de nodige bewijsstukken, in goede orde bij de provincie c.q. de gemeente is ingediend.

Artikel 8 Aansprakelijkheid

1. Partijen doen bij dezen afstand van alle aanspraken welke zij tegenover elkaar zouden kunnen doen gelden, wegens schade door partijen geleden ten gevolge van de naleving van deze overeenkomst, behoudens opzet of grove schuld aan de zijde van de andere partij.

2. Partijen vrijwaren elkaar voor alle aanspraken van derden tot vergoeding van de schade, geleden door het nakomen van deze overeenkomst, behalve bij opzet of grove schuld aan de kant van de andere partij.

Artikel 9 Wijziging omstandigheden

1. Onvoorziene omstandigheden welke van dien aard zijn, dat de ongewijzigde instandhouding van de onderhavige overeenkomst naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet kan worden verlangd, kunnen voor de partij die zich op die omstandigheid beroept, aanleiding geven zich te wenden tot de rechter met het verzoek om de gevolgen van deze overeenkomst te wijzigen of te ontbinden.

2. Alvorens zich tot de rechter te wenden, nodigt de in het eerste lid bedoelde partij de andere partij uit om met haar in overleg te treden over een oplossing van de gerezen problemen. Leidt dit overleg niet binnen drie maanden tot overeenstemming dan kan de in het eerste lid bedoelde partij zich alsnog tot de rechter wenden.

Artikel 10 Looptijd

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de datum waarop zij door beide partijen is ondertekend.

2. Deze overeenkomst eindigt als alle in deze overeenkomst genoemde werkzaamheden zijn uitgevoerd en alle uit deze overeenkomst voortvloeiende afspraken en verplichtingen zijn nagekomen.

Artikel 11 Geschillen

1. Op deze overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

2. Alle geschillen welke uit deze overeenkomst mochten voortvloeien, worden eerst geprobeerd op te lossen door middel van onderling overleg of indien partijen dat wensen door middel van mediation, alvorens beslecht te worden door de bevoegde rechter van rechtbank Gelderland.

Artikel 12 Overige bepalingen

1. De considerans en de bijlagen bij de overeenkomst vormen een integraal onderdeel hiervan. Een verwijzing naar de overeenkomst zal tevens een verwijzing inhouden naar de overwegingen en de bijlagen.

2. Deze overeenkomst kan slechts worden gewijzigd dan wel aangevuld door middel van een door beide partijen bevoegdelijk ondertekende schriftelijke verklaring.

Artikel 13 Bijlagen

1. De bij deze overeenkomst behorende, door partijen gewaarmerkte bijlagen maken deel uit van deze overeenkomst.

2. In geval van tegenstrijdigheid tussen de bijlagen enerzijds en het gestelde in de overeenkomst anderzijds prevaleert de overeenkomst.

Bijlagen:
Bijlage 1: Herinrichting Babberichseweg, overzicht deeltrajecten.
Bijlage 2: Inrit Hengelder

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend,

Zevenaar, d.d. 2 november 2017 de provincie	Zevenaar, d.d. 2 november 2017 de gemeente
……. mevrouw C.G. Bieze Gedeputeerde	…….. de heer J.M. Staatsen Burgemeester

GEMEENTE ZEVENAAR
19 FEB. 2020
INGEKOMEN

Datum
18 februari 2020

Zaaknummer
2019-014236

Onderwerp
Besluit over uw subsidieaanvraag
Project: Herinrichting Babberichseweg

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 7

Het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Geacht college,

U heeft een subsidie aangevraagd. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld.

Ons besluit op uw aanvraag
Voor dit project verlenen wij u een subsidie van maximaal € 1.890.000,00.
U krijgt een voorschot van € 1.512.000,00. Dit is 80% van de verleende subsidie. Het voorschot krijgt u in termijnen uitbetaald, volgens het betaalschema onder 3.1 in de bijlage.

Aan dit besluit zijn een aantal speciale aanvullende voorwaarden verbonden. Deze staan vermeld onder 2.3 in de bijlage.

Belangrijk om te weten
Als er iets verandert in uw project kan dat gevolgen hebben voor de subsidie. U moet een verandering daarom altijd bij ons melden. De subsidie is nog niet definitief. Voor het definitief vaststellen van de subsidie moet u na afloop van uw project een aanvraag indienen.

Meer informatie
Alles wat verder van belang is voor deze subsidie vindt u in de bijlage. De bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit. Lees de informatie in de bijlage daarom goed door. Dit voorkomt teleurstellingen achteraf.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

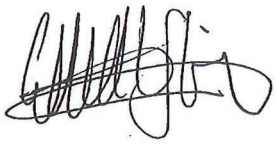
Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

Heeft u nog vragen? Neem contact op met het Provincieloket.

Wij wensen u veel succes met het project.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Elwin Staring
Subsidieadviseur

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief. Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaar en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE

1 Projectomschrijving

De overweg Babberichseweg is opgeheven en vervangen door een fietsers- en voetgangerstunnel. Dit was nodig voor de realisatie van de spoorverdubbeling Zevenaar - Didam. Met de gemeente is afgesproken dat de aansluitende infrastructuur, onder voorwaarden, op kosten van de provincie wordt aangepast.

1.1 Activiteiten

De subsidie is bestemd voor de activiteit(en):

Activiteit	Subsidie
Kwaliteitsverbetering spoor Arnhem - Winterswijk: aanpassing Babberichseweg Zevenaar - realisatie fietsstraat.	€ 1.890.000,00

1.2 Kosten en financiering

Kostenposten	Bedrag	Subsidiabel
Uitvoeringskosten	€ 1.890.000,00	€ 1.890.000,00
Totaal	€ 1.890.000,00	€ 1.890.000,00

Financiering subsidiabele kosten

Financier	Aandeel	Bedrag
Provincie Gelderland	100,00%	€ 1.890.000,00
Totaal	100,00%	€ 1.890.000,00*

* De maximale subsidie bedraagt € 2.350.000,00.

1.3 Looptijd project

Uw project loopt van 16 december 2019 tot en met 31 december 2021. Omdat projecten vaak iets uitlopen, verlengen wij deze looptijd met 15 maanden. Dit betekent dat uw project op 31 maart 2022 afgerond moet zijn (2 jaar na afronding werkzaamheden spoorverdubbeling). Deze termijn kunt u verlengen met maximaal 2 jaar conform de met u overeengekomen overeenkomst. Dit dient u echter vooraf met uw contactpersoon bij de provincie te overleggen.

1.4 Verlaging subsidie

Als uw project niet is uitgevoerd volgens de projectomschrijving zoals genoemd onder 1, wordt de subsidie lager vastgesteld. Dit gebeurt in ieder geval als:

- de activiteiten niet, niet volledig of zonder toestemming van ons gewijzigd zijn uitgevoerd;
- er kosten zijn gemaakt buiten de looptijd van het project (met uitzondering van de accountantskosten);
- de kosten lager uitvallen; in dit geval wordt de subsidie naar verhouding van ons aandeel in de subsidiabele kosten verlaagd;
- andere financiers hun bijdrage verhogen, of hun bijdrage gelijk houden als de kosten lager uitvallen.

Ook als u niet voldoet aan één of enkele verplichtingen zoals genoemd onder 2, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

2 Verplichtingen

Aan uw subsidie zijn verplichtingen verbonden:

2.1 Activiteiten uitvoeren

U voert de activiteiten uit zoals deze zijn beschreven onder 1.

2.2 Maximale subsidie

De maximale subsidie bedraagt € 2.350.000,00. Bij overschrijding van de kosten Boven de €1.890.000,00 dient overleg plaats te vinden met de provincie.
U dient dit tijdig te communiceren bij de afdeling Subsidieverlening en uw contactpersoon bij de afdeling Programmering. De subsidie wordt echter nooit hoger dan het maximale bedrag.

2.3 Aanvullende voorwaarden

- De subsidie is bedoeld voor de realisatie van een fietsstraat. Het onderzoek van Movares dient hierbij als kader en hard uitgangspunt. Het betreft de tracédelen: A, B1, B2 en C.
- Deel C van de herinrichting wordt door de aannemer van de spoorverdubbeling (Strukton) uitgevoerd. De provincie zal hiervoor conform de gemaakte afspraken een factuur aan de gemeente doen toekomen. De subsidie kan gebruikt worden om deze factuur te voldoen.

- Er bestaan plannen om de herinrichting van de tracédelen A, B1 en mogelijk delen van B2 aan te passen. Dit zou dan geen fietsstraat worden, maar onderdeel van de parkeerring rondom het centrum van Zevenaar. De subsidie kan hiervoor niet gebruikt worden. In dit geval vervalt de subsidie voor deze tracédelen, omdat dit ingaat tegen de afspraken die provincie Gelderland gemaakt heeft met Landgoed Huys Sevenaer bij de aankoop van de benodigde grond voor de spoorverdubbeling.

2.4 Veranderingen melden

Als er iets verandert in uw project, bent u verplicht dit te melden. Bijvoorbeeld bij:

- wijzigingen van de activiteiten;
- wijzigingen in de looptijd;
- wijzigingen van de rechtspersoon.

Ook als u uw verplichtingen niet, niet op tijd of niet volledig kunt nakomen, bent u verplicht om dit te melden.
Meld elke verandering binnen twee weken via ons digitale meldingsformulier. U moet hiervoor inloggen in het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies).

2.5 Aanvraag indienen voor het vaststellen van de subsidie

Het is verplicht om op tijd een aanvraag in te dienen voor het vaststellen van de subsidie. Doe dit in ieder geval vóór 1 juli 2022.

Wij vragen u de aanvraag digitaal in te dienen. Gebruik hiervoor ons vaststellingsformulier. Dit vindt u in het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies). Nadat u hier bent ingelogd, kunt u onder 'Mijn subsidies' bij uw subsidie de actie 'vaststellen' aanklikken om het formulier te openen.

De aanvraag bestaat uit een inhoudelijk en een financieel eindverslag.

Inhoudelijk eindverslag
Maak een verslag van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, en vermeld eventuele knelpunten.

Financieel eindverslag
Hiervoor hebben wij het volgende van u nodig:

- een overzicht van gemaakte en betaalde kostenposten, afgezet tegen de posten van de oorspronkelijke subsidiabele kostenbegroting;
- een overzicht van de financiering van de kosten;
- een accountantsverklaring voor incidentele subsidies, zie www.gelderland.nl/subsidies.

2.6 Administratie bijhouden en bewaren

U bent verplicht een administratie te voeren. Dit betekent het volgende:

- u bent verplicht om alle inkomsten en uitgaven vast te leggen, inclusief alle bewijsstukken;
- deze bewijsstukken moeten op naam staan van de ontvanger van de subsidie en aantonen dat de goederen en diensten zijn geleverd;
- de urenregistratie toont aan dat de opgegeven uren zijn gemaakt en zijn besteed aan het project waarvoor de subsidie is verleend.

U bent verplicht de administratie ten minste vijf jaar na het vaststellen van de subsidie te bewaren. Dit geldt ook voor het inhoudelijk eindverslag en het financieel eindverslag met controleverklaring.

2.7 Integriteitsonderzoek

Mogelijk vragen wij u om mee te werken aan een integriteitsonderzoek. In dat geval ontvangt u een vragenformulier dat u moet invullen. Meer informatie over de Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar Bestuur (Wet Bibob) kunt u vinden op onze website

3 Administratie en verwerking

3.1 Betaling

Wij betalen 80% van uw subsidie als voorschot uit. Dit is een bedrag van € 1.512.000,00. Dit bedrag maken wij in termijnen aan u over volgens het onderstaande schema:

Betaaldatum	**Bedrag**
Z.s.m.	€ 756.000,00
14 januari 2021	€ 756.000,00

Alle betalingen maken we over op IBAN-rekeningnummer NL45BNGH0285010085 op naam van gemeente Zevenaar en onder vermelding van het zaaknummer 2019-014236.

3.2 Zaaknummer

Vermeld het zaaknummer in al uw mondeling en schriftelijk contact over dit project.

3.3 Communicatie over uw project

Wij vertrouwen erop dat u in uw communicatie duidelijk maakt dat de provincie dit project mede mogelijk heeft gemaakt. Daarmee maakt u de rol van de provincie in de samenleving zichtbaar. Op www.gelderland.nl/pers-downloads vindt u materialen die u daarvoor kunt gebruiken.

4 Juridische grondslagen

Voor dit besluit gelden:

- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016

Wij verlenen deze subsidie op grond van PS-besluit met nummer PS2017-334 d.d. 28 juni 2017.

Wij verlenen het voorschot op grond van artikel 21, lid 2, van de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016.

Op grond van artikel 6 Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar bestuur (Wet Bibob) kunt u worden verzocht om medewerking te verlenen aan een integriteitsonderzoek.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Vrijgeven subsidie herinrichting Babberichseweg als fietsstraat

Naam en fractie: Marcel Lap

Datum indienen: 16 juni 2020

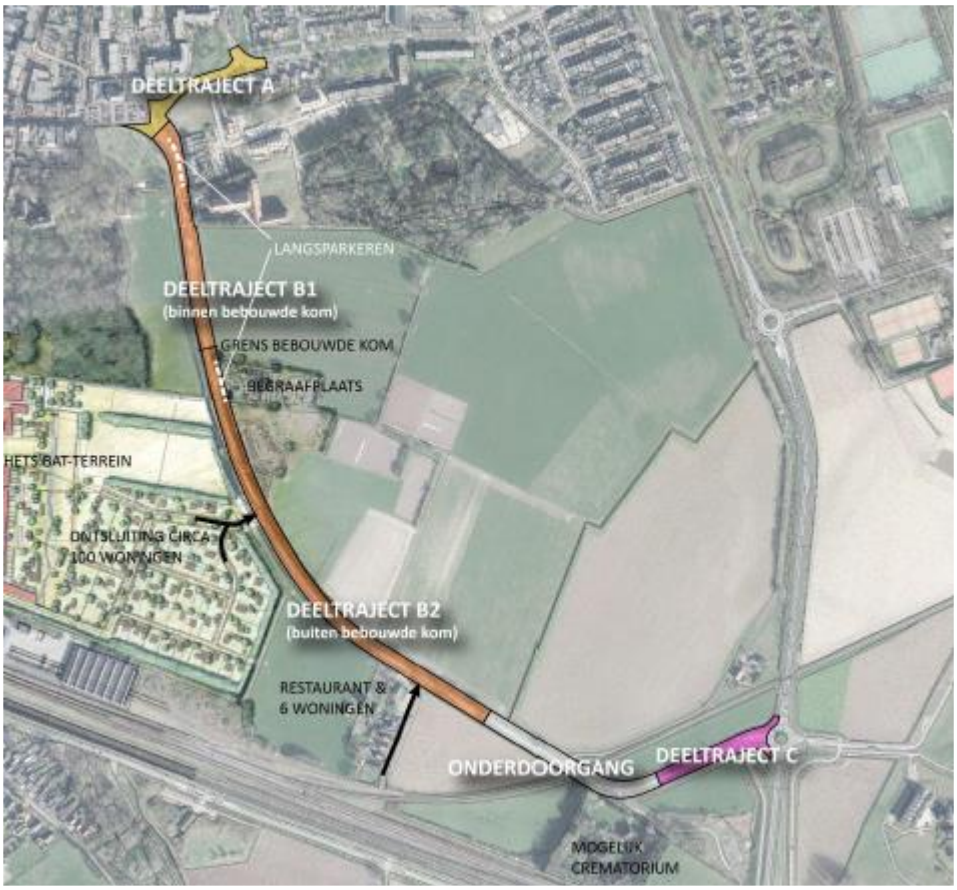
Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: Ilone Willemsen

Inleiding
In het kader van het project 'Spoorverbetering Zevenaar-Didam' is de spoorwegovergang aan de Babberichseweg vervangen door de fiets- en voetgangerstunnel. Dit in verband met de veiligheid. Als gevolg van de spoorverbetering en de realisatie van de nieuwe onderdoorgang dient de Babberichseweg grenzend aan de onderdoorgang heringericht te worden. Het project beslaat het gebied vanaf de rotonde Ringbaan Oost (Groot Holthuizen) tot en met de kruising Vondellaan/Didamsestraat. De weg wordt hier ingericht als fietsstraat. Het gedeelte rotonde Ringbaan Oost tot en met de fiets- en voetgangerstunnel is nagenoeg gereed.

Vraag/Vragen:

1. Kan een kaart van de bestaande en nieuwe situatie worden toegevoegd aan het raadsvoorstel.
   Antwoord: de fietsstraat moet nog ontworpen worden. Bijgevoegd een kaart met het plangebied van de fietsstraat.

2. Een fietsstraat is een straat die ingericht is als fietsroute, maar waarop tevens auto's zijn toegestaan. Dit autogebruik wordt echter beperkt door het karakter en de inrichting van de fietsstraat.
   - Is bij de inrichting als een fietsstraat rekening gehouden met de verkeerstoename van autoverkeer als de woonwijk en het parkeerterrein op het voormalige BAT-terrein via de Babberichseweg/Vondellaan ontsloten worden.
     Antwoord: de fietsstraat moet nog ontworpen worden. Met de verkeersintensiteiten is rekening gehouden met een gedeeltelijke aansluiting van het BAT-terrein, maar nog niet met het parkeerterrein. Dit zal nog in beeld gebracht moeten worden.
   - Past de inrichting als een fietsstraat bij de wens om op termijn tussen het Stationsplein en de Vondellaan de ontbrekende schakel van de parkeerring aan te leggen.
     Antwoord: Er moet nog besluitvorming plaatsvinden over de parkeerring. Indien besloten wordt dat deze gerealiseerd gaat worden zal t.z.t. gekeken moeten worden hoe deze aansluit op de fietsstraat. Met het ontwerp van de fietsstraat wordt rekening gehouden dat een parkeerring niet onmogelijk wordt gemaakt.

3. Is langs de fietsstraat rekening gehouden met een voldoende parkeergelegenheid bij de begraafplaats en een vrijliggend voetpad.
   Antwoord: dit wordt meegenomen in het nog op te stellen ontwerp.

Motie Vluchtelingencrisis Griekenland

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 8 juli 2020,

Constaterende dat:

1. Er sprake is van een erbarmelijke situatie op een aantal Griekse eilanden;
2. Vluchtelingenkinderen – vaak zonder begeleiding – extreem kwetsbaar zijn en gevaar lopen, o.a. t.a.v. misbruik en mensenhandel;
3. Nederland als lid van de EU een grote medeverantwoordelijkheid heeft voor wat er zich aan onze gemeenschappelijke buitengrenzen afspeelt.

Overwegende dat:

1. Kinderen tot de zwaksten van de samenleving behoren;
2. Vluchtelingenkinderen – vaak zonder begeleiding – extreem kwetsbaar zijn en gevaar lopen, o.a. t.a.v. misbruik en mensenhandel;
3. (Vluchtelingen)kinderen recht hebben op kleding, voeding en onderdak;
4. Nederland in 1995 het Verdrag inzake de Rechten van het Kind heeft ondertekend (zoals de meeste landen);

Spreekt uit dat:

1. Zevenaar zich in navolging van 120 andere gemeenten wil voegen bij de "Coalition of the willing" om zich in te zetten voor het overplaatsen van alleenstaande minderjarige vluchtelingen vanaf de Griekse eilanden naar Nederland;
2. ook Zevenaar barmhartigheid dient te tonen door in navolging van Nijmegen, Amsterdam en Leiden een aantal kwetsbare kinderen naar vermogen en met inachtneming van lokale verantwoordelijkheden een veilige opvang te bieden in onze gemeente.

Verzoekt het college:

1. De regering hiervan schriftelijk in kennis te stellen
2. In dezelfde brief het kabinet dringend te verzoeken deze kinderen op korte termijn naar Nederland te halen en tevens voorzieningen te treffen waarmee gemeenten in staat worden gesteld deze kinderen zo goed mogelijk op te vangen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 8 juli 2010

Huub Meijer, Sociaal Zevenaar
Ed van der Schaft, SP
Bart Kagei, GroenLinks
Nathani Niebuur-Sluiter, PvdA

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

Motie: Onderzoek afschaffen hondenbelasting

Motie Lap / Albers

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 8 juli 2020;

Constaterende dat:

- In een groeiend aantal gemeenten in Nederland de hondenbelasting wordt of is afgeschaft;
- In de meerjarenbegroting per jaar meer dan € 300.000 wordt begroot als inkomsten;
- In de gemeente Zevenaar bijna 4000 huishoudens één of meerdere honden bezitten (ongeveer 20% van de huishoudens);
- Ongeveer € 280.000 van de inkomsten niet direct aan "honden" kan worden gekoppeld en dus voor algemeen gebruik wordt ingezet (ongeveer 90% van de inkomsten);

Overwegende dat:

- De hondenbelasting een belasting van vroeger is, toen honden nog een werkfunctie hadden. Deze belasting is daardoor niet meer van deze tijd en flink achterhaald;
- Het op zich bijzonder genoemd kan worden dat alleen voor de honden als huisdier een belasting worden geheven;
- De hondenbezitter onevenredig wordt belast en de opbrengst nagenoeg geheel ingezet wordt als algemeen financieel dekkingsmiddel;
- De hondenbezitters niet aantoonbaar iets terugkrijgen voor de hondenbelasting;
- Deze belasting in steeds meer gemeenten wordt afgeschaft. Volgens het onderzoeksinstituut van de Rijksuniversiteit Groningen (mrt 2019) wordt in 154 van de 355 gemeenten geen hondenbelasting meer geheven;
- In de regio de volgende gemeenten de hondenbelasting inmiddels hebben afgeschaft: Arnhem, Brummen, Bronckhorst, Oude IJsselstreek, Rozendaal en Winterswijk.

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken hoe de hondenbelasting afgeschaft zou kunnen worden en de resultaten daarvan via een RIB uiterlijk eind september 2020 met de raad te delen;
- Met gebruikmaking van de informatie uit de RIB in de commissie Middelen van oktober 2020 daarover een inhoudelijk debat te voeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 7 juli 2020

De indieners:
Marcel Lap, PvdA Toon Albers, Lokaal Belang

Mede ondertekend (namens de fractie) door:
Peter Pollmann, D66 Lotte van der Velden, SP

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

Motie ombudsman kinderopvangtoeslag

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 8 juli 2020,

Constaterende dat:

1. Ouders en kinderen die zijn getroffen door de zogenaamde toeslagenaffaire, vaak hun leven als volwaardig inwoner niet zonder pro-actieve hulp en aandacht kunnen oppakken. Ze hebben het gevoel dat ze van het kastje naar de muur gestuurd worden. Dit werkt verlammend. Er is behoefte aan één loket, aan goede geclusterde support.

Overwegende dat:

1. De weerslag van jarenlange trajecten van onterechte terugvordering op uitvoeringsniveau (werk, integratie, zorg, wonen, veilig thuis) uiteindelijk de gemeente toevallen;
2. De staatssecretaris van Financiën heeft toegezegd hierover met de gemeenten in gesprek te gaan om samen aan oplossingen in de uitvoering te werken;
3. Onze gemeente graag een positieve rol wil nemen in het herstel van het vertrouwen in de overheid van onze ouders en kinderen.

Verzoekt het college:

1. Een gemeentelijk vertrouwenspersoon/ombudsman/gespecialiseerde hulpverlener/organisatie aan te stellen als aanspreek- en oplossingspunt met de taak: Deze ouders proactief te ondersteunen bij complexe schulden, achterstanden en andere knelpunten die de afgelopen jaren ontstaan zijn, doordat zij onterecht in een negatieve spiraal terecht zijn gekomen door oneigenlijke terugvordering van toeslagengeld.
   Deze helpt bij toegang tot regelingen en diensten met betrekking tot de weerslag van de vorderingen en oplossing van schuldenproblematiek en neemt waar de ouder niet meer in staat is tijdelijk de rol van contactpersoon over, ook biedt hij/zij support door een luisterend oor te bieden. De contactpersoon koppelt regelmatig terug aan het college wat de stand van zaken is bij deze ouders en signaleert wat de positieve ontwikkelingen en knelpunten zijn zodat er zo effectief mogelijk ingezet kan worden in de korte en lange termijn.
2. Te signaleren om welke ouders en kinderen het gaat en waar hun grootste zorgen zitten.
3. Specifieke aandacht voor kinderen in te zetten omdat de impact op hen zich vaak later en anders zal manifesteren.
4. Actief onderzoek te doen in de eigen systemen of er slachtoffers van de toeslagenaffaire bekend zijn. Dat de betrokken mensen actief gewezen moeten worden -door de gemeente- op de hersteloperatie. Dat kan hier: https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/gedupeerden-kinderopvangtoeslag/gedupeerden-kinderopvangtoeslag

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 8 juli 2020
Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,